I
06220

~~278~~
278
S. Hieron.

1246
In Vitas
Patrum

BIBLIOTECA
DE LA
UNIVERSIDAD DE SALAMANCA.
Sala Est. Tab. Núm.

219

- 219

Sitx Patri.

Gte Jab. reverb. bas. Tho

nº 278.

2 12 — 1 —

nº Eugenio

J. Eugenio Eugenio Alvarez

Jug. a canto

Bass

Reminiscere tui [illegible]

J. Eugenio Alvarez

Alvarez

I
00220

b 18683356

Incipit plogus sancti Hieronimi.cardinalis.p̄sbiteri:in libros Vitaspatrum sanctoꝝ Egiptioꝝ. etiaꝫ eoꝝ qui in Scithia Thebaida.atq; Mesopotamia morati sunt:non solū quos oculis vidit.maximoq; laboꝛe ꝓspexit:verū ꝛ q̄ꝑplura a fidedignis relata ꝓscripsit notabili diligentia.Deniq; alioꝝ etiā autenticoꝝ libellos. fideliter e greco in latinuꝫ transtulit:ꝛ ab alijs translata pꝛo sui pfectione huic operi inseruit.

Este libro de Vitas Sanctum le
Compuso Fr Manuel Ledesma Confesor
Cercio de Sal Prelado, Moriena
ad usum. Año de 1539.
92 92
50 39
42 43
40
1 1 53
20
32
Fr Man. Ledesma

Enedictus deꝰ qui vult omnes homines saluos

fieri.ꝛ ad agnitōnem veritatis venire. qui etiam nostrum iter direxerat ad egiptū ꝛ ostēdit nobis mirabilia magna ad posteritatis memoriam ꝓfutura. ex quiby non solum nobis causa salutis oꝛiretur:verum ꝛ histoꝛia salutaris atq; ad doctrinā pietatis aptissima conderet.que virtutis iter agere volentiby gestoꝝ.Precedētium fide amplissimuꝫ tramitem pandat.Quis ad tantaꝝ rerum narrationem minꝰ idonei simus.nec dignum videatur ingentium rerū exiguos ac paruos fieri autoꝛes p̄celsasq; virtutes humili narrare ꝥmone.tamē qm̄ fratrum caritas eoꝛuꝫ qui in monte sancto oliueti ꝓmanēt.hoc a nobis frequenter exposcit:vt egiptioꝝ monachoꝝ vitam.virtutesq; animi.ꝛ cultum pietatis atq; abstinentie roboꝛ qd̄ in eis coꝛā vidimus explicemus:preciby iporum qui hoc imperāt adiuuāduꝫ me credens aggrediar.nō tam ex stilo laudem requirēs q̄ ex narratōne rerum edificatōnem futurā legentiby sperās.duꝫ gestoꝝ vnusquisq; inflamatus exemplis hoꝛrescere quidem seculi illecebras.sectari vꝛo quietē ꝛ ad pietatis inuitat exercicia. Vidi ergo ꝛ vere vidi thesaurum xp̄i in humanis absconditū vasculis.quēq; thesaurum reptuꝫ nolui tanq; invidus occultare:sed q̄si ꝓ multis inuentum.ꝓferre in medium.ꝛ facere cōmunem: certus q; quāto plures ex eo fuerint ditati: tanto mihi amplius acquireret. Ego eī locupletioꝛ fiam cū alioꝝ salus ministerij mei fuerit quesita mercimonio. In p̄ncipio ergo narratōnis nostre adesse nobis p̄camur gratiā dn̄i nostri ihu xp̄i:cuiꝰ virtute omnia hec pietatis exercicia: apꝺ egipti monachos habent. Vidimus em̄ apꝺ eos multos patres celestem vitā in terra positos agētes:ꝛ nouos quosdam ꝓphetas tam virtutiby animi q; vaticinādi officio suscitatos. quiby ad testimoniū mentoꝝ nec signoꝝ quidē ac ꝓdigioꝝ deerat efficacia. Et merito. Cur em̄ qui nihil terrenū nihil carnale cupiūt nō accipiunt celestē potestatē: Nōnullos nāq; eoꝝ ita ab omni malicia ꝛ cogitatōne ꝛ suspitōe vidimꝰ alienos vt nec si aliq̄d mali adhuc gereret in seculo meminissent. Tanta in eis erat trāquillitas animi tātusq; inoleuerat eis bonitatis affectus: vt merito de eis dictum sit. Pax multa diligentiby nōmen tuuꝫ dn̄e Cōmanent aūt p heremū dispsi ꝛ sepati cellulis:sed caritate cōnexi. Ob hoc autē dirimūtur habitaculis vt silentij sui quietē ꝛ intentōnem mentis diuina sectantes.nec voꝝ aliqua.nec occursus vllus. aut sermo aliquis ociosus obturbet. Intentis g̃ in suo quisq; loco animis velut boni patres xp̄i expectant aduentuꝫ. Aut tanq; miles patus in castris imꝑatoꝛis ꝓsentiam.vel vt fideles serui aduetantem dn̄m sustinent.libertatē sibi pariter ꝛ munera largituꝝ. Omnes ergo hi nullā cibi aut indumēti aut vllius boꝛuꝫ solicitudinē gerunt.Scim̄ em̄ quia scriptū est.Hec omnia gentes cogitant:ipi vero iusticiā ꝛ regnuꝫ dei requirunt.ꝛ hec omnia ꝥm ꝓmissionē saluatoꝛis apponunt eis. Deniq; eoꝝ plurimi forte si in aliquo necessarijs ad vsus coꝛpis eguerint. nō ad humana ꝓfugia sed ad deum verſi:ꝛ ab ipo tanq; a p̄e poscentes que poposcerint ilico consequuntur. Tanta nanq; in eis fides est.que etiam montiby vt trāsferātur: valeat imperare. Unde ꝛ nōnulli eoꝝ irruptiones fluuij in pniciem vicinarum regionū concitatas oꝛationiby repꝛesserunt.ꝛ pede incedentes aluei eius ꝓfunda digressi sunt. immanesq; eius bestias peme runt.ꝛ plurima atq; immensa signa que a ꝓphetis et apostolis antiquitus gesta fuerant consummarunt vt dubitari nō debeat ipoꝝ meritis adhuc stare mūdum. Sed illud valde mirum est cū semper optima queq; rara sint ꝛ difficilia:in illis tamen vtrunq; pariter conuenisse vt ꝛ numero immensi sint ꝛ virtutiby incompabiles. Sunt enim ꝛ alij in suburbanis locis alij q; rura.plures aūt ꝛ egregij per heremum disperſi:ꝛ velut quidam celestis exercitus in pꝛocinctu positus.atq; in tabernaculis degens.ad obedientiaꝫ p̄ceptoꝝ regi semper intentus.armis oratiōnū pugnans.ꝛ scuto fidei ab inimico insidiante pꝛotectus. regnum sibi celeste ꝓquirunt. Sunt g̃ oꝛnati moꝛby quieti.lenes.tranquilli.ꝛ caritatis vinculis velut quadam germanitate constricti. Ad emulationem vero virtutum.certamen ingens exercent ꝛ agones. Studet em̄ vnusquisq; clementioꝛ altero benignioꝛ. hic humilioꝛ.ille patientioꝛ inueniri. Siquis aūt sapientioꝛ ceteris fuerit.hic ita ꝓmunis erga omēs ꝛ mediocris existit.vt ꝥm mādatuꝫ dn̄i omniū minimꝰ ꝛ omnium seruꝰ esse videat. Quia g̃ dei munere donatuꝫ mihi est.ꝛ videre eos.ꝛ interesse cōuersatōi eoꝝ.ꝛ de singulis ꝓiam nunc que ad memoriam dn̄s reduxerit enarrare temptabo: vt hi qui nō viderūt eos in coꝛpoꝛe.opa eoꝝ discentes.vitāq; eoꝝ pfectā lectōnis indicio colligētes:ad emulatōeꝫ sancti opis inuitēt. ꝛ pfecte patientie palmā requirāt.

Explicit pꝛologus.

Incipit narratio de sancto Johanne egiptio heremita.

Primum igitur tanq̃z vere fundamentũ nostri opis ad exemplũz bonor̃ omniũ sumam⁹ egiptiũ Johannẽ: qui vere etiã solus satis sup q̃z sufficiat religiosas ⁊ deo deuotas mẽtes ad virtutum culmẽ erigere ⁊ ad pfectõnis vestigia concitare Hunc eñ vidim⁹ in Thebaidis ptib⁹ in heremo. q̃ adiacet ciuitati Lyto: in rupe quadam mõtis ardui cõmanentẽ. Ascensus ad eũ difficilis. aditus monasterij eius obstruct⁹ ⁊ clausus: ita vt a quadragesimo etatis sue ãno vsq̃ ad nonagesimũ quẽ tũc gerebat (cum eũ vidimus) monasteriũ ei⁹ nullus intrauerit. Aduenientib⁹ vero p fenestrã se videndum p̃bebat. ⁊ inde eis vel verbũ dei ad edificatõez: vel siq̃ fuissent ꝓsolatõnis resp̃sa reddebat. Mulier tñ illuc nulla nec ad ꝓspectũ quidẽ ei⁹ accessit: sed ⁊ viri raro: ⁊ certis quibusq̃ tpib⁹. Cellã sane hospitalẽ extrinsecus fieri p̃misit. in q̃ aduẽtantes e longinquis regionib⁹ paululũ requiescerẽt: ipe vero intrinsec⁹ solus soli deo vacãs. nõ dieb⁹ nõ noctib⁹ a colloquijs dei ⁊ oratõe cessabat: diuinũ illud ⁊ quod sup omnem mentẽ est. tota mentis puritate ꝓsectans. Quãto eñ se ab humanis curis ⁊ colloquijs seq̃strabat: tãto illi vicinior ⁊ ꝓpinq̃or de⁹ erat. In tanta deniq̃ mẽtis sue sinceritate ꝓfecerat: vt nõ solũ eor̃ que erãt sciẽtiaz consequeret a dño. verũ ⁊ eor̃ que futura erãt p̃scientiaz mereret. Euidẽter nãq̃ ei dñs ꝓphetie gratiã cõtulit. ita vt non tñ ciuib⁹ ⁊ ꝓincialib⁹ suis si forte pcũctarent futura p̃diceret: sed ⁊ impatori Theodosio vel q̃s belli exit⁹ habitur⁹ esset vel quib⁹ modis victoriam capet de tyrãnis: sed ⁊ q̃t irruptõnes passurus esset gentiũ barbarar̃ sepe p̃dixerit. Quodã etiã tpe cũ gens ethiopũ romanũ militez circa cirenen (q̃ ꝓma ẽ ex ethiopie ptib⁹ Thebaidis ciuitas) incursaret. ⁊ strages plurimas nostror̃ dedisset. predãq̃z duxisset: veniẽti ad se romano duci. ⁊ metuẽti ꝓfligere cũ eis eo q̃ exigu⁹ ei erat militũ numer⁹: et hostilis ꝓtra se innumera multitudo. Johãnes statutũ designans die: pge inquit secur⁹ die eñ qua dixi ⁊ hostẽ ꝓsternes ⁊ spolia capies: p̃dãq̃ reuocabis. Qd cuz fuisset impletũ etiã apud augustũ. q⁹ carus acceptus q̃z futur⁹ esset p̃dixit. Hec apud illũ ꝓphetie gratia habebat: vt magis hoc illor̃ qui pcũctabãt q̃z suis meritis ascriberet. Dicebat eñ: nõ p se hec: sed ꝓ illis qui audiũt a dño p̃nũciari. Aliud quoq̃ p eũ mirũ valde dñs ostẽdit. Tribun⁹ quidẽ ad agenduz milit⁹ gens venit ad eũ. ⁊ obsecrare eũ cepit: vt p̃mitteret etiã ꝓiugẽ suã venire ad se. Multa nãq̃ eã dicebat ptulisse picula ob hoc tñ vt faciẽ ei⁹ videret Tũc ille negat sibi vnq̃ moris fuisse videndi mulieres: ⁊ p̃cipue ex quo in illi⁹ rupis se monasterio cõclusisset. Tribun⁹ ꝓsistit obsecrãdo ⁊ ꝓfirmando: q̃ nisi videret eũ: esset sine dubio in multa tristicia peritura. Tũq̃z itez ac sepi⁹ eadẽ precaret. ⁊ causam mortis eũ sue ꝓiugis ꝓfirmaret futur̃. atq̃ inde interitũ vnde salutẽ sperauerat acceptur̃. tunc fidẽ ⁊ impor tunitatem ei⁹ aspiciẽs senior: vade inquit videbit me ꝓiunx tua hac nocte. non tñ veniet huc: sed in domo sua atq̃ ĩ lectu suo manebit. Post hec verba abscedit vir: ambiguitatẽ respõsi in pectore suo versans. Tũq̃z hec etiã ꝓiugi nũciasset: simili modo nihilominus etiã mulier p̃monis incerto fatigabat. Sed vbi somnij tẽpus aduenit: adest homo dei p visuz: ⁊ adsistens mulieri. fides inquit tua magna ẽ o mulier: et ideo veni desiderio tuo satisfacere. te tamen monco: nõ vt faciẽ corpalẽ seruor̃ desideres dei: ꝫ vt gesta ⁊ actus p spiritũ ꝓtempleris. Spiritus eñ est qui viuificat: nã caro nõ ꝓdest quicq̃. Ego aũt nõ quasi iustus aut ꝓpheta vt putas: ꝫ p fide vestra intercessi p vobis apud deũ ⁊ ꝓcessit tibi omniũ morbor̃ quos ĩ corpe tuo pateris sanitatez. Eris g̃ ex hoc sana. ⁊ tu ⁊ vir tuus: ⁊ benedicet dom⁹ vestra. Sed ⁊ vos memores estote bñficij a deo vobis collati. ⁊ timete dominũ semp: nec ampli⁹ q̃z stipendijs vestris debetur aliq̃d requiratis. Sufficiat g̃ tibi hoc q̃ vides me in somnis: ⁊ ampli⁹ nõ requiras. Euigilãs aũt mulier ĩdicauit viro suo q̃ viderat queq̃ audierat: sed ⁊ habitum viri ⁊ vultũ atq̃ omĩa signa ei⁹ exposuit. Super que amirat⁹ vir eius. regressus ad hominẽ dei. g̃tias refert: ⁊ accepta ab eo benedictõe ꝓrexit in pace

Alio quodã tpe p̃positus quidaz militũ venit ad eum: cui⁹ vxor granida ab eo relicta est in domo sua. At illa ipa die. qua ille ad beatũ Johãnem venerat: partũ edẽs periclitabat. Tũc sanct⁹ homo dei: si scires inquit donũ dei. ⁊ quia tibi hodie nat⁹ est filius: g̃tias ageres dño. Sed scito matrẽ pueri periclitatã. aderit tamen dominus: ⁊ inuenies eam sanam. Festina ergo ⁊ redi in domum tuam: ⁊ inuenies puerum septem dierum. ⁊ vocabis nomen eius Johãnem. hic nutriatur in domo tua. absq̃ vlla contaminatõe gẽtili septem annis: quibus peractis trade eum monachis eruditẽdũ sanctis ⁊ celestibus disciplinis. Multis preterea ad se venientibus siue ꝓuincialibus siue peregrinis. cũ res poposcissent. occulta cordis eorum indicabat: ⁊ siquid forte peccati ab eis in occulto fuisset admissum secretius corripiens arguebat: ⁊ ad emendatõnem ac penitentiam ꝓuocabat. Nili quoq̃ fluminis siue abundantia aquarum siue penuria futura esset: p̃dicebat. sed etsi forte ex offensa hominũ: plaga aliqua ⁊ correptio a domino immineret. similiter p̃monebat: etsi quid cause esset pro qua introduceret fames aut castigatio designabat. Sanitates quoq̃ ⁊ curas corporum ita deposcentibus conferebat vt omnẽ ex hoc iactantiam fugeret. Nõ enim permittebat ad se incommodantes deferri: sed benedicens oleum dabat: ex quo peruncti sani fierent: a quacunq̃ infirmitate tenerentur. Senatoris cuiusdam aliquando vxor excecata est. hec deprecabatur virum suum: vt eam perduceret ad hominem dei. Cui cũ responderet vir suus. non ei esse moris videndi mulierem. rogat vt indicaret ei tantũmodo imbecillitatis sue causam: ⁊ deprecaretur vt orationem faceret pro se. Cunq̃ legationem pertulisset vir eius ad eum: orans ⁊ benedicens oleuz. mittit ad illam. Ex quo per triduum contingens oculos suos visum recepit: ⁊ deo gratias egit. Sed ⁊ multa ei⁹ sunt gesta: que narrare satis longum est. Vñ omis-

sis his interim. que auditu cõperimus: ad ea q̃ oculis nostris ꝓspexim⁹ ꝓprijs: veniamus. ¶ Septem fuimus simul fratres comitãtes: qui ad eũ venimus. Cunq; salutassem⁹ eũ. omniq; nos leticia suscepisset 7 vnũquẽq; nostrũ gratifice alloquer[et]. rogat⁹ a nobis oratões simul ac benedictões dare. Hoc em̃ moris est apud egiptios monachos: vt vbi aduenerint fratres: statim p oratões sibinuicẽ federent. Interogabat siq̃s in nobis eẽt clericus. Et vt omnes negauimus. respiciẽs ad singulos. intellexit esse inter nos quendam. qui hui⁹ erat ordinis: sed latere cupiebat. Erat em̃ diaconus. 7 hoc ꝓter vnũ solũ. qui ei fidus erat: etiã ipsi itineris comites ignorabãt. Visurus ei tales ac tãtos viros. humilitatis gratia celare voluit gradus sui honorẽ: vt inferior haberet[ur] i ordine. his quib⁹ se longe inferiorẽ esse meritis indicabat. Sanctus ergo Johãnes vt eũ vidit. equidez cũ esset adolescentior ceteris digito ostendẽs eũ: hic inquit diaconus est. Et cũ adhuc negaret. apprehẽdens eũ manu sua exosculat⁹ est: 7 dicit. Noli fili negare gratiaz dei. ne incurras ꝓ bono malũ: ꝓ humilitate mendacium. Cauendũ nanq; est omnimodo mendaciũ: siue pro malo siue etiã ꝓ bono ꝓferri videat. q̃ omne mendaciũ nõ est ex deo: sed (sicut saluator dicit) a malo est. At ille his auditis quieuit: blandã nanq; eius correptõez equanimiter tulit. Et cum oratõem domino obtulissemus. post finẽ vnus ex fratrib⁹ nostris terciano typo id est febre grauissime vexabatur 7 rogabat hominẽ dei. vt ab eo curaret[ur]. Qui ait ad eum. Rem tibi necessariã cupis abijcere. vt em̃ corpora nitro vel alijs hmõi liniamẽtis abluũtur a sordidibus: ita anime a languorib⁹ alijsq; hmõi castigationibus purificant[ur]. Et postq̃ de his nobis multa p doctrinam misticã disseruit: benedicens tamen oleuz dedit ei. Quo perunctus eger. omnem continuo habundantiã fellis euomuit: 7 sanissimus redditus pedibus suis ad diuersoriuz rediit. ¶ Post hec iubet officia erga nos humanitatis atq; hospitalitatis expleri: 7 corporis curaz geri. Ipse vero sui negligens: nostri solicitus erat. Jam em̃ continuo vsu 7 iugi cõsuetudine. nec recipere cibuz nisi in vesperũ poterat 7 hunc exiguũ. Erat autem attenuati 7 aridi corporis: pre abstinentia. capilli eius 7 barba quasi ex languore nimio rara 7 tenuis. vtpote quem nullus sufficiens cibus nutriret: nec letior aliquis humor infunderet. Obseruabat em̃ tunc. cum iam nonagenariaz (vt supra dixim⁹) ageret etatem: vt nullum (vt paucis vtar verbis) per ignem paratum sumeret cibum. ¶ Igit[ur] post hec hospitalitatis officia regressos ad se. sedere nos iubet: 7 tunc demum quidem. vnde vel cur aduenerimus inquirit cum iam nos letos 7 omni cum gaudio tanq̃ notos ꝓprios suscepisset. Cunq; respondissem⁹ q̃ de hierosolimis ad eam vtilitatis 7 profectus anime nostre causa venissemus: vt ea que olim ad auditum nostrum fama ptulerat. ipsi nunc oculis nostris cerneremus. quomodo quidẽ tenati⁹ solent inherere memorie. ea que oculus viderit q̃ auris audierit. ¶ Tunc beatus Johãnes vultu placidissimo et quasi subridens ex habundantia leticie: hoc modo respondit ad nos. Miror inquit admodum dulcissimi pueri. laborem vos tanti itineris suscepisse: cum nihil ad hec dignũ in nobis videre possitis. Homines em̃ sumus humiles 7 exigui. nihil habentes in nobis quod vel expeti debeat vel mirari. Et tamen etiam si esset aliquid in nobis ꝓm opinionem vestram. nunquid tale quale legitis in prophetis dei 7 apostolis: Qui vtiq; ob hoc in omnib⁹ dei ecclesijs recitant[ur]: vt exempla vite. hominib⁹ non de longinquis 7 pegrinis locis querant[ur]: sed domi vnusquisq; 7 apud se habeat quod debeat imitari. Unde plurimũ miror intentionẽ vestri laboris ac studij. q̃ profectus anime vestre causa. tantas supare regiones tãtosq; labores adire voluistis: cum nos cousq; pigritia. desidiaq; constringat: vt nec cellulas nostras pergredi audeamus. Uerũtamen quoniaz putatis esse in nobis aliquid ex quo proficere debeatis Hoc primũ nobis indicandum est. vt hocipsum q̃ venistis ad nos 7 tãtum laborem videndi nos suscepistis. ne iactantiam alicuius habeatis prospectum: vt non tam proficere ad animi virtutem. q̃ proferre se 7 iactare vnusquisq; vestrum velit: pro eo q̃ viderint eos. qui apud alios ex auditu solo cogniti videantur. Graue est iactantie vicium 7 periculosum nimis. 7 q̃ de ipo etiam perfectionis fastigio deijcit animas: 7 ideo hoc vos primo omnium cauere volo. Est autem species mali huius duplex quidem. Nõ nullis enim accidit in ipis statim initijs conuersionis sue. cum parum aliquod vel abstinentie impẽderint vel pecunie in pauperes erogauerint: 7 cuz de eis ita sentire debeant. quasi quod impediret abiecerint. ita agunt 7 7 ita sentiunt: quasi eminẽtiores sint illis quibus aliquid largiti sunt. Alia ꝓ est iactantie species. cum quis ad summã virtutem pueniens. non totum deo: sed suis laboribus ac studijs deputat: 7 dum ab hominib⁹ gloriam querit. perdit eam que a deo ẽ propter quod filioli mei fugiamus omni genere iactantie vicium: ne forte incurramus eũ lapsum: quez dyabolus incurrit. Tunc preterea cordi nostro 7 cogitationibus precipua adhibenda est diligẽtia. Obseruandum nanq; est: ne qua cupiditas. ne qua voluptas praua. ne quod desiderium vanũ. 7 quod nõ est ꝓm deum: radices in corde nostro defigat. Ex huiusmodi enim radicibus continuo pullulant vage et inutiles cogitationes. 7 intantuz molestę sunt: vt nec orantibus nobis cessent. nec in conspectu dei consistentibus nobis: 7 precibus pro salute nostra offerẽtibus erubescant: sed rapiunt a nobis captiuam mẽtem. 7 cum corpore stare videamur in oratõne. sensu 7 cogitatione euagamur 7 ducimur per diuersa. Si quis ergo est. qui se putat renunciasse mundo 7 operibus dyaboli: non sufficit in eo renũciasse vt possessiones 7 predia ceteraq; seculi negocia reliquerit. nisi etiã proprijs vicijs renunciauerit: 7 inutiles ac vanas abiecerit voluptates. Hec enim sunt ꝺ quibus apostolus dicit. Desideria vana 7 nociua: que mergunt hominem in interitum. Hoc est ergo vere renũciasse dyabolo: 7 operibus eius. Dyabolus enim per alicuius vicij occasionez 7 praue voluptatis aditum. irrepit in cor nostrum quia vicia ex parte illius sunt: sicut virtutes ex deo sunt. Si ergo sint vicia in corde nostro. cum venerit princeps eoruz dyabolus quasi proprio autori dant locum 7 introducunt eu-

velut ad possessionem suam. Et inde est quod nūqz huiusmodi corda pacem habere possunt. nūqz quietem: sed semper conturbantur. semp terrētur. et nūc vana leticia: nunc inutili tristicia deprimuntur. Habent enim intra se habitatorem pessimum: cui introeundi ad se locum per passiones suas z vicia fecerūt. Econtra vero mens que vere renūciauit mūdo. hoc est. que abscidit z amputauit a se omne vicium. z nullum introeunti ad se dyabolo reliquit aditum: iracūdiam cohibet. furorem reprimit. mendacium fugit. execratur inuidiam. z nō soluz non detrahere. sed ne malum quidem sentire aut suspicari de proximo suo patitur. que fratris gaudia sua dicit: z tristiciaz eius suam tristiciam deputat. Que hec ergo z horum similia obseruat mens spiritui sancto aperit in se locū. Qui cum ingressus fuerit z illuminauerit eam: semper ibi iam gaudia. semper leticia. semper caritas: patientia. longanimitas. bonitas: z omnes qui sunt fructus spirit⁹ oriuntur. Et hoc erat quod dicebat dominus in euangelio. Non potest arbor bona malos fructus facere: neqz arbor mala bonos fructus facere. Ex fructib⁹ enim probatur arbor z cognoscitur.

¶ Sunt autem nōnulli qui videntur seculo renunciasse et curam non adhibent ad mundiciam cordis neqz vt vicia z passiones resecent ex anima sua. moresqz componant: sed hoc tm̄ studeant. vt videant aliquos sanctorum patrum. z audiant ab eis aliqua verba. que narrātes alijs: glorientur se ab illo vel illo didicisse. Et sicubi forte vel audiendo vel legendo parum aliquid scientie acquisierint. continuo doctores fieri volunt: z docere. non ea que egerint. sed que audierint z viderint. despiciētes ceteros. Affectant ipsi sacerdotium. atqz immergere se conantur ad clericatum: nescientes quia minoris ꝓdemnationis est. siqs ipse virtutibus polleat z alios tamen docere non audeat: qz̄ si ipse passionibus z vicijs premat⁹. z alios de virtutibus doceat. ¶ Sic ergo filioli mei. neqz fugiendum omnimodis dicimus clericatum vel sacerdotium. neqz rursus omnimodis expetēdum: sed dāda opera est. vt vicia quidem a nobis depellantur. z virtutes animi cōquirantur. dei autem iudicio relinquendum est: quem velit. etsi velit assumere sibi ad ministerium. vel ad sacerdotium. Non enim qui seipsum ingesserit. sed quem dominus assumpserit: ille probatus est. ¶ Monachi autem illud opus est p̄cipuum. vt orationem puram offerat deo. nihil habens in conscientia reprehensibile: sicut dominus dixit in euangelio. Cum steteritis ad orationem. remittite fratrib⁹ vestris. si qd̄ habetis contra eos: ex cordibus vestris. Nisi enim remiseritis fratrib⁹ vestris: nec vobis remittet pater vester celestis. Si autez remiseritis fratrib⁹ vestris. z vobis remittet pat̄ vester qui in celis est. Si ergo mūdo (vt supradixim⁹) corde astiterimus ante deum. z liberi ab omnib⁹ his vicijs z passionib⁹ que supradixim⁹: poterimus inquātum possibile est. etiam deum videre. z oculos cordis nostri in ipm̄ dirigere: z videre inuisibilē mente non corpore. intellectu scientie: nō carnis aspectu. Nemo em̄ se putet posse ipam sicut est diuinaz substantiam ꝓtueri: ita vt speciem sibi aliquam aut imaginem fingat in corde corpoream: alicuius imaginis similem. Nulla forma in deo cogitet. nulla circūscriptio. sed sensus z mens: que sentiri quidē possit. z pstringere mentis affectum. nō tamē comphendi aut describi aut enarrari valet. Et ideo oportet cuz oīmi reuerentia z metu accedere ad eum. z ita in euz libra re mentis intuitum. vt omne quicqd̄ potest splendoris. claritatis. fulgoris. maiestatis. mens humana cōspicere sup omnia esse euz sentiat semper. z hoc sicut diximus si pura mēte fuerit: nec vllis praue voluptatis sordib⁹ occupata. Et ideo in hoc maxime oportz operam dare eos. qui renūciare seculo z deum sequi videntur: sicut scriptum ē. Vacate z cognoscite qm̄ ego sum deus. Si ergo cognoueritis deum inquātū homini cognoscere possibile est: tunc demum etiam reliquorum que sunt. scientiaz capiet. z mysteria dei agnoscet: z quāto purior in eo fuerit mens tanto plura ei reuelat deus: z ostēdit ei secreta sua. Amic⁹ em̄ iam efficitur dei. sicut illi quibus in euangelio dicebat saluator. Jam non dico vos seruos sed amicos: et omne quicquid petierit ab eo tanqz ab amico caro: pstat ei deus. Ipse quoqz virtutes angelice z cūcta mysteria diuina. tanqz amicuz dei diligunt eum z obsequūtur eius petitionibus. Et hic est quē a caritate dei que est in xp̄o ihu. neqz mors separat. neqz vita. neqz angeli. neqz principatus. neqz potestates. neqz alia creatura. Et ideo carissimi quādoquidem hoc elegistis: vt deo placeatis. z ad caritatem eius pueniatis: date operam alieni effici ab omni iactantia ab omni vicio animi: ab omnibus delitijs corporalibus. ¶ Delitias autem corporales non solum illas putetis quibus homines seculi fruuntur: sed abstinenti delitie credende sunt. quicquid pro cupiditate sumpserit: etiam si vile illud sit. z quod in vsu esse abstinentibus solet. Aqua denicqz ipsa vel panis si cum cupiditate sumatur. id est non vt necessitate corporis: sed vt animi desiderio satis fiat: hoc etiam abstinenti in delitiarum vicium ducitur. Oportet enim in omnibus consuescere: animaz vicio carere. Jdeo denicqz dominus docere volens animaz desideriis z voluntatibus suis resistere: dicebat. Intrate per angustam portam. quia lata est et spaciosa via que ducit ad mortem: angusta autem et arta via est que ducit ad vitam. Lata est ergo via anime: cum qualicūqz desiderio suo satisfecerit. angusta vero est: cuz voluptatibus suis repugnat. Multum tamen prodest ad hec obtinenda secretior habitatio. z conuersatio solitaria. quia interdum per occasionem aduentantium fratrum. et euntium ac redeuntium frequentiam. abstinentie et parsimonie frena laxantur. et per huiusmodi occasiones venitur paulatim in consuetudinē et vsum delitiarum: et sic interdum etiam perfecti iam viri capiuntur. Jdeo denicqz et Dauid dicebat. Ecce elongaui fugiens et mansi in solitudine: expectabam eum qui saluum me faceret a pusillo animo et tempestate. ¶ Postqz autem multa nobis sanctus Johannes de iactantie vicio aliisqz qꝑplurimis vtiliter disseruit. ad vltimum dixit. Retexā autem vobis. quid etiā nuper cuidā ex fratrib⁹ nostris acciderit: vt cautiores vos p̄cedētia exempla constituant. Erat quidā apud nos monach⁹ in hac vicina heremo ꝓmanēs. cui habitaculū spelūca erat: vir sū

me abstinẽtie. quotidianuz victum labore manuum querens: in oratõnib die noctuq; psistens. cũctisq; animi virtutib florens. Sed hic letis successib elatus. confidere quasi in ꝓfectib suis cepit: z non deo totũ: sed sibimetipi quod ꝓfecerat deputare. Hãc aũt eius intuens animi psumptõnem temptator: cõtinuo accedit. z laqueos parat. Quadã nãq; die ad vesperam. fingit specie decore mulieris oberrantis p heremũ: que velut fessa post nimiũ laborem accedẽs ad ostium spelunce monachi se lassabundã simulãs ac fatigatam intrinsecus semetipaz proiecit: atq; ad voluta genib viri vt misereat: exorat. Nox em me infelicem inquit in heremo latitantẽ comprehendit. iube me requiescere in angulo cellule tue: ne forte efficiar nocturnis bestijs preda. At ille primo miserationis obtentu. recepit eam intra speluncaz: requirens que ei causa errandi per heremũ fuerit. Illa causam fingit satis accurate. z interim venena blandimentorum atq; illecebre virus. per omnẽ textum narrationis interserit: nunc se miserandam. nunc etiam defensione dignam ostendens: elegantia et suauitate sermonis inclinat animũ hominis. z in affectum sui illecebroso amore deflectit. Hinciã inter blandiora colloquia iocus risusq; miscentur. manus etiam procax ad mentum barbãq; quasi venerandi specie protendit. tum vero palpare ceruicẽ mollius: collumq; lenigare. Quid multa: Ad vltimũ captiuum ducit militem xpi. Continuo em perturbari intra semetipsuz z libidinis fluctib estuare cepit. nequaq; laborum peritorum. nequaq; professionis ac propositi sui memor. Paciscit cum cordis sui concupiscentia. z intra archana cogitationũ suarum. fedus cum falsa cupiditate componit. Inclinat stultus latera sua. z efficitur sicut equus z mulus: quib non est intellect⁹. Atq; vbi obscenos iam conabatur inire complexus. illa vlulatum teterrimuz dire vocis emittens: vmbra vt erat tenuis. p manus amplectẽtis elabitur. ipsũ quoq; dedecorosis motibus inanes auras sectantem: fedissima cum irrisione deseruit. Tunc preterea multitudo demonũ in aere ad hocipm spectaculũ congregata: clamore ingenti. cum cachinno exprobratõnis eleuato o inquiũt monache monache qui te vsq; ad celum extollebas. quomodo dimersus es vsq; in infernum: Disce ergo. quia qui se exaltat: humiliabit. Tunc ille velut amens effectus. z deceptõnis sue pudorem non ferens. grauius a semetipo decipitur: q̃ fuerat a demonib deceptus. Cum em debuisset reparare semetipm. z renouare certamen: ac satisfactõne sui lacrimis z humilitatis fructib. prioris elatõis culpam delere. hoc nõ faciens sed desperans: semetipsum (sicut apostolus dixit) tradidit omni impudicitie. z iniquitati. regressus est em ad vitam secularẽ: preda demonũ factus. Refugit nãq; conspect⁹ omnium sanctor: ne quis posz eum salutaribz monitis de precipitio reuocare. Si em reddere semetipm priori vite z abstinẽtie voluisset: recuperasz sine dubio z locum z gratiã. ¶ Denicq audite quid z de alio viro gestum sit. similiter quidẽ temptato: sed nõ simili exitu temptatõnis effuso. Fuit quidam vir in hac ꝓxima ciuitate vitam turpissimam per omne facinus ducens: ita vt opinatissimus in flagitijs haberetur. Hic aliquãdo dei miseratõne compũctus ad penitentiam cõuertitur: z intra sepulchruz se quoddam concludẽs priorum scelerũ pollutiones. lacrimarum fontib diluebat: diebz ac noctib in faciem prostratus. z nec alleuare quidem ausus oculos ad celũ. neq; vocem emittere. z nomen dei nominare: sed in solis gemitib z fletib pdurabat. z tanq; viuens sepultus de inferno iam quodãmodo mugitum cordis gemitũq; reddebat. Cunq; in bis posito eo septimana vna transisset. noctu veniũt ad eum demones in sepulchro clamantes: z dicentes. Quid est qd agis o impurissime z flagitiosissime. posteaq; omi spurcitia omniq; impuritate satiat⁹es. nunc vis castus z religiosus ꝓcedere. z posteaq; ꝓfenuisti in sceleribz. nec iam sufficiunt vires ad facinora delenda. nũc xpian⁹ videri vis z pudicus z penitens: quasi vero alius tibi iam vllus possit dari locus satiato in malis: nisi ille qui tibi nobiscum debetur. Unus ex nobis es. ali⁹ iam esse non poteris. Redi ergo magis. redi ad nos: z quod supest tibi tempus. in perfruenda voluptate non perdas. preparamus abundantes delitias. preparamus scorta nobilissima z cuncta alia que florem tibi possint reparare gratissime iuuẽtutis. Quid temetipsum vanis et inanib conficis cruciatibz: quid temetipsuz ante tempus supplitijs tradis. Quid em aliud eris passurus in inferno. nisi hoc quod nunc tibipsi concitas. Si te pena delectat expecta paululũ z inuenies patã: nũc interim fruere muneribz nostris que dulcia semper z grata duxisti. Hec z huiusmodi plura exprobrãtib eis. ille iacebat immobilis. nec auditum quidem suum conuertẽs ad eos: nec vllus penitus sermonem respondens. Cunq; illi sepius et eadem repeterent z alia duriora. nec ille omnino moueretur. in furorem prolapsi demones: vbi viderunt verba contemni. verberibus eum aggressi sunt: multisq; supplitijs excruciatum seminecem reliquerunt. Nec tamen in tot tantisq; cruciatibz moueri saltim potuit a loco. in quo oratõnis causa iacuerat. Poste ra die quidam suorum requirentes eum humanitatis dũtaxat gratia: inueniunt penis incredibilib effectum. z causam percunctantes cum didicissent: rogabant vt cure gratia reportari se ad domum propriã pateretur. Abnegat: z in eodẽ permanet loco. Tũc vero z sequenti nocte repetentes demones: grauioribus eum verberibus cruciabant. Sed nec sic quidẽ moueri voluit a loco. melius esse dicens mortem subire q̃ vltra demonibus obedire. Nibilominus tercia nocte multitudo conuenit demonum: z absq; vlla miseratione irruentes in eum: omnibus penis cruciatibusq; conficiunt. Cunq; iam corpus defecisset ĩ supplitijs. extremus tamen spiritus obsistebat imperio demonum. Quod vbi impij peruiderunt. exclamantes voce magna. vicisti inquiũt vicisti. z mox velut virtute quadam celitus fugati. precipites abscedunt nec vltra ei quicq; sue artis aut sceleris intendunt. Ipse vero intãtum virtutibus animi profecit. et ita ornatus moribus effectus est. ac totius diuine gratie gloria repletus: vt omnis hec regio quasi e celo eum lapsum videret. z vnuz esse ex numero crederet angelorum. omnes pene simul atq; vno ore dicẽtes: hec est mutatio dextere excelsi. Quanti exem-

plo eius qui iã semetipsos desperauerãt. rursus p penitentiam ad spem salutis regressi sunt. z emendatõnem sui quam prius desperauerãt psumpserũt. quãti ammiratõne eius de ipso iam inferno peccatorum retracti sunt. z ad virtutis indolem raparati. Illo nã qz tanta immutatione conuerso: omnib9 omnia visa sunt possibilia. Non solum autem emendatõ morum florebat in eo z assumptio virtutum: verum z gratia dei plurima ei collata est. Signa enim et prodigia q̃ ab eo facta sunt: quãtum apud dominũ haberet meritum testabantur. Sic humilitas z conuersio bonorum omnium materiam prebet: elatõ vero z desperatio interitus z mortis est causa. ¶ Ad effugiendum vero periculi lapsum. z conquirendam dei gratiam: atqz ipsius diuinitatis euidentiorem noticiam capiẽdam. plurimum prodest secretior conuersatio: z beremi interioris habitatio. Quod vos non tam verbis qz rebus ipsis et exemplis melius docere puto.

¶ Fuit quidam monachus qui in heremo hac que pre ceteris interior est; habitabat. Hic cũ plures annos in abstinentia perdurasset z prouectus tempore prope iam ad senilem venisset etatem. omni virtutũ flore adornatus: ac totius continentie magnitudine sublimatus. Qui cum in orationib9 z hymnis sedule deo deseruiret. tanqz merito militi suo dominus remuneratões parat vtpote qui in corpore adhuc positus instar angelorum incorporee vite officijs fungeretur: dignum iudicans annonam celestem prebere ei in deserto. qui celestem regem peruigilib9 presto labatur excubijs: vt digne frueretur celestib9 alimonijs. Volens ergo deus etiam in hoc seculo remunerare eius fidele propositum ad prouidentie sue solicitudinem quotidiani victus eius reuocat curã. Ut enim cibi vsum poposcisset nature necessitas. ingrediens speluncam suam. inueniebat mense panem superpositum: mire suauitatis: miriqz candoris. Ex q̃ refectus. z gratias diuine prouidentie referens: rursus ad hymnos z orationes conuertebatur. Ad quẽ multe etiam reuelationes. multeqz de futuris rebus: a deo premonitões fiebant. In his ergo talibus ac tantis profectibus positus. quia gloriari quasi ꝺ meritis suis cepit: z celestis beneficij munus. vite sue meritum duxit. Continuo subintrat eum parua quedã desidia animi: tam parua quam nec posset aduertere Post hec creuit maior negligentia. ita vt tardior iã fieret ad hymnos: sed z ad orationem pigrius surgeret. Psalmi quoqz ipsi non ea qua prius vigilantia ab ipso canerentur. sed vbi parum quid exhibitum fuisset soliti ministerij: anima eius quasi nimio labore fatigata requiescere festinabat: quia sensus ei⁹ reprobus effectus. de sublimioribus ad inferiora corruerat: z cogitationes sue per diuersa eum p̃cipitia rapiebant. Erat em̃ iam in corde eius clãdestina quedam z turpis ac nefanda cogitatõ: consuetudo tamẽ prior velut si decursus aque etiã cessante remigio adhuc prioze impetu nauigiuz ferat. ita z vetus institutio ad consueta hominem officia trahebat: ob quaz causam z adhuc stare in suo statu videbatur. Hic g̃ cum post orationes cibum solitum requisisset ad vesperam: ingressus locuz in quo refici consuuerat. inuenit solitum panem mense suppositum. ex quo refectus. nihil de eorum que in corde suo versabantur emendatione curauit. neqz ĩmutationis sue damna persensit: sed spernendo minima paulatim se casurũ non intellexit. Interea cum graui iam libidinis incendio stimularetur. z inflamatus turpi ꝯcupiscentia raperetur rursus ad seculum: illa interim die cohibuit se. z solita hymnoz z orationum ministeria ex more persoluit. atqz ingressus vt cibum sumeret: panẽ quidem inuenit mense suppositum. sed aliquãtulum sordidiorem. Ammiratus est z tristis effectus: intellexit enim q̃ ipsum respiceret hoc genus monstri: tamen cibo sumpto refectus est. Post in diem tercium replicatis vrgeri stimulis cepit. occupauerant em̃ cogitationes eius quasi iam presentis z secum posite. secũqz accũbentis imago mulieris: quaz z complecti sibi videbatur. z ad turpes vsus habere substractam. Processit tamen z sequenti die ad solita psallendi z orãdi officia: sed stabat vagus oculis. z mente captiuus. Cunqz solito ingressus ad vesperam requireret cibum: panem quidẽ inuenit super mensam. sed sordidissimum ac aridissimum: z quasi muribus vel canibus vndiqz corrosum. Tunc ille vt hoc vidit ingemuit. z lacrimas fudit. sed nõ ita ex corde nec ita vberes: que possent flamam tanti ignis extinguere. Ue rũtamen sumit cibum. sed neqz qualem consueuerat neqz quãtum solebat. Cum interim cogitatões eum tanqz cohors barbarica eum vndiqz circũuallant. et omni ex pte in eum tela iaculantur: ac vinctum captiuumqz eum ad seculum trahunt. Exurgens ergo: cepit iter agere noctu p heremum. z tendere ad ciuitatem. Sed vbi dies facta est: ciuitas quidẽ adhuc lõge aberat. Ipse vero cum rapidissimo estu torquere tur z fatigaret in heremo. vndiqz versus. cõsiderare oculis cepit z requirẽ: sicubi esset in vicino monasterium. Et cũ respexisset fratrũ quorũdam cellulam. tendebat illuc: vt apud eos requiesceret. Quẽ vbi adesse sensere serui dei. ꝺtinuo precurrũt in obuiã: z velut angelũ dei excipiẽtes adorãt. pedes lauãt: ad orationem inuitant. mẽsam ponũt: atqz omnia ꝺm diuinum mandatũ ꝯplent caritatis officia. Uerũ vbi refectus est. z paululũ requieuit: ex more quasi ab eruditissimo patre ceperũt verbũ edificatõnis expetere. ac monita salutis inquirẽ. Interrogauere q̃z eũ quõ quis dyaboli laqueos possit effugẽ. aut siqndo turpes iniecerit animo cogitatões: quõ depelli possint z abijci. Tum ille vt ꝯpulsus. est monita fratrib9 dare. z salutis eos viam docere. ac de insidijs demonum quas seruis dei intendunt facere sermonem: illos qui dem plane z sufficiẽter docuit. sibi vero ipi stimulos ꝯpunctõis infixit: z in semetip̃m regressus ait. Quõ ego alios moneo z ipe decipioz: aut quõ alios corrigo qui meip̃m non emendo: Age ergo miser: facito ipse prior que facere alios doces. Cunqz hmõi increpationib9 vteretur aduersus semetip̃m. z intellexisz se miserabiliter supplantatũ. Ualedicens fratribus. ꝺtinuo se cursu rapidissimo i heremũ dedit. z ad speluncã ꝺ qua discesserat: rediit. psternens se domino in oratõne dicens. Nisi dñs adiuuisset me: paulominus habitasset in inferno anima mea. Et itez: paulominus fui in omni malo: z paulominus ꝯsumauerũt me in terra. In hoc vero ꝯpletũ est qꝺ ait scriptura.

Frater fratrē adiuuans: exaltabit. sicut ciuitas munita et fortis. Post hec ergo pmansit omni vita sua in luctu ⁊ lacrimis: videns diuinitus sibi ꝓcessuꝫ celestis mense beneficiū ꝓdidisse. cepit em̄ in labore rursus ⁊ sudore vultus sui mādducare panē suum. Concluſit aūt se intra speluncam. atq; in cilicio ⁊ cinere iacens. tādiu lugens flensq; pmansit in oratonib; donec assistens ei angelus dñi. diceret ad eū. Suscepit dñs penitentiam tuā ⁊ repropiatus est tibi. sed caue ne vltra elatus decipiaris. Venient ad te autē fratres quos tuipse docuisti. deferentes tibi benedictiones. quas suscipere ne recuses: ⁊ sumens cū eis cibum. age gratias deo tuo. ¶ Hec autē locutus sum vobis filioli mei: vt sciretis quāta sit in humilitate firmitas ⁊ in elatōne ruina q̄ marīa. Ideo deniq; ⁊ saluator noster: primam beatitudinē de humilitate docuit: dicens. Beati paupes spiritu quoniā ipsorum est regnum celoꝝ. simul hmōi exemplo discentes. vt cautiores sitis ne a demonib; in cogitationū subtilitate seducamini. ꝓpterea em̄ ⁊ forma hmōi inter monachos obseruatur. vt siq̄s ad eos veniat siue vir ille seu mulier sit. siue senex siue iuuenis. siue ignotus siue notus: ante omnia ⁊ oratō fiat. ⁊ nomen dñi inuocetur: quia si fuerit aliqua trāſformatio demonis. cōtinuo oratōne facta diffugiet. Si vero in cogitatōe vestra ſuggesserint ipi demones aliquid vnde laudari debeatis ⁊ extolli: non acquiescatis eis: sed tūc magis vosmetipos humiliate in ꝓspectu domini: ⁊ p nihilo ducite. cum vobis illi aliquid de sectanda laude ſuggesserint. Deniq; etiam me frequenter demones noctib; seduxerunt. ⁊ neq; orare me neq; requiescere pmiserunt: fantasias quasdaꝫ p noctem totā sensibus meis ⁊ cogitationib; ſuggerentes. Mane vero velut quadam illusione: ꝓsternebant se ante me dicentes. Indulge nobis abba quia laborem tibi incuſſimus tota nocte. Ego aūt respondi ad eos. Discedite a me omnes qui operamini iniquitatem: ⁊ nō tēptetis seruū domini. Et vos ergo filioli quietem silētium q; diligite. ⁊ scientie operam date: atq; exercete vosmetipos vt frequenti collatione mentē vestram puram exhibeatis deo: ne oratones vestre impediātur apud deum. Quis etenī illi bonuꝫ opus agant ⁊ sit in illis ꝓbabilis ꝓscientia. qui inter seculares positi. exercētur in operib; bonis: ⁊ occupant semetipos actib; religiosis ⁊ sanctis. vel hospitalitatē sectando vel caritatis ministerijs obseq̄ndo. vel misericordias ac visitatones aliaq; hmōi opera explendo. in quib; alijs quidē boni semp aliquid conferant: semetipsos tamen castos seruent. Sunt ergo ⁊ isti probabiles ⁊ valde ꝓbabiles. qui ī bonis actib; placent deo. ⁊ sūt operarij incōfusibiles mandatoꝝ dei. sed tamē hec oīa terrenos habēt actus. ⁊ erga materias corruptibiles gerunt. Qui vero in exercitio mentis desudat. ⁊ spiritales intra semetipm excolit sensus. longe illis superior iudicādus est. Locum nāq; intra semetipsuꝫ ꝓparat vbi spūssanctus habitet. ⁊ obliuionē quodāmodo capiens terrenoꝝ: solicitudinē gerit de celestibus ⁊ eternis. Constituit em̄ semetipm semp ante cōspectum dei. ⁊ omnes ꝑsentium rerum solicitudines post tergum iaciens. solo diuini desiderij calore constringitur: ⁊ ideo in laudib; dei positus. ⁊ hymnis et psalmis die ac nocte nō poterit satiari. Hec ⁊ multa alia his silia beat⁹ iohānes p triduū ꝓtinuo loquēs ad nos: aīas nostras refecit ⁊ innouauit. Ut aūt cepimus velle ab eo ꝓficisci. datis nobis benedictōib; pgite inquit in pace o filioli. hoc tamē scire vos volo q; hodierna die victorie religiosi ꝓncipis Theodosij alexādrie nūciate sunt de eugenio tyrāno. Necesse est aūt ⁊ ipm Theodosiū: nō multo post. ꝓpria morte vitā finire. Cūq; ꝓfecti ab eo fuissem⁹. hec ita gesta esse ad fidē ꝓperim⁹: vt ipe p̄dixerat. Post dies aūt paucos insecuti sunt nos quidā fratres: annūciātes nobis q; ipe sanct⁹ Johānes in pace quieuerat. Obitus aūt ipius: talis quidē fuerat. Per triduū inquiūt nullū ad se introire pmisit: et positis genib; in oratōne reddidit spm̄. atq; ita prexit ad dñm. cui est honor. gloria. laus ⁊ imperiū. in secula seculoꝝ amē. Explicit vita beati Johānis egiptij.

¶ Vita ⁊ gesta sancti Hor abbatis. cui diuinit⁹ collata est literarum scientia.

Audimus et alium

apud thebaidē venerabilē vir Hor nomine. hic multoꝝ erat monasterioꝝ pat. qui habitu ipo honoris videbat angelici: nonagīta iam agēs etatis ānos. barba. plixa ⁊ claritatis canicie splēdida: vultu ⁊ aspectu ita letus: vt plus aliq̄d habere q̄s in hois natura ē visio ipa videret. Hic pri⁹ in vltima heremo. plurimis abstinētie laboribus exercitat⁹: postremo ī vicino vrbis loco monasteriū instituebat. In adiacētib; aūt habitatōis sue locis: diuersi generis arboꝝ siluas ipe p se plātaria ponēdo ꝓseuit: in q̄b; vt nobis a plurimis sctis pri⁹ affirmatū est. ante illi⁹ aduentū nullū oīno virgultū fuit. Ob hꝫ aūt plātauit hāc siluā: vt frēs q̄s inibi ꝓgregare cupiebat. nō haberēt necessitatē ligni gra longi⁹ euagā di: habēs curā ⁊ ī his que mīsterio corpis necessaria sunt. sed p̄cipue salutis eoꝝ ac fidei. Ipe tamē cum esset ī heremo. herbis pascebat ⁊ radicib; q̄busdā: ⁊ hec ei dulcia videbāt. Aquā vo si q̄n̄ inuenisset bibebat: oroib; ⁊ himnis occupās omne diei t̄pus ac noctis. Ut aūt ad maturaꝫ puenit etatē. apparuit ei angel⁹ dei ī heremo: p visuꝫ dicēs. Eris in gentē magnā. ⁊ mult⁹ tibi popul⁹ credet: ⁊ erūt q̄ p te saluādi sunt: multa milia hoīm. Quātoscūq; aūt ī hac vita posit⁹ ꝓuerteris ad salutē: sup tātos p̄ncipatū accipies ī futuro. ⁊ nihil verearis. nūq; em̄ aliq̄d tibi deerit eoꝝ q̄ ad vsuꝫ corpoꝝ req̄runt: quotiēs hꝫ poposceris a deo. Hec cū audissꝫ. ad vicinioꝝ loca accedit. ⁊ p̄mo sol⁹ sub quo tugurio q̄d sibiipe ꝓstruxerat habitare cepit. oleribꝫ ꝓpositis vescēs solis: interdū etiam pt⁹ ꝓtinuata ieiunia. ¶ Lras p̄mo igrauit. Cum aūt de hēmo ad hꝫ q̄ sup̄dixim⁹ vicinioꝝ habi⁹ cul⁹ loca accessissem. data est ei diuinit⁹ gra: ⁊ cū a fratribꝫ oblat⁹ ei fuissꝫ codex. q̄si olim iā sciēs lras legē cepit. Collata ē ei ⁊ adusus demōes etiaꝫ ꝑt⁹. ita vt multi ex his q̄s vrgebāt demōes etiā inuiti ad eū raperēt ꝓtestātes summo cū clamore: de merit⁹ e⁹. Sꝫ ⁊ alias q̄pluras sanitates opabat. Cōgregabāt iterī ad eū plurie mꝫtitudies mōchoꝝ. int⁹ q̄s cū etiā nos advenissem⁹: visis nob letissim⁹ reddit. Cūq; salutans nos orassꝫ (more sibi solito) pedes hospitū. ꝓpriſma

nibus lauit: ꝛ docere nos ex scripturis. que ad edificationem vite ac fidei pertinent: cepit. Erat enim ei docendi gratia: a deo collata. Cum itaq; plurima nobis scripturarum capitula sapienter disseruisset: rursus ad oratōnem conuertebatur. Consuetudo autē erat ei non prius corporalem cibum sumere: q̄ spiritalem xp̄i communionem acciperet. Qua percepta: post gratiarū actionem adhortari nos etiam ad reficiendum cepit: ipse tamen sedens nobiscum. nunq̄ cessabat aliquid de studijs spiritalibus commonere.

Narrabat ergo nobis tale aliq̄d. Scio inquit hominem quendam in heremo: per tres continuos annos nullum sumpsisse terrenum cibum. angelus em̄ domini tercia quoq; die escam deferebat ei celestem Et hec ei cibus erat ꝛ potus. Et iterum scio huiusmodi hominem ad quem venerunt demones in specie celestis militie. ꝛ habitu angelorum. currus igneos agentes. plurimo apparatu. tanq̄ magnum aliquem regem deducentes: isq; qui ceteris vt rex haberi videbat̄: dicebat ad eum. Implesti omnia o homo: superest tibi vt adores me. ꝛ transferam te sicut helyam. Sed monachus hec audiens: dicebat ī cor de suo. Quid est hoc. Quottidie ego saluatorem q̄ est rex meus adoro. hic si esset ille. quomodo a me ꝑ posceret: quod indesinēter me facere sciret. Et post hec respondit ad ipsum. Ego habeo meum regē quē quottidie sine intermissione adoro: tu autem non es rex meus. Et continuo inimicus ad hec verba nusq̄ comparuit. Verum. hec ille quasi de alio nobis narrans: sua gesta sub alterius ꝑsona memorabat. Patres tamen qui aderant. ipsi nobis affirmabāt: q̄ ipe esset qui hec vidisset ꝛ audisset. Erat em̄ hic magnificus pater: qui inter cetera bona etiam hoc prestabat aduenientibus fratribus. ꝛ cum ipo habitare volentibus. q̄ faciebat conuocari fratres qui secum erant. ꝛ in vna die aduenienti fratri cellulaz edificabant. Et erat in hoc opere magna alacritas fratrū. Unoquoq; eorum festinante: lateres conuehere: aut lutū porrigere. aut aquam infundere: aut ligna deferre. Ubi vero perfecta fuisset ipse eaz omnibus vtensilibus. vel necessarijs instructam. tradebat fratri. hic aliquādo cum falsus quidam frater ad se venisset: ꝛ vt videretur nudus vestimenta sua occultasset. arguit eum coram omnib. ꝛ in medium que occultauerat protulit ꝛ ita ꝓtimuere omnes vt dereliquo nemo auderet coram ipso fallere. Tanta in eo erat virtus animi. ꝛ tanta diuine gratie magnitudo: quā abstinētie labore ꝛ fidei puritate quesierat. Multitudines aūt fratrum cum ipo posite. tanta gratia erant replete vt cum ad ecclesiaz ꝙuenirent. chori eor vestibus ac mentibus resplendētes. ad imitationē virtutū celestiū. in himnis ꝛ laudibus dei peruigiles viderent̄.

De scō Ammone abbate triū miliū monachor

Audimus aūt ī Thebaida etiā alium virum nomine Ammonem. Patrē trium milium circiter monachor (qui thebenēsij appellabant̄) ingētis abstinentie viri. quib vsus est indui colobijs quasi saccis lineis. ꝛ pelle confecta a collo posttergum ꝛ latus descendēte cōtegi. cucullis etiaz caput operiri. maxime cum ad cibum ꝙuentū fuerit. eis etiā velare faciem ne alius aliū parcius cibū sumentē deprehēdat. Est autem eis ꝛ in capiendo cibo summū silentiuz. ita vt nec putet̄ in eo loco esse aliquis hominuz vbi sedent ad mēsas: ꝛ omnis eor ꝙuersatio ita est in multitudine posita quasi sit in solitudine. dū ita latet vniuscuiusq; abstinentia: vt ab alio deprehendi non possit. Sedent ergo ad mēsaz ꝓtingentes magisq; sumentes cibos. vt nec defuisse mēsis: nec tamē ventri satis fecisse videant̄. Maior quippe est cōtinentie virtus. his abstinere: que in oculis habent̄. ꝛ nō in manib.

De scō Benone. angelice ordinis viro ꝛ abbate

Audim⁹ et aliuz senem. māsuetudine omnes homīes ꝓcellentez. abbatē Benonem nomīe: de quo asserebāt fratres qui cum ipo erant. q̄ neq; iuramētum vnq̄ neq; mendaciū de ore eius ꝓcesserit: neq; vllus hominū iratum viderit eum aliquādo. aut sermonem supfluuz ociosumq; ꝓferentem: sed erat vita eius in summo silentio. moresq; tranquilli: ꝛ p omnia quasi angelici ordinis vir. humilitas q̄z immēsa: ꝛ in omib ꝓ nihilo semetipm ducens. Deniq; nobis multum rogantib vt aliquem sermonē ab eo edificatōnis audiremus: vix impetrare potuimus. vt pauca nobis de māsuetudine loqueret̄. Hic aliquā do cum bestia quedam (que ypotam⁹ appellat̄) sibi regionē proximā vicināq; vastaret: rogatus ab agricolis venit ad locum. ꝛ cum ad immanē beluam peruenisset: ait ad eam. Precipio tibi in nomīe ihu xp̄i: ne vltra vastes hanc terram. Tunc illa quasi angelo persequente effugata. nusq; oīno comparuit. Simili modo etiam coco drillum: ab eo alio tempore fugatum perhibebant.

De Oxirinco ciuitate vbi null⁹ manet hereticus.

Enim⁹ aūt et ad ciuitatem quādaz Thebaidis nomīe Oxirincum: in qua tāta religionis deprehendimus bona: vt ea nemo digne sufficiat enarrare. Repletā nāq; eam monachis intrinsec⁹ vidimus. ꝛ extrinsecus omni ex pte circūdatā: ꝛ edes publice si que in ea fuere. ꝛ tēpla supstitōis antique. habitatōes nūc erant monachorum: ꝛ p totam ciuitatē multoplura monasteria: q̄s domus videbant̄. Sūt aūt in ipa vrbe (q̄ est ampla valde ꝛ populosa) duodecim ecclesie in quib public⁹ agitur populi ꝙuentus: exceptis monasterijs. in quibus per singula loca orationū domus sunt: que certis temporib ad oratōnez frequētant̄. Sed nec porte ipe nec turres ciuitatis. aut vllus omnino angul⁹ eius. monachorum habitationib vacat quiq; p omnez partem ciuitatis die ac nocte. hymnos ac laudes deo referētes. vbez totam quasi vnā dei ecclesiā faciūt. Nullus em̄ ibi inuenit̄ aut hereticus aut pagan⁹: sed omnes ciues xp̄iani. omnes catholici: vt nihil oīno differat. si epūs in platea oratione aut in eccl'ia faciat. Jpi q̄z magistrat⁹ aut ꝓncipales ciuitates ꝛ reliqui ciues studiose per singulas portas statuūt eos qui obseruent vt sicubi apparuerit peregrinus aut paup. certatim ad eum currāt. et qui ꝓoccupauerit abducit: vt q̄ sunt necessaria con-

sequat'. De his autez que erga nos ab ipis populis gesta sunt. Uidentibz transire nos p ciuitatez suam. z velut angelis occurrentibz atqz honorē deferentibus: quomodo enarrē: Aut de ipis monachis z virginibz quoz inumere multitudines vt supradixim⁹ in illa vrbe habent': Requirētes eñ a sancto episcopo loci ipius viginti milia virginū. z decem milia monachoz inibi haberi cōperimus. Quoz omniū affectum erga nos z honorē quem exhibebant: vobis exponere nec sermo sufficit. nec verecūdia pmittit: quomodo pallia nostra scinderent'. vnoquoqz nos sibi rapiente. z ad se adducere cupiente. Uidim⁹ quoqz ibi plurimos sanctoz patrū diuersas dei gratias habentes. alios in verbo dei. alios in abstinētia: alios in signis z virtutibus ministrantes.

¶ De sancto Theone qui triginta annis silentij habuit obseruatōnem.

Uidim⁹ et aliuz non longe ab vrbe ad eaz ptem que mittit ad heremuz. nomine Theonem: virum sanctum. intra cellulā suam clausuz z solitariū: qui pbibebatur triginta annis silentij habuisse ptinentiam: quicqz tam multas virtutes faciebat. vt ppheta apd illos haberet'. Cōgregabat nāqz ad eum p dies singulos infirmoz plurima multitudo: ad quos ille per fenestram manū proferēs. z vnicuiuscqz capiti sup ponens. ac benedicēs eos: sanos ab omni egritudine remittebat. Hic etiaz ipo visu tam venerabilis erat tantāqz reuerentiā gerebat in vultu: vt inter homines angel⁹ videret'. ita letus oculis z plen⁹ totius gratie apparebat. ¶ Huic cum ante paruū tempus (vt cōperimus) noctu latrones supuenissent. aurum se apud eum inuēturos sperātes. oratione sola ita vinxit: vt foribus eius affixi mouere se oīno non possent Mane vero cū ad eum turbe solito pgenissent. z viderent ad ianuas eius latrones: volebāt eos igni tradere. At ille rex necessitate cōpulsus: vnuz eis solum locutus est verbuz. Sinite inquit istos abire illesos: alioquin gratia a me fugiet sanitatū. Populi autez vt audierūt hec. ptradicere nō audentes: dimiserūt eos. Latrones vero videntes qd secum gestum est: abiecta scelerū voluntate. pteritoz maloz penitentiam gerentes: ad monasteria vicina pfugiunt: atqz ibi emēdationis vite formā modūqz suscipiūt. Erat aūt supradict⁹ vir eruditissim⁹. non soluz egiptioz z grecoz lingua. sed etiā z latinoz: vt z ab ipo et alijs qui ei aderāt didicim⁹. Sed z ipe releuare cupiēs z consolari pegrinatōnis nostre laborē. in tabula scribens ad nos: gratiā doctrināqz sui sermonis ostēdit Erat aūt ei cib: absqz ignis opere. Dicebāt aūt q z noctib ad heremū pgrediens: comitatu vteret plurimo heremi bestiarū. Ipse vero hauriēs aquam de puteo suo z prebēs eis pocula: obsequij eaz remunerabatur laborem. Huius autem rei manifestum dabatur indicium: q vestigia bubalorum caprarumqz et onagrorum. circa eius cellulam plurima deprehēdebantur.

¶ De sancto Appollonio confessore z virtutib ei⁹.

Uidim⁹ et aliuz sanctum virū nomīe Appolloniū apud thebaidam in finib Hermopolis: ad quaz ciuitatē saluatorē cum Maria z Joseph de iudee finibus venisse tradunt: sm pphetiam Isaie dicentis. Ecce dns sedet sup nubem leuē. z veniet in egiptuz. z pmouebunt manufacta egiptioz a facie eius: z cadent in terrā. Uidim⁹ ergo ibi etiam z templū ipsuz in quo ingresso saluatore corruisse omnia idola i terram z cōminuta esse memorabāt'. ¶ Uidimus ergo supradictū virum in vicina heremo. sub monte quodam habentem monasteria. Erat enim pater monachoruz circiter quingentoz. z famosissimus in omnibus Thebaide finib habebatur. Opera enim magna erant ei: z virtutes multas signaqz plurima z prodigia faciebat per eum deus. A puericia nāqz in abstinentia nutritus est. qui cum ad maturaz peruenit etatem: gratia dei semp cum ipo creuit. Erat eñ annoz fere octoginta. cum eū vidimus. in monasteriorum pgregatione florentem: sed z ipi qui videbāt ei⁹ esse discipuli. ita pfecti erāt z magnifici: vt omnes pene possent signa facē. Quidecim g annoz secessisse eū ad heremū ferebāt. atqz ibi cū quadraginta annis fuisset. in exercitijs spiritalib cōuersat⁹: aiebant vocē dei ad eū delatā dixisse. Appolloni per tepdam sapiētiaz sapientiū in egipto: z intellectū prudentiū reprobabo. Perdes aūt mihi z eos qui inter ipos sunt sapiētes babilonis: z omnē cultūrā demonioz subrues. Perge g nūc ad loca habitabilia: generabis eñ mihi populū substātiuū z pfectū. emulatorem operū bonoz. At ille respondens ait. Aufer a me domine iactantiā. ne forte elatus sup fratres meos: cadā ab omnib bonis tuis. Respōdit ad eū rursus diuina vox. Mitte manū tuā ad ceruices tuas: z quod prehēderis pstringe. et sub arena obrue. At ille sine mora iniecta manu ad ceruices suas. apprehendit quasi parulū quendā ethiopē: z ptinuo dimisit eum sub arena clamantē z dicentem. Ego sum supbie demon. Post hec vox ad euz facta est a deo dicens. Perge nūc: omnia eñ quecūqz a deo poposceris: psequeris. Ille ergo post hec prexit ad ea loca: in quib hoīes habitabāt. temporib aūt Juliani tyrāni hec fiebāt. ¶ Fuit aūt in locis illis spelūca q dam heremo vicina. in q habitare cepit: indesinēter die ac nocte oratōnib vacās. easqz (vt aiebāt) p diē centū vicib totidēqz noctis tpe curuās genua consignabat deo. Libo aūt magis celesti qz hūano vtebatur. Indumētuz ei⁹ stuppeū collobiū erat: qd apd illos lebites appellat'. z linteū q collū z caput obuolueret. Que tñ indumēta pmansisse ei ferebant in deserto nūqz veterata. Erat g in vicino heremi loco ⁊ virtute spūs degēs: signa z sanitates miras efficiens: qs enarrare p sui immēsitate. sicut ab his q cū ipo erāt senioribz cōperimus. vox nulla sufficiet. Fama autē magnifica de eo puulgata. cū āmiratōe omniū. quasi ppheta aliquis aut apostol⁹ haberi cepisset. vicinis e regionib monachi diuersis ex locis pueniebāt ad eū: z tanqz pio patri. magna munera. suas singuli q qz alias offerebāt. At ille vnūquēqz eoz tota religione suscipiēs: alios ad bñ opandū: alios ad bene in-

telligẽdũ ꝓuocabat. Sꝫ ꝛipe pr̃ea ostendebat' ex emplis: que verbis docere cupiebat. Alijs quidẽ diebus vnũquẽqꝫ apud semetipm exercere abstinẽtiaꝫ quã posset sinebat. die vero dñica gratia caritatis se cum oĩes cibũ sumere hortabat'. cum tamẽ ipe solitis abstinẽtie obseruatõibꝫ deseruiret: herbis solũmodo aut oleribꝫ vtẽs. nec vsuꝫ aut ministeriũ ignis admittẽs. ¶ Hic cũ audisset Juliani (vt supm dixim⁹ temporibꝫ) fratrẽ quẽdaꝫ ad militiã ꝓprehẽsuꝫ detineri in carcẽ: venit ad eũ cum fratribꝫ ꝓsolandi gratia: vt moneret eũ in necessitate tenere ꝓstantiã. atqꝫ imminẽtia contẽnere ac deridere pericula. Temp⁹ei ait. certaminis adest: in quo fideliũ mẽtes temptatõibꝫ ꝓbande sunt ꝛ noscende. Cũqꝫ bis ꝛ alijs verbis roborar̃et animꝫ adolescẽtis: supuenit centurio: ꝛ indignatus. cur introire ausus esset. claues extrinsecus carceri imposuit: ipm qꝫ ꝛ omnes q̃ cum eo venerant pariter ꝓclusit: quo scꝫ etiã ipsi similiter ad militie detinerẽt officiũ. Constituẽs qꝫ custodes qꝫplurimos: abscessit. Medio aũt noctis astare visus ẽ angelus ingenti luce resplendẽs: ꝛ obstupefactis ꝓterritisqꝫ custodibꝫ. carceris claustra patefecit. Tũc vero ipi custodes aduoluti ad pedes sanctoꝝ: rogabãt eos discedere: dicẽtes. melius sibi esse mori ꝓ bis qꝫ diuine ꝛ vtuti obsistere. que eoꝝ curam gerebat. Mane ꝛo etiã ipse centurio cũ principalibꝫ viris festin⁹ ad carcerẽ venit: rogãs vt discederẽt oẽs qui teneri videbant'. dicebat em̃ domũ suã terremotu magno cõcidisse. ꝛ electos quosqꝫ famuloꝝ suoꝝ peremisse. Sancti ꝛo bis auditis hymnũ deo laudesqꝫ cecinerũt. ꝛ regressi ad heremũ erãt in vnũ positi: ꝑm apostoloꝝ exemplũ. habẽtes aĩaꝫ vnã ꝛ cor vnũ. ¶ Pater aũt senior docebat eos vt q̃tidie ꝓficerent in virtutibꝫ: ꝛ insidias diaboli quas ꝓ cogitatões inferret hominibꝫ. in initijs statim retũderẽt. Sic em̃ aiebat. Si ꝓfringat' caput serpẽtis: omne ei⁹ corpus emortuũ reddit'. Ob hoc em̃ mãdat nobis deus obseruare caput serpẽtis: vt oĩno statim ab initio. nec recipiamus malas ꝛ sordidas cogitatões in corde nostro. Quãto g̃ magis diffundi non ꝓuenit in sensibꝫ nr̃is cogitationũ fantasias: quas etiaꝫ ab initio recipi vetat: Sed ꝛ illud monebat. vt in ꝛ vtutibꝫ animi alter alterꝝ vincat: nec patiat' se vnusq̃sqꝫ inferiorẽ ꝓximo suo fieri. Hinc aũt dicebat. Sciatis g̃ vos ita ꝓficere in virtutibꝫ: si nulla vobis passio fuerit dominata erga mũdana desideria. Hoc em̃ est initiũ donoꝝ di Qꝛsi etiã ad hoc venerit q̃s vestrũ. vt ꝛ signa ꝛ mirabilia faciat: nõ extollat' ꝓ hoc. neqꝫ in cogitatõe sua erigat' tanqꝫ ceteris ꝓlatus: sed nec hoc ipm hominibꝫ debet ostẽdere. q̃ donũ gratie hui⁹ acceperit: alioq̃n seducit seipm. ꝛ ipe decipit'. ꝛ gratiã ꝑdet. ¶ Habebat g̃ hanc magnificã verbi dei doctrinã: sicut ꝛ nos etiã ipi ex pte fruiti sumus. Sed ꝛ maiorẽ habebat in operibꝫ gratiã. Omne em̃ quicq̃d petisꝫ a deo: sine mora ꝓsequebat'. Sꝫ ꝛ reuelatões ei plurime ostendebant'. Denicꝫ seniorẽ fratrẽ suũ qui ꝛ ipe in heremo defunctus est. cũ quo plurimo tpe egeret vitã ꝓfectam. vidit in somnis in sede apostolica residentẽꝫ atqꝫ vnũ ex ipis hereditatẽ sibi virtutũ ꝛ gratiaꝫ reliquisse. Cunqꝫ etiã ꝓ semetipo oraret vt velocius eum dñs assumeret. ꝛ cum ipo sibi requiẽ ꝑstaret in celis: responsu⁹ est ei a dño saluatore. parũ adhuc ei temporis in terris deberi: donec vite ꝛ cõuersatõnis eius plurimi emulatores existant. populos nanqꝫ ei plurimos credẽdos esse monachoꝝ. ꝛ exercitũ quendam pioꝝ: vt ꝓ hec dignã ꝓ talibꝫ meritis remunerationẽ inueniret apud deũ. Hec aũt vt vidit. ita gesta sunt. ꝙuenerũt em̃ ex omni loco monachi fama et doctrina eius inuitati. ꝛ ꝑcipue exemplis ei⁹ qꝫplurimi seculo renũciantes. cõuentũ quendã magnificum fecerũt apud eũ in supradicto montis loco: cõmunẽ vitam mense vni⁹ vnanimiter cõseruantes. Hos ergo tanqꝫ vere celestẽ quendã. ꝛ angelicũ cernebam⁹ exercitũ: omnibꝫ virtutibꝫ adornatum. Nullus sane in eis sordidis vtebat' indumentis. sed splendore vestium pariter atqꝫ animorũ nitebant: ita vt ꝑm scripturam letaretur heremus sitiens. ꝛ multi filij ei⁹ viderentur in deserto. Que qꝫuis de ecclesia dicta sint tamen in egipti desertis hec etiaꝫ historica relatione completa sunt. Ubi em̃ tante ꝓ vrbes multitudĩes veniũt ad salutẽ. quantas egipti deserta ꝓtulerunt. Quãti populi habent' in vrbibꝫ: tante pene habẽt' in desertis multitudines monachoꝝ. Unde mihi videtur etiã apostoli dictuꝫ in eis esse completũ: q̃ vbi abundauit peccatum. ibi superabundauerit gratia. ¶ Abundauit em̃ aliqñ immũ⁊ eus idoloꝝ cultus in egipto sic̃ nusqꝫ gentiũ. Canes em̃ ꝛ simias atqꝫ alia portẽta olim venerati sunt. Allia qꝫ ꝛ cepas ꝛ nõnulla olerũ deos credebant: sicut ab ipo patre Appollonio tradẽte didicim⁹. Causaꝫ em̃ nobis ꝓfisce eoruꝫ supstitõnis hoc modo exposuit. Bouẽ quidem deũ crediderunt aliquãdo egiptij: ꝓ eo q̃ ꝑ ipm rura excolentes victum cibũqꝫ capiebant. Sed ꝛ aquã nili colebant. ꝓ eo q̃ vniuersas rigabat egipti regiones Colebant quoqꝫ ꝛ terrã. vtpote vberiorẽ ceteris terris. Canes etiã vt supradiximus ꝛ simias ac diuersa herbarũ genera atqꝫ olerũ colebant. ꝓ eo q̃ occasionem sibi salutis ꝑ hec venisse opinabant' temporibꝫ pharaonis. Circa hec em̃ singula occupatõ eis exorta videbat'. cum ille patres nostros ꝓsequẽs submersus est. ꝛ vnusq̃sqꝫ id ꝑ quod occupari visus est. ne pharaonẽ sequeret': hoc sibi reputauit deũ dicẽs. q̃ hoc mihi deus fuit hodie. vt nõ seq̃rer pharaonẽ: et simul cum ipo demergerer. Hec g̃ erãt verba sancti Appollonij que nobiscuꝫ loquebat'. Sed multoma gis illa scire oportet que in operibꝫ ꝛ virtutibus habuit. ¶ Erant aliquãdo in circuitu sancti Appollonij positi decem circiter gentiliuꝫ vici: apud quos demoniaca supstitio summo studio colebatur. Tẽpluꝫ em̃ erat ibi amplissimũ atqꝫ in eo simulacrum quod moris erat circũferri a sacerdotibꝫ bachancium ritu. cum reliqua multitudine circũeuntibus: ꝛ quasi pro aquis pluuialibꝫ ꝓphana misteria pagentibꝫ. Contigit autem sub eo tẽpore quo huiusmodi ab eis orgia gerebant' iter agere beatũ Appolloniuꝫ per ipsa loca cum aliquãtis fratribꝫ. Et cum vidisset infelicium turbas quasi demone quodam agi. bachariqꝫ ꝑ campos: miseratus errorem eoꝝ. fixis genibus inuocauit dominũ ꝛ saluatorẽ nostrũ. ꝛ omnes eos q̃ cere monijs demoniacis agebãtur cũ simulacro suo stare fecit imobiles: nec ꝓgredi oĩno vsqꝫ posse. Atqꝫ ita per totam diem rapidissimis adusti estibus ꝑmanse

runt:ignorãtes vnde eis herere vno in loco ĩmobiliter ꝓtigisset. Tũc sacerdotes coꝝ dicebãt esse quendam xp̃ianũ. in regionib⁹ vicine heremi ꝓmanẽtem Appolloniũ nomĩe.7 ip̃ius esse hec opa:qui nisi esset exorat⁹.sibi piculũ pmãsurũ. Ut aũt ad rei tãte miraculũ ꝓuenerũt vndiqꝫ q̃ audierãt: 7 pcũctantes q̃ tãti causa extiterit mõstri.ignorare se penit⁹ fatebãt suspitõeꝫ tñ dari sibi dicũt supradicti viri. quẽ 7 exorari ꝑ se deposcũt. Tũc quidã ex ip̃is vere eos opinari aiũt.nã 7 vidisse eũ illo itinere ꝓtereũtem confirmãt:7 tñ adhibere q̃ putabãt ꝓdesse auxilia nõ morant. Adducũt boues q̃x ꝓtute videret posse moueri simulacrũ. Sꝫ nec cũ sic quidẽ aliq̃d ꝓfecissent omni auxilio frustrati legatos ad hominẽ dei mittũt pollicẽtes vt si eos resoluat ab his vinculis.pariť q̃ꝫ erroris in eis vincula dissolueret.hec vbi nũciata sũt ei.sine mora descẽdit ad eos 7 oratõe sola ad deũ fusa:omnes resoluit. At illi sine dilatõe vnanimiť omnes ꝓfugiũt ad eũ.saluatorẽ deo nr̃o credẽtes 7 gratias referẽtes. Simulachꝝ vero qđ erat ligneũ cõtinuo igni tradũt:ip̃i aũt secuti hominẽ dei.atq; edocti ab eo fidem xp̃i.ecclesie dei sociati sunt. Plurimi vero ex ip̃is cum ip̃o mãserũt:7 etiã nũc in monasteriꝭ degũt. Facti tamẽ hui⁹ mirabilis fama vbiq; diffusa est.7 multi ꝑ hoc ad fidẽ dñi ꝙuertebãť. ita vt in omnib⁹ illis regionib⁹:null⁹ iam pene gẽtiliũ remaneret. ¶ Post aliq̃ntuꝫ tp̃is certamẽ: erat de finib⁹ inter duos vicos hoc cũ nũciatũ esset sancto Appolonio:festinãs descẽdit ad eos pacis gr̃a. Sed illi furore ꝓtentõis incensi nullo genẽ ad pacis ꝓsiliuꝫ flectebanť maxime q; vni⁹ ptis ꝑplus.plurimũ fiducie ĩ viribꝫ cuiusdaꝫ latronis gerebat:qui ip̃ius certamis signifer videbať. Hũc cuꝫ videret Appolloni⁹ paci resistentẽ:dicit ad eũ. Si mihi o amice acquiescẽ voleris ad pacẽ:rogabo deũ meũ 7 remittet tibi pecca ta tua. At ille cum audisset nihil oĩno distulit:sed genubꝫ ei⁹ ꝑuolutus:supplicabat ei. Tum deinde conuersus ad turbas que eũ secute fuerãt:fecit oẽs cum pace discedere. Quib⁹ secedẽtib⁹ ipe ꝑmãsit cũ homine dei:expectãs ab eo ꝓmissuꝫ. Tũc vero Appolloni⁹ assumẽs eum.7 cum ip̃o iter agẽs ad monasteriꝭ um docebat eũ mutare debere ordinẽ vite.7 patient a deo querẽ miscdiaꝫ:7 ꝓmissionẽ eius ex fide expectare.oĩa em̃ possibilia dicebat esse credẽti. Tũcꝫ noctis tp̃e simul ĩ monasterio reꝺeuissent.ꝑ visum ambo vident se esse in celis:7 assistere ante tribunal xp̃i. Uidẽt etiã angelos dei. 7 sanctos quosq; adorãtes dñm. Et cum hec vidẽtes:etiã ip̃i adorassent deum Uox dñi ad eos deferť:dicẽs. Licet nulla sit ꝓmunio luci 7 tenebꝛis.nec sit aliqua portõ fideli cum infideli:tamẽ donať tibi salus isti⁹ ꝑ quo supplicasti appolloni. Sꝫ 7 alia multa cũ audissent ĩ celesti visione positi.q̃ neq; ꝑmo enarrare sufficit neq; auris audire:surrexerũt a somno 7 que viderãt fratribꝫ indicarũt. Ammiratõ aũt ingẽs esse cepit: cũ vnũ atq; idez somniũ vterq; narrarẽt. Permãsit aũt cũ fratribꝫ latro ille iam sanct⁹: vitã suã mozesq; ad omnẽ innocẽtiã pietatẽq; ꝓmutãs: tanq; in agnũ versus ex lupo vt in eo plenissime ꝓpleri videret ꝓphetia Isaie dicentis. Lupi cũ agnis pascent:7 leo 7 bos simul paleis vescent. Uidim⁹ ibi quosdã etiã gẽtis ethiopũ viros cũ monachis viuẽtes.7 multos ex ceteris monachis in obseruãtia religionis 7 virtutib⁹ animi p̃cellentes: vt 7 in ip̃is compleri videret scriptura que dicit. Ethiopia ꝓueniet manus eius deo. ¶ Adhuc aũt ĩ gestis sancti Apollonij ferebať hoc. Lis quodam tpe dicebať exorta inter duos vicos: quorum vnus xp̃ianoꝝ ali⁹ gentiliũ fuit. Procedũt ex vtraq; pte armatoꝝ turbe plurime: accidit aũt vt vir sanctus Appolloni⁹ supueniret. Cũq; eos hortareť ad pacẽ:quidã eoꝝ qui inter gẽtiles quasi caput 7 causa belli illi⁹ stabat homo truculẽt⁹ 7 ferus:obsistebat ei vehemẽter dicens.nõ se ꝓmittere fieri pacez vsq; ad mortẽ suam. Tũc ille fiat inquit vt optas. Null⁹ em̃ alius ꝑter te perimeť:sed 7 mortuo ꝓgruũ bonori tuo tibi sepulchrũ fiet.nõ terra sed bestiaꝝ ac volucrũ ventres. Et ꝓtinuo sermo eius efficit veritas. Nullus em̃ alius ex vtraq; pte:nisi solus ip̃e cecidit Quẽ cũ sub arena obruissent:mane regressi inuenerunt corp⁹ illius a bestijs effossum.laniatũq;: atq; a volucrib⁹ deuoratũ. Cũq; omnes ammiratõnez babuissent.q; sermo hom̃is dei ita fuisset impletus:cõuersi sunt omnes ad fidẽ saluatoris domini.7 Appoloniũ ꝓphetam dei predicabant. ¶ Sed 7 hoc nos non effugiat quod ab eo ꝓmis adhuc diebus quib⁹ in spelunca habitare cum paucis fratribꝫ ceperat:factum didicimus. Dies sanctus aderat pasche:7 cuꝫ solẽnitas vigiliarũ sacramentorũq; intra speluncaꝫ fuisset expleta.atq; ex his que fuerãt apud eos refectio pararet:erant autẽ eis pauci tantũmodo 7 sicci panes.atq; olera ex his que sale aspsa reponi apud eos solẽe est. Tunc Appollonius fratres qui secum erant:alloqui ita cepit. Si est in nobis fides. et vere fideles sumus famuli xp̃i:petat vnusquisq; nostruꝫ a deo.siquid quis quasi in die festo sumere libenter habet. At illi:ip̃e potius.qui eos etate et meritis ꝓcelleret hec a deo poscenda permittunt: semetipsos inferiores huius gratie iudicantes. Tunc ille cũ omni alacritate oratõnem fudit ad deum. Qua expleta cum omnes respõdissent amen:ecce repente ante fores spelũce astare vident homĩes quosdaꝫ sibi penitus ignotos.quiq; tam multas copias rerum omnium que ad vsus dũtaxat ciboꝝ pertinẽt: detulerunt vt neq; tam multa neq; tam diuersa facile quisq; verit:in quibus erant quedam que omnino in egipti regionibus nusq; visa sunt: videlicet pomorum genera.7 magnitudo incredibilis vue.nuces.ficus.mala quoq; punica. 7 ante tẽpus omnia fani atq; mellis 7 lactis copia.7 panes calidi 7 mundissimi:qui tamen peregrini esse videretur prouincie. Uiri vero q̃ hec detulerant statim vt ea monachis tradiderunt: quasi festinãter ad eũ a quo missi fuerant redire cupientes.mox discedunt. Tunc ip̃i monachi gratias domino referentes:ex his que sibi fuerant delata vesci ceperunt. Quorũ copia tanta fuit.vt vsq; ad diem pentecosten q̃ttidie ministrata sufficerẽt: certi q; hec sibi a deo solẽnitatis gratia missa sint. ¶ Cõperimus etiam hec q; quidam ex fratribꝫ. cui derat humilitatis 7 mansuetudinis gratia poposcit ab eo. vt peteret a domino vt sibi donaretur hoc munus:orãte illo tãta in eũ gr̃a mãsuetudis 7 hũilitatis aduenit vt oẽs frẽs stuperẽt de trãq̃llitate anĩ ei⁹ 7 molestia:

in quo prius nihil hoꝛ viderant. ¶ Dꝛta est aliquã do fames apud thebaidã. Scientes autẽ habitatoꝛes terre illiꝰ ꝙ monachi qui cum appollonio domio seruiebant. frequẽter etiam sine cibo ꝓ domini gratiam pascebantꝫ. omnes simul cum vxoꝛibꝫ ⁊ filijs pergunt ad eũ: cibuꝫ simul benedictõemqꝫ poscentes. At ille nihil dubitãs ꝓferre cepit ex his que ad vsuꝫ fratrũ reposita erãt: ⁊ dare singulis copiose. Cũ ꝯo tres sole panũ sꝑte remãsissent. fames aũt populũ vehemẽter vrgeret: iubet in mediuꝫ ꝓferre sꝑtas. que sole supfuerant vniꝰ diei victũ monachis ꝑbitu re: ⁊ in auditu totiꝰ populi. qui famis necessitate confluxerat: eleuatis ad deũ oculis manibusqꝫ ait. Nunquid nõ valet manus dñi multiplicare hec. Sic dicit spũssanctus. Nõ deficiet panis in sꝑtis his: donec saciamur omẽs de frugibꝫ nouis. Etiã ⁊ plurimi ex his qui tũc in pñti fuerant. ꝙfirmabãt quatuoꝛ cõtinuis mensibꝫ. nec cessatũ est vnqꝫ erogari panis ex sꝑtis: neqꝫ deesse potuit aliquãdo. Similiter autẽ ⁊ alio tẽpoꝛe fecisse eum de frumẽti ⁊ olei specie phibebant. Quibꝫ virtutibꝫ motus dyabolꝰ dixisse ad eum fertur. Nũquid helyas es tu: aut alius aliquis ꝓphetaꝝ vel apostoloꝝ. ꝙ hec facere ausus es. At ille ñdit ei. Quid em̃: Nõne ⁊ ꝓphete ⁊ apostoli homines erant. qui nobis ⁊ fidem suam ⁊ gratiaꝫ tradiderũt. Aut tunc deus pñs erat. nunc vero absens est Absit. Deus omnia potest. ⁊ que potest: semp põt. Si ergo deus bonus est. tu quare malꝰ es: Hec vt supꝛa iam diximus a senioꝛibꝫ viris religiosis. ⁊ sanctis ꝙ eum gesta esse: fideli narratõe ꝓperimus. Et ꝙuis eoꝝ fidelis sit habenda relatõ. maioꝛeꝫ tamen fidem rerũ pstitit etiam hoc: quod nosipi oculis nostris inspeximus. Plenas em̃ sꝑtas panibꝫ deferri vidimus ad vacuas mẽsas. ⁊ cum replerentꝫ panibus mense. atqꝫ ad omnẽ sacietatem ꝓsumerentꝫ: plene nihilomiꝰ recolligebantꝫ. Aliud qꝫ qd apud euꝫ mirum vidimus: nõ silebo. ¶ Tres eramus nos fratres qui ad sanctũ appolloniũ venimus. ⁊ ecce longe adhuc nobis positis ab eius monasterio: occurrerũt fratres. qui ab ipo ante triduũ audierant de aduẽtu nostro: occurrerũt aũt nobis cũ psalmis (hoc em̃ moris est eis facere) in aduentu omniũ monachoꝝ. Et adoꝛãtes in facies suas vsqꝫ ad terrã. osculabãtꝫ nos atqꝫ oñdentes nos sibinuicẽ dicebant. Isti sunt fratres: de quoꝝ aduẽtu ante triduũ nobis pater appolonius ꝑdixerat: dicẽs. Post triduuꝫ affuturos tres fratres de hieroſolimis veniẽtes. Alij vero ex fratribus ꝓcedebãt nos. alij sequebantꝫ: vtraqꝫ tamẽ turba psallebat. Ubi aũt appꝛopiquare cepimꝰ. audita voce psalmi: etiã ipe sanctus ꝓcedit in occursuꝫ. Et vt vidit nos. statim priꝰ adoꝛauit vsqꝫ ad terram ⁊ surgẽs osculo nos suscepit. Ubi aũt ingressi sumus monasteriũ. oꝛatõe priꝰ (vt moꝛis ẽ) data. pedes nostros ꝓprijs manibꝫ lauit: ⁊ cetera que ad requiẽ coꝛporis ꝑtinẽt: adimpleuit. Hec aũt ita facere ei mos erat: omnibꝫ aduentãtibꝫ. Illud qꝫ moꝛis erat apud eũ: vt fratres qui cũ ipo erãt non prius cibũ sumerẽt qꝫ ꝓmunionẽ dominicã ꝓciperẽt. circa hoꝛã diei nonam. ⁊ post hoc interdũ sic vsqꝫ ad vesperã ꝓmanebant: dum verbũ dei audiẽtes de mandatis dñi adimplẽdis sine intermissione docebant. Post hec iaꝫ cibo sumpto. alij ipsoꝝ ad heremũ secedebãt ꝙ totã noctẽ scripturas diuinas memoꝛia recolentes. alij in eodem loco ad quẽ ꝓuenerãt ꝑmanebãt: ⁊ vsqꝫ ad lucẽ in himnis ⁊ laudibꝫ dei puigiles durabãt. sicut ⁊ egoipe ꝑsens vidi. Aliquãti vero ex ipis circa boram nonã cũ descendissent de mõte: ꝓcepta dei gratia. statim descendebãt. solo hoc spiritali cibo ꝓtenti ⁊ hoc faciebãt ꝙ plurimos dies. Supꝛa modũ autẽ leticia ⁊ gaudiũ inerat eis. ⁊ tãta exultatõ: quãta haberi ab vllo hominũ nõ possit in terris. Nullus ĩ eis tristis oĩno inueniebat: sed etsi aliquis visus fuisset aliquãtuluꝫ mestioꝛ: statim pater appolloniꝰ causam mestitie ꝙquirebat. Frequẽter aũt etiãsi aliquis occultare voluisset. ipe enũciabat quid lateret in coꝛde ita vt is qui patiebatꝫ agnosceret. Monebat ꝙ eos dicẽs: non opoꝛtere pꝛorsus inesse tristiciã his quibꝫ salus in deo est ⁊ spes in regno celoꝝ. Tristentꝫ aiebant gentiles. ⁊ lugeant iudei. plangãt sine cessatione peccatoꝛes. iusti vero letentꝫ. Nam si hi qui terrena diligunt. sꝫ fragilibꝫ ⁊ caducis rebꝫ letantꝫ: nos qui tante glorie spem ⁊ eternitatis habemꝰ expectationẽ cur nõ omni exultatõne letemur: ⁊ Aut nõ ⁊ apostolꝰ nos ita monet dicẽs. Semp gaudete sine intermissione oꝛate. in omnibꝫ gratias agite: Sed quis possit doctrine eius ⁊ verboꝝ gratiã sufficienter expꝛimere vnde silere de his melius censeo: ꝙ paꝝ indigne ꝓloqui. ¶ Multa em̃ nobis etiaꝫ secretius de ratione abstinẽtie ⁊ ꝙuersatõnis integritate. multa em̃ de hospitalitatis studio disserebat: ⁊ ꝑcipiebat attentius. vt aduentãtes fratres quasi dñi suscipiamꝰ aduentũ Nam ⁊ adoꝛari fratres aduenientes ꝓpterea inquit traditõ nꝛa habet vt certũ sit in aduẽtu coꝝ aduentum xꝑi haberi. Sic em̃ ⁊ abꝛahã suscepit eos ꝙ homines quidez videbantꝫ: dñs aũt in eis intelligebatꝫ. Interdũ aũt etiã ꝓtra volũtatem cogere debemꝰ ad coꝛporalẽ requiẽ fratres: sicut scti loth exempla nos edocent. ꝙ angelos vi ꝓpulsos. ad domꝰ sue adduxit hospiciũ. Sed ⁊ ꝫ monebat vt si fieri possit. ꝙttidie monachi ꝓmũicarẽt misterijs xꝑi. ne forte ꝙ se lõge facit ab his lõge fiat a deo: ꝙ aũt frequẽtiꝰ hec suscipit. frequẽtiꝰ ipm videatꝫ suscipere saluatoꝛẽ: qꝛ ⁊ ita ipe saluatoꝛ dicit. ꝙ mãducat carnẽ meã ⁊ bibit sanguinẽ meũ: in me manet ⁊ ego ĩ eo. Sꝫ ⁊ ipa ꝓmemoratio dñice passionis. cũ assidue fit a monachis plurimũ vtilitatis eis ꝓfert ad exẽplũ patiẽtie. Sꝫ ⁊ cõmonitõ datꝫ ꝙ ꝫ. vt studeat vnusq̃sqꝫ ita sp patꝰ ĩuenire: ne ĩdignꝰ dñicis misterijs habeatꝫ. Addebat aũt bis ꝙ etiã remissio pcoꝝ: ꝙ ꝫ credẽtibꝫ detꝫ. Jeiunia sane legitima. i. quartã ⁊ sextã feriã monebat ñ eẽ soluẽda. nisi grãdis aliq̃ nccitas fieret: qꝛ q̃rta feria iudas de traditione dñi cogitauerat ⁊ sexta feria crucifixꝰ sit saluatoꝛ. Uidebit ꝙ ꝙ ĩ bis diebꝫ sine aliq̃ nccitate soluit statuta ieiunia: vel cũ tradẽte tradẽ saluatoꝛẽ. vl cũ crucifigentibꝫ crucifigẽ. Dicebat ꝙ. vt si forte ĩ diebꝫ ꝑdictis supueniret aliqꝫ fratꝝ. siq̃dẽ añ hoꝛã nonã laboꝛis cã velit refice. ponẽdã ei eẽ mẽsaꝫ soli: qd si nolit nõ eẽ cogẽdũ. coĩs nãqꝫ hꝰ obseruãtie traditõ ẽ. Culpabat sane eos valde. ꝙ vl coma capitis nutriũt. vl ferꝝ ĩ collo circũferũt: vl aliq̃d tale. qd ad oñsionẽ hoĩm fieri videatꝫ gerũt. Certũ ẽ em̃ inqt. ꝙ isti ab hoĩbꝫ laudẽ q̃rãt. ⁊ ostẽtatõis cã ꝫ

faciāt: cum mādatuz sit: etiā ieiunia ipa in occulto eē celebrāda. vt deo soli sint cognita qui videt qđ in occulto fit: 7 reddet palā. Sed vt videt isti nō sunt cōtenti ei⁹ testimonio 7 remuneratōe qui videt in occulto: sed manifestari apud homīes se volūt. Omnis g abstinētie ratio ī occulto habēda est: vt 7 corp⁹ ieiunijs fatiget. 7 tamē nō apud homīes iactātia: ꝑ qđ deū retributō querat. Hec 7 multa alia nobis de cōuersatōe monachoz. p totā disserēs septimanā dierum. 7 fidē doctrine gestoz suoz auctoritate confirmans: vbi ꝓficisci cepimus. ꝓducēs nos aliquātulū monebat dicēs. Ante oīa pacē habetote inter vos: 7 nolite abinuicē separari. Tūc ꝓuersus ad fratres q̄ simul cū eo ꝓducētes nos aderāt. Quis inquit vestr fratres ꝓmpt⁹ est deducē eos vsq ad vicina patr monasteria. Et cū pene oēs ꝓmptissime semetipos obtulissent. 7 ꝓgredi nobiscū vellent: ipe sanct⁹ pater apolloni⁹ elegit ex omnib tres qui 7 grecā linguā et egiptiā bene nossent. vt sicubi necessariū fuisset interpt̄arent nobis: qui 7 in collocutionib suis edificare nos possent. Mittēs g eos nobiscuz. ꝑcepit ne ꝓius a nobis discederēt q̄ omnes patres atq oīa que vidimus monasteria viderem⁹: q̄uis oēs circuire nemo sufficiat. Benedicēs g nos dimisit: atq in hec ꝓba benedictōez dedit. Benedicat vos dns ex syon. 7 videatis que bona sunt hierusalē: omib diebz vite vestre. ¶ Finit vita beati apollonij. ¶ De sācto Ammone abbate q̄ draconē interfecit et latrones ꝓuertit.

We audiuimus de

Ammone quodā sancto viro. cui⁹ etiā locum ī quo habitauerat vidim⁹ in deserto omittēda nō credidi. Igit cuz ad locū eius peruenissemus. 7 ꝓgrederemur ad partē deserti. ꝓtra meridianum: vidimus p harenā vestigia tractus draconis ingentis. cui⁹ tāta magnitudo apparebat: quasi trabes aliqua p harenā ducta videret. Qđ vt vidim⁹ timore ingenti ꝑcussi sum⁹. Fratres aūt qui nos deducebant: hortabāt nos nihil oīno formidare: sed magis fiduciā capere: 7 p vestigiū sequi draconē. Videbitis em̄ inquiūt. q̄ tuz valet fides cū a nobis eū videritis extingui. Multos em̄ 7 dracones 7 angues 7 corrnutas manib nostris ꝑemimus. sic em̄ scriptum legim⁹. qz credētib ī se cōcedit saluator calcare sup ꝟpē tes 7 scorpiones: 7 sup omnē virtutē inimici. Sed illis hec dicentib nos ꝓ infidelitatis fragilitate magis magisq metuebam⁹. 7 rogabamus eos. ne velint sequi draconis vestigia: sed pot⁹ vt recto itinere ꝓgeremus. Unus tamē ex ipis alacritate impaciens. insecutus est draconez. Et cum nō longe inuenisset ei⁹ spelūcā: clamabat ad nos vt iremus ad eum. 7 videremus eritum rei. Quidam tamen ex fratrib occurrens nobis qui in vicino habebat monasteriū: ꝓhibuit nos ire. Dicēs ingentis esse magnitudinis bestiam: nec posse nos ipm saltim visuz eius aspectūq tolerare. precipue qz nihil tale in vsu habuerim⁹ videndi. Semetipm vero fatebat frequenter vidisse ipsaz bestiam. cui⁹ vastitas quidez incredibilis: longitudo vero distendebat in quindecim cubitis. Cunq nos ad locum dehortatus essz accedere: ipse ꝓperans fratrem. qui illic nos hortabat paratus ad ꝓimendam bestiam abstraxit secūq reuocauit: 7 nolentem discedere nisi extingueret eam. multa ꝓece eum deflexit. Qui cum venisset ad nos ignauiā nostrā infidelitatemq redarguit. ¶ Peruenientes autem nos ad cellulam fratris illius qui nos rogauerat: cum omni gratia ab eo suscepti: requieuim⁹. Ille ergo narrabat nobis. q̄ in illo loco vbi ipse cōmanebat. fuisset quidam vir sanctus cui⁹ ipse esset discipulus. ammon nomie per quē plurimas virtutes fecerit dns. Inter cetera igit etiā hoc de eo narrabat. Frequēter inquit veniebant ad eū latrones. panē quo solo vescebat auferē tes ei: 7 sic q̄d erat qđ ad victū suū ꝓtimentissimū repositum videbat. Cunq frequēter ab bis molestiā pateret. quadaz die ꝓcessit ad heremū: 7 inde rediens duos dracones ingētes secuz comitari iussit. atq ad ostiū monasteriū sui manē eis ꝑcepit: ingressumq seruare. Ueniētes ex more latrones. videt q̄ eēnt custodes ī limīe. Et vt viderūt dracones exanimes 7 amētes effecti: obmutuerūt statiz 7 ꝓciderūt. Qđ vbi senioz sensit. egressus inuenit eos semineces: et accedēs atq erigēs eos. increpabat dicēs. Cernitis quantuz vos diriores estis bestijs: Ille eteni nobis ꝓpter deū obediūt vos aūt nec deū timetis. nec vitā seruoz dei inq̄etare erubescitis. Uerū tñ introducēs eos i monasteriū posuit eis mēsā: 7 iubet vt ꝓciperēt cibū. Illi ꝟo corde ꝓpūcti: 7 ab oīi mēt sue īmanitate mox ꝓuersi: multis ꝟuis dei q̄ ante hos ꝟuire deo ceperūt breui meliores fiūt. Intātuz em̄ ꝑ penitētiā ꝓfecerī vt post nō multū tpis. etiā ipi eadē facerēt signa easdēq ꝟtutes. ¶ Alio ꝑtereq tpe. īmanissimo quodā draconе vicinas vastāte regiōes. 7 plurimos pimēte venerūt habitatores loci illi⁹ ad sup dictuz patrē. rogātes cū. vt ī regionib suis pimeret bestiā. Simī etiam vt ad miscdiaz flecterēt senē: puez quēdā pastoris filiū secū deferūt. q̄ solo visu draconis exterrit⁹ mēte exciderat: et a flatu solo bestie. exanimis portabat ac turgēs. Tūc ille puez q̄dez pungēs oleo restituit sanū. Semetipm vero ad necē draconis instigās: illis interim q̄si q̄ nihil eos posset iuuare. ꝓmittē nihil voluit. Mature aūt surgēs abūt ad digressus bestie 7 figēs genua sua ī terrā. deꝑcat⁹ est deū. Tūc bestia cū ingēti impetu venire sup eū cepit: teterrimis flatibus ac sibilis. stridoribusq ꝑmissis. At ille nihil bonū metuēs: ꝓsus ad draconē dicit. Perimat te xp̄c fili⁹ dei: q̄ pemptur⁹ ē cetū magnū. Et vbi hec senior dixit. statim diriss̄im⁹ draco oīe simī cū spū euomēs venenū: disrupt⁹ crepuit medi⁹. Luz aūt ꝓuenissent finitimi habitatores. 7 fracti draconis miraculo obstupescerēt. fetorī vehemētiā ñ ferētes: ꝓgregauerī sup eū barene mōles īmēsas. Astāte tñ ibidē pre āmōe. qz nec sic q̄dē cū mortua fuisset bestia: sñ ipo appropī q̄re ei audebāt. ¶ De sco Lopte pbro 7 hēmita.

Rat quidā pater ī

ipa hēmo. bns monasteriū Lopres noīe vir sctus ānoz circit octogīta. 7 ipe mlt⁹ ꝟtutes facies. Lāguores curās 7 efficies sanitates: ꝑ 7 demones fugans. 7 mlta mirabilia faciēs. Ex qb nōnulla etiā in nr̄i pūtia effecit. Js g cū vidisset nos. 7 osculo salutasset. atq ex more pt⁹ oratōz etiā pedes lauissz reqrebat a nobis q̄ gereret in seculo. Nos autez ro-

gabam⁹ eũ. vt ipe magis nobis de suis gestis aliqua narraret. ex qbꝫ actibꝫ. quibusue meritis: dñs ei tantam gratiã ꝓtulisset: exponeret. At ille nihil dedignatus est. z sue vite. z priorꝫ suorꝫ narrare nobis ordinẽ cepit. quos tamẽ longe illustriores fuisse phibebat: seqz ipsorꝫ pua vir exẽpla sectari. Dicebat ꝯ. Nihil magni ẽ o filioli: qd̃ in nobis videtis ad ꝓpatõez sanctorũ patrũ. ¶ Erat eñ quidã ante nos vir nobilissimus pater: nomĩe mucius. Hic fuit ꝑm⁹ in hoc loco monachus: z in oñi hac heremo. viã salutis oĩbꝫ nobis ꝑmus ostẽdit. Hic aũt ꝑmo gẽtilis fuit. latronũ maxim⁹ z sepulcrorꝫ violatorꝫ atqz in omĩbꝫ flagitijs opinatissim⁹. ad quẽ tali ex modo occasio salutis advenit. Nocte quadã cũ ad domum cuiusdã virginis deo ꝓsecrate. expoliãdi gr̃a ꝓrexit: cũqz machinis q̃busdã que hmõi artificibꝫ nõte sunt. domus ei⁹ tecta conscendisset. querẽs quali arte vel q̃ aditu ad penetralia ei⁹ irrepet: difficultate ppetrãdi opis ĩnexus. plurimũ noctis tẽpus in tectis positus: sine vllo trãsegit effectu. Post multos vero animi conat⁹ frustra adhibitos veluti fessus somno oppimit̃. z ꝑ visuz assistere sibi videt quẽdaz regio habitu. fulgẽtez z dicentẽ. Desine iã ab his flagitijs. z ab effusione hũani sanguis cessa: atqz ab execrabilibꝫ furtis. ad laborem religiosuz ꝙuertere vigilias: z suscipe celestẽ angelicãqz militiã. atqz ex hoc iã animi ꝓtutibꝫ viue: z ego te hui⁹ militie ducem atqz ꝓncipẽ faciã. At ille cũ gratãter que sibi offerebant̃: audisset. ostendit̃ ei exercit⁹ monachorꝫ. z ꝓncipatũ tenere sup eos iubet̃. In his euigilãs. astantẽ vidit sibi virginẽ z requirẽtem: q̃s aut vnde. vel cur illic adesset. At ille q̃ amẽs effect⁹ nihil ei respõdit: sed tm̃ vt ecclesiã sibi ostẽderet: rogat. Illa vero cum intellexisset esse ĩ re aliquid opis diuini: hominẽ ꝓducit ad ecclesiaz: ac ꝓsbiteris offert. Ad quorꝫ ille vestigia ꝓruẽs. orabat xp̃ianuz se fieri: z locũ sibi penitentie dari. Presbiteri vero q̃ cognouerãt virũ hũc. omniũ esse scelerũ auctorẽ: mirant̃ si hec vera loqueret̃. Et cũ pseuerãtia sui fidez rei fecisset: monẽt eũ vt si hec vellet illa penit⁹ omitteret. Dehinc cũ religiõis initia suscepisset. orat sibi ꝑcepta dari: quibꝫ viam salutis debẽt incedere. At illi tres ei ꝑmi psalmi versiculos tradũt. Quibꝫ ille diligenter ꝙsideratis. sufficẽ sibi ait eos ad viã salutis: z scientiã pietatis. Tribusqz diebꝫ pmanẽs apud eos ad heremũ ꝓficiscit̃. vbi plurimo tẽpore demorat⁹. z die ac nocte ĩ oratõe cũ lacrimis pdurãs: cibum ex radicibꝫ accipiebat herbaz. ¶ Regressus aũt ad ecclesiã: tres versiculos psalmi q̃s a ꝑsbiteris ꝓceperat nõ solũ verbis sed z rebꝫ atqz opibꝫ redidit. Presbiteri vero mirabant̃ q̃ subito ꝙuersus acerrimã statim inierit abstinẽtiã z instruẽtes eũ plen⁹ ex diuinis scripturis: hortabãt̃ secũ demorari. At ille ne videretur esse inobediẽs. vnã apud eos exigẽs septimanã rursus pgit ad heremũ: atqz ibi ꝓtinuo ꝑ septẽ annos ĩ omni abstinẽtia degẽs. plenitudinẽ gratie ꝙsequit̃ a deo: ita vt pene omẽs scripturas memoriter teneret. Panẽ vero dñica tm̃ die sumebat: z hũc diuinitus delatũ. Nam cũ oraret surgẽs ab oratõe inueniebat panẽ positũ: quẽ nemo hominũ detulerat. Hũc vbi cum gratiarũactõe sumpsisset: sufficiebat ei vsqz ad alterã dominicã diẽ. ¶ Post multũ vero temporis iterũ regressus ex deserto. exemplo abstinẽtie sue. q̃z plurimos ad imitatõez sui inuitauit: inter quos accessit ad eũ adolescẽs quidã cupiẽs ei⁹ esse discipul⁹. Cui ille cũ habitũ monachorꝫ hoc est lenitinaz z cucullũ ac melotẽ que ẽ caprina pellis ĩposuisset: docere eũ de ceteris monachorꝫ institutõibꝫ cepit. Multa sane cũ sollicitudine curabat. sicubi xp̃ianorꝫ quis fuisset defunctus: vt sepeliret eũ. Quẽ cum vidisset adolescens ille discipulus suus. sũma cum diligentia mortuis indumenta aptantez: dicit ad eum. Pater vellẽ vt z me mortuũ ita indueres ac sepelires. At ille. Ita inquit faciaz. z tamcopiose te induam: donec dicas sufficit. Post nõ multũ vero temporis. defunctus est adolescens: z ꝑdictus sermo cõpletur. Cum eñ plurima ei circũdedisset indumenta: ait ad eũ coram omnibꝫ. Sufficiunt tibi hec ad sepulturã filiole. an adhuc vis vt aliquid addamus. Tũc defunct⁹ vocem cunctis audientibꝫ emisit. obuelata iam facie vultuqz constricto et dixit. Sufficit pater: impleti quod ꝓmiseras. Obstupuerunt aut̃ qui ꝑsentes aderant. et ammirati sunt valde: super tammirabili facto eius. At ille sepulto adolescente. cõtinuo ad heremum rediit: summo studio iactantiam declinans. ¶ Quodã autem tempore iteruz de heremo venit. ad visitãdos fratres quos ipe instituerat. z cuz quidam ex eis in extremis ageret. reuelatũ est ei a domino. q̃ esset moriturus. Hora aut̃ iam erat ad vesperam declinans. Festinabat ergo: vt eũ videre posset Vicus aũt vbi decũbebat eger. lõgo adhuc aberat spacio: z nolens noctu introire vicũ simul z saluatoris sermonem intra semetipsuz meditans quo dixit: ambulate dum lucem habetis in vobis. z qui ambulat in luce non offendit. Cum videret iam solẽ dimergi: ait ad eum. In nomĩe dñi nostri ihu xp̃i. sta pauliſper in itinere tuo: z expecta me donec ad vicũ perueniã. At ille. cũ aliqua iam mergi cepisset ex parte. restitit: nec prius occubuit. q̃z homo ꝺi peruenirꝫ et ad vicum. Hoc autẽ manifestuz factum est hominibus illis: qui in eodẽ vico habitabãt. Stantes eñ et intuentes moras solis in occasum: mirabant̃ omnes quid sibi vellet hoc. q̃ tot horis in occasum suũ non descẽderat sol. Videntes aũt patrẽ Vicũ de heremo venientem: querebãt ab eo quid hoc esset signi. qd̃ ostenderat sol. At ille respõdit eis. Nõ memĩstis vocem domini z saluatoris nostri dicentẽ. si habueritis fidẽ sicut granũ sinapis: maiora horꝫ signa facietis. At ille cum intellexissent ad eius fidem solem stetisse. timore magno exterriti sunt: plurimiqz ex eis. iũxerunt se ei discipulos: z sequi eũ ceperunt. Cũ autẽ ingressus fuisset domũ illius fratris ꝓ quo festinauerat. z inuenisset eũ iam defunctũ: oratõne facta accedens ad lectum osculatus est euz: z ait. Quid magis desideriꝫ habes frater abire z ẽ esse cum xp̃o. an ꝑmanere in carne. Tunc ille recuperato spiritu. paulum resides: ait ad eum. Quid me reuocas pater. Melꝰ est mihi redire z esse cuz xp̃o: pmanere aũt in carne mihi necessariũ nõ est. Cui pat̃ Vuci⁹. Dormi ꝯ inquit in pace fili: z ora ꝑ me. At ille ꝓtinuo reclinãs se ĩ lecto: dormiuit. Hi aũt qui aderãt obstupuerũt: dicẽtes. Vere ꝺi hõ est hic. Tũc ille induit adolescẽtẽ vt sibi moris erat satꝭ decore. z totã noctẽ

psalmis hymnisqz puigilem ducēs: honeste iuuenē tradidit sepulture. ¶ Alium autē fratrem cum visitasset decumbentem: vbi vidit eum quietem mortis difficulr accipe z grauir ꝓsciētie sue metu redargui: ait ad eū. Cur impatus es fili ad ꝓfectōez tuā. Accusatrix (vt video) ignauie tue tecuz pgit ꝓscia. Tunc ille exorabat eū dicens. Obsecro te intercede ꝓ me ad dēū vt michi parui tpis spaciū largiat: q̄ possim emēdare. vitā meā. At ille. nūc inquit spaciū pnie requiris: vbi vite tp̄us implesti: Quid faciebas in oī hoc vite tue tpe: Non potuisti vulnera tua curare. Quinimo z recētiora sp addebas. At ille cū pmaneret exorās: ait ad eū senex. Si vltra nō addas malis tuis mala: orabimus ꝓ te deū. Bonus est em̄ z patiens. z indulget tibi pax aliquid tpis vite: vt omīa debita tua reddas. Et cū post h̄ orasset deū: surgēs ab oīone: ait ad eū. Ecce tres ānos tibi dñs ꝓcessit in hac vita tm̄. vt ex animo ad pnīam conuertaris. Et apzehēsa manu ei⁹: eleuauit eum de lectulo. At ille surgēs sine aliqua dilatōe: secutus est eum ad desertū. Et vbi cōpleti sunt tres anni: reuocarat eū ad locuz vñ eum assumpserat. iam nō quasi hoiem: sed quasi angelū ex homie deo cōsignans: ita vt omnes mirarent de puersatione eius. Lunqz ꝓuenissent ad eū fratres plurimi: statuit eum in medio atqz ex ipso materiā sumēs ꝓ totā noctem doctrinā de fructibus penitētie z cōuersionis ꝓduxit ad fratres. Ipso vo sermonē faciēte. quasi dormitare frater ille cepit paulum: z continuo impetuum quieuit. Tunc facta oratione sup eum: z omnib⁹ que ad sepulturam pinent ex more completis: ad heremum ꝓperanter abcessit. Frequēter autē et nilum fluuium hunc immanem pedib⁹ transiuit aquam vsqz ad genu habens. ¶ Alio quoqz tempore clausis ostijs fratribusqz in superioribus solarijs sedentibus. ipse ingressus est ad eos: z frequenter ad quēcunqz locum ire voluit. q̄z longe positū. intra momētum tpis euectus est. Nam primo adhuc tempore ꝓuersionis sue cuz esset in heremo. z septimanaz ieiunasset. aiunt occurrisse ei homiem in deserto. habentem panem z aquā qui z hortatus est eum accipe cibuz. In alio quoqz tpe demon assistens. thesauros auri plurimos. quos pharaonis fuisse phibebat: ostendit ei sub terra dimersos. Cui respōdisse fertur pater mucius. Pecunia tua tecū sit in interitū: z pditionem. Hec ergo et his similia: plurima effecit deus ꝓ eum. Sed z alij nihilomin⁹ fuerāt ante nos multi patres quib⁹ dign⁹ nō fuit mundus: signa celestia et prodigia facientes. Quid ergo miramini. si nos pui homies parua faciamus. claudos aut cecos curantes: quod z medici ex arte facere possunt. ¶ Et cum hec nobis coprez senior enarraret. vnus ex fratrib⁹ nostris. q̄si incredulitate eorū que dicebant. tediare cepit: z ꝓ tedio dormitare. Lunqz somno fuisset obp̄ssus: vidit ꝓ visum librum aureis literis scptum. in manib⁹ senis copretis. ex quo narratio ei⁹ deduci videbat: z assistentem q̄ndam clarissimi aspectus virū. canicie veneradum: cum cōminatiōe sibi magna dicētem. Cur nō audis attēte que recitant: sed incredulus dormitas At ille conturbatus euigilat: z statim nobis secreti⁹ latino sermōe que videbat: enarrabat. ¶ Inter hec autem vidimus rusticanū quendā accessisse ad ostiū senis habētem vas harena plenū: z expectantem donec senex sermonē sue narratōis expleret. Nos aūt videntes eū interrogauim⁹ seniorez. quid sibi vellet rustican⁹ iste stans: z harenā tenēs in vase. Respondit ad nos senior dicens. Nō quidē oportebat me o filioli hoc vobis ꝓdere. ne gloriari videamur. z merces laboris peat: tamen ꝓ edificatione vestra z vtilitate. qui tam longo itinere venistis ad me. nō patiar etiam hoc abscōdi a vobis. sed enarro opa domini que dignatus est implere ꝓ nos. Terra regiōis huius que in vicino nobis posita colit. sterilis valde et infructuosa fuit: ita vt si quando semina ex necessitate suscepit. duplicata vix redderet. Vermes eī qui dā nascebant in ipis germinum culmib⁹ z ascēdentes segetē succidebāt. Erant autē agricole loci ipi⁹ gentiles. Hos cum docuissem⁹ domino credere. z fidem xp̄i recipe: xp̄iani iam facti veniūt ad nos z rogant: vt orem⁹ dominum ꝓ segetib⁹ ipsoz. Et cum dicerem⁹ eis nos q̄dem oraturos: ꝫ fidē ipsoz requiri apud deū. que hoc percipe mereat: illi ex harena hac que calcat a nobis. sinus suos replētes offerunt nobis rogātes: vt in nomie domini benediceremus Et ego ad eos ꝓm fidē inquā vestrā: fiat vob. Tūc illi auferētes harenā secū. miscēt seminib⁹ que semīaturi erant: z spargūt ꝓ agros. z tātū fructū ex eo colligunt: q̄ntuz nulla vsqz potuit egypti terra colligē Ex eo ergo cōsuetudo est eis bis ꝓ annos singulos venire ad nos. z eadem expectare a nobis. ¶ Sed z illud nō celabo vos: qd̄ mihi deus ad gloriam nominis sui prestitit. Descenderam aliquādo ad ciuitatē et inueni ibi virū quēdam doctorem manicheorum. seducētem pp̄los: cū hoc habui ꝓflictū ꝓmonis. Sz quia erat ꝛ̄stus nimis. z cōcludere eum verbis nō poterā: veritus ne auditoz turbe lederent. si ille q̄si superior abcessisset in verbis: audientibus turbis dixi. Accendite ignem plurimū in medio platee. z ambo intrem⁹ in flamam: siquis nr̄m ex ea non fuerit adustus hui⁹ vera fides esse credat. Quod cum dixissez valde placuit pp̄o: z ꝓtinuo ignis accendit plurim⁹ Tūc ego apzehēdens eū: cepi mecum ptrahere ad ignez. Et ille nō ita inquit: sed vnusq̄sqz nr̄m singulariter ingrediat. Primus tu tu debes intrare: qui h̄ ꝓposuisti. Et ego in nomie xp̄i ꝓsignās memetip̄m ingressus sum ignē. Flama ꝛ̄o huc illucqz diuidi. ac dispgi: z refugere penitus a me cepit. Steti ī medio ignis dimidia fere hora: z in noie dñi in nullo penitus lesus suz. Videtes aūt pp̄li. cum ingēti āmiratōne ac clamauerūt. z bñdixerūt deū dicētes. Mirabil⁹ deus in sanctis suis. Ceperūt aūt vrgere etiā manicheū: vt introiret in ignē. At ille reluctari cepit z subtrahē se. Tunc ꝓhendētes eū turbe iniecerūt ī me diū ignis: z statī circūdans eū flama atqz adurēs se minustū reddidit. Et illū quidez cū dedecore ex vrbe pp̄lus eiecit. clamās z dicēs: viuus ardeat seductor. Me ꝛ̄o assumētes secū et bñdicētes dñm: ad ecclesiā ꝓducūt. ¶ Alio q̄z tpe dū trāsirē iuxta templum q̄dam. vidi ibi sacrificare gētiles: z aio ad eos. Cur vos cū sitis hoīes rōnales. imolatis mutis z īsensibi lib⁹ sacris. Nōne eī vos mlt̄omagl sine sensu estis q̄ illi q̄b⁹ imolatis. Ad hūc ꝓmonē dñs aquit eis in

tellectum: 7 relinquentes errorem suum quē agebāt secuti sunt me: 7 crediderūt saluatori nostro deo.

¶ Fuit mihi aliqñ hortulus monasterio vicin⁹ in q̄ ꝓpter aduentantes fratres. olera colere videbamur. Quidaz aūt gentilis ingressus est nocte: 7 furat⁹ est olera. Que cum ptulisset ad domū suā: igni apposuit vt coqueret. Cunqz triby horis continuis ingenti igne suggesto. neqz feruere neqz molliri aut calefieri aliquaten⁹ potuissent: sed ꝑmansissent eadē viriditate qua in ollā missa sunt: 7 neqz aqua quidē ipa vl leuiter calefieri potuisset. in semetipsuz regressus ille qui furatus est: erepta rursus de foco olera reportabat ad nos: 7 ꝓsternens se añ pedes nostros. rogare cepit vt peccati sui veniaz mereret'. 7 fieret xp̄ian⁹ quod 7 impetrauit. Accidit aūt eadez die hospites venire ad nos plimos fratrū: quiby oportune olera ipsapata sunt. Gratias g̃ referētes ño ꝑ mirabiliby suis. duplicez leticiā gessimus: 7 ꝑ salute homis 7 ꝑ bñficijs diuinis ¶ De scīs Syro. Ysaia et paulo.

Debat et adhuc

etiā hoc Abbas syrus aliqñ et ysaias et paulus occurrerūt sibinnicē ad ripaz fluminis. Erant aūt isti viri iusti sūme abstinentie: 7 totius religionis. Hi ꝓgebant visitaturi sanctum quendam virum noīe anuph. Aberat aūt monasterium ad quod ibant: mansionib⁹ triby. Cum ergo vellent transire fluuiū. nec esset copia trāsmeandi: aiunt int' semetipsos. Petamus a dño gratiam: ne impediat' nobis boni opis iter. Et ꝙersi ad abbatem syrum tu aiunt ꝑcipue pete a dño: scimus em̄ audiri te. q̄a ꝑstabit tibi que petis. At ille cohortat⁹ etiam ipsos secum genua figere in oratōne: ꝑstrauit se in faciem coram dño. Et cum impleta oratōe surrexisset. ecce vident apelli nauigiuz ad ripam flumis: patum ad iter qđ acturi erant. 7 expeditū. Hoc ascendētes aduersus flumis cursum. ita velociter ferri ceperunt: vt intra horā vnam. totius itineris qđ peracturi ꝑ triduum erāt. ꝓficerent ꝓspacium. Cunqz applicuissent ad t'ram: ysaias ait. Dominus mihi ostendit virum ad quē ꝓperamus occurrentē nobis: 7 vniuscuiusqz nostrum secreta cordis apientem. Sz et paulus ait Et mihi ostendit dñs. q̄ post triduū educat euz de hoc mundo. Cum g̃ iter quod ducit ad monasteriū de flumine incedere cepissent ꝓgressiqz essent paulum. occurrit eis suprādictus vir ad quē visitanduz ꝓgebant 7 salutans eos: ait. Benedictus deus qui vos mihi 7 nunc in corꝑe: 7 ante iam ostendit in spū Et tunc cepit de vniuscuiusqz eoꝝ meritis que habebāt apud deum: atqz actib⁹ memorare. Tūc paulus ait. Qm̄ et nobis domin⁹ ostendit. q̄ post triduum te de hoc mundo assumat: petimus a te vt etiaz de tuis nobis ꝓtutib⁹ et actib⁹. quib⁹ dño placuisti enarres: nec verearis iactantie notā. Absces̄sur⁹ em̄ de hoc mūdo: ad imitatiōem posteris. gestoꝝ tuorū memoriā derelinque. Tūc ille. Nihil inquit magnū fecisse me memini: hoc tm̄ custodiui. ex quo nomē saluatoris nostri in ꝑsecutōne ꝓfessus sum: ne post cōfessionē veritatis mendaciū de ore meo ꝓcederet. neqz ꝑ amore celestium terrenū aliqđ amarē: sed nec gratia dñi in his defuit mihi. Nunqz em̄ me fecit in aliquo egere t'reno: omnē quē desiderani cibū. angelor mihi deferēs mīsterio. Nihil a me occultauit dominus eoꝝ: q̄ gerunt' in terris. Nunqz defuit in corde meo lux ei⁹. ꝑ quā suscitat⁹. somnū corꝑis ñ reqrerē desideriū habēs semꝑ videndi eū. Sz et angelū suum assistē mihi semꝑ fecit: edocentez me de singulis quibusqz ꝓtutib⁹ mūdi. Lux mentis mee: nunqz extincta est. Oñe qđ petij a domino sine mora ꝓsecutus suz. Ostendit mihi frequent' multitudines angelorum assistētium sibi: vidi 7 cetū iustor. congregationesqz martirū. monachoꝝ ꝙuentus. oīmqz sanctorum: eoꝝ dumtaxat. quoꝝ opus nō est aliud. nisi laudare semꝑ 7 bñdicere deū: in simplicitate cordis 7 fidei. Vidi econtrario sathanan 7 angelos ei⁹ eternis ignib⁹ tradi: 7 rursus iustos et'na leticia ꝑfrui. Cum hec 7 multa alia his silia ꝑ totum triduū enarrasset eis: tradidit spūm. Et ꝓtinuo vident ipsi ab angelis suscipi ei⁹ aīam. atqz ad celos ferri. ita vt vocē hymnoꝝ audirēt etiā ipsi: quib⁹ vna cū angel' aīma eius abscedēs dñm collaudabant. ¶ De scō Heleno.

Vit 7 alius vir sanctus Helenus noīe. hic a puero in seruitio dñi: omni cum ꝓtinentia 7 castissimis institutōib⁹ enutrit⁹: ad sūma merita puenerat. Deniqz cū adhuc puer esset in mo⁹nasterio. si necessari⁹ fuisset ignis vt e vicino peteret': ardētes p̄unas vestimēto deferebat illeso. Qđ ammirātes omnes qui aderāt fratres: studiū animi viteqz ei⁹ ac meriti cupiebant. Huic q̄dam tpe cū solus eēt in heremo. desiderio vescēdi mellis exortū est: 7 ꝙersus vidit i saxo fauū mellis inhēntē. ß intelligēs inimici hāc esse fallaciā: ꝓtinuo semetipm increpans ait. Discede a me deceptrix 7 illecebrosa cōcupiscētia. Scriptū est ei Spū ambulate: 7 desideria carnis ne pfeceritis. Et statim derelinqns etiaz locum ipm. discessit et abijt in desertū: atqz ibi tanqz ꝑ carnis ꝓcupiscētia puniēda: ieiunijs semetipm cepit affligē. Tercia aūt septimana ieiunij sui. videt in deserto iacere diuisa poma dispsa: 7 intelligēs dolos inimici ait. Nō manducabo neqz ꝓtingā: ne frem meum boc est aīam meā scādalizem. Scptuz est ei. quia nō in cibo solo viuit hō. sed in omni ꝓbo dei. Cūqz et sequentē septimanā ieiunaret. paululū in somnū deduct⁹ est: 7 ecce angelus astitit ei ꝑ visū dicēs. Surge iā. et q̄ inueneris tibi apposita: nihil dubitās vescē. Et surgens vidit aq̄ fontē lenib⁹ repletū fluētis: eiusqz ripas in circuitu herbis q̄busdā teneris odoratisqz ptextas. Et accedēs decerpe cepit. 7 edē: sitr 7 ex fōte poculū sume Affirmabat aūt se nūqz in oī vita sua tāte dulcedis aliqđ: 7 tāte suauitat' hausisse. Inuenit aūt in ipo loco et' spelūcā q̄ndā: ītra quā aliqñ diu requieuit. et cuz reficiēdi corꝑis cā ꝑsistr 7 necessitas ꝓfuisset: ꝑ dei nomi⁹ grāz. nihil deerat eoꝝ q̄ poscebat a dño. ¶ Quodam ꝓbo tpe ꝑgebat ad visitādos fres yconomos. q̄b⁹ et q̄ necessaria erāt ad refectiōz corꝑis defēbat. et cū in itinē eoꝝ q̄ portabat onē gūaret'. vidit eminus onagros trāsire p̄ deptū: 7 exclamauit dicēs. In nomīe dñi nr̄i ihu xp̄i. veniat vn⁹ ex vob 7 suscipiat sarcinā meā. et ecce vn⁹ ex oī grege. tota cū māsuetudie ꝑgit ad eū. Tūc ille ꝑbēti se spōte 7 on⁹ imposuit 7 ipe

insedit: z cuz velocitate ab eo ad cellulas fratrũ quo pgebat euectus est. ¶ Alio rursus tempe dominica die venit ad qdam monasteriũ fratruz. z cũ vidisset eos nõ agẽtes solẽnitatem diei: causam requirit. Cum aũt dixissent. ꝑ eo q̃ ꝓsbiter nõ adesset qui trans flumen maneret: ꝓpter metuz enim cocodrilli trãsire nullus audebat. Tũc ille si vultis inquit ego eam: z adducam eũ ad vos. Et ꝓtinuo ad ripaz fluminis pgit. Ubi cuz nomen domini inuocasset. ꝑsto fuit belua: z que solebat adesse ad pniciem hominũ affuit nũc ad vbiculũ iusti: tergo quoq̃ suo suscipiens eũ. cum omni metu subiecta vsq̃ ad partez ripe vlteriozis euexit. Adijt ꝓtinuo ꝓsbiterum: z exozare eum cepit vt veniret ad fratres. Erat aũt indutus vilissimo z abiectissimo indumẽto. Sup quo miratus ꝓsbiter: quis aut vnde esset. vel quid sibi vellet. inquirit. Ubi vero cognouit esse hominẽ dei: sequi eum cepit ad flumẽ. Et cum causaretur. nõ inueniri nauigiuz quo transiri possit. Tũc abbas Helenus nihil inquit verearis pater: ego iam nũc parabo vbiculum. Et exclamãs voce magna: adesse bestiam iubz. Que statim voce eius audita affuit: ac dozsuz suum ad vehendum placite prebuit. Prioz ipse cõscendẽs: inuitat z ꝓsbiterum dicens. Ascende: nihil formidans. At ille visa belua exterzitus: retrocedere ac refugere magis cepit. Omnes aũt qui aderãt. stupoz ingens z metus inuasit. videtes eum cocodrillo euectuz. fluminis alueum trãsmeare. Sed vbi descẽdit. secum pariter in siccuz educit etiam bestiam. dicens ad eaz. Melius est tibi mozi. q̃ tot scelerum et tot homicidioz inuolui reatu. At illa statiz corruẽs: expirauit. Interea ꝑ triduuz in monasterio sanctus helenus permanens. docebat fratres spiritali doctrina. ita vt etiã nõ nulloz etiã cogitatões cordis z secreta ꝓsilia ꝓferret in mediũ: z aliuz quidã proderet spiritu fornicatõis vrgeri. aliũ spiritu iracũdie. aliuz vero cupiditate pecunie: nõnullos aũt z iactantie ac spiritu supbie illudi. Alterius ꝓo mansuetudinis. alterius iusticie. alterius etiã patiẽtie testimonium dabat: z sic vtraq̃ ex pte alioz vicia. alioz etiam ꝓtutes animi exaggerans: ad omnes eos ꝓfectus mirabiliter excolebat. Agnoscẽtes vero singuli quiq̃ ita agi intra semetipsos (vt ille nũciauerat) corde compũcti emendabant. Profecturus autez ait ad eos. Preparate olera ad aduentũ fratrum. Et illis ꝑparantib cõtinuo supuenerũt fratres quib honorifice susceptis: ipse ꝓtendit ad heremuz. ¶ Rogabat vero eũ quidam de fratrib vt pmitteret ei secũ esse et degere in heremo. Cũq̃ respõdisset ei graue esse negocium. z plurimi laboris obsistere tẽptatõnibus demonũ: eo ꝓtentiosius inuenis ꝑsistebat. pmittẽs se cuncta tolerabiliter platurũ. tm̃ vt preberet ei copiam consortij sui. Et cum pmisisset. secutus est euz ad heremum: quẽ ille in vicina sibi spelunca habitare iubet. Tũc demones aduolãtes p noctem primo fedis z turpibus eum cogitationib exagitant: post hec vero etiaz violenter irruere z necare eum aggrediuntur. Effugiens autem inuenis. z peruolans ad cellulaz sancti beleni: quibus malis vrgeretur: exponit. Tunc senioz consolatus eum paucis verbis z de ꝓtute fidei ac patiẽtie ꝓmonens. statim reuocat ad speluncam de qua fugerat: z tanq̃ sulcum quendaz ꝑ harenam extra cellulam inuenis digito suo ducẽs precepit in nomĩe domini. ne audeant demones statutum transgredi limitẽ: z ita verbi eius virtute. adolescens permansit de reliquo securus. ¶ Ferebatur etiam de illo iuuene. q̃ z ipse in heremo positus. celestes sepe ꝓcepisset cibos: z fratrib ad se venientib cum nihil habuisset quod apponeret. affuisse quendam adolescẽtez. panes ei z que erant necessaria deferentẽ: eaq̃ cum ante speluncam eius deposuisset. vltra nusq̃ ꝓparuisse: dixisse ꝓo eũ ad fratres. Benedicam? dominuz: qui ꝓparauit nobis mensam in deserto. Hec z alia plurima de sanctoz patrum vita z conuersatõnibus enarrans nobis pater copres et cum omni affectu instruens. post edificationis sermonem. introducit nos in hortuz: ostendens nobis arbores palmarum aliozumq̃ pomozum. quas ipse plantauerat z dicebat. Hec me ĩ heremo plantare. rusticanozum fides ammonuit. Ut enim vidi eos tantam fidem habere. vt harenam sub nostris vestigijs colligentes p agros suos spargerẽt: z terzam sterilem ad totius fecũditatis verterent vbertatez: putoz inquã est. si nos inferiores his inueniamur ĩ fide quoz fides p nos consignata est deo.

¶ De sancto Helya.

QUidimus et aliũ senẽ venerabilẽ Helyam noĩe. in finib ciuitatis anthinoo q̃ est metropol thebaidis. centũ fere iam z decez (vt dicebat) annoz: supquẽ dicebant. q̃ vere spiritus helye in eo reqeuisset. Multa em̃ de eo z magnifica ferebant. Septuagita nanq̃ ãnos in solitudine vastissima eũ trãsegisse phibebant: cuius deserti horroẽ terroremq̃ nullus sermo digne norit exponere. Illic ergo sedebat senioz. tota hac etate: humane habitatõis nesciẽs loca. Semita aũt erat angusta z scrupea que ad eum ducebat: que vix inueniri a cõmeantib posset. Locus vero ipe in quo sedebat. spelũca erat t̃ribilis quedã et intuentib plurimuz horroris incutiẽs. Ipse autẽ trementib iam mẽbris. ꝑ matura quatiebat etate. Incessabiliter faciebat signa p singulos dies: z euntes ad se quacunq̃ incõmoditate constrictos omnimodis resoluebat. Cuncti ꝓo patres ꝓfirmabãt. q̃ nullus oĩno meminisset: qñ hic secessisset ad heremũ Cibus ei erat panis exiguus z paucissime olive vsq̃ ad vltimã senectutẽ. Nam iniuuẽte sua septimanas freq̃nt ieiunasse phibebat. ¶ De scto Pythiriõe

APterea redeuntes ex thebaide. vidim⁹ montẽ quẽdaz ꝑruptũ fluuio iminẽtez elatõe minacis saxi aspectu etiã ipso t̃ribilẽ: in q̃ erãt p ipsa ꝓcipicia spelũce. difficil accessus. In his monachoz plimi cõmanebant: q̃z pat erat noĩe pithirion. hic ex discipl̃is beati anthonij fuit: et p⁹ illi⁹ obitũ cũ scto habitauerat ãmone. Post h⁹ q̃z abscessuz: in h̃ se ꝓstituerat monte. Sz et tãta in eo erat ꝓtutũ copia. tãta gr̃a sanitatum et ptãs adũsuz demones. vt duoz merito sũmoz viroꝝ. solus hẽditatẽ ꝓsecut⁹ dupl̃r videret. Hic ergo mltis monitis nos edificãs mltaq̃ doctrina instruẽs

precipue tñ de discretione spirituum nos docebat. dicens esse quosdam demones. qui certis quibusq; vicijs obsequunt. Quicq; cum affectus anime passibiliter 7 viciose viderint moueri: conuertunt eos ad omne facinus malum. Si quis ergo est. qui vult demonib dominari: prius vitijs suis 7 passionibus dominetur. Quodcunq; em vicium ꝓprie passionis abieceris: huius vicij demonē. poteris etiaz de obsessis corpib effugare. Et iō conādū est paulati ꝓpria vicia supare. vt possim⁹ eē demones supare q̄ hmōi vicijs obsequunt. hic scdo reficiebat in septiana. pulticulas accipiens ex farina. nec poterat iā accipe aliaz escaz neq; etate neq; ꝓsuetudine ꝓmittente.

De sancto Eulogio.

Idim⁹ et aliū sanctū patrem Eulogium noīe. qui in offerendis sacramentis tm̄ gratie accipiebat a domino vt vniuscuiusq; accedentiuz ad altare dei. merita culpasq; cognosceret. Deniq; ex monachis quosdā volētes accedere ad ꝓmunicatōem: retinuit dicens. Quomō ausi estis accedere ad sacramenta cū mens vestra 7 ꝓpositū sit in malo: Deniq; aiebat Tu hac nocte habuisti cogitatiōnes fornicādi. Tu vero dixisti in corde tuo: nihil interest siue iustus ad sacramenta siue peccatoz accedat. Et alius dubitationē habuit in corde suo dicens. Quid em̄ me sanctificare cōmunio potest: Hos ergo singulos remouebat a cōmunione sacramenti: 7 dicebat eis. Secedite paululum 7 agite penitētiam: vt purificati p satisfactōez 7 lacrīas. digni habeamini cōmunioni xpi

De sancto Apellen.

Idimus et alium ꝓsbiterum in vicina regione noīe Apellen: viz iustum hic faber erat ferri: 7 que necessaria erāt fratrib operabat. Quodam autem tpe cum ad fabrilia opera vigilaret in silentō noctis ꝓuersus dyabolus in formā mulieris speciose. venit ad eum tanq; aliquid ei operis deferēs. Tunc ille arreptū manu nuda de fornace ferz candens: in faciez eius iecit. At illa clamans 7 heiulans aufugit. ita vt omnes fratres qui in circuitu cōmanebant. heulatū eius fugiētis audirent: 7 ex eo iam vir ille in vsu habuit ferzum candēs manu nuda tenere. nec ledi. Ad hunc g̃ cum veniss̄emus 7 bñanissime nos suscepiss̄z poscebam⁹ ab eo vt nobis vel de suis. vel de eoz q̄s ꝓcipuos in ꝓuersatione sancta sciret ꝓtutib loqueret. Tūc ille. Est inquit in h̄ heremo vicina. frat quidam nomīe Johānes: etate ꝓuectus. vita moribus. atq; abstinētia cunctos ꝓcellens. Hic ꝓmo cuz sec̄ssisset ad heremū. trib ꝓtinuis ānis sub cuiusdā saxi rupe stās. sp orauit: ita vt nunq; oīno resederit neq; iacuerit. Somni aūt tantuz cepit q̄ntum stans rapi potuit. Cibuz vero nunq; nisi die dominica sumebat. Presbiter em̄ tūc veniebat ad eum. 7 offerebat p eo sacrificiū: idq; ei solum 7 sacr̄m erat et victus. Huic quodā die sathanas surripe volēs. trāsfigurauit se in p̄sbiterū. qui venire ad eū solebat: 7 p̄ueniēs horā solitam. simulat se sacramētoz gratia venisse. At ille vigilant intelligēs dyaboli fraudem: cū

indignatōe quadā ait ad eū. O omnis doli omniscq; fraudis pat inimice oīs iusticie: nō desinis seducēdo aīas xp̄ianas. ē ausus es eē ad ipa te imergē crifica 7 sacrosca misteria. At ille rñdit ei. Putaui inquit q̄ possim te ludificare. Sic em̄ et alium q̄ndaz ex vestris decepi: ita vt 7 mente excederet. 7 pderet sensū Quem cū credentē mihi insanū reddidissem. tot iusti orantes p eo: vix eum 7 loco 7 sanitati restituere potuerāt. Et hec cuz dixisset demon: aufugit ab eo

Erat aūt supradictus vir psistens in opere cepto. atz in oīone pdurās. Pedes vero ei⁹ ex eo q̄ mlto tpe immobiles fuerunt disrumpebant: ita vt sanies ex eis pflueret. Tres aūt cum cōplerentur anni: affuit angelus domini: 7 ait ad eum. Dñs iesus xp̄us 7 spiritussanctus. susceptis orationib tuis: 7 corporis tui cicatrices sanat. 7 celestis cibi. id est verbi 7 scientie sue. tibi abundantiam donat. Et ꝓtingens os eius ac pedes: 7 ab vlceribz eum sanū reddidit: 7 repletuz scientie 7 doctrine gratia famē cibi sentire nō fecit. Jubet aūt transire eū ad alia loca. 7 heremū circueuntem visitare etiaz alios fratres: 7 edificare eos in verbo 7 doctrina domini. Dominica autez die ad eundem semper reuertebatur locum simili modo sacramentoz gratia: reliquis vero diebz etiaz opus manuum faciebat. 7 operiebatur ūmentoz cingula ex palmarum folijs texens. vt in illis locis haberi moris est. Quodam vero tempore claudus aliquis ire ad ipsum voluit: vt ab eo curaretur. Contigit autem vt animal ipsum quod ascēsurus erat. cingulum manibus hominis dei factum haberet. Cum ergo imponeretur ille claudus supra ūmentum: statim vt contigerunt pedes eius illuz cingulum. sanꝰ effectus est. Sed 7 quibuscunq; egeris benedictuz panem misit statim vt ex eo ꝓceperunt: sanati sunt. Et alias multas virtutes 7 sanitates per eum dominus impleuit. Habuit autem 7 hāc gratiam sup omnes pene ceteros homines: vt vniuscuiusq; fratrum de vicinis monasterijs conuersatō ei reuelaretur: ita vt scriberet ad patres eoz 7 commoneret. q̄ ille 7 ille segniter agūt. nec rectū in timore dei ꝓpositum gerūt: ille vero 7 ille in fide 7 animi ꝓtute ꝓficiunt. Sed 7 ad ipsos patres scribebat. alijs quidē q̄ multū tedioſi eēnt erga fratres. 7 pusillanimes circa patiētiaz: alijs vero q̄ bñ constant. 7 solicite agerēt et sufficient ꝓsolarent fratres: 7 quid huic meriti ꝓ virtutib. quid vero illi correptōnis immineret a domino ꝓ ignauia pdicabat: 7 ita eorum qui absentes erant actus 7 causas ac merita vel negligentiam describebat. vt audientes hi de quib dicebat: conscientia conuicti negare nō possent. Docebat tñ omnes. vt a visibilib 7 corporeis rebus: cor 7 animum ad inuisibilia 7 incorporea transferrent. Tempus eī inquit est: vt ad huiusmodi studia transeamus. Neq; enim semp pueri 7 semper infantes esse debemus sed aliquando iam ad spiritalia 7 altioza conscendē et virorum sensus capere. atq; ad pfectionem subire intelligentiaz: vt possumus virtutib animi enitescere. Sed 7 multa alia de hoc viro sanctus homo dei appelles narratōne nobis fidelissima commendauit. que cūcta ꝓscribē. 7 longuz videt: 7 p magnitudine sui. nōnullis fortasse audientium vix credibile.

De sancto Paphuncio.

Qdim⁹ 7 aliud mo
nasteriuz sancti paphuncij bomis dei. q̃
nomiatissimus in illis locis anachozites. 7 vltimi ha-
bitatoz fuerat deserti: in regionib⁹ eracleos. splēdide
vrbis apud thebaidam. De hoc g̃ (fidelissima patz
narratõne) comperimus. q̃ cuz fuisset vite angelice
quodam tpe ozauerit ad deuz. vt sibi ostenderet. cui
sanctozum similis haberetur. Assistens vro angel⁹
dei. respondit ei. Qz similis esset symphoniaco cuidã
qui in vico illo cantãdi arte victum querẽt. Tũc ille
obstupefactus nouitate responsi: cuz omni ꝑperatõ
ne pgens ad vicum requirit hominem. Et cum inue
nisset. studiosissime pcunctabat ab eo. quid nã sanc-
ti 7 religiosi operis gestum sit ei: omnesq̃ actus ei⁹
curiosius discutit. At ille respondit quod res erat.
se esse indignissime vite hominem peccatozem: atq̃
ante nõ multum tempozis ex latrone in istud quod
nunc exercere videtur fedum artificium deuolutum
Paphuncius eo magis instabat: requirens si quid
ei forte vel int' latrocinia pij operis fuisset admissum
Nihil inquit mihi conscius sum boni. Hoc tamen
scio. q̃ cũ inter latrones essez: capta est aliqñ a nobis
virgo deo consecrata. huius cũ ceteri college mei la-
trones. cuperent capere pudorem: obieci me mediuz
et eripui eam de ꝓtaminatione latronum. 7 nocte de
ducẽs eam vsq̃ ad vicũ. domui sue restitui intactaz
Alio quoq̃ tempore inueni mulierẽ honeste forme
in heremo oberrantem. Hec cum int'rogaret' a me.
vel cur aut quomõ in hec loca deuenisset: respondit
Nihil me interroges infelicissimã mulierem. nec cau
sas requiras: sed si ancillam placet habere abducito
quo vis. Mihi eĩ infelici est maritus. qui debiti fisca
lis gratia. sepe suspensus 7 flagellatus. ac penis om-
nibus cruciatus seruatur in carcere: nec aliaz ob cau
sam ꝓducitur nisi vt tormenta patiatur. Tres autẽ
nobis filij fuerunt: qui ꝓ eiusdem iam debiti necessi-
tate distracti sunt. Ego quoq̃ miserrima. quia ad si
miles penas inquiroz. de loco ad locum fugitãs: ine-
dia miseriaq̃ confecta. ꝓ hec nũc latitans oberro lo-
ca: triduum hoc sine cibo iam ducens. Ego vbi hec
audiui. miseratus adduxi eam ad speluncam: 7 refici
ens animam eius fame collapsam dedi etiã trecẽtos
ei solidos. ꝓ quibus se. ac maritum 7 filios. nõ soluz
seruituti: sed 7 supplicijs asserebat obnoxios: 7 reuo
catam eam ad ciuitatem omnes eos data pecunia li
berauí. Hoc solum scio me fecisse in latrocinio meo.
Tunc pater paphuncius. Ego inquit nihil tale feci
tñ credo etiam ad te puenisse. q̃ celebre paphuncij
nomen inter monachos habeat'. Fuit enim mihi nõ
mediocris studij: vt vitã meam in hmõi excolorem
disciplinis. De⁹ igitur de te mihi reuelauit: qz nihil
minus apud ipsum meriti habeas q̃ ego. Quia er-
go frater vides te nõ minimo loco haberi apud deũ
nõ negligas aĩam tuã. At ille statim fistulas q̃s ma-
nu gerebat abiiciens. secutus est eũ ad heremum: et
artẽ musicã in spiritalẽ cõmutãs vite mẽtisq̃ armo-
niam. ꝓ integz trienniũ artissime se tradidit abstinẽ
tie. in psalmis 7 oratõnib⁹ semetip̃m die noctuq̃ ex
ercens. atq̃ iter celeste animi ꝓtutib⁹ agens: int' san
ctoz angelicos chozos reddidit spiritũ. Postea-
q̃ hunc paphũcius omnis exercitꝰ virtute ꝓsuma-
tum p̃misit ad dominum: ipse acrioꝛib⁹ semetipsum
studijs q̃ prius exercuerat agens iteꝛ domino sup-
plicabat vt sibi ostenderet. quis ei esset similis super
terram. Fit ergo vox ad eum dicẽs. Similem te esse
nosce p̃mario vice huius: qui est in ꝓximo. Quibus
auditis paphũcius sine moza ad eum ꝑperans: pul-
sat ad ostium domus eius. Ille vero cui moris erat
suscipere hospites. occurit ei: atq̃ introduxit in do-
mum suã. lauans quoq̃ pedes eius apposuit mẽsaz
egitq̃ quiuium. inter epulas vro pcũctari. paphũ
cius cepit ab hospite qui actus eius. quod studium
cuiusq̃ operis haberet exercitia. Ille vero cuz de se
humilia responderet. 7 latere in bonis q̃ publicari
mallet: perurgebat paphuncius dicẽs reuelatũ sibi
esse a domino. q̃ dignus esset consoꝛtijs monachoꝛ.
At ille ergo magis hũilioza de seipõ sentiẽs: aiebat.
Ego quidẽ in nullo mihi boni alicuius sum ꝓscius.
Verum qz verbum dei factum est ad te: eum quem
nihil latet celare nõ possum. Hec ergo que mihi in
medio multoꝛ posito in vsu sunt: loquar. Triginta
iam completi sunt anni: q̃ ꝓtinentie consensum ha-
bere me cum cõiuge mea. nullus agnouit. Suscepi
autem ex ea tres filios. hoꝛ enim causa solummõ co
gnita est mihi vroꝛ. nec ꝓter eam alia. nec ipsa vltra
iam cognita. Suscipere hospites nunq̃ cessaui: sed
ita vt neminem ante me paterer. aduenienti occurrẽ
peregrino. Non dimisi vnq̃ de domo mea hospitẽ
sine viatico. paupem nullum despexi sed que neces-
saria fuerũt p̃bui. Si in iudicõ sedi nec filij mei p̃so-
nam ꝓtra iusticiã accepi. Alieni laboꝛis fructus: nũ-
q̃ introieꝛũt in domũ meã. Litẽ si vidi nunq̃ ꝓterij
donec reconciliarẽ dissidẽtes ad pacẽ. Nemo vnq̃
deꝑhẽdit in culpa famulos meos: nũq̃ greges mei
leserũt fruges alienas. Volẽtes semiare in rure meo
nunq̃ prohibui: nec vberioza mihi noualia elegi. et
sterilioza illis dereliqui. Quãtum in me fuit: nũq̃ ꝓ
misi vt potentioꝛ infirmum premeret. Semper stu-
dui in vita mea vt neminem contristarem. Judiciũ
si fuit apud me. neminem contemnaui: 7 dissidentes
reuocare in cõcoꝛdiam studui. Hec interim mihi vi
te institutio: deo donante hactenus fuit. Audiẽs
autem hec beatus paphuncius caput eius exoscu-
lans: bñdixit cũ 7 dixit. Benedicat te dñs ex syon. 7
videas que bona sunt hierusalem omnibus diebus
vite tue. Quia ergo bene hec 7 conuenienter imple-
sti illud tibi deest quod bonoꝛum omniz summum
est: vt omittens cuncta. ipsam iam sequaris dei sapi-
entiam 7 secretioꝛis scientie inquiras thesauros. ad
quos aliter non poteris peruenire. nisi abneges te-
ipsum: 7 tolles crucem tuam. 7 sequaris xp̃m. At ille
cum audisset hec nihil moꝛatus. nec omnino aliquid
in domo sua oꝛdinans: secutus est viruz pergens cũ
ipso ad desertũ. Cumq̃ venissent ad flumẽ nusq̃ ad
transmeandum reperto nauigio. Paphuncius pre
cepit intrare se cum pedibus fluuiuz: cuius in illis lo
cis profunda habebatur ꝑaltitudo. Transierunt er-
go pariter fluuium: ita vt aqua eis vix ad latera per
ueniret. Ubi vero veniunt ad desertuz. collocat bo-
minem paphuncius in cellula quadam. haud ꝑcul

a suo monasterio posita: 7 conuersationis spiritual' ordinem tradidit. pfectorumq; studiorum exercitia docet: scientiarum quoq; secretiora concredit. Cunq; eum in omnib; instruxisset semetipsum denuo maioribus exercitijs dedit: exiguos priores deputans labores. quibus conferri potuerit his qui seculi videbantur actibus occupari. hoc enim sibi dicebat. Si isti qui sunt in seculo tm̃ boni operis faciunt: quãto nos studere debemus plus vel amplius in abstinentie labore eos antecedere. Tempore aut̃ aliquanto in his transacto 7 ad scientie pfectõnem perducto. eum quem perfectum iam in operibus assumpserat quadaz die paphuncius sedens in cellula sua. videt animam eius inter angelor choros assumptã dicentium. Beatus quez elegisti 7 assumpsisti: habitabit in tabernaculis tuis. Et cũ hec audisset. agnouit assumptuz esse ex hoc mundo virum. ¶ Tunc ꝯ paphuncius psistebat in ieiunijs 7 orationib; semetipsum ad maiora 7 perfectiora extẽdens: 7 rursus orabat dominũ. vt sibi ostenderet cui similis haberetur inter homines. Rursus ei vox diuina respondit dicens. Similis es negociatori quẽ videris ad te venientẽ. sed exurge velociter 7 occurre ei. adest enim vir cui te similẽ iudicaui. Et paphuncius sine mora descendens occurrit cuidã negociatori alexandrino. viginti miliũ solidorum merces tribus nauibus deferẽti ex thebaida: 7 quoniam erat religiosus et bonorum operum studiũ gerens. Decem leguminũ saccos pueris suis impositos ad monasteriũ dei hominis deferebat. 7 hec ei causa adeundi paphuncium fuit. At ille cõtinuo vt eum vidit. quid agis inquit o pretiosissima 7 deo digna anima. Quid tibi cum frenis est labor cui sors 7 societas cum celestib; data est. Relinque hec illis qui de terra sunt 7 de terra cogitant. tu aut̃ regni dei ad quod vocatus es negociator efficere: 7 sequere saluatorem. a quo paulo post assumẽdus es. At ille nihil omnino differens. ꝯcepit pueros suos: vt omnia quo supessent (multa em̃ iaz ipse ꝑ se distribuerat) pauperib; erogarent. Ipse vero sequẽs sanctum paphuncium ad desertum. in eodem ab eo constitutus est loco: ex quo 7 ꝯres ad deum fuerant assumpti. 7 similiter ab eo de omnib; instructus. in exercitijs spiritualib; 7 diuine sapientie studijs pmanebat. Breui aũt tempore ꝯsumato. etiam hic translatus est ad congregationem iustor. Et nõ multo post ipse etiã paphuncius: in ipsis summe abstinẽtie exercitijs 7 laboribus. vitã posuit. Astitit em̃ ei angel' dñi dicens ad eum. Veni iam benedicte domini: 7 ingredere ea que tibi debent: et̃na tabernacula. Ecce em̃ mecũ assunt ꝓphete: qui te in suum susc̃piant chorum. Hoc aũt tibi ꝓpus idcirco nõ reuelaui ne forte elat' de omnũ aliquod tui laboris incurreres. Et vnã post hec in corpe adhuc positus die ducens. cũ quidam ꝑsbiteri ad eum visitandus venissent: omnia eis que sibi dñs reuelauerat nota fecit. dicẽs ad eos. Nullũ in hoc seculo debere despici. etiam si latro sit aliquis aut in scena positus etiaz si cultum ruris exerceat: 7 cõiugio videat' astrictus: etiam si negociator dicat' et mercimonijs inseruiat. tñ in omni ordine humane vite sunt̃ anime deo placẽtes. 7 habentes actus aliquos occultos: quib; delectat' deus. An̄ ꝓstat non

tãtũ professionẽ vite aut habitus spẽm. deo esse placitam: quantum sinceritatẽ atq; affectõnem mentis et operꝭ ꝓbitatem. Et cũ similia de singulis quibusq; disseruisset: tradidit spũm. Euidenter aut̃ ꝑsbiteri qui aderant. 7 omnes fratres viderũt eũ ab angelis suscipi: hymnũ cantantib; 7 collaudantibus deum.

De sancti Jsidori monasterio.

¶ Jdim⁹ apud Thebaidam etiã Jsidori nominatissimũ monasterium. amplissimis spacijs circũseptum. muroq; circũdatuz in quo habitantib; viris larga ꝑbebant' habitacula. Jntrinsecus putei plures. horti irrigui. oĩm quoq; pomor arborũq; padisi. 7 quecũq; necessaria vitꝭ erant. sufficiẽter imo 7 abundant' prouisa: ob hoc vt nulli monachor habitantiũ intrinsecus necessitas vlla fieret exeũdi foras. ad aliquid requirendũ. Senior quidaz vir magnus gꝰ suscp. et de ꝑmis electus ad ianuaz sedens ꝫ habebat officij: vt aduẽtantes ea lege suscipiat. q̃ ingressi vltra non exeant. Si ergo semel ingredi placuerit. stat imobilis lex: sed quod est ãmirabilius. ingressos nõ iam legis necessitas: sed vite beatitudo retinet ac pfectõ. Hic ergo senior in ianua vbi ipse cõmanet. adherentem sibi habet hospitalẽ cellulaz: in qua aduẽtantes hospitio recipiat. 7 omni hũanitate foueat. Ut ergo et nos ab eo suscepi sumus. introeundi quidẽ copia nobis nulla fuit: ab ipo aũt didicim⁹ q̃ institutionũ beatitudo gereret' intrinsec⁹. Duos aiebat eẽ solos seniores viros. qꝫ ꝑmissa ẽ ingrediẽdi egrediẽdiq; libertas: qui opa fratr dispensare. 7 q̃ necessaria sũt inferre curarẽt: ceteros ꝯ ita esse in silentio 7 qete. orationib; 7 religiosis studijs operam dantes. atq; animi ꝯtutib; pollentes: vt oẽs signa faciãt. Et qõ vere omnium mirificum signũ fit. nullus eorum egritudinem cuiusq; infirmitatis incurrit. sed cum vnicuiq; vite finis affuerit: omnimodis prenoscens 7 indicans ceteris fratribus suis de suo exitu. atq; vale dicens ad hoc ipsum recubans. spiritũ letus amittit.

¶ De sancto Serapione

Sed 7 in regiõe arse noyte. serapionem quendam ꝑsbiterum vidimus. multor monasteriorum patrẽ sub cuius cura plura 7 diuersa monasteria. quasi de cem milium habebant' monachorum: qui omnes ex laboribus ꝓprijs. quos precipue messis tempore. mercede manuum cõquirebant. partem plurimã ad supradictum patrem conferentes. in vsus pauperum destinabant. Hoc aut̃ moris erat. non solum ipsis sed 7 omnib; pene egypti monachis vt messis tempore locent ad metendum opera sua. atq; ex ea mercede. octogenos vnusquisq; modios frumenti. plus minusq; conquirit: 7 horum partem plurimaz pauperum vsibus offerunt. Vnde non solum regionis ipi⁹ indigẽtes alant': ꝫ et alexãdriaz naues frumẽto onuste dirigunt': vel in carcere conclusus. vel relicꝭs peregrinis ac gentib; ꝓrogande. Nec enim intra egyptum sufficiunt pauperes: qui possint miseri cordie eor fruct⁹ 7 largitates absumẽ. Vidim⁹ aũ 7

in regionib⁹ mempheos ⁊ babilonis. ĩnumeras multitudines monachoꝝ: apud quos ⁊ diuersas virtutum gratias. ac moꝝ ornamẽta ꝓspeximus. Ibi aũt tradũt esse loca illa in quib⁹ ioseph ferẽt recõdidisse frumẽta quos ⁊ thesauros ioseph vocant. Alij ẽo pyramidas quas dicũt ipsas esse ĩ quib⁹ (vt putãt) frumenta tunc cogregata.

¶ De sancto appollonio monacho et martire.

GRadebant ergo seniores hoꝝ fuisse quendam ꝓsecutionis tempore monachũ: nomine appolloniꝫ Qui cum vitam magnificam egisset int̃ fratres: etiã dyaconus ordinatus est. Tempore ergo ꝓsecutiõis erat ei studiuꝫ singulos quosq; circuire fratres: ⁊ cohortari eos ad martiriũ. Cunq; fuisset etiam ipse cõprehensus. ⁊ in carcerem trusus: gentiliũ plurimi tã q; insultaturi veniebant ad eũ: ⁊ verbis blasphemis et impijs ꝓfutabant. Inter quos fuit quidam philemon nomie choraula famosissimus: ⁊ omni populo amabilis. Qui cum multis eũ fatigaret iniurijs. impium ⁊ sceleſtum ⁊ seductorem vocãs. multoꝝq; mortalium deceptoreꝫ: dignumq; esse ab omnibus odio haberi. Cunq; hec ⁊ multa alia aduersum euꝫ grauiora loqueret̃ respondit ei appollonius dicens. Misereat̃ tibi deus fili: ⁊ nihil tibi horum que locutus es: reputet ad peccatũ. Hec cum audisset philemon. corde cõpunctus est: vimq; verboꝝ eius supra humanuꝫ morem in sua mente ꝓsensit. intantum vt xp̃ianum se repẽte fateret̃. Et inde statim perrexit ad tribunal iudicis. atq; in conspectu totius populi ꝓclamans: iniuste inquit agis o iudex. viros religiosos ⁊ deo amabiles puniens. nihil em̃ xp̃iani vel male faciũt vel docent. At ille hec audiens. ꝓmo quidez putabat vtpote loce illius hoĩez ioci aliquid ꝓponẽ Sed cum vidisset hec cum serio ꝓsequentẽ. ⁊ cuꝫ omni constantia asserentem: insanis inquit o philemon et mente captus es subito. At ille. Ego inquit nõ insanio: sed tu iniustissimus atq; insanissimus iudex es: qui tot iustos iniuste perimis viros. Ego em̃ xp̃ianus sum: quod est hominum genus optimum. Tunc ille coram populo cepit eum primo plurimis blandimẽtis revocare velle in id quod euꝫ nouerat sed vbi immobilem vidit: omnia intendit in eũ genera tormentoꝝ. Cognito vero quod ex verbis appolloniꝫ hec ei fuerit facta permutatio. correptum etiaꝫ appolloniuꝫ grauioribus subdidit tormentis: ⁊ decem ptoris in eum crimen exaggerat. Appollonius vero vtinam inquit ⁊ tu iudex ⁊ omnes qui assistunt ⁊ audiunt̃ me: hunc meum quem dicis errorẽ deceptionemq; sequeremini. At ille vbi hec audiuit: ⁊ ipsum et philemonẽ ignibus tradi in conspectu populi iubet. Illi vero postq; ingressi sunt flamas: beatus appollonius cunctis audientibus clamat ad dominuꝫ dicens. Non tradas domine bestijs animas confitentium tibi: sed ostende nobis domine euidenter salutare tuũ. Igitur vbi hoc in auditu populi ⁊ iudicis ad dominũ locutus est appollonius: repente nubes repleta rore circũdedit viros. ⁊ flamas accensi ignis extinxit. Sup quo obstupefacti ⁊ iudex ⁊ populus: vna voce oĩs clamare̅ ceperũt. Magn⁹ ⁊ vn⁹ ẽ deꝰ xp̃ianoꝝ solus ĩmortalis. Sz hec cũ fuissent ꝓfecto alexãdrie nũciata. semetipso truculentioꝝ reddit̃: et electis quibusdaꝫ de officõ crudelissimis ⁊ seuissimis nõ tam hominibus q; bestijs mittit. qui ⁊ ipsuꝫ iudicem. qui mirabilib⁹ diuinis crediderat: ⁊ eos ꝑ quos virtus dei apparuerat. vinctos in alexandriaꝫ deducerent. Igitur cum adducerẽtur omnes pariter vincti. affuit gratia dei in verbo: ⁊ cepit appolloni⁹ eos qui se vinctos ducebant fideꝫ dei docere. Quiq; cũ domini misericordiam credidissent. ⁊ fidem dei tota cordis firmitate recepissent: semetipsos cũ his quos exhibere venerant vinctos offerũt iudici: ⁊ xp̃ianos se esse pariter ꝓfitent̃. Quos cum ꝓfectus in fide dei pertinaces ⁊ ĩmobiles perpendisset: vniuersos pariter iubet in profunduꝫ maris dimergi: ignorãs impius quid ageret. Hoc eniꝫ sanctis nõ moꝝ sed baptisma fuit. Sed horum corpora sine dubio dei ꝓuidẽtia integra illibataq; maris vnda reportauit ad litus: queq; ab his qui obsequi causa simul venerãt suscepta ac revocata. ſb vno sepulchri domicilio collata sunt: a quib⁹ vsq; ad ꝓsens tẽpus ẽ virtutes mꝛte et signa miranda omnib⁹ ꝓsumantur: sed ⁊ vota omniũ atq; orationes suscipiunt̃ ab eis. ⁊ cuꝫ fructu petitõnis implent̃. quo etiã nos dignatus est dñs adducere: ⁊ vota nostra orationesq; complere.

¶ De sancto Dyoscoro.

AUdimus et alium venerabilẽ patrem apud thebaidã Dyoscoꝝ nomine ꝓsbiteruꝫ: habentẽ in monasterio suo centũ fere monachos: quẽ (tempore eo quo accedit̃ ad sacramenta) summã curã summãq; ꝓspexim⁹ adhibere diligentiã: ne quis eoꝝ qui accedunt in aliquo deferret ꝓsciẽtie maculaꝫ: intantũ vt etiã de his eos cõmoneret: que accidẽ ꝑ somnia hominib⁹ solent. vel ꝑ fantasias mulierꝝ apparentiũ. vel etiam ꝑ naturalis humoris abundantiã. Dicebat ꝯ siquidẽ absq; mulierꝝ fantasijs tale aliq̃d eueniat: nõ esse peccatũ. Ingenitus ei humor in corpe vbi propria repleuerit receptacula. suis necesse ẽ vt meatib⁹ degerat̃: ⁊ ideo non trahat̃ ad peccatum. Vbi vero visus mulierum ⁊ blandimẽta carnis occurrunt: in h̃ iam desidis anime. ⁊ erga huiusmõi cogitatões atq; illecebras occupate dari cõfirmabat indicia. Debẽ ergo monachos aiebat omni genere a cogitatõnib⁹ suis repellere hmõi symulachra: nec indulgẽ eos oĩno in h̃ blandimẽta dilabi sensus suos: alioq̃n nihil int̃ esse videbit̃ int̃ eos ⁊ illos qui seculo viuũt: sed laborandũ est monachis. vt etiaꝫ naturalẽ humorẽ ꝑ multã ieiunioꝝ abstinentiã ⁊ frequentes oratões domẽt ac superent: fluxãq; eius labem. orationis ⁊ ieiunij continuatõne pstringant. Denicq; aiebat ⁊ qui in delicijs viuunt. si forte corpis sui egritudo deposcat: ab omnib⁹ que noxia esse iudicauerit medicus: abstinebũt. cur nõ hec multomagis monach⁹ faciat cui anime ⁊ spiritus sanitas expetẽda est.

¶ De Nytrie monasterijs.

VEnimus aũt et ad nytriã famosissimũ in oĩb⁹ egipti monasterijs locũ: qui q̃dragita fere milib⁹ abest ab alexã-

dria: ex noīe vici adiacentis. in quo nytrum colligit nytrie vocabulū trahens. ꝓspiciente hoc credo iam tūc diuina ꝓuidentia: q̄ in illis locis peccata hoīm tanq̄ nytro sordes abluenda essent ⁊ abolenda. In hoc igit̄ loco. q̄ngenta fere aut nō multo min⁹ cernū tur vicina sibi ⁊ sub vno patre posita monasteria: in quib⁹ aliqui plures simul. alij pauci: nōnulli etiā singulares habitāt et mansionib⁹ quidē diuisi. animo aūt ac fide ⁊ caritate valde ꝓiūcti ⁊ insepabiles manent. Huic ergo cū appropinquarem⁹ loco. vbi peregrinos fratres aduētare senserunt serui dei: continuo velut examen apum singuli quiq̄ ex suis cellulis ꝓruunt. atq̄ in obuiā nobis leto cursu et festina alacritate ꝓtendunt: portantes secū q̄plurimi ip̄or vrceos aque ⁊ panes. ꝝ q̄ ꝓpheta corripiēs quosdaz dicit: quia nō ex istis filijs israhel in obuiā cum pane ⁊ aqua. Tūc deinde susceptos nos adducunt. ꝓmo cum psalmis ad eccl̄iam: lauant pedes. ac singuli quiq̄ lintheis quib⁹ vtebantur: abstergunt. q̄si vie labore leuātes: re aūt vera vite humane erumnas. misticis traditionib⁹ abluētes. Quid ergo nūc de humanitate eor. quid de officijs. quid de caritate loquar: cum oīs gestirent nos ad suū quisq̄ introducere monasteriū. ⁊ nō ea solum que hospitalitati debentur expleri: sed ⁊ insup aut de humilitate qua ipsi pollebāt docere. aut de mansuetudine atq̄ alijs hmōi bonis: que apud illos velut ad hoc ipsuz de seculo sequestratos. diuersa quidē gratia: vna tñ eademq̄ doctrina discunt̄. Nusq̄ sic vidimus florere caritatē. Nusq̄ sic vidimus opus feruere misericordie: ⁊ studium hospitalitatis impleri. Scripturaz vero diuinaruz meditatōnes ⁊ intellectus atq̄ sciētie diuine. nusq̄ tanta vidim⁹ exercitia: vt singulos pene eoruz oratores. credas in diuina esse sapia.

De loco qui dicitur Cellia.

Est hūc vero ali⁹ est locus in deserto interiori. decē fere ab hoc milib⁹ distans quē locū ꝓ multitudine dispsarum in hēmo cellulaz. cellia nomiauerunt. Ad hūc locū hi qui ibi ꝓus fuerūt imbuti. ⁊ secretiorē iam de positis rudimētis ducere volūt vitā secedunt. Herem⁹ eī est vasta. ⁊ cellule tanto int̄ se spacio disrepte diuidunt̄. vt neq̄ in ꝓspectu sb̄inuicem. neq̄ in vocis auditu sint posite. Singuli ꝑ cellulas commanent: silentiū ingens ⁊ quies magna int̄ eos est. Die tñ sabbati ⁊ dōmica in vnū ad eccl̄iaz ꝓueniūt: ⁊ ibi semetip̄os inuicē tanq̄ celo redditos vident. Si q̄s forte in ꝓuentu illo defuerit. intelligūt statim eū corporis aliqua ineq̄litate detentū: ⁊ ad visitandū euz nō oīs simul ꝑ diuersitate tpis oīs adeūt: portantes vnusquisq̄ si quid apud se est. qđ egro possit q̄ tum videri. Aliam vero ob cām nullus audet ꝓximi sui obturbare silentia: nisi si quis forte qui pōt ꝓbo instruē. ⁊ velut athletas in agone positos. sermonis ꝓsolatōne vngere. Multi ipsoz a trib⁹ et quattuor milib⁹ passuū ad eccl̄iam ꝓueniūt. ita longo a semetipsis spacio habitationis eor cellule dirimunt̄: sed caritas in eis tanta est. ⁊ tanto int̄ semetip̄os ⁊ circa oīs fratres ꝓstrīgunt̄ affectu: vt in āmiratōne ⁊ in exēplo sint omnib⁹. Uñ etsi quis forte voluerit habitare cum eis: vbi intellexit vnusquisq̄ cellulam suam offert.

De sancto Ammonio abbate.

Vidimus quendaz apud eos venerabilē patrez Ammoniū nomīe: virum in quem dñs omnē plenitudinē spiritalium ꝓtulerat gratiaz. Caritatis in eo gratiam si videres. nihil tale vsq̄ vidisse te crederes Sed etsi humilitatem considerares: longo eum in hoc dono p̄stantiorem ceteris fateēris. Et rursus si patientiam. si mansuetudinem. si benignitatem in singulis eum ita p̄cellere iudicares: vt quid cui p̄ferri debeat: ignorares. Donū vero sapientie ⁊ scientie tm̄ ei ꝓtulerat dominus. vt nullum fere ex omnibus patrib⁹ ita penetrasse aulas totius scientie crederes nec ita aliquē receptum esse intra cubiculū sapientie dei. oīs quicunq̄ eū viderant: faterent̄. Huic erāt duo fratres Eusebius ⁊ Eutimius. Nā Dyoscor⁹ qui maior natu in eis fuerat: ad ep̄atus officium raptus est. Hi ergo fratres erāt ei nō solū carne: sed ⁊ vita atz institutōe. ⁊ tota aīmi ꝓtute germani. Qui omnes simul eos qui in illis locis habitabāt fratres. tanq̄ si nutrix foueat filios suos. ita vnūquenq̄ instruentes ꝓsolabant̄. ⁊ docentes ad summā p̄fectionem nitebant̄ educere. Vidimus q̄ supradictuz hoīem dei Ammoniū habentem monasteriuz int̄ eos muro circūdatū (qđ in illis locis ex lateribus crudis fieri facile solet) amplū et oīb⁹ necessarijs instructū: in quo etiā puteū ipse foderat. Venit aūt q̄daz frater saluari apud eos volens: adijt eundē Ammoniū. rogans vt sicubi eēt cellula vacans. in q̄ habitari posset. Tūc ille. Ego inq̄t requirā: sed donec inueniā hic esto in h̄ monasterio. Ego em̄ iam nūc egrediar vt requirā. Et relinquēs ei oīa pariter cū monasterio. ipse ꝓcul ab eo loco pulsimā cellulaz repperit atq̄ i ea ꝓstituit. fratriq̄ qui nup aduenerat nec intelligēti: ex integro cū omnib⁹ que in eo fuerāt cessit monasterio. Sz etsi plures fuissent. q̄ forte veniētes ad eos saluari cuperēt: sup̄dictus vir fratrib⁹ cōgregatis. omnib⁹ cū alacritate iuuantibus sub die vna monasteriū construebāt. Et cum singulis quibusq̄ expleuisset numerū monasteriorz. inuitabant̄ hi qui mansuri erant ad eccl̄iam. quasi refectōnis gratia: q̄ bus inibi occupatis. vnusquisq̄ fratz de cellulis suis p̄ferentes que necessaria erāt. singulorz nouas cellulas instruebant: ita vt ex collatōne caritatis nihil oīno. vel vtensilium vel que ad victū requirunt̄: deesset: nec tm̄ manifesta fieret vniuscuiusq̄ oblatio. Regressi q̄ ad vesperaz bi quib⁹ fuerāt cellule ꝑparate: inueniebāt posita oīa que ad vsus eēnt necessaria et ita instructa habitacula: vt nihil prorsus deesse ꝓspicerent.

De sancto Didimo.

Vidimus inter eos quendā ex senioribus virum bonū nomīe Didimū. in q̄ multa erat dñi gratia: quā in eo etiam vult⁹ ipe indicabat. Hic scorpiones ⁊ cerastas. id ē bestias q̄s comutas vocant: ⁊ angues q̄ in illis locis p̄ feruore solis acerrimi habent̄. tanq̄ terre q̄sdam vermiculos pedib⁹ cōculcabat: ⁊ ita extinguebat. vt nihil ab eis oīno paterent̄.

De sancto Cronio.

VIdimus etiaz aliũ apud eos sũme antiq̃tatis patrẽ Cronium noĩe: in senectute bona z pfecta etate durantẽ. centũ nanq; z decẽ agebat etatis annos. Hic ex discipulis adhuc beati Antonij superat: cuius int' ceteras animi ꝟtutes humilitatis gr̃am vidimus immensaz. De sancto Origene.

ERat aũt z alius ad huc ex discipulis Antonij Origenis nomĩe: vir p oĩa magnificus. z sũme prudẽtie: cui⁹ ꝟmo z narratio de ꝟtutib; optimi magistri hominis dei edificabat omnes audientes. z inflamabat vehemẽter. ita vt oculis cerni que ab eo narrabantur: putares. ¶ De sancto Euagrio.

VIdimus ibi z sapientissimũ virũ ac p'omĩa mirabilẽ Euagrium noĩe: cui int' ceteras animi ꝟtutes tanta ꝓcessa est gr̃a discernendoꝝ spirituũ. z purgãdaꝝ (sicut aplus dicit) cogitationũ: vt nullus alius putaret' ex fratrib; ad tantã subtiliũ et spũaliuz rez sciam puenisse. Cui q̃cuis reb; ipsis z expimentis et qđ est supꝝ omĩa p gr̃am dei magna collata fuerit intelligẽtia: accidit tñ et hoc. vt multo tpe instruct⁹ fuerit a beato Macario: quẽ famosissimuz in dei gratia: signisq; z virtutib; insignẽ fuisse omnib; notum est. Hic ergo Euagrius incredibilis erat abstinẽtie supꝝ omnia tñ monebat fratres: si qui forte studium gererẽt vel humiliãdi corpis. vel fantasias ab eo demonũ ꝓpellendi: ne in bibẽda aqua largiore mẽsura vterent'. Dicebat enĩ. Quia si aqua multa corpi infundat': maiores fantasias generat z largioza receptacula demonib; ꝑbet. Sz z multa alia de abstinẽtia: summa cũ deliberatõne edocebat. Ipse aũt non solũ aq̃ pcissima vtebat': ß z pane penit⁹ abstinebat Illi ꝟo qui in illis locis morabãt' fratres. pane solo et sale ꝓtenti erãt. vt in illa oĩ multitudine: vix inuenires aliquẽ qui oleo saltĩ vteret'. Plures aũt ex eis nec iacẽtes somnũ: sed sedẽtes (z vt ita dicã) in meditatõe diuinoꝝ verborum positi capiebant.

De sancto Macario egiptio.

NArrabãt aũt nobis quidã ex patrib; qui ibi erant q̃ in locis illis duo Macarij. q̃si duo celi lumĩaria refulsissẽt ex q̃b; vn⁹ egiptius genẽ. z discipl⁹ beati Antonij fuit. alius alexãdrinus. Quib; vt vocabula noĩs: ita ꝟtutes animi. z celestiũ gratiaꝝ magnificẽtia ꝓcorabat. Uterq; enĩ Macharĩ⁹ abstinẽtie exercitijs et virtutib; animi equaliꝫ pollens: ß solo alius ꝑcellens q̃si hereditatẽ gratiaꝝ et virtutũ beati Antonij possidebat. Hũc deniq; ferunt. aliq̃n cum homicidiũ in locis vicinis fuisset admissum. z innocenti cuidã impingeret' crimẽ admissi: ꝓfugisse ad ei⁹ cellulam is qui calumniã patiebat': affuisse etiaz eos qui purgebant: allegãtes z dicẽtes piclitari seipos. nisi ꝑbensum legib; traderẽt homicidaz. His ꝟo cui crimen impingebat' cum sacramẽtis affirmabat. cõscium se nõ esse sanguĩs illius. Et cuz diu ab vtraq; parte certamen haberet': int'rogabat sanctus Macharius vbi sepultus esset. qui dicebat' occisus. Cũq; designassent locum: cũ omnib; qui ad purgendũ hominem venerant. pergit ad sepulchrum. atq; ibi fixis genib; inuocato xp̃i nomĩe ait ad eos qui assistebant. Nũc dñs ostẽdat si vere re⁹ est hic: q̃ perurget' a vobis. Et eleuata voce: ex nomine clamabat defunctum. Cunq; ei vocatus de sepulchro respondisset: ait ad eum. Per fidem xp̃i te obtestor: vt dicas si ab hoc homine. qui calumniaz patitur occisus es. Tũc ille de sepulchro clara voce respõdit: dicẽs. Non se ab eo esse interfectum. Et cum obstupefacti omnes decidissent in terram. ac pedibus eius adnoluerentur: rogare ceperunt vt interrogaret eum a quo esset occisus. Tunc ille. hoc inquit non interrogabo. Sufficit enim mihi vt innocens liberetur: nõ est autem meum vt reus ꝓdatur. ¶ Aliud quoq; eius genus miraculi ferebatur. Cuiusdam e vicino oppido patrisfamilias virgo filia per fantasias magicas videbatur hominibus in equinũ animal versa vt putaretur equa esse. z non puella. Hanc adduxerunt ad eum. Tunc ille percõtatur. Quid sibi vellent: Aiunt parentes eius. Equa hec quam vident oculi tui. puella virgo et filia nostra fuit: sed homines pessimi magicis artibus in animal hoc quod vides eam ꝟterunt. Rogamus ergo vt ores dominũ et cõmutes eaz in id quod fuit. At ille ait. Ego hãc quam ostenditis mihi puellam video: nihil in se pecudis habentem. Hoc autem quod dicitis non est in eius corpore: sed in oculis intuentium. Fantasie enim demonum sunt iste: non veritas rerum. Et cũ introduxisset eam cum parentibus suis intra cellulam. fixis genibus orare christum cepit. simulq; et parentes hortabatur secum domino supplicare: et post hec perungentes eã oleo ĩ nomine domini. omni fallacia visus expulsa: virginez videri omnib; vt etiam sibi videbat': effecit. Alia quoq; iunior puella ad eum deducta est: cuius obscena corporis. ita omni ex parte computruerũt: vt consumptis carnibus interiora quoq; et secreta nature nudarẽtur. ac vermium ebulliret inde innumera multitudo: ita vt nec accedere quidẽ quisq; ad eam posset. pre fetoris horore. Hec cũ allata a pntib; z ꝓiecta fuiss; añ fores eius miserans virginis cruciatus. equo animo inquit esto filia. hec tibi ad salutem dominus non ad interitum dedit: vnde prouidẽdum est magis. vt sanitas tua nullum tibi periculum conferat. Et cuz institisset orationibus per septẽ continuos dies. et oleum benedicens in nomĩe domini perungerent membra eius: ita eam sanam reddidit. vt muliebris in ea nature nulla forma. nulla species appareret: sed esz ei inter viros ꝙuersatio. absq; femine suspitionis obstaculo. ¶ Aiebãt preterea et aliquando venisse ad eum hereticũ q̃ndaz hieracytam: quod genus hereseos inuenit' apud egiptum. Hic cum p multam loquendi artẽ. plurimos fratꝝ qui habitabãt in heremo cõturbaret ausus est etiam coram ipso fidei sue asserẽ prauitatem. Cui cum resisteret senior z ꝓtradiceret. illa verba simplicia argumentis callidis eludebat. Sz cũ videret sanct⁹ fidem fratꝝ periclitari

quid opus est inquit nos verbis contendē ad subū sionem audientiū.¶Eamus ad sepulchra fratrū qui nos p̄cesserunt in domino: 7 cui nostrum p̄cesserit dominus suscitare mortuum de sepulchro.sciant oīs quia illius fides ꝓbatur a deo.Sermo ꝫ omnibus qui aderant fratrib placuit. Processerunt ad sepulchra:hortat Macharius hieracytam vt euocaret mortuū in nomine domini.At ille. Tu inquit qui ꝓposuisti prior euoca. Et macharius ꝓsternēs se in oratōne ante dominum: vbi sufficienter orauit eleuatis sursum oculis suis ait ad deum. Tu inquit domine quis ex duob nobis rectā fidē teneat ostende:eleuato mortuo hoc.Et cum hec dixisset:fratris cuiusdaꝫ nomen qui nup fuerat sepultus euocauit. Cui ille cū de tumulo respōdisset: accedētes fratres continuo.que suppositā erant auferunt:7 eductum eū de sepulchro resolutis fasciolis q̄b cōstrict⁹ erat exhibuerūt viuentē. Hieracyta vero vbi hec vidit: obstupefactus in fugā vertitur. Quē fratres quoq; omnes insequētes: extra terminos terre illius exturbauerūt. Multa etiā alia ferebant de eo:que nimis ꝓlixa sunt ad scribendum: sed ex his paucis etiam cetera eius opera noscuntur.

¶De virtutib alterius Macharij videlicet Alexandrini.

ALius vero sanctus Macharius.magnificas etiā ipse virtutes ꝓsumauit:de quib 7 alij nōnulla scripserunt: que sufficē possunt ad virtutis eius magnitudinem contuēdam:7 ideo nos ea compēdio p̄teribimus. Ferebant tamē eum amatorē fuisse heremi super omnes ceteros.ita vt etiam vltima 7 inaccessibilia deserti pscrutatus sit loca: vsq; quo inueniret vt ferebatur locum quēdam. in vltimis heremi constitutum:7 diuersis ac pomiferis arboribus consitum.7 omnibus bonis repletum: vbi etiā duos fratres inuenisse ferebat:quos cum rogaret vt paterētur a se deduci illuc monachos.vt ibi habitarēt quoniāquidem locus 7 amenus esset 7 abundans in omnib necessarijs. Responderūt. Nō posse adhuc illuc plures adduci:ne forte veniētes per heremum a demonib deciperētur. ¶Multos enim dicebant esse demones in deserto ac monstra: quorum molestias et calliditates ferre multitudo insueta non posset. Regressus tamē ad fratres cuz indicasset de oportunitate loci:multorum inflamati sunt animi. vt pgerēt illuc cum eo. Sz vbi patres reliqui senserūt animos iuuenum concitatos:repſserunt eos salubriore consilio:dicentes. Locus iste si vere vt iactatur a Jamne 7 mambre consitus est nō aliud de eo credenduz est.nisi q̄ dyaboli opere ad deceptōnem nostram p̄paratus sit. Si enim vere vt perhibent delicios⁹ ē et abundans:quid sperabim⁹ in futuro seculo.si hic delicijs fruimur. Et hec atq; alia huiusmodi dicentes:iuuenum feruentes animos repſserunt. ¶Locus autem in quo habitabat ipe sanctus Macharius Scithiū appellat. Est aūt in heremo vastissima positus.diei 7 noctis iter habens de nytrie monasterijs:7 illuc nulla semita neq; terrenis aliquib colligitur vel monstrat indicijs:sed 7 stellaꝝ signis 7 cursibus pgitur. Aqua raro inuenit 7 sicubi inuenta fuerit.odoris quidē dirissimi est.7 quasi bituminea:sed saporis innorij. Sunt ergo ibi viri valde pfecti:nec em patitur tā terribilis locus nisi perfecti propositi habitatores:summeq; pstantie. caritatis tū inter se 7 erga omnes.si qui forte ad eos accesserint: summū studiū gerunt. ¶Fertur deniq; cū sancto Macario vuā quis aliquādo detulisset.ille qui ꝫm caritatē nō que sua sunt:sed q̄ alterius cogitaret.ad aliū fratrem detulit eam qui quasi infirmior videbat. Tūc ille gratias egit deo ꝓ fratris officio:sed 7 ipse nichilomin⁹ plus de prio q̄z de semetipso cogitās.adaliū ptulit ille idē ad aliū. Et sic cū p oēs cellulas q̄ lōge a semetipsis pheremuz dispersē erāt vua circūlata esset:ignorantib eis quis eam ꝓmo misisset. ad vltimū ipsi deferē qui eam miserat. Gratulatus est aūt sanct⁹ Macharius q̄ tantā videret in fratrib cōtinentiam.tantāq; caritatē:ad acriora semetipm spiritalis vite extendit exercitia. ¶Ad fidez namq; cōfirmandam nobis affirmatuz de eo est.ab his qui ex ore eius audierant. q̄ quodam tempore noctis.demon ad ostium cellule eius pulsauit dicens.Surge abbas Macharī 7 eamus ad collectam: vbi fratres ad vigilias cogregantur.Sed ille qui gratia dei repletus falli non poterat.intellexit dyaboli esse fallaciam:7 ait.O mendax 7 veritatis inimice. Quid em tibi consortij:quid societatis est cum collecta 7 congregatione sanctorum.At ille. Latet ergo te inquit o Macharī q̄ sine nobis nulla collecta agitur.nulla q; congregatio monachorum:Veni deniq;:et videbis opa nostra. Tūc ille. Imperet inquit tibi dominus.demon īmunde. Et conuersus ad orationez petijt a domino.vt sibi ostenderet si hoc verum eēt: quod gloriatus est demon. Abijt ergo ad collectaz vbi a fratribus vigilie celebrabantur.7 iteruz in oratione dominum deprecatur: vt sibi veritatem verbi huius ostendat. Et ecce vidit per totam ecclesiaz q̄si paruulos quosdā pueros ethiopes tetros.discurrere huc atq; illuc:7 velut volitando deferri. Moris autem est inibi sedentibus cunctis. ab vno dici psalmuz:ceteris vel audientibus vel respondentib. Discurrētes ergo illi ethiopes pueri.singulis quibusq; sedentibus alludebant:7 sicubi duob digitulis oculos compressissent.statiz dormitabat. Si cui vero in os immersissent digitum : oscitare eum faciebant. Vbi vero post psalmum ad orandum processissent fratres.precurrebant nihilominus singulos: et ante alium iacentem in oratione quasi mulieruz specie ferebantur.ante alium quasi edificantes.aut portantes aliquid.aut diuersa queq; agentes apparebant Et quecūq; demones q̄si ludendo formassent: hec orātes illi in cordis sui cogitatōe versabant. A nonnullis tū vbi aliquid horz agere cepissent.q̄si vi quadam repulsi p̄cipites deiciebant.ita vt nec stare q̄dem prorsus aut transire iuxta eos auderent: aliis vero etiam infirmis fratribus supra ceruices 7 dorsa ludebant:quia nō erant in sua oratōne intenti. Hec cum vidisset sanctus Macharius ingemuit graviter:et lacrimas profundens ad dominuz respice:ait domine.7 ne sileas neq; mitigeris deus. Exurge vt dispergantur inimici tui.et fugiant a facie tua:quo-

niam anima nostra repletur illusionib⁹. Post oratō nem tamē examinande veritatis gratia. seorsuz euocatis singulis quibusqz fratrib⁹. ante quorum faciez viderat dēmones. diuerso habitu. 7 varijs imaginibus ludentes: requirit ab eis si in oratione. vel edificandi cogitatiōes habuerint. vel iter agendi vel alia diuersa. que vnicuiqz imaginata p dēmōes viderat et singuli cor ita ꝓfitebāt in corde suo fuisse. vt ille arguebat. 7 tunc intellectum est. q omnes vane 7 superflue cogitatōnes. quas vel psalmorum vel oratōnum tempore vnusquisqz conceperit. ex illusione dēmonū fiant: ab his autez qui omni custodia seruant cor suum. tetri repelluntur ethiopes. Deo em̄ coniuncta mens. 7 in ipsum precipue tempore oratōnis intenta: nihil alienū nihil superfluū recipit ¶ Aliud quoqz multo terribilius addebat. quod vidisset eo tēpore quo fratres accedebant ad sacramēta. Vbi porrexissent ad suscipiēdum palmas: in nōnullorum manibus ꝓuenientes ethiopes carbones deponē. corpus autem quod tradi manib⁹ sacerdotis redire videbat ad altare: aliōs vero quos melior merita iuuabant. extēdentibus manus ad altare. longe recedere dēmones. 7 cum ingēti metu effugere: angelum enim domini assistere videbat altari. qui cū sacerdotis manu. suam quoqz manum in sacramentor distributōne exponeret. Et hoc iam pmansit ei a deo gratia ista. vt in vigilijs fratrum psalmorum 7 oratōnis tpe si quis aliud aliquid ꝑ illusionez dēmonū in corde cogitasset: agnosceret. 7 accedentiū ad altare. vel indignitates vel merita eum nō laterent. ¶ Quodaz autem tēpore ambo Macharij homines dei. cū fratris cuiusdam videndi gratia iter agerent: ascenderunt nauigium (quo fluuius transiri solet) In quo nauigio erant simul quidaz tribuni diuites homies ꝓpotētes: equos plurimos ac pueros 7 multa secuz ministeria habētes. Horz vnus cū videret ī vltima nauigij pte. vilib⁹ indumētis atqz ad oīa expeditos iacē monachos. ait ad eos. Beati estis vos q huic seculo illuditis. nec quicqz ex eo inquiritis: nisi indumentū vilissimū 7 parcissimuz victū. Tunc vnus de Macharijs rñdit ad euz. Vere quidē vt dicis. qui deū sequunt: illudūt mundo ꝫ miseremur vestri. q vobis ecōtrario mūdus illudit. Tūc ille ꝓuictus super hūc ꝑmonē. statim vt venit ad domū suā: dere lictis oīb⁹ vel distractis q̄ habebat. 7 paupib⁹ datis ipse deū sequi cepit. 7 ad monachorum exercitia ꝓperauit. Sz 7 multa (vt dixim⁹) alia de opib⁹ sancti Macharij Alexādrini mirabilia ferunt: ex quib⁹ nōnulla in. xj. li. ecclīastice hystorie inserta: q̄ reqrat: inueniet.

¶ De sancto Ammone ꝑmo nytrie monacho.

INitium sane habitatōis monasteriorum q̄ sunt in nytria sumptū tradebant ab Ammone q̄dam: cuius aīam cum exisset de corpore vidit ferri ad celum sanctus Antonius sicut refert scriptura illa: que vitam describit beati Antonij. Hic igitur ām̄on locupletibus 7 generosis parentib⁹ natus est: a quibus inuit⁹ ad nuptias cogebatur. Et cū viz parentū nō posset effugere: accepta virgine cum intra nuptiales thalamos cōuenissent. 7 data eis essent cubiculi secreta silentia: alloqui puellam de pudicicia 7 ꝓseruāda virginitate cepit hortari dicens. Quia corruptio sine dubio inueniet corruptōem: incorruptio vero incorruptōnem sperat. Multomelius est si vterqz nostrum in ꝓginitate pduret: q̄ vt alter corrumpat ex altero. Acquiescit virgo: silentio tegitur incorruptōnis thezaurus. Cunqz plurimo tēpore solius dei ꝓtenti testimōio. deo magis eēnt q̄ carni 7 sanguini ꝓiūcti post obitum parentū. ille quidem ad hunc vicini deserti secedit locum: virgo vero intra domum residēs in breui 7 ipsa multitudinē virginum. 7 ille multitudinē monachorum congregat. Cunqz secretius resideret in heremo: adolescēs quidam q morsu canis rabidi in rabiez versus est. multis vinctus cathenis ad eum deducit̄: ꝓsequentibus eum parentib⁹ suis. et rogantibus ꝓ eo. At ille. Quid inquit mihi molesti estis o homines? Supra merita mea est quod expetitis: sed tñ hoc vobis indicare possum: q in manibus vestris est eius sanitas. Reddite vidue bouem suum quē furati estis: 7 sanus reddetur vobis filius vester. At illi extimuerunt quidem valde. q ea que in secreto gesta sunt nō latuerunt hominem dei: gauisi sunt tamen q̄ hanc eis viam salutis ostendit. et sine mora vt reddiderunt direpta. oāte homine dei etiam iuueni sanitas redijt. ¶ Alio quoqz tpe cum venissent ad eum quidam: probare volens animos ipsor. dicit dolium sibi esse necessarium vbi aquā ꝓ aduenientib⁹ ꝓgregaret. Et cum polliciti fuissent plaaturos se: vnus ex ipsis graue sibi duxit: dicens penclitare posse camelum suū: si ei tam graue onus imponeret. Et ait ad alterum. Tu si vis aut potes defer: ego camelo meo parcam ne moriat̄. Tunc alter ait. Mihi inquit (vt ipse nosti) camelus non est: sed azinus. Nunquid q̄ camelus portare non potest: valet azinus portare. At ille. facito inquit q̄ vis: tu videris. Ego enim nō interimā camelum meū. Tūc ille. ego inquit impono azino meo pondus: quod tu camelo tuo onerosum dicis: 7 merita hominis dei faciem: q̄ impossibile est esse possibile. Et ita imposito dolio azino suo puexit vsqz ad monasteriū hois dei ita vt nec sentiret azinus se aliq̄d oneris portare Quē vt vidit ām̄on: bñ feciſti inqt in azino deferēs dolium. college ei tui camel⁹ ē mortu⁹. Et regressus inuenit ita gestum vt prediterat famulus dei. Sed et multa alia p eum signa dominus oñdit. Nam 7 fluuiū nylum cū transire vellet. et exuere se erubesceret Virtute dei subito in alteram ripā translatus dicit̄ Beatus aūt Antonius in sūma āmiratōne vite ei⁹ iusticiā: atqz animi eius ꝓtutes habuisse memorat̄.

¶ De sancto Pyamone

DIon aūt mihi videtur dignum. etiam eius heremi habitatores que parthenio mari adiacet: 7 vicina est oppido quod diolcho dicitur silentio ꝓterire. In quo vidimus quendam p̄sbiterum admirabilem nomine Pyamonem totius humilitatis 7 benignitatis viz: habentē ex reuelationū grām. Deniqz cū quodā tpe dño sacrificia offerret. Vidit angelū dei stantem iuxta altare: 7 vniuscuiusqz monachorum accedentium ad altare: scribentem nomina in libro

quem tenebat in manib⁹.quozundam tamen nom̃a nō scribentem.Cunqz diligenter obseruasset senioz. qui essent quoz nomina nō scripsisſz: posteaqz sunt completa mysteria.vnūquenqz eozū seozsuz vocās pscrutatur.quid eis in occulto peccati fuisset admiſſum.7 inuenit ex ꝓfessione eoz vnumquēqz mozta lis peccati ob noxiū.Tunc hoztatus est eos agẽ penitẽtiam.7 semetipm cum eis añ dominū ꝓsternens die ac nocte tanqz ipse in eoz peccatis esset obnoxius flebat:7 tamdiu pmãsit cū eis in luctu et lacrimis et pn̄a.donec iterum videret eundẽ angeluz stantẽ 7 scribentẽ accedentiū nom̃a.Et postea qz omniuz scripsit.tunc etiã illos ex nomib⁹ euocantez:atqz ad reconciliatõem altaris inuitantez.Et vbi hec senioz vidit:intellexit eoz susceptam esse penitẽtiam.7 sic eos altari tota cū gratulatõe restituit.Hunc etiam quodam tpe ferebant a demonibus ita verberatum vt stare aut moueri oīno de loco nō posset.Et cum dies adesset dominica.7 res poscceret offerri sacrificium:iussit se fratrum manib⁹ ad altare poztari.Ubi cum in ozatõne iacuisset.astantẽ continuo vidit angelum domini qui ꝺstare solebat altari:7 pozrigẽtez sibi manum atqz eleuantem se de terra.7 statim dolor omīs ita ab eo discessit.vt solito sanioz redderet

¶ De alio sancto Johanne.

ERat in ipsis locis vir sanctus ac totius gratie dono repletus Johānes nomine: in quo tanta erat ꝓsolationis gratia.vt quacunqz mestitia.quocunqz tedio oppressa fuisset aīma. paucis eius sermonibus alacritate 7 leticia repleretur.Sed 7 sanitatū gratia plurima ei a deo donata est.In alijs quoqz ꝙplurimis locis egypti.sparsim vidimus sanctos dei ꝛtutes multas 7 mirabilia facientes 7 gratia dei plenos sed paucos ex multis memozauimus.de omnib⁹ eī explicare supza vires nostras est.Naz de his qui in supioze thebaida.id est circa ipsam syenem.habitare dicunt.auditu solo comperimus:quod his pene omnib⁹ quos vidim⁹.celsioꝛes illi 7 magnificẽtioꝛes habebant.Accedẽ vero ad ipsos ꝓ itineris piculo nequimus:qz ꝙuis omnia illaz partium loca latronib⁹ incursentur.illa tū que vltra ciuitatez lyco sunt etiam barbaros patiuntur.Et ideo nullus nobis ad eos accessus fuit:qz reuera nec eos quos supius memozauimus.absqz piculo vidimus.

¶ De piculis itineris ad heremos.

SEpties nãqz i hoc itinere piclitati sumus.in octauo autē sicut scriptum est.nō obtinuit nos malum deo nos in omnib⁹ ꝓtegente.Deniqz semel ꝓ quinqz dies ac noctes incedentes ꝓ heremum:siti ac lassitudine piclitati sumus.Alio quoqz tpe incurrimus loca in quib⁹ est cōuallis quedã.humozem ex semetipsa gignens salsum: quẽ continuo calor solis velut hyemalem pruinaz in glaciem.ita in salem stringit.7 tanqz sudes acutas ex ipso sale efficit: atqz ita omīa illa exasperant loca vt nō soluz nudos pedes vt habebamus nos:sed 7 calciamentis munitos.terebret ac secet.In his ergo inuenti:magno cum piculo vix euasimus.Tercio cum nihilominus ꝓ heremū ꝓgeremus.incurrim⁹ vallem quandam humozem ex semetipsa siliter gignentẽ:sed intra semetipam eū seruantẽ:cuius solū laxum 7 feditū sceno repletū transire cupiẽtes.vsqz ad latera desedimus.Cunqz pene ibidẽ in eadem mergẽmur.exclamantes ad dominū vocem psalmi ꝓtulimus:dicentes.Saluum me fac deus qm̃ intrauerunt aque: vsqz ad animam meam Infixus suz in limo ꝓfūdi:7 nō ē substãtia.Quartuz ꝓtulimus in aquis quibusdã.que ex inundatiõe flumis nyli remãserant:in quib⁹ triduo ꝓtinuo afflicti.vix euadere potuim⁹.Quintum piculuz fuit nobis a latronib⁹ cum secus mare iter ꝓgeremus:qui ꝓ decem milia passuuz insequẽtes nos quos primere ferro nō potuerant. pene exanimes reddiderūt per fugam.Sextū discrimen nobis in ipso flumine nylo fuit:in quo nauigãtes pene submersi sumus.Septimū in stagno qđ mare:hec vocabulo appellat.vento seuiẽte in insulã quãdaz eiecti sum⁹:hyeme grauissima sup nos 7 tẽpestate fluẽte.Erat eī tpus quo ephiphanioꝛ dies celebrabant.Octauū aūt fuit.q cū ad nytrie monasteria venirem⁹:locū quendã incidim⁹.in q̄ refluẽs nyli aqua residẽs velut stagnū qđ dã effecerat in q̄ mlte bestie.pcipue cocodrilli plimi erant.Qui cū ad tẽperiẽ solis exissent.resoluti circa oza stagni iacebãt:ita vt ignozãtib⁹ nobis moztui viderent.Et cū accedẽmus ad videndã mirandamqz magnitudinẽ bestiaꝛ:quas exanimes putabam⁹.cõtinuo vt sonū pedū senserūt excitate.irruẽ 7 insectari nos vehemẽt ceperūt.Nos aūt magno cū clamore 7 metu nomẽ xpi inuocauim⁹:cui⁹ miscdia affuit. 7 bestie q̄ ꝯ nos insurrexerūt. q̄si ab angelo repellente:in stagnū ꝓtin⁹ piecte sunt.Nos aūt cursu ꝓcito ad monasteria festinauim⁹. gr̃as agẽtes deo nr̃o:q̄ nos de tãtis piculis liberauit.7 tãta nobis oñdit mirabilia.Ipsi glia 7 honoꝛ 7 ptãs 7 impiū in secla seculoꝛ Amẽ. ¶ Finit vita 7 puersatõ sc̃oꝛ patruz egyptioꝛ 7 q̄ in scithi 7 thebaida mozabãt:quẽadmodū bt̃us Hieronim⁹ mlto laboze ꝓspexit:7 relata a fide dignis audiuit.7 diligent conscripsit.

¶ Incipit gesta sc̃oꝛ patꝛ egyptioꝛ scithie 7 thebaide:q̄ beat⁹ Hieronim⁹ autẽtice ꝓscpta reperit et e greco fidelit in latinuz trãstulit imo etiã ab alijs translata in vnū collegit. ¶ Prolog⁹ beati Hieronimi ꝓsbiteri in vitã sancti Paulj ꝓmi heremite.

INter multos sepe dubitatū ē:a q̄ potissimū monachoꝛ herem⁹ habitari cepta sit.Quidã eī altius repetẽtes a bt̃o Helya 7 Johe ꝓncipia sūpsisse dixerūt:q̄ꝛ 7 helyas pl⁹ nobis vidꝛ fuisse q̄ moabus. et Johes añ ꝓphetare cepisse q̄ nat⁹ eēt.Alij aūt ī quã etiã opīonẽ vulg⁹ omẽ ꝓsentit:asserūt Antoniū b⁹ ꝓpositi caput:qđ ex pte vꝛe ē.Nō ei tã ipe anteōes fuit.q̄ ab eo oīm iniciata sūt studia.Amathas ꝙo 7 macharj⁹ discipli Antonij.e q̄b⁹ supioꝛ corp⁹ ngr̃i sepelit:eē nūc affirmãt paulū q̄ndã thebeū ꝓncipẽ rei isti⁹ fuisse:ꝫ nō nois quã opīoez nos q̄z ꝓbam⁹.Nōlli 7 ꝫ 7 alia,put volũtas tulit:iactitãt sb̃ franeo specu crinitū calcaneoten⁹ hoīez.7 mlta alia q̄ ꝓsequi ociosū est īcredibilia fingẽtes: quoꝛ quim

pudens mendaciū fuit: repellēda quidē eoꝝ ſnīa videtur. Igit̄ qꝛ de Antonio tā greco qꝫ romano ſtilo diligent̄ memorie traditū eſt: pauca de pauli primo hēmita ꝓncipio 7 fine ſcribē diſpoſui: magis qꝛ res omiſſa erat. qꝫ fret⁹ ingenio. Nō aūt in media etate vixerit. aut quas ſathane pertulerit inſidias: nulli hominum comptum habetur.

Incipit vita ſancti Pauli ꝑmi heremite.

SUb decio 7 valeriano ꝓſecutoꝛib⁹. quo tpe Cornelius rome. cypꝛianus cartagine felici cruoꝛe dānati ſunt: multas apud egyptū 7 thebaidam eccl'ias tēpeſtas ſeua populata ē. voti tūc xp̄ianis erat ꝑ eo nomīe gladio ꝓcuti. Uex hoſtis callidus tarda ad moꝛtem ſupplicia ꝙquirens: aīas querebat iugulare: nō coꝛpa. Et vt ipe qui ab eo paſſus eſt. Cypꝛianus ait: volentib⁹ moꝛi: nō ꝑmittebat occidi. Cui⁹ vt crudelitas notioꝛ fiat: duo memorie cā exempla ſubīcim⁹. Perſeuerantē in fide martirez 7 int̄ eculeum flamaſq; victoꝛem iuſſit melle ꝓungi. 7 ſub ardētiſſimo ſole. ligatis poſtergū manib⁹ reponi ſcz vt muſcaꝝ aculeis cedēt: qui ignitas ſartagines añ ſupaſſet. Aliū iuuenili etate flozentē. in ameniſſimos hoꝛtulos ꝓcepit adduci. ibiq; int̄ candētia lilia et rubētes roſas cū leni murmure iuxta ſerpet riuulus: 7 molli ſibilo arboꝝ folia vent⁹ ſtringēt. ſup ſtratuz plumis lectulū reſupinari iuſſit. 7 ne ſe inde poſſet excutē: blandis ſertoꝝ nexib⁹ irreticum relinqui. Quo cū recedētib⁹ cunctis meretrix ſpecioſa veniſſet: cepit delicatis ſtringē colla cōplexib⁹: 7 qđ dicto quoq; ſcelus ē. manib⁹ attrectare virilia. vt coꝛpe in libidinez ꝙcitato ſe victrix īpudica ſupiacēt. Quid ageret miles xp̄i aut quo ſe ꝙferet: neſciebat. Quē toꝛmenta nō vicerant: ne ſuperet abominata voluptas. Tandē celitus inſpirat⁹. ꝓciſam moꝛditijs linguam in oſculātis ſe faciē expuit: ac ſic libidinis ſenſum ſuccidens doloꝛis magnitudo ꝓripuit.

Per idem g̃ tempus quo talia gerebant̄. apud inferioꝛez thebaidā cū ſoꝛoꝛe iam viro tradita. poſt moꝛtē amboꝝ pentū. in hēditate locupleti: paulus relict⁹ eſt annoꝝ circit̄ ſedecim. lr̄is taz grecis qꝫ egiptiacis ap ꝓme erudit⁹: manſueti animi. deū valde amās. Sed dum ꝓſecutōis detonaret ꝓcella: in villā remotioꝛē et ſecretioꝛez receſſit. Uex quid pectoꝛa hūana nō cogis auri ſacra fames: Soꝛoꝛis marit⁹ cepit ꝓdere velle: quē celare debuerat. Nō illum vt aſſolet vxoꝛis lacrime. non cōmunio ſanguīs. nō ſpectans cuncta exalto deus. a ſcelē ſuo reuocat. Aderat inſtabat crudelitate qſi pietate vtebat̄. Qđ vbi prudentiſſimus adoleſcēs intellexit. ad montiū ſecreta ꝙfugiēdum ꝓſecutōis finē ꝑſtolaret̄: neceſſitatem in voluntatem vertit. ac ſic paulatim ꝓgrediēs. rurſum qꝫ tanundez ſubſiſtens. atq; idem ſepius faciens: reperit ſaxoſum montē: ad cuius radices haud grandis ſpelunca lapide claudebatur. Quo remoto (vt ē cupiditas hominum auidius occulta cognoſcere) aīadnertit intus nō grande veſtibulū. Qđ apto deſup celo patulis diffuſa ramis. vet⁹ palma cōtexerat. fontem luciduſſimuz ꝙſtendens. tantūmodo foꝛas eadē continuo que genuerat terra ſoꝛbebat. Erant ꝓxtea ꝑ extēſum montē nō pauca habitacula: in quib⁹ ſcabre iaz incudes 7 mallei quib⁹ pecunia furtiua ſignabat̄: videbant̄. Hūc locū egiptioꝛ litere ferunt furtiuā monete officinā fuiſſe: ea tēpeſtate qua Cleopatre iūctus Antonius eſt.

Igit̄ adamato 7 qſi a deo ſibi oblato habitaculo. omnē ibidem in oratōnibus 7 ſolitudine duxit etatem: cibum 7 veſtimentum palma ꝓbebat. Quod ne cui impoſſibile videatur: ibīm teſtoꝛ 7 ſanctos angelos eius. in ea ꝑte heremi. que iuxta ſyriam ſaracenis iungitur. et vidiſſe me monachos 7 videre: e quibus vnus trigīta iam ꝑ annos clauſus. oꝛdeaceum panem manducabat 7 lutulētam aquā bibebat. Alter in cyſterna veteri quā gentili ſermone ſyri gubza (al's gippum vocant) quinq; caricis ꝑ ſingulos dies ſuſtentabatur. Hec incredibilia vident̄ his: qui nō crediderīt omnia poſſibilia eſſe credentib⁹. Sed (vt ad id redeam vñ digreſſus ſum) cū iam cētesimotercio decimo etatis ſue anno. beatus Paulus celeſtē vitam in terris ageret. 7 nonagenarius in alia ſolitudine moꝛaretur Antonius (vt ipſe aſſerē ſolebat) hec in mentem eius cogitatio incidit. nullum vltra ſe meliozem monachoꝛum in heremo conſediſſe. Atq; illi per noctem quieſcenti reuelatum eſt: eſſe aliuz interius multo ſe meliozem. ad quem videndum deberet ꝓperare. Illico erumpente luce. venerabilis ſenex infirmos artus baculo regente ſuſtentans cepit ire velle quo neſciebat. Et iam media dies coquente deſup ſole feruebat: nec tñ a cepto itinere deducebatur dicēs. Credo in deū meum: q⁹ ꝓuum ſuū quē mihi ꝓmiſit: oſtēdet. Nec plura his int̄ ea ꝙſpicat̄ hoīem equo mixtū: cui opio poetaꝝ cētaur vocabulū indidit. Quo viſo: ſalutaris impſſione ſigni armat frontē. Et heus tyro inquit qua naz in ꝑte dei ꝓuus hic habitat. At ille barbaꝝ neſcio quid infrendēs. 7 frangēs potius verba qꝫ ꝓloquens inter hoꝛrētia oꝛa ſatis blādum queſiuit alloquium 7 cum dextre manus ꝓtenſione cupitū indicat iter: ac ſic ꝑ patentes cāpos volitando tranſmittēs ſe in fugā ex oculis mirātis euanuit. Uerum hoc vtrum dyabolus ad t'rendum eū ſimulauerit. An (vt ſolet heremus) mōſtruoſoꝝ 7 ferax aīalium. iſtam quoq; gignat beſtiam incertum habemus.

Stupens itaq; Antonius 7 de eo qđ viderat ſecum voluens: vlterius ꝓgrediebat̄. Nec moꝛa inter ſaxoſam cōuallem haud grādem h omūculum videt. aduncis naribus. fronte coꝛnib⁹ aſperata: cuius extrema pars coꝛporis. in capꝛi⁹ hirſutum pedes deſinebat. At hoc ſpectaculuz Antonius. ſecutum fidei 7 loꝛicā ſpei bonus ꝓliatoꝛ arripuit: nihilominꝰ memoꝛatū animal palmaꝝ fructus. eidē ad viaticū quaſi pacis obſides offerebat. Quo cognito. g̃dum preſſit Antonius. 7 quis nam eſſet interrogās hoc ab eo reſponſum accepit. Moꝛtalis ego ſum et vn⁹ ex accolis heremi. quos vario deluſa erroꝛe gēti litas fannos 7 ſatyros 7 incubos colit: legatōne fungoꝛ gregis mei. Oꝛecamur vt ꝓ nobis cōmunem dominuz depceris. quē ꝑ ſalute mundi olim veniſſe cognouim⁹: nā in vniūſam terram exiuit ſonus eius. Talia eo loquēte. longeuus viatoꝛ vbertiz lacrimis faciem rigabat: qs magnitudo leticie indices coꝛdis effuderat. Gaudebat quippe ō chriſti gl'a. 7 de inte-

ritu sathane. simulq; ãmirans quod eius posset intelligere sermonem: 7 baculo humum pcutiens: aiebat. Ve tibi alexandria. que p deo portenta veneraris. ve tibi ciuitas meretrix: in quã totius orbis demonia cõfluxẽ. Quid nunc dictura es. Bestie xpm loquũtur: 7 tu p deo portenta veneraris. Necdum ẏba cõpleuerat: 7 q̃si pẽnigero volatu petulcũ animal aufugit. Hoc ne cui ad incredulitatẽ scrupulũ moueat: sub rege Constantio vniuerso mũdo teste defenditur. Nam ad alexandriam istiusmõi homo viuus perductus. magnũ populo spectaculum prebuit: 7 postea ne cadauer ex anime calore estatis dissiparet. sale infusum ad Antiochiaz (vt ab impatore videretur) allatum est. ¶ Sed (vt ꝓpositum pſequar) Antonius cepta regione pgebat: feraruz tm vestigia intuens. 7 heremi lataz vastitatẽ: quid ageret. quo verteret gradum nesciebat. Jam altera fluxerat dies. restabat vnum: vt deseri se a xpõ nõ posse ꝓfideret. Perseuerãs secundas in orationib⁹ exigit tenebras. 7 sub dubia adhuc luce. nõ longe intuetur lupam sitis ardoribus anhelantem: ad radices mõtis irrepere. Quã secutus est oculis. 7 iuxta speluncam cum fera abisset accedẽs cepit introspicẽ nihil curiositate proficiente. tenebris arcẽtibus visum Verum (vt scriptura ait) pfecta dilectio foras mittit timorem. suspenso gradu 7 anhelitu temperato. callidus explorator ingressus est: ac paulatim pgrediens sepiusq; subsistens. sonũ aure captabat. Tandem per cece noctis horrorem ꝓcul lumen intuitus dum auidius ꝓperat: offenso pede lapidem in strepitum concitabat. Post cuius sonitum beat⁹ Paulus ostiuz quod patebat claudens: sera obfirmauit. Tunc vero Antonius p foribus corruens: vsq; ad sextam 7 eo amplius horam. aditum precabatur: dicens. Quis sim. vnde 7 cur venerim: nosti. Scio me non mereri conspectuz tuum: tamen nisi videro: nõ recedam. Qui bestias suscipis: hominem cur repellis. Quesiui 7 inueni. Pulso vt aperiat mihi. Qd si non impetro. hic moriar ante postes tuos. certe sepelies vel cadauer meum. Talia prestabat memorans: fixusq; manebat. Ad quem responsum. Paulus ita reddidit. Heros. Nemo sic petit vt minetur Nemo cum lacrimis calumniã facit: 7 minaris si nõ recipiam te cuz moriturus aduenerís. Sic arridens patefecit ingressum. Quo aperto. dum in mutuos miscerentur amplexus: proprijs se salutare ceperũt nominibus gratie domino in commune ab eis referũtur. Et post sanctum osculuz: residens. Paulus cũ Antonio. ita exorsus est. En quem tanto labore quesisti: putribus senectute mẽbris operit inculta canicies. En vides hominem. in puluerem mox futurum. Verum quia caritas omnia sustinet: narra mihi q̃so quomodo sese hominum genus habeat. an in antiquis vrbibus noua tecta consurgant. quo mũdus regatur imperio. an supersint aliqui. qui demonum errore decipiuntur. ¶ Inter has sermotinatiões suspiciunt alitem coruum in ramo arboris consedisse. Qui inde leniter subuolans. integrum panem ante mirantium ora deposuit. Post cuius abscessum eya inquit Paulus. dominꝰ nobis prandiuz misit. Vere pius vere misericors. Sexaginta iam anni sunt q̃ dimidij sp panis fragmenta accepi: verum ad aduẽtum tuum militibus suis xpus duplicauit annonaz Igitur in deum gratiarum actõnem celebrata: super nitrei fontis marginem vterq; censedit. Hinc vero quis frangẽt panem: aborta contentio: pene diẽ duxit in vesperuz. Paulus more cogebat hospitij. Antonius iure refellebat etatis. Tandem consilij fuit vt apprehenso e regione pane: dum ad se quisq; nitit: pars sua remansit in manibus. Debinc paululũ aq̃ proni in fonte ore libarunt. 7 immolantes deo sacrificium laudis: noctem transegere vigilijs. Cunq; iaz esset terzis reddit⁹ dies: beatus paulus ad Antonium sic locutus est. Olim te frater in istis regionib⁹ habitare sciebam: olim conseruum meum mihi ꝓmiserat dominus. Sed quia iam dimitõnis tempus aduenit. 7 quod semper cupieram dissolui. 7 esse cuz xpo: peracto cursu: supest mihi corona iusticie. Tu missus a domino es. qui humo corpusculum tegas. immo terram terre reddas. His Antonius auditis flens 7 gemens ne se deserẽt. atq; vt comitem talis itineris acciperet: precabatur. Et ille. Non debes inquit querẽ que tua sunt: sed que aliena. Expedit q̃dem tibi sarcina carnis abiecta. agnuz sequi: sed 7 ceteris expedit fratrib⁹. vt tuo adhuc instituãt exẽplo Quobrem perge queso. nisi molestũ est: 7 pallium qd tibi Athanasius episcopus dedit. ad obuoluendum corpusculum meum defer huc. Hoc autem beatus Paulus rogauit. non q̃ magnopere curaret. vtruz tectum putresceret cadauer an nudum: quippe qui tanti temporis spacio contextis palmarum foliis vestiebatur: sed vt a se recedenti: meroz sue mortis alleuiaretur. ¶ Stupefactus Antonius quod de athanasio 7 de pallio eius audierat. quasi xpm in Paulo videns. 7 in pectore eius deum venerãs vltra respõdere nihil ausus est: sed cum silentõ lacrimans. exosculatis eius oculis manibusq; ad monasteriũ quod postea a saracenis occupatum est: regrediebat. Neq; vero gressus sequebantur animum: sed cuz corpꝰ inane ieiunijs senile etiam animi frangerent animo vincebat etatẽ. Tandẽ defatigatꝰ et anhelãs ad habitaculum suum: confecto itinere peruenit. Cui cum duo discipuli qui ei iam longeuo ministrare ceperãt occurrissent: dicentes. Vbi tam diu moratus es pater. respondit. Ve mihi peccatori: qui falsum monachi nomen fero. Vidi heliam et Joannem in deserto: et vere in paradiso Paulum vidi. Ac sic ore compresso. 7 manu verberans pectus: a cellula palliũ ꝓtulit. Rogantibusq; discipulis vt plenius quid naz esset rei exponeret: ait. Tempus loquẽdi. et tempus tacendi. Tunc egressus foras. et nec modicum quidem cibi sumens: per viam qua venerat: regrediebatur. Illum sitiens illum videre desiderans. illum oculis ac mente complectens: timebat eniz quod euenit ne se absente debitum xpo spiritum redderet. Cunq; iam dies illuxisset alia. et trium horarum spacio iter remaneret: vidit inter angelorum cateruas. et inter prophetarum et apostolorum choros. niueo paulum candore fulgentem. in sublime conscendere. Et statim in faciez procidens fabulum capiti suo superiaciebat: plorans atq; eiulãs. Cur me inquit. paule dimittis. Cur abis insalutatus. Tam tarde notus:

q̃cito recedis: Referebatq̃ postea beatus Antonius. tanta se velocitate quod reliquuz erat vie cucurrisse vt ad instar auis puolaret Nec ĩmerito. Naz ingressus speluncam vidit genub⁹ complicatis. erecta ceruice. extensisq̃ manibus in altũ corpus exanime: ac p̃mum et ipse viuere cum credẽs pariter orabat. Postq̃ vero nulla (vt solebat) suspiria precantis audiuit inflebile osculum ruens: intellexit q⁹ etiã cadauer sancti viri deũ cui omnia viuũt: officiõ gest⁹ precaretur. Igitur obuoluto z prolato foras corpore. psalmis quoq̃ ex xp̃iana traditione cantatis: contristabatur antonius q⁹ sarculum quo terraz foderet nõ habebat. Fluctuans vario mẽtis estu. z secum multa replicans. si ad monasteriũ reuertar. quadruidui iter est: si hic maneam nihil vltra proficiam. Moriar ergo vt dignum est: z iuxta bellatorem tuũ xp̃e ruens extremum alitum fundam. Talia eo animo voluẽte. ecce leones duo ex interioris heremi p̃te concurrentes: volantibus p colla iubis ferebant. Quibus aspectis: primo exhorruit. rursusq̃ ad deum mentem referẽs. quasi columbas videret. mansit intrepidus. Et illi quidez directo cursu ad cadauer beati senis substiterunt. adulantibusq̃ caudis circa eius pedes accubuẽ. fremitu ingenti rugientes: prorsus vt intelligeret eos plangere quomodo poterant Deinde haut procul ceperunt humum pedib⁹ scabere: arenanq̃ certatim egerẽtes vnius hominis capacem locum effodere. z statim quasi mercedem p opere postulaturi: cum motu auriuz ceruice dejecta ad Antonium prexerunt. manus eius pedesq̃ lingẽtes. vt ille animaduerteret benedictionem eos a se deprecari. Nec mora in laudatõne xp̃i effusus. q⁹ eũ muta quoq̃ animalia sentirẽt: ait. Domine sine cuius nutu nec folium arboris defluit. nec vnus passer ad terram cadit: da illis sicut tu scis. Et manu annuens vt abirẽt: impauit. Cunq̃ illi recessissent sancti corporis oneri seniles curuauit humeros: z deposito eo in fossam. desup humum congregans tumulũ et more composuit. Postq̃ autẽ dies illuxerat alia ne quid pius heres exintestatis bonis nõ possideret tunicam eius sibi vendicauit. quã in sportarum modum de palme foliis sibi ipse conteruerat. Ac sic ad monasterium reuersus. discipulis ex ordine cuncta replicauit: diebusq̃ solennibus pasche vel penthecostes semp Pauli tunica vestitus est. Libet in fine opusculi inrogare eos q̃ patrimonia sua ignorant: qui domos marmoribus vestiunt. qui vno lino villarum insuunt predia: huic seni nudo quid vnq̃ defuerit: Vos ex gemma bibitis. ille vero canis manibus satisfecit nature. Vos in tunicis aurum textis: ille nec vilissimi quidem vestri mancipij indumẽtum habuit. Sed econtrario illi pauperculo paradisus patet: vos auratos gehenna suscipiet. Ille xp̃i vestem licet nudus seruauit: vos vestiti sericis. indumentum xp̃i pdidistis. Paulus vilissimo optus puluere iacet resurrecturus in gloriaz: vos oposis saxis sepulcra p̃munt. cum vestris opib⁹ fortassis arsuros Parcite queso vos: peste saltim diuitijs quas amatis. Cur mortuos vestros auratis obuoluitis vestibus: Cur ambitio inter luctus lacrimasq̃ nõ cessat. An cadauera diuitũ. nisi in serico putrescere nesciũt Obsecro quicũq̃ hec legeris. vt Hieronimi peccatoris memineris: cui si dñs optõnem daret ml'tomagis eligẽt tunicã pauli cũ meritis ei⁹. q̃ regũ purpuras cũ regnis suis. Finit vita bẽti pauli p̃mi hẽmite

Incipit plogus Euagrij p̃sbiteri ad Innocentium episcopum in vitam beati Antonij abbatis.

Presbiter Euagrio innocẽtio carissimo filio in domino salutẽ Ex alia in aliam linguã ad verbũ exp̃ssa translatio sensus operit: z veluti letum gramen sata strãgulat. Dum em̃ casib⁹ z figuris seruit oratõ. qđ breui poterat indicari sermone: longo ambitu circũacta vix explicat. Hoc igitur ego vitans. vitã beati Antonij te petẽte transposui: ita vt nihil desit ex sensu cum aliquid desit ex verbis. Alij syllabas aucupẽtur z lr̃as: tu quere sniaz. Incipit p̃fatio Athanasij episcopi in vitam sancti Antonij monachi.

Athanasius episcopus ad peregrinos monachos. Optimi fratres inijstis certamen. aut equari egiptijs monachis. aut supare nitentes xp̃tutis instantia. Etem̃ apud vos iam plurima sunt monasteria. monachoz quoq̃ nomen est celebre: z hanc voluntatẽ nostrã iuste quisq̃ mirabit'. orantibusq̃ nobis optatũ deus tribuet effectum. Quoniã igitur exegistis a me. vt vobis scriberem de conuersatione beati Antonij. volentib⁹ discere quẽadmodum cepit qui de fuerit ante sanctum xp̃posituz: qualem etiã habuerit t'minũ vite. etsi vera sunt ea que de ipso fama disperdit. vt ad eius emulatõez atq̃ exemplum vos instituere possitis. magna cum letitia suscepi vestre caritatis impium. Et mihi em̃ ingens lucrum est atq̃ vtilitas. hoc p̃m quod recordor Antonij et vos cũ ãmiratione audiẽtes: scio eius xp̃positũ cupe sectari. Perfecta est siqdem ad xp̃tutẽ via: antonij scire q⁹s fuerit. Ergo (vt breuit' dicã) ex omib⁹ que de eo referentũ p̃mo iactauit: credite. z minia vos existimate audisse de maxis: q⁹ nõ ambigo nec eos oĩa potuisse cognoscẽ. cũ z ego ragat⁹a vobis q̃ntacũq̃ p epl'az significauero. nõ eq̃lia sim ei⁹ meritis narratur⁹. Sz z vos oẽs hic nauigãtes studiose p cũctamini q̃ singulis q̃ nozũt referẽtib⁹. pgrua dignaq̃ tanti nois relatio cõpleat'. Disponebã itaq̃ post lectõz lr̃az vr̃az aliq̃s ad me monachos ĩuitare. z maxie eos q̃ crebro ad eũ ire p̃sueuerãt: vt plen⁹ aliq̃d addiscẽs. mũera vob maiora trãsmitterẽ. Sz qm̃ z nauigatõnis tpa labebãt' z lr̃az portitor vehemtissime festinabat: iõ ea q̃ ipe nouerã (freq̃nt' ei eũ visitaui) z q̃ ab eo dudici. q̃ ad p̃bẽdã ei aquã nõ paululũ tpis cũ eo feci: dilectõi vr̃e indicare xperaui. vtrobiq̃ curã xp̃itatis hñs. vt neq̃ pl⁹ aliq̃s audiẽs miracl'oz pgestiõz nõ credat: nec rursus meritis ei⁹ inferiora pgscens. Ñ putet dignũ cẽ miracl'o p tãti nois viro. Explic̃ plog⁹

Incipit vita scti Antonij abbatis ab athanasio epo alexãdrino pscpta. Et ab Euagrio p̃sbro e greco ĩ latin trãslata atz a bto Hiero. huic libro inpta

Igitur antonius nobilib⁹ religiosisq̃ pentib⁹ nat⁹ in egipto oriũd⁹ fuit. tanta suoz z sua nutr't⁹ cura vt nihil aliõ pt' pẽtes do

nunqꝫ cognosceret. Et cū iam puer esset nō se literis erudiri: nō ineptis infantū iungi passus est fabulis: sed dei desiderio flagrās (ſm qđ scptuz est) innocēter habitabat domi. Ad eccl'az quoqꝫ cū parētib⁹ se pe ꝓueniēs. nec infantū lasciuias. nec pueroꝝ negligētiaz sectabat': sed tm ea que legēbant': auscultās. vtilitatem ꝓceptoꝝ vite institutōne seruabat. Non suis (vt solet illa etas) iniurioſus ꝑ varijs z delicatis cibis vnqꝫ tedio fuit: nō esce mollioris blandimēta sectatus est. his solum que dabant' contentus: nihil amplius requisiuit. ¶ Post mortem aūt parentum annoꝝ circiter decez et octo seu viginti. cum sorore admodum ꝑula derelictus est: z domus et sororis honestam curā gerebat. Nec dum vero sex fluxerāt mēses. quib⁹ ad eccl'iam (vt solebat) accurrens: recordabat' quomō et apostoli omnib⁹ spretis secuti fuissent saluatorē. z multi (vt legit' in actibus ap'lorum) facultatib⁹ suis venditis. precia ad pedes eorum detulissent. egentibus parcienda: que ue aut quanta spes hisdem reposita esset in celis. Talia secum volues intrauit ecclesiam. et accidit vt tūc euāgelium legeretur: in quo dominus dicit ad diuitem. Si vis perfectus esse. vade vende omnia tua quecūqꝫ habes. z da paupibus et veni z sequere me: habebis thesaurū in celo. Quo audito. quasi diuinit⁹ huiusmodi ante memoriam cōcepisset. et veluti ꝓpter se hec esset scriptura recitata: ad se dominicum traxit imperiū. statimqꝫ egressus. possessionē quam habebat: dimisit. Rure autē erant trecēte iugeres z valde optimi quos vicinis largitus est: ne in aliquo aut sibi aut sorori molestia gigneretur. Cetera vero que in mobilib⁹ possidebat. vniuersa vendidit: z aggregato nō exiguo precio indigentibus dedit quis ob sororem reseruatis: que et sexu z etate videbatur infirmior. ¶ Rursus autem ecclesiam ingressus. cū audisset dominum in euangelio dicentem: nolite cogitare de crastino: relictam quoqꝫ portionem pauperibus distribuit: neqꝫ se versari passus est domi: ꝫ sorore fidelibus ac notis virginibus commendata. vt ad earuz nutriretur exempluz. ipse iam omnib⁹ seculi vinculis liber: asperum atqꝫ arduum arripuit instituz tum. Necdum autem tam crebra erant in egypto monasteria neqꝫ omnino quisqꝫ auiam solitudinem nouerat et quicunqꝫ in christi seruitute sibimet ipsi prodesse cupiebat: nō longe a sua villula separatus instituebatur. ¶ Erat igitur in agello vicino senex quidam. vitam solitariam a prima sectatus etate: hunc Antonius cum vidisset emulatus est ad bonum. Et primo quidem incipiens etiam ipse in locis paululum a villa remotioribus manebat. exinde autem si quem vigilantez in hoc studio compererat procedens querebat vt apis prudentissima. nec ad habitaculum suum ante remeabat. nisi eius quem cupiebat: frueret' aspectib⁹. z sic tāqꝫ munere mellis accepto. abibat ad sua tali ibidē instituto exordio. Cūqꝫ ꝙ dies singulos ita animū roboraret. vt nec opuz paternarum. nec suorum meminisset affinium: omne etiam desideriuz z solicitudinem circa id quod ceperat: exerceret. opabatur manibus suis. sciens scptuz esse: qui nō operatur nō manducet. Mercedem sane operis sui precio panis excepto: egentibus largiebatur. Orabat frequenter: quippe qui didicerat ꝙ oportet sine intermissione dominum rogare. Auditioni etiam scripturarum ita studium commendabat: vt nihil ex ei⁹ animo laberetur: sed vniuersa domini ꝓcepta custodiens. memoriam pro libris haberet. Sic suam vitam instituens. ab vniuersis fratribus puro diligebatur affectu: et omnibus ad quos spiritali studio discendi pergebat: obediens proprias singulorum gratias hauriebat. Huius continentiam. iocunditatē illi⁹ sectabatur. istius lenitatē. illius vigilias. alterius legendi emulabatur industriam. Istum ieiunantem: illum humi quiescentem mirabatur. Alterius patientiam. alterius mansuetudinem predicabat. Omnium quoqꝫ vicariam erga se retinens caritatem: atqꝫ vniuersis virtutum partibus irrigatus. ad sedem ꝓpriam regrediebatur. Ibi secum vniuersa pertractans: omnium in se bona nitebatur exprimere. Neqꝫ vero aduersuz coeuos aliquando mouebat'. sed ea tm flama. egregio viro crescebat in pectore. ne secundus cuiqꝫ in ꝓdictis operibus inueniretur. Et hoc ita faciebat. vt cum oms gloria ante iret omnibus tamen carus esset. Nam et vicini monachi ad quos sepe veniebat. Antonium videntes deicolam nuncupabant: indultisqꝫ nature vocabulis. quidam vt filium. alij vt fratrem diligebant. ¶ Dum hec gereret Antonius. quibus omnium in se ꝓuocaret affectum. inimicus nominis christiani dyabol impaciēter ferēs tantas in adolescēte virtutes. veteranis eum aggressus ē fraudibus. z primo quidem temptans. si quo modo posset ab arrepto eum instituto detrahere. Immittebat ei memoriam possessionum. sororis defensionem. generis nobilitatez. amorez rerū. fluxam seculi gloriam. esce variam delectatōnem. z reliqua vite remissioris blandimenta. postremo virtutis arduum finem. z maximū perueniēdi laborem: necnō corporis fragilitatē. suggerebat z etatis spacia ꝑlixa. prorsus maximam ei cogitatōnum caliginem suscitabat. volens eum a recto ꝓposito reuocare. ¶ Postqꝫ aūt dyabolus orationibus eius ad deum ꝙ passionis fidem se intellexit elidi. consueta aduersum omnes adolescentes arma arripiens: nocturnis eum inquietabat illecebris. Per dies etiam tam apertis in eum telis irruebat: vt nullus ambigeret. quin Antonius contra dyabolum dimicaret. Nam z ille cogitatōnes sordidas conabatur inserere: z hic eas oratu submouebat assiduo. Ille titillabat sensus naturali carnis ardore: ꝫ vigilijs z ieiunijs corpus omne vallabat. Ille ꝙ noctes in pulcre mulieris ꝓtebatur ornatū: nulla omittens figmenta lasciuie. hic vltrices gehenne flamas et dolorem vermis recordans. ingeste sibi libidini opponebat. Ille lubricum adolescētie iter z ad ruinam facile ꝓponebat: hic eterna futuri iudicij tormenta considerans. illesaz anime puritatem per temptamenta seruabat. Ista autem omnia ad confusionez dyaboli fiebant. Qui enim similez se deo fieri posse existimabat: nunc ab adolescente vt miserrim⁹ vincebatur. z qui contra carnem z sanguinem seuiebat ab homine qui carnem portabat: elisus est. Adiuuabat enim seruum suum dominus: qui nostri gratia carnem suscipiens. victoriam corpori contra dya

bolum largitus est. vt singulis ita certantibus apostolicum liceret proferre sermonem. non ego aūt sed gratia dei mecum. ¶ Postremo cum nec hoc argumento destruere posset Anthonium draco deterrimus: 7 videret se semper ab eius cogitatōnibus supari. ꝑm qđ scriptum est. stridens dentibus 7 exulcerās. qualis est merito. talis apparebat 7 vultu: puer horridus atq; niger. ad eius se genua prouoluens. humana voce deflebat dicens. Multos seduxi plurimos decepi: nunc autem vt a ceteris sanctis. ita et tuo sum labore prostratus. Quem cum interrogasset Anthonius quisnam esset. qui talia loqueretur: ait. Ego sum fornicatōnis amicus. ego multimoda turpitudinis aduersum adolescentes arma suscepi. hinc 7 spiritus fornicatōnis vocor. Quantos pudicē viuere disponentes fefelli: q̄t tenuiter incipientes ad sordes pristinas redire persuasi. Ego sum ꝓpter quem ꝓpheta lapsos increpat dicens. Spiritu fornicatōis seducti estis: 7 reuera ꝑ me illi fuerant supplantati. Ego sum qui teipm sepe temptaui: 7 semper repulsus sum. Cū hoc ꝛpi miles audisset. gratias agens deo: 7 largiore aduersus inimicum confortatus audatia: ait. Multum ergo despicabilis. multumq; contemptꝰ es: naz 7 obscuritas tua 7 etas. infirmarum signa sunt rerum. Nulla mihi iaz de te cura est. Dominus mihi auxiliator est: 7 ego exultabo super inimicos meos. Et statim ad vocem canētis: fantasma qđ videbat: euanuit. ¶ Hec autem Anthonij contra dyabolum fuit prima victoria. immo virtus in Anthonio saluatoris: q̄ peccatū in carne cōdemnauit. vt iustificatio legis in nobis compleretur. qz non ꝑm carnem ambulamus: sed ꝑm spiritū. Sed neq; Anthonio vincendi securitatē dedit vnꝰ triumphus: nec dyaboli semel fracte defecere vires. Nam 7 iste vt leo rugiens querebat aditum. ꝑ quē posset irrūpere: 7 ille scripturarum doctus eloquio nō ignorabat multas eē demonū captiones. Propter qđ solerti ꝓpositū labore seruabat: cōsiderās. qz posset sathanas in carnis colluctatōe superatus. nouarū aduersus se artium machinas commouere. Idcirco magis ac magis subiugabat corpus suū: ne vincens alia. in alijs vinceret. ¶ Disponens igitur duriori se vite lege cōstringere. cum omēs infatigabilem adolescentis mirarent instantiam. sanctū toleranter ferebat laborem: qz voluntarie seruitutē longo in dei opere studio consuetudinem in naturā vertebat. Inedie aūt 7 vigiliarum intantum patiēs erat: vt plus faceret q̄ ab illo ꝑ illum posse fieri credebatur. Pernoctabat in oratione sepissime. edebat semel in die: post solis occasum. Nonnunq; biduo triduoq; sic ꝑmanens. vt vix quarta demum die cibū vellet accipere. Sumebat ꝓ panem 7 salem. potum q̄ aque paululum. de carnibus ꝓ 7 vino tacere melius puto: q̄ quicq; dicere. q̄ nec apd plurimos q̄dem monachorum istiusmodi escē in vsu habebantur. Quieti autem sic membra concedens. vt iuncto ꝑterto atq; cilitio vteretur. Nonnunq; etiam super nudum humi iacens. sine stramine ꝑmanebat. vngēta penitus repudians. Dicebat enim minime posse vtentium. 7 precipue iuuenum corpora roborari: si olei eēnt punctōne mollita. optere ꝓ asperos carni labores imperare. ꝑm apostoli p̄ceptum dicentis. quando infirmor: tunc fortior sum. Asserebatq; sensum animi sic posse reuiuiscere: si corpis fuissent impetus fatigati. Cū nec tempor longitudine laborum merita pensabat: sed amore 7 famulatu spontaneo semp tanq; in principijs constitutus: ad ꝓfectum diuini metus desiderium concitabat. Nouisq; cupiens augere preterita. suprame morati doctoris sermonuz recordabat: qui ait. Preterita obliuiscens: 7 in futurum conualescens. Meminerat quoq; helye ꝓphete dicentis. viuit dominus cui adsto hodie ante ipm. 7 differebat cur hodie esset appositum. qz non computabat helyas ꝑteritum tps sed tanq; quotidie in certamine constitutus. talem se ꝑbere cupiebat: qualem sciebat dignum dei esse conspectibus. purum corde. 7 paratum obedire voluntati eius. ¶ Igit sanctus anthonius secum reputans optere dei famulum ex instituto magni helye exemplum capere: 7 ad illud speculum vitam suā debere ꝓponere. ad sepulcra longe a villa ꝓstituta secessit. vni de cognatis mandans. vt statutis diebꝰ sibi alimenta deferret. Et cum in vna memoria supradictus frater eum clausisset: solus ibidem morabatur. Metuens ergo dyabolus ne accessu tempis heremum quoq; habitari faceret: ita eum aggregatis satellitibus suis. varia cede lacerauit. vt doloris magnitudo. 7 motum auferret 7 vocez. Nam 7 ipe postea referebat vulnera fuisse tam grauia: vt vniuersa hominum tormēta superarent. sed dei quidē tia (que nunq; in se spantibꝰ deest) cōseruauit eū. Alio die is quem supra diximus frater aduenit cibos deferens quos ei deferre consueuerat. atq; euz iacentem in terra semimortuum. fractis fortibus inuenit. Quē impositū humeris: ad villule domiciliū reportauit. Quo audito. ingens vicinorum atq; affinium multitudo concurrens: tristi in medio posito funeri debitu m reddebat officium. Et iaz media noctis ꝑte transgressa: cum iā opportunus 7 gratꝰ pigiles omnium oculos vicerat sopor. Anthoniꝰ anima paululum redeunte. suspirans eleuauit caput: ceteris ꝓ alta quiete ꝓstratis. eum a quo delatus fuerat vigilare conspexit. eumq; nutu aduocans. obsecrauit vt nullo penitus excitato ad pristinum se referret habitaculum. ¶ Relatus ergo iuxta consuetudinem solus iterum permanebat. 7 stare quidem ꝓpter recentes plagas non poterat. orans ꝓ ꝓstratus: post orationem clara voce dicebat. ✱ Ecce assum ego Anthonius non fugio vestra certamina. etiam si maiora faciatis: nullus me sepabit a caritate xpi. Psallebatq; dicens. Si cōsistant aduersum me castra: non timebit cor meum. Talia ꝓ dicente. bonoz hostis dyabolus ammiratus. q̄ pꝰ tot verbera ausus fuisz reuerti: congregatis canibꝰ suis. 7 proprio furore se lanians. videtis ait: qz nec spiritu fornicationis. nec corporis doloribus superatus. tam audacter lacessit. Omnia arma corripite. acrius nobis impugnandus est. sentiat sentiat. debet scire quos puocet. Dixit. 7 adhortantis vocem audientium turba consensit. quia innumeras 7 diuersas habet dyabolus artes nocendi. Sonitus igitur repentinus increpuit. ita vt loco fundit agi-

tato ꝛ parietib⁹ patefactis. multifaria ꝛemonum ex inde turba se funderet: nam ꝛ bestiaꝝ ꝛ serpentum formas induentes. omnem ꝓtinus locum repleuere fantasijs. leonum. thauroꝝ. lupoꝝ. aspidum. serpentium. scorpionum. necnō ꝛ pardoꝝ atq; vrsoꝝ. hec singula ꝑm suam fremebāt naturam. Rugiebat leo occidere volens. thaurus mugitu ꝛ cornib⁹ minabatur. serpentes sibilo ꝓsonabant. lupoꝝ impetus inhiabat. pardus discolor auctoris sui calliditates varias indicabat. Truces omniū vultus: ꝛ vocis horride virus auditus. Antonius flagellatus atq; cōfossus. sentiebat quidē aspiores corpis dolores: sed interius durabat mente peruigili. Et licet gemitum vulnera carnis exprimerent: sensu tñ idem manēs. quasi de inimicis luderet: loquebat. Si virium aliquid haberetis: sufficeret vnus ad plium. Sed qm̄ domino vos eneruante frangimini: multitudine tēptatis inferre terroꝛes. cum hoc ꝑm infirmitatis indicium sit. q irrationabilium formas induitis bestiarum. Rursumq; confidens: aiebat. Si quid valetis. si vobis in me ptātē dominus dedit. ecce presto suꝫ: deuorate. si vo nō potestis. cur frustra nitimini: Signum enim crucis ꝛ fides ad dominum: inexpugnabilis nobis murus est. Multa contra sanctum Anthonium minantes fremebant dentib⁹ suis. q null⁹ eoꝝ temptamenta sequeretur effectus: ꝫ maxime econtrario gigneret illusio. ¶ Non oblitus ihs colluctationis serui sui eidem ꝓtector factus est. Deniq; cum eleuaret oculos. vidit desup culmen apiri: et deductis tenebris radiuꝫ ad se lucis influere. Post cuius splendoris aduentum: nec demonum aliquis apparuit. ꝛ corpis dolor extimplo deletus est. Edificiū q̄ꝫ quod pauloāte dissolutum fuerat: instauratum est. Ilico presentiam domini intellexit anthonius ꝛ eximo pectore trahens longa suspiria: ad visionem que ei apparuerat. loquebat dicens. Vbi eras bone iesu. vbi ergo: quare non a principio affuisti. vt sanares vulnera mea: Et vox ad eū facta ē. Antoni hic eram: sed expectabam videre certamē tuū. Nunc autem q; dimicando viriliter non cessisti: sp auxiliabor tibi. ꝛ faciā te ī omni orbe nominari. His auditis. exurgens intantum roborat⁹ orabat. vt ītelligeret plus se recepisse tunc virium: q̄ꝫ ante pdiderat. Erat autem tunc antonius annoꝝ triginta quinq;. ¶ Exhinc cum voluntati prompte merita religiosa succresceret. vadens ad supradictum senem: ꝓcabat vt in deserto pariter habitarent. Cui sante illo. senile eunm. ꝛ rei nouitatez. solus ꝓtendit ad montem: ꝛ beremi adhuc monachis ignote vie rupto metu viam conatus est pandere. Sꝫ nec tunc cessauit malign⁹ aduersari⁹. nā ī pedire ei⁹ ꝓpositu volens: argenteum discum in itinere proiecit. Quo viso antonius callidi artificis cognouit astutiam: stansq; intrepidus. ꝛ discum toruis intuens oculis. Voli auctorem in fantasmate obiurgabat argenti. talia secum reputans. Vnde hic in deserto disc⁹. Auium hoc iter est: nulla sunt vestigia cōmeantium. lapsus de sarcina p̄ magnitudine latere non potuit: ꝫ ꝛ qui pdiderat reuers⁹ ob solitudinem locoꝝ. inuenisset p̄fecto qđ ruerat. Hoc artificiū diabole tuū ē. non impedies voluntatē meaꝫ: argentū tuū tecū sit in perditionem. Hoc illo dicente: discus vt fum⁹ a facie ignis euanuit. Dehinc non vt ante in fantasmate: ꝫ ingentem auri massam in itinere conspexit. Verum hanc vtq; diabolus attulerit: an ad antonium ꝓbandum: q; nec veris opib⁹ inestaretur. virtus celestis ostenderit: ignorat. hoc tm̄ agnouimus: q; qđ visum est: aurum fuit. At ille magnitudinem ammiratus radiantis metalli. rapido cursu q̄si quoddam vitaret incendium: ad montem vsq; perrexit. ibi flumine transuadato. inuenit castellum desertum. plenum ob tpus ꝛ solitudinem venenatoꝝ animalium. in quo se ꝓstituens nouus hospes habitauit. Statimq; ad eius aduentū ingens turba serpentium: quasi ꝓsecutorem passa. pfugit. At ille obstructo lapidib⁹ introitu. panes mensiuꝫ sex (vt thebeis mos est) secum recondens nam crebro q annuꝫ incorrupti durare solent. necnō ꝛ exiguū hn̄s aque solitarius pdurabat. nusq; inde ꝓcedens: nunq; aliquem suscipiens: intantum vt cum bis in anno p tectum desup panes accipet. nullum cum deferentib⁹ hr̄et alloquium. ¶ Multis igr̄ videndi eum desiderio ꝛ studio req̄rendi. ante ostium eius pnoctantib⁹ audiebantur vt vulgi voces aduersum antonium. tumultusq; dicentium. Quid te nostris ingeris habitaculis: Quid tibi ꝛ deserto. Abscede a finib⁹ alienis. non potes nr̄as insidias sustinere. Et primo q dem qui foris erant existimabant aliquos homines scalis positis introisse: ibiq; contendere. Postq; ad pcauernam introspicientes nullum viderunt: demones contra eū intellexerunt contendere: ꝛ nimio metu pterriti. Antonij auxiliū flagitabāt. At ille ostio propinquans. ad consolandos fratres ne timerent. atq; vt inde recederent: precabatur. trepidantibusq; asserebat a demonibus incuti metuꝫ. signate vos inquiens. ꝛ abite securi: istosq; semetipsos sinite deludere. Itaq; illis reuertentib⁹ hic remanebat illesus: nec nunq; in certamine lassabatur. Accedentium eum augmenta profectuum vel debilitas repugnantium. maximum contentioni leuamen addiderat: tum ꝛ animo constantiam suggerebat. Rursusq; ad heremum venientibus turbis: quidam mortuum eum se existimauerant reperturas: ille autem psallebat intrinsecus. Exurgat deus ꝛ dissipentur inimici eius. ꝛ fugiant qui oderunt eum a facie eius. Sicut deficit fumus deficiant. vt liquescit cera a facie ignis. ita pereant peccatores a facie dei. Et iterum. Omnes gentes circundederunt me: ꝛ in nomine domini vindicaui in eis. ¶ Sic Antonius annis viginti solitarie transactis. atq; ab hominum segregatus aspectib⁹ pdurauit. Cū ergo multoꝝ ꝛ ꝓpositum imitari cupientium. ꝛ notoꝝ multitudo ad eum concurreret. necnon ꝛ patientium infinita se caterua glomeraret: tandē ptne iam p vim foris euulsis. quasi ex aliquo celesti aditu consecratus apparuit. Obstupuerūt vniuersi ꝛ oris gratiā ꝛ corporis dignitatem: q nec p quietem intumuerat. nec ieiunijs demonūq; certamine faciem eius pallor obsederat. sed econtrario quasi nihil tempis egisset. antiquus membroꝝ decor perseuerauerat. pro tam mira que in illo animi puritas fuit. Nunq; hilaritate nimia resolutus in risum est: nunquā recordatio-

ne peccati tristicia ora contraxit.non magnis stupē
tū se eleuat? ē laudibus. Nihil ī illo indecens solutu
do. nihil asperum q̄tidiana cum hostibus bella cō-
tulerant.sed tempata mens equali ad cuncta fereba
tur examine. Plurimos igr̄ ab immundis spiritib?
7 infirmitatib? varijs.dei gr̄a p Anthonium libera-
uit. Sermo eius sale conditus. consolabat? mestos.
docebat insc̄ios concordabat iratos.omnibus sua-
dens nichil amore xp̄i anteponendum. Proponeba-
tq̄ ante oculos bonorū magnitudinem futuro-
rum.7 dei clementiam. 7 beneficia retexebat indul-
ta.q̄ ꝓprio filio suo nō pepercerit. sed pro nr̄a oīm
salute eum tradiderit. Nec mora plura audientiū
corda.ad humanarum rerum contemptum.hec ei?
suasit ozo.7 habitande heremi.istud eius exordium
fuit. ¶ Quid sane 7 in arsenoytarum oppido gestū
sit.nō transibo silentio. Nam cum fratres vellet in-
uisere. 7 riuulum nyli qui cocodrillis 7 multis seuis
fluminis bestijs plenus erat.trāsuadare cēt necesse.
tam cū comitibus suis transiuit illesus.q̄s inde redi-
bat incolumis. Rursusq̄ in pristinis laborib? p̄se-
uerans.multos magisterio suo fratres confirmauit.
ita vt breui tempe plurima fierent monasteria. no-
uos antiquosq̄ monachos,p etate vel tempe.par-
no moderabatur affectu. Quadam autem die cum
sanctus anthonius congregatis fratrib? rogaretur.
vt eis institutoria largiretur p̄cepta.quib? cum ꝓ-
phetica fiducia exaltans vocem aiebat. ad omnem
quidem mandatorum disciplinaz.scripturas posse
sufficere.sed 7 hoc optimum fore.si mutuis seruicē
fratres sermonibus consolarentur. Et vos ergo in-
qt vt patri referte que nostis.7 ego q̄ p longam eta-
tem ꝓsecutus sum.quasi filijs indicabo. Hoc sit aī
primum cunctis in cōmune mandatum nullum ī ar-
repti ꝓpositi vigore lacessere.sed quasi incipientem
augere sp̄ debere qd̄ cepit.p̄sertim cum humane vi
te spacia. eternitati cōpata.breuissima sint. Ita ex-
orsus paululū siluit.7 āmiratus dei nimiam largita-
tem,rursus adiecit dicens. ¶ In presenti hac vita
equalia sunt,p rer̄ ꝓmutatione cōmertia. nec maio
ra recipit ab emente qui vendicat. Promissio autē
vite sempiterne.vili pcio compatur.Scriptum ē ēi.
Dies vite nr̄e septuaginta anni.aut vt multū octo-
ginta.quicquid reliquum est.labor 7 dolor est. Nñ
ergo octoginta aut centum.vt multum annis labo-
rantes.in dei ope vixerimus.non pari tempe regna
turi sumus in futuro.sed,p annis pdictis oīm nobis
seculorū regna tribuentur.Non terram bereditabi-
mus sed celum. corpus quoq̄ coruptum relinquē
tes.idipm cū incoruptione recipiemus. Ergo filio
li non vos aut tedium defatiget.aut vane glorie de-
lectet ambitio. non sunt enim cōdigne passiones h?
tempis ad supuenturam gloriam que reuelabit? in
nobis.Nemo cum despexerit mundū.reliquisse se
arbitretur ingentia.q̄ omnis terra ad infinitatē cō-
pata celoꝝ.breuis ac pua est.Si ergo nec vniuerso
orbi renunciantes dignū aliquid habitaculis possu
mus compensare celestib?.se vnusquisq̄ consideret
7 statim intelligit puis iugeribus agri.7 parietibus.
vel modica auri portiōne ꝓtempta.nec gloriari se de
bere quasi magna dimiserit.nec dedere quasi parua
sit recepturus. Ut enim cōtemnit aliquis vnā ereā
dragmam.ad dragmas centum aureas cōquiren-
das.ita etiam qui totius orbis dominium dereliq̄t.
centuplum de melioribus premijs ī sublimi sede re-
cipiet. Ad summum illud pspicere debemus q̄ etsi
nostras velimus retentare diuitias. lege mortis ab
ipis diuellimur inuiti. vt in libro ecclesiastes scriptū
est. Cur ergo non facimus de necessitate virtutem:
Cur non ad lucranda regna celestia vltro relinqui-
mus.qd̄ lucris istius fine pdendum est. Nihil eoꝝ
cure sit xp̄ianis que secum auferre non possunt. il-
lud potius debemus expetere.qd̄ nos ducat ad ce-
lum.sapientiam.s.7 castitatem.iusticiam 7 virtutez.
sensum quigilem. paupm curam. fidem in xp̄o ro-
bustam.animū ire victorem. hospitalitatem. Hec
sectantes.mansionem nobis in terra quietorum ꝑm
euangelium ꝓparabimus. Consideremus dñi esse
nos famulos.7 seruitutem debere ei a quo creati su
mus. Ut enim seruus ꝓteriti gratia famulatus.p-
sens aut futur̄ non contemnit imperium.nec audet
asserere qd̄ ex labore transacto instātis opis habe-
re debeat libertatez.sed iugi studio (vt in euangelio
scriptum est) eandem semp exhibet seruitutem. vt
7 domino placere possit.7 ne metum lucretur 7 ver-
bera.sic 7 nos diuinis cōgruit parere preceptis. scie
tes q̄ equus ille retributor.in quo quēq̄s inuenerit.
in eo sit iudicaturus.qd̄ ꝓphetica p Ezechielē vo-
ce testat. Nam 7 infelix Judas ꝓpter vnius noctis
impietatez.omī preteriti temporis labore priuatus
est. Jccirco tenendus est continuus instituti rigor.
habentibus deū auxiliatorem (sicut scriptum est)
quia omni ꝓponenti bonū.deus coopatur. ¶ Ad
inerciam aūt calcandam.apli precepta replicemus
quibus se mori quotidie testabat.similiter 7 nos hu-
mane conditionis vitam ancipitem retractātes.nō
peccabimus.Cum enim 7 excitati mane a somno ad
vesperam nos puenire dubitemus. 7 quieti corpora
pcedētes.de lucis nō pfidam? aduētu.7 vbiq̄ natu
re ac vite icerte memores. dei nos intelligam? pui-
dētia gubernari. Hoc mō nō delinquem?.aut aliq̄
fragili cupiditate raptabimur. Jmo nec irascemur q̄
dē aduersus aliquē.nec terrenos congregare thesau-
ros ambiemus. q̄nqui? metu q̄tidiani recess?.7 se
iūgendi corporis iugi expectatōe oīa caduca calca-
bim?. Cessabit mulier amor.libidinis extinguet? in-
cēdiū.inuicem nobis debita nr̄a donabim?. aī ocu-
los sp̄ hōtes vltie retributōis aduētū.q̄ maior formi-
do iudicij 7 penar̄ timor horrid?. sit 7 lubrice car
nis icētiua dissoluit.7 ruētē aīam q̄ ex eliq̄ rupe sus-
tētat. Jōq̄ pcor.vt ad finē ꝓpositi boni.omī labo-
re tēdam?. Nemo post tergū respiciēs. lot h imitet?
vxorē.p̄sertī cū dñs dixerit ī euāgelio.nullū ponetē
manus super aratrum.7 respicientem retrorsum.di
gnū eē regno celorum. Respicere autem retrorsum
nihil aliud est q̄s in eo penitere qd̄ ceperis. 7 mun-
danis rursus desideris obligari. Nolite queso vir-
tutis tāq̄s impossibile nomen pauere.nec pegrinū
vobis aut procul positum videatur hoc studium.
qd̄ ex nr̄o dei gr̄a pcedēte pēdet arbitrio. Hr̄s opis
homini inserta natura est.7 eiusmodi res est.que no
stram tm̄ erpectat voluntatem. Breci studio trans-

marina sectentur. ⁊ in alieno orbe constitutos. inanium frarum querant magistros: nobis xo nulla pficiscendi. nulla transfretandi fluctus necessitas imminet. in omni sede terrarum: constituta sunt regna celox. Unde ⁊ dominus in euangelio ait. Regnū dei intra vos est. virtusqz in nobis est: mentem tm̄ requirit humanam. Cui enim dubium est quia naturalis anime puritas. si nulla fuerit extrinsecus sorde polluta. fons sit ⁊ origo virtutum. Bonaz necesse ē eā esse: quam creauerit bonus auctor. Qsi forte cūctabimur: audiamus ihm̄ filium naue pl'o dicentem. Rectum facite cor vr̄m ad dominum deum israhel. Nec Jobes dissonam tulit de virtute sententiam: predicans rectas facite vias vr̄as. Siquidem hoc ē rectam esse animam: cuz eius principalis integritas nulla viciorum labe maculatur. si naturam mutauerit. peruersa tunc dicit'. si conditio seruetur: ⁊ virt⁹ ē Animam nr̄am cōmendauit nobis deus: seruemus depositum quale accepimus. Nemo causaz pōt extrinsecus situm: quod in se nascitur. Facturam suaz qui fecit: agnoscat. opus suum inueniat vt creauit. Sufficit nobis naturalis ornatus: ne deturpes homo qd̄ tibi largitio diuina concessit. Opera dei immutare velle: polluere est. Illud etiam solicite puidere debemus. vt tyrannicam ire superemus insaniaz. q̄ scriptum est. Jracundia viri iusticiam dei non operatur. Et iteruz. Desiderium concupiscens parit peccatum: quo prefecto mors gignitur. Diuine vocis p̄ceptum ē: vt iugi custodia tueamur animum. quia exercitatos ad supplantandū habem⁹ inimicos. demones. s. contra quos nobis p̄m apostolicam cōtestatōez pugna sine intermissione est. Ait. n. Non ē vobis colluctatio aduersus carnem ⁊ sanguinē: sed aduersus principatus ⁊ potestates hui⁹ mūdi. Aduersus spūalia nequitie in celestibz. Jngens eorum turba p istum volitat aerem: non pcul a nobis hostium caterua discurrit. Et diuersitatem quidē eox non ē mee puitatis exponere: sed hanc maiorib⁹ cōcedo rationem. ¶ Qd̄ autem in promptu est: ⁊ ignare non expedit dolos. s. eox aduersum nos compositos. breuiter indicabo. Hoc primū mentib⁹ debemus affigere. nihil deum fecisse qd̄ malū ē: nec ab eius institutione demonū cepisse initium. Peruersitas ista non nature: sed volūtatis est viciū. Boni etem̄ vtpote a deo cōditi. ex ppio mentis arbitrio. ad terras ruere de celis: ibiqz in sceni sordib⁹ voluntati gentilitatis impias instruxere culturas. Et nūc de nobis torquent' inuidia. atqz vniuersa mala cōmouere non cessant: ne pristinis eorum sedib⁹ succedamus. Diuersa aūt eox ⁊ partita nequitia ē. Quidā enim ad summū nocendi verticem puenere. Alij ex cōpatione peiorum vident' eē leniores atqz omēs p possibilitate virium diuisi. cōtra singulas causas sumpsere certamina. Jdcirco donum necessarium ē spirituum discernendox a domino petere: vt possimus tam fraudes eorum q̄z studia puidentes. aduersus disparem pugnam vnū dominice crucis eleuare vexillum. Hoc munere paulus accepto: docebat dicens. Non enix eius ignoramus astucias. Ad cuius exemplum etiā nos optz ex bis q̄ passi sum⁹: mutuis nos inuicem instruere sermonib⁹. Hostile illis contra omnes x̄pianos: maxime xo contra monachos ⁊ virgines x̄pi odium est. Lorum semitis laqueos pretendunt. eox mentes impijs atqz obscenis cogitatōnibus nitunt' euertere. sed nihil vobis in hoc terroris incutiant. Fidelib⁹ enim orationib⁹ atqz ieiunijs ad dn̄m confugientib⁹. statim corruūt: nec tamen si pāulum cessauerint. plenam putetis esse victoriam. Solent etiam saucij grauius assurgere: ⁊ mutata arte pugnandi. cū in cogitatiōe nihil egerint. panoz⁹ terrēt. assumentes nūc imlierū nūc bestiarum ⁊ serpentium formas: necnō ingentia q̄dam corpa. ⁊ vsqz ad tectum domus porrectum caput: infinitas spēs ⁊ militum cateruas. Que omnia ad primum quoqz crucis signum euanescunt. His quoqz agnitis fallaciaz modis incipiunt presagare: ⁊ futuroz dierum euentus. velle predicere. Cunqz ⁊ in his contempti fuerint: ipm̄ iam sue nequitie p̄cipem ac totius mali summitatem. ad subsidium sui certaminis vocant. ¶ Crebro denqz antonius talem a se visum diabolum asserebat: qualē ⁊ iob beatus. domino reuelante cognouerat. Oculi eius tāqz luciferi: ⁊ ex ore eius p̄cedunt lāpades incense. Crines quoqz incendijs spargunt'. ⁊ ex naribus eius fumus egredit'. quasi fornacis estuantis ardore carbonum. Anima eius vt pruna: flama vero ex ore eius glomeratur. Cum huiusmodi terroribus visus ē demonum princeps inquit antonius: ⁊ ingentia sepe (vt dixi) pmittens impietatis sue furit lingua magniloqua. d̄ qua dominus triūphauit ad iob dicēs. Arbitratur enim ferrum vt paleas eramentum vt lignum putriduz. maria vt terram. tartari profundū tanqz captiuum estimabit: abyssum vt ambulatorium. Per pphetam quoqz increpat: dicēs. Persequens comprehendam ⁊ omnem orbem terraruz manu mea vt niduz obtinebo. ⁊ vt ova derelicta auferam. Sic iniquus funereas euomens voces. bene viuentium aliquos frequent' illaqueat: sed nos nec eius pollicitatōib⁹ credere. nec minas formidare debemus. fallit enim frequenter: nihilqz verum pmittit. Nam si non mendacia cuncta loqueret': quo mōtalia ⁊ tam infinita pmittens hamo crucis vt draco aduncatus a dn̄o est. ⁊ capistro ligatus vt iumēntum. ⁊ quasi mancipium fugitiuū vinctus circulo. ⁊ armilla labia pforatus nullum omnino fideliū deuorare pmittit'. Nunc miserabilis vt passer ad luduz irretic⁹ a x̄po est: nunc comites suos q̄si scorpiones ⁊ serpentes calcaneo x̄pianox substrat⁹ gemit. Jlle qui vniuersa maria a se deleta plaudebat. ille qui orbez terraz manu sua tenē pollicebat': ecce a nobis vincit' ecce me aduersum se phibere non pōt disputantem. ¶ Cōtemnenda ē filioli penitus cum manibus verbis supba iactatio. Fulgur ille qui lucere se simulat: nō veri splendor ē lumis: ꝑ quibus arsurus est indicat flamas. Nam dicto citius recedēs: suaz secuz refert simulacra penaz. Solent etiam cuz modulatione nōnunqz apparentes psallere. Prob nephas adhuc ⁊ īpuro ore sacra scripturarum eloqa meditantur frequenter legentib⁹ nobis. quasi echo ad extrema verba respondent. Dormientes quoqz excitant ad orandum: vt totius noctis somnum er-

piant. Pleroscꝫ etiam in monachoꝝ nobiliꝝ habitu cohercent. ⁊ pristina quib conscij sunt peccata imputant: sed spernende sunt eoꝝ increpationes. ⁊ ammonitiones ieiunandi. vigiliaꝝ quoꝫ fraudulenta suggestio. Ob id enim familiares nobis species assumunt. vt affinitate virtutum nocentes: facilius virus interserant. ⁊ innocentes quoscꝫ per speciem honestatis elidant. Impossibile postea durumqꝫ hoc studium predicant: vt dum onerosum esse videtur quod ceptum est. ex desperatione tediuꝫ. ⁊ ex tedio succedat ignauia. Iccirco prophetа missus a domino: luctuosa denuncias sublimi voce dicebat. Ue illi qui potat proximum suum: subuersione turbida. Huiusmodi enim exhortamenta depranatoria sunt itineris quod ducit ad celū. Iccirco cum venisset dominus ad terras. ⁊ vera de eo demones inuiti predicarent. vere enim dicebant tu es christus filius dei viui. vociferantium ora claudebat. qui vinctas hominum linguas soluebat. ne cum preconio veri: Peruersitatis venena miscerent. ⁊ vt nos eius exemplo. etiam si profutura suaderent. in nullo his commodaremus assensum: quia profecto non congruit post libertatem a domio cōcessam. ⁊ scripturarum precepta vitalia: a dyabolo viuendi capere cōsilia: qui suum deserens ordinez sacrum xp̄i temerauit imperium. Propterea etiam dominus eum de scripturis loquentem iubebat tacere: quia peccatori dicit deus. Quare tu enarras iusticias meas: ⁊ assumis testamentum meum p os tuum: Omnia demones simulant colloquuntur sepe cum fratribus: sepe cum turba inconditos excitant sonitus. Manus applaudunt. sibilant. insipienter cachinnant. vt vel in puncto peccati christianuꝫ pect⁹ introcant. Cunctꝫ ab vniuersis fuerint repulsi. ad extremum debilitatem suam lamentatōne testantur. Et dominus quidem quasi deus: ⁊ sue conscius maiestatis obmutescere his iperabat. nos aūt vestigijs sanctoꝝ inherentes. eandez gradiamur viam: qui memoratas subtilius fallacias preuidentes canebant. Cum consisteret aduersum me peccator. obmutui ⁊ humiliatus sum: ⁊ silui a bonis. Et iterum. Ego ꝙ tanctꝫ surdus non audiebam. ⁊ tāctꝫ mutus non aperiens os suum: factus sum vt homo non audiens. christus silentium ip̄era uit vt nos dyabolo nichil credamus vt vincimus. Si orare cōpellunt: si ieunia suadent. non ex eoꝝ nos monitis: sed ex nostra consuetudine dirigamus. Denicꝫ etiam si irruentes mortem nobis intentare videntur: irridendi potius sunt qꝫ timendi: quia cum sint debiles minantur cuncta nec faciunt. hec quidem de istis iam tr an sitorie dixisse me memini: attam en eadem nunc explicanda sunt latius: quia non mediocrem affert repetitio cautelam. Aduenientе domino destructus est inimicus. ⁊ omne penitus eius robur elanguit. Propter quod pristine virtutꝫ memor: quasi tyrannus iam senescens: cum ruisse se videat in perniciem grassatur humanam. nec tamē potest firmum deo pectus cogitationum ⁊ ceterarum fraudum arte peruertere. Nam luce clarius ē. quin aduersarij nostri cum nec humana carne sint septi. vt cauſarij valeant. iccirco nos a se nō posse superari. quia clauso ostio introire non valeant. Et re uera si fuissent hoc fragili corpore colligati: obseruato introitu hisdem negaretur accessus. Cum autem (vt diximus) hoc impedimento sunt liberi. et obstructa penetrēt. atqꝫ in omni licenter volitent aere: manifestum est. ob eneruationem eoꝝ permanere ecclesie corpus illesum. Denicꝫ satellites impij cum principe suo dyabolo: quem saluator in euangelio homicidam ⁊ patrem malicie ab initio fuisse firmat: nobis aduersuꝫ se dimicantibus fortiter nullo modo cessissent. si potestas eoꝝ non fuisset ablata. Nam si mentior: cur nobis satanas parcis: qui vbiqꝫ discurris: Cur qui nullo clauderis loco. aduersum te viuentium ⁊ disputantium non potes labefactare constantiā: Sed fortasse nos diligis qꝫs quotidie conaris obruere: aut credibile est: te esse bonitatis magistrum ⁊ fauere magis optimis qꝫ nocere: Et quid tam carum tibi potest esse qꝫ ledere: maxime eis qui tuis sceleribus viriliter repugnant scōm quod scriptuꝫ est quia abominatio est pietas peccatori. Quis tam fecundum ad maliciam possidet pectus: Quis tam meditatas implere conatur insidias: Scimus te impurissimū cadauer. Scimus quia iccirco viuimus christiani. ⁊ contra te nobis est secura congressio: quia infirmatus es a domino. Ideo te tuis confoderis iaculis: quia minationē tuam non sequitur effectus. Qꝫ si fallimur. cur cum terrore simulato: cur cum magnitudine corporum nostraꝫ aggrederis fidem: Si voluntatem sequeretur possibilitas: tm̄ tibi velle sufficiat. Is enim potentie mos est. non extranea fallacie argumento cōquirere: sed sua virtute complere quod cupiat. At nunc dum theatrali mutatione formarum quasi rudem infantiam scenica niteris simulatione deludere exhaustas vires manifestius probas. Nunquid nā verus ille angelus contra assyrios missus a domino. aut populoꝝ eguit societate: aut sonitus quesiuit aut plausus: ⁊ non potius tacitam exercens potestatem. centumoctaginta quinqꝫ milia hostium sermone velocius iuxta iubentis domini prostrauit imperium: Uos ergo cum fragiles sitis viribus: perpetuus vos consequitur interitus. An dicet aliquis. Cur dyabolus egrediens. beati iob omnem in ruinam impulit domum: Cur eius opibus penitus dissipatis. parietum quoꝫ fundamenta subuertens vnum muneroſe sobolis coacernauit sepulcrum: Cur ipsum ad extremum diri vulneris nouitate percussit: Qui hoc opponit. audiat e diuerso. non dyabolum potuisse hoc. sed dominum. a quo potestas aduersum nos dupliciter datur. vel ad gloriam si probamur. vel ad penam si delinquimus. quin potius ex hoc animaduertat. nec contra vnum quidez hominem. dyabolum quicꝫ potuisse. si non potestatem accepisset a domino. Nullus enim quod sue ditōnis est: ab alio deprecatur. Sed quid iob memoro: quem nec expetitum potuit vincere: Nec contra iumenta quidem eius. ⁊ contra oues. nec contra sues. sine concessu dei proprium robur exercuit. sicut in euangelio scriptum est. Demones autem rogabant eum dicentes. Si eiicis nos: mitte nos ī gregem porcoꝝ. Quomodo igitur, qui porcoꝝ

Vita Sancti Antonij Abaris. prima hexemina

Denique etiaꝫ Si inuentes:

Morem Nobis: inuentare videntur

Nullus enim quod Sue ditōnis est:

expetunt mortes.ymaginem dei homines. 7 tamcarum cõditori animal:suo valebunt iure peruertere Magna dilectissimi aduersum demones arma sũt: vita sincera 7 intemerata ad deum fides. Credite mihi expto.pertimescit sathanas recte viuentium vigilias.orationes.ieiunia.mansuetudinem. voluntariam paupertatem.vane glorie contemptum. humilitatem.misericordiam.ire dominatum.7 precipue purum erga xpm amorem. Nouit deterrimus coluber.ex precepto domini:sub iustorum se iacere vestigijs.qui ait. Ecce dedi vobis ptãtem calcare sup serpentes 7 scorpiones:7 sup omnẽ virtutem inimici. ¶ Si autem 7 diuinationem se habere simulantes. venturos fratres nunciauerint: 7 affuerint q̃s venire predixerant.nec sic fides est comodãda mẽdacibus. Ob id enim precessere venientes.vt credulitas sibi paretur ex nuncio. 7 postea aditus ex credulitate fallacie. Verum ĩ hoc nullũ xpiano debet esse miraculum.cum non tm̃ qui leuitate nature per cuncta discurrunt.valeant preuenire gradientes:ꝫ homines quoq; equorum velocitate puecti nunciant affuturos. Non enim ea que nondum fieri cepta sunt referunt.quia dominus solus ꝓscius est futurorum:sed quorum conspiciunt in actu initiũ.eorum sibi tanq̃ fures.apud ignaros vendicant notõnem. Nam quantos nunc putatis.qui possunt velocitate puerili istum ceptum nostros q̃ contra se ꝫmones.ante relatum alicuius hic positi.longe manentibus indicare. Quod vobis ꝓspicuum fieri ꝑ exemplis. Si quis a thebaide aut alicuius regionis oppido cepit,pficisci.7 hunc demones in itinere viderint ambulantem.pnicitate memorata.pñt ꝓdicere venientem. Ita 7 de nyli inundatione soleni. cum multas in ethyopia viderint pluuias.e quibus fluuius intumescens vltra alueum effluere consueuit:precurrentes ad egyptum.nunciant amnis aduentum. Hoc autem 7 homies si illis celeritatis cẽt tanta natura:facile nunciarent. Ut enim speculator beati dauid ad verticem loci cellsioris ascendens:ꝓr q̃ hi qui in terra erant prospiciens venientes:nõ quedam incerta de futuris.ꝫ de his qui venire ceperant:nunciabat.sic 7 demones cura puigili omia cõsiderantes.rapido cursu sibinuicem nunciant.Sed si forte contigerit.vt dei nutu ad finem cepta nõ veniant:hoc est.si aut viator e media regrediatur via. aut suspensis nubibus:aque ad altum celi cardines deferantur tunc decipientium vna cum credentib⁹ error aperitur. Hec gentilitatis fuere principia.his presagatorum dolis apud delubra demonum. quõdam credebantur oracula. que aduentu domini nostri hiesu xpi indicto silentio obmutuerunt.suosq̃ ꝓdidere captiuos. Quis rogo medicum. ex obseruatione morborum cum anime estuantis incendiũ de venarum pulsu leui digitorum scrutatur attractu.diuinam arbitratur habere noticiã: Quis gubernatorem nauigatõnis sue viam inter celi sydera req̃rẽt.maiestatẽ oẽ venerat:. Quis agricolã ꝺ aridis estatẽ feruoribꝰ.autꝺ hyemali aq̃ largitate. vl frigore disputãtẽ.ñ ꝓpotꝰ ex peritia laudat.q̃ dei ꝓsect noiẽ: Nec vt ꝓcedãꝰ paulisp. si ꝟa demões nũciarent:respõdete mihi.q̃s fructꝰ ẽ nosse venientia: Nunquid aut sciens hec aliquando laudatus. aut punitus est nesciens: In hoc vnusquisq̃ sibi ꝑparat.seu tormenta seu gloriam si vel negligat scripturarum mandata vel faciat. Nullus ob id nostrũ hanc arripuit vitam.vt habeat prescientiam futurorum:sed vt preceptis domini obediens.amicꝰ incipiat esse de seruo. Curandum est non ꝓscire q̃ venunt sed implere que iussa sunt:nec institutõnibus bonis hanc flagitare mercedem.cum magis debeamus victoriam contra dyabolũ ab auxiliatore domino postulare.Sed si forte aliq̃s hoc libent assumit.vt futura cognoscat habeat purum cor.qr credo animam deo seruientem.si in ea ꝓseuerauerit integritate. qua renata est. plus scire posse q̃ demones. Talis erat anima belisei q̃ alijs incognitas virtutes videbat. ¶ Nunciam ceteras vobis demonum explicabo fallacias.Solent nocte venientes angelos dei se fingere.laudare studium.mirari pseuerantiam.futura premia polliceri.Quos cum videritis:tã vos q̃ domos vestras crucis armate signaculo.7 confestim dissoluentur in nihilum. quia metuunt illud trophẽũ.in quo saluator aereas expoliens virtutes.eas fecit ostentui. Solent etiaꝫ varijs saltationibus membra torquere.7 nostris procaciter offerre se visibus. vt mentem pauore: 7 corpus horrore concutiant. Sed 7 ĩ hoc fides deo tuta fugat eos quasi infirma ludibria.Non est autem difficilis bonorum spirituum malorumq̃ discretio: q̃ sic deo tribuente pãditur. Sanctorum angelorum amabilis 7 tranquillus aspectus ẽ.quia non contendunt neq̃ clamabunt. neq̃ aliquis audiet vocem eorum:verum tacite leniterq̃ properantes: gaudium. exultationem.fiduciã peccatoribus infundunt.Siquidem cum illis est dominus. qui est fons 7 origo leticie. Tunc mens nostra turbida sed lenis 7 placida angelorum luce radiatur.tunc anima celestiũ ꝓmiorum auiditate flagrans e fracto si posset humani corpis domicilio: 7 membris exonerata mortalibus.cũ his quos videt abire festinat ad celum. Horum tanta benignitas ẽ vt si quis ꝓ ꝺitione fragilitatis hũane miro fuerit eor fulgore perterritus. omnem continuo ex corde auferãt metũ. Ita gabriel cum zacharie loq̃rẽt ĩ templo.7 angeli cũ diuinũ virginis ptũ pastoribꝰ nũciarent.7 qui domici corporibus agebant excubias:securis videntiũ se mẽtibus ostendentes.ne metuerent imperabãt.Metꝰ eĩ nõ tm̃ ex pauore animi.q̃tũ ex magnarũ rerũ sepe cõcutit aspectu. Pessimor vultꝰ truces.sonitus horrẽdi.sordidi cogitatus: plausus motusq̃ indisciplinator adolescẽtũ vel latronũ.e quib⁹ ꝓfert timor anime. sensibus torporincutitur: odium christianorum monachorum meror tediũ suorum recordatio 7 metus mortis. cupido nequitie. lassitudo virtutis.rordis hebetatio. Si igitur post timorem horrore concepto successerit gaudium. et ad deum fiducia.atq̃ ineffabilis caritas:venisse sciam⁹ auxiliũ.qr securitas aĩe:pñtis maiestatis indiciũ ẽ. Sic nãq̃ 7 abrahã pñarcha vidẽs deũ gauisꝰ ẽ. 7 iohannes cuz mariã supuenisse sentiret. q̃ ĩ sacri-

ventris hospitio vniuersitatis gestabat parentem: exultauit.necdum natus in gaudium. Si autem incussa formido permanserit:hostis est qui videtur: quoniam nec refouere nouit: vt gabriel pauentem virginem ne timeat: iubet. 7 sicuti pastores nuncio consolati sunt. quinimo pauorem duplicat. 7 vsq; ad profundam impietatis foueam: vt sibi homies prosternantur:impellit. Exinde misera gētilitas dominice interdictōis ignara falso demones deos opinata est.christianorum autez populos his fallacys irretiri non passus est dominus.qui dyabolū i euāgelio audacter sibi principatum omnium presumētem repulit dicēs. Vade retro sathanas. Scriptū est enim. Dominum deum tuum adorabis:7 illi soli seruies. Horum verborum etiam nobis licentia ē tributa.q; iccirco locutus est talia. vt similitudo tēptamentorum auctoris nostri frangerent eloquijs.

¶ Illud quoq; mi carissimi āmoneo vt vite magis sit vobis q̄ signorum solicitudo. Nullus ex vobis hec faciens.aut ipe superbia intumescat:aut despiciat eos qui facere non possunt. Conuersationem magis scrutamini singulorum. in hac 7 imitari vos que perfecta sunt: conuenit 7 implere que desunt. Nam signa facere non est.nostre paruitatis:sed domini potestatis.qui ad discipulos gloriantes i euāgelio ait. Ne gaudeatis. quia demones vobis subiecti sunt.sed q̄ nomina vestra scripta sunt in celis. Nominum enim in libro vite conscriptio: testimonium est virtutis 7 meriti: expulsio autem sathane largitio saluatoris est. Unde his qui non in vite laboribus:sed in prodigijs exultabant dicentib⁹. Nōne in tuo nomine demonia eiecimus. 7 in tuo nomie virtutes mltas fecim⁹ rñdebit dñs. Amē dico vob. ñ noui vos. Discedite a me operary iniq̄tatis. Nō enim nouit dominus vias impiorum.hoc ergo magnopere postulemus: vt donum spirituum discernendorum mereamur accipere.quo ꝑm sententiam scripturarum omni spiritui non credamus. Voluera quidem iam finire sermonem.7 silentio premere quecunq; mee acciderant paruitati.sed ne putetis me frustra commemorasse que euenire non possent.iccirco licet insipiens fiam.tamen dominus qui secrete mentis est inspector.nouit non me causa iactantie:sed vestri gratia profectus hoc facere.pauca replicabo de plurimis. Quotiens me nimijs laudibus efferre conati sunt.cum a me in nomine domini maledicta reciperent: quotiens augmenta nyli fluminis futura dixerunt.cum a me audirent.7 hoc ad vestram quid pertinet curam.quotiens minitātes vt milites armati scorpionibus equis. beluis.et varijs serpentibus circundederunt me. 7 domum in qua eram replauerunt.cum ego econtra psallerē. hi in curribus 7 hi in equis.nos autem in nomīe domini dei nostri magnificabimur:7 statim misericordia xp̄i fugabantur. Quodam autem tempore cū ingenti luce venientes.dixerūt.venimus antoni nostrum tibi prebere fulgorem. Et ego clausis oculis (quia lucem dyaboli dedignabar aspicere) orabaz 7 dicto citius impiorum lumē extinguebatur. Post menses autem paucos.cum me coram psallerent.et de scripturis sibimet sermocinarentur: tanq̄ surdus non audiebam. Commouerunt aliquado monasterium.7 ego mente immobili dominum deprecabar. Sepe strepitus.sepe saltatōnes.sepe sibilos ingesserunt. 7 me psallente. sonus eor in voces flebiles vertebantur. ¶ Credite mi filioli quod dicturus sum. vidi aliquando dyabolum celsum corpore.qui se dei virtutem 7 prouidentiam ausus est dicere:7 ait ad me. Quid vis vt a me tibi donetur antoni. At ego spectaculum maximum in os eius ingeminans.totum me in eum xp̄i nomine armatus ingessi:7 statim ille ꝑcerus aspectu:inter medias manus exoleuit. Jeiunanti etiam mihi visus est vt monachus:7 panes offerens. his sermonibus suadebat vt vescerer.7 huic aliquid indulgerez corpusculo. Et tu inquid homo es.7 humana fragilitate circūdaris:labor paululum conquiescat. ne egritudo surripiat. Jlico luridaz faciem serpentis agnoui.et cum ad cōsueta xp̄i munimenta confugerem: tanq̄ ꝑ feneſtram fumus laberetur euanuit. Auri q̄z decipulam mihi in deserto frequēter detendit.qđ ideo offerebat: vt aut visu irretiret me aut tactu vapularet me. Nam sepe me a demonibus non denego verberatum. Canebam autem sic.nullus me sepabit a caritate xp̄i. Ad cuius vocis auditum.in se inuicem,desurentes.non meo sed domini fugabant imperio.qui ait: vidi sathanam quasi fulgur cadētem de celo. Hec ergo filioli.aplici memor eloquij i me transformaui: vt propositum vestrū nec demonum terror.nec aliqua lassitudo dissolueret. ¶ Sz quoniam ob vestram vtilitatem multa memorādo insipiens factus sum:huius rei vobis imptiri cupio notionem.quam veram esse nullus ambigat audiētium. Pulsauit aliquando demon monasterij ostium:egrediens video hominem enormi sublimitate porrectum caput vsq; ad celum. Cum ad hoc quisnam eēt inquirerē:ait. Ego sum sathanas. Et ego. quid inquā hic queris:rñdit. Cur mihi frustra imputant monachi. Cur mihi xp̄ianorum populi maledicunt:Et ego. Juste faciunt. Tuis enim frequēter molestantur insidijs. At ille ait. Nihil ego facio: sed ipi seinuicem turbant. Nam ego miserabilis factus sum. Rogo. Nonne legisti.quia defecerūt inimici framea in finem. 7 ciuitates eorum destruxisti: Nullum iam habeo locum. nullā possedero ciuitatem:iam mihi nulla sunt arma. Per oēs nationes. cunctasq; ꝓuincias. xp̄i psonat nomē: solitudines ipe.monachorum stipātur choris. Jpsi se queso tueantur 7 me sine cā nō lacerēt. Tunc ego dei grāz cū alacritate miratus:sic ad eum locutus suz. Nō tue veritati (que nulla est) tamnouam 7 tāinauditam ascribo sententiam. Nam cum fallacie caput sis. ꝑ sine mendacio coactus es confiteri.vere ei ihs tuas fūdit⁹ surripuit vires:7 honore nudat⁹ āgelico.volutaris in sordibus. Vix dum verba compleueraz. 7 ille sublimis saluatoris nominatione dejectus est.

¶ Que ergo iam o filioli poterit residere cunctatio:que trepidatio manebit vlterius:Quis vos eorum turbo poterit cōuellere:Secure sint anie singulor.nō sibi fingant vanas cogitatōnes. vana discrimia:nō aliquis timeat a dyabulo sublatū ad ꝓcipitia se posse deferri. Pellat omnis anxietas:do-

minus enim qui nostros ꝓstrauit inimicos. manēs vt ꝓmisit in nobis. a varijs nos sathane muniuit incursib⁹. En ipe dyabolus qui hmōi cū suis satellitib⁹ exercet astutias: nihil se posse ꝓtra xp̄ianos fatetur. Jam cure xp̄ianoꝝ z monachoꝝ sit: ne ꝑ eoꝝ inertiā vires demonib⁹ ꝓbeant. Naꝫ quales nos z nr̄as reppererint cogitationes: tales se nobis p̄sta re ꝓsueuerunt. Et si qō in pectoꝛib⁹ male mentis et pauoꝛis semen inuenerint: q̄si latrones qui deserta obsident loca: ceptos cumulant timoꝛes. z crudelit̄ imminētes: infelicē ꝓpiunt aiam. Si aūt alacres fuerimus in dño. z futuroꝝ bonoꝝ cupido nos succenderit: si sp omnia manib⁹ dei committamus. nullus demonum ad expugnandum valebit accedere. magis aūt cū munita i xp̄o coꝛda ꝓspexerint: ꝓfusi reuertunt̄. Ita z iob firmatū i dño dyabolus refugit: z infelicissimum iudam expoliatū fide: vinculis captiuitatis innexuit. Una ē enī rō vincendi inimicum leticia spūalis. z anime dñm sp cogitantis iugi recoꝛdatio. que demonum ludos quasi fumū expellens: ꝓsequet̄ aduersarios potius q̄ timebit. Non ē enim nescius sathanas ignū futuroꝝ: z estuantis gehenne copiosa nouit incendia. Sz vt mea iā claudat̄ oratio: illud in finē cōmemoꝛo. Cum aliq̄ se vobis obtulerit visio: audacter requirite quis sit ille: z vnde venerit: ac sine moꝛa si sanctoꝝ fuerit reuelatō angelica ꝓsolatōe timoꝛ vertet̄ in gaudium. Si ꝛo dyaboli fuerit oblata temptatio: fidelis aīe ꝓcunctatōib⁹ euanescet. qꝛ maximum est securitatis indicium. interrogare quisnam ē z vnde. Sic z naue filius auxiliatoꝛē suum interrogando cognouit. nec danielem ꝓcūctātē latere potuit inimicus. ¶ Post q̄ antonius dicendi finem fecit: letantib⁹ cunctis in alijs virtutis cupido exardescebat: i alijs infirma refouebat̄ fides ex alioꝝ mentib⁹ falsē opiniones pellebant̄. ex alioꝝ sensib⁹ inanium terroꝝ pellebat̄ accensio. simulq̄ cū iam demonū insidias ꝓtenerent. mirabant̄ in antonio tantā gr̄am spirituū discernendoꝝ quā dño tribuente: ꝓcepat. ¶ Erant igit̄ in monte monasteria tanq̄ tabernacula plena diuinis chorꝫ psallentium. legentium. oꝛantiū. tātumq̄ ieiunandi: z vigiliarum ardoꝛem cunctoꝝ mentib⁹ sermo eius afflauerat. vt future spei auiditate. ad caritatem mutuam z miseꝛicoꝛdias indigētib⁹ exhibendas: iugi studio laboꝛarent. qui infinitā regionē quandam: z oppidum a mundana cōuersatione seiunctū. plenum pietatis atq̄ iusticie videbant̄ incolere. Quis tantū monachoꝝ agmen aspiciēs: virilem illum concoꝛdie cetum cernēs. in q̄ nullus nocens: nulla detractio susurronis: sed multitudo cōstinentiū z certamen officium erat: non ī hanc statim erūperet vocē. quam bone domus tue iacob. tabernacula tua israel tanq̄ nemoꝛa obumbrātia. tanq̄ padisus sup fluuios. tanq̄ tabernacula que fixa sunt a domino tanq̄ cedri circa aquas. ¶ Duꝫ hec ita gerunt̄. quib⁹ indies beate vite studium creſceret. antonius mansionem in celo positam recoꝛdans: z p̄sentis vite despiciens inanitatem. quasi parua essent quecunq̄ iam gesserat. sepatus a fratribus instituebat̄. Cunq̄ eum siue cibum siue somnum indulgere coꝛpusculo. aut alias nature necessitates cogeret humana confectō: miro afficiebat̄ puꝛoꝛe q̄ tantā anime libertatem. modici carnis termini cobercerent. Nam frequenter cuꝫ fratrib⁹ sedēs. a cibo qui fuerat apposit⁹: memoꝛia esce spūalis abstrahebat̄. Edebat tñ vtpote homo. sepe solus: sepe cum fratribus. Et cum hec mira (vt p̄dixi) ageret. cum confusione anime ¡adhibendam magnopere coꝛpi diligentiam psuadebat dicens. nec coꝛp⁹ esse penitus enecandū ne opatio contra voluntatē creatoꝛis dissolueret̄: z ob id omne studium anime conferendū. ne vicijs supata coꝛporeis. ad eternas inferni tenebras truderetur. quinimmo indultū sibi ꝓpt̄ alteros in carne imperium vindicans. domiciliū suū vt apostolus paulus ad tercium celum subleuaret. Asserebat hoc a saluatoꝛe preceptuꝫ ī quo ait. Nolite soliciti esse coꝛpoꝛi quid vestiamini. ¡z ne quesieritis quid manducetis aut quid bibatis. quia hec gētes querunt: vester autem pater nouit q̄ indigetis his omnib⁹. Querite ergo primū regnuꝫ dei z iusticiam eius: z hec omīa adijcientur vobis. ¶ His rebus transactis. cum p̄secutio impissima maximiani furoꝛe vesano vastaret ecclesiam. sanctis martiribus alexandriā ꝓductis: relicto z ipe monasterio secut⁹ est futuras xp̄i victimas: dicens. ¶ Pergam⁹ ad glorioſos fratrum triumphos. vt aūt ipi ꝓgrediamur: aut spectemus alios preliantes. Et amoꝛe quidem iam martir erat sed cum tradere se vltro nō valeret. z sociari confessoꝛibus in metallis vel in carceribus constitutis: magna cum cura z libertate ingredientes ad iudicem: exhoꝛtabatur. ne terroꝛe impioꝝ subacti. dominum negarent. Jamq̄ sententia coꝛonatos exultans. quasi ipe vicisset: vsq̄ ad locum felicis sanguinis prosequebat̄. Quoꝛē motus iudex ob antonij sociozumq̄ eius constantiā: ꝓcepit nullū penitus monachoꝝ. aut obseruare iudiciū. aut in ciuitate versari. Et ceteris quidē omnibus in illa die placuit abscondi. Antonius autem impauidus neglecto p̄secutoꝛis imperio. lauit ependiten. id̄ est scapulare suum. Et alia die stans in quodam eminenti loco candente precinctus veste: ¡p̄cedentē iudicē suo ¡uocabat aspectu. flagrās cupiditate martirij. ostendebat̄q̄ nobis contēptoꝛē penarū. z moꝛtis in xp̄ianis animum p̄seuerare debere. intantum vt contristaret̄. quia volenti pati ꝓ dei noīe. martyrium non dabatur. Sed dominus qui suo gregi parabat magistrum. seruauit antonium. vt institutio sicuti factum est monachoꝝ: non solum oratōne eius. sed z conspectib⁹ firmaretur. Nunq̄ tñ a confessoꝛ vestigijs separatus est quin maxima circa eos cura. z caritatis vinculo colligatus. magis carcerem patiebatur exclusus. Postq̄ autem p̄secutōis turbo defluxerat. z beato epō petro iā ob martirij gloriam coꝛonato. ad pristinum monasterium regressus est: quotidianum fidei ac conscientie martyrium merebatur. acrioꝛib⁹ se ieunijs vigilijsq̄ conficiens. vestimento cilicino intrīsecus desup pellicio vtebatur. nunq̄ coꝛpus lauans. nunq̄ a pedib⁹ soꝛdes abluens. nisi cum ꝑ aquas transire necessitas cōpulisset. Nullus demq̄ antonij coꝛpus nudum anteq̄ moꝛeretur vnq̄ vidit. ¶ Quodam autem tēpoꝛe cum ab omnium se amouisset oculis. z clauso

monasterio neminez omnino suscipieret. martinian⁹ militum ꝓpositus. cuius filia immundi spiritus infestationibus quatiebatur: pulsans ostium obsecrabat vt suo pigneri subueniret. z exiens deum oro filia deprecaretur. Tunc ille aperire quidem minime voluit: ꝓspiciens ꝯo desuper ait. O homo qd meum poscis auxilium: Mortalis z ego sum: z tue socius fragilitatis. Si autē credis in xpm cui deseruio. vade z ꝑm fidem tuam ora deum. z sanabit filia tua. Confestim ille credens abijt: z inuocato hiesu. filiaz reduxit incolomem. Multa z alia mirabilia p illum dominus operatus est (z merito) qui enim ꝓmisit in euangelio. petite z dabit vobis. inuento qui eius gratiam meretur accipere. suam potentiaz non negauit. Nam plures deratorum ante monasteriū eius clauso introitu dormientes: fidelib⁹ p eū ad xpm precibus curabantur. Hec illi multitudo deuentium: desideratam solitudinem auferens tedio fuit. ¶ Metuens itaqz ne signorum copiosa concessio. aut suos animos extolleret: aut alios plus de se qz̄ videbant in ipso cogeret estimare. ad superiorez thebaidem pergere cogitauit. vbi nullus euz agnosceret. Et a fratrib⁹ acceptis panibus. sedebat sup fluminis ripam. transitum nauis obseruās. Illo talia cogitante: vox ad eum desuper facta est: dicens. Antoni quo pergis z quare: At ille intrepide quasi consuetam vocem loquentis agnosceret: respondit. Quoniam non sinunt me quiescere populi. ideirco ad superiorem thebaidem ire optimum duxi. precipue quia ea erigor. que virtutem mee pusillanimitatis excedunt. Et vox ad illum ait. Si ad thebaidem vadas z ad pastoralia vt cogitas: pergas. maiorem ac duplicem sustinebis laborem. Si autē vere quiescere cupis: vade nunc ad interius desertū Cumqz antonius diceret: z quis mihi locum auiuz potent ostendere. ignarus enī sum locorum: Cōfestim ei vox que loquebatur. saracenos indicauit. q̄ mercandi gratia ad egyptū ire consueuerant. his appropinquans antonius: rogauit vt se pariter adducerent in desertum. Nullus obnisus est. sed tāqz̄ a deo missum comitem suscipientes: amplexi sunt eius societatem. Tribus autem diebus z noctibus itinere confecto. inuenit montem valde excelsuz: ad cuius radices fons aque dulcis labebat: z campus haut magnus totum ambiens montez. qui palmis ꝓpaucis. z his neglectis consitus erat. Hunc antoni⁹ locum quasi a deo sibi offerretur amplexus ē. Is enim erat quem sibi ad fluminis ripam sedenti qui loquebatur: ostenderat. Et primo quidem accipiens a comitibus panes solus remansit in monte. nullo alio cum eodem conuersante. Quasi propriā enim domum agnoscens. habebat locū illum. Saraceni quoqz videntes eius fiduciam optato p euz transitu panes eidem cum leticia deferebāt: necnō palmarum licet mediocri attamen aliquāto solacio refouebatur. ¶ Exinde cum fratres agnito loco tāqz̄ ad patrem filij. solicite alimenta transmitterent: videns antonius q̄ ob suum refrigeriū. multis onerosus labor indiceretur. z parcens etiam in hoc monachis. rogauit vnum de aduenientibus. vt sarculū sibi bis acutum cum frumento deferret. Quib⁹ allatis circuiens montem haud grandē. culture aptū reperit locum. ad quem diriuata aqua desuper poterat influere. Ibiqz seminauit. atqz exinde annuuz sibi panem laborans: gaudebat q̄ sine cuiusqz̄ molestia ex propriis manibus viueret in deserto. Sed cum rursus etiam illuc quidam venire cepissent. misertus est lassitudini eorum: z holus in paruo terre cespite coluit: vt post asperum iter aliquando venientes. solacio refouerentur. hoc fratruz fuit refrigeriū. z paruulam messem. quam bestie q̄ propter aquā illuc aduenie bant depaste sunt: e quibus vnam apprehendens dixit omnibus. Cur me leditis. nihil a me lese: Abite. z in nomīe domini. ne huc appropietis vlterius. Quis non credat post hanc denuncia tionem quasi timentes: nunqz illuc bestias propinquasse: Sic antonium impenetrabilia montium et deserti intestina captantem. orationibus etiam dedito. introeuntes fratres magnis vir precibus extorserunt: vt oluas z legumen z oleum. quod post menses aliquot ministrabant: dignaretur accipere. z senili modicum laxaret etati. Proh nephas quā tas ibi conuersans expertus est luctas: vere scōm quod scriptum est. non illi aduersus carnem z sanguinem fuisse colluctationem. sed aduersum principatus z potestates: ab his qui ad eum ingrediebantur: agnouimus. Illic enim tumultus z voces populi. armorum qz̄ sonitus prorsus plenum montem demonum multitudine se vidisse referebant. ipsum etiam quasi contra inimicos palam resistentem. et fortiter colluctantem. Qui tamen et aduenientes suo refouebat hortatu: z flexis genibus armisqz̄ orationum. omnem sathane prosternebat exercituz. Admiratione plane dignum est. in tam immani solitudine vnum hominem. nec demonum quotidianas expauisse congressiones. nec tantarum bestiarum quadrupedum siue reptilium. diuerse cessisse feritati. Juste dauid cecinit. Qui confidunt in domino sicut mons syon non comouebitur ineternum. Immobilem z tranquillam retinens animi firmitatem: z demones fugabat. z feras (sicut scriptū ē) secū pacificabat. Sed z dyabolus (vt supradictus p pheta ait) obseruans eum. frendebat dentib⁹ suis. z ille saluatoris auxilio. ab vniuersis tutus perseuerabat insidijs. ¶ Quadam ergo nocte cum perui gili cura obsecraret dominum. tantos in monasterium eius bestiarum greges coacernauit: vt oēs he remi belluas circū se aspiceret. Que cum rictu oris morsum corpori minitarētur: intellexit hostis astutias. dixitqz̄. Si a domino in me vobis est tributa licentia. deuorate concessum. si autem demonuz huc venistis impulsu quantotius abite. quia xpi famulus sum. ita factum est: z cum iubentis voce omnis bestiarum multitudo quasi maiestatis verbere deteretur: aufugit. ¶ Non multi post hec fluxerant dies: z alia oritur cum eodē hoste certatio. Opante illo (nam sp vt venientibus pro bis que sibi detulerant aliquod munusculum rependeret: laborabat) traxit quidam sportelle quam texebat triciaz: siue funiculum. Ad cuius motuz exurgens: vidit bestiam pubetenus humanam faciem preferentem: que exinde in asinaz finiebatur. Post cuius aspe-

ctum. vexillum crucis in frõte sua pingens: hoc tm̃ ait. Christi seruus sum. si ad me missa es non fugio. Nullum in medio spacium. 7 statim in forme ꝑdiguum dicto otius cum satellitũ turba fugit: 7 in medio cursu ruens extinctum est. Ista autem explosi mors atq; enecatio prodigij: demonum erat cõmunis interitus: qui omni studio laborantes: antoniu a deserto deducere non valuerunt. Mirandis plus miranda succedunt. ¶ Non grande post ista tempus excesserat. 7 tantarum victoriarum homo fratrum precibus vincitur. A monachis eniz rogatus vt eos dignaretur inuisere. vna cum his profectus est. impositis camelo aqua 7 panibus: quia nusq; ꝑ ter monasteriꝝ locuz ex quo hauserãt. potalis aqua ꝑarentem viam reperiebatur. Verum in medio itinere: bibendi subsidia defecerunt. Ardor nimi⁹. est⁹ intolerabilis: mortem cuncta minitantur. Circueũt 7 querunt saltim collecta pluuiꝝ lacunam: nihil prsus remediꝝ. nihil occurrit penitus ad salutem. Camelus quasi perituꝝus. 7 ipe estuans dimittit. estuans pectus exurit. 7 sitis desperatõe feruescit. Mouit senem fratrum commune discrimen: 7 vehemẽtissime contristatus ingemuit. De hinc ad solita ꝑcum auxilia confugiens: paululũ ab eis secessit: ibiq; genibus fixis: supplices manus tetendit ad dominum. Nec mora: 7 ad primas rogantis lacrimas. i orationis loco: fons ebuliens erupit. ibiq; extincta siti: 7 arentia membra refecta sunt. 7 plenis vtribus inuentum potant camelum. Ita enim casu euenerat vt camelus errans per h eremum: dum funiculum trahit: in quodam lapide eiusdem alligatione funiculi teneretur. ¶ Tandem confecto itinere: ad monachos: qui inuitauerant: preuenit. Tunc ꝓo quasi patri omnes obuiam currunt: 7 honorifico salutatu in oscula eius 7 amplexus certatim ruũt. Propositi feruenti gaudet antonius: 7 letantiby de aduentu suo. cunctis quasi exenia de monte portans: spiritualia impartitur alimenta. Laudat veterũ studia: hortatur nouorum. Sozomen quoq; iam vetulam virginem videns. 7 aliarum puellarum mgr̃am mira exultatione sustollitur. Exinde q̃i diu abesset ab heremo: rursum festinauit ad montem. ¶ Plurimis iam ad illum venientibus cum etiam vexati a demonibus. malo necessitatis coacti. auderent desta penetrare: quos ille consolans. 7 monachis in cõmune precipiẽs: aiebat. Credite in ihm̃ fideliter. mẽtem a malis cogitationibus. carnem ab immunditijs seruate puram. 7 iuxta eloquia diuina. ne seducamini in saturitatem ventris. Odite vanam gloriã orate sepissime. psallite vespere 7 mane 7 meridie: 7 mandata scripturaruz reuoluite. Recordamini gestorum que sancti quiq; fecerunt: vt exempli memoria animam incitet ad virtutẽ. refrenet a vicijs. Suadebat etiam: iugi meditatione retinendum apostoli sermonem quo ait: sol non occidat super iracundiã vestram. Non tm̃ autem super iracundiam solem. occidere non debere interpretabatur. sed 7 sup omnia delicta hominum. ne peccatorum vnq; nostrorum. aut in nocte luna. aut in die sol testes abscederent. illius quoq; ammonebat precepti: quod dicit. Diiudicate vosmetipsos. 7 probate: vt rationem diei noctisq; facientes. si in se delictum deprehendissent. peccare desisterent. si autem nullus error decepisset. perseuerantes instarent: potius incepto q; arrogantia tumidi aut alios cõtemnerẽt. aut ibi iusticiam vendicarent iuxta supradicti doctoris eloquium dicentis. Nolite iudicare ante tempus: magis debere eos xpo (cui soli occulta patent) reseruare iudicium. Multas esse (vt scriptum est) vias. que videntur hominibus iuste. sed fines earum ad profundum respicere inferni. Sepe nostra non posse nos intelligere peccata. sepe falli in ratione gestorum: aliud esse dei cuncta cernentis iudiciuz. qui nõ ex superficie corporum. sed ex mentium iudicat archanis. Equum autem esse nos nobis compati. et inuicem onera nostra portare: vt concesso examine saluatori. ꝓprias conscientias nos metipos diiudicantes intueremur. Necnon precipiebat magnam esse virtutis viam. si singuli vel obseruarent quid gererent: vel vniuersas mentium cogitationes fratribus referrent. Non enim posse aliquem peccare. cũ relaturus esset ad alium quecunq; peccasset: 7 subire pudorem in publicum turpia proferendi. Deniq; nullum peccantem coram alio peccare etiã si peccet: tamen testem vitare peccati. mentiri. magis 7 negare. 7 vetus delictum nouo inficiendi augere delicta. ¶ Igitur quasi sub oculis agentes nostris. 7 cogitatu confundimur 7 actu si omia referenda faciamus. multo autem magis si peccata nostra fideliter describentes. digeramus in ordinem. Tunc ꝓo annotatio delictorum fratrum videbitur oculis. tunc timebimus peccati maculas. conscientie ipsi nos arguent apices. Et quomodo meretricibus membra miscentes confunduntur ad presentiam ceterorum ita 7 nos erubescemus ad literarum scripturas. hec agamus. hanc virtutis gradiamur viam: 7 corpora mentibus subiugantes: pniciosas dyaboli conteramus insidias. Talibus sermonib⁹ hortamentisq;: 7 venientes ad se monachos incitabat ad studium. 7 patientibus condolebat. pluresq; eorum domin⁹ per antonium liberauit. Nunq; tamen aut de incolomitate curatorum est inflatus ad gloriam: aut cõtristatus de obsessis adhuc corporibus murmurauit. Magis autem eodem semꝑ animo 7 vultu manens gratias deo referebat. suadens occupatis. vt correptionem qua vexabantur patientius ferrent. Non enim antonij aut cuiusq; hominum omnino hanc esse medicinam: sed dei solius. qui 7 quib⁹ vellet. 7 quo vellet tempore. daret sanitatem. Ita consolatione sua. 7 vexatos equanimiter ferre temptationem 7 iam liberatos. non sibi. sed deo gratias referre docebat. ¶ Frontbo autem quidã vir ex palestinis. qui infestissimo demonio vexabatur. Nam 7 linguam eius laniabat dentibus. 7 oculorum nitebatur lumen extinguere. perrexit ad montem: rogabatq; beatum senem. vt pro se dominũ rogaret. orauit antoni⁹: dixitq; ad eum. Vade: 7 curaberis. Illo incredulo sibi: 7 violenter ibidez contra preceptũ remoranti. eadem geminabat antonius dicẽs. Hic curari non poteris. egredere 7 calcata egypto statim te misericordia christi consequetur. Tandẽ credidit. 7 profectus est. ac viso egypto ꝑm promissi-

onem senis quam ei dominus orantis reuelauerat: infestatio cessauit inimici. ¶ Virgo ꝙdam quedaꝫ que a tripolitane regionis ciuitate ꝺeuenerat: inauditis ac flebilibus morbis laborabat. Etenim narīū purgamenta. oculorum lacrime: aurium putridus humor in terram cadens confestim in vermes vertebatur. Augebat calamitatem. corpus paralysi dissolutum: oculos quoqꝫ peruersos contra naturaꝫ habens. Hanc parentes eius ꝺeferentes: cum ad antonium monachos ire ꝺidicissent: credentes in ꝺomino. qui pertinacem sanguinis fluxum in euangelio tactu fimbrie stare preceperat. rogauerunt vt miserabilem filie comitatum susciperent. Illis reniten tibus eum vsqꝫ ad antonium perducere: remansere parentes foris cum filia ꝺebili. apud beatum confessorem ⁊ monachum pafnucium. qui efossis pro christo oculis sub maximiano persecutore. tali ꝺehonestamento corporis plurimuꝫ gloriabat. Peruenerunt igitur ad antonium monachi. Cunqꝫ de morbo puelle referre disponerent: relationem eorū senis sermo preuenit. ⁊ omnem ꝺebilitatis ⁊ itineris vsqꝫ ad sanctum pafnucium. causam quasi ipe interfuisset exposuit. Rogantiꝫ autem eum monachis vt parentibus cum filia ꝑmitteretur ingressus: non concessit sed ait. Ite: ⁊ inuenietis puellam si non est mortua curatam. Et adiecit. Nullus ꝺebet ad meam humilitatem ꝓuenire. quia largitio curationum non est humane miserie sed ihesu xpi mie qui vbiqꝫ in se credentibus. prestare consuenit auxilium. Mobrem ⁊ illa pro qua petitis suis precibus liberata est: ⁊ cum ad ꝺominum orarem ego. mihi presentia sanitatis eius indulta est: dixit. ⁊ verba eius puelle incolomitas secuta est. Nam exeuntes foras ad beatum pafnucium ⁊ filiam sospitem. ⁊ parentes letos repererunt. ¶ Nol multum autem post istos dies: cum duobus fratribus introeuntibus ad antonium: aqua in itinere ꝺefecisset ⁊ vno siti mortuo alter iaceret in terra. mortem expectans. antonius sedens in monte: celerit ad se duos monachos vocauit: qui forte ibidem sunt reperti: ⁊ festinato ꝑcepit vt lagenam aque assumentes: inuaderēt iter qꝺ ducit ad egyptum. dixitqꝫ. Unus e fratribus huc aduenientibus modo migrauit ad ꝺominum: alter si non cucurreritis: addetur. Hoc enim mihi nunc oranti reuelatum est. Sic ait. ⁊ iuxta preceptum eius monachi festinantes. extinctum corpus inueniunt: terraqꝫ id operientes. alterum refocillatum suo iunxerunt comitatui. Erat autem spaciuꝫ itineris vni diei. Fortasse hoc aliqꝫ querat. cur nō anteqꝫ moreretur antonius dixerit: incongruo prorsus xpianis argumento vtitur: quia non antonij sed ꝺei fuit iudicium: quia ⁊ recedente quam voluit sententiam tulit. ⁊ ꝺe sitiente reuelare ꝺignatus est. hoc tātum in antonio mirabile est: qꝺ in monte remotissimo sedēs corde puigili cuncta procul posita ꝺomino indicante cognosceret. ¶ Aliquo rursus in tempore cum sederet in monte. ⁊ oculos subito tendisset in celum vidit nescio; quam animam letantibus in eius occursu angelis ad celum pergere. Cuius spectaculi nouitate stupefactus beatum dixit sanctorum chorum: orauitqꝫ vt sibi rei presentis agnitio panderetur. Et statim vox ad eum facta est inquiens istam esse ammonis monachi animam. qui nytrie morabatur. Erat autem ammon vir grandeu qui perseueranter a puericia vsqꝫ ad senectutem in sanctitate vixerat. Itinere quoqꝫ ꝺierum. xiij. spacio a nytria: locus in quo sedebat antonius diuidebatur. videntes autem eum monachi ammirantem qui venerant ꝺeprecati sunt. vt causam hilaritatis ediceret. Quibus ait. modo ammon quieuisse: quē propter frequentem eius ad antonium comeatum ⁊ propter celeritatem indultorum ei a ꝺomino signorum optime nouerant. ꝺe quibus etiam ꝫ vnuꝫ ꝺicendum est. Necesse ei fuit aliquando flumen nomine licum. subitis aquis inundatum transuadare. rogauitqꝫ theodorum qui cum ipo erat. vt paululum a suo seperaretur aspectu: ne nuditatem corporis inuicem vterqꝫ conspicerent. Recessit theodorus. Nibilomin ille seipm cū nudare vellet: erubuit. Cogitantem autem eum in alteram ripam virt ꝺiuina transposuit. Rursusqꝫ theodorus vir ⁊ ipe ꝺeo ꝺeuotus transiens ad senem mirari cepit. qꝺ taꝫ velociter fluuium transuadasset. Cūqꝫ nihil humoris in pedibus. nihil in vestibus eius aque conspiceret: rogauit eum vt tam incredibilem translationeꝫ quasi filio pater exponeret. Nolente illo ꝺicere que acciderant. amplexus est pedes eius: iurauitqꝫ non se dimissurum priusqꝫ sibi id quod celabat referret Uidens ergo senex contentiose vincere volentem fratrem: exegit vicissim ab eo. vt nulli hoc ante suā mortem indicaret. atqꝫ ita confessus est. se subito in alteram ripam fuisse transpositū. neqꝫ omnino vnꝺis impressisse vestigia. ꝺomici corporis hoc tantū modo priuilegium asserens ⁊ eorum quibus ipe vt apostolo petro ꝺonauerat. vt aquarum lenitate humanum corpus insisterent. hec autem theodorus premisso tempore non dixit. post eius mortem retulit. monachi ergo quibus ꝺixerat antonius ꝺe morte Ammon. notauerunt ꝺiem. ⁊ venientibus de nytria fratribus. post ꝺies triginta scissitātes: reppererunt illo ꝺie illaqꝫ hora ꝺormisse ammon. qua animam eius ferri senex viderat. vtriqꝫ igitur puritatem mentis in antonio mirati sunt: quomodo rei tā longe geste. statim ad eum fuisset perlata cognitio.

¶ Archelaus quoqꝫ comes. cum eum inuenisset in exteriori monte: rogauit vt oraret pro policracia publij filia: que in laodicia erat admirabili ⁊ Christo ꝺedita virgine. Patiebatur enim pessimos stomachi et lateris ꝺolores. quos ieiunijs nimijs vigilijsqꝫ contraxerat: ⁊ erat penitus toto ꝺebilis corpore. Orauitqꝫ Anthonius. ⁊ ꝺiem quo oratio fuerat facta: annotauit archelaus. Rediit in laodiciam. ⁊ inuenit virginem incolomen. Percūctatus ꝺiem sanitatis. repperit tempus medele: cuꝫ annotatione congruere. Et omnes ammirati sunt: agnoscentes eo tempore illam a ꝺomino fuisse a ꝺoloribus liberatam. quo orans Anthonius pro ipsa bonitatem saluatoris inuocauerat. ¶ Sepe eti-

am ad se venientium turbarum. ante dies 7 menses 7 causas predixit 7 tempora. Nam quosdam videndi eum tm̃ desiderium alios imbecillitas. nonnullos obsessa a demoniꝫ corpa ptrahebant: nemo tamen vnq̃ vexationem aut detrimentum laborioſi itineris conquestus ẽ. regrediebant oẽs spiritali cibo pleni. At ille precipiebat. non sue laudi hanc admirationem ab eis applicari debere: sed domini. qui sui notionem hominibus pro capacitate mortalitatis indulserit. ¶ Quodam autem tempore cum exisset ad exteriora monasteria. 7 rogatus esset a fratribus. vt in naui quadam cum monachis proficiscentibus oraret. ascendit: 7 solus ex omnibus odorem sensit deterimum. asserebant cuncti piscium salsoruꝫ 7 caricarum in naui positarum hunc esse putorem. At ille alterius rei fetorẽ se sentire affirmauit. Adhuc loquente illo: adolescens quidaꝫ possessus a demone. qui procedens iuxta carinam se nauis abs cõderat: repente exclamauit. Quo statim p antoniuꝫ in nomine domini ihesu xpi curato: intellexere vniuersi dyaboli illum fuisse putorem. ¶ Alius quoq̃ ad eum vir inter suos nobilis demoniosus adducitur tãta oppressus insania: vt ñ sciẽt se esse apud antonium. necnon 7 copis sui supflua comederet. Quẽ obrem rogatus senex a b his qui eum adduxerant. vt pro illo dñm oraret. intantũ iuuenis miserie condoluit. vt tota nocte pugilans: cum eo: aduersuꝫ patientis insaniam laboraret. Sed cum iam lucesceret 7 obsessus impetu in antonio facto. vehementer eũ impulisset: irasci ceperunt qui eum adduxerant: cur seni fecisset iniuriam. Quibus antonius ait. Nolite alienã culpam iuueni misero ascribere. furor iste obsidentis est non possessi. Iccirco aũt in hanc prorupit: volens hostis audaciam: quia dominus ad aridam regionem ire eum iussit. 7 expulsi sathane iudicium iste aduersum me impetus fuit. Nulla post hꝫ mora: 7 adolescens recepto sensu: 7 gratias agẽs deo: 7 locum vbi esset: agnouit. 7 toto antonium cõplexans: deosculatus ẽ affectu. ¶ In numera 7 alia istiusmodi signa sunt: que monachorum concordi sepe relatione cognouimus. Verum non tm̃ his adhibendis est stupor: quia multoplus que sequunt conditionem nostre fragilitatis excedũt. Hora circiter nona: cum ante cibum orare cepisset. raptuꝫ se sensit in spiritu. 7 ab angelis in sublime ferri prohibentibus transitum aereis demonibus. ceperunt angeli contradicentes requirere. que esset causa retinendi nullis existentibus in antonio criminibus. Illis hꝫ ab exordio natiuitatis replicare peccata nitẽtibus. calumniosa angeli ora clauserunt: dicentes. ñ debere eos a natiuitate eius delicta narrare. que iaꝫ xpi essent bonitate sopita. si qua autem scirent ex eo tempore: quo factus est monachus. 7 deo se consecrasset: liceret proferri. Accusabant demones mlta procaciter mentientes. 7 cum deessent probamenta fallacibus: liber antonio consensus apitur. Et statim rediens in se. in eo loco in quo stare ceperat: hoc se rursum vidit esse quod fuerat. Tunc hꝫ oblitus esce. ex illa hora noctem gemitu ac lamentatõe trãsegit: reputans secum humanorum hostium multitudinem 7 colluctatõnem tanti exercitus. 7 laborioſum p aerem iter ad celum. 7 hoc apostoli dictum quo ait. Non est vobis colluctatio aduersus carnẽ. Sed aduersum principes potestatis huius aeris. Qui sciẽs aereas potestates ob id semper temptare. luctari. 7 contendere: ne nobis liber transitus eẽt ad celum: hortabatur monẽs. Assumite arma dei vt possitis resistere in die mala: vt nihil mali habens. quod de vobis dicere possit inimicus confundat. nos autem apostolici sermonis recordemur dicentis. Siue in corpore siue extra corpus nescio. deus scit. Et paulus quidem vsq̃ ad celum tercium raptus est. ibiq̃ auditis verbis ineffabilibus descendit. antonius autem vsq̃ ad aerem sublatus post colluctationem liber conscensus apparebat. Habebat etiam istiusmodi donum. Si cuius rei sedens in monte ignarus fuisset. 7 eius secum inquireret notõnem. oranti ei a domio reuelabatur: 7 erat ꝑm quod scriptum est a deo doctus. ¶ Denicq̃ cum a fratribus haberetur iste tractatus. 7 ab eo sedule scisciterentur. quemadmodum se post corporis sarcinam anima gereret. quiue ei locus post exitum concederetur: prorima nocte vox desuper nomen eius inclamitans ait. Antoni exurge. exi 7 vide. Qui exurgẽs egressus est: sciebat enim quibus respondere deberet. Et eleuatis ad celum oculis: vidit quendam lõgum atq̃ terribilem: caput vsq̃ ad nubes attollentem. vidit etiam pennatos quosdam euolare cupientes ad celum. atq̃ illum extensis manibus prohibere transgressum. e quibus alios apprehensos elidebat ad terram. alios frustra retinere contendens. volebat super se ad celestia transuolare: 7 maximuꝫ gaudium mixtũ meroꝛe. victi victoresq̃ tribuebãt. Satimq̃ ad eum vox facta est: dicens. Animadũte quod vides. Et tunc cepit illuminato corde intelligere: animarum esse consensum. 7 dyabolum prohibentem: qui 7 sibi retineret obnoxios. 7 in sanctorum quos decipere non poterat. cruciaretur volatu. ¶ His visionum exemplis incitatus: quotidie ad meliora crescebat. Neq̃ hꝫ id quod sibi reuelatum fuerat causa iactantie: fratribus indicabat. sed cum orans iugiter dei laudaret auxilium. interrogãtibus cõpellebatur edicere. nec spirituales filios pura in christo anima occultare quicq̃ volebat: presertim cum huiusmodi signoruꝫ relatio. 7 amorem ministraret proposito: 7 fructũ laboris ostẽderet. Nũq̃ ille aut ira subita concitatus patientiã rupit: aut humilitatem erexit in gloriam. Nam omnes clericos vsq̃ ad vltimum gradum ante se orare compellens. Episcopis quoq̃ atq̃ presbiteris: quasi humilitatis discipulus. ad benedicendum se caput sbmittebat. Dyaconos hꝫ qui ad eum vtilitatis causa veniebant. cum pro adiutorio orum eis presentibus disputaret: ad orandum dominum sibi preponebat: non erubescens 7 ipse discere. Nam 7 interrogabat frequenter eos cum quibus erat. 7 si aliq̃d ab eis necessarium audierat: se fatebatur adiutum. Habebat autem 7 in vultu magnaꝫ gratiam: 7 admirabile a saluatore: etiam hoc munus acceperat. Siqui enim ignarus eius: inter multitudinem monachorum eum videre desiderasset: nullo indicante ceteris pretermissis ad Anthonium currebat: et

anime puritatem agnoscebat in vultu z per speculum corporis: gratiam sancte mentis intuebatur. Nam semper hilarem faciem gerens: liq̃do ostẽdebat se ꝺ celestib9 cogitare: sicut scriptura ait. Corde letante vultus floret. sed in meroꝛe cõstituto: tristat. Ita z Jacob agnouit laban socerum suum insidias sibi machinantem dicens ad filias eius. Non ẽ facies patris vestri: sicut heri z nudiustercius. Sic samuel agnouit dauid: letificatos enim habebat oculos: z dentes sicut lac candidos. Similiter agnoscebat. Antonius: quia sp eandem faciem: inter pspa z aduersa retinens. nec secundis extollebat. nec frangebat. adũsis. Erat aũ z ĩ vultu amabilis: z in fidei puritate mirabilis. Nunq̃ enim scismaticoꝝ se miscuit communioni: antiquaz eoꝝ sciens prauitatez: atq̃ trauſgressionem. Nũq̃ Machineis aut alys hereticis: saltim amicalia verba largitus est: nisi tm̃ ea q̃ eos possent ab iniquitatis erroꝛe reuocare: denuncians talium amicicias atq̃ sermones pditionẽ esse anime. Sic etiam Arrianos detestabat. vt omnib9 diceret: nec iuxta eos quidem eẽ accedẽdũ. Nã cum venissent quidã Arrianianite: repta post eoꝝ examinatõne in infidelissima secta effugauit eos de monte: dicens multo serpentib9 deteriozes hoꝝ esse sermones. Mentiẽtib9 aũt Arrianis aliq̃n. antoniũ ita vt se credere: ãmiratus eoꝝ audaciam: z iusti dolozis ira cõmotus. rogatusq̃ ab epis atq̃ vniuersis fratrib9. alexandriam descendit: ibiq̃ arrianianitas publico sermone cõdemnauit: vltimam hãc eẽ heresim z p̃cursoꝛem antixp̃i affirmans. p̃dicauitq̃ in pp̃o filiũ dei: non facturam. non ex vllis extantibus sed ppꝛium z vnius cum patre substantie. ne creatura potius aut adoptõ aut appellatio videretur: impiũ esse dicens. vel mente ꝓcipere: erat q̃ non erat. cum verbũ dei deus qui est: semp patri sit coetern9. quia ex eo natus ẽ patre. qui semp est. Hũ aiebat. Cum Arrianis vobis nulla sit cõiunctio. Que eniꝝ societas luci ad tenebras: Vos fideliter credentes xp̃iani estis: illi verbũ id est filium qui ex deo patre ẽ creaturam docentes. nullo interuallo a gentib9 sepant. qui seruiunt creature potius q̃ creatoꝛi: q̃ est benedictus i secula. Ipsa (mihi credite) ira fascuntur elementa. z omnis ꝓtra arrianum furoꝛem (ꝑm apli dictum) cõgemiscit creatura: q̃ sibi dominum suuꝝ p quẽ omĩa z in quo omĩa facta sunt: videat coeq̃ri (al's aggregari) Hec tãti viri predicatio exp̃mi nõ pt̃: q̃tũ ad fidem pp̃los roboꝛauerit. Letabant. q̃p pe hostilem z xp̃o inimicam heresim. anathematizari ab eccie columna. Nulla tunc etas: nullus sex9 domi remansit. Taceo de xp̃ianis: pagani quiq̃. et ipi ydoloꝝ sacerdotes ad dominicum imperiũ conuolabant: dicentes. Deprecamur vt videamus hominem dei: quia hoc apud vniuersos conspicuum erat nomen antonij. Ambigebant quoq̃ saltim fimbriam vestimenti eius attingere: multuꝝ sibi z tactũ prodesse credentes. Quot tunc dyabolica obsidione z varijs infirmitatibus liberati: quot simulacris erepta sunt spolia: quanti etiam ab erroꝛe gentiliuꝝ retracti nostro iũcti sunt gregi: Tanti certe. vt paucoꝝ dierum spacio ex ydolozum supstitione cõuersio: omnem p annum credentium vinceret turbam. Preterea cum irruentem multitudinem cõmites repellerent. estimantes tedio illi conuentum populi foꝛe: ipe tranquillo animo dicebat. Nunq̃d hic cetus demonum maioꝛ est turbis: Nunquid ob sequentium multitudo colluctatoꝝ in mente nostroꝝ cateruis est numerosioꝛ. ¶ Accidit etiã vt cum eum redeuntem circa poꝛtam prosequẽmur: a tergo quedam mulier clamitaret dicens. Expecta homo dei: filia mea atrocissimo vexatur demonio. expecta obsecro: expecta. ne z ego coꝛruens inteream. hoc audito ammirabilis senex. a nobis ammonitus volens tamen z ipe paululum substitit. Cunq̃ appropinquante muliere: puella iaceret exposa: oꝛauit tacitus ihm. z ad comminationẽ eius. statim spiritus impurus egressus est. Puella incolomis. populus in laudibus dei. mater in gaudio fuit. Ipse autem letabatur: quia ad desideratam solitudinem repedabat. Erat autem valde sapiens. z hoc in se mirabile habebat. quia cum literas non didicisset: ingenioſissimus z prudentissimus immobilis z manſuetus erat. ¶ Aliquando etenim philosophi duo gentiles venerunt ad eum: putantes antoniũ se posse decipe. Erat enim in superioꝛi monte. Quos cuꝝ vidisset. paganos intellexit ex vultu: z pcedens ad eos p interpretem. ita cepit appellare. Quare tã longe ad stultum hominem. sapientes se vexare voluerunt: Illis dicentibus non esse illum stultum. sed z nimium sapientem: vigilanter respondit. Si ad stultum veniſtis. superfluus est laboꝛ vester. Si autez putatis me sapientem esse. z sapientiam habere bonum est: imitamini que probatis. quia bona conuenit imitari. Si ego ad vos venissem: vos imitarer. ꝑ quia vos ad me quasi ad sapientem veniſtis. estote sicut z ego sum christiani. Abscesserunt philosophi vtrunq̃ mirantes: z acumen in genij. z demonuꝝ expulsiones. ¶ Alios quoq̃ similiter mundi sapientes: qui eum irridere cupiebant: quia literas ignoraret: tali disputatione colligauit dicens. Respondete mihi: quid prius est sens9 an litere: Et quid cui9 exoꝛdium: Sensus ex literis: an litere oꝛiuntur ex sensu: Illis asserentibus: quia sensus esset auctoꝛ atq̃ inuentoꝛ literarum: ait. Igitur si cui sensus incolomis est: hic literas non requirit. Quis presentium post hanc colluctationem non exclamauerit. cuꝝ obstupuerint. z ipi qui victi sunt. tantam in imperito literarum sagacitatem animi ammirantes: Neque enim vt in solitudine z montibus versatus atq̃ omnem ibidem exigens vitam. agrestis z rudis erat: sed iocundus atz affabilis: sermonem ꝑm apostoli preceptum diuino conditum sale proferebat. ita vt inuidia careret: z amoꝛe omnium potiretur. ¶ Inter hec quasi parum esset: bis gentilitatez fuisse supatam. z tercio venerunt viri. omnis secularis prodentie nube cecati. atq̃ vniuersis philosophie studijs artium suarum estimatione doctissimi. Hi cum rationem ab eo exigerent fidei quam in christo habemus. et niterentur arguta sophismatum interrogatione. de diuina cruce eũ illudere: int̃ silentiũ paululũ voce ꝓpressa. primũ eoꝝ miseratus erroꝛem est. Deinde per interpretem: qui eius verba diligentissime in grecum solebant exp̃mere ser-

monem:ita exorsus est:dicens. Quid pulcrius est: quidue honestius:crucem colere.an adulteria.parricidium vel incestum.his assignare quos colitis cū in altero contemptus mortis insigne virtutis sit in altero turpi religio sit obscenitatis magistra:Quid melius est dicere. q̄ dei verbum manens vt erat ob salutem nostram humanum corpus assumpserit.vt societate mortalitatis nos eueheret ad celum: principiq̄ nature celesti efficeret.an (vt ipi asseritis) divine mentis haustum. ad terrena veneranda caput submittere. z pecudum atq̄ serpentium formis celeste nomen includere:Quo ore.xpianorum credulitatem audetis irridere. dicentium xpm filium dei sine sui detrimento.z cepisse eē quod non erat.z mānsisse quod fuerat. cum ipi animam de celestib⁹ dēbentes:non tm̄ hominum: sed z pecudum soleatis sepire coporib⁹:xpiana credulitas p salute mundi deum suum venisse testatur: vos ꝯ innatam aīmā predicantes.vltro citroq̄ transfertis. Christiana fides que omnipotentiam dei clementiamq̄ venerat consequenter incarnationem dicit deo fuisse possibilem:ita tm̄ vt non euacuauerit dignatio dignitatem .vos qui animam ex splendidissimo dei fonte manantem.turpiter decidisse iactatis.qui mutabilē z quertibilem eam. post sui diminutionem audetis asserere:iam illam quoq̄ naturam dominam seculorum.p anime contumelias impia lingua temeratis. ymago enim que ꝯm nos naturalem similitudinem sui retinet auctoris.cui vna est ex quo defluit eadēq̄ substā.humilitates ꝓprias z iniurias ꝓsequent ad suam originem remittit. ¶ Igitur aīaduertite cōtumelias animarum. ad patrem vt appellatis eaz p vestram blasphemiam redūdare.Crux xpi domini dei nri nobis ingeritur. Rogo.que h̄ est religiōis obscenitas: Nonne potius est crucem.aut alicuius generis mortem ab iniquis hominib⁹ illatam patiēter sustinere: q̄s ysidis plangere post osirim vagos incertosq̄ discursus: Pudeat queso vos insidiax typhonis.pudeat saturni fuge z deuorationis crudelissime liberorum. Erubescite parricidiū iouis et incestum erubescite raptum eius.z coitum mulierum atq̄ pueroꝝ. Ille (sicut vestri fingunt poete) ad explendum imanissime libidinis furorem.molles dedit in amore vagitus.ille ī diane fluxit sin⁹.ipe amator z pcium.ille modulatus ales.ledeos petiuit amplexus.ille in ꝓprium seuiens sexum regium puerū ministris auibus polluit: Hec vos creditis.hec colitis.hec sunt vestrorum ornamēta temploꝝ. Equo (deprecor p vestra salute) nostra dicta pensate iudicio. Cuncta an nihil libris credēda sunt xpianis: Si nihil.nec crucis quoq̄ cui detrahitis nomen agnoscitis.Si vniuersa credenda sunt. cur cum ī bis dem libris cruci resurrectio copuletur.passionem divinam stolido laceratis eloquio:z non statim iungitis cecoꝝ visum.surdorum auditum.claudoꝝ gressum.lepre emundationem. seruiens ambulanti deo suo mare.demonum fugas.resurrectōnem mortuorum.z defunctorum ab inferis reditus: Hec omnia scripturis quas interpolatis inserta sunt. z hisdem voluminib⁹ ꝓtinentur. p̄conia maiestatis z mortis Cobrem odio quo imbuti estis abiecto. inuenietis ilico z deum verū eē hiesum.z salutis humana grā fragilem assumpsisse naturam. Vestram tm̄ nobis si non pudet:narrate religionem.Sed quaso error infelix poteris referre culturas de tanta rep feditate atq̄ vecordia nisi forte (vt audio) fabulas asseritis deoꝝ vestrorum.z obscenitates.z crudelitates.z vanitates.z mortes.tegentes eas allegoricis vlaminibus.liberum raptum terram proserpine.semiclodū vulcanum z debilem ignem.iunonē aerē.apollinem solem.dianam lunam.neptunum mare.z libidinuz principem iouem etherē interpretantes. Nec post hanc excusationis ꝓcacitatem. deum sed creaturas ꝓtēpto creatore suscipitis.Qui pulcritudo vos elementoꝝ ad suam traxit venerationem. modum fas erat custodire. z optebat mirari tātū nec colere: ne facture veneratio.creatoris eēt iniuria.Nā ꝑm istius modi quam vos sequimini rō est ꝓpostera atq̄ peruersa.z architecti honor migrauit ad domum.z medici scia ad remedia conferetur:omnium quoq̄ artificum merita vel laudes.ad opa trāsferent.Quid ad hec dicitis.vt agnoscamus que sit crucis ridicule vobis ignominiosa ꝓfulio. Hac disputatōne cōuertentibus inter se ꝑhis oculis.simulq̄ musitantibus:subridens anthonius rursum per interpretem: ait.Predurū nanq̄ cūcto vr̄ opi.quotiēs iusto vniuerle rei.tenore calcato.laboris merita.factis magis q̄ factoribꝫ astruūtur.Elementa quidē (vt memoraui) ex ipo ꝓspectu suā ꝓbāt seruitutē.Sz qm̄ vos obseruatione dyaletica necessaria (vt putatis) queq̄ colligitis.hoc q̄z artificio.etiā nos nr̄am religionem ꝓpellitis affirmare.Respondete mihi.Cognitio dei quemadmoduz manifestius aprobat:p lectionem verboꝝ.an per operationem fidei.Et quid antiquius est.operatio fidei an disputatō per argumēta,pcedēs.Illis nūdētib⁹.firmioꝛē ꝯmonib⁹ opatōz eē: z hāc liq̄dā d̄ deo cognitōz.bñ cos z ipe dixisse ꝓsensit.q̄ opatōz q̄ ex fide descēdit.animi generat affectus:dyaleticam ꝯo ex artificio ꝓponentiū sumpsisse oppositōis exordia.Cū ḡait.opatiōez fidei animo sitam q̄s habuerit.supflua erit ꝯbozuz ꝓpositio.p quam ꝓceptā sensu nostro credulitatem temptatis euellere.z tm̄ sepe nr̄as explicare intelligētias non valetis.Ita solidiora sunt mentis opa:q̄s sophismatū fraudulēta ꝓclusio.Nos xpiani.misterīū vite nr̄e. nō ī sapīa mdi habemus repositū.sed in virtute fidei.q̄ nobis a deo tributa p xpm ē. Hāc oꝛonis mee ꝯitatē. rep q̄tidie q̄ gerūt ordo cōmendat.vobis impiis z lr̄arum veltrax ignaris.ad dei cognitōez.eius solum ꝯba sufficiunt. Ecce nos tot gentilitatis gregib⁹ abstracti.in vniuersum orbē q̄tidie ꝓpagamur.vobis ꝯo post aduētū dñi nodole sophilmatū defecerūt versutie. Ecce nos simplicez xpi fidē docti.yd olatriā debellauim⁹.z p p̄dicatōez ignominiose crucis.aurata tēpla ceciderunt. Vos si potestis oñdite.qua ꝓtextione verboꝝ.gentilitatē xpo ꝓponere suaseritis.Per oēs iam terras.verus dei fili⁹ xp̄c cognitus.nihil eloquētia sophismatuz. nihil disputatio philosophie. mlitudini pōt obeē credentū. Crucifixum nominamus. z vniuersi demones quos vos vt deos colitis.rugiūt.atq̄ ex obsessis corpib⁹ ad ꝑmū dñice crucis signū fugātur

Ubi sunt illa fabulosa oracula: vbi egyptior incantationes: quo magor pfecere carmina: Certe. tunc vastata sunt omnia: cum de sua cruce mundo xpc intonuit. Nihilominus vos pretermissis debilitator cateruis. gloriosam diesu morte irridere conamini. Illud autem quale est. quod nunc infestatone regali concussa gentilitas: immo seculo cara. z hominum presidijs vulta iam corruit. Nos famuli xpi q plus premimur: eo magis assurgimus z floremus. Uestra simulacra ornatis quondam septa parietibus. iam vetustate collapsa sunt. Xpi vo doctrina que vobis stulticia videtur z ludus: licet tyrannica psequentium principum temptamenta ptulerit. licet varijs sit incursata terroribus: nullo tamen terrarum orbe pcluditur. nullo gentium barbararum fine pbibetur. Quando enim diuine scientie tantus splendor illuxit: Quando tot simul in se conuenere virtutes: ptinentia i matrimonio. virginitas in eccia. floret martirus p domio suo gloriosa pstantia. quorum omnium crux xpi principium est Cum interim vos inter tatos virtutum choros. silogismorum retia tenditis: z veram rerum lucem tenebrosis conamini argumentatonibus obuoluere. Ecce nos (vt dixit doctor noster) non in gentili psuasione. sed in fide aptissima suademus que verbor affirmationem puenire consueuit. Assunt quippe patetes a demonib vexati: quos cum in medium pduxisset. verba repetiuit dicens. Nunc vos collectonibus vestris. z q vultis malefico carmine deos vestros quos putatis expellite: sinaut non potestis. victas submittite manus. z ad xpi trophea pfugite. z statim crucifixi credulitatem maiestatis potentia prosequetur. Dixit: z inuocato nomine diesu. cum vitale signum in sacro numero trinitatis pssisset in frontibus: vna cum expulsis demonib. vana pfitium philosophorum pfutata sapientia est. Expauerunt enim stupentes hominem. cui post tm ingenium. affluere signorum diuina largitio. At ille vniuersa xpo qui curauerat ascribes: vsus est affatu reciproco: z ait. Nolite me putare his sanitatem dedisse: xpc p seruos suos fac ista miracla. Credite z vos: z videbit q: q denota deo fides. non eloquentie vanus tumor. talia signa mereatur. Confugite ad crucifixi legem. nosc eius imitamini famulos: z hoc scientie fine contenti. nulla de inceps secularis imprudentie argumenta queratis.

¶ Hactenus antonio dicente. miro philosophi stupore perculsi. z cuz honorifico salutatu ab eo recedentes: multum eius sibi fatebantur profuisse cospectum. Hoc in eo viro mirabile est: vt hominem in extremo mundi limite conditum. z faor principum. z omnis celebraret aula regalis. Nam z constantinus augustus. z eius liberi constans atq constancius. talia cognoscentes: crebro ad eum quasi ad patrem missis literis obsecrabat. vt reciprocis eos scriptis hylararet. At ille eiusmodi manes. qualis z an q litere ad eum venirent fuerat. nec salutatone principum mouebatur: z tanc non acceptis literis. conuocatis monachis aiebat. Reges seculi ad nos miserunt eplas. que hic xpianis adhibenda miratio e. Licet enim diuersa sit dignitas: attamen eadem nascendi moriendiq conditio est. Illa sunt veneratoe omni pcolenda: illa toto animi affectu retinenda sunt q hominib deus legem scripserit. q p filium suum pprijs eccias ditauerit eloquijs. Que monachis e ratio. cum eplis regum: Cur accipiam literas. quib psueta nesciam reddere salutationis obsequia: Igitur rogatus ab vniuersis fratribus. vt xpianos reges suis literis refrigeraret. ne. s. p silentium eius exasperentur: ad susceptas eplas conuenientia rescriplit. Laudauit primum q xpm colerent. deinde salutaria persuasit: ne magnam putarent regiam potestatem. ne presentis carnis impio tumentes. se homines esse nescirent. z iudicandos a xpo obliuiscerentur. Ad postremum clementie circa subiectos z iusticie. curam quoq inopum admonuit: atq vnum sempiternum esse regem omnium seculor ibm xpm eplis testatus est. His principes susceptis vehementissime letabantur. Sancta quoq apud cuctos antonij flagrabat opinio: ita vt eius se filios cupent nominari. Magna etm cum aduenientib affabilitas: omnium in se studium conuerterat. ¶ Postq ergo gentiles confutati reges admoniti. fratres abeo sunt consolatone releuati: ad interiorem montez z ad rigorem solitum regressus est. ibiq sepe cu introeuntib deambulans ac resides stupebat (sicuti in daniele scriptum est) z interiectis horarum spacijs psequentia respondebat. vt intelligeretur aliqua reuelationis vidisse secreta. Nam i monte positus. ea que in egypto longe gerebantur preuidens: epo serapioni ibi constituto narrauit. Lamentabilis seq tur visio: z omni lacrimarum fonte plangenda. Cum enim cum fratrib circa se sedentib oraretur: intete fixit ocios i celu gemes atz suspiras. Et p aliqua tu spaciu reuelatiois icepte. nimio dolore ptremuit: z statim fixis geib an devultu. puolut orauit: vt clementia sua futur auertet scel. Succedunt orationi lacrime met inges inuadit pntes: obsecrat vt tate calamitatis exponet visione. Sigult occupat voce ligua fletib ppedit. z i medio conato hmo gemitu int rupit. Vix tn cu vociferatioe luctuosa ait. Melius erat o filioli ipedes piaculu: cita morte lucrari. Sic incipies. rursuz lacrimis vicit: z int egra suspiria tade pectori comodas voce. magnu inqt qdaz z vniuersis seculis inauditu imiet nephas. Magno fides catholica turbie subuter. z boies iumetz silles xpi scta diripiet. vidi.n. altare dni inultor circudatu multitudie: q crebz calciu ictib oia dissipabat. H e ca gemitu qs audistz. Et fca evox dni: dices. Abominabit altariu meu: nec mora: visioz sqr effect. na post anos duos: seua arriaor irupit isaia. tuc eccia rum rapie. tc diuior temerato vasor. tc pollutz ethnicor maib sacra polluta sc misteria: tc pagaor opificum psidia aduersum xpm ppata cum assumptione palmarum qd ydolatrie apud alexandriam insigne est. ad ecclesiam pergere ppellebant: xpiani vt arrianor pli crederentur. proh scelus. horret animus replicare que gesta sunt. Uirginu. matronarum q erept pudor. sanguis ouiu xpi i xpi teplo effusus. veneranda respsit altaria: baptisterium pro voluntate gentilium pollutum est. Nihil defuit. visionis veritatem monstrauit effectus: q calcitrantium mulorum indisciplinatio. arrianorum esset impietas. Sed istam tristiciam consequentis reuelationis p speritate consolatus est: et ait. Nolite filioli: meror

vos penitus cedere. vt enim iratus est dñs sic rursus miserebitur 7 suus cito ecclesia recuperabit ornatū. eosq; qui in psecutionibus fidem domini seruauerunt: solito videbitis fulgore relucentes. Reuertentur ad foueas suas serpentes. 7 religio longius propagabit': tm fidete. ne fidei vestre incertas. arriana labe fordescat. Non apostolorum. sed demonū 7 patris eorum diaboli. ista doctrina est: ob id p insipientiam iumentorum. similis pecudum eorum expressus est animus. ¶ Hucusq; anthonius. Sed nos minime conuenit diffidere: tam grande miraculum. p hominem potuisse ostendi. Saluatoris ei promissio est: ita dicētis. Si habueritis fidē vt granum sinapis. dicetis huic monti transfer te 7 trâsferetur: 7 nihil impossibile erit vobis. Et itez. Amē amen dico vobis. omne qd petieritis patrem in nomine meo: dabit vobis. Petite 7 accipietis. Ipse ei suis discipulis 7 vniuerso credentium gregi: nūc sbiectōnem demonum. nunc variarum infirmitatum pollicens curationem. aiebat. Gratis accepistis: gratis date. Nunquid sue virtutis imperio curabat anthonius: Nunquid sue possibilitatis arbitrabatur esse qd fecerat: Orationibus non preceptis. demones morbiq; cesserunt: 7 ad xpi dei nri noiationem semper vniuersa perfecta sunt. Nemo sapientium sanitatum admirationem ascribat anthonio: sed domino iesu: qui solitam erga creaturas suas exhibens benuolentiam. nunc quoq; per electum famulum suum. indulgenter exercuit. Anthonius tm orabat: 7 obvite eius merita. cuncta dominus largiebatur. Sepe autem 7 contra voluntatem. ad exteriorē montem a fratribus perducebatur. Et cuz iudices qui ad interius archisterium propter asperitatem itineris. 7 obsequentium multitudinem 7 horridam solitudinem ire non poterant: precario quererēt. vt eius fruerent' aspectibus. nec impetrare possent: qz molestissime ferebat vexationem discursuum. Ipsos catenatos quos aut noxietas. aut vigor publicus constrinxerat. ad eum festinabant: scientes tales ab anthonio non posse contemni. quorum fletibus supatus. pertrahebatur ad exteriorem montē agnoscens laborem suum vtilem miseris fore. Suadebatq; iudicibus qui eum inuitauerant vt in sententia proferenda. 7 odio. 7 gratie. dei timorem anteponerent. nec ignorare eos debere. qd scriptum est. Quocunq; iudicio iudicaueritis: in eo iudicabitur de vobis. Attamen inter medios sermones care sibi solitudinis recordabatur. Post coactā itaq; pñtiā. quam ducis preces. 7 qd verius est. miserorum fletus extorserat: post salutaria monita. post reorū cōmendationem. quorundam xpo 7 absolutionem. postulanti duci vt paulo largius eidem suam presentiam indulgeret. ait non posse se diutius ibidem morari. grato vsus exemplo q sicuti pisces ab aqua extracti mox in arenti terra morerēt': ita 7 monachos cum secularibus retardantes. humanis statim resolui confabulationibus. Ob id ergo inquit: quenit. vt pisces ad mare. ita nos ad montem festinare: ne tardantibus nobis. aliq; apposita succedat oblivio. Pre tanta hominis sapientia dux miratus: iustam de eo tulit. veramq; sententiam dicens. Vere istum esse dei famulum. nec in rustico homine potuisse. tantaz aliquando inesse sapientiam. nisi diuino amore regeretur. ¶ Preterea cum balacius qui sub nestorio pfecto alexādrie dux egypti fuit. homo arriane iniquitatis studiosissimus fautor. ita xpi ecclesiam persequeretur: vt anio vesano virgines monachosq; nudatos verberaret in publico. ad eum anthonius literas misit. quarū ista sententia est. Video irā dei venientem super te. desine persequi xpianos: ne te ira occupet. que proximum iam tibi minatur interitum. Legit infelix epistolam 7 irrisit: atq; in eam expuens. proiecit in terram. portitores quoq; multis afficiens iniurijs. anthonio talia renunciari precepit. Quoniam cura tibi tantopere monachorum est: etiam ad te mei vigoris transiliet disciplina. Sz confestim minitatorem oppressit supplicium. 7 post quinq; dies os effrenatuz vltio diuina compescuit. Egreditur enim ad primam māsionem alexandrie. que appellatur chereum. cum supradicti egypti. p̄fecto nestorio: vehuntur equis. quos inter omēs balacius (cuius erant) mansuetissimos nutrierat. Luz ergo pariter solito sibimet equi alluderent. mitior q̄ nestorius vehebatur. morsu repentino balacium decussit in terram ac sic in eum inhians. femora eius laceranit atq; corrosit. vt statim relatus ad ciuitatem post tercium diem moreretur: vniuersiq; cognoscerent minarum ab anthonio predictarum effectum quantocius consecutū. digno persecutoris fine cōpleto. Ceteros ad se venientes mira cum modestia anthonius admonebat: vt oblita seculi dignitate. remotioris vite beatitudinem appeterent. Si qui aūt maiori potestate premebantur: nec poterant obtinere iusticiam: ita eos obnixe defendebat. vt ipse. p illis pati videretur iniuriam. ¶ Multis vtilis fuit p̄clari senis oratio. multi magnis diuitijs 7 altiori gradu militie derelicto: eius adhesere curriculis. Et vt infinita breui sermone comprehendaz: bonum egypto medicum xpc indulserat. Quis non tristiciā aput anthonium mutauit in gaudium: Quis nō irā vertit in pacez: Quis orbitatis luctum. nō ad eius tēpauit aspectum: Quis non merore paupertatis quo premebatur abiecto. statim 7 diuitum despexit opulētias: 7 i sua letatus est pauptate: Quis post lassitudinem monachus. non eius vegetatu hortatus ē: Quis adolescētie etatis accēsus ardoribz. ñ ex eius admonitu. pudicicie amator fuit: Quis vexatus a diabolo. sine medela rediit: Quis inimici cogitatōibz distractus. ñ ceca tēpestate sopita. sereno regressus ē aio.: Sciebat ei q̄ qsq; laborare icōmodo. 7 ex vite meritis discretōz spirituū agnoscēs: adhibebat verborum aput erant vulnera sanitatē. Uū effectū ē: vt p ei doctrinā oēs diaboli pāderēt' insidie. Multe q̄z ad eius despectū desp̄ōsate puelle. ab ipo pene thalamo recedētes: i eccie matris gremio sederūt. Quid pla: Toti orbis hoies ad eū confluebāt: 7 vniūsaz gētiū varietas. bellicosissimū d demones virū despicere gestiebāt. Null se frustra illuc venisse dqueri ē: oibz delectabile atq; iocūdū laboris dmertiū fuit. Fatigatio ei itineris emolumētū viatici reportabat: sicut rei pbauit effect. Nā p resolutōz ei qi dmuni funere orbitat' excepto: pruū singuli parētē luxerī. ¶ Quis aūt finis vite ei fue-

rit.dignum est ⁊ me cōmemorare ⁊ vos cum desiderio audire.quia ⁊ hoc ī eo imitabile cunctis fuit. Juxta consuetudinez ad visendos fratres qui in exteriori monte erant: venit.ibiq; a diuina ꝓuidētia de sua morte condiscens.ita exorsus est dicens. Ultimā filioli patris audite sentētiam.nō enī arbitror ꝙ in hoc seculo itez nos visuri simus. Logit conditō nature: vt post centenariū numez quez annis qnq; supgredior:iam resoluar. Jta locutus audientium pectora cōtristauit.gemitus lacrimeq; dicta merentia cōsecute sunt. Amplexabant eū vniuersi:qī iam de seculo recessuruz. At ille tanq; aliena deserēs ad ꝓpriam patriā ꝓfecturus:magna cū leticia ꝓcipiebat.desiderium instituto nō debere surripe:ꝫ tāq; q̄ti die morituros(vt ante ꝓdixerat)a sordidis cogitationib aīam custodire.⁊ omēz emulationez ad sanctos quosq; conuertere.ad melecianos ꝑo scismati cosq; ne ꝓpe quidez accedere. Scitis enim (aiebat) eoz antiquam puersitatez. Neq; cum arrianis cōmunioni iungamini.quia impietas eoz iaz omnib manifesta est. His etiam illud addebat.nullum debere xp̄ianū cum seculi viderit potestates: ꝑ arrianoz ⁊ melecianoz pugnare nequitia. a xp̄i territuz discedere veritate.mortaliū illam esse defensionem: nec diu fallacē ꝑmanere posse fantasiam. Quapro pter aiebat.custodienda est pia fides in xp̄o.⁊ patz religiosa traditio:quam ex scripturaz lectone ⁊ crebro mee paruitatis didicistis admonitu. Finito sermone fratres eū vehemētissime retardabāt:gloriosō patris cupiētes termīo decorari. Sed mltas ob causas quas ⁊ silentio demōstrabat:precipue tamē ob p̄sumptā egypti consuetudinē ꝓtradixit. Mos etenim egyptis est:nobiliū ⁊ precipue beatoz martyrū corpora linteamine quidē obuoluere: ⁊ studiū funeri solitum nō negare. terra ꝑo non abscōdere: sed sup lectulos domi posita reseruare. Hūc bonorem quiescentib reddi: inueterate cōsuetudinis vanitas tradidit. De hoc antonius sepe ⁊ eꝑos deprecatus est.vt ꝓp̄os ecclīastica ꝓtestatone corrigerēt ⁊ laicos viros ac mulieres rigidius ipe cōuenit: dicens.nec legitimū hoc esse nec deo placitum.quipe cum patriarchaz ⁊ ꝓphetarū sepulcra que ad nos vsq; pdurant:hec facta ꝓincerēt. Domici q̄z corporis exemplū oportere intueri iubebat.q̄ in sepulcro positum lapide vsq; ad resurrectōis diez terciū clausum fuerit.atq; his modis vicium circa defunctos egypti:etiam si sancta eēnt corpora: coarguebat dicens. Quid maius aut sanctius corpe potest esse dominico:qd iuxta consuetudinē gentium cetera humo conditum esse scimus. Hec iusta persuasio multoz insitum euellit errorem.⁊ repositis ī terra cadaueribz:dño gratias ꝓ bono magisterio retulerūt. Metuēs ergo ꝓsuetudinem supradictam. ne eodem etiam circa se laberent erroze: celeriter vale dicens monachis qui confluxerāt:ad amicum virtutis habitaculum repedauit. ¶ Post menses autem paucos cū nō mediocre incōmodum senilia mēbra turbasset:vocatis ad se duob fratrib quos ibidem ante quindecim annos modico interuallo seiūctos instituerat.quiq; ei iam seni ceperāt ministrare ait. Ego quidez filioli ꝑm eloquia scripturaz:patz gradioz viam.iam.n.dñs me inuitat. iam cupio videre celestia.ꝫ vos o viscera mea admoneo:ne tanti tpis laborez repente pdatis. Hodie vos religiosum studiū arripuisse arbitramini:⁊ cepte volūtatis fortitudo succresceret. Varias demonuz nostis insidias.vidistis eoz ⁊ impetus feroces ⁊ vires effeminatas. Jhm suspirate ⁊ credulitatē nomis eius vestris figite mentib:⁊ a certa fide vniuersi demones fugabunt. Memētote etiam admonitionum mearum.⁊ incerte conditōnis vitam quotidie ancipitez ꝓtractate.⁊ celeste vobis p̄miuz sine cunctamine tribuetur. Scismaticoz quoq; ⁊ hereticoz venena vitate.meūq; circa eos odium sectamini. q̄z christi sunt inimici. Scitis ipsi ꝙ nullus mihi nec pacifico quidem sermo cum eis aliquando fuent:ꝓpter prauam eorum voluntatez ⁊ ptinax contra xp̄m bellū. Jn hoc aūt magis estote solliciti. vt domī p̄cepta seruetis.vt post mortē vestram sancti quiq; q̄ī amicos ⁊ notos in eterna vos recipiant tabernacula. Hec cogitate.hec sapite.ꝫ retexite.⁊ siqua mei vobis cura.liqua patris memoria est.si mihi vicarium rependatis affectum:nullus ad egyptum meas ꝓferat reliquias.ne vano corpus honore seruetur.ne vitupati ritus a me vt nostis etiam circa me seruēt obsequia. Huius.n.rei gratia maxime huc sum regressus. Vos igit humo tegite. vos patris operite corpusculum.⁊ illud q̄z senis vestri custodite mandatum.vt nemo p̄ter vestram dilectōz locū tumuli mei nouerit. Confido in domino. quia necessario resurrectionis tēpore hoc corpusculū resiliet incoruptum. Vestimentoz aūt meoruz sit ista diuisio. Melotem ⁊ pallium tritum cui supiaceo: athanasio episcopo date.quod mihi nouuz ipse detulerat. Serapion epūs alium accipiat melotē. vos cilicinū habetote vestimentuz.⁊ valete viscera mea. Antonius enim migrat: ⁊ iam non erit in p̄nti seculo vobiscum. Verba finierat: ⁊ osculantib se discipulis extendens paululum pedes:mortem letus aspexit. ita vt ex hilaritate vultus eius: angeloz sanctoruz qui ad ꝓferendam aīam eius descēderāt: presentia noscerēt. Hos intuens tanq; amicos videret:aiaz exalauit.⁊ additus est patrib ꝑm ordinē scripturarū. Seruauerūt mandata discipuli. inuolutū vt ꝓceperat corpus humo opientes.⁊ nemo interī vsq; ad hāc diē p̄ter eos vbi sit conditū nouit. Legatarius aūt antonij b̄ndictionē qui tritum pallium cuz melote imperio eius meruerat accipe.antoniū ī antonij muneribz amplectit.⁊ tanq; magna hereditate ditatus:letāter p vestimētuz recordat imagiem sanctitatis. Hic antonio vite termin⁹ fuit.ista p̄incipia meritoz. Que lz parciori(vt predixi) ꝑmone narrauerim:tñ ex his potestis aduertere qualit hō dei a puericia ad senectā vsq; puenerit.⁊ q̄ omni sp dubitatōe calcata: nec languori nec lōgeue quicq; etati aliqñ ꝓcesserit. Magis aūt equalitatē ꝓpositi tenēs.nec vestimētum mutauit. nec pedes lauit.nec escā sectat⁹ ēmolliorē.oculoz q̄z aciē ⁊ numez dentiū lz paululū ob etatē viderēt attriti.necnō ⁊ pedū incessuz:toti⁹ etiā corpis firmitatē ita ꝓtra iura nature meritoz gra custodiuit.vt lauto corporuz q balneis atz delicijs ꝓfoueēt:hilariori⁹ caro videt.

Elíseo con la Capa de Elías.

Hoc etiã fratres q̃ p omẽs ꝓuincias amor ei⁹ famaq̃ volitauit. quem nec librorũ dissemĩatorũ oratio luculenta. nec mũdane sapie disputatio. nec nobilitas generis. nec opum infinita congestio cõmendauit. cui oĩm ore est ascribẽdũ nisi xpo: cuius hoc donũ est: q̃ deuotos eius aĩos erga suam ꝓuidens maiestatẽ. hominẽ alio pene orbe celatum: & intẽ tãtas positum solitudines africe. hispanie. gallie. ytalie. ylirico. ipsi etiã que vrbium caput est rome. vt in exordio ꝓmiserat: demonstrauit. Creatoris est ista benignitas: qui famulos suos lz nolentes: nobilitare consuenit. vt virtus possibilis nec vltra humanã esse naturã: sanctorũ doceat exemplis & ad beate vite imitatõz ex fructu laborũ optim⁹ quisq̃ impellatur. Hunc itaq̃ fratribꝫ libꝝ magnopere legere curate. vt agnita fidei vita sublimiũ monachorũ: sciant q̃ saluator noster ihs xps glorificãtes se glorificat. & seruientibꝫ sibimet. nõ tm regna celorũ: sed etiam hic in ipsis montiũ secretis latere cupientibus: fame tribuit nobilitatẽ. scz vt & ipsi fruãt laude meritorũ. & ceteri eorũ ꝓuocent exemplis. Si aũt necessarium fuerit & gentibꝫ legite. vt vel sic agnoscãt q̃a dñs noster ihs xps nõ soluz est deus dei filius: sed etiam his qui eum sollicite colunt & in eũ fidelit̃ credunt. hanc dedit potestatem: vt demones quos illi deos esse arbitrant̃ cõculcent atq̃ eijciant. decepto res scilz hoĩm: & totius corruptõis artifices. ¶ Finit vita beati Antonij.

¶ Prologus sancti hieronymi presbiteri in vitam beati Hylarioĩs.

INscĩs oĩonib⁹ tuis memẽto mei decus ac dignitas virginum: nonna asella. Scripturus vitã beati hilarionis habitatorem eius inuoco spiritũ sanctum. vt qui illi virtutes largitus est: mihi ad enarrandas eas sermonez tribuat vt facta dictis exequãtur. Huius nãq̃ cõuersatio & abstinẽtia: ac preclara dona mirabiliũ que optatus ẽ (vt ait crispus) tanta ac talia habent̃. quãtum vl̃ ex puulis verbis potero extollere cuiuscũq̃ preclara ingenia. Alexãder magnus macedo quẽ vel pardum vl̃ hircum capzarum daniel vocat. cũ ad achillis tumulũ puenisset felicẽ te ait: inuenis. qui magno frueris precone meritorũ. homerũ videlicet significans. Porro mihi tanti ac talis viri conuersatõ. vitaq̃ dicẽda ẽ: vt homerus quoq̃ssi adesset. vl̃ inuideret materie. vl̃ succumberet. Quãq̃ eñ sanctus Epiphan⁹ salamine et cypri episcopus est qui cuz hylarione plurimũ conuersatus est. laudẽ eius breui epistola scripserit que vulgo legit̃ defunctũ tamen aliud est locis communibus laudare. aliud defuncti proprias narrare ꝟtutes. Unde & nos fauore magis illius q̃ iniuria ceptũ ab eo opus aggredientes. maledicorum voces contẽnimus qui olim detrahẽtes sancto paulo meo. nunc forsitã detrahent & hylarioni. illi solitudines calũniantes. huic obijcientes frequẽtiaz multorum: vt q̃ semp latuit nõ fuisse. qui a multis visus ẽ. vilis existimet̃. Fecerũt hoc et maiores eorũ quõdã pharisei. q̃bus nec iohannis beremus atq̃ ieiuniũ: nec domini saluatoris turba. cibi potusq̃ placuerũt

Uerum destinato iam opi in ponã manũ & scilleos canes obturata aure transibo. Opto vt in xpo p maneas. Et mẽor ĩ oĩonib⁹ tuis sis mei ꝟgo sacratissima. ¶ Incipit vita bti Hylarionis hẽmite.

HIlarion ortus est vico thabacha q̃ circit̃ quiq̃ milia a gaza vrbe palestine ad austrũ sit⁹ est: cũ parentes haberet ydol̃ deditos. sicut rosa ỹ spinis floruit. A quibus missus alexandriam grãmatico traditus est. ibiq̃ quãtuz illa patiebat̃ etas. magna ingenij & morum documenta ꝓbuit brcui. carus omnibus & loquendi arte gnarus: quodq̃ bis maius oĩbus est xpo credens. Non circi furoribus. nõ harene sanguine. nõ theatri luxuria delectabatur. sed illi tota voluntas in ecclesie congregatione erat. Audiẽs autẽ celebre tunc nomẽ anthony. quod per omnes egypti ꝓl̃os ferebatur: incensus visendi euz studio prexit in heremũ. Et statim vt eũ vidit. mutato pristino habitu duoby ferme mẽsibꝫ iuxt̃ eũ mãsit: ꝓtẽplãs ordinẽ vite ei⁹: morũq̃ grauitatẽ. q̃q̃ creber ĩ oratione. q̃bũl̃ ĩ suscipiẽdis fratribꝫ. seuer⁹ ĩ corripiẽdis. alacer ĩ exhortãdis eẽt. & vt ꝓtinẽtiã cibiq̃ ei⁹ aspitatẽ nll̃a vnq̃ infirmitas frãgẽt. Porro freq̃ntiã eorũ q̃ ad eũ ob varias passiões & ipet⁹ ỹmonũ ꝓcurrebãt vt̃ ñ ferẽs: nec ꝓgruũ eẽ dicẽs. patiĩ hẽmo ꝓl̃os ciuitat̃. sicq̃ sibi magt̃ incipiẽdũ eẽ vt cepiss̃ ãtoni⁹. illũ q̃i virũ fortẽ victorie pmia accipe. se necdũ militare cepisse. reuſ⁹ ẽ cũ q̃busdã mõachis ad patriã. & parẽtibꝫ iã defunct̃: ptẽ subeẽdis: ptẽ paupibꝫ largit⁹ ẽ. nihil sibi oĩno ꝟuãs. & timẽs illõ ỹ actibꝫ apl̃orũ. ananie & saphire vt̃ exẽplũ vt̃ suppliciũ. maxĩeq̃ dñice sñie mẽor dicẽt̃. q̃ ñ renũciauerit oĩbꝫ q̃ possidet: ñ ꝑt me⁹ eẽ discipul⁹. Erat aũt tũc ãnor qnde cum. Sic nud⁹ & armat⁹ ĩ xpo: solitudinẽ q̃ in septio miliario a maiũ agaze emporio p lit⁹ eũtibꝫ egyptũ ad leuã flectit̃: ingress⁹ ẽ. Cũq̃ eẽnt cruẽta latrocinijs loca: & ꝓinq̃ aĩciq̃ ei⁹ iminẽs piculũ denũciarẽt. ꝓtẽpsit mortẽ vt mortẽ euadẽt. Mirabãt̃ omẽs aĩm. mirabãt̃ etatẽ. nisi q̃ flama q̃dã pectorz & scintille fidei ĩ ocul̃ relucebãt. Leues erãt gene. delicatũ corp⁹ ac tenue & ad oẽm iniuriã ĩpatiẽs: qđ leui vel estu vl̃ frigore possz affligi. Jgit̃ sacco tm mẽbra co opt⁹. & pelliciũ hñs. & ependiten: hꝫ ẽ palliũ qđ illi beat⁹ antoni⁹ pficiscẽti dederat. sagũq̃ rusticũ int̃ mare & paludẽ vasta & tribili solitudĩe fruebat̃. q̃ndecĩ tm caricas p⁹ sol̃ occasuz edẽs. Et qz regio latrocinijs infamis erat. nũq̃ ĩ eodẽ loco q̃sq̃ hitare ꝓsuerat. Videns hꝫ dyabol⁹. q̃d faceret. q̃ se verteret: torq̃bat̃. Qui gl̃iabat̃ antea dicẽs. ĩ celũ ascendaz sup sidera celi ponã nidũ meuz & ero sil̃is altissimo. cernebat se vinci a puero. & pri⁹ ab eo fuisse calcatũ q̃z p etatẽ peccare potuiss̃. Titillabat itaq̃ sensus ei⁹. & pubescẽti corpi ei⁹ insolita voluptatũ incẽdia suggẽbat. Cogebat̃. n. tyrũcul⁹ xpi cogitatẽ qđ nesciebat. & ei⁹ rei aĩo cãz noluẽ: e⁹ expimta ñ noueat.

¶ Jrat⁹ itaq̃ sibi. & pect⁹ pugnis ꝟberãs: q̃i cogitatiões cede manus possz excludẽ. ego te inq̃t̃ aselle faciaz vt non calcitres. nec te ordeo alam: sed paleis. fameq̃ conficiam & siti grauiq̃ onerabo ponere. Per est⁹ indigabo & frigora: vt cibũ pot⁹ q̃z

lasciniã cogites. Herbaꝝ ergo suco ⁊ paucis caricꝫ post triduũ vel quatriduũ deficientẽ aĩam sustentabat. orans frequẽter ⁊ psallens ⁊ rastro humum fodiens: vt ieiunioꝝ laborẽ labor opis duplicaret. simulqꝫ fiscellam (hoc est sportellam) iunco texens: emulabaꝫ monachoꝝ egypti disciplinã. ⁊ apli sententiam: dicentis. Qui autem nõ operatur nõ manducet. Sic attenuatus ⁊ intantum exhaustus corpore vt ossibus vix hereret: quadam nocte infantiũ cepit audire vagitus. balatus pecorũ. mugit⁹ boum plãctus quasi mulierculaꝝ. leonũ rugitus. murmur exercitus. ⁊ prorsus variaꝝ portenta vocum. vt añ sonitu qꝫ aspectu territus cederet. Intellexit hec eẽ demonũ ludibria. ⁊ ꝓuolutus genib⁹ crucem christi signabat in fronte. taliqꝫ armatus casside: ⁊ lorica fidei circũdatus: iacẽs fortius preliabaꝫ. quodã modo videre desiderãs quos horrebat videre. ⁊ sollicitis oculis huc illucqꝫ circũspiciẽs. cum interim ex improuiso splendente luna: cernit redam feruentib⁹ equis supꝫ se irruere. Cunqꝫ inclamassꝫ ibĩm: añ oculos eius repentino terre hiatu pompa omis illa absorta est. Tunc ille ait. Equũ ⁊ ascensorem proiecit in mare. Et hi in curribꝫ ⁊ hi in equis: nos aũt in nomine dñi dei nostri magnificabimur. Multe sũt temptationes eius. ⁊ die noctuqꝫ varie demonũ insidie quas si omẽs narrare velim: modũ excedã volumis Quotiens illi nude mulieres cubanti ac circũiacentes finxit. ⁊ multotiens esurienti largissime apparuere dapes. Interdum orantẽ lupus vlulans ⁊ vulpecula ganniens transiliuit. psallentiqꝫ gladiatorũ pugna spectaculum prebuit. vt vnus quasi interfectus ⁊ ante pedes illius corruens sepulturaꝫ rogaret. Orabat semel fixo in terram capite. ⁊ vt natura fert hoim: abducta ab oratione mens: nescio quid aliud cogitabat: insiliuit dorso eius festinus agitator. ⁊ latera calcibus. ceruicem flagellando ꝓberãs eya inquit curre: cur dormitas: Et cachinnãs desuper. si defecisset: an ordeum vellet accipe scisciteb⁹.

¶ Igit⁹ a sextodecimo vsqꝫ ad vicesimũ etatis sue annũ estus ⁊ pluuias breui tugurũculo declinabat qđ iunco et carice texerat. extructa deinceps breui cellula: que vsqꝫ hodie ꝑmanet. latitudine pedum quattuor. altitudine ꝓ pedum quinqꝫ. hoc est statura sua humiliorẽ. porro longitudine paulloꝫ ampliorem qꝫ eius corpusculum patiebaꝫ. vt sepulcrũ potius qꝫ domũ crederes. Capillum semel in anno pasche die totondit. Supra nudam humũ hoc est terram: stratũqꝫ iunceum vsqꝫ ad mortẽ cubabat. Saccum quo semel fuerat indutus nunqꝫ lauans: supfluum dicens mundicias in cilicio querere. Nec mutabat alteram tunicam: nisi cum prior penitus scissa esset. Scripturas qꝫ sanctas memoriꝫ tenẽs. post orationem psalmos quasi deo presente recitabat. Et qꝫ longũ est ꝑ diuersa tpa magnalia ei⁹ dicere comprehendam breuiter ante lectoris oculos vitã eius pariter exponens. ⁊ deinceps ad narrandi ordinẽ regrediar. ¶ A vicesimoprimo anno vsꝫ ad vicesimum sextũ. ꝑ tres annos dimidiũ lentis sextarium madefactum aqua frigida comedit. ⁊ alijs tribus annis panem aridum cum sale ⁊ aqua. Porro a vicesimoseptimo anno vsqꝫ ad tricesimuꝫ herbis agrestib⁹ ⁊ virgultorũ quorundam radicib⁹ crudis sustentatus est. A tricesimo autẽ primo vsꝫ ad tricesimũquintum annũ sex vncias ordeacei panis: et coctuꝫ modice holus absqꝫ oleo ĩ cibo habuit. Sẽtiens autem caligare oculos suos ⁊ totum corp⁹ impetiginem ⁊ pumiceam quandam scabredinẽ contrahi: ad supiorẽ victum adiecit oleum. ⁊ vsqꝫ ad sexagesimũtercium vite sue annũ hoc continẽtie cucurrit tenore. nihil extrinsecus. aut pomoꝝ. aut leguminis. aut cuiuslibet rei gustans. Inde cum se videret corpore defatigatum: ⁊ ꝓpinquã putaret imminere mortem: a sexagesimoquarto anno vsqꝫ ad octogesimuꝫ pane abstinuit. incredibili feruore mẽtis: vt eo tempore quasi nouus accederet ad seruitutem domini. quo ceteri solent remissius viuere. Fiebat autem ei de farina ⁊ cõminuto holere sorbiuncula. cibo ⁊ potu vix quinqꝫ vncias appendentib⁹. Sicqꝫ complens ordinem vite: nunqꝫ ante solis occasum. nec in diebus festis. nec in grauissima valitudine soluit ieiunium. Sed iam tempus est vt ad ordinẽ reuertamur. ¶ Cum habitaret adhuc ĩ tugurunculo. annos natus decem ⁊ octo: latrones ad eũ nocte venerũt. vel estimãtes habere aliquid qđ tollerent. vel in cõtemptum sui reputãtes fieri. si puer solitarius eorumꝫ impetus nõ ꝓtimesceret. Itaqꝫ inter mare ⁊ paludem a vespera vsqꝫ ad solis ortum discurrẽtes: nunqꝫ locum cubilis eius inuenire potuerũt. Porro clara luce reperto puero. quasi ꝓ iocum quid inquiũt faceres: si ad te latrones venirẽt: Quibus ille respondit. Nudus latrones nõ timeo Et illi certe aiunt occidi poteris. Possuꝫ inqt possum. ⁊ ideo latrones nõ timeo: quia mori paratꝰ sum. Tunc ãmirati constantiam eius ⁊ fidem: confessi sũt noctis errorem. deinde vite pollicentes correctõem. ¶ Viginti duos iam in solitudine habebat annos fama tm notus omnibus: ⁊ ꝓ totas palestine vulgatus vrbes. Cum interim mulier quedam eleuthropolitane vrbis cernẽs despectui se haberi a viro ob sterilitatẽ. iam enim ꝓ annos quindecim nullos coniugij fructus ederat. prima irrũpere ausa ẽ ad beatum hilarionem. ⁊ nihil tale suspicanti: repente genibus aduoluta. ignosce inquit audacie. ignosce necessitati mee. Quid auertis oculos: Quid rogantem fugis: Noli me mulierem aspicere: sed miserã. Hic sexus genuit saluatorem. non habent sani opꝰ medico: sed qui male habent. Tandem subsistit. et post tantũ temporis visa mulier interrogabat causas aduentus eius: ac fletuũ. Et postqꝫ didicit: leuatis ad celum oculis redire eam iussit. euntẽqꝫ eaꝫ lacrimis ꝓsecutus est. Exacto aũt anno vidit eã cuꝫ filio. Hoc signoꝝ eius principium aliud maius signum nobilitauit. ¶ Aristhene elpidij: qui postea prefectus ꝓtorij fuit vxor valde nobilis inter suos. ⁊ inter christianos nobilior reuertens cuꝫ marito ⁊ tribus liberis a beato antonio gaze ꝓpter infirmitatẽ eoꝝ remorata est. Ibi. n. sine ob corruptum aerẽ sine vt postea claruit: ꝓpter gl'am hilarionis fui dei emitritei paritꝫ arrepti: omẽs a medicꝫ despati sunt. Jacebat vlulãs mater. ⁊ qsi int' tria filioꝝ discurrẽs cadauera: quẽ ꝑmũ plãgeret nesciebat. Agnito aũt eẽ qꝫ eẽt qdã monachꝰ ĩ vicina solitudie. oblita ma-

tronalis pompe: tm̃ se matrez nouerat. vadit comitata ancillulis z eunuchis: vxqz ei a viro suo suasū est: vt asello sedens pgeret. Ad quem cum veniss̃et. Per eum te ait ih̃m clementissimū dn̄m nr̃m obtestor. p crucem eius z sanguinē: vt reddas mihi tres filios. vt glorificet in vrbe gentiliū nomen dn̄i saluatoris. Ingrediatur seruus eius gazam: z marnas corrumpat. Renuētē illo z dicēte. nūqz se egressuz de cellula. nec habere consuetudinē vt nō modo ingrederet ciuitates: ꝫ nec villas ingrederet. ꝓstrauit se humi crebro clamitans. Hylarion serue xp̄i redde mihi filios meos: quos antonius tenuit in egypto. a te seruent in syria. Flebant cuncti q̄ aderant: ꝫ et ipse negās lacrimabat. Quid multa: Nō pri⁹ mulier recessit qz ille pollicitus est: se post solis occasuz gazam introituz. Qui postqz venit: singulorum lectulos z ardentia membra considerans: invocauit ih̃m. Et o mira virtus: statim quasi de tribus fontibus sudor pariter erupit. Eadem hora acceperunt cibos: lugentēqz matrem cognoscentes z benedicētes deuz sancti manus deosculati sunt. Qd postqz auditum est: z lōge lateqz p crebruit. certatim ad eū de syria z egypto populi confluebāt. ita vt mlti xp̄iani fierent. z se monachos ꝓfiterent. Necdum enim tunc monasteria erant in palestina: nec quisqz monachos ante sanctū hylarionē in syria nouerat. Ille fundator z eruditor huius cōuersatōis z studij: in hac prouincia fuit. Habebat dn̄s ih̃s in egypto senem antoniū: z in palestina hylarionem iuniorem.

¶ Facidia viculus est rinocorure vrbis egypti. de hoc decem iam annis ceca mulier adducta ē ad beatum hilarionē: allataqz ei a fratrib. iam.n. multi cū eo monachi erant. omēz suam substantiā se expendisse ait in medicos. Cui rn̄dit. Si que inq̄t in medicos pdidisti: dedisses paupibus: z curasset te verus medicus ihs. Clamante aūt illa z misericordiaz deprecāte: expuit in oculos eius. statimqz saluatoris exēplū virtus eadem secuta est sanitatis. ¶ Auriga q̄z gazēsis in curru pcussus a demone: totus obriguit. ita vt nec manus agitare: neqz cervicez posset flectere. Delatus ergo in lectulo: cuz solam linguā moueret ad preces: audiuit nō prius posse se sanari qz crederet in ih̃m. z sponderet arti pristine renunciaturuz. Credidit. spopondit. sanatus est. magisqz de aie qz de corpis salute exultauit. ¶ Preterea fortissimus iuuenis nomine messicas: de territorio hierosolime tantum sibi plaudebat in viribz: vt quindecim frumenti modios diu longeqz portaret. z hāc haberet palmam fortitudinis sue: si asinos vinceret. Dz hic afflatus a pessimo demone. nō cathenas. nō compedes. nō claustra ostioz integra patiebat. Multoz nasus z aures mordicꝯ amputauerat. hoz pedes: illoz guttur fregerat. tantūqz sui terrorem omibus incusserat: vt oneratus cathenis z funibz: in diuersa intentium quasi ferocissimus thaurus ad monasteriū ptraheret. Quem postqz fratres videre: preteriti. erat enim mire magnitudinis. nūciauerunt patri. Ille sicut sedebat iussit eum ptrahi z dimitti. solutoqz ait. Inclina caput z veni. Tremere miser cepit. z cervicez flectere. nec aspicere ausus pr̃. omēqz ferocia deposita: pedes sedētis lambere cepit. Adiuratus itaqz z extorus demon q̄ iuuenez possederat: septima die egressus est. ¶ Sed nec illud tacendum est. q orion vir primarius et ditissimus vibis achile: que mari rubro imminet. a legione demonuz possessus: ad euz pductus est. manus. cervix. latera. pedes. ferro onerata erant. furorisqz seuiciam torui oculi minabant. Cumqz deambularet sanctus cum fratrib. z de scripturis nescio quid interpr̃taret: erupuit ille de manibz se tenētium. Et dum pueniss̃et ad sanctum hylarionem: statim amplexans eū post tergum: in sublime eleuauit. Et clamor ingens oritꝰ est ab omibus. timebant. n. ne confecta ieunijs mēbra collideret. Et sanctus hylarion ridens. silete inquit z mihi meū palestritā dimittite. ac sic reflexa super humeros manu: caput eiꝰ tetigit. apprehēsoqz crine ante pedes suos adduxit. ꝓstringēs e regione ambas manus eius z plantas vtroqz calcans pede simulqz congeminās torquere demonū turbas cepit. Cumqz ille eiularet: z reflexa cervice terram vertice tāgeret. dñe inquit ih̃u. o me miserꝫ solue captiuum. z vnum z plures vincere tuū est. Rez loquar inauditam. Ex vno homīs ore diuerse voces: z cōfusus pl̄i clamor audiebat. Curatus itaqz z h̄. post nō multum tpis cum vxore z liberis venit ad monasterium. pluruma quasi grām redditurus dona afferens. Cui sanctus ait. Non legisti q̄d gie zi: quid symon passi sunt. quoꝝ alter accepit pretiū: alt obtulit vt ille venderet grām spūssancti. hic mercaretur: Cumqz orion flens diceret. accipe z da pauperib⁹. Tu melius inquit tua potes distribuere: q̄ p vrbes ambulas z nosti paupes. ego qui mea relig: cur aliena appetam: Multis nomen paupertꝫ: occasio auaricie est. Misericordia artē nō h̄z. Nemo melius erogat: qz qui sibi nihil reservat. Tristi aūt z in arena iacenti. noli inquit contristari fili: qd facio pro me z p te facio. Si enim hec accepero. z ego offendā deuz: z ad te legio reuertet. ¶ Quia xpo silentio possit p terire. q zazanus mayumites haud longe a monasterio eius: lapides ad edificandum de ora maris cudens: totus palysi solutus est. z ab oparijs socijs delatus ad sanctum hylarionem: statim ad op⁹ reversus est. Etenī littus qd palestine egyptoqz pr̃tēdit: p naturam mollib⁹ arenis in saxa durescentib⁹ aspera. paulatimqz coherens sibi glarea pdit tactū: cū non perdat aspectum. ¶ Sed z ytalicus quidam eiusdem oppidi municeps xp̄ianus: aduersum gazēsium viruz marne ydolo deditū: circi equos curules nutriebat. hoc siquidem in romanis vrbibz iaz exinde seruabat a romulo. vt ꝓpter felicem sabinarū raptum conscio quasi cōsilioz deo quadrige septeno currant circuitu: z equos ptis aduerse frangere victorie sit. Hic itaqz emulo suo hūte maleficuz q̄ demoniacis q̄busdā pcantatōibz. z h⁹ pr̃ediret eqs. z illius pcitaret ad cursuz. venit ad b̄m hylarionez z nō tā aduersariū ledi qz se defendi obsecrauit. Ineptum visum ē venerādo seni in huiuscemodi nugl oronez pdere. Cūqz subrideret z diceret. cur eni nō magis eqz pciū p salute aīe tue paupib⁹ erogas: Ille rn̄dit. functōz eē publicā. z h̄ se non tā velle qz cogi. nec posse boiez xp̄iani vti magicis artib⁹. sed a seruo poti⁹ xp̄i auxiliū petere: maxie ꝫ gazēses ad-

uersarios dei. nō tam sibi q̄ ecclesie xp̄i insultantib⁹ Rogatus ergo a fratrib⁹ q̄ adessent sanctis. paterā fictilē in qua bibere ꝓsueuerat. q̄ iussit impleri. eiq̄ tradi. Quā cū accepisset ytalicus: stabulū et aurigas suos currumq̄ repagula asperſit. Mira vulgi expectatio. Nam & aduersarius hocipsum irritens diffamauerat: & fautores ytalici sibi certatim victoriam pollicentes exultabāt. Igit̄ dato signo bi quolant. illi p̄ediunt̄ sub horum curru rote feruent. illi preteruolantiū tegā vix cernūt. Clamor vulgi nimius. ita vt ethnici quoq̄ ipsi ꝓcreparent: marnas victus a xp̄o est. Porro furentes aduersarij: hylarionem maleficum xp̄ianoq̄ ad supplicium popoſcerāt In dubitata g̃ victoria: & illis et multis debinc circensib⁹. plurima fi dei occasio fuit. ¶ De p̄fato gazense emporij oppido. ꝓpter virginem dei. vicinus iuuenis amādo deperibat. Qui cū frequēter tactu. iocis. nutib⁹. sibilis. et ceteris huiuscemodi que solent moriture virginitatis esse principia. nihil ꝓfecisset. prexit memphim vt confesso vulnere suo. magicis artib⁹ rediret ad xp̄ianē. Igit̄ post annuz edoctus ab escolapij natibus nō remediātis ānas sed ꝓtentis. venit p̄sumptū animi stuprū gestiēs & subter limen dom⁹ puelle. quedā tormenta xp̄ianorum. & portentuosas figuras sculptas in eris cuprij lamina defodit. illico insanire xp̄go. & amictu capitis abiecto. rotare crinē. stridere dentib⁹. inclamare nomē adolescētis cepit. Magnitudo quippe amoris se in furorē xp̄terat. ¶ Perducta ergo a parentib⁹ ad monasteriuz seni tradit̄: vlulante statim & cōfitente demone. vim sustinui inq̄t. inuitus huc adductus sum. Qbene mēphis somnijs homīes deludebā. O cruces. o tormēta q̄ patior. Exire me cogit: & ligat⁹ subt̄ limen licio & lamina teneor. Nō exeo nisi me adolescens q̄ detinet dimiserit. Tunc senex ait. Grandis fortitudo tua: q̄ licio & lamina strictus teneris. Dic quare ausus es ingredi puellam dei: Ait. vt suarez virginē. Tu inquit seruares pditor castitatis: Quare nō pot⁹ in eū q̄ te mittebat ingressus es: Ut qd inq̄t intrassez in illū: q̄ hēbat collegā meū: amorē demonē: Noluit aūt sanctus antequ purgaret xp̄inē vel adolescentē vt signa iubere q̄reret. ne aut solut⁹ incantatōib⁹: recessisse demon videret. seu ipse xp̄mōi eius accōmodasset fidez: asserens fallaces eē demones & ad simulandū callidos. & magis reddita sanitate increpauit virginē: cur fecisset talia p que in eaz demon intrare potuisset. ¶ Non solum aūt in palestina & vicinis egypti vel syrie vrbib⁹: & etiā in ōgin quis ꝓuincijs fama eius creuerat. Nāq̄ cādidat⁹ ꝓstantini impatoris. rutilus coma & candore corporis indicans ꝓuinciā. inter saxones quippe & alamanos gens est. nō tam lata q̄z valida: que apd̄ historicos germania: nūc francia dr̄. antiq̄ ab infātia possessus demone: q̄ noctib⁹ eū vlulare. ingemiscē & fremere dentib⁹ ꝓpellebat. secreto ab impatore euectionez petit. cām ei simplr indicās. Et acceptis ad cōsularē q̄z palestine lr̄is. cū ingenti honore & comitatu ad gazam deductus est. Qui cū a decurionibus loci illi⁹ quesisset: vbi habitaret hylarion monach⁹. territi gazenses: & putantes aliq̄ rōne eum ab impatore missum. ad monasteriū cōciti pretulerūt. vt & bonorem cōmendato exhiberēt. Et si que de p̄teritis iniurijs hylarioni eēnt offense: nouo officio delerēt. Deambulabat aūt nūc senex in arenis mollib⁹: & secunde psalmis nescio quid murmurabat. vidensq̄ tantā turbam venientiū: substitit. & resalutatꝰ oīb⁹: manu eis bñdicēs post horam ceteris abire ꝓcepit. illum xp̄o cū seruis suis & apparitoribus iussit manere Ex oculis eniz eius & vultu cur venisset: agnouerat Vox g̃ ad interrogatōz suspēsus homo vt vix terram pedib⁹ tangeret: in mane rugiens. syro q̄ interrogatus fuerat sermone rndit. Videres de ore barbaro: & qui franceam tm̄ & latinā linguam nouerat: syra ad purū verba resonare. vt nō stridor nec aspiratio. nō ydioma aliq̄d palestini deesse eloquij. Cōfessus est itaq̄ quo in eū intrasset ordine. & vt interpretes eius intelligerēt. qui grecā tm̄ & latinam linguam nouerāt: grece q̄z eum interrogauit. Quo similiter & in verba eadez rndente. multasq̄ incantationū occasiones & necessitates magicaꝝ artiū ostendente nō curo: ait. quō intraueris: & vt exeas i noīe dn̄i ihu xp̄i impero. Cūq̄ curatus eēt simplicitate rustica decem auri libras offerens: ordeaceū panem ab eo accepit. audiēs q̄ qui tali cibo alerent̄: auruz ꝓluto ducerent. ¶ Parū est d̄ homib⁹ loq̄: bruta q̄z aialia quotidie ad eū furentia ptrahebant̄ eq̄rū seu vaccaꝝ. Camelum enormis magnitudinis: qui multos iam obtriuerat. triginta & eo amplio⁹ viri distentum solidissimis funib⁹: cum clamore adduxerūt. Sanguinei erant oculi. spumabat os. volubilis lingua vigebat. sup oēz terroꝛē rugitus ꝓsonabat immanis. Jussit igit̄ dimitti senex. statimq̄ & q̄ adduxerant: & qui cum sene erant. vsq̄ ad vnū omēs disfugierūt. Porro ille solus prexit obuiam. & sermōe syro nō me inquit terres zabule tanta mole corpis. Et in vulpecula & in camelo vnus atq̄ idem es. Et interim porrecta stabat manu. Ad quez cum furēs & quasi deuoraturꝰ seuiens belua peruenisset. statim corruit. submissumq̄ caput terre coequauit. Mirātibus cunctis qui aderāt: post tantā ferociā tantam subito mansuetudinē. docebat aūt eos senex: hoīm cā dyabolū etiā iumenta corripe. & tāto eoꝝ ardere odio: vt nō solū ipsos & ea q̄z q̄ ipsoꝝ eēnt: cupet interire. Huiusq̄ rei ꝓponebat exemplū. q̄ annq̄ beatū iob tēptare ꝓmitteret̄: oēz substantiā ei⁹ interfecerit. nec mouē quēpiaz debere: q̄ dn̄i iussiōe duo milia porcoꝝ a demonib⁹ interfecta sunt. siq̄dez eos q̄ viderant nō potuisse alit̄ credē exisse de hoīe. tātaz demonū multitudinē: nisi grādis porcoꝝ numer⁹ & q̄i a multis act⁹ piter corruissent. ¶ Ips deficiet si voluero vniuersa signa q̄ ab eo sunt ꝓpetrata dicē. In tantā a dn̄o eleuatus fuit gl'am: vt bt̄s q̄z antonius audiēs quersatōz eius: scriberet ei. libēt̄q̄ ei⁹ epistolā sumeret. acsi quando de syrie partib⁹ ad se languentes prexissent: diceret eis. Quare nos tam longe vexare voluistis: cum haberetis ibi filiū meuz hylarionem: Exemplo itaq̄ eius: ꝓ totam palestinam innumerabilia monasteria esse ceperūt: & omēs ad eum monachi certatim currere. Quod ille cernens: laudabat xp̄i grām. & ad ꝓfectum aīe singlos cohortabat̄: dicēs. Preterite figurā mūdi h⁹: & illā vrā eē vitā q̄ p̄ntis vite emeret̄ incommodo. vo-

lens aũt exemplũ eis dare etiam humilitatis 7 offi-
cij.statutis diebus ante vindemiã lustrabat cellu-
las monachoꝝ.Quod postq̃ cognitum eẽt a fra-
tribus:omnes ꝓius ad eum confluebant. 7 comitã
ti tali duce circuibant monasteria: habentes viati-
cũ suum.qz interdum vsq̃ ad duo milia hominum
congregabant'.Sed 7 ꝓcedente tempore:vnaq̃q̃
villa vicinis monachis ad susceptionez sanctorum
gaudens cibos offerebat.Sane quantum fuerit in
eo studij:nullum fratrez q̃uis humilem q̃uis pau-
perem:ꝓterire illud indicio est. q vadens in deser-
tum cades:ad vnum ex discipulis suis visenduz cuz
infinito agmine monachorum puenit belusã:eo for-
te die quo anniuersaria solennitas omnẽ oppidi po
pulum in templũ veneris cõgregauerat.Colunt au
tem illam ob luciferum:cuius cultui saracenorũ na-
tio dedita est.sed 7 ipsum oppidum ex magna par-
te semibarbaꝝ esse ꝓpter loci situm dicit'.Audito q
sanctus hylarion ꝓteriret. multos enim saracenoꝝ
arreptos demone frequẽter curauerat. gregatim ei
cum vxoribus 7 liberis obuiam ꝓcesserunt.submit-
tentes colla:7 voce syra barech.i.bñdic inclamantes.
Quos ille blande humiliterq̃ suscipiẽs: obse-
crabat vt deum magis q̃s lapides colerent. simulqz
vbertim flebat celum spectans.7 se pollicens: si xpo
crederent:ad eos crebro ventuꝝ.Mira domĩ gr̃a ñ
ꝓius eum abire passi sunt:q̃s future ecclesie limitez
mitteret.7 sacerdos eoꝝ:vt erat coronat⁹ christi si-
gno denotaret'. Alio quoq̃ anno cum exitur⁹ es-
set ad visenda monasteria.7 dirigeret in scedula a-
pud quos maneret:7 quos in transitu visitare de-
ret.scientes monachi quendam de fratrib⁹ partiozẽ
simulq̃ cupientes vicio eius mederi:rogabãt vt a-
pud eum maneret.Et ille. Quid inquit vultis:7 vo
bis iniuriam 7 fratri vexationez facere:Qd̃ postq̃
frater ille parcus audiuit:erubuit.7 admitẽtib⁹ cun-
ctis vix ab inuito impetrauit:vt suum quoq̃ mona
sterium in mansionũ ordinem poneret. Post diem
ergo decimũ venerunt ad eum custodib⁹ iam in vi-
nea.quasi villa esset aliena ab eo dispositis.qui cum
lapidibus 7 glebaꝝ iactu:fundeq̃ vertigine accedẽ
tes deterrerent.sine esu suarum mane omnes ꝓfe-
cti sunt.ridente sene: 7 dissimulante se ante scire qd̃
euenerat.Porro susceptu ab alio monacho: cuius
sabbas vocabulum est.debemus quippe parci tace
re vocabulum:largi dicere.quia dñicus erat dies:i-
uitabant' ab eo vniuersi ad vineam. vt ante horam
cibi suarum pastu laborez vie subleuarent. Et san-
ctus hylarion.maledictus ait qui ꝓius refectionez
corꝑis q̃s anime quesierit. Oremus psallam⁹ redda
mus dño officium.7 sic ad vineam ꝓperabitis. Cõ-
pleto itaq̃ ministerio i sublimi stans:bñdixit vinee.
7 suas ad pascendum dimisit oues. Erant autez q̃
vescebantur: nonminus tribus milib⁹.Cunq̃ cen-
tum lagenis estimata adhuc integra fuisset vinea:
post dies viginti trecentas fecit. Porro ille parcus
frater multominus solito colligens:etiam id qd̃ ha-
buerat:versum in acetum sero voluit. Hoc aũt mꝝ
tis fratribus senex ante futuꝝ dixerat. Detestabat'
autem ꝓcipue monachos: qui infidelitate quadã
in futurum seruarent sua. 7 diligentiam haberent:
vel sumptuum vel vestium:aut alicuius rei cuz secu
lo transeuntis. Deniq̃ vnũ de fratribus in q̃nto
a se miliario manentez: qz comperit oztuli sui nimis
cautum timidũq̃ custodem.7 pauxillum habẽ nũ-
morum ab oculis suis abegerat. Qui volens sibi re
conciliare senem:frequẽter veniebat ad fratres:'ma
xime ad esycium.quo ille vehementissime delectaba
tur. Quodam ergo die ciceris fascez virentis sicut
in herbis erat:detulit. Quem cuz ad vespez esyci⁹
posuisset in mensam:exclamans senex se putoꝛẽ ei⁹
ferre non posse.simulq̃ vnde eẽt interrogauit. Re-
spondente autem esycio q frater quidaz primitias
agelli sui fratribus detulisset. Non sentis inquit pu
torem deterrimũ 7 in cicere facere auariciam:' Mit-
te bubus.mitte brutis animalib⁹:7 vide si comedãt
Quod cum ille iuxta ꝓceptum in ꝓsepia posu-
isset:exterriti boues 7 plus solito mugientes:ruptis
vinculis in diuersa fugierũt. Habebat.n.senex gra
tiam banc:vt ex odore corꝑoꝝ vestiũq̃ 7 earũ rerũ
quas quis tetigerat: sciret cui demoni vel cui vicio
subiaceret. Igit' senex sexagintatres habens an
nos vite:cernens iam grande monasterium 7 mul-
titudinem fratrum secum habitantiũ:turbasq̃ eoꝝ
qui diuersis languoribꝫ 7 immũdis spiritibus occu-
patos ad se deducebant.ita vt omni genere homi-
nũ solitudo ꝑ circuitum repleret'. flebat quotidie 7
incredibili desiderio cõuersationis antique recorda
batur. Interrogatus autez a fratrib⁹ quid haberet
cur se conficeret: aiebat. Rursus ad seculum redij:
7 recepi mercedẽ meaz in vita mea. En omis pale-
stina 7 vicine ꝓuincie estimant me alicuius esse mo
menti.7 ego sub ꝓtextu monasterij dispensatõez
fratrum.ville.possessiones.7 suppellectilem habeo.
Seruabat' ergo intẽte a fratrib⁹:maxime q̃ ab esy-
cio.q̃ miro amore veneratõis seni debit⁹ erat. Que
cũ ita lugens biennio tractaret: Aristenete illa cui⁹
latius supra fecimus mentõz:ꝑfecti tũc vxor.sed ni
hil de ambitu ꝓfecti habens.venit ad eũ:volẽs eẽ
ad antoniũ ꝑgere.Cui ille flẽs ait. Uellẽ ipe q̃z ire
si nõ carcere b⁹ monasterij clausus tenerer.7 si eñdi
fructus eẽt.Biduo.n.hodie est. q ex hac luce sub-
tractus:7 totus mũdus tali parente orbat⁹ ẽ. Cre-
didit illa 7 substitit.7 post paucos dies venientẽ nun
cio:antonij dormitoꝛez audiuit. Mirent' alij signa
sancti hylarionis 7 portẽta que fecit.mirẽt' incredi-
bilez abstinentiã.sciam.humilitatẽ.ego nihil ita stu
peo:q̃z gl'am illũ 7 honorẽ calcare potuisse.Cõcur-
rebãt epi.ꝑsbri.clericoꝝ 7 monachoꝝ greges. ma-
trone q̃z xpianoꝝ grãdis temptatio.7 hincinde exu
bib⁹ 7 agris vulg⁹ ignobile.ß 7 potẽtes viri 7 iudi-
ces:vt benedictũ ab eo panez vl oleũ acciperẽt. At
ille nihil aliud nisi solitudinẽ meditabat'. intãtuz vt
quadã die,ꝓficisci statuẽit.7 adducto asello:nimijs
quippe exesus ieiunijs vix ingredi poterat:iter arri-
pere conaret'. Qui cũ ꝑ heremũ isset: 7 q̃si vastitas
7 exitiũ palestine indiceret'.plusq̃z decẽ milia hoim
diuerse etatis.sexus.ad retinendũ ꝓgregata sẽ. Im
mobilis ille ad ꝓces.7 baculo arenã discutiẽs: loq̃-
bat'. Fallacẽ deũ meũ nõ facio.nec possuz videẽ sub-
uersas eccias.calcata xpi altaria.filioꝝ meoruz san-
guinẽ. Uniuersi aũt q̃ aderãt:intelligũt reuelatum

ei q̄ddā eē secreti: qđ nollet ꝓfiteri. ⁊ nihilomin⁹ custodiebāt eū ne ꝓficisceret. Decreuit g̃ publica|voce oēs ꝓtestans. nō cibi se nec potus quippiā sumē: nisi dimitteret. Et post septē dies inedie tandez relaxatus cā: ac valedicēs plurimis: cū infinito agmīe ꝓsequentiū venit bethyriū. vbi ꝓuasis turbis vt reuerterent: elegit quadraginta monachos q̄ hēbāt viaticū. vt possent ieiunātes ingredi. i. post solis occasum cibū sumere. Quinta igit̃ die venit peluſiuz visitatisq̄ q̄ in vicina heremo ⁊ in loco q̄ lychonos dr: morabant. ꝓrexit triduo ad castꝝ thonbaston: vt videret diaconiū eꝑm ⁊ ꝓfessorē q̄ ibi exulabat Quo incredibilr ꝓsolato tanti viri pñtia. post aliđ triduū multo labore babilonez puenit: vt inuiseret philonez eꝑm ⁊ ipm ꝓfessorem. Constantius. n. rex arrianoꝝ fauens hereſi: vtrūq̄ in ea loca deportauerat. Inde egrediēs p biduū venit ad oppidū afroditon. vbi cōuento diacone baysano: q̄ locatis duobus camelis. ob aque in heremo penuriā cōsueuerat eunte ad antoniū ducere. ꝓfessus est fratribꝫ instare diem dormitōis beati antonij: ⁊ puigilez noctem in ipso quo defunctus fuerat loco: a se ei debē celebrari. Tribus g̃ diebus p vastam ⁊ terribilē solitudinez tandē ad montez altissimū puenerūt. reptis ibi duobꝫ monachis. ysaac videlz ⁊ pluſiano: q̄rum ysaac interpres antonij fuerat. Et q̄ se prebet occasio: ⁊ ad id loci venimus. dignū videt breui sermone habitaculū tanti viri describere. Saxe⁹ ⁊ sblimis mōs p mille circit̃ passus ad radices suas aq̄s exp̄mit. quaꝝ alie arene ebibūt. alie ad inferiora dilapse: paulatim riuū efficiūt. Supra quē ex vtraq̄ ripa palme innumerabiles: multū loco ⁊ amenitat̃ ⁊ cōmodi tribuūt. Videres nanq̄ senē huc atq̄ illuc cum discipulis beati antonij discurrere. hic aiebant psallere. hic orare. hic opari. hic fessus residere solitus erat. Has vites. has arbuſculas ipse plātauit. illam areolā manibꝫ ipse ꝓposuit. Hanc piſcinā ad irrigandū ortulū multo sudore fabricatus ē. istū ad fodiendū humū plurimis annis habuit. ¶ Jacebat ꝯo in ſtratu eius: ⁊ q̄si calens adhuc cubile deosculabat. Erat aūt cellula nō plus mensure p quadrum tenens: q̄ homo dormiens extendi poterat. Preterea in sublimi montis vertice quasi p cocleaz ascendentibꝫ. ⁊ arduo valle nisu due eiusdem mēsure cellule videbant. in quibꝫ venientiū frequentiam ⁊ discipuloꝝ suorum contubernia fugiens morat⁹ est. vez be in viuo excise saxo: ostia tm̄ adita habebāt. postq̄ autē ad ortulum venerāt: videtis inquit ysaac hoc pomeriū arbuſculis consitum: ⁊ oleribus virens. ante h̄ ferme trienniū cuz onagroꝝ grex vastaret. vnū e ductoribꝫ eoꝝ stare iussit: baculoq̄ tundens latera ei⁹ ait. Quare ꝓmediſtis qđ ñ seuiſtis: Et exinde exceptis ags ad quas potādas ventitabant: nūq̄ eos nec arbuſculas nec olera ꝓtigisse dicebāt. Preterea rogabat senex vt sibi locuz tumuli eius ondērēt. Qui cū seorſuz eū abduxissent: vtruz ne mōstrauerint ignorat. cām occultādi iuꝝ ꝓceptū bēti antonij fuisse referētes. ne pgam⁹ q̄ in illis locis ditissū⁹ erat: ſublato ad villā suā sancti corpi martyriū fabricaret. ¶ Jgit̃ reuersus afroditon: duobꝫ tm̄ secū fratribꝫ in vicina heremo moratus ē. tanta abſtinētia ⁊ ſilētio tedit⁹: vt eū ꝓmū se cepisse xp̄o ꝓuire dicēt. Porro iā trienniū erat. q̄ clauſuz celuz illas t'ras arefeceat: ita vt vulgo dicerēt ātonij mortē etiā elemēta lugē. Fama q̄z hylarionis ñ latuit īcolas loci illi⁹. ⁊ certatim viri ⁊ mulieres ore luridi ⁊ attenuati fame: pluuias a ꝓuo xp̄i. i. a succeſſore antonij ꝓcabāt. Quos ille cernēs mire doluit. eleuatisq̄ ad celū ocul'. ⁊ vtraq̄ i ſblime erigēs palmas: ſtatī impetrauit qđ rogauēat. Ecce at̃ sitiēs areno saq̄ regio postq̄ pluuijs irrigata ē: tātā serpētiū ⁊ venenatoꝝ aīaliū ex ī prouiſo ebulliuit m'ltitudiez vt pcussi innūerabiles nisi ad hylarionē ꝯcurriſſēt: ſtatiz interirēt. Bñdicto itaq̄ oleo vnūſl agricole atz pastores. tāgētes vulnera: certā salutē ꝓſumebant. Videſ at̃ se eē ibi muris bonoribꝫ affici. prexit alexandriā ind ad iteri⁹ mōasteriū oasan trāsitur⁹. et q̄ nūq̄ exq̄ cepat eē mōach⁹ ī vtibꝫ māserat. diu tit ad q̄ſdā frēs notos ſibi ī bruchiū haud ꝓcul ab alexādria. Qui cū miro gaudio ſuſcepiſſēt senē. ⁊ iā vicīa nox eēt: repēte audiūt diſcipl'os ei⁹ aſinū ſternē: illūq̄ pare ꝓficiſci. itaq̄ aduoluti pediꝫ ei⁹ rogabāt ne h̄ facēt. ⁊ añ limen ꝓſtrati: citi⁹ se mori q̄z carē tāto hoſpite teſtabāt. Quibꝫ ille rñdit. Idcirco abire feſtino ne vobis moleſtiā generē. Certe ex posteriorib⁹ ꝓgnoſcet̃: ñ frustra me ſbito receſſiſſe ¶ Jgit̃ gazēſes alt'a die cū lictoribꝫ p̄fecti. nā p̄die eū venīſſe ꝓgnouerāt itrātes mōasteriū. cū illū mūme repiſſent adinuicē loq̄bāt. Nōne ꝯa ſt q̄ audiuim⁹: Mag⁹ ē: ⁊ futura ꝓgnoſcit. Urbs. n. gaza postq̄ ꝓfecto de paleſtina hylariōe: iulian⁹ impio ſucceſſerat. deſtructo mōaſterio ei⁹. p̄cibuſq̄ ad īpatorē datis ⁊ hylarionis ⁊ eſycij mortē īpetrauerat. amboq̄ vt q̄rerēt toto orbe ſcptū ē. Egreſſus g̃ ſc̄s hylarion de bruchio p inuiā ſolitudinē itrauit oaſā. ibiq̄ anno pl⁹ min⁹ exacto. q̄ illuc q̄z eū ſui fama p̄uenerat q̄i iā in'oriēte|latere nō poſſet. vbi multi illū ⁊ opinione ⁊ vultu nouerāt. ad ſolas nauigare inſulas cogitabat. vt quez terra vulgauerat: ſaltē maria celarent. ¶ Eodez ferme tpe adrianus diſcipulus eius de paleſtina ſupuenit: dicens iulianū occiſum. xp̄ianum imp̄atorez regnare cepiſſe. reuerti eum debere ad monaſteriꝫ ſui reliquias. Quod ille audiēs dete ſtatus eſt. ⁊ cōducto camelo per vastam ſolitudinē venit ad maritimaz vibez lybie paratoniū. vbi adrianus infelix volens paleſtinā reuerti. ⁊ priſtinaz ſub nomīe magiſtri querēs gloriam: multas ei fecit iniurias. Ad extremū conuaſtatis que a fratribꝫ ei miſſa detulerat. neſciente eo ꝓfectus eſt. Sup hoc ſane: quia alter locus referendi non eſt. hoc autez tm̄ dixerim in terrorez eoꝝ qui magiſtros deſpiciunt. q̄ poſt aliquātum temporis morbo regio computruerit. Habens ergo senex zazannū ſecum: aſcendit claſſem: ⁊ ſiciliā nauigabat. Cunq̄ venundato euangelioꝝ codice quē manu ſua adoleſcēs ſcripſerat: dare naulū diſponēt. in medio ferme adria nauclerī fili⁹ arrept⁹ demōe clamare cepit: ⁊ dicē. Hylarion ꝯue dei cur nobis p te ⁊ī pelago tutos eē ñ licet. Da ih ſpaciū dōec ad t'rā veniā: nec h̄ eiect⁹ ꝓcipit̃ ī abyſſos. Cui ille. ſi de⁹ me⁹ ait tibi concedit vt maneas: mane. Sinautem ille te eijciet: quid mihi invidiā facis homī peccatori atz mēdico. Hoc au-

tem dicebat:ne naute ⁊ negociantes qui ī naui erāt se cum ad terram ꝓuenissent:ꝓderent. Nec multo post purgatus est puer.patre fidem dante ⁊ ceteris qui aderāt:nulli se sup̄ noīe eius locuturos. ¶ Ingressus autē pachinnū ꝓmontorium sicilie:obtulit nauclero euangelium ꝓ subuectōne sua ⁊ zazanni. Qui nolens accipe.maxime cum videret eos excepto illo codice ⁊ bis quib⁹ vestiti erant:amplius nihil habere.ad extremū iurauit se non accepturum. Sed ⁊ senex assensus est fiduciam paupis conscīe. ⁊ in eo magis letabatur ꝙ nihil haberet seculi:⁊ ab accolis illius loci mendicus putaret. Porro recogitans ne negociatores de oriente venientes se notuꝫ facerent:ad mediterranea fugit loca.id est in vicesimo a mari miliario.ibiq; in quodam deserto agello lignoꝝ quotidie fascem colligans:imponebat collo discipuli.quo in ꝓxima villa venundato:⁊ sibi alimoniā ⁊ his qui forte ad eos veniebant: pauxillum panis coemebant.Sed vere (iuxta quod scriptū ē) nō potest ciuitas latere sup̄ montē posita.Scrutarius quidam dum in basilica beati petri apostoli rome torqueret:ꝓclamauit in eo immūdus spiritus. Ante paucos dies siciliam ingressus ē hylarion seruus xp̄i.⁊ nemo eum nouit. vt putat se esse secretuꝫ ego vadam ⁊ prodam illū. Statimq; cuꝫ suis alcensa in portu naui:appulsus est pachinnū.⁊ ducente demone ante tugurīū senis ꝓstratus:ilico curatus est. ¶Hoc initiū signoꝝ eius in sicilia:innumerabilesꝫ deinceps ad eum egrotantiū.sed ⁊ religiosorum hoīm adduxit multitudinem.in tantū vt de primoribus viris tumens quidā morbo intercutis.atq; eadeꝫ die qua ad eū venerat curat⁹ sit. Qui postea offerens ei infinita munera:audiuit dictuꝫ saluatoris ad discipulos. Gratis accepistis:gratis date.

¶ Cum hec ita gerunt̄ in sicilia:esycius discipulus eius toto senem vrbe querebat.lustrans littora.deserta penetrans.⁊ hunc tm̄ hns fiduciam:quia vbicunq; venisset diu latere non posset. Transacto ergo iam triennio:audiuit mothone a quodā iudeo. vilia populis scruta vendente.ꝓphetam xp̄ianoruꝫ apparuisse in sicilia.tanta miracula ⁊ signa facientemꝫ vt de veterib⁹ sanctis putaretur. Interrogās itaq; habitum eius ⁊ incessum ⁊ linguam:maximeq; etatem.discere nihil potuit. Ille enim qui referebat:famam ad se venisse hominis testabatur. Ingressus ergo adriam:prospero cursu venit pachinnum.⁊ in quadam curui littoris villula:famam senis scisc̄itās consona omniū voce cognouit vbi eēt:quid ageret. nihil ita in eo cunctis admirantibus: q̄ꝫ ꝙ post tanta signa atq; miracula.nec fragmen panis quidemꝫ a quoq; in illis locis accepisset. Et (ne longum faciaꝫ sermonem) sanctus vir esycius ad magistri genua prouolutus.plantasq; eius lacrimis rigans. tandemꝫ ab eo subleuatus:post biduī triduiq; sermonemꝫ audiuit a zazanno.non posse senem iam in illis habitare regionibus.sed velle ad barbaras quasdam pergere nationes. vbi ⁊ nomen ⁊ sermo eius ignotus foret.duxit itaq; eum ad epidaurū dalmacie oppidū: vbi paucis diebus in vicino agello mansitās:nō potuit abscondi. Siquidemꝫ draco mire magnitudinis quos gentili sermone boas vocant.eo ꝙ taꝫ grādes sint vt boues glutire soleant.omēꝫ late vastabat ꝓuinciam.⁊ non solum armenta ⁊ pecudes:s̄ ⁊ agriculos quoq; atq; pastores tractos ad se vi spiritus absorbebat.Cui cum piram iussisset prepari.⁊ oratione ad christum missa e vocato precepisset struez lignoꝝ scandere.ignem supposuit:cunctaq; ꝓspectante plebe immanez bestiam concremauit. Undē estuans quid faceret quoue se verteret:aliam parabat fugam.⁊ solitarius terram mente perlustrans: merebat.ꝙ tacente de se lingua: miracula loquerentur. ¶ Ea tempestate terremotu totius orbis q̄ ꝓ iuliani mortem accidit.maria egressa sunt terminos suos.⁊ quasi rursum deus diluuium minaretur.vel in antiquum chaos redirent omīa.naues ad prerupta dilapse montium pependerunt. Quod cuꝫ viderent epidauritani:fremētes videlꝫ fluct⁹.⁊ undarū molē.⁊ montis rugitum littoribꝫ inferri.verentes qđ iam euenisse cernebāt:ne oppidū fundit⁹ subuerteret.egressi sunt ad senem:⁊ quasi ad preliū ꝓficiscētes:posuerūt eū in littore. Qui cū tria crucis signa pinxisset in sabulo maris.manusq; ꝓtra tenderet.incredibile dictu ē:in quantā altitudinē intume scēs mare:ante eum steterit.ac diu frequēs:⁊ q̄i ad obicē indignās:paulatim in semetipsuꝫ relapsū sit. Hoc epidauruꝫ ⁊ oīs illa regio vsq; hodie p̄dicat. matresq; docēt filios suos ad memoriā in posteros transmittēdā.vere illud qđ ⁊ ad ap̄los dictum ē: si credideritis dicetis mōti huic.transi ī mare:⁊ fiet.eē iuxta l̄rām impleri pōt.si tm̄ q̄s habuerit ap̄lorum fidem.⁊ talē qualē illis hn̄dam dn̄s impauit. Quid enim interest vtr̄ mons discēdat in mare: an immēsi undarū montes repente obriguerint:⁊ ante senis tm̄ pedes saxei ex alia parte mollit̄ fluxerint:? Mirabatur omis vrbs:⁊ magnitudo signi salinis prerebuerat. Quod intelligens senex in breui lembo clā nocte fugit.⁊ inuenta post biduuꝫ oneraria naui prexit cyprum.Cunq; inter maleas ⁊ cytheram:pirate derelicta classe in littore.que nō antemna s̄ conto regit̄ duobus haud paruis myoparonib⁹ de se dromone occurrissent.denuo hincinde fluctus verrente remige:omnes qui in naui erant trepidare.flere.discurrere.ꝑparare contos.⁊ quasi nō sufficeret vnus nuncius:certatim seni piratas adesse dicebāt Quos ille ꝓcul intuens subrisit.⁊ quersus ad discipulos:modice inq̄t fidei quaē trepidast̄:? Nunq̄d plures sunt hi q̄ꝫ pharaonis exercitus:⁊ tm̄ oēs eo volēte submersi sunt. Loquebat̄ ⁊ nihilomin⁹ spumantib⁹ rostris hostiles carine immiebāt. iactu tm̄ lapidis in medio.Stetit q̄ in ora nauis.⁊ porrecta ꝺ̄ veniētes manu.hucusq; ait venisse sufficiat. O mira rex fides.statim resiliere naucule.⁊ impellētibus ꝺ̄ remis ad puppim impet⁹ redijt. Mirabāt̄ pirate p⁹ tergū se redire nolētes.totoq; corpis nisu vt ad nauigiū venirēt:veloci⁹ mḱto q̄ venerāt:ad littus ferebāt̄. Pretermitto cetera:ne videar ī narratōne signoꝝ volumē extēdere. s̄ solū dicā:ꝙ ꝓspero cursu int̄ cycladas nauigās. bincinde clamātiū de vribꝫ ⁊ vicī ⁊ ad litt⁹ cō currētiū:immūdoꝝ spirituꝫ voces audiebat. ¶ Ingressus q̄ sc̄s hylarion ꝓfatum vrbē cypri.nobilem carmīb⁹ poetaꝝ. que frequenti terremotu lapsa:nunc ruinarum tm̄ vesti-

gijs.qđ olim fuerit:ostendit.in secũdo ab vrbe miliario habitabat ignobilis.gaudẽs q paucis diebus quietus viueret. Uex nõ pleni viginti trãsiere dies cum p omnẽ illam insulam vicũq quicũq immundos habebant spũs:clamare ceperũt venisse hylarionem seruũ xpi:z ad eum se debere pperare.hoc salomina.hoc curium.hoc laphite z vrbes reliquę cõclamabãt.plerisq asserentibꝫ scire se quidem hylarionem.z verũ illum eẽ famulũ dei:sed vbi eẽt ignorare. Intra triginta igit nec multo amplius dies:ducenti ferme tam viri q mulieres ad eũ pgregati sũt. Quos cum vidisset volẽs q se non paterent quiescere.z quodãmodo in vltõnez sui seuiens.tãta eos oõnum instantia flagellauit:vt quidaz statim: alij post biduum triduũue.omẽs xo intra vnam ebdomadã curarent. Manens itaq ibidẽ biennio:et sp de fuga cogitans:esycium ad se venire spabat. z palestinam misit ob salutationem fratrũ z monasterij sui cineres inuisendos. Qui cum reuertisset:cupienti rursum ad egyptũ nauigare. hoc est ad ea loca q vocant bocholia.eo q nullus ibi xpianoz esset.sed barbara z ferox natio suasit:vt in ipsa magis insula ad secretiozem locum conscẽderet. Quẽ cũ diu lustrans omia repisset. pduxit euz duodecim milibꝫ a mari pcul:inter secretos asperosq mõtes: z quo vix reptando manibꝫ genibusq possit ascẽdi. Quo introgressus:contemplatus quidẽ est terribilẽ valđ z remotum locum arboribusq bincinde circundatum.habentẽ etiam aquas de supcilio collis irriguas.z oztulũ pamenũ.z pomeria plurima:quoz fructum nunqz in cibo sumpsit.sed antiquissimi iuxt tẽpli ruinam:ex quo vt ipe ferebat z vt discipuli eius testabant.tam innumerabiliũ p noctẽ z diez demonũ voces resonabant:vt exercitũ crederes. Quo ille valde delectatus.q scz agonistas bret in primo. habitauit ibi p ãnos quinq . z sepe inuisente se esycio:in hoc extremo iam vite sue tempe refocillatꝫ ẽ. q pter aspitatẽ difficultatẽq loci z vmbraz (vt ferebat vulgo) multitudinẽ: nullus aut rarus ad se posset vel auderet ascẽdere. Quadam autez die egressus sanctus hylarion oztulũ.vidit boiem toto corpe paliticũ iacẽtẽ ante fozes.interrogauitq esyciuz.quisnã eẽt: vel quomodo fuisset aduect. Qui rñdens ait.pcuratozem fuisse ville ad cuius ius oztulus q in quo ipsi erant ptineret. Et ille conlacrimans tendensq ad iacẽtem manuz:tibi inquit dico in nomie dñi ihu xpi surge z ambula. Mira velocitas. Adhuc enim verba in ore loquẽtis voluebãtur z iam membra solidata ad standum boiem subrigebant. Quod postq auditum est.etiam difficultatẽ loci z iter inuium plurimoz vicit necessitas: nihil p circuitum cunctis villis obseruãtibꝫ:q ve quo quomodo labere. Disseminauerat.n.hoc de eo rumoz diu enim in eodem loco manere nõ posse. Quod ille nõ leuitate quadam aut puerili sensu victus faciebat:sed honozem fugiẽs z importunitatẽ: sem p silentium z vitam ignobilem desiderabat. Igitur octogesimo etatis sue anno cum absens eẽt esycius quasi in testamẽti vicem: breuem manu ppria scripsit epistolam.omẽs diuitias suas ei derelinquens. euangelium scz z tunicam saccineam cucullã z pal-

liolum.nam minister eius ante paucos dies obierat. Uenerũt itaq ad egrotantem de papho multi religiosi viri:maxime q eum dixisse audierant. iam se ad dominum migraturum: z de corporis vinculis liberandum. Sed z constantia quedam sancta femina: cuius generum z filiam vnctione olei de morte liberauerat. Quos omnes adiuranit. vt ne puncto quidem hore post mortem reseruaretur: sed statim eum in eodem oztulo terra operirent: sicut vestitus erat.in tunica cilicina.cuculla.et sago rustico. Jãq modicus calor tepebat in pectore: nec prez sensum quicq viui hominis superat.z tamen apertis oculis loquebatur. Egredere : quid times: Egredere: quid dubitas anima: septuaginta prope annos seruisti christo z mortem times. Inter hec verba exalauit spiritum. Statimq humo obrutum: ante vrbi sepultum q mortuum nunciauerũt. Qđ postq palestine sanctus vir audiuit esycius.prexit cyprus z simulans se velle in eodem habitare oztulo. vt diligentis custodie suspitionem accolis tolleret:cũ ingenti vite sue periculo post decem ferme mẽses corpus eius furatus est.quod mayumam inde deferẽs: totis monachoz̃ z oppidoz̃ turbis psequentibus:in antiquo monasterio cõdidit.ibiq illesa tunica.cuculla.z pallio.z toto corpore quasi adhuc viueret integro.tantisq flagrante odoribus: vt delibutum vngentis putaretur. Non videtur mihi in calce libri tacenda z constantie sanctissime femie illius mulieris deuotio. que perlato ad se nuncio : q corpusculum hylarionis palestine esset. statim exanimata est: veram in seruum dei dilectionem morte quoq comprobans. Erat enim solita puigiles i sepulcro eius noctes ducere.z quasi cum presente ad adiuuandas orationes suas sermocinari. Lernas vsq hodie miram inter palestinos z cyprios contẽtionem.his corpus hylarionis:illis spiritum se habere certantibus.z tamen vtrobiq magna quotidie signa fiunt.sed magis in oztulo cypri.fozsitã: qa plus illum locum dilexerat. Finit vita sancti hylarionis.

Incipit prologus beati Hieronymi presbri vitam sancti Malchi captiui monachi.

Qui nauali prelio dimicaturi sunt:ante in portu z tranquillo mari flectunt gubernatula.remos trahunt. ferreas manꝰ et vncos preparant.dispositumq per tabulata militez pendenti gradu z labente vestigio stare firmit assuescũt vt quot in simulacro pugne didicerint:in vero certamine nõ ptimescunt. Jta z ego qui diu tacui: silẽ quippe me fecit cui meus sermo supliciũ ẽ.priꝰ exercere cupio in paruo opere: z veluti quandã rubiginem lingue abstergere: vt venire possim ad historiã latiozẽ. Scribere.n.disposui (si tñ dñs vitam dederit:z si vituperatozes mei saltẽ fugientẽ me z clausuz persequi desierint) ab aduentu saluatoris vsq ad nostram etatez. id est ab apostolis vsq ad hui tempozis fecem. quomodo z p quos xpi eccl̃ia nata sit z adulta psecutionibus creuerit:martyrijs cozonata sit.z postq ad xpiãos pncipes venerit. Notẽtia

quidez ⁊ diuitijs maioꝛ: ⁊ virtutibꝫ minoꝛ facta sit. Uerꝫ hec alꝫ: nūc que imminēt explicem⁹. ¶ Finit ꝓlogus beati hieronymi in vitam sancti Malchi.

¶ Incipit vita eius.

QAronias trigita fer me milibꝫ ab antiochia vrbe syrie: haud grandis ad orientez distat viculus. huc post multos dños vel patronos: dū ego adolescentul⁹ morarer in syria. ad pape euagrij necessarij mei possessionē deuolut⁹ sum. quē idcirco nūc noīaui: vt ostenderē vnde nossem qđ scripturus sum. Erat illic senex quidā noīe malchus: quē nos latine regez possumus dicere. syrus natōne ⁊ lingua. ⁊ vt rebar eiusdē loci indigena. Anus qđz in ei⁹ ꝓtubernio valde decrepita: ⁊ iam mozti ꝓxima visebat. tam studiosi ambo religionis. sic ecclesie limen terentes: vt zachariā ⁊ elizabeth de euāgelio crederes. nisi q iohānes in medio nō erat. De his cū curiose ab accolis quererem: quenam eēt eoꝝ copula matrimonij. an sanguinis an spūs. omēs voce ꝙsona sanctos ⁊ deo placitos. ⁊ mira nescio que rñdebant. qua cupidita te illectus adoꝛsus sum hoīem: ⁊ curiosius sciscitās rerū fidem: hec ab eo accepi. Ego inq̄t mi nate nizibeni agelli colon⁹. solus parentibꝫ fui. Qui cuz me quasi stirpem generis sui ⁊ heredem familie ad nuptias cogerent: monachū me potius esse velle rñdi. Quantis pater minis: quātis mater blanditijs ꝓsecuti sunt. vt pudicitiā ꝓderez. hec res sola indicō ē: q ⁊ domū ⁊ parentes fugi. Et qz ad orientē ire nō poterā. ꝓpter vicinā ꝓsidem ⁊ romanoꝝ milituz custodiā: ad occidentē verti pedes. pusillū nescio quid portans viatici quod me ab inopia tm̄ defenderet. (Quid multa) ꝓueni tandē ad heremū calcidos. q̄ inter mimas ⁊ beroas magis ad austrū sita est. Ibi reptis monachis: eoꝝ me magisterio tradidi. manu ⁊ laboꝛe victū querēs: lasciuiāq̄ carnis refrenans ieiunijs. Post multos annos incidit mihi cogitatō vt ad patriam ꝓgerem. ⁊ dum adhuc viueret mat̄ iam. n. patrem moztuū audierā. solarer viduitatem eius. ⁊ exinde venūdata possessione partē erogarez pauꝑibus. ex parte monasteriū construerez. Quid erubesco confiteri infidelitatē meā: partem in sumptuū meoꝝ solacia reseruarem. Clamare hoc cepit abbas meus: dyaboli esse temptatōz. ⁊ sub honeste rei occasione: antiqui hosti astutias. Hoc esse reuerti canem ad vomitū suum. sic multos monachoꝝz esse deceptos. nunq̄ dyabolū apta fronte se ꝓdere Proponebat mihi exempla de scripturis q̄plurima. inter que illud ab initio: q adam qđz ⁊ euam spe diuinitatis supplantauerit. Et cum ꝑsuadere non posset. ꝓuolutus genibꝫ obsecrabat. ne se desererē. ne me ꝓderem. ne aratrū tenens post tergum respicerem. Ue misero mihi. vici pessima victoria: reputans illuz non meā vtilitatē sed suū solaciū quereꝛe. Prosecutus ergo me de monasterio quasi fum⁹ eferret: ⁊ ad extremū valedicēs. video ait te fili sathane notatū cauterio. Non quero causas. excusatōes nō recipio. ouis que de ouili egredit̄: lupi statī morsibus patet. De beroea edissam pergentibꝫ: vicina est publico itineri solitudo. ꝙ quam saraceni incertz semp sedibꝫ huc atz illuc vagant̄. Que suspitō frequentiā in illis locis viatoꝝ ꝙgregat: vt imminēs piculum mutuo auxilio declinet̄. ¶ Erant in comitatu meo viri. femine. senes. iuuenes. puuli. numero circiter septuagīta. Et ecce subito equoꝝ camelorūq̄ sessores ysmahelite irruerūt. crinitis vittatisq̄ capitibus. ac seminudo coꝛpoꝛe. pallia ⁊ latas calligulas trahentes. Pendebant ex humero pharetre. ⁊ laxos arcus vibrantes hastilia longa portabāt. Non enim ad pugnandū: sed ad predandū venerāt. Rapimur. diss̄ pamur. in diuersa distrahimur. Ego interim longo postliminio hereditan⁹ possessoꝝ. ⁊ sero mei consilij penitēs: cū alterius muliercula i vni⁹ heri seruitutē sortitus venio. Ducimur. immo portamur sublimes in camelis. ⁊ ꝙ vastam heremuz sp ruinā timentes: heremus potius q̄z sedem⁹. Cibus semicrude carnes: ⁊ lac camelorꝝ potui erat. Tandē grandi amne transmisso: peuenimus ad interiorē solitudinem. vbi dominā eiusq̄ liberos ex more gētis adoꝛare iussi ceruices flectim⁹. Hoc quasi clausus carcere mutato habitu. id est nudus ambulare disco. Nam aeris qđz temperies ꝓter pudicitiā nihil aliud velari patiebat̄. Tradunt̄ mihi pascēde oues ⁊ in maloꝝ compatione hoc fruor solatio. q dominos meos ⁊ cōseruos rarius video. Videbar mihi aliquid habere sancti iacob. recoꝛdabar moysi. q̄ et ipsi in heremo pecoꝝ quondam fuere pastoꝛes. Uescebar recenti caseo ⁊ lacte. oꝛabam iugiter. canebam psalmos: quos in monasterio didicerā. Delectabat me captiuitas mea. agebam q̄z dei iudicio gratias: q monachum quem in patria fuerā perditurus: in heremo inuenerā. O nihil vnq̄z tutū apud dyabolū. o multiplices ⁊ ineffabiles eius insidie. sic qđz me latentem inuenit inuidia. Dominus videns gregem suum crescere: nihilq̄ in me deprehendēs fraudulentie. sciebaz enim apostolum ꝓcepisse. dominis sic quasi deo fideliter seruiendum. Et volens me remunerari: quo fidum sibi magis faceret: tradidit mihi illam conseruam mecum aliquando captiuam. Et cum ego refutarem. dicerēq̄z me christianum. nec mihi licere vxoꝛem viuentis accipere. sic̄dem captus nobiscum: vir eius: ab alio domino fuerat abductus. Herus ille placabilis in furoꝛem versus: euaginato me cepit petere gladio. ⁊ nisi festin⁹ brachio tenere mulierez ꝓoccupassem: ilico fudissem sanguinem. Jam venerat tenebroſioꝛ solito: ⁊ mihi nimiū matura noꝛ. duco in speluncam semirutam nouam cōiugem ⁊ ꝓnubante nobis tristicia: vterq̄z detestamur alterutrū. nec fatemur. Tūc vere sensi captiuitatez meam. ꝓstratusq̄z humi monachum cepi plangere quem perdebam: dicēs. Huccine miser seruatus sum: ad hoc me mea scelera perduxerūt. in canescente iam capite virgo: maritus fierem vxoris aliene: Quid prodest parentes. patriā. rem familiarē contempsisse ꝓ domino: si hoc facō quod vt ne facerem illa contempsi. nisi q forte ꝓpterea hec sustineo: quia rursum patriam desideraui: Quid agimus anima: Perimus an vincimus: Expectamus manuz domini: an ꝓprio mucrone cōfodimur: Uerte in te gladium: tua magis moꝛs timenda est q̄z coꝛpoꝛis. Habet ⁊ pudicitia seruata

martyrium suum. Jaceat insepultus xpi testis i heremo: ipse ero mihi persecutor 7 martyr. Sic fatus eduxi in tenebris micantem gladium: 7 acumine cõtra me verso. vale inquam infelix mulier. habeto me potius martyrem q̃ maritum. Tũc illa puoluta pedibus meis. ego te inquit per ihm p huius horę necessitatem rogo: ne effundas sanguinẽ tuum in sanguinem meũ. Vel si mori placet: in me primũ verte mucronẽ. sic nobis potius cõiungamur. Etiã si vir meus ad me rediret: seruarem castitatẽ quã me captiuitas vouit. vel interirem anteq̃ perderez. Cur moreris ne mihi iungaris? Ego morerer si iũgi velles. Habeto ergo me coniugem pudicitie: 7 magis animę copulam amato q̃ corpis. Credant domini maritũ: xps noverit fratrem. Facile psuademus nuptias: cuz nos viderint sic amare. Fateor. obstupui 7 ãmirat⁹ virtutez femĩe. cõiuge plus amaui. Nũq̃ tamen illius nudum corpus intuitus sum. nũq̃ carnem tetigi. timens in pace pdere: qõ in prelio seruaueram. Transeunt in tali matrimonio dies plurimi amabiliores nos dominis fecerunt nuptie simulate. Nulla fuge suspitio. interdũ 7 mense toto aberam: fidus gregis pastor p solitudinez. Post grande interuallum dum solus in heremo sedeo: 7 pręt̃ celuz terrãq̃ nihil video. cepi mecũ tacitus voluere. 7 inter mlta monachor cõtubernia recordari: maxĩeq̃ vultus patris mei qui me erudierat. tenuerat. pdiderat. Sicq̃ cogitans: aspicio formicaꝝ gregẽ angusto calle ferue. Videres onera maiora q̃ corpora. Alie herbarum quedã semina forcipe oris trahebant. Alie egerebant humũ de foueis: 7 aquaruz meatus aggeribꝫ excludebãt. Ille venture hyemis memores: ne madefacta humus in herbam horrea verteret: illata semina pcidebant. Hę luctu celebri corpa defuncta portabant. Quodq̃ magis miruz esset in tanto agmine egrediens nõ obstabat intrantibus: quin potius si quam sub fasce vidissent 7 onẽ concidisse: suppositis humeris adiuuabant. Quid multa? Pulcrum mihi spectaculum dies illa pbuit Unde recordatus salomonis ad formice solertiam nos mittentis. 7 pigras mentes sub tali exemplo suscitantis: cepi tedere captiuitatis 7 monasterij cellulas querere. ac formicarum illarum sollicitudinẽ desiderare. vbi laborat̃ in mediuz. 7 cum nihil cuiusq̃ pprium sit: omniũ omnia sunt. Regresso ad cubile: occurrit mihi mulier. tristiciam animi vultu dissimulare non potui. Rogat cur ita exanimat⁹ sim. audit causam. hortor ad fugam: nõ aspernat̃. peto silentium: fidem tribuit. 7 iugi susurro inter spem 7 metũ medij fluctuabamus. ¶ Erant mihi in grege duo hirci mire magnitudinis: q̃bꝫ occisis vtres facio. eorũ carnes viatico preparo. 7 p̃mo vespe putãtibus dominis nos secreto cubitare: inuadimus iter vtres 7 partez carniũ portãtes. Cunq̃ pueniss⁹ ad fluuium (nam decem milibꝫ aberat) inflatis 7 ascensis vtribus: aquis nos credidim⁹ paulatim pedibꝫ subremigantes. vt decursum flumine deferente: 7 multo longius q̃ conscenderam⁹. in alteram nos exponẽte ripam: vt vestigiuz sequentes pderent. Sz inter hec madefacte carnes 7 ex pte lapse: vix tridui cibũ pollicebant̃. Bibimus vsz ad sacietatẽ: future nos siti prepantes. Currimus. post tergum semp respicimus. 7 magis noctibꝫ ꝓmouemur: vel ꝓpter insidias late vagantiũ saracenor: vel ꝓpter ardorez solis nimiũ. Paueo miser etiam referens 7 iam secur⁹ toto tamen corpore phorresco. Post diem terciuz dubio aspectu ꝓcul respicim⁹ duos camelis sedẽtes venire concite. statimq̃ mens mali presaga putare dñm. meditari mortem. solem cernere nigrescẽtem. Dumq̃ timemus 7 vestigijs p arenas nos ꝓditos intellexim⁹: offertur ad dexteram spec⁹ longe sub terra penetrans. ¶ Igitur timentes venenata animalia. solent quippe vipere. reguli 7 scorpiones. ceteraq̃ huiuscemodi feruorem solis declinantia vmbras petere. intrauimus quidem speluncam sed statim in ipso introitu sinistre nos fouee credidimus. nequaq̃ vltra progredientes: ne dum mortẽ fugimus incurremus in mortem. illudq̃ nobiscum reputantes. si iuuat miseros dominus: habemus salutem. si despicit peccatores: habemus sepulcrum. Quid putas nobis fuisse animi. quid terroris cum ante specum haud procul starent dominus 7 cõseruus. 7 vestigio indice iam ad latebras peruenissent. O mlt̃o grauior expectata q̃ illata mors. Rursus cum labore 7 timore lingua balbutit. 7 quasi clamãte domino loqui vel mutire non audeo. Mittit seruum vt nos de specu protrabat: ipse camelos tenet 7 euaginato gladio nostrum expectabat aduentuz. Interea trib⁹ ferme vel quattuor cubitis introgresso famulo: nobis ex occulto tergum eius videntibꝫ. Nam oculorum istiusmodi natura est. vt post solem vmbras intrantibus: ceca sunt omnia. vox per antrum sonat. Exite furciferi. Exite miseri. Exite morituri. Quid statis? quid moramini? Exite dominus vocat. Adhuc loquebatur. et ecce per tenebras aspicimus leenam inuasisse hominem. 7 guttur suffocato: cruentum intro trahere. Hiesu bone Quid tunc nobis terroris? quid gladij fuit? Spectabamus hostem nostrum perire: domino nesciente. Qui cum videret illum moras facere: suspicatus duos vni resistere. Sed 7 iram differre non valens: sicut tenebat gladium ad speluncam venit. 7 clamore rabido serui increpans secordiam: prius a fera tentus est q̃ nostras latebras preteriret. Quis hoc vnq̃ crederet: vt ante os nostrum pro nobis bestia dimicaret? Sublato ergo illo metu: similis ante oculos nostros versabatur interitus: nisi q̃ tutius esset leonis rabiem q̃ iram hominum sustinere. Paquemus intrinsecus: 7 ne mouere q̃dem nos ausi: prestolamur euentum rei inter tanta pericula. pudicitie tm̃ conscientia pro muro septi. Leena insidiam cauens: 7 visam se esse sentiens apprehensum morditꝫ catulum: matutina effert: nobisq̃ cedit hospitio. Neq̃ tamen satis crediduli: statim erupimus. sed expectantes diu 7 egredi cogitantes: illius nobis sp figurabam⁹ occursum. Sub tali ergo terrore 7 illa trãsacta die: exiuimus ad vesperã. vidimusq̃ camelos: q̃s ob nimiã velocitatem dromedarios vocãt: preteritos cibos in ore voluere: 7 in aluũ missos iterũ retrahere. Quibꝫ ascensis: 7 noua sistantia refocillati: decimo tandem die ad romana per desertum castra peruenimus. oblatiq̃

tribuno rei ordinē pandimus. Inde ad sabinianuz mesopotamie ducem transmissi: camelorumz accepimus precium. Et quia iam abbas ille meus dormierat in dño. ad hec delatus loca: me monachis reddo. hanc trado virginibus. diligens eaz vt sororem nō tamen me ei credens vt sorori. Hec michi senex malchus adolescentulo retulit. Hec ego vobis narraui senex. castis hystoriaz castitatis expono. virginibus virginitatez custodire exhortor. vos narrate posteris. vt sciant inter gladios z deserta et bestias pudicitiam nunqz esse captiuaz. z hominē xpo deditum. posse mori: nō posse superari. ¶ Finit vita beati Malchi monachi captiui.

¶ Incipit vita sancti Pauli simplicis. S. Pablo

Fuit quidam inter discipulos sancti Anthonij Paul⁹ nomine: cognomento simplex. Hic initiuz conuersionis sue: huiusmodi habuit. Cum vxorem suaz cū altero concubitantē vidisset: nulli quicqz dicens egressus ē domum: et mestitia animi tactus. in heremū semetipm dedit. Vbi cū anxius oberraret ad monasterium venit Anthonij: ibiqz ex loci amenitate et oportunitate consilium capit. Cūqz adisset Anthonū. vt iter salutis ab eo inquireret: ille intuens hominē simplicis nature. respondit ei. ita demum euz posse saluari: si his que a se dicerent obediret. Tūc ille omnia quecūqz preciperet: facturuz se esse respondit. Vt ergo pmissionē eius pbaret. Anthonius ante fores cellule stanti. hic inqt expecta me orans: donec egrediar. Et ingressus mansit intrinsecus p totā diē z noctem p fenestraz tamē ex occulto frequētius respitiens videbat euz indesinēter orantem. et nusqz prorsus se mouentē: z stare in estu diei z rore noctis. et ita esse mandati memorez: vt ne parū quidez a loco se moueret. Egressus aūt die postera Anthonius instruere eum z docere de singulis cepit: quomodo opere manuum solitudinē solaretur. et digitis quidem corporis opus carnale: cogitatōne vero mentis z animi intentione: oparetur que dei sunt. Libuz quoqz in vespera sumere: et precipue in potu. confirmans non minus p aque habundantiaz fantasias anime fieri: qz p vinū calorem corporis increscere. Et vbi plene eū qualiter in singulis agere deberet instruxit: in vicino ei. hoc est in tribus a se milibus cellulam constituit: ibiqz eum exercere que didicerat: iubet. Ipse tamē frequenti⁹ visitans eum gratulabat. deprehendens illū in his que sibi tradita fuerant tota intentōne et omni solicitudine pmanentem. Quadaz aūt die cū venissent ad sanctum Anthonium fratres magni quidem et pfecti viri: accidit etiā paulū adesse pariter cuz eis. Et cum sermo de pfundis reb⁹ z misticis haberet. cunqz de pphetis z de saluatore plurima tractarēt. paulus ex simplicitate animi interrogat. si xps pu⁹ fuerit an pphete. Beatus xpo antonius cum p eo qz tamabiliter de interrogaret quasi erubuisset. blando motu (vt erga simpliciores solebat) silere atz abire eū iubet. Ille autem q omne quodcūqz ab eo dictum fuisset tanqz preceptū dei seruare instituerat: abscedens ad cellulam suā tanqz mandato accepto silentium gerere instituit. nec omnino aliquid loqui. Quod cum comperisset antonius: mirari admodū cepit vnde hec illi obseruantia placuisset. quam a se sciebat non esse ei iniunctam. Cunqz iussisset euz loqui. z cur siluerit interrogaret. dicit ei paul⁹. Tu pater dixisti mihi: vt irem z silerez. Et obstupefactus antonius ita ab eo sermonem quem ille negligenter protulerat obseruatum. omnes inquit nos ille contemnat. Cum enim nos de celo dominū nobis non audiamus loquentem: ab isto qualiscunqz sit sermo qui ex ore nostro ceciderit obseruatur. Multa tū et sanctus antonius docere euz volens de obedientia precipere ei solitus erat etiam que ratio z causa non posceret: in quibus eius animus erga obedientiam probaretur. Haurire nanqz aliquando eum aquā iussit ex puteo z in terram tota die effundere. z contextas sportas resoluere ac denuo texere. z estimētum dissuere z iterum resuere: z rursus resoluere. z in pluribus huiusmodi exercitijs ab eo memoratur imbutus. vt in nullo prorsus etiam que contra rationem impari videbant: discceret contradicere. z ita per hec omia informatus: tempori breui ad pfectionem venit. Ex cuius exemplo docebat beatus antonius. q si quis vellet velociter ad perfectionem venire: non sibi ipsi magister fieret: nec pprijs voluntatibus obediret: etiam si rectum videretur esse quod vellet. sed pm mandatum saluatoris obseruandum esse. vt ante omnia vnusquisqz abneget semetipsuz sibi. z renunciet proprijs voluntatibus. quia et ipse saluator dixit. Ego veni non vt faciam voluntatez meam: sed eius qui misit me. Et vtiqz volūtas xpi non erat contraria voluntati patris. sed neqz qui venerat obedientiam docere inueniretur: non obediens si propriam faceret voluntatem. quanto magis ergo nos non iudicabimur obedientes: si proprias faciamus voluntates. Deniqz suprādictus paulus exemplo nobis est. qui obedientie z simplicitatz merito intantum spiritalium gratiarum culmen ascendit. vt multoplures z potentiores virtutes p ipsum dominus: qz per sanctum antonium dominus fecerit. Et quoniam pro affluentia gratiarum ad eum multi ex omnibus terre partibus confluebant vt curarentur ab eo. Verens beatus antonius ne molestia multitudinis fugaret: in interiori heremo quo accedi facile ab aliquo non possit: commanere eum fecit. vt venientes magis ipse susciperet antonius. Si quos xpo ipse nō potuisset curare: hos ad paulum tanqz prolixiorem sanitatum gratiam habentem mittebat. z ab illo curabantur. Tantam autem simplicitatis fuisse apud eum fiduciam tradunt. vt quondaz tempore cum quidam rabiem patiens: in modum canis laniaret omnem qui ausus fuisset ad se accedere. z perductus ad eū fuisset: instabat orationi vt demonem qui eum vrgebat: fugaret. Et cū mora fieret nec celer sequeretur effectus: quasi infantum more indignatus: dixisse fertur ad dominū. Vere non manducabo hodie: si eum non curaueris. Et continuo quasi delicioso domino satisfactū est a deo: z statim curatus est rabidus.

¶ Finit vita beati Pauli simplicis.

Incipit vita sancte Paule edita a sancto Hieronymo ꝓsbitero.

/* S. Paula

Cuncta mei corporis mēbra ꝙterent in līguas et oīes artꝰ humana voce resonarent: nihil dignū sancte ac venerabilis Paule ꝙtutib⁹ dicerē. Nobilis genē: ꝫ nobilior sanctitate. potēs quondaz: sed nūc xp̄i paupte in signior. Graccoꝝ stirps: soboles scipionū. pauli heres. cuiꝰ vocabulū trahit: mecie papirie matris affricāi. vera ⁊ germana ꝓgenies Rome pretulit bethleez: ⁊ auro tecta fulgētia. in formis luti vilitate mutauit. Nō meremꝰ q talē amisimus: ꝫ grās agimꝰ q habuimꝰ: immo habemus Deo eīm viuūt oīa ⁊ quidqd ferē ad dominū: in familie numero cōputaī: quanqz amissio illius celestis domꝰ habitatō sit. Que qz diu in corpore fuit: pegrinata est a dño: ⁊ voce semp flebili querebatur dicens. Heu mihi. q pegrinatō mea ꝓlongata est. habitaui eīm cū habitantib⁹ cedar: multū pegrinata est aīa mea. Necmirū si planxerat se versari in tenebris. hoc eīm cedar interptaī: cū mūdus in maligno positus sit. ⁊ sicut tenebre eius ita ⁊ lumē eius. Luxqz in tenebris luceat: ⁊ tenebre eā nō ꝓprehēderint. Aīn ⁊ illud crebrius inferebat. aduena ego sum ⁊ pegrina: sicut oīes patres mei. Et iterū. Cupio dissolui: ⁊ eē cū xp̄o. Quotiens aūt infirmitate corpusculi qz incredibili abstinentia: ⁊ duplicatis contrarerat ieiunijs: vexabaī: voluebat. corpus meū subjcio ⁊ in seruitutē redigo. ne alijs ꝑdicās ipsa repro ba inueniar: ⁊ bonū est mihi vinū nō bibē. ⁊ carnē ñ manducare. ⁊ humiliaui in ieiunio aīaz meā. ⁊ totuz lectū meū ꝙsasti in infirmitate mea: ⁊ versata suz in miseria: dū mihi infigiī spina: atqz inter dolozis aculeos. quos mira patientia sustinebat: qsi aptos sibi celos aspiceret: loquebaī. Quis dabit mihi pēnas sicut colūbe: ⁊ volabo ⁊ requiescā. Testoꝛib⁹ ⁊ sanctos angl̄os eius. ip̄m qz ꝓpriū angelū: q custos fuit ⁊ comes admirabil̄ fcie. me nihil in grāz. nihil in ore laudātiū. ꝫ quidqd dicturꝰ sum ꝓ testionio dicē: et minꝰ ei⁹ eē meritis qz totꝰ orbis canit. Sacerdotes mirāī. ꝙginū chori desiderāt. mōchoꝝ ⁊ pauperuz turba deplāgit. Vult lectoꝛ eiꝰ breuit scire ꝙtutes Oēs suos paupes: paupioꝛ ipa dimisit. Necmiꝝ ꝺ ꝓxis ⁊ familiola: quā vtroqz sexu. de seruis ⁊ ancill̄ i fres sozoresqz mutauerat ista ꝓferre. cū eustochiū ꝙginē ⁊ deuotā xp̄o filiā. i cuiꝰ ꝓsolatōez libellꝰ hic cudiī: ꝓcul a nobili genē sola fide ⁊ grā diuitē derelicqrit. Carpamꝰ igiī narrādi ordinē. Alijs altꝰ repetāt: ⁊ a cunabul̄ eiꝰ ipisqz (vt ita dicaz) crepudijs mīez blesillā. ⁊ rogatū ꝓferāt piez: qrū altera scipionū graccoꝝqz ꝓgenies ē. alī ꝙ oēs grecias vsqz hodie ⁊ scematib⁹ ⁊ diuitijs. ac nobilitate agamennonis ferī sanguinē trahē. q decēnali troiam obsidiōe deleuit: nos nihil aliud laudamꝰ nisi qꝺ ꝓpriū ē. ⁊ de purissimo scē mētis fōte ꝓferī: quanqz dñs ac saluatoꝛ i euāgelio doceat ap̄los scisitātes. qd sibi reddituruꝰ sit. q oīa sua ꝙ noīe ei⁹ dimiserāt: cētupluz impñtiaꝝ receptuꝛos: ⁊ in futuro vitā eternā. Ex quo intelligimꝰ ñ laudis eē possidē diuitias: ꝫ ꝙ xp̄o cas ꝙteunē: non tumere ad honoꝛes: ꝫ ꝓ fide dei eos paruipēdere. Vere qꝺ pollicitꝰ ē seruis suis ⁊ ancillis: saluatoꝛ reddidit in pñti. Nā que vnius ꝙtēpsit gloriā vrbis: totiꝰ orbis opinione celebrat̄. Quā rome habitātē null⁹ ex romā nouerat latētē in bethleē ⁊ barbara ⁊ roma terra mirat̄. Cui⁹ eīm gētis homines: ad scā loca nō veniāt: Quis aūt in sanctis locis ꝓter paulā: qꝺ plus int̄ homines miraret̄: inuenit. Et sicut int̄ multas gēmas ꝑcios̄issima gēma micat. ⁊ iubar solis. paruos stellaz igniculos obtuit et obscurat: ita cūctoz virtutes ⁊ potētiā: sua humilitate supauit: minimaqz fuit inter oīes: vt oīm maioꝛ esset. ⁊ quātopl⁹ se deijciebat: tantomagis a xp̄o subleuabaī. Latebat ⁊ nō latebat. fugiendo gloriā: gloriā merebaī: que ꝙtutes qsi vmbra sequiī. ⁊ appetitoꝛes sui deserens: appetit ꝙceptoꝛes. Sz qd ago: narrandi ordinē ꝓtermittens. Dū in singul̄ teneoꝛ: nō seruo ꝑcepta dicendi. Tali igiī stirpe genita est. unctaqz viro toxotio: qui enee ⁊ iulioꝛuz altissimū sanguinē trahit. Unde etiā xp̄i ꝙgo. filia eius eustochiū: iulia nūcupaī: ⁊ ipe iul⁹ a magno demissum nomē iulio. Et ꝫ dicim⁹ nō quo habētib⁹ gradia sint: ꝫ quo ꝓtemnētib⁹ mirabilia. Seculi hoīes suspiciunt eos: qui his pollent ꝑuilegijs. nos laudamus quos habētes paruipēdimus. si habere noluerint: ꝑdicam⁹. His inquā orta maioꝛib⁹: et fecunditate ac pudicicia ꝓbata. primum viro: deinde prope quinquis ⁊ totius vrbis testimonio. cū quinqz libros edidisset. blesillam super cui⁹ morte eam rome consolatus sim: paulinam que sanctum ⁊ admirabilem virum. ⁊ ꝓpositi ⁊ rerū suarum pāmachiuz reliquit heredē. ad quem super obitu eius paruum libellum edidimus: eustochium que nunc sanctis locis virginitatis et ecclesie monile pcciosum ē. rufinaz que immaturo funere pium matris animum consternauit. ⁊ toxotium post quem parere desinit: vt intelligeres eam non diu seruire voluisse officio ꝓiugali: sed mariti desiderio q mares optabat libꝛos obedisse.

Postqz vir mortuus est: ita eū plāxit: vt ꝓpe ipa moꝛeret̄. ⁊ ita se ꝙuertit ad domini ꝺuitutē: vt mortem eius videretur optasse. Quid ergo referā āple ⁊ nobilis domus quondam opulentissime: oēs pene diuitias in pauperes erogatas: Quid in cūctos clemētissimū animū ⁊ bonitatē: etiaz i eos quos nunqz viderat euagātem: Quis inopum moriens: non illius vestib⁹ obuolutus est: Quis clinicoꝛum: nō eꝰ facultatib⁹ sustentatus est: Quos studiosissime tota vrbe perquirens. damnum putabat: si quisqz debilis ⁊ esuriens: cibo sustentaretur alterius. Spoliabat filios: ⁊ inter obiurgantes ꝓpinquos: maioꝛē se eis hereditatem christi misericoꝛdiam dimittere loquebatur. Nec diu potuit excelsi apud seculū generis. ⁊ nobilissime familie: visitationis frequentiam sustinere. Merebat honoꝛe suo ⁊ oꝛa laudantiū declinare ⁊ fugere festinabat. Cunqz orientis ⁊ occidētis episcopos ob quasdam ecclesiarum dissensiones romam imperiales litere contraxissent: vidit admirabiles viros christiqz pontifices paulinum anthiocene vrbis episcopum: ⁊ epiphanium salamine cypri (que nunc constantia dicitur) quoꝝ epiphanium etiam hospitem habuit: paulinum in alia ma-

nentem domo:quasi ppriũm humanitate possedit quoruz accensa virtutib⁹:p mom̃ta patriã deserere cogitabat. Nõ domos.nõ liberoz.nõ familie.non possessionũ.nõ alicuius rei que ad seculũ ptinet memoz:sola(si dici potest)z incomitata:ad heremũ antoniozum z paulоz pergere gestiebat:tandemqz exacta hyeme aperto mari: redeuntib⁹ ad ecclias suas epis:ipa voto cum eis z desiderio nauigabat.

¶ Quid vltra differo:Descẽdit ad portuz fratre. cognatis.affinib⁹.z qđ his magis est liberis pſeqntib⁹ z clementissimam matrem vincere pietate cupientib⁹. Jam carbasa tendebãt: z remoz ductu: nauis in altũ ptrahebatur. Paruus toxotius :supplices manus tendebat in littoze:rufina iã nubil' vt suas expectaret nuptias tacens fletib⁹ obsecrabat. et tamen illa siccos tendebat oculos ad celũ :pietatẽ in filios:pietate in deũ supans. Nesciebat se matrẽ:vt xpi ꝓbaret ancillã. Torquebant' viscera: z q̃si a suis membris distraberetur cũ doloze pugnabat:i eo cunctis admirabilioz:qđ magnã vinceret charitatẽ Inter hostiũ manus:z captiuitatis durã necessitatem:nihil crudeli⁹ est qz pentes a filijs separari. Hoc contra iura nature plena fides patiebat':immo gaudens appetebat amoze filioz:maioze in deũ. amoze ptemnens:in sola eustochio:q̃ z ꝓpositi z nauigatõnis eius comes erat:quiescebat. Sulcabat interim nauis mare z cũctis q cũ ea vehebant' littora respicientib⁹:illa auersos tenebat oculos:ne videret quos sine tormento videre non poterat. Fateoz nulla sic amauit filios:quib⁹ anteqz ꝓficisceret' cuncta largita est:exheredãs se in terra:vt hereditatẽ inueniret in celo. ¶ Delata ad insulas poncias: qs clarissime quondã feminaz sub domiciano pricipe p confessiõe nois xpiani.flauie.domicille nobilitauit in exiliũ. vidensqz cellulas in quib⁹ illa lõgũ duxerat martiriuz suptis alis hierosolimã z sãcta loca videre cupiebat Tardi erant venti:z oĩs pigra velocitas. Inter scillam z caribdin. adriatico se credens pelago. quasi per stagnũ venit methonem: ibiqz refocillato paululum corpusculo z salo thabentes artus in littore ponens. per maleam et citharam: sperfasqz per equoz cycladas: et crebris freta cõcita terris. post rhodum et liciam tandem vidit cyprum: vbi sancti et venerabilis epiphanij pedibus obuoluta:decez ab eo diebus detenta est. non in refectionem (vt ille arbitrabatur) sed in opus dei et rebus probatum est. Nam omnia illius regionis lustrans monasteria: prout habere poterat refrigeria sumptum fratribus dereliquit: quos amoz sancti viri de toto illuc orbe conduxerat. Inde breui cursu trãsfretauit seleuciam: de qua ascendens anthiochiaz sanctiqz confessoris paulini. modicũ charitate detenta. media hyeme calente ardoze fidei. femina nobilis que prius eunuchoꝝ manibus portabatur: asello sedens profecta est. Omitto syrie. celes et fenicis iter. neqz enim odeporicum eius dispositi scribere: ea tantum loca nomino: que sacris voluminibus continentur. Beritho. Romana. Colonia. et antiqua vbe sydone derelicta.i sarepte littoze belye ingressa ẽ turriculã:in q̃ adorato dño saluatoze p harenas thiri:in quib⁹ paulus genua fixerat:puenit ad choũ (q̃ nc ptolomais dicit') z p cãpos mageddo iosie necis ꝓscios intrauit i terram philistijm:mirata ruinas doz vbis q̃ndã potẽtissime z versa vie strattonis turrim ab herode rege iudee.in amoze cesaris augusti(cesaream nuncupatam)in qua cornelij domũ xpi vidit ecclesiam. z phi lippi ediculas.z cubiculum quatuoz vginũ ꝓphetissarum:deinde antipatrida semirutũ oppidulum:qđ ex patris nomine herodes vocauerat.z lyddã versã in dyospolim.dorcadis atqz enee resurrectõne ac sanitate inclytam:haud ꝓcul ab ea arimathiam vicum ioseph qui dominum sepeliuit.z nobe vbẽ q̃ndam sacerdotũ nunc tumulus occisoꝝ.ioppen q̃qz fugientis portum ione.z vt aliquid perstringam de fabulis prophetarum.relegate ad saxum andromede spectatricem: repetitoqz itinere nycopolim q̃ prius emaus vocabatur: apud quam in fractione panis dominus cognitus:cleophe domum in ecclesiam dedicauit:atqz inde proficiscens ascendit bethoron inferiozem z superiozem. vbes a Salomone rege conditas.z varia postera bellozum tempestate deletas.ad dexteram respiciẽs baylon z gabaon. vbi Jhesus filius naue contra quinqz reges dimicans soli imperauit z lune.z gabaonitas ob dolũ et insidias federis impetrati: in aquarios lignariosqz damnauit. In gabaa vbe vsqz ad solum diruta paululum substitit.recordata peccati eius et concubine in frusta diuise. z tribus beniamin in sexcentis viris ꝓpter Paulum reseruate. ¶ Quid diu moroz: Ad leuam mansiolo belene derelicto: que a dyabenozum regina in fame populum frumento iuuerat: ingressa est hierosolimam vbem trionomambus.salem.hieruſalem.que ab helio postea adriano.de ruinis z cineribus ciuitatis: in helia suscitata est. Cunqz proconsul palestine qui familiolam eius optime nouerat.premissis apparitoribus iussisset parari pretoziũ:elegit humilem cellulam.z cuncta loca tãto ardoze ac studio circuiuit. vt nisi ad reliq̃ festinaret:a primis non posset abduci.prostrataqz ante crucem quasi pendentem dominuz cerneret:adorabat. Ingressa sepulcrum:resurrectionis osculabatur lapidem:quem ab ostio sepulcri remouerat angelus:z ipsum corporis locum in quo dominus iacuerat quasi sitiens desideratas aquas:fidei oze lãbebat. Quid ibi lacrimarum. quantum gemitum quid doloris effuderit:testis est cuncta hierosolima testis est ipse dominus quem rogabat. Unde egrediens ascendit syon que in arcem vel speculam vertitur. ¶ Hanc vbem expugnauit quondam et edificauit Dauid. Unde de expugnata dicitur. Ue tibi ciuitas Ariel.id est leo dei.z quondam fortissima:quam expugnauit Dauid. De ea que edificata est.fundamenta eius in montibus sanctis.diligit dominus portas syon super omnia tabernacula Jacob.non eas portas quas hodie cernimus in faucillas z cineres dissolutas: sed portas quibus infernus non preualet: z per quas credentiũ ad christum ingreditur multitudo. Ostendebat' illi colũna ecĉie porticũ sustinẽs infecta cruoze dñi ad quã victꝰ dñ z flagellat⁹. Mõstrabat' locꝰ vbi sr cẽtũ vigiti cre

dentium animas spiritussanctus descenderat: vt iobelis vaticiniū compleret. ¶ Deinde ꝑ facultatula sua paupib⁹ atq; ꝓseruis pecunia distributa: per rexit bethleem. z in dextera parte itineris stetit ad sepulcrū rachel: in q̄ beniamin non vt mr̄ vocauerat mozies benoni: ꝫ est filiū dolozis mei: ꝫ vt pr̄ ꝓphetauit in spū: filiū dextre ꝑcreauit. Atq; inde ꝑcuz saluatozis introies. postq; vidit sacrū virginis diuꝰsozium: z stabulū in quo cognouit bos possessozē suum: z asinus p̄sepe dn̄i sui. vt impleret illud qđ in eodem ꝓpheta scriptū ē. beatus qui seminat super aquas. vbi bos z asinus calcāt: me audiēte iurabat cernē se fidei ocul⁹ infantē pānis inuolutū. vagientē in p̄sepio. deū magos adozātes. stellaz fulgentem desuper. matrē virginē nutriciū sedulū. pastozes nocte venientes. vt viderēt verbum qđ factū erat: z iā tunc euangeliste Joannis principiū dedicarent. In principio erat verbū. z verbū erat apud deū. z deus erat verbū. z verbū caro factū est: paruulos interfectos. herodem seuientē. mariā z ioseph fugientes in egiptuz: mixtisq; gaudio lacrimis loqueba⁹. Salue bethleem domus panis: in qua natus ē ille panis q̄ de celo descendit. Salue effrata regio liberrima atz carpofora: cuius fertilitas de⁹ est. Ex te mihi egredietur qui sit princeps in isr̄l: et egressus eius ab initio a diebꝫ eternitatis. De te quondā micheas ꝓpheta vaticinatus ē. Et tu bethleem dom⁹ effrata: nō minima es in milib⁹ iuda. Propterea dabis eos vsq; ad tp̄s parientis: pariet. z reliquie fratrū ei⁹ ꝙuertentur ad filios isr̄l. In te em̄ nat⁹ ē ꝓnceps. q̄ añ lucifer genit⁹ ē: cui⁹ de p̄natiuitas oīem excedit etatem. z tādiu in te dauidici germinis ozigo ꝑmansit: donec virgo pareret: z reliquie ꝓp̄l credētes in christum ꝙuerterent ad filios isr̄l: z libere predicarent. Nobis oportebat loqui primum verbū dei: ꝫ quoniam repulistis illd̄ z indignos vos iudicastis et ne vite: ecce ꝙuertimur ad gentes. Dixerat em̄ dominus. Nō veni: nisi ad oues perditas domus isr̄l. Et eo tpe Jacob sup eo verba ꝓpleta sunt. nō deficiet ꝓnceps ex iuda: neq; dux de femore eius: donec veniat cui repositum est z ipe erit expectatio gentium Bn̄ em̄ dauid iurabat: bn̄ vota faciebat dicēs. Si introiero in tabernaculū domus mee: si ascendero i lectū strati mei. Si dedero somnū oculis meis. z palpebris meis dormitationem. z requiem tēpib⁹ meis donec inueniaz locū dn̄o tabernaculuz deo Jacob. Et statim quid desideraret: exposuit. atq; oculis ꝑ phetalib⁹ quē nos iam venisse credim⁹ ille venturū esse cernebat. Ecce audiuimus eū in effrata: inuenimus eam in campis silue. Zob quippe ꝫmo hebraicus vt te docente didici. nō mariā mr̄em dn̄i hoc est astin: sed ipsuz id est aston significat. vnde loquitur confidenter. Introibimus in tabernaculū eius: adorauimus i loco vbi steterunt pedes eius. Et ego misera atq; peccatrix: digna sū iudicata deosculari p̄sepe: in quo dominus paruulus vagꝫt: orare etiā in spelunca in qua virgo puerpera: deum fudit infantem. Hec requies mea: quia domini patria est. h̄ habitabo: quoniam saluator elegit eam. parauī lucernam christo meo: anima mea illi viuet: z semen meū seruiet ipsi. ¶ Haud procul inde descendit ad turrim ader. id ē gregis. iuxta quā Jacob pauit greges suos: z pastozes nocte vigilantes audire meruerunt gloria i excelsis deo: z sup terrā pax hominib⁹ bone volūtatis. dum q̄ seruāt oues: inuenerūt agnuz dei puro z mundissimo vellere: qđ in ariditate toti⁹ terre celesti roze complutum ē. z cuius sāguis tulit peccata mūdi: z exterminatozē egipti litus fuganit i postibus. Statimq; ocito gdu: cepit ꝑ viam veterem pergē: que ducit gazā ad potentias vel diuitias dei z tacita secū voluē: quo eunuchus ethiops. gentiuz ꝓp̄lm p̄figurās mutauerit pellē suaz z dū vetus relegit instrumētū. fōtez repperit euāgely: atq; inde ad dexterā trāsijt ad bethsur: z venit eschol: q̄ in botz vertit. Qn̄ in testimoniū terre fertilissime. z in typū eius qui dicit torcular calcaui solus: z de gentib⁹ nō est vir mecū: exploratozes botruz mire magnitudis portauerūt. Nec post longū spaciū: intrauit sare cellulam. videns in cunabulis ysaac: z vestigia querc⁹ abrahā: sub qua vidit diez xp̄i z letatus ē. Atq; indē ꝓsurgens ascendit hebron: hec est chariatharbe. id ē oppidū viroꝝ quatuoz videlicz Abrahā. ysaac. iacob z adam magni. quē ibi ꝓditū iuxta libruz hiesu naue: hebrei autumāt. licet pleriq; caleph quartum putent: cui⁹ ex late memoria demōstrat. Noluit pgere cariathsepher. id ē viculū lr̄arum: q̄ contēnēs occidentem lr̄az: reperat spiritū viuificātē: magisq; mirabat superiozes z inferiozes aquas: q̄s othoniel filius iephone cenē ꝑ australi z arida possessione susceperat. z quarū ductu siccos prioris instrumenti agros fecerat irriguos: vt redemptionē veterum peccatoruz: in aquis baptismi reperiret. Altero die ozto iam sole: stetit in supercilio caphbarberuche. id est ville benedictionis: quem ad locum abrahaz dominum ꝑsecutus est. Vnde latam despiciēs solitudinem. z terraz quondā zodome z gomoze adame z seboim: cōtemplata ē balsami vineas in engaddi. z segoz vitulā ꝓternantē: que prius bale vocabatur z: in zoaram. hoc est paruulaz syro sermone translata est. Recordabatur spelunce loth: z versa in lacrimas: virgines socias admonebat cauendum esse vinum in quo est luxuria: z cuius opus moabite sunt z ammonite. Diu hereo in meridie. vbi sponsa cubantez repperit sponsum: z ioseph inebriatus est cū fratribꝫ suis. Reuertar hierosolimam z ꝑ tecuam atq; amos rutilantem mōtis oliueti lucem aspiciam. de q̄ saluator ascendit ad patrem: in quo per annos singulos vacca rufa in holocaustum domini cremabatur. z cuius cinis expiabat populum isr̄l: in quo iuxt ezechielem cherubin de templo transmigrantes: ecclesiam domini fundauerunt. ¶ Ingressaq; sepulcrum lazari: marie z marthe vidit hospitium z bethfage villam sacerdotaliū maxillaruz. z locum in q̄ pullus lasciuiens gentiū dn̄i frena suscepit: apostoloruq; stratus vestib⁹: mollia terga prebuit ad sedendum. Rectoq; itinere descendebat iericho: cogitans illuz de euangelio vulneratum. z sacerdotibus z leuitis mentis feritate pretereuntib⁹: clementiam samaritani. id est custodis: qui seminecem suo imposito iumento ad stabulum ecclesie reportauit: z locū adommin quod interpretatur sanguinum: q̄ multus in eo sanguis: crebris latronū fundebat incursi-

bus:7 arborem siccomor zachei.id est bone penitē tie opa:quib cruēta dudū 7 noxia rapinis peccata calcabat:excelsūq dñm de excelso virtutū intuebatur. 7 iuxta viā cecor loca.q receptis luminib vtriusq pl'i credētis in dñm:sacramēta pmiserāt. Ingressa hiericho vidit vbē quā fundauit ayel ī abyram primogeito suo.7 cuius portas posuit in segub nouissimo filior. Intuita ē castra galgale:7 acernuz preputiorum 7 secūde circūcisionis misteriū :7 duodecim lapides q de iordanis alueo illuc traslati duodecim apostolor fundamenta firmauerant: 7 fōtez quondam legis amarissimū 7 sterilem. quem verus heliseus sua condiuit sapiētia :7 in dulcorem vbertatēq puertit. ¶ Vix nox transierat:feruentissimo estu venit ad iordanem 7 stetit in ripa fluminis .7 oriente sole:solis iusticie r̄ coordata ē:quom̄ in medio iordanis alueo:sicca sacerdotes posuerint vestigia. et ad helie atq heliseī imperiū stantib ex vtraq aqs iter vnda p̄buerit. pollutaſq diluuio aq̄s. 7 totius humani generis interfectione maculatas:suo dominus mūdauerit baptismate. ¶ Longū est.si veli de valle achor dicere.i.tumuli atq turbarū:in qua furtum 7 auaricia condemnata est:7 de bethel domo dei.in qua super nudā humū.nudus 7 paup dormiuit Jacob:7 posito subtus caput lapide.in Zacharia septem oculos habere describit'.7 in Jsaia lapis dicitur angularis:vidit scalam ad celum vsq tendētem.in qua dñs desuper innitebat':7 ascendētibus porrigens manum.7 negligentes de sublimi precipitans. Sepulcra q̄z in mōte effraiz hiesu filij naue .7 eleazari filij aaron sacerdotis: e regiōe venerata est quorum vnus conditus ē in tamnata septentrionali parte montis gaaz:alter in galaath filij sui finees. satisq mirata est.q distributor possessionū sibi mōtana 7 aspera delegisset. ¶ Quid narrem de sylo.in qua altare virutum hodieq mōstratur.7 raptū sabinarum a rumulo tribus beniaminiaca percurrit. Transiuit sichem.non vt plerisq erranter legūt sychar:que nunc neapolis appellat'.7 ex latere montis garizim extructam.circa puteum Jacob intrauit ecclesiam:super quem dominus residens sitiēsq 7 esuriens.samaritane fide satiatus est:que quisq mosayor voluminum viris.7 sexto quem se habere iactabat erroze dosithei derelicto:verum messiam 7 vez repperit saluatorem. Atq inde diuertēs: vidit duodecim patriarcharum sepulcra:7 sebasten.i. samariam:que in honorē augusti ab herode rege:greco ꝓmone augusta est nominata. Jbi siti sunt Heliseus 7 abdias ꝓp̄ha.7 quo maior natus int' m'lier nō fuit baptista Joannes:vbi m'tis intremuit mirabilib Nāq cernebat demones varijs rugire cruciatib:7 an̄ sepulcra sc̄or vlulare homines lupor vocibus latrare canum.fremere leonū.sibilare serpentū.mugire tauror.alios rotare caput.7 post tergū terram vtice tangere.suspensisq pede feminis:vestes ñ defluere in faciem. Miserebatur omnium.7 per singulos effusis lacrimis:xp̄i clementiam precabatur:7 sicut erat inualida:ascendit pedib montē.in c' duabus speluncis.persecutōnis 7 famis tempe: abdias ꝓp̄has centum ꝓp̄has aluit pane 7 aqua. ¶ Hic cito itinere pcucurrit nazaram nutriculam dñi. chanaan 7 capharnaum signorum eius familiares:lacū thiberiadis.nauigāte dño sc̄ificatū.7 solitudinē in qua multorum populorum milia paucis saturati sc̄ panib.7 de reliquijs nascentiū:repleti sunt cophini duodecim tribuū israel.ascendebatq montē thabor:in quo transfiguratus est dominus: aspiciebat procul mōtes hermon 7 hermonijm:7 cāpos latissimos galilee:in quib sisara 7 omnis eius exercit' barach vincente prostrat' est. Zorrēs cyson qui mediam planiciem diuidebat 7 oppidū iuxta naym:in quo vidue suscitat' est filius:monstrabat'. ¶ Dies me priusq sermo deficiet si voluero cuncta pcurrē: que paula venerabilis.fide incredibili pagata est. Transibo in egiptū 7 in sochot atq apud fontē sāpson:quem de molari maxille dente produxit:subsistam parumper 7 arentia ora colluam.vt refocillat' videam monastin sepulcrum quondam michee prophete.nūc eccl'iam:7 ex latere derelinquam chorreos.getheos.maresa.ydumeam 7 lachis.7 per barenas mollissimas.pergentium vestigia subtrahentes latamq heremi vastitatē: veniam ad egiptū fluuiū syor.qui interpretatur turbidis:7 quinq egipti trā seam ciuitates:que loquūtur lingua chanadithidi et terram gessen 7 caneos in quib fecit deus mirabilia:7 vbem no:que postea versa est in alexandriam 7 oppidum dñi nytriam in quo purissimo virtutum nitro:sordes lauantur quotidie plurimorum. Qd̄ cum vidisset occurrente sibi sancto 7 venerabili epo Jsidoro cōfessore:7 turbis innumerabilibus monachorum:e quib m'tos sacerdotalis 7 leviticus sublimabat gradus.letabatur ad gloriam dñi: sed se indignam tanto honore fatebatur. Quid ergo narrē macharios.arsenios.serapiones:7 reliqua columna rū x̄p̄i nomina:C' nō intrauit cellulam quor ñ pedib aduoluta est:Per singulos sanctos x̄p̄m se videre credebat.7 quidqd in illos ꝓtulerat: ꝓtulisse se in dominū letabat'. Virus ardor 7 vix in femia credibilis fortitudo oblita sexus 7 fragilitatl corporee: int' tot milia monachor cū puellis suis habitare cupiebat.7 forsitan cūctis eam suscipientib impetrasset:nisi maius sanctor locor traxisset desiderium.atq ꝓpter feruentissimos estus de pelusio mayumā nauigatōne preueniens:tanta velocitate reuersa est :vt auem putares. Nec multopost: in sanctaz bethleez mansura veniens perpetuo.angusto p trēniū mansit hospitio:donec extrueret cellulas ac monasteria. 7 diuersoriū pegrinor iuxta viam cōderet:in q̄ maria 7 ioseph hospitiū non inuenerant. ¶ Hucusq iter eius descriptū est: quod multis virginib 7 filia comite pagrauit. Nūc xtus eius latius describatur que ipsius propria est in qua exponenda do indice ac teste. ꝓfiteor me nihil addere.nihil in maius extollere more laudantium.sed ne rerū excedant fidez multa retrahere.7 ne apud detractores.7 gemio sp dente rodentes fingere puter:7 cornicem esopi alienis coloribus adornare:que prima x̄pianorum xtus est:tanta se humilitate deiecit.vt qui eam videret 7 pro celebritate nominis videre gestiret:ipsam eē nō crederet:sed ancillarum vltimam. Et cum frequentib choris virginum cingeret':7 veste 7 voce 7 habitu 7 incessu:minima omnium erat. nūq post viri

mortem vsq; ad diem dormitionis sue cum vllo comedit viro: quis eū sanctus & in pōtificali sciret culmine positum. Balnea nisi pcliās nō adijt: mollia etiam in grauissima febre lecculi strata nō habuit: & super durissimam humum stratis ciliciolis quiescebat: si tñ illa quies dicēda ē. Que iugibj pene ozonibus dies noctesq; iūgebat: illud implens de psalterio. Lauabo p singlas noctes lectū meum: lacrimis meis stratum meū rigabo. In qua vt fontes credēs lacrimarū: ita leuia peccata plangebat: vt illam grauissimoz criminum crederes ream. ¶ Cunq; a nob crebrō moneret vt parceret oculis vt eos seruaret euangelice lectioni: aiebat. Turpanda ē facies: quā cōtra dei preceptū purpurisso & cerusa & stibio depingi. affligendū ē corpus qđ mlt̄is vacauit delitijs. lōgus risus perpeti compensandus est fletu: mollia lītheamina & serica pretiosissima asperitate cilitij cōmutanda. Que viro & seculo placui: nūc xp̄o placere desidero. Si inter tales tantasq; virtutes castitatem in illa voluero predicare: supfluus videar: in q̄ etiam cum secularis esset: omnium rome matronarū exemplum fuit que ita se gessit. vt nunq; de illa etiaz maledicoz quicq; auderet fame p̄fingē. Nihil animo eius clementius: nihil erga humiles blandius fuit. Non appetebat potentes nec tñ supbos & gloziolam querentes: fastidio despiciebat. Si pauperē viderat: sustentabat. si diuitem: ad benefaciendum cohortabat. Liberalitas sola excedebat modū: & vsuras tribuens. euersurā q̄z sepe faciebat. vt nulli stipē rogantiū denegaret. Fateoz errorez meū. cur in largiendo esset ꝓfusioz. arguebam: illd ꝓferens de apostolo. nō vt alijs refrigerium sit. vobis autem tribulatio: sed ex qualitate in hoc tpe: vt abūdantia vr̄a sit ad illoz inopiam. Et hoc de euangelio saluatoris. q bz duas tunicas det alteram non habēti. & prouidēdum esse. ne quod libent̄ faceret: semper facere non posz: multaq; hmōi que illa mira verecūdia: & ꝯmo ne parcissimo dissoluebat: testez inuocās dñm se. p illius noīe cūcta facere. & hoc habere voti vt mendicans ipa moreret̄: vt vnū nūmū filie nō dimittēt: & i funere suo alieno syndone inuolueret̄. Ad extremū inferebat. Ego si petiero mlt̄os inuenīā qui mihi tribuant. medicās si a me nō accepit. qui ei possum etiam de alieno tribuere & mortuus fuerit: a quo anima eius requiretur? Ego cautioz in refamiliari esse cupiebam: sed illa ardentioz fide. toto saluatori aīo iungebat̄. & paupem dominū paup spū sequebatur reddens ei qđ acceperat: pro ipso paup effecta. Deniq; ꝓsecuta est qđ optabat. & in grandi ere alieno filiam dereliquit: qđ hucusq; debens non suis viribus sed xp̄i se vidit misericordia reddituram. ¶ Solent plereq; matronarum bucinatoribus suis dona conferre. & in paucos largitate ꝓfusa manū a ceteris retrahere: quo illa omnino carebat vicio. Ita em̄ singulis suam pecuniam diuidebat. vt singulis necessarium erat: non ad luxuriam sed ad necessitatem. Nemo pauperum vacuus reuersus est. Quod obtinebat. non diuitiarum magnitudine: sed prudentia dispensandi illud semper replicās. beati misericordes quoniam ipsi misericordiam consequent̄. & sicut aq̄ extinguit ignem: ita & elemosyna extinguit peccata: et facite vobis amicos de iniquo mām̄ona: qui vos recipiant in eterna tabernacula. & date elemosynam & ecce omnia munda sunt vobis. & verba danielis regem nabuchodonosoz premonentis: vt elemosynis redimeret peccata sua. Nolebat in his lapidibj pecuniam effundere. qui cū terra & seculo transituri sūt sed in viuis lapidibus qui voluuntur super terram. de quibus in apocalipsi Joannis ciuitas regis magni extruitur: quos in saphirum & smaragdum & ceteras gemmas esse vertendos scriptura commemorat. ¶ Verum. hec communia possunt esse cū paucis. & scit dyabolus non in summo culmine virtutuz posita. vnde loquitur ad dominū post amissam iob substantiam post euersam domum. post liberos interfectos. cozium pro cozio: & omnia que habuerit homo dabit pro anima sua. sed extende manum tuam & tange ossa & carnes eius: nisi in faciem benedixerit tibi. Scimus plerosq; dedisse elemosynam. sed ꝺ̄ ꝓ pro cozpore nihil dedisse: porrexisse egentibus manum: sed carnis voluptate supatos: dealbasse eā q̄ foris erant. & intus plenos fuisse de ossibj mortuoū At nō Paula talis. que tante continentie fuit. vt p̄ mensuram excederet. & debilitatem corporis nimijs ieiunijs ac labore contraheret: que exceptis festis diebus. vix oleum in cibo caperet. vt ex hoc vno estimaretur. quid de vino & liquamine & piscibus et lacte ac melle & ouis. & reliquis que gusta suauia sūt iudicarit. in quibus sumendis quidam se abstinentissimos putant: & si his ventrem ingurgitauerint: totam pudicitiam suspicantur. ¶ Semper virtutes sequitur inuidia: ferunt̄q; summos fulgura mōtes Necmirum si hoc de hominibus loquar: cum etiaz dominus noster. phariseorum zelo sit crucifixus: et omnes sancti emulos habuerint. in paradiso quoq; serpens fuerit: cuius inuidia mors introiuit in orbez terrarum. Suscitauerat ei dominus adad qui eam colaphizaret: ne se extolleret. & quasi quodam stimulo carnis sepius admonebat. ne magnitudine virtutum altius saperet: aliarumq; vitijs feminarum. si ī excelso crederet constitutam. Ego aiebam. liuoz eē cedendum. & dandum insanie locum: quod fecisset Jacob in fratre suo Esau. & Dauid inpertiacissimo inimicorum Saul: qnorum alter mesopotamiaz fugerit. alter se alophylis tradiderit: malens hostibus q̄ invidis subiacere. At illa iuste respondebat ħ dicens. Si dyabolus contra seruos dei & ancillas. nō vbiq; pugnaret. & ad omnia loca fugientes precederet: si non sanctorum locorum amore retinerer et bethleem meam in altera reperire possem parte terrarum. Cur enim non patientia liuore superē? Cur non humilitate frangam superbiam. & percutienti maxiliam alteram non offeram: dicente ap̄lo paulo vincite in bono malum. Nonne apostoli gloriabantur. quando pro domino sunt passi cōtumelias? Nō ne ipse saluator humiliauit se: formam serui accipiens. & factus obediens patri vsq; ad mortem: mortem autem crucis. vt vos sua passiōe saluaret? Job nisi certasset & vicisset in prelio: non accepisset coronam iusticie. nec audiuisset a domino putasne me tibi aliter locutū q̄ vt appareres iustus? Beati dicūtur in euangelio: qui persecutionem patiuntur ꝓp̄t

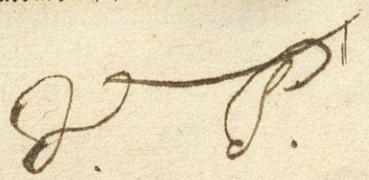
iusticiam. Secura sit conscientia q̄ nō propter peccata patiamur: 7 afflictio in seculo materia premiorum est. ¶ Si quando prouocator fuisset inimicus. 7 vsq; ad verborū iurgia prosiliisset: illud psalteriū decantabat. Cum consisteret peccator aduersum me: obmutui 7 silui a bonis. Et rursum. Ego enim quasi surdus non audiebam: 7 quasi mutus non aperiens os suum. et factus sum quasi homo non audiēs nec habens in ore suo increpationes. In temptationibus ꝓo deutronomij verba voluebat. Temptat vos deus vester vt sciat si diligitis dominum deum vestrum ex toto corde vestro et ex tota anima vestra In tribulationibus 7 angustijs: Isaie replicabat eloquia. Qui ablectati estis a lacte. qui abstracti ab vbere: tribulationem super tribulationem expectate: spem super spem. adhuc pusillum propter maliciam labiorum. propter linguam malignam. Et scripture testimonium in consolationem suam disserebat ablactorum esse. 7 eorum qui ad virilem etatem peruenissent. tribulationem super tribulationes sustinere: vt spem super spem mererentur accipere: scientes quoniam tribulatio patientiam operatur. patientia probationem. probatio spem. spes autem nō confundit. 7 q̄ si is qui foris est noster homo corrūpitur: ille qui intus est innouetur. 7 in presentiarum momētaneū 7 leue tribulationis: nr̄e eterne glie pōdus operetur in nobis. non aspicientibus que vidētur: sed que non videntur. Que enim videntur: temporalia sunt. que autem non videntur: eterna. Nec longum fore tempus etiam si humane impatientie tardum esse videatur: quin dei statim sequatur auxilium dicentis. Tempore opportuno exaudiui te: 7 in die salutis auxiliatus sum tui. Nec dolosa labia 7 linguas iniquorum esse metuendas: tamen domino adiutore letemur: 7 ipsum audire debeamus monētem: per patientiam vestraz possidebitis animas vestras. 7 non sunt condigne passionis huius temporis ad futuraz gloriam que reuelabitur in nobis. Et alubi. Patienter agamus in omnibus que accidūt nobis. Patiens enim vir: multus prudentia. Qui eñ pusillanimis est: vehementer insipiens est ¶ Item in laboribus 7 crebra infirmitate dicebat. Quādo infirmor: tunc fortior sum. Et habemus thesaurū istū in vasis fictilibus donec mortale hoc induat immortalitatem: et corruptiuum hoc vestiat incorruptionem. Et iterum. sicut abundant passiones Christi in nobis: ita per Christum abundat consolatio. Ac deinde. vt socij passionum estis: ita 7 consolationis eritis. In merore cantabat. Quare tristis es anima mea: 7 quare conturbas me. Spera in deum quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei 7 deus meus. In periculis loquebatur. Qui vult venire p̄ me: abneget semetipsum 7 tollat crucem suam quotidie: 7 sequatur me. Et iterum. Qui voluerit animam suam saluam facere: perdet eam. 7 qui perdiderit animam suam propter me: saluam eam faciet. Quando dispendia rei familiaris 7 euersio totius patrimonij nunciabatur: aiebat. Quid enim pdest homini si totum mundum lucrifecerit: 7 animaz suam damnum habuerit: Aut quam dabit homo cōmutationem pro anima sua: Nudus exiui de vtero matris mee: nudus et redeā. Sicut placuit dño ita factū est: sit nomē domini benedictū. Et illud. Nolite diligere mūdum: neq; ea que in mūdo sūt. qm̄ oīe quod in mundo est: desiderium carnis est: et ꝯcupiscētia oculorū: et superbia vite huius: que non est ex p̄e sed de mundo est et mundus transibit et ꝯcupiscentia eius. Scio enī scriptas infirmitates grauissimas liberorum: 7 maxime torocij sui quem plurimum diligebat. cuncq; illud virtute complesset: turbata sum et non sum locuta: in hec ꝓba prorupit. Qui amat filium aut filiam super me: nō est me dign⁹. Et orās ad dominum loquebatur. posside filios mortificatorum qui pro te quotidie mortificant corpora sua. Noui susurronem quendam quod genus hominū vel perniciosum est: quasi benuolum nunciasse qd̄ pro nimio feruore virtutum: quibusdam videretur insana: 7 cerebrum illius dicerent confouendū. Cui illa respondit. Theatrum facti sumus mundo: 7 angelis 7 hominibus. Nos stulti propter christum: ꝫ stultum dei. sapientius est hominibus. Unde 7 saluator loquitur ad patrem. tu scis insipientiam meā: quem in euangelio 7 propinqui quasi mentis impotem ligare cupiebat. 7 aduersarij sugillabant dicentes: demonium habet 7 samaritanus est. 7 in beelzebub principe demoniorum eijcit demonia. Sz nos audiamus apostolum cohortantem: hec est gloria nostra. testimonium conscientie nostre: quoniam in sanctitate 7 sinceritate 7 gratia dei. conuersati sum⁹ in hoc mundo: 7 dominum dicentem ad apostolos. Ideo mundus vos odit: quia non estis de mundo. Si enim essetis de mundo: amaret vtiq; mūdus qd̄ suum erat. Et ad ipsum dominum verba vertebat: dicens. Tu nosti corda filiorum hominum. 7 hec omnia venerunt super nos: 7 non sumus obliti tui: nec inique egimus in testamentum tuum: nec auersum est retrorsum cor nostrum. Et propter te mortificamur tota die. 7 reputati sum⁹ vt oues occisionis. sed dominus auxiliator meus: non timebo quid faciat mihi homo. Legi enim. fili. honora dominum 7 confortaberis: 7 extra deum nullum metueris. His 7 talibus testimonijs quasi armatura christi. 7 aduersus quidem omnia vitia. sed precipue instruebat se contra inuidiam seuientem: 7 patiendo iniurias: furorez rabidi pectoris mitigabat. Denicq; vsq; ad diē mortis 7 huius patientia 7 aliorum zelus omnibus patuit: qui suum rodit auctorem 7 dum emulum ledere nititur: in semetipsum proprio furore bachatur.

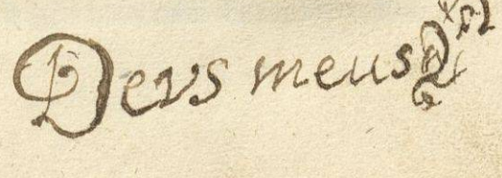
¶ Dicā et ō ordine monasterij: quomodo sanctorum continentiam in suum conuerteret lucrum. Seminabat carnalia: vt meteret spiritualia. dabat terrena: vt celestia tolleret. predia concedebat: vt pro bis eterna mutaret. Post virorum monasteriuz qd̄ viris tradiderat gubernandum. plures virgines q̄s e diuersis prouincijs congregarat. tam nobiles quā medij 7 infimi generis. in tres turmas monachorum diuisit. ita dumtaxat. vt in opere 7 cibo separate: in psalmis 7 orationibus iungerentur. Post alleluia cantatum quo signo vocabantur ad collectam. nulli residere licituz erat: sed prima vel inter primas veniens. ceteras operiebatur. pudore 7 exemplo ad laborem eas prouocans non terrore. Mane hora ter-

cia.sexta.nona. vespera.noctis media. per ordinem psalterium canebant.nec licebat cuiqꝫ sororuꝫ ignorare psalmos:necnō de scripturis sanctis aliquid q̄tidie discere. Die tamen dominico ad ecclesiam procedebant.ex cuius habitabant latere :ꝛ vnumquodqꝫ agmen matrem propriam sequebatur. Atqꝫ inde pariter reuertentes.instabant operi distributo:ꝛ vl sibi vl ceteris indumenta faciebant. Siqua erat nobilis.non permittebatur nec de domo sua habē comitem:nec veterum actuum memor.ꝛ lasciuiētis infantia errorem fabricaret antiquum:ꝛ crebra confabulatione renouaret. Unus omnium habitus :lintheamine ad tergendas solum manus vtebant. A viris tanta separatio vt a spadonibus quoqꝫ eas seiungeret:nec vllam daret occasionem lingue maledice:que sanctos carpere solita est.in solatium deliquendi. Siqua ꝓ vo vel tardior erat vel non inueniebatur ad psalmos.ꝛ in opere pigrior:varijs eaꝫ modis aggrediebatur. Si erat iracundia blanditijs si patiens in correptione:illud apostoli imitās. Quid vultis.in virga veniam ad vos.an in spiritu lenitat̄ ꝛ mansuetudinis? Excepto victu atqꝫ vestitu. nullam habere quid rei patiebatur:dicēte paulo. Habentes victum ꝛ vestitum his contenti sumus: neconsuetudine plus habendi preberet locum auaricie:que nullis expletur opibus.ꝛ q̄ntoplus habuerit:plus requirit.ꝛ neqꝫ copia neqꝫ inopia minuitur Jurgantes inter se:sermone blandissimo federabat lasciuientem adolescentularum carnem : crebris ac duplicatis frangebat ieiunijs:malēs eas stomachū dolere cū mentem.Si vidisset aliquam comptiorez contractione frontis.ꝛ vultus tristicia arguebat errantem:dicens .mundiciam corporis atqꝫ vestitus animе esse immundiciam.ꝛ turpe verbum atqꝫ lasciuum:nunqꝫ virgineo ore proferendum . quibus signis libidinosus animus ostenditur: ꝛ per exteriorē hominem:interioris homis vicia demōstrāt. Quā linguosam ꝛ garrulam ꝛ procacem risu rixisqꝫ pspexerat delectari.ꝛ sepius ꝓmonitam nolle conuerti:inter vltimas ꝛ extra conuentum sororum ad fores triclinij orare faciebat ꝛ sēpatim cibum capere:vt quā obiurgatio non correxerat:pudor emendaret.Furtum quasi sacrilegium detestabatur.ꝛ quod inter seculi homines vel leue putatur vel nihil:hoc in mōasterijs grauissimum dicebat esse delictum. ¶ Quid memorem clementiam ꝛ sedulitatem in egrotantes. quos miris obsequijs ꝛ ministerijs cōuouebat? Cū qꝫ alijs lāguentibus:large preberet omnia :ꝛ esū q̄z exhiberet carnium.siquando ipsa egrotasset: sibi nō indulgebat:ꝛ in eo inequalis videbat̄.q̄ in alijs clementiam:in se duriciam commutabat. Nulla inuenum puellarum sano ꝛ vegeto corpore tante se dederat continentie:quanto ipsa fracto ꝛ senili debilitatoqꝫ corpusculo. Fateor.in hac re pertinacior fuit.vt sibi non parceret.vt nulli crederet admonenti. Referam quod expertus sum.Mense iulio feruentissimis estibus:incidit in ardorem febris.ꝛ post desperationem cum dei misericordia respirasset ꝛ medici suaderent ob refectionem corporis vino opus esse tenui ꝛ paruo:ne aquam bibens in ydropen verteretur.ꝛ ego clam beatum papam epyphanium rogarē vt eā monēt ꝝmo ꝓpellēt vinū bibē vt erat prudēs ꝛ solert̄ ingenij:statī sēsit īsidias. ꝛ sbudēs meū eē qđ ille dicēt ītīauit. Quid plura. Cū bēs pōtifex p̄mlta hortamēta exissz foras:q̄rēti mihi qd egisset:respondit. Tantū ꝓfeci vt seni bomini pene sua serit.ne vinum bibam. Hec refero.non quod inconsideranter ꝛ vltra vires sumpta onera probem: monente scriptura . Super te onus ne leueueris: ꝫ q̄ mentis eius feruorem.ꝛ desiderium fidelis anime.ex hac quoqꝫ probare velim pseuerantia dicentis.Sitiuit in te anima mea:q̄ꝫ multipliciter tibi ꝛ caro mea Difficile est modum tenere in omnibus. Et vere iuxta philosophorum sententiā.mesotes.aretes.yperbolai.kakilim.quod nos breui sentētiola exprimere possumus:ne quid nimis. Que in contemptu ciborum:tantam habebat pertinaciā.in luctu mitis erat ꝛ suorum mortibus frangebatur:maxime liberorum Nam in viri ꝛ filiorum dormitione semper periclitata est:ꝛ cum os stomachumqꝫ signaret. ꝛ mīs dolorem crucis niteretur impressione linire:supabatur affectu:ꝛ credulam mentem parentis viscera cōsternabant:animoqꝫ vincens :fragilitate corporis vincebatur. Quod semel languor arripiens longo tempore possidebat:vt ꝛ nobis inquietudinem ꝛ sibi discrimen afferret. In quo illa letabatur per mōēta commemorans:miser ego homo quis me liberabit de corpore mortis huius: ¶ Dicat prudens lector pro laudibus me vituperationem scribere. Testor hiesum. cui ꝛ illa seruiuit ꝛ ego seruire cupio: me in vtranqꝫ partem nihil fingere.sed quasi christianus de christiana que sunt vera proferre.id est hystoriam scribere:non panegericum ꝛ illius vicia aliorum esse virtutes. Vicia loquor ꝑm animum meū ꝛ omniū fratrū ac sororꝫ desideriū.q̄ illā diligim⁹.ꝛ absentē q̄rim⁹:cetez illa impleuit cursū suū.fideqꝫ ꝓuauit ꝛ nūc fruit̄ corona iusticie:ita ꝛ vidim⁹ ī ciuitate dñi ꝓtutū:ī ciuitate di nr̄i. O bēa rex ꝓmutatō. Fleuit vt sp ridēt. desperit lac⁹ ꝓtritos:vt fōtē dñi ꝛppiret Uestita ē cilitio:vt nūc albis vestib⁹ vtēt ꝛ diceret. Scidisti saccū meū:ꝛ induisti me leticia. Cinerē sic panē māducauit.ꝛ potōez suā cū fletu miscebat dicēs Fuer̄t mihi lacrie mee panes die ac nocte:vt inet̄nū pane angelorꝫ vescēt ꝛ canēt. Gustate ꝛ videte qm̄ suauis ē dñs:ꝛ eructauit cor meū ꝓbum bonū dico ego opa mea r̄gi.ꝛ isaie.īmo dñi p isaiā ī se cerneret ꝓba ꝓpleri:ecce q ꝓuiūt mihi māducabūt:vos autē esurietz:ecce ꝓui mei bibūt:vos aū sitietz:ecce q ꝓuiunt mihi letabūt̄:vos aū ꝓfūdemī:ecce q ꝓuiūt mihi exultabūt ī gaudio:vos aū clamabitz ob dolorē cordis ꝛ ꝓp̄t ꝓtritōez spūs ululabitz. Dixerā lac⁹ eā sp fugisse ꝓtritos vt fōtē dñi r̄ppiret. vt possz leta cātaē sic desideat ceru⁹ ad fōtes aq̄z.ita desideat aīa mea ad te de⁹.q̄n veniā ꝛ apparebo añ faciē di. ¶ Tāgā ꝑbreuit̄ qūo hēticoꝝ cenosos deuitauēit lac⁹:ꝛ hos īstar habuēit et hnicoꝝ. Quidā vet̄ator callid⁹ atz (vt sibi videbat̄) doct⁹ ac sciol⁹. me nesciēte cepit ei ꝓponē q̄stiōes ꝛ dicere. Quid peccauit ifās vt a demone corripiat̄? In q̄ etate r̄surrecturi sum⁹.ī ꝑa q̄ moriūr̄? Ergo nutricib⁹ op⁹ erit. Si ī altera neqꝫ erit resurrectio mortuorū:sed trāsformatio in alios. Diūsitas q̄z sex⁹ maris ac fēie.erit an n̄ erit? Si erit

sequentur 7 nuptie 7 pcubit⁹ 7 geneatio. Si nō erit sublata diuersitate sexus:eadem corpora nō resurgunt aggrauat eī terrena hītatio sensū mlta cogitātē:ꝫ tenua 7 spiritalia dicēte apl'o. semīatur corpus animale 7 resurget corpus spirituale. Ex quib⁹ omnibus probare cupiebat.rationales creaturas ob q̄dam vicia.7 antiq̄ peccata in corpora esse dilapsas 7 pro diuersitate ac meritis peccatorum. tali vel tali conditione generari.vt vl' corporum sanitate gauderent 7 parentum diuitijs ac nobilitate.vel in morbidas carnes 7 domos inopum veniētes:penas pristinorum luerent delictorum :7 presenti seculo atq̄ corporib⁹ quasi carcere clauderentur. Quod cū audisset 7 ad me retulisset.indicans hominem mihiq̄ incubuisset necessitas:nequissime vipere ac mortifere bestie resistendi.de quibus psalmista commemorat:dicens.ne tradas bestijs animas confitentes tibi.7 increpa domine bestias calami.qui scribētes iniquitatem:locuntur contra dominum mendacium: 7 eleuant in excelsum os suum.conueni hominē.7 orationibus eius quam decipere nitebatur:breui interrogatione conclusi.vtrum crederet futuram resurrectionem mortuorum an non: Qui cum crederet se respondisse:intuli. Eadem resurgent corpora.an altera: Cunq̄ dixisset eadem:scisitatus sum. In'eodem sexu.an in altero: Ad interrogata reticenti.7 īstar colubri huc atq̄ illuc transferenti caput ne feriretur.quia inquam taces.ego mihi pro te respondebo 7 consequentia inferam. Si non resurget mulier vt mulier.neq̄ masculus vt masculus:non erit rsurrectio mortuorum.quia sexus membra habet: membra vo totuz corp⁹ efficiūt. Si aī sexus 7 membra non fuerint:vbi erit resurrectio mortuorum: que sine sexu non constat 7 membris: Porro si corpuz non erit resurrectio:nequaq̄ erit resurrectio mortuorum.Sed 7 illud quod nuptijs obicis.si eadem mēbra fuerint sequi nuptias:a saluatore dissoluī. Erratis.nescientes scripturas neq̄ virtutem dei. In resurrectione enim mortuorum neq̄ nubent neq̄ nubentur:ꝫ erunt similes angelis. Vbi dicitur non nubent neq̄ nubentur:sexuū diuersitas demonstrat. Nemo enim de ligno 7 lapide dicit. non nubent neq̄ nubentur: que naturam nubendi non habent. ꝫ de his que possunt nubere: ex xp̄i gratia ac virtute non nubūt. Qsi opposueris.quomō erimus similes angelis.cum inter angelos non sit masculus nec fēa breuiter auscultа.Non substantiam nobis angelorum sed conuersationem 7 beatitudinem repromittit:quomodo 7 Joannes baptista anteq̄ decollaretur:angelus appellatus est.7 omnes sancti ac virgines dei etiam in isto seculo vitam in se exprimunt angelorum . Quando enim dicitur . critis similes angelis.similitudo promittitur non natura mutatur. Simulq̄ responde. Quomodo illud interpreteris quod thomas domini resurgentis palpauerit man⁹ 7 viderit latus lanceа a vulneratum. 7 petrus in littore dominum stantem conspexit:7 fauum mellis ac partem assi piscis comedentem: Qui stabat:habebat profecto pedes:qui monstrauit latus vulneratum:vtiq̄ 7 ventrem 7 pectus habuit:sine quib⁹ nō sunt latera ventri 7 pectori coherentia . Qui locut⁹ est.lingua 7 palato ac dentib⁹ loquebatur. Sicut ei plectrum cordis:ita 7 lingua illiditur dentibus 7 vocalem reddit sonum. Cuius palpate sunt manus:cō sequenter 7 brachia habuit. Cum igitur omnia mēbra habuisse dicatur:necesse est vt totum corp⁹ habuerit.quod conficitur ex membris:non vtiq̄ femineum sed virile.id est eiusdem sexus in quo mortuum est. Qsi obtenderis.ergo 7 nos post resurrectionem comedemus.7 quomodo clausis ingressus ē ianuis contra naturam pinguium 7 solidorum corporum audies. Noli propter cibum resurrectionis fidem in calumniam trahere . Nam 7 archisynagogi filie suscitate.iussit hiesus cibum dari.7 Lazarus q̄driduanus mortuus cum ipso scribitur iuisse conuiuium:ne resurrectio eorum fantasma putaretur. Si autem quia clausis ingressus est ianuis.7 idcirco spiritale 7 ethereum corpus niteris approbare. ergo et anteq̄ pateretur.quia contra naturam grauiz corpuz super mare ambulauit:7 spiritale corp⁹ habuit.7 apostolus Petrus qui 7 ipe super aquas pē duloincessit gradu:spiritale corpus habuisse credē dus est:cum potentia magis 7 virtus ostendat dei quando fit aliquid contra naturam. Et vt scias in signorum magnitudine non nature mutationem sed dei omnipotentiam demonstrare.qui ambulat fide: cepit infidelitate mergi.nisi eum manus domini subleuasset dicentis:quare dubitasti modice fidei: Miror autem te obdurare frontem loquente domino.ī fer digitum tuum huc 7 tange manus meas 7 porrige manum tuam 7 mitte in latus meum 7 noli esse incredulus sed fidelis . Et alubi. Videte man⁹ meas 7 pedes meos:quia egoipse sum. Palpate 7 videte quia spiritus carnem 7 ossa non habet:sicut me videtis habere. Et cū hoc dixisset: ostendit eis man⁹ 7 pedes. Ossa audis 7 carnem 7 pedes 7 man⁹ 7 globos mihi stoycorum atq̄ aeria quedam deliramenta confingis: ¶ Porro si queris.cur infans a demone corripiatur.qui peccata non habuit.aut in qua etate resurrecturi sumus cum diuersa moriamur inḡte suscipies . Judicia tua abyssus multa 7 profunda altitudo diuitiarum sapientie 7 scientie dei.q̄ inscrutabilia testimonia eius 7 inuestigabiles vie eius. Quis enim cognouit sensum domini: aut qs consiliarius eius fuit: Etatum autem diuersitas nō mutat corporum varietatem . Cum enim corpora nostra quotidie flūant.7 aut crescant aut decrescāt ergo tot erimus homines quot quotidie commutamur: Aut alius fui cum decem annorum essem alius cum triginta . alius cum quinquaginta. alius cum iam toto cano capite sum . Igitur iuxta ecclesiarum traditiones 7 apostolum Paulum illud ē respondendum quod in virum perfectum et in mēsuram plenitudinis christi resurrecturi sumus: in q̄ etate 7 Adam conditum iudei autumant . 7 dominum saluatorem legimus resurrexisse :7 multa alia que de vtroq̄ testamento in suffocatione hereticī protuli . Ex quo die ita cepit hominem detestari.7 omnes qui eiusdem dogmatis erant: vt eos voce publica hostes domini proclamaret. ¶ Hec dixi.non vt breuiter heresim confutarē.cui multis voluminibus respondendum est:sed vt fidem tāte femine ondērē:q̄ maluit inimicitias hoīm subire ppetuas:q̄ di offesā amicitijs nostris procaē. Dicaz ꝫ

(vt ceperã) nihil ingenio eius docili⁹ fuit: tarda erat ad loquendũ. ⁊ velox ad audiẽdũ. memor illius ꝓcepti: audi isr̃l ⁊ tace. Scripturas sanctas tenebat memoriter. ⁊ cum amaret hystoriam: ⁊ illud veritat̃ diceret fundamentum. magis sequebat̃ intelligentiaz spũalem ⁊ hoc culmine edificationem anime protegebat. Denicꝫ ꝓpulit me vt vetus ⁊ nouũ testamẽtum cum filia me disserẽte plegerẽ. Qd̃ ꝑ verecũdiaz negans. ꝑ̃ assiduitatẽ ⁊ crebras eius postulationes prestiti. vt docerẽ qd̃ didiceram: nõ a memet ipso id est a presũptionis pessimo ꝓceptore: sed ab illustris eccl̃ie viris. Sicubi hesitabã ⁊ nescire me ingenue ꝓfitebar: nequaꝫ volebat mihi acquiescẽ: ꝫ iugi interrogatõe cogebat. vt e multis varijsꝫ sententijs: que mihi videñt̃ ꝓbabiliora indicarẽ. Loquar ⁊ aliud: qd̃ forsitan emul̃ videat̃ incredulũ. Hebreaz linguã quã ego ab adolescẽtia mꝰto labore ac studio ex ꝓte didici. ⁊ infatigabili meditatõe nõ desero ne ipe ab ea deseram. discere voluit. ⁊ ꝓsecuta est: ita vt psalmos hebraice cantaret. ⁊ sermonez absꝫ vlla latine lingue proprietate resonaret. Qd̃ quidem vsqꝫ hodie in sancta filia eius eustochio cernim⁹: q̃ ita semper adhesit matri. ⁊ ei⁹ obediuit imperio: vt nũcꝫ absꝫ ea cubaret: nũcꝫ ꝓcederet. nuncꝫ cibuz caperet: ne vnum quidem nummũ haberet potestatis sue: ꝫ et paternam ⁊ maternam substantiolam a matre distribuit paupib⁹. ⁊ pietatem in parente: hereditatem maximã ⁊ diuitias credẽt. ¶ Nõ debeo silentio ꝓterire. quanto exultauerit gaudio q̃ paulam neptẽ suã leta ex toto totõ genitã. immo voto ⁊ future virginitatis repromissione cõceptã audierat in cunis ⁊ crepitaculis balbuciente lingua alleluia cantare. auiecꝫ ⁊ amice nomine dimidiatis ꝯbis frãgẽ. In hoc solo patrie desideriũ habuit. vt filiũ. nurum ⁊ neptem renũciare seculo xp̃oꝫ seruire cognoscẽt: qd̃ ⁊ impetrauit ex ꝓte. Nam neptis xp̃i flameo seruatur. nurus eterne se tradens pudicitie. socr⁹ opa fide ⁊ elemosynis sequit̃: romeꝫ conat̃ exp̃mẽ: qd̃ hierosolimis illa compleuit. ¶ Quid agis anima: Cur ad mortẽ eius venire formidas: Iã dudũ ꝓlixior liber cudit̃: dũ timem⁹ ad vltima ꝓuenire quasi tacẽtib⁹ nobis ⁊ in laudibus illius occupatis: differri possit occubitus. Hucusꝫ prosperis nauigauimus ventis. ⁊ crispantia maris equora labens: carma sulcauit. nunc scopolis incurrit oratio. ⁊ tumescẽtib⁹ fluctuũ montib⁹ ꝓcelsis vtriusꝫ monasteriꝫ intentat̃ naufragiũ. ita vt cogamur dicere. preceptor salua nos: perimus. Et illud. Exurge. vt qd̃ dormis dñe: Quis eñ possit siccis oculis Paulaz narrare morientẽ: In grauissimam inualitudinez. immo qd̃ optabat: inuenit. vt nos deseret. ⁊ dño pleni⁹ iungeret̃. In q̃ lãguore eustochij filie probata semper in matre pietas: ⁊ magis ab omnib⁹ ꝓbata ẽ. Ipsa assidere lectulo. flabellũ tenẽ. sustentare caput. pulluũ supponẽ. fricare pedes: manus stomachũꝫ cõfouere: mollia strata ꝓponẽ. aquã caldaz temperare. mappulã apponẽ. omniũ ancillaꝝ ꝓuenire officia. et quid qd alia fecisset de sua mercede putaret subtractum. Quib⁹ illa precib⁹: quib⁹ illa lamentis ⁊ gemitu. inter iacentem matrẽ ⁊ specũ dñi discurrit. ne ꝑuaretur tãto ꝓtubernio: ne illa absente viuẽt: vt eodem feretro potiret̃: Sed o mortalium fragilitas ⁊ caduca natura. ⁊ nisi xp̃i fides nos extollat ad celuz: ⁊ eternitas aie promittatur: cũ bestijs ⁊ iumẽtis vna cõditõ ẽ corpoꝝ. idẽ occubit⁹ iusto ⁊ iniusto. bono ⁊ malo. mũdo. ⁊ immũdo. sacrificãti ⁊ nõ sacrificãti. sicut bonus: ita ⁊ qui peccat. sicut qui iurat: sic ⁊ is q̃ iuramentũ metuit. siliter ⁊ homines ⁊ iumenta in fauillã ⁊ cinerez dissoluũt̃. ¶ Quid diu differo: ⁊ dolorem meũ ĩ alijs in morãdo facio longiorẽ: Sentiebat prudentissima femina⁊ adesse mortem. ⁊ frigente alia ꝓte corporis atqꝫ membrorum: solum aie tepore ĩ sancto ⁊ sacro pectore palpitare. ⁊ nihilominus quasi ad suos pergeret. alienosqꝫ despiceret: illos versiculos suspirabat. dñe dilexi decorẽ domus tue: ⁊ locum habitatõnis glorie tue. ⁊ cꝫ dilecta tabnacula tua dñe virtutũ: ꝓcupiscit ⁊ deficit aia mea ĩ atria dñi. Item. Elegi abiectus esse ĩ domo dei mei magisꝫ habitare ĩ tabnacul̃ peccatoꝝ. Cũcꝫ a me interrogaret̃ cur taceret. cur nollet respõdere inclamanti. an doleret aliquid: greco sermone rñdit. Nihil habere molestie. sed omnia queta ⁊ tranquilla respicere. Post hec obmutuit: ⁊ clausis oculis quasi humana despiceret: vsqꝫ ad expiratõnem aie: eos dez repetebat versiculos: vix ⁊ aure apposita quod dicebat audire possemus. digitũqꝫ ad os tenẽs: crucis signum pingebat in labijs. Defecerat spũs ⁊ anhelabat in mortem. aiaqꝫ erũpe gestiens: ipsum stridorez (quo mortaliũ vita finit̃) in laudes dñi ꝙuertebat. Aderant hierosolimoꝝ ⁊ aliarũ vrbiũ epi ⁊ sacerdotes inferioris gradus. ac leuitaꝝ innumerabil̃ mꝰtitudo: omne monasteriũ virginũ: ⁊ monachorum choꝛi repleuerunt. ¶ Statimqꝫ audiuit sponsũ vocantem surge veni ꝓxima mea. speciosa mea. columba mea. qm̃ ecce hyems transijt. pluuia abijt. sibi leta rñdit. Flores visi sunt in terra: tps sectionis aduenit: ⁊ credo videre bona domini in terra viuentium. Exhinc nõ vlulatus. nõ planct⁹ (vt inter seculi homines fieri solet) sed psalmoꝝ liguis diuersis ex aia concrepabãt. translataqꝫ epoꝝ manib⁹ ⁊ ceruicẽ feretro subijciẽtib⁹ cũ alij põtifices lampadas cereosqꝫ ꝑferrent: alij choros psallentiuz ducerẽt: ĩ media ecclesia: in spelunca saluatoris ẽ posita. Tota ad funus eius palestinarũ vrbiũ: turba ꝓuenit. Quẽmonachorum latitantium in heremo. cellula sua tenuit. Quam virginum cubiculoꝝ secreta tenuerũt: Sacrilegiũ putabat: que non tali femine vltimũ reddidisset officiũ. Vidue ⁊ paupes ĩ exemplũ dorcadis: vestes ab ea ꝓbitas oñdebãt. Omnis inopum multitudo. matrem ⁊ nutriculam se perdidisse clamabant. quodqꝫ mirũ sit. nihil pallor mutaret in facie. sed ita dignitas quedaz ⁊ grauitas oza compleuerat: vt eã putares non mortuam sed dormientem. Greco. latino Syroqꝫ sermone. psalmi in ordine personabant. non solum triduo ⁊ donec subter ecclesiaz ⁊ iuxta specum domini conderetur: sed ꝙ omnẽ ebdomadem. Cũctis qui venerãt suũ fun⁹ ⁊ ꝓprias credẽtib⁹ lacrimas. venerabilis ꝑgo filia ei⁹ eustochiũ. quasi ab lactata supꝑ matre sua velle sepeliri. Testis est ihus. ne vnum quidem nummum ab ea filie derelictum magnum es alienum. ⁊ qd̃ bis difficil⁹ ẽ: fratrum ⁊ sororum immensam multitudinem. qs et sustentare

arduñ et abijcere impium est. Quid hac virtute mirabilius. femiñ nobilissime familie magnis quõdaz opiby. tanta fide omnia dilargitam: vt ad egestatẽ pene vltimam ꝓueniret. Jactent alij pecunias i corbonã dei. era ꝓgesta funaliby aureis dona pendẽtia nemo plꝰ dedit pauperiby qz que sibi nihil reliqt. Nẽ illa diuitijs fruit. 7 his bois que nec oculꝰ vidit. nec auris audiuit. nec in cor hois ascẽderũt: nos nostrã vicez dolemus. 7 inuidẽ potius glorie eꝰ videbimur si voluerimus diutius flere regnantẽ. Secura esto eustochiũ magna hereditate ditata es: pars tua dominus 7 quo magis gaudeas: mr̃ tua lõgo martirio coronata ẽ. Nõ solũ effusio sanguis i ꝓfessione r̃pta: ꝫ deuote qz mentis imaculata seruitus: qtidianum martyriũ ẽ. Illa corona de rosis 7 violis texit: ista de lilijs. Añ in cantico scribit canticoz. Fratrum elis meꝰ candidꝰ 7 rubicũdus: 7 in pace 7 in bello eadem ꝑma vincẽtiby tribuẽs. Mr̃ inquã tua: audiuit cũ abraham. Exi de terra tua 7 de cognatõe tua: et veni in terrã quã ostendam tibi. 7 ꝑ hieremiaz dñm ꝓcipientẽ. fugite de media babilonis: 7 saluate aias vestras. Usqz ad finẽ mortis sue: nõ ẽ reuersa i chaldeam. nec ollas egipti 7 virulentias carniũ desiderabat: ꝫ choris comitata ꝟgineis. ciuis ẽ saluatoris effecta. 7 de puula bethleẽ celestia regna ꝓscẽdens: dicit ad verã noemi. ꝓl's tuus ꝓl's meꝰ: deꝰ tuꝰ deus meꝰ. ¶ Hũc tibi libzũ ad tuas lucubratiũculas: eodem quẽ tu sustines dolore dictaui. Nã qtienscũqz stilũ figere volui. 7 opus exarare ꝓmissuz: totiẽs obriguerũt digiti. cecidit manꝰ. sensus elanguit. Und 7 inculta oratio. votũ scribẽtis absqz vlla elegantia: 7 verboruz lepore testat. Vale paula: 7 cultoris tui vltimã senectutẽ oroniby iuua. Fides 7 opa tua xpõ te sociant: pfensqz qd postulas: facilius impetrabis Exegi monumentũ ere perenne: qd nulla possit destruere vetustas. Incidi eulogiũ sepulcro tuo. quod huic volumini subdidi: vt quocunqz sermo nr̃ peruenerit. te laudatã. te bethleẽ ꝓditã: lector agnoscat

¶ Titulus sepulcri eius.

¶ Scipio quã genuit: paule fudẽ parẽtes.
¶ Braccoꝝ soboles: agamennonis inclita ꝓles.
¶ Hoc iacz in tumulo paula: dixere ꝑores.
Eustochiq genitrix: romani ꝑma senatus.
¶ Pauperiẽ xpi: 7 bethleemitica rura secuta est.

¶ In foueby spelũce.

¶ Respicis augustũ: pcisa rupe sepulcrũ.
¶ Hospitiũ paule ẽ: celestia regna tenẽtis.
¶ Fratres cognatos: romã patriãqz relinquens.
¶ Diuitias sobolẽ. bethleemiti ꝓditur antro.
¶ Hic ꝑsepe tuũ xpe: atqz hic mistica magi.
Munera portãtes: boiqz deo dedere.

¶ Dormiuit sancta 7 beata paula septimo kal'. februarij. tercia sabbati post solis occubitum: 7 sepulta ẽ quinto kal'. eundem: bonorio augusto 7 aristemo ꝓsulibꝫ. Uixit in sancto ꝓposito rome annos quinqz: bethleem annos viginti. Omne vite tempꝰ impleuit annis quinquaginta sex: mensibus nouem dieby viginti 7 vno. ¶ Finit vita sancte paule.

¶ Incipit prologus in conuersationem 7 vitaz sancte pelagie.

¶ Uerba sacerdotis tanti 7 celata latinis: eustochius xpi trãstulit subsidio: sed vos lectores mecum pensate laborem: 7 memores nostri fundite verba dei: qualiter pelagia de prostibulo ad celestia migraret.

¶ Incipit vita sancte Pelagie.

¶ Quod factuz ẽ si gnum immo miraculum in diebus nostris: placuit mihi peccatori Jacobo diacono. vt scriberem vobis spiritalibus fratribus. vt audietes 7 inuamen maximũ consequentes anime vestre: misericordem dominum glorificetis: qui nullum hominez vult vllo modo perdere: sed omnes peccatores saluos facere. Nunc ergo silentium date mihi: 7 intuemini cum omni affectu 7 sensu vigilãtissimo hꝫ q̃ a me explanant': totius etem inuaminis 7 ꝓpunctionis plena est expositio. Sacratissimus epꝰ anthiochie ciuitatis: ꝓuocauit ad se oñes ꝓpe se ꝓsistẽtes epos. ꝑ certa quadã cã. vñ ꝓuenerunt epi numero octo. Inter quos fuit 7 sanctissimus vir dei Nõnꝰ epꝰ meus. vir mirificus: 7 efficacissimus monachus de monasterio qd dr̃ tabẽnensiotaz. Ꝓpt' incõpabilẽ em eius vitã. 7 decoratissimã ꝓuersatõez: raptus ẽ de monasterio 7 epꝰ ordiat'. Lõgregatos q̃ in ꝑdicta ciuitate: iussit nos epꝰ ipius ciuitatis manere in basilica bti̇ssimi martiris iuliani. Ingressiqz successimus vbi 7 ceteri q ꝓuenerunt epi de cellulis suis: añ ianuã ipius basilice resederũt in sellulis suis Quiby sedẽtiby: aliq epi dñm meũ Nõnũ rogabãt vt aliqd ab ipo decerẽt'. Statiqz ex ore suo sanctus epꝰ cepit log: ad edificatõez 7 salutem oim q audiebãt. Lũctis vo nob admirãtiby sctaz doctrinã eius. ecce ṡbito trãsijt ꝑ nos ꝑma mimaz ãtiochie: ipaqz ẽ ꝑma thoꝛẽtriaz panthomimaz sedẽs sup aselluz 7 ꝓcessit cũ sũma fantasia adornata. ita vt nihil videret' sup ea nisi auz 7 margarite 7 lapides ꝑciosi. nuditas vo pedũ eiꝰ ex auro 7 margaritis erat coopta. Lũ q̃ maxima erat põpa puerorz 7 puellaz. in vestiby ꝑciosis amicta: 7 torques aurea sup collũ eꝰ Quidã ꝓcedebant. alij vo seq̃bant' eã: pulcritudinis aũt decoris eius nõ erat sacietas oñiby secularibus hoiby. Que tñ transiẽs per nos totũ impleuit aerez ex odore musco vel ceteroz suauissimoz odoramentoz flagrãtia. Quã vt viderẽt epi. ita nudo capite 7 oñi membroz ꝓpage. sic inuerecũde transire cum tãtis obsequijs. vt nec velamen sup caput positũ. nec sup scapulas: tacentes ingemuerũt. 7 q̃si a peccato grauissimo auerterũt facies suas. Btissimus aũt Nõnꝰ intentissime eã 7 diu respiciebat: ita vt posteaqz trãsisset: intueret' 7 respicẽt eã. Et postea auertit faciẽ suam: dicẽs ad circũsedẽtes epos. Uos nõ delectati est' tãta pulcritudĩe eiꝰ. Ill' vo nihil rñdẽtiby: posuit faciẽ sup genua sua. 7 manuale scm̃ qd tenebat sctis manibꝫ suis. 7 sic oñem sinũ suũ r̃pleuit lacrimis. 7 suspirãs gemit': dixit iteruz ad epos. Nõ delectati est' tãta pulcritudĩe eꝰ. Illis vo nihil respondentiby: vere ait. ego valde delectat'

sum 7 placuit mihi pulcritudo eius.quoniam istam habet deus preponere 7 statuere in cōspectu tremē de 7 admirabilis sedis sue:iudicaturus nos tam episcopatum nostrum. Et iterum dixit ad episcopos. Quid putatʒ dilectissimi. q̄ntas horas fecit i cubiculo suo hec mulier lauans 7 componens se cum oī sollicitudine animi 7 intentione. ad spectaculuz ornans se.vt corporali pulcritudini 7 ornatui nihil deesset.quatenus omnibus placeat. ne turpis videat esse suis amatoribus.qui hodie sunt 7 crastino nō sit Ergo 7 nos habentes patrem in celis omnipotentē sponsum immortalem.donantem bene custodientibus promissiones:que habent diuitias celestes.7 etna premia que estimari non possunt:que oculus nō vidit nec auris audiuit:nec in cor hominis descenderunt:que parauit deus diligentibus se. ¶ Quid enim plura loquor? Habentes repromissionem.faciem illam magnam 7 splendidam 7 inestimabilem sponsi vultum videre.cui cherubin respicere nō audent.non ornamus neq; detergimus sordes de miseris animabus nostris:sed dimittimus eas negligenter iacere. His omnibus dictis:apprehēdit me peccatorem dyaconū:peruenimusq; in hospitium vbi nobis fuerat cellula data. Et īgressus cubiculū suū iactauit se in pauimentū 7 faciem suam ad terram: percutiensq; pectus suum lacrimabatur dicēs. Domine iesu christe ignosce mihi peccatori 7 indigno quia vnius diei ornatus meretricis:supauit ornatū anime mee. Quali vultu respiciam ad te: aut quibz sermonibus iustificer in conspectu tuo: Non enim occultabo cor meum ante te:quoniam prospicis secreta mea. Et ve mihi peccatori 7 indigno.quoniaz ante altare tuum assisto:7 non offero pulcram aiam qualem expetis a me. Illa em promisit placere hominibus 7 fecit:7 ego promisi tibi placere 7 mentit⁹ sum propter pigritiam meam. Nudus sum tam in celo q̄ in terra:non adimplens precepta mandatoruz tuorum. Ergo non est mihi spes ex opibz bois: sed spes mea in misericordia tua.qua confido saluari. Hec ꝙ illo dicente.7 horum plurimum vlulante:eodem die vehementer festa celebrauimus. Superueniente autem die que est dominica.postq; cōpleuimus nocturnas orationes:dicit ad me sanctus Nōnus episcopus. Tibi dico frater dyacone. vidi somnium 7 fortiter conturbor:eo q̄ non possum discernere illud. Qui mox dicit ad me vidisse se ī somnis.quomodo ad cornu altaris staret nigra colūba. multis sordibus inuoluta.que circumuolabat me:7 fetorem ac squalorem sordium eius ferre nō valebā Illa ꝙ circūstetit me:donec dimissa est oratio cathecuminorum. Postq; ꝙ proclamauit dyacon⁹ cathecuminis. procedite: statim nusq; comparuit. Et post missam adelem 7 completionem oblatiōis cum dimissa esset ecclesia:egrediente me limitem domus dei: venit denuo ipsa columba multis sordibus inuoluta.7 iteruz circūuolabat me. Ego ꝙ extendens manum apprehendi eam. 7 iactaui in concbaz.que erat in atrio sancte ecclesie.7 dimisit in aq̄ omnes sordes suas quibus obuoluta erat: 7 ascendit de aqua candida sicut nix.que 7 volans in excelsum ferebatur:7 omnino ab oculis meis sublata est.

¶ Cum ergo narrasset somnium sanct⁹ dei Nonn⁹ eps apprehēdit me:7 peruenimus ad maiorem ecclesiam cū ceteris epis: 7 salutauimus epum ciuitatis. Et ingrediens:oēm pplm ecclesie hortatus ē. qui ingressi sederunt super thronos suos.7 post omnez canonicam celebrationem vel lectionem scti euāgelij.idem eps ciuitatis porrigens sanctū euāgeliū beatissimo Nonno:hortabatur eum vt verbum faceret ad populum. Qui aperiens os suum. loquebat sapientiam dei que habitabat in eo:q̄m nihil cōpositionis aut philosophie aut indiscretuz alloquebatur nihil in se habens humane nature superfluum: sed replet⁹ spiritusancto arguebat 7 commonebat plebem:sincerissime loquens de futuro iudicio:7 de perpetuis boīs que reposita sunt. Cuncta ḡ plebs compuncta est ex verbis. quibus locutus est per eū spiritussanctus:ita vt pauimentum sancte ecclesie īundaret populi lacrimis. Gubernatione ꝙ miseri cordie diuine contigit.vt ꝙueniret ad eandem ecclesiam 7 meretrix hec de qua factus est nobis sermo 7 quod mirum est cathecumina cui nunq; accessit solicitudo peccatorum.nec aliquando ad dei conuenisset ecclesiam:sb ito compuncta est timore domini.

¶ Cū argueret sanctus Nonnus pplm. ita vt desperaret de seipsa mulier:plangens fluminā lacrimarum fundebat nec vllo modo a fletu ꝓtinere se poterat. Et statī precepit duob⁹ pueris suis dicēs. Sustinete in hoc loco:7 dum egressus fuerit sanctus nōnus episcopus sequimini eum 7 inquirite vbi manet 7 venite 7 renunciate mihi. Pueri ꝙ fecerunt sicut precepit eis domina sua.7 sequentes nos:venerunt in basilicam beatissimi martiris iuliani.vbi nobis hospitiū seu cellula erat. Et regressi venerūt dōmine sue dicentes.qm ī basilica bātissimi martiris iuliani manet. Quo illa audito:statiz trāsmisit dyptī cū tabulaz p eosdē pueros ita ꝓtinētez. Scto discipulo xpi:peccatrix 7 discipula dyaboli. Audiui de deo tuo q̄ celos inclinauit 7 descēdit sup terrā.nō propter iustos:sz vt peccatores saluaret:intantū hūiliatus vt publicanis apropinq̄uerit.7 in quē cherubi respicē nō audēt:cū peccatoribz ꝙuersat⁹ sit. Et tu dñe me⁹ q̄ mltā sanctitatē habes.7 si carnalibz oculis ipm dnm ihm xpm (q̄ se illi mlieri mētrici samaritane manifestauit ad puteū)nō aspexisti.tn verus cultor illius es:sicut a xpianis audiui referētib⁹. Si ꝙ illius xpi verus es discipulus:nō me respuas. p te desiderantem videre saluatorem:vt per te merear videre vultum sanctum suuz. ¶ Tunc rescripsit ei sanct⁹ Nōnus eps. Queq; es.manifesta es deo: 7 tu.7 tractat⁹ tu⁹ 7 voluntas tua. Attamē dico tibi.ne vel tēptare hūilitatē meā.ego em sum hō peccator seru⁹ dei. Si ꝓcerto habes desideriū dītatis xtutē adipiscēdi 7 fidē.7 me vis videre:sz mecū epi alq̄.veni 7 añ eos me videb.nā sola me videre nō poterī. ¶ Cū ꝟlegisset mētrix:gaudio rpleta cursu venit ad basilicā bti martirz iuliāi:7 nūciauit nob⁹ ꝺ pñtia sua. Quo audito.s.Nōn⁹ eps vōuit ad se oēs q illic aderāt epos:7 iussit eā accedere ad se. Que accedēs vbi congregati erāt epi:iactauit se ī pauimentū:7 apphēdit pedes.b.nōni epi dicēs. Rogo te dñe meus.imitare magrm tuum dnm ihm xpm: 7 effun-

de super me tuam bonitatem: & fac me xpianã. Ego enim sum domine meus pelagus peccatorũ: & abyssꝰ iniquitatis. Peto me baptizari. Cũ vix eam psuasisset sanctus Nõnus epus surgere a pedibus suis: cum surrexissz dicit ad eam. Canones sacerdotales continẽt non baptizari meretricem: nisi fideiussores pstiterit. vt non se itez in ipis malis revoluat. Que audiens talem epi sententiam: iactauit se itez in pauimentũ: & aprehẽdit pedes sancti Nonni: & ipsos lacrimis suis lauit: & capillis suis extergebat dicens. Rationem reddas deo pro anima mea & tibi ascribantur iniquitates factorum meorũ. si distuleris me iniquam & turpissimã baptizare. Non inuenias portionem apud deum cum sanctis: nisi me nũc feceris alienam malorum operum meorum. Neges deuz: & ydola adores: nisi me hodie in sponsam xpi renasci feceris & obtuleris deo. ¶ Tunc omnes epi & clerici qui conuenerant videntes talem peccatricem propositatis desiderio talia loquẽtẽ: admirãtes dicebãt nunczꝫ se talem vidisse fidem & desiderium salutis: sicut huius meretricis. Et statim transmiserunt me peccatorem diaconũ ad episcopũ ciuitatis. vt hec omnia ei insinuarem: & vnam de diaconissis iuberet eꝰ beatitudo trãsimittẽ mecuz. Qui audiens letatus ẽ gaudio magno dicens. Bene pater bonorabilis te expectabãt opa ista: scio qd os meũ eris. Et statim transmisit mecuz domiaz romanã primã diaconyssarum. Que veniens inuenit eam adhuc ad pedes sancti Nonni epi: cui vix psuasit surgere a pedibus suis dicens. Surge filia: vt exorcisceris. Dixitqꝫ ei. Cõfitere oia peccata tua. Que rñdit. Si perscruta fuero scientiam cordis mei: nõ inuenio in me opa aliqua bonoz actuũ. Peccata enim mea scio qꝫ hare ne maris graviora sint. aqua enim pparua est p̃ mole peccatorum meorum. Confido xo de deo tuo qꝫ dimittat pondus iniquitatum mearum: & respiciat super me. Tũc dixit ad eam sanctus Nõnus eps. Dic qd sit nomen tuũ: Que rñdit. Naturali nomine. Pelagia vocata sum a parentib meis. ciues xo anthiochie margaritã me vocant ꝓpter pondus ornamẽtorum: quib me adornauerũt peccata mea. Ego ei eã ornamentum & comptũ ergasteriũ diaboli. Iterum dicit ad eã sanctus Nonnꝰ eps. Naturali nomine pelagia vocaris: Que rñdit. Ita dñe. Quo audito sanctus Nõnus eps exorcizauit eã & baptizauit. & imposuit ei signuz dñi: tradiditqꝫ illi corpus xpi. Fuitqꝫ illi mater spiritalis sancta romana prima diaconissarum: que accipiens eaz ascendit in cathecuminum. eo qꝫ & nos ibi maneremus. Tunc dic ad me sanctus Nõnus eps. Tibi dico frater diacone letemur hodie cum angelis dei: & oleum extra cõsuetudinem sumamus in cibo. & vinum cum leticia spiritali accipiamus propter salutem huius puelle.

¶ Sumentibus xo nobis cibuz: audiuntur voces subito velut hominis: qui violentiam patitur: diabolus enim clamauit: dicens. Ue ve quid patior a decrepito sene isto. Non tibi sufficiũt triginta milia saracenorum: quos mihi abripuisti & baptizasti: et obtulisti deo tuo: Nõ tibi sufficiebat heliopolis. q̃niam cum & ipsa mea esset. & omnes qui in ea habitabãt me adorarent: tu mihi abripuisti & obtulisti do tuo: Sed & nunc maximam spem meam abstulisti a me: iam nunc non fero machinationes tuas. O iam quid patior a damnabili isto: Maledicta dies illa i qua natus es tu: flumina lacrimaruz in firmo hospitio inundant: iam spes mea abstracta est. Ista omnia clamabat diabolus. & lamentabatur ante ianuas: & audiebatur ipse ab oibus hominibus. Et iterum repetens: ad neophitam puellaz dixit. Hec mihi facis domia mea pelagia: Et tu mecum Judam imitaris. Ille enim gloria & honore coronatꝰ & apostolus constitutus tradidit dominum suum: ita & tu mihi fecisti. Tunc dicit ad eam sanctus Nonnꝰ episcopus. Signa te cruce christi: & abrenũcia ei. Que signauit se in nomine christi: & insufflauit in demonem: & statim nuscꝫ comparuit. ¶ Post biduũ autem dormiente ea cum sancta romana cõmatre sua. in cubiculo suo: apparuit diabolus nocte: & suscitauit ancillam dei Pelagiam & dicebat. Rogo te domina mea margarita: Nunquid non ex auro et argento ditata es. Nũquid non ex auro & gemmis p̃ciosis adornaui te: Rogo te quid te cõtristaui: Respõde mihi vt satisfaciã tibi: tantũ ne me facias obprobrium christianorum. Tunc ancilla dei pelagia signauit se: & exufflauit in demonem dicens. Deus meus qui eripuit me de medio dentium tuorum. et induxit in celestem thalamum suum: ipse tibi resistet pro me. Et statim nuscꝫ comparuit diabolus.

¶ Tercia xo die posteaqꝫ baptizata est sancta pelagia: rogauit puerum suum qui preerat rebus eius omnibus: & dicit ad eum. Uade in vestiarium meum: & scribe omnia que sunt tam in auro qꝫ in argento. vel in ornamentis aut vestibus preciosis: & affer mihi. Puer fecit sicut precepit domina sua. & omnẽ substantiam suam detulit. Que statim vocauit sanctum Nonnum episcopum per sanctam romanam commatrem suam: & omnem substantiam suam posuit in manibus eius dicens. He sunt domine diuitie quibus ditauit me sathanas: has trado in arbitrio sanctitatis tue. & quod nosti expedire: facias ex eis: mihi enim optande sunt diuitie domini mei hiesu christi. Qui statim vocauit custodem ecclesie seniorem. & ipsa presente: omnem substantiam eius in manibus illius tradidit dicens. Adiuro te per inseparabilẽ trinitatẽ. ne qd hic i episcopiũ aut i eccliaz ingrediat: ꝫ magz viduis & orphanis & pauprib erogeẽ. vt qd male attractũ ẽ: bñ distribuat & diuitie peccatricis fiãt thesauri iusticie. Si xo spreto sacro siue p te siue p quelibz aliũ subtraxeris d his quicqꝫ: anathema ingrediat domũ ei. & cũ illis bẽat ptẽ q̃ dixerũt. crucifigat crucifigat. Illa xo vocauit omnes pueros & puellas suas: & libauit oẽs: donauitqꝫ totos aureos eis d manu sua dicẽs. Festinate & libate vos d hꝫ seclo neqꝫ pleno pctis. vt & ẽ fuim hꝫ seculo sil: ita sil pmaneam sine dolore: i illa vita q̃ ẽ btissima. ¶ Octaua xo die qñ hẽbat depositõez albarũ facẽ. surgẽs nocte nob igrãtib: deposuit vestẽ baptismatis sui. & induit se tunicã tricinã. i. cilicinã. & birrã scti nõni epi: & ex illa die nuscꝫ ꝓparuit i ciuitate anthiochia. Quã scta rõna flebat amarissime. & sct nõnus ꝓsolabat eã dicẽs. Noli flere filia ꝫ letaẽ gaudio magno: qm̃ pelagia optimã portiõez elegit.

sicut maria quã dñs prefert marthe in euãgelio. Illa aũt abijt hierosolimã: z constituit sibi cellulã ĩ mõte olineti: vbi dñs orauit. Post aliquantũ ẏo temporis: quocaũt epi ciuitatis oẽs episcopos: vt vnus quisq; reuerteret ad propria. ¶ Post triennium aũt quadrienniũ tpis: desideraui ego Jacoby dyaconus pficisci hierusolimã: vt ibi adorarem resurrectionez dñi nostri ihesu xpi: z pecij episcopũ meum vt me pmitteret ire. Dum me pmisisset ire: dicit ad me. Tibi dico fr dyacone. dum pueneris hierosolimã: require ibi quendam fratrẽ Pelagium monachũ z eunuchum: qui multos annos habitat in solitudine clausus. quasi eũ visitaturus: vere eñ poteris ab eo inuari. Hec aũt oĩa dicebat mihi ẏ ancilla dei Pelagia nõ manifeste. Perueni ergo hierosolimã: z adorani sanctã resurrectionẽ dñi nostri ihesu xpi: z alia die requisiui seruũ dei. Et accessi z inueni eũ in monte olineti vbi dñs orauit: in modica cellula vndiq; circũclusa. z paruã fenestrellulã habuerat in pariete. Et pcussi ostiolũ fenestrellule: z statim aperuit mihi z cognouit me. ego ẏo nõ cognoui eã. Quomodo eñ poterã cognoscere illam: quã ante videraz inestimabili pulchritudine: iã facie marcidam factaz p nimia abstinentia: Oculi ẏo eius: sic fosse videbant. Que dicit ad me. Vñ venis frat: Ego rñdi z dixi. Missus sũ ad te: iubente Nonno epo. Que ait ad me. Oret p me: qñ vere sanctus dei est. Et statim clausit ostiolũ fenestrellule: z cepit psallere horã terciam. Ego ẏo orani iuxta parietẽ cellule ei⁹: z recessi multũ iuuatus de ãgelica visione ei⁹. ¶ Reuersus autẽ hierosolimã: cepi p mõasteria ambulãdo visitare fratres. Magna ẏo ferebat fama p monasteria ỏ dño Pelagio. ꝓterea ỏliberaui eũ iterato ad eũ redire: z salutaribꝫ doctrinis ei⁹ refici. Cunq; ad cellulã suam puenissem. z pulsare immo nominatim eũ interpellare pesumerẽ: nihil rñdit. Expectaui secunda die z tercia pseuerans: z ꝓprio noĩe pelagiũ interpellãs: nemiñẽ audiui. Quare intra me dixi. Aut nemo ẽ hic: aut recessit qui erat hic monach⁹. Nutu ẏo dei monit⁹ iteq; dixi. Considerẽ ne ostiolũ fenestrellule: Et prospexi z vidi eũ mortuuz. z clausi fenestiolũ: z de luto replẽs diligent curau veni hierosolimã z nũciaui cõmanentibꝫ. q sanctus pelagi⁹ monach⁹ mirabilia facies requieuisset. Tũc sancti pres venerũt cuz diuersis monasterijs monachoz: z sic solutũ est ostiolum cellule: z delatũ est foras sanctũ corpusculũ eius: q ỏ auro z lapidibꝫ pciosis condigne posuerũt. Et dum sancti pres vngerent corpus mirza: tunc cognouert q fuisset mulier. Qui volẽtes miraculũ abscondere: sed ꝑ ipm latere nõ poterat: exclamauerũt voce magna dicentes. Gloria tibi dñe ihesu xpe qui multas diuitias absconsas habes sup terrã. nõ soluz virles: sed etiã muliebres. Diuulgatũ est aũt oĩi populo: z venerunt oĩa monasteria virginũ. tam de hiericho q; exiordane vbi dñs baptizatus est: cum cereis lãpadibꝫ z hymnis z sic deposite sũt sancte reliqe eius: z portate a sanctis pribꝫ. hec vita meretricis. Hꝫ conuersatio desperate: cũ qua z dñs nos faciat inuenire misericordiã suam in die iudicij. quoniaz ipsi est honor z gloria potestas z imperium: in secula seculorum amen. ¶ Finit vita sancte Pelagie.

¶ Incipit plogus venerabilis pauli dyaconi ecclesie neapolis in vitã z conuersationẽ beati Marie egiptiace qualiter in heremo expleuerit tpa vite sue.

DEcretum regis celare bonũ est: opera aũt dei reuelare z cõfiteri honorificũ est. Ita eñ legit angelũ dixisse thobie. post oculoz amissionẽ glorioſamq; illuminationez. z post illa transacta pericula e quibꝫ liberat⁹ consecutus ẽ dei pietatẽ. Etenim regis nõ seruare secretũ: nociuum z valde piculosũ est. z dei gloriosa silere opa: magnuz est anime detrimentũ. Propter quod ego diuina tegere silentio dubitãs. z pigri imminẽs serui metuẽs condemnationis iudiciuz: qui a dño talentũ accipiens z fodiẽs in terraz abscondit. z datũ ad operationẽ celauit extra negociationẽ: sacrã ad me prolataz narrationẽ nequaq; silebo. Sed nullus mihi sit incredulus scribenti de eis que audiui: nec quisq; me mentiri estimet rei magnitudinẽ dubitans. Mihi eĩ absit sacris mẽtiri rebus: z ad ulterare verbũ vbi deus memorat. Eius aũt qui minus intelligit z indignus ẽ de dei magnitudine q̃ carnez assumpsit. z incredulus est ista dicenti: non mihi pertinebit piculuz. Siqui aũt illi sunt qui hui⁹ scripture legerint textum. glorioſamq; rei admirationẽ sane credere renuerint. z illis dñs misereat. faciatq; capaces sãcti verbi. ne rei existãt dei mira culorum: q̃ plura in suis fieri pdestinauit electis. quoniã z ipi humane nature infirma considerãtes: impossibilia decernũt. ea que de hominibꝫ sanctis glorioſa dicunt. Assumã decetero ad narrationẽ ipam rem referens. que ĩ hac nostra generatõe facta dinoscit: quã sacer vir diuina z agere z docere educatus narrauit. Sed (vt supra dictũ est) null⁹ hec ad incredulitatẽ trahat considerãs impossibile fieri ĩ hac nostra generatione tã grande miraculuz: q; gratia dei p omes generatones in sãctas ptransiẽs alas: amicos dei facit z ꝓphetas quẽadmodũ salomon ꝑm deuz docuit. Tempus ergo est sacre pdere narratiõis initiũ magnũ virileq; certamẽ. venerabilis Marie egiptiace videlicet. qua ilt expleuerit tempora vite. ¶ Finit plogus.

¶ Incipit vita eius.

EVit quidã senex in palestine monasterijs. vir vite venerabilis z ẏbo decorat⁹: qui ex ipsis cunabulis monachicq; nutrit⁹ ẽ moribꝫ: Zozimas noĩe. Nullus eñ existimet cognominatione nominis Zozime. illũ me dicere zozimã: cui int dogmaticos detrahebat vt putet hereticus. Nã hic alius atq; ille aliud. Multa eĩ inter vtroſq; fuit differẽtia: licz vnũ habuerint vocabulũ. Hic eñ zozimas ortbodox⁹ monachicã elegit vitã. in quibusdã (vt dictum est) palestine monasterijs. totã percurrẽs patrẽ conuersatoz omniq; orbi ĩ abstinentia reptus est pcipu⁹ simulq; regulas sibi traditas iuxta eoz certamina: infans dũ esset conseruauit. Plura eñ adinuenit de sua ꝓpria natura: q̃liter subditã spiritui carnẽ faceret. Nã ita fert certa minibꝫ isdem senex ignitus: vt plerisq; multotiens in ꝓpinquis monasterijs. aliqñ z in longinquis degẽtes

ad eius curezet doctrinã:eiusqz immitarent abstinẽ tiã:et ab eo infirmari atqz erudiri festinaret. Talis em fuit seni virtutis opato que meditatõez aliquã do sacri verbi nunqz negligeret. Reficiẽdo aũt vel a refectione surgẽdo:opus ab eius manib non dei ijt. Dicebat ergo hic zozimas q ex ipis mris finibus in codẽ traditus monasterio.quinquagita ibidẽ degui sset ãnos:monachicum curs ũ perficientes. Post hec (vt ipe retulit) molestabat a quibusdã cogitatõib dicẽs intra se. Perfect⁹ sum in oĩbus:aliena doctria min⁹ egeo. putasne inuenit quisqz inter monachos qui boni mihi tradere aut edificare possit qđ nescio: Aut quã ego opatus non suz monachicam opam: Nec inueniri potest i deserto vir philosoph⁹ qui me sensu vel ope precellat. ¶ Hec secũ cogitãs:pater quidã astitit ei z dicit ad eũ. Bñ quidem in oĩbus certasti:optime monachicũ cursuz pfecisti. Verũtñ tu cũ nullũ hoiez putas esse pfectiorẽ.nam sũt z alie salutis vie quas si vis apprehẽdere:egredere de terra z de cognatõe tua.z de domo pris tui.vt abrahaz ille in priarchis opinatissimu⁹ z sequere me in qđdaz monasteriũ:iuxta iordanẽ fluuium positũ. E vestigio ergo senex sequẽs precipientem:egressus est monasteriũ in quo pusillus creuerat. Cũqz peuenisset ad iordanẽ sacratissimũ flumen:duct⁹ voce clamantis i illud monasteriũ in quo deus iusserat eũ venire:manũ atrij regiã pulsauit. Nox vt locutus ẽ.quidã monachus regiam custodiẽs:nuntiauit eũ abbati:qui susceptus est ab eo. Tunc conuersationẽ atqz habituz reuerẽtie eius aspiciẽs:humo prostratus (vt monachis cõsuetudo est) eũ adorauit. Factaqz oratiõe:interrogatus ẽ ab abbate ita. Ũñ te cõiunxisti ad nos ff:z p qua occasione ad nos pauper venisti:Zozimas senex rñdit. Unde quidẽ dicere nõ mihi videt necessarium:edificatõis causa aduenio pi. Audiui ei signa magna atqz laudabilia:p que possunt aĩe deo appropinquare. Dixit ad eũ abbas. Deus ff.qui solus humanã fragilitatẽ curare nouit:ille te atqz nos doceat suã diuinam adimplere voluntatẽ:z ea pagere que optima sũt. Nã homo hoiez edificare minime potest nisi vnusquisqz sp se respiciẽdo z sobrietatem seruãdo opãdo q bõa sũt.deũ sibi ppinquũ faciat suis bonis opibus sociando. Tamẽ quia xpi caritas te videre nostrã paupertatez inuitauit. cõmane nobiscũ. si p hoc ad nos te cõiungere festinasti:simulqz oĩes nos saciabit xpi dei gratia.idemqz pastor bonus. q tradidit aĩam suam p nostra redemptione:vocauitqz oues suas nominatim. Hec cuz diceret:zozimas humo faciẽ suam inclinauit:oranteszq panter z celebrata oratione:dixerũt Amen. ¶ Dum aũt in eodẽ monasterio zozimas habitaret:vidit illic pres virtutib z opibus choruscantes.z spiritu feruẽtes ac domino seruiẽtes incessabiliter stantes per totam noctẽ vigiliam manib operantes.ex ore ipoꝝ psalmuz nõ recedere. stultum verbum ab eoꝝ ore nõ procedebat. secularia negocia z causarum cure ad eos minime pertinebant:ãnuos redditus vel nomen eorum incognitum habebant:sed vnum tñ erat eis arduum votum.vt semetipos mortuos facerẽt.corpore. vt possent secularia euadere. Libus ꝯo illis erat spiritalis eloquia:corpoꝝ aũt ministrabãt,que necessaria sunt.panem tñ z aquam:vt subsisterẽt deo referre gloriam:z inuicẽ caritatem. Hec diuina opera dñi videret zozimas:edificatus ẽ valde,pficiens:dei tatis laudãs diuitias:semp augendo cursum proꝑ pum.qz sibi coopantem inuenerat diuinã potentiaz. Plurimis aũt transactis diebz:appropinquauit tps sanctoꝝ ieiuniorum:preparabãtqz se cuncti purificatos dñice passioni.atqz sacratissime eiusdẽ saluatoꝛ nostri ihesu xpi resurrectioni exhibere. Janua autẽ monasterij nullo modo patefiebat:ꝫ semp clausa manens.ad diuinitatis opera monachis quietam prestabat vitam:nec licitum erat eam patefieri:nisi quidaz monachoꝝ pro aliqua necessaria causa aduenisset. Desertus aũt erat locus:z non solum viaz trãseuntibus:sed z propinquis incognitus.quia talis regula ab initio in monasterio illo custodiebatur.z propterea deus zozimam ad hoc perduxit monasteriuz Qualis autem erat illa consuetudo regule in initio expositionis:patefaciam. ¶ Dominicoꝝ die prima ieiunij ebdomada:omnes iuxta consuetudinem monachi vocabantur:sancta dei misteria ꝫm morez celebrare christianoꝝ.z vnusquisqz eoꝝ sacratissimum atqz vinificum corpus domini suscipiebat. parumqz sumentes cibum.congregabantur ad orationem solenni studio. Cum autem complessent orationez:flectentes genua senes seinuicem osculabantur:deinde omnes se amplexantes z pacem dantes abbati:rogabant sibi ab eo orationem futuri certaminis eoꝝ auxiliatricez fieri. Hisqz peractis monasterij aperiebantur regie:simulqz psallentes z dicentes. Dominus illuminatio mea:z saulus meq quẽ timebo. Dominus protector vite mee:a quo trepidabo. z cetera que secuntur. Egredientes autem vnum tñ vel duos ad custodiendum monasterium relinquebant.non qui infra posita custodirent:quia nec erat quod a furibus raperetur: sed ad hoc maxime predicti custodes ibidem relinquebantur:ne oratorium sine celebratione solẽni postponeretur. Singuli autem secum deferebant vite necessaria prout poterant:aliquanti quidem panem paruum ad fragilitatem corpoꝝ sustentandam.alij autem caricas alius ꝯo dactilos.ceteri autem legumina aquis infusa.alij autez nihil nisi propriuꝫ corpus z pallium quo vestiebantur. Nutriebantur ꝯo quotiens natura compellebat herbis.que in desertis nascebantur. Igitur regulam propriam nouiter sibi quisqz eorum creabat:talemqz habebant immutabilem legez ignorare alium. que alius operaretur certamina.eo q iordanem non derelinquentes.seorsum longe abinuicem discedentes a ciuitate.et habitationem habebant per deserti. nullusqz alij adiungebatur: sed si forsitan vnus eoꝝ alium longe ad se venientem aspiceret.e vestigio discedens proꝑ positam itineris viam. ad aliam se declinabat partem.et ita solitariã agebãt vitaz.sp psallẽdo et deo gras referendo.opportunũ gustabãt cibũ. ¶ Sic ei oĩes dies ꝑplentes ieiunij:remeabãt ad monasteriũ dñicoꝝ die.p cedẽte ebdomada rsurrectõis,dñi z saluatoꝛ nri:die q festa palmaꝝ scta celebrãt ꝑsueuit eccliã. referens

vnusquisq; eoꝝ ꝓpꝛij laboꝛis fructū sue videlicet ꝓscientie: cognoscēdo ipm qualiter operatus sit. qua lesue seminauerit fructus. Nulli ꝯo erat licitū interrogare primum suū quō vel qualiter p̄sentem exercuerit laboꝛē: quia hmōi regula tradita fuerat. qua vnusquisq; eoꝝ habitando deserтū. deo tantūmodo certaminis sui cursū demonstrarēt. a nullo clarificari hoīe desiderātes. nullaz querentes transitoꝛiā vl̄ vanam gloꝛiā aut humanū fauoꝛē: sed spūalia operando. carnalia aūt atq; terrena ꝓtemnendo. celestia obtinebāt. Nam demonstratio hoīm: infructuosa opa z damnosa sp acquirit. ¶ Tūc ꝯo zozimas iuxta cō suetā regulam monasteriꝝ. ptransiuit iozdanē: quumq; secū detulit cibum ad sustentatōz coꝛpis. z pannū quo induebat. Equidē regulam adimplebat ptranseundo heremū: tempoꝛe ꝯo refectōis edebat cibuz necessarium. ꝓ natura coꝛpis. Sopoꝛem ꝯo in teꝛra paruū iacens capiebat. modicū gustando somnū: vbi eum finis diei occupasset. atq; itez diluculo iter suū faciebat. incessabiliter augmētando cursū. habēs desideriū pertransire heremū: sperans aliquē reperiri pīez in deserto. qui eū potuisset edificare iuxta eius desideriū. Curꝛebat igit̄ securus optimā viam vt ei pmissum fuerat. festinanterq; curꝛebat. Viginti ergo diez pergens iter. facta hoꝛa quasi sexta. paululū se abstinuit ab itineris laboꝛe: eleuatisq; ocul' ad oriē tem. ꝓsuetam sibi celebꝛat oꝛonez. Solitus aūt erat statuto diei tempe. i. tercia. sexta. nona. abstinere se a sui itineris cursu oꝛonis causa: eleuāsq; oculos ad supna. z respiciēs ad dexteram. vidit in quodā loco stare quasi vmbꝛaculū humani coꝛpis. Stupefact⁹ ac turbat⁹ valde: existimabat fantasma eē qđ videbat z signaculū sibi redemptionis sācte crucis faciēs: ac cōpleta oꝛone. vidit quandaz ambulantē in pte meridiana. nudo nigroq; coꝛpe ex incendio solis exustā: capilli capitis ei⁹ vt lana candida. atq; qui vsq; ad collum coꝛpis descendētes. ¶ Dum hoc videret zozimas. admiratus repletusq; gaudio magno: cepit curꝛere ad eandē partem in qua p̄dicta videbat. Nam z illa que zozimā videbat. ineffabili exultabat leticia quoniam viderat quod multoꝝ annoꝝz spacio minime respexerat humane nature speciē. neq; alicuius aīmalis vel volucris figurā. Miratur ergo zozimas. qui vl̄ qualis esset quē viderat: existimans q magnā vidisset psonam. Dum eī illa videbat delonge ad se appꝛopinquantē: cepit gradu ꝓcito fugare ad interioꝛa deserti. zozimas aūt contemnens senectutis debilitatē. fastidiumq; itineris. concito eā gradu sequebat': z illa magis fugaz petebat. Erat aūt zozime cursus velocioꝛ. z paulatim appꝛopinquabat fugiēti Pꝛoximus aūt ei factus ita vt etiam vox ei⁹ posset audiri: cepit zozimas vociferari. talē emittens vocez cū lacrimis. Ut quid me fugis hoīez senem z peccatoꝛē: serue dei viui: Sustine me quicunq; sis. coniuro te p deum. p cuius amoꝛe hanc habitas heremuz vt recipias me debilē atq; indignū senem. coniuro te p illum ad quē pꝛo tantis tuis laboꝛibꝫ spem habes bonam z eternā retributionem. colloquere mecum dulcedinis ac suauitatis verba z noli me derelinq̄re sine mutua locutōe. Hec zozima cū lacrimis oꝛante. venerūt vtriq; curꝛentes in quendam locū. Qui locus ita videbat'. quasi toꝛrēs ibi aliquando cucurꝛerit: positio aūt loci illius sicubi videbat'. coniungentē eum ad pꝛememoꝛatū locum. Pꝛecedēs illa que fugiebat. ante faciē zozime descendit: z rursum p aliam partē loci illius quasi toꝛrēs ascendit zozimas nimiū fatigat⁹ minime potuit cursū facere: sed magis astās ex vna pte loci. augens lacrimis lacrimas z fletibꝫ fletus: rogabat edificationes sibi impendi sermonem. ¶ Mox illa que pꝛius fugam petebat: talem emisit vocem. Abba zozima quid me persequeris. Ignosce mihi per deum te rogo. ignosce hibi p deuz peto qꝛ minime possum cōuertere faciē meam ad te. eo q mulier sū nuda: sed pallium quo indut⁹ es mihi poꝛrige. vt possū coꝛporis mei verecundiaz tegere veniā atq; ad te. vt oꝛationes tuas accipiā. Tunc stupefact⁹ atq; turbatus senex eo q audisset se vocari ex noīe sapiētia dei repletus diuinaq; refulgēs gratia. intellexit q nō eum nominatim poterat vocare. quem nūq; viderat neq; audierat: nisi qꝛ superna pꝛouidentia ei reuelauerat. Statimq; expoliās se panno quo induebat' iactauit illi auersa facie. Illa ꝯo sumēs eū cinxit se vt potuit. z cooperuit partem necessariā sui coꝛporis: respiciēsq; zozimaz ait ad eum. Quid tibi visum fuit peccatricem mulierem videre. aut quid q̄rens cognoscere tot tibi imposuisti laboꝛes. Ille ꝯo genua flectēs. obsecrabat vt benedictionē ab ea acciperet. illaq; humo ꝓstrata vicissim adoꝛabat eum. Erāt ergo vtriq; pꝛostrati in teꝛraz inuicem se adoꝛātes: z rogantes alterutrū in itium facere benedictionis. Nulla ꝯo penitus audiebat' vox. nisi tantummodo benedic pī z vicissim. benedic me dña bn̄dic. Dum aūt diu in hoc pꝛsisterent: rn̄dit mulier dicēs. Abba zozima. tibi magis ꝓcessū ē bn̄dicere atq; oꝛare: eo q sacro honoꝛe pꝛsbiteriꝝ fungeris: pluresq; annos sāctis assistis altaribꝫ. bn̄ sanctis oꝛatoībꝫ mente repleta. Hec audiens zozimas: ampli⁹ terꝛitus atq; stupēs ait. Certe video mr̄ q omni spūali gratia sis repleta: qm̄ nomē z officium pꝛsbiteriꝝ designasti i me quē nunq; vidisti. Spiritalis eī gratia nō ꝓpter oꝛdinem vel dignitatē tribuit'. sed magis ex bonis opibus. z ꝯo dignis actibꝫ acquirit'. vnde z per dn̄m te adiuro vt pꝛius a te bn̄dictionē accipiam: tuaq; oꝛone pfrui merear. Consencienq; ꝯo sermonibꝫ senis: mulier rn̄dit. Benedictus dn̄s redemptoꝛ aīaz nostraz. zozimas aūt respondit Amē. ¶ Moxq; erecti ambo de teꝛra: ait seni mulier. Rogo te pī q̄d ad me peccatricē venire festinasti: Aut q̄d nudam et ab oī bono ope infirmā cernere voluisti mulierē: zozimas respondit. Non hoc tm̄ voluntatis mee fuit: s̄ diuine dispensatōis mun⁹ nos fecit. vtroq; videre. Respondit mulier. Si vt asseris per diuinā dispensationem actū est rogo te vt mihi pater q̄sationē humani generis. quomodo sint reges vl̄ pastoꝛes ecclīarum nazaras. zozimas respondēs ait ad eam. Multa fatua relinquēs breui sermone dicam mater: q dn̄s noster ihesus redemptoꝛ noster oīm populo suo firmā pacem concedere dignatus est. Sed rogo te vt deꝛpreceris deum. p totius eccl'ie stabilitate: simulq; p peccatis meis. Respondit mulier ad eū. Opoꝛtunum ē z valde necessarium te abba zozima qui habitu z sacerdotali oꝛnaris officio: pꝛo omnibꝫ atq; pꝛo

me peccatrice orare deū. quoniam in hoc vocatus es tamen ꝓpter ꝓceptū tuū obedire cū oñi virtute debeo: ⁊ orabo deū sicut petisti licet peccatrix. Et eleuans oculos ad orientē. manusq; erexit in celū. cepitq; silenter orare: ita vt tm̄ labia mouerent. ⁊ vox eius penitus nō audiret. Unde senex nullum verbū orationis intelligere potuit. sed hoc sibi testē deum adhibens dicebat: q; dum prolixam mulier faceret oronē vidit eam in loco in quo stabat orans suspensā a terra in aere: quasi vnius cubiti mēsura. Qua visiōe magno ꝓhensus timore: ⁊ cadēs cepit sudoribꝫ inūdare. stupore ꝓhendi. admiratoibꝫ estuare. nihilq; aliud dicere poterat nisi tantūmodo kyrie eleyson. Dum hec agerent. cepit senex magna dubietate anhelare. ne forte spūs esset fantasie. fingens orationez. Moxq; ꝓuersa mulier: confortauit eū dicēs. Quid te abba cogitatōes tue pturbant. scandalizare in me quia spūs sum. ⁊ fictam facio orōez. Satisfactus esto peccatricē me esse mulierculam. que tm̄ sacro sum circundata baptismate. ⁊ spūs fantasie nō suz. sed fauilla ⁊ cinis ⁊ totū caro: ⁊ nihil spiritalis fantasie aliqm̄ l' ad mentē reducens. Hec dicēs. signo crucis signat frontē suam oculos ⁊ labia. simulq; pectori vexillum crucis infigēs: ita dixit. Abba zozima deus de aduersario ⁊ de immissionibꝫ eius liberet nos: qm̄ sup nos multa est inuidia eius. ¶ Hec audiēs senex pstrauit se: ⁊ apprehēdit pedes eius. dicens cū lacrimis. Obsecro te per dñm nostrum ihm̄ christum vez deum et hoiez: qui de ꝛgine maria nasci dignat⁹ est. pro quo nuditatē sustines istā: pro quo bas quoq; carnes affligens expēdisti: vt nihil abscondas a me: q̄ sis. ⁊ vnde vel q̄n. ⁊ ob quam occasionē solitudinem hāc inhabitasti. sed oīa que circa te sūt edicito mihi: vt dei magnalia facias manifesta. Sapia em̄ abscondita ⁊ thesaurus occultus. q̄ vtilitas in vtrisq; ? Dic mihi oīa ꝓpter deum. nec em̄ pro gloriatione aliquid dicis aut oñsione: sed vt mihi satisfacias peccatori ⁊ indigno. Credo em̄ deo cui vivis: ⁊ cū quo conuersarl q̄m ob huiuscemodi rem. directus sū in hanc solitudinē: vt ea que circa te sūt deus faciet manifesta. Nō em̄ nostre virtutis est. iudiciꝫ resistere dei. Nisi fuisset acceptabile xp̄o deo nostro manifestare te ⁊ qualit' decertasti: nec teipz pmiserat videri ab aliq̄. nec me ꝓfortaret tantā ꝓperare viam. nusq; valentem pgredi aut de cellula mea ꝓcedere. Hec eo dicente. ꝑ et alia plura: eleuās eum mulier dixit. Vere abba erubesco dicere tibi actū meoꝛ turpitudinem. tm̄ quia vidisti nudū corpus meuz. denudabo tibi ⁊ opa actuum meorum. vt cognoscas quante turpitudinis atq; luxurie ꝓfusione ⁊ obꝓbrio repleta est aīa mea. Nō em̄ vt tuipse cōsiderasti ꝓpter aliquā gloriā meam que circa me sunt: pnuncio. Quid ei potero gloriari q̄ d'yaboli vas fui electionis aūt effecta ? Scio aūt quia si cepero narrare ea que sūt de me. fugies a me quēadmodū quis fugiat a facie serpētis: auribus nō sustinēs audire ob inexpedibilia q̄ suz opata. Dicam tm̄ nihil negans. sed verius referā: supplicans te pri⁹ vt nō deficias orare ꝓ me. vt misericordiā inuenire merear in die iudicij. Et senex suffusus lacrimis flebat. ¶ Tunc cepit narrare ea q̄ de se erāt: ita dicens: Ego p̄ patriam habui egiptū. parentibꝫ aūt meis viuentibꝫ. duodecimum etatis gerens annū: affectū illorum spernēs in alexandriam veni. Et quō virginitatem meam ī primis violauerim. ⁊ qualiter indesinēter ⁊ insatiabiliter vicio libidinis subiugata iacuerim erubesco ꝓsiderare hoc em̄ non breue est dicere: cicius tm̄ dicam. vt cognoscere possis insatiabilem vicij mei ardorē: quē in amorem stupri habui. Decem et septē ⁊ eo amplius ānis publico astans loco. pessimū mei corporis exercebā negocium. tradēs volentibus irrecusabiliter carnis mee pudorem: repellans a me oīe acquisitionis lucrū. Unū tm̄ mihi erat lucrum. luxuriosam acquirere vitam. Naz ludus ⁊ ebrietatū nimietas: mihi pro thesauris videbant. Multotiēs oblata recusabam vt amplius acquirerē pessimi mei desiderij amicos. ⁊ hoc nō quasi locuples faciebam. sed egestatem ꝓ diuitijs reputabam. Unus ꝓ mihi ⁊ magnus erat desiderij ardor pro celatis ꝓuisibꝫ atq; iocis insistere: ⁊ diebus ⁊ noctibꝫ pessimaz corporali nature iniuriam irrogare. huiusmodi ei obscenis ⁊ maculosis operibꝫ. mee iuuentutl expendidi vitam. Hoc mō mihi viuēti. vidi aliquando libiorū ⁊ egiptior multitudinem: concurrentē quasi ad mare. reperiq; aliquez ⁊ interrogaui dicēs. Ubi putas festinant viri isti qui curūt: Dixit aūt mihi. In hierosolimam oīes ascendunt ob sancte crucis exaltationē: que post aliquot dies solito celebrat'. Dixi ait ei ⁊ ego. Putas suscipiēt me: si voluero abire cū ipsis: Et ille dixit. Si habueris naulum nullus te ꝓhibebit. Dixi ei. Vere frater naulū vel sumptum non habeo. vadam aūt ⁊ ascendam in vnaz nauium quā cōduxerunt. ⁊ licet nolnerint: enutriēt me. memetipsam eis tradā. nam corpus meum in potestate habētes. pro naulo accipiant. Propterea aūt cum eis volui ambulare abba ignosce: vt multos haberē coopatores in libidinis passiōe. Dixi tibi mi senex ⁊ mi abba. ignosce mihi: nec me cōfusionem meam dicere cōpellas Contremisco deniq;: maculant em̄ ⁊ te. ⁊ ipm̄ erem isti sermōes mei. zozimas aūt terram lacrimis infundēs: respondit ei. Dic o mater mea ꝓpter deum dic: ⁊ ne ptermittas sequētia salutifere narrationis. Illa aūt adiungens priori narratōni: addidit hec. Ille aūt adolescens sermonum meorū audiens scurrilitatē: ridens discessit. Ego aūt fusum quem manu tenebam proiiciens hūc enim post tempus conueniebat me tenere: cucurri ad mare vbi illos pspexi currētes. ⁊ vidi iuuenes aliquos stātes in litore: numero q̄ si decem: satis corpore acerrimos. ⁊ ad id quod mihi erat placabile optimos visos. Erant aūt ⁊ alij qui iā in naues ascenderāt. Impudenter aūt (vt mihi consuetudo erat) ⁊ irreuerenter in medio eorū me dedi dicens. Accipite ⁊ me vobiscum quo pergitis. nō ei ero vobis implacabilis. Sed ⁊ alios sordidiores, proferens sermones: oīes ad ridendū commoui. Illi autem inerubescentez motum meum Videtes: accipientes me in nauiculam portauerūt. Exinde aūt nauigationem cepimus. ¶ Que aūt post hec acta sunt. q̄modo tibi enarrare potero pater: Que lingua dicere potest. aut auris audire ea que nauigio vel in itinere facta sunt. quomodo etiam nolentes ad peccandū miseros compellebam: Non est enarrabilis nequissima species: cuius magistra sum infelicibus effecta

celeribus. Ergo nunc satisfactus esto: qz stupeo quo modo meas iniquitatum luxurias mare illud sustinuit: quomodo nō aperuit terra os suum. 7 in infernum me viuentem demersit. que tantas in laqueum duxi aīmas. Sed profecto deus qui neminem vult pire. sed oēs saluos fieri: expectauit penitentiā mea. Nō enim vult mortem peccatoris sed longanimiter expectat: sustinēs conuersionem. Sic nanqz cū magna festinatione ascendim⁹ hierosolimam. 7 quātos quidem dies ante sancte crucis festuitatem in ciuitate commorata sum. similiby vacaui nequissimis operibus. magisqz prioriby. Non eī sufficiens fui inuenibus mecum in naui luxuriantiby 7 in itinere. sed 7 alios multos peregrinos 7 ciues ī opus sceleris mei congregans coinquinaui seducens. ¶ Quando autem venit sancte exaltationis preciose crucis festiuitas: ego quidem sicut 7 prius preibam iuuenum illaqueans 7 capiens animas. Vidi aūt primo diluculo omnes ad ecclesiam vnanimiter concurrentes. abij 7 ego curens cum properantibus 7 veni cum illis in atrium templi. Et cum venisset hora exaltationis dominice crucis: impingebam 7 impingebar repellebar qz quodammodo festinans ingredi cum populo conanter vsqz ad ianuam templi. cum his qui ingrediebant': tamen cum magna laboris tribulatione. appropinquabam 7 ego infelix. Qñ autem ianuaz ingredi volebam. illi quidem oēs sine impedimēto ingrediebant' me aūt diuina aliqua virtus prohibebat. nō indulgens introitum. Mox igit' repulsa ejciebar foras. 7 ejecta sola inueniebar in atrio stans. Considerans aūt per mulieb̄rem impotentiam mihi hoc euenire: itez me alijs miscēdo vim mihi quodammodo faciendo introeundi: sed nimirum laborabam in vacuum. Ut eī limina vestigio contingebam. oēs interius recipiebant'. nullum impedimentū habentes me aūt sola non recipiebant. sed quasi multitudo militaris effecta. vt ingrediēti mihi aditū clauderet: ita me repentina virtus quedā prohibebat. 7 iterum inueniebar in atrio. Hec ter 7 quater passa 7 facere conas 7 nihil proficiens. desperans decetero 7 amplius nusqz progredi valens: factum quippe fuit corp⁹ meum a vi cōpumentium valde confractū. Recedens itaqz inde. in angulo atrij constiti. 7 vix aliqñ quā ob causam, phibebar videre viuificum lignum in cogitationez reduxi. Tetigit eī mentē 7 oculos cordis mei intellectus salutis: recogitans qz squalida actuū meoz scelera mihi introeundi aditū obserabant. ¶ Cepi igit' flens nimium ꝑturbari 7 pectus meum tundere atqz suspiria de pfundo cordis proferens. gemēs 7 eiulans. pspexi in loco in quo stabam. sursum imaginez sancte dei genitricis stantem: 7 aio ad eā intende 7 indeclinanter intendēs. Dña virgo sancta maria: que deum verum ẏm carnem genuisti. scio enim: quia nō est condecens nec opportunū. sic horridā me 7 peccatricem adorare sacram imaginē tuam. vel cōtemplari oculis tantis sordiby pollutis: que semp virgo esse dinosceris. 7 casta. que corpore 7 anīma munda existis: 7 immaculata. ¶ Justum est eī luxuriosā me a purissima castitatis tue mundicia. abominari 7 proijci. Tamen quoniam vt audiui. ob hoc deus homo factus est: quem ipsa digna genuisti vt peccatores vocaret ad penitentiam: adiuua me solitariam. 7 nullum habentem adiutoriū. precipe 7 mihi licentiam tribue. ecclesie patefactum ingredi aditum. Non efficiar aliena a visione precios̄issimi ligni. in quo affixus deus homo quem virgo cōcipiens ipa virgo peperisti: qui proprium sanguinem pro mea dedit liberatione. Jube domina: 7 mihi indigne. ob diuine crucis salutationem. ianuam templi patefieri: 7 te ex te genito xpo dignissimam da fideiussorez. quia nunqz vltra meaz carnem coinquinabo. per horrenda commixtionum ludibria: sed mox vt filij tui virgo sancta videro lignum. seculo 7 actibus eius cum oīby que in eo sunt. statim renuncio: 7 continuo egrediar. vbicunqz ipsa vt fideiussor me direxeris. Hec dicens et quasi aliquam satisfactionem recipiens. fidei succensa caloze: 7 de pietatis visceribus dei genitricis presumens. moui me de eodem loco in quo stans feci oratione 7 veniens iterum ingredientibus me miscui et vltra nō erat qui me repelleret. vl' qui prohiberet appropinquare me ianuis templi. Accepit ergo me tremor validus 7 extasis: 7 tota ex oīmbus tremebūda turbabar. Itaqz coniūgentem me ad ianuam. cuius mihi aditus primo claudebat': quasi omnis virtus q̄ prius ingredi me prohibebat. post aūt viam ingrediendi p̄pararet: ita absqz impedimenti molestia introiui. 7 sic intra sancta sanctorum recepta sum: 7 precios̄i ac viuifici crucis ligni adorare misteriuz digna habita sum: 7 tunc vidi dei sacramēta. 7 qualiter est patus suscipere penitentes. Tunc pjciens me pronaz in terram 7 sanctum illud osculans pauimentū exiebam. Curens aūt ad illam que me fide duxit: vēi restans. ¶ Coniuxi me igitur in illū locum vbi fide ditionis conscriptum est cyrographum: 7 genu curuans coram imagine sancte virginis dei genitricis. his precata sum verbis. Tu quidez semp o benignissima dña tuam ostendisti pietatis misericordiā. tu indignam supplicationem non proiecisti: vidi gloriam quā peccatores merito non videmus. Gloria omnipotenti deo: qui per te suscipit peccatoz penitentiā. Quid ampli⁹ peccatrix 7 misera: valeo r̄cordari aut enarrare. Tempus est iam implere quam fidem dixi ditioni tue placitam. Nunc vbi tibi complacet dirige me. Esto mihi salutis ducatrix. 7 veritatis magistra precedens me in viam que ducit ad penitentiaz Et hec dicens: audiui vocem alicuius alonge clamātis 7 dicentis. Jordanē si transieris: bonaz inueies requiem. Ego aūt hanc vocez audiens 7 pro me factā credens. lacrimans exclamaui: 7 ad dei genitricis imaginem prospiciens sic vociferata sum. Domina domina 7 regina totius orbis. per quam humano generi salus aduenit: noli me derelinquere. ¶ Et hec dicens de atrio templi sum egressa: 7 festinanter ambulabam. Exeunte autem me vidit me quis. 7 dedit mihi tres nummos dicens. Accipe hos nummos. Ego autem accipiens: tres ex eis panes comparaui. 7 hos accepi benedictioni mei itineris congruos. Interrogaui autem eum qui panes vendebat. vnde 7 qualis via esse noscitur que ducit ad iordanem. Et cognoscens portam ciuitatis que in illa parte pergit: curens iter agebam plorans. Interrogationi autez interrogationem annectens: reliquum diei consumpsi

iter prosperans. Erat enī hora diei iam tercia: quando preciosam ⁊ sanctam crucem videre merui. Et sole iam ad occasum declinante. ecclesiam beati Joannis baptiste positam iuxta iordanē conspexi: ⁊ in eodem templo ingressa adorans. continuo in iordanez descendi: ⁊ ex illa sācta aqua. manus ⁊ faciez laui. Cōmunicaui aūt vinifica ⁊ intemerata xpi domini sacramenta. in eadem sancta precursoris ⁊ baptiste Joannis basilica: ⁊ tunc vnius panis medietatem comedi. ⁊ ex aqua bibi noctu in terra quiescens. Lucescente crastino in partem aliam transiui: ⁊ iterum pecij ductricem meam virginem mariam: vt mihi dirigeret vbi ei placitum esset. Deueni autem in hanc solitudinem: ⁊ a tunc vsqz hodie elongaui fugiens. expectās deum meum. qui saluos facit a pusillo animo ⁊ procella eos qui conuertuntur ad ipsum. ¶ Zozimas autem dixit. Quot anni sunt o domina ex quib⁹ hāc inhabitas solitudinem: Respondit mulier. Quadragintaseptem anni sunt (vt considero) exquo de sancta ciuitate egressa sum. Dixit aūt zozimas. Et quid inuenire ad esum potuisti o mi domina. Respondit mulier. Duos semis quidem panes deportans. iordanem transmeaui: qui post modicum arefacti quasi lapides obdurauerunt. ex quibus modicum quidquid usqz ad aliquos annos comedens transegi. Dixit autem zozimas. Et sic absqz dolore transisti tanti temporis longitudinem. nihil repentine immutatiōis cōturbantis te sentiens calorem. Et illa dixit. Rez nūc me interrogas quam dicens valde contremisco. Si ad narrationem venero tantorum que sustinui periculorum. ⁊ cogitationum que inique conturbauerūt me: ⁊ timeo ne iterum ab eisdem tribulationem patiar. Dixit zozimas. Nihil relinquas o domina quod non indices. Semel enim in hoc te manifestam cognouimus ordine: omnia te indiminute oportet nos edocere. Illa aūt dixit ei. Crede abba decem ⁊ septē annis feris inmansuetis ⁊ irrationabilibus reluctans desideriis: dum cibum initiabam desiderio mihi erāt carnes concupiebam pisces quos egiptus habebat. desiderabā etiam vinum delectabile mihi. Multum enī delectabar in vino. ⁊ superabundantius vsqz ad ebrietatem bibebam. ⁊ nunc mihi erat valde in desiderio. eo ꝙ multum vterer dum esseꝫ in seculo. Hic aūt inquā omino gustandi non habens vsum vehementissime vrebar: ⁊ sustinebam necessitatis periculum. Fiebat aūt mihi ⁊ de luxuriosis canticis nimiuz desiderium pturbans ⁊ reducens ad memoriā demoniorum cantica decantare que in seculo didiceram. Mor aūt lacrimans ⁊ pectus meum manu pcutiens meipam ad memoriam deducebam de cōuenienti fide dictionis quam fecerā. egrediens contra hāc solitudinem. Veniebam aūt per cogitationez ante imaginez dei genitricis marie. que me in fide sua suscepit: ⁊ ante illam plorabam vt effugaret a me cogitatiōes que miserrimam meam animam affligebant. Quando aūt superflue dolenterqz lacrimabar. ⁊ virilit pectus meum tundebam: tunc videbam lumen vndiqz circumfulgens me. ⁊ serenitas mihi quedam stabilis mox fiebat. Cogitationes autem que ad fornicationē iterum iterumqz compellebant me. quomodo tibi enarrare possum. Abba ignosce. Ignis intus infelix corpus meum nimius succendebat. ⁊ totam me per omnia exurebat: ⁊ ad desiderium commixtionis trahebat. Dum mihi ergo talis ascenderet cogitatio: prosternebam meipsam in terram. ⁊ lacrimis terram infundens. ipsam mihi veraciter astantem videbam. q̄ me in fide direxerat: minantem mihi compellatione quasi prevaricanti: ⁊ penas prevaricationis imminētes ira mucronis contra me agentem. Non autem ante surgebam de terra. nisi prius. illa dulcissima lux illuminaret me solito: ⁊ cogitationes perturbātes me effugaret. Semper itaqz cordis mei oculos ad illam fideiussorem meam sine cessatione erigebam. deprecans eam auxiliari mihi in hac solitudine: ⁊ penitentie habui adiutricem ⁊ coadiutricem ipam que genuit: castitatis auctorem. ⁊ sic decem ⁊ septem annorum curriculum piculis multis (vt dixi) reluctās. usqz hodie adiutorium meum dei genitrix mihi astitit virgo benedicta. per oīa ⁊ in omnibus me dirigens. Dixit aūt zozimas. Non exhibuisti cibum aut vestimentum: Et illa dixit. Panes quidem illos (sicut dixi) expendens per decem ⁊ septem annos: deinceps nutriebar herbis que inueniebantur per solitudinem. Indumentum aūt quod habui transmeato iordane nimia vetustate scissum ⁊ consumptum est. Multam aūt glaciali frigore estuqz ardore necessitatem sustinui. concremata estus incendio ⁊ nimio frigoris gelu rigescens corpore. ⁊ tremens. multotiens ⁊ in terram cadens. pene absqz spiritu iacebam immobilis: multis ⁊ diuersis necessitatibus ⁊ temptationib⁹ immensis eluctās. ⁊ ab illo die usqz ad hanc: virtus dei multis modis animaz ⁊ corpus meum custodiuit. Recordans enī de qualibus malis liberauit me dominus. esca enutrior incōsumabili: ⁊ sacietatis possideo eruditas spem salutis mee. Nutrior aūt ⁊ cooperior tegmine verbi dei. qui continet oīa. Nō in solo pane viuit homo. ⁊ non habentes operimentū petre circumdate sunt tegmine. hi qui se peccati expoliauerunt tunicam. Audiens aūt zozimas quoniam scripturarū testimonia proferebat ex libris Moysi vicz ⁊ beati iob siue psalmoruz: dixit ad eam. Psalmos o mr̄ didicisti vel alios libros sacre scripture legisti. Illa aūt hoc audiēs subridens dixit ad eum. Crede mihi pr̄ non vidi hominem ex quo iordanē transiui. nisi te hodie: sed neqz feram aut aliud animal qualecunqz. ex quo in hanc deueni solitudinē. Literas aūt nunqz alicubi didici: sed neqz psallentē neqz legentē aliquē auscultaui. Sermo aūt dei viuus ⁊ efficax est: intellectū intrinsecus docēs humanū. ¶ Hucusqz finis eorū: q̄ in ea sunt. Nunc aūt obsecrans queso te per incarnationem verbi dei: vt ores p me luxuriosa. Et cuz hec dixisset cucurrit senex ⁊ genuflexo se in terram prosternens cum lacrimis: exclamauit dicens. Benedictus deus qui facit mirabilia magn⁹ solus gloriosa ⁊ vehementer stupenda: quōrum nō est numer⁹. Benedictus es domine deus. qui ostendisti mihi quanta largiris timentibus te. Vere enī: non derelinquis querentes te domine. Illa autem apprehendens senem non pmisit in terram pfecte prosterni: sed dixit ei. Hec que audisti hō obtestor te p dn̄m nostrū hie sum xp̄m saluatorem nr̄m. nemini dixeris: q̄adusqz deus de vinculo carnis absoluat me. His omnibus

acceptis vade in pace. z iterum hoc eodē tpe transeunte anno apparebo tibi: z videbis me dei nos gubernante gra. Fac aūt propter dñm quod nunc tibi iniungo. In sacris ieiunijs recurrentib⁹ anni futuri nō trāscas iordanē: vt consuetudinem habetis agere in monasterio. Stupebat aūt zozimas audientē quoniam z canonē siue regulam monasterij edicebat: nihil qz aliud clamabat. nisi gloriā deo. qui maiora qz petitur diligentib⁹ se largit. illa aūt dixit. Sustine (vt dixi) abba in monasterio neqz eīm z si volueris. exire q̄cqz valebis. Uespere aūt sacratissime dominice cene. accipe diuini corpis z viuifice sanguinis portionem in vase sacro. dignoqz tāti misterij: z afferens sustine me in pte iordanis que coniungit seculo. z veniēs viuifica accipiā dona. Et q̄ eīm in eccia beatissimi p̄curſor⁹ priusqz trāsirē iordanē p̄mūicaui: deiceps vsqz nūc nūqz p̄mūicaui vsqz nūc sc̄ificatōis hui⁹ vsa suz sacramētis: z ideo dēpcor dēprecationē meam nō negligas. sed affer (vt dixi) viuifica atqz diuina misteria: ea hora qua dñs discipulos diuine cene pticipes fecit. Joanni aūt abbati monasterij in quo habitas: dicito. Attende tibiip̄i z gregi tuo. aliqua eī fiunt ibi digna emendatione: sed nunc nolo te ea sibi edicere. sed quādo tibi preceperit dñs. Hec dicens z oronē a sene p ostulās: ad interiorem solitudinē velociꝰ festinauit. zozimas aūt ꝓsternens se osculabat terre locum in quo eiꝰ vestigia steterant: dansqz gl'iam deo. z immensas gras agens. reuersus est laudans z bene dicens dñm nostrum hiesum xp̄m. Iterum ergo remeans p viam solitudinis. coniunxit se frib⁹ in mōasterio. eo tempore quo reuerti ꝓsueuerant. bi qui ibi dem morabant. Et totum quidē annum illuz tacuit nihil audens ex his que viderat enarrare. In seipso aūt deprecabat deum vt iterum ei ostenderet desiderabilem vultum. Suspirabat autez annualis cursus cosiderans tarditatem. Quando ergo aduenit sacra ieiuniorum initiata dominica mox post solitam orationem alij quidem psallentes exierūt. ipse aūt modica febris infirmitate detentus. mansit intus in monasterio. Recordatus est aūt zozimas sancte illius p̄dictum sibi sermonem: qz neqz volēs exire valebis. Alij quantis aūt elapsis diebꝫ. ab infirmitate subleuat⁹. i monasterio conuersabat. Quando aūt monachi sūt reuersi z coniuncti vespere sacrate cene dñice. fec qđ ei iussum fuerat: z mittens in modico calice intemerati corporis xp̄i portionē. z precios⁹ sanguinis dñi nostri hiesu xp̄i. posuit in canistro caricas modicas: et palmarum fructus id est dactilos. z parum lenticule aquis infuse: z venit tarde hora iā vespera. z ad lit⁹ iordanis sedebat: aduentū prestolans sancte mulier⁊ Beatissima aūt illa tardante: zozimas nō dormitauit. sed solicite attendebat solitudinē sustinēs quod videre desiderauit. Dicebat aūt senex in semetipso. Nūquid veniens nō me inuenit z reuersa est: Hec dicens flebat. z oculos eleuans in celū supplicite deum deprecabat. Dicens non me alienes domine videre iterum quā me videre tribuisti: nō vadam vacuus peccata mea portans in increpatione. Hec orans cum lacrimis alia in eum cogitatio incidit. Quid inquit. z si venerit faciet: Quomodo transiet iordanē quia nauicula nō est: Qualiter autez ad me indignū perueniet: Heu me infelicem. heu quis me tamiuste speciei alienauit: Hec sene cogitante. z ecce illa sancta aduenit. z in parte alia fluminis stetit. zozimas aūt videns eam: surrexit gaudens z exultans nimis: glorificans deum. Luctamen aūt certaminis in eius fluctuabat cogitationis intentione: quia nō potest iordanis transire fluenta. Et respiciens senex: vidit eaz vexillo crucis aquas iordanis signantez. Totius tūc noctis tenebras splendor illuminabat lune: quia tempus recursus illius tunc erat. Statim aūt vt signum crucis impressit ascendit super aquas: z ambulās super liquidum equoris fluctuz. veniebat quasi per solidum iter. zozimas autē stupens z genua flectere nitens: clamans desuper aquas mulier prohibuit euz: dicens. Quid facis abba. quia sacerdos dei es z diuina portas misteria: Qui statim obediuit dicenti. Illa aūt descendens de aquis dixit seni. Benedic pater benedic. Ille aūt cum magna festinatione respondit. Stupor eīm nimius inuaserat eum. in tam glorioso miraculo z dixit. Uere non mentit deus: qui polliticus est sibi similes esse eos qui semetipos purificāt. Gloria tibi dñe hiesu christe deus noster: qui ostendisti mihi per hanc ancillam tuam. quantū mee considerationis inferior sum mensura vere perfectionis. Hec dicente. postulauit mulier sanctum dicere symbolum: z sic dominicam inchoare orationem. Et expleto pater noster qui es in celis (sicut mos est) pacis osculum obtulit seniori: z sic viuifica misteriorum sanctorum suscipiens dona. extensis in celuz manibus z ingemiscēs cum lacrimis. ita clamauit dicens. Nunc dimittis ancillam tuam dñe: ꝑm verbū tuum. Quia viderunt oculi mei salutare tuum. Et dixit seni. Ig̃sce abba: z aliud petitionis mee imple mandatū. Ua de nunc ad monasterium dei pace gubernatus. Pꝰ recursum aūt anni aduenientis. iterum veni in illum torrentem in quo tecum prius sum locuta. prorsus nō omittas quin venias: z videbis me iterum qualit deus voluerit. Ille aūt respondit ad eam. Utinam esset possibile nunc tua sequi vestigia: z tui preciosissimi vultꝰ visione perfrui. Oro mater. vt vnā senis peticiunculā facias: z modicum cibi ex eo quod huc attuli. digneris accipere. Et hec dicens: ostendit ei qđ secum detulerat canistrum. Illa autem extremis digitis lenticulaz contigit. z tria tollens grana. proprio intulit ori: sufficere dicens gratiā spiritus vt custodiret anime substantiam immaculatam. Tunc dicit seni. Ora pro me propter dñm: z mee infelicitatis memor esto. Ille pedes eius sanctos contingens. cuz lacrimis deprecabatur vt oraret pro ecclesia z imperio z pro se: z dimisit abire flens z eiulans. nō eīm audebat eam multuz detinere: que nec si vellet poterat detineri. Illa aūt iterum crucis impressione iordanen signās ascendit ambulansqz super liquidum iordanis elementum: transiuit sicut antea veniens fecerat. Senex aūt reuersus est gaudio z tremore nimio repletus. semetip̄m reprehendebat penitens. quia nomen sancte vt cognosceret nō inquisiuit: sperabat tn hoc aduenīte ꝓsequi anno. Trāsacto aūt eodem anni curso: venit itez in vastā deserti solitudinē. Expletis oīb⁹ ꝑm ꝓsuetudinem festinās ad illā gloriosā visionē intuendā: pambulansqz solitudinis iter. z in-

ueniens aliqua cupiti loci indicantia signa. dextra leuaq; aspiciēs intuitumq; oculoz dducens: lustrabat vbiq; sicut sciētissimꝰ venatoz. sicubi suauissimaz reptam comprehenderet feram. Cum ꝯo nullo mō aliquid quaqua versum conspiceret: cepit seipm lugēs infundere lacrimis. Tunc eleuās oculos. orando dicebat. Ostende mihi dñe in corpe angelum: cui totus compari non dignus est mundus. hoc orādo venit ad locum qui in similitudinē fuerat designatꝰ torrentis: 7 in extremo eius stās vidit in parte superiori splendentē solem. 7 aspiciens vidit corpus sācte mortuū iacens: 7 manus ac pedes vt optet compositas. ipm ꝯo corpus ad orientem aspiciēs. Currens igit lacrimis lauit beatissime pedes: non em̄ aliud corporis eius membrum audebat contingere. lacrimās autem aliq̄diu 7 psalmos dicens. tpi 7 rei congruētes: fec̄ sepulture ozonem 7 dicebat sibipi. Forsitan non complacet sancte hec fieri. Hec eo cogitāte designata scriptura erat ī terra: vbi hec legabant. Sepeli abba zozima. misere marie corpusculū: 7 redde terre qd suuz est. 7 pluerē adīce pluueri. Ora tñ pro me ad dñm. Transeunte mense parmenothi ꝑm egyptios. qui est scdm romanos aprilis: die nona nocte. i. quinto idus aprilis salutifere passionis. post diuine 7 sacre cene cōmunionem. Has literas senex cū legisset. cogitabat quidam prius. quisnam esset qui scripsit: illa em̄ vt dixerat literas ignorabat. ī hoc tñ valde exultans gaudebat. quia eius sanctum didicerat nomē Cognouit ꝯo quia mox vt diuina mysteria in iorda ne participauit: eadem hora in locum illuz venit. vbi mox de hoc mundo trāslit: 7 idem iter qd zozimas p viginti dies ambulans vix consūmauit laborās. vnius hore cursum maria consumpsit. 7 statim migrauit ad dñm. Glorificās aūt dñm zozimas 7 lacrimis corpus eius infundēs: tempus est inquit miser zozima: quod iussum est pfice. Sed quid faciam infelix. quia vnde fodere valeam nō habeo. Deest sarculus. non est rastr: nibilq; ex oīmbus pre manibus habetur. Hec eo in corde suo dicēte secrete. modicum conspexit lignum iacens: quod assumens cepit fodere. Tal de aūt dura erat terra 7 valde fortissima. 7 nequaq; valebat senex fodere illam: qz 7 ieiunio confectus. et longe itineris fatigatōe nimis erat defectus. Laborabat em̄ 7 suspirijs nimis vigebat: 7 sudoribꝫ madefactus ingemuit grauiter: ex ipo cordis sui pfūdo. Et respiciens vidit ingētis forme leonē. iuxta corpus sācte stantē: 7 eius plantas lābentem. Videns aūt pauore ptremuit p pauore grandissime fere illius. preciput qz audierat sanctam dicentē: quia nunq; aliquā ibi ferā viderat. Signo aūt se crucis ꝑfirmauit vndiq;: credens qz illesum cū custodire valet. xtus iacentis. Leo aūt cepit ānuere seni: blandis eū motibꝫ salutans. zozimas aūt dixit. Qm̄ a deo missus venisti o maxime feraz. vt huius dei famule corpus terre cōmendet: opus exple officij. Et iussit leonē sepelire eꝰ corpus. Ego em̄ inquit senectute cōfectus nō valeo fodere. sed nec congruū quid habeo ad hoc opꝰ exercendū: 7 itez itineris tanti longitudinē ꝓperare non valeo vt aferā. tu diuino iussu hoc opus cū vngulis facito. vt cōmendet terre hoc sanctū corpusculū. Cōtinuo aūt iuxta senis sermonem. leo cū brachijs 7 vngulis suis fecit foueā: quantum ad sepeliendū sancte corpusculū posset sufficē. Senex ꝯo lacrimis pedes eius abluens 7 multipliciter effusa prece exorans ꝑ oīmbus eam nūc amplius exorare: operuit terra corpusculum astante leone. sicut repperat nudum. 7 nibil aliud habens. nisi illud scissum vestimentum qd ei iam antea ꝓiecerat zozimas ex quo vestimento necessaria corporis mēbra contexerat. Tūc recedūt pariter 7 leo quidem in interiora solitudinis quasi ouis mansueta discessit. Zozimas aūt reuersus est in monasterium suum benedicēs 7 sanctificans deū. 7 hymnum laudis decantās: christo dño nostro. Veniens aūt in cenobium. fratribꝫ ab initio cuncta retulit: nibil abscondēs ex oībꝫ que vidit 7 audiuit. ita vt oēs audientes magnalia dei. nimio stupore admirarent: 7 cum timore 7 amore magnaq; fide. celebrarēt beatissime huius transitꝰ diem. Joannes aūt abbas inuenit quosdam emendandos iuxta sancte illiꝰ sermonē 7 hos miserante deo conuertit. Zozimas aūt in eodem degens monasterio. impleuit annos centū: 7 tūc migrauit ad dñm in pace. gratia dñi nostri ihu xpi: cui est cum equali patri gl'ia 7 bonor 7 imperiū. vna cum scō 7 viuificatore 7 adorando spū. nūc 7 semp: 7 ī secula seculoz. Amen. Finit vita beate marie egyptiace.

¶ Incipit vita sancte Marine virginis.

FVit frater quidam secularis. habens vnicā filiam paruulā. Ipe vero conuerti cupiēs cōmendauit eam cuidaz parēti suo 7 in monasterium. quod longe erat a ciuitate ꝑ miliaria trigintaduo: 7 ingressus perficiebat opus monasterij. ita vt abbas eius plusq; ceteros qui in monasterio erant eū diligeret. eoq; fidelis esset 7 obediens. Contigit aūt post aliquod tempus vt recordaret' caritatis filie sue: 7 cepit cōtristari atq; affligi intra se. Et cum ꝑ multos dies hoc faceret. vidit euz abbas eius tribulatū 7 dixit ei. Quid habes fr ꝙ sic tristis ambulas? Dic mihi: 7 deus qui cōsolatur oīes dabit tibi auxiliū. Tunc ille procidēs cum lacrimis ad pedes eiꝰ ait. Habeo vnum filiū in ciuitate quem reliqui paruulū: 7 recordatus affligor. ꝓpter eū. Et noluit abbati indicare eoq; puella eēt. Abbas ꝯo eius hec ignorās 7 nolens eum amittere. qz necessarius erat in monasterio: dixit ei. Si diligis eū. vad 7 adduc eū huc: 7 sit tecū. Et abbiens: adduxit eā dicebat' aūt marina: 7 mutauit ei nomē. 7 vocauit eam marinū. 7 dedit eā ad discendas lras intra monasteriū. 7 erat cū ea. Et nullus ꝙgnouit de fratribꝫ q; puella eēt: sed vocabant eā oīs marinum. Et dum eēt annoz quatuordecim cepit eā docere pat' suus viam dñi: 7 dicebat ei. Vide filia vt null? ꝙgnoscat mysteriū tuum. vsq; in finē tuū 7 solicita sis ab īsidijs dyaboli. ne seducaris ab eo: 7 istud sanctū monasteriū ꝑ nos solui videat'. 7 in ꝙspectu xpi 7 coram sanctis angelis eius: cū impijs eternā damnationē accipiam?. Et alia multa docebat eaz ꝑ singulos dies: de regno dei. Cum aūt facta esset annoz decem 7 septem: defūctus est pr eius. Remansit aūt sola in cella patris sui 7 erat obediens oīb in monasterio: ita vt ab abbate

suo 7 ab oīb⁹ diligeret. ¶ Habebat aūt monasteriū par boum 7 carrum aut bigaz. qz vicinū habebat mare vbi erat empoziū ad tria miliaria: 7 ibāt monachi 7 afferebant q̄ necessaria erāt monasterio. Una ergo die dicit abbas ad marinū. Fr̄ marine. quare 7 tu nō vadis cum fr̄ib⁹. 7 adiuuas eos: Que respondit. vt iubes p̄. Erat aūt iuxta viam hō manens nomīe pandox: p quem fratres ibant 7 reuertebant. Et cepit fr̄ marinus frequenter p̄gere cum carro. ad opus sibi iniunctū: 7 vbi tardior eueniebat hora ad reuertendū. manebat in domo ip̄ius pandocij cū ceteris monachis. Pandox aūt habebat filiam virginē. ad q̄m ingressus miles p insidias dyaboli concubuit cū ea: 7 cōcepit de illo milite. 7 dū cognitum fuisset a parētib⁹ eius: ceperunt affligere filiaz dicētes. Dic nobis a quo cōcepisti: Respondit eis. De illo monacho q̄ dicit⁹ frater Marinus. qui hic frequent⁹ cū carro mās sit: ip̄e me opp̄ressit. 7 cōcepi. Statim aūt parentes e⁹ p̄rexerunt ad monasteriū: 7 dicunt abbati ei⁹. Ecce dñe abba: quid fecit monach⁹ tuus marin⁹: quō decepit filiam nostrā. Dixit eis abbas. Quid dicitis: Et iussit eū vocare. Et veniente eo: dicit ei abbas suus. Fr̄ marine tu hoc scelus opatus es ī filiam eorū: Stans ꝓ diutius 7 cogitās intra se: ingemiscēsq̄ dixit. Peccaui p̄ mi: penitentiā ago p hoc peccato. sed queso te. intercede p me ad dēū: vt hanc p̄ficere possim. Abbas ꝓ ad iracundiā cōmotus iussit eam contundi 7 affligi: 7 ait. In veritate dico tibi. q̄ hoc malū opatus es: hic nobiscū nō manebis in hoc monasterio. Et p̄iecit eam foras. Ip̄a ꝓ nulli vnq̄ cōfessa est misterium suū. sed abiens iactauit se añ fores monasterij: 7 iacebat sup̄ terram in penitētia affligēs se. tanq̄ si ip̄a peccasset. 7 ingredientib⁹ fr̄ibus postulabat: vt vna bucella panis ei dar̄. Hoc faciēs p quatuor ānos: nō recessit de foris monasterij. ¶ Dā docis ꝓ filia pepit filium masculū: 7 ablactauit eū: 7 adduxit eum mr̄ puelle secū. 7 posuit euz ibi añ monasteriū. 7 dicebat ei. Ecce fr̄ marine: quō nosti nutri filiuz tuū. Et reliquit eū ibi: 7 abijt. Sancta ꝓgo marina. suscipiēs eum tanq̄ p̄prium filium: de ip̄a bucella panis quā accipiebat ab introeuntib⁹ mōasteriū. nutriebat filiū alienum. Factum est aūt hoc: p duos alios annos. Postmodū ꝓ videtes fr̄es. miserecordia cōpuncti: ingressi ad abbatē rogare ceperunt. vt eum recipet in monasterium dicētes. Abba indulge: 7 suscipe fr̄ez marinū. Ecce quinq̄ āni sunt q̄ ī pn̄a ante ianuam monasterij iacet: 7 nō recessit vnq̄ hinc Suscipe eum in pn̄a: sicut p̄cepit dñs nr̄ ihs xp̄c Qui aūt coegerunt euz. 7 iussit ingredi: 7 vocauit eū ad se 7 ait. P̄ tuus fuit vir sanct⁹ qđ tu nosti. 7 parvulum introduxit te in hoc sanctū monasteriū: 7 nō est operatus aliquid mali. quod tu cogitasti 7 fecisti. nec aliquis in hoc sācto monasterio. Nūc aūt ingressus es tu cum filio tuo. quem de adulterio habes: vñ oportet te multū penitere. Grande em̄ peccatū fecisti. 7 hoc tibi iubeo. vt oēs immundicias monasterij tu solus facias 7 aquā ad necessaria purgāda tu portes. 7 calciarium oīm̄ibus per singulos dies tu perficias 7 oīm̄ibus seruias. In hoc em̄ habebis gratiam meam. Sancta virgo libentissimo aīmo hec suscipiens oīe opus quod ei iussum fuerat: p̄ficiebat. Lō tigit autem eam intra paucos dies dormire in dño. euntes autez fratres nunciauerunt abbati dicentes. Frater marinus defunctus est. dicit eis Abbas. Uidete fratres quale peccatum fuit: q̄ nec penitentiam meruit implere. Sed tamen ite 7 lauate eum: 7 sepelite longe a monasterio. Euntes aūt lauarent eam. cognouerunt quia mulier esset: ceperunt oīes emittere voces 7 contundentes se clamabant: quia tal⁹ cōuersatio 7 patientia sancta inuenta est in ea. cuius misterium nullus agnouit. cum sic ab eis afflicta fuisset 7 venientes cum lacrimis dicunt abbati. Abba veni 7 vide fratrem marinum. dicit eis. Quid est hoc fratres: Dicunt ei iterum. Ueni 7 vide mirabilia dei: et quid de te agas. Ille territ⁹ p̄rexit 7 venit vsq̄ ad corpus: 7 leuantes pallium. vnde cooperta erat. 7 vidit quia mulier esset. Et mox cecidit 7 caput suuz p̄cuciebat in terra. 7 vociferabatur dicens. Coniuro te per dominum nostrum ihesum christum. ne me contemnes ante conspectum dei. coq̄ afflixerim te: quia ignorans feci. Tu domina non dixisti misterium tuū: 7 ego non cognoui in veritate sanctam conuersationem tuam. Si enim cognouissem: te nunq̄ afflixissē Et iussit sanctum corpus eius. intra monasterium in oratorio reponi. ¶ Eadem aūt die puella illa cuius filius erat arrepta a demonio. venit ad monasteriuz: 7 confitebat⁹ crimen qđ admiserat. 7 de quo viro cōcepisset. 7 septima die repausationis eius in domino ibi intra oratoriuz liberata est a demonio. Audiētes autem qui erant in ipso empoziō. 7 vicina monasteria. mirabilia que facta fuerant: accipientes cruces 7 cereos. cuz hymnis 7 canticis. 7 psalmodia benedicētes deum. venerunt in eodem monasterio: 7 ingressi oratorium vbi corpus eius requiescebat benedixer̄t deum. vbi vsq̄modo deus oratiōib⁹ sancte virginis multa facit mirabilia. ad laudem 7 gloriam nominis dñi: qui cum eterno patre 7 spiritusancto viuit 7 regnat in secula seculorum amen. ¶ Explicit vita sanctissime marine virginis.

¶ Incipit prologus in vitam sancte Eufrosine virginis: 7 primo de interp̄retatione nominis eius.

EUfrosina dicitur quasi effra et syna. Effra dicitur videns: vel fructifera vel fertilis. Syna dicitur mensura vel mandatum: vel rubus. Ipsa enim fuit videns in contemplatione. fructifera 7 fertilis in bonorum operatione: mensura in temporalium necessitatum perceptione. mandatum scilicet seruans ī obedientie obseruatione: rubus in castitatis germinatione. Uel dicitur Eufrosina quasi eufrosia. Eufrosia autem est herba medicinalis. 7 valet contra caliginē oculorum. Sic Eufrosina verbis vita 7 exemplo docendo illuminat oculos cordis nostri. scd̄m nomē ei⁹ est smaragdus. Smaragdus aūt est lapis nobilis et viridis perspicuus. 7 in frigidis regionib⁹ inuenitur. Uiriditas significat eufrosine virginitatem. perspicuitas vite animositatē: regio frigida. ꝯ libidinis incentiuum castitatem. Hic lapis flores marcidos ad recentiam p̄ristinam reducit: et recentes conservat

Sic eufrosina virgo vnica marcidos peccatores oño nibus suis pristine gre restituit: z bonos ac devotos boies in gratia pristina cõservat. Finit plogus siue interpretatio nominis ei⁹. ¶ Qdiligenter notandũ q̃ in ista hystoria sequenti habet de pafnucio layco tantem effecto monacho pie beate Eufrosine. Sed supra .xv. d. z infra in hystoria scti Onuffrij .lxxxiij. habetur de Paphuncio anachorite.

¶ Incipit vita sancte Eufrosine.

Vit vir in alexã

dria nomine pafnuci⁹. honorabilis oĩb: z custodiens mãdata dei. Hic accepit ꝓiugem dignã generis sui. z ipa honestis moribꝫ plena: sed sterilis. nõ pariebat. Vir aũt eius nimis fluctuabat. eo q̃ nõ haberet filiũ. cui oẽs facultates suas relinqueret: vt post obitũ suum bene z ꝓgruenter. suam substãtiam gubernaret. Coniunx ꝙo indigentiꝫ non cessabat ministrare. nocte z die ecclijs dei adherẽs: z obsecrationibꝫ orans z petẽs a deo dari sibi filiũ. maxime videns suum vir nimium fluctuantẽ. Multam etiam pecuniã erogans pauperiꝫ z oratoribus: poscebat impleri desiderũ suum. Similiter aũt z vir eius circuiens. querebat inuenire aliquem hoĩm dignum deo. qui posset ꝓ eis suis effectum desiderij eius pficere: z ita ambulauit ad quoddã monasteriũ q̃ eius dẽ monasterij pr̃: magnus apud deum esse dicebat. Illicq̃ ingressus: z multã pecuniam offerens. multã etiã ab abbate fiduciã: z ab vniuersis fratriꝫ consecutus est. Post multũ ꝙo tpis: indicauit abbati causam desiderij sui. Qui ꝓpatiens illi postulauit a dño dari illi fructũ ventris z amboꝝ orationes exaudiẽs deus. largitus est illi filiã vnã. Videns aũt pafnuci⁹ abbatis ꝓuersationẽ: nunq̃ a monasterio recedebat vñ cõiugẽ suã introduxit. vt bñdiceret ab abbate et a frib⁹. Tollentes aũt infantulã a lacte. z facta ãnoꝝ septem baptizata est: imposuerũtq̃ illi nomẽ Eufrosina. Gaudebãt aũt super illam parentes ei⁹. q̃ erat accepta deo: z pulchra facie. Facta igit ãnoꝝ .xij. mr̃ eius migrauit ex hoc scło. Remansit aũt pr̃ eius eruditẽ eam literis z lectionibꝫ: ceterãq̃ huius mũdi sapientiã. Puella ꝙo tantã excipiebat disciplinam: vt miraret pr̃ illius prudentiã. Opinio aũt eius ꝓgrauit totã ciuitatẽ seu z de sapia eius z doctrina: z q̃ nimis pulchra erat. z ꝓposita vultu z aio. Multis aũt decertantiꝫ cum pie eius de ea. ad finẽ puenire non poterãt: sed ipe pater tñ dixit. dñi volũtas fiat. vn⁹ aũt exuperans oẽs in honore z diuitijs. accersiuit patrẽ eius: z postulauit ab eo dari filiã eius. filio suo in mr̃imoniũ. Et concedẽs fieri ꝓsuete: desponsauit eã illi. ¶ Post nõ multum ꝙo tpis. accipiens eã pafnucius. dũ esset annoꝝ decem z octo. abijt in monasterium cũ ea: in quo ꝓsueuerat venire. Multãq̃ itez pecuniã largitus est. ad necessaria fratrꝫ: dixitq̃ abbati Fructum oĩonum tuaꝝ adduxi tibi. vt ores ꝓ ea: qa iã ad nuptias eam tradere volo. Jussit aũt abbas introduci eã in xenodochiũ monasterij. z locutus ẽ cuz ea: bñdicensq̃ exhortat⁹ est eã de castitate z patiẽtia timoris dei. Faciẽs aũt ibi tres dies. aurem q̃tidie ponebat ad psalmos: z videns singlꝝ conuersationẽ. z spiritale ꝓpositum mirabat eorum vitam: dicẽs. Beati sunt viri isti. qui z in hoc scło similes sũt angelis: z post hoc vitam eternã consequunt. Er cepit cor e⁹ solicitas esse: in zelo timoris dei. post tres aũt dies: dixit pafnucius ad abbatẽ. Veni pr̃. vt salutet te ancilla tua: z ora ꝓ ea: q̃ ambulare volumus in ciuitatẽ Cunq̃ veniss̃et abbas. piecit se ad pedes ei⁹: dicẽs. Obsecro pr̃. ora ꝓ me: vt lucret deus aiam meã. Extenditq̃ manum z bñdixit eam: dicẽs. Deus qui cognoscis hoĩem anteq̃ nascatur tu istius ancille curã hr̃e dignare vt mereat portionez z ꝓsortiũ in regno celoꝝ. Et cõmendantes se seni: abierunt in ciuitatez Pater vero illius si aliquãdo inueniebat monachũ aliquem adducebat in domũ suam. petẽs vt oraret ꝓ ea. Una aũt die anniuersaria qua ordinatus ẽ abbas. vnum ex fratriꝫ misit ad pafnucium: vt inuitaret eũ ad solẽnitatez abbatis. Qui abiẽs in domũ ei⁹ requisiuit eũ. Pueri autez dixerũt. Processit. ¶ Audiens aũt Eufrosina. z aduocãs illum fratrẽ cepit interrogare eum. Dic mihi frater ꝓ caritate. Quanti fratres estis in monasterio. At ille frater dixit. Trecẽtiquiquagintaduo. Dicit ei puella. Qui voluerit illuc venire ad cõuersationem vestrã sanctam suscipiet ne illũ abbas vester. Respõdit ei. Etiam cum gaudio magno suscipit illum: maxime ꝓpter vocem dñi. qua dicit. Qui venit ad me: nõ ejciam eum foras. Dic ei eufrosina. Oẽs ne in vna eccia psallit z eq̃lit ieiunat. Dic ei mõach⁹ ille. Cõmunit qdẽ psallim⁹ vnusquisq̃ ꝙo ieiunat quomodo vult. aut q̃tuz valet. vt nõ fiat conuersatio cõtumax voluntatis. sed ꝓ prij arbitrij spõtanea voluntate. Oẽm ergo perscrutãs monachoꝝ conuersationem: dixit ad monachum. Volebam abire z pernire ad bui⁹ inenarrabilis vite normitatem sed timeo inobediẽs esse patri meo: quia ꝓ vana z caduca huius seculi substãtia. cupit me tradere viro. Dicit ei monach⁹. Soror nõ permittas vt polluat homo corp⁹ tuum z vt tradas talẽ pulcritudinem pati obprobriũ: sed desponsare xp̃o. qui tibi potest pro oĩbus istis trãseuntiꝫ dare regna celoꝝ. z cum angelis cõsortium. Occulte autẽ exiens vade in monasterium. mutato habitu seculari indutaq̃ veste monachica: vt possis evadere. Que cum audisset. placuit ei z dixit. Et quis me habet tõdere. Nolebat eñ a layco tõdi: quia non seruat fidẽ. Dicit ei monachus. Ecce pater tu⁹ vẽiet mecum ad monasterium: z faciet ibi tres dies aut quatuor. Tu aũt adduc vnum ꝺ monachis. z quomodo voles occurret tibi cũ gaudio magno. Hec z his similia illo dicẽte ad eufrosinam: venit pafnuci⁹. z videns monachum: interrogauit eum dicẽs. Quid ad nos fastidium sumpsisti domĩe: Et dixit ad eum. Anniuersarius dies ẽ monasterij: misitq̃ abbas vt vẽias z accipias bñdictionem. Bauisus aũt pafnuci⁹ pater eufrosine. z ingressus cum monacho in nauiculam abierunt in monasterium. ¶ Cum aũt ibi esset. misit Eufrosina vnum fidelissimum seruulum dicens. Vade in monasteriuz theodosij: ingressusq̃ ecclesiã. monachum quem ibi inueneris. adduc tecum. Misericordia aũt dei. ecce quidam monachus veniebat de monasterio: vendẽs que secũ hẽbat. Et videns eũ puer. rogabat vt vẽiret ad eufrosinã. Qui cũ venisset vi-

tens eum puella. salutauit eum dicens. Ora p me pr̃ 7 orans benedixit eã. 7 sedit. Dixit aũt ei eufrosina. Dñe mi ego habeo patrem xp̃ianum 7 seruum dei. diuitiarum possessorẽ substantiosũ nimis. habuitq; vxorem ex qua me genuit: que transiuit de hac vita. vult aũt pater meus pro oĩbus rebus suis tradere me seculo huic iniquo. 7 ego nolo inquinari in eo: 7 quid faciam penitus ignoro: Totam eĩ noctem sine somno pertransiui. postulans deus. vt ostenderet misere anime mee misericordiam suam. Et mane facto. placuit mihi mittere in ecclesiam 7 adducere vnũ ex fratrib: vt ab ipso audirem verbum dei. 7 quid facere debeam. Postulo aũt te pater pro mercede anime tue. sciens quia a deo missus es: doce me que dei sunt. Dicit ei senex ille. Dominus dicit. si quis nõ abrenunciauerit patrem 7 matrez 7 filios insup 7 animã ppriam non potest meus esse discipulus. Et quid tibi possim plus dicere bis ignoro. tamen si potes fere temptamenta carnis relinque oĩa 7 fuge. Facultates ei patris tui multos inueniũt heredes. Ecce tapecia. 7 lerochomia. xenodochia monasteria. vidue. pupilli. infirmi. captiui. si voluerit 7 placuerit patri tuo. His relinquat: tu aũt sola ne pdas animam tuam. Dicit ei puella. Confido in deũ. 7 in orãonibus tuis: qr ad laborandum habeo pro aĩma mea deo auxiliante. Dicit ei senex. Talia desideria a firmitate non declinent: scit eĩ tempus penitentiam agere. Dicit ei Eufrosina. Et ideo te fatigaui vt impleas desideriũ meum. 7 facta orãone benedicas me: 7 abscidas comam capitis mei. Et surgens senex facta orãone. abscidit comam capitis ei9: 7 induit eam tunica scematis 7 orans p ea dixit. Deus qui liberauit oĩes sanctos suos: ipe te custodiat ab oĩ malo: Et hec dicens. senex discessit ab ea: gaudẽs 7 glorificans deũ. Eufrosina aũt cogitãs in semetipa dixit. Si ambulauero in monasteriũ puellarz. pater meus requirens inueiet me: 7 violenter trahet me inde ppter sponsũ meũ proinde pgam ad monasterium virorz: vbi nullus suspicet me esse. Et hec dicẽs. piecit vestem muliebrẽ. 7 induit virilẽ. Et sero exiuit de domo sua. accipiens secũ quingentos solidos: 7 abscondit se in quodã loco p totam noctem. Mane aũt facto venit pr̃ eius in ciuitatẽ. volente aũt deo. statim in eccl'iam ambulauit. Eufrosina igit' puenit ad monasteriũ illud vbi pr̃ eius notissimus erat: 7 nunciauit abbati postiariũ dicẽs. Eunuchus quidã de palacio veniens añ ostium stat: cupiens loqui tecũ. Egressus aũt abbas. piecit se in terzam 7 facta orãone sederunt. Dicit ei senex. Quid est qd̃ venisti fili: Dicit ei eufrosina. Ego quidez de palacio fui eunuchus. 7 desiderium habui sp conuersationẽ agere monachorz. 7 ciuitas nr̃a non valde hoc habet studiũ conuersatiõis. Notum aũt factum est mihi de bona vita conuersatione: 7 cupio habitare vobiscũ. si placuerit vobis. Habeo eĩ possessiones multas. 7 si dederit mihi deus requiem: adducã eas huc. Dicit ei senex. Beneuenisti fili. ecce monasterium: si tibi placet. habita nobiscũ. Dicit ei abbas. Quod est nomen tuum: Dicit ei. Smaragdus. Dicit ei senex. Juuenis es. nõ potes sol9 sedere opus est tibi habere magistrum. vt doceat te regulam: 7 conuersationem monachorz. Dicit abbati. Sicuti iubes dñe mi pater. sic faciam. 7 ptulit quingentos solidos dedit q; in manu abbatis dicẽs. Accipe pater interim istos. si videro qr possum sufferre h̃ veniãt 7 illa reliqua. Vocauit aũt abbas vnum frez agapitum nomine. viz. sanctum 7 cõpassibilem: 7 tradidit in manu ei9 smaragdum: 7 dicit ei. ecce mõ hic erit filius tuus 7 discipulus tales eũ consigna. vt exupet magistrum. Et flexis genib: facta orãone cõsignauit eum. Et respondentes oĩes dixerunt amen. Suscepit eum agapitus in cellam suã. Et qr habebat vultum decorum smaragdus. dum veniebat i ecclesiam ad deprecandum dñm: multos illoz dyabolus excitabat aduersus decorẽ vultus eius. p malas cogitationes. ita vt oĩes molesti essent abbati: qui talem pulcritudinẽ duxisset in monasteriũ. Hec audiens abbas: vocauit smaragdũ. 7 dicit ei. Fili pulcra est facies tua. timeo ne sit ruina infirmis fratrib. Placeat nobis vt sedeas solus in cella tua. 7 ibi cõuenit tibi manducare 7 psallere: 7 nõ inde te egressurũ alicubi. Et pcepit agapito vt ppararet cellam solitariam: vt in ea solus degeret smaragd9. Fecit aũt agapitus oĩa que a patre monasterij fuerant impata. 7 introduxit smaragdum in cellam solitariam: 7 erat ibi orationib vacans. ieiunijs 7 vigilijs nocte ac die opam dabat: seruiens dño in simplicitate cordis. ita vt miraret' predictus frater. qui eum susceperat: 7 oĩb fratribus intulit eius constantiam 7 oĩes collaudabant deum: qui in infirma etate talia opabatur. Pafnucius aũt pater eius cum reuersus fuisset de monasterio ad domũ proprias. festinãs ingressus est cubiculum. ĩ quo filia ei9 manere solita erat. 7 nõ inuenta. tristis tremensq; effect9: cepit exquirere anxius seruos 7 ãcillas. quid d̃ eufrosina filia ei9 actũ esset. Pueris aũt dicentibus quia nocte vidimus eã mane autem facto non comparuit: putauimus enim q; pater illi9 qui eam desponsauit. venisset 7 tulisz eã Misit igit' seruos suos ad domum illi9: 7 non inuenerunt eam. Audiens aũt sponsus 7 pater: cõtristat' sũt valde. Et veniẽtes ad pafnucium. inuenerunt illum vehementer afflictum iacentem ĩ terra: 7 dixerũt ei. forsitan aliquis seduxit eam: 7 fugit cũ illa. Statimq; seruum cum equis p totam alexandriam 7 egiptũ. missi sunt. Erant aũt ibi 7 naues. intrãtesq; in eas requirebant p viam: 7 scrutãtes monasteria puellarum heremum speluncas. per domosq; amicorum 7 vicinorũ 7 nusq; reptam. lugebant eam quasi mortuam. Socer nurum. sponsus sponsam flebat: pater lugebat filiam: dicens. Heu heu filia dulcissima. Heu me lumen oculorum meorum: consolatio vite mee. Quis meam inuasit facultatem: Quis meam possessionez sparsit: Quis meam venam exiccauit: Quis lucernam meam extinxit: Quis meam spem fraudauit: Quis pulcritudinem filie mee violauit: Quis putas lupus agnam meaz dissipauit: Qualis locus talem vultũ tegit: Quale pelagus. captiuã ducit illã imperialem faciem: Illa generositatis constitutio. illa male habentium consolatrix. illa laborantium requies: gementiuz portus erat. Terra ne celes sanguinem meum: donec videam quid Eufrosine filie mee contigerit. Hec et his similia Pafnucio prosequente. Eleuauerunt omnes qui aderant vocem suam

et flebant:ita vt omnis ciuitas lamentaretur eā. Nō sufferens aūt pafnucius.nec inueniens consolationē pertexit ad memoratum senem de quo supra dixim' 7 procidit ad pedes eius dicens. Peto ne cesses ora re.vt inueniat' labor orationum tuarum. Nescio em̄ quid acciderit Eufrosine filie mee. Audiens aūt venerabilis p̄ contristatus est valde.7 iussit adesse oēs fratres:7 dixit eis. Ostendite caritatem fratres:7 postulate a dño:vt dignetur nobis ostendere quid factum sit de filia amici nostri pafnuci. Et ieiunantib' omnib' 7 orantibus in tota ebdomada.nihil eis reuelatum ē de eufrosina:sicut solebat quādo aliunde rogabant dñm. Oratio em̄ Eufrosine erat ad dominū die noctuq̄ :ne manifestam eam faceret in vita sua. cum aūt nec seni nec alicui fratrum reuelatū esset:cepit abbas consolari eū dicens. Fili noli deficere a disciplina dñi.quia quem diligit deus corripit:7 ꝟ scias.quia sine voluntate dñi.nec vnus passer cadet in terram:quantomagis filie tue absq̄ illius nutu nihil puenit. Scio em̄ quia bonam partem elegit sibi:p̄ pterea nobis nihil de ea reuelatum est. Si ei q̄ absit in malis opibus incidisset:nunq̄ despexisset deus tā tus fratr̄ laborem. Habeo fiduciam in dño:quia in hac vita ostendet tibi dñs eaz. Audiens hoc pafnucius.recepit consolationē.7 osculatus senem 7 omēs fratres.remeauit ad sua:gratias agens deo 7 orans quotidie bonis opibus 7 elemosinis intentus erat.

¶ Post aliquantos ꝟo dies.visitabat monasteriū: cōmendans se orationibus fratr̄. Una aūt die veniens ad abbatem: ꝓiecit se ad pedes eius dicēs. Ora p̄ me pater :nō possum ferre dolorem de filia mea.ꝟ magis ac magis renouat' ac crescit vulnus de die ī diem :7 tribulat' anima mea. Videns aūt eum senex nimiū afflictum dicit ei. Vis colloquium br̄e cum vno fratre spūali.qui venit de palatio theodosij:ignorās q̄ ipa esset Eufrosina filia ei⁹. Pafnuci⁹ dixit. Volo. Et vocauit abbas agapitū:dixitq̄ ei. Tolle pafnuciū 7 introduc eū in cellam smaragdi. Et introduxit eū in cellam ei⁹:7 nihil ei antea innotescēs. Luz aūt subito vidisset p̄z suū.7 cognoscens eum:tota lacrimis repleta ē. Pafnucius aūt sperabat cōpunctū eē frem illum non em̄ cognouit eā:q̄ species vultus e⁹ emarcuit p̄ nimia abstinētia vigilijs 7 lacrimis. Luculla aūt operuit faciem suaz:ne aliquo mō agnosceret eā. Facta aūt oratione sederūt. Cepit aūt ei loq̄ de futura regni b̄itudine 7 gloria sempiterna.quō per elemosinam 7 castā vitam bonamq̄ ꝓuersationē :et p̄ humilitatem 7 caritatē ad ea quis posset ptingere. Et de ptemptu seculi.nec plus diligendū esse filium q̄ deum:nec patrez super eū qui habet potestatem apostolicam q̄z scripturam interptans.quō tribulatio patientiā op̄at'.patientia aūt probationē. ¶ Videns aūt patrem suum in graui merore depressum: cōpatiebat' ei. Sed timens ne agnosceret'.7 impedimentum ei faceret:volens aūt eum consolari dixit ei. Crede mihi.quia non despicit te deus: 7 si in perditionem isset filia tua. manifestaret eam tibi deus: vt nec illa a dyabolo retenta.inferret tibi 7 sibi luctū perpetuum. Sed crede in deum.q̄ bonum consiliū elegit.sicut dixi ꝑm vocem euangelij qua dicit:qui diligit patrem aut matrem super me non est me dignus.

Et si quis nō abrenunciauerit omnibus que possidet:non potest meus esse discipulus. Potens est deus:7 in hoc seculo manifestare eam tibi. Sine etiam sine.quid temetip̄m contristando perdis:. Age gratias deo nihil desperans.nam 7 agapitus magister meus.multotiens nimis tristis dicebat mihi. Quia venit quidam homo nomine pafnucius operib' bonis intentus.qui filiam suam tanq̄ mortuā luget.ne sciens quid ei acciderit.7 nimia lamentatione affligit'.7 maxime quia vnica erat illi. Et cum lacrimis p̄iecit se ad pedes abbatis:vt p̄ eius orationes 7 omnium fratrum posset inuenire eam. Et compatiēs dicebat mihi. Quomodo 7 omnes fratres:ita 7 tu roga p̄o ea deum. Et ego quasi indignus 7 conscius malorum. sepius deprecabar dñm : vt dignetur tibi sufferentiam tribuere.7 longanimitatem. 7 quomodo expedit :adipleat tā de te q̄ de filia tua. Pro hoc 7 frequenter videre te volui 7 colloqui tecuz:vt aliquam consolationem per me humilem forsitan inuenires. vt aūt non cognosceretur per multa colloquia:dixit ad pafnucium. Vade domine mi. Et dū recedere vellet pafnucius:anima illius compatiebatur illi. Facies autem eius pallebat.7 replebatur lacrimis:pre nimio autem ieiunio 7 diutina inedia sanguinem eufrosina vomebat. Multum em̄ confortatus pafnucius in ammonitione eius.discessit ab ea:7 veniens ad abbatem dixit. Edificata est anima mea ab isto fratre 7 ita sum letus effectus in gratia dei et consolatione eius :tanq̄ si inuenissem filiam meam. Comendansq̄ se orationibus abbatis 7 omniuz fratrum:reuersus est in domum suaz magnificās deuz.

¶ Completis aūt smaragd⁹ intra cellā suā triginta 7 octo annis.incidit in infirmitatē:qua 7 mortuus est Quadam ꝟo die ꝑm consuetudinem venit pafnucius ad visitandum monasterium. Et post salutationem et orationem fratrum:dixit seni. Si iubes pater permitte me smaragdum videre:quia valde desiderat eum aīma mea. Vocatoq̄ agapito:precepit ei ꝺ pafnucio.ad visitandum smaragdum. Introiens aūt pafnucius vbi eger iacebat:cepit eum deosculari cū lacrimis dicens. Heu me vbi sunt promissiones tue vbi verba dulcia.quibus mihi filiam meaz videndā oculis meis promittebas:. Ecce non solam illam nō videbo:sed 7 tu per quem consolationem non modicam habebam. relinques nos. Heu me. quisnam consolabitur senectutem meam:ad quez ibo:. Quis mihi erit adiutor. Duplex malum modo lugeo. Triginta 7 octo anni sunt quod perdidi filiam meam nihil mihi actum est:quod die noctuq̄ orabam p̄ ea. Et similis illius detinet me incomparabilis dolor.qd speraz ammodo:vbi consolationem meam inuenio:. Jam descendo lugens in infernum. Videns autem smaragdus eum vehementer plorantem. et nullam consolationem recipientem:ait ad eum. Quid turbaris et teipsum interficis:. Nunquid inualida ē manus domini. aut deo quicq̄ est difficile:. Jam pone finem tristicie tue. et recordare quomodo patriarche iacob manifestauerit deus Joseph:quem quasi mortuum lugebat. Sed obsecro te. ne per tres dies me deseras:neq̄ derelinquas. Hesitans autem pafnucius intra semetipsum :dixit. For-

sitan deus reuelauit ei aliquid de me. Tercio aũt die dixit ad smaragdũ. Expectaui sicut rogasti me dñe meus frater 7 nõ discessi alicubi p tres ꝓtinuos dies.

¶ Cognoscens aũt smaragdus qui 7 Eufrosina. ꝗa instabat dies dormitõis eius: vocauit pafnucium 7 dixit ad eum. Quia deus oĩpotens bene disposuit miseriaz meã. 7 adimpleuit desiderium meũ: meqꝫ vsqꝫ in finem viriliter certãdo perduxit. nõ mea virtute: ꝫ eius adiutorio qui me custodiuit ab insidijs inimici. pacto cursu supererit mihi corona iusticie. nolo te solicitum relinquere, p filia tua eufrosina. Ego suz illa misera: 7 tu es pater meus pafnuci⁹. Ecce iam vidisti me: 7 satis est factum tibi. Sed nemo ꝫ sciat. 7 nõ ꝑmittas ab alio corpus meũ nudari 7 lauari: sed per temetipsuz hoc facies. Et qz promisi abbati hũre me possessiones multas 7 si potuissez sustinere 7 ꝑdurare in loco isto adducere eas huc: imple ergo pr̃i qđ, promisi. Et scito q venerabilis est locus iste. 7 ora, p me. Et hec dicens tradidit spm̃. Dum audisset pafnucius pr̃i eius talia ꝟba. 7 vidisset quod obdormiuit: cõmota sunt oĩa viscera ei⁹. ceciditqꝫ in terram 7 fact⁹ est velut mortuus. Accurrens aũt Agapitus. vidit qz defunctus esset smaragdus: 7 pafnuciuz iacentez in terra semiuiuũ: iactauit aquã in faciem eius. 7 leuauit eũ dicens. Quid habes dñe mi pafnuci: Ait aũt pafnucius. Dimitte me vt hic moriar: vidi em̃ mirabilia hodie. Surgẽs aũt irruit in faciẽ eius. multitudinem lacrimarum effundẽs: clamauitqꝫ dicens. Heu me dulcissima filia. quare antea nõ manifestasti mihi. vt 7 ego morerer tecũ spontanea volũtate: Ue mihi quõ latuisti: quõ pertransisti insidias aduersariox 7 nequicias spiritales vite hui⁹. 7 introisti vitã eternaz Hec agapitus audiẽs 7 cognoscens tãadmirabilez causaz. stupefactus est 7 curzẽs nunciauit omnia abbati. Ueniẽs aũt abbas cecidit sup eam: 7 eiulãs dicebat. Eufrosina sponsa xp̃i 7 filia sanctox ne obliuiscaris seruorum tuox 7 hui⁹ monasterij: sed ora ꝓ nobis ad dñm nostrum ih̃m xp̃m. vt faciat viriliter certãdo venire ad portũ salutis: 7 portionẽ secum hr̃e. 7 cum oĩbꝫ sanctis suis. Et iussit abbas vt congregarent omnes fratres: 7 cum honore debito scm̃ corp⁹ illius sepulture daret. Dum aũt congregati adessẽt 7 vidissent tamstupendũ miraculũ. glificabant deũ qui etiã in femineo sexu 7 fragili tãta mirabilia opat. Quidam aũt frater vnũ habẽs oculum. osculat⁹ est vultũ eius cũ lacrimis: statimqꝫ vt eã tetigit. oculus eius ei restitutus ẽ. Et videntes oẽs fratres qui aderant bñ dixerunt deũ. gratias agentes ei. cuius sc̃i oĩa bona que sũt. Multumqꝫ ꝓfortati 7 edificati: sepelierũt eam cũ maxima deuotiõe. in sepulcro patr̃. Pr̃i ꝟo eius oĩa que habuit in eccl̃ias 7 monasteria offerẽs ꝙuersatus est in eodẽ monasterio: 7 plurimã partem sbe sue ibidem offerẽs in eodẽ stratu dormiẽs. 7 in eadẽ cella demoratus ẽ. in qua 7 filia sua Eufrosina. Uixit aũt pafnucius pr̃i sancte Eufrosine .i. scẽo ꝓposito annos decẽ. 7 migrauit ad dñm: 7 iuxta filiã suã sepultus est. glificante deũ abbate. cum oĩ cõgregatiõe sua. Dies aũt migrat̃ois eorum ad dñm celebrat̃ in eodẽ monasterio vsqꝫ in presentẽ diem: glificantes deum pr̃ez. 7 filiũ cum scõspũ Amen.

¶ Explicit vita sancte eufrosine virginis.

¶ Incipit vita sancti frontonij abbatis.

QVoniaz sepe desideratis audire que sãcta sũt. 7 ego placide disposui opari: iam non in pellibꝫ capraꝝ neqꝫ earundẽ pilis. sed auro 7 argẽto gemmisqꝫ ꝑciosis. decreui ꝓstruere templũ dei: vt 7 nos tanqꝫ lapides viui edificemur in domũ spiritalẽ. ex operibꝫ melioꝝ proficientes in xp̃o iesu dño nostro: quid nũc apud nytriã gestum sit referam. 7 nõ preteribo veritatẽ vllomodo qm̃ satis edificat mõachos p̃s opusculum. ¶ Igit̃ frontonius verus dei seruus. studio dei timoris de die in diẽ proficiẽs: publicam communemqꝫ vitam phozrẽs. vitam desiderãs solitudinis: ꝙuocatis ad se fratribꝫ dixit. Erant em̃ cum eo: viri circit̃ septuagĩta. En quid nob 7 mũdo dãnabili. cuius opibus renunciare oĩmodo condecet. vt celestez cõsequamur salutẽ: Quapropter ꝓgam⁹ ad beremum nihil nobiscũ ferentes. ad acquirendã celestẽ gloriam: 7 superiorẽ inuestigemus ex virtutibꝫ disciplinã. His dictis vniuersi ꝓsensere. deferentesqꝫ ad beremuz secũ parua bolerũ semina: 7 bis acutas paruosqꝫ sarculos vnde bumũ foderent. 7 ꝓfecti sunt. Uenerũt ergo ad beremum: rursusqꝫ frontom⁹ ait. Dñs in euangelio dixit. Nolite cogitare quid mãducetis. aut qđ bibatis: aut quo opiamini. Hec em̃ oĩa gentes mundi querũt. Querite primũ regnũ dei 7 iusticiam ei⁹ 7 hec oĩa adijcient̃ vobis. Teneam⁹ promissũ: 7 inueniamus in nobis opus dñi cõseruatum. Oĩes ergo habitabant in beremo in ope domini iugiter laborãtes. 7 in agone spũli proficientes. Adiuuabat em̃ seruos suos dñs. Ipse aũt Frontonius nõ pro se tm̃ sed pro cunctis orabat: sciens scriptuz esse. nõ querens quod mihi vtile sit. sed qđ multis vt salui fiãt. Cunqꝫ in eadem beremo longo tempore morarent̃. temptare eos aduersarius xp̃ianox cepit: q debuissent in secl̃o demorari. qz anachoritarum vita durissima est. 7 nemo eam potest sufferre. murmurauerũtqꝫ in cordibus suis: dicentes. Quid est quod voluit pater noster frontonius. vt habitemus in beremo: Nunquid illi qui in vrbibus 7 in castellis habitãt deum videre nõ possunt. 7 qui in beremo habitant celos vidẽt: Nonne eos boni act⁹ cõmendãt: Quis nã poterit cibo viuere angelox: Ecce morimur fame. defectus vigiliarũ non capit labor sed acriora frangunt̃ ieiunia. fiunt debilia genua: vt vnusquisqꝫ nostrum nõ possit stare. ¶ Audiens ꝗz frontonius eorum murmurationẽ. anteqꝫ ad euz cõuenirẽt dicẽtes aliquid: ipe preueniẽs eos ait. Quousqꝫ irritatis deum murmurãtes in cordibus vestris 7 dicentes. nunquid qui beremum inhabitãt hi tm̃ sunt dei serui. 7 quis ex cibo poterit viuere ãgelorum: Conueniamus ad abbatem. et loquamur ad eũ. vt habitemus in ciuitate. quia si qui nos illic viderint. opportũas nobis iuxta dei votum dirigunt escas: p̃ut cuiqꝫ dominus dedit facere. Illud autem scitote: quia non necabit dominus fame animam iustaz. Ecce oculi dñi sup timẽtes eũ. vt alat eos i fame. 7 illo ñ meorami scriptũ. qđ ait apls i fame 7 siti: Sz in be-

remo nunq̄ defuerūt radices herbaꝝ :nec manſiſtis aliq̄n ieiuni. ¶ Recordamini q̄ antea locutus ſū vobis.nolite cogitare quid mãducetis aut qd bibatis aut quo opiamini:hec em̄ oĩa gentes mundi querūt Nouit dñs cibum dare:timẽtibꝫ ſe. Querite primũ regnũ dei ⁊ iuſticiã ei⁹:⁊ hec oĩa adijcient vobis. Si em̄ deus volatilia paſcit ⁊ corꝛuos nõ deſerit.quomodo nos derelinqnere poterit ip̄m iugiter in mẽte habẽtes eumq̄ aſſidue orantes:Certe ſi fame defecerimus in heremo nos dñm accuſem⁹:⁊ improperem⁹ ei cum ad ip̄m venerimus.dicẽtes. Credidim⁹ euangelio tuo vbi dixiſti.q̄ vniuerſos in te credentes.celi pabulo paſcis.fecim⁹ cuncta que p̄cepiſti:ſperauim⁹ in te.⁊ tu nos deſpexiſti. Sed q̄ ibi nos p̄baſti:hic magis vt p̄bes veritatẽ.redde qd̄ p̄miſiſti. Nolite g̃ murmurare aduerſ⁹ deũ: ne murmurãtes ſicut p̄res nr̄i in hoc deſerto a ſerpentibꝫ p̄eatis . Qd̄ ſi expectaueritis dñz:q̄n̄ voluerit dabit bona timẽtibus ſe Quo dicto.ſiluerũt oẽs paululum a murmuratiõe ſua: erant em̄ in meroꝛe poſiti. Ego igit̄ ꝓpoſui vniuerſa breuiter exeq̄.⁊ cũcta ſermone ruſtico p̄bendere.quecunq̄ ſui p̄ſequi tituli fas eſt: ⁊ p̄ huius libelli ſentẽtias ac ſylogiſmos .dulci eloquio curꝛere. ꝓut poteſt vnuſq̄iſq̄ lectoꝛ audire. ¶ Redeam⁹ ad ordinẽ cepti opuſculi:vt nõ cura videamur aſſere re. Venit itaq̄ angelus miſſus a dño ad quẽdã diuitẽ nocte:⁊ dicit illi .Lu epularis ī diuitijs ſplẽdide:⁊ ſerui mei in heremo indigẽt pane. Surge g̃ diluculo:⁊ mitte ſeruis meis eſcas.ex oĩbꝫ que tibi dedi. qa p̄curatoꝛẽ te poſui gregis mei:qui te celo lactante iugiter paui nec vnq̄ dimiſi. Ita g̃ placuit mihi ex elemoſina tua tegere paupes meos.q̄ in deſerto ſp̃aliꝫ viuũt.⁊ ſe mihi ſuo dño crediderũt:⁊ idcirco fac ſermonẽ quẽ modo miſſus a dño loquoꝛ ad te. Qd̄ niſi feceris diſſipaſti fed⁹ pacificũ dñi dei tui. At ille tãto teꝛꝛoꝛe cõuentus.ex illo ſomno ex p̄giſcit:conſurgẽſq̄ mane.aduocatis neceſſarijs amicis ſeruiſq̄ ſuis fidelibꝫ locutus eſt ad eos dicens. Jacenti mihi nocte in lecto quippiam ſoporis ceperam : ⁊ ecce ſubito nuncius mihi aſtitit dicẽs. Ẽn tu epularis ī diuitijs tuis ſplẽdide:ſerui ꝺo mei in deſerto indigẽt panibꝫ. Surge g̃ diluculo:⁊ mitte ſeruis meis eſcas ex oĩbꝫ q̄ dedi tibi:q̄ procuratoꝛẽ te poſui gregis mei. ecce mittẽ quero:⁊ vbi moꝛent ſerui dei ignoro. Lupio p̄ceptũ implere ãmonitus.⁊ quis mihi ad quem dirigã locum oñdit: Angel⁹ p̄cepit ⁊ deus :q̄ ſenioꝛes eſtis.oñdite locum. Et nemo valuit illi indicaẽ locũ.q̄ in abdito mõtis manebant:⁊ nemo vbi moꝛaꝛẽtur:agnouerat. Jgit̄ altera nocte diriꝛoꝛe ꝓminatiõe ꝙuent⁹.plagis ꝓfoſſus diues ille corꝛipit̄:⁊ vigeꝛ vt ſeruis dei dirigeret eſcas. Jteꝝ diluculo cõſurgẽs.a ꝓxĩbꝫ amicis querebat ꝓſiliũ: vt ſibi diceꝛẽt aut certe ab alijs inquireꝛẽt.vbi ſerui dei moꝛarent. Flebat iſta cũ magno fletu plagas oñdẽs quibꝫ de manu angeli fuerat nocte corꝛept⁹. ¶ Sed cũ nemo poſſet locũ hĩtationis ſeruoꝝ dei oñdere: vnus p̄ ceteris qui maioꝛis erat cõſilij rñdit ⁊ ait.Si volueris accipe cõſiliũ meũ kariſſime:foꝛſitã erit tibi hoc ſalubꝛe. Sũt tibi cameli ſeptuaginta.onera eos ex oĩbꝫ bonis quibus intelligis dei famulos poſſe veſci:⁊ dirige camelos p̄ viã nemine ducẽte:⁊ ſi ex deo hoc factũ ẽ imp

um.animalia tua ſalua regrediẽt.ad te: ſi ꝺo tibi ex dyabolo iactura imminat.libent tolera flagella temporis: q̄ acrioꝛi foꝛte cede coꝛripiaris .Q̄ ſi hoc tibi ꝓſiliũ diſplicet.quere aliũ:qui dare poterit meli⁹ reſponſũ. Hec dicẽs.ꝓticuit:ſed ip̄i diuiti ⁊ qui cũ eo erant huiuſcemodi ꝓſiliũ bñ placuit. Onerauit ergo ſexaginta quinq̄ camelos.ex bis q̄ dei ſerui comedere poſſent:quinq̄ ꝺo camelos cibaria facta ip̄oſuit eſcam cunctoꝝ aĩaliũ.in maximo doloꝛe dicẽs. Si quis inuenerit eos ⁊ eoꝝ expoſuit onera: viſis cibarijs miſerebit eis.⁊ dabit eis mãducare .Et cum ingenti fletu vno ordine innectens coꝛdas.direxit eos p̄ viam ꝓmẽdans dño: vt ſi ex deo eẽt impium.remearẽt celeriter cũ ſalute. Nullus ꝺo ducatoꝛ cũ aĩalibus abijt. Et quãdo egreſſi ſũt ignuã dimiſit ſeruulus p̄rimũ camelum cui⁹ ducalem tenebat.quem ceteri ſequebant ⁊ abierũt p̄ viam iuxta p̄cinctoꝛium montis.euntes ſoli. Sed neſcio an ſoli cameli p̄gere potuerãt.qui dñi nuncio p̄eeũte.viam directã vt intellectũ eſt poſtea abierũt:⁊ quarto die cõfecto itinere hoꝛa nona agẽtibꝫ opus dei fratribꝫ.ſicut quidam poſtea retulit nobis.ecce p̄rim⁹ excubauit añ foꝛes camelus:⁊ campane ſonitũ audire nõ potuit.p̄ſtrepẽs ſonus hymnoꝝ : abbas tñ ipſe q̄m̄ ꝓpe oſtium erat.ip̄e p̄rioꝛ vidit.⁊ gauiſus eſt valde. Anguſt⁹ em̄ erat introit⁹ monaſteꝛij.⁊ ſolus abbas foꝛas ſuo ſtatu claudebat.ceteris intropoſitis fribꝫ.tacuit nihil rſpondẽs donec hymni cõplerent. ¶ Tunc cõpleto hymnoꝝ ordine.aduocatis fribꝫ:pene improperans ait. Vbi ſunt murmuratões vẽ: Ecce dñs imperio foꝛti:nobis eſcas exalto miſit cui voluit viro p̄rudẽti impans:adduxit nobis camelos onuſtos. Venite deponamus onera vt poſſint refici aĩalia laſſa. Tũc oẽs mira gratulatõe leti cõmuniter gr̃arumactõz ꝺo reddiderũt.⁊ gaudẽtes deponebãt onera camelorũz ſupra quinq̄ ꝺo camelos reſeratis ſarcinis .cibaria reꝛpererũt. Abluẽtes igit̄ aĩalium pedes ꝺ ſtratu eorum fecerũt p̄ſepia :⁊ appoſuerũt eis eſcas. quas ip̄i ſibi poꝛtauerãt.necnõ ip̄i et iam diſcurrebant p oẽs montis anfractus. notas inquirere herbas:vt laborãtia aĩalia eſcis pluribꝫ reficerent. Mane aũt facto. abbas ꝓſiliũ vtile,eligẽs.⁊ auariciam oĩno ſpernẽs. medietatẽ ſumpſit eſcaꝝ:aliam ꝺo ptem diuidens ſup camelos oẽs.ne alij videreꝛ poꝛtare.⁊ fieret alijs iniuria:oĩbus medium impoſuit onus.velut eulogias reuocans dño rex.vt auaricie legẽ ſcinderet .et medietatẽ oblatõis p̄roꝑio dño camelorꝝ ꝓſolans eũ de aĩmalium tantoꝝ piculo:ſimulq̄ dño depcãs ne accideret innocẽti viro tanta iactura. ¶ Octaua aũt die cũ eſſent oĩes in vnum collecti ieiuni. vnus qui leues ac tinnulas aures habebat. p̄ flamina vẽtoꝝ campanule rapiens ſonitum paululũ reticuit:⁊ cum bene tandẽ ſonantes cõp̄henderet.ait. Ꝓuto ex altitudine montiũ:campane ſonãtis mot⁹ audiꝛ. Tunc oĩes egreſſi:ſenſerunt camelorꝝ aduẽt⁹. Gratulatio mirabilis accidit:leticia fecũda fit de cõſolatiõe viri.nam qui defũcta aĩmalia aut pdita iam lugebat:gaudẽs de perceptis aĩmalibꝫ letabat. Venerunt oĩes illeſi.nõ triſtes vultu nec maciez neceſſitatis habẽtes. Suſcepit ergo camelos ſuos homo ille cum magna gr̃arumactione.⁊ viſis oneribꝫ mul-

to amplius recreatus exultat. Tũc 7 illos amicos et paupes plures ad prandiũ nobile vocat. easdemq; eulogias indigẽtibus distribuit quas accepat: sed 7 amicis qui aderant ex eis largitus est 7 ipe q̃z benedictionẽ sancte iocunditatis accipiens. gaudebat in dño. Ex illo igitur tpe vsq; ad mortem frontonij. sic diues ipo notato tpe quando primuz miserat escas necessarias ipis dirigebat: 7 alijs sic diuitib; dñs imperabat. vt ex oñib; dapibus irrigati. nihil dei serui cũ sancto Frontonio minus haberẽt. Vigilabant in opibus dei filij cum pze. 7 spualibus eos adimplens dapibus. admonebat quotidie sermone celesti: exultans letabat in dño qui sibi talem dederat intellectũ. vt auium solitudinis loca digne quesisset. legẽdumq; hoc tradidit multoz ad edificatõez monachorũ. Ille ergo magis erit melior in conspectu dei. nõ quicunq; legerit: sed qui credẽdo dñi seruis sic fecerit. Mercedez aũt a xpo iesu dño nostro recipiet. qui elemosinaz pauperib; erogauerit: 7 seruos dei recto corde intuitus fuerit. in gloria dñi nostri iesu christi cui est honor 7 gl'ia in secula scl'oz amen. Hec tẽpoze ãthonij impatoris gesta sunt: tercio decimo anno imperij eius. ¶ Finit vita scti Frontonij.

¶ Incipit vita sãcti Symeonis heremite qui in columna stetit.

Sanct9 symeõ ex vtero matris sue electus ẽ a dño: 7 meditabat' parere 7 placere illi. Erat aũt iste fili9 susocion nomine: et nutriebat' a parentib; suis. Qui cũ factus fuisset annoruz tredecim. pascebat oues p'ris sui. 7 videẽs eccl'iaz. relictis pecoribꝫ ingressus est. audiuitq; ap'lm ibi legi. interroganscq; vnũ seniorẽ ait. Dñe quid est istud qđ legit'? Senex respondit ei. Pro substãtia aĩe. vt discat hõ timere deuz ex toto corde: 7 ex tota mẽte sua. Dixit beat9 symeõ. Quid est timere deũ? Dixit ei senior. Quare me flagitas fili? Et ille quasi deũ inquit interrogo te. Jsta em̃ que a te audio discere volo: qr ignarus sũ 7 stultus. Rñdit ei senior. Fili. si qs ieiunauerit iugit' 7 obseruatõnes fecerit p mẽta. 7 humiliauerit seip'm oi hoi: 7 nõ dilexerit aurũ neq; pentes neq; vestimenta neq; possessiões. 7 honorat pzez 7 matrẽ. 7 sacerdotes dei psequit' hic hereditabit regnũ eternũ: 7 qui econtrario ista nõ custodit. hic hereditabit tenebras exteriores: quas pauit deus dyabolo 7 angl'is ei9. Jsta oĩa fili. in monasterio exaggerant'. Audiẽs hec beat9 symeon: cecidit ad pedes ei9 dicẽs. Tu es pater meus 7 mr̃ mea 7 doctor opez bonoz. 7 dux ad regna celorũ: tu em̃ acquisisti aiaz meam. que iã mergebat' i pditionẽ. Dñs reddat tibi vicissitudinẽ pro aĩa mea: ista sunt em̃ que edificãt. Ego aũt iam nunc vadã sicut docuisti in monasteriũ vbi de9 voluerit: 7 fiat voluntas ei9 i me. ¶ Dixit illi senior. Fili priusq; ingrediaris monasteriũ: audi que dico. Tribulationẽ habiturus es. necesse est em̃ te seruire 7 vigilare in nuditate. 7 indesinent' sustinere mala: 7 itez confortandus es. vas pretiosũ deo. Et statim exiẽs beatus symeon de eccl'ia ibat in monasteriũ sancti Tymothei magnifici viri: 7 procidẽs ante fores monasterij iacebat p dies quinq; non manducans neq; bibẽs. 7 die quinta egrediẽs abbas timotheus: interrogauit euz dicẽs. Unde es fili. aut quos pentes habes qui sic afflictus es: aut quod ẽ nomen tuũ. ne forte aliquid mali gesseris. aut forsitã seruus sis 7 dñm tuum fugis. Tunc beatus symeon cuz lacrimis. dixit. Nequaq; dñe. sed opto vt sim seruus dei. si ipe voluerit: qr volo seruare animaz meam pditam. Jube ergo me introire in monasterium 7 omnibus deseruire: noli me foris diucius dimittere. Tunc apzehẽsa manu eius introduxit eum abbas in monasterium: dicens fratribus. Filioli mei. ecce trado vobis istum fratrem: docete eum canones monasterij. Fecit aũt in monasterio quasi mẽses quatuor. seruiens oñibus sine querela. in quib; psalterium ex integro memorie cõmendauit: quotidie percipiens cibum diuinum. Cibum ẋo quez simul cum fratrib; accipiebat tacite pauperib; erogabat: nõ solicitus de crastino. Fres ergo ad vespam. ille ẋo septimo die cibũ sumebat. Una aũ dierum egressus ad puteũ aquam haurire. sumpsit funem de situla vnde fratres aquam hauriebant: et inuoluit eum toto corpori suo nudo a renibus vsq; ad collum: 7 ingressus dicit fratribus. Exiui haurire aquam 7 non inueni funem in situla. Et illi dixerunt Tace frater. ne forte agnoscat abbas: quousq; tps pretereat. Putrefactum est autez corpus ei9 de obligatione. 7 asperitate funis: qr secabat eum vsq; ad ossa. ingressus est em̃ in carnez ita vt vix appareret. Quadam aũt die exeuntes aliqui de fratribus inuenerunt eum cibuz suum dantem pauperibus: 7 regressi dixerunt abbati. Unde nobis adduxisti hominez istum: Nõ possumus abstinere sicut ille ỏ dominica em̃ i dominicã ieiunat. Libos quos accepit pauꝑ 7 pibꝫ erogat: sed 7 fetor grauissim9 egredit' de corpe ei9. ita vt null9 iuxta eũ stare possit: 7 cũ ãbulat ẋmes de cope ei9 cadũt. letatusq; e9 plen9 ẽ ẋmib; Tũc exiens abbas inuenit sicut illi dixerũt. Cui ait. Fili quid est quod dicũt fratres de te: Nõ tibi sufficit ieiunare sicut nos: Aut nõ audisti euangeliũ de doctoribꝫ dicẽs. quia nõ est discipulus sup mgr̃m: Erit aũt omnis perfectus. vt sit sicut doctor eius. Dic mihi fili. fetor iste vnde procedit. Stans beatus symeõ: nihil respondit. Et iratus abbas. iussit eum spoliari. 7 inuenerunt funem circa corpus eius. ita vt nihil pareret de eo. nisi summitas tm̃. Exclamans autem abbas voce magna dixit. Unde nobis aduenit iste homo. destruere volens regulam monasterij: Rogo ergo te discede hinc: 7 perge quo vis. Cum multo tamen dolore 7 labore tulerunt a corpore eius funem. de quo erat inuolutus: vna cum carne eius putrida Facientes autem illi studium per multos dies: sanaue runt eum. Sanatus autem post hec exiuit de monasterio nullo sciente. Et ingressus est puteum desertum. vbi non erat aqua. non longe a monasterio: vbi immundi spũs inhabitabant. Et ipsa nocte reuelatum est abbati q; multitudo populorum circundarent monasterium suum: cum fustibus 7 gladijs dicẽtes da nobis seruum dei symeonem tymothee. sinautem incendemus te cum monasterio tuo. quoniam exasperasti hominem iustum'. Qui euigilans ait fratribus. Filioli mei. visionez vidi: multum

turbatus sum in ea. Et in alia nocte vidit multitudinem virorꝝ fortium astanciũ: ꝙ dicentiũ ei. Da nobis seruum dei symeonem: dilectus est eñ deo ꝙ angelis. Quare illum vexasti: Maior te est apud deũ. Oēs eñ angeli ꝓtristant' ꝓpter illum. Jpm aũt prepone re habet deus in mundo. ita vt p illum multa signa fiant: qualia nemo fecit. Tũc exurgēs abbas. cũ magno timore dixit frib⁹. Requirite mihi hoiez illum. ꝙ adducite in hunc locũ: ne forte oēs moriamur ꝓpter illum. Vere eñ sanctus dei est: mirabilia eñ magna vidi ꝙ audiui de illo. Tũc oēs monachi exierunt eum querere ꝙ oĩa plustrantes ꝙ nõ inuenientes: renũciauerunt abbati dicētes. Nullũ locuz reliquimus vbi eum nõ quesissemus: nisi tm̃ in deserto puteo. Rñdit abbas. Rogo vos frēs ite ad ꝙquirendũ eum: sed et ego vadã vobiscum. Vere sanctus ꝙ seruꝰ dei ē. Et sumens secũ quinꝙ ex illis: venit ad puteũ. Et faciens oratez descendit cum frib⁹ in puteũ. Videnscz illum bēs symeon: cepit rogare dicēs. Rogo vos serui dei. dimittite me vna hora. vt reddam spm̃ meuz: adhuc eñ modicũ deficiēs est. valde aũt fatigat' aia mea: qm̃ exaspaui domum. Dixitcz ad illum abbas. veni serue dei. vt deducam² te in monasteriũ cognoui eñ de te. qz seruus dei es. Jllo ño nolente. adducunt eñ vi ad monasteriũ: ꝙ oēs psternunt se ad pedes ei⁹ flentes ꝙ dicētes. Peccauim⁹ in te famule di: indulge nobis. Bēus aũt symeon gemebat dicens. Quare grauatis infelicē ꝙ peccatorē: Vos aũt estꝭ serui dei ꝙ pzes. Stetit aũt ibi q̃ annũ vnũ. ¶ Post hec egressus occulte pgit nõ longe a monasterio: ibicz multo tpe fuit. edificauitcz sibi clausurã ex lapide sicco: ibicz fuit annos tres. ꝙ veniebant ad euz multi ad oronez. Deinde fecit colũnellam cubitoꝝ q̃tuor: stetitcz in ea ãnos quatuor. Crescebat aũt de eo fama scta p orbem terre. ꝙ faciunt ei columnã habentẽ cubitos duodecim. ꝙ stetit in ea ãnos duodecĩ. Rursumcz fecerunt columnã cubitoꝝ viginti. stetitcz in ea ãnos duodecim. Tunc ꝙgregati sũt oēs habitatores loci illius. ꝙ edificauerunt iuxta ipam columnã basilicas duas: ꝙ columnã cubitoꝝ triginta ꝙ sup ipsam stetit ãnos quatuor. ꝙ cepit virtutes facere. Mlti languidi veniebãt ad eũ ꝙ demonia habētes. ꝙ curabat eos: ceci visũ recipiebãt debilium manus restituebant'. surdi auditũ recipiebãt: leprosi mũdabant' Multas hic gentes inclinauit ad fidẽ xpianã. i. sarracenos. psas. armacenos. ꝙ laotos: similiter ꝙ allophillos. audientescz de eo ꝙ de virtutib⁹ eius: conueniebãt ꝙ adorabant eũ. Tunc inuidus dyabol⁹ trãsformauit se in spẽm angeli. fulgẽs in splendore cũ equis igneis. ꝙ curzus igneus apparuit iuxta columnã vbi stabat beatus symeon: illuxitcz cũ fulgore ꝙ splẽdore quasi specie angeli fulgẽs. Et dixit dyabol⁹ blandis sermonib⁹. Symeon audi verba mea. q̃ tibi dñs mãdauit. Misit me angelũ suum cum curro igneo ꝙ equis igneis: vt rapiã te. quõ rapui heliam. Temp⁹ tuum iã est. Et tu similiter ascende iã mecum in curruũ: qz dñs celi ꝙ terre transmisit hunc. Ascendamus pariter in celos: vt videãt te angeli ꝙ arhãgeli cũ maria mr̃e dñi. cum apostolis ꝙ martiribꝫ cõfessoribꝫ ꝙ ꝓphetis: qz gaudent videre te vt orez dñm qui te fecit ad imaginẽ suam. Etiã locutus sũ tibi: ne tardas ascendere. Sic symeon cõpleta oratõe dixit. dñe vis rape me peccatorẽ in celum: Et eleuauit dexterũ pedem vt ascenderet in curruũ: eleuauit dexterã manum ꝙ fecit signaculum xpi. Cum signũ crucis fecisset: continuo dyabolus nusqz cõparuit. Cũ argumẽto suo euanuit: sicut puluis ante faciem venti. Tũc intellexit symeon: artem eẽ dyaboli. Reuersus ergo i se: dixit pedi suo. nõ reuerteris retrorsũ hinc sed stabis hꝰ vsqz ad obitũ meum: donec accersеat dñs me peccatorẽ. Interea dyabolus i frigore aposuit vulnus sic per femur eꝰ. ꝙ putrefactũ est: ita vt multitudo vermium scatescentes de eo descẽderet ꝺ corpe eius. decurrebantqz de pedib⁹ eius in columnã. ꝙ de columna in terrã. Anno aũt integro stetit in columna sup vnum pedẽ. Quidam aũt iuuenis astitit ei. anthoni⁹ nomine: qui vidit ꝙ scripsit hec. Juxta ꝓceptũ illius colligebat vermes. q̃ cadebant ad terrã: ꝙ porrigebat illi sursum. At ille ponebat eos sibi in ipo vulnere. ad similitudinẽ iusti iob: dicens. Manducate: qꝺ vobis dñs dedit. ¶ Audiēs aũt basilicus rex saracenorum famã eius: venit ad eũ. Videns aũt illum stantẽ sursum ꝙ orantẽ: subito cecidit vermis de corpe ei⁹. At ille currens aprehẽdit eũ in fide. ꝙ posuit sup oculos suos. Et videns symeõ: ait. Quare hoc fecisti vir illustris. ꝙ me grauasti: Vermis est eñ: ꝺ corpe meo putrido. Et cũ hec audisset rex basilicus: aperiẽs manũ suam. inuenit margaritã pretiosissimaz. Et dixit ad beatũ symeonẽ. Non est vermis putrid⁹: ꝫ margarita ꝓciosissima. Cui ille rñdit. Homo ꝺm fidẽ tuam data est tibi: ꝙ benedicet' in manib⁹ tuis oĩb⁹ diebus vite tue. Et ita egressus est homo ille plen⁹ fide ¶ Post multũ ño tempozis. audiēs mater eius famã de eo: venit videre eũ. sed ꝓhibita est videre eum qz locuz illũ mulier nõ ingrediebat'. Cum aũt audisset beat⁹ symeõ vocẽ matris sue: dixit ei. Sustine mater modicũ tempus: ꝙ simul nos videbimus. si deꝰ voluerit. At illa hec audiēs flere cepit. ꝙ rogare vt eum videret. ꝙ solutis crinib⁹ increpabat eũ dicens. Fili q̃re hoc fecisti: ꝓ vtero quo te portaui saciasti me luctu. ꝓ lactatiõe qua te lactaui. dedisti mihi lacrimas: ꝓ osculo q̃ te osculata sũ. dedisti mihi amaras lacrimas. ꝓ dolore ꝙ labore quẽ passa sum. imposuisti mihi seuissimas plagas. Et tantũ locuta est: vt nos oēs faceret flere. Audiēs beatus symeon vocem genitricis sue posuit faciem suam in manus suas. ꝙ plorauit amare. mãdauitcz illi dicēs. Dña mater. quiesce modicũ tempus: ꝙ videbim⁹ nos in eterna requie. At illa cepit dicere. Per xpm qui te plasmauit. si ē possibile videdi te: in tanto tpe alienum a me. ꝓmitte me videre te: aut si nõ vel vocem tuam audiaz. ꝙ statim moriar qz pater tuus in tristicia ꝓpter te mortuus est Et nunc ne me in ipa amaritudine ꝑdas fili. Hec dicens ꝓ tristicia ꝙ planctu in somnũ uerſa est: habebat aũt tres dies ꝙ tres noctes. nõ cessans depcari eũ Tunc beat⁹ symeon orauit ad dñm. ꝓ illa: ꝙ statim reddidit spm̃. Colligẽtes vero corpusculũ eius: adduxerũt in cõspectu ei⁹. Et ille flens ait. Dñs suscipiat te in gaudio. qz tribulata es ꝓpter me: ꝙ portasti me in vtero mensib⁹ nouẽ. atqz lactasti simul etiaz et nutristi cũ labore. Hec eo dicente mr̃is vultus sudabat ꝙ corpus eius cõmotum ē: nobis oĩb⁹ inspicien

tibus. Ille autez eleuãs oculos ad celum: dixit. dñe deus virtutum qui sedes sup cherubin 7 scrutaris fundamenta abyssi. qui cognouisti ada3 anteq̃ esset. q̃ ꝓmisisti regni celoꝝ diuitias diligentib3 te. q̃ locutus es moysi in rubo ignis. qui bñdixisti abraham patrem nostrũ. qui introducis in paradisu3 animas iustoꝝ: 7 aias impioꝝ mergis in pditõnem. qui duos leones humiliasti: 7 fortia chaldeoꝝ incẽdia mitigasti seruis tuis. qui heliam cozuis deferentib3 escam: pauisti. suscipe aiam ei⁹ in pace. 7 colloca eã in locum patrũ sanctoꝝ: q̃ tibi est potestas in secula seculoꝝ. ¶ Post hos ꝟo dies rursum fecerũt ei columnã bñtez cubitos quadraginta. 7 stetit sup ipsam annos sedecim vsq̃ ad obitum suũ. In quo tempe draco grandis nimis habitabat iuxta eu3 in ptibus aquilonis. vnde nec herba ibidez nascebat. cui etiam intrauit lignũ in oculo dextero. Et ecce q̃dam die veniebat cecus ille draco. 7 trahens se applicuit ad habitaculũ in quo vir dei morabat. tot⁹ in girum se complicãs: quasi veniã poscens humiliatoq̃ capite iacebat. Quez beato symeone intuẽte statim exiuit de oculo eius lignũ habẽs cubitũ vnũ. Videntes aũt omẽs glorificauerunt deũ. tamẽ ab eo fugierunt ꝓpter metũ. Sed bestia ipsa inuolmit se 7 mansit in vno loco immobilis q̃diu oĩs ꝓcessus ꝓtransiret. Deinde surgẽs adorauit ostiũ monasterij fere p duas horas. 7 sic reuersa est in cubile suu3 7 neminẽ lesit. ¶ Mulier quedã sitiens nocte venit ad ydriam aquam bibere: in qua erat puul⁹ serpẽs 7 bibens deglutiuit illum. 7 creuit in vtero eius. Sz multi medici 7 incantatores 7 magi adhibẽtes studium nihil ꝓfecerunt. post aliqđ ꝟo temp⁹ adducitur ad sanctũ symeonẽ. At ille iussit eam poni i terram: 7 de aqua monasterij in os eius mitti. Tũc exclamauit fortiter. 7 statim exiuit de ore eius serpens cuius longitudo erat cubitoꝝ trium. Eadem hora crepuit serpẽs. qui etiã ad multoꝝ testimoniũ suspẽsus est ibi septẽ diebus. Et sana facta est mulier ex illa hora. Virtutes eius q̃uis alicui⁹ facũdia enumerare vix valeat: tñ ꝓout sunt vires oĩno silentio eas tegi minime patiar. Factũ est aũt vt aqua in loco illo non inueniret. 7 totus ꝓplus pclitabat: 7 oĩa aialia p̃ aque penuria. Videns ꝟo sanctus symeon ꝓtritoꝝ eoꝝ: stetit ad oꝛonez. Circa decimaz autem diei horam subito dirupta est terra. 7 factũ ẽ chaos magnũ ab orientali pte ipsius monasterij. 7 inuẽta est q̃ spelunca inestimabilez multã bñs aquã. Tũc iussit fodi septẽ cubitis. 7 ex eo tpe supabũdauit aq̃ in illo loco vsq̃ in pñtẽ diez. Quo in tẽpe expetentes quidaz delonge oꝛonez ipsius 7 opa. meridiana hora diuerterũt paululũ ad vmbraculũ arboris ꝓpter estum ad repausandũ. Cunq̃ sederẽt: ecce subito pregnãs cerua ꝓteribat secus illos: 7 dixerũt ad illã. Per oꝛonez sancti symeonis te cõiuram⁹. modicũ sta vt te comꝓhendamus. Que stetit eadem hora. Apꝓhendẽtesq̃ eam occiderũt 7 ꝓmederũt aliquã ptez ex ea. statimq̃ obmutuerũt: 7 sic veniebãt sicut 7 cerua illa. Currẽtes aũt venerũt ad sctm symeonẽ portãtes coriũ eius. 7 fecerũt ibi duos annos. 7 vix aliq̃n sanitatẽ recipe potuerũt. Iniquũ ẽ eũ peccatũ eoꝝ recitare. Coriũ aũt cerue suspẽderũt ibi ad testimoniũ multoꝝ. ¶ Sz 7 pardus ĩmanis erat in locis illis: q̃ 7 hoĩes 7 aialia interficiebat 7 in giro omia vastabat. Venientes aũt hoĩes loci illius ad sanctũ symeonẽ: nũciauerũt ei q̃ tanta ac talia mala ard⁹ oparet. Tũc scs symeon iussit ꝺ̃ra vel de aq̃ monasterij aspgi in illa loca. Et factũ est. Exquirẽtes ꝟo postmodũ inuenerũt ipm parduz iacentẽ mortuũ. 7 omẽs glorificauerũt deũ symeonis. Quẽcunq̃ tñ sanabat: ꝓcipiebat illi dicẽs. Vade i domũ tuã 7 honorifica deũ q̃ te sanauit. 7 ne audeas dicẽ q̃ te symeon curauerit. ne tibi subito deterius ꝓtingat. 7 ne ꝑsumas iurare p nomẽ dñi: q̃a graue pcm ẽ. ꝫ in me bũili 7 peccatoꝛe iura siue iuste siue iniuste. Quã ob cãm omẽs orientales 7 barbare gentes que sunt in illis regionib3 p eu3 iurant ¶ Latro quidã de antiochia q̃ noiabat ionathas multa mala faciens. cũ a multis ꝑsequeret: nec posset se iam ab illis abscondere. quasi leo a facie mlt̃orum ꝑsequentũ fugiẽs: subito ingressus est monasteriũ. 7 amplexus columnã sancti symeonis: cepit amarissime flere. At ille dixit ei. Quis es aut vñ venisti bõ: aut cur hic introisti: At ille. Ego suz ionathas latro q̃ oĩa mala feci: veni hic penitẽ. Ait itaq̃ sanctus symeon. Taliũ ẽ regnũ celoꝝ. ꝫ ne velis me tẽptare: ne itez inueniaris in scelerib3 ipis q̃ reliq̃sti Hec illo loquẽte: ecce officiales veniebãt ab antiochia dicẽtes. Trade nobis inimicũ 7 maleficũ ionathan: ne subito cõmoueat ciuitas in seditiõez. Bestie.n. pate sunt ad deuozãdum eu3. Rñdit eis scs symeon. Filioli mei ego nõ adduxi eum huc: quo q̃ adduxit eũ maioꝛ nobis ẽ. 7 istis talib3 subueit. etei taliũ ẽ regnũ celoꝝ. Et si potestis intrare rapite eu3 hinc. ego aũt nõ possum: q̃ timeo eũ qui illu3 misit ad me. Audiẽtes autẽ ꝫ viri illi: regressi sunt cum timore magno. 7 renũciauerũt omia antiochie. Sed ionathas latro p septẽ dies amplexãs 7 tenẽs columnam: dicit ad btm symeonẽ. Dñe si iubes ambulaẽ volo. Rñdit illi iustus. Itez in ipsa mala festinas: Dixit illi ionathas. Nõ dñe: ꝫ tps meũ impletuz ẽ Et sic loquẽs cũ eo reddidit spm. Et volẽtes eu3 se pelire iuxta monasteriũ: ecce alij officiales veniebãt ab antiochia ꝓpt̃ illum: 7 ceperũt clamare 7 dicere. Da nobis inimicũ nostrũ: omis. n. ciuitas turbata ẽ ꝓpter illum. Rñdit eis btus symeon. Qui illu3 adduxit venit cũ multitudine celestis milicie: q̃ potẽs est in tartarum mittẽ ciuitatẽ vestrã cum habitatib3 ea. qui etiam hunc reconciliauit sibi. 7 ego timui ne subito occidẽt me. Ne q̃ amplius fatigetis me humilẽ 7 paupem. Et ita cum timore regressi sũt nunciantes omia que viderãt 7 audierãt. ¶ Post paucos ꝟo annos factũ ẽ vno die hoc est sexta sabbati: 7 inclinauit se ad oratiõnẽ: sustinens tres dies. id ẽ sexta sabbato 7 dominico. Tunc ego pauefactus ascendi ad ipsum 7 steti in cõspectu eius: dixiq̃ ad eum. Surge domine benedic nos: quo populus tres dies 7 tres noctes habet: expectãs benedictoꝛ a te. Et non respondit mihi. Et rursus aio ad eum Quare me cõtristas domine: aut q̃d offendi. Supplico mitte mihi manũ: aut forsitan iam a nobis migrasti: Et sentiens q̃ non loquebat mihi: cogitaui vt nulli dicerem. quia timebam illũ tãgere. Et stãs

quasi hora media inclinaui me ⁊ posui aurem meaz ad auscultandum. ⁊ non erat flatus nisi tm̃ q̃ odor multoz aromatũ ascendebat de corpe eius. ⁊ sic intelleri qz requieuit in dño. Et hebefactus planxi amarissime. ⁊ inclinãs me osculatus sum oculos eius ⁊ barbam complexus crinesq; capitis eius. ⁊ increpans dixi. Cui me dñe derelinquis: vel vbi requirã tuam angelicam doctrinã: Quale responsum reddam pro te: aut cuius aĩa respiciat columnaz sine te ⁊ non lugeat: Quale responsum reddam infirmis q̃ veniunt ⁊ requirũt te hic ⁊ nõ inueniunt: Quid dicaz aut quid loquar ego humilis: Hodie video te: crastina vo considero ad dexteram siue ad sinistram ⁊ non inuenio te. Aut quo amictu operiã columnã tuam: Heu me q̃ veniũt aliqui delonge q̃rentes te: ⁊ nõ inueniũt. Et p̃ multa tristicia obdormiui. Statimq; apparuit mihi dicẽs. Non derelinquam columnã banc nec locum ⁊ montẽ hunc benedictum: in quo illuminatus sum. sed descendẽs satisfac populo: ⁊ annũcia de me antiochie secrete ne tumultus fiat in pplo. Ego.n. requieui sicut dñs voluit. tu autez ne cesses ministrare in hoc loco: ⁊ reddet tibi dñs mercedez in celis. Sed nec molestus tibi sim. Exurgens autem a somno panefactus dixi. Dñe memento mei in requie sancta tua. Et subleuans vestimenta eius: pcidi ad pedes eius. ⁊ osculatus sum vestigia illius. ⁊ tenẽs manus eius posui super oculos meos dicẽs. Benedic obsecro mi domine. Et itez fleui ⁊ dixi. Quales reliquias tollã a te in memoriã: Et hec dicẽs motuz ẽ corpus illi⁹. ego autẽ timui tangere eum. ¶ Et vt nemo sciret discẽdi celeriter: ⁊ fidelem fratrẽ misi antiochiã ad epm. Et statim veniens cuz tribz episcopis. ⁊ cũ illis Arbazius magister militũ cũ suis: tetendẽtes cortinas circa columnaz eius defixerunt vestimenta sua. Erant autem conficta ab auro. Et deponentes eũ iuxta altare ante columnã. colligentesq; se aues volabant sup columnaz: clamantes ⁊ quasi lugentes. ita vt omẽs viderẽt. Planctus etiã populi ⁊ iumẽtorum resonabat p miliaria septem. ß ⁊ mõtes ⁊ cãpi ⁊ arbores cõtristati sunt circa loca illa. vbiq; enim nebula tenebrosa facta est p circuitũ. Ego autẽ cõsiderabam angelum venientẽ ad visitandum eum. Circa horam septimã seniores septem loquebãtur cum angelo. vultus cui⁹ erat sicut fulgur: ⁊ vestimẽta sicut nix. Et vocez eius in timore ⁊ tremore tam diu consideraui q̃diu audire potui. quid tamen fuisset ignoro. Cum aũt iaceret sanctus symeon in feretro: volens papa antiochie de barba illi⁹ p benedictione aliquid cõtingere. extendit manũ statimq; arefacta est. multeq; obsecratões ⁊ oratões fiebant ad deum p eo. ⁊ sic restituta est manus eius. Supponentes aũt corpus feretro: cum psalmis ⁊ hymnis duxerunt antiochiam. Omis aũt pplus qui erat per circuitũ regionis illius: plangebat q̃ patrociniũ tantaz reliquiaz tolleret ab eis. ⁊ q̃ episcopus antiochie iurasset: vt nemo tangeret corpus illi⁹. Venientes vo in quintũ miliariũ ab antiochia in vicũ qui vocat meroe: nullus potuit monere eum. Tũc quidam homo annis quadraginta surdus ⁊ mutus subito cecidit ante feretrũ: ⁊ cepit clamare ⁊ dicere. Bene veniſti serue dei: tuus.n. aduẽt⁹ me saluauit. ⁊ si meruero viuere: ego tibi seruiã oĩbus diebz vite mee. Et eleuans se apprehendit vnum de burdonibus qui portabant feretrũ. statimq; mouit se de loco isto. Et ita sanus factus est hõ ex illa hora. Hec catũ autez homis illius tale erat. Hic amabat vxorem alienam. ⁊ volens eaz adulterare non potuit. et mortua est ⁊ posita in monumẽto. At ille iuit ⁊ violauit sepulcrum eius. statimq; obmutuit ⁊ surd⁹ factus est. ⁊ obligatus ẽ in illo loco annis quadraginta. Tunc exeuntes omẽs de ciuitate antiochie: iusciurant sup argentum ⁊ aurum corpus sancti symeonis: cum psalmis ⁊ hymnis. ⁊ cuz multis lampadibz portauerũt in ecclesiam maiorez. ⁊ inde in aliam ecclesiam que vocat penitentia. Multe etiam virtutes fiunt ad sepulcrũ eius: magisq; in vita sua. ⁊ hõ qui sanus factus est: ibi seruiunt vsq; in diez mortis sue. Multi autez obtulerũt thesauros episcopo antiochie p fide: poscentes reliquias de corpe ei⁹. sed ꝓpter iusiurandũ minime prestitit. Ego humilis et peccator antonius: inquantũ potui lectionem hanc breuiter exposui. Beatus autez qui habet illaz scriptam in libro. ⁊ legit in ecclesia ⁊ in domo dei. ⁊ cum memoriã eius fecerit: mercedez ab altissimo recipiet cui est honor potestas ⁊ virtus in secula seculorum amen. Eius depositio sexto kal. augusti celebratur.

Explicit vita sancti symeonis heremite.

¶ Incipit vita sancte Eufraxie virginis.

IN dieb⁹ theodosij impatoris pissimi: fuit vir quidam in regia ciuitate senator noĩe antigonus. eratq; impatori genere ⁊ societate conũctus. sermone sapiẽs simul ⁊ ope. ⁊ bona sp precipue suadẽs: vt pie romanis legibus licie negocia gubernaret. Erat autez ⁊ compassibilis hõ: cunctis necessaria prebens. Diligebat q̃ euz princeps non soluz tanq; parentez ac senatorez: sed etiã tãq; xpianuz ⁊ pium: ⁊ semp consilia vtilia ꝓferentem. Erat aũt hic locuples vehemẽt. ita vt ciuitas regia alium diuitijs. sermone ⁊ ope similez non haberet. Hic accepit vxorẽ ex genere ꝓprio: ex eodẽ impiali sanguine descẽdentẽ: cui nomẽ eufraxia. mlier religiosa ⁊ timẽs dñz nimis. ⁊ eccie vacãs. ⁊ offerẽs deo pces cuz lacrimis. Hec multos in ope dei fecit idoneos. multasq; oblatões i ecclesijs ⁊ sanctuarijs offerebat. vehemẽt eaz diligebat impator ⁊ augusta. precipue q̃ ex eoz genẽ erat: necnõ ⁊ moribz cõposita ⁊ honesta ⁊ valde religiosa. Nata est autem eis filia: ⁊ vocauerũt eã noĩe matris sue eufraxiam.

¶ Cũq; habuissent banc filiã: vna diez dixit antigonus eufraxie. Hosti sozor mea eufraxia: qz nihil est ista vita. nihil diuitie. vanitas h⁹ seculi tẽpalis. In octoginta nãq; annis bois tps implet cuz ruina. diuitie aũt in celo reposite: in infinita seculoz secula timẽtibz deũ manẽt. ⁊ priuamus nos illis diuitijs: mũdanis cogitatõibz obligati. ⁊ in fallacia positi tpalium diuitiaz: dies nostros frustra cõsumim⁹ nihil aĩabus nostris vtiliter acq̃rentes. Audiẽs autẽ hec eufraxia: dixit antigono viro suo. Et quid iubes dñe mi vt faciamus: Cui dixit antigon⁹. Una

filiã p deum acquisiuim⁹. 7 sufficiat nobis. 7 nequaq3 vltra cõueniamus infelicitati 7 miserie scl'i. ¶ Audiens hec eufraxia: consurgẽs extendit man⁹ ad celum. 7 ingemiscens dixit viro suo antigono. Benedictus deus qui dignũ te fecit timore suo: 7 ad cognitionez veritatis adduxit. Vere dñe: sepius supplicaui deo vt cor tuũ illumiaret: 7 mentẽ tuam pro hac causa faceret eluescere. ꝫ hoc tibi pandere nõ presumpsi. Quia ꝯo ipse fecisti principiũ: iube me vt loquar. Cui dixit antigonus. Dic soror mea qđ vis. Rñdit. Nosti dñe meus: q3 ante multas generationes apl's testat': 7 dixit. Temp⁹ breue ẽ: decetero vt qui habẽt vxores tanq3 nõ hñtes sint. deficit.n.h⁹ seculi cupiditas. Ad quã vtilitatẽ erũt ista pecunia: 7 tanta abundantia possessionũ: Nihil eorum est qđ nobiscũ poterit descendere in infernuz. Cum bono ergo consilio tuo festina multa dare pauperib. vt nõ illud consiliũ qđ tractasti inueniat' infructuosuz. Audiẽs hoc antigon⁹: glorificauit deũ. ¶ Cũ igit' adeptus eẽt optimã ꝓuersatõz: 7 multa paupibus erogasset antigonus. vnũ solũmodo annum viuẽs post3 sue renũciauit vxori. vitam suam pie disponẽs: cõpleto anno defunctus est. 7 sepult⁹ in pace. Tunc imperator pariter 7 augusta fleuerũt eũ tanq3 ex eor genere descendentẽ: virũ iustum et religiosum. Compatiebãtur.n. 7 eufraxie. non soluz tanq3 ꝓprie consanguinee: ꝫ etiã q3 erat iuuencula. Duob3 nãq3 annis 7 tribus mensib3 vixit cum viro suo. nam vno anno ex cõstituto ab alterutr abstinẽtes: sicut fratres vixerũt. ¶ Igit' sepulto antigono ab imperatore 7 augusta multũ consolabat' eufraxia Illa ꝯo sumens ꝓpriã suã filiã dedit eam in manus imperatoris 7 augste. 7 ꝓstrata ad pedes eor: cum clamore 7 magno gemitu dixit. In manus dei 7 vestras hanc orphanam nũc cõmendo. Memoriaz ꝯ hñtes antigoni: qui fuit vester: suscipite eã atz tuemini. 7 estote ei in loco patris 7 matris. Multa siq3 dez flumia lacrimar 7 voces miserũt audientiũ: ita vt etiã principes lugerẽt. ¶ Post paucũ ꝯo tempus a luctu aliquãto quiescentẽ antigoni: suasit imperator ei. vt filiam suã eufraxiã cuidaz senatoruz ditissimo daret vxorez. Et factũ est vt arras eufraxia accipet. Susceptis arris puelle etas expectabatur. Erat.n. nimis infantula qñ suscepit arras: q̃i ãnor q̃nq3. Post aliquantulũ temp⁹ ꝯo cogitauit ipe senator: vt vxorẽ antigoni sibi crederet copulari. et p ꝓces aut p mulieres matronas ꝓsuasit auguste: vt sine noticia principis mitteret: 7 eufraxie cõiugij ꝯba nunciaret. Que cũ audisset: amare fleuit. 7 dixit mulieribq̃ fuerãt destinate. Ue vobis in futuro seculo: que mihi talia ꝓsuadetis: 7 ad talia cõcurritis cõtra mulierez que ꝑm deũ viuere festinat. Recedite a me: qñ extranẽã congregatõz viaz nũc egistis. Ille ꝯo deformate discedẽtes: nunciauerũt auguste que gesta sunt. Cognoscẽs aũt imperator qđ factũ fuerat: grauiter inuectus ẽ in augustã. 7 indignatus aduersus augustã dixit. Vere augusta extraneam rez ab hac cõuersatione feci'sti. hec sunt opar̃ pi ane auguste: Sic ꝓmisisti deo pie regnare: Sic recordaris antigoni: qui nobis sp vtilis ꝓmansit: Alienã rem nostro impio egisti. q̃ mulierez in puellari etate constitutaz: que pene solũmodo vno ãno cuz viro vixit. 7 mox ex constituto ꝓpter celeste regnum se ab vtriscq3 sepauerunt. tu rursum ad munduz redire compellis: 7 neq3 timuisti deum hanc iniquitatem volens facere. Quis satisfaciet homĩbus: q̃a non per me factum est boc: Indecentez 7 incõgruam feci'sti rem. qđ nec oportuit vt meuz audiret imperium ꝓpter sincerissimũ meũ amicũ maxime antigonum. Audiens hec augusta: 7 vultum nimie confusionis mutans. sicut lapis fere per duas horas sine voce ꝓmansit. Et facta est magna tristicia inter imperatorem 7 augustam ꝓpter eufraxiam antigoni coniugez. ¶ Tunc eufraxia agnoscẽs: quia magna tristicia ꝓpter eam inter imperatorez 7 augustam fuisset effecta. vultu oĩno demisso tristis facta est vsq3 ad mortẽ. 7 de ciuitate volebat discedere. Cũc flẽs acriter: dixit eufraxie filie sue. Filia mea habemus ĩ egypto copiosam magnãq3 substantiaz. veni eam⁹ illuc: 7 visitem⁹ patris tui possessiones. 7 mea omĩa tua sunt filia mea. Tunc ergo cum filia sua eufraxia de regia ciuitate discessit principe nesciente. 7 venit in egyptuz. illic quoq3 morabat': 7 sua p̃dia crebro visitabat. Et ꝓfecta est in interiorez thebaide cum ꝓcuratoribꝫ suis atq3 mĩstris: hñtibꝫ curã suar rerũ. Que etiã illic vacãs in sanctuarijs. 7 multas oblatõnes illic offerẽs p monasteria viror ac mulierũ 7 multas pecunias erogabat. ¶ Erat aũt monasteriũ mulier in vna ciuitate hñs arcbitria centum triginta. de quib3 magnas 7 mirabiles virtutes hoĩes p̃dicabãt. In illo nãq3 monasterio nemo gustabat vinũ. nulla illar pomũ edere aut vuas aut fic⁹: aut aliqd hmõi bonor q̃ terrena nascunt' vbertate: gustabat. Quedã autẽ ear abrenunciãs seculo: neq3 oleum edere volebat. quedã ear a vespa vsq3 ad aliã vesperã ieiuniũ ꝓtrahebãt. alie ꝯo post biduuz edebant. alie ꝯo post triduũ. Nulla ear pedes suos abluebat. aliquante ꝯo audientes de balneo loqui: irridentes. ꝓfusionez 7 magnaz abominatiõez se audire iudicabãt. que neq3 auditũ suũ hoc audire patiebant'. Unaquaq3 ꝯo ear stratũ ĩ terra habebat. cilicĩũ puulũ vni⁹ cubiti latitudinis: 7 lõgitudinis triũ. 7 paululũ ĩ ipis requiescebãt. Erãt aũt 7 vestes ear de cilicio vsq3 deorsuz obstringẽtes pedez extremitates. Quantũcunq3 poterat vnaq3q3 laborabat. Et cũ aliquã ear aliq̃n ꝓtigerat infirmari: nõ ei fomentũ aut adiutoriũ medicine ꝓferebat'. ꝫ si quã ꝓtigisset egrotari: tanq3 maximã bñdictiõz a deo accipiebat. 7 tolerabat languorez donec eam medicia dñica ꝑueniret. Nulla ear ianuas exiebat Erat aũt ianuatrix p quã rñsa oĩa fiebant matura multeq3 sanitates ibi fiebãt. Hanc quidez eufraxia diligẽs consiliũ sanctar mulier: ꝓpter mirabilẽ conuersatõz ear sepius ad ipsum monasteriũ ꝓgebat: thymiaq3 illic offerebat 7 cereos. ¶ Una q̃dẽ dierũ rogabat abbatissaz 7 priores monasterij dicens eis. Paruaz bñdictõz volo absq3 terrore vestro ꝑbere. reddituũ auri viginti aut triginta libraruz: vt oretis p ista famula vestra: 7 p antigono patre ei⁹ Cui abbatissa rñdit. Domĩa mea matrona: ãcille tue nõ egent redditib3 neq3 pecuniã concupiscunt. Propterea nãq3 omĩa reliquerũt. 7 cuncta despi-

ciunt in hoc seculo: vt eternis bonis frui mereantur
7 nihil possidere volunt: ne a celesti regno priuent.
Sed ne te contristez aut sine fructu dimittam: pau
cum oleū ad candelas 7 thymiama in oratoriū con
fer. 7 hoc erit nobis p mercede iusticie. Et his obla
tis: rogabat eufraxia abbatissam vt omnes sorores
orarent p antigono 7 filia eius eufraxia. Una xo
die eufraxie infanti abbatissa dixit tēptādo. Do
mina mea eufraxia: diligis monasteriū nr̄m 7 omēs
sorores: Illa rn̄dit. Etiaz dn̄a: diligo vos. Dixit ei
abbatissa rurs̄ū cū ioco. Si nos diligis: esto nobiscū
in nr̄o scemate. Cui infantula dixit. Vere si nō con
tristat mater mea: vlterius nō egrediar de loco isto
Cui abbatissa dixit. Inter nos 7 sponsum tuū: quē
plus amas: Puella dixit. Neq; illū noui: neq; ille
me. vos aūt noui: 7 vos amo. Dicite mihi. Vos aūt
quez diligitis: me an illuz: Ille xo dixerūt. Nos te
diligim9 7 xp̄m nostrū. Puella xo rn̄dit. Ego xo
7 vos diligo 7 xp̄m vr̄m. Sedebat xo eufraxia mr̄
eius: 7 fluminū lacrimar̄ ei9 nō erat modus. Liben
ter enim audiebat verba puelle abbatissa: quia cum
esset etate infantula talia loquebat. Nondū. n. se
ptem annos impleuerat: dum cū abbatissa loquere
tur huiuscemodi verba. Tūc ingemiscens mater: et
amare deflens ad filiam suā dixit. Filia mea veni p
gamus ad domū: qz iam vespa est. Cui puella dixit
Ego hic maneo cum dn̄a abbatissa. Dixit abbatis
sa puelle. Vade dn̄a in domū tuā: non potes h̄ ma
nere. Non quisq; manere pōt hic: nisi se deuouerit
xp̄o. Cui puella rn̄dit. Vbi est xp̄s: Illa gratanter
ei dn̄icaz imaginez demonstrauit. Pergens autez
eufraxia: osculata est dominicā figurā. 7 quersa di
xit abbatisse. Vere 7 ego voueo me xp̄o meo: 7 vl
terius cū dn̄a mea nō vado. Dixit ei abbatissa. Fi
lia non habes vbi hic maneas: 7 nō potes hic manē
Puella dixit. Vbi vos manetis: 7 ego maneo. Et
cum iam vespa esset: 7 multum mater eius coegisset
atq; abbatissa vt ambularet: nequaq; potuerūt eā
tollere de monasterio. Multū ergo crebris diebus
mater eius atq; abbatissa ei blandiebant: 7 persua
dere nequiuerūt vt de monasterio potuisset eaz ex
pellere. Nouissime xo dixit abbatissa puelle. Filia
si vis hic p̄manere: lr̄as habes discere 7 psalteriū. 7
vsq; ad vespam habes ieiuniū ducē: sicut vniuerse
sorores. Puella dixit ei. Ego 7 ieiuniū 7 oīa disco:
solūmodo dimittite me hic eē. ¶ Dixit ergo abba
tissa matri ei9. Dn̄a mea matrona: dimitte hāc pu
ellā hic. video. n. qz gr̄a dei illuxit in ea: 7 iusticia pa
tris 7 honestas tua. 7 oīones vtrozūq; vestrū eter
nam vitam p̄uidere ei noscunt. Surgens igit eu
fraxia 7 assumēs filiam suā: ad dn̄icam eā imaginez
adduxit. 7 extendēs manus ad celum cū magno cla
more 7 fletu clamauit: dicēs. Dn̄e ih̄u xp̄e habe cu
rā h9 infantule: qz te p̄cupiuit: 7 tibi se cōmēdauit.
Et cōuersa dixit ad filiaz suam. Eufraxia filia mea:
deus q̄ fundauit immobiles mōtes: 7 te q̄z in suo ti
more confirmet. Et cū hec dixisset: in manibꝫ eā tra
didit abbatisse. 7 deflens pectusq; suū tundens: ita
recessit a monasterio vt oīs cōgregatio cū ea ploza
ret. Alia xo die abbatissa sumens eufraxiā intro
duxit eā in secretariū. 7 facta ozone sup eam: induit
eam indumento monachali. 7 extendēs man9 ad ce
lū p ea supplicauit: dicens. Rex seculoz qui i ea ce
pisti opus bonū: tu p̄fice hoc in pace. da vt ambu
let p̄m nomen tuum: 7 fiduciam inueniat in conspe
ctu tuo semp ista infantula. Tūc 7 eufraxia mr̄ eius
orans dixit. Filia mea amas h̄ scemate vestiri: Cui
eufraxia dixit. Vtiq; mat̄ mea. qz sicut agnoui ab
abbatissa: 7 dn̄e sorores dixerūt. hoc scema p arris
p̄bet diligentib⁹ se dn̄s ih̄us xp̄s. Cui mater sua
dixit. Cui desponsata es: ipse faciat te thalamo suo
dignā. Et hoc dicens 7 orans p filia sua: valedixit
abbatisse 7 sororibus. 7 osculata est filiā suā. 7 egres
sa circa mozē circuibat p̄bēs pauperibus quod in
digebant. ¶ Vbiq; aūt diuulgabat eufraxie opti
cōuersatio: quantū conferret monasterijs 7 vene
rabilibus locis. ita vt imp̄ator audiret. 7 omīs senatus
eam nimis amarent atq; glorificarent deū. Audie
bant enim q̄ nec piscem gustaret: nec vinum bibe
ret. Sed post tanta dona que vniuersis conferebat
7 gloriam. a vespera vsq; ad vesperam ieiunium fa
ciebat. aliquando sumens legumen: aliquando bo
lera. Post paucos autem dies euocans abbatissa
matrem puelle: dixit ei secrete. Domina aliquā rem
volo tibi dicere: non te conturbet. Cui respondit.
Domina mea quod iubes dic. Dixit abbatissa. vi
di enim in somnis antigonum virum tuum in ma
gna gloria constitutum. 7 rogauit dominuz hiesum
xp̄m: vt egrediaris de corpore tuo 7 deinceps sis cū
illo. 7 fruaris illa gloria quam antigonus meruit vir
tuus p̄pter optimā vitam suam. Audiens autē hec
reuersa est in domuz suam matrona vt religiosa fe
mina. 7 non solum nō est turbata: sed leticia magna
gauisa est. Orabat enim vt ab humana vita disce
deret: 7 deinceps esset cum xp̄o. Et mox vocās filiā
suam: dixit ad eam. Filia mea: sicut mihi dictum est
a domina mea abbatissa. vocauit me xp̄s: 7 appro
pinquauerunt dies obitus mei. Ecce omēz substā
tiam meaz 7 patris tui dedi in manus tuas. dispen
sa eam pie vt celestem possis habere hereditatem.
Audiens hec eufraxia a matre sua: cepit ingemiscē
7 flere dicens. Ue mihi quia pegrina sum 7 orpha
na. Dicit ei mater sua. Filia habes xp̄m: nec pegri
na es nec orphana. habes 7 dominā abbatissaz pro
matris officio. Vide filia. festina quod p̄misisti ad
implere. Deum time 7 omnes sorores honora: ser
uiens eis cum omni humilitate. Nunq; i corde tuo
cogites: de sanguine regio sum. nec dicas: debēt mi
hi seruire. Pauper esto in terra: vt in celo diteris.
Ecce omnia sub manibus tuis habes. Possessio
nes 7 pecunias in monasterium confer p patre tuo
7 pro me: vt inueniamus misericordiam apud deuz
7 liberemur ab eterno supplicio. Hec p̄cipiens fi
lie sue: tercia die defuncta est. 7 sepelierunt eā i mo
nasterio in monumento. ¶ Audiens imp̄ator. quia
mortua fuisset eufraxia vxor antigoni: euocās sena
torem cui desponsata fuerat filia ei9: indicauit ei di
cens. quia puella conuersa est i monasterio. Ille xo
rogauit imp̄atorem: vt per veredarios scriberet pu
elle. eiq; p̄cipet: vt ad ciuitatez veniret 7 nuptias
celebraret. Suscipiens aūt eufraxia imp̄atoris epi
stolam: manu p̄pria aliam ep̄lam rescripsit. Iic h̄ūtē

Domīe impator suades ne ancille tue vt respuam xp̄m: z homī corruptibili z vermibus consumendo coniūgar. que hodie est z cras nō est: Absit ab ancilla tua: vt hanc iniquitatē faciam. Quapropt̄ impator dñe: nō vlterius vos vir ille fatiget. ego enim xp̄o consensi: z impossibile est euz me negare. Sed supplico potestati vre: vt memoriā parentū meorū habeatis. Idcirco tolle omēz substantiā z dispēsa pauplb: simul z orphanis. z da vniuersis ecclesijs. Noui. n. qz recordaberis parentū meox: maxīe patris mei. Audiui. n. qz in palacio nunq̄ a te diuidebat. Hox g̃ recordatōz habēs: substantiā hāc bñ dispone. Omēs cōstitutos sub iugo seruitutis manumitte: z eis legitima concede. Manda actoribus patris mei: z omne debitū dimittant agricolis qō a die patris mei vsq̄ ad hāc diē reddebāt. vt sine sollicitudine meax terrenax rex consistēs: xp̄o sine q̄libet seruire valeā impedimēto. cui aīam meā p̄mendasse cognoscar. Orate p ancilla vra: tu z augusta vt mereat xp̄o seruire put dignat ancillam suam. Deinde signans epl'am: veredario dedit. Qui reuītens obtulit impatori relegendā epl'am. Quaz soluens z relegens in secreto cum augusta. multas lacrimas ambo effuderūt: nimis orantes p eufraxia. Mane autē facto: cōuocans impator oēz senatum z patrez pariter eufraxie sponsi: iussit corā epl'az legere. Illi xo audientes epl'am: omēs sunt lacrimis repleti. z velut ex vno ore dixerūt. Vere dñe impator: filia est antigoni z eufraxie gen' tuū: z ex sanguine eius est hec puella. Vere religiosox parentū: religiosa est filia. sancte radicis: sanctus ē ram'. z oēs quasi ex quadā p̄cordia glorificauerūt deū. z p puella pariter orauerūt. z nequaq̄ vlterius senator ille visus est importun'. ¶ Impator g̃ cūcta disponēs pie. z res puelle bene distribuēs: z ipe defunct' est. z cuz suis patrib' sepultus est in pace. Eufraxia xo magnificabat: z bm deū cōuersabat abstinens vltra mensurā suā. Erat. n. annox duodecim: z ad certamīa se fortit' exercebat. Et primū quidē a vespera vsq̄ ad vesperam comedebat. deinde post biduū. postea post triduū. Nulla alia preter illaz triclinia mūdabat. z cubicula sororx externebat. aquā ad coquinā ipsa portabat. ¶ Hec aūt consuetudo erat in monasterio. Si qñ cōtigerat aliquā sororem temptari a dyabolo p somnū: mox abbatisse pandebat. illa xo cū lacrimis deū postulabat: vt dyabol' ab ea recederet. iubebatq̄ vt lapides portaret. z sb stratū sub sago: cinerez sup cilicium spargeret. z ita worabat vsq̄ ad decimū diez. Una xo dierū ipsa a dyabolo temptata est: z supposuit stratui suo cinerem. Videns aūt abbatissa cinerē sub stratu eufraxie: risit. z ait ad vnā sororuz seniorē. Vere h̄ puella temptari cepit: z orans abbatissa dixit. De' q̄ creasti eam bm tuā voluntatē: tu eam in tuo timore confortа. Et vocās eā abbatissa: dixit ad eā. Quare nō indicasti mihi temptatōz dyabolicā: Illa xo cadens ad pedes abbatisse dixit. Ignosce mihi domina mea: qz cōfusa sum indicare tibi hāc causam. Dixit ad eā abbatissa. Filia mea. ecce pugnare cepisti: viriliter age vt vincas z coroneris. Post paucos xo dies denuo temptata est. z narrauit alicui sororī noīe iulie: que multū diligebat eufraxiā. q̄ etiā in certaminib' eā exercebat. Dixitq̄ ei iulia. Domina mea eufraxia. nō abscōdas hoc abbatisse: bñ refer h̄ vt oret p te. Omēs ergo temptamur a dyabolo: bñ speremus in xp̄i nomie qz vincimus eū. Ergo sororx mea nō moreris: sed indica abbatisse causam. z noli confundi. Audiens aūt hec eufraxia: gr̄as egit iulie z dixit ad eā. Adiuuet te de' sororx: qz edificasti me z meā aīam cōfortasti. Vere ingredior: z cām dñe abbatisse p̄nuncio. Dixitq̄ iulia. Etiam sic fac. vt oret p te: z adiūciat tibi abstinentiā. Illa xo ingrediens indicauit abbatisse causaz. Dixitq̄ ei abbatissa. Non ptimescas filia omne bellū dyaboli: quo contra nos nitit'. Certa igit' fortiter immobili aīo: z nō prevalebit aduersum te. Multū. n. ab eo temptanda es: sed certa vt vincas. vt victorias z triumphos accipias a sponso tuo xp̄o. z quātū potes adiice abstinētie tue. Qui. n. p̄cipue decertat: p̄cipue dona p̄cipiet. Post aliquantulū xo tpis spacium: interrogauit eā abbatissa dicens. Post quot dies comedisti filia: Puella dixit. Post tres dies domina mea. Dixit ei abbatissa. Adiice adhuc vnū diez. Illa xo iussionē eius cū leticia magna suscipiēs discessit. Cunq̄ facta esset annox viginti: etate cōfortabat' z p̄valebat. Erat. n. nimis speciosa tāq̄ vera matrona z sanguine regio p̄creata. Denuo siq̄dez temptata indicauit abbatisse causaz. Dixitq̄ ei abbatissa. Noli timere filia: deus tecum ē. Erat autez in aula monasterij aceruus lapidū. ¶ Volēs autez abbatissa temptare eufraxiā: z ad matris p̄uocare obedientiam: dixit ei. Veni filia mea. istos lapides transporta hinc: z pone eos iuxta clibanū. Eufraxia xo mox accessit lapides transportare. Erāt autem z grandes lapides inter eos: quos due sororex vix poterāt agitare. Illa xo sup humeros suos arripiebat eos: nullo adiutorio opus habēs. Erat aī iuuenis z valde fortis. nec dixit abbatisse: adiuuet me alia sororx. nec dixit: grandes sunt lapides: nō p̄ualeo. nec p̄tradixit. nō dixit: ieiuna sum z deficio z opus hoc grande est. sed cū fiducia iussionez p obedientiā adimpleuit. Alia xo die dixit abbatissa ad eam. Non est iustum vt lapides isti iuxta furnū sint positi: bñ reporta eos in locū suū. Illa xo denuo cōfidēter iussionē abbatisse sue cōpleuit. Hoc g̃ op' viginti dies iussit eam facere: vt patientiā ei' p̄probaret. Omēs itaq̄ sororex videbāt qō fiebat: z puelle obedientiā admirabant'. alie quoq̄ sororex deridebant. alie acclamabant: viriliter age eufraxia.

Triginta xo dies impleti sunt. Denuo diuini operis celebratione facta. die quadaz p̄gente eufraxia vt lapides portaret: dixit ei abbatissa. Dimitte filia hoc ministeriū: z tolle farinaz z consperge z coque panes in furno. vt inueniaris ad vesperum in ministerio sororum. Illa xo cuz magna leticia z gaudio iussa compleuit. Rursus dyabolus inueniens eam vacantem: huiusmodi temptatōz immisit. q̄ quasi ille senator cui fuerat desponsata: supueniens cum auxilio multo abstraheret eam de monasterio. z ea sublata abiret. Que cum iaceret in cubili suo: violenter p̄clamabat. Abbatissa xo z alie sororex exp̄ gefacte: audierunt eius violentie vocem. z excitan-

tes eam dixerunt. Unde est tibi hec anxietas filia? Illa vo repete somniū recitauit. Abbatissa vo excitans sorores: stetit in oratione. Post completum vo ministerium vsq; ad horam terciam tenens codicē eufraxia stabat legens sedentibꝫ. z postea stās ad horam terciam in ministerio. Post completōez vo tercie mox eufraxia sororibus necessaria preparabat. mundiciam in triclinio faciens. z lectos sternens. aquam implens et ad coquinam portans. ligna frangens z legumina coquens. farinam conferimentans z coquens panem in clibano. Et duz hec omnia faceret: nec in nocturna psalmodia deerat. nec in tercia. nec in sexta. nec in nona. nec in vespera. Nam postq̄ compleuit vesptinas orationes: p se ministerium faciebat in ferendo. Cum qua etiam z laborabat iulia. satis enim diligebat eufraxiam.

Denuo siquidez dyabolus p somnum vehemēter eam temptans: ei certamen immisit maximuz. Que mox anxietatis sue certamen abbatisse confessa est. Pro qua dum oraret abbatissa: dixit ei. Filia mea eufraxia: tempus certaminis est. vide ne molliat dyabolus mentem tuam: z perdes laborez tuum. Adhuc enim paruo tempore dimicans tecum: dum fuerit supatus a te: rursum effugiet. Dicebatq; ei simul z iulia. Domina z soror mea. si modo ei non repugnamus z vincim⁹: in senectute quale bellū cum eo faciemus? Cui respondit eufraxia. Uiuit dominus soror iulia. quia si mihi precepit abbatissa: non gustabo in tota septimana panes: donec euz domino adiuuante vincam. Cui iulia dixit. Si tu hꝫ potes implere in terra: beata eris in celo. In isto nāq; monasterio nulla potuit sine cibo totaz septimanā permanere: nisi domina nostra abbatissa. Tunc ingressa eufraxia. nunciauit temptationez dyaboli p somnum abbatisse. eamq; rogauit vt ei precipet q̄tenus totam ebdomadam sine cibo persisteret. Cui abbatissa dixit. Fac quicquid tibi videris facile esse filia mea. Deus qui creauit te: confirmet te: z cōtra dyabolum donet tibi victoriam. ¶ Cepit igitur eufraxia totam septimanam ieiunare. z neq; p lalendi officium dereliquit: nec sororum ministerium. ita vt omnes tolerantiam ipsius mirarent: z pulcritudiez simul z iuuentutem etatis. Dicebant autez queda de collegio earum. Habemus hodie annuz custodientes eufraxiam. z sedentem eaz nō vidim⁹ neq; p diem neq; p noctem: nisi solum quando requiescebat in loco suo nocte. Nunq; enz sedit vel quādo etiam panem comedit. Omnes ergo sorores diligebāt eufraxiam: quia se ita humiliter exercebat. z cum studio famulatum sororibus exhibebat: dū precipue [illegible] de sanguīe impiali descēderet. Pro qua re in terra humis pro ea orantes: rogabāt dñm vt saluaretur. ¶ Fuit autem inter eas quedam nomine germana: quaz dicebant ex ancilla ortā. Hec inuidiam habens aduersus eufraxiā: insurrexit aduersus eam in coquina secrete: z dixit ei. Dic eufraxia. Ecce tu semel in septimana comedis hm regulam abbatisse. z nos hoc non possumus adimplere. Si coacte fuerimus ab abbatissa: quid faciemus? Cui eufraxia respondit. Domina mea: domina nostra abbatissa dixit. vt vnaquaq; sicut potuerit: decertet. Non enim sine necessitate mihi hoc iugū imposuit. Dixit ei germana. Impostrix z omni callidi tate plena. quis nesciat: quia sub ingenio hoc agis. vt post pausatōz abbatisse tu ei succedas? Credo in xpo q̄ te nunq; dignabit ad abbatisse venire locum. Audiés hec eufraxia: pstrauit se ad pedes ei⁹ z dixit ad eam. Ignosce mihi domina mea: z ora p me. Cognoscens autez abbatissa q̄ fuerat factum germanam coram omnibus vocauit: dixitq; ei. Ancilla nequam z a deo extranea. quid tibi nocuit eufraxia: q̄ festinasti studium eius obrumpe? Aliena es a sororū concilio. indigna es a ministerio. z coniugio sororum extranea. Cui multū supplicabat eufraxia: quatenus illi venīā largiret. z non eam flexit do nec implerent dies triginta. Tricesimo vo die. videns eufraxia: quia nil rogando pficeret. assumens secum iuliam z seniores feminas monasteriū: deposcebat vt rogarent abbatissam quatenus ei reconciliaret. Quo facto euocauit eam abbatissa coram omnibus: dixitq; ei. Nonne diiudicasti i corde tuo vt studium puelle huius abscinderes. nec cogitasti: quia dum esset matrona z ex impiali genere constituta: humiliauit semetipsam z pter deum seruiuit tibi. Omnibus ergo rogantibus pro germana: placata est. ¶ Tunc dyabolus contra eufraxiam certamina non cessabat committere. Nimis enim furebat contra eā: z cito perduci volebat ad finē. Una quidem dierum cum ad hauriendam aquam descēdisset ad puteum: arripiebat eam dyabolus cuz lagena: z deiecit eam deorsum in puteum. ita vt nauiaret eufraxia: z perueniret caput eius ad funduz. Eleuata vo de aqua z tenens funem situle: ita clamauit de puteo. Xpe adiuua me. Qua voce facta: cognitum est quia eufraxia corruisset in puteum. et currentes sorores cum abbatissa: abstraxerunt eaz de puteo. Que surgens exinde z semetipsam consignans: subrisit z ait. Uiuit christus meus: quia nō me vincis dyabole. neq; cedo tibi. Usq; nunc quidem vnam lagenam portabam cum aqua in coquinam: ab hodie vo duabus lagenis aquam portabo. Et ita fecit. ¶ Uidens itaq; dyabolus: q̄ eaz in puteo necare non valuit. rursum alia vice cuz descendisset ligna incidere. cumq; iam pauca incidisset astitit dyabolus obseruans eam. Et dum leuasset securim vt lignum incideret: colligauit dyabol⁹ manus eius. z vsq; ad eius calcaneum traxit: z puenit vsq; ad tibiam. Que cum vidisset crudelissimū vulnus valde: z sanguinem vehementer effusum. proiciens securim angustiata: z in terram prostrata est. Julia vo cucurrit. z clamans sororibus nunciauit: quia eufraxia accipiens securim: de securi mortua ē Cumq; concursu clamor factus fuisset vniuersaruz circumstabant eam pauce simul z flebant. Tūc discens abbatissa: aquam in faciem eius misit. z consignans eaz atq; complectens: ait ei. Filia mea eufraxia: cur angustiata es. Recrea te z loquere sororibꝫ Illa vo respiciente: abbatissa dixit. Domine iesu christe sana ancillam tuam: quoniam propter te multa patitur. Et cum ligasset pedem eius de panno cilicino: leuauit eam. z dans ei manum ducebat eam ad monasteriuz. Illa vo respiciens ligna pro-

iecta: dixit sororibus. Uiuit dominus me⁹. nisi collegero ligna 7 septimanam meam compleuero: non ascendam. Cui iulia dixit. Noli domina soror: non vales. dimitte ego colligaz ea: tu ascende requiesce propter dolorem. Illa ꝙo non acquieuit: sed complens manus suas lignis. sic ascendit. ¶ Cui tamen dyabolus non pepercit. Nam cum ascendisset superiores gradus scale: calcans summitatem tunice suc: super ipsum lignum ruit quod portabat. 7 firū est lignum in aspectu eius. ita vt sorores crederent: quia lignum eius oculum penetrasset. Tunc exclamans iulia: ait ad eam. Domina mea tibi dixi quia non potes requiescere: et non me audisti. Cui dixit eufraxia. Laute subtrahe a me lignum: oculus me⁹ sanus est. Traxit ergo ab ea lignum. 7 sanguinis facta est effusio vehemens. Abbatissa ꝙo deferēs oleum. 7 facta oratione suppositi ei manuz: rursumqz dixit ad eam. Uade ad stratum tuum requiesce: et ego dominis sororibus ministerium tuuz iniungo. Eufraxia ꝙo dixit. Uiuit dominus meus: quia nō requiesco donec officium meum compleuero. Multum enim rogabatur a sororibus vt requiesceret. propter plagas quas habebat. 7 passa non est: sed sic vlcerata ex vtraqz plaga sanguine precurrente stabat: ministerium faciens sororibus. 7 neqz in opere dei deerat. nec in alio ministerio. ¶ Rursus itaqz alia vice. cum ascenderet cum iulia in solarium tercium: arripiens eam dyabolus precipitauit eam deorsum. Et cum exclamasset iulia: concurrentes sorores crediderunt se eufraxiam mortuam inuenire. Que surgens occurrit eis. Quam suscipientes introduxerunt eam ad abbatissam. interrogauitqz eā si in aliquo fuisset lesa. Cui eufraxia respondit. Uiuit dominus domina mea. quia nec quomodo cecidi: nouī. nec quomodo surrexi. Audiens abbatissa: quia de tanta altitudine corruens nihil eēt lesa: glorificauit deum dicens. Uade filia ad opus tuum: 7 erit dominus tecum. ¶ Rursus ergo inimicus volens eam occidere. ollam feruentem habens in qua bolus coquebat. vt effunderet coctionem holerum in vasculo. ablatisqz pedibus a dyabolo retrorsum cadens: olle illius coctionem in faciez suaz fudit. Et dum omēs sorores in hoc facto expauescerent. exiliens eufraxia subrisit: 7 ait ad eas. Ut quid turbate estis? Abbatissa ꝙo videns quia non fuisset lesa: respexit in ollam 7 vidit quia quod remanserat essz feruens. Et conuersa dixit eufraxia. Uere domina mea quia velut aqua frigida venit in faciem meam. Ammirata est ꝙo abbatissa: 7 intuens in eam dixit Filia deus te custodiat: 7 tibi sine intermissione tolerare in suo timore concedat. Et ingressa abbatissa oratorium: conuocauit priores seniores: dixitqz eis. Nostis quia eufraxia promeruit gratiam dei? Cognouistis enim. quia nec precipitata ꝙ tristata ē neqz nimietate feruoris exusta est. At ille dixerunt. Uere ancilla dei est eufraxia: 7 curam eius hz dominus. nam in huiusmodi temptationibus liberata est a domino. Omnis itaqz ciuitas atqz prouincia consuetudinez habebat. vt infantes male habētes in illud deducerēt monasterium: ad ancillas dei miracula facientes. 7 suscipiebat eos abbatissa 7 ingrediebant in oratorium: 7 supplicabant ꝑ eis dominū. 7 mox ab omni languore sanabātur infantes. 7 recipiebāt eos matres proprie sanos. ꝑficiscētes atqz glorificantes deum. ¶ Erant autem quedam in monasterio mulier energumina. ab infantia obligata in monasterio: quatenus saluaret. que habebat spiritū immūdū demonez. ligatis manib⁹ 7 spumā faciēs. 7 dentibus suis stridēs: multūqz clamās ita vt omēs audiētes eaz timore ꝑciderent. Et cuz frequēter abbatissa cuz senioribꝫ sororibꝫ ꝑ salute eius oraret: nihil ꝓmeruit. Quapropter nec valebant se ad eā iūgere: vt ei vel cibū offerrēt. Erat autē ligatū quoddā vasculū in fune: 7 ipso vasculo legumina vel panes mittebāt. 7 appendebat ipsuz vasculū: 7 sic ei delonge porrigebat. 7 ita vescebatur. Frequenter aūt abiciens ipsuz vasculū: cum virga iaculabat in faciē offerētis sibi cibū. ¶ Una ꝙo dierū factuz est: vt intraret ostiaria 7 diceret abbatisse. Domina mea quedam mulier infantulū adduxit: 7 stans foris ad ianuam deflet. Est aūt infantul⁹ qi annoz circiter octo. paliticus. surdus 7 mut⁹. Uidēs aūt abbatissa spū sibi reuelāte. qz grazz ꝓmeruisset a domino contra demones eufraxia. dixit ostiarie. Uoca mihi eufraxiam. Que cum venisset ante abbatissam: dixit ei. Uade suscipe infantem a matre sua: 7 defer huc. Illa ꝙo egressa. 7 videns infantulum paliticum 7 trementez: miserta est sup eum. 7 ingemiscens dolenter signauit infantez: 7 dixit ei. Qui te creauit: ipse te sanet fili. Et sumēs eū pergebat ad abbatissaz. Infans ꝙo dum portaret ab eufraxia: sanatus est. 7 clamauit matri sue. Uidēs aūt eufraxia quia infantulus cepisset loqui: pterrita ꝓiecit eum in terram. Infantulus aūt mox exurgens cucurrit ad ianuā: querens matrez suā. Currēs aūt ostiaria nūciauit abbatisse qđ factū est. Que cū vocasset matrē infantis: dicit ei. Dic mihi inquit soror temptare nos venisti? Rñdit aūt mater infantis dicens. Per dominum nostrum iesum christum domina mea: quia neqz ambulauit neqz locutus ē hic infans vsqz in presentem horam. Sed cū suscepisset eum hec domina soror: mox locutus est. Illa ꝙo proiciens eum in terraz: stetit obstupefacta. infantulus ꝙo surgens venit ad me ancillam tuam. Dicit ei abbatissa. Ecce ergo habes eum sanum. tolle eum 7 vade in pace. Que assumens filium suum: pgebat glorificans deum. ¶ Rursum ergo abbatissa dixit ad seniores sorores. Quid vobis de eufraxia videtur? Cui respondentes dixerunt. Uere ancilla dei est. Uocauitqz eam 7 dixit ei. Filia mea eufraxia. volo vt huic patienti que in monasterio est. per manus tuas cibum offeras: si non times eam. Cui eufraxia respondit. Non timeo domina mea quicquid mihi precipis. Sumens ergo Eufraxia quoddam vasculum: misit in illud legumen 7 fragmen panis: et obtulit ei. Illa ꝙo repente dentibus stridens: 7 valde fremens fecit impetum super eaz. 7 apprehendens illud vasculū volebat ꝓfringē Eufraxia ꝙo apprehēdēs manū ei⁹ dixit. viuit dominus de⁹. si te posuero in terrā: tollo ꝙgā dñe ab-

batisse:7 sic te flagellabo vt nūq̄ p̄sumas hoc agē. Uidēs autez q̄ pualuisset patienti:qeuit. Postq̄ autez cessauit:cepit eufraxia blandiri: 7 dicē. Sede sozoz comede 7 bibe:7 noli turbari. Illaq̄ sedit comedit 7 bibit 7 req̄euit. Ab illa hozq iam ei cibꝫ cuz virga dabaf. Omēs autez sozores videntes q̄d fecerat eufraxia:ozabant ꝓ ea ad dñm. Cum ꝯo cepisset moneri 7 indignari: dicebant ad eaz sozores. Quiesce sozoz 7 noli malignari.nam si venerit dña eufraxia:flagellabit te.7 repente q̄escebat. ¶ Rursuz autez germana inuidia mozdebaf.7 coz ei⁹ vebaf:dicebatq̄ sozoribꝫ. Nisi fuisset eufraxia: nō inueniebaf alia que cibū ei offerret. Tollam cibos et ego ministro. Sumens ergo cibos eius accessit ad patientem:7 dicit ei. Accipe cibos sozoz 7 comede. Illa ꝯo cōtinuo exiliens in eam:vestes ei⁹ ꝓscidit. 7 conterēs eam ꝓiecit in terram.7 irruens sup illā cepit manducare carnes eius. Clamoze autē facto: 7 nulla p̄sumente ei appropinquare:currens iulia ad coquinam dixit eufraxie. Festina dña:quia germana a patiente dilacerata est. Currens autem eufraxia tenens manus patiētis 7 guttur.7 eripuit ab ea germanā cruentatā 7 dilaceratā. Cui dixit eufraxia. Bene fecisti:quia sic cōtriuisti sozoz̄: Illa ꝯo stabat spumā faciens:7 dentibus stridens. Dixit ei eufraxia. Ab hac hozq si maligna fueris erga sozores:non tibi cedo neq̄ miseroz. sed virgā dñe mee abbatisse tollam: 7 cū ea te sine misericozdia flagellabo. Illa ꝯo sedens repente cessauit. ¶ Mane autez facto cōpleto sacro officio:7 egredientibꝫ eis ab oratozio.visitans eufraxia patientē: inuenit cā disruptam vestem suā in terram ꝓiecisse.7 sedentē sup eam 7 colligentē stercus:7 comedentē. At eufraxia vt vidit:fleuit.7 que facta fuerant abbatisse nunciauit. Cōuenientes ꝯo sozores inuenerūt eaz nudam 7 colligentem flegma 7 comedentē. Dixit aūt abbatissa:vt daref ei alia tunica vt vestiretur. Sumens itaq̄ eufraxia tunicam 7 parapsidē cū legumine et fragmen panis:obtulit ei 7 dixit. Accipe sozoz 7 vesti te:7 gusta. Quare sic te deturpas: Que sumēs comedit 7 bibit. Et induens eam mistrauit ei. Eufraxia ꝯo a lacrimis non cessauit vsq̄ ad vesperam ꝓ ea gemens. Quo cuz pueniss̄et:mox supplicabat dño cum lacrimis:vt illam patiens sanaref. Diluculo ꝯo abbatissa vocans eufraxiam : dixit ei. Cur me celasti p̄eces offerens deo ꝓ hac patiente: Si manifestasses mihi:7 ego sine dubio venirē. Cui eufraxia dixit. Ignosce mihi dña. vidi eam turpit̄ positam 7 infirmā:7 dolui sup eam. Abbatissa ꝯo dixit. Habeo tibi aliquid cōfiteri. 7 vide ne sathanas temptet te:7 elatio tibi generef. Ecce tibi xp̄s protestatez circa eos dedit:vt ejcias eos. Audiens hec eufraxia:misit cinerem sup caput suum. 7 ꝓsternēs semetipsam in terrā:clamauit dicens. Que suz ego infelix 7 immūda:vt demonez tantū expellā. quem ozantes ꝓ tantum tempus non potuistis expellere. Dicit ei abbatissa. Filia mea.te sustinebat hoc tempus:copiosa est tua merces in celo. Ingressa q̄dem eufraxia monasterium:,piecit semetipsam ante altare.supplicans deo vt p̄cibus eius sanaref:7 de excelso daretur auxiliū. Et surgens a pauimēto oraꝫ rursum:ibat ad patientez'iussione abbatisse. 7 omꝫ sozores sequebantur eam. vt mirarent̄ que faciēda erant. Ad quā accedens ait. Sanet te dominꝰ meꝰ ihs xp̄s:qui te creauit. Et mox signum crucis fecit in fronte eius. Mox autez clamauit coram omībus O quomodo ab ista impostrice 7 fallace exeo. habitans in ea plurimos annos.7 nullus me expellē potuit.7 hec immūda atq̄ luxuriosa conatur p̄sequi me: Cui eufraxia dixit. Non ego te p̄sequoz: sed christus omnium deus. Dixit ei demon. Non exeo immunda. Non enim accediſti potestatem ejciendi me. Eufraxia dixit. Ego immunda sum 7 omni malignitate plena:vt tu quoq̄ testaris. verūtamen iubente domino egredere ab ea. Naz si sumo baculum abbatisse:flagellabo te. Siquidem resistēte demone 7 exire nolente:sumens eufraxia abbatisse baculum dixit ei. Exi aut certe torquco te. Respōdit ei. Quomodo ab ea egredi potero: cum ab ea recedere non possim: Mox igitur eufraxia cepit cedere. Et cuz tercio p̄cussisset:dixit. Egredere a figmēto dei spiritus immūde. Increpet te dñs ihus xp̄s. Demon dixit. Non possum exire ab ea. Quid me p̄sequeris:vbi habeo proficisci: Eufraxia dixit. In tenebras exteriozes.in ignez eternuz. in infinita tozmenta.parata tibi 7 patri tuo sathane:7 facientibus voluntatem eius. Omnes itaq̄ sozores stabant respicientes in eaz. 7 non p̄sumebant ꝓpius appropinquare. Eufraxia ꝯo dure certabat cū demone resistente.7 respiciens in celum dixit. Domīe ihu xp̄e noli me in hac hozq confundere: vt nō vincat me hic demon immundus. Et continuo demon spumans.7 stridoze facto: clamans voce magna egressus est a muliere.7 ab ea hozq sanata est. Lucur rerunt sozores glorificantes in hoc deum. Magnꝰ enim timoz obtinuerat oēs. Eufraxia ꝯo tulit mulierem:7 abluit eam aqua: 7 induit eam vestimento 7 duxit ad abbatissam. Que vna cū sozoribꝫ introduxerūt eam in monasteriū.7 gloriaz dederunt deo p̄io facto miraculo. Ab illa ꝯo hozq humiliauit se amplꝰ eufraxia.7 sine somno tota nocte p̄sistebat. omnē ꝯo ebdomadā ieiunabat (vt p̄sueuerat) sine defectu faciens cunctis sozoribꝫ ministerium. 7 cum omni studio atq̄ leticia in mansuetudine atq̄ hūilitate degebat. ¶ Una diez abbatissa vidit visiōz: 7 ꝓturbata est vehementer. Rogare aūt cepeſt eaz omēs sozores supplicantes 7 dicētes. Cōfitē nobis dña abbatissa:cur sic ingemiscis: 7 nostras animas simul affligis: Et dixit. Nō me cogatis vsq̄ in crastinuz. Dixerunt ei seniozes sozores. Crede dña. q̄ si nō annūciaueris nobis: tribulationē magnam animabus nostris ingeris. Abbatissa dixit. Ego q̄dez quod futurum est vsq̄ in diem crastinum dicē non volebam.sed quia cogitis me:nunc audite. Eufraxia nos deserit. Cras enim hac vita priuabif. Nulla ꝯo indicet ei : ne contristetur. His itaq̄ dictis: magnus eiulatus ꝓ multas hozas factus est. Una autem sozorum cum cognouisset: currens ad furnū inuenit eufraxiam panes coquentem.cui iulia aderat ꝓm consuetudinem. Dixit ergo illa sozoz que venerat. Cognosce domina eufraxia : quintus magnꝰ luctus est apud abbatissam ,ꝓpter te : 7 apud sozo-

res. Audientes aũt Hiulia 7 eufraxia: stupefacte sũt 7 diutius steterũt. Post hec autez iulia dixit. Putasne auditu audiuit abbatissa. quia ex missione illius qui aliqñ sponsus fuerat tuus: iussit imperator te adduci ex monasterio. 7 ꝓterea lamentãt. Cui eufraxia respondit. Audiuit dominus meus ihs xps. qz si omia fundamenta terre moueant: non mihi persuadere prevalebunt: vt xpm dominũ meũ derelinquam. Verũtamen domina mea iulia: dum coquũtur panes vade. vide fletus istos quid cõtigerit: ne anima mea ꝑturbetur. Illa ꝯo pergens 7 stans foris ante ianuas: audiuit somnũ abbatissam hmodo referentem. Vidi inquit quasi duos cuiusdam scematis viros huc aduenientes. qui querebant eufraxiam tollere: dixeruntqz mihi. Dirige eam: opꝰ hz. Rursum ergo 7 alij venientes dixerunt mihi. Assumens tecum eufraxiam: deduc eam ante dominum. Quam mox assumens ꝓperaui cum eis. Et cuz venissemus ad quandaz portam: cuius gloriaz enarrare non valeo. sponte nobis aperta est. Et ingressi sumus. 7 vidimus ibi inenarrabile palacium celeste: in quo 7 solium nuptiale non manufactuz. Ego quidez interius appropinquare non potui. eufraxiã ꝯo assumentes obtulerunt domino. Et procidens osculata est pedes eius immaculatos. Vidi ibi decem milia angelorum: ac multitudinez sanctoruz inenarrabilem. 7 omnes stabant respicientes. Et vidi 7 ecce mater domini assumẽs eufraxiam: adduxit eã ad thalamuz nuptialem. in quo decoris coronã parabat. Et audiui vocem ad eufraxiam dicentẽ. Ecce merces tua. Nunc itaqz perge post decem dies veniens: fruere bis in seculis infinitis. Et ideo quia hodie nona dies est exquo visionez vidi: cras morietur eufraxia. ¶ Audiens hec iulia recitantem secrete abbatissam: tundens pectus suum et faciem amare deflens: venit ad clibanum. Cum vidisset eã flentem eufraxia: dixit ad illam. Coniuro te ꝑ filiuz dei sororꝰ iulia: indica mihi quid audisti: 7 quare plãgis: Dixit ei iulia. Plango domina mea: quia hodie sepabimur a te. Sicut.n. audiui a dña mea abbatissa: cras ex hoc corꝑe exalabis. Quod duz eufraxia audisset: angustiata ẽ. 7 pusillanimis facta cecidit. Sedebat autez iuxta eam iulia flens. Cui eufraxia dixit. Soror da mihi manũ tuã 7 leua me: et duc me vbi ligna sunt posita: 7 ibi pone me. et tolle panes de clibano 7 porta in monasteriũ. Fecit iulia hec: 7 abbatisse non indicauit. Cum ergo iaceret eufraxia in pauimento: clamauit. Cur dñe abominatus es me peginã 7 orphanaz: Cur despexisti me: Ecce tempus qñ debeã cum dyabolo pugnare: et aia mea a me expetit. Misericors esto in me ancilla tua dñe ihu xpe. dimitte me vel vnũ annũ: ꝗtenus defleã peccata mea. qz sine penitẽtia suz: 7 ab omni pnia nudata. Nõ est in me opus salutꝫ. nã nemo in inferno ꝓfitebit tibi. Non est pnia in sepulcro. non possuz post mortẽ lacrimis ꝑualere. Nõ.n. q̃ infernо sunt laudabũt te dñe: ꝫ viuẽtes laudabũt nomẽ sanctũ tuũ. Dona mihi vel adhuc vnũ annũ: vt penitentiã agã. qz desolata sum sicut ficus sine adiutorio. ¶ Cũ ḡ defleret: audiens quedã sororꝫ indicauit abbatisse atqz sororib: qz eufraxia ꝓstrata i repositione lignorꝫ: ita clamaret. Dixitqz iulia. Vere dña audiuit qz morit: ꝓterea lamentat. Dixit ergo abbatissa sororib. Quis annunciauit ei: 7 aiaz eius afflixit: Quis indicauit ei: 7 coꝛ eius attriuit: Nõne vos rogaui ne diceretis ei: donec eius hora veniret. Cur hoc fecistis: 7 afflixistis aiam eiꝰ: Ite 7 adducite eam mihi. Ille ꝯo ꝑgentes dixerunt ei. Veni dña eufraxia: vocat te abbatissa. Illa ꝯo egressa est plorans atqz cõturbata. 7 ingressa astitit abbatisse: deflens atqz merens 7 gemitib nimis afflicta. Abbatissa ꝯo respiciẽs eam dixit. Quid habes filia: qz sic ingemiscis: Eufraxia dixit. Plango me dña mea. quia sciuisti me moriturã: 7 nõ indicasti mihi vt plangerẽ pcta mea: dũ sum ab oĩb pctis coinq̃nata. His dictis se ꝓstrauit in pauimentũ. et tenuit pedes abbatisse: ꝑ quã omne consilũ eiꝰ alacrit ẽ ꝑductũ. Clamauitqz eufraxia: 7 dixit. Miserere mei dña: 7 depcare dñz vt mihi ꝓcedat vl vnũ annũ. qz sine pnia sum: 7 nescio q̃ me tenebre cooperiant. Dixit ei abbatissa. Vivit dñs: qz celesti senatu dignã te fecit rex tuus xps. Et cepit oĩb recitare quib bonis hz frui eufraxia. Et rogabat eã vt ꝑ ipsã dñm supplicaret: quatenꝰ eius ꝑticeps eẽ mereret. Orabat.n. vt cũ ea cõuersaret in xpo. 7 ipsis donis quib ipsa erat fruitura: 7 ipa frueret. Eufraxia ꝯo iacẽs ad pedes abbatisse: cepit tenere frigꝰ 7 rigorẽ. post paululũ ꝯo vehemẽs eã febris inualit. Abbatissa ꝯo sororib ait. Sumite eã 7 ingrediamur in oratoriũ: qz iaz appropinq̃t hora eiꝰ. Posuerunt ḡ eã in oratoriũ: 7 obseruabãt eã vsqz ad vesperaz. ¶ Vespe aũt facto. cũ hora sumendi cibũ iã adnenisset. ꝑcepit eis abbatissa vt egrederent. solũmodo iuliã secũ retinẽs: ne aliq̃ hora relinquerẽt eufraxiã 7 clausis ianuis vsqz mane fuerunt cũ ea. Julia ꝯo rogabat eufraxiã: dicens. Dña mi soror nõ obliuiscaris mei. memẽto qz insepabilit tibi cõiuncta sum semꝑ sup terrã. Supplica deo ꝑ me: vt me non separet a te. Memẽto quia ego tibi puidi bona certamina. Deprecare dñm vt me absoluat ab hac sarcina carnis: vt meream tecum abire cũ fiducia. Mane ꝯo facto. abbatissa videns quia in nouissima respiratione esset eufraxia vt moreret: mãdauit sororib ꝑ iuliã dicens. Venite filie mee. valefacite ei: qz iaz defecit. Quibus venientibus: valedixerũt ei flẽtes dicentesqz. Memento nostri domina soror eufraxia nomen benedictuz a deo qui te dilexit. Post omia aũt venit illa que diu passa a demone fuerat. 7 ꝑ eã salua facta est. 7 lugens sicut 7 omẽs osculabat manus eius: dicens. Ite manus quantũ mihi indigne 7 peccatrici miſtrauerũt ꝑ deũ. 7 ꝑ istas manus demonũ expulsum ẽ a me. Et cũ eufraxia rñdere non posset: dixit ei abbatissa. Filia mea. nõ misereris vel hꝰ sororis. Quare ñ loqueris ei: que ꝓpter te ita tribulatur: Eufraxia ꝯo respondit ad eam. Quare me luges domina soror. Dimitte me requiescere quia deficio. verũtamen tu benedic deũ: 7 ipse te cõseruabit. Et dixit. Ora ꝓ me: quia magnũ certamen est in anima mea in hac hora. Cum ergo orasset abbatissa: 7 omnes respondissent amen: reddidit animaz. Erat autez annoꝝ triginta. sepelierũtqz eã in tumulo vbi 7 genitrix eius eufraxia requiescebat. 7

glorificauerũt deum. qz ꝓmeruissent habere sororem apud deum. ¶ Julia ꝯo magistra eius tribus diebus flens: ab eius tumulo nõ recessit. Hec enĩz docuerat eam litteras z psalteriũ. z multũ eam diligebat cum eius eẽt discipula atqz ex genere impatoris. Quarto ꝯo die leta facta iulia accessit ad abbatissam: z dixit ei. Dña mea ora ꝓ me: qz vocauit me xps intercedente ꝓ me beata eufraxia. Et ꝫ dicens osculata est cunctas sorores. Quinta enĩz die post obitum beate eufraxie defuncta est z magistra eius iulia. z sepulta ẽ in sepulcro vbi posita erat beata eufraxia. ¶ Post triginta ꝯo dies euocans abbatissa monasterij ꝯores: dixit ad eas. Filie mee eligite vobis matrez z constituite in locũ meũ: que vobis ꝑesse possit. Ille ꝯo rñderunt. Dña ꝓ qua causa hoc dicis: denũcia nobis. Nunqz.n. famulabus tuis ꝫ dixisti. Dixit eis abbatissa. Vocauit.n. me dñs. Supplicauit ꝓo me dña eufraxia. z multũ laborauit in suis precib: quatenus ego celestem thalamũ ꝓmererer. Nam z iulia ꝓ sanctam eufraxiam particeps eius effecta est. z ingressa est in illud palacium non manufactuz. z ego festino digna fieri et cum eis locum habere. Audientes sorores de eufraxia z iulia quia in maxima essent gloria: gaudebãt z orabant pariter vt z ipse mererent ad illum thalamum accedere. Elegerunt ergo vnam sororum nomine theogeniam: que eis ꝑesset. Quam euocans abbatissa ad se: dixit ad eam. Ecce testimoniuz bonum qd sorores omnes de te dederunt. z posuerunt te ad principatum z presulatum traditionis diuine legis: z consequẽtia nostra. Coniuro te ꝓ intemeratam trinitatez z consubstantialẽ: ne istius mũdi q̃ras diuitias aut possessionez: neqz occupes sorores ad terrenas sollicitudines. sed magis vt ꝓtẽnentes temp alia bona: ꝑpetua mereant accipe. Et rursuz sororib dixit. Qũo pfecte nostis vitam z cõuersationem beate eufraxie: estote imitãtes eam vt participes eius efficiamini. Et cum dixissent oẽs amen: valedicens eis intrauit oratoriuz. z claudẽs ianuas ꝑcepit vt vsqz ad diluculum nulla illarum intraret. ¶ Mane autez facto ingresse inuenerũt eaz obdormisse in dño. z hymnũ dicentes dño: reposuerãt eaz in sepulcro vbi beata eufraxia recõdita erat. Ab illa.n. die nequaqz in illo tumulo alia sepelierunt corpora. Multa ꝯo signa z sanitates fiebant in memorato sepulcro. z expulsi demones clamabãt: qz post mortez p̃ualet ꝓtra nos eufraxia: z persequit nos Hec est reuera vita eufraxie matrone: que celesti senatui interesse ꝓmeruit. Festinemus igit z nos tam fratres qz sorores hmõi cõuersatõz habere: z sectari humilitatez. obedientiam. laborez. mansuetudiez longanimitatez. vt z nos ita angelor cõuersationẽ mereamur. z cuz gaudio magno fruamur saluatore dño nostro iesu xpo. Cui est honor z gloria in secula seculor amen. Explicit vita sancte eufraxie.

¶ Incipit vita serui dei Macharij romani: qui inuentus est iuxta paradisum.

Gloriam z magnificentiaz deo soli z benignissimo agere debemus: qui ꝓ innumerabilia miraculorũ exempla ad vite celestẽ gaudia nos ꝓduxit. Deniqz nos miseri z humiles monachi. theophilus. sergi⁹. z thimus. deprecamur vos omnes sanctissimos fratres: vt accõmodetis aures his que vobis narraturi sumus de vita z conuersatione sanctissimi macharij romani. qui apparuit nobis ꝑpe padisum ad viginti miliaria. Et hoc rogamus vt fidem dictis adhibeatis. qui quidez multomelius nobis fuisse credimus sub silentij portu innoxios remanere: qz de falsitatis crimie vt reos puniri. Igit nos ꝓtitulati fratres. theophilus. sergius z thimus. ꝑpicia diuinitate abrenunciãtes seculo: venimus ad monasterium quod est in mesopothamia syrie. in medio duorũz fluminũ: tigris z eufrates. in quo vir clarissim⁹ noie asclipion eguminus: multorum extitit pater monachorum. Ibi deniqz coniungentes: a prenominato patre z omni cetu fratrum gratanter suscepti. ac iugo regule colla submittentes: cõmuni vita conuersati sumus. ¶ Factũ est autez tempore longo post hec. hora nona quadaz die sinaxi expleta. accedentes ad eufrates flumis littus. ꝓsedimus ibi: z aliqz diu inter nos de sustinẽtia z ꝙuersatõe simul z labore seruor dei disputatũ est. Tũc mihi misero theophilo venit in mentem cogitatio. z respondens dixi frib meis sergio z thimo. Uelle mihi adest o frẽs dilectissimi: cunctis vite mee diebꝫ ambulare. illoqz ire: vbi celũ terre se cõiungit. At illi. Te inquiũt frater theophile: vt fratrẽ spiritalez sp habuim⁹ z prior. z ãmodo nullaten⁹ a te sepabimur. Nobis enĩ verba tua placẽt. idcirco vbi cor de ꝓcepisti: pge. et nos in vita z in morte tecũ erimus. Itaqz surgẽtes de loco intrauim⁹ monasteriũ. factaqz vespa oñiqz diurni officio oꝛone ꝓpleta. ceteris quiescẽtib claz monasteriũ egressi sumus. ¶ Post hec ꝯo decẽ⁹ z septẽ dies ambulãtes: cõiunximus hierl'm. z sanctã resurrectõz ihu xpi z crucẽ adorauim⁹. deinde exeũtes in bethleem: vidim⁹ z salutauim⁹ sanctũ presepe. vbi xps nasci dignatus ẽ. z vbi stella magos adduxit: xpo munera deferentes. z vidimus locũ mirabilez vbi angelus cũ multitudine exercitus celestis: gloriã in altissimis deo canebat. qui loc⁹ ad duo miliaria longe a bethleem situs est. In montẽ qz oliueti ascendimus. z in ipso loco sancto adorauim⁹: vbi christus pedibus stetit quando eleuatus est: z a nube susceptus ascendit ad celos. Exinde hierl'm reuersi adorauimus deuz. z consignãtes nos z cõmendãtes xpo z sanctis eius: exiuimus. nõ habẽtes iã aĩm z mentez in hoc seculo. Igitur nos christi comitante gratia: viaz continuo aggredientes. ac quinquagesimo die fluminis tigris alueũ ptranseũtes: terrã persarum ingressi sumus. z venimus in campũ magnuz z planicios um vocabulo assia. in q̃ martyr xpi sanctus mercurius apostatã iulianũ pemisse legit. Deinde ciuitatez ꝑsidis noie kitissefodo intrãtes. ĩ qua tres pueri. ananias. azarias. misabel requiescũt longe a babylone. adorauimus ibi. z in eodem loco manducantes z domino hymnum laudis offerentes: mansimus dies aliquot. ¶ Inde profecti post menses quattuor: pertransiuimus persidis regionẽ z indie terram sumus ingressi. Ingredientes vero domum quandam: z neminem ibi habitatorem

repientes: duos ibidem fecimus dies. Et ecce ↄcia
post hec die: apparuerūt aduenientes duo armati:
vir ⁊ femina. Nos ꝯo nimio terrore pterriti surre-
ximus: illisq; obuiam ire deliberauim⁹. ipsi aūt nos
videntes: simulac exploratores cē credētes. cōcito
gradu ꝑ viaz qua venerant: redierunt. ⁊ post aliq̄n
tulū ꝯgregati de suis: quasi tria milia ethiopes ad-
uenerunt. Qui festinanᵗ domū in qua eramus orā
tes: vallo circūdantes. nosq; cuncti aspiciētes: ꝑ q̄t-
tuor eiusdez domus angulos ignē copiosum appli-
cuerūt. vivos nos cremare nitentes. Quod nos vt
aspeximus: timore valido exterriti: xp̄m oīm salua-
torem invocamus. ⁊ in mediū illoꝝ ꝓsiluim⁹. Tūc
ipsi lingua sua multū invicez murmurātes: diuq; ꝑ
nos frenduentes. cum nos illos: nec ipsi nos nullate
nus intelligere possem⁹. ꝓhendētes nos ī obscu-
ro clauserūt carcere. Sedentiby q̄ nobis in tenebris
nō erat qui panez vel aquaz tribueret. Nos deniq;
cū lacrimis omīpotētis dei creatoris oīm: miscdiam
invocare haud omisimus. Facientib⁹ aūt nobis ibi
dies aliq̄t: iterq; cōgregati. cuz nos fame ⁊ siti exani-
mes credidissent: circūdederūt carcerez. Qz cū ora-
tes nos aspexissent: aperientes ianuā eduxēt nos.
⁊ cū multū inter se murmurātes loquerenᵗ: nouissi-
me cum lignis agrestiby cedentes nos acriter: de fi-
nibus suis eiecerūt. ⁊ octoginta dies sine cibo exple
uimus: sicut testis est nobis deus. Ejecti itaq; a fini
bus illis iter fecimus dies multos in orientē. ⁊ veni-
mus in locum admirabilē ⁊ campū glorioſuz: q̄ ar-
boribⁱ altissimis plenus: ⁊ mellifluis fructib⁹ abun-
dabat. Deniq; nos glorificātes ⁊ laudātes deū: mā
ducauimus dulcifluos fructus: ⁊ saturauimus nos
valde. Itaq; exeūtes inde terrā chananeoꝝ ingres-
si sum⁹. ⁊ videntes illos in aspectu eoꝝ valde mira
ti sumus. Ipsi ꝯo cum mulieribⁱ suis ⁊ puulis sub-
tus in petris hītantes: nos oīno nō tetigerūt. chri-
sti nos ꝓtegente gīa. Inde igiᵗ profecti ꝓtra orien
tem. cum centū ⁊ decez dies eos ptrāseuntes iter no
strū fecissemus: intrauimus terrā gentis que noīaᵗ
pichiti. ipa ꝯo gens in statura ⁊ altitudine sua non
pl⁹ q̄z mensurā vnius cubiti hēbat. Et videtes nos
timore pculsi: fugierūt. Nos aūt deū collaudantes
qui de illoꝝ manib⁹ nos liberauit: cursum nr̄m quo-
tidie accelerauimus. ¶ Post hec autē deuenim⁹ in
montes altissimos terribileſq;. vbi sol nō intrat: nec
arboꝝ nec herba crescūt. ibi ergo serpētes innume-
rabiles ⁊ draconeſ ⁊ aspides. sed ⁊ basiliscos ⁊ vipe
ras ⁊ vnicornes ⁊ bubalos vidimus mⁱtos. alias q̄z
bestias mortiferas multas ⁊ venenosa aīalia: quoꝝ
noīa vel naturā penitus ignoram⁹. Dextera igitur
dei nos ꝓtegente: illesi ptransiuimus illa. ꝙ ⁊ sibilos
draconū ⁊ serpentiū ꝑ viginti cōtinuos dies ī auri-
bus habuimus. ⁊ nō nisi aures obturātes illos fer-
re quiuim⁹. ¶ Interea in locū incidimus terribilem
rupes hītez asperrimas: in altū erectas ⁊ ī ima de-
scendentes. Nos ergo septē dies ibi fecimus: vltra
progredi non valentes. Septima autem post hec
die apparuit cervus ante nos ambulans rugiendo:
quem surgentes secuti sumus. Iter autez facientes
mⁱto maiores invenimus ante nos rupes. Nos ꝯo
maximo cum labore ⁊ angustia exinde euasimus. ⁊
venimus in campuz planum ⁊ magnuz: in quo ele-
phantoꝝ magna multitudo stabat. ⁊ ꝑ medium
illoꝝ illesi transiuimus. Post hec itaq; minime
nobis apparuit via. Tunc nos cum lacrimis clemē-
tiam domini invocantes. ⁊ ꝑ nouem dies sine cibo
per devia ambulantes: cōiunximus tandem in locū
planicie largū: qui fructibus plurimis abundabat.
Jaz ergo tenebre densissime cuncta illa repleuerāt
loca: nec aliquid lucebat. ꝙ nebule obscurissime erāt
Tunc nos nimiū turbati ⁊ afflicti cadentes in terrā
cum planctu valido: orantes clamauimus ad deuz.
⁊ in eodez loco dies septem compleuimus. nō man
ducantes nec bibentes: nec lumen celi videtes. No
bis autez valde afflictis ⁊ in oratione persistentib⁹:
post dies septem affuit columba. que nobis appro-
pinquans ac diu circa nos volitans: ⁊ pennulas for-
titer percutiens: quasi ad ambulandum nos cōfor-
tabat. Tunc nos deo agentes gratias surreximus:
illa precedente per devia iter fecimus. ⁊ ecce añ nos
maximaz invenimus absidam in circuitu scriptam.
Videntes ꝯo scripturam illam gauisi sum⁹: ⁊ col-
laudauim⁹ dominū. Hec autez erat scriptura. Ab-
sidam istam fecit alexander philippi macedo im-
pator quando ꝑsecutus est darium regem persarum.
Qui terram banc ingredi voluerit: ad manum si-
nistram vadat. ad dexteram enim terra invia: ⁊ ru-
pibus ⁊ angustijs est plena. Nos igitur ad leuam
intrantes: ambulauimus dies multos. Et factum
est post quadraginta dies: euntibus nobis venit
pessimus ⁊ intolerabilis fetor. ex quo velut exani-
mes effecti: cadentes in terram orauimus dominū
vt iam clementer recipi iuberet animas nostras.
¶ Post modicum ꝯo surgentes a terra: aspexi-
mus lacum magnum: ⁊ multitudinem serpentium
in eo ignitoꝝ. ⁊ ex ipso lacu exierunt voces. ⁊ au-
diuimus vlulatum ⁊ planctum magnum quasi po
puli innumerabilis. ⁊ de celo vox sonuit: dicēs. Lo
cus iste iudicij ⁊ penaruz est: in quo cruciantur qui
christum negauerunt. Nos autez vocem banc au
dientes: ⁊ pectora percutientes: cum lacrimis et
timore nimio ipsum transiuimus lacum. ⁊ venimus
inter montes duos altissimos. ⁊ in medio ipsoꝝ
apparuit nobis homo longa statura: quasi centuz
cubitoꝝ. ⁊ ipse cathenis constrictus ereis: toto
ligatus erat corpore. Due autem cathene de vna
corporis parte in monte vno erāt fixe. ⁊ due in mō-
te altero. et ignis maximus in circuitu eius ex omni
parte. Vox autem clamoris illius audiebatur qua-
si per quadraginta miliaria. Qui vt nos vidit: plo
rans ⁊ eiulans fortissime exclamauit. crudeliter enim
ab igne cremabatur. Cunq; nos talia cerneremus:
valde pertimuimus. ⁊ cooperientes facies: alonge
ipsos transiuimus montes. Et ecce in alium conti-
nuo deuenimus locum: vbi rupes multe ⁊ profun
ditas magna erat. Jbi etiam quandam vidimus
feminam crinibus solutis stantem: toto corpore a
maximo et terribili draconе involutam. Quan-
docunq; ergo ad loquendum os suum aperire vo-
luisset: caput suum draco confestim in os eius mit-
tens: linguam ipsius mordebat. Capilli aūt huius
mulieris ad terram vsq; descendebant. Cūq; in il-

lam mirantes ꝛ pauidi aſpiceremus: ſubito de ipſa pfunditate ꝛ valde miſerabiles audiuimus voces dicentes. Miſerere nobis miſerere: xpe fili dei altiſſime. Nos itaq; vehementer exterriti. ponentes genua in terram: oravimus dicentes cū lacrimis. Domine qui nos creaſti. tolle animas noſtras: qm̃ iudicia tua oculi noſtri viderunt in terra. ¶ Surgētes autem ingenti luctu et mœrore ſimul et timore venimus in locum alium. in quo arbores multas et maximas vidimus. habentes ſimilitudinem ficorū. In ramis autem ipſis volatilia multa. ſimilia auibus celi. voce humana fortiter clamabant dicentia. Parce nobis dñe qui plaſmaſti nos parce nobis miſericors: quia peccauimus ante faciem tuaz ſuper omnem terram. Nos autem oravimus dicentes. Domine miſericordiſſime oſtende nobis iſta que vidimus miracula tua qm̃ ignoramus quid ſint. Venit ergo vox dicens. Nō eſt vestruz noſſe miſteria que vidiſtis: viam pergite veſtram. In de igitur cum ingenti pauore egreſſi. deuenimus in locum honorabilē ac ſpecioſiſſimuz: in quo quatuor viri ſtabant. habentes figuras venerabiles. tanq; mira pulchritudīe decoras: vt credi aut fari omnio facile vix poſſit. iſti ſiquidem coronas aureas gemmis et lapidib; honorifice ꝓpoſitas in capitib; hēbant: ꝛ in manib; palmas aureas geſtabāt. ignis ꝙo maximus ac terribilis ante illos. ꝛ ſpatas acutiſſimas ante ſe tenebant. Nos ḡ iſta cernentes ac valido pculſi timore exclamauim⁹ ad illos dicētes. Dñi ꝛ ſerui dei excelſi miſeremi nr̃i: vt ſpate ꝛ iſte ignis nobis nō pneant nocere. At illi rīdentes nobis dixerūt. Nolite timere: viā quaz vobis deus demōſtrauit: ite ſecuri Nos. n. dñs in iſto poſuit loco: vt viam hāc ſeruaremus ꝛ cuſtodirem⁹ uſq; in diē iudicij qñ orbē terre iudicaturus aduenier. Hec nos audiētes a ſctis viris illis ac delonge eos ſalutantes: ptranſiuim⁹ locum ipſum. ꝛ p quadraginta ꝓtinuos dies ambulauimus: nullū oīno cibū ſumētes: aquā tm̃ bibentes. ¶ Ambulantib; ergo nobis: ſubito voces ꝑſl̃i innumerabilis audiuimus pſallentiū. ꝛ odor ſuauiſſim⁹ quaſi balſami optimi ac pciоſiſſimi venit nobis. ꝛ ſicut de mellis fauo dulciſſimo os nr̃m indulcorauit. De ſuauiſſimo igit odoris nectare ac celeſtis melodia cantilene ſopor nos arripuit. Poſt modicū autem ſurgentes e ſomno: vidimus ante nos eccleſiaz mirabili ornatu decoratā ac pciоſiſſimaz: q̃ tota q̃ſi criſtallina videbat. in medio aūt ipſius eccie altare honorificū. ꝛ de altari aqua egrediebat que lactī cādidiſſimi colorē hēbat. Nos aūt aquā ipſam in veritate lac ſperauim⁹. In circuitu ꝙo fontis illi⁹ ſtabant viri ſancti ꝛ honorabiles: ꝛ cantabāt canticuz celeſte. id eſt voces cherubin. Nos aūt hec intuentes timuimus valde. Ipſa ꝙo eccleſia a pte meridiana ſimilitudinē hēbat lapidis praſini pciоſi. a pte auſtrali colorē ſanguīs mūdiſſimi ptendebat. a pte aūt occidētali tota erat alba inſtar lactis ꝛ nivis candidiſſime. ſtelle ſup ipſam eccīam pluſq; h⁹ mundi ſidera lucebant. ſol ibi ſeptēpliciter lucebat ꝛ calebat q; in huius terre regione. alpes ꝛ arbores oīs pl⁹ alte. ꝛ folia ac fructus plures ꝛ dulciores q; iſti⁹ mūdi arbores hēbant. ß ꝛ aues celi aliter reſonabāt q; aues terre iſtius. omīs aūt terra ipſa duplices habebat colores. id ē vna facies alba erat vt nix. ꝛ alia rubicundiſſimis coloribꝫ erat. Nos igit ſtupentes ꝛ in eodez loco adorantes ac ipſos viros ſalutātes: cum timore egreſſi ceptum iter arripe feſtinauim⁹. ¶ Deniq; poſt hec centū impleti ſunt dies: vt dominus teſtis eſt nobis. q; nullo refecti ſumus cibo: aqua nos frequētius refocillātes. Cum ecce ſubito euntibus nobis: venit populi innumerabilis multitudo viroz ac mulier obuiam in vnum conglobati nō autem inter illos longiorem preterq; vnius cubiti ſtaturam vidimus. igitur viſis illis valde pertimuimus. tunc miſerabilis ego ꝛ peccator theophilus dixi fratribus meis ſergio ꝛ thymo. Soluētes capillos noſtros veniamus aduerſus eos: forſitā fugient a nobis. ꝛ liberabit nos dominus de manibus illorum. Quod cum ipſis viſum fuiſſet bonum: ſolutis faſciolis ꝛ capillis noſtris: irruimus ſup eos repente. ipſi autem hoc cernentes: confeſtim filios ſuos arripientes: ſtridenteſq; ventib; citius aufugerīt omnes. Nos autem dominū collaudauimus q̃ eripuit nos. ꝛ tranſeuntes flumen inuenimus herbas candidas ꝛ albas ſic lac. dulces velut mel. altas ꝙo vſq; ad vnum cubituz. Manducantes itaq; d herbis melliſluis ac nos ſaturantes ex eis: gratiarūactiones creatori omniū obtulimus. qui nos p tāta ſeruauit pricula: ac gratuita nos ſua gratia nutriebat. Nos interea viam inuenimus ſpecioſam: ꝛ cadentes in terram adorauimus ꝛ collaudauim⁹ dñm miſericordem: qui eaz nobis demonſtrauit. ¶ Igitur p dies plurimos ipſam viam ſequētes: tandem ad ſpeluncam puenimus honorabilem. tunc ſignaculo ſancte crucis membris vndiq; munitis: in eandez ingreſſi ſumus criptam. ſed nullum ibi inuenientes habitatorem: diximus inter nos. Mundicia ℔ nōn eſt niſi de manu homīs. Maneamus ergo hic vſq; ad veſperum: ꝛ videre habebimus loci huius habitatorem. His ergo dictis vna hora vtpote laſſi reſedimus: ꝛ ſubito odore ſuauiſſimo perfuſi obdormiuimus. Rurſum igitur paruo intervallo excitati a ſomno foras ſpeluncam exiuimus ꝛ contra orientem reſpeximus. ꝛ ecce ſubito figuram homīs alonge ꝓperantis vidimus. cui⁹ capilli capitis inſtar lactis cādidiſſimi aut nivis q̃i ī aera volātes: totū viri corpus operuerant. Ipſe aūt mox vt nos alonge reſpexit: ſemetipſum in terrā iecit. ptinus ac rurſum eleuans ſe: ad nos ita clamare cepit. Si vos ex deo eſtis: ſancte crucis ſignaculo munite vos ad me vſq; ꝓperantes. ſinautē ex dyabolo: fugite a me dei ſeruo. Hec eo dicente: tali voce affati ſumus. Benedic nobis pr̃ ſancte ꝛ noli turbari: qm̃ ꝛ nos ſerui ſumus ihu xpi domini ꝛ ſaluatoris noſtri. Renūciauimus ſiquidez ſeculo huic vano: factiq; ſumus monachi. Talia vt audiuit: illico ad nos venit. ꝛ manus ſuas ad celū eleuans: diutius orauit. ꝛ ſurgens ab oratione capillos ab ore ꝛ facie ſua tollens: bñdixit nos ac locut⁹ ē nobis. Ipſi⁹ ꝙo capilli capitī ac barbe erāt cādidi vt lac. facieſq; eius ſicut vult⁹ angeli. Erat. n. ſicut lignū ſecus aquarum decurſus plantatum. ꝛ pre ſenectute nimia oculi ei⁹ nō aperiebant. eo q; ſupcilia eos cooperiebāt. vngule nēpe manuuz

eius ac pedum longe nimis. barba vero 7 capilli corpus eius omne circũdederunt: cutis illius quasi pellis testudinis. ¶ Tunc ipse cum lacrimis: ad nos exorsus est ita. Fratres mei bñdicti vnde estis: vel vnde huc aduenistis. dicite nobis qualiter se habeat genꝰ humanũ. vel quomodo fides xp̃ianoꝝ. et si saraceni vel ethnici. hactenus xp̃i populo psecutõnem ingerunt. Nos itaq; vt interrogati sumus. ei per ordinem responsum dedimus. simul dicentes angustias 7 pericula que per omnem passi sumus viam: 7 quia voluntas ac desiderium esset ire. vbi celum terre se iungit aperuimus. Ipse autem ad hec respondens ait. Filioli mei carissimi audite me. Ab isto loco vltra ad paradisi loca non põt ire homo carne vestit⁹. Ego eñ peccatoꝝ exiguus valde in hac etiã voluntate laborauj. cupiens vltra ꝓcedere: vt finem terre ac poli cernere quiuissem. sed nocte quadã astitit mihi in visu domini angelus: dixitq; ad me. Ne vltra procedas: neq; dominũ temptare p̃sumas. Cui ego. quaꝝ ob causam inquã mi domine inantea pergere non licet: At ille. de isto inquit loco viginti sunt miliaria vsq; ad paradisum. vbi adam 7 eua in delicijs constituti fuerũt: super ipm vero paradisuꝝ celum terre iungitur. Posuit deniq; dñs ante eundẽ paradisũ cherubin cũ ignea romphea atq; volubili ad custodiendum vite lignũ: 7 habet a pedib⁹ vsq; ad vmbilicuꝝ similitudinẽ homis. pectus sicut pectus leonis. manum sicut christallũ habens gladiũ vt seruet paradisum: nec aliquis illuc ꝓmare valeat. Ego itaq; hꝫ audiens ab angelo. amplius non respondi: nec vltra ꝓcedere tẽptaui. Igit⁹ ego theophil⁹ 7 itineris mei socij ac fratres. ista a sancto audiẽtes. ꝓstrato omni corpe collaudauim⁹ dñm. 7 ipsum seruum xp̃i salutauimus. vespere aũt facto dixit nobis. fratres mei dilectissimi. exite foras cellulã. 7 expectate paululum: habeo eñ leones duos qui p̃ diem foras ambulantes. sero ad me reuertũtur. ne ipsis subito venientib⁹ mali aliquid patiamĩ ab eis. Nobis ḡ cum pauore paululum exeuntib⁹: leones rugiendo extimplo aduenerunt. Ipse vero manꝰ super eos ponens. ac colla demulcens: ait illis. Filioli mei. boni fratres tres de seculo venerunt ad nos: ne faciatis illis malum. Continuo nos aduocãs: dixit. Fratres venite 7 iam timere nolite. Nos vero cũ pauore nimio intrantes. salutauimus illum. 7 vespertina synaxi celebrata. resedim⁹: glandes ac herbaꝝ radices p̃ cibo sumentes. 7 aquã bibentes cũ silentio. Mane aũt facto: locuti sum⁹ viro sancto dicentes. Pater sancte 7 domine. obsecramus tuã beatitudinẽ vt ꝓuersationẽ tuã nobis enarres. 7 quomodo huc aut vnde veniſti. 7 quo nomine voceris: edicito nobis. ¶ At sanctꝰ nobis tale dedit responsuꝫ. Ego inquit mi amantissimi fratres 7 filij. macharij⁹ vocoꝝ: in regali ciuitate natus 7 nutritus filius viri romani. qui inclitꝰ fuit 7 in ꝑeriali pollebat ciuitate. Luꝫ aũt puerilꝫ excessissem ãnos. me rẽnuente ac nolente pater meus desponsauit mihi vxorẽ dieq; statuit nuptiaꝝ. Interea thalamo adornato. cum iam frequentia populi fuisset inuitata. 7 sponsa sedente pater meus hylarioꝝ effectus. cũctos inuitatos hortat⁹ petere quicquid vellent. Omnib⁹ autem qui aderant. iocis ac saltationib⁹ intentis: furtim exiui: 7 domũ vidue cuiusdam familiaris intraui. ac septem dies cũ illa latitans ꝑmansi. Ipsa autẽ diebus singulis domũ patris mei ingressa. audiuit queq; de mea inquisitõne loquebant: 7 veniens cũcta mihi replicans dixit. Pater antẽ meus cum me vndiq; requirendo non inueniret. fleuit amarissime: sed 7 mater ac tota familia. Octaua exinde die. id est nocte dominica. mulierẽ illam salutaui. 7 egressus in publicaꝫ viam. inueni virum quẽdam canicie venerabilẽ: qua si ad ambulandũ stantẽ. Quem adorans dixi. Vbi pergere habes senioꝝ sancte? At ille hylari vultu ad me cõuersus dixit. Vbi tu ire desideras. ego tecum ire dispono: eo q; itinera ipsa mihi opido sunt cognita. Tunc ego ꝓhortatus: cepi hominem sequi. Per domos vero exinde intrãtes vicinas. per viam panẽ rogauim⁹ accipere: 7 accepimus. Per plurimos autem dies ambulantes. tandem peruenimus ad angustias viarum omniũ: vnde vos venire dixistis. ¶ Cũ ergo ad triginta miliaria ꝓpe locum istum venissemus. quadam die sedentib⁹ nobis inter ipsa mutua colloquia: repente socius disparuit. Tunc ego nimium turbatus 7 quo me verterẽ ignarus. cadens i terram plangebã validissime. Et ecce ꝓfestim sine mora. is qui ante disparuit. cum magna claritate apparuit: 7 ita affatus ẽ me. Noli turbari dilectissime. ego eñ sum angelus raphael in adiutoriuꝫ tibi missus q̃ te huc perduxi p̃cepto altissimi. Dominus autez viam tuam ꝓsperam fecit. Loca siquidem tenebrarũ. loca tormentoꝝ. loca penarum ptransisti. in lucez venisti: fontem aque viue 7 loca iustorum vidisti. Idcirco noli timere: sed surgens viam tuam proficiscere. Quo dicto rursus qui apparuit: disparuit. Ego vero interea viribus receptis. surgens ambulare cepi 7 a longe onagrum intuitus: clamaui: dixitq; illi. Aue p xp̃m qui te creauit: ostende mihi viam per quaꝫ ambulem. ipse autem concite occurrens. ingressus ẽ ante me per semitam quandam paruulam 7 angustam Quem egõ subsecutus sum. sicq; duos compleuimus dies: simul ambulantes. Die autem tercia aspeximus ceruuꝫ mire magnitudinis alonge. Quẽ onager videns et pertimescens: declinauit a me. iterum ego solus relictus angustiatus suꝫ viam omnino nõ habens. Tunc contra ceruum clamans dixi. Quia adiutoriuꝫ mihi tulisti. per deum te coniuro: semitã mihi ostende. Ad banc vocem veluti animal domesticum ad me declinans. angustum ingressus est callem: post terguꝫ me semper aspiciens. Sic ergo tres insimul ambulauimus dies. Tum ecce quarta die immensum ac terribilem offendimus draconem: medium distentum per viam. Quem vt ceruus vidit: repente fuga elapsus euasit. Ego interim timore validꝰ perculsus. in terram cecidi. Deinde confortatus in domino surrexi: ac me signo sancte crucis munies. ad draconem dixi. Deum omnipotentem time: 7 noli mihi nocere. Tunc ipse terribiliter de terra se erigens: humana me affatus est voce dicens. Veni benedicte domine tu enim es seruus dei altissimi magnus. Angelus autem sanctus raphael. figurã 7 vultum tuum mihi demõstrans. precepit concite vt tibi occurrerem: atq; perducerem in locum a deo tibi preparatum. Ego itaq; quarto hodie die te h ex-

pectaui.nihil oīno comedēs. Hac ꝯo nocte in nube lucidissima te sedentē aspexi.simul ⁊ vocē desup audiui dicentē mihi. Accelera vt eripias macharū seruū dei qui adest (vt tibi p̄dixi) Quapropt surgens sequere me.ne dubites:sed veni.⁊ locū monstrabo tibi.vbi dominū debeas collaudare. His ergo dictis quasi vir iuuenis appuit:⁊ mecuꝫ ad spelunca hanc vsqꝫ puenit.Cunqꝫ ingressi fuissemus:repente euanuit. ¶ Tunc ego peccator in pte altera ꝓspexi duos leonis catulos iacētes.mater autē illoꝝ iuxta illos mortua iacebat.Quā ego foras ejciēs sepeliui:⁊ dominū collaudans glorificaui:qui tanta in me mirabilia fecit.⁊ de tamgrauib angustijs liberauit.ipos autem leunculos.frondes arboꝝ decerpens.ac illis porrigens. vt ꝓprios enutriui filios: sicqꝫ duos insimul quiete habitātes ꝓpleuim⁹.Cū ecce post hec laqueus dyaboli.cui⁹ nunqꝫ a seruis dei cessat inuidia affuit.Nā die quadā hora quasi septima e spelūca foras egressus.sole feruescēte resedi tunc subito subtile fasciolū ⁊ oculis delectabile. iuxta me in terra positū aspexi. Ego vero in memetipo cogitans dixi.vnde i hac solitudine fasciolū.Estimās tamē qꝫ in veritate esset fasciolū.oblitusqꝫ ego miserrim⁹ me signo crucꝫ munire.qm̄quidē sacrosācte crucis signaculū. omnē inimici eneruat fantasiā:misi manū.⁊ leuās fasciolꝫ reportaui in spelunca.altera nihilominus die egressus calceos femineos reppi iacentes in terra. sed nec tunc miser ego insidias dyaboli aduertēs:nec crucis vexillo me muniēs:calceos leuaui.⁊ in spelunca portans fasciolo iunxi. Tercia autē iam die iterū exiens dyabolū in decore vel specie mulieris.vestib pciosis indutā stantē inueni. ego vero miserabilis nec sic q̄dem laqueos inimici recordās. nec aliquo mō me signans:sed credēs in veritate qꝫ mulier esset aio ad illam.vñ huc aduenisti.aut q̄s te in hāc adduxit solitudinē. Illa ꝓtinuo flere amarissime cepit. Tūc ego misell⁹ sic cū illa veluti ꝓpatiēdo valde plorau. Dt⁹ hec mōdens dixit.ego miserrima o pr̄ sctissime filia sū viri romani: qui cū me inuitā ac nolentē despōsasset inueni cuidā nobilissimo romano. ac dies nuptiaruꝫ venirēt ⁊ thalamū ac ꝙuiuiū ordinarent inter nuptias ipas sponsus me⁹ dispuit. Cunqꝫ turbati omnes huc illucqꝫ eū inquirēdo turbarent.ego gauisa effecta claꝫ exij ⁊ nocte eadē iter arripiēs.nec itineris ducem aliquo mō habēs p angusta mōtiū ac valliū errando hucusqꝫ pueni. Hec ego cū audissez.⁊ oīa ita esse credidissem.simil ⁊ sponsaz meā fore spans:p manus appbendi illā.⁊ in hāc introduxi spelunca.lacrime vero ab ei⁹ oculis nullaten⁹ cessabāt. Tūc ego miserijs ⁊ lacrimis ei⁹ ꝓpatiēs.⁊ valde sup eā dolens.sedere eā iuxta me feci:simul ⁊ glādes illi ad māducandū p̄bui. Nō em̄ insidias dyaboli intelleri. neqꝫ vllaten⁹ crucis me signo muniui:sed simul sedētes diutius colloquia habuim⁹. Tunc cepi quasi de labore nimio somno grauari.at illa manib suis mea oīa mē bra mulcēdo palpauit ⁊ eo ampli⁹ somno grauat⁹ sū. Quid morer:miser ego qui antea nunqꝫ cum femina peccare ꝓsensi.in somnis me peccatum ꝓpetrasse cognoui.Nā subito exꝑgefactus e somno quasi cuꝫ femina discooptuꝫ me in terra iacentē inueni: ipa iā vero nō appuit. ¶ Tunc infelix ego insidias dyabo li sero aduertens foras spelunca citius exiui: ⁊ pect⁹ feriens ingentes lacrimas fudi. Ipi interea leones q̄ mecū aderant meū intelligētes delictū:quātotius fugerunt a me hec autē cum cernerē. fugisse sez leones cum luctu nimio ac dolore cepi xp̄i misericordiā devote inuocare:quaten⁹ ⁊ mibi penitētie normā ostēderet.ac leones ipos redire iuberet.Nec mora clemētissim⁹ pater q̄ me ad penitentiā seruare voluit:illos ꝙfestim fecit redire leones:mecūqꝫ ingressi i hāc spelunca.humū pedib suis ad vni⁹ staturā homis aggerabāt.Ego aūt hec intelligens.colloten⁹ ipam intraui fossaz:ipis impans leonib vt in eodē me sepelirent loco. Qd cū factū fuisset:ānos tres sepult⁹ in eadem fossa pegi. Interea ingēti pluuia descēdēte.rupta est spelūca desup caput meū vbi stabā:⁊ lucē vidi.⁊ foras man⁹ emittēs herbas que in circuitu sup caput erāt.decerpsi ⁊ ꝓmedi. Trib itaqꝫ ānis euolutis.affuerunt leones:⁊ lumē circa me videntes.effodiebant humū in qua me sepelierūt. ego quidā toto corpe sanus egressus sum:virtutē p̄stinā in me sentiens. ¶ Tūc glorificans dn̄m meū ih̄m xp̄m exiui de spelūca.ponēsqꝫ genua mea in terra.quadragīta dies ⁊ q̄draginta noctes:in eodē imobilis pmānsi loco. collaudās ⁊ obsecrās deū.⁊ gr̄arū actōnes offerēs:q̄ tāta miscdiaꝝ munera nobis peccatoribꝰ iugit̄ p̄stat Hijs g̊ ꝓpletis diebꝰ.respexi in spelunca.⁊ ecce quatuor anguli eiusdē spelūce.lumīe celesti resplēduerūt valde.⁊ vidi saluatorē xp̄m in scemate viri.q̄si aureā habentē in manibꝰ virgā.ac dulcisona voce mirabilem cantū p̄sonantē.vox aūt illi⁹ vehemēs ⁊ fortis:q̄si mille hoīm audiebat. Cum vero iam melodie celestis cantici explerent:repente vox tribꝰ vocib insonuit dicēs. Amē ⁊ i sempit̄nū amē. In ipa igit̄ hora egressus a spelunca saluator.scādebat ad ethera. Et ecce ꝓtinuo maxima ignis colūna.quasi nubes valida intrauit spelunca: ⁊ facta sunt tonitrua ⁊ īmense chorruscatōnes ⁊ omnia celi volatilia p̄m.ꝓprias audiui voces canere dicētia. Sanctus sanctus sanct⁹ dn̄s deus. Ego itaqꝫ dū hec cernerē.simulqꝫ audirē ꝓpter visionis magnitudinem territ⁹ valde sum:⁊ in extasi raptus.cecidi in terrā. ⁊ octo dies ita pmansi. Tunc nāqꝫ intellexi.quia saluator mūdi xp̄c domin⁹ hanc ingressus speluncam benedixerit:illāqꝫ sanctificauerit. Tūc ego introgressus in eā p ignorātia ꝓpria ac negligētia.cepi satiffacere:collaudās ⁊ glorificans xp̄m saluatorē ac redēptorē nr̄m. ⁊ creatorez omniū.qui tāta me sustinuit patiētia:⁊ duxit ad penitentiā:⁊ rursus talē mihi demōstrauit clemētiam. Qn̄ aūt hꝫ acta sunt.septē in hac spelūca. etatis vero q̄draginta ānos habebā. ¶ Ecce nūc vob velut filijs carissimis omnē vitam meā in veritate enarraui vos ergo si pugnas vel insidias maligni hostis sufferre potestis ꝓsiderate.⁊ hic nobiscū manete:sin alꝰ ad monasteriū de quo egressi estis reuertimi.⁊ dominus sit in itinere vestro. Nos aūt cū ista a sancto dei audissem⁹.cadētes in terrā glorificauim⁹ dn̄m.qui fecit mirabilia solus:⁊ ad sanctū seruūqꝫ xp̄i locuti sumus macharū dicētes. Pat̄ bētissime machari ora p nobis ad dn̄m.vt ad nr̄m remeare possim⁹ monasteriū.atqꝫ ꝓuersatōez tuā sanctā.p omnes xp̄i ecclesias enarrare. Credim⁹ em̄ quia domin⁹ idcirco nos

pduxit ad te. ¶ Tunc senior diuti⁹ sup nos oratōez fudit. z fusa ozone bñdixit atq; osculat⁹ est nos oēs. z pmēdauit xp̄o: vt in pace dirigēt viā nostrā. deinde tradidit nos leonib⁹ illis. p̄cipiēs eis: vt transducerent nos quousq; loca tenebraz ptransirem⁹. vbi pridem septē dies z totidē noctes in tenebris iacuimus. Dimissi ḡ a seruo xp̄i sancto macbario. pspere ad absidam alexandri puenimus: vbi leones salutātes nos. pcito gradu reuersi sunt ad seruū dei. igit' fluente xp̄o deo. sine angustia aliqua nostraz ambulauimus viā. z introeūtes terrā plaz. venim⁹ in campū mirabilē qui vocat' assia: vbi sanctus mercuri⁹ interfecit apostatā iulianū. z ingressi denuo sumus ciuitatem kitisse fodo: in qua pueri tres requiescūt non longe a babylone. Post hec tigrin flumen ptranseuntes. quintodecimo die intrauim⁹ hierusalem: z ad sepulchruz domini nostri ihu xp̄i. siue p cūcta loca orātes gr̄arū actōnes xp̄o saluatori omniū libauim⁹. qui nos sua gr̄a icolomes fuauit eūtes z r̄deūtes. ¶ Inde igit' egressi. veloci cursu ad nostrū puenim⁹ monasterium: z nostrū eguminū ac fratres nostros omnes in pace z sospitate repientes. p ordinem que vidim⁹ z audiuimus mirabilia. z miscdias dñi: sed z vitam z puersatōnem beatissimi macharij illis enarranimus. Quotq; aūt hec audiebāt. laudabāt z glorificabāt. z hymnū dicebāt deo patri omnipotēti z filio ei⁹ vnigenito dño ac saluatori nostro: necnō z spūi viuificatori z illumiatori animaz nostraz. qui trinus in psonis. vnaq; deitate nominat'. viuit z regnat vbiq; de⁹ benedictus z laudabilis. nūc z semp p īmortalia secula seculorum Amen. ¶ Explicit vita sancti macharij romani iuxta paradisum.

¶ Incipit vita sancti Pasthumij.

QOniaz desiderio desideraſti semp audire que sancta sunt. z nos ne silentio tēpa pagan': idcirco de operib⁹ dñi tacere nō possumus: que in seruis suis īdesinēter oñdit. At primū de sancto pasthumio dei seruo sciendū est. quo ordine euz dñs ad suā vocare dignat⁹ est gratiā: sicut referentiū iactauit oīo. q̄ cōuersionis eius ordinez nouerūt. Hec vestre dilectōi scriptis intimare curaui: quomodo per rusticos dñs credentib⁹ in se manifestauit regni sui misteriū. Erat eī pasthumi⁹ men phe⁹ genere. gentilis natus. ab infantia innocēs ignarus litteris: z ab omni peritia alienus egiptioz. Ab eoz gentiliū delubris semp extraneus. Fuerat eī restium spatari⁹. nunq; se adolescētum gregib⁹ cōmiscuit. nec publici vsus fabulas aliquādo cognouit: pes eius ad saltandū non est pmotus. In vita sua nunq; de ore eius turpis sermo processit: neq; auaricia in coz eius aliquādo ascēdit. Ad feminā oculos suos cū adhuc esset in seculo nō leuauit: mendaciū omni virtute vitauit. discordiā vel odium aduersus p̄imū suum neq; ꝓra extraneū nouerat. custodiebat pacem in animo suo p omne temp⁹.

¶ Cum ergo hec ab eo gererent'. z annoz esset trigītaseptem. placuit deo eripe eum de corruptōne peccatorum. et ad incorruptionem vite eterne euocare. Fertur introisse ad eum angelū domini. z ipse plectā de spato plectebat. Aitq; ad eum angelus domini. Pasthumi. At ille ait. Quid est: z dixit ad eū angelus domini. Quid est in manu tua: Ille ait. funis plectacius. z dixit ad eum angelus domini. Deū excelsum q̄ habitat ī celo nosti: Pasthumius dixit. Domine nescio si est deus in celo. sum eī rusticus z nulla ē mihi sapiētia. Arti mee inseruio ab infantia mea. z nihil ab vrbanis hominib⁹ audiui quod discerem: sed z publicum semp fugi accessum. Dixit ad eū angelus domini. Ora deū: z dabit' tibi sapientia z intellectus. Pasthumi⁹ dixit. Deum non noui orare: nescio eī q̄d dicā: Et accepit angelus foliū lauri. z scripsit in eo verba orationis: z dedit illud pasthumio dicens. Manduca illud. z erit amaz in ore tuo sicut fel ventrēq; tuū implebit obsecratōnib⁹ sapientie: z dabit tibi formā orationis z sane doctrine. Et accipiēs pasthumi⁹ manducarat: z factū est os eius amarum. Porro venter eius dulcedine implet⁹ est z magnificauit dominū valde. Vere autē credimus. in eo īpletum. illud ꝓphete ezechielis vel iohānis apostoli. Librum de manibus angeloz accipientes. comederūt: z adimpleti sunt sapientia ad ꝓphetandū. ¶ Item angel⁹ domī tetigit labia pasthumij: z depulsa amaritudine. lingua eius de deo loquebat' ingentia. Dixitq; ad eum angelus. Pasthumi. fige genua tua in terrā. z faciem tuā ad orientē: z tunc dabit' tibi a deo quēadmodū possis orare. Et posuit pasthumi⁹ genua sua in terrā. faciē quoq; etiā ad orientē: z infusa est ei oratio: z ait. Benedicā te domīe deus omnipotens rex celestis. qui ignorantib⁹ te nomen tuū innotescere facis. p dominū nostrū ihm xp̄m filiū tuū nomen tuū efficiens manifestū: vt populū tibi congregaret ex omnib⁹ gentib⁹ adoptiuū. Quaz volens mū do succurrere labore laboranti: ꝓpter generis humani salutē. vnico filio nō pepcisti. Per euz ergo te obsecro z tuā misericordiā: z mihi ceco verū lumen in tenebris ꝓstituto ostendas. Tu eī domine nosti quia nullū sciebā omnino sermonē. z dignatus es donare qđ loquerer ad te: z docuisti me quib⁹ te rogarē. Ex meipo cognosco domine de⁹ meus. quia vere ceci vident. surdi audiūt. mutoz lingue soluent'. claudi ambulant. leprosi mundant': pauper⁹ euangelizant'. peccatores vocāt'. Quis erā ego. quia recordat⁹ es mei. In quo ꝓualet apud te pusillanimitas mea. quia requisisti me. Quare nūc peto. vt a sordib⁹ me abluas peccatoz naturalis miserie mee: que me longo tēpore pssit. viuebā eī eruditus a parentib⁹ infidelit'. more gentiliū tanq; socius iumentoz. Misisti eī mihi angelū tuū. z pcussisti femur meū aquisitiq; mihi saxeum pectus. Ve eī tacenti de te. quia ignis vstiōe trucidat' in sempiternū. Ecce in breui cognoni. quoniam nō est gaudiū impijs apud te: nec peccatoribus letitia post obitū veniet. Nisi ad te ꝙuertēt'. salui eē nō pñt. z quoniā nō ē visus tibi pdere me dñe. redēptor humilitatis mee: oñde mihi in melius. vt in pleno ꝓgnoscā dñm z saluatorē ihm. z nō est ali⁹ absq; te. q̄ es bñdict⁹ in secula. Hec oīo sancti pasthumij ꝓmo. p quā eū introduxit angelus dñi ad viam fidei requirēdā. Erat intent⁹ ex hoc beat⁹ pasthumi⁹. qñ ad eū angelus dñi remeare posset: fretus ex hoc orabat. q̄ esset eū dñs semp visitaturus. ¶ Cum autez pauci dies transissent: ecce pasthumius iuxta con-

suetudinē suā restim torquebat ex iunco. Et ingressus angelus dñi ad eum. Aue pastbumi. Statimq; pauefactus surrexit pastbumius. Et ait illi angelus. Vis ducaz te ad virum sacerdotē dei. qui te baptizet in nomine patris 7 filij 7 spiritussancti. Et respōdit pastbumi⁹. Dñe mi sācte dei hoc est mihi optabile iocundūq; valde: vt in pleno me viā doceas dei 7 que sit pfecta salus operū supnoz. Et apphendit eum angelus dñi a vertice capilli capitis eius: 7 duxit eum ad quēdaz nomīe pisciz. sanctū virum. 7 timentē deū. aitq; illi. Hunc doce que sit via dñi sapientie 7 intellectus: 7 baptiza eū in nomīe patris 7 filij 7 spūssancti. Porro sacerdos dñi audiens. gratulatus est valde: sed sacerdos nō intellexit angelū dei eē qui introduxit eū ad se. Statimq; angelus in splendido mutatus effigie: refulsit in faciem sacerdotis in albis vestibus. vultuq; decoro. Tūc xpi sacerdos timore pterritus. cecidit consternat⁹ in terra. rursusq; angelus erexit eum 7 ait. Ne timeas. conseruus enim tuus. 7 omniū fratrum tuoz ego sum. Oportuit em tibi manifestare gloriam dei nostri. vt scias quomodo hunc doceas verbum dñi: erudiens eum ꝑm salutationem eius. vt viuat ineternū coraz domino. hec dicens discessit ab eis. ¶ Pisicus autez epūs accepto secum pastbumio: docuit eum ieiunare. Cui manum imponens catbecuminū fecit. atq; ita velociter baptizauit: docens eum symbolum sacramēti. Qui mox vt baptizat⁹ est implet⁹ est spūsācto 7 dixit hāc orationem. Gratias tibi ago domine ihū xpe. qui p spiritūsanctū reconciliare me dignatus es deo patri 7 redemisti me a morte 7 a pena eterna. quā non credentes in te ꝓsequūtur. peccatoz suoz pōderib⁹ aggrauati. Sunt aūt peccata plūbo grauiora: q̄b⁹ ego leuor extractus: 7 de omnib⁹ iniquitatib⁹ 7 necessitatib⁹ liberat⁹ exulto. Vere em ꝓsonaz acceptō apud deum nō est: sed misēdia multiplex. Quō igit indignus ego ad sedes accederez creature tue: nisi tu me celesti digito tāgeres. Fenū male aridū qō in corpis materia habitare precepas. velociter mihi voluisti subuenire: inimicū legis tue qui mihi ī carne dñabatur subuertens. a sordib⁹ aqua spūssancti regeneratione mundasti. loquit in me anima renouata: q̄ longo tempore inter oues pditas iacebat abiecta. Accepto ligno letat⁹ sum quasi nomīs magni: census īpatoris militi infixo repat in gratiā. Quasi mut⁹ accepi vocem. loqui cupio filijs tuis. 7 hymnū narrare in ꝓfessione. qm absoluisti captiuū migrantem. Quesisti stultum p sapientiā. vitam donasti. egentē ditasti mortuū resuscitasti. longeposituꝫ appropinquare tue maiestati fecisti: alienum a quersatōne israbel. sociū sanctoz tuoz per xpi gratiam esse voluisti. Ideo cōfiteor tibi. 7 psalmum dicam nomini tuo cum me docueris ordinem psallā tibi: 7 benedicā nomini tuo in eternum: 7 in secula seculoz. ¶ Igit pastbumi⁹ baptismum cōsecutus literas nesciebat: sed tm̄ nomen domini. fidei augmento 7 robore de die in diem crescebat. Accendebat fraterne studio caritatis: humilitatis vinculo. ad vniuersos colligatus fuerat frēs. Caritatis iugum vehemēter amabat. cunctosq; fratres qui aderant ecclesie ꝓprima loca inhabitātes: solicite requirebat. Studiose psalmos dicebat, corp⁹ vero suum ieiunijs affligebat: in oratione dei quotidie pnoctabat. Agrestes delectabat herbas: 7 aquā frigidam bibebat. Cilicio semp corpus optum fatigabat. p heremū currens: vt miserum frangeret corpus: asserens esse peccatum aliquādo ab opere si vacasset. verbositatem sermonis cauebat. diuinis libris accomodabat aurem. iurare oīno detestabat. mundum se in omni oratōne sua exhibebat: plangere nō desinebat. Nam cum frequentia pateret in corpore demonū temptamenta. ad nota orationum presidia ꝓuolabat. 7 ne amplius somno indulgere videretur. vt mortalia mēbra foueret. paululū sup saxa requiescebat: vt cum duricia lecturi doloribꝫ ageret corp⁹. statim ad dei ꝓsurgeret opus. Panem em̄ suum ad mensuram accipiebat: 7 aquā ad mensuraz bibebat Nunq; pleno ventre a mensa recessit. nec sitim suaz vnq; satiauit: dicens. non esse dignum. si carnis voluntas esset impleta. Obedientiam vero 7 fecit 7 docuit. Patientia vero supbos 7 iracundos homines humiliter mitigauit. Sed quādo sathanas suggestionibus suis cupiebat ꝓpositum impedire. oculos in celum leuabat: 7 statim sanctuz adesse sibi sentiebat auxilium. Talis eius vita vsq; ad senectā fuit: qualis ab initio fuit. ¶ Cum hec gererent in eo. vt oīno vsq; ad extremū suum despiceret corpus: vt si quando infirmitas febriū aut stomachi dolores. graui torꝫmento eius afficerēt corpus. nō dedit indulgentiam morbo infirmitatis: nec calidis vsus est reb⁹. nec ieiunia minoraꝫ. estimans q̄ si corpori calido cibo ꝓsideretur. a domino redemptio anime nō daretur. Nā si aliquando valitudo grauis debilia genua fatigaret: ita vt ad vigilias pastbumius exurgere non valeret: orando 7 psallendo in stratu suo nō desinebat. Si lingua pre siti siccaretur. cordis intima rugiebāt: ne silentio eius hostis anime dyabolus letaret. aut in opere dei vir sanctus negligens inueniretur. Sed cuz in tam districtioꝛi vita pastbumius permaneret. ad baptismatorem suum prerit: 7 ab eo ꝓmendatitiam orationem poposcit. et sine aliquo victu heremi postulauit archana. ibi multo tempore demoratur: in numeras demonum insidias pertulit. Sed dominus qui de mundo venerabilem conuerterat virum: quotidie cor eius armabat. ad sustinendas versucias demonū. ¶ Nota igitur facta est sancto macharioꝛ. scz beati anthonij discipulo visum est illi abire ī heremū: 7 celebre eius factum est nomen. Nam idez macharius. ab illustri viro antonio: monachoꝛ fere quinquaginta milia suscepat gubernanda. Eiusdez igitur macharij exitus de seculo approp̄quabat: dominico gregi quis post eius excessum magisterij nomine subrogaret: inquirebatur. Sanctus itaq; macharius. cum ad sanctum venisset pastbumium. excepit eum libenter: p̄cipue cuius iam ab angelo famaz audierat. Non ergo ille vt hospes: sed eius subtiliter explorare propositum venerat. Porro macharij aspectibus pastbumij cōplacuit conuersatio 7 eū suadere cepit: vt sancti Antonij anachoretarum p̄n cipis non grauaretur visitare reliquias. Sed cū omni virtute reniteretur. et abire penitus noluisset. In somnis pastbumius sine aliquo cunctamine ire iubetur: diuine cōtradicē nō poterat maiestati. ¶ Itaq;

cum Machario agreditur iter: multitudinē congregatōnis monachoꝝ que a solo gubernat' Machario ingressus. de quo sepe diximus. corpus sepelisse magistri. cū spiritus eius vocatus est ex seculo. Qui cum se in extremo vite istius tpalis aspiceret: aduocato ad se sancto pasthumio ita exorsus est ei. En ff tempus resolutōnis mee instat. quapropter audiēs bonū testimoniū de te: finem senectutis mee debilitatis subposui gressib' ad ptingendū vsq; ad te. Nūc igitur bene fecisti venire mecum. Suscipe ergo pat' no amore: gregem dei ad regendum. Noli quere qd tibi vtile est: sed qd multis. vt salui fiant: ne ergo neges suscipiendi honoris gratiam. mercedem a domino recepturus tempore opportuno. Tunc sanct' pasthumius: pedib' eius ꝓuolutus ait. Carissime pat' quomō mihi tāmagne multitudinis curaꝝ imponis. rustico homini ſras nescienti. Prouide igitur ex eis meritū hominē qui possit cum solicitudine: tātas animas regere populoꝝ. Tunc Macharius ait pasthumio. Excusatōnes nō audio: neq; causas recipio. Hi em omnes sub tua ditōne manebūt. nec ali' est tante abstinentie vir qui possit istius populi gubernare animas: ac solicite ptractare. Et vt certi' dicam dilectissime frater. te electōne sua dominus designauit ad suscipiendū hui' ministerij locū: nequaq; ergo celesti poteris ꝓtradicere iussioni. Nihil ex hoc pasthumius locut' est macario. Sed dum ei' verba secū in animo volueret: macharius emisit spiritū Statiq; populoꝝ ingens turba: intente ad fun' current. Ibi psallentiū multitudo. diuersis ymnoꝝ vocibus quasi vno ore laudes deo canebāt: donec corpus ad sepulcrū deduceret' humāduꝫ. Nemo tamē vehementer dolebat. eoq; sanctus macharius tā velociter monasteriū relinqueret: qm' dom' similem ei pasthumiū. gregi suo magistruꝫ ꝓuiderat. Trib' ergo diebꝫ post sancti macharij decessum. orabat pasthumius vt acciper de celo fontez doctrine per ihm in spūsancto. vt posset tantā populoꝝ militiam docere prudentiā. Tercio igit' die venit ad eum fm cōsuetudinem. qui euꝫ ꝓuerterat angelus 7 locutus est ad eum: 7 constituit eum monasterioꝝ doctorē. 7 ꝓncipem in eum locū a quo macharius recesserat: dedit q; ei formā spūalium ꝓceptoꝝ. 7 abijt. Porro Pasthumius congregatis fratrib' cunctis: aperiens os suum locutus est eis. dicens. Audite filioli verbū qd dominus locutus est vobis. ꝑclaram ꝑceptoꝝ iusticiam 7 caritatis regulam sensibus nostris volens infundere. paterna em voce loquor ad vos. in nomine domini nostri ihu xpi. 7 spūs dei nostri. Accepi enim formā de manu angeli. vt dicā vniuersa que acciderint sensui meo ad vestram edificatōnem. Intēte igitur ꝑbete aures. deus ipe mādauit: qd de ore meo procedit. Prima est em mandati ꝓfederatō: in omnibus vos obedire maioribꝫ. Scda mandati ē subiectio: vt in timore casto seruatis domīo. Tercia positio est: vt temperanter 7 pie 7 iuste viuatis in hoc seculo. Quarta mandati ratō: vt corpora vestra affligatis ꝑ omnia quo possitis acquirere animaꝝ salutē domare ieunijs. mortificare carnē. quia hec est delectatio bonoꝝ operum. Quinta ꝓstitutio oratōni frequenter instare: sicut 7 ap'lus indesinenter orare nos iubet. Orantes quippe semꝑ ac ieiunātes. 7 fidei dona in memoria mentiū tenebim' infixa vt possim' ꝓ tentiū demonū supare naturā. Sequit' aliud genus erroris. in quo ma' est aīe damnū: superbie maluꝫ per omnia esse cauendū. hec angelū in ꝓmordio mūdi de celo dececit. 7 noum' superbiam originale esse peccatū Ad quā excludendā de cogitationib' nostris. deum semꝑ ꝑcemur: vt doneť nobis forma hūilitatis. Accedit 7 alia infestatō mortis in corpe: si de seculari vicioꝝ causa monachoꝝ solicitet quēq;. Funiculuꝫ vero caritatis ante oīa inter vos habete. hde ꝓtinua in spe manētes: qm' ad regnū dei festinatis ꝑfectionis. Cura ergo discipline: monachoꝝ pfecta est dilectō. Hec vincula caritatis et pacis exornāt sine auaricia Igit' in dilectōne sincera. mod' sufficiens est p̄ntib' 7 qui inuicē diligunt. 7 filij regni vocabunt'. Perfecti inuicē diligentes ipi sunt: qui manducāt panē in regno dei sine macula. Perfecti ergo eritis: si mūdū sacrificij caritas in odorē suauitatis zelo succendent Gaudebit em dom' ihs in vobis: qz fecistis fidelit' qd ipse mandauit. Naꝫ ꝓma legis in monte syna ordinatio hec ad moysen data est. Diliges inqt dnm deū tuū: ex toto corde tuo 7 ex tota aīa tua. Secūdo diliges ꝓximū tuum sicut teipm. Vacat em dilectō dei. nisi iungat' 7 ꝓximi: plenū ergo ꝓceptū veritatis vt maneat in sensu individua regula caritatis. Tūc ergo dilectō beata erit ī pleno: si colla obedie posueritis ꝓposito. Obedia q; in ꝓgregatōne laudat'. Nihil vobis ꝓderit filioli si diligitis inuicē: 7 nō vultis inuicē obedire. Dilectō sine obedia est: cū faciet criminosuꝫ ꝓscie egrū. Quō ei grame semiales ipedit fruct'. sic inobediēs hō frustra ieunat: 7 oꝛonis nullum recipit fructū. Igit' qui in vno esse ꝓcupiscūt. 7 viuere mēte ꝓmuni dispositerūt: hi ꝓsilijs maioribus inseruiant. Quicq; ex ꝓsilijs ꝓcesserit patꝫ. Is faciat qui ꝓcul est. Quicūq; frater oneris quippiam collo suo ptraherit. nec quidē sustinet de humero suo on' extare. si abbas pñs fuerit. repiens aquā scatuā siue germinātē. ꝑter abbatis ꝓsiliū diuerterit ad bibendū. aut alter' fratris recū comitātis etiā inuioris peccatū feciſti. q; ꝑter bñdictōem aquā potasti. Qz si calor solis exarserit. 7 volueris bibere 7 abbas te domandū ꝓhibuerit. si vel mēte murmuraueris: delicq; sti. Deinde si in via calcaueris spinā. donec abbas ꝓceperit educandā. Procul abinuicez ꝓtextas vites sternite. Cū ad dormiendū seceditis. int' sticiū cubit' habebat': vnus nedū adinuicē ꝓximāt. cor a nutriant libidinis incētiua. Porro negociū noctis ꝑpt' lucifugas demones 7 noctipetas. in spiritali ope pagatur. Expertis aūt nulla d' secularib' causis donec adgallicātū fraternaꝝ oꝛonū ꝓmūis hora succedat: alterius vocis cant'. alteꝝ nō excitet adorādū: sed cuꝫ suū pectus tūdere cepit. qui ꝓmuꝫ exptus ē. ꝓuocet' etiā ille q; dormit exurgē. Sepe em sathanas cū somno animā captam nocturnis involuit tenebris. vt ab oꝛonis ꝓpositio sepata sit. opante d' yabolo sociorum tenebraꝝ. Ido dico vobis filioli. vigilate: qz nescitis q̄ hora fur veniat aīaꝝ. Studete igit' ꝓplacē deo ꝓuersatōez hñtes spiritalē. Diuīa mādata ī dilectōne dei cū sapīa legis ꝓcepta. in tabulis cordiuꝫ vīoꝝ sint: nec quidem ampli' sapiatis q̄ simplicitas con-

firmat scripturaꝝ dei. Multi aũt de deo aliter sentiẽtes: exciderũt a dilectõne dei ⁊ primoꝝ suoꝝ. Qui ergo hmõi sunt audiant Baruth ꝓphãm dicentẽ. Sic eĩ videns ꝑpli sui dilectõez fraternitatis eẽ incorruptã. inter cũctos facit eos amicitie dei fieri socios. Qm̃ qui diligũt deũ ꝑm boni opis gloriã: inuicẽ in operiby bonis irritã faciũt vitã iſtius mũdi. ꝓphanantes quicq̃d ex dyabolo cogitationũ malaꝝ ĩ cordibus dei seruoꝝ. qm̃ cupiũt anachoretũ ꝑfrui vita. si corpus abdicant adhuc in terra positi. iam celestia delectent: nihil terrenũ ꝓrsus exquirãt. vt iam secularium tenebraꝝ causas ꝓculcantes ac ꝓsternentes. Verũ quia celestiby regioniby apti. vos satis placere ꝓuenit creatori. virgines mẽte ⁊ corpe ꝑmanẽtes: fructus fidei ⁊ limaz sermonis quã maxime ꝓseruantes. nephas est eĩ vt monachuz quis reꝑhendat in modico vel in maximo. Irreꝑhensibilis eĩ nos esse ꝏlus docet. vt sermo noster in gratia sale sit ꝓditus scz ꝓdimẽto quo nos euãgelista ꝓdiuit dicẽs. Vos estis sal terre. Qđ peto vt nõ in vobis euanescat. ne forte cũ euanuerit: extra ꝓgregatõnem multitudinis foras ꝓiciat. linguis inimicoꝝ quotidie ꝓculcãduz. Hoc aũt obsecro filioli. ꝑm formaz que mihi data ẽ de manu angeli: fugere nos linguã detrahentiũ iniq̃rum. qui mordaci dente. etiã sine causa. ecclesie xp̃i insultare festinãt. ¶ Dissensiones quas habetis inter vos ꝓpicite abinuicẽ: scientes dn̄m nostrũ nõ esse dissentõnis sed pacis. Si qua igit̃ scãdala inimico suggerente frater habet aduersus fratrẽ. ꝓpter obedientiam fide extante dimittat. qm̃ ego nõ ex me loquor: sed ex deo. qui in manu nũcq̃ sui docuit me. Et si obedientia ꝓbueritis hospitalitatẽ pegrinãti: ex ꝓcepto dn̄i facitis. Si fieri põt. nullo pacto miles dei debet irasci: nõ solũ ad socios. verũetiam ad extraneos. In quocũq̃ negocio nullus secularũ seruuz dei audeat iudicare: quia inter te ⁊ illũ distat. si patiaris ꝓugatum iudicio tecũ ꝓtendẽ: melius ẽ eĩ monacho fraudem ⁊ iniurias sustinere. q̃ audiat̃ vox militis in clamore. Nõ decet monachũ causa pecunie esse negociatorem: sed celestiũ bonoꝝ lucra mercantẽ. Prædicet verbũ salutis. aĩas inuitet ad celũ ad nihilũ deducat seculi desiderũ. Cor eĩ xp̃ianũ exultat: maxime serui dei. tyrãnum fraudatorẽ animaꝝ diuine virtutis oratõne expugnat. Qz si terrores aliquos intulerit. currat ad auxiliũ crucis statim ille recedet: ꝟsutia eius crebris orationiby ⁊ ieiunijs deuincit̃. ¶ Filioli quid ad vestrã ptinet curã. si aduersus vos ꝓueniãt demonum castra: Potestis ⁊ vos multis adiuuari agminiby angeloꝝ. Sed cũ demonũ catherue creſcẽ ceperint. oculos vestros ad celũ leuetis. dicẽtes. Domine iẽu xp̃e: adiuua infirmitatẽ meã. Tũc ꝑmo vobis ꝓphe Heliſei ꝓueniet aduersus eos qui de Samaria ꝓphendẽ eũ venerãt: qui terrẽti se puero suo rñdit. aperi dn̄e oculos serui tui. et videat q̃ plures sunt nobiscũ. Statim g̃ ad adiuuãduz nos angeloꝝ dei legiones aduenient: qui fidei vestre auxiliũ ꝓbeãt. Hec sunt filioli mãdata. que vt pusillanimitas cordis inuenit: vobis dyabolo certaminiby explanaui. Nolo aũt ea que nobis ipo ĩmittẽte acciderũt: silentio ꝓterire. vt ⁊ vos possitis malicijs ei⁹ resistẽ. Quadam die in monte sedente. mihi ingens velut militũ turba occurrit. Quos dũ oculis cernerẽ venientes: alonge sathane ãgelos statim esse ꝓgnoui. Ego autem exposito omni terroze. genib⁹ ꝓuolut⁹ humo: vt secederẽt ozabã. dn̄m inuocãs redemptozẽ. Tunc g̃ turba que venerat: velut stipula que a vẽto rapitur nusq̃ ꝓparuit. Gratias g̃ egi dño ꝑ ihm xp̃m dn̄m nostrũ. q̃ in eo certami finẽ imposuit cito: ⁊ ozatõem meã ilico exaudiuit. Multas itaq̃ insidias passus sũ ⁊ ex omniby me eripuit dn̄s. Unde ⁊ vos filioli constantes estote: q̃ mitis est dn̄s ad liberandum nos. Amate ergo dn̄m. odite malignũ. ⁊ deus misericordie erit vobiscum: vt possitis eius insidias euadere. Amen. Finit vita sancti Pasthumij.

¶ Prologus in vitã beati Onuffrij beremite.

BEati igituz Onuffrij vitã. inter grecoꝝ ꝓmenta scriptã nuper repperi: vt quondã a venerabili prudentissimo viro scz gregorio. ipius gesta narrãte cognoui. Hanc paphuncⁱ⁹ vir q̃z sanctissimⁱ⁹: greco ꝑmone retexit ab exordio. Quẽ ego secutus. a greco trãstuli in latinũ (vtpote largiente dño) eius ꝓbabilis vita ꝑm vires meas manifestata: admiratõez legẽtibus ꝓbeat ⁊ imitatõez. Nõ ꝓpendite queso mei ꝑmonis rusticitatẽ: sed tanti laboris animo reuoluite longanimitatẽ: quã vir deo plenⁱ⁹ patiẽter sustinuit. dum mundane vanitatis gloriã spreuit: ⁊ celeste regnum districte vinẽdo sibimet hereditauit.

¶ Incipit vita ⁊ conuersatõ. b Onuffrij here.

BEate memozie Paphũciⁱ⁹ quedã cogitatõnum et actuum suoꝝ secreta taliter reseruauit dicẽs. Quodã vero die dũ ego paphũciⁱ⁹ solus tacitusq̃ sederẽ. cogitaui in corde meo q̃ deserta peterẽ. ⁊ vniuersa loca sanctoꝝ monachorũ. pieq̃ ꝓuersatõnis habitũ lustrarẽ: ac qualit̃ deo mĩstrarẽt ꝓsiderarẽ. Unde factũ est vt tacitⁱ⁹ iter arripem: ⁊ in heremũ cursu desiderabili ꝑperarẽ. Panes itaq̃ cũ aqua exigua mecũ portaui: ne deficerẽ a labore itineris cepti. Quarto nãq̃ die pacto. alimẽta q̃ mecũ vexi defecerunt: meaq̃ mẽbra nullo victu refocillata vires ꝓdiderũt. Morq̃ diuina illustrãte gratia. moꝛs imminẽs ablata ẽ. assumptisq̃ viribꝫ iter arripui: atq̃ dies alios q̃tuoꝝ nihil gustando pegi. His itaq̃ ꝓpletis. nimiũ fessus humo ꝓstratⁱ⁹: iacui velut mortuⁱ⁹. Extẽplo q̃z celesti cõsolatⁱ⁹ adiutorio. assistẽ mihi vidi virũ. gloria mirabilẽ. splẽdore terribilẽ. pulcritudie laudabilẽ. magnitudie ꝓcex. aspectu ꝑclaꝝ. Quẽ vt aspexi vehemẽter obstupui: ꝑ tñ ille vultu placido accessit. nũc manⁱ⁹ nũc labia mea tetigit. mihiq̃ vires potẽter restaurauit. Cõtinuo letⁱ⁹ surrexi. deoq̃ fauẽte ꝑ solitudinẽ extinde. xvij. dieruz cursum direxi: q̃usq̃ ad locũ quẽ dn̄s mihi famulo suo indigno ꝓuidebat oñdẽ pueni. illic ab itineris labore cessaui. ¶ Igit̃ duz fessus reqescerẽ ⁊ q̃z pegre ꝓfectⁱ⁹ esse̅m excogitarẽ: vix ꝓcul aspectu tribilẽ. vidi ĩ modũ bestie. pilis vndiq̃ circũseptũ. Tãta scz illi capilloꝝ ꝓlixitas erat: vt corpⁱ⁹ illiⁱ⁹ ipoꝝ diffusiõe

tergeret. Pro vestimēto q3 foliis.herbisq3 vtebat: quib3 subteriora renū tantūmō cingebat. Tali viso homīe nimio pterrit9 suz terrore.anxiat9 vltraq3 credi pōt timore 7 admiratōne: qm tāmira forma meis oculis nūq3 oñdebat in humana specie. Quid facerem ignorani:sed q̄ntū valui fugā petij.montēq3 ꝓpinquū ꝓcito cursu ascendi: ibiq3 tremefact9 corrui. atq3 me sub frondiū densitate a facie illius abscondi multa dans suspiria. Defect9 eram pene etate.7 labore abstinētie. Hic ꝙ dum me cernebat in mōte iacentē: voce nimia clamauit 7 dixit. Vir dei descende de monte.noli timere:ego em suz homo passibilis tibi silis. His itaq3 ꝙsolat9 verbis mentē recepi:mox q3 descendi. 7 ad vir sanctū pueni: atq3 pedib3 eius me timid9 pstraui. Ille q3 me ꝓhibēs ante se iacere surge inquit surge.tu es ei dei ꝯuus vocaris paphū cius sanctoz amicus. Statim surrexi.7 q3uis fessus. tamē letus ante eū sedi:iam feruēti desiderio. q̄s ipe vel q̄lis eius esset vita.cupiēs dinoscē:dicens. Ecce votū adimpleuit:q̄ me p hāc beremū direxit. En artus me fatiscētes.aliq̄d sentiūt solatiū: sed mens sitibūda nō adhuc inuenit refrigeriū. Idcirco te senior corde deuoto depcor.atq3 p illū ob cui9 amorē hui9 solitudinis deserta habitas.te cōtestor: vt vñ sis aut quō voceris.seu q̄n huc aduenires:apertis mihi ꝕbis denūcies. Etenī vir dei recognoscēs q̄libēti aio sententiā sui laboris audirē: dixit mihi. Qm te frat dilecte auida mēte vite mee longas erūnas velle scire video: repetē me tibi nō dubites has ab exordio. Ego licet īmeritus voco9 Onuffrius. 7 ecce nōmin9 sunt q3. lxx. ānī q̄ in hoc deserto laboriose vixi. Cum feris igit ꝓuersat9 sum crebr9. p pane ꝓmedi iugiter herbaz fructus:in mōtib3 7 in spelūcis 7 in vallibus meū reclinaui miserabile corp9. Cot ānis neminē nisi te solū aspexi:alimentū a nullo hoīm sūpsi. Ue rūtamē in monasterio hermopolim dicto nutrit9 erā in pūincia Thebaida noīata: vbi simul pene centuz monachi degebant. Porro vita illoz talis extitit. vt more 7 actōe equanimit oēs viuerent. 7 vno corde 7 vno spū. iugo ac disciplie sancte regule colla submitterent: atq3 fluctus hui9 seculi oīno nō formidarent. Quicq̄d vni: cūctis placebat. Mēte sancta. fide pura. caritate pfecta. ante deū incedebāt: cui die noctuq3 omī māsuetudine 7 patīa mīstrare nō cessabant. Tāta bis erat taciturnitas cū abstinētia. vt null9 auderet nisi cū iusta int̄rogatōe vel recto rīso reddere verbū. Ibi q3 pabulū sancte doctrine ab adolescentia susceꝑi. ibi regularis normā a fratrib3 didici. a q̄bus amabilit diligebar:ab his q̄liter instituta mandatoz dei seruare deberē. diligēter instruebar. Profecto vitā beati patris nostri Helye. venerabiles fratres meos audiui frequenter laudare. qui se in heremo in tāta abstinētia 7 oratōne studuit affligere: vt maximā virtutem a dño pmeruisset accipe 7 igneo curru trāsuectus. spūssancti dona que habuerat discipulo imptiri:ac adhuc longeu9 senio. mortis penā nō videre. Insup ad exemplū beatū baptistā Johānem ptulerūt. qui in noui testamēti serie clarissimus effulsit. p que plurima annoz spacia diuino mācipatus officio. corpus suū macerauit: donec in iordanis vnda mūdi redemptorē baptizare dignus exister et. atq3 ip̄m dei agnū esse digito demonstrauit. Ego ꝙ cū talia eos recitātes audirē: dicebā illis. Quare seniores mei vitaz 7 miracula eoz obstupescitis. aut cur illoz facta tāassidue pmēoratis? An sūt vob fortiores q̄ deserti habitāt. an leniores? At illi rñdētes dixerūt. Fili fortiores nobis sūt. q3 sine adutorio humano viuūt. Nos itaq3 alt ab altero ꝓspicimur. pit q3 diuinū officiū a nob celebrat. Si q̄n cibū cupim9 patū repim9. Si q̄n infirmitas aut aliq̄ corpis imbecillitas irrepserit:statī cura factū cum omī solicitudine nos adiuuat. In edificijs lucide ꝓstructis habitamus:in q̄b3 7 ab estu solis coopti sum9. 7 ab inundatione pluuie 7 a turbine vēti. ac tēpestate manemus defensi. Monachi q̄ppe q̄ in deserto sūt: nihil ꝓsolatōnis nisi a deo repiūt. Si q̄n āgustias aut tribulatōnes ppessi fuerint. vel cū dyabolo antiq̄ hūano generis inimico pugnare cepint. q̄s eis astat? A quo adiuuant. Sz quib3 hūanū deest solaciū. ꝓstat eos habē diuinū. Etsi esuriūt. q̄s eis panē dabit? Si sitiūt q̄s eis aquā tribuit vbi panis 7 aq̄ nō erit? Maxim9 labor in desertis locis eē nō dubitat: vbi nihil necessariū repit. Primū ergo q̄n in solitudine definiunt habitare. in dei timore certāt firmit stare. In fame 7 siti. ī labore 7 passiōe corpa sua cruciāt. ptra dyabolicas insidias viriliť dimicāt: 7 vt vincāt ꝓtra tela nequissimi ignea. gladijs spiritalib3 pugnāt. Antiquus etenī hostis toti9 inuētoz iniq̄tatis. studet eos subuertere: 7 in ꝓsortiuz malicie sue implicare. atq3 de bona volūtate quā inchoabāt retrahē. 7 mētes eoz mundanis voluptatib3 itez irretire: vt in ope cepto fatiscant pfistē. Omipotēs g̃ deus: qui nō derelinq̄t sperātes in se. circūdat eos armis sue potētie: vt hos incursio sathane nō valeat psternē. q̄s ptegit celsitudo diuine miscdie. Quapropť ad eos angeli dei iugiter mittūť. ac p man9 illoz: quecūq3 necessaria crebr9 eis admīstrant. Aquā de petra hauriūt. qđ intpretat xp̃c. Scriptū est em. Sancti q̄ sperāt in dño habebūt fortitudinē. assumēt pēnas vt aquile: volabunt 7 nō deficiēt. currūt 7 gressus eoz nō labuntur. Et alubi. Qui sitiūt de supno fonte ꝓdiūtur: 7 herbarū folia in ore eoz. tanq3 fau9 mellis dulcescūt. Si aūt aliq̄n dyabol9 aduersus eos colluctat. protinus surgūt: man9 suas ad dom expandūt. hces ante diuinam maiestatē fidelit fundūt. mox auxilio celesti subleuant: 7 dolosi iacula inimici penit9 destruūt. Non intelligis fili q̄liter in psalmo legit. qm̄ nō in finē oblīuio erit pauꝑis: patiētia pauꝑ nō pibit ieternū. Et itez. Exaudiuit eos dñs in die tribulatōnis: 7 d omni angustia liberauit eos. Enimuero vnusquisq3 ppriā mercedē accipiet: ꝓm suū laborē. Beat9 est ei vir qui semp est pauidus: 7 volūtatē dei in hac pśenti vita 7 fragili studiosus agit. Certissime scias o fili. q̄m angeli dei sanctis ac iustis viris quotidie famulā tur: atq3 ꝕtute supna corpa 7 aīe illoz iugit illuminant. Tali denicq3 rōe ego paup Onuffri9 a sanctissimis patrib3 ī meo monasterio subtilit instruct9. cepi tacita mēte tractare: q3gtiosa felicitate pfruūt in celis. qui certamīa laboriosa ꝓpter amorem dñi tolerant ī tris. Cor meū ardebat. mēs mea desiderabil feruebat. mundi gaudia penit9 spernē: pricq3 celesti totis viribꝫ appropinquare. sicut Psalmista edocet

dicēs. Mihi aūt adherē deo bonū est: ponere ī dño deo spem meā. ¶ Cūq; hec solicitus excogitarē. nocte silenter ꝓcitus surrexi. puuz panem mecū detuli cū exiguis legumīby. vt vix vsq; in quartā diē sufficerēt: sicq; ꝑm dei dispensatōez. z eius pietatē ꝓfectus sum. vt mihi ostēderet mee habitatōnis locum Egrediēte aūt me de monasterio. in mōtana veni: in desertū cogitaui vt manerē ibi. Continuo lumē splē didum ante me. quasi obuians mihi vidi. Quo viso valde timui. Idcirco q; putaui. me debere ad monasteriū regredi vnde exiui. Extimplo nempe de radio p̄clari lumīs. vir aspectu pulcerrimus accessit ad me z dixit mihi. Noli pauescē ego eē sum dei angelus. tibi ad custodiendū ab ortu tuo ꝓuidētia diuina destinatus: vt iubēte deo tecū manerē. z te in hāc heremum ducerē. Perfectus esto. humilis incede corazꝫ dño: cū gaudio labora. cor tuū in omni custodia cōserua. viue sine q̄rela: in bono ope ꝓseuera. Ego ꝑo te nō derelinquā: donec aīam tuā in p̄mīaz sūme maiestatis offerā. Hec etenī locut⁹ est mihi angel⁹: iter inceptū mecū comitat⁹. ¶ Pergebam⁹ ita simł sex miliaria vel septē: z ad quādā venimus spelunca nimis decorā. Appropiaui volēs scisitari: si forte quispiam intus maneret. Scdm ꝓsuetudinē monachorum clamare cepi: bñdictōem humilime petij. Inde virū sanctissimū exire vidi: quem ꝓstratus hūoten⁹ adoraui. Ille ꝑo man⁹ suas mihi porrexit. de t̄ra me eleuauit. osculū mihi pacis tribuit: atq; dixit. Tu es eē frater me⁹ heremitice cooperator vite: o fili ingredere. Deus tibi ꝓcedat. vt timor eius in te p̄maneat opus tuū in illi⁹ ꝓspectu ꝓplaceat. Statim cū eo spe cum introiui. dieq; plures apud illū pausaui: opera eius cupiēs discere. z solitariā habitatōem curiosius inuestigare. Ipse q̄z vt meū desideriū agnouit. ꝓsilū honorabile mihi p̄buit: ac qualiter insidias dyaboli superare deberem. ꝑbis caritatiuis gratāter patefecit Transactis itaq; q̄busdā dieby: talib⁹ admonuit me verbis dicens. Fili surge. mecū pge. interiora deserti debes intrare. z in alia spelunca solus habitare: ibi si viriliter dimicas. oīa demonior⁹ temptamēta superas Idcirco ꝑo de⁹ in hoc deserto vult te ꝓbare: si mandatis ei⁹ fidelit velis obedire. Fidelia oīa mādata e⁹ ꝓfirmata in seculū seculi: facta in veritate z equitate Vir etenī sanct⁹ hec dicens. surrexit: mecū in interiora deserti iter quatuor dier⁹ p̄rexit. Quīta nāq; die deuenim⁹ in locū qui Calidiomea dicit: ibi palme. p̄pinque erāt. Tūc vir dei inquit. Ecce fili. vide locū: quē dñs tibi ꝓpauit ad manēdū. Fuit aūt ille mecū spaciū triginta dier⁹. edocēs me seruare cautā dignitatē: doctrinā dei mādator⁹. Quib⁹ itaq; pactis oz̄one sua sancta dño me cōmēdauit: z sepatus a me ad ꝓpria remeauit. Per singulos ꝑo annos solitus erat me visitare. ac q̄li industria z simplicitate deberez viuē: diuīs alloquijs nō cessabat admonē. Quodam aūt tpe iuxta ꝓsuetudinē ad me veniēs. int̄ ꝑba salutatōis ꝓstratus. in terrā corruit: dñoq; remittens aīam obdormiuit. Q̄ cū videre nimis sum cōtristat⁹: z deuolut⁹ humi lacrimis aborsis vberrime fleui. Corp⁹ eius mox accepi: z secus calidiomeā terre cōmēdaui. ¶ Dum aūt ego paphunci⁹ a viro sanctissimo Onuffrio. ratōis hui⁹ loquelā audirē inquā ad eū. Pater sancte laborē esse nō modicū iā sentio: quē ꝓ noie dñi toleraſti ī hac heremo. Vir sanctus rndit. Mihi frat̄ crede dilectissime. in deserto sustinui: vt sepius putarē me morte superari. Abs spe erā multotiēs vite: vt vix alitū in corpe sentirē remanere Per diē estu z igne solis ardētis vrebar. rore z ꝓtui na infect⁹: fame z siti defect⁹. O quāta z q̄lia passus sum: q̄lia exptus suz. Nō sufficit. neq; quēpiā decet plagas ac labores enarrare: q̄s homo morior⁹ ꝓ dei viuētis amore debet tolerare. Reddet deus mercedē laborū sanctor⁹ suor⁹. cui⁹ diuitie sicut nō augēt ita nequaq; minuent. Per quē eē famē. sitim z trigus z estū. atq; multigenar⁹ cruciamēta molestiarū sustinui. potēs est cū diuitys celestib⁹ inter angelor⁹ cateruas me cōsolari: alimēta ꝑo spreui corpalia. vt dign⁹ acciperē spiritalia. Sanct⁹ eē angelus quotidie panē mihi offerebat. z aquā ꝓ mēsura ministrabat: vt corpus meū ꝓfortaret ne deficeret. z iugiter in laude dei pseueraret. Arbores palmar⁹ ibidē constitute erāt: que duodecies in anno dactilor⁹ fruct⁹ germinabāt. Quos p singulos dies colligēs. p pane edebā. mixtos herbar⁹ foliis: z erāt in ore meo tanq; fauus mellis. Sicut in euāgelio legit. non in solo pane viuet homo: sed in omni verbo q̄d ꝓcedit de ore dei. Frater paphunci. si implere studes voluntatem dei: omnia tibi necessaria ꝓparant⁹ ab eo. Unde ipa veritas admonet dicens. Ne soliciti sitis aīe vr̄e quid manducetis. aut quid bibatis. neq; corpi vr̄o quid induamini: scit eē pater vester q̄ his omnib⁹ indigetis. Querite primū regnū dei z iusticiā eius: z hec oīa adijcient⁹ vobis. ¶ Cunq; hoc a beato viro Onuffrio intēti⁹ auscultarē. mirās in ꝑmonib⁹ z actibus ac laborib⁹ illi⁹. dixi. Pater benigne die dñico vel sabbato cōmunionē ꝓcipiebas ab aliq̄: At ille respondēs ait. Oīi die dñico z sabbato angelum dñi paratu⁹ inuenio sacrosc̄m corp⁹ z sanguinē dñi nr̄i ih̄u xp̄i secū referētē: de cui⁹ manu mihi ꝓciosissima donant⁹ munera. viteq; mee sal⁹ ꝓpetua. Verūetiaz oēs qui vitā spiritalē ducūt in heremo monachi: tali ꝓticipant⁹ gaudio. Hi ꝑo sancti heremite q̄ hanc solitudinē habitans. si fortasse aliq̄n videre hoiem desiderāt. ilico in celū ab āgelo deportāt⁹. visionem illic aīe iustor⁹ fulgētiū sicut sol in regno p̄r̄is eor⁹: ibi mł titudinē ꝓtēplant⁹ āgelor⁹. suasq; aīas cetib⁹ mixtas beator⁹. Quare oēs qui ī agone ꝓtendūt. tota mēte. toto corde. totis viribus in bono ope feruent: quatenꝰ gloriā celestis p̄rie cū xp̄o z cū sāctis mereāt⁹ possidē. Ista deniq; oīa venerādo Onuffrio narrāte: ꝓgnoui iuxta summitatē ip̄ius mōticelli vbi obuiauit mihi. Ita videlicet gaudiū meū impletū est. vt omnem aduersitatem quā in itinere tolerā: traderem obliuioni. Credo inquā pater. inter felices me deputari: q̄ videre te z opera tua egregia promerui. Verba tua nimis pulcra. omni dulcedine mellita. ita mei penetrant cordis intima: vt possim dicere cum psalmista Q̄ dulcia faucibus meis eloquia tua sup mel z fauū ori meo. ¶ Qui ait. fili mecum vade. locū mee habitatōnis ꝓspice: pcam⁹ paululū verbis. Cōtinuo surrexit. p̄uit: secut⁹ suz. Duxit me secū q̄si triū miliariorum iter: venimus calidiomeā in spiritalē locū. arboribus palmar⁹ gratāter ornatū. Ibi p̄ces domino fun-

dimus.eiscꝫ ꝓpletis in terꝝ sedimus:in diuinis alꝯcantes eloquijs.Sole iam iãcꝫ ad occasum ꝟerso:vidi panẽ posĩtum cũ aqua exigua.Vir eteni dei sentiẽs me fatigari.dixit mihi.Profecto fili cerno te pclitari nisi cibũ capias.Surge ḡ ꝫmede.Cui inq̃m Viuit dñs.ꝫ bñdictus deus meus in cuius ꝓspectu erimus.nõ manduco necꝫ bibo:donec caritate pura pariter cibũ sumimus.Igit᷑ vix eu coegi:vt faceret qd̃ volui.Uerũtñ vt meũ agnouit desiderĩ.panez fregit.tribuit mihi:mãducauim⁹ꝫ saturati sum⁹.nobiscꝫ fragmẽta fuerunt edentiby.Noctẽ illã in somnem pene duximus.diuiniscꝫ laudiby ĩmorati sum⁹.Mane facto post horã oratõnis videbã vultũ eius ita in pallore mutatũ.quid ei acciderit:quesiui ab eo Qui ait.Nõ expauescas frater Papbũci.quomõ oĩpotẽs de⁹recto itinere in bãc solitudinẽ direxit te: vt honorifice sepelias me.atcꝫ corp⁹ meũ ꝓmendes terre.Hac eteni hora aĩa carnis vinculis absolui᷑: atcꝫ ad creatorẽ suũ ĩ celeste regnũ deportat᷑.¶Frater amãtissime scio nãcꝫ desiderĩ tuĩ.quãdo redieris in egiptũ memorare mei in pñtia fratꝝ tuoꝝ:ꝫ in ꝓspectu omniũ xp̃m colentiũ.Hec ẽ postulatõ mea quã impetraui a dño deo.Si quis oblatõz ob amorem nois mei ante ꝓspectũ dñi nostri ihu xp̃i ĩmolat ab omni temptatõe dyaboli.ꝫ a vinculo prauitatis humane liber existit: atcꝫ cũ sanctis angelis ĩ regno celoꝝ eterno hereditatis capax fiet.Siqs oblatõez nõ valet offerre vel p̃ inopia redimere.ille ꝓ amore meo in nomĩe dñi elemosinam pauꝑi tribuat:ꝫ ego orabo ꝓ eo in ꝓspectu dei.vt dignus in celestiby vita supna perfrui valeat.Siquis necꝫ oblatõez nec elemosinaz potest offerre.ꝓ caritate mea incẽsum dño deo nostro in odorẽ suauitatis accendat:ꝫ ego rogo ꝓ eo vt gaudiũ pbenne possideat.Cui inq̃m.Pat᷑ mi ne iraſcaris si loquar.si incensum nec quis habet.nec facultatis aliq̃d:vnde te placare potest.vt tamẽ tua bñdictõne nõ careat in quacũcꝫ tribulatõe te inuocat:Tũc ille rñdit.Siquis pauꝑ in deserto vel in aliquo alio loco oblatõnem aut elemosinã seu incensum nõ habet ad ĩmolandum.surgat ꝫ manus suas ad dñm extendat.ter dominicã oratõez id est p̃ nostꝝ ꝓ me.cũ intenta mente ꝫ in noĩe sancte trinitatis psallat.Ego vero ꝓ ipso ad dñm intercedo.vt vite celestis mereat᷑ ꝙticeps fieri cum omniby sanctis dei Itꝝ dixi ad eum.Dñe si dignus essem.aut si donis gratie tue mihi liceret.post obitũ tuũ locum istũ libẽtissime obtinerẽ.At ille ait.Nequaqꝫ tibi fili ꝯcedit᷑ nec idcirco misit te deus in pegrinatõez istius solitudinis.vt hic obtineres locũ habitatõis:sed vt cũ iustis qui in deserto sunt ꝯtuleris.ꝫ intimare ea studes mũdo que ꝓgnouisti in heremo.In egiptꝝ pge.ibi esto vsqꝫ ad finẽ vite tue:opus bonũ pfice.ꝫ accipiens coronã ꝑpetue glorie.¶Hec cũ homo dei loq̃ret᷑:aduolut⁹ꝫ sũ pediby illius dicẽs.Pater care.scio eñ qꝝ quicq̃d petieris a deo dabit tibi de⁹.ꝓpter immensuz laborẽ certamis longissimi quo corp⁹ tuũ afflixisti.lxx.annis ꝓ noĩe dñi.prebe ḡ mihi mũera tue sancte bñdictõnis:q̃tenus tibi in ꝟtute efficiar similis.ꝫ tua inuentõne spũs meus dirigat᷑.ꝫ in futuro tecũ ꝙticipari merear.Qui mox ecõtra rñdens ꝓtulit ista.Papbunci ne ꝓtristeris.petitio tua tribuẽte dño erit stabilis.Sta in fide.viriliter age.oculos cũ mente ad deũ erige.in mãdatis corroborare:bonum facere impiger ꝓtẽde.ꝫ vitã eternã apprehẽde.Pro tegant te angeli dei.ꝫ ꝓseruent te ab omni ꝓsilio prauitatis:vt purus ante deũ ꝫ ĩmaculatus in die sui examĩs inueniaris.¶Post hec surrexit.ꝫ ad dñm lacrimãs orauit:genua flexit.atcꝫ subito dixit.In manus tuas deus ꝓmẽdo spm̃ meũ.Cũcꝫ hec dixisset.lumẽ splendidũ corpus eius obũbrauit.ꝫ in ipi⁹ claritate lumĩs aĩa sancta carne soluta est.Repẽte ꝟo vocem angeloꝝ multoꝝ audiui laudãtiuꝝ deum.vt in discessu sanctissime aie sancti Onuffrij.ethera scꝫ angelicis canticis resonãtia.gaudiũ ineffabile astris intulerũt:ꝑ que celestes exercitus aĩam militis incliti celis inuexerũt.Mox oculi mei fletu ꝓfluũt.interiora gemitus ꝓducũt.lacrimaꝝ riui manarunt.planctus mei miseri Papbuncij exuberant:illud flebilis planxi.quia quẽ vix inueni.diuti⁹ habere non potui Deinde tunicã meã ꝑ dimidiũ scidi.vna ꝑte indut⁹ sum.in alterã collocaui corpus beatũ:ꝫ sepeliui illud in sepulcro qd̃ excisuz erat de petra.Tunc videꝫ me solũ remanere:iteruz cepi lugere.Ita merẽs surrexi: specuscꝫ illius habitaculũ intrare volui.Deniqꝫ me astante.ipa spelunca cecidit.cũ magna ruina:ꝫ palme radicitus erute simul ꝓcubuerũt.Cognoui itacꝫ ego Papbuncius.q̃ nõ esset voluntas dñi.me in illo loco habitare:secessi inde in egiptũ redij.ibicꝫ ecclesie retuli.que vidi ꝫ audiui.Sanctus igit᷑ Onuffrius obijt mense Junio.die.xj.id est tercio id⁹ eiusdem mensis.Ibi beneficia eius p̃stantur vsqꝫ in pñtem diem:ad laudem ꝫ gloriã dñi nostri ihu xp̃i.cui est honoꝝ ꝫ potestas in secula seculoꝝ Amẽ.Explicit vita sancti Onuffrij.

¶Incipit vita beati Abrahe heremite.

FRatres mei cupio vobis enarrare cõuersationem bonã pfectiꝫ atcꝫ admirabilis viri Abrahe.quaz sic inchoauit.vt in ꝓfectõne eius gloriã ꝑpetuã mereret᷑:sed paueo admirandã luculentã de eo historiam retexere.cũ ymaginẽ virtutũ eius ꝓsidero.Ecce eñ conuersatõ quidẽ viri pfecta est ꝫ optima:ego ꝟo infirm⁹ ac rusticus.Equidẽ ymago ꝟtutis ei⁹ admiranda ac splẽdida:colores aũt verboꝝ quiby depingenda ẽ.admodũ tristes ac tetri sunt.Attñ licet imperit⁹.vel ex ꝑte tẽptabo.q̃cꝫ ꝓhendẽ pfecte non valeã:enarrabo tñ inquãtũ sufficõ.de eodẽ viro disserẽ.qñ qui sc̃us Abrahã meruit nũcupari: nõ facile hũmano ore põt referri.Extitit eñ nr̃is tpibus angelicã vitã in terris agẽs.Acquisiuit nãcꝫ celestez gloriã.adipisci ꝓmeruit.Et quia a iuuẽtute.castitatis pudicitiã ꝓseruauit.templũ sanctispũs factus est tancꝫ sanctificatũ vas.ꝫ ita semetip̃m exhibuit deo: vt eum habitatorez in mentis sue hospitio haberet.Hic itaqꝫ.b Abrahã habuit parentes valde locupletes qui eũ tenere ac supra modũ diligerent:ita vt etiã affectũ humanũ eoꝝ dilectõ trãscẽderet.despõsauerũt ei puellam adhuc in puericia ꝓstituto:expectantes ac desiderãtes in aliqua eũ dignitate secularĩ ꝓficẽ.Sꝫ hic longe aliꝯ sentiẽs.in ipo primo ado-

lescentie gradu ecclesiaꝝ iugiter ꝙuenticula frequentabat:et quecūqꝫ ibi ex diuinis scripturis recitabantur.aurem libenter accomodans audiebat. ⁊ in cordis sui memoriā ita recōdebat:vt etiam cum absens esset.ea que didicerat meditatōne intentissima ruminaret. Cunqꝫ memorati parentes eius tempus nuptiarum ꝓpinquabile iudicarent:ꝙpellebant euꝫ matrimonij vinculis obligari. Sed cum hec ille primo renueret. postmodum molestiā eoꝝ ingem sedulāqꝫ non ferens:pudoris verecūdia supatus. acquiescere ꝙrgetur. Cū itaqꝫ celebratis nuptijs.sponsa in thalamo resideret. repente quasi lux quedā in corde eiꝰ diuina gratia refulsit quā veluti ducem quēdam sui voti inueniens ilico exiliuit ⁊ secutus est.atqꝫ ab vrbe egreditur. Duoby autez fere milibus procul a domo sua cellulam vacantē repperit. vbi se constituens ⁊ glorificans deum:cum ingenti leticia permanebat. Stupozem vero maximū.tam parentiby suis qꝫ vicinis de hoc facto incusserat. Qui exeuntes in diuersa dispsi.vbiqꝫ dei hominē requirebāt:post dies autē. xvij.in memorata cellula eū orantē reperiunt. Beatus autē vir.cuꝫ eos stupore ꝓculsos aspiceret:quid me inquit vos admirātes aspicitis. Glorificate potius misericordissimū deū:qui me ex sceno iniquitatuꝫ mearuꝫ eripuit. ⁊ orate ꝓ me. vt iuguꝫ hoc suauissimum sub quo me indignū suscipe dignatus est dñs vsqꝫ in finem valeā baiulare.ꝙuersationēqꝫ meā beneplacitā ꝑm voluntatem eius possim in omniby coaptare. Qui cuꝫ omnes eū audientes.omnes respōdissent amē. ꝙpcatus est eos:ne ei vellēt crebro molestiā obtentu visitatōnis inferre. Quiby recedētiby aditū cellule sue obstruxit. ⁊ ꝙcludens semetipm intrinsecus:paruissimū fenestre foramen reliquit.ꝑ qđ alimenta recipet. Itaqꝫ mentē eius remotam a turbulentis interpellationiby diuina gratia illustrabat. ꝓficienſqꝫ quotidie in optima ꝙuersatōne:primum quasi fundamentū vite sue ꝙtinentiā possidebat.nec nō vigilijs ⁊ orationiby. cum fletu ⁊ humilitate atqꝫ caritate studebat. Cunqꝫ ꝑ omnē locuꝫ de eo sancta opinio diuulgaret.cuncti audientes ad videndū eū. ⁊ vt edificarent ab eo:vndiqꝫ ꝙfluebant. Sermo qꝫ ei sapientie ac scientie ⁊ ꝙsolationis a deo effluenter datus est:qui in mētes audientes quasi luminare lucidissimū radiabat. ¶ Contigit aūt ānο. xij. renūciationis eius.vt parētes eius ex hac vita recedētes:aurum ei copiosuꝫ ꝑdiqꝫ magna relinquerēt. Qui rogans amicū quēdaꝫ admodū sibi caruꝫ.ad distribuēda vniuersa indigētiby ac pupillis:officiū religiosuꝫ illi iniūgit.ne ipius oratōniby impedimētum.huiꝰ rei gratia gigneret. Et cū hoc fecisset:securꝰ aīo.⁊ mēte quieta ꝑmansit. Hoc em̄ bono viro maximū studiū erat. vt cor eius nullis terrenis negocijs vinceret: et idcirco sup terrā nihil aliud possidebat.excepto vno sago. vnaqꝫ nihilominus tunica cilicina qua vtebatur.Latinū quoqꝫ permodicū.in quo edere seu bibere solitus erat habebat:necnō ⁊ vnuꝫ psiaciū.in quo cubitare consueuerat. Cum his autē omniby.humilitatem supra modum.⁊ caritatem ad omnes equaliter possidebat:nec ꝑponebat in honore locupletem pauperi.nec principē subiecto.vel nobilem ignobili ꝑferebat:sed omnes similiter diligens honorabat. Sine cuiusqꝫ acceptōne psone. Nec aliquādo quenqꝫ ꝓcaciter increpabat:sed erat sermo eiꝰ caritatis sua uitate ꝙditus. Quis audiēs eius eloquiū. satiari potuit aliquādo de his que aliqñ ex sermonis eiꝰ dulcedine ꝓferebāt:vel quis vultū illius sanctitatis ymaginem ꝑferentē respiciēs.nō magis videndi eū sepius desideriū sumpsit. In omni tpe abstinētie sue:regulam quā semel arripuit.nō mutauit. Quinquagīta annos institutū ꝓprium omni alacritate cōpleuit. ⁊ ob nimiū amorē ac desideriū quod habebat ihū̄. omne euū tpe illius.quasi dies paucissimos reputabat.⁊ totus rigor acerrimus conuersatōis eius.apd eum pro nihilo videbat. ¶ Erat autē haud procul ab vrbe illa.vicus quodāmodo spaciosus ac magnꝰ in quo vniuersi pariter a minimo eoꝝ vsqꝫ ad maximum pagani crudelissimi existebant:quos ab ydolorum cultu nullus oīno valebat auertere. Nōnulli q̄dem pbiteri ⁊ dyaconi.in hoc ipsum illic ordinati atqꝫ directi ab epo.sine vllo salutis eoꝝ fructu recedebant.nequaqꝫ afflictōnis ferentes laborez:quia non solum suaderi ⁊ ad consensuꝫ animus eoꝝ feroxnon poterat flecti.verūetiam psecutōnis in eos qui monebant.ac seditōnes vehementissimas ꝙcitabāt. Sꝫ turba nihilominus monachoꝝ. semel atqꝫ iterū adire nitentes:nihil penitus ꝑ conuersatōne eoꝝ agere potuerunt. Porro vna die residēs cū clericis suis epus.beatissimi huiꝰ viri habuit mentōz: dixitqꝫ ad eos. Ego talē virū tpis meis videre nō potui.ita in omni ope bonitatis ꝑfectuꝫ.⁊ sic cunctis virtutibus adornatū:in quiby elegit deꝰ habitare.vt habeāt nūc sanctissimus abrahā. Rñdentes aūt clerici:verū euꝫ affirmabāt. Et epus. Volo inquit eū in vico illo gētiliū ordinare:pōt em̄ eos patia sua ac nimia caritate ad deū ꝙuertere. Et ꝙsurgēs ꝓtinus ad cellulā scti viri cū sanctis ꝓficiscit clericis. Cūqꝫ salutasset euꝫ. statiqꝫ de gētiliby vici illiꝰ insinuat vt ad eos ob salutem eoꝝ ꝑgeret rogat. Qui cū audisset.tristis vehemēter effectꝰ est:⁊ ait ad epm. Queso inq̄t patꝫ sanctissime.ꝓmitte mihi. vt meas iniq̄tates defleā:neqꝫ hmōi negociū infirmo ⁊ exiguo existēti iniūgas. Ad quē rursus epus dixit. Per dei gratiā inq̄t potēs es ne velis g̃ī hac bona obediētia fieri cūctabūdꝰ. Cui vir beatꝰ itez rñdens:dixit. Obsecro sanctitatē tuā: vt me mala mea plāgere ꝓmittas. Et ait ad eū epus. Ecce totū mūdū ⁊ que in eo sunt reliq̄sti.⁊ vitā crucifixā āplexatꝰ es:attū cū hec vnuꝰ sa ꝙpleueris.agsce te obediētiā q̄ cūctis ꝓtutiby eminet nō habē. Hec ille cū audisset.cepit flere amare:dicēs ad eū. Quid suꝫ ego.canis mortuꝰ:⁊ q̄ ē vita mea.qm̄ talia de me o sctissime pr̄ iudicasti. Cui ait epus. Ecce hic residēs tuā solūmō salutē acq̄ris:ibi aūt plimi ꝑ te(diuina g̃tia opante)saluādi sūt. q̄scūqꝫ ad dñm deū ꝙuertis. Cōsidera itaqꝫ vñ āpliorē mercedē habeas.vtꝫ teipm saluaueris solū.aut si plimos tecū ad salutē adduxerī. Tūc bēs vir di.flēs ait. Fiat volūtas dñi vrūtñ ꝓpt obediētiā q̄cūqꝫ iusserī pgā. ¶ Educēs g̃ eū d cellula i ciuitatē ilico itroduxit:ibiqꝫ ꝑ ipositoꝝ manꝰ pbit ordīatꝰ.⁊ statī ad vicū paganoꝝ sīn mora dirigit. Quo dū scs abrahā pgēt:ꝓcabat dñm dicēs. Clemētissime ac benignissime deꝰ.respice infirmitatē meā.gr̃amqꝫ tuā celestē ad meū psidiū dirige

vt glorificet nomẽ tuũ sanctũ. Perueniẽs aũt ad vicum. videnscz eos insania ydolatrie esse detentos: ex imo pectore ingemiscẽs. grauiter fleuit. z eleuãs oculos suos ad celũ dixit. Tu sol⁹ qui sine peccato es deus. ne despicias opa manuũ tuaz. festinãtercz direxit nũciũ in ciuitatẽ. ad amicũ illũ carissimũ sibi: vt pecuniã ex reliquijs primonij sui deferret. Quã cũ accepisset: intra paucos dies ꝓstruxit ecclesiã. Et velut sponsaz optimã: multo eã mirificocz decorauit ornatu. Attñ dum edificaret. quotidie hõ dei p media simulacra gentiliũ trãsiens. nihil penit⁹ loquebat: nisi in corde suo orabat solũmõ. gemituscz cũ fletu mittebat ad dñm. Postcz vero ecclesiã ꝓsumatã quasi munus quoddam cũ lacrimis obtulit deo: ibi genibꝰ positis. has pces supplicit in sua oratõe ꝓfudit. Tu inquies omnipotẽs deus: qui totũ mũdũ erroris dẽpssum caligine. ad ꝓgnitõez lumis tui p tuã pntiam deduxisti: hunc quocz populũ tuũ dispsum ꝓgrega in sinũ ecclesie tue. z illumia oculos mẽtis eoz. vt respuẽtes simulacroz culturã: te solũ amatorẽ hominum ac benignũ deũ ꝓgnoscãt. ¶ Luncz hãc oratõnem finisset. ꝓtinuo egressus ab ecclesia. prexit ad tẽplum gentiliũ: arascz eoz z simulacra manibus suis euertit atcz destruxit. Qd factũ cum cerneret turba gentiliũ. quasi agrestes fere insiliũt: eũcz laceratũ mltis verberibꝰ fugauerũt. Ipe aũt clam nocte in ecclesia residẽs. plagarũ suaz maculas nõ curabat: ꝫ tñ modo cũ fletibꝰ ac gemitibꝰ: vt salui fierẽt. dñm pcabat. Facto aũ mane. aduenientes pagani inueniũt hominẽ dei orantẽ: z nimio stupore pculsi. quasi enei remãserũt. Unde z ad ecclesiã quotidie veniebãt: cernentes ornatũ ecclesie se delectarẽt. Cepit itacz quadam die vir. b Abrahã dẽpcari eos: vt agnoscerent deũ. Illi ꝺo seniores effecti. fustibꝰ eũ quasi lapidez quẽdaz atcz exanimẽ ceciderũt: z deinde pedibꝰ eius fune ligatus. extra vicũ traxerũt. lapidibꝰ obruẽtes: mortuũcz eũ arbitrãtes. seminecem reliquerũt. Media aũt nocte in semetipm reuersus. cepit flere vehemẽtissime. ac dicere: vt quid dñe despexisti humilitatem meã. z despexisti dñe opa manuũ tuaz: Et nũc dñe respice seruũ tuũ. z exaudi dẽpcatoez meã z corrobora me: z absolue seruos tuos a vinculis dyaboli. z psta eis: vt ꝓgnoscãt qm̃ tu es solus. z pter te nõ est alius de⁹. Deinde ꝓsurgẽs ab oratõe. intrauit in vicum: ingressuscz ecclesiam dño psalmos canebat. ¶ Rursus aũt facto diluculo eũtes viderũt eum. et stupefacti atcz in insaniã ꝓsi. nulla habẽtes viscera miscdie: acerrimis illũ tormẽtis crudelitercz ꝓficiunt z solito funibꝰ alligatũ. extra vicũ traxerũt. Hec aũt cum p triẽniũ pateret. quasi verus adamas tolerabiliter pdurabat. nec tot tãtiscz insectatõnũ tribulatõnibꝰ cessit: sed cũ cederet. cũ traheret. cuz pscutões pateret. cũ lapidaret. cũ fame z siti laboraret: in omnibꝰ his que ei acciderãt. nũcz ad iracũdiaz ꝓuocatus. nũcz ad indignatõez ꝓmotus est: nũcz pusillanimitate fractus. nũcz tedio fatigat⁹ est: sed cũ aspera omnia pateret. magis ac magis amor ei⁹ in eos z caritas augebat. modo admonebat. mõ blãdiebat. mõ blandimẽtis suauissimi eloquij lenebat. seniores veluti patres rogabat: iuuenes vt frẽs. adolescentes vt filios. cũ ecõtrario ab eis subsãnaret. irridet. atcz obprobria pateret. ¶ Quadã igit die habitatores vici illi⁹ ꝓgregati. nimiocz stupore mirãtes. ac pterriti adinuicẽ colloquẽtes: cernitis inquiũt tã magnã patientiã viri. z ineffabilẽ circa nos caritatẽ. qũo in tantis tribulatõnibꝰ qs ei intulim⁹: nequacz ex hoc loco discesserit necz alicui nostrũ malũ verbũ locutus sit: sed cũ gaudio magno sustinuerit vniuersa. Uñ nisi esset vt asserit deus viuus quẽ pdicat. z regnũ z paradisus. vltio quocz maloz: non hãc tribulatõnez pateret inaniter. Illud etiã consideraduz. quomõ deos nostros (cum esset solus) euertit: z in nullo eum lesere valuerunt. Uere seruus dei est homo hic: z cũcta vera sunt que de eo fama dispersit. Uenite itacz credamus in deuz quem predicat. Et hec inter se colloquẽtes: pariter omnes in ecclesiam pergũt. clamantes atcz dicentes. Gloria deo celesti: qui misit famulum suum. vt nos ab erroze saluaret. Tunc beatus homo dei hec videns: leticia ingenti repletus est z facies eius quasi ros matutinus mutata est. aperienscz os suum: ait ad eos. Patres mei fratres ac filij. venite demus gloriam deo: qui illuminare dignatus est oculos mentis vestre. vt eum possitis agnoscere: z percipite signaculuz vite. vt purificemini ab ũmundicia ydolorum. z credite ex toto corde z ãmo q vnus sit deus celi z terre. z omniũ que in eis sunt. sine initio. inenarrabilis z incõprehẽsibilis. dator luminis. z amator hominũ. terribilis ac suauis: z in filium eius vnigenitũ: qui est sapientia eius. z in spiritũ sanctum: qui viuificat omnia. vt celestes ex terrenis effecti: vitam celestem possitis adipisci. Respondentes autem vniuersi dixerunt. Ita pater. ita dux vite nostre: quemadmoduz denũcians nobis z doces. ita credimus z faciemus. Et confestim sanctus Abraham assumens sacrum baptisma. baptizauit eos in noĩe patris z filij et spiritus sancti: a minimo vscz ad maximũ. Erãt aũt omnes vscz ad mille aias. Deinde p singulos dies diuinas scripturas eis legebat. docebat eos de regno dei. de paradiso delicijs. de phenne supplicijs: de iustitia. de fide z caritate. Illi vero sicut bona terra pcipit semẽ bonũ. z affert fructũ aliud cẽtesimũ aliud sexagesimũ aliud tricesimum: ita verba eius libẽtissime audiẽtes. atcz in timore dñi pfitentes. fructus largissimos afferebãt. In ꝓspectu autez eoz quasi angelus dei videbat: z quasi quedã edifitij ligatura. Sic em̃ caritas illoruz erat circa ip̃m. p doctrinã ꝫmonis dulcissimi: vt hoc de eo merito crederet videre. ¶ Cõpleto igit anno postcz crediderunt: vir. b Abraham nõ cessabat diebꝰ ac noctibus verbũ eis domini pdicare. At vbi eoz studium circa deum fidemcz firmissimam vidit. et q erga eum nimia essent caritate cõnexi. z bonorem sibi maximum exhiberent: verens ne obtentu eoz abstinentie sue regulam destruere cogeret. ꝓsurgens in medio noctis hanc oratõnem fudisse fert. ad dominũ. Tu sol⁹ sine peccato deus: qui cum sis sanctus. requiescis in sanctis: qui sol⁹ amator es hoim ac misericors domin⁹. qui mẽtes occultate hui⁹ multitudinis illuminasti: q eos ab aduersarij vinculis absoluisti. z tue cognitionis eis scientiã tribuisti. queso dñe: vt vscz in finem regere eos et conseruare digneris. z auxilium tuum gregi huic optimo quem possidere voluisti. perpe-

tuū copiosumq; clemēter impcias: ⁊ quasi muro validissimo eos gratia bonitatis tue circūdes. ⁊ cor eor semp illumīes: vt ea que sunt tibi placita pficientes. eternā vitam pcipe mereant'. mihi quoq; infirmissimo adminiculū tribuas. neq; reputes in peccatū. qđ ab eis festino discedere. Tu em̄ nosti vniuersor cogmtor. q̄ te solum desidero: ⁊ te mihi dominū esse cognosco. Consūmataq; oratōne discedens. tercō cōsignauit vicū xpi signaculo: abytq; latenter ī aliū locum. ⁊ quibus potuit latebris occultauit. ¶ Mane autem solito more ad ecclesiā turbe ꝓueniunt. Cūq; eū mīme reppissent. maximo stupore pcussi. ⁊ quasi errantes oues diuersis locis pastorem ꝓprium pquirebant: nomēq; vlulantes cum lacrimis inclamant. Cum autē diutissime pquirendo eum inuenire non possent. nimio merore dēiecti: ꝓfestim qđ eis acciderat pgentes. episcopo nunciauerunt. Qui cum hoc agnouisset ipse quoq; admodum tristis effectus. statimq; plurimos ad requirēdum dei hominē destinauit: maxime ob consolatōnem gregis eius. eoq; cerneret eos flebiliter cōtristari. Cūq; ab omnib; tanq̄ lapis p̄cioſissimus quereret'. et prorsus inueniri non posset: habito consilio. cum clericis suis epūs memoratum vicum ingredit'. cepitq; ad eos consolatoriuz ꝓferre sermonē: ⁊ dolorem maximū quem de discessu hominis dei concepant. blanda p̄dicatōne lenire. Cernens autem in fide xpi eos firmissimos. elegit ex eis viros ꝓbabiles: quos p̄sbiteros ac dyaconos lectoresq; cōstituit. ¶ Audiens ꝙ hoc sanctissimus abraham. vehemēter gauisus est: et glorificās deum dixit. Quid retribuā tibi domine deus meus. benignissime pater atq; amator hominū suauissime. Fecit igit' alteram intrinsecus cellulam. ⁊ semetip̄m magna cum leticia ꝯclusit. O miraculum carissimi: laudibus plenū ⁊ gloria sempiterna. In tantis nāq; afflictionib; quas in sepedicto vico ppessus est. nunq̄ abstinentie sue regulam fregit: neq; in dexteram vel sinistram ab ea diuertit. Gloria ⁊ magnificentia deo qui ei talem tolerantiā tribuit: que ⁊ alios possit conuertere. ⁊ sui ꝓpositi gratiam custodire. ¶ Cernens aūt dyabolus bonor hominū emulus. q̄ tantas in eum tribulationū molestias excitans: non in insidias dei hominē trahere. nō in aliquo mentē viri dei valuisset a dño separe. ⁊ qđ magis est. sicut aurū in fornace pressuris fulgentior redderet'. atq; in maiorem patientiā ⁊ alacritatem caritatis pficeret: vehementer irritatus ⁊ acriter efferatus. aduersus eū cum magna fantasia aduenit: vt saltē sic ei pauorē incutiens decipe eū possz ac fallē. Jgit' cū staret ī medio noctis. ac psallēt repente lux copiosa veluti solis in cella ei⁹ refulsit: ⁊ vox quasi cuiusdā multitudinis audita est dicens. Beatus es abrahā. vere beatus es ⁊ fidelis. nulluſq; sicut tu in omni ꝓuersatōne inuentus est: q̄ omnes volūtates meas expleſti. Protin⁹ aūt vir sāctus dolū maligni ꝓgnoscēs. exaltauit vocē suam: ac dixit. obscuritas tua tecū sit in pditionē. o plene dolo atq; fallatia: ego em̄ homo peccator sum. habēs tñ spei p̄sidia. p gratiā dei in nullo tuas insidias ptimescam. Neq; em̄ plurime fantasie pauorē mihi incuciunt. Nomen siquidē dñi mei ⁊ saluatoris ihu xpi. quē dilexi ⁊ diligo. mihi validissim⁹ mur⁹ est: in quo te increpo īmunde canis. ac tetre ⁊ miserāde. Et dicē te eo hec: cōfestim vt fumus ab oculis eius euanuit. Sanctus aūt dei famulus: cū multa alacritate. tranquilloq; animo benedicebat dñm. ¶ Rursus vero post dies orante eo noctu: tenēs securim dyabolus. cellulā eius conabat' euertere. Et cū iam putaret' pforasse eam: voce magna clamauit ⁊ dixit. Festinate amici mei festinate celeriter: atq; introeūtes vitā arripite. Aut aūt ꝓtra eum. b Abrahā. omnes gētes circūdederunt me: ⁊ in nomīe dñi vindicabor in eis. At ille ꝓtinus cuz hanc vocē audisset: euanuit. cella aūt beati viri integra atq; illesa pmānsit. ¶ Jtē post paucos dies cum media nocte psalleret. maculā eius sup quā ꝯsistebat. cepit vehemēs flama ꝯburere. Tunc ille intrepidus ignē ꝯculcans dicebat. Sup aspidez ⁊ regulū ambulabo. leonē ⁊ draconē ꝯculcabo: ⁊ omnem virtutem inimici in nomine dñi mei ihu xpi: qui mihi prebet auxiliū supabo. Diffugi ēs itaq; sathanas. voce magna ꝓclamabat: ego te ⁱnquiens malamorte deuincā. inueniāq; artes quib; te ꝯteram. qui me nūc quasi ꝯtemptibilē reputas. ¶ Quadaz die igit' cibum eo sumente. transfigurat⁹ demon in habitu adolescentis. cellulā eius ingredit'. ⁊ appropinq̄ns catinū eius nitebat' euertere. Vir aūt dei manu illud retinens. māducabat intrepidus. Tunc exiliens dyabolus. aliam fantasiā repente ꝯfingit: ⁊ ecce quasi cā delabrum statuēs ante eum. ⁊ lucernā desup ardentem. ore polluto ac fetido psalmos cātabat: voce magna beati inquiēs in via īmaculati qui ambulāt in lege dñi. Cūq; ex eodem psalmo verba plurima cecinisset. nullū ei sermonē sanctus ille rndit: donec cibuz solitū pcepisset. Postq̄ vero de mensa surrexit: cuz omni ꝯstantia ait ad eum. Canis īmunde ⁊ miserande. atq; īfirmissime ⁊ mēdacissime: si nosti qđ bti sūt cur eis molestus es: Nam beati sunt reuera. omnes qui ex toto corde diligunt deū. Rndens aūt dyabolus ait. Jdcirco illis infestus sum. vt ab omni ope bono ꝓpediti: meis facinoribus socient'. Cui vir beat⁹ ita rndit. Non tibi bene sit maledicte. vt quēpiā timentium deū supare vel impedire p̄ualeas: nisi forte eos qui tibi sīles existētes. a deo ꝓpria volūtate discedūt Illos vīcis ac fallis: qm̄ de⁹ nō ē in eis. Ab his aūt q̄ diligūt deuz. tāq̄ fumus a vento. ita facile euanescis ac deficis. Una siquidē cor ore sic te psequit'. ac de turbat: quēadmodū pulvis a vento insectat⁹ dispgitur. Viuit aūt de⁹ me⁹ q̄ ē benedict⁹ in secula: cuiq̄ ē gloria mea q̄ nō te ptimescā. etiā si omī tpe ibi ꝯstiteris. Sic aūt ꝓ nihilo te spernā. veluti si vn⁹ catul⁹ ꝯtritus ab aliquo ꝯtenat'. hec eo dicēte: cōfestim ille (vt solebat) euanuit. ¶ Rursus pt⁹ dies q̄nq̄ cum psalmodiā suā noctis tpe ꝯsumasset: aliō fantasie argumētū ab initō ꝯfingit'. Ecce ei q̄ turba p̄lima cernit' adueīsse. ⁊ veluti trahētes inuicē: cū clamoribus se mutuo coborant'. vt hō dei in foueā p̄jcēt'. Quos circūspiciēs vir beat⁹ circūdederūt me inq̄t sic apes. ⁊ exarserūt sic ignis ī spinis: ⁊ in nōie dñi vindicabor in eis. Tūc sathanas exclamās ait. heu heu me. q̄d tibi decetero faciā nescio: Ecce em̄ me in oīb victum ac supatū intelligo: ⁊ vniuersas vires meas cē despectas. ⁊ me vndiq̄ ꝯculcatū. Verūtū nec sic quidē a te aliq̄n discedā: donec supans hūilē mihiq̄ ſbiectū

faciam. Vir autem dei ait ad eum. Anathema tibi et omni xtuti tue pollutissime demon. gloria aũt et bonor dño soli sancto ac sapiẽti deo: qui nobis dilectoribꝫ suis te tradidit ꝓculcanduꝫ. ⁊ idcirco versuti as tuas subsannam⁹ atq; ꝓtemnimus. Agnosce itaq; infirmissime atq; infelicissime. qꝝ nos neq; te. neq; tuas ptinescimus fantasias. ¶ Per multũ aũt tempus. diuersis argumẽtis ac machinis. ꝓtra virũ fortissimũ dimicans: nõ quieuit cogitationibꝫ eius solidissimis. saltẽ pauorez certamĩs incutere: cui magis ꝑliando alacritatẽ. caritatem in deũ maxima sustentabat. Diligẽs nanq; deũ ex toto aĩmo. et ꝙuersatõnem suã ꝑm volũtatem eius instituẽs. affluent' gratiam diuinã ꝓmeruit: ⁊ ꝓpterea nõ valebat dyabolus ledere eũ. Perseuerant' nanq; pulsauerat vt ei thesauri diuine gr̃e panderent'. Cunq; patefactus fuisset ingressus. tres sibi inde ꝑcioſissimos lapides sumpsit: fidẽ. spem ⁊ caritatez: quibꝫ in eo ꝓfecte ac firmiter xtutes relique ornabant'. Terẽs itaq; ꝑcioſissimã coronã bonis opibus. regi reguꝫ domio. a q̃ munus accepat: offerebat. Quis em̃ sic ex toto corde. deuz ⁊ primũ tanq; seipm̃ dilexit: Aut q̃s ita laborantibꝫ ꝓpatiebat' ⁊ misericors existebat: Quez aliqñ monachũ audiens bene ꝙuersari. nõ ꝑ eo deꝑcatus est dñm. vt liber ab omnibꝫ dyaboli laqueis seruaret'. ⁊ cursuꝫ vite sue inculpabilit' ꝓsummaret. Aut quẽ peccatorẽ vel impiũ audiens ꝑ eo vt saluaret' cũ lacrimis diebus ac noctibꝫ dominũ nõ postulabat': Labia sua nõ soluebat facile in risum. corpusculũ eius aut facies vel etiã pedes: a die ꝙuersionis sue nunq; diluti sunt. ¶ Sic nanq; se exhibebat tã q; quotidie morituꝝ. O vere frẽs glorioſuꝫ miraculum. In tanta abstinẽtia iugibusq; vigilijs fletibus mixtis. cãmenijs quoq; ⁊ ꝓtritõe corꝑis nunq; animo lassatus est: nunq; infirmat⁹ segnicia obtorpuit nũq; tedio fatigat⁹ est: sed velut esuriẽs quisq; aut sitiẽs. sic ille auiditate q̃dam fustinens oĩa: nunq; sui ꝓpositi potuit dulcedie satiari. Erat aspectus eius quasi flos q̃dam ĩmarcessibil'. atq; in facie eius puritas animi noscebat'. vtpote: qui diuina gr̃a in omnibus frueret'. ⁊ iocũditate spiritalis leticie regebatur. In hora nanq; dormitõis sue ita splendidiſſimus vultu apparebat: q̃si qui nequaq; vite sue tẽpus in abstinẽtia pegisset. Sz ⁊ aliud in eo ꝑ dispẽsationẽ miraculũ gestũ est. In omnibꝫ siquidẽ q̃nquaginta annis abstinẽtie sue vestẽ cilicinã qua indut⁹ fuerat nõ mutauit. ¶ Volo aũt dilectissimi vnanimitatez vestrã. etiã aliud negociũ qd̃ in senectute sua vir beatus gessit instruẽ. Est em̃ sapiẽtibꝫ ac spiritalibus plenũ edificatõnis: necnõ hũilitatis atq; ꝓpunctionis exemplũ. Res xo gesta huiuscemõi ẽ. Habuit vir beatus Abrahã carnis ꝓpinquitate germanum quo defuncto: vnica filia eius annoꝝ septẽ relinquitur. Quã cum pntibꝫ orbatam noti amiciq; patris eius vidissent. auũculo eius sine mora ꝓducũt. Cũq; eam senior cerneret in cella sua exteriori iubet includi. Erat aũt in medio vtriusq; cellule fenestra ꝑmodica: ꝑ quam docebat eã psalterium. aliasq; scripturas: ⁊ cum eo in laudibꝫ domini vigilabat. ⁊ psalmos nihilominus ꝓcinebat. in omni atq; abstinẽtia emulari suũ auũculũ nitebat'. Alacrit' quoq; in arepto instituto ꝓficiens: vniũsas xtutes aĩmi festinabat' implẽ. Vir nanq; sanctissim⁹ incessant' ꝑ ea cuz lacrimis dñm deꝑcabat': ne mẽs eius cura ⁊ renoruz actuũ implicaret'. eo q; ei⁹ pater moriẽs. infinitas pecunias ei reliq̃sset: q̃s ꝓfestim famulus xpi distribui iussit egenis atz orphanis. Hec q̃z auũculũ suũ ꝑcabat' quotidie. vt ꝑ se dñm̃ oraret: q̃ten⁹ a cogitationibꝫ pessimis ⁊ diuersoꝝ laqueoꝝ dyaboli eriperet' insidijs. Constant' igit' instituti sui regulã obtinebat Exultabat aũt auũculus ei⁹. q; sic eam ꝓmptã sine vlla hesitatõne in cũctis xtutibꝫ cerneret ꝓmoueri in lacrimis scz. in hũilitate atq; modestia in quiete: ⁊ qd̃ his sublimi⁹ ẽ. erga deũ eximia caritate. Viginti siquidẽ ãnis cũ eo in abstinẽtia degẽs: velut agna pudicissima. atq; incõtamĩata colũba ꝙuixit. Quo tpe ãnoꝝ expleto seuiebat: adũsus eã dyabol⁹. et in sidias solitas ꝓtendebat. qũo eã posset suis casibus irretire: vt saltẽ sic molestiã solicitudinẽq; beato viro posset incutẽ. ⁊ q̃ntulũcunq; mentẽ ipi⁹ a dño separe. ¶ Erat itaq; q̃daz ꝓfessione tm̃modo monachus qui sub obtẽtu edificatõnis ad eũ sepi⁹ pgere simulabat. Sz illã beatã ꝑ fenestrã nihilomin⁹ cõtẽplando. luxurie stimulis agitat⁹. cũ ea colloqui cupiebat: amoꝝ nãq; libidinis cor ei⁹ q̃si ignis succẽderat. Insidiabat' itaq; multo tpis spacio. ita vt vni⁹ anni circul⁹ volueret': donec cogitatõez eius xboꝝ suoꝝ mollitie eneruaret. Deniq; apiens celle sue fenestrã. egredit' ad eum: q̃ eam ꝓtinus scelẽ iniquitatis atq; libidinis ꝓtamiauit. ac pdidit. Postq; vero tanti peccati facin⁹ ꝓpetrauit. expauit cor ei⁹: ꝙscindensq; eius ciliciũ quo erat induta: faciẽ suã manibꝫ xberabat. cupiẽs nimio meroꝝ se morti tradẽ: atq; anxietatis oppressa pondẽ. dum deliberatõnis portũ cerneret. i diuersis cogitationũ estibꝫ fluctuabat plangebatq; se nõ esse qd̃ fuerat ⁊ cũ eiulatu sepius ꝓferẽs. ego inq̃t iam me ex hoc mortuã sentio: pdidi dies meos in laboze abstinẽtie mee. Orationũ lacrime vigilarũq; opa ad nihilũ sunt deducta: deum meũ exacerbaui. meipsam interemi. Heu me miserã omni lacrimaꝝ fonte plangẽdaz. Sanctũ auũculuz meũ amantissimo meroze deꝑssi. obprobriũ ãime mee opuit me: illusio dyaboli facta sum. Quid mihi infelici iam vltra viuere: Heu me q̃d egi: Heu me q̃d factũ est mihi: Heu me quid mali ꝓpessa sũ: Heu me. vñ et qualit' corrui: Qũo obscurata ẽ mẽs mea Nõ intelleri qũo lapsa sum. nõ ꝓgnoui qũo cõtaminata suz. nescio qũo cor meũ nubes tenebroſa ꝓterit Qũo potui ignorare q̃d gerer̃: Vbi abscõdar vl' quo pergã. aut in quã foueã memetipsaz ꝓcipitem: Vbi est magisteriũ sanctissimi auũculi mei. vbi monita college eius effrem: qui me docebãt in mea xgnitate gratulantes. vt impollutaz animam ĩmortali sponso seruarem. Spõsus eteñ tuus dicebãt. sanctus ⁊ zelans est. Heu me q̃d agam: Nõ audeo iã celum aspicere. cũ apud deum ⁊ homies me mortuã esse ꝓgnoscam. Jam eniz ad fenestram illam ꝓpinq̃re nõ audebo. Quomodo ego peccatrix. ⁊ plena immũditie sordibus. rursum cũ sancto auũculo meo loqui temptabo. Quod etsi ausa fuero. nõne ignis ex fenestra exiliet qui me posset exurere. ¶ Mortuam itaq; se longo vlulatu ꝓtestans. nec vltra sibi spem

salutis esse relictam. desperatõnis ĩmersa caligine, p tinus pertexit in aliaz ciuitatẽ. atqz in stabulo se quo dam mutato pristino habitu collocauit. Veruz. cũ hec ruina pfate femine contigisset: huiusmodi visio beato viro ostenditur p sopozem. Vidit nanqz dza conem terribilem atqz immanẽ. aspectuqz ipso feti dissimũ. z in fortitudine sibilãtem: quasi exeuntez de quodam loco. z vsqz ad cellulam suã venientẽ z rep perisse ibi colũbam atqz glutisse eam: z rursus in su am foueã remeasse. Expgefactus aũt cõtristatusqz vehemẽter fleuit amare: existimãs sathane psecutõ nem aduersus dei eccl'iam cõcitari. z plerosqz a fide veritat' auerti. vel ne scisma aliquod in sancta eccl'ia gigneret. Prouolutus itaqz geniby: pcatus est do minũ dicẽs. Tu qui es pscius vniuersoz deus amato bominuz: tu nosti quid sibi velit hec visio. Rursum post hec duos dies. vidit eundẽ draconem sil'i modo cellam suam venisse. z posuisse caput sub pe diby eius. fuissez diruptũ: colũbam quoqz illã quã deuozauerat. viuã in ventre eius reptam. z extẽdisse manũ suam viuãqz eaz cepisse. Expergefactus aũt vocabat beatã illam semel atqz iterum: putans eam in cellula esse: z dicebat. Cur te piguit filia maria (sic etem fuit vocitata) iaz duoby diebus os tuuz in dei laudibus aprire: Sed cum rñsum ei nulluz daretur: et q eam p biduum psallentẽ solito moze nõ audi ret: animaduertit visionem suã ad illam certissime p tinere. Tunc ingemuit ac fleuit amare: z pfundẽs la crimas ait. Heu me. quia agnã meam lupus crude lissimus rapuit: z filia mea captiua effecta est. Exal tans quoqz vocez suã cum lacrimis dixit. Saluato mundi xpe. cõuerte ad me agnã meam mariam. atqz in ouile tuũ eam restitue: vt nõ senectus mea cũ me roze de hoc mũdo recedat. Ne despicias depcatio nem meã domĩe: sed mitte velocius gram tuã. vt ei cias eã de oze draconis icolumẽ. Itaqz duo dies q ei p visionẽ reuelati sunt. duoz annoz curriculis fi niunt': quiby lubzicam vitã neptis eius. qsi in ventre atrocissimi draconis exegit: sed sanct' Abzahã vir dei. p omne tpus die noctuqz. nunqz p ea dñm dep cando animũ relaxauit. Post duos vero ãnos. cum vbi esset z quẽadmodũ se gerẽt: compisset. rogabat quendã sibi notissimũ vt vsqz ad eã pgeret: z cũcta cognoscere diligent'. Pergens itaqz ille quẽ mise rat z omĩa sub veritate. z quia ipaz quoqz vidisz re nũcians: rogatus a sancto viro. habitũ ei detulit mi litarẽ. z equum, pculdubio ad sedendũ. Ostio itaqz patefacto egredit'. statimqz habitu militari ĩduitur. palamãcum. i. pilleum quoqz longũ capiti suo vt fa cies eius velaret' imposuit: sed z solitũ viuum secum portans. ascẽdensqz equũ pcitus pperabat. Tanqz quispiã patriam cuiuslibet vel ciuitatẽ cupiẽs explo rare. habitũ loci illius. ne facile agnoscatur: assumit. sic beatus iste Abzaham inimici habitu (vt eum in fugam verteret) vtebatur. ¶ Venite igit' admira mini dilectissimi fratres hunc scdm Abzahaz. Pri mus itaqz Abzaham egressus ad preliuz regum. p cutiensqz eos. Loth nepotem suũ reduxit. Hic ẏo secundus Abzaham contra dyabolum, pfectus est ad bellum: vt eo deuicto neptem suaz cũ maioꝛi triũ pho reuocaret. Itaqz cuz peuenisset ad locum. diuer tit in stabulum. ac solicitis oculis huc atqz illuc circũ spiciens: vt eaz videret pquirebat. Deinde cuz mul ta boza pterisset. z videndi eam minime tribueretur occasio: subridens ait ad stabularium. Amice audi ui q habeas puellam optimã. quã si inberes liben tissime quiderem. Qui cum etatis eius intueret' ca niciem. senectute iam fessam. ad opus luxurie desperauit: deinde hoc ei responsum dedit. Est inquit vt tibi compertũ est etiã supza modum specioſa. Erat siquidem maria hec pene supraqz natura exigit foz me pulchritudine decoza. Cunqz senioz nomẽ eius requireret Mariam vocari ille respondit. Tunc hy lari vultu. queso inquit vt in psentia eius exhibeas. vt possim cum ea bodie epulari: multuz nanqz ex au ditu comperi laudari puellaz. Que cum vocata ad esset. atqz in habitu meretricum sanctus eam anũcu lus eius quidisset. pene totum coꝛpus eius p dolore solutum est. amaritudinẽqz animi leto vultu celauit z lacrimas erumpentes virili sexu retinuit: ne forte si eum femina cognouisset. fuge psidium flagitaret. ¶ Residentibus itaqz eis atqz bibentibus: cepit cũ ea vir mirabilis ludere. Que consurgens complexa ceruicem eius osculis demulcebat. Cunqz oscularet' eum. odozata eius coꝛpusculũ suauissimo odoze ab stinentie fragrare: z recozdata est dieruz quiby cum summa abstinentia vixerat. z quasi quodaz telo per cussa vehemẽter ingemuit. lacrimasqz pfudit: z tan qz vim cozdis non sufferens. in hec verba pzozupit. Ve ve mihi misere soli. Tunc stabularius stupefa ctus ait. Quid est domina Maria: q subito in tam grauissima suspiria prupisti: Hodie duobus ãnis hic permanes. z nunqz ex te gemitus vel tristioz ser mo auditus est: nũc vero quod tibi cõtigerit nescio. Que respondit ad eum. Beata essem. si ante trien nium fuissem defuncta. Ad hec b. senioz ne agnosce retur: veluti cum quadaz serenitate ait ad eam. Mo do cum leticie nos interfumus: tu peccata tua, me mozare venisti: O admiranda clemẽtie tue dispen satio: deus altissime. Putasne puella nõ dixit in coꝛ de suo. Quomodo aspectus viri hui'. anũculi mei aspectum similat: Sed solus tu amatoꝛ hominum a quo est omĩs bona sapiẽtia. ita dispensasti ne eum posset agnoscere z fortasse confusione turbata effu geret. Hoc autem nõ ob aliud est credendũ. nisi q lacrime famuli tui anunculi eius huiuscemodi ap d te obtinuere locum: vt ex impossibiliby possibilia fa cere dignareris. Proferẽs itaqz sanctus vir solidu quẽ attulerat stabulario dedit: dixitqz ei. Fac nobis queso amice optimam cenã. vt cũ hac puella epula ri possim': longi nanqz itineris ex int'uallo amoze ei' aduenio. O vera sapia fm deum: o vere intellect' spi rital'. o vera pdicãda salutis discretõ. Quĩquagita ãnis abstinẽtie sue neqqz panẽ gustauerat: nũc car nes sine hesitatõe vt saluarz aiaz pditã mãducauit Sctoꝛ ãgeloꝛ choꝛos sup discretõe bti hui' mira tos eẽ nõ dubito: qño ĩdubitãt', p salute cũcta pfece rit. Venite igit' frẽs z admirami. sup hac picia sctis simi viri. z discite abstinẽtie ẏtutẽ discernẽ. vt ex oze dracõis absoꝛbtã aiaz sic libare possit'. Igit' postqz ep'lati sẽ, puocabat eã puella vt ĩ cubicl'z itroirẽt. at ille: eam' iqt. Cũqz itroisset. cnit lcm ĩ sblime stratũ

in quo statim resedit alacrit. Quo te appellem pfectissime athleta xpi. vehement ignoro: Cotinentem te asserã. an incotinentẽ: Sapientẽ an insipientẽ. discretorẽ an indiscretorẽ. Quinqginta ãnos psuersationis tue sup humi spaciũ cubitaueras: 7 quo sup huiuscemõi lectũ pstant ascẽdis. Sz hec vniũsa fecisti et mansionũ iter longissimũ arripiẽdo. 7 carnes comedendo. 7 vinũ bibẽdo. 7 in stabulũ diuertendo vt saluares aiam pditã. ad laudẽ et gliam xpi. Nos aũt si saltẽ verbũ vtilitatis loqui cũ primo volum? cũcta imptune discernim?. ¶ Sedẽte eo itaqꝫ sup lectũ: ait puella. Veni dñe: vt calciamẽta de pedib tuis auferã. At ille ait ad eã. Obsera inqt ostium diligent. Volebat ꝓ puella ꝓmo discalciare eũ: sed cuz ille nõ pateret. obseratis ostijs venit ad eũ. Cui Senior. Dña igit maria. appropinqua mihi. Cũqꝫ appropinqsset. tenuit firmit manũ eius: qi qui putaret osclare eã. Aufert qz calamãcũ. i. pilleũ a capite suo: 7 erũpens voce in fletũ ait ad eã. Filia mea Maria. ñ me agnoscis. Nõne ego sũ q te nutriui. Quid tibi factũ est o filia mea. Quis te interfecit. Ubi est ille habitus angelic? quẽ babebat filia mea. Ubi ẽ ptinẽtia. vbi fletus. vigilie. vbi ptinentie. A celsitudine celi in bãc foueaz qũo deuoluta es filia mea. Cur qñ peccasti. nõ mihi indicasti. nõ mihi ilico retulisti. Et ego certe ꝓ te pniam agerez cũ dilectissimo meo Effrem. Quare sic feci sti. Aut quare me deseruisti. et in hãc molestiã intolerabilẽ deduxisti. Quis eniz sine pcto est. nisi solus deus. Cunqꝫ hec aliaqꝫ multa dixisset. tanqꝫ lapis imobilis in manib eius remãsit: timore parit et ꝓfusione supleta. Rursus autez beatissimus vir cũ lacrimis adiecit dicens. Nõ loqris mihi o filia mea Maria. Nõ loqueris mihi pars visceruz meoꝝ. Sup me sit hoc peccatũ. ego in die iudicij ꝓ te reddam rõnez dño: ego ꝓ peccato hoc satisfaciã deo. Usqꝫ ad mediũ itaqꝫ noctis: huiuscemõi verbis ꝓsolabatur eaz. Cunqꝫ parumꝑ fiduciã ꝓcepisset. talit flens ad eum locuta est. Nõ valeo te inquies ꝓpter confusionẽ vultus mei attendere. Et qũo possum oꝛonez deo ꝓfundere. qñ sic imundicia sceni huius polluta suz: 7 sanctus vir ad eã. sup me inqt sit iniquitas tua o filia mea. ex manib meis peccatuz hoc deus req̃rat: solũmodo audi me 7 veni eamus in locũ nostꝝ. Ecce eñ carissimus Effrem ꝓ te nimiũ dolet: tuiqꝫ cã sedule dominũ deꝓcatur. Noli diffidere filia de clemẽtia dñi (licet tua sint peccata velut mõtes) sed illius miscdia omnẽ supeminet creaturã. Sic legim? accessit mulier imunda ad mũdum. 7 nõ euz inq̃nauit: sed ab eo poti? ipsa mũdata ẽ. lacrimis pedes dñi lauit capillis extersit. Si potest scintilla pelag? inflamare. pñt et peccata tua ei? mũdiciaz inq̃nare. Nõ est nouũ cadere in luctamĩe sed malũ est iacere dejectum. Reuoca vñ ettuleras pedẽ. fortiter te cadẽte risit inimicus: sed fortiorez te sentiat resurgẽtem. Miserere q̃so senectuti mee. doleat tibi ꝓ caniciei mee labore obsecro: 7 exurgẽs veni ad cellulã mecũ. Noli timere. lubricũ eñ est gen? mortalium: sed sicut citius cadit. sic itez velocius ꝑ dei adiutoꝛium surgit: qui peccãtes nõ vult mori: ꝫ viuere. Illa vero ait ad eũ. Si scis quia pniaz agere possum. 7 satisfactõez meã suscipiat deus. ecce vt iubes: veniã precede 7 ego sequar sanctitatẽ tuã. 7 exosculoꝛ vestigia tua: q? sic sup me voluisti. vt ex voragine imundicie hui? educẽs me. Et ponẽs caput suũ ad pedes eius: tota nocte flebat dicens. Quid tibi dñe deus meus ꝓ omnib his retribuã. Diluculo aũt facta ait ad eam. b Abrahã. Surge filia. 7 eamus hinc ad cellulã nostram. Que respondẽs dixit ad eum. Habeo hic modicũ auri 7 aliqd vestimentoꝛ. quid de his iubes fieri. Rñdens aũt b. Abrahã dixit. Relinque hic oĩa hec: que ex pte maligni questa sunt. Et surgẽtes exierunt statimqꝫ ponẽs eam super equũ trahebat pgens quẽadmodũ pastoꝛ cũ inuenit ouem pditã. cuz gaudio sup humeꝛos suos tollit ita b. abrahã gaudens in coꝛde suo. iter cum nepte faciebat. Cunqꝫ venisset ad ꝓprium locum illã quidem vbi ipsa fuerat ¡in cella reclusit. ipse vero in cella exteriꝛi pmãsit. Hec itaqꝫ induta cilicõ. in humilitate coꝛdis atqꝫ oculoꝝ fletibus pdurabat. vigilijs quoqꝫ atqꝫ artissimis abstinentie laboribꝫ semet ipsam confitiens 7 cũ modestia 7 quiete ad dominũ indesinẽter ꝓclamans. facinus ꝓprium spe firmissima venie plangebat: tam sapiẽter iugiter obsecratõnibus vacãs. vt nullus q̃uis sine visceribus nõ compungeret: cuz voces fletus eius audiret. Quis eñ sic imisericorꝫ est inuẽtus: qui lamẽtantẽ eam agnoscens. ipse quoqꝫ nõ fleret. Aut quis de ei? vera coꝛdis ꝓpunctione nõ egit gratias deo nostro. Penitẽtia siquidẽ eius. si nostris supplicationib cõparetur: omnẽ mensurã doloꝛis excedit. Sic eniz impensius dominuz ꝓcabatur. vt sibi ignoscere? quod gesserat vt etiã signum (si suscepta fuisset eius pnia) diuinitus postularet. Clemẽtissimus itaqꝫ deus: qui neminẽ vult perire: sed oms ad pniam reuerti. ita condignam satisfactõem ei? recepit: vt oratonib ei? post triennij plenitudinẽ. sanitas plurimis redderet. Impensius nanqꝫ ad eaz turba populi ꝓfluebat: que ꝓ illoꝝ salute dñm efficacit ꝓcabat. B. aũt Abrahaz postea decem ãnis in hac vita pdurauit. 7 cernẽs optimam penitẽtiam. ꝓuersionemqꝫ eius neptis deum glorificauit sup omib: ac septuagesimo vite sue anno quieuit in pace. Beata autẽ Maria quinqginta sue ꝓuersionis annos: cum magna deuotione ac humilitate coꝛdis. 7 caritate erga deum 7 primũ. sincera institutõe spiritaliter compleuit: ita migrauit ad dominũ. ¶ Finit vita. s. Abrahe heremite.

¶ Incipit ꝓlogus in vitã scti Pachomij abbatis.

DOmine venerãde 7 in xpo quoqꝫ magficetissime Dyonisius exiguus. pio veneratonis vestre ꝓposito. qua potui facultate rñdi. s. Pachomij vitam. sicut in greco est repta: fide translatoꝛis exoluens. In qua re. cum diu mẽoꝛante. vestra cõpulisset autoritas. integrum nõ erat: vt qui querens iaz sponsionis extiteram ꝓmissa nõ deferre. ꝑsertim vobis qui votum potiusqꝫ vires attendere consueuistis. Plura nanqꝫ ꝓ xpi gratia releganda atqꝫ imitanda pagentes instituta ꝓgnoscere. quatenus eoꝝ studijs facta ꝓpria ꝓponentes: futuris seculis documentũ diuini muneris singulare ꝓstetis. Fatemini quippe mariaz vos operaz dare virtutibus. quas diligitis in ꝓuer-

satõne sanctor: quib etiam illustriũ operum qualitate coeberetis: qr virtutẽ nullus amat nisi qui seqũtur. 7 similitudo mox magnum ꝓfert ꝯiunctõnis indicium. sicut ecõtrario vita dispar grandis est. et in ipsa sanguinis affinitate discordia. Sicut frequẽter inter ꝓpinquos feralia succedunt odia: sic iurgia nascunt infensa: sic vsq; ad sanguinẽ seuit inexplebilis 7 ceca militia. dum bonis inuidẽt mali. liberalib cupidi. quietis turbulẽti. studiosis inertes. pacificis implacabiles trãquillis ĩmites. modestis temerarij. sapientib stulti. simplicib callidi. mitissimis quoq; furiosi. Sz melius hoc mores apostolica tuba redarguit. Nam cũ nouissimor ꝑicula temporꝝ gentium doctor exꝑmeret intulit dicens. Erunt em̃ homines seipsos amãtes. cupidi. elati. superbi. blasphemi. pentibus nõ obedientes. ingrati. sceleſti. sine affectõne. sine pace: criminatores. incõtinentes. ĩmites. sine benignitate. ꝓditores. ꝓterui. tumidi. voluptatũ amatores magisq; dei. Hic beatissim⁹ Paulus q̃ supi⁹ defuerũt: ꝓtulit. 7 mira breuitate collegit. ostẽdens eos ideo tales fore. qr voluptatum amatores existerent: 7 quia vicioſissimis se cupiditatib subiugarẽt. Hinc em̃ mala cuncta ꝙueniunt: dũ deus ꝓtemnit voluptates amant. Per has dyabol⁹ allicit vt decipiat. delectat vt fallat. blandit vt perimat. 7 ne futura ꝓsentib. celestia terrenis. eterna breuib ãpponãtur: insistit. Voluptatuz inquit amatores magisq; dei: habẽtes speciem quidẽ pietatis. ꝟtutem aũt eius abnegãtes. hoc est tm̃ nomĩe videntur esse xpiani nõ opere. Qui etiã velut interiores hostes pei⁹ exterioꝛib seuiũt. 7 in eccl'ia constituti pia eccl'ie mẽbra discerpunt. Quos apostolus nos ꝓtinus vitare ꝓcepit. vt ab eoꝝ societate: nõ tam locoꝝ q̃s moꝝ dissimilitudine diuidamur. Nec videat' cuiq; mirũ q hmõi pestes iustis hominib aduersent'. quando pleni dolis. pleni fallacijs. sibi quoq; nõ parcant. et secum ipsi plerũq; dissentiãt. Tales exꝑtus vir bẽs atq; gloriosus genitor dñs meus nõ solũ patienter: ac fortit'. sed etiã felicẽ finem ꝓ veritate que xp̃c est. ꝓstant' atq; sublimiter suscepit: atq; totius mõi aduersa superauit. Cuius ꝓfectaz vite regulam. sanctoꝝ meritis ꝓpe modũ ꝙsumantem: nimis ex aperto ꝓfectorum viroꝝ dicto. atq; facunda oꝛione ꝓscribi. vt tanta claritudo vestri generis. tantũq; decus ex aliqua nascat' parte. 7 ꝟtus ãmirãda viris vix antiqs effabilis. que fauẽte xp̃o a nobis hereditario iure ꝓficit'. lectõnis officio posteris intimet'. Finit ꝓlogus

¶ Incipit vita sancti Pachomij abbatis.

Dominus noster ie

sus xp̃us. sapie fons et scie vex lumen. ꝟbumq; dei patris. ꝑ qõ facta sũt oĩa hũana fragilitatẽ ad pcta ꝓnaz atq; ꝓcipitem. releuare volens plura circa nos remedia sue pietatis ostẽdit. Abrahã nanq; pater nr̃. cum diuinis iussionib obtꝑans filium suũ offerret in sacrificio. placuit deo et merito fidei. mox 7 heredẽ accepit 7 merituz. Cui etiã ꝑ semetipm̃ deus iurauit dicẽs. Nisi bñdicens bñdixero te. 7 multiplicans multiplicabo te sicut stellas celi multitudine. 7 sicut harenã que est ad oram maris innũerabilis. Et itex. In semine tuo bñdicẽt omnes gentes terre. De quo semĩe maieste nos edocet ap̃lus dicens. Nõ dicit et seminib quasi in multis: sed quasi in vno. 7 semini tuo qui est xp̃c. Oĩes etiã sancti ꝓphete. tante salutis archanuz reuelante sanctoſpũ ꝓuidentes. scientesq; deũ nullomõ posse mentiri ad sanandosq; languoꝛes nostros 7 celestez medicũ nunciabãt esse ventuꝝ: atq; vt celeri pũtia sua ꝑspiceret hũano generi. ꝯtinua supplicatiõe poscebant. At misericoꝛs deus. qui pia vota semp attẽdit. nec vnq; deserit eos qui se toto coꝛde quesierint ꝓmissiones suas nouissimis diebꝫ impleuit mittens filium suũ natum ex muliere. factuz sub lege. qui ꝓ similitudine mortalitatis nostre carne pateret': eum q; qui habebat mortis imꝑium. sua morte destruẽt Deniq; diuinitate sua manẽs impassibilis. a coꝛruptõne atq; de interitu nos redemit. 7 a vinculis absoluit insolubilib inferoꝛum: ꝑfectaq; dispensatiõe nostre redemptõnis. omnib gentib lauacrum regenerationis peccatoꝝ indulgẽtiam contulit. cunctosq; ad verã fidem ꝑ doctrinam apostolicã ꝙfluentes iuxta illud quod in euãgelio ait. euntes docete oĩs gentes: baptizantes eos in noĩe patris. 7 filij 7 spiritussancti: gremijs infinite pietatis sue amplexus est.

¶ Igit' cum ꝑ vniuersaz t'ram. euãgelij ꝓconia choruscarẽt. 7 plures in adoptionẽ filioꝝ per gr̃am xp̃i ꝙcurrerent: inimicus humani generis vehement' exarsit. multoq; seueriora tẽptationum ꝓlia q̃s ꝓ̃us in seruos dei excitauerat: visus est ꝙmouere suspicat⁹ infelix. q posset nobis iter indulgẽtie celestis obstruere. Sed hac ipa intẽtione sua decept⁹ est: 7 elisus. Adiutorio nãq; diuini muneris. a fidelib 7 vigilantib vires eius 7 insidie ꝓsternunt': vt ipsi qui dẽ cõfusio. famulis aũt xp̃i pennis gloria competur. Naz iuxta domini ꝓmissionẽ. cuz examẽ patiẽtie. ac fidei eoꝝ qui spũalia bella ꝓdenter exercẽt. pagani imꝑatores existerent. 7 vbiq; ꝓtra xp̃ianos ꝑsecutiõis ꝓcelle deseuirẽt: multi apud egyptum martires sancti ꝑ varia supplicia vsq; ad mortem in xp̃i nomine ꝓstiterũt. 7 simul cum petro alexãdrie vrbis epo per petuas coꝛonas 7 immortalia ꝓmia sunt adepti.

¶ Crescebat aũt indies fideliuz multitudo. 7 ꝑ omnia loca mirabilit' augebat': necnõ eccl'ie q̃plurime martirũ memorie. ꝙstruebant' impẽsius. monasteria quoq; freq̃ntissima eoꝝ qui continẽtie studentes renũciauerũt seculo: solitudinis ipius secreta decorabant. Hi nanq; qui de gentib in xp̃m crediderunt. ꝙsideratẽs martirum passiones eoꝝq; sincer̃ circa xp̃m ꝙfessionis affectũ: ceperũt 7 ipi gr̃a dñi sc̃oꝝ vitã ꝙuersatõemq; sectari. 7 h⁹ institutõis eẽ vt etiã bis illud aptaret' ap̃li. Circuierũt in melotis. in pellibus capnis: egẽtes. angustiati. afflicti. q̃b ñ erat dignus mũd⁹: in solitudinib errãtes. 7 mõtib 7 spelũcis. 7 in cauernis t're. Quietẽ deniq; solitudis appetẽtes. gaudiũ ꝓprie salutis ac fidei. diuio munẽ sunt ꝙsecuti: ceteriſq; mox exẽpla ſblimioris vite. sacratꝝ oniſq; ꝑbuerũt. Oib em̃ t'renis exuti negocijs. adhuc moꝛãtes in coꝛpe. angeloꝝ emulati sũt sc̃itatẽ ꝑ quã fastigia sc̃ãdẽtes celsa ꝟtutũ. vltra ãmonitõz enituẽ mortaliũ. ita vt in nllo ꝓrsus antiq̃ssimis patrib inferiores exist'erẽt: equipantes eẽ illoꝝ merita q̃ ꝑ xp̃i ibu dñi nr̃i noĩe certauerũt vsq; ad effusionẽ

sanguinis:inuisibilium hostiū molimīa destruentes de quib⁹ ait ap̄lus. Nō est nobis colluctatio aduersus carnē ⁊ sanguinē:sed ⁊ aduersus p̄ncipes ⁊ potestates.ꝓtra mūdi rectores tenebraꝝ harum: contra spiritalia neḡcie in celestib⁹. Quorum multiformes p̄cauētes incursus. ⁊ caput serpētis antiqui fortiter ꝓterentes.sempiternis p̄mijs sunt potiti: de quibus scriptum est. Q̄ oculis nō vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascēdit: que p̄parauit deus diligentib⁹ se. ¶ Quomodo tempe monachorum monasteria esse ceperunt.

Erat per idem tempus beati Antonij vita.cunctis admirandum p̄clara ꝓposita: qui magni Helye atq; Helysei.necnō ⁊ sancti Johānis baptiste emulator existens.secreta interioris heremi studio sectatus est singulari vitāq; celestiū interioris gessit amore virtutis. Cui⁹ sanctus Athanasius alexandrie ciuitatis antistes.ꝓprio stilo testimoniuꝫ p̄buit.dign⁹ sane relator cōuersionis Anthonij: qui iuxta supplicatōnem fratrum.vitam eius ꝑ multos ꝙmoditate perscriberet. et emulanduꝫ viris spiritalib⁹ exhiberet. In quo ope sancti quoq; Ammō memīt.a quo per dei gratiam p̄mum posita sunt fundamenta.necnō et theodor sanctum admodū virum: qui cum sene p̄fato fuerat:idem nobis pōtifex indicauit.quem singulari ac pfecto ꝓposito.et fide nō ficta.deo subditum multiplicia retulit dyaboli machinamēta superasse. Igit vbiq; diuina gratia copiose diffusa.illud quod in psalmis scriptum canitur:declarauit expletū. Visitasti terram ⁊ inebriasti eam:multiplicasti locupletare eam. Nam ꝑ tristicia et gemitu:gaudium ꝓuenit et leticia.et ꝑ solicitudine atq; miseria felicitas atq; securitas successit. Hinc itaq; patres monachoꝝ.viri mirabiles in vniuersis ꝓpemodum regionib⁹ extiterūt:quorum nomīa in libro viuentiū p̄bantur ascripta. Paucissimi sane tunc adhuc per egyptū et thebaidem monachi esse ferebant. Post p̄secutionem nanq; Diocleciani et Maximiani cruelium p̄ncipum.plenitudo gentū intrauit sicut diuinitus p̄ordinatuꝫ est: et fecunditas eccl̄esie fructū amplissimos cepit exhibere sanctis ep̄is iuxta doctrinā tūc ap̄licaꝫ. iter fidei.sincera q̄ꝫ ꝙuersatiōe monstrantib⁹. ¶ Q̄ Pachomius xp̄ianitatē est adept⁹.

Per idem tēpus pachomius quidā p̄m ritum ac traditioneꝫ parentū gētilis. apud thebaide ꝙmanēs diuina gratia gubernāte xp̄ianus effectus est. Hic ab adolescētia sua. p̄cipuam frugalitatis ducit arripuisse ꝓtutem. Idcirco aūt ꝑ gloria xp̄i:qui nos de tenebris vocauit ad lucem.et ꝑ vtilitate eorum qui ista lecturi sunt: strictim ꝙuersatiōꝫ eius qui fuerit a puulo:refero.q̄ a tanta pfectōne. eius initia quoq; non discrepant.

¶ Pachomius adhuc puer ydola destruxit.

Dic enim cū adhuc puer esset. cum p̄ntib⁹ suis ad simulacrū q̄dam demonis sup̄ ripā Nyli flumis collocatū.tanq; victimas oblaturus aduenit. Cūq; sacerdos impurissim⁹.sacrilega solito celebrare voluisset p̄ntia Pachomij: demonis ꝓsus euanuere p̄stigia. Cū diu multūq; idem sacerdos hesitans.in modū simulachri q̄ colebat mansit īmobilis:vehementer āmirans.cur solita demones rīsa nō redderent. Tandemq; immundo spū reuelante.cognouit pueri Pachomij causa.insolita ꝓuenisse silentia:atq; in hec verba ꝓrupit attonit⁹. Quid inimic⁹ deo ruꝫ huc venit. pcul hīc eū pcul pellite. et q̄ntocitius āmouete. Quod cū parētes eius audissent. eumq; suo ꝓspexissent separi ꝓsortio.meroꝛe magno repleti sunt:eo p̄cipue q̄ inimicus deoꝝ tali fuisset cōtestatōne declaratus. Ambigebant ergo pentes eius quid de eo fieret: q̄ et antea cū paululū degustasset de vino libationis demonū: ꝓtinus euomuerat illō. Hec itaq; cum se viderēt nō posse discenere:quieuerūt. Instabat aūt vt egyptiacis imburet literis.et antiquoꝝ studijs informaretur.

¶ Q̄ Pachomius ad militiam est raptus.

Eodē tempoꝛe Cōstantino post p̄secutōeꝫ in impio p̄durāte.et ꝓtra tyrannū gerente p̄liuꝫ:pcepta regalia cucurrerūt.vt electissimi quiq; iuuenū ad tyrocinij militiā vbiq; tenerent:inter quos ⁊ Pachomius ānos natus viginti detentus est.vt ipse postea ꝛtulit. Cūq; naui fuiss⁹,int alios ad pegrīa trāsuect⁹ ad ciuitatē quandam vento vrgente delati sunt. Cives ḡ loci illius videntes tyrones arcius custodiri.et quid illis accidisset edocti.pietate moti sunt:et iuxta mandatuꝫ xp̄i.solatia maximo meroꝛe positis.et necessaria coꝛpis attulerūt. Tunc pachomius animaduertens q̄d ab eis factū est.et nimis āmirans.ab his qui sic aderāt inq̄siuit:qui eēnt viri illi.sic erga misericordiā atq; hūilitatem ꝓmpti ac faciles.audiuitq; xp̄ianos esse.q̄ circa oīs(et maxīe pegrinātes)impenderēt ꝓna liberalitatis officia. Scalcitabat aūt quid ipsa sibi vellet appellatio noīs xp̄iani: dictū est ei.et bonīes esse pios et vere cultoꝛes religionis.credentes in noīe ihu xp̄i filij dei vnigeniti:cunctisq; ꝑ viribus benefaciētes.et sperantes a deo retributioneꝫ bonoꝝ operum in futura vita p̄cipere. Hec audiēs Pachomius.coꝛde ꝙnctus est.et illustratus diuino lumine.xp̄ianoꝝ miratus est fideꝫ atq; diuini timoꝛis igne succensus paululū p̄ntiuꝫ conspectib⁹ sese subtraxit.et ad celuꝫ manus eleuans ait. Omnipotens deus qui fecisti celum et terram.si respiciens respexeris p̄cem meam.et sancti tui nominis veram contuleris pfectamq; noticiaꝫ. ab hac me compede meroꝛis exemeris:seruitio tuo me tradam omnibus diebus vite mee.et spreto seculo.iugiter tibi adherebo. Qui cum oꝛasset.ad suos reuersus est comites:⁊ die sequenti de ciuitate illa pꝛofecti sunt. Cunq; diuersa loca nauigio circuirent.si quando Pachomium voluptas coꝛporis et mundana titilasset ⁊ illecebroꝛa temptatio: statim ei sua aduersabatur sp̄ōsio memoꝛ quia se domino seruiturum esse deuouerat. Nam diuina gratia suffragante: iam ab annis puerilibus amatoꝛ extiterat castitatis.

¶ Q̄ Pachomius sacrum baptismum suscepit.

IGitur Constãtin⁹ impator pietate ac fide qua xpo credide rat. victoriã ꝺ hostiby ꝓsecutus: tyrones iussit absolui. Sic pachomius optata sibi libtate cõ cessa. ptinus ad thebaydis vlterioza ꝓgredit. et ingressus eccliam que est in vico. cui nomen est Chenobostium. fit ilico cathecumin⁹: z post paululuz gratiam lauacri vitalis adipiscit. z ipsa nocte qua misteryis sacris imbutus est. vidit in somnis veluti rozem celitus illapsum eius replesse dexterã. z in mellis creuisse pinguedinẽ: audiuit quoqz vocẽ dicentem sibi Considera pachomij quod geris. Est ei hoc signũ gratie: que tibi a xpo collata est. Hic itaqz diuio inflamat⁹ affectu. z dilectiõis eius sacculo salubri vulnere sauciatus: monachozum se disciplinis atqz institutioniby subiugauit.

¶ Qz pachomius monachus fieri desiderauit.

AAdiuit aũt quẽdã anochoretã. cui nomẽ erat Palemõ. int heremi secreta dño seruientẽ: ad quẽ cõfestim cũ eo cupiens habitare prexit. z pulsans ostiũ cellule eius ꝑcabatur ingressum. Cui senex aliqntulum patefaciens aditum dixit. Quid vis aut quem queris. Erat em severus aspectu: eoqz multo tempe solitarius vitã rigide ꝙuersatõnis exegerat. Rñdẽs aũt Pachomius ait. Deus meus misit me ad te. vt monachus fiaz. Cui senioz. Non em potes hic inqt monachus fieri. Nõ enim qua res agit: si veri monachi ꝙuersatio casta pẽsetur. Nam plures huc dudum veniẽtes. affecti tedio: pseverantie nõ tenuere ꝓtutem. Et pachomius. Nõ sunt equales oĩm mores. ideo ꝑoz vt me digneris excipe: z prozessu tpis tam voluntatẽ meam qz possibilitatẽ plenius approbas. Et senioz ait. Jã tibi ꝑfatus suz: qz hic fieri monachus nullo modo possis. Perge magis ad aliud monasterium. z cum ibidem ꝓtinentie opam dederis: tunc ad me regredere. teqz sine moza suscipiam. Ueruntn animaduertẽ qꝺ ꝺico. Ego hic satis frugalit viuo. Nã nimis ardua z durissima ꝙuersatõe me castigo. nullius rei cibo mĩme vtens nisi tm panis z salis. Ab oleo aũt z vino: in totũ prozsus abstineo. Uigilo dimidium noctis. qꝺ spaciuz vel in oratione solẽni: vel in meditatione diuine lectionis insinuo. int̃dum quoqz totã noctẽ duco puigilez. Hec autem audiens pachomius expauit (vt solent pueri magistroz vereri psentiam) sed gra domini roborat⁹. omnẽ laborem tolerare ꝓposuit. senioqz respõdit Credo in domino ihu xpo. qz mihi fortitudinem patiẽtiamqz pstabit: vt ꝺignus efficiar tuis adiutus ꝑcibus. in sancta ꝙuersatione p omnia vite mee curricula pmanere. ¶ Qz beremita Palemon dedit pachomio habitum monachi.

QUnc sanctus palemon spũalis oculis intuens pachomij fidem. tandẽ patefecit aditũ: eumqz suscipiens. habitu monachi ꝓsecrauit. Morabant ergo simul: abstinẽtie atqz ꝑcibus opam dãtes. Texebãt quoqz cilicia. z laborabãt manib suis iuxta beatum apl̃m non tm̃ p sua refectionis requie: sed vt haberent vñ tribuerent necessitatẽ patientiby. In vigilijs etiam cũ nocturnas orationes celebrarẽt. si qñ senioz vidisset somno pachomium pmi. ducẽs eum foras. harenã portare ꝑcipiebat de loco ad alterz locum z tali exercitio mẽtem eius gravatã somni pondere sb leuabat. instituẽs ac formans eum. vt solicitus esset in ꝑciby: dicens ei. Labora pachomi z vigila. ne qñ (quod absit) ab incepto te ꝓposito moueat⁹ is q̃ temptat: z inanis fiat labor noster. Que cũcta pachomius obediẽter ac solicite suscipiẽs. z indies sancte cõtinentie ꝓfectib crescens: venerabilem senem nimis alacrem. letumqz reddebat: ita vt xpo semp p conuersatione eius gratias ageret.

¶ De abstinentia heremite pachomij.

DEr idem tẽpus sanctissim⁹ dies pascalis aduenerat z ait ad pachomium senioz. Qm̃ cunctoz xpianoz vniuersalis est ista solẽnitas: nobis quoqz para que vsui nostro sunt ꝙgrua. Tũc ille ꝓmptus ad obtempandũ id qꝺ sibi ꝑceptuz est: impleuit. z ꝑter solitum parumper accipiẽs olei. cum salib tritis admiscuit. Lapsanas em id est agrestia holera. z herbas alias ꝑter oleum: ꝙsueuerant edere. Cum ergo ꝑparasset: ait ad senem. Feci qꝺ tua paternitas imp̃auit Cunqz post orationẽ. b. palemon accessisset ad mensam. vidissetqz oleum cum salib apparatum: fricatis manib frontez. z vbertim fundẽs lacrimas ait. Dominus meus crucifixus est. z ego nũc oleum ꝙmedã Cunqz rogaret eum Pachomius vt modicũ quid ex eo pcipet: nullatenus acquieuit. Tũc p more sal et panis est allatus: z ad manducãdum piter ꝙsederunt. Que senex crucis signo (sicut ꝙsueverat) bene dicens. cibum vterqz sumpserunt: domino gratias: (vt moris fuerat) humiliter exhibentes.

¶ De quodam monacho superbo.

QUa vero dierũ cuz vigilantes simul palemon z pachomius accenderent ignem: quidam frat̃ supueniens. apud eos manere voluit. Qui cuz susceptus essz: inter verba (vt fieri solet) erupit z dixit. Siquis fidelis ẽ ex vobis. stet sup hos carbones ignis: z orationem dñicam sensim lateqz ꝓnunciet. Que̅ beatus Palemon intelligẽs superbie tumoze deceptuz ꝙmonuit dicẽs. Desine frater ab hac insania: ne tale quid vlterius loquaris. Qui cozreptione senis nõ ꝓfecit in melius: sed plus elatione mentis inflatus. sup ignem stare cepit audacter. nullo sibi penit⁹ imperante: eratqz cõspicere quomõ cooperante inimico humani generis. z domino pmittẽte. nequaqz perustus fuerit ignis a tactu. Hoc ipm̃ vero quod gessit impune. ad augmentum ꝓfecit eius insanie: ꝑm qꝺ scriptũ est. Ad prauos ꝑuas vias mittit dñs. Hoc itaqz cum fuisset factum. postera die idem frater mature ꝓficiscẽs: ac velut exprobratis eis aiebat. Ubi est fides vestra. Post non multum vero temporis: cernens dyabolus eum sibi p omnia mancipatum. z facile ad que vellet facinoza eũ posse ꝙpellere: trãsfiguravit se in mulierez pulchram. splendidis vestib

adornatã: 7 cepit ostiũ celle eius vehemẽter extundẽ Qui cum audisset: ait ei dyabolus in habitu mulieris imutatus. Obsecro te. quia nimis creditoribꝫ vrgeor. 7 metuo ne me aliqua picula ꝓhendant: recipias in tuã cellulam: qm̃ debitum soluere nequeo. q̃ tenus p te salua facta grãs referaz. Dñs enim me direxit ad te. Qui cecitate mẽtis penitus obscuratus. nec valens discernẽ qui esset. qui sibi talia loquerek: dyabolum miser in suũ recepit exicium. Tũc hostis nostre substãtie. videẽs eum ad oẽm scelus esse ꝑcipitem: imisit ei turpem cogitationem. Qui mox cessit inimici suggestionibꝫ: 7 eius quasi mulieb̃res petiuit amplexus. Quem spũs imundus inuadens elisit attrociter. 7 revolutus sup pauimẽtum veluti mortuꝰ diu multũq; pmansit. Post aliquãtos aũt dies tandem in se reversus. 7 dementie ꝓprie sero penitẽs ad sanctũ Palemonẽ venit: 7 cum magno fletu quod sibi accidisset: exposuit vociferãs 7 dicens. Agnosce pater agnosce: q; ego causa ꝗditionis mee existam. Bene em̃ me cõmonere dignatus es: sed ego infelix qui te audire ꝓtempsi. Quapropter obsecro. vt me sanctis oꝛonibꝫ tuis adiuuare digneris: ne sub ingenti piculo ꝓstitutum. discerpat inimicus 7 pimat. Cunq; ista cũ lacrimis 7 fletibꝫ ꝓsequeret. 7 sanctꝰ Palemon beatusq; pachomius lacrimas ꝑ eo funderent ꝓpaciẽtes: subito coꝛreptus ab imundo spũ de ꝓspectu eoꝝ ꝓsilijt. 7 ꝑ deserta discurrẽs agebat infrenis. Peruenit aũt ad ciuitatem panos noie: ac deinceps i fornace balnei ꝑ amẽtiam sese ꝑcipitans incẽdio ꝓtinus interijt. ¶ Quo pachomius manꝰ suas lauabat in sanguine peccatoꝛis.

DEc adiens videsq; Pachomius. magis ac magis incubuit abstinẽtie tenẽ mẽsuram: 7 cuz in omnibꝫ tũc maxie in oꝛonibꝫ animũ ꝑuare quigilẽ. iuxta illd qd̃ scꝑtuz est: omni custodia ꝑua coꝛ tuũ intantũ vt eũ senex imitaret attonitꝰ. qz nõ solũ ꝓsuetã abstinẽtie regłaz alacer extrinsecꝰ adiplebat. ꝫ et intrinsecꝰ cõscias suã. iuxta celestiũ formã studebat exbibẽ purissimã. sic beatꝰ apłus dicit. gloria nra hec ẽ. testimoniũ ꝓsciẽtie nre: certus ex hoc magis sibi i celestibꝫ pari mercedẽ. Nam cũ diuinas scꝑturas legẽt. memoriecq; mãdaret. nõ id passiz negligent q; faciebat: ꝫ vnũ qd̃q; ꝑceptũ solert eramĩans. ac pia monita ꝓtractans. studebat in dies ope pficere: q̃ memoria retẽtabat. Precipue vero hũilitatis ac patiẽtie munere vtebat: 7 erga deum ꝓximũq; purissima dilectione ꝑ multis nitebat excellẽ. Hec aũt aliaq; eius clara. didicimus a sanctis hominibꝫ dei qui simł cũ eo multo tempe sunt moꝛati: quibꝫ etiam vite spũalis exempla cõtulerat: post lectõnem diuine legis. ea que ad edificatõnem animarum ꝓtinent diligent. Que cũ multa sint. 7 vires nostre puitatis excedant: nõ omnia ꝑsenti stilo ꝓscripsimus. Nõ em̃ sumus ydonei tanti viri merita: eloquio pari depromere.

¶ Qz secretioꝛa heremi Pachomius expetijt.

IGitur pachomius erga loca montis. vbi sancti moꝛabãtur. plena spinis nudis pedibus incedebat: 7 cum infigerẽtur ei plurime letabat patienter. ac foꝛtiter ferens recolens q; dominus noster in cruce clauis fuerit dignãtur affixus. Diligebat autẽ anachoresim plurimum. frequẽter expetens solitudinem. et illic diu in oꝛatione ꝓsistens domino supplicabat: vt tam se q̃; homines omnes ab vniuersis inimici fraudibus clementer eriperet.

¶ Qz vox de celo lapsa est ad Pachomium.

QVodaz vero tempoꝛe contigit. vt pachomius ꝓcul a cella sua ꝓgressus. veniret ad quẽdam vicũ cui nomẽ est Tabenẽsis: in quo tũc nullus penitus habitatoꝛ existebat. Ubi cum ꝓ amoꝛe diutius in oꝛationibꝫ ꝓduraret. vox ad eum celitus ꝺelata est. dicens. Mane istuc o pachomi: 7 monasterium construe. Venturi sunt nanq; ad te q̃; plurimi. tua cupientes institutione ꝓficere: quibꝫ ducatum ꝓstabis. iuxta regulam quã mõstrauero tibi. Et ꝓtinꝰ apparuit angelus domini. deferẽs ei tabulam: in qua erat omnis forma institutõnis ascripta. qua docendi forent: quicunq; ad eius magisteriꝝ studia ꝓuenissent. Quam regulã Tabẽnenses hodieq; custodiũt. eodem cibo semp vtentes 7 habitu ipsam quoq; disciplinam solicita circũspectõne seruãtes. Nam monachi qui ibidem ꝓmanent. nõ solum moꝛe: sed 7 roboꝛe coꝛꝑis 7 locoꝝ situ ꝑ ceteris longe diuersi sunt. et necesse est eos diuersam regulam custodire. Hãc ergo vocem Pachomius mentis sinceritate discernens quã illi diuina gratia 7 merita vite ꝓtulerunt: agnouit ad se celitus ꝺelatam. regulasq; valde miraꝺiles approbauit. Tũc reuersus ad venerabilez senẽ retulit quẽadmodum voce sit diuina ꝓmonitus. obsecrans: vt secum ꝓiter veniret ad locum. quo possz domini mãdata explere. Qui nolens eum in aliquo ꝓtristare. vtpote carissimum filium. ꝑcibus eius ilico paruit: atq; ad ꝑfatam villam cum eo ꝓuenit. modicamq; ibi cellulam construẽtes: letabant in domino ꝓmissionũ eius beneficia ꝑstolãtes Post aliquãtulum vero tempoꝛis: ait Palemon ad pachomium. Nm̃ cerno gratiaz tibi a deo esse collatã. 7 deinceps istic ꝓmanere disponis: veni statuamus int nos pactum. vt nõ diuidamur abinuicem: sed q̃; diu in hac luce versamur. visitatione nos consolemur assidua. Utriq; placuit hec pactio: quã omni tempoꝛe vite sue taz beatus senex q̃; sanctꝰ Pachomius solicitꝰ sunt executi. ¶ De obitu sancti palemonis bẽmite.

ITer hec venerabilis idez Palemon. doloꝛe plenꝰ. qui ex nimia ꝓtinẽtia illi ꝓuenerat: toto coꝛpoꝛe grauꝺi cepit egritudinis incõmodo laboꝛare. Naz sumebat escam potu sepius abstinens: item solũm õ bibebat. nihil cibi ꝓcipiens. Rogatus ab aliquibus fratribꝫ qui ad eum gra visitatõis aduenerant ne penitus coꝛpus debile frangeret: tandẽ cessit oratiõibꝫ eoꝝ. vt victu cõgruo attenuata mẽbra refoueret. Sed nõ hoc diutius ꝓtulit. Nam grauioꝛes solito doloꝛes exptus relicta ciboꝝ insolentia: ad antiquum victum sine dilatõne reuertit dicens. Si martires xp̃i alij ꝑ frusta lacerati. alij capite cesi. nonnulli

etiam ignib⁹ sunt cremati. ⁊ tñ vsq; ad finez fortiter ꝓ fide tolerauerunt: cur ego patiētie ꝓmia. quis cedens doloꝛib⁹ impatient' abiciaz. ⁊ desiderio vite ꝑsentis. afflictiones momētaneas inaniter expauescā veniq; suadentib⁹ acquieui cibos insolitos sumere: qui mihi dolores auxerūt potiusq; vllaz reḡem ꝑstiterunt. Recurram igit' ad pristina remedia. ⁊ ꝓtinētie subsidia nō relinquam: in quib⁹ est vt ego certus sum. omnis reḡes ⁊ vera leticia. Nō enim ꝓpter homines hec arma suscepi: sed ob amoꝛem xpi his certare ꝓposui. Sic itaq; viriliter agens. intra mensem diez valido languoꝛe ꝓsumpt⁹ est. Ad quē pachomius veniens fouebat cū vt patrem. deosculans pedes eius atq; complectēs: ⁊ veluti valefaciens. sic ei videbat' affari. Venerabilis aūt senex. omni ꝓtutū gratia cumulatus. ⁊ plenus diez (sicut scriptuz est) quieuit in pace. Tūc sanctus pachom⁹ coꝛpus eius sepeliuit. cuius anima suscepta chozis angelicis ad celos euecta est. ¶ Qz simul conuersabant' Pachomius et frater eius Johannes.

QVo peracto pachomius ad ꝓpꝛium diuersoꝛum reuertit'. Et nō post multuz tpis. germanus eius Johānes nomīe: cuncta de illo ꝓpiens. venit ad euz Quem cū vidisset gauisus est plurimū. nam exquo baptizatus in xp̄m crediderat. ⁊ solitariā vitam elegerat: nullum suoꝛ viderat ꝓpinquoꝛ. Igit' Johānes vt vere pachomij frater. imitatoꝛ eius effectus. cum eo ꝑmansit: vnū habētes idemq; ꝓpositum. cū demq; circa deū dilectionis affectum. Et qz in lege dei die⁹ meditabant' ac noctib⁹. nullis terrenoꝛum negocioꝛ curis animū deprimebant. Nam etsi quicq; superat illis. ex his que suis manib⁹ opabant': id continuo distribuebant egentib⁹. vt iuxta ꝓceptum domini ihu xpi de crastino minime cogitarēt. In tāta vero vestimentoꝛ penuria sese constrinxerant. vt nunq; lebetone alio vterent': nisi cum indumēti foꝛdes necessitas coegisset eluere. Lebeton aūt linea vestis est. instar colobij quo monachi vtunt' bodieq; p thebaydem ⁊ egyptum. Sed. b. Pachomius ad humiliandū coꝛpus ꝓpriuz induebat se plerūq; cilicio. ⁊ p annos. xv. post illos ingētes sudoꝛes atq; laboꝛes abstinētie. nō iacens somnū capiebat noctib⁹. sed in medio cellule sue residens. adeo vt nec doꝛsuz saltem p sustentione reclinaret. Cunq; nimis ex hoc affligeret'. ferebat tñ equanimit' hunc laboꝛem: spe quodāmodo iam ꝓlibans cā requiem. que sibi parabat' in celis. Plurimoꝛ nāq; ꝓsideras instituta. dabat semp opam. cum ꝓpꝛio fratre ad maioꝛis virtutis augmēta cōsurgere. Opabant' autem ⁊ sedilia. ⁊ vnusquisq; sicut poterat ita viuebat: cū summa scz humilitate ⁊ patientia. ⁊ fide nō ficta. ¶ De ꝓflictu Pachomij ꝓtra iram et indignationez.

INter hec pachomius itez diuinitus āmonitus. p regl'is quibus deberēt institui: qui erant p eum dño credituri: cepit cū germano suo habitaculuz in quo manebāt capacius reddere. ⁊ edificijs ampliare q̄plurimis eoꝛ. vt dixi gratia. qui seculo renūciantes ad ꝓuiendum xp̄o erant sine dubitatiōe venturi q̄tenus eēnt spacia digna meniaruz in quib⁹ coꝛum posset recipi mlt'tudo. Cum g̃ sanctus pachomius hac intētione qua dictum est. locoꝛ ambitus extenderet ⁊ monasterij menia dilataret: idem frater eius Anachoꝛesim cogitās habitaculi diligebat angustias. ⁊ nimium indigne ferens. erat em̄ natu maioꝛ. ait beato pachomio. Desine ab hac intentōe tua. quid agis rem supfluam: inaniter temetip̄m dilatare cōtendēs: Qui cum hec audisset. graviter quidem tulit q̄ insolitam audisset iniuriam: verumtñ nihil omnino ei respondit: sed māsuete sustinens sese ꝓtinuit Consequēti vero nocte ad inferioꝛa domus descendens. (cuius aliquam ptem ipse ꝓstruxerat) ꝓstrauit se in oratione cepitq; flere vehemēter ac dicere. Ue mihi: qz prudentia carnis adhuc in me sibi vendicat locum. Adhuc enim ꝑm carnem ambulo. sicut nup exptus sum. Tante nāq; ꝓuersationis instituta suscipiens. equum nō est. vt me mō impatiētia ꝓcipitet. mō meroꝛ vexet: mō merito videar irasci. Miserere mei dñe. ne peream. nec dyaboli deceptus fraude succūbaz. Si em̄ me tua gra deseruerit. ⁊ aliquā in me ptez suoꝛ actuū repperit inimicus: durissime eius seruituti subjciar. qz scriptum est. A quo quis superat'. huic ⁊ seruus adjcit'. Et iterum scriptum est Si totam legē quis impluerit. offendat aūt in vno: factus est omniū reus. Credo domīe. q̄ miserationes tue multe sunt. que me nullis meritis subnixuz adiuuabunt: viamq; sanctoꝛ tuoꝛ illuminatus ingrediar. ⁊ in anteriora me semp extendēs. obliuiscar ea q̄ retro sunt. Sic em̄ famuloruz tuoꝛ chozus. qui tibi a seculo placuit: tuo ꝓtectus auxilio. dyaboli vitauit incursus. ⁊ longe lateq; ꝓ multoꝛ salute mirabili decoꝛe splenduit. Ego aūt domine qūo alios docē temptabo. quos p me ad monachoꝛum ꝓpositū vocare dignatus fueris. cū nec passiones carnis aduersus animā militantes devicerim. nec legē tuam īmaculatam mētem seruari. Sed ꝓfido xp̄e. q̄ tua mihi virtus in omnib⁹ semp assistat: eaq; geram que tuis ꝓspectib⁹ placeant. Remitte clemētissime deus. remitte p̄coꝛ omnia peccata mea: ⁊ coꝛ meū tua tuḡit' inspectione purifica. Hec igit' cum lacrimis domīo ꝓfitebatur. ⁊ fletib⁹ nocte pugil in oratōne ꝓsistens et p̄ nimietate sudoꝛis atq; lacrimaruz (nam tempus erat estatis) ita pānum vbi oraverat humectuz reddidit. vt fusa illic aqua crederetur. Consueuerat autem stans in oratione manus suas expandere. q̄s p aliquod hoꝛarum spacia mīme colligebat: sed extensione diuturna. veluti cruci ꝓfixum. coꝛpus retinebat immobile. ⁊ sic animū suum ad vigilandum in precibus excitabat. Et q̄nis esset in omni virtutum genere p̄potens. incredibili tamē humilitate ⁊ mira mansuetudine. cum suo germano cohabitans: eum per omnia sustinebat. Qui nō post multum temporis. vite p̄sentis cursum impleuit. Cuius funus debito curauit honoꝛe Pachomius. Nam totam noctē sup eius cadauer. psalmis egit hymnisq; pugilem: et animā quidem eius domino. cui ⁊ ipse crediderat coꝛpus vero solicite reddidit sepulture.

¶ Qūo illicitis cogitationibus dyabolo resistebat

Vnc infatigabilis Pachomius arta ⁊ singulari ꝓuersatione semetipm affligens: studebat integrū se atq; ūmaculatum in omnib exhibē. Si qñ autez eum cogitatio pulsasset illicita. mox eam diuino munere repellebat. atq; ī timore domini pseuerabat affixus: eternaz memor penaruz ⁊ doloz sine fine manentiū. ignis scz illius inextīguibilis ⁊ vermium eoz nunq; morietium. Cum his itaq; pachomius mōis et ab illicitis abstinēt. ⁊ ad meliora ꝓficeret: dilatandi monasteriꝝ gerebat immodica ꝓ suscepto̅ne multoz. Cui dyabolus vehementer cepit obsistere. stridensq; sup eum dentib. veluti singularis ferus. tentationes ei varias excitabat: si forsitan aduersus eū fraudib sue reperisset ingressum. Sed hic scuto fidei ꝓmonitus. vigilanter inimici declinabat insidias sanctas scripturas mēoria retinens atq; decātans.

De insidijs et illusionibus dyaboli.

Quadam vero die cum pachomius supplicaret dño. et genua vellet in oratione curuare añ. conspectuz eius demoniū ꝑstigijs lacus apparuit. Huiusce modi nanq; figura inanes atq; supfluas. hostis humani generis semp exhibē festinat: vt aliqua subreptione vel fraude mēs orantis a ꝓpria intētione distracta. p̄ces domio purissimas offerre ñ possit. Pachomius aūt machinamēta xp̄o reuelāte ꝓgnoscēs. piterq; despiciens. maxima fidei capiebat augmēta hos quidē arguens. deum ꝓ solita grarumactōne bñdicens. Cōsueuerat q̄z sanctus vir ꝓcul a monasterio suo causa oionis ad loca remotiora discedere. Qui cum exinde reuertētur. īmundi spūs illudētes. freq̄nter facto velut ordine p̄cedebāt: exhortantes alter alterz. quasi añ iudicez directis agminib. ac dicentes date locū homini dei. Pachomi⁹ aūt spe xp̄i redemptoris armatus spernebat eoz ridiculosa figmenta: ⁊ ac si canum latratus ineptissimos deputabat. Qui magnam viri ꝓsiderantes cōstātiam. q̄ in nullo ꝓrsus tantis luctaminib frangeret: irruūt super eum magno cuneo ꝓglobati. ⁊ circūdantes eius habitaculum. nisi sunt illud a fundamēto cōuellere: ita vt putaret sanctus locum fuisse collapsum. Qui manēs intrepidus. ꝓsuetam cytharam spiritalis plectri modulatione pulsabat: ingenti voce decantans Deus noster refugiū ⁊ virtus: adiutor in tribulationib que inuenerūt nos nimis. ꝓpterea nō timebim⁹ dum turbabitur terra. Quo psallente. ꝓtinus est facta tranquillitas: ⁊ impetus inimicoruz velut fumus euanuit. paululum quidez recedentes. vt canes qui fugati fuerint ad p̄sens videtur abscedē: sed impudentiores postea reuertunt. Nam cum idem sanct⁹ post orationes ad opus solitum ꝓsedisset. instar gallinacij nimie magnitudinis coram eo visus est inimicus. crebras iterans voces ⁊ clamores inconditos excitans: deinde saliens in eum. suis velut vnguib fede laceravit. Qui signo crucis frontē suam muniēs. exufflauit in eum: moxq; fugatus est. Intelligebat enim cunctas inimici versutias: ⁊ timore diuino prēditus. illusiones eius ꝓ nihilo computabat. Unde freq̄nt ab eo lacessitus. in nullo lacesci poterat: sed tanq; turris inexpugnabilis. patientissimus ad omnia certamina pdurabat. Rursus alio tempore cohortes demonum. tali genere fantasmatis: sanctum dei famulum fallere moliunt. Plures enim cōuenientes in vnum arboris folium. coram eo magnis sinibus colligere videbant. ⁊ summo conamine trahē dextra leuaq; ductis ordinib. ac sese mutuo cohortantes. sic insistere nitebātur: ac si magni lapidis mouerent pondus īmensum. Hoc autez nequissimi spiritus idcirco faciebant: vt mentem eius si possent inrisum forte resoluerent. ⁊ inuenirent vnde illi exprobrarent. Quorum pachomius impudētiam cernēs ingemuit. atq; ad dominum solitis p̄cibus conuolauit. statimq; virtute xp̄i totus eorum cuneus est ad nihilum redactus. Frequēter etiaz cum resideret ad mensam deoq; gratias ageret. apparebant illi in habitu pulcerrimaz mulierum. specie differentium et ꝓcaci ac feda nuditate cōspicue. eidem astare videbant. ⁊ ex apositis contingere. Sed athleta fortissimus: q̄uis sentiret ex hoc ipso molestiam: tamē exteriores oculos claudens. ⁊ interiores ad dominum reserans. eoz molimina deridebat. Aderat enim misericors deus: qui etiam nunc contritis ac rectis corde cūctis adesse dignatur ⁊ dicit: nolite timē. ego vobiscum sum omnib diebz vsq; ad ꝓsūmationem seculi suumq; fidelem seruabat in omnib.

De verberibus quibus affligebat dyabolus Pachomium.

Alia quoq; vice cū idem sanctus grauib dyaboli molestijs vrgeretur. sic ab eo crudelit est cesus: vt a vespera vsq; mane. totum corpus cum multis eēt verberibus exaratum. Et q̄q̄ doloribus cruciaretur īmanib. nulla tamē desperatione penitus frangebatur: sed memor erat domini. qui seruos suos nō deserit in temptatione. Tūc quidā monachus Appollo nomīe: gratia visendi venit ad eum. Cui Pachomius loquens ea que ptinent ad salutē. insidias dyaboli multiformes esse ꝓnuncians. cepit etiaz illa que circa se gerebātur exponere. quantaq; sibi per eorum acerbitates illata essent verbera recesere. Ad quem monachus ait. Uiriliter age: ⁊ confortet cor tuū venerabilis pater. Sciens enim dyabolus quia si te suis cedentem conflictibus vicerit: consequēter etiā nos qui ꝓ virium possibilitate certaminuz tuorum sectatores existimus. quicq; maxima p te capimus exempla virtutum facile supabit: idcirco te vehementer impugnare nō desinit. Sed tu domini ꝓtectione munitus impetū eius fortiter accipe: ne q̄d absit et pro nobis cogaris reddere rationem. Nam si tu. qui nobis gratia diuina ꝓlatus es. aliqua desidia cesseris: multis occasionez ruine causamq; p̄stabis. Hec audiēs Pachomius. grandes accepit vires aduersus demonum insidias: et glorificans deum de fratris presentia. precabatur eum. ne se desereret. Exinde demoratus sepe veniebat ad senem. Qui post aliquantulum temporis dum solito Pachomiū visitās. paucis cuz eo diebz remorat⁹ eēt valida infirmitate corrept⁹. būanis rebz excessit. iuxta

votum senis. dies suos pfecta ꝓuersatione ꝓsũmãs Sepelĩt itaq; sanctis manib: psalmis ab eo ⁊ hymnis ⁊ cãticis spiritalib ex more celebratis.

¶ De securitate ⁊ potestate que a dño est ꝓsecut⁹.

Sãtam vero post hec fiduciaz.h. Pachomius apud dñm acq̃sierat. ⁊ ita spe diuina magnificus habebat: vt sepenumero calcaret sup serpẽtes ⁊ scorpiones. ⁊ p omĩa maneret illesus: necnõ cocodrilli si qñ necessitas fluuiũ transire ꝓpelleret. eũ cum sũma subiectõne portabãt: exponẽtes eum ad locũ quẽcũ q; pcepisset. Sup bis ergo deo grãs referẽs. q; cum ab vniuersis inimici fraudib seruauerit illesum: orabat dicens. Bñdictus es domine deus patrum nostrorum. qui nõ despexisti hũilitatẽ meã neq; spreuisti me nimis infirmũ. decipi vel illudi fraude dyaboli: ꝑ misericordiã ignorantie mee discutiẽs tenebras. docuisti me facere voluntatẽ tuam. Naz cum pusillus essem ⁊ abiectus. ac vite mee penitus nescius: timoris tui sensũ mihi largitus es. vt tenebras exteriores et supplicia eterna deuitans. te veram lucem gaudiũq; ꝓhenne cognoscerem.

¶ De oꝛone qua oꝛauit. vt ꝓtra inimicum ꝓualeret

Quinq; se videret assidua demonis impugnatione pulsari. tanq; fortissimus athleta nimis alacer ꝓ vite sanctitate certabat postulãs a domino vt si fieri posset quo modũ humane fragilitatis excederet. necessitatem somni suparet: q̃tenus die b ac noctibus vigilans aduersarioꝝ machiamẽta destrueret. sicut scriptuz est. Persequar inimicos meos ⁊ ꝓhendã illos. ⁊ nõ conuertar: donec deficiant. Affligam illos nec poterunt stare. cadent subtus pedes meos. ⁊ precinxisti me virtute ad bellum. Postq; vero hec petitio eius. q̃tum ꝺditio ꝓmisit humana completa est inuisibilẽ tanq; videẽs sustinuit. in eloquijs celestib se pseuerant exercens. Preces aũt eius incessabiles erant: vt domini voluntas in omnibus impleretur.

¶ De familiaritate angeli qui locutus est cum eo

Quodam autẽ tempore cum pachomius vigilaret in oꝛone apparuit illi angelus domini. dicẽs. Uolũtas dñi est o Pachomi: vt ei pura mẽte deuiẽs. et iuxta formã que tibi ostẽsa est. cũctos instituas. ac deo exhibẽ ꝓtendas. Accepat eniz duduz tabulaz. in qua erant hec adnotata. ¶ Regula monachoꝝ quã pachomius ab angelo suscepit.

Cingulis iuxta vires suas edere cõcedas ⁊ bibẽ. ⁊ pro mõ vescentiũ laborare ꝓpellas: ⁊ neq; ꝓmedere moleste. neq; ieiunare ꝓhibeas. Ualidioꝛib quidẽ ⁊ ꝓmedẽtibus validioꝛa: leuioꝛa vero infirmioꝛib ⁊ abstinẽtib imponas. Facies aũt cellulas diuersas. ⁊ trinos p vnãquanq; cellã manere ꝓstituas. Omniũ vero cib in vno loco pareãt. atq; ꝓsumatur. Induant aũt noctibus lebitenos lineos. ꝑcincti lũbos: habeantq; singuli melotẽ. id est caprinã pellẽ ꝓfectam albam. sine qua nõ ꝓmedant neq; dormiãt Accedẽtes tamẽ ad ꝓmunionẽ sacramentoꝝ xpi. et cingulos soluãt ⁊ melotẽ deponant: cucullis vtẽtes tantũmõ. Hoc erat etiã ꝑceptum. vt iuxta numerũ elemẽtoꝝ ⁊ grecarum literaꝝ. xxiiij. turme monachorum turme ꝓstituerent. ita vt singulis turmis imponerent singularum noĩa literarum. id est alpha ⁊ deinceps vsq; ad o: vt cum interrogaret archimandrita de aliquo in multitudine tanta. facili rñsione cognosceret. Uerbigrã. vt cum diceret alpha vel cetera. ⁊ rursus salutate o. vel similia. ꝓpio quodaz signo nominis litere vniuscuiusq; turme mores exꝑmẽt. simpliciorib ⁊ innocẽtiorib iota nomẽ imponẽs. difficilioꝛib autẽ ⁊ toꝛtuosis. x. ꝓpetent accomodãs: ita vt ꝓ modo ꝓuersatiõis ⁊ ꝓpositi singulis turmis cetera elemẽta continerẽt. solis spiritalib hec ipa que singnificarent. scire valentib. Sed ⁊ hoc ferebatur ascriptũ. vt pegrinus monasteriũ si veniret: habens bibitũ diuersum. nullus cũ eo ꝓmederet excepto eo qui iter agẽs id obseruare nõ posset. Qui ꝺo semel ad hoc intraret monasteriũ vt ibi iugiter manẽt. per tres annos a studijs sacratioꝛib arceret: oparet tm̃ opera sua simplicit ⁊ ita post triennũ stadiuz certaminis introiret. Cum aũt ꝓmederent. capita sua cucullis operirent. ne frater frem videret mãducantẽ: et vt nullus cõmedens loqueret: nec ꝑter mensaz suos alubi circũferret aspectus. Necnõ ab angelo qui cũ pachomio loquebat. hoc quoq; ꝓstitutuz est: vt diurne oꝛones. xij. fierent. ⁊ vesptine. xij. ⁊ nocturne. xij Cũq; pachomius diceret paucas esse: respõdit angelus. Hac ꝓstitui: quas possent infirmioꝛes absq; labore pficere. Ceterũ qui pfecti sunt hac lege nõ indigent. Apud se nanq; in ꝓpꝛijs ꝓstituti cellulis oꝛare nõ desinũt: qui puritate mentis ⁊ diuina ꝓtemplatione pascunt. Cunq; hoc dixisset: nuncius celestis abscessit. Et pachomius solito deo grãs referẽs: de visione certus est redditus quã trina reuelatõne cognouerat. cepitq; cũctos suscipe. qui se dei miseratõnib offerebãt: quos etiã post longã ꝓuersationis experientiam. monachoꝝ cetib aggregabat. instruens eos illecebras mundi fugẽ: sanctisq; semp institutionib inherẽ. Primit⁹ aũt ãmonens. b. Pachomius vt generalit monach⁹ vniuso renũciet. deinde iuxta euangelicuz ꝑceptũ parentib suis. ⁊ ad postremum sibimet: vt ita possit tollẽ crucez suam. ⁊ xpi vestigia veneranda sectari. Tali itaq; beati senis ãmonitõne formati. fructus pnie dignos offerebãt: maxime cõsiderantes eũ iam etate defessum. infatigabili studio spiritalis vite fuire. Nõ solum nanq; se districtiori regule subdiderat: sed ⁊ totius monasterij solicitudinem curãq; portabat. vltra vires omnib seruire cõtendens. Ad horam nãq; cuiuj ipse parabat mensaz fratrib: ⁊ solita exhibebat officia. Necnõ in hortulis serebat holera: que suis manib irrigabat. Si quis etiam monasterij pulsasset ostium: vigilant occurrens responsum reddebat. Infirmis aũt diebus obsequebat ⁊ noctib: ⁊ in his omnibus se maximũ exemplum suis discipulis offerebat. Quapropter hi qui nup ad dñi seruicium veniebãt alacriores ad oĩa pietatis officia reddebãt: q; ad alio solicitudinũ on⁹ adhuc obedire ñ poterãt. securos eẽ ab vniuerſ

quid, melos

dissentionib ãmonebat dicẽs. In quo vocati estis fratres. virilit in eo psistite: psalmos dicite. libros alios et pcipue ꝑm euãgelium mẽoria retinete. Sic em̃ seruiẽtes dño. et iurta mandata eius inuicẽ diligentes vos quidem eritis pfecti: meuz vero spũm p omnia refouebitis. pser tim si omnia pcepta celestia fueritis solicitius executi. ¶ De narratione trium venientium ad pachomium.

ERant autez tres hi viri qui ꝑmitus ad pachomiñ ꝓuenerãt quoꝝ ista sũt noĩa. postsentesus et suris et obsis. quib dei verbum Pachomi⁹ freq̃nt insinuans multũ eos iuuerat: z ad emulatiõez spiritalis opis incitabat. Qui etiam ꝓtemplãtes vitam senis. speculum esse ꝓtutis nimis ãmirabant dicẽtes. Errant valde. qui putãt boies exinde iam a natiuitate pentuz. quodã priuilegio beatos existere. vt arbitrij libertas adimat. z peccatores p pniam non possint opaz dare virtutib. Ecce em̃ manifestissimã in hoc venerabili patre dñi ꝓspicimus largitatẽ. qui cuz de parentib ortus sit gentilib. z ꝓphanis: ad tantã se beatitudinem diuini cultus extendit. vt oĩa xpi mãdata pfecerit. Uñ certuz est z nos z quicuq; voluerint: adiuuãte dei gratia: normã sancti viri posse ꝭ sequi. sicut z ipse pfectissimoꝝ patrum emulatus est sanctitatẽ. Deniq; quid est aliud qd̃ in euãgelio scriptum est: dicẽte xp̃o: venite ad me omnes q̃ laboratis z onerati estis z ego reficiã vos. nisi vt iniqua ꝓiicientes onera: que deprimũt genus hũanuz. bono incõmutabili sine distractõne iungamur. Et ideo p seueremus vsq; in finẽ cũ boc sene vt glorificari cuz ipso in illa phenni beatitudine mereamur. Nam recte nostruit. dominico nõ solum ꝓbo: sed qd̃ est efficacius. ꝓprio mirabilit informat exemplo. Tunc accedẽtes ad sanctũ pachomiũ dicunt ei. Pater venerabilis. cur solus monasterij curam sustines: Quib ille rñdit. Nemo iugũ subito iumẽtis imponens laborare ꝓpellit. z tanto p̃mit onere quo sub fasce deficiant: sed paulatim assuescũt. ea leuioribus exercens añ ponderib: vsq; dum valeant. z oportune possint ad opa grauiora ꝓsurgere. Eodez mõ nos cõuenit mẽsura ipsa. qua nos mensus est xpc. sic agere nobiscum: vt de vestra p omĩa gaudeam⁹ firmitate. Clementissimus autẽ deus qui nunq; p̃ces humilitatis mee desperit. corda vestra in sua disciplina corroboret: vt omne opus bonũ pficere cum patientia z longanimitate possitis. sanctoꝝ patrum vestigia subsequentes. vt sinceram ac deo placitam ꝓuersationem nostram videtes. alij ad xpi seruitium veniant. curãq; monasterij patris equo labore sustentẽt.

QZ pachomi⁹ multos susceptit habitu monachi.

REgulis igit eis q̃s accepat tradidit. sez vt laborẽt moderatũ cibum vilissimũ vestimẽtuz somnũ etiam ꝓpetẽtem. Uñ factum est. vt iurta voluntatem dñi. qui oms boies cõuocat ad salutem. cũctaq; bonoꝝ incremẽta largit: ad senem plurimi cõuolarent. volẽtes pariter cõmorari: inter quos erãt p cusius et Cornelius paulus quoq; pachomius alter z Johã nes. qui oms imaculatã fidem beati patris z doctrinã salutiferã libenter amplexi sunt. Statuitq; vt bi qui poterãt monasterij susciperẽt curam: z ita in breui multiplicatus est monachoꝝ numer⁹. Proinde cuz solẽnitas ex more deposcẽt vt misterioꝝ celestiũ ptcipes fierẽt: ex primis vinculis p̃biteros ꝓuocabãt: qui eis festiuitatẽ leticie spiritalis implerẽt. Nõ em̃ patiebat idez senex inter eos quẽpiam: qui clericatus officio fungeret. Dicebat ei mlto melius esse atq; cõmodius monachis. nõ solum ꝓsus bonozẽ nõ querẽ primatus z glorie. verumetiam occasiones huiuscemodi de cenobijs amputari: qm̃ frequenter binc inter fratres cõtentiones z emulationes iutiles nascerent. Sicut em̃ scintilla ignis. cũ in messem ceciderit. nõ cito restringit: sed interdũ totius anni fructus exurit: ita cogitatio feralis ambitus. si mẽtes irrepserit monachoꝝ. vt vel primi cupiant esse vel clerici nisi cito suggestionis hui⁹ ardorem de suo corde repulerint. ilico p̃dent ꝓtinentiam multis laboribus acquisitã. Optet g̃ cum mãsuetudine z caritate cõmunicãtes xpi ecclesijs clericos venerari: qz boc expedit monachis: nullas aũt religiosas appetẽ dignitates. Si vero reperimus aliquos ex monachis iam pridem clericos ab epis ordinatos. ãplectamur eoꝝ ministerium: qz et in veteri testamẽto nõ omne vulg⁹ sacrum p̃sumebat officium: sed bi tm̃ qui erãt de tribu leui. ad bec obsequia mãcipabant. Si qn̄ igitur extrane⁹ frater aduenerit. de quo certum est q̃ sacer dotij fungat officio: nõ exprobremus ei tanq; qui sacra iura quaserit. z bis se misterijs insolenter ingesserit. Quomodo nanq; boc de eo suspicabimur: quẽ nobis ad celebranda celestia sacramẽta enixius obsecramus. Immo magis vt patrez z nobis in bac re obedientẽ. plus venerari cõuenit: vtpote qui sancto rum vestigia sectetur. z illibatuz deo munus offerre nõ desinat: maxime si cõuersatio eius expectata cunctis est z pbata. Si vero (quod absit) in aliquo putat esse collapsus. de eo iudicare nos nõ possumus. Deus em̃ iudex iustus. constituit sup eos epos iudices: qui beatoꝝ apl̃oꝝ successoꝝ z imitatores existunt: qui p̃t spiritali examine discernere negocia singulorum z eque de eis ferre iudiciũ. Nos aũt cõpatiamur ex imo pectore talibus: quia z misericordes nos dominus noster esse cõmonuit cui supplicare iugiter oportet: ne nos in aliquam temptatõnem patiatur induci. Hec a memorato patre. nõ solum dicebantur vtiliter: sed z cum omni solicitudine seruabant. Si quando deniq; venisset ad eum clericus qui sub eius vellet regula viuere. dignitati eius honorem reddebat. ecclesie debituz: ille vero monachorum seruiens institutis. tanq; patri se multa humilitate subdebat.

¶ De humilitate beati pachomij.

OMnes autẽ christi famulos beatus Pachomius a deo diligebat: vt eis semp ꝓpateret pat̃no affectu. Seniby etiam z egrotantib. necnõ et paruulis misc̃die opera ꝓpijs manibus ingerebat: p cer is eorum mẽtes munimine spiritali corroborãs. Cunq; in

fide et opere multi ꝓficerent.et magnus fratrꝫ numerus augeretur:oīs ꝑpe modum satagebāt emulatores eius esse virtutis. Constituit igit ex eis ꝓpositos: q̄ sibi ad lucrandas aīmas que ad eum q̄tidie ꝓfluebant adiutores existerēt. Plurimis em (sicuti dictum est)ad euꝫ venientibꝫ.ꝛ multipliciter in ope spiritali crescentibꝫ:magna quedā ꝙuersatōnis eius videbat esse diuersitas. Quibꝫ senex iuxta datam sibi diuinitus regulam.gratia xp̄i semp omnia moderantem.ꝑ viribꝫ et ingenijs singulorꝫ mensuras ꝛ formas operꝫ custodiri censebat:alios quidem vt labore manuū victū quererent.alios vt fratrum occuparent obsequijs.ne hisdem cuncti tribus vescerentur:sed vnusquisqꝫ ꝑ laboꝛe suo vel studio ꝓtinētie moderamīa retineret. Solicitudinē vero totius dispensationis erga frēs et peregrinos. eidem ꝓmisit: qui se in ordine sequebat. Uniuersos autem monachos ꝓmptos esse ad obediētiaꝫ ꝓmonebat.vt hoc cōpendio facile pfectionis apprehenderēt celsa fastigia.corda q̄ꝫ sua in timoꝛe xp̄i diligent excolerēt. sic em deo potiusq̄ꝫ sibi viuere.dū fructꝰ obediētie simplices exhiberēt. Hic aūt pat venerabilis q̄ꝫuis eēt spiritalibꝫ actibꝫ occupatus. si qñ tamē acciderit vt abesset:is cui monasterij curaꝫ ꝓmiserat.sic adimplebat oīa solus:velut oīm famulus. Et hoc agebat sine aliqua ostentatōne vel iactantia q̄ magnas spiritalium virorꝫ solet euacuare ꝛtutes. Mā sūma mentis hūilitate cunctos edificabat in dño:vtiliter vniuersa dispēsans. Omnia q̄ꝫ monasteria solicite circuibat:vsq̄dum rursus ad eosdem filios suos patno repedaret affectu. Quos inueniēs in opere dñi solicite vigulare gaudebat. multumq̄ ꝓfectuum eoꝝ letabatur augmentis.

¶ De caritate Pachomij.

Quodaꝫ vero tempoꝛe.videns aliq̄s mediocres homīes in vicinis locis.dū pascerēt pecoꝛa:a cōmunione sacramentorꝫ xp̄i diutius abstinē: iniꝝt ꝓsiliuꝫ cum scō Pyceno centyroꝝ epo.vt in vico eoꝝ iam pene deserto. ꝓstrueret ecclesia:ad quā ꝓuenirent et misteria diuina ꝓciperent. Quod vbi factū est.cum necdū essent ordinati clerici.qui solēnia plebi pagerent:ipse ad horā conuētus ecclesie cum monachis occurrebat.salutiferas plebi pagias relegēs quia(vt dixi)nōdum ibidem lectoꝛes fuerāt constituti.nec alij clerici qui misteria sacra celebꝛarent. Q̄diu ergo ꝓsbiter ordinaret et reliquus ordo clericorum. Pachomius veniebat:et sic alacriter ac inuere cunde lectoꝛis implebat officiuꝫ.et ita mentis ac coꝛporis oculos habebat intentos: vt videntes eū populi nō hominem:sed dei angelum crederēt. Unde plures institutōne eius ab erroꝛe conuersi:facti sunt xp̄iani. Erat enim circa ꝓximi caritatem valde pfectus.ꝛ intantū misericoꝛs vt si quādo vidisset aliq̄s dyaboli fraude deceptoꝛes eosq̄ nō veruꝫ deum colere:sed vanis inseruire simulachꝛis: super eoꝝ perditione ingemiscebat fortiter.et vberatim lacrimas ꝓo eoꝝ salute fundebat.

¶ Quomodo Pachomius scripta oꝛigenis damnauit.

Der idem tēpus alexandrine ecclesie sanctus epūs Athanasius ꝑerat: vir oī ꝛtute mirabilis. Qui cū solennit thebaide circuiret ecclesias.ꝛ salutari doctrina in fide xp̄i plebē instrueret: accidit vt ad loca tabennēsium nauigio ꝓueniret. Qd vbi pachomi agnouit.statim cū vniuersis monachis ī eius ꝓperauit occursum:omnesq̄ gaudētes et exultantes.cum psalmis et hymnis.summū xp̄i suscepe pontificem: et erat ingens multitudo fratrꝫ qui de ei aduentu letabant in dño. Pachomius vero nō se oñdebat antistiti memorato:ꝫ ex industria subtrahēs se inter monachoꝝ turbas occultauit:ex hac videlicet cā.q̄ antefatus tentyroꝝ epūs.de eo sanctū athanasiū sepius exararat.virum dicēs esse mirabilem.et vere famulū dei:quē ad honoꝛē sacerdotij dignissime ꝓmoueret. Jd g̃ sciens Pachomi.nō ei se manifeste monstrauit int monachoꝝ agmīa delitescēs. vsq̄ duꝫ idem ꝑteriret episcopus quē intantū veneraba tur.vt nullum ꝑstantioꝛem ipsis temporibꝫ hominē diceret. Comperat em sanctam vitā eius.et pfecti ones innumeras quas ab arrianis ꝓ xp̄i pertulerat nomine:caritatem quoq̄ quā erga vniuersos ꝛ maxime monachos exhibebat. intento mirabat aīmo eumq̄ toto coꝛdis affectu venerabatur. Nec solum hunc diligebat ardentius:sed et oīs recte fidei viros.summo studio pferebat. Heretitos aūt detestabatur plurimū.ꝛ maxime. Oꝛigenem velut blasphemum ac pfidum vehementer hoꝛrebat:qui sub eracla venerabili alexandrine ciuitatis episcopo de ecclesia pulsus est.quiq̄ sancte scripture dogmatibus exosa atq̄ detestanda.que nōnulloꝝ coꝛda subuerteret expositionibꝫ suis admiscuit.ꝛ sicuti solent qui veneni temptant.amaritudinem melle contegere:sic iste ꝓprium virus erroꝛis.celestium verboꝝ dulcedi ne liniens rudibꝫ exiciens dogmata ꝓpinauit. Quapꝑ vniuersos fratres soliciti ammonebat. vt nō solum ipsi.oꝛigenis cōmenta nō legerēt: sed neq̄ legentibus quidem aurē penitus admonerēt. Unde fert aliquādo repperisse volumē eius ꝛ in aqua mersisse continuo testatur his verbis. Nisi scirem nomē dei in eo esse conscriptum:omnes garrulitates blasphemiarum eius ignibus concremassem.a deo recte fidei erat amatoꝛ.emulatoꝛq̄ veritatis. Sicut autē inimicis eccle odio aduersabat hostili.ita catholicoruꝫ ꝓbabat ad gaudere ꝓfectibus:ꝛ ipsum christū redemptoꝛem omniū.se in sacerdotibus ecclesie cernere testabatur. Si quādo vero fratrem detrahentem ꝑ quolibet negocio cognouisset.nō solum non credebat ei. sed etiam auertēs se mox ab eo. velut a facie serpentis concitus abscedebat: illud plasmigraphi frequēter in sinuans. Detrahentem ꝓximo suo occulte hunc persequebar. Nullus(aiebat)bonus de oꝛo suo ꝓfert quicq̄ mali:nec sanctis patribus venenato oꝛe ꝓꝛsus obloquitur . De qua re multis quidem scripturis dei monstrabat indignantis offensam.precipue tamē Marie ꝓferebant exemplum. que mox vt aduersus Moysen querelas obtrectationis effudit: perfusa lepra diuinum iudicium vitare non potuit. ¶ Hec dicens Utili-

tatem maximam audientibus conferebat.

¶ De monasterio qđ pachomi⁹ sororꝰ sue ꝓstruxit

QOmperit aũt germana sororꝰ eius institutõez senis ꝓclarã atqꝫ sublimẽ. cupiens videꝫ euꝫ ad monasteriũ venit. Qđ vbi agnouit Pachomius: huiuscemodi rñsum ei ꝑ ostiarium dirigit. Ecce sororꝰ audisti de me qđ viuam ⁊ incolomis existam. perge igitur in pace: ne ꝓtristeris quod te nõ videam corporalibꝫ oculis. Qđ si volueris hãc ꝓuersatõnem seq̃ quam teneo. vt possis apud deũ misericordiã repire cogita tecũ diligẽter ⁊ tracta. etsi cognouero sanctũ cordi tuo sedisse ꝓpositum: p̃cipiã fratribꝫ meis qui tibi ꝓcul edificent mansionẽ in qua cũ disciplina verecundiaqꝫ psistas. Nec dubito q̃ al's exemplo tuo dñs aduocabit. que tecuꝫ manẽãt: ⁊ ꝑ te mereantur salutis eterne inuenire subsidiũ. Nullam nãqꝫ requiem in hoc corpe mortis habere poterit homo: nisi qui pijs operibꝫ deo placuerit. Hec audiẽs sororꝰ eius. fleuit amariter. ⁊ ꝓpuncta diuinitus ad exhortationẽ saluberrimã mox appulit animũ: seqꝫ xp̃o seruire ꝓfessa est. Hãc q̃ mentẽ germane sue pachomius agnoscens. deo gratias egit. qui ei ꝓmptam largitus est voluntatẽ. ⁊ ꝓtinus religiosioribꝫ imperat fratribꝫ. vt ei ꝓcul a se monasteriũ construant. Qđ vbi factum est. ⁊ illa ꝑm timorẽ dei vitam ducẽt: conuenerunt ad eam alie plurime. ⁊ breui tempe magne multitudinis mr̃ effecta est. Quas instruẽs ⁊ docẽs vt cor a cupiditatibꝫ carnalibꝫ abstrahẽtes. ad celestia ⁊ mansura supattollerẽt: vt ipsa piter ⁊ viuẽdo et loquẽdo salutis eis itinera demõstrabat. Sãctus aũt pachomius cuidam petro. etate iam grãdeuo ⁊ venerãda senectute cõspicuo p̃cepit: vt interdum famulas dei visitaret. ⁊ sancta exhortatõne sustolleret Habebat eñ mortificatõem passionũ omniũ: etiaꝫ ꝑmonem sicut scriptũ est sale condituꝫ. Pachomi⁹ vero descripsit eis regulas. quibꝫ vtentes: iugiter cõuersatõnis sue monimẽta dirigerent. Exceptis eniꝫ melotis quas femĩe nõ habent: omnis institutionis earꝫ forma. monachis ꝓbatur esse consimilis. ¶ Si quis aũt ꝺ fratribꝫ. habebat in monasterio feminaꝫ ꝓpinquã aliquam vel sororẽ. eamqꝫ visitare voluissꝫ mittebat' cũ eo vnus ex senioribꝫ ꝓbate vite: ⁊ primũ quidem videbãt eam que sororibꝫ ꝓerat. ⁊ deinde sub eius ꝑsentia ⁊ aliarum que erãt ꝓuectioris etat' sororẽ suam vel primã frater cũ omni pudore ⁊ sanctitate cernebat. nihil ei deferens. nec prorsus ab ea quicq̃ accipiens. Non eñ ꝓrium quid habebant quod sibi mutuo largirent'. eratqꝫ satis vtriqꝫ solũ visitatõnis officium. memoriaqꝫ futuroꝝ cum spe felicitatis eterne. Si quãdo vero vel ad structuraꝫ vel ad aliam rem femine monachis indigerẽt: eligebat' magne conuersatõnis vir. qui fratribꝫ acquisitis ꝓesset officijs: ⁊ cum timore domini laborantes. refectionis hora reuertebant' ad monasterium: cauẽtes apud eas quicq̃ cibi potusqꝫ ꝓcipere. Una vero regula tam virorum q̃ feminaruꝫ bodieqꝫ perdurat. nisi q̃ femine melotis vt dixi minime vtunt'. Q̃ si defuncta esset virgo curantes funus eius relique: cũcta qꝫ que ad sepulturam ꝓtinent adimplentes. deferebant vsqꝫ ripam fluminis quod vtraqꝫ monasteria diuidit: psalmos ex more cantãtes. Tunc transeuntes monachi cum ramis palmarum ac frondibꝫ psallentes. transuehebant eam: ⁊ in sepulchris suis cum hilaritate condebant.

¶ De conuersatione Theodori viri dei.

HEc talis ac tãta cõuersatio longe lateqꝫ crebrescẽs scti Pachomij nomen vbiqꝫ puebẽs: vniuersos ad agendas deo gr̃as excitabat. Non pauci quoqꝫ ꝓtemnentes huius mundi negocia. singularem monachoꝝ conuersationẽ. ⁊ spiritalia studia diligebãt inter quos ⁊ Theodorus adolescens annoꝝ ferme xiiij. xp̃ianis ortus parentibꝫ. ⁊ ꝑm seculuꝫ valde claris: hoc mõ conuersus est. Undecimo die tybe. id ẽ ad octauum ydus ianuarias: quedã apud egiptum celebratur ex more festiuitas. Cernens itaqꝫ domuꝫ suam nimis amplam ac splendidã. ac bonis omnibꝫ habũdãtem. per dei gratiam corde cõpunctus: alia secum cepit voluere. Quid tibi ꝓderit infelix Theodore si totuꝫ mundum lucratus fueris. ⁊ temporalibus vtens vsqꝫquaqꝫ diuitijs: si ab illis eternis bonis ⁊ immortalibus excludaris? Nullus eñ potest ⁊ ꝑsentibꝫ diuitijs perfrui. ⁊ ꝑhennis glorie p̃mia promereri. Sup his ergo fortiter ingemiscẽs. penetralia sue domus ingressus est: ⁊ ꝓcidens in faciem suã cum lacrimis ait. Omnipotẽs deus qui occultoꝝ es cognitor: tu scis. qr̃ nihil horum que sunt in hoc seculo. amori tuo ꝓpono. Propter quod obsecro te misericors. vt voluntẽ meam dirigas. illuminãs animam meam miserã. ne eterna morte ꝓtenebrata peccatis obdormiat: sed redempta tuo munere. ꝑ omnia te collaudet atqꝫ glorificet. Hec eo orante venit mater illius: ⁊ ĩuenit oculos eiꝰ plenos lacrĩs: ⁊ ait. Quis te contristauit carissime fili. vt sequestreris a nobis? Nã soliciti ac dolentes vbiqꝫ te querebamus. vt nobiscũ parit' epuleris. Qui rñdit. Perge q̃so mater. et cibum sume: quia ego nũc manducare nõ possum Nec acquieuit precibus eius. vt cum ea comederet. Et cum ad scolam ãbularet vt literas disceret: ieiunabat vsqꝫ ad vespam. Frequẽter autez ⁊ biduana ieiunia transigebat. ꝑ duos annos omnibꝫ pretiosis et delicatioribꝫ cibis abstinens: seqꝫ ad pfectam cõtinẽtiam. q̃ntum etas illa patiebat' extendens. Cepit itaqꝫ secum tractare. q̃tenus monasterium expeteret: sancteqꝫ regule mãciparet. Et deserens omĩa queqꝫ habebat quosdam religiosos viros reperit. optima institutione viuentes: habitauit cum eis in domini timore ꝓficiens.

¶ Q̃ Theodorus susceptus est a.s. pachomio.

QUodam vero tempore contigit: vt post orationem vespertinã. cum monachi resedissent. ⁊ diuina cõsuete meditarentur eloquia: vnusqꝫ ex eis disputãs audiente quoqꝫ Theodoro. tabernaculum veteris testamẽti ⁊ sc̃a sanctoꝝ ad duos referret ꝓlos. ad circumcisionem scz̃ atqꝫ ꝓputium. Dicens q̃ exterius tabernaculum figuram gereret prioris populi iudeorum. interius autez quod est sc̃a sanctoꝝ vo-

catōez pſignaret oim gentiū: que ad ſacratioris aditus meruiſſz acceſſuz. z maioz mysterioz pticeps extitiſſet. p hoſtys em aialium. et p archa in qua erat mana z ẏga Aaron que frōduerat. z tabule teſtamti. p tabulis teſtamēti. p thuribulo q̄z z mēſa z cant delabro ac ppiciatorio. Deus verbū nobis in ſua incarnatōne clemēter aperuit. z illumiauit nos lumine ſue pñtie. noſtroz ūq̄ factus ē ppiciatio peccatoz. z p māna corpus ppriū largitus eſt ad edendū. Hec cū monachis qui pñtes aderāt. idem fratribꝫ religioſe diſſerēt: adiecit dicens. Hāc interp̄tatōem a ſancto patre noſtro Pachomio didici. q̄ in tabennenſi cenobio. monachos p̄mitus congregauit: cū quib⁹ indies dñō auxiliante pficit. Et credo qz tanti viri meritis datus ſuz: peccata mea remittant vniuerſa. Audiens iſta Theodor⁹ accenſus eſt ạīo. z intra ſemet ipm dep̄catus eſt dicēs. Dñe deus meus. ſi talis eſt vir iuſt⁹ in terris. dignū me fac vt eū videā: z ſeq̄ns veſtigia eius vniuerſa mādata tua pficiā: ſalu⁹ quoq̄ factus bona tua que diligentib⁹ te p̄miſiſti p̄merear. Hec dicēs cum lacrimis vinciebat̄: amore diuino fortit̄ ſauciatus. Poſt aliquos aūt dies. venit ad eos quidā venerabilis vir Pecuſius noīe. decoratus vt viſitaret fratres: ſimulq̄ qualit̄ agerēt ſcire deſiderans. Quē valde Theodor⁹ p̄cabat̄. vt ſe comitē ſuſcipet z ad ſanctuz pachomiū dignaretur adducē. Qui nihil differens: eū ſecū gratant̄ aſſumpſit. Cunq̄ peniſſet ad locū Theodorus: adorauit dñm dicens. Bñdictus es dñe: qui ſic celeriter oratiōne peccatoris audiſti z ſicut abs te poposcerā deſideriū meū cōplere dignatus es. Accedens q̄ ad oſtiū monaſterij. mox vt vidit pachomiū: cepit flere p̄ gaudio. Ad quē venerabilis pater ait. Noli fili mi plangē. quia z ego hō peccatoz ſuz. licet dei op⁹ aggreſſus ſim: z hec dicēs. introduxit eū in monaſteriū Qui cū vidiſſet fratrū multitudinē. illumiatus mente circa diuinū cultū. pio zelo vehemēter incaluit: ac ꝓceſſu tp̄is magna in ẏturibus incrementa ꝓcepit. Erat em largitate diuini muneris p̄dit⁹. et in opib⁹ bonis ac verbis multū prudēs. z bñilitate atq̄ ꝓtritōne cordis valde mirabil⁹. in ieiunijs ſedulus ī vigilijs intētus. in oratione ſolicitus nūq̄ penitus omittēs q̄n ſpirital⁹ gr̄e maiora munera ſectaret̄. Cōſolabat̄ aūt plurimos meroze deſſos z eos q̄ aliq̄ pcō deuiauerāt. āmonitōne humili atq̄ beniuola corrigebat

¶ Theodorus matrem ſuam videre rēnuit.

DEniq̄z tam preclaram ac fulgētez ꝓuerſatōez eius pachomius cernēs. ſatis eum dilexit et in corde ſuo ꝓſeruit. Audiēs aūt mat̄ eius. q̄ apud b̄m pachomiū morarēt̄. ad eū ꝓtinus aduolat: ſecum deferens epiſtolā ſcripta. que p̄cipiebat. vt ei ſu⁹ filius redderet̄. Hanc g̃ ſuſceperūt ẏgines ī monaſterio. q̄d a viroz vt ſup̄ dictū eſt haud p̄cul aberat: que mox mittit epl̄as ſcō pachomio. ſil obſecrās: vt filiuz p̄ priū videre p̄mittēt. Tūc aduocās theodor⁹ pachomi⁹: ait ad eū. Cōperi fili q̄ huc mr̄ tua venēit. vt te videndē deſideret: ecce nobis z epiſtolā l̄ras attulit. Pergens itaq̄ ſatiſfacito matri: marie ꝓpter ſcōs epōs qui nobis p eaz dignati ſunt ſcīpta dirigere. Rñdit theodorus. Prius me venerabil⁹ pat̄ certūfacito. q̄ poſt tantā ſpiritaliū rerū cognitōnez. non dabo inde rōnem in die iudicij. z q̄d p̄cipis faciam. Hanc eniz iuxta mādatum xp̄i. cū toto mundo deſerui. Et quō eā in offenſionē fratrū nunc audeo ſpicē. Naz p̄us añ manifeſtatōem tante gr̄e. filij leui parētes ꝓprios ignorarunt vt iuſtificatōnes legis implerēt: quanto magis ego qui tāti mūeris pticeps fact⁹ ſū: pntes ñ debeo diuini maieſtati p̄ponere. dicente domino in euangelio. qui diligit patrem aut matrē ſup me non eſt me dignus. Dicit ei pachomi⁹. Si putas id tibi nō expedire fili mi: nō te cogo. Hoc aūt eoz eſt. qui pfecte renūciant huic mundo. z ſeipſos penitus abnegant. Oportz em monachos nutiles z ſeculares ſalutatōnes z colloquia vana diffugē: z his qui mēbra xp̄i ſunt. pia mente ſociari. Si quis aūt paſſione quadam ſeculi captus dicit parētes caro mea ſunt. eos diligere debeo: audiat beatū paulum apoſtolū p̄dicantē. A quo quis ſuperatur: huic ſeruus efficitur. Qui ergo vincit̄ amore carnis: ſeru⁹ ſine dubio eſt carnis. Cunq̄ nō acquieuiſſet Theodor⁹ matri ſe p̄ſentare decreuit z illa in ipſo monaſterio cuz xp̄i permanere ẏginib⁹: hoc apud ſe ſemp tractās. Si voluntas dñi fuerit. inter alios ſaltem monachos videbo eum: z ꝓpter hanc occaſionē meam quoq̄ lucraboz aīam. dum in hac ſancta cōuerſatione perſiſto. Conſtat igit̄. eos qui rigorem p̄ nomīe xp̄i non prava laude cuſtodiūt: plurimas vtilitatis cauſas ceteris adhibere. licet videantur ad breue tempus nō nullos offendere.

¶ De quibuſdam reprobis monachis.

IGitur ſicut huius ſtudium ad emulatōnem eoruz qui meliora cupiūt imitari ꝓtulimus: ita negligētias aliquoz̄ iuſtuz credimus intimari. ad cautelaz eorum qui iſta lecturi ſunt. Quidā monachi ſm carnem viuentes nec veterē hominem curantes exuere. ſanctum pachomiū fortiter affligebāt: frequēter ita ſalutaribus eos monitis alloquēs nullum ꝓfectum eorum penitus ſentiebat. Unde triſtis z anxius. domino p̄ eis ſupplicabat impēſius. dicens. Dominator domie: tu p̄cepiſti nobis diligere p̄rimos vt noſ ipſos. Quia ergo ſecreta cordis mei agnoſcis: obſecro ne me clamātem ad te. p eorum ſalute deſpicias ſed miſertus eoz̄ da illis timorem tuū. vt diuinā potentiaz agnoſcentes. in veritate tibi deſeruiāt: ſpe p̄miſſionū tuarum q̄ omnia roborati. quia nimis affligitur anima mea. p eis. z omnes ſenſus mei turbant̄ vſq̄quaq̄. Hec dicens ſiluit. Poſt aliquātos ẏo dies videns q̄ nec p oratōnem meliores effecti ſunt iterū ſtans ad oratōnem p eis domino ſupplicauit. z quaſdam paruas ac ꝓprias regulas eis orandi atq̄ viuendi tradidit: vt ſaltem quaſi ſerui ſtatuta complentes. paulatim conſueſcerēt ad filiorum munus lectionis induſtria peruenire. Qui cernētes ſe poſt cōcupiſcētias ſuas ire nō poſſe. p̄ſentiaz ſancti pachomij formidātes ſpiritu timoris nō illius decepti ſunt abierunt retro poſt ſathanaz: cōuerſationē eius ad mirabilem nō ferentes. His itaq̄ recedētibus. gret vniuerſus in ſui ſtatus integritate permanſit magis

ac magis ad incremēta virtutū assurgsē: sicuti solēt in agris optima frumēta letius efflorescere. cū fuerīt ab eis zizania radicit⁹ amputata. Hec aūt retuli. volens ostendē: qz sicut nihil obest hominib⁹ seculo de ditis. si se tradiderūt monachoz institutis: ita nihil vtilitatis offert monachis pfessio venerabilis. si negligētes extiterint: sed nec oño pa'na. nec ꝺescēsio eos poterit adiuuare torpentes. ¶ Qz hospites seꝑatim a cenobitis hospitium habere debent.

QDnfessoz interea dyonisius pbyt'er et yconomus (id est dispēsatoz) eccl'ie tentyroz. amicissim⁹ sancti pachomij compit aliqñ. q ex alijs mōasterijs ad eū venientib⁹ nō ꝺcedebat cū suis fratrib⁹ vesci: sed eos seq̄stratos loco iuxta monasterij fores excipiat. Cōtristatus itaq̄ pluzimū sup hac re. venit ad eum ꝛ increpātis potius assumēs animū q̄ monētis aiebat. Nec recte facis abba: caritatē fratrib⁹ debitam nō eq̄lem omnib⁹ exhibēs. Qui correctōem eius cū multa longanimitate. patiaq̄ suscipiēs: ita respōdit Nouit dñs ꝓpositus meū ꝛ paterna tua cognoscat affectio. q nūq̄ cuiuslibet aīam cupiaz ꝓtristare: ne dicam spernē. Quo igit' hoc auderē agere vt meuz dñm ꝓuocans irritarem. q manifeste in euāgelio testat' dicens. q̄ꝺiu fecistis vni ex mīmis fratrib⁹ mihi fecistis. Accipe satisfactiōem venerabilis pater. quia nō vlut vitans atq̄ spernens eos qui huc veniunt hoc qꝺ asseris facio: sed qz in cenobio ꝯgregatōem suscepi plurimos qui nup conuersi sunt et diuersos eoz mores esse cognosco. Noui nōnullos intantuz ip̄ius ꝙuersatōnis gnaros. vt nec monachoz habitum nouerint. Int' quos sunt puuli tāta simplicitate viuētes: vt nec dexteram valeāt scire neq̄ sinistrā Idcirco credidi esse ꝙmodius. vt supuenientes fratres seoꝛsum susciperent'. in honore maximo constituti. Hinc ergo nō estimo patrib⁹ vel fratribus qui ad nos diuertunt' nullam ꝓtumeliam fieri: sed magis debitam reuerētiam cōmodare: p̄sertim cuz statutis horis ad reddendum nobiscū deo vota sua cōueniant. ꝛ post hoc singuli ad loca destinata concurrant. quieti opam dantes: me ꝑm deum soliciti? vsibus eoz̄ necessaria ꝓuidente. Ob hec autem p̄fat⁹ p̄sbiter omni eum laude dignissimū cōprobauit. certo cognoscens: q ꝑm deum cuncta ageret. multūq̄ releuatus sancti pachomij saiffactōne letus remeauit ad ꝓpria. ¶ Qz vestimentum Pachomij fluxuz sanguinis restrinxit.

QMlier aūt quedaz in eadem tentyrozuz ciuitate patiebatur fluxum sanguinis: ꝛ hac infirmitate iam ꝓlixo tempoze laborabat. Hec audiens pachomium dei esse cultorem. sanctaq̄ ꝙuersatione mirabilē insup et dyonisium p̄sbiterum amicum eius esse carissimuz: rogat eum vt sui misereatur. ꝛ quasi p occasionem necessariam ad se pachomium euocet. Cum venisset pachomius ad ecclesiam. et post orationem dyonisium salutasset: iuxta eum ꝓtinus assedit. Cūq̄ loquerentur adinuicem. mulier fiducia fidei robo rata: credensq̄ dicenti chr'isto. confide filia fides tua saluam te fecit: post tergum eius latenter accessit. et cucullū quod coopiebat caput eius tremēs attigit: statimq̄ sanata est. Et ꝓcidens i faciez suam adorauit dominū. glorificans eius clemētiam. q tanta p seruos suos beneficia credentib⁹ contulisset. Tunc sanctus vir dyonisius factum sentiēs benedixit mulieri. et ꝓtinus repedauit. ¶ Qz Pachomius malū hominem cum bonitate vincit.

ALiquādo vero necessitas coegit. vt sepis munimine monasterium vallaret': in quo ope laborantibus fratribus. ipse celitus ferebat maximuz auxiliuz Post aliquātos autem dies monachus quidam p̄sbiter. multoz fratrum pater existens: qui solicitus erat sanctum pachomiū crebro visitare. venit ad eū cum vno fratre ꝓpter ꝓtentionez. que in monasterio orta fuerat: ex hac videlicet causa. Is ipse frater qui cum eo quenerat. molestus erat ei nimium. clericat⁹ desiderans dignitatem: quem sciēs indignū tali munere. diuerso modo ne hoc ip̄m fieret: differebat. Et cū amplius importunitatē eius ferre nō possz. venit ad sanctuz pachomium. cuncta negocij eidem pandens: certus q ipse solus ꝓtentiones posset absolue Qui cum cām penitus cognouisset: ait. Nonne ad hoc venisti. vt p me cognosceres domini voluntatē. Audi ergo me et da ei qꝺ postulat: nihil in hac pte desperans. Fortassis em̄ per hoc officium. liberabit' anima eius de captiuate ꝺyaboli. Sepe nanq̄ ꝓtingit vt homo malus: effect⁹ bñficijs. ad bonos se conferat mores. Desideriū nanq̄ meliorez pium nouit ꝓpositum: his dūtaxat animab⁹: que nō vsq̄a deo negligēti corpore ꝓlapsi sunt. vt possit studere ꝓtutibus. Nos ergo frat'. hoc agere decet: qꝺ deo placet. Sic em̄ dilectio eius in nobis esse ꝓbabit': si cōpatiamur alterutrū. Hoc accepto respōso: senior fecit qꝺ sibi fuerat impatum. Sed ille insup voti compos effectus. ad beatū pachomiuz reuersus est: iam mente sobrius atq̄ ꝓpunctus. ꝛ cadens in faciē confitebat' dicēs. O homo dei multū sublimat⁹ es a ꝺo qui discernēs ea que ꝓtinent ad salutem: malum in bono vicisti. Si ergo non fuisses erga me mitis atq̄ longanimis. sed aliquid in me rigidū ꝓtulisses: ab h̄ discessissem habitu ꝛ a deo ꝓrsus alienus efficerer. Nūc aūt bñdictus tu dño: per quē anima mea salua facta est. Tūc alleuās euz de terra venerabilis senex. hortabat' vt vitam sumeret ꝯgruam dignitati: ne quādo negligēs ꝓpetua in futuro tormēta sentiret. Et osculans eum dimisit in pace: quem etiā vsq̄ ad fores monasterij ꝓsecutus est. ¶ Qz mulierez a demonio vexatam liberauit.

ADhuc autē sancto Pachomio ibidem stāte. ecce vir a longe festinus veniēs. ad eius vestigia ꝓuolvit: obsecrās. vt filiā suā a demonio vexatā. p xp̄i ḡti am curaē dignaret'. Quo relicto p fozib⁹ ingressus ip̄e tale ei rñsū p ostiariū dirigit. Nō est nob ꝙsuetu do cū mlieribus loq̄: ß si quid habes ex vestimētis eius mitte nobis quod in noīe dñi bñdicētes. tibi ꝓtin⁹ remittamus: et credimus in chr'isto. q filia tua isto

mō ab inimici libereť incursu. Cunqz tunica puelle sancto fuissz allata: seuē nimis intuēs ait. Nō est eiꝰ iste vestitus. Affirmāte vero patre atqz dicēte eius esse: rndit. Cognoui qꝺ eiꝰ sit. sed virginitatē suā deo dedicās nō seruat sanctimonie puritatez: ꝓpter hoc eius inspiciēs tunicā 7 intelligēs castitatē suā minime custodire. nō eius testatꝰ sum. Spōdeat itaqz se in ꝓspectu dñi. deinceps viuē continēter: 7 ꝓpitiabitur ei xp̄c: sanāqz restituet. Pater igiť indignans et merēs filiā suā pscrutatꝰ est: 7 sic esse vt sanctꝰ. Pachomius dixerat. puelle cōfessione cognouit. Que cum iuramēto pollicita fuisset. nūqz se talia gerē: ꝓ ea vir beatus dño supplicauit. bñdicensqz oleū misit Quo p̄cta sine mora curata est. 7 glorificabat dominū iugiť: qꝺ nō soluz demone: ꝺ etiā detestabili cōuersatōe caruisset. 7 in reliquū ꝓtinentie se studijs ꝓ xp̄i mancipauit auxilium.

¶ Quendam possessum a demone liberauit.

Alī igiť opiniōe de sancto viro vbiqz currēte. alius nihilominus qꝺ filiū suū a demōe possessuz sine intermissione deflebat. nec eū ꝓducē poterat ad monasteriū: genu obfixus supplicabat pachomio. vt ꝓ eo p̄careť omnipotētiaz xp̄i. Qui cū orassz. dedit ei benedictū panē solicite p̄cipiēs: vt ante cibū ex eo paululum semꝑ energumin⁹ sumeret. Cūqz esurisset filius eiꝰ. ex ipso pane ꝓticulaz ei tradidit. Sed nō ꝓmisit īmūdus spūs. vt extinde oīno gustaret. ex alijs aūt panib⁹ manus suas impleuit: cepitqz cōmedere Pater ꝝ benedictū ꝓ frusta cōminuēs. in exterioribus palmaꝝ sublatis. extinde ossibus īmisit. 7 has eiꝺm mō palmas apposuit: vt nesciēs id qꝺ factuz est. bñdictōem p̄cipere mereret. Quas adapiens frusta q̄ iniecta fuerāt: p̄ijciebat. 7 ipsas execratus palmas: nihil penitꝰ esce volebat accipe. Cūqz paťeuz sine cibo manere diebꝫ plurimis ꝓpulisset. fame coactus de bñdicto pane p̄cepit: ac ꝓtinꝰ somno detentus a maligno spū liberatꝰ est. Que secū pať ad scti pachomij vestigia ꝓduxit. laudans deū: qui ꝓ suos opaťmagnalia 7 gloriosa. quoꝝ ñ est numerꝰ.

¶ Alias quoꝝūqz sanitates. in virtute sanctispūs vir beatissimꝰ faciēs. nō extollebať nec vnqz coꝝ eiꝰ elatum est: habebat aūt hāc a domino gratiā. vt idem semꝑ 7 eqlis esset in oīb⁹. animūqz in disciplina domini solicitū ꝓtineret. Etsi qñ poscens aliqꝺ a dño petitōnis sue nō ꝓsequeret effectū. nō contristabať oīno: sed patientissime sustinebat. sciens ꝛ expedire vel sibi vl̄ omnib⁹ quicqꝺ diuina miscōia censuisset qz freqnter intentōne sincera videmur postulare cōtraria. que dñi bonitas cuz nō ꝓcedit p̄stare dignatur. 7 tūc potius clementť exaudit. cū vota nostre ignarantie nocte velata nō perficit.

¶ De conuersione sancti Siluani.

Quidam deniqz iuuenis Siluanus noīe. de scena cōuersus ad sanctū Pachomiū venit: volēs in eiꝰ monasterio cōmorari. Qui cū susceptus eēt. infectꝰ puersa ꝓsuetudine seculi. nullius disciplīe regulis poterat coherceri: salutemqz ꝓpria negligēs. dies suos vanitatibus pristinis atqz peccatis occupabat: a deo vt nōnullos ex fratrib⁹ euerteret. 7 ad studiuz simile cōmoueret. Quod plurimi nō ferentes. sancto pachomio suggesserūt: vt eū de monasterio pelli p̄ciperet. Ad quā veni eis nō annuit: sed equanimiter ferēs āmonuit p̄fatuz vt se corrigeret: 7 ab antiqua cōuersatōne reuocaret. Pro quo etiā iugitur dominū exorabat. vt ei cōpunctionem cordis: solita pietatis abundātia largiretur. Cunqz memoratus inuenis in ꝓpria p̄sisteret prauitate. 7 alijs exemplū perditōnis ostenderet: ad postremū visuz est omnibus. vt a sancta congregatōne velut indignissimus arceretť. Sed beatus Pachomius hoc idem credidit differendum. Quē etiam mitissima atqz sapientissima correptōne ꝓueniens. 7 celestibus eruditis institutis ita diuino timore succēdit. 7 sic aīma eius futurorū fide cōpuncta est: vt se deinceps abstinere ñ posset a lacrimis. Emēdatus itaqz: ꝓ omīa magnuz ceteris documētum cōuersationis exhibuit. In omni nāqz loco 7 in omni opatione flebat iugiter: 7 nec tūc quidem. cū cibum int̄ fratres capet a lamētatione cessabat. Que res etiā pmonuit multos ex monachis. qui 7 dixerūt. Tandē a planctu te cohibe: nec tanta q̄ sumꝰ afflictōne deijcias. Qui rndit. Conor me quidē sicut iubetis: a lacrimis tempare nec possum. Pectus enī meum veluti quedā flama conburens quietum me esse nō sinit. Rursum ipi dixerunt Apud te in secreto tuo vel certe in orationib⁹ plangito: cum vero venimus ad mensam. cibum sumere debes. 7 a fletib⁹ abstinere. Nam possibile est aīam et sine istis exterioribꝫ lacrimis semꝑ in ꝓpunctione p̄sistere: qz plures e fratrib⁹ videntes te flentem: mā ducare nō possunt. Et cogebant eum fateri: cur ita se suis diuueret fletib⁹. Tunc ait ad eos. Nō vultis vt plangā. cum videam me foueri multis obsequijs sanctoꝝ fratrum: quoꝝ 7 puluis pedez mihi venerandus est. nec eis me ꝓferre dignū obsequiū existimo. Nō ego plangaz qꝺ homo de scema mlt̄is peccatis obnoxius officia tanta p̄cipiam. Timeo valde ne sicut Dathon 7 Abyron me quoqz ꝓphanū hyatu suo terra deglutiat. Illi nanqz impijs ausib⁹ manibusqz pollutis scīa sibimet vsurpare temptauerť ego vero post tantā cognitōem diuini muneris anime mee salutem. desidiosa cōuersatione negleri. Jō quippe ista recolens. nō erubesco flere coram omnibus: quia multa facinora mea esse cognosco. que iugibus lacrimarum fontib⁹ debeam expiare. Qui ipsam miseram aīam meam per lamenta diffunderem nihil facerem magnum: quia nullum ꝓ factis meis in p̄senti dignum possum recipe supplicium. Cunqz per dies singulos idē frater ad meliora ꝓficeret: omnesqz ꝓpemodum in humilitate superaret: ita de eo sanctus Pachomius cepit coraz omnibus dicere. Testor fratres ac filij coraz deo 7 sanctis eius angel⁹ quia exquo cenobiū hoc fundatū est. nullum de fratribus qui mecuz sunt vel fuerunt. humilitatez meā secutū esse cognosco: nisi vnuz tm̄mō. Quo frēs audito: nōnll̄i putabāt hūc eē theodoꝝ. alij petroniuz alij ꝺo orsisiū. cūqz rogarz theodorꝰ eū vt qs ille eēt

repromeret.7 sanctus vir indicare differret: rursus eum theodorus vehemēter vrgebat.alij quoq; maiores ex fratribꝫ plurimū deprecabant'.vt diceret qs eēt cui testimoniū tale phiberet. Tunc rndit pachomius.Si scirem euꝫ de quo dicturus sum. vane glorie stimulis incitari:nūq; eū ostenderem.Sed quia ꝓculdubio credo.q; xpi gratiam ꝯntū laudes accesserint.tanto ipse mun⁹ humilitatis acquirit:idcirco vt eū possitis imitari sine metu:palaꝫ beatificare nō desino.Tu quidem theodore 7 quicunq; tui sunt similes.fortiter certantes in monastero dyabolū vincistis.vt passerem:7 sub vīs pedibꝫ allisistis eū p di gratiā ꝓculcantes vt puluerē:sed si(qđ absit) negligeritis in aliquo.ꝓsurgens is qui sub vestigijs vīs ē aduersus vos graui furore bachabit'. Juuenis aūt Siluanus quē dudum ꝓpter negligentiam de monasterio pellere volebatis:ita prostranit inimicū.7 a suis sensibꝫ fugauit:vt nusq; corā eo ꝓpareat.altaq; humilitate eū p omīa supauit.Et vos qdē frēs. habentes opa iusticie,in bis que gessistis gloriosi cōfiditis:ħ aūt ꝯtofortius pugnat.tāto se deteriorez oīmbꝫ iudicat.ex tota mente totaq; virtute inutilez se reprobumq; denuncians. Jdeo deniq; 7 lacrīas habz in promptu.qr semetipm nimis hūiliat 7 inclinat:nec alicuius momenti qđ gerit:existimat.Nihil autem ita reddit inimicum inualidū.sicut hūilitas ꝺ corde puro:cui tñ correctiōis opa,ꝓbant' adiuncta Sic itaq; viriliter afatus siluanus p octo annoruꝫ curricula deo militās:cursum vite sue finiuit ī pace. De cuius exitu testatus bēs pachomius est.q; multitudo sanctorum angelorꝫ:cū magꝝ leticia sumētes animā eius velut dilectā hostiā.xpi cōspectibꝫ obtulerunt.

¶ Pachomius mortuum indumentis suis spoliari iussit.

QDdē vero tempore panos ciuitatis epūs Thar⁹ noīe:p oīa venerabilis ac ꝺo dedit⁹.rectaq; fidei feruentissimus amator existens:audiuit dispositōez cōuersatōnis pachomij.Ad quē missis epīs euocauit eū.plurimis ꝓbis exorans:vt eē circa ciuitatē e⁹ monasteria optata ꝓstrueret.Cūq; mltis ex causis pcibꝫ acquieuisset epūs.dñ ꝓperat ad eū iustuꝫ credidit: vt pariter omnia monasteria que ab eo curabantur inuiseret.Et cū vni ex ipis monasterijs approping̃sset.cuiusdā fratris occurrit exequijs:qui vitam suaꝫ negligent' insumpserat.Fratres aūt ipsius monasterij funus psequebantur honorifice psalmos solitos ꝓcinentes:presentibꝫ q̃ꝫ defuncti pentibꝫ ac ꝓpīqs Qui cū vidissent pachomiū.feretrū ꝓtinuo deposuerunt:vt tam p mortuo.q; pro se dño supplicaret. Qui mox debitam orationez psoluit:7 ꝓuersus ad fratres ait.Sinite psallere.Precepitq; defuncti vestimenta splendida quibꝫ inuolut⁹ erat auferri.q̃ coram oībꝫ fecit exuri:7 ita cadauer efferri iussit p' aliquā psalmodiā atq; sepelire frem. Jgit' frēs cū pentibꝫ eius.7 vniuersis q tūc aderāt nouū gen⁹ spectaculi ꝓtuētes:7 obstupefacti nimiū. pcabant' senem: vt ꝓsuetā sup eū psalmodiā celebrari pmittēt. Cuꝫ nō acquieuisset:ceperūt pentes defūcti culpātes euꝫ dicere. Quid ē boc spectaculū nouū:Quis nō miserearur mortuo licz sit inimicus:Sufficiēs p se est ipsa calamitas.Noli q̃sum⁹ inferre mortuo qđ nec belue facerēt:nec tuā ꝓdecet sanctitatem.Nā 7 nos hīc notamur maximo obprobrio:aliaq; q̃plurima suspitōnū obprobria nascunt'.Utinā nūq; ad istuꝫ locum venissemus.vtinam nec iste monachus fuisꝫ effect⁹:nō hūc eternū dolorē nobis iligeret.Rogamus g̃:vt solitā psalmodiā defuncto restituas. Qui rndēs ait eis.Uere frēs 7 filij.pl⁹ vob de visibili re ac tpali curātibꝫ.ego de ĩuisibili e⁹ substātia solicitudinez gerā:7 idcirco hec erga eū fieri iubeā.Et vos quidē maiores illi dolores.p hūc honorē quē putatis:acgritis.ego aūt ꝯtulamcūq; ei regem vt satisfactionē p hāc iniuriā ꝓpabo. Propt' qđ nec ī futuro ,p hoc exaīmi corpusculo:ß pro immortali eius aīa satago:q̃ 7 banc carnem rursus in resurrectōne receptura est.7 incorruptā 7 integrā. Al' autē si hoc quod vultis annuero. veluti placens hominibus iudicabor:atq; vt ad pfis vobis satisfeciſſe videar. id despicio qđ ei ꝓdesse poterit in futuro. Fōs enim bonitatis deus noster existēs occasiōes q̃rit p quas opulenta sup nos dona pietatis sue effūdat: remittat nobis pcta.nō solū in boc seculo:ß etiā ī futuro Nam cū dicat in euangelio :qui blaspbemauerit in spm̃sanctū.nō remittet' ei neq; hic neq; in futuro seculo:dat patenter intelligi.q; sunt quedaꝫ delicta q̃ pñt.7 post hanc vitā si ,p eis supplicet' ignoſci.Nos ꝺo quos dignos iudicauit xpi potētia diuīe sue dispensatōnis exercere medicinā:si nō vnicuiq; cōgruens adiutorium ,pferam⁹.,pfecto veluti ꝓtemptores estimabimur.7 audiem⁹ illud qđ scriptū ē ī prophetā.Uidete ꝓtemptores.7 admiramini 7 disperdimini. Et ideo queso sinite defunctū a ꝓprijs mal' aliq̃ten⁹ exui:7 ꝯtulamcūq; reqez in illo futuro exaīe ,pmereri.Sepelite g̃ eū sine psalmis vt dixi.Dotēs ē em̃ de⁹ benign⁹ 7 clemēs.mltūq; misericors:p supplicatōne nre paruitatis eum in eterna sua rege collocare. Hec cum dixisset abierunt:7 ħm qđ venerabilis pater prececerat.eum in monte vbi constituta erant monumenta sepelire curarunt.

¶ Qz Pachomius animā cuiusdaꝫ monachi vidit angelos ad celū deducē.

QDatus ē autē ibi dem sanctus pachomius cuꝫ duobꝫ monachis.docebat in primis singulos timorem dñi:deinde qualiter aduersus dyabolum dimicare deberent.7 insidiarum eius per christi gratiam possent declinare potentiam. Tunc nunciat' ei q ff de cenobostbioruꝫ monasterio graui infirmitate detentus.benedictionem precis eius vltimam postularet. Hec audiens homo dei:confestiꝫ secutus ē eos qui bec sibi retulerant. Cunq; conatus proficisceretur.7 duobꝫ vel tribꝫ milibus abesset a monasterio. quod petebat:audiuit suauissimaꝫ vocez in aere psonantem.suspicienſq; vidit ipsius fratris animam velut curru ab angelis domini laudantibꝫ:ad beatā vitam perbennemq; sustolli. Comites autem Pachomij cum neq; vocem audirent nec quicq; sentirent penitus sed tm̃modo cernerent eum ad oriētez

diu respicē. dicūt ei. Tu cur feciſti pr̄: Properem⁹ vt poſſum⁹ occurrē ei. Qui rñdit fruſtra iā currim⁹ ℔ em̄ ē qđ diu ꝓſidero: quēadmodū fr̄ ipe ad gaudia ꝓpetua ꝓducat. Quē cū rogarēt vt eis exponeret quo vidiſſet aiam: qntū poterat audire narrauit eis ex his q̄ ipe ꝓpererat. Quidā igit ex his euntes ad memoratū monaſteriū. z diligēter inq̄rētes q̄ hora fr̄ ille dormiſſz: ea q̄ a ſcō didicerāt viro. vera oīa coḡuerī. Hec aī retulim⁹ duabꝫ ex cauſis. ꝑmū volētes oñdē bēm ſenē numū fuiſſe ꝑſpicaciſſimū. ḡtiā q̄ poſſediſſe ꝓphicā. ac lōge poſita intellectualibus oculꝭ ꝓuidiſſe: deinde vt tles ſp imitātes. maloꝝ cōſortia ſolicite vitarem⁹. Et de his q̄dē vob hactenꝰ dicta ſufficiāt.

De deſtructoꝛes edificij dom⁹ igne diuino ꝓbuſſit.

Sanctꝰ ergo pacho mi⁹ ad añfatū ep̄m cū ſuis monachis veniēs: ab eo in ſumma veneatōe ſuſceptꝰ ē. Nā feſtiuitatē maxiaz ī ei⁹ celebꝛauit aduētu. dedit ei loca vbi ſpata ꝓderet mōaſtēia (ſic dudū ꝑ ſcripta ꝓḡuerat) q̄ etiā venēabil' vir cū alacritate cōſtruxit. Et cū macerie mūimine circūduceī. ne qs facile poſſit irrūpe: q̄dā peſtilētes boīes q̄s dyabol⁹ cecauit īuidia. nocte veniētes: q̄ ꝓſtructa fuerāt: deſtruebāt. Sz nō ī lōḡ malignitatꝫ eoꝝ pena dilata ē. Nā cū ſenex diſcipl'os ſuos ad tolerātiā ꝓmonēt z illi neqſſimi iuꝝ ꝓſuetudinē ꝓueniſſent. vt facinoꝝ ſuoꝝ cepta pficerēt: ab angel' dñi ꝓtin⁹ exuſti ſunt z velut cera a facie ignis ad nihilū rdacti ſt. Fres ḡ velocit' vniuerſū ꝓſumauerī edificiū. ī q̄ bēs pachomi⁹ ꝓſtituit mōchos. rligioſos viros: qbꝫ ſamubelē ꝓpoſuit. hilarē virum z dono frugalitatis eximium. Quia ꝯo ꝓdicta mōſteria ī ſuburbio fuerāt ꝓſtituta idē ſcs ibi vult manē diuti⁹ vſqꝫdū bis q̄s ordīauerat xp̄i munē formarent'.

De inquiſitōnibꝫ philoſophi.

Interea phūs quidā ciuitatꝫ ipi⁹: audita ꝓuoꝝ di opīone. veīt ad eos: ſcire volēs q̄d eēnt. q̄dve ꝓficerēt: z vidēs aliq̄s ex mōchis: ait ad eos. Qōte m̄ ꝓzez vīm: qz d rbꝫ neceſſarijs cū eo diſputatur⁹ ſū. Cū coḡuiſſet aī ſcs vir qz phs eēt. miſit ad eū corneliū z theodoꝝ: ꝓcipiēs eis. vt ad ea q̄ ſciſcitarent'. prudēti rñſione ſatiſfacēnt. Egreſſis igr̄ ad eū: phs ait. Mlt⁹ ad nos ℞mo delat⁹ ē. q̄ ſapie geratꝫ ſtudiū. z iuꝝ rligionē vīaz qetē diligatꝫ ipēſi⁹. ſu ꝑ eī prudēt' bis q̄ ꝓponūt aliq̄d ſatiſfacē videam: z iō de his que legitꝫ vos int' rogaē diſpoſui. Cui theodoꝝ ꝓferto quid vis ait. Et phs. Habes tu inḡt mecū diſputatōem vt q̄ fuerīt q̄ſita diſſoluas: Et theodoꝝ ait. Exprime iā qđ intēdis. Tc phs ait. Quis ñ natꝰ mortu⁹ ē Quis rurſ⁹ natꝰ. a morte ſubꝛectꝰ ñ ē: Quis cū aūt cū ſit mortu⁹. ñ ē fetore corruptꝰ. Et ait theodorus Nō grādis inḡt b ꝓpoſitō tua o phe: nā facile q̄ris q̄ ſoluā. Qui ñ natꝰ. mortu⁹ ē. hī ꝓthoplaſt⁹. Qui ꝯo natꝰ ē. nec tñ mortu⁹ ē: exiſtit Enoch. q̄ dō placuit z trāſlatꝰ ē. Mortu⁹ aī. nec fetore corruptus vꝛoꝛ ē Loth q̄ ꝑſa ē ī ſtatuā ſal' vſqꝫnc ī eo hītu ꝓ īcredulorꝝ ꝑdurat exēplo. Et iō ꝓſiliū do tibi o phe: vt has ineptas ꝓpoſitōes tuas z inanes deſerēs q̄ſtiones ad xp̄m verū deū quez colim⁹. ſine dilatōne quertaris: rmiſſionēqꝫ tuoꝝ pcoꝝ ꝓ eī na ſalute ñ deſpicias. Ad ℔ phs obſtupefactꝰ. nihil inq̄ſiuit vlteri⁹: ℔ recedēs. acumē viri rñſionēqꝫ tācelerē paratāqꝫ miratus ē.

De abſtinentia monachoꝝ.

Proinde pachomius ī eiſdē mōaſterijs nupꝫ extructis. diebꝫ plurimis īmoratus. exinde ꝓfectꝰ. atqꝫ ad aliū monaſteriū qđ ſub eꝰ erat ditōne: pueīt. Quez cū frēs oēs in occurſu ꝓperātes ſūma veneratōe ſuſcepiſſet infātul⁹ q̄dā d ipa ꝙgregatōe q̄ int' alios occurrēat: clamare cepit ac dicē. Uere pr̄ exq̄ hic ābulaſti: nullꝰ nob nec olera nec legumē aliqđ coꝛit. Ad quē ſanctꝰ ḡta mēte rñdit. Nō ꝓtriſteris fili mi: coquā. Ingreſſuſqꝫ monaſteriū. pꝰ oꝛonē venit ad coq̄nā. z inueniēs frem q̄ coq̄ne ꝓeerat. phſyatos id ē tegites opantē (q̄s mattas vulgꝰ appellat) ait ad eū. Dic m̄ fr̄ q̄ntū tpis habes exq̄ nō coxiſti fribꝫ olera vl' legumina: Qui rñdit. Sūt duo fere mēſes. Et ſcs pachomiꝰ ait ad eū. Quare ℥ ꝓceptū facē voluiſti. vt tāta fratrū negligereī vtilitas: Qui ſub hūli ſatiſfactōe rñdit. Optauerā q̄dē venerabil' pr̄ q̄tidie implē mīſteriū meū: ℔ qz quidq̄d coq̄bā nō ꝓſumebat a fribꝫ. qz oēs abſtinēt (ſoli q̄ppe pueri aliq̄d coctūe ꝓcipiūt) ne tāto laboꝛe parta ꝓicerēt expēſa: ꝓt ea pulmētum non coxi. At ne ocioſus eſſem. phſyatos elegi cum fratribꝫ texere. ſciens vnum de his qui mihi deputati ſunt ad opus huiuſcemodi poſſe ſufficere. vt paruas eſcas. id eſt oliuas. z herbulas ad refectionez fratribus pararet. Hec andiens Pachomius. z quot ſunt inquit phſyate quas te feciſſe dixiſti. Qui reſpondit. Quingente. Et ille. Defer inquit huc omnes vt videam. Que cum fuiſſent allate: ꝓtinus ad eas igne ſuppoſito iuſſit exuri. Tunc ait ad illos. Sicut vos traditam vobis erga diſpenſationem fratrum regulam deſperiſtis. ſic ego paſſim laboꝛes veſtros incendio concremaui quatenus cognoſcatis q̄ ꝑnitioſum ſit patrum inſtituta cōuellere. que ꝓ animarum ſalute ꝓuiſa ſunt. An ignoꝛatis q̄ glorioſum ſit ſemper abſtinere preſentibus: Nam ſiquis ab ea re que in eius eſt poteſtate. diuina conſideratione ſe continet: magnum conſequitur a domino premium. Ab ea ꝯo re cui⁹ vtendi licentiam non habet. quadam noſcitur neceſſitate cohiberi: et ideo ꝓpter abſtinentiam coactam atqꝫ inutilem. fruſtra videtur expectare mercedem. Deniqꝫ cum plures eſce apoſite fuerint. et fratres parcius bis vtuntur ꝓpter deum: tunc apud eum ſibi maximam ſpem reponunt. De cibis autē quos nō vidēt. nec eis ad ꝓcipiēdū facultas vlla tribuīt quo ꝓ ꝓſimonia ꝑmia ꝓcedēt. Jōqꝫ ꝓt

exiguos sumptus: tanta fratrū nō debuit intermitti ꝓmoditas.

¶ Qz anachoretaꝝ quersa dogmata celitus persensit atq; cozrexit.

DEc cum pachomius loqret ad eos. z sufficiēt eozū delicta cozriperet: ostiari⁹ ad eū festin⁹ ingressus est. magnos viros z anachoretas egregios indicās aduenisse: q eū videt desiderarēt. Quos ilico insit introrare. debitaq; ruerētia salutās eos. Post oꝛoez. p fratrū ducebat cellulas: z oīa eis mōasteriꝝ loca mōstrabat. Qui rogauerūt senē. vt cū eo d qbꝫ cupent reb⁹. secreto loquerēt. Tūc introduxit eos ī cellā suam seoꝛsū: seditq; cū eis. Illis aūt de reb⁹ abditis atq; archanis altius disputantib⁹: cepit sanct⁹ odorē sentire deterrimū. Videbat em eos occulto satl vti sermone. z in scripturis patos existē. nec poterat de intolerantia fetoꝛis aliqd vl cogitare vl dicē. Vbi ergo de diuinis eloquijs diutius disputarūt. z hora. ix. iam refectōis tps indiceret: surgentes ipi mox abire voluerūt. Quos sanctus vir enixius hortabatur. vt cibū parit sumerent. Qui noluerūt penitus acquiescere: dicētes festinare se añ occasuz solis ad ꝓꝓia remeare. Et valedicentes ei sine mora ꝓfecti sunt. Tūc pachomi⁹ volens certi⁹ causaz fetoꝛis agnoscere. ī oꝛonē ꝓsternit exoꝛans dñm q̄ten⁹ sibi quales essent pādere dignaret. moxq; cognouit. q impietatis eoꝝ dogmata quib⁹ ꝓbant imbuti. tantaz pnitiē de eoꝝ cozdib⁹ exalarēt. Nec mora viros ipos insequit. z apphēsis ait. Unū volo vos interrogare sermonē. Qui dixerūt. Interroga. Nūquid ait Origenis ꝓmēta legistis: Qui negātes dixerūt. Nequaq;. Quib⁹ ait. Ecce ꝓtestoꝛ vos cozā dño. q oīs bō q legit Origenē z ꝓsentit his q̄ pue disseruit. ī ꝓfūda queniet inferoꝝ. hereditasq; ei⁹ erunt ꝓmes z exterioꝛes tenebꝛe: quib⁹ iniquorum anime sine fine punient. En ego qd mihi manifestū ē a domino vobis solicite nūciaui. ex hoc innocēs ero. videritis si ea que sunt vera respuerit⁹. Qd si mihi vultis acquiescere. dcoq; placē: p oīa cūctos Origeis libros ī flumen mergite. ne ab illis vosipi mergamini. Hec dicēs discessit ab eis. z ꝛdigēs ad exercitiū solite ꝓtutis. repperit fres in oꝛone ꝓsistē: cū qbꝫ alacriter hymnos cātilene spiritat explicuit.

¶ De visiōe posteroꝝ suoꝝ platoꝝ atz subditoꝝ.

QUadrigis vero advescēdū ꝓueniētib⁹. venerabil senex ī cella vbi ꝓsueuerat supplicare dño se ꝛcepit. z obserās ostiū oꝛabat intēte. memoꝛ visiōis quam aliqñ ꝓspexerat: z obsecrabat dñm. q̄ten⁹ ei declararet statū monachoꝝ q futur⁹ eēt vl q post ei⁹ obitū in tāta ꝓgregatōe ꝓtingerent: z ab hora nona vsq; ad illud tps. q fr q nocturnis in oꝛoib⁹ pērat vocē mittēt. z ad pces solitas excitaēt: instātiā sue supplicatōnis extēdit. Cūq; p̄careꝫ attēti⁹. subito circa mediā noctē visionē cernit: q eū iuꝛ petitōem ꝓpriaz de statu posteroꝝ suoꝝ pleni⁹ edocēt. Nā monasteria sua vehemēti⁹ dilatāda. nōnullos q̄pe pie victuros z ꝓtinent aguit: neglecturos eē plurimos dicit. suāq; salutē penit⁹ pdituros. Vidit g (sic ipe narrauit) mltitudinē monachoꝝ ī valle q̄dā ꝓfūda satis atq; caliginosa ꝓsistē. z alios exinde velle ꝓscēdere nec valē: qdā eī occurrebāt ex aduerso sibi. nec inuicē dinoscē poterāt. nec de ꝓfūdo illo z tenebꝛoso loco ꝓrsus emergē: alios aūt frustra conātes. p̄ lassitudine ruē atq; ad inferos puenire. alios iacentes miserabili ac lacrīosa voce deflere. nōnullos ꝓo cuz maximo labore ꝓscendē: qbꝫ ī ascensu ipo lux ꝓtinus occurrebat. ī q̄ ꝓstituti referebāt do gras: q euadē potuissent. Ita pachomi⁹ intellexit. q nouissimis essent euētura tpib⁹. cecitatē mētis eoꝝ q p⁹ futuri sunt. z errozem cozdis: bonoꝝ defectū valde doluit. maxime ꝓo q p̄posit: tunc negligentes ac desides foꝛent: ꝗ ꝓcordia discordiose vterent: placētes stulte mltitudini. z oñtātes habitū mōachoꝝ. nulla q̄z bona opa p̄ferētes. sil aūt pessimis primatū tenentib⁹. ipsumq; nomen scē quersatiōis ignoꝛātib⁹. ne cesse est emulatōnes ac iurgia generari: z quis ꝓsit ac maioꝛ sit ambitiosa lite ꝓtendere. z reprobari quidem bonos ac malos eligi: nec ꝓbitate moꝝ: ꝗ antiquitate vl ordine vnūquēq; velle ceteris añferri. vñ neq; aliq bonis viris loquēdi fiducia suberit. p vtilitate ꝓmuni. ꝗ erūt in silentio z quiete. aut certe sub coloꝛe honestatis. magnis ꝓsecutōnib⁹ affligentur. Et quidē opus singulare cēsere. cū oīa pene q̄ st regul subnixa diuinis: hūanis ꝓmatabunt illecebꝛis. Tūc pachomius exclamauit ad dñm dicēs. Omnipotēs de⁹ si sic erit: vt qd ꝓmisisti cenobia ista ꝓstitui. Si ei ī tpe nouissimo. q̄ fratrib⁹ p̄rūt. puersi futuri sūt: qles erūt illi q̄ sub eoꝝ regimīe ꝓsabūt. Lecus ei ceco ducatū pbens. vt q̄z ī foueā cadūt. Heu me: qz frustra z supuacue laboꝛaui. Memēto domine studioꝝ meoꝝ q̄ tuo munē pfecisti. memento famuloꝝ tuoꝝ. q̄ tibi tota mēte dēuiūt: meīnto testamenti tui: qd vsq; ad ꝓsūmatōez seculi. a tuis ꝓmisisti custodiri cultoꝛib⁹. Tu nosti dñe. qz exq̄ suscepi hūc hītū monachi. nimis būiliat⁹ suz ī ꝓspectu tuo. nūq̄z q̄ faciat⁹ siue pane z aq̄. vl q̄lubet creatūa alia quā fecisti. Hec eo dicente: vox ad eū facta ē dicēs Ne gl̄ieris pachomi cū sis bō z indigeas miscdia: qz cūcta q̄ ꝓdidi. mea miseratōne subsistūt. Qui cō festim ꝓstrat⁹ ī terrā: miscdiam dñi postulabat dicens. Omnipotēs deus veniāt mihi miseratōes tue z viuā. z ne auertas misericordias tuas a me. qz misericordia z veritas tua semp̄ suscepeꝛūt me. Scio eīm ego dñe. qz nutāt z claudicāt vniuersa: sine ꝓtectionis tue auxilio. Hoc cū dixisset astiterūt sup eū angeli lucis. z inuenis ī medio eoꝝ. ineffabili pulcritudine atq; caritate resplēdēs: q̄ instar solis ex se fulgoꝛis radios emittebat: habēs sup caput coꝛonā spineā. z leuantes a terra Pachomiū: angeli dicūt ei. Quoniam petisti a domino misericordiā. ecce venit tibi misericordia tua. deus gl̄ie ihesus xp̄s filius dei patris vnigenit⁹ qui missus ē ī hūc mūdū: z p salute generis hūani crucifix⁹ est: spineā ferens ī capite coꝛonā. Et pachomi⁹ ait. Oꝛo dñe: nūquid ego te crucifixi. Et dñs placidioꝛ ait ad eū. Non tu quidē crucifixisti me: sed pentes tui. Veruntamen aimeq; oꝛ esto z ꝓfotet cor tuū: qz posteritas tua manebit in seculū. nec vsq; in finē mūdi deficiet: ipsiq; q post

fnota de origene et eig op rubro

nota corone p

ad quam ista est parsomia ymni ouando

te futuri sunt. de pfunda illa caligine liberabunt. qt qt vixerint abstinenter. 7 curã salutis ppꝛie gesserint Mõ nanqꝫ qui pñtia tua se ꝓtinent. tuaqꝫ sequentes exempla ꝛtutũ. maꝛia gr̃e luce r̃splẽdẽt: post te ꝛo qui in hꝰ seculi caligine fuerĩt imoꝛati: qꝛ prudẽter intelligent. que petẽda sũt. queue fugiẽda: 7 spõtanea volũtate nullo hũanitus vtẽtes exẽplo. de tãtis exilierĩt tenebꝛis. oẽmqꝫ iusticiã ꝓuãtes. eternam vitã toto coꝛde dilexerĩt: amẽ dico tibi. qui cuꝫ istis erũt. qui nũc tecũ ĩ summa ꝓtinẽtia 7 scitate p̃clari sunt: eandẽqꝫ salutẽ ac requiẽ soꝛtiẽt. Hec dicens dñs ascendit in celũ. Sic aũt illustratꝰ aer ẽ: vt splẽdoꝛ lucis illius nõ possit humanis ꝓmõibꝫ expli cari.

¶ Exhoꝛtatio resistẽdi ꝓtra dyabolum.

¶ Incpachomi⁹ su per his que sibi oñsa sunt: synaxĩ cũ vniuersa fraternitate ꝓuenit. Et officõ scto solẽniter adimpleto. cũcti monachi iuxta ꝓsuetudinẽ coꝛã se ne ad audiẽdũ ꝛbũ ꝓstiterũt. Qui aperiens os suũ: docebat eos dicens. Filioli mei. q̃ntacũqꝫ ẽ ꝛtus ĩ nobis atqꝫ possibilitas: p salute nr̃a certare foꝛtiter. 7 aduersus armatũ hostẽ virilit dimicare: ꝓ quꝫ veniat tꝰs ĩ quo nosmetipos (si tñ inertes fuerimꝰ ac desides) miserabili lamẽtatõe plãgamꝰ. Nõ negligamꝰ dies nr̃os q̃s largitꝰ ẽ nobis dominꝰ: ꝫ opemur ĩ eis cũ tota alacritate ꝛtutẽ. Dico eñ vobis. qm̃ si sciretis. q̃nta scis ĩ celestibus bona ꝑata sũt. 7 q̃ toꝛmẽta maneãt eis q̃ a ꝛtutis itinẽ deuiarũt. 7 cognita ꝛitate nõ ĩ ea digne ꝛsati sũt: summis ꝛtutibꝫ et̃na supplicia vitãtes. hereditatẽ illam bt̃am. q̃ dei famul ꝓmissa ẽ. festinaret̃ adipisci: quã nemo nisi malꝰ ac ꝑditꝰ fugit. ac negligit: qꝛ q̃d amittit penitꝰ nescit. quẽ tã tãqꝫ r̃spicẽ oportꝫ 7 terrenis absolui cupiditatibꝫ. vt mala p̃tẽita detẽdo iugiter indulgẽtiã dñi ꝓsequat. 7 sic ad meliora ꝓuersꝰ iter suũ diꝛigat. q̃tenꝰ ĩ exitu vite letꝰ exñs. ad celestẽ regẽ cũ magñ laude ꝑueiat: qñ t̃restre ꝛbitaculũ deserẽs. aĩa ad ꝓgnitõem sue substãtie ꝑperat: qñ celestibꝫ sociata ꝛtutibꝫ ad pꝛez luminũ ꝑuenire festinat. Quid extollit hõ ꝑ vanã gloꝛiã: Quid erigit puluis: Quid supbit terra 7 cinis: Plãgamꝰ nosipos potiꝰ dñ tꝰs hẽmus: ne cũ fuerit expleta singul determinata dilatõ. tũc iueniamur tꝰs pnie exposcere qñ iã accipe nõ meremur. In hac eñ vita nob pcta deflere pmissũ ẽ. ĩ inferno aũt a scto Dauid ꝑpha dictũ ẽ: q̃s ꝓfitebit dño: Nimis aĩa illa ꝑbabit infelix. 7 oĩ lacriaꝫ fõte plãgẽda. q̃ secto renũciãs iteruꝫ secli actib ꝛplicat: 7 inutilibꝫ ducũ curis exuta. ruꝛsuꝫ r̃dit ad dura seruitutl obsequia. Et iõ charissimi fr̃es. ab hꝭ instabili mꝺo. 7 pꝰ paululũ trãsituro: ꝑpetuã bt̃amqꝫ vitã nob nõ patiamur auferri. Uereoꝛ aũt 7 totꝰ penitꝰ intremisco. ne carnis nr̃e ꝑentes. vsi secli reb 7 vite p̃nti occupati negociꝫs: q putãt nos deseruisse mꝺi mala. 7 abhic iã vita frui ꝑpetua: suo nos iudicio ꝓdẽnẽt: dicẽtes nob. Quo lassati estl ĩ semitis nr̃is. tãtis obsessi miseꝛijs: Exuta nãqꝫ tam magñ tristicia. vob etiã meroꝛ accessit. 7 penis nr̃is veꝛ ster ignis adiectꝰ ẽ. Rami q̃ꝑe vñ fructꝰ ferũt inutiles: nec fructꝰ q̃s in floꝛe mõstrauerĩt: ediderĩt. Sꝫ 7 illꝺ ꝑphicũ. 7 si vob ingerãt: expauesco. Jõ ĩ dep̃catõem veneꝛt. derelicti fcti sunt 7 aboĩabiles: 7 coꝛona capitis eoꝛ sublata ẽ. Ciuitates ad ausꝫ site clause sunt: nec ẽ q̃ apiat eas. Tollat igit impiꝰ: ne videat gl̃iaꝫ dei. Hec cogitãtes fr̃es mei. totis certemus viribꝫ: ne ab hoste supemur. Ille sẽp insistit vt pimat. nos solicite vigilemꝰ: ne (qꝺ absit) eiꝰ fraude pimamur. ¶ Añ oĩa p̃ oculꝫ hẽamus vltimũ diẽ: et momtis singlis eternoꝛ doloꝛ supplicia formidemꝰ His eñ causis aĩa se ꝓsuescit agnoscẽ. coꝛpusqꝫ ieiunijs ac vigilijs dep̃mẽs. ipa in meroꝛe luctuqꝫ ꝓtinuo pseuerat: donec spũsscti caloꝛe succensa. supne ꝓtemplatõnis mereat auxiliũ. 7 a ꝓtagijs exuta terrenis: diuinis iugit exacietꝫ alloquijs. Als etiã q̃ sp ꝫ cogitat. puritatẽ mẽtis obtinet. hũilitatẽꝫ coꝛdis acquirit. vanã gl̃iaꝫ respuit: oĩ seculari pudẽtia carere ꝓtẽdit. Philosopbet g̃ carissimi fr̃es. aĩa spiritalis q̃tidie aduersus crassã carnis sue materiã. oiqꝫ circũspectõne cũ ea taliter agat: q̃tenus ad meliora sibi ꝓsentiat. Et cum vesꝑe peruenit ad stratũ: singulis mẽbꝛis coꝛporis sui dicat. Donec simul simus obedite mihi suadẽti. q̃ recta sunt mecũqꝫ dño cuꝫ alacritate seruite. Manib suis dicat. Ueniet tꝰus qñ iactãtia nr̃a cessabit. qñ pugillꝰ amittet. iracundia nõ erit: qñ palme q̃ ad rapinas extẽse sunt: ꝓqui escent. Pedib dicat. Erit qñ ad iniquitatẽ nõ valebitis ꝓsus occurrẽ. qñ p̃uitatis itinera nõ poteritis intrare. Cuncta quoqꝫ mẽbꝛa sua simil alloquatur. 7 dicat eis. Añqꝫ moꝛs nos abinuicẽ dirimat. et sepatõ que de pcto primi hois accidit: impleat certemꝰ foꝛtiter. Istemus ꝓseuerãt. viriliter dicemus. sine toꝛpoꝛe atqꝫ pigricia dño seruiamꝰ. vsqꝫdũ rursus veniat: 7 temporales absteꝛgẽs sudoꝛes nostros ad immoꝛtalia nos regna perducat. Fundite lacrimas oculi. demonstra caro tuam nobilem seruitutẽ collabora mecuꝫ in pꝛecibus quibus deo confiteoꝛ: ne cum requiescere vis atqꝫ doꝛmire. perpetua nobis cruciamenta conquiras. Et ideo vigila semper insoperibus tuis. quia si ea sobꝛie gesseris: bonoꝛum tibi retributio copiosa perueniet. Quod si neglexeris: toꝛmentoꝛum genera miseranda succedent. 7 tc audietur vlulatus anime deflentis ad coꝛpꝰ. Heu me quia colligata sum tibi: 7 ꝓpter te penam perpetue condemnationis excipio. Si hec intra nos assidue tractemus. efficimur vere templum domini et spiritussanctus habitabit in nobis: nec vlla nos sane poterit vlterius circũuenire versutia. Super decem milia quoqꝫ pedagogoꝛum magistroꝛum doctrinam. timoꝛ domini per cogitatõnes huiusce modi nos eruditꝫ: pꝛudentesqꝫ constituet 7 quecunqꝫ humano sensu non valemꝰ attingere: hec nobis spiritussanctus inspirabit. Nam quid oꝛemus (vt beatus ait apostolus) sicut oportet nescimus: sed ipse spiritus postulat pꝛo nobis gemitibus inenarrabilibus: sed ne vos multum laboꝛare cogamus. hunc terminum sermonibus nostris imponimus. Deus pacis 7 gratie confirmet nos. atqꝫ coꝛroboꝛet in timoꝛe suo fratres Amen. Hec dicens sine moꝛa discessit: 7 commendans eos domino. profectus est.

¶ Qꝛ Pachomi⁹ in spiritu meruit scire secreta hominum.

QUinq; pergerz ad monasterium.cui cognomen erat tabennense.cum theodoro 7 cornelio. ceterisq; qplurimis fratrib: substitit parūper in itiné.velut interrogans aliquem de quodam secreto negocio.7 cognouit in spiritu vnum de mandatis:que pfix erat in monasterio fuisse neglectum.Preceperat eñ qui in pistoria arte laborabant.vt si quando facerent oblationes.nihil loquerentur superuacuum: sed apud seipsos salutaria meditarēt eloquia.Vocauit ergo theodorum.qui ipsius monasteriū curaz gerebat:7 dicit ei.Vade secreto solicit? inquire.qd fratres sero cum oblationes facerent sunt locuti.et quidquid deprehēderis:ad me referre curab.Qui pergens diligenter inuestigauit omnia.7 ea que dicit sancto nunciauit.Qui dixit.Nunc existimāt fratres.q traditiones quas eis dedimus seruandas humane sunt.7 nesciunt:quia pro contemptu etiam minimi mandati magnum periculuz negligenti maneat.Nonne septem diebus israel silentiū circa hiericotinam ciuitatem concorditer tenuit.deinde tempore constituto populus exclamans.protin? cepit: 7 ita preceptum dei.qq; datum per hominem nulla dissimulatione contempsit.Nunc ergo deinceps monachi precepta nostra custodiant.vt hoc eis peccatum negligentie remittatur.Siquidem 7 nosipsi que alijs indicimus:omni solicitudine custodimus. Tunc ingressus monasterium post orationez venit ad fratres qui pbsyatos operabantur.sedensq; cuz eis cepit 7 ipse texere.Transiens autem puerulus q̄ constitutus erat ad obsequium eius.qui septimanā faciebat:intendit texentem beatum pachomium.et dicit ei.Non bene pater operaris.alio modo abba theodorus intexit.Et mox surgens ait ad puerum. Ostendi mihi fili.quomodo texere debeam.Et cuz didicisset ab eo.sedit rursus ad opus suuz:mēte trāquillus 7 in hoc facto supbie spīm pprimens.Nam si fm carnem q̄ntulūcūq; sapet.nequaq; pueri monitis acquiescēt:ß poti? increpasset eū.q vltra etatem loq psumēt.

¶ Dyabol? oñdit se pachomio.

ALio vero tempore cū se remouisset ab oñi pspectu.7 secreto suo morarēt:introiit ad eū dyabol? bīm simulato.7 ex aduerso psistēs:aue inqt pachomi.Tūc ipe reuelāte sibi spūsctō:visionē rēuēs inimici.cogitabat inē se atq; dicebat.Aduēt? xpi trāquillus ē.7 visio ei? oī timore libera 7 gaudio plena ē.ptin?eñ 7 hūane cogitatōes abeunt.7 desideria eterna succedūt.ego aūt nūc turbat? variis cogitatōnib: estuo.Et protinuo surgēs ac signo crucis se muniens:extendit manus suas.vt ipm cōphēdēt.Et exurflans in eū dixit.Discede a me dyabole.q maledictus es tu.7 visio tua 7 artes insidiaz tuarū:nec habes locum apd famulū dei.7 fact? veluti puluis. cellā ei? molestissimo fetore cōpleuit.ita vt ipsā pfū deret beremū voce magna ,pclamās.Mō te lucratus eēm.7 sub mea potestate redegissem: ß precelsa ē virtus xpi.Ideo debeo temptare vos in omibus. Verūtamē quātū possuz vos impugnare nō desinam:oportet enim me opus meū sine intermissione implere.Pachomius vo confitebat dominо.consortatus spūsancto:gratias agens ei.de miris erga se beneficijs atq; muneribz.

¶ Qz virtus dyaboli oñsa est Pachomio.

INhoc etiā mōasterio quadam nocte cū theodoro deambulans subito ,pcul intuitus ē grandē fantasiam:multā seductōem ita ?positam.Erat eñ in habitu mulieris excedentis omnē humanaz pulcritudinem.ita vt forma eius ac dispositio 7 visus exponi non possit:hāc vidēs etiā theodor? turbat? ē valde.7 vultus eius ūmutatus est.Quez venerabil? senex videns nimium formidare.cōfide in dño ait o theodore ne aliquatenus expauescas.Hec dicens stetit in oratione.supplicās dño:vt stupēda illa fantasia.diuine maiestatis potētia soluētur.Cunq; simul orarent.cepit illa ,prima fieri:quaz pcedebat pluria demonū multitudo.Cū g̃ pces suas pachomi? explicasset:illa veniēs ait ad eos.Quid supfluo laborat?.dū cōtra me nihil agere possitis.Ego nāq; potestatem accepi a dño temptare quos volo.Et interrogauit eā pachomius dicēs.Quid vis esse.vl vñ venis.aut quē temptare tu queris.Que ait.Ego sum dyaboli virtus.7 mihi caterua demonū subiecta ē.Ego sum que semina in terra pcipito.7 caligine mortifere voluptatis inuoluo.Ego iudam q̄z decepi 7 ab aplatus decidi fastigio.Et te igit o pachomi expetiui a domino.7 impugnare nō cesso:nec possum amplius obprobria demonū sustinere.q vnū sis impugnatōnib: ac plis meis supior extitisse mōstreris.Nullus eñ me sicut tu sine viribus reddidit Nam iuenib: 7 senib:.necnō 7 pueris doctrina tua me subdidit:7 vt ab eis penitus ?culcarer effecit.tā tū ?gregās ?tra me exercitū monachoz.7 muro inexpugnabili dei timore circūdās ita vt ministri mei nō valeāt ex vobis quenq; sua multiplici fraude seducere.Hec nob oīa ?tingūt.pp̄ verbū dei factuz hoīem:q vobis potestatē tribuit.nīaz ?culcare virtutē.Et pachomi? ait.Quid igit.Me solū sicut dicis temptare venisti an nō alios:Et te ait.7 q̄ tui sīt sīles.Jtez sctūs vir interrogauit eā dicēs.Ergo 7 theodoz.Illa rñdit.Et te 7 theodoz expetiui.7 ptatē accepi temptare vob:ß appropinqre vob penit? neqeo.Et interrogātib: cā.cur nō possit id agē rñdit Si vobiscū pugnauero nō pua vobis vtilitatē cōmodi mīstrabo.maxime tibi o pachomi:q ad tantā celsitudinē pueīsti.vt corpeis oculis gl'iaz dñi dign? sis habit? intueri.Sz nūq̄d impetuū cū tuis monachis habitabis.q̄s nūc 7 oronib: ptegis 7 exhortatōe corroborās.Erit tps p? obitū tuū.qñ int eos put libuerit debachabor:7 agā de bis q̄cūq; placuerint mihi.Tu nāq; facis vt nūc a tāta monachorū ?gregatōe cōculcer.Et sctūs vir.Vñ scis inqt infelix.Quia forsitan p? nos meliores erūt.q xpo sincera volūtate fuientes.eos qui ad disciplinā dñi ?fugient.7 doctrinis spiritalib: imbuēt.7 pijs exēplis edificent.Noui ait illa.q ?tra caput tuū mō mentitus sis.Tūc pachomi? ait.Tu mēdacij pncipatum geris:nā pscire nihil oīno puales.Hoc eñ sol? dei

est.7 maiestatis eius.ac pscientie proprii: cuncta pnoscere. Que rndit. Scdm pscientiam quidem (vt dicis) nihil penitus noui: cociendo tñ plura ognosco. Et pachomio sciscitante. quo conjciat: ait illa. Ex precedētib. que sunt euentura ꝓsidero. Et vir sanctus ait ad eā. Quo conicē possis: exprime. Et illa: omis inquit rei principiū ꝓcessu tpis ad pfectuz tendit augmentū. Deinde ad detrimentū demergit Sic ergo 7 de diuina hac vocatiōe comicio. que int' ūtia sua celesti roborata psidio: signis 7 pdigijs varijsq; vtutib. creuit. Cū igit' senescē ceperit. obprobrioz minuet' incrementis. aut tpis diuturnitate lacescens. aut negligentie torpore deficiēs. Tunc igit' aduersus huiuscemōi potero ꝓualē. Sz et nūc op' meū est. supplantare qs possum. Magnos viros tēptare nō desino. Cui pachomius ait. Si (vt dicis) magnos temptare viros non desinis. ꝓprīūq; opus tuū aiarum perditionez esse professa es: vtpote que cunctos excellis in malicia demones. dic quo aduersus dei famulos nūc nō potes ꝓualere: Et illa. Jaz tibi inquit añ pdixi. exquo mirabilis incarnatio xpi facta est in terris: nos sine viribz prorsus existere: ita vt ab his q̄ credūt in noīe eius: alludamur vt passeres. Uerūtamen etsi infirmi sumus redditi: nō vsq; adeo gerimus ocia. vt nō quos possumus decipere moliamur. Nūq; quippe q̄escimus aduersari generi vestro. serentes malas cogitatōes in aiab. eoz. q̄ nos decertare ꝓtendūt. Etsi nobis titillātib. ānuere eis ex pte aliqua senserimus: tūc amplius neqssimas cogitatōes immittim'. 7 diuersaz voluptatū incendia ministram' 7 ita pliantes acerrime subinēmus. eos nr̄eq; pstati subijcim'. Si vo viderim' ea que suggerūt a nobis eos ecōtrario. nōsolū ñ suscipere. vez nec libenter attendē: fide que in xpo ē vigilanter 7 sobrie se munire sic fum' dissipat' i aere. sic ab eoz cordib. pellimur 7 fugamur. Nō oīb. etiam viribz nostris pmittimur cū oī hoīe ꝓgredi: nō oms possunt nr̄os impetus sustinē. Nā si ꝓcederet' nob. passim ꝫ oēs tota nostra formidine depugnaē: multos possemus qui nunc tuo tuent' labore decipere. Sed quid agimus. quia iuuātur precibus tuis. 7 vtute ac potentis crucifixi muniuntur. Tunc sanctus Pachomius voce magna cum gemitu dixit ad eā. O indormitabilis nequicia vestra que nunq; aduersus genus humanum seuire desistit: donec iteruz diuina virtus. id est dei filius de celis aduenies. ex integro vos consumat 7 perdat. Hec dicens increpauit caternam demonum sub nomine Christi. Que mox dissipata est. 7 ad nihilum dissoluta. Mane autem facto conuocans Pachomius omnes fratres: qui vel sanctitate vite vel antiquitate temporis euz precedebant: exposuit eis cuncta que viderat a malignis spiritibus. Insinuauit etiam per epistolas suas absentibus. muniens eos in disciplina atq; timore domini. 7 instruens prouidenter: vt in nullo prorsus fantasijs demonum cedant. nec insidiarum multiformia prestigia extimescāt. Qui videntes 7 audientes que per diuinam gratiam ab eo miracula gerebantur: corroborati atq; solidati fide. cum omni alacritate laborem continentie sufferebant.

De Pachomius sanauit quem scorpio percussit.

Interea alicui⁹ fratris qui patientie senis emulus et imitator erat: cum staret ad orationez. percussit scorpius pedez. 7 adeo virus infudit: vt vsq; ad coz eius dolor excuteret. 7 spiritum paulominus exalaret. Qui licet sic effectus extremo cruciatu. non tamen se commouit a loco suo. donec finiretur oratio: pro quo statim Pachomius preces Christo fudit 7 pristine sanitati restituit.

De infirmitas corporis quandoq; proficit ad salutem.

Theodoro quoq; ḡ uis passio capitis inflicta. dolores acerrimos excitabat. Qui cum rogaret Pachomium. vt eum suis releuaret orationibus: ait ad eum. Putas ne fili q̄ alicui contingat dolor aut passio aut aliquid huiusmodi. sine permissione dei. Idcirco in dolore sustine. 7 in humilitate tua patientiā habe: 7 quando voluerit dominus tibi confert sospitatem. Quod si 7 diutius probare dignatur. esto ḡ tus vt fuit perfectissimus 7 patientissim⁹ Job. qui multas tribulationum 7 cruciatuum temptationes excipiens. dominum benedicebat. Et sicut ille: tu q̄q; pro doloribus tuis maiorem requiez a Christo percipiens. Bona quippe est abstinentia. 7 in oratione perseuerantia: tamen infirmus premium magnum adipiscitur. cum longanimis 7 patiēs inuenitur. Et quia nobis de magnanimis viris sermo precessit. necessarium reor vnius adhuc viri tolerantiaz. que cū ctam laudem transcendit humanam proferre in medium pro vtilitate multoz.

De patientia Zacbei monachi.

Zache⁹ quidaz monachus. post longum continentie temp⁹ regio morbo correptus. seq̄strata a fribz habuit cellā: tota vita sua pane tm̄ 7 sale ꝓtēt'. Sp añ pſyatos opabat'. tātāq; ꝓtritōez xpt' dñm habuit: vt sepenumero funiculos intorquēs. cōpūgēt' man⁹ ei⁹. 7 sāguīs guttas effluerēt: intātū vt exipo ope magī viri tolerātia monstraret'. In tāta igit' infirmitate corpis ꝓstitut⁹ nūq; fratz collectā dseruit ß ad explēdas oēs diurnas oīoes. solicite ꝓuolauit. Nūq; dormiuit interdū. Cōsueuerat añ p singulas noctes priusq; capet somnū. qdā d scripturis meditari: totaq; mēbra sua xpi sigīculo muniēs. glorificabat iugit' dñm. 7 ita paululū q̄escebat. Deide circa noctī mediū surgēs vsq; ad matutinas oīoes alacrit' pmanebat. H⁹ aliqñ man⁹ qdā fr̄ inspitiēs. opis nimietate atq; violētia fortit' sanciatas. 7 respsas sanguine. dicei. Quid ita pī durissimo laboē te discrucias. maxie tali infirmitate depssus: An forte metuis q̄ apud deū ꝓtrabas offensā. vel ocij crimen incurras. si non sedulo fueris opatus: Scit dñs q̄ poteris. 7 quia nemo tantis tribulationibz afflictus vllum valet opus attingere: precipue tu qui nulla necessitate constringeris. Nā si peregrinis ꝓpter deū

sufficiētiā vsq; largimur: q̄ntomagis tibi tāto p̄i cū deuotōne ꝓsum⁹. Ad quē ille rn̄dit. Impossibile est mihi nō opari. Et frat' ait. Si hoc ingt tibi placet. saltim manus tuas oleo punge: ne tātū sanguinē ꝓ fluētes i labore deficiāt. Qui ꝓsilio acq̄escēs. fec̄ qđ hortat⁹ ē cū ⁊ intantū vulnerate man⁹ ei⁹ ḡuate sūt. vt nequaq; posset sufferre cruciat⁹. Ad quē visendū b̄s pachomi⁹ veniēs ait. Putabas fr q te oleū posset iuuare: Quis ꝓ te coegit ita sedulo laborare. vt sub p̄textu op⁹ i ꝫ visibili oleo magisq; i deo spē ponēs: aut nūqđ impossibile est sanare te: Aut ignorat egritudines singlor nr̄isq; ꝓmotōnib⁹ indigꝫ. vt' despicit nos. q̄ ē natura misericors. Sꝫ vtilitatē ꝓsiderās aīar nr̄ar: sinit ad mom̄tuꝫ pati tristiciā. vt tolerātie ꝑpetua p̄mia largiat'. Sup ip̄z igit' oēm curā nr̄aꝫ. solicitudinēq; iactem⁹. ⁊ qn̄ voluerit vel quō iudicauerit: ip̄e termimū doloribꝫ nostris benignus imponet. Qui rn̄dens ait. Ignosce mihi venerabilis p̄. ⁊ ora ꝓ me dn̄m: vt ⁊ hoc mihi delictū remittē ꝓ sua pietate dignet'. Asserebant aūt plurimi de hoc sene. q ꝓ annū integruꝫ se fleuit: post biduanū ieuniū parū cibi ꝓcipiēs. Hūc sc̄us pachomi⁹ monachis ꝓponebat. velut exēplū bonorū operū. firmamētūq; ꝓtutū. Ad quē etiā eos qui erant i meroe positi dirigebat: qr ⁊ habebat ꝓsolatoriū ꝓbū. sicut null⁹ alius. Qui vsq; ad finē fortiter decertans i senectute sc̄a: ꝓ doloribꝫ tātis. et'na solacia receptur⁹ migrauit.

¶ De obitu sancti Pachomij.

QErt⁹ itaq; pachomi⁹ q talētū sibi creditū. nūq; ꝓfus abscōdēt: ꝫ oīb⁹ ꝓgans. ⁊ būc ⁊ alios q̄z plurimos ꝓfecte ꝓuersatōis ad xp̄m añ ꝑmiserit. diez festū leta mēte celebrabat. sup tantis ac talib⁹ fructib⁹ a dn̄o sibi ꝓcessis. d̄ quib⁹ nr̄ hic ꝓmo. qr diu ꝓductus ē. deo gr̄as refero. P⁹ b̄rissimū ꝓ pascha lis festi diē. mltis frīb⁹ ad dn̄m p̄missis. ad postremū ip̄e q̄z beat⁹ pachomi⁹ infirmat⁹ ē: ⁊ mīstrabat ei theodor⁹: c⁹ sepe memim⁹. Et q̄uis eēt toto corpore attenuat⁹ ac debilis. facie tn̄ bēbat hylarē atz fulgentē: ita vt ex hoc q̄z videtib⁹. pie mētis ac sincerissime ꝓscie sue mōstraret indicia. Ante duos ḡ dies sancte dormitōnis sue. ꝓuocās vniuersos frēs: ait ad eos. Ego quidem carissimi viam patrū secur⁹ ingrediorꝫ: iam video me a dn̄o ꝓtin⁹ euocari. Vos ḡ memētote ꝓborꝫ q̄ a me frequēt' audistis: ⁊ vigilantes in p̄cib⁹. sobrij estote in op⁹ib⁹ vr̄is. Nulla sit cōiūctō cū sectatoribꝫ miletij vel arrij seu xp̄i p̄ceptis aduersantib⁹. Cū illis aūt ꝓuersam̄i: q deū metuūt. ⁊ possunt ꝓdesse vobis in ꝓuersatiōe sancta ⁊ aīab⁹ vr̄is p̄stare solatia. Ego iā deliber⁹. ⁊ tps mee resolutōis instat. Eligite igit' ex vob frēm me p̄ite. q̄ p⁹ deū p̄sit omnib⁹: curāq; vr̄ar gerat aīarū. Quātuꝫ ꝓ mea discretōne ꝓpēdo. petroniuꝫ ego ad b̄s op⁹ ydoniū dico: vām at' ē. qđ expedit vobis eligite. Recepēr ḡ ⁊ b̄s obedientissimi filij ꝓsiliū p̄ris. Erat em̄ petronius potēs in fide. humilis in ꝓuersatōne. intellectu prudētissim⁹. boīs moribꝫ. discretōne ꝓfectus. P⁹ro quo p̄cem dn̄o sanct⁹ pachomius fudit. qr et ip̄m i monasterio cognomēto thinobosthior egrotare ꝓperat. Cuilibet absenti cūctam fraternitatem ꝓmendauit in dn̄o: mitrēs ad eū p̄tinus vt veniret. Et signac'o xp̄i se muniens. atq; angelum lucis qui fuerat ad se direct⁹. aspectu intuēs hylari: sc̄am rd didit animaꝫ. xiiij. die mēsis chon ꝑm egiptios. qđ ē iuxta romanos ad septimū diē Jduū mayaruꝫ. L⁹ venerabile corpusculum discipuli ei⁹ sicut decebat ꝓ more curātes. totaq; noctē sup illud duxere pugilem: psalmos hymnosq; canētes. sequēti ꝓ die sepelierūt eū in monte vbi fuerat ꝓstitutū. Illi aūt qui missi erāt ad sanctū petroniū. eū deduxerūt adhuc infirmitate ip̄a laborātē. Qui paucis diebꝫ totā fraternitatē gubernās. ⁊ hic in pace defunct⁹ ē: relinquēs post se virū iustū ⁊ acceptissimū deo. orthodoxeū nomie.

Hec igit' nos ex multis eorū meritis descripsimus pauca. ⁊ ex magnis pauca digessimus: nō vt illis honor aliquis p̄staretur. nec em̄ ꝑhas est eos nr̄is indigere p̄conijs. quib⁹ sufficiens ē et'na laus ⁊ indeficiens gl̄ia: quā cora xp̄o ⁊ sanctis angelis e⁹ adepti sūt ⁊ plenius cū suis corp⁹ib⁹ i resurrectōe oīm ꝓsequēt'. Fulgebūt em̄ sicut sol i regno dei. q̄ glorificantes se glificare testatus ē: ꝫ vt nos emulatores eor ꝓ nr̄is efficiamur viribꝫ. cū vitas eor ꝓclarissimas agnoscētes. eas imitari xp̄o donante ꝓtendim⁹: p̄cib⁹ sp adiuti beator patrū. p̄triarchar. ꝓphar. apl'or. martyrū. oīmq; sanctor ꝓ quos omnipotens ⁊ clemēs deus noster. beata ⁊ coeterna ⁊ ꝓsubstantialis ⁊ inseparabilis trinitas. p̄ ⁊ filius ⁊ sp̄ūssanctus glorificet' iugiter ⁊ collaudet'. q̄ ipsi debet' omnis laus ⁊ gl̄ia in secula seculor. Amen. Explicit de sancto Pachomio.

¶ Incipit de Christiano monacho.

QVidā cenomanē sis. nomine Christianus. iuuenis quers⁹ est in heremitoriū quoddam in archiepiscopatu thuronensi qđ dr̄ gastinetū. Vbi cū fortit' temptaret' a carne sua. affligebat se: in quadragesima ieunabat ⁊ abstinens se ab omni potu. p̄ter vnū diem in septimana. In hyeme stabat vestitus i aq̄ frigida vsq; ad collū. disciplinā sibi dabat vsq; quo virge dirūperēt'. Qđ cū quadā die hoc faceret. ⁊ se cedisset vsq; ad sanguinem: audiuit vocem a parte occidentis dicentē. Nil ꝓdest tibi qđ facis. Iste deus quē inclamas. nō dabit tibi qđ petis ꝫ cōuertere ad me. ⁊ auxiliabor tibi. Quod ille audiēs: intellexit vocē esse inimici. Et cū orasset deū vt auxiliaret' sibi ꝫ temptatōnes. ꝓposuit aggredi ꝑegrinatōez ad diuersos sāctos: vt ita finiret vitā suā ꝑegrinādo. Et cū diu hoc cogitasset. accepto baculo egressus ē nudis pedib⁹. Et cū veniss̄et añ quādā eccl'iam. flexis genub⁹ rogauit deū: vt daret ei bonū cōsiliū: vix ab oratione surrexerat. Et ecce sensit fetorē magnū ꝓ qđ intellexit dyabolū astantē. q̄ ei suggerebat relinq̄re habitū religionis ⁊ locum suum: ⁊ gr̄as agēs dn̄o d̄ tali signo. reuersus est ad fratres suos. Hic aliquando in festo sancti Stephani dormiebat ad matutinas. Et cū legeret' illa lectio vbi legit'. ⁊ lapidauerūt Stephanum: exp̄gefactus ad hoc verbū. reprehēdit se de somnolentia: dicens. Ve mihi q̄ sic dormio ad obsequiū dei. Iste sanctus nō dormiebat q̄n lapidabat'. ⁊ ꝓ ꝑsecutorib⁹ orabat. ⁊ ego miser de-

bueram rogare istum sanctum martyrem. vt oret p me. 7 post hoc cepit intētissime vigilare 7 rogare sā-ctum stephanū vt oraret p se. In crastino cuz esset in refectorio. anteq̄ aliquid gustaret. venit vox ad eū dicens. Tu intendis ad terrenas escas. 7 nō cogi tas de glorioso pthomartyre qui orat p te. Tūc a-perti sunt oculi ei⁹ 7 leuās oculos ī celū: vidit martyrez orantē p se. sicut vox ei dixerat. Quod cū dixis set statim surrexit. 7 petijt locuz secretū in quo ora-ret: 7 dixit. Sancte Stephane. q̄s tibi grās agā de ꝑ tanto beneficio tuo. Nihil habeo ꝓpriū quod ti-bi dem. Sed tamē hoc do tibi. q̄ āmō p amore tui nō induar lineis: sed laneis tm̄. qđ 7 fecit. Hic cum postea moneret ceteros. vt in bono ꝓposito persiste rent narrabat dicens. Eram aliq̄n in castineto. ia-cens in lecto pleno paleis ī solario quodam. Et cuz vellem repausare: sentiebam nescio quid: qđ se mo-uebat sub renib⁹ meis. Dixi quoq̄ ꝑ magr̄o meo. ꝑ illa motō nō quieuit. Quadā aūt die inspirāte mihi dño: cepi euertē paleā lecti mei. Et euersa palea cū nil inuenirē. leuaui vnū de asseribus solarij. sub q̄ inue-ni vnum pedulem 7 in eodē magnā massaz denario-rum. Quos cū inuenissez: relictis illis cucurri ad ma gistrū nr̄m. 7 ꝓfessus suz quid inuenissem. Ille iussit mihi vt afferrē illos ad se. Qđ cum fecissem. Oēs fratres iussit ꝓgregari. q omēs excōmunicauerūt illū q hoc fecerat. Quod cū audisset carpentarius qui-dam: dixit se hoc fecisse. 7 petiuit veniā humilit cor rectōem ꝓmittēs. Mgr̄ aūt indulsit ei. 7 iniunxit ei penitentiā. Sed denarios male acquisitos retinere noluit. immo diuisit eos paupib⁹ 7 egenis. ¶ Expli cit vita sancti Christiani monachi.

¶ Incipit prefacio in vitam sancti Johannis ele y-monis epi alexandrini al's elemosinarij appellati.

QVgitāte me ac diu tacite solicitēq̄ mecū cōsiderāte. quid in domo dei cōmodius ac dignus operari potuissem: ne ea videlicet p̄sumerē. que mihi ex mi-nisterio credito ꝓmissa nō sūt: nec rursus illa arripe-rem. que ingenioli mei vires excedūt. ꝓm illd̄ Salo-monis: mel inuenisti comede quod sufficit tibi. ne for-te saciatus euomes illud. Et alubi. Altiora te ne q̄si eris. 7 fortiora te: ne scrutatus fueris. Ecce subito q̄ dam strennui ac studiosi viri. me cohortari voluer vt in latinū sermonē verterē. Leontiū de vite resi-duis Johannis alexandrini antistitis: quē greci ꝓp ter multiplicem ꝓpassionē quam erga oēs posside bat. merito 7 absolute eleymona id est misericordez appellant: q̄tenus tant⁹ vir. nō tm̄ sermone grecove ruetiam latino eloquio pollentib⁹ vtilitati esset 7 co modo. Quapropter qr̄ me dignū ad tantū opus at q̄ ydoneū minime pspexi. leuaui oculos meos ī mō tes vnde veniret auxiliū mihi: sicq̄ solatia patrū et oratōes adhibens tam ꝓficuū virū nō passus sū ce-lare latinis. Sed licet membranas inciderim. scedu-las prepauerim: nō tamen hūc in codicem ausus sū. anteq̄ a dominatōne vra o miles bē: licentiā adipi sci promerui. Neq̄ eīm fas est. vt absq̄ vicario dei. absq̄ clauigero celi. absq̄ curru 7 auriga spūal' isra-hel'. absq̄ vniuersali pōtifice. absq̄ vnico papa. absq̄ singulari pastore. absq̄ speciali p̄re. absq̄ te omni-ū arbitre: aliquid ꝓsūmet aut diuulgetur. Tu eīm tenes claues dauid: tu accepisti claues sciētie. In ar cha quipe pectoris tui. tabule testamenti: 7 manna celestis saporis requiescunt. Tu eīm qđ ligas nemo soluit. qđ soluis: nemo ligat. qđ aperis: nemo clau-dit. quod claudis: nemo aperit. Vicem nāq̄ in ter-ris possides dei. Cū aūt hūc beatū in latinū vertērē eloquiū: nec grecoz ydeomata: nec eoz ordinē ver-boz sequi potui vel debui.. Non enim verbū e ver-bo: sed sensum e sensu excerpsi. Sed nec latinas re-gulas vsq̄quaq̄ seruare curaui: dum tm̄ intentio mea illo tenderet. exquo vtilitas nasceret legentib⁹. Qua de re angelice domine. non personam tantillī-tatis mee intuens. non astutiam inuestigans. non ꝓ bozum faleras requirens: sed potius pio cordis ocu lo profectum legentium prenoscens: vt tantus vir. tanq̄ exemplar 7 speculum sit omnibus. vestra apo stolica auctozitate translationem banc. si vestro ar-bitrio placet firmate. si displicet emendate: dummo do latinitas se tanto non doleat esse sale priuatam. q̄ grecia se gaudet opime conditaz. Suscipe ergo sā-ctum a peccatore interpretatum. 7 noli attendere p quem translatus sit: sed quis traslatus sit. Neq̄ ei propter fistulam plumbeam aquam limpidissimam despicias: neq̄ propter spinas que producunt. ro-sam que producitur spernas. Custos ꝓo 7 amator tuus. quando voluit pharaoni 7 nabuchodonosor iniquis regibus: somnia quibus futura prenoscerentur ostendit. 7 caypham impium quod expediebat protulit: quinimmo quando voluit asine loqui arti-culata verba permisit. Salue presul amate deo: per secula salue. totius atq̄ orbis papa beate vale. Fi-nit prologus.

¶ Incipit narratō Leontij episcopi. neapoleos cy prozum insule: in vitam sancti Johannis ele y-monis. alexandrini episcopi.

INtentio quidem vna est. nostra quoq̄ 7 eozum qui an nos fuerunt. studiosoz 7 sanctoz viroz: sup p̄senti memorabilis viri vite narratōne. i. vt in oīb⁹ quidez imitatio pia 7 vtilis fiat. glozia autem 7 magnificētia sancte 7 adorande trinitati referatur. 7 in hoc sicut 7 ī omnib⁹ que sem-per in generationem 7 generationem propria lumi-naria ostendit: ad illuminandos qui in tenebris 7 in vmbra mortis sedent peccatores. Quoniā ꝓo ami ci xp̄i. nō valde miramur. qui ante generationē nr̄az fuerūt viri qui deo placita ꝓuersatione vixerūt: sed de dyabolica opatione illos sermones sp̄ dicim⁹ ad alterutrū. qz sub viris qui ante nos fuerūt non erat iniquitas hoīm multiplicata sicut modo (vt p̄dixit diuina scriptura) eo q̄ abundauit iniquitas refrige-scit caritas multoz: ideo nō valemus ad eoz ꝓsurgē meritū. Hꝰ rei grā. ad p̄tē scte hꝰ vite narratio nez ex pte venimus oīdere etiaz diebꝰ nr̄is volētes 7 ꝓpositū suū cogētes. excellētiozes nobis demōstra ri: 7 angustā 7 artam viam posse incedere. 7 obstruē os loquētium iniqua. 7 animе noxios intellectus vi-tare. Jam quidez 7 alij ante nos optima atq̄ excel-

lentissima.de hoc admirabili viro.7 summo sacerdote Johanne.philosophati sunt potentes existētes ī opere 7 sermone.dico eñ Johannem 7 Sophronium dei cultores 7 amatores virtutuz.7 pietatis propugnatores:attamen q̄uis tales essent.de dignitate 7 merito studij viri istius 7 ipsi omiserūt. 7 idipm perpessi sunt:quod nonnulli studiosi agricole vineam vberem 7 fructuosam vindemiantes. Nam relinquunt vtiq; ex fructu benedictionem(etiam nolentes)se retro sequentibus egenis.eligentibus id ē colligentiby racemos vineā.ex quibus sumus 7 nos minimi.Nam 7 omnes sancti isti. q̄uis omni fortitudine sua.fructiferam banc olinaz.que in domo dī (vt ait psalmista)plantata est.propter multiplices reuera oliuas que in ea sunt.zelo dī vindemiare studuerint:attamē latuit eos.multus oliue fructus domino dispensante. Nostram ergo vilem 7 frigidam alacritatem suscipite.vt duo vidue minuta:non eñ illis detrahentes.neq; qui possimus eoz̄ a deo donatam sapientiam imitari.iusti gesta scripture tradere festinauimus:sed primo quidem velut intelligimus.non iustum esse.ea que possunt vtilitatem audientibus facere.silentio occultare:ne 7 nos incidamus in iudicium serui illius.qui talentuz in terra abscondit.Secundo autem vt in hac narratione nr̄a. correctiones 7 delectabiles hystorie conscribantur: que scripte nō sunt ab optimis viris.in laudibus sāctissimi reuera atz beatissimi Jobis. Deinde ꝺo qz sapientes 7 potentes in sermone.amatores hystorie erant:sapienter 7 sublimiter materiam depinxerunt quod maxime 7 peramplius erexit nos ad presentē solicitudiez.vt eo qui ī est nob pedestri.deformi.humiliq; caractere enarramus: vt possit 7 ydeota 7 sine literis de his que dicuntur proficere.

¶ De Zacharia 7 de ratione menne:7 qꝺ iste sāctꝰ oīno non iurauerit.

QVm peruenissem alexandriam ego indignus.ad amplectāndos sanctos 7 victores martyres.kyrzuz 7 Johannem.7 eorum iocundis epulis 7 refectione frueremur ꝓuenientibus 7 colloquentibus ibidē q̄busdam viris venerabilibus atq; philosophis.7 disputaremus de scripturis 7 de anime institutōne:venit ad nos quidam peregrinus.petens elemosinam Dicebat enim se nuper de captiuitate persarum ereptum.Accidit igitur vt nullus de consedentibus inueniretur.habens precium aut nummum. Unus ḡ de consedentibus habebat illic astantem mercenarium callide datorem. accipientem tres tm̄ nūmos per singulos annos:habentem vxorem 7 duos filios. Cuncq; recessisset qui petebat prosecutus est euz ingenioſe:7 abstulit a se quam ferebat cruciculaz argenteam.7 dat ei:dicens se non habere aliud aliq̄d vsq; ad ſ̄ quam vnam in vita sua. Ego igitur de ꝟ quod acciderat.immo quod gestum videram.p ḡtiam dei inuentus sum considerare quod fecerat: et compunctus enarraui statum prope me sedenti. menne nomine viro industrio 7 timenti deum.qui 7 erat ordinās dispensationē sanctissime ecclesie sub nobili 7 beatissimo Johanne patriarcha .Qui cuz me intuitus esset admirantem ac laudantem eum q̄ elemosinam fecerat:dixit mihi.Ne mireris:eo qꝺ ex traditione 7 doctrina huiusmodi actionis operator extitit. Et dicente me ad eum. quomodo: propter caritatem prodesto mihi:ipse respondens ait.Sanctissimo ter beato patriarche nostro ministrans permansit Johanni.7 tanq; filius proprius patris industriam suscepit:dicente sancto ad eum.Humilis Zacharia.esto misericors 7 verbū promissionis habe ex deo per infirmitatem meam:quia neq; in vita mea.neq; post mortez derit a te deus:quod seruat vsq; hodie.Multas eñ benedictiones mittit ei deus:sed non dimittit quicq; quod non statī det pauperibus .propemodum constringens 7 in nihilum redigens domum suam.Multotiens in exultatione inuenerunt eum quidam dicentem deo.sic sic.aut tu mittendo.aut ego dispergendo.videbimus ꝺo qs vincat.liquet enim:quoniam tu diues domine:7 vite nostre ministrator es.Porro autem quando iuxta euentum non habet ad horam aliquid quod det a se petenti:contristatus dicit ad tabernarium aut ad alium negociatorem.Da mihi vnuz tremissem id ē terciam partem solidi auri.7 seruiam tibi vno mense vel duobus. vt vis 7 vbi vis: quoniam esuriunt valde qui in domo mea sunt. Et sumens dat egenti rogans vt nemini dicat.Cum ergo sensisset me idez dei cultor mennas tanq; euangelium audientem se dicit mihi cum compunctione. In hoc miraris domine: Jam si inuenisses sanctum patriarcham .q̄d faceres: Aio ei. Quid amplius viderez: Tūc dixit mihi.Crede per indulgentiam dei.ipse me fec̄ ꝑsbiterū 7 vicedn̄m sanctissime eccl̄ie:7 vidi in eo opera. vniuersaz pene naturā excedētia. Et si dignat⁹ fueris in seruilia mea hodie veniendo sanctificare nos: enarrabo tibi gesta.q̄ ipe inspector eoz̄ fact⁹ asperi Cūq; ſ̄ dixiſſz. tenui manū 7 erexi eñ. apꝓhēdēsq; duxit me ī a ꝺo ꝟuatā domū suā. Itaq; cū voluisset nob mēsā dīgt⁹ apponē:dixi ad eū.Nō iustū ē o domīe.aie cibū rliq̄ntes.corꝑ añ aiaz rficē:ꝟ magnū cibū q̄ ñ perit sumam⁹:7 p⁹ modū corꝑi necitatē ꝑstem⁹.Cū ḡ cepiſſz vitā scti siñ mēdato rcitaē ꝓmū inq̄t 7 ꝑcipuū bonū e⁹ fuit.qm̄ oīmodis ñ iurauit.Petij igz cartā 7 atm̄tariū: 7 q̄ dicebāt p ordiez ānobā. ¶ De stipēdijs pauper q̄s dños appellauit.

PRomot⁹ ergo 7 in throno rsidēs.ī amica xp̄i mag̃ ciuitate alexādria:decreto diuino veraciter.7 nō ex hoibꝰ neq; p hoīes.ſ̄ primū forte factū. 7 ꝓmū omnibus demonstrauit.Mittens enim mox dispensatores. et eum qui dicebatur super pacem:dixit coram omnibus ad eos.in honorabili secretario. Nō iustum est o fratres.ante alterius cuiusq; curam habere.q̄ xp̄i.Omni ꝺo multitudine.que conuenerat audito verbo compuncta ac sustinente :dicit iteruz ille beatus.Euntes ergo per totam ciuitatem .oscribite mihi vsq; ad vnum:omnes dominos meos. Illis autem non intelligentibus qui hi domini essent: sed rogantiby dicē 7 mirātiby q̄ nā p̄iarche dn̄i exi sterent. respondit rursus angelicum illud os:7 ait. Quos vos egenos 7 mēdicos vocatis:istos ego do

minos 7 auxiliatores ꝑdico. Jpi eĩ nobis vere. 7 auxiliari 7 celorũ regnũ donare poterĩt. Et cũ hoc multa velocitate vidisset factũ xpi imitator ꝑcepit eis ꝑ singl'os dies stipendia tribui: 7 ꝑ ꝓpriũ dispensatorem ꝑbẽ eis sufficientẽ necessitatẽ. plᵒ aũt erãt qꝫ septem milia q̃ngẽti. Tũc q̃si pastor verᵒ 7 nõ mercenariᵒ. cũ sacrosc̃to ouili. 7 cũ ꝓueniẽtib⁹ sanctꝯ viris epis. ad eccl'iam sc̃tam ꝑgens: ꝓsecratᵒ ẽ diuĩo iudicio. ¶ Qꝛ equã mẽsurã 7 põdus statuerit.

TVstũ vero ẽ 7 hoc gestor ei⁹ nõ postponẽ bonũ. In crastinũ em̃ iterũ mittẽs ꝑ totã ciuitatẽ eosdẽ dei amicos yconomos 7 cãcellarios. 7 reliq̃s q̃b⁹ erat dispositio ciuitatis credita. nõ ꝑmisit mẽsurã q̃lẽcũq; vl̃ põdus puũ 7 magnũ ĩ tota ciuitate: ꝫ omia in vna campana. i. iusta 7 equali statera. modio 7 artabe. i. mẽsura modios tres ꝓtinẽs 7 tertiã ꝑtes modij vendẽ 7 emẽ ꝓtestabat'. scribẽs in subscriptione sua ꝓditõem ꝑ oẽs regionẽ hñtẽ formã hãc. Johes humilis 7 exiguꝰ ꝺu⁹ seruor dñi nr̃i. oĩb⁹ sub paupta te nr̃a degẽtib⁹: quiq; ab eodẽ dño: nr̃o regimĩ subesse noscũt'. Hec egregio bt̃o paulo. ꝑ eũ q̃ ĩ eo loq̃bat'. xp̃o iubente 7 oĩb⁹ legẽ ponẽte: obedite ꝓpositꝯ vr̃is 7 subiacete eis: ipi em̃ puigilant q̃si rões ꝑ aĩab⁹ vr̃is reddituri. credit tãtillitas mea. xbo diuino obedientes. vos suscipe petitões nr̃as. vt ex deo 7 ñ ex homĩe. vñ hoc sciens moneo caritatẽ vr̃am. vt ne quaq; ĩ quopiã vr̃m. appeat buiuscemõi ꝓuaricatio. Deniq; (vt ait diuina scriptura) statera magnã 7 puã: odio habuit deᵒ. Si xp̃o qs appuerit. pᵒ presentẽ subscriptõis nr̃e ꝓditões. istiusmõi crimẽ incidens: vniuersas facultates suas indigentib⁹. nõ volẽs sine mercede apponet. Ergo vt dignũ memoria: 7 gociꝑm publicũ ꝑceptũ hic ponẽ curauim⁹.

¶ Qꝛ munera accipientes coꝛrexit.

DElatũ ẽ autẽ aliq̃n huic diuinitꝰ sapiam ꝓsecuto q; ꝑ xenia eccl'ie rectores emptas psonas accipent circa dispositões captiuor. Qꝺ nihil negligẽs cõuocauit oẽs 7 neminẽ penitᵒ exasꝑas. supauxit mercedes que eis prius dabant': ponẽs verbuz q̃tenus munera a quolibet oĩmodis nõ accipent: qm̃ inquit ignis ꝓsumet domos munera accipiẽtiũ. Extũc igit' ꝑ gr̃am dei abundauerũt domus eoꝛ: ita vt quidaz ex eis. additã sibi mercedũ q̃ntitatẽ dimitterẽt.

¶ Qꝛ licentiã 7 ꝓfidentiã se adire volentib⁹ dederit

DJscẽs vero aliq̃n iterũ ille ter dines. q; quidã iniurnã paterent' ab aduersarijs suis. 7 volẽtes adire eũ. timore cancellarioꝛ 7 eccl'esie defensoꝛ atq; ei astantiũ ꝓhiberent': ꝓsiderauit tale q̃d. deo acceptũ negociũ. 7 quarta 7 sexta feria publice ponens sellã 7 duo scamna. sedebat añ eccl'esiaz: colloquẽs q̃busdam strẽnuis viris aut sancta euãgelia ꝑ manibus tenens. nulluz tanti obsequij appropinquare sibi ꝑmittens. excepto vno defensore eccl'ie: licentiam 7 cõfidentiã dare festinans. se adire volẽtib⁹. quibus et ꝓfestum qꝺ dignum erat. ꝑ eccl'esie defensoꝛes faciebat: 7 precipiebat. vt nemo eoꝛuz gustaret. quouscq; ordinarẽt capitulũ. 7 audientibus dicebat. Si nos homines existentes. ꝑmissionem semper ꝓ petitionibus nostris habemus ingrediendi domum dei et petitiones nostras facere. ei videlicet intractabili ac omni creature supeminenti: atq; operam damus. q̃ preces nostre impleantur. necnon 7 rogamus eũ vt non tardet: sed illud ꝓphete dictum protinus exclamamus. cito anticipet nos miscdia tua dñe: quomodo putas nos conseruor nostrorum petitões cum omni festinatione debemus peragere: memores domini dicentis. in qua mensura mensi fueritis remetietur vobis. 7 per ꝓphete vocem iterum perhibentis. quemadmodum perfecisti erit tibi. Una ergo dierum simili modo hic mirabilis procedens. 7 in solito loco presidens. vsq; ad horam quintam: 7 nemine accedente. mestus 7 conlacrimans recessit. Nullo autem audente eum interrogare causam merorꝭ: sãctus sophronius ait ad eũ secreto. Jllic em̃ erat tũc. Que causa est dei curator. retinẽtis aĩmũ tuũ sanctum tristicie. Omnes quippe nos repẽte ꝓturbauit Qui dixit ei mansueta voce. Hodie hũil' iohes. q̃lẽcunq; mercedẽ a quopiã nõ habuit neq; xp̃o pro innumeris pctis eius aliquid obtulit: sicut nec aliq̃n Cui sanctꝰ sophronius diuinitus inspiratus rñdit. Mor em̃ intellexit causam: ob quaz isdem tristabat' pr̃iarcha. Hodie xp̃o gaudere 7 letari oportet: beatissime. Ueraciter em̃ beatissimus es. ita pacificans a xp̃o creditũ tibi gregẽ: vt nullam habeat cõtra ꝓximũ suũ litem aut dubietatẽ: sed velut ãgelos sine litigio. 7 sine iudicio hoĩes esse fecisti. Jlle autẽ vere mitis pastor. credẽs qꝺ dictũ erat. vez cẽ: oculos in celum extendens: dicebat. Gr̃as ago tibi deᵒ. q; 7 ĩ meritam pusillanimitatẽ meaz sacerdotio fũgi. 7 me exiguũ 7 peccatorẽ sacerdotẽ tuũ vocari: 7 pascẽ rõnabilem gregẽ dignatus es. Mox xp̃o pusillanimitate oĩ deposita: gaudiũ ĩ hũilitate multũ illi affuit. Hũc xp̃o (vt quidã aiũt) in hoc imitatus ẽ 7 cõstantiᵒ. q̃ pᵒ Eracliũ impatorẽ extitit: cᵒ 7 filius erat.

¶ Qꝛ eos qui a persis fugerant benigne suscepit.

DMius sancti pr̃iarche tpib⁹ ascendentes perse captiuarũt 7 depredati sunt syriam. Jtaq; pene omnes qui effugiebant manꝰ persaruz. sine deo. ad nomen huiꝰ ter bt̃i tanq̃ ad portũ sine fluctu accurrebant: ab eo 7 ipsi suffragio 7 susceptõe pfrui postulantes. Quos bt̃s iste hospitio recipiebat. 7 ꝓsolabat': nõ tanq̃ captiuos: sed quasi natũa veracit fratres. Continuo ergo plagatos quidem 7 infirmos. ĩ xenodochijs 7 nosochomijs. id ẽ egenoꝛ domib⁹ fec recũbere. precipiens curam eis 7 medicinã gratis ĩpendi. 7 tũc recedẽ. qñ vnusquisq; eoꝛ ꝓpria voluntate vellet. Jllis xp̃o qui sani 7 egeni veniebãt ad rogã. masculis quidẽ singl'as siliquas dabat: mlieribus aũt 7 puell'. tanq̃ infirmioꝛib⁹ mẽbris binas. ¶ Venientib⁹ g̃ quibusdã indutis ornamẽtis aureis 7 vestalib⁹. 7 querentibus elemosinam: referebãt de eis pr̃iarche. bi quib⁹ erat roga credita. Ad quos bt̃us ille toꝛuo ocꝺo ac seuera voce vsus (q̃q̃ mitis esset 7 visu hylaris) dixit. Siquidem hũilis iobis. immo

christi dispensatores vultis esse.diuino precepto sine calliditate obedite dicenti:omni petēti te tribue. Si aūt venientes curiose inuestigaueritis dē curiosos ministros non indiget:neq; humiliobes. Si eī q̄ dant mea existerent 7 mecuz nata essent:fortasse bene in meis tenax existerē. Si ꝯo q̄ dant dei sunt: vtiq; in suis p̄ceptū suū custodiri vult. Si aūt ex incredulitate 7 modica fide illud timetis.ne forte multitudo eoz quibus dant supet introitū pecuniaruz ego vīe pusille fidei ꝓmūicari nō patiot. Etēm si bñ placito dei actū ē.vt essem ego indignus dispēsator eius munerū.si totus mūdus ꝓgregaret alexandrie elemosine indigens:immēsos thesauros dei nō angustabūt:neq; sanctā eccliam.

De elemosina que ei in similitudine puelle apparuit.

QVnq; illos dimisisset.vniuersā que circūdederat istos defectōem 7 modicā fidem scindēs loq̄bat his qui eis ꝓsedebāt:7 admirātur dē data ei a deo cōpassione. Cū essem inquiēs adhuc ī cypro.iuueis quasi annoz quindecī:vidi vna noctiū i somnis puellam quandā:cui⁹ spēs sup̄ solē splēdebat. ornatā sup̄ oēm humanū sensuz:q̄ venit 7 stetit añ lectum meū.7 pulsauit me latere. Expgefactus ꝯo vidi cā in veritate stantem.7 estimaui eam esse mulierē.figura igit crucis signatus:dixi ei. Que es tu. 7 qño ausa es intrare sup me.dū dormirē:habebat 7 coronā de olinarū ramis sup caput suū.tūc illa hylari vultu 7 subridēdo dicit mihi. Ego sū pria filiaz regis. Cū q̄ hec audissez:statī adorauī eā. Tūc dicit mihi. Si me possides amicā:ego te ducā in ꝓspectu imperatoris. Etēm.nemo hz potestatē apud eū:sic ego. Ego quippe feci eū in terris hoiem fieri.7 saluare homies Et hec dicēs.disparuit. Ego ꝯo in mem etip̄m reuersus.intelleri visionem:7 dixi. Credo cōpassio ac elemosina est.7 ideo habz in capite ex olive foliis coronam. Etēm veraciter cōpassio 7 benignitas erga homines:dēū carne vestiri fecit. Statī g̃ vestini me. 7 nullū domus mee excitans:ī eccleziaz abij. Erat eī iam auroza. Et cū iuez obuiam fratri frigore vexato 7 expoliaui me indumento caprino.7 dedi ei: dixiq; intra me. Ecce in hoc sciaz si vtiq; vera est visio quā vidi:an demoniaca. Et veritate testante nōdū eccle siam ꝓhebendā.7 subito obuiat mihi quidam albis indutus vestimentis dat mihi ligaturā centū nūmismatū dicēs. Accipe hec frater.7 dispensa vt vis Ego aūt p̄ gaudio statim hec suscipiēs.reuersus sū volens reddē ei ligaturā illā.q̄si nihil indigēs:7 amplius non vidi aliquē. Tūc dixi:veraciter nō esse fātasiam. Ex illa ꝯo hora.sepe dabam conferri aliqd 7 dicebā:videbo si mittat dē mihi vt dixit cētupla. Et cū temptassez dñm malefaciens:7 satisfact⁹ essem diuersis modis p eas res:dixi. Cessa misera aia tēptando intēptabilem. Tot igit certitudines habente ex deo humili anima mea:bi increduli fortasse hodie venerunt.7 me in deficientiam secum cadere hortantur.

De peregrino qui eum temptauit.

ADione existētē ea dez ꝓpli multitudine in ciuitate. quidam pegrinoz videns tantam ꝓpassionē ei⁹. voluit temptare eū.7 indut⁹ vestimēta vetera.adiit eū euntem ad visitandos qui in nosochomio.id est ī infirmaria iacebant. Bis em̄ p ebdomadam vel ter ibat illuc. Et dicit ad eū. Miserere mei qm̄ captiu⁹ sum. Dicit datori. Da ei sex nūmismata. Deide cū hec accepisset.vadit 7 mutat habitū.7 obuiat ei alicunde:7 pcidit ei dicēs. Miserere mei quia coartoz. Dicit denuo p̄iarcha datori.da ei sex nūmos aureos. Cū ꝯo isset.dicit ille distributoz ad aurē illi⁹ p̄iarche. Per oziones tuas dñe idez ipse accepit secūdo. Fecit ꝯo seip̄m p̄iarcha tanq̄ nesciret. Venit itaq; tercio iterū accipe.7 tetigit datoz p̄iarchaz q̄ auruz ferebat.significans q̄ ipse esset. Tūc rñdit ei dei amicus:ille veraciter misericoz. Da ei .xij. nummismata:ne forte xp̄s meus sit:7 temptet me.

De Nauclero 7 de argento de st anno facto.

NAuclerus quidam peregrinus dāna ptulit. 7 accedēs huic bēo viro.rogabat eum mltis lacrimis:vt ꝓpateret et ei sic oiby aliis. Precepit q̄ eū accipere quinq; libras auri. Cūq; accepisz has. abiēs emit anthecā.i.archā.7 misit in naui. Mox accidit vt exē fox naufragiū ptulisset.naui ꝯo ñ pdidit. Accessit iterū ad eū.ō bona e⁹ volūtate p̄sumēs:7 dixit. Miserere mei.vt dē mūdi miserat⁹ ē. Cui ille p̄iarcha dixit. Crede frater.nisi miscuisses pecunie eccie illas pecunias que tibi remanserāt.nullaten⁹ naufragiuz ptulisses. De malis habuisti eas.7 pdite sūt cū eis.7 que fuerūt ex bonis:verū p̄cepit denuo dari ei decē libras auri:denuncians ei.ne ꝓmiscēt eis alias pecunias. Emens p̄terea anthecam 7 nauigās.vno die vento valido flante.piectus ē in terrā:7 oīa pdidit 7 ipsam nauim.7 nō sūt saluate nisi aīme tm̄. Voluit g̃ p̄ ꝓfusione 7 angustia isdez Naucler⁹ necare se ipm:ꝫ dē q̄ sp saluti hoīm p̄uidet.revelauit ꝫ bēo patriarche. Et cū audisset qđ acciderat ei:nūciat ei venire ad se.nihilomin⁹ dubitās. Tū casp̄sit se pulvere.7 tunicam scindens.indecenter accedit eū. Cūq; vidisset eū in tali hītu ille sanctus:redarguit eū et dixit. Misereat tui dñs bñdict⁹ dē. credo ei q̄ ab hodierna die nequaq̄ naufragiū incidas. vsq; quo moriaris.hoc ꝯo tibi ꝓtingit.eo q̄ 7 ipsa nauis tua ex iniusticia eēt possessa. Mox g̃ iussit ēdi ei vnā magnaz n auim.plenā frumēto.vigitimilia modioz :de illis nauib; que sc̄tissime eccie subiecte mīstrabant. Quā recipiēs exiit ab alexandria.7 affirmabat ipse naucler⁹ asseuerans viginti diebz ac noctib; vehemēto vento nauigauim⁹ nō valētes oīno scire q̄ isse m⁹:neq; p̄ stellas neq; p̄ loca. excepto q̄ gubnatoz videbat illū p̄iarchā secū tenentē.7 dicētē sibi. Ne timeas:bñ nauigas. Igit p⁹ vicesimā die apparuim⁹ ī insulis britānie.7 descēdētib; nobis ī terrā:inuenim⁹ illic famē magnā. Cū g̃ dixissem⁹ p̄mo cīvitatī q̄ frumētū portarē⁹:dixit. Bñ dē adduxit vos. Quicqd vultz eligite.aut p̄ singlos modios nūmisma.j.ā

eiusdem pōderis accipite stannū. Elegim⁹ itaq; dimidiū sic. 7 dimidiū sic. Rē aūt vadit dicē ꝑmo. i exptis munerū dei. incredibilē q̄dē 7 sine fide: bis xo qui experientiā miracli ei⁹ hūt. credibilē atq; acceptā Nā ꝓterea alexādriā cū gaudio reuersa. quieuimus in pentapoli. 7 asportauit nauclerus de illo stāno vt venūdaret illud. habebat itaq; illic antiquū sotiū in negocijs petētē ex eodē stāno. Dat ei in sacco qnq; ginta libras. At ille volēs ꝓbare spēm si bona esset. soluit illud in igne. 7 inuenit argentū ꝑmū. Putauit q; se esse temptatū. 7 retulit ei saccū dicēs. Deus indulgeat tibi. Nunquid inueniſti me ūpostorem. i. ini quū erga te: q; argentū ꝓ stanno dedisti mihi. Expauescēs xo de ꝑmone illo nauclerus dicit. Crede. ego ꝓ stanno illud habeo. Si xo ille q̄ fecit ɔ aqua vinū ipe ꝓ oōnes pīarche fecit ex stanno argētuz nihil mirū. Et vt satis fiat. veni ad nauim: 7 videbis cetera istius metalli socia: quod accepisti. Ascēdentes itaq; inuenerūt stannū argentū optimū factū et nō est ꝑegrinū miraculū. o philo xpi. Qui em̄ qnq; panes multiplicauit. 7 rursus aquā egipti trāsmutauit in sanguinē. 7 virgaz in serpentē trāsmutauit. et transtulit flamā in rozē in multis sanctis facili⁹. et ꝫ tsm glorioſū miraculū opatus ē: q̄ten⁹ 7 famulū suum ditaret. 7 nauclero misericordiaz suā prestaret.

De diuite q̄ in paupertatē ceciderat.

Escēdēte sanctissimo isto viro aliqñ in eccl'iam dñico die: accessit ad eū hō. q̄ multas possederat facultates. 7 fures ingressi domū eius despoliauerunt eū vsq; ad stramentū: 7 cū multa questio esset facta. 7 nō inuenisset q̄ hec ꝓpetrauerāt: ꝓpulsus ē multa nimis pauptate. dēpcari cū magna reuentia sctissimū illū pīarchā dicēs ei 7 calamitatē suā. Miser⁹ g̃ illi⁹ mlt̄ū. fuerat eī ex clarissimis 7 magnis pīcipibꝫ: dicit ad aurē illi⁹ cui aurū creditū erat. vt darz ei qndecim libras auri. Cū aūt bas datur⁹ abiret. appḧendit ꝓsiliū logothete. i. rōnatoris 7 yconomi. 7 ex dyabolica opatōe inuidētes: nō dederūt ei nisi q̄nq; libras. Cū g̃ reuertēt de collecta. isdē honorabilissimus archiepus dat ei ī scriptis. mulier vidua hns vnicū filiū noticiā xenij qnq; centenariox auri. Luz aūt suscepisset 7 honorabile secretū dimisissz: ꝓuocauit dispensatores: 7 dixit eis. Quot libras dedistis illi. q̄ ad me accessit. Qui dixer̄t. Dñe vt iussit sacratissima sctitas vīa: q̄ndecī libras. Cū aūt ꝓgnouisset ꝑ inhabitātē ī se gr̄az. illos eē mētitos adducit eū q̄ accepat. 7 interrogauit eū q̄d accepisset. Illo xo dicente qnq; libras ꝓferēs de honorāda manu sua ille sanctus. pictaciū qd̄ sibi tradituz fuerat: dixit eis. A vobis exquirat de⁹ 7 illa alia decez cētenaria: qm̄ si dedissetis qndecī libras vt dixit hūilitas mea: q̄ attulit q̄nq; cētēaria. q̄ndecī daret. Et vt certos vos faciā: mittēs adducā q̄ has attulit. Et mittēs duos venerabiles viros vt accersirent reuerēdā feiam: q̄ī baptisterio pictaciū ei porrexerat. cui 7 indicaret dicēs. Bñ dictōez quā de⁹ mihi offenderā misit in cor tuū. ferēs tecū. veni ad hūilitatē meam. Que cursim surgens appḧendit vestigia scti viri vna cū q̄ntitate auri. Luz g̃ suscepisset ille pīarcha oblatōnem. 7 orasset sup eā. 7 sup filiuz ei⁹ sufficient': dixit. Obsecro te nonna. hec tm̄ voluisti dare xpo. an aliud aliquid. Cum aūt sensisset deferū illud qd̄ fecerat cog̃ uisse: tremore ꝓpressa dixit. ꝑ sanctas dñi mei oōnes. 7 sctm̄ meū mēnam. xv. centenaria scripseram in pictacio. 7 añ vnā horā cū starē in smaxi. vt darez ꝫ tibi dño meo: dissoluens illud imporrtune legi. Ego em̄ indigna ancilla tua scripsi hoc ꝓpria manu: 7 ūue ni decē deleta a seipo. Tūc stupefacta intra memetipam: dixi. vtiq; nō ē volūtas dei: vt dem̄ nisi q̄nq;. Dimittēte aūt pīarcha reuerēdā illaz feiaz: cecidit ad pedes eius dispēsatores: q̄ trāsgressi sūt volūtatē ei⁹. petētes indulgentiā. 7 affirmātes nihil tale se vlterius acturos esse.

De Niceta patricio: 7 de lagūculis auro plenis.

Fuēs Niceta patricius hui⁹ viri xtutibꝫ pleni magnimitatē. 7 sine ꝓcitate manu expēsā: 7 tanq; ex fonte iugit' oībꝫ prestantem. instinctu quorūdaz dyabolū imitantiū. subit ad sanctū: dicit ei. Regnū artat' 7 pecunie eget iam: q; sine ꝓcitate erogant' q̄ deferūt' tibi pecunie. da eas imperio da eas in publicū saccellū. Ille xo de ꝫ q̄ dictū fuerat impturbat⁹ manens: dicit ad eū. Nō iustum est dñe. vt arbitror patrici: ea que supcelesti regi oblata sunt: terrestri dare. Si xo 7 oīno tale aliquid iudicasti: crede humilis iobes ex eis nimiū nō dabit tibi: ꝫ ecce sub humili lectulo meo est apotheca xpi. vt volueris: fac. Surgens itaq; statim patrici⁹. vocat de suis hoībꝫ qui portare deberēt: 7 imponit sup eos pecunias totas sub lecto inuētas. nō relinquēs ex eis nisi vnum centenariū. Et cū descēderēt qui portabāt hmōi pecuniā. ascēdebāt q̄dā alij portātes pusillas lagūculas: hntes pecunias missas pīarche de africa super scriptas alias quidē mel optim. alias xo mel sine fumo. Cū g̃ descēdēs patrici⁹ legēt supscriptōes lagenaz: insinuat patriarche vt sibi mittēt de tli melle. q̄ ad opus suum vteret'. Nouerat enim eum mali esse immemorem. Ascendente igitur qui lagunculas habebat creditas. 7 responsa reddente 7 indicante pecunias esse ꝓ melle in vasis: statim vere mitis pastor misit ei vnam lagunculam superscriptā mel optimum: faciens ei. 7 Dictacium continens ita. Dominus qui dixit non te deseram neq; derelinquam. sine mendacio est. 7 deus verus: idcirco deū qui omnibus escam 7 vitam prebet. homo corruptibilis cō stringere non potest. vale. Precepit autem abeuntibus 7 portantibus lagunculam. vt dicerent ei. vt ante se faceret eam aperiri. 7 dicerent ei. q̄ omēs quas viderat deferri lagunculas: pecunijs essent ꝓ melle replete. Contigit xo sedente eo ad mensam: nunciauerunt eos qui lagunculas portabant. 7 Dictacium patriarche. Ascendentibus itaq; eis. cum vidisset vnam tm̄ lagunculaz: dixit ei Patricius. Dicite ei. Credo domine magnam iracundiam aduersum me retinens: nam vnam solam non mitteres mihi. Tradito aūt pictacio eo dē. 7 bullā dissoluēntibꝫ et euacuātibꝫ corā oībꝫ pecūiā a g̃uit. 7 filiqs lagūculas

quas vidit similiter plenas esse. Cuz ergo legisset. q̄ hō corruptibilis deū pstringē nō posset: ꝓpunct⁹ de sermone dixit. Et viuit dñs. neq; niceta pstriget eū Homo etem̄ z ipe peccator z corruptibil' ē. Et relī quēs mox prādiū. z sumēs secū quotq̄t pecūias ab honorādo pre abstulerat: z lagūculam q̄ ab eo trās missa fuerat. z de suo centenaria tria appēdit honorāda vestigia. nullo in obsequiū ꝓpriū sumpto: ꝫ in humilitate multa ascendēs. rogabat eum q̄si alijs accusantib⁹: modo indulgentiā a deo exposcēt. satisfaciēs ei: q̄ etsi penitentiā ei daret. ꝓmpte hāc suscipet z custodiret. Admirās archiepus velocē viri ꝓuersionē: nihil de cōmisso ꝓquestus est: sed magis ꝓsolabat' eum verbis ꝓsolatorijs. Talis autē ābor ꝓfirmata ē extūc a deo caritas. vt compater iam dicti fieret patricij.

¶ De sterilitate ciborum. z de eo qui dyaconatum petijt.

QVi Abrahā i hoc q̄ expediebat temptauit. vt e⁹ fidē soli deo cognitā vniuersus mūdus imitet' discens: tēptauit z memorabilē istū iobez. Mod⁹ aūt illius tēptatōnis: forma vtilitatis scīs e⁹ eccl'ijs extitit. Est aūt forma hec. Inestimabili m'titudine fugientū a psis. sic ia dictū ē: z aduemēte alexādriam. z sterilitate m'ta ciborꝫ facta: eo q̄ nō subiret fluui⁹ nilus ꝑm ꝓsuetudinē. z auro cūcto erogato q̄ possederat priarcha: misit z mutuo accepit a m'tis philosophis circa decē cētenaria. Et bis iterū ꝓsumptꝫ z adhuc fame manēte. z decē deo mutuū dare ei nullo volēte: ꝫ oīb⁹ ptinaciā famis timētib⁹. z necessitate ꝓpresso priarcha eoꝝ q̄ ab eo alebāt'. z i m'ta cura z ozone bō pseuerāte. sensit quidā ciuitatis habitator eā que circūdederat sanctissimū illū ariditatē. z oīmodā egestatē: bigamus exñs. desiderat dyaconus scē ecclie fieri. z per necessitatē q̄ sanctū vndiq; circūdederat. volebat suadē ei. vt eū ꝓsecraret: fecit ei depcationē ꝓtinētē ita. In facie quippe ei nō audebat tale aliquid dicē. Sctissimo z ter bō patri patꝝ iobi vicario xp̄i. depcatō z postulatō a cosma indigno ꝥuo sernoꝝ sanctitatis vre. Ediscēs sctissime dñe q̄ obtinet honorādū caput tuū. ꝑm pmissionē di. imo p pcīs nr̄is escaꝝ penuriā: ñ iustū existimaui ꝥu⁹ tu⁹. i rfectōez ꝓuersari dño meo. i subtilitate. i. tenuitate z pauptate manēte. Sūt igī idigno ꝥuo tuo frumti ducētamilia modioꝝ. z auri libre cētū octogīta: q̄s rogo dari xp̄o p te dñz meū. tm̄ ego idign⁹ i misterio tui dyaconat⁹ frui merear. vt p talē cū te dño scī altarꝫ mīstratōez emūder a pcoꝝ meoꝝ luxuria. Dī ei vere di pdicator p scēm apl'm. qm̄ ex necessitate z legis trāslatō fit. hec suscipiēs diuinit⁹ sapiēs z virū aduocās: ait ad eū. Tu es q̄ preces nob p notariū tuū z filiū misisti. Quo dicēte. et dñe. misit oēs foras bēus. z misericordissim⁹ nolens corā oīb⁹ hūc ꝓfundē: z cepit dicē ad eū. Oblatō q̄dem tua valde iusta z tpi necessaria: ꝫ mackosa. z nosti q̄ō i lege. ouis sine pua siue mag̃. nisi imaculata esset nō i sacrificiū offerebat': z ideo ad sacrificiū cayn nō respexit de⁹. Qm̄ ꝥo dixisti frat'. q̄ ex necessitate z legis translatio fiat: de lege veteri hoc dic apls. nā quō ait fr̄ dñi iacob. q̄ quicūq; obseruauerit totam legē. offēdat aūt in vno: fact⁹ ē oīm re⁹. De fratrib⁹ ꝥo meis egenis. z de sancta eccl'ia. de⁹ q̄ eos nutriuit anteq; ego z tu nasceremur. z ipse nūc nutriet eos tm̄ si sermones ei⁹ illesos custodierimus. Ille ei q̄ tunc quinq; panes m'tiplicauit. pē z decē borrei mei modijs bndicē. Quapropter illud dico ad te fili. q̄ō in actib⁹ apl'oꝝ dictū ē: nō ē tibi portō neq; bē ditas i hac pte. Cūq; hūc tristē z sine effectu dimisisset. nūciat' ei duas eccl'ie magnaꝝ nauiū ad terrā esse submissas: q̄s miserat in siciliaz ꝓpter frumentū Hoc autē audiens ille beat⁹. cadēs i t'rā grās egit. oīpotēti do dicēs. Gīas r̄fero tibi dñe: quō nō pmisisti ꝥuo tuo. pecunijs vendē gratiā tuā. Vere inq̄rentes te dñe. z scē ecclie tue regulas custodiētes: nō deficient oīni bono.

¶ De duob⁹ clericis in culpā cadētib⁹.

QVibusdā duobus clericis in culpā cadētib⁹. ꝫ ē manū i alt'utrū injicientib⁹: hos excōmunicauit canonice. ꝓ aliq̄t dies. Hoꝝ q̄dē vn⁹ libenter suscepit increpatōez z ꝓgnouit culpā suā. alter ꝥo maliciosus existens. gaudēs p̄ceptū suscepit. Occasionē ei q̄rebat miser. ne ingrederet' eccl'iā. sed lniaz habēt pseuerādi in nephādis actib⁹ suis. Irascebat' aūt ꝰ scēm priarchā z q̄ntū i se erat mīabat' ei nocē. Quidaz ꝥo dicebāt. z ipm esse q̄ ꝓdiderat pecunias eccl'ie. ad patriciū nicetā: q̄s z rapuit manu vt pscriptū ē. Nūciatū ē igī ei. q̄ ille mali memor malicia reseruaret z nō rectā erga bēm hūc volūtatē hzet. Ille aūt vere pastor. memor dicti illi⁹. qs infirmatur. z ego nō infirmor. z iterū. vos q̄ potestis infirmitates ipotētiū portare: voluit hūc accersire z decent' admonē. z solue ē ab excoīcatōe. videbat ei lupū cōnātē rape ouē. Dispēsatōe ꝥo di actū ē. vt i notescere t oīb⁹. priarche imemor mali anim⁹. oblit⁹ ē accersire eū: z solue ab excōmūicatōe. Cū g̃ ad scēm dñicū die pueīsset. z scō altari astitisset vt icruētū. i. impollutū sacrificiū offerret. iā dyacono generalē ozonē pene ꝓsūmāte. scēm velū exaltaturo. i mētē malicie immemoris veit. z statī diuini p̄cepti recordans asserētis: si offers mun⁹ tuū ad altare. z ibi recordat⁹ fueris q: fr̄ tu⁹ hz aliq̄d adūsū te: relinque ibi mun⁹ tuū ꝛc. intimat dyacono faciēti ozoez quā dyacon⁹ solit⁹ facē erat. vt reincipet a capite. z si impleret' iterū recapitularet. vsq; dū pueniat ei⁹ sctificatō. Finxit ei se tanq; si eū vētris necessitas cōpulsasset. Et veniēs i honorabile ciuiliarchiū. i. secretariū principale misit statī fere vigīti ebdomadarios. querētes iā dictū malimodi clericū. Intentō em̄ pastoris hec erat: vt educeret de ore leonis ouē. Deus ꝥo q̄ volūtatē timētiū se fac̄ fec̄ p manib⁹ inueniri mox clericum. Et veniente eo. z veritate testimoniū phibēte prior priarcha genu flexit dicēs. Indulge mihi fr̄. Verit⁹ g̃ illi⁹ honorabile pōtificiū. z eoꝝ q̄ aderāt pntiaz: magis ꝥo timēs iudiciū dei z horrēs ne forte ignis ꝺ celo ea dē hora ꝓsumēt eū: videtē honorā dā illā caciē humo iacētē. genu flexit z ipe: petēs venia z miaz. et dicēte priarcha. de⁹ nob oīb⁹ idulgeat surrexit z igīsti sc'ā bo eccīā. z tc cū m'to gaudio z le

ticia astitit altari. cū mūda ꝓscia volēs dicē deo: dimitte nob debita nostra. sic ⁊ nos dimittim⁹ debitoribꝫ nr̄is. Jta ait sana extūc ⁊ ꝓpūcta mente. fact⁹ est lector ille: vt p̄sbiteri ꝓsecratōne potiri mereret.

De litigio qđ habuit cū patricio.

DEiferi quidā sācto rū patrū: dixerūt. Angelor ē nullatenus litigare: ꝫ ī oīmoda ⁊ ꝑpetua pace ꝓsistē hominū ꝯo ē alt̄cari. ⁊ statī recōciliari: demonū aūt ē litigare ⁊ totā diē trāsire in recōciliatos. Hoc ꝑterea p̄fati sum⁹ amatores xp̄i: ꝑt̄ p̄tem narratōem Placuit alio tpe huic nobili. vna cū memorato nicetā patricio: de quadā publica re alt̄cari. Modus aūt litigij erat talis. necessariū ē ei dicē cū sit aīe vtil'. Patricius qdē disponere volebat fori ꝑt̄ lucra publica p̄tiarcha aūt id nō patiebat: pauper ī hoc ꝑcuras salutē. Mltū ergo corā secretario ꝓtendētes. ⁊ īflexibiles manētes: r̄cesserūt ābo ābinuicē irati. ⁊ inrecōciliati. Erat aūt hora ꝗnta. Et qđē patriarche erat refragatō ⁊ amaritudo ꝑ mandato dei: patricij aūt ꝑter pecuniaria lucra erat. Tamen ait ille iust⁹ neqꝫ ꝑ rōnabili neqꝫ ꝑ irrōnabili occasione dꝫ hō ira sci. Aduenīente ḡ hora vndecima. mādat ꝑ archip̄sbiterū vna cū clero p̄tiarcha patricio: ꝫ dignū memoria ꝯbū. Dñe sol ad occasuꝫ ē. Cū aūt hoc ꝯbū ille audisset. nō tolerās cordis sui ardorē: ꝫ tāqꝫ diuino igne inflamatus scti sermōe ꝓpūct⁹ ē. infectusqꝫ lacrimis statī tot⁹ fact⁹ ē. ⁊ surgens veīt ad beatū hūc. Quē cū vidisset ait. Bñuenisti fili⁹ eccl'ie. obediēs voci ei⁹. Mittētibꝫ igit̄ ambobꝫ metanoeā. id ē peītudinē siue recognitōnē ⁊ amplexātibꝫ alterutrū sederūt. ⁊ aperiēs os suū patriarcha dixit. Crede mihi dñe. nisi qr vidi te valde tribulatū de hoc iā non pigritarer ego venire ad claritatē tuā. Etem̄ dñs ⁊ de⁹ nr̄ ipe circuibat ciuitates ⁊ castella ⁊ domos. visitādo hoīes. Oīb⁹ aūt hūilitate summi sacerdotis edificatis ⁊ admiratōne plenis: rndit ad eū patric⁹ Crede p̄. qr vlteri⁹ nō capiēt aures mee eor ꝯba. q litigiosas mihi suggerūt res. tūc sapiēs doctor dixit ei. Crede fili ⁊ fr: si oīb⁹ his voluerim⁹ credē multor pcor erim⁹ dñi maxie ī tpe ꝫ qñ facti sūt multi hoīm inuicē odiētes. Mltotiēs eī ⁊ mihi suadere tē ptauerūt hi q̄ suggerebāt mihi dispositōes rer: ⁊ cū facerē sepe finē. vt seduct⁹ fuerā. postmodū alij qđā suggebāt mihi: qđ fuer̄ decept⁹ ī capitulo. Cū ḡ secūdo ⁊ tercō ꝫ fuissem ꝓpessus: dedi terminū mihimetipi. absqꝫ vtroꝝqꝫ pte: ne darē diffinitionē alio in capitulo. Qr si q̄ suggebāt mihi mētirēt. ipi penaꝫ soluēnt. quā accusat⁹ ferret: si ꝯ eū calūnia veraciter fuisset iniecta. Et ex eadē die imꝓuide suggerē mihi. ꝯ aliquē oīno aliq̄d. null⁹ iā ausū hz. qđ deposco ⁊ moneo magnū decorē tuū fili sil'r facē. Sepe em̄ ⁊ cedes iniustas faciūt. q̄ sublimitatē creditā hūt. si fuerīt ꝯbis suasorijs ꝓmoti: ⁊ si sine cruciatu recidērūt q̄ ad eos veniūt capitula. Et p̄ici⁹ tāqꝫ a do iustus pact⁹ ē e⁹ mādatū se custodire oī tpe illesum.

De Gregorio nepote suo.

IBte memorabilis hebat quēdā nepotē noīe Gregorium.

Una itaqꝫ die ⁊. faciēs iste cū qđā ciuitatis tabnario rixā: ꝓuicijs ab eo seuere affect⁹ ē. q amare volēs nō solū qr publice. verūetiā qr a viliori inhonorat⁹ eēt: maxie ꝯo qr erat nepos p̄tiarche. subijt ad eū ī ꝓclaui. eo ī secreto morāte. flēs vehemēter. Cū autez hūc estuātē ⁊ lacrimātē vidisset mitissim⁹ p̄tiarcha. int'rogat causā detinētis eū anxietatis: scire hāc volēs. Cūqꝫ ille ñ posset ꝑ amaritudine q̄ circūdederat eū exp̄me sermonē: bi q̄ p̄sto fuerūt. qñ eū exhonorari a negociatore ꝓtigerat: cepert recitare archiepiscopo cām. ⁊ qr̄ñ debuerat inquntita sckitas vīa cōtēni: vt ꝑprios suos ac ꝑpīqs a despectis exhonorari patēt hoīb⁹. Jlle aūt ver⁹ medic⁹ volēs ꝓmo veluti emplastro quodā curaē nepotis sui furiam: ⁊ tñ tāqꝫ ferro incisionē ⁊ liberatōez passiōis. ꝑ sapiētissimū os suū hīc afferre: tt'ibꝫ ꝯbis cepit extīguē morbū ⁊ dicē. Et oīno ausus ē aliqs os apire. ⁊ ꝯdicē tibi. Crede fili mi p̄ tuo. qm̄ faciā ī eo hodie rē. vt tota alexādria miret'. Cūqꝫ vidisset eū remediū r̄cepisse. ⁊ tristiciā cūctā ꝓiecisse: putātē vicz. q̄ agēt ꝯ eū q̄ se ꝓtumelijs affecerat. ⁊ facēt eū flagellari ꝑ eū. q̄ sup̄ fore erat ꝓstitutus. ⁊ a varijs pōpis debonestari: dicit ei deosculās pect⁹ ipi⁹ fili mi. si ex ꝯbitate humilitat̄ mee nepos existis. ꝓpara teipm ⁊ flagellari: ⁊ quicia pati ab oī hoīe. Vera em̄ cognatō nō ex sāguine ⁊ carne: ꝫ ex ꝯtute mētis agnoscit'. Cōfestim igit̄ accersiuit eū. q̄ sup̄ caupones erat ꝓstitut⁹. ⁊ ꝑcepit ei ne ab illo caupone accipēt. neqꝫ cōsueta sua neqꝫ publica: neqꝫ pēsionē ergasterij e⁹. Et ipe enīz sctissime eccie erat. Et oēs expauescētes īmobilē longanimitatē e⁹. ītellexer̄t eē ꝫ qđ dixit: qm̄ faciā ī euz rē. vt miret' tō alexādria. vicz. qr ñ solū vicissitudiez ñ rddidit: verūetiā ꝑ vltōe adiutorīū ipēdit.

De Damiano dyacono.

PUnciatum est alīqñ huic bko. q̄ qđā clericor. maliciam īcorde adūsus quēdā r̄seruaret: ⁊ īrecōciliat⁹ ei pmanēt. Jlle ꝯo q̄rebat b⁹ nomē ⁊ ḡdū. Jn crastinuz ḡ die dñico. dicit hūc damianū noīe: dyaconū aūt eē officio. Precipit itaqꝫ archidyacono. vt sibi qñ idē damian⁹ ad eccīaz veīret: dmōstraret. Jgr̄ cū ī crastinū statō dñico die fiēt. veīt idē dyacon⁹ ad statōnē: ⁊ vidēs archidyacon⁹. oñdit eū p̄tiarche. Ob eā ei tm̄mō ꝓtorsiā astabat tc̄ pōtifex scto altari: qđ ꝯo vellz facē nll'i credidit. Cū ḡ veisset dyacon⁹ damian⁹ vt suscipet ab eo sctaz ꝯnionē. ꝫm ꝑriū ḡdū tenuit manū illi⁹ ille scts ⁊ dixit. Vade pus r̄cōciliari fri tuo. ⁊ tc̄ veniēs digne suscipe īmaculata ūneor malicie xp̄i misteria. Reuerit⁹ ḡ corā tāta mltitudie clericor ꝯdicē illi. maxie ī tt'i loco ⁊ ī tt'i horārēda hora spopōdit ꝫ facere. ⁊ tūc ꝯ sctis misterijs dedit ei. Jgit̄ extūc oēs clerici ⁊ layci custodiebant se. nec int' se malicia retinerēt: timētes ne ⁊ ipos ꝓfūdēt. triumpharet. quēadmodū ⁊ illū dyaconū.

De eo q habuerit sciam diuinaz scripturarum.

HAbebat quidā sanctissim⁹ ꝫ vir sciaz diuīarū scripturaruz. nō aūt ī sapia ꝫmōis tāqꝫ ex inani glia: ꝫ p eādē ipaz operū actōez. ⁊ mādator obꝑuatōez. ⁊

in secreto quotidiani ꝓsilij sui.nullus sermo ociosus audiebat'.nisi forte ordinatō rei ciuil' exigēt:sed aut relatōnes sc̄or̄ patrū aut scripturales q̄stiōes .aut dogmata ꝓbleumata.ꝓpter mlt'itudinē nec noiandor̄ hereticor̄.q̄ regionē circūdederat .Si ꝙo alicui aligs detrahere incipiat.hūc p̄iarcha p alteraz sermocinatōnem vt sapiens: ingeniose remouebat. Et si iterū ꝓmanebat.nihil quidez ei dicebat:ꝫ hūc annotans p̄cipiebat ebdomadario.ne sineret vlterius eum intrare cū his qui nunciabant': q̄ten⁹ p eū ceteros temperaret atq; erudiret.

¶ De eo q̄ imperfectū sibi insserit tumulū p̄parari.

DIffinitōem aūt et aliā quā affectauit h̄ sāct⁹. ñ ē postponē Audiēs ei q̄ postq̄ cozonat' ip̄ator .nullus vniuersi senat⁹ 7 astātiū exercituū.antiquū mēoriale ei aliqd nūciat:sed mox hi q̄ dicūt' monumētorū edificatozes.sumāt q̄tuor vl' q̄nq; minutias marmor̄ pusillas.de diuersis coloribꝫ: 7 ingrediant' ad eū 7 dicāt.Dñe q̄li metallo imperiuz tuū iubet fieri monumentū tuū.Insinuātes vicz tibi.q̄ tanq; bō corruptibilis 7 transitor⁹.cuā habeto tue anime:7 pie regnū dispone.Imitat' 7 iste bt̄s veracit' hāc digna laude traditōem.7 p̄cepit sibi monumētū edificari.vbi 7 reliq̄ p̄decessozes ei⁹ patriarche iacebant. imperfectū ꝙo manē.vsq; ad obitū suū.vt impfcto existēte.p celebrē festiuitatē assistēte clero ingrediētes q̄ dicebant' studiosi dicerēt ad eū . Dñe monumentū tuū impfectū ē.p̄cipe g̃ vt ꝓsumet': eo q̄ nescias qua hora fur veniat. Hoc aūt faciebat ille sanct⁹.vt ita fiēt:volēs imitatōez bonā 7 p⁹se futuri relinq̄re p̄iarchis. ¶ De his que hierosolimā misit.

DOmino ob multitudinem peccator̄ nostror̄ ꝑmittēte ꝓpria tēpla que erāt hierosolimis ac pcutiendis a deo persis cremari discēs hic sanctissimus patriarcha.ī multa egestate eē sanctuz 7 modestum p̄riarcham hierosolimor̄.Ad hor̄ reuelatōez 7 redificatōez mittit ei nūmismata mille .7 mille saccos plenos frumento.7 mille legumina:mille libras ferri mille restes siccator̄ piscīū (q̄ menomene dicūt')mille vascula vini.7 mille egyptios oparios mittēs ei plras.Da mihi veniā vere xp̄i opator:nihil dignū tēplis xp̄i mittēti.Uellē eī(crede mihi)si eēt ꝓueniēs 7 ipe eo veīre.7 opari ī domo sc̄e xp̄i resurrectōnis. Uerūtamē illud rogo bonozādū caput tuū.vt nullaten⁹ ꝫ imputes mimo nomī exiguitatis mee: ꝫ potius hoc petas a xp̄o.vt ibi me ꝓscribat. vbi veracit' ꝓscriptio bt̄a ꝓsistit.

¶ De vili ei⁹ strato.7 opertorio p̄cioso.

ARripit ille sāct⁹ et hoc bonū.dico videlicet quo infimo stratu rēcūberet.7 vilib⁹ operimētis in cellula sua vteret'.Quod cū audisset quidā possessor̄ ciuitatis.ascēdēs ad eū 7 videns.q̄ opertorio scisso et laneo tegeret':trāsmisit ei cooptoriū nūmismatū triginta sex.rogās mlt'tū eū vt eo coopiret' ad memoriā mittentis.Ille ꝙo hoc suscipiens.ꝓpter multam vi ri postulationē.coopertus ē hoc vna nocte: p totaz pene noctem dicebat ad semetip̄m vt recitabāt cubicularij eius.Quis dicet q̄ humil' iohānes:habebat em̄ semp ꝙbū istud in ore.pallio trigitasex nummismatū tegat'.7 fratres x̄pi frigore nectent':Quāti sunt modo qui dentib⁹ stridūt p̄ glacie:quāti sunt modo qui phs̄yatū habentes.subtus dimidiuz 7 supra dimidiū.7 nō possunt extendere pedes suos sed dormiunt vt glomus trementes:Quanti in monte dormierūt incenati et sine lucernis.habentes duplī cruciatum tam ex frigore q̄ ex ieiunio:Quanti desiderant saturari de foliis holerum. que proiciuntur de coquina mea:Quanti vellent tingere panem suum in scemate quod proiciunt coci mei:Quanti cupiūt vel odorare vinū qđ funditur in cellario meo: Quanti sunt in ciuitate ista in hora hac pegrini nō habentes vbi hospitent'.7 in foro iacent fortasse.et pluuia madefacti:Quantiputas habēt totū mēsē vl' etiā duos nō gustātes oleū:Quāti sunt q nō habēt alterꝫ vestimētū ī estate 7 alterū ī hyeme.7 ita miseriis affligūt'.Tu ꝙo expectās etiā et'nā iocūditatem assequi.7 vinum bibis.7 pisces immanes devoras.7 in cubiculis demoraris.modo autem cum omnib⁹ malis.7 in cooptorio trigitasex nūmismatuz te calefacis.Ueraciter ita viuens.7 in tali laxatōne cōuersans.nō expectabis illic prepatis gaudijs frui:ꝫ audies vtiq; qđ 7 dives ille audiuit .recepisti bona in vita tua.paupes ꝙo mala:nunc ergo consolant'. tu ꝙo cruciaris.Benedict⁹ de⁹ humilis iobes alia nocte non coopiet' illo.Justum est em̄ 7 bene acceptum deo.vt tegantur centum quadragintaquatuor fratres 7 domini tui q̄ tu infelix. Uenūdabātur ꝙo quatuor recanelle nūmismate vno.Mox g̃ trāsmisit illd in crastinum.vt venundaretur.Et videns is qui obtulerat.emit illud trigintasex nummismatibus:7 rursus obtulit patriarche.Cū ꝙo in crastinū vidisset illud.emit hoc similiter.7 rursus obtulit patriarche.deposcens vt tegeret' ab eo.Cum autē tercio hoc fecisset.dicit ei gratulabūdus ille sanctus:vidimus qs deficiet.ego an tu:Erat em̄ opulentus valde.7 suauiter quasi vindemitabat euz ille sanct⁹ paulatim ab eo multa auferēs:7 dicebat semper q̄ posset aliquis intentōne dandi pauperibus expolia re; diuites.7 ipsum etiam ipocamisum.id est vestimētum qđ subter camisiam est ab eis benigne auferre 7 non peccat:7 maxime si sūt aliqui immisericordes 7 auari.Duo enim lucratur talis.vnum quidem q̄ animas illoz̄ seruat:alterū aut̄ qm̄ 7 ipse ex hoc mercedē nō modicā hz.Attulit aūt 7 ad credulitatez ꝙbi.7 testionīū verax.qđ circa sc̄m epiphaniū 7 iohānē ep̄m hierosolimor̄ factū ē.quo sc̄s epiphanius p artē tulit argētū.p̄iarche vicz iobis eiusdē: et dedit paupib⁹. ¶ De Petro theolenario.

DIgnū 7 ꝙgruū p̄re dicto capitlo:rēbat sel' cozā oīb⁹ iste sāct⁹ dicēs.Hebā igt q̄ndā mūstꝛ ī apoteca mea ī cypro.fidelē valđ.7 ꝙgiez vs̄ ad obitū suū.Hic g̃ narrabat m̄.qz ī africa eēnte me.fcta ē res hmōi.Permanebā em̄ ait cū q̄dam theolenario diuiti vehementer:7 immisericordi. Semel g̃ paupe-

ribꝫ in hyeme sedẽtibꝫ ad solem: seqꝫ calefacientibꝫ. ceperũt singuli domos elemosinatoꝝ ꝯlaudare: et pro eis orare ꝙ singlos eoꝝ. silr. 7 domos elemosinã non facientiũ vituperare. Inter que xpo venit in medium eoꝝ. 7 nomen senioris mei theolenarij. 7 ceperũt singuli interrogare ꝓmũ. Vere tu fr accepisti aliqñ de domo illa bñdictionẽ. Et oĩbꝫ int' rogantibus inuicem. nullꝰ inuẽtus ẽ accepisse aliqñ de domo eiꝰ aliqd. Dicit ꝙ vnus ex eis. qd dabitis mihi. 7 ego accipiã hodie ex eo bñdictionẽ. Et faciẽtibꝫ cũ eo pactum. venit 7 stat foris portã domꝰ: expectãs qñ ad domũ suã reuerteret. Ex dispensatõe dei puenerũt simul. ipse ingrediens portam. 7 aĩal portãs siliginem a mancipio: causa prandij ipsius. Videns igit' egenum. non inueniens lapidẽ ꝙ furoꝝ arripit siliginẽ de ditella: 7 iactauit in faciem eius. Ille xpo suscepit eã. 7 abijt vt satisfaceret confratribꝫ suis: ꝙ ex eisdẽ manibꝫ eius accepisset eam. Itaqꝫ post duos dies egrotauit infirmitate ad mortem idez theolenarius 7 vidit in somnis seipm ratõnem ponentem: 7 suos actus oẽs sup staterã appendere. In vna quidẽ acie congregabant' mauri quidã deformes: altera autez acies. aliorũ quorũdã erat candidatoꝝ 7 terribilium spẽ. Qui nihil inuenientes boni vt 7 ipi appenderẽt. econtra aduersum mala opera que collecta erant a mauris. in acie ipsoꝝ nimis turbabant' 7 tristabant'. 7 mente ꝓsternabant' ad alterutrum: 7 dicebant. Ergo nihil ꝫ habemus: Tũc dicit vnus eoꝝ. vere nihil habemus nisi vnã siliginem. quã dedit añ duos dies xpo: 7 ipam nõ volũtarie. Emittẽtibꝫ eis siliginez: equalitas facta est. Tũc dicunt theolenario: bi q apparuerant ei candidati. Vade 7 auge ad siliginem hãc. Nã xpo mauri isti te apprehẽdẽt. ¶ Euigilans ergo: agnouit que visa sunt ab eo. nõ esse mẽdacia sed vera. Oĩa xpo q̃ a iuuentute sua ꝓmiserat 7 quoꝝ ipe erat oblitꝰ. videbat ethiopes illos ꝓgregare 7 deportare ad librã 7 dicebat. Ue ve si vna siligo quã iactaui ꝙ furorẽ ita ꝓfuit: a quãtis malis se liberat. q dat in simplicitate sua bona indigentibus. Et deinceps ita modestus 7 prudẽs atqꝫ summꝰ elemosinatoꝝ factus est vt etiam corpori ꝓprio ñ parceret. Cõtigit xpo aliqñ ꝑm ꝓsuetudinem ꝓcedẽ eũ diluculo ad theoloniũ. 7 obuiat ei nauta. q̃ a naufragio nudus vt nat' ẽ euaserat: 7 cecidit añ eũ rogans vt ꝓtectionẽ apud eũ impetraret. Ille ergo putans q egenꝰ esset. expoliauit se esophoziũ suũ qd illi melius erat. 7 dat ei: rogauitqꝫ eũ. vt ꝫ ipe vestiret'. pergens xpo ille erubescẽs vestiri ꝫ: dedit illd vẽditori vt venũdaret'. Et cũ rcedẽt theolonarius vidit hoc suspẽsũ. 7 tristatꝰ ẽ vehemẽter: 7 ascẽdẽs domũ suã nihil passus ẽ gustare. ꝫ claudens ostiũ ꝓclaui sui. sedebat plorãs: 7 cogitans qr nõ fui dignꝰ vt mei memoriã haberet egenꝰ. Cũ ꝙ anxiaretur obdormiuit: 7 ecce vidit quẽdã speciosũ tanqꝫ solẽ. ferentem crucem super caput suũ: 7 esophoziũ qd dederat naute. assistẽtẽ sibi 7 dicentẽ. Quid ploras dñe ℣Petre: ℟Hoc eñ erat ei nomẽ. Ille xpo dixit vt ad deum disputans. Quia dñe ex quibꝫ largiris nobis damus alicui: 7 in turpe lucrũ xpũm accipientes. Tũc dicit ei Cognoscis ꝫ. Et oñdit ei. qr deinꝰ vestitꝰ esset eius esophozio. Dicit ei. Ecce ego illo vestior: ex q̃ dedisti mihi hoc: 7 gras ago volũtati tue bone. qm̃ frigore affligebar. 7 coopuisti me. Ad se ꝙ reuersꝰ admiratꝰ ẽ: 7 cepit bẽficare egenos 7 dicẽ. Vinit dñs. si in opes xpi meꝰ sunt: non moriar 7 fiaz tanqꝫ vnus ex eis. Accersito xpo notario suo. quẽ 7 emerat: dicit ei. Secretũ volo credẽ tibi. 7 crede si ꝓpalueris me barbaris vendã te: aut si non audieris me. Dat xpo ei decẽ libras auri. 7 dicit ei. vade 7 eme tibi negociũ 7 sume me 7 duc in sanctam ciuitatẽ. 7 vende me cuilibet xpiano: 7 ꝑciũ da pauperibꝫ. Notario aũt recusãti: dicit ei iterũ. Qm̃ si me nõ vẽdideris. ego vẽdã te barbaris: vt ꝑdixi tibi. Obediuit ꝙ ei notariꝰ 7 puenientibꝫ eis ad scꝫ loca. inuenit idẽ notarius amicũ suũ carũ. fabꝝ argentariũ: qui damna inciderat. Ad locutõem xpo venientibꝫ ambobꝫ: dicit ei notarius. Audi me zoile. 7 eme seruũ vnũ. qr habeo bonũ: vt dicat homo ꝙ patriciꝰ sit. Et audiens argentarius qd seruũ haberet. admiratus ẽ: 7 dicit ei. Crede mihi. qr nõ possideo vñ illũ emẽ possim. Dicit ei rursũ notarius. Accipe mutuũ 7 eme eũ. multũ ei ẽ bonus 7 bñdicz tibi de ꝓ eũ. Acqeuit ꝙ ei. 7 emit eũ sordibꝫ vestibꝫ indutũ: ĩ nũmismatibꝫ trigĩta. Relinquẽs aũt eũ notariꝰ abijt ꝓ stantinopolim: satisfaciẽs ꝙ nulli hoc manifestaret. 7 ꝙ de ꝑcio neqnaqꝫ sibi retinẽdo aliquid defraudaret: ꝫ hoc totũ pauperibꝫ daret. Ergo aliqñ idẽ petrus cognabat dño suo. aliqñ aũt lauabat pãnos eius: nũqꝫ aliqñ ĩ qlibz horꝝ assuetus. Aflixit aũt seipm. 7 ieiunio mkto. Cũ xpo vidisset se bñdici dñs eiꝰ sup omẽz benedictõem: dicit ei vere cundatus enormẽ eiꝰ xpute 7 hũilitatẽ. Volo hũil' petre liberare te: 7 vt sis de reliq̃ fr meꝰ. Ille xpo noluit. Viderat eñ eũ frequẽter ꝓuicia ꝓferre: 7 percuti a ꝓseruis suis. Habebãt aũt eũ tãqꝫ amentem ita vt 7 nomen ei imponerẽt amẽtis. Quotiẽscunqꝫ ꝙ tribulabãt eũ ꝓpui sui 7 dormiebat in tribulatõne apparebat ei q in affrica illi apparuerat: vestitꝰ esophozio eius. tenens 7 illa trigĩta nũmismata ĩ manu dicens ei. Noli mestus eẽ frater petre. ego suscepi 7 preciũ tui: ꝫ sustẽta vsqꝫ duz cognoscaris. ℣Dꝰ aliqꝺ xpo tps. venerũt a patria eius quidã argẽti vẽditores. vt orarent ad loca sancta: 7 inuitauit eos ad prã diũ dñs dñi petri: 7 cum ministraret statiz ille ꝓgnouit eos. Ipi autem dum prandẽrẽt. ceperunt affigurare eum. 7 inuicem ad aures dicere. Qz similat puer iste domio petro theoloneario. Ille xpo occultabat quantũ poterat vultum suum. Iterum ergo comedentibꝫ eis. ceperunt dicere ad eũ qui eos inuitauerat. Vere putamus res tibi magna euenit domie zo ile: etenim nisi erramus publicam personam in ministerio tuo habes. Neqꝫ sciebant certius. quia erat ꝺ coquina 7 de ieiunio commutatus vultus eius. Diu igitur ꝓsiderantibꝫ eum. dicit vnus ex eis. Vere dominus petrus theoloneariꝰ est. 7 surgã tenebo eũ. Valde eñ impator audiens tristatur de eo: qr dudum nõ ꝓparuit. Foris itaqꝫ stãs audiuit hec. 7 ponens catinũ a se non est ingressus: sed recto cursu cucurrit ad portam. Erat itaqꝫ ei qui eum tunc habebat. ostiarius mutus 7 surdus a natiuitate: qui per nurum tm̃ aperiebat 7 claudebat. festinans ꝙ seruus dei exire: dicit surdo 7 muto. Tibi dico in nomine ꝯhusti. Ille xpo audiuit statim 7 dixit. Etiaz dñe.

Iterum ihs ille ait aperi. Rñdit surd⁹ z mut⁹ scdo. Ego domĩe. Statim ergo surrexit: z aperuit ei. Et exeunte eo. subijt ostiarius z clamauit coram omnibus gaudens z exultans. quia audiuit z locutus est dñe domine dñe. Porro omnibus qui in eadem domo erant pterritis. quoniam audiebant eum loquẽtem. Iterum dicit ille quondam mutus. Ille qui cogitabat exijt currens: ꝫ videte ne forte fuga lapsꝰ sit. magnus enim seruus dei est. Quando discedebat: dixit mihi. Tibi dico in nomine domini. z mox vidi de ore eius exeuntem flamam. z tangentem aures meas. z statim audiui z locutus sum. Et exiliẽtes z sequentes eum cuncti: vlterius nõ viderunt eũ Tunc penitentiam omnes agebant qui in domo illa erant. z ipe dominus eius qui petrum emerat qz in tali exhonorantia habuissent euz z maxime bi q̃ vocabant eum amentẽ. Hec sunt beatissimi a deo honorati iobis pziarche narratões. Non solũ enĩ de vita sua ptentus erat. volentez pficere edificare: verũetiam de deo acceptis z veraciby relationibus suis. z dicebat sp hec audientiby. Si ppio sanguini nõ pepcerunt quidam hominum: ꝫ hunc dederẽt in manus fratrum. ĩmo xpi: qũo putas nos cuz alacritate z humilitate debemus de facultatibus nris dare xpo z egenis atqz paupibus. vt recompensatõnez recipiamus a iusto. z mercedũ redditore deo. in illa timenda z horrenda retributionis die. Qui nunc seminat pce: pce z metet. z qui seminat ĩ benedictioniby. i. large z magnanimiter: multiplicit z metet. hoc est: bona illa hereditabit. que omnem mentem transcendunt.

De sancto Serapione.

ANnibus ergo rectis moribꝫ iste sanctus adornatus. nec hoc carebat. valde enim diligebat eloq̃ de actibꝫ sanctorum patrum. z eorum qui elemosyne cultores fuerunt. Unde cum vna dierum recitaret de vita sancte serapionis (qui vocabat sindonius) z inueniret eum (vt fertur) amictum suum dedisse egeno: z iterum paululum pcessisse illic z frigus patienti obuiasse. z illi tunicam pbuisse: z qz nudus sedebat tenens sanctum euangelium. z interrogatus a quodam. qs te expoliauit abba: demonstrãs sanctum euangelium: ait iste. Et alio tpe hocipm euãgelium vendidisse. z dedisse elemosynam: z discipulo suo dicente. abba euangelium vbi ẽ: z illo dicente ad eum: crede fili. qui dixit mihi vende q̃ habes z da pauperibus. ipm vendidi z dedi eis: vt ĩ die iudicij habeamus fiduciam abundantiorem ad deũ. z qz alis itez vidua mlier petissz ab eodẽ sctõ serapione elemosynam. qm̃ esuriebant filij eius. z non habentẽ eum aliq̃d omnino. tradidit se ei vt venderet eum ad minos grecos. quos z xpianos fecit in paucis diebus: hec legens sanctus de sancto serapione dicit ad eos. Ue vo philo xpi quid ꝓdest homini colloquenti de actionibꝫ sanctorum patrꝫ: Credite mihi. qz vsqz hodie putabam. q vel aliq̃d facerẽ datis quas habere possum pecunijs: nesciebam aĩ q z seipos venderẽt. q̃dã ꝓpassiõe supati. Quia accusationem aduersus monachum nõ recipiebat: z de eo quem iussit flagellari.

SEmper quidez honorabat monachicum scema sanctus ꝫ: z colebat z ꝓpatiebatur. vbi maxie aspiciebat monachum corpalibus vtilitatiby angustatum. Habebat aũt z ꝫ sup multos pzecipuũ. qz ac cusationẽ q̃lẽcunqz siue mendacem siue veracẽ. nõ suscipiebat ꝓtra aliquẽ. circumamictum monachico habitu. Semel. n. euenit ex ĩmissione quorũdam criminatorum. ptulisse eũ aliq̃d tale. quodã monacho girante in ciuitate cũ puella vna iuuẽcula z petente elemosynam p dies aliq̃t. quidã q̃ hoc viderãt scãdalizati z existimãtes q mulier eius eẽt: attulerunt pziarche ꝫ eũ q̃relas: dicẽtes. Propt̃ q̃d a deo honorate. derogat talis coangelice monachice vite sce mate. puellã quãdã hñs mulierẽ. Mox ergo dei famulus. putãs. phiberi contra deũ ꝓmissa pcta. tãqz q̃ ad hoc ab eo esset. puectus: pcepit mulierẽ q̃dem flagellis cedi. z separi ab eo. ipm aũ verberari z ĩ carcere secreto recludi. Dũ ergo cũ omĩ celeritate iussio sancti in opus. pcederet. apparuit ei nocte p visum monachus. oñdens ei dorsum suũ putrefactũ: nõ pcẽtes eĩ ceciderant eũ eccie defensores. dicens ei. Ita placet tibi dñe pziarcha: hac vna vice errasti vt hõ. crede mihi: quia de primo est vita z mors. Et hec dicens: discessit ab eo. Mane aũt facto recordatus est ille beatus visionis nocturne: z sedebat sup lectum suum mestus. mittitqz statim z ꝓuocat p cancellarium suũ monachũ de loco ĩ quo erat reclusus: cogitans intra se ille beatus pziarcha si similis eẽt illi. q̃ nocte sibi apparuerat. Cũ ergo venisset cum labore multo. neqz. n. ꝓpter plagas moueri poterat: cũqz vultũ eius vidisset pziarcha. remansit sine voce ĩmotus. nõ valẽs loqui: sola autem manu sua ĩnuit. vt se in lectulo suo locarent. Jn semetipm ihs reuersus z signatus. rogauit monachũ pcinctũ lintheo. vt sine verecundia despoliaret se quatenus videret dorsum eius: si ita eẽt sicut z in somnis viderat. Uix ergo suasus vt id agẽt: despoliauit se. Cuz ihs despoliaretur vt monstraret dorsum suum viro sancto. p admirandũ dei consiliũ solutus ẽ q̃ erat indutus amictus. z cecidit in terrã: z viderunt eũ oẽs eẽ eunuchũ. Sz qz recẽs erat: nulli ꝫ existebat manifestũ. Uidẽtiby ergo eũ omniby z sancto pontifice. z maxie dorsi eius pniciosa verbera. mittẽs mox segregauit illos qui hũc inconsiderate tractauerunt. Uenerabilissimo aũt monacho ꝓplura rõnabat ĩ ignorantia dicẽs se in eũ peccasse: z in deũ vez: z in hoc admonebat eum ille sanctꝰ. Nõ inq̃t o fili. ita sine custodia ĩ ciuitatiby ꝓuersari oꝑtz eos q̃ scto angelico vro indumẽto circũamicti sunt: maxime z feminam circũducere ad scãdalũ alioꝝ videntiũ. Tũc monachus cũ omĩ hũilitate rõnẽ reddebat sancto: dicẽs. Crede dñe: nõ mẽtiar. Baze eraz aĩ paucos dies. z exeũte me de ciuitate vt venirẽ z salutarẽ sanctũ abba cyrũ: obuiauit mihi hec bñ visa puella foris portã vespe incũbẽte. z accurrẽs ad pedes meos rogabat vt mecũ ambularet. Dicebãt. n. se hebreã eẽ. z velle fieri xpianã. z cepit eadẽ enarrare verbis horribilibus vt nõ ꝑmitterem pire eã. Timẽs itaqz

ego iudicium dei sumpsi eam. estimās qđ nō immit teret tēptatōz sathanas spadonib⁹ nesciebā ꝙo q nemī pcat. Igit⁹ veniētib⁹ nob sctissime pr̄ 7 oz̄onē pficiētib⁹ baptizaui eā ad sctm̄ abba cyrū: 7 gyrabā cū ea ī simplici coꝛde. exposcēs modicū sumptū: q̄ten⁹ introducerē eā in monasteriū. Cū ꝟ audisset pr̄iarcha: dixit. Pape q̄t abscōsos ꝟuos hz̄ deus. 7 nescim⁹ nos hūiles. Et enarrabat bis q̄ pst̄o erāt visionē quā viderat nocte de eo: 7 ptulit pr̄iarcha cētū nūmismata de manu dat⁹ ei. Dei aūt amicus ille vere monach⁹ ñ ē passus aliq̄d accipe ex eis. dignū mēoꝛia verbū ad pr̄iarchā locut⁹ ē dicēs. Ego ꝟ nō postulo dñe. Monach⁹. n. si fidē hz̄: hoꝛ ñ indiget. Si aūt hoꝛ eget fidē ñ hz̄. Qđ maxīe ap̄li⁹ satisfecit oīb⁹ q̄ audierāt. q ꝟuus dei iste monach⁹ erāt. Genuflexit igr̄ pr̄iarche. 7 exīt ī pace. Extunc igr̄ plus honoꝛabat 7 hospicio recipiebat mōchos. 7 bonos estimatos 7 malos: 7 edificabat moxreno dochiū seoꝛsuz. 7 appellauit ꝟ receptaculū oīm monachoꝛ. ¶ De ꝟ q exiebat ad moꝛtuoꝛ obseq̄a 7 q̄ moꝛiturī pssidebat: de eo erāt q̄ ī pssidam captiuus ductus est.

De mortalitate aliquā do ciuitatē pphētēte: ibat 7 ipe sanct⁹ vt vidēt funeꝛ obseq̄a. valđ. n. dicebat ꝟ eē pficuū 7 sepulcroꝛ pssideratōz. Multotiēs ꝙo assidebat 7 his qui moꝛituri. vexatōz ī exitu aīe patiebāt 7 ipe eorum oculos pp̄ꝛis manib⁹ claudebat memoꝛiam hr̄e ex ꝟ sempit⁹ nam volēs. 7 curā pp̄ij exit⁹ pcipiebat aūt 7 collectōes p defunct⁹ ī pīgē. 7 sine dubio pficē. etenī dicebat. q̄ aū paucū tps captiuus duct⁹ ē ad pssas q̄dā. 7 descēdēs ī pssidā retrus⁹ ē in carcē. q̄ appellabat⁹ letbe: ꝟ ē obliuio. q̄dā fugiētes g̃ illic. veniētesq̄ ī cypꝛū. 7 int⁹rogati a pentib⁹ illi⁹. si forte vidissent eū: rndētes dixer̄t eis. q̄ nos p pꝛ̄ꝛis maīb⁹ sepeliuim⁹ eū. Nō aūt erat iste ꝺ̄ q̄ int⁹rogabāt eos: ꝟ ali⁹ indissimiliť eū simulās. Dixer̄t ꝙo eis: 7 mēsez. 7 diē obitus sui. Illi ꝙo tāq̄ p moꝛtuo faciebāt ei tres collectas: p singl⁹os ānos. P⁹ q̄tuoꝛ itaq̄ ānos veīt ī cypꝛū: fuga lapsꝰ a pꝛ̄is. dixer̄t g̃ ei sni. Vere fr̄ nos audiuim⁹ q ꝓ moꝛtu⁹ eēs: 7 mēoꝛiaz tui faciebā⁹ ter ī āno. Cū ꝙo audissz. q ī āno ter faceret p eo mēoꝛiā: int⁹rogat eos ī q̄ mēse ꝟ celebꝛarēt. Et illis dicētib⁹. sctis theophanīs. 7 dñica scta atz scta pēthecoste: dixit ille. q̄ trib⁹ istis tpib⁹ āni veīebat q̄dē cādidat⁹ vt sol. 7 dissoluebat me a vinculis ferreis. 7 a custodia: 7 mouebat vābulādo tota die. 7 nemo recognoscebat me: 7 in crastinum inueniebar vincula ferrea poꝛtās. Dicebat igr̄. sanct⁹ eps. q̄ ex ꝟ discim⁹ hr̄e doꝛmiētes q̄tem: q̄ñ p eis collecta facimus. ¶ De eo q̄ rogauit p filio: 7 nauis siue salvatōne.

Quod in actib⁹ apostoloꝛ audiuim⁹ factū: ꝟ frequēt⁹ 7 huic ꝓpatiētissimo accidebat. Videtes. n. mlt⁹ indesinētē ei⁹. 7 iscrutabilē circa egētes ꝓpassiōez mouebant⁹ multotiēs ad vendenda mlta de substātijs suis: 7 ferētes pbebāt dei deuoto mīstro. Vñ 7 q̄dā. veniens vna diez. offerre ei septē libꝛas auri 7 dimidiā satisfaciēs sct̄o. q ñ possideret aliud aliq̄d ī auro. Petebat aūt ab eo cū multis genuflexiōib⁹. vt oꝛaret q̄ten⁹ dñs de⁹ filiū ei⁹ saluaret. Habebat enī vnū solūmodo filiū. q̄i ānoꝛ q̄ndecī. vt reducēt nauī ei⁹ cū bono ab affrica. Illuc. n. abierat. Accipiens igr̄ summ⁹ sacerdos quātitatē auri de manu ei⁹ 7 mirat⁹ ē eū tā eē magnmū ad offerēdā totā quātitatē auri quā possidebat. Oꝛauit q̄dē ei. 7 in facie multū: 7 sic eū dimisit. Cū ꝓpter ei⁹ multā fidē. posuit ꝟb⁹ sctam mēsam ligaturā quātitat⁹ pr̄iarcha in oꝛatoꝛio cubiculi sui: 7 sinaxī fecit statī pfectā sup eā. p illo q̄ hāc obtulerat: satis abūdeq̄ deum rogās. q̄ten⁹ 7 filiū ei⁹ saluaret. 7 nauē cū salute reducēt. ꝑm q fuerat postulat⁹ ab illo. Nec dū ergo triginta trāsactis dieb⁹. defunct⁹ ē fili⁹ hom̄is illi⁹ q̄ ob tulerat septē libꝛas 7 dimidiā pr̄iarche: 7 ī k̄cia die moꝛtis pueri. recepit 7 nauī suā ab affrica: ī q̄ erat 7 fr̄ german⁹ eius dē viri creditoꝛ. Et veīens iuꝛ foꝛuz naufragiū ptulit 7 pdidit totū q̄ erat plena: 7 nō sē saluate nisi aīe 7 vna scapha vacua. Cū g̃ 7 hūc casum didicisz euenisse sibi. dñs nauis 7 pr̄ pueri. ꝑm ꝙbū ꝓphete paulomin⁹ habitauit ī iferno aīa eius. Nōdū. n. tribulatione filij sui extīcta: ꝓphēdit eū 7 nauis. Relata sē itaq̄ oīa q̄ acciderāt ei pr̄iarche 7 pene plusq̄ is q̄ ꝟ ppes⁹ fuerat. ī tristicia moꝛabatur: maxīe ꝓpter filiū eius vnicū. Nesciēs g̃ q̄d faceret: rogat misericoꝛdissimū deū. vt ꝓsularet virū im̄esa pietate sua. Cōuocare. n. eum 7 ꝓsolari ī facie scīs erubescebat. verūtamē mādauit ei vt nullaten⁹ desperaret: neq̄ ꝙo sine iusto iudicio deus facit aliq̄d. ꝟ oīa in ꝟ qđ nos ignoꝛam⁹. Ergo vt nō pdat mercedē quā fecit ī septē 7 dimidia libꝛa auri. 7 fidē quā possidebat circa sctm̄ pr̄iarchā: iā ꝙo vt 7 nos ī tēptatiōib⁹ q̄ nob eueniūt q̄ñ aliq̄d boni fecerim⁹ ī perturbati 7 grās referētes ad deū pmaneam⁹: vidit in somnis iam dict⁹ vir philo xp̄c postera nocte quendā quasi ī habitu sanctissimi pr̄iarche dicētē sibi. Vt quid tribularis frat̄. 7 meoꝛe dissolueris. Nonne tu me rogasti vt peterem a deo: vt salu⁹ fieret filius tuus: Ecce saluus factus est. Crede mihi si viueret. pꝛauus 7 īmūdus hō fieret. 7 de naui tua vere nisi deus placaretur p bono qđ fecisti quitati mee sententia erat data. quatenus tota (vt iacet) cū animabus in pfundum pgeret: 7 pderes fratrē tuū. Sed surge 7 gl̄ifica deum. qui dedit tibi eum: 7 saluauit filiū tuū mūdum. de hoc seculo vano. Euigilans itaq̄ vir inuenit coꝛ suum consolatum. 7 vnūsam tristiciam eius ciectā: 7 indutus festimenta sua. venit cursim ad honoꝛabilissimū pr̄iarchā. 7 iactat se ad pedes eius gratias agens deo 7 ei: 7 enarrans visionē quā viderat. Quā audiēs iustissimus dixit gloꝛia tibi benigne 7 misericoꝛs deus: q̄ 7 depcatōz peccatoꝛ exaudis. Iterūq̄ ad hominē dixit. Nequaq̄ o fili grām hanc oꝛationi mee ascribas. ꝟ deo 7 fidei tue: ꝟ enim omnia ista ī petrare valuit. Erat enim valde humiliter sentiēs sanctus. ꝙbis scilicet atq̄ pꝛudentia. ¶ De episcopo amatoꝛe pecunie.

Gergebat aliquā do hic beat⁹ ad visitādos paupes. ī locū q̄ dr̄ cesariū (illic. n. eis fece-

rat quasi tholos quosdã plixos. ligneis tabulis pauimẽto strato ad requiescẽdos eos: z simul cũ storl z raconis p totã hyemẽ) quodã eox eũte secũ epo rum q̃ cũ eo erant. amatore pecunie passibili modo psso. Dixitq; bẽs pñiarcha ad eũ. Ama ac honora frater troile. frẽs xpi: hoc.n. ei erat nomen. Nũciauerat.n. quidã patriarche. q̃ trigĩta libras auri portaret. in ipa hora domestic⁹ eiusdẽ epi troili: vt emeret spẽm argẽti anagliſi. gra mense sue. Episcopus aũt tanq; verit⁹ sermonẽ pñiarche. imo ad horã calefactus: singula dari omnib⁹ fratrib⁹. pcepit ei qui triginta libras illas portabat. Celeriter g̃ hmõi auri quãtitas erogata est. Recedentib⁹ itaq; vtriq; pñiarcha. s. z qui innitã (vt ita dicã) elemosynã fecerat. epo troilo i. ppijs epis velut q̃dam amẽs z anie piculosa. in eũ cogitatõ irruit. ppter pecuniaꝝ dationẽ: horroris z amoris pecunie z crudelitatis z negligentie. genimẽ eũ sequebat: febre exẽ naturã mixta. ppter qđ egrotus inuit⁹ in lectũ cecidit. Ebdomadario g̃ a sanctissimo patriarcha ad eũ veniẽte z ad mẽsam eiusdẽ pñiarche eũ inuitãte recusauit: frigore. n. z febre se vexari p quadã cã dicebat. Igitur cum b̃ audisset pñiarcha. mox agnouit cãm q; ppt exitũ triginta libraꝝ: infirmatus ẽ ille iuitus elynator. Erat.n. vt pdictũ ẽ valde imisericors: z amator pecunie. Non sufferẽs g̃ bẽs se q̃dẽ sup mẽsam reficere. illũ aũt sup lectũ cruciari grauiter: puenit celeriter ad eũ. ille vere sine supbia z dixit ad eũ. hylari vultu: fac caritatẽ fili troile. Estimas q; in veritate dixerim tibi fratrib⁹ huiusc emodi datũ: crede mihi. p iocũ dixi tibi dare. Ego.n. volui pstare eis singla nũmismata ppter sanctam festiuitatẽ: ꝫ q; non habebat distributor meus secũ sufficiẽtẽ quãtitatẽ b⁹ rei gra' mutuã dedisti eam mihi: z ecce attuli tibi illas trigĩta libras. Ut xpo vidit quãtitatẽ eps amator pecunie in honorabili manu sapiẽtis exñtis medici z pastoris: febris quidẽ subito dispebat. frigus etiã recedebat fortitudo q̃z z corpis eius calor ad eũ reuertebaṫ. vt ex b̃ nõ posset latere: hanc eẽ cãz repẽte prehẽdẽtis eũ cõmutationis. Suscipiens xpo auruz ab honorandis manib⁹ pñiarche. z nihil oĩnoꝫdicẽs expectabat ab eo pñiarcha pscriptõez abrenunciatõis mercedis eaꝝ. q̃ date sunt triginta auri libraꝝ. Fecit aũt hoc cũ gaudio troil⁹ eps scribens ppijs maĩb⁹ ita. De⁹: dño meo iohi bẽtissimo pñiarche hui⁹ alexãdrinor magne ciuitatis. da mercedẽ triginta libraꝝ q̃ date sunt tibi: qm̃ ego recepi mea. Hoc scriptũ itaq; sanct⁹ accipiẽs. sumpsit secũ z eũdẽ epm ad prandiũ: vt.n. iam dictũ ẽ. Itaq; sanus factus est. Volens ergo mercedis redditor deus. corripe eũ: simul aũt z ad miseratõz ptribulator z ppassionem erigere. oñdit ei eadẽ die dormiẽti. post prandiũ pñiarche in somnis. q̃ mercede puratus eẽt. Vidit enĩ (vt ait) domum. cuius pulcritudinẽ atq; magnitudinẽ. nõ põt ars hoĩm imitari: et ianuã huius totã auream. z sup ianuam titulũ pscriptum: mansio eterna. z requies troili epi. Cunq; b̃ (inquit) legissem gauisus sum: sciebam.n. donandã mihi ab impatore. talis domus epulatõez. Nõduz aũt hmõi tituli supscriptõnem plegeram z ecce quidam regius cubicularius habens secum z alios obsequẽs diuini: z cum peruenisset ad talem nitentis domus ianuã dixit ad ppios officiales. Deponite titulũ istum. Et cũ deposuissent: itez dixit. Mutate eum: z ponite quẽ misit orbis terraꝝ rex. Et attulerunt z fixerunt aliud aspiciẽte me: supscriptum ita. Mansio eterna. ac reqes iohis archiepiscopi alexãdrie empta libris triginta. Et cũ hoc vidissem. surrexi a somno: z magno summoq; pastori que visa sunt ei in somnis enarrauit. pficiens ea d causa troilus epus. z factus est extunc elemosynator magnificus. ¶ De nauibus quarum entheca iuit in perditionem.

Dominus qui diui tias in tpe quodam beato iob abstulit: fecit simule z huic omni bonitate pleno. sancto pñiarche iohi. Nauib⁹.n. sanctissime ecclesie sue. ppzebendentib⁹ violẽtam hyemẽ. in loco q̃ dr adira. piecerunt omnia sua que naues portabant: erant xpo omẽs naues simul. Erat aũt summa multa valde. enthecarũ suaꝝ: habebant.n. tm̃ vestimenta z argẽtũ. z alias res altiores: vt computaret põdus qđ iuit in pditionẽ quãtitatis cẽtenarioꝝ trigintaquatuor. Plus enĩ erant q̃z crederint naues: capientes p singulas. decem milia modioꝝ. Venientibus xpo alexandrĩã z pgentibus: statim reliqui creditores z primi naute in eccĩam confugerunt. Sanctus xpo hoc audiẽs. z cãm ppter quam fugerant. mittit eis verbum manibus suis scriptum. habens ita. Dominus dedit fratres. dominus vt voluit abstulit: sicut domino placuit. ita factum est. sit nomen domini benedictum. Exite filij nihil ex hoc veriti: dñs.n. solicitus erit de crastino. Ascendit itaq; pene dimidium ciuitatis in secretum. die aũt altero volebant consolari nobilẽ istum: ipe xpo preoccupans cepit omib⁹ dicere. Nequaq; o filij z fratres. causa nauium difficultatis tristemini: nã humilis iohannes credite inuentus est culpabilis. quippe nisi extollentiam haberem: nullo modo hoc ferrem. Sz qa extollebar in his que dei erant: z estimabam q; magna opa facerem. dansq; hoĩm erant: hoc mihi euenit: volens ergo deus vt hoc intelligerem ista pmisit. Elemosyna.n. non vigilantem. plerunq; in extollentiam eleuat: inuit⁹ xpo casus bũiliat sustinentem. Ait enim diuina scriptura. Dauptas virum humiliat. Et iterum dauid hoc sciens: dicebat. Bonum mihi q; tu humiliasti me: vt discam iustificationes tuas. Dum enim maloꝝ factus sum noxius. q̃ dationem p vanam gloriam pdebam. z quoniam per vicium meum perdite sunt tãte pecunie habeo nũc iudiciuz animarum que in arto sunt. Verum dilectissimi. q tũc tpe iusti illius iob fuit deus. z nũc idez ipe ẽ. q̃ nõ ppter egestatẽ meam: ꝫ ob indigentium necessitatẽ. nõ derelinquet nos. Jpe.n. dixit: non te deseram. neq; derelinquã. Et rursus. Querite primum regnum dei. z iusticiaz eius: z hec omĩa adijcient vobis. Volentes ergo consolari eum ciuitatis habitatores (vt dictum est) ipsi magis inuenti sunt econtra psolationem ab eius beatitudine recepisse. Nimis ergo breue tempus preterijt. z in duplũ restituit de⁹ z nouo nro iob facultates. Et itez erat

ipe magnanimus circa misericordiam: fortasse aut 7 religiosior· q̄ antea fuerat. ¶ De ministro cui duas auri libras dedit.

ADextremam paupertatem puenienti cuidam de domestic̄ ministris. ꝓpria manu iste sanctus vt nullus sciret: duas libras auri dedit. 7 audiens ab accipiente. qm̄ hec accipiens domine. vlterius non habeo vultum intendendi in honorabilem 7 angelicam faciem tuam vere dignū laude: vt sapiens locutus est verbum. Nōdum inq̄ens sanguinem meum p te frat̄ effudi. sicut mandauit mihi dns meus xp̄c ihs. ¶ De duce q̄ mutuum dare distulit.

OJstrictus quidaz ab his qui pensionem exigebant. cū non haberet qd̄ daret (erat.n. regio i magna difficultate. eo qd̄ fluuius nilus ꝑm ꝓsuetudinē nō irrigaret aquis terram) ipe abiens deprecatus ē duce quendam magnatoꝝ. vt mutuas sibi daret quin quagīta libras auri: 7 dicebat se dare pignora si vel let dupla. Repromisit ergo dux dare ei: ad pns ꝛo distulit. Exactoribꝫ ꝛo ꝓstringentibꝫ eum. vadit 7 ipe ad portum a quo cūcti recipiunt̄: videliz ad mitissimum 7 dignū admiratōe p̄riarcham. Et nōdū pene ꝓpriam necessitatē ei narrauerat dixit sanctus ad eū. O fili: si volueris. 7 quo vestior indumētum: Eteni cum admirabilibꝫ suis bonis 7 hoc possidebat. q̄ non poterat videre aliquem de necessitatibꝫ lacrimantē. 7 non se statī se ꝓpꝫs rigaret lacrimis: vnde 7 mox petitōz volentis ab eo mutuuz accipe adimpleuit. Et sequenti nocte videt dux q̄ staret sup altare quidā cui offerebant multi oblatiōes: et p vnam quam ponebant. accipiebant centū. p ipa de altari. Erat aut 7 p̄riarcha post tergū ei⁹. Jacebat ergo vna oblatio ante eos in vno scamno: 7 dic̄ quidā duci. Vade dne dux accipe oblationē illam 7 offer ad altare: 7 tolle p ea centū oblatōnes. Jllo ꝛo pigritante. cucurrit p̄riarcha. ꝛ post eum staret 7 tulit hanc ante eū 7 obtulit: 7 accepit sicut oēs centū de altari. Euigilās itaq̄. non poterat discernere somniū. Misit aut 7 adduxit eū q̄ volebat mutuuz accipe vt prestaret ei. 7 cū venisset: dicit ei dux. Accipe quod petisti mutuū. Rn̄dens ille: dixit ei. Ante tulit mercedē tuā dne: p̄riarcha. Eteni te domino differente me. ꝓpulsus sum ad illū tanq̄ ad portuz ꝓfugere: multa.n. erat vis inquietudinis exactoꝝ. Cū ergo audisset hoc dux ille: statim recordatus ē somnij. 7 dixit. Vere bene dixisti: ātetulit mercedē tuam. aī tulit.n. 7 ꝛe illi. qui vult facere bonū: 7 differt 7 enarrauit oīb̄ somniū qd̄ viderat. ¶ De muliere que a genero suo iniuriam patiebatur.

CErgente aliquando illo viro sancto. ad templū sanctoruz victoriosoꝝ martirū tyri 7 iohānis i gloriosa eoꝝ mēoria oꝛonis gra: exeunte eo portā ciuitatis suscepit eū mulier ꝓcidens. 7 dicēs. Vindica me: qm̄ iniuriā patior a genero meo. Quibusdaz ex de obsequio eius qui habebant ꝓfidentiam apd̄ eū dicentib̄. qa cum reuersus fueris: causam eius facies. Rn̄dit sapientissimus. Et quomodo deus oꝛo nē nr̄am suscipiet. si ego istam post posuero: Quis mihi spopōdit. vt viuā ego i crastinū: 7 ibo ad xp̄m p ea rōnē redditurus: Et non recessit de loco illo: vsq̄ qd̄ satis ei erat. fieri faceret. ¶ De sc̄tis videliz Johanne 7 Sophronio.

AD voluntatē igit̄ memorabilis hui⁹. que tota in deo erat. misit ei deus viros sapientes. 7 semp memorandos iohannē 7 sophronū. Cōsiliarij. n. erāt veraciter boni: quib̄ 7 tāq̄ p̄ib̄ discrete obediebat. 7 gras agebat tanq̄ constantib̄: maxime 7 viriliter agentib̄ militib̄ ꝓ pietate religionis. Eteniz sanct̄ ispūs virtute freti. 7 cum seuerianis ac ceteris circa regionē existentib̄ imundis hereticis: sapiētia sua ac disputatōnib̄ pugnam habentes 7 ꝓflictū. multa quidē castella. pluresq̄ eccias. similiter 7 monasteria ab ore talium bestiaꝝ tanq̄ boni pastores euellere studuerūt. ꝓpter quod 7 maxime plurimuz honorabat sanctos hos. ille vere sanctissimus. ¶ Sermo eius contra pcussorem.

SJ vero alicubi aliquem durum 7 inhumanū. 7 pcussorem circa ꝓprios seruos sentiebat ille beatus hūc p̄mū ꝓmonebat: 7 cū mlta lenitate rogabat dicēs. Fili: venit quidē ad aures peccatrices meas. q̄ ex opatione inimici modicū duri⁹ circa ꝓprios pueros tuos feraris: sed rogo. ne des locū ire. Non.n. vt pcutiamus eos dedit nobis hos deus ꝑ vt seruiant fortasse ꝛo nec ꝓpter hoc: sed vt sustētēt̄ a nob. ex quib̄ deus prestitit nobis. Qd̄.n. mihi dic. 7 dedit hō 7 emit eum. q̄ ad imaginē 7 similitudinē dei creatus honoratus est. Nūquid.n. tu dominus eius. aliquid plus illo possides in ꝓprio corpore: manū aut pedem vel auditū siue aīam. Nunquid non similis ē tibi ꝓ omnia: Audi luminare glorioſum paulum dicentem. quotquot in xp̄o baptizati estis: xp̄m induistis. Non est iudeus neq̄ grecus. non est seru⁹ neq̄ liber. oīes.n. vos vnum estis in xp̄o. Si ergo equales sumus i xp̄o: 7 adiuicē equales efficiamur. Etem̄ xp̄c formā serui assumpsit: docens nos non supbire ꝓtra conseruos nostros. Vnus.n. est dns oīm in celis habitās. 7 humilia respiciens: nō dixit sublimia ꝑ hūlia respicit. Quātū.n. 7 aux dedim⁹. vt honorificatum 7 emptum eum sanguine diuino 7 dominico. nobis seruituti subijciamus: ꝓpter euz celum. ꝓpter eum terra. ꝓpter eum stelle. ꝓpter eū sol. ꝓpter eum mare. 7 que in eo sunt. Est autem: qz 7 angeli ei ministrant. ꝓpter eum. xp̄c seruoꝝ pedes lauit. ꝓpter eum crucifixus est: 7 cetera oīa. ꝓpter eum passus est. Tu autem eum qui a deo honoratur in honoras. 7 quasi non sis eiusdem nature non parcens feris: Dic obsecro. velles quotiēs culpas. vt mox redderet tibi deus: Nequaq̄. dic. quomodo oras quotidie: dicens. Dimitte nobis debita nostra. sicut 7 nos dimittimus debitoribꝫ nr̄is: his 7 his silib̄ ꝛb. ō habitāte i se thesauro. monēs hūc absoluit. 7 nisi dicicisꝫ istū emdatū. ꝓparabat

7 instruebat sensum afflictum. vt fugam arripet et venditionem peteret:7 hunc cõpans iustus. Istatim liberum statuebat. ¶ De puero orphano quem dimisit.

AVdiens aliquando cuiusdam elemosynatoris puerũ orphanum derelictuz.parentibꝫ ipius morientibꝫ.7 in multa paupertate conuersari hunc: dicebant.n.hi qui in testamẽto patris eius inuenti sunt testes.quia non dimisit ei dñe pater eius moriens.vsqꝫ ad vnum nũmisma: sed hñs decez libras auri.adducit eum ipa hora quando testamẽtũ scribat:7 dicit ei. Has decẽ libras:habe fili mi. Quid vis dimittã tibi istas.an dominã meã dei genitricez curatorem 7 puisorem:Puero ẏo eligente sanctã dei genitricem:ꝑcepit dare cũcta pauperibꝫ. Et ecce inquiunt sanctissime in multa inopia cõsistit: nocte ac die domũ dñe nostre non deserẽs. Cum ergo hꝫ audisset a scientibus sanctus hic.nemini aliquid dicens.adducit quendam tabellionez.7 narrarat ei rẽ dans ei terminum vt nulli crederet. quam ꝓcepit ei facere rem.dicens ei. Vade 7 in veteribꝫ cartulis scribe.testamẽtum noie theopenti.7 fac in eadẽ carta me 7 ꝑrem pueri consobrinos fratres: 7 vade et dic iuueni. Scis frater. q genus existens ꝑriarche. non debueras ita in paupertate versari:7 onde ei cartam.7 dic. Qm̃ si erubescis.ego ordino causam tuã apud ꝑriarcham:7 vide quid tibi dicet:Cum ergo oĩa q̃ iussa sũt ei a ꝑriarcha.tabellio fecisset:venit ad eum dicens.qz pactus ẽ puer m̃. vt ego loquar causam suã domino: 7 magnas gratiarum actiões referebat mihi. Dixit ẏo sanctus. Vade et dic ei.quia locut⁹ sum patriarche. Et dixit.: qm̃ et ego scio. qz habuit ꝓsobrinus meus filiũ.sed ex vultu hunc non recognosco. Bene ergo facis.adducens hũc ad me Adducens ergo eũ poeta:et cartã secũ. Cum ẏo p uenissent.tulit eũ secreto ille iustus:7 cepit deosculari eũ 7 dicere. Bene venit filius ꝓsobrini mei. Dixit igr̃ eũ et vxori tradidit in alexãdria. et domuz et omnia quibꝫ opus habuit donauit ei. demonstrare festinãs: qm̃ nõ derelinquet dñs sperãtes in se.

¶ De impostore qui.xx.libras auri:mutuo accepit ab eo.

IPretermisse aũt et huius mãdati curã habens hic admirabilis legem ponentis. volenti mutari a te:ne auertas aliqñ: nõ ꝓhibuit aliquem hmõi ab eo suffragium postulãtem. Unde hꝫ sciens quidaz malignus 7 ꝫpostor.petijt ab eo vt sibi mutuas daret vigĩti libras auri. Erat aũt de his q̃ dicũt gallodromij. Ballodromij dicunt mãgones discurrentes:et fraude decipientes. Cõtemnens ergo sanctũ quemadmodũ et alios multos: dicebat. qz nihil mi dedit. Quesierunt itaqꝫ eccie pastorez 7 ordinatores. vt ĩ carcerem hũc mitterent:et publicarent eius subam. At imitator dicentis. estote misericordes sicut pr̃ vester misericors est:q̃ solem suũ oriri facit super bonos et malos. et pluit sup iustos et iniustos: nequaqꝫ istis ꝓsensit. vt eũ affligerent. His aũt tur bantibꝫ ꝓtra eũ. vtpote q̃ pr̃iarche illuserat.7 dicẽtibꝫ ad eũdem sctm̃:non iustũ est dñe. vt qd̃ merito paupes acciperent.hic luxuriosus accipiat: respondit econtra ille ter beatus dicens. Credite fratres qz si extra voluntatem acceperitis aliq̃d ab eo.duo mãdata trãsgrediemini. 7 vnum adimplebitis: qñ et ad pauperes data fuerit huiuscemodi quãtitas Unũ q̃dem qz apparebitis impatientes circa damnũ.et efficiemini alijs forma mala:alterꝫ aũt. qm̃ nõ obedientes eritis domino deo dicenti: ab eo qui abstulerit tua.ne repetas. Expedit ergo o filij: vt efficiamur omibꝫ exemplum patientie. Et em̃ apls dicit. Quare nõ magis iniuriã sustinetis: quare nõ magis fraudem patimini. Et bonum est q̃de veraciter fratres.omni petenti dare.excelsius aũt et honorabilius etiã nõ petenti.ei aũt q̃ aufert vestimentũ sine volũtate a nobis.dare 7 tunicã:angelice vere nature imitatio.ĩmo diuine est. Ex bis enĩ que habem⁹. dñs precepit benefacere,primo. Bonũ iñt facies fratri tuo.iuxta qd̃ possidet manus tua:nõ ex his q̃ ex lite 7 cõtentõe.7 ab iniuria auferũt. ¶ De abbate vitalio.

SEnex quidam magnus q̃ annoz seraginta. audiens tales res beati: voluit temptare eum. si posset verbis suaderi. et ad scandalum facile declinare. et vt ꝓtigit si ꝓdemnaret aliquem. Et habitãs prius ĩ monasterio abbatis seridonis. exijt 7 venit alexandriã:7 sumit conuersatõez hominibꝫ qdem reprẽsibilem:hꝫ deo gratã q̃ dat (vt ait dauid) singulꝫ hm̃ coz eoz. Ingrediens itaqꝫ ciuitatem.scribit omnes q̃ note erant meretrices :et cepit laborare opuscla. et accipe p singulos dies siliquã vnam. Cum gr̃ occumberet sol manducabat.7 intrabat ad vnã meretricũ et dabat ei ereos nũmos 7 dicebat.dona mihi noctem istã:7 noli fornicari. Et manebat iuxt eã nocte illa:obꝫuans eã ne fornicaret. Stabatqꝫ a vespi in vno angulo cellule vbi dormiebat mulier.psallẽs 7 orans,p ea:et mittens genuflexiones vsqꝫ ad auroꝛã.7 exiens accipiebat verbum ab illa.q nulli diceret actõez ei⁹. Ita agebat sp. quousqꝫ vna earuz manifestauit vitam eius. q non vt fornicaret intraret ad eas.hꝫ vt saluaret. Orauit senex 7 cepit mulier a demonio vexari. vt p illã cetere timerẽt:7 nõ manifestarent eum omni tpe vite eius. Dicebãt gr̃ q̃dã ei:q̃ a demonio verabat. Quid ẽ: Reddidit tibi deus qm̃ mentita es. Ut fornicet.n.ingredit pessim⁹ iste.7 ñ ad aliud aliq̃d. Jã.n. 7 sanctus vitalius (hꝫ enĩ nomẽ erat ei) volẽs hoĩm gl'am fugere. 7 animas a tenebꝫ revocare:dicebat audiẽtibꝫ cũctis cũ laborare in ope.7 solueret vesperi. Eamus mõ dñe olim nõna tal' expectat te. Ubi erat gr̃ ordo ipius: Multis ergo criminãtibus 7 illudẽtibꝫ ei:dicebat. Nunq̃d ego nõ vestio corpus vt oẽs: Aut monachis solis iratus ẽ deus: Uere: 7 ipi hoĩes sunt vt oẽs. Dicebat itaqꝫ ei q̃dã. Accipe tibi vnam mulierẽ abba.7 muta vestimẽtũ tuũ. vt non blasphem⁹ de⁹ p te:7 habebis iudiciũ q̃ scãdalizent aiaz. At ille respondebat eis itez. dicebat ergo se demonstrare quasi iratum. Uere nõ obaudiã vobis:ite a me.

Modo nihil aliud faciam. vt vos nō scandalizemini. nisi accipiam mulierē. quatenus curā habeā dom⁹. z faciā malos dies: Qui vult scandalizari: scandalizet'. z tet frontē ī parietē. Quid vultis ex me: Nūqd iudices ꝓstituti estis a deo. Itē vobis curā habetote. vos ꝓ me nō reddetis deo rōnem. vn⁹ est iudex. z sca dies iudicij: q̄ singulis reddet scōm opa eoꝝ. Dicebat aūt hec clamās. Quidā ergo ecclesie defensoꝝ. ꝗ multotiēs audiētes ab eo: referebāt qđ fiebat. Deus ꝯo sciēs. q nollet ille sanctus offendere abbatē vitaliū: indurauit coꝛ eius ne crederet eis. Recordabat'. n. ante memorati eunuchi. ꝗ increpauit vehement' q̄ ꝯtra vitaliū abbatē accusatōēz ei afferebāt. dicēs ad eos. Quiescite accusare monachos. An nescitis qđ circa sancte memorie ꝓstātinū impatorē actū fuisse. ꝓscriptōes q̄ de eo legunt' ꝓtineāt: Cūm ait. quidā nō timētes deū cū celebraret' scda synodus in nicena. ceperūt ꝓtra se dare in scriptis. famas turpes beato illi impatori: q̄dā clerici q̄dē exītes quidā monachi: z ad faciē adducēs sanctus dei ꝓstātin⁹ accusatorē. z accusatū vtrūq; audiuit. Et cum inuenisset multas taliū crimīatorū veras eē accusatōes: incendit oēs q̄ date sunt in scriptis malas opiniones. dicēs. Vere si ꝯprijs oculis vidissem sacerdotē dei. aut aliquē eoꝝ q̄ monachico habitu circūamicti sunt: peccātē. clamidē meā explicarē. z coopirē eū: ne ab aliquo videret'. Nam z seruū dei illū videlz eunuchū. ita putastis. z misistī me extra viā: z feci aīe mee pctm̄ magnū ꝓfundens ergo eos multū. absoluit. ¶ Seruus aūt dei vitali⁹ a ꝯprijs opatōe nō cessabat. Depcabat' ergo vt q̄busdā post mortē eius in somnis manifestaret. de⁹ de se. vt ī putaret' ī pctm̄ his. q̄ scandalizabāt' in eū. eo q̄ rē quā agebat dicerēt scandalo esse plenā: z ñ haberet homo pcti iudiciū ex ea. quiq̄d locut⁹ fuisset. Multas igī de talib⁹ mulierib⁹ in ꝯpūctiōez induxit. hec opatio eius. z maxīe qñ videbāt eū nocte extēdētē manus. z oꝛātem. ꝓ vnaquaq; eaꝝ: ꝯpter qđ quedā eaꝝ a fornicatōe cessabāt. quedā ꝯo accipiebāt viros z pudice ꝓuersabant': quedaz ꝯo et modis oīb⁹ mūdū relinquētes. singularē vitā ducebāt. Nullus tñ sciuit vsq; ad ei⁹ dormitōz: q̄ ipius admonitōe z oꝛatōe: ī pudice mlier cule a fornicatōe cessarēt. Vñ quadā die exeūte eo a prima taliū mulierū diluculo. obuiat ei quidā homo ūmūdus: ītrās ad fornicādū cū ea: z cū vidisset sanctū vitaliū ex ea egredietē. dedit ei alapā in faciē dicēs ad eū. vsq; q̄ pessime illusoꝛ xpi. nō emēdas te ab his neq̄tijs tuis Qui dixit ad eū. Credē mihi accipies alapam a me humili vt tota alexādria colligat' ad clamoꝛes tuos. ¶ Nōdū breui tpe trāsacto dormiuit cū pace in cellula sua sanctus vitalius: nemīe sciēte oīno. Habebat. n. valde pusillaz cellulā: sup locū q̄ dicebat' porta solis. Unde z plerūq; cū collecta celebraret' iuxt cellulam eius in eccīa metre: ꝓueniētes quedā mlierculaꝝ hax ad alterutras dicebāt. Eamus eamus: itex abbas vitalius collectā hz. Et venētib⁹ eis: curabat eas. Igit' dormiente eo (vt ꝓdictū ē) in ꝯprija cellula z nullo sciēte. mox quidā demō tāq; etyops deformis astat ei. q̄ dederat alapā abbati vitalio: et dat ei alapam dicēs. Suscipe alapā. quā misit tibi abbas vitalius. Et cadēs statī cepit spumare. Congregata ē igit' ꝑm ꝓphetiā vitalij. pene tota alexandria. inuiolētiā quā patiebat' a demone: z maxīe qz sonitū dare ei alape. audierūt quidā q̄i ad vn⁹ iactū sagitte. Post aliquātas ꝯo horas. in mētem rediēs is q̄ patiebat'. scidit vestimēta pectoris sui: z cucurrit ad cellulam clamās z dicēs. Culpā feci tibi ꝑ deī vitali: miserere mei. Cucurrerūt ꝯo cū eo omēs audiētes. Cū pueniss̄et ad cellam sancti: exīt iteruz demoniū iactans eū omnib⁹ aspicientib⁹. Et cū ingrederent' intro bi. qui cū eo cucurrerūt: inuenerūt sanctū stantē ī geniculis suis. z oꝛātē. z dño gaz tra dentē: z in pauimēto scripturā hmōi. Viri alexandrini nolite ante tps aliquid iudicare: quousq; veniat dñs. Confitebat' ꝯo z hō q̄ a demonio vexabat'. qđ sancto fecerat: z qđ dixerat sanctus ei. Recitata sunt ergo beatissimo iobi pīarche oīa. q̄ circa sanctū vitaliū acta sunt: z descendēs cū clero. vēit ad coꝛpus sancti vitalij: z cū vidisset suprscriptōez: dixit. Vere hanc humilis iobes ꝓ deū euasit. nam alapā quā accepit q̄ patit'. ego acciperē. ¶ Tūc ita q̄ omnes fornicarie. z que abrenunciauerūt ex eis: z viros suscēperant. cū cereis z lampadib⁹ pībāt eū flentes z dicētes: p dilect⁹ salutē z doctrinā. Enarrabant. n. iā ꝓuersatōnē eius omnib⁹: z qm̄ non ꝯpt turpē rem ad nos intrabat. z qz nunq̄ aliqñ vidim⁹ eum sup latus dormiētē: aut vnum ex nobis tenente manu sua. Et reꝑhendentib⁹ eas quibusdā z dicentib⁹. quare hec non omnib⁹ dicebatis. ꝗ scandalizabat' in eo tota ciuitas: Enarrabāt iā capitulum qđ circa eā gestū est. q̄ a demonio vexatoꝝ sustinuit z qz boc timentes tacebamus. Sepulto ergo eo. cū multo honoꝛe. pmansit is q̄ ab eo coꝛrectus z sanct⁹ fact⁹ est: faciēs mēoꝛiā eius. Postmodū aūt z renūciauit seculo ingressus monasterū. abbatis seridois ī gazam z suscepit cellulā abbatis vitalij. scōm fidē. z in ea pmansit vsq; ad mortē suā. At sanctissimus pīarcha. multas grās egit deo: qz nō pmisit eū peccare in seruū suū vitaliū. Multi aūt multū extunc ī alexandria ꝓfuerūt sibi. z hospitio recipiebant monachos: z muniebant' z vt nō ꝓdemnaret' aliq̄s ab eis qui venerat. Fecit aūt z sanitates post mortē honorabile nomē sancti vitalij ꝓ diuinaz grām: cuius oꝛonib⁹ det nobis dñs bonā cōuersatōez. z misericordiā in die. qñ manifestabit abscondita hominū. z nuda faciet ꝓsimilia coꝛdium.

¶ De eo qui ꝓuicia pīarche inferebat.

Recipiens aliquā do dari. cuidā petēti elemosynā. decem nūmos ereos tm̄. ꝓuicia patiebat' ab eo in facie attrocit' ille beatus. qz nō dederat ei q̄tquot voluit. His autem qui de obsequio erant querentibus cedere eum qui conuiciabatur: increpaut eos vehementer patriarcha dicens. Sinite eū fratres. habeo ego sexaginta annos blasphemans ꝓ opera mea christum. z vnum conuicium non portabo ab isto: Et precepit datori soluere sacculū: vt sineret pauperem tollere quanttum vellet precium.

De interrogatione circa elemosynatores.

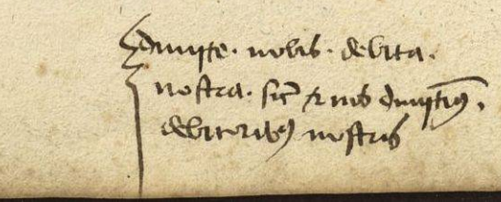
SIvero aliquando audiebat sapientissimus.qm̃ elemosynator est talis:adducebat eũ in hylaritate seorsum. 7 dicebat ei. Quo factus es elynator naturalit. anteiom cogens: Añ quidam eor q ab eo interrogabant verecundati occultabant: quidã at dicebant ei. Propter qd vnus interrogatus a sancto.rñdit ita. Crede mihi dñe. qz nihil do aut facio boni. verũtamẽ iom qd facio 7 phibeo.ex quib 7 oro nes tue largiunt.ita facere assueui. Eram prius valde imisericors 7 crudelis.7 semel damna ptuli . 7 in subtilitatez deueni:cepit cogitatio mea dicere mihi. vere si ces elemosynator:nõ rel iqueret te de. Statui ergo p singulos dies dare quincz ereos nũmos paupib.7 cum cepissem dare: statim sathanas phibebat me dicens . Vere quicz nũmi isti.sufficiũt domui tue ad holera.aut ad balneum pcipienduz. 7 statim tancz sic de fauciby natorũ meor priuarez eos.nihil dabam.Cũ vo vidissem qd suparer a vicio.dico puero meo p singulos dies furare me nescie nte qncz nũmos:7 da elynam.Sũ ego.n. trapezeta dñe. Ille vo benefaciens : cepit furari denarios. Erat aũt aliqñ 7 siliq.Cũ ergo vidisset:qz benedicebam.7 diuitys abundabamus:cepit 7 tremisses furari 7 dare.Semel itacz admirans benedictões dei dixi ei. Vere multuz ꝓfuerunt fili quincz nũmi illi: volo ergo vt des decem. Tunc dicit mihi 7 puer sb ridendo: vade ora furtis meis. Nam vere hodie nõ haberemus quẽ manducassemus panez: ß si est furiustus.ego sum. Tunc ergo dixit.qm̃ tremisses dabat 7 siliqs.7 iã ex fide illius.assueni dñe ex añio dare. Edificatus ergo sanctꝰ valde dixit ad eũ. Crede mihi.multas ꝓuersatões patz legi:tale aliqd non audiui. ¶ De principe qui maliciã ꝓuabat i altez.

MAliciam reseruantem quendã industriũ.ꝺ alium ꝓncipem audiens b magnus iobanes. monuit eũ sepe.7 suasit ad concordiã:7 nõ potuit eũ conuertere ad pacẽ . Semel ergo mittit 7 adducit eũ sanctꝰ. qi ꝓ re publica.7 facit missas in oratorio suo:nulluz hns secum nisi ministrũ suũ. Cũ ergo sancta benedixisset pfiarcha.7 oronem dñicam inchoasset: ceperũt dicere tm̃ tres illi pr nr. Et cum peruenissent ad ꝑ monem quo dr. dimitte nob debita nra.sicut 7 nos dimittimus debitoriby nris:inuit domestico pfiarcha vt taceret. Siluit vo 7 pfiarcha.7 remãsit ꝓnceps solus dicens versum:dimitte nobis sicut 7 nos dimittimus. Et statim ꝓuersus sanctꝰ: dicit ei mãsueta voce.vide in qli terribili voce dicas deo.qm̃ sicut ego dimitto:ita 7 tu dimitte mihi . Et tancz ab igne statim cruciatũ ferẽs ꝑdictus ꝓnceps cecidit i faciẽ ad pedes sancti dicẽs. Quecũcz iusseris dñe: faciet seruus tuꝰ. Et reconciliatus ẽ inimico suo ex tũc cũ omĩ veritate. ¶ Quid erga quẽlibet supbuz agebat.

SIperbum autem si videbat aliquẽ beatꝰ.hunc quidẽ non arguebat in faciẽ:qm̃ aũt eũ in secreto suo sedentem videbat.afferebat de humilitate sermones:vt ꝑ tale magisterium sensum ꝓcuteret supbum.7 modestũ faceret dicens ita.Miror dñi mei.q modo non recordar misera aia mea. hũilitatis quã demõstrauit nobis sup terram apparens. filius dei: ß intumesco 7 extollor sup frẽm meũ.si fuero modicũ aut pulcrior eo.aut ditior.aut glorioſior.aut ꝓncipatũ officij cuiuscunqz habuero:nõ intelligẽs diuinã vocez q dicit. discite a me qz mitis sum 7 hũilis corde. 7 inuenietis requiẽ aiab vris: neqz sanctor voces cogitans.qm̃ qdã terrã.qdã cinerẽ. qdã vo vermẽ et nõ hoiem.qdã aũt impeditõris 7 tardioris lingue se noiabant. 7 qz ysaias qm̃ deum videre meruit (vt capit hõ)tũc imũda labia se hre ꝓnũciauit. Quid eni nõ sum humilis: Nõne de luto factus sum. vnd sunt 7 lateres: Nõne oẽm quã puto habere glam. vt flos feni marcessit: His ergo 7 hmõi verbis sapientissimus qi de se dicẽs. eũ q languorẽ inflatõis 7 supbie habebat:cauterio cõburens ꝑdebat. Intelligebat.n.bis qui vulnus habebat:q de eo pfiarcha hec intimaret.

¶ Sermo eius ad humilitatis exemplum.

ET hoc frequenter ille adeo honoratus afferebat in mediũ ad humilitatis argumẽtũ dicẽs.Qz si cõsiderassemus 7 cogitassemus dei misericordiã 7 bonitatẽ:nec in celos subleuaremus oculos nostros:ß sp in hũili habitu.ac prudẽtia degeremus. Ut.n.ꝑ tereã qualit nõ exñte.vt essemus,ꝓduxit nos factor 7 pcto 7 inobediẽtia deceptos.iterz vinificauit.7,ꝓ ꝓrio sanguine redemit a morte. 7 oẽm terraz. 7 ipm celum.in obsequiũ hoĩm subdidit:ß 7 nũc qualiter peccantes non dissipat. ß longanimit magis expectat:imobilis illa natura.7 patiẽs ille oculus. 7 nob plerunqz blasphemãtiby . ipe consolat 7 blandit ꝑ miseratõnem suã:de sursum pluuias ꝓpter vitã nostrã tribuẽs . Quãtos malos oparios ꝓgentes.vt occidant aut furent. tegit 7 nõ capiant 7 puniant: quãtos existentes in pelago.vt ꝑdẽtur obuiãtes sibi naues.7 occidant q i eis sunt.non ꝓmittit i,ꝓfundum dimergi:sed impat mari.ne absorbeat eos.expectãs ꝓuersionẽ malicie ipor: quãti petierãt corpus 7 sanguinẽ eius sacrosanctũ . 7 patit 7 lõganimit agit.nõ reddẽs eis b aliqd difficile: quãtos i itinere latrocinantes nõ tradidit in cibũ obuiãtiby sibi bestijs.qnãtos euntes ꝓcaua terraz 7 itinerũ seditões opantes,ptegit.vt nõ ꝓsumãtur a custodientiby canib.vel etiã hoĩby. Et me interdũ aut cũ meretrice recũbente.aut cũ his q se inebriant.aut cum turpia loquẽtiby ꝓuersante: aut cetero qlibet seculi bꝰ implicato peccato. Apis qdẽ circũfert. 7 valles 7 alueos circuit.qrens colligere mihi fructũ: vt dulce faciat mihi guttur.qd feda 7 iniq pnunciat. vua aũt festinat p calorem maturari.vt repleat os 7 leti ficet cor:qd factorem suũ puaricatũ ẽ. Flores inuicẽ se occupant vt delectãt oculos. q fornicatõiby 7 alienis mulierby ad luxuriã inuunt: ficus turbat q tenꝰ ꝓueniat vt repleat manũ p magnitudinẽ. 7 os per dulcedinem:qui tenet 7 bassiat alienaz mulierẽ

Talia ergo inq̃t opa frēs agētes. ⁊ tales retributōnes accipiētes a benigno deo. qualē debueram⁹ habere prudētiā. pſiderātes nouiſſimā nr̃am ⁊ horrēdā horā: Multū.n. de mēoria mortis ⁊ exitu aīe. diſputabat ſp ille btūs. ita vt frequent' q̃dā ad eū ſubito ſcemate intrarēt: ⁊ ridēti vultu ⁊ incōſiderato oculo. ⁊ exirēt humili more. ⁊ ꝓpuncta facie. ⁊ lacrimātib⁹ oculis. Propter qđ ⁊ dicebat. Quia (vt eſtimo) ego hūilis ſufficit ad ſalutē aſſidue ⁊ dolent' cogitare. ⁊ ſolicitudinē habere de morte: qm̃ nemo nobis in hora illa compatiet'. aut comitabit' ex vita iſta: niſi opa bona nr̃a. Et quomō angelis veniētib⁹ ⁊ ꝓperantib⁹ turbat' tūc aīa. ſi inuēta nō fuerit bene ꝓpata: Quomō rogat. vt addat' ſibi modicū tp̃us vite: Et audiet. Temp⁹.n. qđ vixiſti: bñ nō cūſumpſiſti. Et itez dicebat tāq̃ de ſemetipſo. Quo hūil' iob⁹ tranſire poteris beſtias barūdineti. qm̃ obuia bunt tibi exactores: de q̃lis timor ⁊ tremor obtiet aīaz tūc rōnē ponētē. tātis exquiſitorib⁹ amaris ⁊ imiſericordiib⁹. ¶ Etem̃ ſanctus iſte in mēoria ſp retinebat. qđ ſācto ſymeoni q̃ i colūnis ſtetit. p reuelatōez factū eſt notū: qz (vt ait) exeūte aīa e corpore obuiauit ei cū aſcenderit a terra in celū. chori demonū: ſinguli in ꝓpio ordine. Obuiat ei chorus demonioꝝ ſuꝑbie: inueſtigat eā ſi habeat opa eorum. Obuiat chorus ſpirituū derectiōis: aſpiciūt. ſi aliq̃ oblocuta ſit. ⁊ pniaz nō egerit. Obuiāt itez ſup̃bus demones fornicatōis: ſcrutāt' ſi recognoſcāt i ea voluptates ſuas. Et q̃n a terra vſq̃ ad celū miſera aīa poſitura rōnē puenerit. ſeorſum ab ea ſancti angeli ſtabūt: ⁊ nō adiuuabūt eā niſi bonitates ſue. Hec pſiderās hic nobilis. pterritus p tali hora. ⁊ ſolicit⁹ factus eſt: ferēs i mēoriā ⁊ ſancti hylarioīs eloquiū. q̃ cū e vita egreſſurus eēt formidauit. ⁊ dixit aīe ſue octoginta annis o hūilis aīa habes. ſeruiēs xp̃o. et times exire: Exi: qz miſericors ē. Et dicebat ſibi p̃i archa. Si is q̃ octoginta annos huiuit xp̃o. ⁊ mortuos ſuſcitauit ⁊ ſigna fecit. timuit amarā illā horā: quid habes tu hūilis iob⁹ dicere. aut facere. q̃n obuiauerīt in faciē tuā crudeles illi. ⁊ imiſericordes exactores ⁊ exq̃ſitores: Aut quātā pōteris rōnē reddere ad eos qui exq̃rūt de mēdacio. ad eos q̃ de detractōne. ad eos q̃ de crudelitate. ad eos q̃ de auaricia. ad eos q̃ de memoria mali. ad eos q̃ de odio. ad eos q̃ exquirūt de piurio: Et dicebat. Deus in eis increpa: nā oīs fortitudo hoīm. eis reſiſtere nō valz Tu dñe da nobis ductores ſanctos angelos. q̃ cuſtodiāt ⁊ gubernēt nos. Multa.n. ē p̃ nos eoꝝ inſania: multus tremor. multus timor. multū piculū pelagi aeris h⁹. Si.n. de ciuitate i ciuitatē ſup terram ambulātes. de p̃camur eos q̃ nobis ductores ſt'. ne in p̃cipitia cadamus. aut i agreſtiū ferax loca. aut in flumīa infinita. aut īacceſſibiles ⁊ inuios mōtes. aut in latronū manus. aut i heremū incōp̃rehēſibilem. aut in aquoſam ⁊ peam⁹. quot ductoribꝰ fortib⁹ et diuīs cuſtodib⁹ op⁹ habem⁹. pgētes lōga via hac ⁊ eterna vicz. q̃ ex corpe ē egreſſio. ⁊ ad celū aſcenſio: Hec ſunt ſapīa plene. btī ad ſe ⁊ ad oēs doctrīe: ꝑ ſt' ei⁹ q̃tidiane cure atq̃ meditatōes. ¶ Quid fecerit p bis q̃ poſt euāgeliū lectū ſtatōez deſerebant.

QVltam autem et de ſancta ſtatōne curā habebat. ⁊ ſolicitudinē demōſtrabat. Una.n. diez. volēs multos reſecare. vt nō egrederēt' p⁹ ſolutōz ſancti euāgelij de eccīa: ⁊ ociolis ſermoib⁹ p oꝛone vacarēt. qđ fecit: Reliq̃t mox poſtq̃ lectū ē ſanctum euāgeliū eccīam. ⁊ ipe exijt ⁊ ſedit cū turba: oīb⁹ xo obſtupeſcentib⁹. dixit ad eos iuſtus. Filij. vbi oues illic ⁊ paſtor. Aut intrate intro ⁊ ingrediar. aut manete h̄: ⁊ hic manebo. Ego ꝓpter vos deſcēdo i ſanctā eccīaz: nā poterā facere mihimet miſſas i epiſcopio. Sel' g̃ ⁊ bis fecit hocip̃m ſcema: ille btūs. Erudiuit ⁊ i h̄ plebē magnifice ⁊ emēdauit: timebat enī ne itez idip̃m ſcema facēt eis ille ſp mēoraād⁹.

¶ Loqui in eccīa non p̃mittebat.

IDqui autem in ſacrario oīno nō p̃mittebat: ſed i ꝓſpectu oīm foras mittebat eū: dicēs. Siqđē vt oraēs veniſti huc. i h̄ mētē tuā ⁊ os tuū vacare exopta Si xo ꝓpter locutōz: ſcriptū ē. dom⁹ dei. dom⁹ oꝛonis vocabit': noli g̃ eā facere ſpeluncā latronū.

¶ Nec in monachica vita. nec i clero moratus ē.

HOc autem erat ad mirabilius ſcīſſimi h⁹ p̃riarche: qm̃ nec monachicā vitā ducēs. neq̃ in clero moratus i eccīa: h̄ ⁊ femie legitime dudū p̃iūct⁹. ita tenuit vigorē eccie ab ipo initio. q̃ p̃riarcha ꝓſecrat⁹ ē. ⁊ i tale ſublimitatē exaltat⁹ eſt: vt mlt⁹ hēmitarū ⁊ i arta vita degētiū ſuꝑaret. ¶ De hoc q̃ ſtatuit duos ordines monachoꝝ.

VOlens autem nec hui⁹ boni expers eē. vicz monachice vite ꝓnumeratōis: ſtudet rē talē. Congregās duos ordies monachoꝝ. ſtatuit eis oēm vtilitatē tribui. de villis ſuis i ciuitate ſua: ⁊ faciēs eis cellulas i duob⁹ oratorijs. ſcīe dei genitricis. ⁊ ſcī iohannis. q̃ ipe a fundamētis edificauerat: dicens de amātiſſimis monachis ita. Ego p⁹ deū vtilitatē corpales vīam. p̃curabo: vos aī ſp̃ualis habetote mee curā ſalutis. Veſptina ⁊ nocturna vigilia. in apud deū iputet'. q̃cq̃d xoi cellulis vr̃is officij feceritis: p vr̃is ſit aniab⁹. Hoc aūt fecit. volens ſolicitiores efficere dei amicos monachos. Q̃n ⁊ p̃manſit deo talis grata ꝓſtitutō ordinū. ⁊ ad ſimilitudinē monaſterij ex his ciuitas pene viuit: in diuerſis locis puigiles ympnodias deo referēs. ¶ De euitāda cōmunione hereticorum.

ET hoc beatus iſte ita oēs docebat: ⁊ ꝓteſtabat' dicēs. Nullaten⁹ aliq̃n hereticoꝝ p̃munionis. imo coinq̃natōis p̃ticipem ē eē ſi oī vita vr̃a ex aliq̃ ipulſiōe vel necīcitate. p̃mūioni catholice eccie nō ueniētes ſine p̃mūione p̃māſeritis. Si.n. ait vxorē corpale legitie poſſidētes. ⁊ i regione aliq̃ lōgiqua abſq̃ illa tpe mlto morātes. relinq̃re hāc ⁊ alij copulari. a deo ⁊ legib⁹ ꝓhibemur: ſi xo h̄ egerim⁹ punimur.

qño putas. deo p rectā fidē 7 catholicā eccīam pfi-
cti. vt ait ap'lus. aptaui vos vni viro vginē castam
exhibē xpo 7 sctam fidē aduterauim⁹ p pmūionez
hereticoz: i futuro seculo tormēti qd expectat bēti
cos erim⁹ facti pticipes. Cōmūio. n. ait iō dr eo q
pmunē faciat. 7 firmat cōmūicātem: qb cōicat. Ne
igr q̄so ait o filij hmōi oratorijs applicetis.

¶ De eo q nō pdemnauit aliquem.

QVm omnibus bo
nis suis 7 ꝑ beatus ꝑ possidebat. dico vi
delz. q vt dictū ē. nō pdēnaret ꝓximū:
nec pdēnantes recipet. Dicā ꝙ ei⁹ 7 doctrinaz: de
ꝑ oib⁹ pficuā. Inueīs q̄dā rapiens monachā fugit
pstātinopolī. ꝑ discēs iust⁹. trist⁹ fact⁹ ēvlz ad mor
tē. Lpe aliq̄ trāsacto. cōsedēte eo vna diez ī bono-
rabili cimiliario cū q̄busdā clericis. 7 ꝑmonē aīe vti-
lē mouēte veīt ī mediū 7 mēoria inueīs. q̄ ā cillā dei
rapuerat. 7 cepert q̄ cū sctō psedebāt anthemariza
re talē inuenē. tāqz q̄ duas aīas pdiderat: suaz vicz
7 sctimonialis. Cōpescuit g̃ 7 resecauit eos beat⁹:
dicēs. Ne sic filij ne sic: nā oñdā vob. qz 7 vos duo
pcā facitis. vnū qz ēnsgredimī mādatū dicētis. no-
lite iudicare vt nō iudicemī. Deinde qz nescitis cer
tius si adhuc peccēt. 7 se ñ peniteāt. Legi. n. vitā pa
tris aliq̄d tale hñtē: qz in ciuitatē quādā duo mona
chi abiert ī ministeriū. Et cū ēnsiret vn⁹ p locū: cla-
mabat ei vna fornicaria: dicēs. Salua me pr: vt xpc
meretricē. Ille ꝙ hoīm cōfusionē oīno nō curans:
dixit ei. Seq̄re me. Et tenēs cā p manū ei⁹: exiit pu
blice de ciuitate oīb⁹ aspiciētib⁹. Facta ē g̃ fama. qz
abbas accepit mlierē dominā porphyriā. ita. n. vo-
cabat mlier. Pergētib⁹ g̃ eis vl mittēt eā ī mōaste-
riū. ꝙeīt mulier ī vna eccīa. puerū i terrā piectum: 7
sustulit eū vt nutriret illū. Itaqz p⁹ annū q̄dē vene-
rāt ī patriā. vbi erat abbas 7 porphyria q̄ fuerat de
meretricib⁹: 7 videtes eā hr̄e puerulū. dicūt ei. verg-
cit bonū abbati pullū genuisti. Nōdū. n. sctm̄ scema
accepat. Eūtes g̃ q̄ viderāt eā tyrū. inde enī abbas
tulerat illā: diffamauerāt qz genuit de abbate por-
phyria: 7 nos vidim⁹ puerulū oculis nr̄is similātē
ei. Qñ g̃ cognouit ex deo abbas obitū suū dicit nō
ne pelagie. Sic. n. mutauit nomē ei⁹. qñ tradidit ei
sctm̄ scema. Eam⁹ tyrū. qz habeo illic respōsū: 7 vo
lo vt veīas mecū. Illa ꝙ nō valēs ꝓdicere ei. secu
ta ē eū: 7 veīert ambo. habētes 7 puez septē annoz
exñtētē secū. Cū g̃ egrotasset abbas ī infirmitate ad
mortē. ascēdert ad visitatōez ei⁹. de ciuitate vsz ad
cētū aīas: 7 dic. Affer prunas. Itaqz cū veīssz thu
ribulū plenū prunis. tulit 7 euacuauit eas ī vestimē-
tū suū: 7 dixit. Credite frēs: qz sicut de⁹ rubū custo-
diuit incōbustū ab igne. sic nec hāc tunicā meā incē
dert prune iste ita nec ego agnoui pctm̄ mlieris. ex
q̄ nat⁹ sū. Et oēs mirati sunt. q nō ardebat vestimē-
tū ab igne. 7 glificauert deū hñtē occ'tos suos. Ex
occasiōe aūt nōne pelagie. quōdā mēricis. alie for-
nicarie secute sunt eā: abrenūciātes mūdo. cū ea per
gētes ī monasteriū eius. Seru⁹ aūt dei monachus.
q̄ totō derat eā postqz satisfecit omīb⁹: tradidit deo
spiritū ī pace. Ideo inq̄t dico vobis o filij: ne ꝓcipi-
tes ad pdēnāda 7 indicāda sitis aliena. Multoties
eī pctm̄ fornicatōis vidim⁹: pniam ꝙ ei⁹ quā fecit
occulte nō aspexim⁹. Sic ē cū furtū faciētē quēdaz
videm⁹: suspiria ꝙ eius. 7 lacrimas q̄s, pducit deo
nescim⁹. Et qdē habem⁹ eū q̄ furē aut fornicatorē
aut piurū: apud deū ꝙ fortitan recepta ē occulta
ei⁹ pnīa 7 pfessio. 7 ē ab eo ꝓciosus. Omēs igr admi
rabāt supr doctrīa industrij pastoris h⁹: atz mgri.

¶ De duob⁹ clericis calciamēta facientib⁹.

DVobus clericis
calciamēta facientib⁹. 7 iuxta se labozan-
tib⁹: vnus quippe habebat filios mltos
7 vxorē 7 pīem 7 mfem. vacabat ꝙ eccīe sine inter
missione: 7 oēs post deū alebat arte sua. Alter autez
q̄uis doctioz eēt illo: eo q nō pmaneret ī eccīa. ꝑ et
dominicis diebꝫ laborarct: nec semp tm̄ nutrire va
lebat. Inuidebat g̃ iste vicino suo. 7 vna vice nō suf
ferēs inuidiā: dicit ei cū ira. Unde diues factus es
sic: Ego vacās plus arti mee q̄z tu: in pauptatē de-
ueni. Dicit ꝙ ei: volēs facere eū vacare eccīe. In-
uenio precium in terra. 7 inde paulatim diues fact⁹
sum: ꝑ si vis sp voco te 7 veni mecū: 7 quicqd inue-
nerimus accipies dimidiū. Cū ergo acquiesceret il-
le. 7 sequeret eum eūtem ad eccīam. sine int'missiōe
bñdixit ei deus 7 diuitē fecit eū. Tūc dixit ei ille bo-
n⁹ ꝓsiliarius. vidisti frat' vnū mēdaciū ꝓpter deum
quātū. pfuit aīe tue 7 sube tue. Crede mihi inueniē-
bā aliqñ ī tra. vt estimasti gra pcj: ꝑ qm̄ dixit dns.
q̄rite ꝓmū regnū dei. 7 hec oīa adijciēt vob. iccirco oc
casionē feci tm̄ vt seducerē te 7 ecce nō sine cā labo-
raui. ꝑ inuenisti 7 supinuenisti. Hoc igr discēs sctus
pr̄iarcha. fecit illū bonū ꝓsiliariū. ꝓlbrm tanqz di-
gnum: erat enim lector. ¶ De vocatōe ei⁹ ad dñm.

ET quidem hacten⁹
añ mēorat⁹ dei cultor mēnas q̄ fuerat vi-
ce dns sctē eccīe alexādrinoz magne ciuitatis: enar
rauit nobis. Dicētib⁹ ꝙ nobis ī pdictis ī quodam
capitulo. q multa spūali dilectōne pr̄iarcha 7 nice-
ta patrici⁹ adinuicē colligati eēnt: dignū iudiciū tal'
exhibitōnis pñs existit capitulum. ¶ Qñ pmittēte
deo. p pctis nr̄is futuꝝ erat vt traderet alexādria
sine deo ꝓsis. remīscēs pastor dicēt. cū ꝓsecuti vos
fuerīt ī ciuitate ista. fugite ī aliā: fuga arripuit ī pp̄
am patriā: vicz ī cyprū in ciuitatē suā. Qñ occasio-
ne accepta pfatus niceta patricius: dixit ad sanctū
Obsecro si inueni gr̄am añ te: ne dedigneris fati-
gari vsqz ad reginā ciuitatū. 7 bñ acceptas preces
tuas. donare pyssimis impatoribꝫ. Ille ꝙ mlte fi-
dei viro ꝓsentiēs. obediēs ad ꝑ factus ē deo 7 vo-
lūtati eius: 7 a se quātū honorē daturus erat. circa
beatū oñdere volens. Fatigata igr naui mltiplicit'
a vi vētoꝝ in q̄ sanctus cū patricio erat 7 in pfun-
dū pene iam mersa: videt sepememoratus patrici⁹
7 optimates 7 q̄ cū eo erāt. vna nocte ī q̄ tempestas
facta ē: pr̄iarchā mō cū pauplbꝫ p nauī vbiqz circū-
currētē. mō aūt itez cū eis manus ī celū extendentē.
7 ab alto adiutoriū abstrahētē. Cū qz interdū pue-
nissent ascēdētes. videt exp̄gefactus a deo vocatus
hic. quēdā eunuchū. chorusantem forma. 7 aureū
sceptrū in dextra manu tenentē. assistentē sibi 7 di-

centem. Veni iube:rex regnãtium querit te. Nihil ergo statim negligens aduocat pricium nicetã:z dicit ei cum multis lacrimis. Tu quidẽ o dñe. ad terrenum impatorem me vocasti:ꝫ ꝓueniens celestis. ante vocauit exiguitatem meam. Et retulit ei eunuchi.imo angeli visionẽ: q̃ apparuerat sibi. Hauisus ergo z tristis factus idẽ gloriosissimus vir:impedire sanctum non potuit. Habunde ꝯo sanctis eius repletus oꝛonib.z impatoꝛib has deferẽs:cum multo honoꝛe redire ei in cyprum iussit. ¶ De testamẽto quod fecit beatus Jobes eleymonis.

ADueniente ergo i ꝓpriam eo ciuitatem que amathũca vocabat:testamẽtũ ꝓpriuz scribere. cito ministris suis ꝑcepit.velociter ꝯo z sine dilatiõe cartã z calamũ pntantib:ꝑcepit sacrum illud os. scribere sic. Jobannes huus ꝓpter eam ꝯo que supposita est mihi sacerdotij dignitatẽ:dei gr̃a liber. Hr̃ãs ago deus tibi.qm̃ exaudisti me,p misera anima mea rogantem bonitatez tuam: ne inueniretur moꝛienti mihi.nisi vna tremissis. Inuenienti.n.me in honorabili episcopio sancte eccie alexandrinoꝛuz magne ciuitatis.quam p indulgentiam dei suscepi. quãdo in ea consecratus sum:circiter octoginta centenaria auri.z que intrauerunt mihi ab amicis xp̃i.pene numerum hominis transcendunt:in memet mentẽ colligens.z cognoscens hec omia dñatoꝛis oim eẽ: festinaui ea que dei erant.deo dare. Unde z quod remansit mihi.hoc tremisse dei z hoc exñs:iubeo dari his qui sunt dei. O glorioſa res : o deuotõnẽ scti. Non intendit sicut debuisset suis.qđ patiũtur multi q̃ in diuitijs sunt:q̃ dei dona.aut ex iniusticia collecta tanꝯ ꝓpria.z tãꝯ si ea secũ ferre possunt:thesaurizant.z non large egenis ꝓbent.sed illa q̃rebat. que sp manent:z aliqñ non minuunt. Uñ sine mendatio repꝛomissionib non est fraudatus. que asseuerant ex ꝓsona dei : qm̃ qui glorificant me:glorificabo. Uere.n.magnifice glorificauit sanctum hunc qui in suis bonis glorificauit dñm sp. Non.n.ferẽs nobilis hic tẽpali vita sua cõquiescere. sancta z digna laude qđ egit. Xenodochia.gerõtochomia atz monasteria a fundamentis edificans: z chꝛos sanctoꝛ monachoꝛ statuens.incessabilem vere iusticie memoꝛiam possidet:p ea que celebrant in eis bona opa. Quod.n.đ his qui mala agunt : z succeſſoꝛes ꝓpioꝛ malozum post moꝛtem in vita hac relinquũt aut dño paulus aplus.qm̃ quoꝛundam peccata manifesta sunt ꝑcedẽtia ad iudicium:quosdam autẽ et subsequunt. De quib vnus.z iste extitit. Et qm̃ ñ fabula.neꝯ ad gr̃am est qđ dictum ꝓstat, testimonium nobis ꝓhibeat plane quod moꝛ i ꝑciosa eius doꝛmitõne gestum ẽ,pdigium. Tradente.n. eo z cõmendante ꝓpriam animã in manu dñi. vt ait alicubi sacra lr̃a.iustoꝛ anime in manu dei sunt : z hãc ei vt sacrificium imaculatum offerente.cum condẽdũ eẽt honorabile eius coꝛpus. honoꝛifice z cũ cõgruo sacerdotum ritu in quodã oꝛatoꝛio sancti miraculoꝛum factoꝛis tyronis.fit quoddã tale signum gloriosum. ¶ Jacebant in quodã tumulo. vbi z iustus ꝺ reponendus erat.duoꝛ quoꝛundã epoꝛ. q̃ añ eum doꝛmierãt.sancta veraciť coꝛpa:q̃ z i natura ex animi interi tegentia.tanꝯ si viua essent:reuera equalem sanctoꝛ honoꝛem tribuerũt. Cum.n.ꝺti coꝛpa inter duos illos epos ponendũz esset. honoꝛantes summũ pastoꝛem pastoꝛes : z multam eius fiduciã apud deũ reuerentes.z mirantes simul dei iussionez tanꝯ viua coꝛpa sua sepantes. in medio sacrũ hũc suscepeꝛũt honoꝛẽ.z ipi ei pceptõe dei sicut a deo honoꝛato offerentes: z oib statim ostẽdẽtes que a deo ei donata est:gl̃am atꝯ sublimitatẽ. Qđ maximũ glorioſissimũ miraculũ.nõ vn9 neꝯ decem.neꝯ centum viderũt:sed omis turba que cõuenit ad ꝑciosam eius sepulturam. ¶ De muliere que peccatum suum scriptum dedit beato Jobanni.

ALiud autem eius glorioſius quod quidem adhuc viuens in carne cepit miraculũ. ꝺ postꝯ miguit ad deum compleuit: ꝺmo cõmemoꝛare temptabit. Mulier quedã de ea que scẽm ꝓtulit ciuitate exñs. cũ audisset venisse arbodo.z angelum ei ibidẽ apparuisse.z vocatõez ad ꝓmunem domũ ei denũciasse: peccamẽ grauissimũ in se recognoscẽs.qđ nec auditus hoim posset intrare affirmabat:fidẽ i ambiguã sumẽs.ad scẽm cursim quenit.z pedes eius ꝓhebẽs.cũ lacrimis multis clamat: z dicit secreto sancto. O ter beate.habeo misera. qđ ad aures hominũ venire nõ põt: z scio qđ si vis. potes id mihi indulgere. Dixit.n. vobis ꝑlbris dñs. Qm̃ quecũqꝫ solueritis sup terram erũt soluta z in celis. z quecũqꝫ ligaueritis sup terram.erũt ligata z in celis: z q̃rum remiseritis pcta remittunť eis: z quoꝝ retinueritis retenta sunt. Hec ꝯba audiẽs a muliere scẽus z timens.si petitõnẽ eius refutaret.noxium ei in toꝛmentis fieret: dum possz liberari a ꝓprio pcto p fidem.quã habebat in eum.dicit ad eam humilit. Si vtiqꝫ credis o mulier deo.q p fidelitatẽ meã. ignoscať tibi crimẽ qđ dicis.ꝓfitere mihi hoc. Que dixit. Nõ possum dñe dicere peccatũ hoc:neꝯ.n.pẽ auditus hoim poꝛtare illud. Dicit ad eã itez scẽus. Et si erubescis vade z scribe illud si nosti lr̃as:z affer mihi. Illa itez rñdit. Uere dñe nõ possum. Expectans ergo modicũ sanct9 tacens:dixit ei. Nõ potes scribere z bullare z afferre mihi ? Tunc dixit ei possum dñe.hoc facio. Rogo ergo honoꝛabilem z coangelicã aiam tuam ne soluať:neꝯ vllo modo inueniať a quolibet pcẽm hoc aliqñ. Uerbũ igr̃ accipiens a deo honoꝛabilis . q̃ nullus hõ solueret aut ligaret eius pittaciu m. Abiens scripsit ꝓpria manu peccatũ:z bullans poꝛtauit beato. Suscipiẽs ergo sanctus pittatiũ. post quinꝯ dies ad dñm,pfectus est.nemini aliq̃d de hmõi pittatõ aut disponẽs aut indicans. Mulier ꝯo foꝛtuitu. imo dispensatione dei.nõ exñs in ciuitate die in q̃ translatus est in pace de seculo isto ad aliud pr̃archa:volente z in hoc demonstrare deo.quãtã apud eum vtpote ꝓp9 famulus fiduciam possidebat. Sz p9 vnam die recon ditõnis pciosi eius lipsam aduenies.cũ audisz doꝛmitõez eius.amẽs z desipiens ꝓpemodũ facta ẽ.extimãs pittaciũ qđ dederat.in episcopio relictũ:omnib faceret clpã ei9 manifestã. Cito g̃ resiliẽs z pri-

oꝛẽ fidẽ ſuã indubitabilẽ ſuꝑ aĩam reſumẽs: archaz a ꝺeo honoꝛati ꝓhenditꝫ. z ſicut viuẽti ei veracit ita turbata ꝓhibebat. Homo ꝺei. tibi hoc peccatũ nõ potui enumerare. eo ꝙ ſuꝑ modũ exiſteret graue: z nunc omnib⁹ factũ ẽ foꝛſitan manifeſtũ z cogni tũ. vtinã nõ tibi rem meã manifeſtarẽ. Heu ben ĩn. putãs ꝯfuſionis abſolutõez inuenire. ꝯfuſio omĩb⁹ facta ſum. ꝓ medela blaſphemiã recepi. Quid mihi ad te opus erat. cãm anĩe mee patefacere: Tamẽ nõ ꝺeficiã neqꝫ difficã. neqꝫ remouebo a tumulo lacrimas meas: vſqꝫ ꝺũ ſatiſfactõz ꝺe petitõe mea accepo. neqꝫ. n. moꝛtuꝰ es ſancte ꝺei. ſ viuis. Scriptuz ẽ. n. q: iuſti ĩppetuũ vivent. Iterũqꝫ eaꝺẽ ꝙba aſſumens: ꝺicebat. Nihil homo ꝺei peto a te. niſi vt certũ facias coꝛ meũ. q̃ꝺ nã ꝺe ꝺato tibi pittatio factuz ſit: Deus ergo qui ꝺixit ad chananeaz fides tua te ſaluaz fecit: ipe z me certam ꝺe pittatio facere põt. Tribus ꝺieb⁹ ꝓſeuerãs ad ſepulcꝫ beati. cibuz aut potum oĩno nõ guſtãs: tercia ꝙ nocte ꝺũ rurſum lacrimis eoſꝺẽ ꝺuros ac fideles ꝓmones beatiſſimo ꝺiceret: ecce egredit ꝺei famulus ꝺe tumlo ſuo. ſoculati apparens cũ ꝺuob⁹ epis. qui cũ eo iacebãt: vno hinc z altero inde ei aſſiſtẽtib⁹. z ꝺicit ad eã. Vſqꝫ q̃ mulier. bos q̃ hic ſunt. ꝓmoues z nõ ꝺimittis eos quieſcere: Infuderũt. n. ſtolas nr̃as lacrime tue. Et hec ꝺicẽs: ꝺat ei ꝓpriũ pittaciũ bullatũ ꝺicẽs. Suſcipe. recognoſcis hoc: ſolue: aſpice. Et in ſeipſam ex viſione veniẽs. vidit itez ſanctos ingrediẽtes ĩ. ꝓpriũ locũ: z ſoluens inuenit lr̃as ſuas ꝺeletas. z ſubſcriptõez ſub eis: habẽtem ſic. Propter ioh̃em ſeruũ meũ: ꝺeletũ ẽ peccatũ tuũ. Quis loquet potentias ꝺñi. o amici z frẽs: q̃s ita miſericoꝛs z amatoꝛ hoĩm. faciens voluntatẽ timẽtiũ ſe z glorificãs glorificantes ſe z ꝓ miraculoꝝ opatões magnificãs eos Nõ aũt in loco ſolum in q̃ ꝓciosa eius ꝺoꝛmitio facta eſt. gr̃a quã hũit apuꝺ ꝺeũ manifeſta ẽ. ſ vbicũ qꝫ lõgius claruit. ¶ Quid ſauinus monachus ꝺe eius ꝺoꝛmitõne viderit.

EAdem enim ꝺie in qua ad ꝺeũ. ex hac vita beatus iſte ꝓfectus eſt: q̃ꝺam eoꝝ angelicam vitã z ſcema monachoꝝ hñs vir mirabilis z induſtr⁹ ſauin⁹ noĩe. alexandrie habitãs vidit quaſi in exceſſu menſactus ꝺiuinitus honoꝛabilẽ ioh̃em epiſcopio ĩgre ꝺientẽ cũ clero omĩ cerea poꝛtãtẽ. z ad imꝑatoꝛem eũtẽ: tãqꝫ eunucho quoꝺã (vt ipe ꝺicebat ſauin⁹) cubiculario hunc vocante z poſtqꝫ ianuã exiit (qꝺ ſigficat ꝓprij coꝛpis ſepatõez) vnã puellã vt ſolẽ ſuſcipiẽtẽ eũ z manu tenẽtẽ. z ſuꝑ caput coꝛonam: ex olee ramis circũamictã. Moꝛ ergo agnouit ſanct⁹ ſauin⁹: migratõez pr̃iarche ad ꝺñm: ipa hoꝛa fuiſſe factã. Quapꝛopter adnotãtes q̃ꝺã meſem z ꝺiẽ (erat. n. celebris ſancti martiris mẽne) z quibuſdaz veniẽtib⁹ ꝺe cypꝛo. z ꝓcunctãtes q̃ꝺã q̃ habitabãt alexãꝺrie. ꝺe migratõe ſancti pr̃iarche agnouerit ve rã fuiſſe viſionẽ: eo ꝙ eaꝺẽ hoꝛa fieret ĩ q̃ obĳt b̃s z maxie ꝺe exẽplo puelle. q̃ manu tenebat eũ. Accepat. n. repꝛomiſſiões ab ea ſcꝰ ſic ĩ ꝓcedẽtib⁹ ꝙb vite ei⁹ ꝺixim⁹: qꝛ ſi me poſſides amicã. ego te añ ĩpatoꝛẽ itroducã. Qꝺ z reuera fecit.

¶ Quid habitatoꝛ q̃ꝺã alexãꝺrie ꝺ ipo viderit.

NOn autem ex hoc tm̃ oẽs ſatiſfactõez acceperit. ꝙ el'yna et miſcꝺia quã hũit circa egẽtes. eũ ĩ celoꝛ regnũ ꝺeduxerit: ſed qꝛ alius eoꝝ q̃ habitabat ciuitatẽ alexãꝺriã. timẽs ꝺeũ. vidit ipa nocte in q̃ z ſanct⁹ ſauin⁹: oẽs paupes z oꝛphanos atz viduas. oleeramos baiulantes. z ĩ pr̃iarche obſeq̃o euntes: z ad eccliaz ꝓgẽtes. Nõ ſolã aũt ꝺuo. aut ꝺecẽ. aut centũ ſatiſfactoes ſt̃. ꝓ q̃s ſcim⁹ clare. qm̃ ſckoꝛ nũez meruit mẽoꝛabil' hic: ſ ecce z alie q̃ ibſeq̃ns forma oñdit. ¶ De vngẽto qꝺ ꝺ ſepulcro eius emanauit.

HYmnodia enĩ ãniuerſaria p⁹ multũ tpis ꝺoꝛmitõis ſancti celebꝛata. ĩ tẽplo mẽoꝛati ſcti tichonis. vbi p̃cioſum lipſanũ. i. ſepulcꝫ bt̃iſſimi pr̃iarche ioh̃is repoſitũ eſt: erat aũt q̃ colebatur ſacra vigilie hymnodia. ãnue recoꝛdatõis ſcti miraculoꝝ factoris tichonis. volẽſqz oĩpotẽs ꝺñs oñdere omĩb⁹ q̃li honoꝛe ꝙũ ſuũ ſctm̃ ioh̃em ꝺignuz fecerit. placuit ꝺe honoꝛabili eius lipſano vngeti ſaniferã ſanitatẽ emanare. q̃ vniu̇ſi ĩ leticiã verti gr̃am retulerunt pr̃i z filio. z ſpuiſcto. vicz ꝺeo nr̃o: q̃ ꝓpꝛios ſctõs gl'ia gl'ificat infinita. ¶ De ꝙ q̃ ĩ cypꝛo ĩ ꝺiuerſis ſanctꝫ talia ꝺei gratia opetur.

ET vt nullus amic⁹ xp̃i tãti miraculi incredulus ſit: etenĩ vſqꝫnũc videt ĩ amica xp̃i. cypꝛoꝝ inſula. ĩ ꝺiu̇ſis ſanctꝫ talia ꝺei gr̃a opari. z tãqꝫ ex fontib⁹ vngẽtoꝝ. ſuauitatẽ ꝺe p̃ciosis eoꝝ lipſanis ꝓfluentẽ: ad gl'am eiuſꝺẽ bonitatis. z ad honoꝛẽ ſanctoꝝ eius: atz ad ꝓfectũ q̃ p⁹ futuri ſunt hoĩm q̃ten⁹ ꝙm imitatõez eoꝝ ꝙuerſantes eiſꝺẽ z nos honoꝛib⁹ digni efficiam̃. a iuſto mercedũ retributoꝛe ꝺeo. Efficiam̃ igr̃ ꝺilectiſſimi z nos ꝓ ſũmatoꝛes p̃ſcr̃pturaꝝ rectitudinũ. ſcti h⁹ p̃ris iohis eleymõis. z q̃ incole ex iſtẽtes. z pegrini ĩ vita iſta. ĩet'nũ theſaurizem⁹ futuꝛũ bonũ: ꝓ largã q̃ idigẽtib⁹ tribuit' vãtoz. Ænĩuero ſcõm ꝺiuit⁹ iſpiratũ apl'm. q̃ ſeiat ĩ bñdict. z ꝺe bñ. metet: z. p cõruptibilib⁹ et'na q̃ ocul⁹ ñ vidit. nec auꝛl audiuit. z ĩ coꝛ hoĩs ñ aſcẽderit. q̃ ꝓpauit ꝺeus ꝺiligẽtib⁹ ſe: q̃ oẽs nos ĩpetrem⁹ ꝓ gr̃az z miſcꝺam ꝺñi nr̃i. cũ q̃ ẽ pũi vna cũ ſckoſpũ gl'ia z honoꝛ. z ipe rũ nũc z ſp: i ſecla ſcl'oꝝ. am̃. ¶ Explic ꝺ ſcto ioh̃e eleymõe pr̃iarcha alexãꝺrio. ¶ Incipit vita ſcte eugenie ꝙginis: c⁹ paſſio. viij. kalẽ ꝺ Januarij agit'.

IN ſeptimo igitur ꝙſulatu ſuo ꝙmoꝺi⁹ ĩpatoꝛ direxit illuſtriſſimũ vir̃ philippũ ad egyptũ. vt p̃fecturã agẽt alexãꝺrie: z oẽs poꝛtãtes q̃ ꝓ totam egyptũ admiſtrãt' ei⁹ arbitrio ꝺebuirẽt. h̃ itaqꝫ cũ vxoẽ claꝺia. cũ ꝺuob⁹ filĳs anito z ꝙgio. z cũ filia ſeugenia ab vrbe rõna ad vrbẽ alexãꝺriã ꝺũ venissent. z rõna ꝯuitate agẽt p̃fecturã atz oẽm puiciã egypti rõnis legib⁹ oꝛꝺiaẽt. ẽct̃ q̃ꝺẽ magicã curioſitatẽ lectãtib⁹ finẽ ipoſuit: iu ꝺeos ꝙ nec nũ cupatõz noĩs bñe ꝓ miſit xp̃iãos aꝺ pct' ab alexãꝺria tm̃ ꝺñe eẽ ꝓſtituit ipe ꝙ pl⁹ z pb⁹ aĩc⁹ qꝫ fautoꝝ ꝺoloꝝ rõis tm̃ ſu

pstitōnib⁹ ac si religiosus cultor instabat nō ratōni ꝫ traditōi pcordās. Eugenia igit filia suaꝫ .dū lris liberalib⁹ pfectissime docuissꝫ.7 tā latio eā qꝫ greco eloquio instruxisset:etiā phiaꝫ docere pmisit. Erat enī acris ingenij.7 tā memorie capax: vt quicqd audiendo semel vel legendo potuisset arripe. ppetuo retineret. Erat ergo eugenia pulcra facie.7 eleganti corpe:sed pulcrior mente . 7 formosior castitate.

¶ Igit cum quintodecimo etatis anno ab aquilio aquilini psulis filio peteret spōsa:interrogata pre. vtꝫ petenti iuuene illustrissimis orto natalib⁹ psentiret. Illa rndit. Maritus moribꝫ nō natalib⁹ eligendus est:ip o.n.nō parentib⁹ eius vtendū est. Igr cū aliqs atꝫ aliqs poscentib⁹ anio castitatis obsisteret:p uenit ad manus eius beatissimi pauli apli doctrina. Et lꝫ sub paganissimis parētib⁹ ageret:eē tñ cepit anio xpiana. Et qm iussi fuerant xpiani ab alexandria vrbe discedere.rogat pentes: vt spectādi gra pmitteret. predia sua in suburbio alexandrie posita circuire. Cunctꝫ statī vt poposcerat impetrasset. 7 ab vrbe pperaret ad villam:audit xpianos psallētes atqꝫ dicētes. Omnes dij gentiū demonia: deus aūt nr celos fecit. ¶ Hec ita audiens.suspirauit et fleuit:7 dicit ad eunuchos pueros. noie pthū 7 iacinctum. Scio vos mecū lris eruditos.7 digna sit 7 indigna hoim legimus gesta:philosophoꝝ qꝫ silogismos.vano labore pstructos. studio scrupulosissimo transegimus: aristotilica argumēta 7 platonis ydeas.7 epicuri sectas 7 socratis monita 7 stoicoꝝ 7 (vt breuiter cuncta pplectar) quicqd cātat poeta. quicqd orator inuenit. qcqd phūs cogitat. vna hac lnia excludit. qua tripudiātes xpianos audiuim⁹ omēs dij gentiū demonia. deus autez nr celos fecit. Confessio 7 pulcritudo in pspectu eius:sanctitas 7 magnificentia in maiestate eius. Igit iubet cōferre sermonem.7 aplus legit.7 ppheta laudat. fit pcordia fidei:7 q arte ad penetralia sapiētie diuine absqꝫ sui separatōne pueniant. psilio ardēti diffinit. Dominam me inqt vobis vsurpata ptās attribuit:ꝫ solorem sapientia fecit. Simus ergo frēs sicut diuina sapientia ordinauit:nō sicut se iactat hūana temeritas. Pergamus piter ad xpianos:7 sicut ordinauerо:pperemus. Elenū audio dicī epm.cuius ē habitatio illa.in qua die noctuqꝫ audiūt deo suo cātare: quos etiā nos quotiēs transimus psallentes audimus. Sed ꝫ epus varijs dr eccie sue occupatiōib⁹ detineri. His aūt qui in diuinis laudib⁹ vacāt.theodoꝝ quendam psbiterum pstituit: cuius tanta miracula narrantur. vt etiam cecos suis oratōnib⁹ illuminet.7 demones effugiet.7 infirmantib⁹ afferat sanitatē:sane ad diuersoriuꝫ huius cōgregationis ī q deo canit. nullam patit venire feminaꝫ. Hoc ergo cōsiderans tondere me arbitror: vt crastina nocturna profectio ordinata.per ipos nobis transitum p̄beat. Nobis itaqꝫ duob⁹ iuxta basternā ambulantib⁹.7 ceteris psidentibus ad locum deponar a vobis:7 vacua ptranseunte basternos tres beruli habitu simul ad dei homines pperem⁹. Placuit vtrisqꝫ consilium:7 sequenti nocte sicut ordinauerat:ad implet. ¶ Tantam autem credētibus sibi xpc gratiaꝫ exhibere dignatus ē: vt eadē hora.qua ad monasterium puenerunt.sanctus elen⁹ supueniret episcopus. 7 quia mos est apud egyptum . quando circueunt monasteria episcopi: psallentium eos sequatur exercitus.superuenit idem helenus heliopolis episcopus.7 cum eo amplius qꝫ decem milia virorum psallentium.7 dicentium. Via iustorum recta facta est:7 iter sanctorum preparatum est. Audiens hec eugenia:dixit ad socios. Cōsiderate vim carminū. 7 videtis ad nos respicere: quicquid modulatis vocibus psallunt. Deniqꝫ cum de deo vero nostro tractatus in dispositōne mutui sermonis haberetur:audiuimus hoc cantare. Quoniam omēs dij gentium demonia:deus autem noster celos fec. Et ecce nunc arripientibus nobis iter. quo recedere cupimus a culturis ydolorum : 7 vt ad xpianam culturam perueniamus gratiam promereri.ecce milia hominum nobis occurrunt. vna voce clamantium 7 dicentium. Via iustoruꝫ recta facta est:7 iter sanctorum preparatum. Intelligamus ergo quo pgat hic populus. 7 si ad hoc habitaculum vadunt. quo nos ire dispositum:iungamur canentib⁹ turbis.7 aduenientibus computati ingrediamur vt socij.quousqꝫ noticias colligamus. ¶ Igitur cum se iunxissent psallentibus: inquirunt quis esset senior. qui solus vehiculo asellj veheretur in medio populi sequentis 7 precedentis.audiunt qꝫ hic esset elen⁹ episcopus.ab infantia xpianus: qui dum infantulus ī monasterio creseret.tante sanctitatis virtutib⁹ augebatur . vt si quando missus fuisset ignem emicino petere.ardentes prunas vestimento deferret illeso. Deniqꝫ inquit ante paucos dies venit quidam magus:qui verborum argumentis populum dei conabatur euertere.dicens falsum istum esse episcopuꝫ. se missum esse a christo ad docendum . Hic autem erat versutissimus:7 de scripturis diuinis populuꝫ seducebat. Deniqꝫ omnis turba christianorum accessit ad hunc.quem videtis patrem nostrum:7 dic ei. Audiuim⁹ zaream quod ipe sit missus a christo: constitue diem in quo eum aut recipias tibi socium aut si potes conuincas falsa dicentem. ¶ Igitur cōstituitur dies 7 locus in medio eliopolis ciuitate: venit zareas magus cum artibus suis. venit et Elenus episcopus cum orationibus suis. Cunctꝫ populum salutasset:ait. Nunc probabitis spiritus qui sit a deo. Et conuersus ad zaream.cepit verborum ingens habere luctamē:sed quia versutus erat nimis et concludere euꝫ sermonum ratione non potuit.respicimus populum fortiter ledi . qꝫ zareas quia superior abscederet in verbis modicum silentium postulauit. 7 ait ad populum . Pauli apostoli in hac parte monita omnino tenenda sunt:dicit enim thimotheo discipulo suo. Noli verbis contendere. ad nihilum enim vtile est.nisi ad subuersionem audientium:sed ne hoc testimonium non quasi cauti. sed quasi timidi proferamus : accendatur ignis in media ciuitate.7 ingrediamur pariter flamas.et qui vstus non fuerit:credamus qꝫ hunc miserit christus. Tunc omnibus sententia placuit : statim deniqꝫ ignis copiosus accensus est . Tunc beatus Elenus iubꝫ zarcā itroire flamas. Cui zareas iqt ingredē tu pri⁹.q̄ b̄ apposuisti. cōsignās se igr b̄tissim⁹ pr̄ elen⁹

expansis manib ingentes flamas intrat: 7 stās illic dimidia fere hora. neq capilli neq vestimētus ex aliqua pte violatis vt zareas q̄z introiret simlit impabat. Sed zareas reluctare cepit. 7 fugere. At vbi inuitū illum pp̄us in ignib tradidit: stati eum circundās flama cepit exurere. Et ītittens se beatus elenus. lz seminitū viuum tñ eripuit: quē cum dedecore eliminauit pp̄us. de finib regionis huius. Hūc aūt sicut videris quotidie quocūq prexerit: in dei laudib comitat. ¶ Audiens hec beata eugenia ingemuit: 7 pcidit ad pedes eius q̄ sibi retulerat ista. 7 ait. Obiecro te. vt me illi vna cum istis duob fratrib meis insinues: ex ydolis. n. conuerti volum⁹ ad xp̄m. Et q̄ simul hoc diffiniuimus 7 frēs sum⁹: ex hoc ab eodez īpetrare volum⁹. vt nūq nos patiat abinuicem separi. Et ille nunc inq̄t silete. q̄uisq ingressus monasteriū ad qd pgit. paululū requiescat: 7 cuz opportunū fuerit. intimabo illi oia scdm xp̄m tuū. Interea dū appropiquasset monasterio ad qd pgebat. ecce 7 illi egrediunt obuiā p̄i: hymnū dño dicentes. Suscepimus deus misericordiā tuā: ī medio templi tui. Ingredientib epo 7 pb̄is. etiam intrat eugenia cum iacincto 7 pb̄o comitib suis: tm̄ ei nota cum quo sermonē habuerat. Perfectis igr̄ matutinis laudib. paululū requieuit epus. 7 iussit sibi ad sextam pparari. vt diuina misteria celebraret: vt dū sextā cepisset. nona ad refectoez ieiunātiū opportune ueniret. Requiescēs aūt epus somniū vidit: in quo ad simulacr̄ femie ducebat. vt illi sacrificaret. Tunc dixi inq̄t ī somnio. bis q̄ me tenebāt. Permittite me: vt loquar cum dea vra. Et cuz me pmisissent loq̄: dixi ei. Cognosce te creaturā dei eē. 7 descende: 7 noli te pmittere adorari. At illa bis audit descendit 7 secuta ē me dicens. Nō te deserā: quousq̄ me creatori meo restituas. 7 conditori.

¶ Igit cū ista in aīo epi voluerent: accessit ad eū eutropius. cū quo fuerat locuta eugenia. 7 dixit ei. Tres pueri frēs vnanimit culturā simulacroz relinquentes: xp̄o b̄uētium numero in isto monasterio se sociari desiderantes. 7 hodie vestigia tua, psequētes. huc ingressi sunt. poscēteq̄z me cū lacrimis postulauerūt. vt mereant noticie tue beatitudinis revelari. Tunc beatus elenus dixit. Gratias tibi ib̄u bone refero. qui me puenire fecisti huius rei noticiā. Tunc conuocari ad se precepit pueros: 7 apprehēdens manū eugenie fudit oz̄onē. Quā cū coplesset. tulit sequestratiz eos: 7 gratissimo vultu q̄dnā dicerent: interrogat. vel cuius natōis eēnt credidit inq̄rendū. Ad hec eugenia rñdit. ciues inq̄t romani sumus vnus ex his duob frib meis pthus dī. alius iacinctus. Ego xp̄o eugenius nuncupor. Cui beat⁹ elenus dixit. Recte te eugenium vocas virtutit. n. agis: 7 cōfortet cor tuū, p fide xp̄i. Ergo recte vocaris eugenius. Nam 7 b̄ scias. q̄ spūlancto nos et te eugeniam corpe ante puidimus: 7 qualit huc veneris. 7 qd isti tui sint. nō me passus est pterire. Sz hoc mihi dñs revelare dignatus est. q̄ gratissimuz ei habitaculū in corpe tuo pparasti. custodiēdo virginitatis premiū: 7 pūtis tpis blandimenta fallacia respuendo. Scito aūt te, p castitate multa passurā: ꝫ non te deserit ille. cui te ex integro tradidisti. Ad pthum aūt 7 iacinctum puersus est. In corpe seruitutis positi. ingenuā dignitatē animi. tenuistis fortiter 7 tenetis. Uñ vobis me tacēte: xp̄c dñs loqui t dicens. Amen amē dico vobis. iam nō dicā vos b̄nos sed amicos. Unde 7 vos beatos annunci o. q̄ pcordastis ip̄ūsancto: q̄ vnanimit cōsensistis monitis salutarib. simul ad gloriā pueniet pcepturi. Hec beatus elenus nullo alio teste pter deum locutus ē ī medio 7 iussit eam sic in virili habitu pmanere. 7 nō eum deseruerunt. quousq̄ baptismatis sanctificatione instructi. monasterio ad qd festiuā erāt sociarēt. ¶ Redeamus aūt ad illud tempus. q̄ pthus 7 iacinctus auferentes eugeniā abierunt. Basterna igit iumētis ambulantib 7 pueris qui pībāt. vacua uenit ad matrē. Uidentes aūt eminus pperantes pueros. 7 basternā uenientē occurrerūt cum gaudio vniuersi 7 inuenientes vectoruū vacuū. oēs simul mugitū reddiderunt. fit q̄z repente totius ciuitatis strepitus. Quis. n. audire poterat: p̄fectum filiā chanssimam pdidisse: Erat itaq̄z planctus inestimabilis. fletus imensus: lugebant vniuersi confusi. parentes filiam sororē fratres. Fuit dominam: et tenebat vniuersos merorz infinita animi tribulatō. Fitq̄z p totā puinciam inq̄sitio. Interrogāt aruspices. inq̄runt pbitones: sacrificijs q̄z 7 sceleratis superstitionib demonia interrogant: vt vbi uenisset eugenia indicarent. Hoc solum omēs dicebant: q̄ eam dij de celo rapuissent. Credidit factū pater. et fletum ad consolationem reuocans. dat festa respōsis 7 deorum illam numero consecrans. ex auro puro eius fecit fieri simulacruz. Qd ita cepit excoli: vt non minorem honorē q̄z dys suis exhiberent. Mater tñ eius claudia. 7 fratres auitus 7 sergius. nulla poterāt rōne consolationem accipe: sed erant intolerabiliter lugentes eam. ¶ Beata autem eugenia virili habitu 7 animo. in predicto virorum monasterio pmanebat: atq̄z ita in diuinis eruditionib p̄fec. vt intra scām annū omēs scripturas dñicas memoria retineret. Tanta in ea erat animi tranquillitas. vt vnam illaz omēs dicerent ex numero esse angeloz. Quis. n. deprehenderet q̄ esset femina. quā virtus xp̄i 7 virginitas imaculata, ptegebat: vt mirabilis eēt 7 viris: Sermo. n. eius erat humilis in caritate. clarus ī mediocritate. vicijs carens 7 facundiam fugiēs: oēs in būilitate supabat. Nullus illa ad oz̄onē inueniebat anterior. efficiebat aūt omib oia. tristē p̄solabat. leto gaudebat. irascentē vno p̄mone suo mitigabat. supbiētē ita suo edificabat exemplo. vt ouē subito e lupo factam se credere delectaret. Tāta a deo ē gr̄a psecuta: vt quēcūq̄z ī dolore positū visitasset. statim omis dolor recederet. 7 omnis salubritas aduenīret. Comites aūt eius iacinct⁹ 7 pth⁹ comitabant eā: 7 erāt ī oib obtempantes ei.

¶ Tercio igr̄ āno puersioīs ei⁹. abbas q̄ erat frib ī monasterio: migrauit ad dñm. Post cui⁹ abcessum oib visum est: vt sibi beatā eugeniā eligerent abbatē. Tūc beata eugenia metuēs se femīam p̄ regulā viris p̄poni. Itē timēs ne oēs vnanimit despcātes spnēt: ait ad eos. obsecro vos: vt euāgeliū ī p̄ti adhibeat. Qd cū fuisz allatū. dixit. Quotiēscūq̄z xp̄ianis aliq̄d eligēdū ē: xp̄c ē ante omia auscultā-

dus: Videamus ergo ī hac electione vr̄a. quid ip̄e p̄cipiat: vt ꝛ vr̄is iussis ꝛ ip̄ius monitis intendam⁹. Et reuoluēs codicē venit ad locū ꝛ cepit legere dicēs. Dixit aūt ibs discipulis suis. Scitis qz p̄ncipes gentium. maiores sunt his quib⁹ dominant: et p̄ncipatū eox gerūt. Apud vos aūt nō ē sic: ꝑ si q̄s in vobis vult primus eē. sit vester vltim⁹. ꝛ si q̄s int' vos voluerit eē dn̄s sit vester ꝺu⁹. Et his dictis adiecit. Ecce inq̄t ꝛ vr̄is iussis obtēperās. decreui primatū suscipe. ꝛ dn̄i iussiōib⁹ obediē: vltimū me vr̄e caritati ꝓstituo. Exhylarat' oim cā ī ꝓsensu ei⁹. ipa tn̄ añ oēs op⁹ monasteriꝝ. qđ infirma solebat exercē p̄sona suscepit: in oīb⁹ aquā portare. ligna ꝓcidere. mūdicias adhibere. Jn eo deniq; loco habitaculū sibi elegit. vbi ostiarius monasteriꝝ manebat: ne vel ipo se supiozē onderet. Sane refectiōz frm̄ solicite curabat. ꝛ psallendo deo ordinē fortit' custodiebat: ꝛ terciā. sextā. nonā. vesptinis vel nocturnis. atq; matutinis horis. tā cautissime insistebat: vt videret' iaz perisse deo. si horaꝝ vel q̄ppiā spaciꝝ. absq; diuinis laudib⁹ aliq̄ pteriss̄et. Jta deniq; in ꝺ ope esse deo cariox cepit: vt ꝺemones ex obsessis corpib⁹ pelleret ꝛ cecox oculos aperiret. Sꝫ qz multa singillatim narrare intendo ꝑ ordinē quātū ꝑmittit breuitas accedam⁹. ¶ Matrona q̄dam alexandrina ceteris matronis pstātior. noīe melantia: audiēs opinionē ei⁹. venit ad eam. qz quartano tipo grauissime ꝛ iā p annū. ꝛ eo ampli⁹ vexabat'. Quā cū beata eugenia. oleo punxisset. ꝛ oēm ꝓtinus violentiā fell' euomuit. ꝛ sanissima reddita pedib⁹ ad suū diuersoziū ꝑrequit. qđ ī vicino monasteriꝝ possidebat. Ordinat interea munera ciphos argēteos tres. īplet solidis ꝛ hos salutatōnis sue gr̄a. mittit ad beatā eugeniā. Cui graciter remittens q̄ miserat ait: abūdam⁹ ꝛ supabūdamus omnib⁹ bonis. Unde te parens carissima melācia: vt ista egentib⁹ magis ac necessitatē patiētib⁹ diuidas: hortoꝝ ꝛ moneo. Audiēs melācia ꝓtristata ē: ꝛ veniēs cepit rogare ꝛ ampliora ꝑmittē. Fit assidua circa bt̄aꝝ eugeniā. ꝛ ī nullo deprehēdēs q̄ eēt femia: elegātia decipit' inuētutis. Uidēs ea iuuenē ꝑ veritatē putabat eē terrenū: se aūt nō sanctitate eius. ꝑ aliq̄ arte existimās fuisse saluatā. Jn ꝓcupiscētia ei⁹ elabit'. ꝛ putās āplioris pecūie cupidiorē: cepit infinita offerre ꝛ āplioza ꝑmittere. Cūq; se pius eadē p̄careť. ꝛ grato aīo oblata sibi ab eugenia cerneret reddi: declinat ad maiozē interitū. egritudinē simulās. ¶ Quā cū beata eugenia rogata visitaret: sedēti añ lectū suū sancte eugenie talia cepit ꝑducere. Jntolerabilis circa te amoz pect⁹ meū exagitat. nec vllū remediū fatigatōni mee repire potui: nisi vt te omniū rex meaꝝ dn̄m instituā. Quid teip̄m vanis ꝛ inanib⁹ abstinētijs crucias: Ecce possessionū locupletatio infinita. ꝛ ecce auri pōdus ūmē sum. ꝛ argentū mīsteriū copiosum. ꝛ famulie infinit⁹ ē numer⁹. dignitas generositatis ē mihi. ꝺ āno absq; filijs viduata sum: succede ꝑ eodē in facultatib⁹ meis. ꝛ nō solū rex meaꝝ. ꝑ meus esto iā dn̄s. ¶ Cū q; hec ꝛ his silia loqueret': dixit ad eā eugenia. Recte nomē tuū nigredinis testat' pfidiā: magnū. n. te dyabolo habitaculū ꝑparasti. discede a ꝺuis dei deceptrix. ꝛ illecebroſa melācia: nos. n. aliter militam⁹. Habeant opes tue tui siles dn̄os: nos delectat mē dicare cū xp̄o. Affatim diues ē. q̄ cū xp̄o paup est. Fugiant a te imagines ꝓcupiscētie: non ē. n. salutis tue ista q̄ te inualit insania. Draconis habitaculuz facta venenū effundis. ꝑ nos xp̄i inuocato noīe. venenoꝝ tuoꝝ virus euadimus. ꝛ miscdiam dn̄i inuenimus. ¶ Tunc illa deceptiōi sue pudorē nō ferēs. sperās se detegi. nisi p̄ioz ip̄a detegeret. reūsa alexādriā. adire pfectū statuit hoc ordine dicēs. Scelestē iuuenē limlantē xp̄ianā religionē īcurri. ꝛ ad me arte dn̄ medēdi gr̄a q̄ dī posse infirmantib⁹ ꝓdesse venire ꝑmitterē. vnam me ex illis estimās. de quaꝝ pudore bachat': ausus ē ipudēter alloqui. ꝛ verbis ꝓcacib⁹ ad crimē hortari. ꝛ nisi dissez vocē ī pñti ancille mee fuissem liberata solatō. more barbarico sue me libidini captiuasset. audiēs ꝺ pfectus nimio furore inflamat'. ꝛ iubet ad loca monasteriꝝ destinari: q̄ eum vinctū ferre cū oīb⁹ ꝓmorantib⁹ deponerent. Deponunt' itaq; oēs ī vinculis. ꝛ qz vnius carceris eos non ferebat loc⁹: ꝑ diuersas custodias diuidunt'. ¶ Post hec statuit' dies funeris: in q̄ alij ad bestias. alij xpo ad ignes. alij ad diuersa supplicia dānarent'. Fit rumoz imensus: ipudēs q̄z fama cūctam egypti pagrat ꝑuinciā. Omēs credunt. omēs ꝺemnāt. ꝛ oīb⁹ verisile videt': melantiā illustrē feminā mētiri nō posse. Quid multa: Uenit dies funerū ꝓstituta. ꝛ ī qua vniuerse ciuitates in vicino posite ꝓueniūt. vt viderent ferarū tradi morsib⁹. corruptores introducunt' in cathenis. ꝛ a collaris ferreis cū beata eugenia: ꝛ nullo agnoscente q̄ eēt femina clamoz ꝑ uli diuersis sententijs ingruebat. Tunc iubet' adduci ꝓpinquius. vt nō ꝑ internūcios eaz pfectus audiret: sed ex oze eius addisceret veritatē. Aptant' aculei. ꝛ verbera. flame. tortores: ꝛ cetera que solent abscondita cordis exsculpere: ꝑparant'. Tē pfectus philippus dixit. Dic sceleratissime xp̄ianorum. Hoc vobis xp̄c vester tradidit in mādatis. vt opam corruptōnib⁹ detis. ꝛ pudorē atq; verecundiam matronalē fraudulenta astutia capiatis: Dic nunc fortifer. q̄ te temeritas coegit vt illustrē feminam melantiā appeteres. ꝛ ingressus sub spē me dici castitatē generosissimam ad lupanarū ignominiam ꝓuocares: Audiēs hec bt̄a eugeia. capite demisso ne posset agnosci: taliter dedit pfecto rn̄sum. Dominus meus ihs xp̄c cui ego seruio. castitatē do cuit: ꝛ integritatē corpis custodientib⁹ vitā ꝑmittit et'nā. Hanc aūt melantiā falsam testem nūc possum⁹ declarare: ꝑ melius ē vt nos patiamur mala q̄z illa. dū cōuicta fuerit aliquid patiat'. ne ꝛ fructus patientie nostre depereat: ꝑ tn̄. si ꝑ victoziam p̄ncipū testet' vr̄a sublimitas: q̄ nō in eam ꝑ retoꝛqueatis sentētiam. ꝛ hec fallax testis nihil patiat' mali: nūc ꝓbabimus crimē quod nobis obijcit. redūdare in eam. ¶ At vbi testatus est ꝑ p̄ncipum salutem pfect⁹. ꝑmittens ad omnia que postulabat effectum: dixit eugenia. O melantia nigredinis nomē. ꝛ tenebroſa melantia: applicari feciſti aculeos. suspēdi p̄cipis xp̄ianos. Damna. pcute. incendi: bene nos accipis. nō tn̄ tales hz famulos xp̄o qualis tu testaris. Tamen adduci p̄cipe ancillam. quā testē nostri crimis eē dixisti. vt ex oze possit denudari mendaciū. Cūq;

applicata fuisset ī conspectu iudicꝭ: cepit dicē. Jstū iuuenē ipudicissimū. frequenter quidem circa viles psonas detectum ī adulteriis. ipa impunitas ad hūc pduxit. vt etiam dñe mee circa primaz horam diei cubiculum impudenter ingressus. primo quidē sermone quasi pro salute eiꝰ veniret: indicaret. Secūdo p sua ꝓcupiscentia. z tercio etiam ad violētiā si cūrsim ego egressa. familiam non vocassem q̄ hodiē huius criminis testis est. Tunc p̄fectus ex familia adesse iubet aliquos. q̄ ita gestū esse suo testimonio ꝓfirmarent. Cunqz applicarent singuli: ita esse vt illa dixerat testabant. ¶ Tunc iudex vehemēt cōmotus ait. Quid ad hec fauste dicturus es. quē tot reuincunt testes. z tantaqz indicia manifestant. Ad hec beata eugenia ait. Tempus loquendi ē: qz tps tacendi transijt. Optaueram quidem crimē obiectum ī futuro iudicio denudari. z castitatē meam illi soli oñdere cuius amore seruāda ē. Tamē ne glorietur in seruos xpi fallax audacia. z paucis pandaz verbis veritatē. non ad iactantiam humane declamatōnis: sed ad gl̄am nominis xpi. Tanta. n. est virtus nomini eius vt etiā femine in timore eius posite. virilem obtineant dignitatē: z neqz ei sexus diuersitas fide pōt inueniri supior. cū beatꝰ paul⁹ apl̄s magister omnium xpianoz dicat. q̄ apud dominū nō sit discretio masculi z femine. omnes. n. in xpo vnuz sumus. Huius ergo normam animo feruēte suscepi z ex confidētia quā ī xpo habui. nolui eē femina: sed virginitatē immaculatam tota animi intētione conseruans. virum gessi constanter ī xpo. Non enī inunitam honestatis simulationē assumpsi. vt vir feminam simularem: sed femina viriliter agendo. viruz gessi. virginitatem que in xpo est. fortiter amplectā do. Et dicens. scidit a capite tunicam q̄ erat induta z apparuit femina. Et statim ad p̄fectuz ait. Tu mihi quidem fm carnem pat̄ claudia mater est: z frēs hi duo qui tecum sedent. anitus z sergius. Ego aūt eugenia filia tua: que p amore xpi. mundū omnem cum delitijs suis respui. tanqz stercus. Ecce protho⁹ z iacinctus eunuchi mei. cum quibus scolam xpi ingressa sum: xpc aūt tam ydoneus ibi extitit. vt victricē libidinū omnis pollutōis me faceret p miseri cordiam suam. cui credo vsqz in finem iugiter pmā suram. ¶ Agnoscentes itaqz pater filiā. z sororem fratres. serui dñam: currunt statim ad eam: z effundentes lacrimas in conspectu pp̄li. amplexibus eius incūbunt. Nunciatur factum claudie matri: z statiz cursu concito ad spectaculum venit. Deferunt vestimenta auro texta. z lz inuita induit. atqz in excelso tribūali posita in sublime attollit. z ab omni pp̄lo clamat: vnus christus vnus z verus deus christianoz. Sane sacerdotes z epi qui multo pp̄lo xpiano amphiteatrꝫ erant. vt dum fuissent interfecti hi qui accusabantur ab eisdem sepelirent ingrediunt: deo hymnū dicentes atqz omnes vna voce clamantes. Dextera domini glorificata est in virtute: dextera manus tua dñe ꝓfregit inimicos. Tollit ergo ī triū pho eugenia. ne tāto gaudio pp̄li: eius defuissz pbatio castitatis. Visus est ignis de celo descendēs. qui ita circūdedit domū melancie: vt nec vestigium alicuius rei que ad eam ptinebat remanserit. Fit gaudium pp̄li. cū timore dei: ecclesia que iaz q̄si vidu ata octauo anno clausa fuerat reserat. Reuocat xpianoz pp̄s. baptizatur p̄fectus ī fasciby constitut⁹: baptizant filij eius. baptizatur mater eius claudia. Restituit priuilegia xpianis. z mittit relationem ad seuerum impatorez de xpianis: z memorat satis rei publice xpianos pdesse. ideo debere eos absqz pse cutione aliqua ī vrbibus habitare. Consentit relatōibz impator: z fit tota alexādria ciuitas. quasi vna eccia. Eratqz omnib⁹ ciuitatib⁹ gaudiū: z dignitas xpiani nois florescebat. ¶ Sed qz sp sanctitatem emulatio sequitur inimici. z contra bonitatem pugnat malicia: ꝓsilio d̄yaboli aliqui ex honoratis alexandrie. cultores ydoloz accipientes egre. q̄ xpianis priuilegia tribuisset. venientes ad regem dixerunt. statum reipublice cōturbatum a philippo qui cū nono anno in fasciby irreprehensibiliter administrauerit. nunc decimo anno pdidit omnia. Deniqz deoz īmortalium deseruit ceremonias: z omnem ciuitatez ad culturam cuiusdā homis. quē iudei occiderunt conuertit. Non est legibus vestris nulla reuerentia. Passim quisqz vt voluerit templa reuerēda ingreditur. non vt colendi benivolentiam p̄tendat. z non vt deos esse quos colimus sed (vt dicat) infinitas blasphemias saxa aut metalla. potiusqz diuini nominis signa. hec z similia multa dicta sunt seuero. z antonio augustis. Qui cōmoti direxer̄t ad eum huiuscemodi decreta. Diuus parens noster. cōmodus quondam augustus. non vt p̄fectum: sed vt regem te alexandrie ordinauit. atz cōstituit: vt dum in vita maneres successorem nullum susciperes. Unde his beneficijs eius supaddere cupientes statuimus. vt dijs omnipotentibus solitam culturam exhibeas. z deposita dignitate. etiam pp̄rijs facultatib⁹ cedas. Accepta igit̄ hac augusti auctoritate. simulat egritudinē quousqz vniuersa distraheret: z donaret p omnem puinciaz ecclesijs z paupib⁹. Jpe aūt p̄fectus in timore dei z ī cultura xpi: etiam alios confortabat in xpo. Interea ois alexandria conspirat in episcopatū eius. z cepit eū respublica habere p̄fectum: qz successor ei nōdū venerat. z eccia habere epm. qz merito fidei sibi eum elegerat sacerdotem. Durauit aūt in episcopatu: vnum ānū z mēsib⁹ trib⁹. Post h̄ at̄ spacia tēpoz. veniēs perēnius p̄fectus. dū alexādrie querēt pcutere eū z nō posset. qz ois ciuitas ī amore eius durabat: immisit ei q̄ se fingerent xpianos. z ingredientes pcusserūt eū ī oratione dñica ꝓstitutū. Post tradūt pcussores p̄fecto pennio. Jlle at̄ ꝓscius iussionis sue. z q̄si audiēdos custodie mācipauit: p⁹ paucos aūt dies pncipū idulgētia relaxatos dimisit. ¶ Btissim⁹ at̄ philippus. p⁹ pcussurā trib⁹ diebz ī corpe eē pmiss⁹ ē: nō ad aliud. nisi ad corda dubia ꝓfirmāda naz vt migraret ad dñm. martyriū se noluit corona fraudari. z ipe hāc vt recipet: orauit. Nā qui ī corpe posit⁹ demoīa fugabat. z illumiabat orōne cecos: quā tomagis se noluisse palma priuari: Poterat vtiqz q̄d volebat ipetrare sine dubio. z ita recepit vt pticeps noīs philippi. eēt pticeps z corone: z suscipent martires collegā. quē merito eccia suscepat sacerdotē. Jux̄ atria ita qz ibi. scta eugenia filia eiꝰ mōsterū

xpi virginibus colocauerat. illic suum iussit colloca ri corpusculum. in quo loco beatissima claudia xe nodochium fabricabat. 7 pstituit predia que susce ptionib peregrinantium deseruirent. ipa autem cũ auito 7 sergio filijs 7 cum beata eugenia regressa ẽ romam. ¶ Igitur filius philippi cum omni gaudio senatus recepit romanorum: 7 vnum proconsulem carthaginem. alium vicarium affrice dirigunt. Ad beatam autem eugeniam cum multe matrone con uenirent. 7 pene omnes virgines quascunq potuis set. notas aut amicas. faceret etiam xpo credere. 7 in virginitate dominica pmanere quedam ex regio ge nere virgo basilla. cupiebat eam attingere. Sed qr causa nominis xpiani ad eam ire non poterat: roga bat p internuncium fidelem. vt eã de religione xpia na instrueret. Tunc beata eugenia conuocat ad se. beatissimos comites suos pthum 7 iacinctum: 7 di cit eis. Accingimini militia ad quam vos conuocat xpc. quo vos basille offeram sub specie muneris: vt vos eam in xpo faciatis ancillam. Fit itaq hui⁹ mu neris gratia. 7 suscipit basilla quasi fam'los qua nos quasi ap'los honorabat. Vacabat autem cum eis omni hora. 7 quasi eunuchos seruitio habens. non dieb non noctib a colloquijs dei 7 orationib cessa bat. Igitur cornelius cum esset in vrbe roma. sacre legis antistes: puenit ad eam latenter. 7 baptizauit eam. Confirmata autem beata basilla in timore dei pcurante misericordia xpi. pene omib noctib mu tuis se fruebantur aspectibus: ipa 7 beata eugenia. Omnibus itaq viduis xpianis conuentus erat ad beatam claudiam: 7 omnib virginib conuẽt⁹ erat ad beatam eugeniam. Sanctus autem corneli⁹ pa pa vrbis rome omni vespe sabbati que lucescit i do minico die. dabat eis noctem hymnis peruigilem. 7 pullorum canorib noctis quiete agebat eius sa crosancta misteria: 7 ita confirmabat eas sabbato rum. Eugenia autem 7 basilla vt memorani. omib se p ene noctib fruebantur in xpo 7 alterno se elo quio renouabant. O quãtas p eugeniam virgines saluator inuenit. quãtas etiam p basillam xpc spon sas obtinuit. quãte p claudiam viduitatem pmpta voluntate seruarunt: quãti iuuenes p pthum 7 ia cinctum xpo domino crediderũt. ¶ Valeriano ita q 7 galieno imperantib, orta seditio de xpianis ẽ: eo q cipr̃ianus carthaginem euerteret. 7 cornelius romam. Data est ergo auctoritas ad paternum p consulem. vt cipr̃ianum occideret. Cornelius autez quia a multis romanis etiam illustr ibus fouebatur erat in abditis. Tunc beata eugenia videns basillã ait. Reuelatum est mihi a domino. q p virginitate passura sis. Et basilla ad eugeniam rndit. Et mihi inquit dignatus est dominus demonstrare. q mar tirij coronam duplicem capias: vnam quam apud alexandriam p iustis laborib acquisisti. 7 aliaz quã in effusione tui sanguinis consecutura es. Tũc beata eugenia expandens manus suas: dixit. Domine ihu altissimi filius: qui ad salutem nostram venisti p virginitatem matris tu p virginitatis premiuz. oẽs quas mihi credidisti. pduc ad regnum glorie tue. ¶ Residentib autem sanctis virginibus xpi. que erant cuz eugenia 7 basilla: dixit ominb beata cu genia. Ecce vindemie tempus est. in quo succidunt botri. 7 pedib conculcantur: sed post hec regalib conuiuijs apponuntur. Absq eorum sanguine. nul la potestas imperij. nulla illustris dignitas decorat 7 vos palmites mei. 7 meoz viscerum botri. estote pate in domino. Virginitas enim est prime virtutis indicium. deo primum. similis angelis. parens vite amica sanctitatis. via securitatis. domina gaudij. dux virtutis fomentum 7 corona fidei: adminiculũ 7 sb sidium caritatis. Nihil ita nobis laborandum nihil ita est enitendum: nisi cum virginitate viuamus. aut quod est gloriosius p virginitate etiam moriamur. Que sunt huius blandimẽta fallacissima. 7 cũ gau dio temporali veniunt. 7 cum ppetuo dolore discedunt. Faciunt momentanium risuz vt eternũ fletũ infligant. tribuunt fugitiuos flores vt marcidiores pseuerantes aduectent: mentiuntur securitatẽ trãseuntis temporis. vt ppetui seculi cruciatib tradant Ideoq carissime virgines. que mecum in agone vir ginitatis nuncuscq accurristis: pmanete i amore do mini melius quem cepistis. Tempus flendi tpali ter sine fastidio 7 horrore sufferte: vt tpa gaudij eter ni cum omni possitis dilectione suscipere. Ego eniz cõmendaui vos spũisancto: 7 credo q vos mihi in tegras omnes illibatasq constituat. Nolite itaq faciem meam ex hoc corporalit querere: sed gesta 7 actus p spiritum contemplatiuum. Et his dictis osculata est vniuersas: 7 flentes fortissimo anio con solabatur. Dicentib autem sibi vale inuicem basil la 7 eugenia oratione facta discedũt. ¶ Ecce eodez die prexit vna ex ancillis ad pompeiũ sponsum ba sille. que 7 dixit. Qr te dominam nostram basillã no minus ab impatore meruisse. sextus 7 eo amplius ẽ annus. quam tu in tenero etatis anno. vt postea ac cipes: distuliisti. sed patruelem eius helenũ. scias eẽ xpianum. 7 hanc ita factam xpianam. vt tibi omi no non nubat. Nam 7 duos eunuchos pthum et iacinctum simulauit se illi donum offerre eugenia. quos illa quasi domin⁹ excolit. 7 quotidie pedes eo rum. ac si deorum immortalium osculatur: quia ipi autores sunt artis magice. quaz xpiani committũt. ¶ His auditis pompeius statim cucurrit ad hele num patruelez eius. qui 7 nutritor eius erat 7 tutor 7 dicit ei. Intra hoc tibi demum nuptias meas ce lebrare disposui. p q̃ re me fac videre sponsaz meã quam mihi domini rerum. inuictissimi principes fie ri coniugez pceperunt. Ille his auditis agnouit p ditum negociuz. ait ad eũ. Quousq anni transirẽt infantie eius. meam circa eam tutelam pro germani tate patris eius. 7 p ipo nutrimẽto exercui: nũc vo qr cepit sui esse arbitrij. in sua vult esse ptate. Unde si illam videre desideras: eius erit arbitrij. ñ mei im perij. Audiens hec pompeius. vehementius cepit ardere 7 pergens ad basille domum. vt nunciaret ianitoribus impabat. Cui ista sunt a basilla manda ta. Causante videndi penitus nullaz me habere co gnoscas: neq videndi neq salutandi. ¶ His au ditis turbatus est vehementius. 7 omni pene sena torum fauore usus pstrauit se coram impatore: di cens. Subueniant romanis vestris sacratissimi pr̃ cipes. 7 deos nonos quos eugenia secum adduxit.

ab egypto veniẽs:ab hac vrbe sepate. Diu est ei qđ hi qui xp̃iani dicunt.reipublice nocẽt:qui irridẽt legũ nostrax sacrosca ceremonia.z oĩpotentes deos nostros.ac si vana simulacra despiciũt. Jura quoq; ipius nature quertũt separãt ꝓiugiũ.gratiã sponsarum sibi associãt:z dicũt iniquũ esse.si sponsuz suum sponsa accipiat. Quid faciem⁹ pissimi impatores. Jnuẽti sunt dij qui homies ꝓhibeãt. z quib⁹ ista vi debunt.si nati nõ fuerint quib⁹ valeat impari. Ubi repatio romanax viriũ.vbi romani exercitus rediui ua certamĩa:Pro quib⁹ victrices dextre vestre hostium ceruices inclinabũt:si iam vxores habẽde non erunt.si sponsas amittim⁹ z tacem⁹. Hec z his similia dũ ꝓsequeret.z omnis senat⁹ eã flebili querela deꝓmeret. Decreuit galien⁹ augustus.vt aut spõsuz suũ basilla accipet.aut gladio interiret:eugeniã vero aut sacrificare dijs.aut crudelit interire.z dedit licẽtiam:vt quicũq; xp̃ianũ penes se absc̃oderet.puniret. Cõuenit basilla vt spõsuz recipiat.dicit se illa regem regũ habẽ sponsuz:qui est xp̃c filius dei. Et cuz hec dixisset: gladio trãsfossa est. Tenti statim ꝓth⁹ z iacinctus trahunt ad templũ:sed oꝛonẽ illis facientib⁹.simulacrũ iouis ad qđ ducebãt sacrificare.cecidit ad pedes eox.z ita ꝓminutũ est. vt vbi fuerit nõ parẽt. Nõ virtute diuine.sed magice arti hoc imputans:iubet eos decollari nicecius vbis p̃fect⁹. Qui etiã acquisitã ad se eugeniã: cepit de magicis artib⁹ ab ea flagitare sermonẽ. At illa ꝓstanter os suum apiens:dixit. Pollitior tibi q⁹ ars nostra vehemẽtior magis est:nã magister noster habet patrẽ sine vlla matre.z matrẽ absq; patre. Deniq; sic euz genuit pater.vt oĩno feminã nũq; sciret.sic eũ genuit mater vt masculũ oĩno nõ nosset:hic ipe habet vxorẽ ꝓginem.que illi quotidie filios creat.etiaz inumerabiles ei filios parit quotidie carnẽ ei⁹ carnib⁹ ꝓiũgit. Oscula ei⁹ circa eã sine int̃missione sociant.in amore suo iuicẽ oĩno pdurat.z tãta integritate subsistũt: vt oĩs virginitas.z oĩs caritas.z oĩs integritas ex eox ꝓiugio dirimat. Audiẽs hec nicecius obstupuit.z ne ad impatorẽ pueniret q⁹ eã libenter audiret: iussit eam ad templũ duci diane.z ita spiculator iminens dixit ei. Redime vitã tuaz.patrimoniũ tuũ eugenia:z sacrifica dee diane. Tũc beata eugenia expandẽs manus suas:cepit orare ac dicere. Deus qui cordis mei archana ꝓgnoscis.qui virginitatẽ meã sincerã.i tuo amore seruasti:qui me filio tuo dño meo ihu xp̃o sociare dignat⁹ est.qui spm̃sanctũ tuũ in me regnare fecisti:adesto mihi nũc in ꝓfessione nomis tui.vt ꝓfundant omnes q̃ adorant hoc ydolũ.z qui gloriant in simulacris suis. Et dũ orat.fit terremot⁹ in eodem loco.z ita templi ipius fundamẽta mersa sunt cũ ipo ydolo vt nihil aliud remanserit.nisi sola ara que fuit ante ianuã tẽpli.ad quã stabat sancta eugenia. Hec in insula licaonie gesta sunt corã omnib⁹ qui seq̃bantur agonem eugenie fit ꝓcursus pp̃li romani:z varia acclamatio. Alij dicũt innocẽtez.alij magã. Nũciat ista p̃fecto.p̃fectus impatori. Impator eã iubet ligari saxo.z p̃cipitari in tyberi:sed statim saxũ disruptũ est. Beata ꝓo eugenia ita sedẽs sup̃fluuiali aque ferebat. vt omnib⁹ xp̃ianis appareret illũ fuisse cum eugenia in flumĩe ne absorberet:qui fuerat cũ petro in mari ne mergeret. Jtẽ inde sublatã in thermaruz seuerianaruz fornacib⁹ mittit.que sic statim extincte sunt vt thermax calor refrigesceret. z oĩa incendia ignox ad nihilũ deuenirẽt. Sic deniq; chaos fecerit. vt vlteri⁹ exhiberi nõ possent. Mittit post hec in custodiã tenebrax.z p decẽ dies iubet nullũ cibũ accipere:z lumẽ penit⁹ nõ videre. Jbi aũt tant⁹ quotidie abundabat splẽdor. vt dũ egrederet beata eugenia quasi lumẽ aliqđ radiaret. Appuit autẽ illi saluator. ferẽs in manu panẽ niuei cãdoris. z ĩmẽse suauitatis z gratie:z dixit ei. Eugenia accipe cibũ d̃ manu mea ego sum saluator tuus:quẽ tota mẽtis animi intentõne dilexisti z diligis. Eodẽ die te in celis recipiã:quo ego descẽdi ad terrã. Et hec dicẽs abscessit. Ipo autem die natalis dñi missus est gladiator qui eã in custodia positã pcussit:z sublatuz est corp⁹ ab affinib⁹ xp̃ianis.z positũ est nõ longe ab vrbe via latina in p̃dio ei⁹ ꝓprio:vbi multox sanctox ipa sepelierat mẽbra. Claudia aũt mater eius.cũ ad eius sepulchꝝ fleret apparuit ei vigilãti in medio noctis silentio.auro texta cyclade induta:cũ multo ꝓlo virginũ.z dixit ei. Gaude z letare q̃ z me introduxit xp̃c in exultationẽ sanctox:z patrẽ meũ in patriarchax numerum. Ecce die dñico:z te suscipiet in gaudiũ sempiternũ. Cõmenda filijs tuis fratrib⁹ meis custodire signaculum crucis:z efficiant nostri ꝓtcipes. Ecce loquente ei facta est claritas quaz oculus sufferre non poterat:z angeli transeuntes hymnũ dicebant deo: inenarrabilib⁹ vocib⁹. Hoc solũ intelligebat. q⁹ nomen ihu xp̃i et spiritussancti in ipius laudibus resonabat. Gloria z honor patri z filio z spirituisancto:z nunc z semp:z in secula seculorum amen. Finit vita beate Eugenie.

Jncipit prefatõ amphilogij episcopi yconij:in vitam z conuersatõnem sancti patris nostri Basilij archicesaree capadocie episcopi.

Dilectissimi non erat indecorum filios fideles patris contristari defunctõne. z lacrimã ei dare iustum: quẽadmodũ vsq; nũc omnes cõpassibiliter tulimus. Postq; autẽ lamentationis caliginẽ. (sm quod scriptũ est) ãmouimus. z ad gratificã nos postulatõnem apud omniũ verũ deum nostrũ admouimus: necessariũ credimus memorabilia z vera ac magna miracula.ipius patris et magistri nostri basilij scripture tradere:vt nõ temporali pcussione obliuionis ꝓfunditati tradant. Tribus siquidẽ sacratissimis z mirabilib⁹ viris.gregorium dico in theologia decox. z gregoriuz mirabilem nysensis ciuitatis:sed z effrem beatissimũ.alijs aliter epytaficis sermonib⁹ virum infulgentib⁹: visum est z mihi tanq; abortiuo (vt apostolice loquar) in manibus habenti:ab eisdem venerabilibus viris editas narratones.que his defuerũt supplere: vt fideli filio patri debitũ reddenti. Si em̃ scit nubes occultare solem.multofacilius tempalis percussio bonis enarrationib⁹ obducere nouit obliuionẽ. Ergo quomodo magnus pastor noster z resonat⁹ in orbe celestiũ vir-

tutum collocutor.ac angelicoꝝ ordinũ ꝑmĩster: magniloquus ecclesie ꝓdicator.solida orthodoxoꝝ dogmatum columna: naturã rerũ existentium exprẽssit inimicũ trinitatis eiecit videlicet iulianũ apostatam: valentis os blasphemũ obstruxit.arrianoꝝ debellauit malam gloriam.xp̃ianoꝝ plane corroborauit rectam gloriaꝫ.pastor acquisitus ecclesie populi:regale sacerdotiũ.circũornatus ouium xp̃i aries.diuine fidei doctor glorioſus.ꝛviuẽs.ꝛ post transitũ magnis splenduit miraculis ꝛ oratõne eius (sicut dictuꝫ est) facta est iuliani dei odibilis. extollẽtes in altũ cornu. ꝛ loquẽtes aduersus deum iniusticiã.quõ valẽs ipi⁹ anũculus appẽhendens indigne impialẽ purpuram. ꝛ arrianoꝝ male glorie patronus: venit ad eaꝫ (que apud nos cesaris) illustrẽ ciuitatẽ ꝙquirẽs ꝛ ꝓ buiusmodi p̃sens tp̃s narrabo. Sed ad ꝓpositũ reuertamur:ex natiuitate eius vsqꝫ in finez ꝛtutes ipsius enarrãtes. Explicit p̃fatio.

¶ Incipit narratõ De tpe quo beat⁹ basili⁹ doctrine vacauit ꝛ quersione magistri sui Euboli.

BAsilius itaqꝫ solus (vt sic dicã) in terra equalẽ ꝛ decẽtẽ ostẽdit vitã opib ꝛ verbis diuĩa sapĩa vitaꝫ ꝙponẽs:oĩa xp̃o dans.sed ꝛ aĩam atq corp⁹.necnõ ꝑmonũ manus:quidẽ gentilẽ errorẽ.sicut araneę telam dirupit. Hic septennis factus.dat⁹ a genitoribꝫ lr̃is.vacãs aũt doctrinis ąnquẽnio fructũ acquisiuit multã philozophalẽ disciplinã.dulcedini nature.deinde relinquẽs patriã (capadot⁹ em̃ erat natõe) appẽhendit matrẽ verboꝝ athenas. Castitate ꝛ mlta abstinẽtia decoratus.adq̃t p̃ceptorẽ grecoꝝ sapĩe noĩe eubolũ:ꝛ sic seip̃m dedit doctrinis ãmirãdis.etiam et magistris.factiq sunt ip̃ius ꝙscolastici.gregor⁹ magnus nazanzi postea factus ep̃us.qui ꝛ apostolice sedis gubernacula in duo ꝛ decem annoꝝ ꝓgubernauit tpa:iulianus etiã a paruo xp̃ianus atq libanius. Js aũt ab omnib vir ãmirãdus.posuit in corde suo nihil sumere panis ꝛ vini:donec supna ꝓuidentia intellererit diuine sapientie archana. Dozans quoq in doctrinis quinq ꝛ decez annis: omnẽq grecalem phĩam ꝓcurrens.in fine astronomiã.ac optima queq colligens ꝛ nullatenus inuenire valens ꝑ ip̃a omnia creatorem.in vna noctium vigilante eo diuinus quidem splendor fidei accendit euꝫ plustrare totius religionis scripturam. ¶ Surgens ergo abiit in egiptum. Et accedens vni archimandritaꝝ porphirio nomine.supplicauit sibi dari libros sacros: ad ꝓprehensionem diuinoꝝ dogmatuꝫ. Quod consecutus mansit ibi delectans meditatõi diuinoꝝ sermonum ꝛ aqua ac herbis se enutriens. Annuali vero tempore ibidem ꝙmorans.ꝛ verbum veritatis fide considerans ꝑmansit: scrutans veritatis sermonem. Sicq postulauit dimitti se hierosolimã oratõnis gratia:et que ibi sunt videndi miracula. Jam aũt supradictũs illum:dimisit eum. Veniens nãq vbi grecoꝝ philosophiam didicit.cepit psuadere multis phis ꝛ multitudini gentilũ.atq afferre xp̃o: ostendens eis viam salutis.querebat nihilomin⁹ ꝛ suum p̃ceptorem eubolum qui erat opinatissim⁹ verbi:ad retributõnem in ipsum laborꝫ afferre ĩmaculate fidei.sicut se bene currentẽ ad eam. Omnes etiã eũ sicut magistrũ seq̃bant.qui philosophiã sectabant. Querẽs aũt illuꝫ ꝑ omnia eruditoria:inuenit illũ in suburbano.ꝙquirentẽ in p̃monẽ cũ ceteris p̃bis. Hoc em̃ erat apd illos:festinabat aut dici q̃d aut audiri.plus noui. Disputãte ergo eo reprehendit eũ supueniẽs basili⁹. Et hi qui cũ illo erant:reprehendit qs (inquiũt) te o philosophe:ipe autẽ ait. Aut de⁹ aut basilius. ¶ Recognoscens igit basiliũ.coessentes sibi dimisit eubolus ꝛ coherẽ basilio: tribusq diebꝫ incibati ꝑmanentes ꝙquirebant adinuicẽ. Interrogauit g̃ eubolus basilium:dicens. Que est diffinitõ phie:Qui ait. Prima diffinitõ phie:est meditatõ mortis. Ille admirãs dixit. Quid est mũdus:Qui ait. Qui est sup mundum. Et dulces quidẽ sunt mũdi sermones:amar⁹ aũt valde illi mũdus.qui eũ ꝙtinet vicioſe. Et altera est voluptas corꝑis.ꝛ altera incorꝑoree nature: ꝛ sit hec coesse cuidam nõ delicitis est. Nemo em̃ potest duobꝫ dominis seruire. Verũtamẽ vt virtus est.frãgimus esurientib panem scientie:ꝛ per maliciam intectos ꝓ virtute ducimus subtectum. Si autem ꝛ nudum videmus.circũamicimur: ꝛ vt ꝓximj seis non despicimus. Hec dicens.ꝛ exacuens eum ꝑabolice. saluatoris que erga nos est clemẽtia. ꝙ penitentiam tres cathinos menti ꝓposuit in vestibulum cogitatõnis. Superliminare quidẽ portaꝫ.virtutem adducentem prudentiã.virilitatem.iusticiam.castitatem:que aũt sinistra pte suasionẽ.in vtraq vero pte eius intemperantiã.libidinẽ.ebrietatẽ.impudicitiã.segniciez. criminatõnem.linguositatẽ.incantatõneꝫ.ꝛ quoddã talium examẽ penitentiã aũt decenter stantem.intrementem.subridentẽ.lenem. aduersarios quidẽ increpantem.ꝓximoꝝ aũt indigentez populoꝝ:iuxta eam vero abstinentiã.intellectum.lenitatem.venerabilitatem.timorem.clementiam.ꝛ multoruꝫ bonorum plebem:ipsius historie mens diuina cautela.audientib autem zelorum meliorum occasio. Hec egoipse videns benigne factus sum:ꝛ isto ductus sum o eubole. Sunt em̃ in nobis non ymagines neq enigmata sed ipsa plane veritas ducens ad salutem. Resurgemus em̃ omnes bi in vitam eternam.et bi in obprobrium ꝛ confusionẽ eternam:et astabimus tribunali xp̃i.sicut docẽt nos magni vocib ꝓphete.ysaias.hieremias.ezechiel.daniel.ꝛ dauid rex:atq diuin⁹ paulus post illos. Jpse em̃ penitentie dator.ꝛ ipsius retributõnis dñs:qui ouem quesiuit pditam.ꝛ apostatam puerũ ex patris sinu cũ multis diuitijs.ꝛ seipsuꝫ ꝓdige ꝙsumentẽ:ꝛ postea reuertẽtẽ. fame afflictum sincere ampleratus est ꝛ veste splendida ornauit: ac anulo induit p̃cioso:suadetq peccanti puero seuienti.sicut fratri indulgentiã dare. Jste in inuido dominus p̃ualens benignitate.qui equalez mercedẽ circa vndecimã horam venientib tribuit:ꝛ nobis penitẽtibus ac suscipientib ex aqua ꝛ spũsancto regeneratione.dabit em̃ q̃ ocul⁹ nõ vidit.ꝛ auris nõ audiuit. ꝛ cor hoĩs nõ ascẽderũt:q̃ ꝓmisit de⁹ diligẽtib eũ.

¶ His ex sensu factus:eubolus dixit. O basili celestis demõstrator trinitatis.ꝓ te credo in vnũ deũ patrem omnipotentẽ: ꝛ deinceps vsqꝫ expectãs resurrectionem mortuoꝝ.ꝛ vitã seculi futuri amẽ. Ego aũ in hoc q̃ in me est oñdi tibi. quia oĩa que mihi sũt in

manus tuas dans. reliquū tp̄us vite mee tecū ero: si placitū in ꝓspectu dñi fuerit suscipiens ex sancta aq̄ z spiritu regeneratōez. Basilius dixit. Benedictus dñs deus noster: āmodo z vsq̄ in seculū o eubole. q̄ splēduit lucē verā in mente tua: z transtulit te de multimodo errore. in agnitōz ipius miserie. Quia vero (vt dixisti) mihi coesse vis: ostendā tibi quomō saluti nostre ꝓuideamus. vinculis istius vite nos liberātes venundem⁹ oīa que nobis sunt. z demus indigentib⁹. z sic in sanctā ciuitatem abeamus: ipi visuri que sunt ibi miracul⁹ z apud deū acquiramus fiduciā: z sic vterq̄ que eor erant dispēsantes. ad sanctū baptisma indumenta tm̄ ex ipis ementes. hierosolimaz ibant: ꝓuertētes ad deū gētilū multitudinē magnā.

¶ Quomō Eubolus baptizat⁹ est ī iordane.

APprehēdētes autem hierosolimā. z omnē locuz sacrū fide z amore requirētes. z ipis locis qui ē sup omnia deū adorātes: manifesti fiūt epo ciuitatis nomine maximino. Et se ei ꝓsternētes: postulabāt cōsequi regeneratōz in iordanis fluuio diuinā. Quos videns idē vir sanct⁹. plenus cū esset benignitate. ad impleuit postulatōz eor: z simul cū fidelib⁹ viris venit ad iordanē. Basilius aūt iuxta ripaz fact⁹. ꝓiecit se in humū. z cū lacrimis z clamore forti. postulabat signū reuelari eius fidei. Resurgensq̄ cū tremore despoliauit se vestimētis suis z cū ipis vere vetusto homine: z descendēs in aquā orabat. Descendēs autē sacerdos baptizauit eum. Et ecce fulgur ignis venit sup eos. z colūba ex eodē fulgore venit in iordanez z turbans aquā reuolauit in celū. Astantes aūt in tremore facti: glorificauerūt deū. baptizatus vero basilius: exiuit de aqua. Admirans q̄z maximin⁹ epūs. basilij in deū dilectōez. orans vestiuit eū resurrectōnis xp̄i indumētis. baptizauit aūt z eubolū atq̄ vngens eos sancto crismate: tradidit illis viuificā ꝓmunionē Postulauitq̄ basilū dei sacerdos p oratōem sumē cibuz: qō z fecit dicens. Jbu xp̄e deus noster. credo euāgelice tue voci. z spero in tua benignitate: comedens z bibēs ptra egredientē nobis dyabolū. coopationem nobis sanctisp̄us fieri. Stupens vero sacerdos dei in fide eius: reuersus est cū ipis in sanctā ciuitatem. Annuali aūt tpe inibi ꝓmorātes. ꝓmū sentētia venerūt anthiochiā: z ibi gradū dyaconi suscepit

¶ Quomō basilius epūs fact⁹ missam ꝓposuit: z saluatorem nostrū cum aplis sanctis vidit.

OPnueniētes ergo cetus epor sanctisp̄us coopatōne. elegerunt basilū ad episcopat⁹ sedez. z ꝓsecratus gubernabat ecclesiā dei ꝓuidentia. Post qōdā aūt temp⁹ postulauit deū. vt daret illi gratiā z sapiētiam atq̄ intellectū: ppriis hmonib⁹ offerre in sāguineū sacrificiū illi z venire sup eū sanctisp̄us aduentū Post dies xo sex sicut in extasi fact⁹. ppter aduētū sanctisp̄us septima die appbendēte: cepit mīstrare deo p singulos dies. Et post aliquot tps. fide z ozone cepit ppria manu scribē mīstratōis misteria. atq̄ in vna nocte aduenies ei dñs in visione cū aplis: p positōez panis faciēs in sancto altari excitauit basilium dicēs ei. Scdm tuā postulatōez repleat⁹ os tuū laude: vt p ppr̄ios hmones offeras mihi sanguineū sacrificiū. Qui nō ferēs oculis visionē: surrexit cū tremore. Et accedēs ad sanctū altare. cepit dicere. scribens in cartha sic. Repleat⁹ os meum laude. vt hymnum dicat glorie tue. dñe deus qui creasti nos. z adduxisti in vitā hanc: z ceteras oīones sancti mīsterij. Et post finē oīonū. exaltauit panē sine intermissiōe orans z dicēs. Respice dñe ibu xp̄e de⁹ noster. ex sācto habitaculo tuo. z veni ad sacrificandū nos. q̄ sursum patri tuo ꝓsides. z hic nobis inuisibilit⁹ coes: dignare potēti manu tua tradē nobis. z p nos oīm populo tuo: sancta sanctis. pl's rndit. Un⁹ sanct⁹ un⁹ dñs noster ihs xp̄c. cuz sanctospū: in gloria dei p̄ris amen. Et diuidēs panē in tres ptes: vna quidem cōmunicauit timore multo. alterā aūt reseruauit cōsepelire secū. terciā vero imponēs colūbe auree que pendit sup altare. Eubolus siquidez z cleri p̄ncipes stantes ante portas templi: viderūt lucē intelligibilē in templo. z viros glorioslos cādidas vestes habētes z audiētes vocē populi glorificātis deum: basiliūq̄ cernētes altari astantē. stupefacti in visione cecidert in facies suas: glorificātes deū. Exeunte aūt basilio. pstrauerūt se ad pedes eius. Interrogauit aūt causam adoratōnis z pñtie eor: qui retulerunt ei āmirabilem visionē quā viderūt in templo. Tunc basilius gratias agens sine intermissione dño ppter ei⁹ admirabilia. vocauit aurifabz z fecit colūbaz ex auro puro: atq̄ in ipam deposuit (vt dixim⁹) portionē. pendens eā sup sanctā mēsaz: in figura illi⁹ sancte colūbe que appuit ei in iordane dño baptizato. Hoc autē facto exorsus est hmonē ꝓsolatōnis: dicē ad populū Et ꝓgregata ē multitudo infinita in ecclesia. int' qs erat z magn⁹ abbas effrem: de quo postea narrabimus. quō ex diuina ostēsione visor fact⁹ ē beatissimi patris nostri Basilij. ¶ De hebreo qui vidit infantem partiri in manib⁹ Basilij tempore sacrificij.

ODuino quidē ministerio illo agēte. hebre⁹ quidā se sīc xp̄ianus pp'o ꝓmiscuit. officij mīsterū z mūeris explorare volēs. vidit infantē ptiri in manib⁹ sc̄ti basilij. Et ꝓmūicātib⁹ oīb⁹. venit z ipe hebre⁹: dataq̄ ē ei hostia vera caro facta. Inde accessit ad calicē sanguīe repletū z ipius fact⁹ ē pticeps: atq̄ de vtriscq̄ seruās reliq̄as: abiēsq̄ in domū suam oīdit vrori sue ad ꝓfirmatōnez dictor. z narrauit q̄ ppr̄is oculis viderat. Credens ḡ vt vere. q̄ horribile z admirabile est xp̄ianor misteriū. in crastino venit ad basilium. postulans se sine dilatōne accipe qō in xp̄o est signaculū. basilius aūt sanctus nō deferens. sed consuetam eukaristiam volenti omnes saluare offerens: baptizauit eum cum omni domo sua. credente domino. ¶ De quodam negante xp̄m scripto suo ppr̄io cirographo.

GLadius autez ipsi⁹ sanctissime memorie visor et minister factus ab eo pfectiorum miraculor. z successor sedis post obitum iam dicte memorie apostolice basilij: vir mirabilis et omni virtute decoratus.

enarrauit mihi q; senato; quidã fidelis noĩe ptheri
us.abyt ad sancta ⁊ venerabilia loca:⁊ ibi filiã suam
ꝓsecrare.ac in vno te bene actõnalib⁹ domibus mo
nasterio ꝙ mittere:atq; sacrificiũ deo offerre volens.
Sed ab initio homicida dyabolus inuidens diuine
voluntati.mouit vnũ de seruis suis:⁊ incendit ad pu
elle amorẽ. Is aũt cum fuisset hmõi inchoatõnis in
dign⁹.⁊ nõ audens appropinquare ad ꝓpositum.al
loquitur vnũ abominandoꝝ incantatoꝝ ꝓmittens
se.si meruerit domiari ipius puelle:multam auri tri
buere ei quãtitatẽ. Maleficus vero dixit ad eũ. Ho
mo:ego in istud non ꝑualeo. Sed si vis mitto te ad
meum ꝓcuratorem dyabolũ.⁊ ipse ꝓficiet voluntа
tem tuam. Qui ait ad eum. Quecũq; dixeris mihi:
faciam. Et ait ad eum. Abrenuncias xp̃o in scripto.
Dixit ei. Etiam. Iniq̃tatis aũt opator dicit ei. Si ĩ
isto patus extiteris coopator tibi fiaz. Qui ait ad eũ
parat⁹ sum:tm̃ vt ꝓsequar meũ desideriũ. Et faciẽs
malignitatis magister epistolã ad dyabolũ. misit eã
ad illũ:habentẽ sensuz istũ. Q̃mquidẽ mi dñe ⁊ ꝑ
curator.oportet me a xp̃ianoꝝ religione abstrahere
⁊ tue adducere voluntati.vt multiplicet pars tua.ni
si tibi hunc qui pñtes meas defert lr̃as.cupiditate in
puellã exarsuz:⁊ postulo eũ actõnez istam ꝓsequi.vt
⁊ in isto glorier.⁊ cũ multa alacritate ꝓgregem placi
tores tuos. Et dans ei epl̃am dixit.vade ꝑm talẽ ho
ram noctis sta sup monumẽtuz gentilis.⁊ exalta car
tham in aere:⁊ astabũt tibi qui debẽt te ducere dya
bolo. Qui alacriter hoc faciẽs iactauit miserã vocẽ.
inuocans dyaboli auxiliũ. Et ꝓtinuo astiterũt ei ꝑn
cipes potestatis tenebraꝝ:spiritalia neq̃tie.⁊ appre
hendẽtes errantẽ.cũ gaudio magno:duxerũt eũ vbi
erat dyabolus. Et ostenderũt ei ipm̃ sedentẽ in sede
alta:⁊ in circuitu ei⁹ malignitatis spũs stantes. Et su
scipiens missas a maleficio lr̃as:dixit ad miserũ. Cre
dis in me:qui ait. Credo. Et abnegas xp̃m tuũ:qui
respõdit.abnego. Dicit ei dyabolus. Perfidi estis
vos xp̃iani. Et q̃nquidẽ me opus habetis tũc veni
tis ad me:q̃n aũt ꝓsequim̃ desideriũ vestrũ. negatis
me:⁊ acceditis ad deum vestrũ qui est benign⁹ ac cle
mentissimus:⁊ suscipit vos.ſz fac mihi manuscriptã
xp̃i tui ⁊ baptismatis abrenũciatõne voluntaria.⁊ q̃
in me est in secula voluntaria ꝓfessione:⁊ quia mecũ
sis in die iudicij.ꝺelectans mihi in prepatis eternis
tormẽtis:⁊ ego statim desideriũ tuũ adimplebo. Qui
disposuit ꝓpria manu scriptum.sicut quesit⁹ fuerat.
¶ Statim aũt aiaꝝ corrupto; draco tortuosus.mi
sit illos qui sunt sup fornicatõez demones:⁊ inflãma
uerũt puellã in amore iuuenis. Que ꝓiciens se ĩ ter
ram:cepit clamare ad patrẽ. Miserẽ mei miserẽ mei
mi pater:q; dire torqueoꝝ ꝓpter talẽ puerũ nostruz
Miserẽ visceribꝫ tuis.ostẽde in vnigenita tua pater
num amorẽ:⁊ ꝓiũge me puero nostro quez amo. Si
aũt nõ vis hoc facẽ. videbis me post modicũ amara
morte morientẽ:⁊ sermonẽ dabis ꝙ me deo in die iu
dicij. Pater aũt eius cũ lacrimis dicebat. Heu mi
hi peccatoꝝ:quid ꝓuenit misere filie mee:⁊ Quis me
um thesaurũ furat⁹ est:⁊ Quis meã inq̃nauit filiam:
Quis dulce lumẽ oculoꝝ meoꝝ extinxit:⁊ Ego cele
sti te volebã nubere sponso xp̃o.⁊ angeloꝝ cohabi
tatricem cõstituere.⁊ in psalmis⁊ hymnis⁊ canticis
spũalib⁹ deo canere festinabã:⁊ ꝙ te saluari sperabã.
tu aũt in amorẽ lasciuietatis insanisti. Sine me sicut
volo despõsare te deo. ne ducas senectutẽ meã cum
tribulatõne ad inferos:neq; nobilitatẽ parentũ tuo
rum ꝓfusione operias. Illa aũt ꝙ nihilo reputans q̃
a patre dicebant̃:instabat clamãs. Pater mi pr̃ mi.
aut fac desideriũ meũ:aut post morientẽ me videbis
Pater ĝ in magna defectõne factus. ac ĩmensurabi
litate tristicie absorbtus: ac amicoꝝ ꝓsilijs credulus
hortantũ ei deferre volũtatẽ eius:aut seipam expo
nere ꝓcredens pater.ꝓcepit fieri desideriũ puelle: ne
exitiali se traderet morti. Et adduxit quesitũ puerũ.
ac ꝓpriam filiã:dansq; ei omnẽ substantiã suã.dixit
filie sue. Vade filia vere misera. Multũ em̃ planges
penitẽs in nouissimo:q̃n nihil habes ꝓficere. ¶ In
iquo ergo cõiugio facto.⁊ dyabolica facinorositate
ꝓpleta.ac modico transeñte tpe:designat⁹ est a qui
busdã puer nõ introire ecclesiã.neq; appropinquare
ĩmortalib⁹ ⁊ viuificis misterijs:⁊ dicunt misere con
iugi eius. Scis q; vir tuus quẽ elegisti. nõ est xp̃ia
nus:sed pegrinus fidei ⁊ alienus. Tenebraꝝ ⁊ dolo
rose plage repleta.ꝓsternit se ĩ humũ.⁊ cepit discer
pere scipam vngulis suis:⁊ ꝑcutere pectus acclama
re. Nemo nõ obediens parentib⁹ saluus fuit vnq̃.
Quis annũciabit patri meo meam ꝓfusionẽ: Heu
mihi misere.in quãtaz ꝓfunditatẽ ꝓditõnis descẽdi.
Cur nata sum.⁊ nata ꝓtinuo rapta nõ fui. Ista ergo
lamentari eam discens erratissimus vir eius accurrit
ad eam:ꝓtendens nõ haberi ita veritatem. Illa autẽ
in consolatõnem veniente.suadilibus eius sermoni
bus dixit ad eũ. Si vis mihi satisfacere ⁊ misere ani
me mee: crastina ego ⁊ tu vnanimiter eamus ad ec
clesiam.⁊ coram me ꝓticipa incõtaminatoꝝ miste
rioꝝ xp̃i:⁊ sic satisfacta ero. Tunc coactus dixit ei
sententiã capituli. ¶ Continuo deponens illa mulie
brem infirmitatem ⁊ consiliuz bonum consilians illi:
cucurrit ad pastorem ⁊ ad discipulum xp̃i sanctũ ba
silium.aduersus impietatẽ clamans. Miserere mihi.
miserere mei sancte dei. miserẽ mihi discipule domi:
que cum demonib⁹ causam egi. Miserẽ mihi misere
ꝓprio patri nõ obedientem. Et docet eum rerum ge
starum ordinẽ. Sanctus aũt dei vocans puerum.sci
scitatus est ab eo:si ista ĩ hũc modũ se habẽt. Qui
ad sanctũ dei cũ lacrimis ait. etiã sancte dei si ego si
luero:opa mea clamabũt. Et enarrauit ei etiã ipse a
principio vsq; in finẽ ꝓsequẽtẽ.dyaboli malã opatõ
nẽ. Tũc dicit ei sanct⁹ basilius. Vis reuerti ad dñm
deũ nostrũ. Ad quẽ puer. vtiq; volo. ſ nõ valeo. Di
cit ei sanct⁹. quare: Rñdit puer. Scripto abnegaui
xp̃m:⁊ pfessus suz dyabolo. dicit ei sanct⁹. Nõ sit ti
bi cure. Benign⁹ est em̃ de⁹ nr̃. ⁊ recipiet te penitẽtez
ꝓpatit etiã malicijs nr̃is. Et iactãs se puella ad pe
des sancti euãgelice depcata ẽ eum dicẽs. Discipule
xp̃i dei nr̃i:quãtũ potes adiuua nos. dicit ad puerum
sanctus. Credis saluari: qui ait. Credo dñe.adiuua
incredulitatẽ meã. Et ꝓtinuo apprehẽdens manum
eius.faciensq; signũ xp̃i in ipo.⁊ orãs recusit eum in
vno loco interioris sacri periboli. Et dãs ei regulam
collaborabat ei ꝙ tres dies.p⁹ q̃s visitauit eũ:⁊ dicit
ei. Quõ habes fili: Dicit ad eũ. In magna dñe suz
defectõe. Scte dei nõ fero clamoꝝes eoꝝ.⁊ terroꝝes

ac iaculatõnes seu lapidatõnes eoꝝ:tenentes manu scriptã meã.causant me dicẽtes. Tu veniſti ad nos: nõ nos ad te.ꝛ dicit ei sanctꝰ. Noli timere fili.tm̃ crede. Et dans ei modicã escam.faciensq; sup eum xpi iterũ signaculũ:ac orans recluſit eum.ꝛ poſt paucos dies viſitauit euꝫ.ꝛ dicit ei.quõ habes fili: Dicit ei. pater sancte alonge clamores eoꝝ audio.ꝛ minas:ꝫ nõ video eos. Et iterũ dans ei escã.ꝛ orans.claudẽsq; ostiũ:abijt. Et quadrageſimo die rediit:ꝛ dicit ei Quõ habes frater mi: Rñdens dicit ad eũ. Bene habeo sancte dei.vidi eñ te hodie in viſu pugnantẽ p me:ꝛ vincentẽ dyabolũ. ¶ Mox g̃ sanctꝰ hm̃ consuetudinẽ faciens oratõez.eduxit eũ:ꝛ adduxit eũ in dormitoriũ suũ. Mane aũt facto vocauit clerũ sacrũ ꝛ monaſteria:ꝛ omnẽ xpi amabilẽ populũ.ꝛ dixit eis Filioli mei dilectiſſimi:omnes gr̃as agamus dño.ecce eñ ouez pditã.debet paſtor bonꝰ in humeris ſuis reportare:ꝛ offerre eccl'ie.quapropt̃ debitũ eſt ꝛ nos vigiliã facere nocte ac poſtulare eiꝰ benignitatem:vt nõ corruptor animaꝝ vincat etiã i hoc facto. Et alacriter populo aggregato.p totã noctẽ poſtulauerũt deum cũ bono paſtore:cum lacrimis clamantẽ p eo kirieeleyſon. Et mature cũ omni multitudine ppli accepit sanctꝰ puerũ.ꝛ tenens dexterã manũ eius.ꝛ ducebat illũ in sanctã dei eccleſiã:cũ pſalmis ꝛ hymnis. ¶ Et ecce dyabolꝰ omniũ faſtinãs in triſtẽ vitã cuꝫ omni pniciosa ꝛtute aduenit:ꝛ inuiſibiliṫ appẽdens pueruꝫ.conabaṫ rape eum de manu sancti. Et cepit clamare puer. Sancte dei adiuua me. Et tãta inſtãtia improbꝰ aggreſſus eſt vt etiã memorabilem virũ ꝛpelleret trahens puerũ. Cõuersus g̃ sanctꝰ ad dyabolũ dixit. Improbiſſime ꝛ animaꝝ corruptor. pater tenebraꝝ ꝛ pditõnis. nõ ſufficit tibi tua pditõ qua te ꝛ eos qui sub te sũt affeciſti: niſi etiã ꝛ dei mei temptes plaſma. Dyabolꝰ aũt dixit ad eũ. Preiudicas me o baſili:ita vt plurimi ex nobis voces audirẽt demonũ hec dicentiũ. clamãte populo kyrieeleyſon Sanctus aũt dei ait ad illũ. Increpet te dñs dyabole. Qui rñdens ait ad eũ. Baſili piudicas me. Non ego abij ad eũ:ſed ipe venit ad me. Abnegauit xpm suũ:ꝛ mihi pfeſſus eſt. Et ecce manu scriptã habeo ꝛ in die iudicij ad ꝛmunẽ iudicẽ eum duco. Sanctꝰ dei dixit. Benedictꝰ dñs deus meus.nõ deflectet populus iſte manꝰ de altitudine celi:donec reddas manu scriptã. Et ꝗuertens se dixit populo. Erigite manus veſtras in celum clamãtes cũ lacrimis kyrieeleyſon xpeeleyſon kyrieeleyſon. Et ſtãte populo i horam multã extenſas habente manꝰ in celum.ecce manu scripta pueri p aerem delata.ꝛ ab omnib viſa venit:ꝛ impoſita eſt manib memorabilis patris noſtri baſilij. Suſcipiens aũt eã ꝛ gr̃as agens deo.gauiſus factus eſt valde: ꝛ coram omni pplo dixit ad puerũ. Cognoſcis literulas has frater. Qui ait ad eũ. Etiã sancte dei manu ſcripta mea eſt. Et dirũpens manuſcriptã sanctꝰ baſilius.pduxit eũ ad eccleſiã:ꝛ dignũ fecit sancto miſterio ꝛ ꝛmunioni miſteriorũ xpi. Et faciens ſuſceptõez magnã:refrigerauit omnẽ populum. Et ducens puerũ ac inſtruens.seu dans ei regulam decentem.reddidit eũ mulieri eius.intacibili ore glorificantẽ ꝛ laudantem deum Amen.

¶ De muliere cuiꝰ peccata p oratõez deleuit.

QVlier quedã diuitijs ꝛ nobilitate ornata ꝛ ceteris vite iſtiꝰ vanis miſtratõnib ſupeleuata:quaſi viduitatẽ ꝛplectẽs:indecoroſe vſa eſt poteſtate:caſtri margie ꝛ ꝛdigalitati ſemper inſeruiẽs. nihil placidi deo poſſidens:ſed porcoꝝ more ſe ſceno voluptatis inuoluẽs ſero qñq; hm̃ diſpenſatõez dei ad mentem rediens.im̃ẽſurabilitatẽ ſuoꝝ delictoꝝ illumĩata ſilẽter ſola cogitabat:ꝛ multitudinẽ peccatoꝝ ſuoꝝ flebiliter ſuſpirãs dicebat. Heu mihi peccatrici ꝛ pdige.quõ me excuſabo de actis delictis meis: Templũ ſpũſſancti corrupi:ꝛ animã in corpe habitantẽ pollui. Heu mihi abiectiſſime. Putas dicã me sic meretricẽ anteriorẽ.an publicanum.ſed nemo ſicut ego peccaui:maxime poſt ſanctũ baptiſma. Quõ g̃ certa ero.qꝛ penitentẽ ſuſcipiet me deus. Et hec cogitãte ea.qui omnes vult ſaluare ꝛ ad agnitõꝫ venire veritatis:in mentẽ ei miſit.de iuuẽtute vſq; in ſenectutem peccata ſua ſcribere in cartha. Que pſcripta nouiſſime omniũ ſcripſit.qõ erat ei maximũ peccatũ:et plũbo ſignauit eã. Conſideras aũt tps oportunuꝫ. quãdo sanctꝰ baſilius ad ꝛſuetas oratões ibat ad ſãctam eccleſiã:cucurrit clã.ꝛ ꝓiecit carthã secꝰ pedes eius.ꝛ ſup faciẽ iactans ſeipam clamabat dicẽs. miſerere mei sancte dei ſup oẽs peccatrici. Stãs aũt beatus xpi famulus: ſciſcitabatur ab ea cauſaꝫ doloris Que ait. Ecce dñe omnia peccata mea ſcripſi i iſta cartha.ꝛ iniq̃tates meas:ꝛ ſigillaui eas. Tu aũt sancte dei ſigillũ ne ãmoueas:ſed tm̃ p oratõnem tuã ea dele. Qui eñ dedit mihi talẽ cogitatõez.oĩno exaudiet te p me poſtulantẽ. ¶ Magnus aũt baſiliꝰ.tollens carthã:ꝛ reſpiciẽs in celũ ait. Dñe tibiſoli ẽ opꝰ iſtud. Qui eñ mũdi peccatũ tollis:ꝛ vniꝰ aĩe iſtiꝰ facilius delere potes peccatũ.omnia eñ noſtra delicta numerata ſunt apud te: miſcõia aũt tua inñerabilis ꝛ inueſtigabilis eſt. Et hec dicẽs. intrat eccleſiã tenẽs carthã:ꝛ pſternẽs ſeipm̃ ꝛ ponẽs carthã ſecus altare.manſit p omnẽ vigiliã orans:ꝛ craſtino p oñe sãctum miſteriũ depcans deũ. Et poſt ꝛpletõez sanctoꝝ miſterioꝝ.vocauit mulierẽ ſecrete aſtãtib paucis clericis:ꝛ oñdens eis carthã dixit ad eã. Audiſti mulier:qꝛ nemo põt dimittere peccata niſi solꝰ deus Que dixit. Audiui ſenior.ꝛ p hoc admoui te ad int' ceſſionẽ miſcõiſſimi dei. Et hec dicens ſoluit carthã ꝛ inuẽta ẽ tota inſcripta.mãſit aũt magni pcti. ſceleſtum opꝰ nõ deletũ. Vidẽs aũt mulier. puſillanumis effecta ẽ:ꝛ pcutiẽs pectꝰ ſuũ maĩb cecidit ad pedes epi clamãs.miſerẽ mei ꝫue dei altiſſimi.ꝛ quẽadmodum p omnib iniq̃tatib meis certaſti:ſic ꝛ pro iſto poſtula,ꝛ oĩno delebiṫ. ¶ Archiepꝰ aũt lacrimatꝰ ẽ ꝓpter indulgentiã dicẽs. Surge mulier.qꝛ ꝛ ego peccator ſuꝫ:indigẽs indulgẽtia. Qui deleuit tua pcta quãta voluit.potens eſt tollere ꝛ iſtud a te: qui tollit peccata mũdi. Si cuſtodieris ãmodo nõ peccare: et vias dñi ambulaueris:nõ tm̃ indulgebit tibi:ꝫ ꝛ gloria digna eris. Vade ergo ad heremũ.ꝛ inuenies virum ſanctũ ꝛ nomĩatũ i omnib noie effrem. Iſti da carthã:ꝛ poſtulãs placabit deũ p te. ¶ Mulier aũt ꝛcite a sancto ad heremũ cucurrit:ꝛ trãſiliens longitudinẽ vie ad pdictũ ſibi locum magni heremi pue-

nit. Et pulsans ostiū clamabat dicēs. miserē mei sancte dei. Qui pſciens ꝓpter quā causaz astiterit: dixit ei. vade a me mulier. qz homo peccatoz sum: indigēs z ipe auxiliꝫ. Illa aūt ꝓiecit carthā dicēs. Archieps basili⁹ misit me ad te. vt ozās ad deū deleat iniquitatem meaz: que in ipa cartha ꝓscripta iacet. Leteras omnes ipe sanct⁹ ozās deleuit: tu aūt ꝓ vna noli pigritari depcari deū. Ad te em̄ missa suz. Nō filia nō. Qui em̄ ꝓ multis ꝓualuit placare deū: z ꝓ vno poterit plus me. vade g̃ z noli stare: vt ꝓsequēdas eum ante eius trāsitū. Mulier aūt concite a scō effrez reuersa est cesareā. z intrante ea in ciuitatē: obuiauit corpus portantiby sancti basilij. Et videns cepit clamare voluēs se in humo: z causabat cū sancto dicēs Heu mihi misere. heu mihi sancte dei. ꝓpter hoc misisti me ad heremū vt īmolestatus a me trāsires: z ecce in acta reuersa suz. inuanū ptrāsiens pelagus videat deus. z iudicet inter me z te: qz placare potēs deū ad alterū me misisti. Et hec clamās proiecit cartham sup feretrū: subtiliter enarrans de causa omni populo. ¶ Unus aūt de clero volens videre quale peccatū esset: tulit carthā. Et absolues inuenit eam sup totum inscriptā. z clamauit voce magna dicens ad mulierē. Inscripta est cartha o mulier. quid laboras nesciēs in te factā clemētiā. Multitudo g̃ videns āmirabile miraculū. glorificauit deū qui dedit potestatem homiby sup terrā dimittere peccata: dās etiam gratiā seruis suis z post mortē sanare omnē infirmitatē. z omnē languorē: sed z peccata fide acceden tiū dimittē. ¶ De ioseph hebreo int̄serit̄ hystorie. ¶ Hic ioseph egregi⁹ in arte medicinalis discipline valde ꝓbatus: simul z illustris cū fuisset in ipsa peritia sūmaz scientiā habebat tactu ei⁹ vene pſcire caute ante tres vel q̄nq; dies. si quis debēt de his trāsire tumultiby: ad meliorē stabilitatē. Inuidiosuz autē a multitudine medicoz dei fer pater noster basilius: ex diuino splēdore pſciēs. q̃ debēt dari ei diuini baptismi donū valde amabat eū z assidue ad colloquium vocabat illū: docēs eū regiā viam salutis z veritatis ambulare. postulabatq; illū discedere de polluta religione: z ꝑ baptismū induere xp̃m. Qui nō acquiescebat dicēs. qz in fide qua nat⁹ sum. in ipa z finiam Sanctus autē dei dixit ei. Crede ioseph: nec tu nec ego de istis trāsibim⁹ tumultiby. donec renouet te dominus meus ihs xp̃c. ꝑ aquā z spiritū. sine istis enim impossibile est introire in regnū celoz. Nūquid z patres tui nō baptizati fuerūt in nube z mari. z biberūt ex spiritali sequenti eos petra: Petra aūt erat xp̃c. Qui in nouissimis diebꝫ ex virgine incarnat⁹. z ꝓp̃t nostraz salutē humanat⁹: et mirabilia agens passus ac pro patriby tuis crucifixus z sepultus: z tercia die resurgēs in celū ascendit. z sedet ad dexterā patris: z veniet in multa gloria cū angelis suis iudicare vuos z mortuos z reddere vnicuiq; ꝓm opa eius. Impossibile ē ergo (sicut dictū est) omnē hominē in regnuz dei introire. nisi ꝑ aquā z spūm z pticipatōez vnificoz z incōtaminatoz misterioz corpis et sanguinis ih̄u xp̃i. Et taliby oratōniby probatus operarius dei cultor colloquebat cū eo: ipse aūt nō audiebat eum. ¶ Quādo ꝺo ꝓsperauit deus. qui segregauit euz ex vtero matris sue. suscipe eum sanctus spūs gratiam debens sanctus de his trāsferri tumultiby. duxit euz occasione ad se medicialis discipline: z dicit ei. Quō vides que erga me sunt: ille a tactu vene. sentiens ꝓtute eius mortē iminere: dixit ad domesticos ipsius: que ad sepulturā sunt indumēta ꝓpate. iste em̄ pene moriē. Dicit ei magnus basilius. Nescis quid dicis. Dicit ad eū ioseph hebreus. Crede dñe: sol cuz sole occidet hodie. Et dicit ei sanctus. Et si non morior vsq; ad matutinū. quid: Dixit hebreus. Nō est possibile dñe hoc fieri: vix em̄ vna hora erit aīa tua in te Sed dispone iam ecclesiā tuā z res tuas: nō em̄ obscurabit dies hodie in te. Dicit ei sanctus. Et si vixero in crastinū vsq; ad horaz sextā. quid facies: Qui ait. Ego moriar. Dicit ei sanctus. Etiā vt moriaris peccato. viuas aūt in xp̃o tuo. dicit ei hebreus. Scio quid dicis: z facio iussionē tuā. si sicut dicis fit. Cum iuramētis horribiliby ꝓmittēs. qz si vixerit dei discipulus. oīno accipe sancti spūs gratiaz. ¶ Dei cultor pater noster postulauit deū. additōez vite dari sibi: vt illū hebreū saluaret. misit g̃ sanct⁹ mane. z vocat hebreū. Qui diffidens aduenit. putās oīno eū mortuum: z videns illū viuentē in stupore fact⁹ est. z ꝓiciens se ad pedes ei⁹ dixit. in vero corde dico. nō est deus magn⁹ sicut xp̃ianoz z non est de⁹ amplius eo. Nego ergo xp̃e odibilē religionez iudeoz: z accedo fideliter veritati xp̃ianoz. iube ergo sine dilatōe dari mihi in xp̃o signaculū. z sanctū baptisma: z toti domui mee. Dicit ei sanctus dei. Ego manib⁹ meis baptizo te: z omnē domū tuā. Procedēs ergo itez medicus. z tangens dexterā manū eius. dixit ei. lasse facte sunt virtutes tue dñe. z natura valde defecit. Dicit ei sanctus. Habemus nature creatorē ꝓfortantē nos. Et surgēs venit in sanctaz dei ecclesiā: z coram omni populo baptizauit eū cum tota domo eius: vocans nomē illius iohānes. Cōmūicans aūt eum viuificis misteriꝫs. assumpsit eū z duxit in dormitoriū suū dans ei escaz: z docebat eū que sunt eterne vite. adiūciens eū ouili suo cū mulierib⁹ z filiꝫs nouiter electuz militē. medicus aūt sequētib⁹ diebꝫ ptransibat bene dictōales domos. z dabat donataz sibi de medicina pecuniā: z q̃d ei erat residuū. Et circa horā nonā. stetit magn⁹ pater noster basili⁹ ad misteriū misse in sācta ecclesia simℓ cū electis cleri. z ciuitatis capitaneis z itez cū ipsis panē. dimisit eos: instruens et osculās eos in osculo sancto. z nouū xp̃i militē ꝓmendās etiam z omnes dño: atq; dispositā sibi ꝓsepelire lūpsit terciā ptem. que a dño data fuit ei ꝓmunionis: z recūbens in lecto. gratias egit extēse dño z deo nostro in pegrinatōe a corpe. z fide medici: z adhuc gr̃e cuz essent in ore eius. reddidit dño spūm. z addit⁹ est ꝓncipiby sacerdotū. ꝓdicatoriby quoq; magnis. magni verbi tonitruū. ¶ Videns aūt ex hebreis fidelis medicus. qui sicut dixit homo dei z magnus ꝓnceps sacerdotū basilius: sic z requieuit. cadens sup pect⁹ ei⁹ cū lacrimis. diccbat. vere fue dei basili. si n̄ voluisses. nec mō mortu⁹ fuisses. Crastia aē ꝓgregata ē mlt̃itudo. z duxit honorificū corp⁹ ei⁹ q̃ vicit materialē ista tōz i sācta eccl̃az: cū oīmi oblatōe aromatū z thymiamatū sepelientiū. Audiens aūt gregoriꝰ nazātic⁹ pus currens z ipse aduenit: z videns honorificū corpus. ꝓcidit sup illud. Et lamētans multū ad oratōz hoz-

tabat populū. in hymnis 7 canticis spūalib⁹: cū dece ti honore glorioso memoriā magni sacerdotis face. simulq; ꝓcurrētib⁹ duodecim epis. 7 multitudine ci uitatis: deposuerunt eū in archarisimū marmoreū. in templo sancti 7 glorioſi martiris ysichij. vbi 7 leoncius ante eū epūs cū ceteris dormit. Requieuit aūt angelicā vitā in terra agēs magn⁹ basilius. mēse ianuario die p̄ma. q̄nto anno imp̄ valentis 7 valētiniani: memoriā sue vite derelinquēs eccleſie. que ē p̄m opationē sanctiſpūs ꝓscripta cū eo in celesti libro: in gloriam 7 laudē dñi nostri ihu xp̄i. cui cū patre est gl'ia simul 7 sancto ac vivifico spiritu. nunc 7 semp 7 in secula seculoꝝ Amē. Explicit vita beatissimi basilij archiep̄i cesarie capadocie.

¶ Incipit vita sancti patris Effrem.

FRatres enarrationem volo facē de basilio memorabili 7 effrem syro que sunt apud deū 7 patre nostro visore. que etiā de sancto 7 nō mentiēte ore eius audiui. Est aūt sic. Effrem memorabilis cū esset i heremo quadā splendore spūssancti illustrante. videns quēdā de amatorib⁹ eius. 7 interrogatōe discens mirabilia opa patris nostri basilij: sine intermissiōe postulabat reuelari sibi qualis esset magn⁹ basilius. In extasi ḡ factus. vidit colūnaz ignis cui⁹ caput ptingebat celū: 7 vocem desup dicentē audiuit. Effrem effrem. quēadmodū vidisti columnaz istā ignis. talis 7 magn⁹ est basilius. Et ꝓtinuo accipiēs interp̄tem. eo q; nesciebat loqui grecā linguā venit ad magnā eccleſiam magni nomīs cesaree capadocie. quemēs ī ipsa sancta festiuitate sancte theophanie: 7 intrās clā vidit p̄cedentē in eccleſiā magnū basiliū 7 dicit sequēti se. Inuanū laborauim⁹ (vt suspicor) frat̄. Iste em̄ in tali ordine cū sit nō est quēadmodū vidi. vidit em̄ eū indutū stola cādida. 7 qui circa eū erant sacrū cler candidiferū. Et p̄cedēte eo stans in loco occulto eccleſie. despabat p hmōi materia. dicēs secum. Nos qui portauim⁹ pondus diei 7 estus. nihil ꝓsecuti sumus 7 hic in tali cū sit stipatōe 7 honore humano. columna ignis est. Miror valde. ¶ Ista igit̄ eo sic loquēte: mittit sanct⁹ basilius archidyaconū suū dicēs Vade circa portā occidentalē. 7 in angulo eccl'ie inuenies abbatē effrez. habentē cucullā. cū altero q̄dā cum pua barba pusillū 7 cetera de vultu ei⁹: 7 dicēs ei. Jube. intra p̄sbiteriū: vocat te pater tu⁹ archiep̄s Et discens dñs effrem p interp̄tem que dicebātur rndit dicens. Errasti frater: nos pegrini sumus. Et abiens archidyacon⁹: retulit bō basilio ista. ¶ Magno aūt basilio sacros libros legēte: videns sanct⁹ effrem linguā igneā loquentē p os eius. Et dicit sanctus archidyacono. vade 7 dic ei. Dñe effrem iube intra sanctū p̄sbiteriū. Obstupuit ḡ in istis sanct⁹ effrem glorificans deū. 7 genu flectēs rndit dicens. vere magn⁹ basilius. vere colūna ignis: vere spūssanct⁹ loquit̄ p os eius. ¶ Postulauit aūt archidyaconū excusare se: 7 vt magis post mīsteriū in secretario saluraret eū. ¶ Intrās itaq; post ꝓpletōez misteriꝝ basilius magn⁹ in secretariuz. vocauit sanctū effrem: 7 in dño salutatōez reddidit ei dicēs. Bene veniſti o pater filioꝝ heremi. bene veniſti qui multiplicasti discipulos xp̄i in ipo heremo: 7 demones eminasti in xp̄o Jn quib⁹ labor tu⁹ pater: veniſti videre peccatorem hominē. det tibi de⁹ mercedē: p̄m laborē tuū. Et rīdens ei honorificētissim⁹ effrem 7 p̄dicēs omnia q̄ in corde eius erāt colēda simul cū coessente suo abbatē ꝓmunicauit de sanctis manib⁹ eius 7 faciēte eo caritatē: dixit sanct⁹ effrē. ¶ Pater honorificētissime. vnā postulo gratiā a te: annue eā dare mihi. Qui ait ad eū. Jube 7 dic que vident tibi. Multa ei debeo. maxime p̄ laboꝛe tuo ad meā p̄tiā. Dicit ei honorificē tissim⁹ effrem. Scio pater sancte q; quātacūq; postulaueris a deo tribuet tibi 7 volo vt despceris dñm quater⁹ loquar grece. Qui ait. Sup virtutē meam postulasti. Sed q; fideliter petisti. veni pater honorificētissime. 7 heremi magister postulem⁹ dñm. pōt em̄ facere volūtatē tuā. Scriptū est em̄. Volūtatez timentiū se faciet. 7 despcatōz eoꝝ exaudiet: 7 saluos faciet eos. Et faciētes oratōez in multā horā: resurgentib⁹ eis. dixit magn⁹ basilius. Cur dñe effrem. nō accipis ordinatōez p̄sbiterij: q; decet te. Dicit ei per interp̄tem sanct⁹ effrem. Quia peccator iuz. Respōdit ei sanct⁹. Utinā peccata tua ego habuissem. Et dicit ei. Flectam⁹ genua. Et iacētib⁹ eis in humo. posuit manū suā in sanctū effrem magn⁹ sacerdos: 7 dixit ei que sunt dyaconi. Et dixit. Jube. surgere nos fac. Apta ergo lingua eius: dicit sanct⁹ effrem greca lingua. suscipe. salua. miserē. 7 custodi nos de⁹ gratia tua. Tūc impletū est qđ scriptū est in p̄pheta. Tunc saliet claud⁹ sicut ceru⁹: 7 apta erit lingua mutorum. Et loquēte eo grece in ipa hora: glorificauerūt deū omnipotētez 7 exaudiētez postulatōez despcantiū 7 timentiū se. Et spūaliter letātes p tres dies. atq; ordinans sanct⁹ sacerdos interp̄tem in dyaconē: ipm vero beatū effrem in p̄sbiterū. dimisit eos in pace: glorificantes deū in omnib⁹ que audierūt 7 viderunt. sicut locutus est ad eos.

¶ Finit vita beati patris Effrem. 7 p consequēs liber p̄mus vitaspatrum.

¶ Prologus in partem secundam de vita sanctorum Patrum.

QVere mūdū quis dubitet meritis stare sanctor. hor scz quor in hoc volumīe vita p̄fulget: qui omnē luxurie notā tota mē te fugierunt: mūdoqz relicto heremi vasta secreta rimant. ibiqz per terribiles rupes formidolosis antris excubātes: nec esurīūt nec sitiūt: qz dextera dei sustētat 7 pascit eos. Hor meritis subleueris. Hor supplicatōnib⁹ peccator veniā merearis: mi dñe fidose. Nō ergo spernas simplicitatē 7 impolitos p̄mones: nec eīm operis ē diuine doctrine sophistice 7 eloquēter signare p̄mones. sed suadere mētes hominū in fide 7 operib⁹ veritatis. Ex patrib⁹ nā sanctor patriarchar 7 ꝓphetar. id ē Abrahā ysaac 7 iacob moysi 7 helye 7 iohānis. ideo descripta est fides 7 conversatio. nō tm̄ vt illos glorificaret. qs certe deꝰ glorificauerat. 7 in regno suo gloriosos habebat: sed vt legētib⁹ posteris ꝓferrent veritatis doctrinaz 7 exempla salutis. Finit prologus.

¶ Incipiūt adhortatōes sanctor patrū. pfectōes qz monachor. ceteri qz subsequētes libelli: quos de greco in latinum transtulit sanctus Hieronimꝰ cardinalis presbiter.

QVidam sanctor seniorum patrū interrogātib⁹ se monachis de causa abstinētie dixit. Oportz filioli vt odio habeamus omnē requiē p̄sentis vite. siue delectatōes corporeas ac ventris suauitatē. 7 honorē ab hominib⁹ nō requiram⁹: 7 dabit nobis dñs ihs celestes honores 7 requiē i vita eterna: gloriosamqz leticiā cū ageliꝰ suis.

¶ Idem aūt senior ¶ .§.i.

dixit. qz naturaliter inest homini esurire: oportet sumere cibū ad necessitatē corpis sustētendā. nō tm̄ in passione seu saturitate ventris. Namet somnus naturaliter inest homī: sed non in sacietate siue resolutione corpis. quo possum⁹ humiliare passiōes ac vicia carnis. Sacietas eīm somni mentē sensumqz homis stipidū pigrūqz reddit: vigilie aūt tam sensuz qz etiam mentē subtiliorē ac puriorē efficiunt. Ita eīm 7 sancti patres dixerūt. qz vigilie sancte purificāt 7 illumīant mentē. superfluе aūt vigilie inducūt frenesim 7 dolorē capitis 7 totiꝰ corpis. Sed etiā irasci naturaliter inest homī: nō in ꝓmotōne passionis: ꝑ vt irascat̄ ꝓtra semetip̄m. ac vicia sua: vt facile emēdare 7 a se abscidē possit. Necnō etiā siqd p̄uū 7 ꝓtra p̄cepta dei videa mus agē alios. optet nos ꝓtra vicia eor vehemēter qdē irasci: ipos vo diligenter corripe 7 increpare ac monē. vt emēdati saluēt: 7 ad vitā eternā pueniant.

¶ Erat quidaz se- ¶ .§.ii.

nior in heremo interiori. p multos ānos in abstinentia: 7 in omī studio spiritali nimis laborās. Aduenientesqz ad eū quidā fratres: admirati sunt eiꝰ pseuerātiam. dicētes. Quō toleras istū tamariduz 7 squalidum locum pater? Quib⁹ ille rīdens ait. Omnis labor totius temporis quē hic tego: nō dum vniꝰ horе tormentor eternor gehēne spaciū habet. Oportet inquit nos in quo tempore vite istus sustinere laborem. 7 macerare passiones corpis nostri: vt inueniamus in illo futuro ac eterno seculo. qđ nunqz deficit ꝑpetuam repausatōnem.

¶ Referebāt no- ¶ .§.iii.

bis sācti seniores de quodā fratre. dicētes. quō quodam tpe ita impugnabat̄ a demonib⁹: vt statim hora diei prima. tantā famē 7 defectōez corpori eius faceret: vt penit⁹ sustinere nō posset. Verūtamen ille dicebat in corde suo. Quia q̄litercūqz esurio: oportet me vel vsqz horā terciā expectare. 7 tunc cibū sumere. Cūqz facta fuisset hora tercia: itez dicebat cogitatōnib⁹ suis. Etiā 7 nūc violēter oportet me sustinere: vsqz ad horā sextam. Cūqz aduenisset hora sexta: infundebat panē 7 aquā. dicens. Dum hic panis infundit̄. oportet me etiā horā nonā expectare. Cumqz hora aduenisset nona ꝑm ꝓsuetudinē ꝓplebat omnes oratōes suas: 7 psalmodiā ꝑm regulaz. 7 ponebat panē vt ꝓmederet. Hoc g̃ p plurimos dies sustinuit. Quadā ergo die. silr ab hora p̄ma vsqz ad nonā fecit. Cūqz hora nona sedisset vt cibū caperet: vidit de sportella vbi panis. id est paximacia reposita erāt. surrexisse fumū magnū: 7 egressuz esse p fenestrellaz cellule eius. Itaqz ex illo die nec esuries nec defectō corpi facta est. sed magis ita corroboratum ē in fide 7 abstinētia cor eius: vt etiā nec post biduū delectaret euz cibū accipe. Ita gr̃a dei auxiliāte certamini eius: p patientiā suā. frater extinxit castrimargie id est gule ꝓcupiscētie passionē.

¶ Egressi sunt ali- ¶ .§.iiii.

qñ de monasterio frēs: ad visitādū eos. q̄ in heremo ꝓmorabāt̄ prēs. Cū aūt venissent ad quēdā heremitā seniorē. suscepit eos cū grādi gaudio: 7 sic ꝓsuetudo ē: apposuit eis mēsulā. videns eī e os fatigatos de utinē. ideo aī horā fecit eos reficē. 7 q̄cq̄d habebat ī cella sua apposuit vt ederēt. 7 repausauit eos. Facto aūt vespe. oroes 7 psalmos ꝑm ꝓsuetudinē ꝓpleuerūt. silr etiā 7 nocte fecerī. Supdict⁹ aūt senior sepate ī alio loco q̄escebat sibi: 7 audiebat loq̄ntes inē se 7 dicētes. Qm̄ isti heremite magis meliꝰ ad refectōz cibāt̄: q̄ in monasteriis ꝓsunt̄. Hec aūt senior audiēs tacuit. Et cū illuxisset dies arripuerī iter. vt ad aliū hēmitā pgerēt: q̄ in vicino eiusdē senis hītabat. Cū aūt egrederēt̄ dixit eis senior. Salutate eū ex me 7 dicite ei. Obꝑua 7 noli irrigare holera. Ipe ꝓvo intellexit cāz. 7 tenuit eosdē frēs: dedit qz eis vt oparēt̄ texētes sportas. sedensqz cū eis ipe opabat̄. Vespe aūt ad lumīaria addidit sup ꝓsuetudinē alios psalmos. 7 pꝰ ꝓpletas oroes dixit eis. Nos q̄dē ꝓsuetudinē ñ habē⁹ cibari q̄tidie: ꝑ ꝑpt̄ vrm aduētū. optet nos hodie cenare. Et apposuit eis panē 7 sal. dicēs. Quia ꝑpt̄ vos debē⁹ aliqꝰ cenare. misit aūt mo-

dicũ acetũ ⁊ sal ⁊ modicũ olei. Et cuꝫ surrexissent de mensula: cepit itez̃ psallẽ vsqꝫ ꝓpe lucẽ. Et dixit eis. Nõ possum⁹ ꝓpter vos oẽm canonẽ psallẽ: ideoqꝫ repausate modicũ. qz de itinere fatigati estis. Cũ aũt factũ fuisset mane hora ꝑma. voluerũt recedẽ ab eo: sed nõ ꝑmisit eos senior: dicẽs. Magis iubete facere nobiscũ aliquãtos dies. Nõ eñ dimitto vos hodie sed ꝓpter caritatẽ teneo vos vel alios tres dies. Illi aũt hec audiẽtes surrexerũt nocte: ⁊ anteqꝫ lucesceret fugierunt ex eodem loco.

Quidã de san- ¶.§.v.

ctis senioribꝫ salutãdi causa ꝓfect⁹ est ad aliũ seniorẽ heremitã. Qui cũ omni gaudio suscepit eũ. Pro cui⁹ aduẽtu parauit ad refectõez lẽticule cibũ coctuꝫ. Dixerũtqꝫ inter se. vt pu⁹ ex more ꝓplerẽt oꝛones et psalmodiã: ⁊ postea cibũ caperẽt. Cũ aĩ ingressi fuissent: psallebãt. totũqꝫ psalteriũ ꝓpleuerũt. Mãet de scripturis sctis tanqꝫ legẽtes duos ꝓphetas absentes habẽtes recitauerũt. Jãqꝫ dies abierat: nox sil'r recedebat. Dñ ergo oꝛarẽt ⁊ intente psallerẽt: illuxit alia dies. ⁊ tũc intellexerũt. qꝫ iam nox trãsisset. Iterũ aũt inter se de ꝙbo dei loquẽtes. ⁊ speciales ibi sensus exponẽtes. factũ ẽ vt circa horã nonã salutãtes seinuicẽ: ita reuersus ẽ ꝙ venerat senex ad cellulã suã Nam refectõez cibi qui parat⁹ fuerat obliti sunt accipere: dñ cibũ spũalez ꝓceperunt. Uespe aũt facto inuenit senior ollã plenã sicut ꝓta fuerat: ⁊ ꝓtristatus. dixit. heu quõ obliti sum⁹ pulmentũ istud.

Referebat no- ¶.§.vi.

bis abbas Zenon. qz aliqñ dñ ꝓficisceret ad palestinam fatigat⁹ de labore itineris: resedit sub arbore. Erat aũt in ꝓximo ager plen⁹ cucumere. Cogitauit aũt in coꝛde suo vt surgẽt ⁊ tollẽt sibi ad refectõez de ipis cucumeribꝫ. Nihil eñ inqt grãde est qd̃ habeo tollẽ. Rñdensqꝫ ipe sibi ī cogitatõibꝫ suis. ait. Quia fures ꝑcipiẽtibꝫ iudicijs. in tormẽta mittũt: oportet g̃ ⁊ meipm ꝓbare si possuꝫ sustinẽ tormẽta q̃ latrones patiũt. Exurgẽs aũt eadẽ hora. stetit in estu q̃n qꝫ dies. fixitqꝫ coꝛpus suũ ⁊ dixit cogitatõibꝫ suis. Quia nõ possuꝫ sustinẽ tormẽta. ideo optet me furtum nõ facẽ: sed magis exercẽ ꝑm ꝓfuetudinẽ opera manuũ. ⁊ de laboribꝫ meis reficẽ. sicut scꝛa scriptura dicit in psalmis. laboꝛes manuũ tuaꝝ qui manducabis: beat⁹ es ⁊ tibi bene erit. Qd̃ certe quotidie in cõ spectu domini psallimus.

Discipulus cu- ¶.§.vii.

iusdã sancti senioris ipugnabat a spũ fornicatõis. ꝙ auxiliante gr̃a dñi resistebat virilit pessimis ⁊ immũdis cogitatõibꝫ coꝛdis sui ieiunijs ⁊ oꝛonibꝫ: ⁊ in ope manuũ affligebat se vehemẽter. Beat⁹ aũt senioꝛ videns eũ ita laboꝛãtez: dixit ei. Si vis o fili de ꝓcoꝛ dominũ vt auferat a te istã ipugnatõez. Ille ꝙo rñdẽs dixit. Uideo pater qz etsi laboꝛe sustineo: sentio tamen fructũ in me ꝓficẽ bonũ. qz p occasionẽ ipugnationis hui⁹. ⁊ ampli⁹ ieiunio. ⁊ ampli⁹ in vigilijs ⁊ oꝛonibꝫ tolero. Uerũtamẽ de ꝓcoꝛ te. vt oꝛes ꝓ me misericoꝛdiã dñi: vt det mihi virtutẽ. quatenꝰ possim sustinere ⁊ certare legittime. Tũc senioꝛ sanct⁹ dixit ei. Ecce nũc ꝙgnoui fili qz fideliter intelligis: ꝙ hoc spiritale certamẽ ꝑ patientiã ad salutẽ eternã anime tue ꝓficiat. Ita eñ sanct⁹ apl's dicit. Bonũ certamẽ certaui. cursuꝫ cõsumaui. fidẽ seruaui: decetero reposita est mihi coꝛona iusticie. nõ solum aũt mihi: sed ⁊ omnibus qui diligunt aduentũ eius.

Et alius etiã ¶.§.viii.

frater: vehemẽter ipugnabat ab immũdo spũ fornicationis. Exurgẽs aũt noctu. abijt ad quendã sanctuꝫ ꝓbatũ in virtutibꝫ seniorẽ. ⁊ ꝓfessus ẽ ei: qz patiebatur ipugnatõez a spũ fornicatõnis. Hec cũ audisset senioꝛ. cõsolabat eũ. docens spiritualibꝫ ꝙbis de virtute patiẽtie: dicẽs (sicut scriptũ est) virilit age ⁊ cõfoꝛtet coꝛ tuuꝫ: ⁊ sustine dñm. Reuersus ẽ frater ad cellulã suã: ⁊ ecce iterũ impugnatõ insistebat ei. Ipe aũt festinauit denuo ꝑgere: ad supdictũ seniorẽ. Uidens aũt eum senioꝛ. iterũ docebat eum vt patienter ⁊ indefesse sustinẽt: dicebatqꝫ ei. crede fili: qm̃ mittet tibi dñs ihs xp̃c auxiliũ de celo sancto suo. vt possis supare passionẽ hanc. Cõfoꝛtatus aũt frater monẽte sancto seniorẽ. remeauit ad cellulã suã: ⁊ iterũ impugnatio valde ꝓturbabat coꝛ eius. Et statim eadẽ hora noctis reuersus est ad seniorẽ: ⁊ deꝑcabat eum vt intentius ꝓ eo dñm exoꝛaret. Dixitqꝫ ei senioꝛ. Ne ptimescas fili. neqꝫ resoluaris. neqꝫ abscõdas cogitatõnes tuas: ita eñ ꝓfusus spũs ĩmũdus discedit a te. Nihil eñ ita allidit virtute demonũ: quomõ siquis secreta ĩmundaꝝ cogitationũ reuelauerit sanctis ac beatissimis patribꝫ. Uiriliter age fili. ⁊ cõfoꝛtetur coꝛ tuũ: ⁊ sustine dñm. Ubi eñ durioꝛ est pugna: ibi glorioſioꝛ erit ⁊ coꝛona. Deniqꝫ sanct⁹ ꝓpha ysaias dicit. Nũquid inualida ẽ man⁹ dñi ad saluãdum aut aggrauata ẽ auris ei⁹ vt nõ exaudiat: Considera g̃ filiole. qz certamẽ tuum expectat dñs: tibiqꝫ ꝓtra dyaboluꝫ dimicãti. parat eternitatis coꝛonam. Ideo monet nos scꝛa scriptura dicens. qz ꝑ multas tribulatões optet nos introire in regnũ celoꝝ. Hec aũt audiẽs frater. ꝓfirmatũ ẽ coꝛ ei⁹ in dño: ⁊ ꝑmãsit apud seniorẽ. noluitqꝫ vltra reuerti ad cellam suam.

Beato abbati ¶.§.ix.

moysi. ꝙ hĩtabat ī loco q̃ appellat petra. qd̃ãt ꝑ intãtũ imposuit durissimã ipugnatõez demon fornicatiõis: vt nõ ꝑualẽt sedẽ in cellula sua. ꝙ abijt ad sctm abbatẽ Jsidoꝛ ⁊ retulit ei violẽtiã ipugnatõnis sue. Cũqꝫ de scꝛpturis sctis abbas Jsidoꝛ ꝓferẽs testimonia ꝓsolaret eũ ⁊ vt ad cellulã suaꝝ reuertẽt rogaret eũ: noluit abbas moyses pgẽ ad cellulã suã. Tũc abbas Jsidoꝛ. pit cũ abbate moyse: ascẽderũt ī supioꝛa cellule sue. Et dixit ei Jsidoꝛ. Respice ad occidẽtẽ: ⁊ vide. Cũqꝫ rĩspicẽt. vidit multitudinẽ demonũ vehemẽt cũ furoꝛe pturbari: ⁊ qsi ad ꝓliũ ꝓpatos. festinãteſqꝫ pugre. Dixit aĩ ei abbas Jsidoꝛ. Respice itez̃ ad oꝛiẽtẽ: ⁊ vide. Cũqꝫ respicẽt. vidit inũerabilẽ multitudinẽ sctoꝝ angeloꝝ: gl'iosuꝫ ⁊ splẽdentẽ suplumẽ sol' celestiũ ꝙtutũ exercitũ. Ait aĩ ei abbas Jsidoꝛ. Ecce q̃s ī occidẽte vidisti: ipi sũt q̃ etiã ipugnt sctos dei. Nã q̃s ad oꝛiẽtẽ ꝓspexisti: ipi sunt q̃s ad adiutoꝛiũ sctis suis mittit. Cognosce ergo. qz plures sunt nobiscũ sicut dicit Helyse⁹ ꝓpha. Uerũetiam

sanctus Johānes dicit. Quia maior ē qui in nobis est.q3 qui ī hoc mūdo. Et his auditis ꝓfortat' ī dño sanct⁹ abbas moyses:7 reuersus ē in cellulā suā.gratias agens 7 glorificans domini nostri ihu xpi bonitatis patientiam.

¶ Erat quidā fra ¶.§.x.

ter ī heremo scithie.ꝑmptus 7 alacer in op⁹ dei 7 spiritali ꝙuersatōne. Huic aūt inimic⁹ generis humani dyabol⁹ imisit cogitatōes.vt recordaret' cuiusdā note sibi mulieris pulcritudinē: 7 ꝙturbaret' in cogitationib⁹ suis vehemēter. Cōtigit autē ex dispensatōe dñi ihu.vt ali⁹ quidā frater de egypto veniret ad visitandū cū in caritate xpi. Et dū inter se loq̄bantur. euenit sermo: vt diceret ille frater de egypto.q3 mor tua ē illa mulier. Ipsa aūt erat in cui⁹ amore ipugnabatur sup̄dict⁹ frater. Hec cū audisset ille.post paucos dies abyt ad locū illū.vbi positū erat corp⁹ illius defuncte mulieris:7 aperuit noctu sepulcrū eius.7 cū pallio suo tersit sanē putredinis eius: 7 reuersus est ad cellulā suā. Ponebatq3 fetorē in ꝓspectu suo:et dicebat cogitatōnib⁹ suis. Ecce habes desiderū qđ q̄rebas: sacia te ex eo. Et ita in illo fetore cruciabat semetip̄m vsq3quo cessaret ab eo sordidissima impugnatio.

¶ Duo fratres mo ¶.§.xi.

nachi abierūt in ꝑrimā ciuitatē. vt distraherēt que manib⁹ suis p totū annū operati essent. Unus aūt ex eis egressus est vt quedā sibi necessaria emeret.alius aūt solus in hospicio remansit:7 instigante dyabolo cecidit in fornicatōez. Cum aūt reuersus venisset frater: dixit ei. Ecce distraxim⁹ que necessaria erant reuertamur nūc ad cellulā nostrā. Respōdens aūt frater: dixit ei. Nō possum reuerti. Cūq3 dēpcaret' eu3 frater suus: dicēs.quapropter nō reuerteris ad cellā Ille ꝓfessus ē ei: dicēs. Quia ego cū discessisti a me cecidi in fornicatōez: ideo nolo reuerti. Volens aūt lucrari 7 soluare animā eius frater suus cū sacramento: dixit ei. Quia 7 ego cum sepatus fuissem a te.lapsus sum similit' in fornicatōez: verūtamen reuertamur ad cellulā.7 ponam⁹ nos in penitentiā. Omnia em̄ possibilia sunt deo. vt penitentib⁹ nobis indulgētiam donare dignet'.vt in eterno igne tormētis 7 penis inferni tartaro nō cruciemur: vbi penitētia nō ē. sed ignis semp sine cessatōe 7 dira tormēta. Ita ḡ reuersi sunt ad cellulā suā. Abierūt aūt ad sanctos patres.7 ꝑstrauerūt se ad vestigia eor cū multo vlulatu 7 lacrimis gemētes:7 ꝓfessi sunt illis.que euenisset eis ruine temptatō. Quicq̄d aūt p̄ceperūt sancti seniores.7 docuerūt eos in causa penitētie:ita oīa fecerunt. Ille ḡ alius frater q̄ non peccauerat.p fratre q̄ peccauerat penitētiā agebat.q̄si 7 ip̄e peccasset:eoq3 multā caritatē circa eū haberet. Videns aūt dñs laborē caritatis ei⁹.infra pauca tpa reuelauit sctis p̄ribus q̄lis eēt causa:7 q3 ꝓp̄ caritatē illi⁹ q̄ nō peccauerat.7 se afflixerat p salute frīs:idcirco indulgētiā donauit ei dñs q̄ peccasset. Ecce ꝟ ita ē sicut scriptū ē: quia posuit animā suā pro salute fratris sui.

¶ Alius etiā fra ¶.§.xii.

ter molestiā sustinebat a spiritu fornicatōnis. Abiit autem ad quendaz ꝑbatissimū seniorē: 7 p̄cabatur eum: dicens. Done tibi solicitudinē beatissime pat'. 7 ora ꝑ me:q3 grauit' me ipugnat passio fornicatōis Hec cū audisset senior orabat intēte die⁹ ac noctibus ꝑ eo dēpcās dñi miscōiam. Itez aūt veniebat idem frater 7 rogabat seniorē vt magis intēti⁹ ꝑ eo oraret. Sil⁹ aūt cū oīi solicitudine: beat⁹ senior orabat intēti⁹ ꝑ eo. Frequēter autem venientē ad se monachuz. videns senior.7 dēpcantē se vt oraret. valde ꝓtristatus: mirabat'.quia non exaudiret domin⁹ orationem eius. Eadem aūt nocte reuelauit ei dominus que circa illum monachū erat negligentie 7 ignauie resolutio:7 delectationes corporee cordis eius. Ita autem ostensum est sancto seniori. Vidit sedentem illum monachum.7 spiritum fornicatōnis in diuersis mulierum formis ante illum ludentem:7 ip̄m cuz eis delectari. Videbat autem 7 angelū domini astātem.7 indignantem grauiter contra eundem fratrē: quia non surgebat neq3 ꝑsternebat se in orationib⁹ ad deum. sed magis delectabat' cogitationib⁹ suis. Hec aūt ostensa sunt ꝑ reuelatōnem sancto seniori Cognouit autē quia culpa 7 negligētia illius monachi erat: vt nō exaudirent' oōnes eius. Et tunc dixit ei senior. Quia tua culpa est frater.qui ꝓ delectaris cogitatōnib⁹ malis. impossibile ē em̄ discedē a te spiritū fornicatōnis īmunduz. alijs orantib⁹ 7 deum pro te dēprecantib⁹:nisi 7 tuip̄e laborē assumas.in ieiunijs.7 orationib⁹.7 vigilijs multis:cum gemitu dēprecans tu misericordiā suam.7 adiutoriū sue gratie prebeat tibi dominus ihs xp̄c. vt possis resistere cogitatōnibus malis. Nam et medici.qui corporib⁹ hominum medicamenta ꝓficiunt 7 adhibent.q3uis omnia cum summa diligentia faciant: verūtamen si ille qui infirmatur a noxijs cibis. vel de alijs que solent ledere infirmitates abstinere noluerit:nihil ei ꝑficit cura 7 diligentia 7 solicitudo medicorum. Similiter etiam 7 in anime languoribus eueniet. Licet enim omni intentōne 7 ex toto corde.sancti patres q̄ sunt medici spirituales exorent misericordiam dom̄i saluatoris nostri pro eis.qui orationib⁹ eoruz se postulant adiuuari:nisi 7 ip̄i cum oīi intentōne mētis.taz in oratōnib⁹ q3 in oīi ope spūali q̄ deo placita sunt fecerīt.nō eis ꝓficiēt negligētib⁹ 7 resolutis. 7 de salute anime mīme cogitantib⁹.orationes sanctoz. Et hec audiēs frater ꝓpūctus est corde.7 cum omni solicitudine ꝑm doctrinā seniorīs.tā in ieiunijs q3 ī orationib⁹ 7 vigilijs semetip̄m afflixit.7 meruit miscōiam domini. Et recessit ab eo spūs īmunde passionis.

¶ Erat quidam ¶.§.xiii.

monachus 7 habitabat in heremo. Quedam autez puella ex genere 7 cognatōne eius post plurimos annos ꝓcessit in quo loco sup̄dictus monach⁹ habitaret:7 instigāte dyabolo abyt in desertum.requirens eū. Quo inuēto ingressa est cellulā eius.asserēs ei q3 ex genere 7 parentela eius fuisset:mansitq3 ibi apud eum 7 cecidit in ruinā peccati cum ea. Erat autē ali⁹ monachus 7 ipse in heremo degens. Qui cū ad refectōnis horā venisset:gello cū aqua quē ad potū sibi ꝓparauerat vertebat se.7 tota illa aqua fundebat'

in terra. Hoc aūt p aliquot dies cū ad refectōez ve-
nisset.ita fiebat:7 effundebat aqua in terrā.vt nō pos
set bibē. Cogitauit aūt apud semetipm.vt abiret ad
illū aliū monachum:7 diceret ei de gellone q̄ vertebat
se.7 tota aqua effundebat. Itez cuz in itinere vespe
facto.in quodā antiquo 7 diruto tēplo ydolez mi-
raret:audiuit demões inter se loquētes.qz in ista no
cte p̄cipitauim⁹ illū monachū in fornicatōez. Et hec
audiens:admirabat. Cum aūt illuxisset dies perue-
nit ad monachū.7 inuenit eū grauissima tristicia op-
pressum:7 dixit ei. Quid faciā frater.qz qua hora re-
ficē voluero:statī gello quē ad vsuz aque habeo ver
tit se.7 effundit aqua.7 nō habeo qđ possim bibere.
Tūc rn̄dit ei sup̄dict⁹ monach⁹ dicēs. Tu q̄dē veni-
sti ad me inꝛrogare qz gelūculus vertit se.7 effundit
aqua. Ego aūt quid habeo facē:qz in hac nocte ceci
di in fornicatōnez. Rn̄dens q̄z frater dicit ei:7 ego h̄
iā ꝓgnoui. Dixit aūt ei ille. Et vñ hoc potuisti ꝓgno
scē:Et ille ait. Dū in itinere noctu q̄escerē.audiui de
mones inter se loq̄ntes 7 gloriātes de lapsu tuo:7 ni-
mis ꝓtristat⁹ suz. Tūc rn̄dit ei ille monach⁹. dicens.
Ecce ego egredior:7 vado ī seculū. Hec ille audiēs.
dep̄cabat eū dicēs. Noli h̄ agē frater:h̄ magis pati-
enter sustinēs pmane in h̄ loco. Nā mulierē expella-
mus.7 reuertat ad locū suū. Manifeste em̄ ista exq̄-
sitio artis maligni dyaboli ē. Magis aūt oportet vt
maneas in hoc loco in afflictōe cordis 7 corpis:7 cuz
intimi cordis gemitu. ac lacrimis vsq̄z in exituz vite.
dep̄care saluatoris nr̄i pietatē: vt possis inuenire mi
sericordiaz in die illo terribili magni iudicij dei.

¶ Erat quidam ¶ .§. xiiii.

frat' in hēmo.h̄itabat aūt ī loco q̄ dicebat' cellia:7 ī-
pugnabāt eū demões ī passiōe fornicatōis. Cogita-
uit aūt apō semetipm.dicēs. Quia forsitā optet me
magis ī ope manuū laborare:vt extenuet' carnal' sen
sus me⁹. Erat aūt idē fr̄ arte figul⁹. Exurgēs aūt fe-
cit ī luto 7 plasmauit q̄si figurā mlieris:7 dixit cogi-
tatōnib⁹ suis. Ecce vxor tua:necessarium ē g̃.vt sup
ꝓsuetudinē addas ī ope manuū tuaz. Et pt⁹ aliquā
tos dies itez sil'r fecit ex luto. 7 plasmauit q̄si filiā si-
bi:7 dixit cogitatōib⁹ suis. Ecce genauit vxor tua
filiā.necessariū est g̃ vt magis magisq̄ ampli⁹ exerce-
as opa manuū:vt possis pascere 7 vestire.7 te.7 vxo-
rem.7 filiā tuā. Et ita p̄ nimio labore macerauit cor-
pus suū:vt nō p̄ualeret iā subportare tā tū laborem
Tūc dixit cogitatōib⁹ suis. Quia si nō p̄uales nimi-
um istū sustinē laborē neq̄z mulierē req̄ras. Videns
aūt de⁹ seruēs ꝓpositū mētis ei⁹ p certamīe castitat'
abstulit ab eo molestiā impugnatōnis demonū. Et
glorificauit deū sup̄ magnitudinē gratie eius.

¶ Quidam fratez ¶ .§. xv.

inꝛrogauit b̄m abbatē poemē dicēs. Quid faciam
p̄r.qz ꝑpugnat me passio fornicatōis.7 rapioz ī passio
nē furoris: Et rn̄dēs dixit ei sc̄us senioz. Jō vtiq̄z
dauid ꝓpha dicebat.qz leonē q̄dē p̄cutiebā:nā 7 vr
suz frequēter suffocabā. Hoc aūt ita intelligit'.qz fu
rorē ab aīo meo abscidebā:fornicatōez aūt in labori
bus affligebā. Explicit de spū fornicatōnis.

¶ De virtute patientie 7 humilitate. ¶ .§. xvj.

Dicebāt sācti seniores prēs de q̄dā monacho iā seniore ī sci-
thie hēmo ꝓmanēte:quō h̄u⁹ q̄rūdā erat
7 p singlos ānos descēdebat de hēmo in Alexādriā
vbi ꝓmanebāt dñi eius:referens eis pensionē. sicut
solent h̄ui dare dñis suis. Sed dñi eius magis reue
rentiā p̄ timore habentes circa eum: honorabant
occurrentes 7 salutantes eum. Petentesq̄z vt p eis
dominū exorare⁹. Ille aūt mittebat aquā in peluim.
7 festinabat lauare pedes dominoꝝ suoꝝ:cuz omni
humilitate obsequiū eis cupiēs exhibere. Ipsi vero
nolebant acquiescere.vt pedes eoꝝ ablueret:sed di-
cebant ei. Noli beatissime pater grauare aīas nr̄as.
At ille respondēs dicebat:ego h̄uus vester suz. Nā
vos esse dominos meos omnipotēs deus ꝓstituit.et
gr̄as ago dominio vr̄o:quia dignati estis me pmit-
tere vt seruiā deo viuo 7 vero.creatori ac dominato-
ri celi 7 terre:7 ideo detuli vobis pensionē seruitutis
mee. Domini aūt eius ꝓtendebant:nolentes accipe-
re quā detulerat pensionē. Respondens autem mo-
nachus:dixit eis. Si nolueritis accipe pensionē meā
ita decreui vt nō reuertar in heremū: sed hic in pre-
senti pmaneo 7 seruio vobis. Hec autem audiētes
domini eius.acquieuerūt suscipere pensionē ne ꝓtri-
stare⁹:sed magis reuerteret' ad loca heremi ad cel-
lulam suā. Illud aūt quo impensionē suam etiā no-
lentib⁹ dabat dñis suis. statim vt accipiebāt paupe
rib⁹ erogabāt. Interrogātes aūt eundē seniorē fra-
tres:dixerunt ei. Obsecram⁹te pater vt dicas nobis
cur cū tanta intentōne p̄ seruitio tuo pensionē etiaz
nolentib⁹ 7 nimis resistentib⁹ tibi dñis ingessisti: Ad
hec rn̄dens senior dixit. Ego fratres ideo festino p̄
seruitō qđ tanq̄z dñis meis debeo.pensionē p singu
los ānos adimplere eis: vt quicq̄d iam cū adiutorio
dñi in ieunijs 7 oꝛonib⁹.seu in sanctis vigilijs. vel in
omni ope spūali.xp̄o dño adiuuāte laborauero:hoc
mihi in eterna vita.7 ad salutem anime mee p̄ficiat.
vt forsitā si pensionez p seruitō meo mūme intulero:
iā tot⁹ spiritalis labor me⁹ ad illoꝝ mercedē p̄ficiat.
qui me pmiserūt xp̄o dom̄o deseruire 7 spiritaliter
conuersari.

¶ Erāt duo fra ¶ .§. xvii.

tres ꝺm carnē quidē germani.verūtn̄ vterq̄z in spiri-
tali ꝓposito monachi existētes:insidiabat' qz eis mali
gnus dyabol⁹.vt qūocunq̄z eos separet abinuicem.
Quadā igit' die ad vesperā:ꝺm ꝓsuetudinē ille iu-
nior frater accēdens lucernā.posuit sup̄ candelabrū
Faciēte aūt malicia demonū ruit candelabr̄.7 extin-
cta ē lucerna. Per hāc occasionē insidiabat' eis ma-
lign⁹ dyabol⁹.vt in litē eos incēdēt. Surgēsq̄z seni-
or cepit p̄cutē cū furore frēm suū. Ille xo ꝓstrat⁹ in
terrā.dep̄cabat' germanū suū:dicēs. Magnanimus
esto dñe:7 ego rursus accēdo lucernā. Ergo qz non
respondit ei turbolentuz sermonē:statimq̄z malign⁹
spūs cōfusus recessit ab eis. Et pgens eadem nocte
nūciauit principi demonū:dicens. Qm̄ ꝓpter humi
litatē illius monachi qui ꝓstrat⁹ in terra veniā postu
labat de fratre suo: nō p̄ualui in eis. vidensq̄z de-
us humilitatē eius.effudit super eum gratiam suam

de humilitate.

et ego sentio me valde torqueri atq; cruciari.qm̃ nō prevalui separe eos abinuicē. Hec aūt omnia ꝓba audiens sacerdos ydoloꝝ qui ibi cōmanebat:compunctus est in timore dñi.7 amore iesu xp̃i. Considerans em̃ q̃m magna seductio 7 pditio animaꝝ est cultus ydolorum. relinquēs omnia festināter prexit ad sanctos patres ad monasteriū:7 retulit eis omīa que per maliciaꝫ dēmones inter se loquebant. Cūq; monitis salutaribꝫ instruxissent eum sancti patres de doctrina salutari baptizatus est:7 sancti ꝓpositi monachorum vitam arripuit.7 adiuuāte 7 cooperante gratia dei:factus est ꝓbatissim⁹ monachus.tantūq; veneratus est.7 tenuit virtutem humilitatis:vt omnes nimiam humilitatē eius admirarentur. Dicebat em̃ quoniā omnē virtutem aduersarioꝝ nostroꝝ dēmonum soluit hūilitatis intentio. Denicq; 7 dn̄s noster ih̄s xp̃c p humilitatē triūphauit dyabolū.7 omnem eius virtutem cōtriuit. Addebat etiam dicens.quoniam frequēter audisset dēmones inter se loquentes quia q̃n ad iracūdiam succēdimus corda hoīm.siq̃s sustinuerit patiēter ꝓuicia iniuriaꝫ:cōuersus magis rogauerit ea que ad pacē sunt. Dicens q7 ego pecca ui.statim sentimus omnē nostrā virtutē marcescere: quia approximāt eis gratie diuine potentie.

¶ Referebat au ¶.§.xviii.

tem beatus senior Poemen fratribꝫ:dicens. Quoniam fuit quidam nuper monachus in Constantinopoli temporibꝫ Theodosij imperatoris. habitabat autem in parua cella foris ciuitatem prope prascium qui vocatur in septimo: vbi solent imperatores egressi de ciuitate libēter degere. Audiēs aūt imperator q̃ ibi esset q̃dā monachus solitari⁹.qui nunq̃ egrediebat de cella: cepit deambulando pergere ad eum locum.vbi erat supradictus monachus:p̃cepitq; sequentibꝫ se eunuchis. vt nullus approximaret ad cellulaꝫ monachi illius. Ip̃e aūt solus prexit: pulsauitq; ostium. Surrexit aūt monach⁹ 7 aperuit ei.7 non ꝓgnouit eum q̃ esset imperator. Tulerat em̃ sibi coronā de capite suo:vt non cognosceret. Post oratōnem autem.resederunt pariter. Et interrogauit eum imperator:dicēs. Quomodo sancti patres degunt in egypto? Rn̄dens q̃ monachus:ait. Omnes exorant deum pro salute sua. Aspiciebat aūt imperator intente cellulam ipam. 7 nihil in ea vidit nisi paucos panes siccos in sporta pendentes: 7 dixit ei. Da mihi benedictōnem abba:vt reficiamus. Statimq; festinauit monachus 7 misit aquā 7 sal 7 misit bucellas.et ꝓmederunt pariter. Porrexitq; ei calicem aque.7 bibit. Tunc Theodosius imperator dixit Scis quis sum ego? Rn̄dens monach⁹.dixit. Nescio quis sis dn̄e. Dixit ei. Ego sum Theodosi⁹ imperator.7 ob devotionē veni huc. Hoc cum audisset monach⁹:ꝓstrauit se ante illū. At ille dixit ei. Beati estis vos monachi.q̃ securi ac liberi de negocijs seculi.tranquilla 7 quieta pfruamini vita: 7 solūmodo de salute animarū vestrarum habetis solicitudinem quomodo ad vitam eternam.7 ad celestia nobis vobisq; ꝓmissa premia puenire possitis. In veritate eī dico tibi. quia certe in palatio natus sum: et nunc in regno rego. et nunq̃ sine solicitudine cibum capio. Post hec autem valde honorifice salutauit eum imperator:7 ita egressus est ab eo. Cadē aūt nocte.cepit intra se cogitare famul⁹ dei: dicēs. Q̃m nō oportet iam me in hoc loco esse. Multi em̃ nō solū de populo.sed etiaꝫ de palatio 7 de senatoribꝫ q̃plurimi. exemplum imperatoris secuti:ad videndū me venturi sunt.7 honorē mihi tanq̃ seruo dei deferēdo nō cessabūt. Et illi quidē hec ꝓpter nomē dn̄i facturi sunt ego aūt timeo ne forte malign⁹ dyabol⁹ mihi meritū surripiat.7 libēter incipiaꝫ eos suscipere.7 ꝓdelectet cor meum laudes 7 honores eoꝝ:7 per hec iam incipiam virtutē humilitatis perdere.7 laudes atq; honores hominum delectari. Hec igitur omnia homo dei secum cogitās.eadem nocte fugit inde: 7 prexit i egyptū.ad sanctos patres in heremo. Itaq; ꝓsiderem⁹ dilectissimi fratres.quāta solicitudine virtutē humilitatis custodire famul⁹ dei studuit:vt in celesti regno eternaꝫ gloriam pro labore sante vite sue.quē ꝓpter nomen domini exercuerat: percipe a xp̃o domino mereretur.

¶ De hoc autem ¶.§.xix.

ipo sancto Poemen.referebant alij sancti seniores: dicentes. Quia quodā tempore cū aduenisset iudex prouincie.audiensq; sanctā opinionē beati Poemenis:desiderabat videre eū.misitq; nūciū ad dēcandum:vt suscipēt eū. Beatus aūt Poemen ꝓtristatus ē valde.cogitās aput semetip̃m:q7 si ceperint p̃sone nobiles venire.ad salutandū 7 honorandū me. manifestū est:q7 7 alij multi etiā populares homīes frequētabūt me. 7 necesse est p hoc vt pturbet secreta vite mee ꝓuersatio:7 humilitatis gratiā quā cum labore tanto auxiliante domino a iuuētute mea studui custodire.forsitan surripiente maligno dyabolo pdam.7 vane glorie incurrā laqueos.hec g̃ apud semetip̃m ptractās.definiuit q̃ten⁹ excusaret 7 nō susciperet iudicē. Contristat⁹ aūt iudex quia nō eum susscepisset:ait ad officiū suum. Q̃m non merui videre hominē dei.pctis meis imputo. Verūtn̄ nimis desiderauit p quācūq; occasionē videre sc̃m vir. Excogitauit g̃ huiuscemodi causaꝫ.que occasionē ei p̃beret videndū eum. Cōprehendens em̃ filium sororis b.poemenis.misit in carcerē:vt per istam occasionem aut suscipet iudicē.aut certe ip̃e veniret ad rogāduꝫ iudicē. Dixitq; ad officiū suū vt nō ꝓtristet sanctus senior.mādate ei si voluerit venire ad me: necesse est vt statim educamus eū de carcere. Talis em̃ ē causa eius.que nō possit impune trāsire. Audiēs aūt ꝑ mater iuuenis id ē soror sanct⁹ Poemenis.abijt in heremū vbi erat frater suus:stabatq; ad ostium cellule eius cū multo fletu 7 vlulatu.rogans eū vt descenderet ad iudicem.7 rogaret ꝓ filio suo. Beatus autem Poemen nō solū ad eam nihil dixit:ꝑ nec ostium ei aperuit.vt ingrederet ad eū. Tūc cepit illa maledicere:ac dicere. Durissime 7 impijssime.7 ferrea viscera gerēs.quomō te tātus dolor fletus mei nō flectit ad misericordiā: q̃m vnicum ip̃m filium habeo quez in periculo mortis video ꝓstitutū. Tunc senior mādauit ei per fratreꝫ qui ei mīstrabat.dicens. Vade dic ei. Poemē filios nō genuit:7 ideo nō volet. Hec audiens iudex dixit amicis suis. Scribite ad eū. vt vel

epistolam precatoriam faciat ad me: quatenus possim eum dimittere. Tunc iam ꝯplurimis suadentibus. sanctus senior scripsit ad iudicez dicens. Jubeat nobilitas tua diligenter requirere causã illius. ⁊ si quid dignum morte admisit moriat': quatenus in ſ̃ presenti seculo exoluat crimen peccati sui. vt euadat eternas ac perpetue gehenne penas. Si naũt nihil dignũ morte commisit: quod iustuz videtur legibus ita inbe discernere.

¶ Fuit etiã de ma ¶ .§.xx.

gnis patribus quidam senior nomine Agathon. nominatissim⁹ in virtute humilitatis ⁊ patientie. Quodam naũt tempore perrexerunt ad visitandum eũ fratres. Audientes em̃ de eo ꝙ magnam humilitatẽ habuerit. volentesqz probare si vere humilitatis patientiam possideret: dixerunt ei. Multi scandalizantur in te pater quia nimis vicio superbie tenearis. et ideo alios despicias. ⁊ ꝙ nihilo eos habeas: ſ̃ ⁊ detractiones aduersus fratres nõ cesses loqui. Affirmant etiam ꝯplurimi. ꝙ hec ideo agas: qz fornicationis vicio tenearis. ⁊ ne solus videaris errare: idcirco alys nõ cesses detrahere. Ad hec respondens senior: ait. Hec oĩa que dixistis vicia in me esse ꝓgnosco. nec possum negare tantas iniquitates meas. Procidẽsqz pronus in terram: adorabat eosdem fratres dicẽs. Deprecor vos frates. vt intentius ꝓ me misero. ⁊ multis peccatis obnoxio. xp̃m dñm exorare nõ cessetis: vt indulgẽtiã tribuat iniquitatibꝫ meis multis ac malis. Ad hec supradicti fratres addentes dixerunt ei. Non te lateat etiam hoc: qz hereticum te esse ꝯplurimi affirmant. Hoc naũt cuz audisset senior. dixit eis Licet in alys multis peccatis obnoxius sim: absit ſ̃ ab anima mea. Tunc oĩs qui ad eum venerãt prostrauerunt se in terram ad pedes eius: obsecrãtes eũ dicẽtes. Precamur te abba. vt dicas nobis cur tãta vicia ⁊ peccata dicentibꝫ nobis de te in nullo cõmot⁹ es. de verbo naũt heretici valde te cõmouisti. ⁊ abhominatus es: nec sufferre potuisti auditũ. Dicit eis senior. Illas priores culpas ac peccata ꝓpter humilitatem sustinui: vt peccatorem me esse crederitis. Nouimus em̃: si custodiatur humilitatis virtus. magnus fructus est anime. Nam dñs ⁊ saluator noster hies⁹ xp̃c. cuz ei iudei multas contumelias ⁊ ꝓuicia irrogassent: patienter cuncta tolerauit vt nobis humilitatis preberet exempla. Immissi em̃ falsi testes multa aduersus eum falsa dixerunt. ⁊ vsqz ad mortẽ cuncta sustinuit. Ita em̃ ⁊ apostolus Petrus predicabat dicens. Xp̃c passus est pro nobis. vobis relinquẽs exemplum: vt sequamini vestigia eius. Oportet igit̃ vt patienter cum humilitate cuncta aduersa sustineamus. Sermonem naũt quem obiecistis de hereſi non potui sustinere: qz heresis sepatio est a deo. Hereticus em̃ separat' a deo viuo ⁊ vero: ⁊ coniungit' diabolo ⁊ angelis eius. Alienatus em̃ a xp̃o. nõ hz deuz quem exoret pro pctis suis: qz ex omni parte periit. Si naũt conuersus fuerit ad verã ⁊ catholicã scte ecclesie: fidẽ suscipit' a bono ⁊ pio saluatore nr̃o xp̃o. ⁊ recõiungit' deo vero creatori ⁊ saluatori nr̃o xp̃o.

¶ Cõsiliũ inter ¶ .§.xxi.

se habuerunt seniores pres. ⁊ oẽs monachi habitantes ĩ heremo scithie: ⁊ cõsederẽt vt p̃r Isaac presbiter eis ordinaret' in eccia que in heremo sita est: vbi conuenit die ⁊ hora statuta multitudo monachoz. q in illa heremo ꝙuersant'. Audiens naũt supradictus abba huiuscemodi ꝓsiliũ fugit in egiptum: ⁊ abscondit se in quodã agro inter frutecta arbitrãs indignũ se esse honore p̃sbiterij. Qplurimi naũt fratrum sequebantur. vt ꝓhenderent eũ. Cum naũt applicuissent ad vespam in eodẽ agro. vt reficerent fatigati de itinere (erat ei nox) dimiserũt asellũ q eis sumpt⁹ portabat ĩ itinere vt pasceret' cũ aũ pasceret' asell⁹. pueũt ĩ locũ vbi supradict⁹ abbas ysaac latitabat. Cũqz illuxisset dies regrentes monachi asellũ puenerũt ad eundez locum vbi se senior occultauerat. ⁊ admirãtes valde dispensationẽ diuinam ꝓhendẽtes ligare ⁊ constringere eũ voluerunt: ⁊ ita ꝓducere. Venerabilis naũt senior nõ ꝓmisit: dicens. Jam non possum contradicere vobis. qz forsitan voluntas dei est: vt licet indignus suscipiã ordinem presbiterij.

¶ Erant duo fra ¶ .§.xxii

tres monachi piter in cellula cõmorantes: quoz humilitatẽ ⁊ patientiam multi etiã de sctis p̃ibꝫ collaudabant. Audiens ꝯo quidam scs vir voluit ꝓbare si veram ꝓfectãqz humilitatẽ haberent: venit ad visitandũ eos. Cũqz cũ gaudio suscepissent eũ. ⁊ ex more ꝓlessent oz̃ones egressus foris cellulã vidit paznum ortũ: vbi sibi holera faciebãt. Apprehensoqz baculo cũ toto impetu cepit oĩa holera cedẽdo ꝓfringere: ita vt nihil oĩno remaneret. Videntes naũt supradicti frres. nihil penitus dixerũt: sed nec tristẽ vultum aut turbatum hñtes. Et rursus ingressi cellulã. vesptinas oz̃ones comp entes: adorantes eũ dixerunt. Si p̃cepis p̃ibimus ⁊ eum qui remansit caulẽ coẽntes gustemus: qz iam hora est vt cibũ sumam⁹. Tũc senior adorauit eos: dicẽs. Gr̃as ago deo meo: qz video sp̃m̃ sanctũ requiesere in vobis. ⁊ iõ hortor vos ac moneo frres carissimi. vt vsqz in finẽ custodiatis sãcte hũilitatis ⁊ patientie ꝯtutẽ: vt ipa in regno celesti vos magnos ⁊ sublimes in conspectu domini faciat apparere.

¶ Erat quidam ¶ .§.xxiii.

in cenobio iã senex ꝓbatissim⁹ monach⁹ ⁊ incurrit grauissimã egritudinẽ. Confectusqz nimia ⁊ intolerabili infirmitate ꝓ longum tps laborabat ĩ doloribꝫ mlt̃is: nec inuenire poterãt frres qualit' succurrerẽt egritudini ei⁹: qm̃ ea que necessaria erãt infirmitati ei⁹. nõ hẽbant' in monasterio. Audiẽs naũt quedã famula di de afflictõe infirmitatis ei⁹ deprecabat' p̃es monasterij. vt eũ ad cellulã suam tolleret. ⁊ mĩstraret ei. maxie naũt. qz facilius inuenire posset in ciuitate q̃ necessaria ei⁹ egritudini videbant'. Precepit ꝙ pat' monasterij vt portarẽt eum fratres ad cellulã famule dei. Ipsa ꝯo cum oĩ venerationẽ suscipiens eũ ꝓpter nomẽ dñi: mĩstrabat ei ꝓ retributione mercedis eterne: quã credebat a xp̃o saluatore nr̃o recipe. Cunqz p tres ⁊ ãplius ãnos sedule obsequeretur famulo dei: ceperũt boies mẽte corrupti. fm scabiẽ mentis sue suspicari. ꝙ non sincerã hret senior ꝓsciaz de ꝯgine q̃ mĩstra-

bat ei. Audiēs aūt hec senior: exorabat diuinitatem xpi: dicens. Tu dñe deus nr. qui solus nosti oīa. 7 vides qz multi sunt dolores egritudinis 7 miserie mee 7 afflictōes tante infirmitatis. q̄ me ita p tanta consumit tpa. vt necessarium habeā obsequiū huius famule tue. q̄ mihi ppter nomen tuum ministrat. Tribue ei dñe deus meus condignā mercedē in vita eterna. sicut dignatus es promittere ppter bonitatē tuam his: qui ppter nomen tuū exhibent egenis 7 infirmis suū misterū. Cum aūt approp̄inquasset trāsitus eius cōuenerunt ad eū cū plurimi sancti seniores 7 fres d̄ monasterio. Et dixit ei senior. Obsecro vos dñi 7 pres 7 fres. vt cum defunct⁹ fuero: tollatis baculū meum 7 plantetis eum sup sepulcr̄ meum. 7 cū radices miserit. fecerit q̄ fructū: tunc scietis. qz munda est cōscia mea a famula dei. que mihi mīstrabat. Si aūt nō frō duerit: scitote qz non sum mundus ab ea. Cum ḡ vir dei exisset de corpe. ꝑm preceptum ei⁹ scti patres plātauerūt baculum eius sup sepulcr̄ ipius. 7 fronduit: accedentiq̄ tpe protulit fructū. Et admirati sūt oēs glificantes deum. Ad tale eī miraculum etiam de vicinis regionib multi conuenientes: magnificabāt ḡtiam saluatoris. Nam 7 nos ipam arbusculā vidim⁹ 7 benedixim⁹ dīm. qui ꝓtegit in omnib in sinceritate 7 veritate sibi seruientes.

Quodaz tem/ .§.xxiiii.

pore ad beatū abbatem Apollo. durerūt quendam vexatum: qui fortiter a demonio torquebat. Cūq̄ p triduum obseruarēt qui cum eo venerāt. obsecrātes senem: vt eum i nomine xpi fusis ad deum p̄cib cura ret. Respōdens senior dixit eis: nō esse se hui⁹ meriti vt demonib imperet. Cum aūt persisterēt qui venerāt: rogantes eum flētes 7 nimis deprecantes: tandē acquieuit. Cum aūt in nomine dñi saluatoris nostri imperaret demoni dicēs: exi immūde spiritus d̄ plasmate dei. Tunc respondens demon dixit ei. Ego q̄dem impante virtute xpi egredior: tamē interrogo te sermonem: vt dicas mihi. Quid est quod scriptū est in euangelio. que sūt bedi: 7 qui sunt oues? Respondens aūt senior dixit ei. bedi quidē iniusti sunt. inter quos 7 ego sū peccator. qui multis peccatis obnoxi⁹ sū: oues aūt deus nouit que sūt. Tunc exclamauit demon voce magna: dicens. ppter humilitatē tuam stare oīno non possū. Et statim egressus ē de hoīe quez obsederat. Videntes aūt oēs qui astabāt: dederunt gloriam deo.

Referebāt san/ .§.xxv.

cti seniores nobis dicētes: qz fuit quidā monachus i heremo scitbie. Venit aūt ad visitandos scōs pres in loco qui dr cellia. Vbi multitudo monachoz diuisis hītant cellulis. Cunq̄ nō inueniret ad p̄ns cellulā vbi posset manere: quidā de seniorib hōs aliam vacantē cellulā dedit ei: dicens. Interim repausa in hac cellula donec inuenias vbi possis manere. Cūq̄ ad visitandū eum p̄uenirēt q̄plurimi fres. desiderātes ab eo audire verbū salutis eterne (hēbat eī specialē grām dicendi verbū dei) Videns ille senior q̄ ei ad habitandū prestiterat cellā: inuidie liuore corde vulneratū ē 7 indignari cepit ac dicere. Qm̄ ego tātis tpib in hoc loco habito. et ad me nō veniūt fres nisi rarissime. 7 hoc in diebz festis: 7 ecce ad istū impostorem pene quotidie fres q̄plurimi vadūt. Dixitq̄ discipl'o suo. Vade 7 dic ei. vt egrediat de cellula illa: qm̄ necessaria mihi ē. cuz aūt prexisset discipulus ei⁹ ad illum fr̄em dixit ei. Mandauit abbas me⁹ scitati tue. Jube mihi mādare qualiter habeas: audiui eī te infirmari. Jpse ꝺo mandauit ei dicēs. Ora p me dñe pat: qz valde stomachū doleo. Reuersus aūt discipulus dixit abbati suo. Nimis rogat scitatem tuā. vt vel duos dies iubeas ei indutias dare: vt possit ei aliā cellam prouidere. Transactis aūt tribz diebus iterq̄ misit discipulū suum dicens. Vade dic ei vt egrediat de cellula mea. Nā si rursus distulerit: dices ad eū. Quia p̄tinuo venio. 7 cū baculo cedendo expello eū de cella mea. Pergens aūt discipulus ad suprādictū fr̄em: dixit ei. Qm̄ valde solicit⁹ ē abbas meus de infirmitate tua. ideo misit me requirēs si melius hēas. At ille hec audiēs dixit. Gras ago dñe sācte caritati tue. qz solicitus es de me: veruntn̄ p̄cibus tuis melius habeo. Reuersus aūt discipulus. dixit abbati suo. Etiā 7 nunc deprecat' sanctitatē tuaz. dicens: vt vsq̄ diem dñicum expectes eū 7 statim egredier'. Cum aūt aduenisset dñicus dies. 7 nō egrederet: accipiens vectē senior. inflamat⁹ inuidie 7 iracun die spiritu ꝑgebat vt cedendo expelleret eū de cella sua. Accedens autē discipl's eius. dixit ei. Si iubes p̄ precedo te. 7 video ne forsitan aliqui fres ad salutandū eum venerint: 7 si viderint te scandalizentur. Precessit ergo discipul⁹ 7 ingressus ad eū dixit. Ecce abbas me⁹ venit ad salutādū te. egredere ḡ celericus. 7 cum grarumactōe occurre ei: qz pro nimia caritate 7 dilectōe venit ad te. Qui statim surgēs. cū nimia alacritate occurrit. Cunq̄ vidisset eū anteq̄ apprimaret ad eū, pstrauit se pronus in terrā. Adorabatq̄ senē cum grarumactōe: dicēs. Retribuat tibi dñs carissime p̄ bona eterna p cellula tua. quā mihi ppter nomen ei⁹ p̄stitisti: 7 i celesti hierm inter scōs suos xpc dñs prepat tibi mansionē. Hec aūt audiens senior. punctus est corde: 7 p̄iciens baculū. cucurrit in amplex⁹ eius 7 osculatus ē eum. 7 inuitauit illū ad cellam suā: 7 piter cum grarumactōe sumerent cibū. Vocauit aūt senior sup̄memoratū discipulū suum: 7 interrogauit eū: dicēs. Dic mihi fili si dixisti ꝺba isti fri. que ppter cellulam mandaui. vt diceres ei: Tunc discipl's ei⁹ confessus est ei dicēs. Vere dñe dico. quia ppter humilitatē quam tibi exhibere debeo tanq̄ p̄ri 7 dño. ideo nō audebam rndere tibi qm̄ mittebas ad eū. Veruntn̄ nihil eoz dixi ei que mandabas ad eū. Hec audiens senior. statim, pstrauit se ad pedes ei⁹ dicēs. Ex hodierna die tu me⁹ p̄ es. et ego discipl's tu⁹: qm̄ te festinātē 7 moderātē. ac cū timore dei agēte 7 meā 7 illi⁹ fris aiaz de pcti laqo xpc dñs liberauit. pro fide enim 7 sancta solicitudine 7 intentione discipli qui perfecte in caritate xpi diligebat abbatem suū. 7 anxie timebat. ne p inuidie 7 iracū die vicium aliquid tale ageret pater suus spiritualis 7 perderet omnes labores sanctos. quos ab infantili etate in xpi seruitio p vite eterne premijs laborauerat. Ideoq̄ dñs donauit grām suam vt in pace xpi pariter letarentur.

Dicebāt sā- .§.xxvi.

cti seniores de discipło abbatis Pauli noīe Johannes. qm̄ magnam hr̄et humilitatē. z virtutē obedientie: vt etiā difficiles causas. impante ei abbate. i nullo ptradiceret: sed nec leuit' in aliquo murmuraret. Cū em̄ necessarium eēt in monasterij vtensilib⁹ fimus bouum. misit eū abbas in primo vt requireret ibi fimum bou. z cū celeritate afferret ad monasteriū. Erat aūt in loco illo mala bestia leena. Statim ḡ egressus discipulus e⁹. Johānes ibat ꝑm preceptū abbatis. Cū q3 pgeret: dixit abbati suo. Dñe pater. audiui q3plurimos dicētes. qz in illo loco mala bestia leena sit. tūc senior quasi iocularit' dixit ei. Si venerit sup te tene z alliga eā: z adduces eam tecū. Cum aūt venisset ad locum iam vespe: statum egressa leena. irruit sup eum Et ille ꝓhendens tenere eā voluit: illa ꝙ excutiēs se de manib⁹ eius aufugit. Sequebat' aūt ille dicens qz abbas meus precepit vt alligatā ꝓducam te ad eū Continuo aūt stetit bestia. z tenens eā reuertebat' ad monasteriū. Dum aūt retardaret in itinere. abbas nimis solicitus ꝓ eo: tristabat' grauiter. Et ecce subito supuenit discipulus ei⁹ tenens ligatā leenaz. Quod cū vidisset senior. admiratus valde: gr̄as agebat saluatori nostro dño. Dixit aūt discipulus eius. Ecce dñe sicut p̄cepisti adduxi leenam ligatā. Volens aī humiliare sensum ei⁹ seniorū. ne extolleret se in cogitationib⁹ suis discipulus suus: ait ei. Sic tu insensibilis es. ita etiā. z istam insensibilē bestiam adduxisti: solue ergo z dimitte eā. vt pgat ad locum suum.

Quidā de san- .§.xxvii.

ctis senioribus. misit discipulum suum ad hauriendam aquam: z longius erat puteus a cella seniorīs. Oblitus est autem secum tollere funez discipulus ei⁹ quo hauriret aquā. Cumq3 peruenisset ad puteū. ꝓtristatus est valde: qz longe erat cellula eoz. Quid ageret. q̄ se verteret: nesciebat. Dubitabat em̄ ad cellulā sine aqua reuerti. Tunc anxi⁹ nimis. pstrauit se in oroez cum lacrimis: dicēs. Dñe miserere mei ꝑm magnā misericordiā tuam: qui fecisti celū z terrā. mare z oīa que in eis sūt. qui fecisti mirabilia magna sol⁹ miserere meiꝓpter seruū tuum qui misit me. z cū exurrexisset ab oroīe exclamauit: dicēs. O putee. seru⁹ xp̄i abbas me⁹ misit me vt hauriā aquam. Statim aūt ascēdit aqua sursū vsq3 ad os putei. Et cū implesset lagenam suā. fr̄ abscessit: glificans potentiā dñi saluatoris. aqua aūt reuersa est in locum suum.

Fuit quidā .§.xxviii.

fr̄ in monasterio noīe Eulalius nimis gr̄a humilitat' ornatus. Si quid igit' (vt solet) culpabile admisisset fr̄es negligētiores excusantes semetipos supradictū fr̄em asserebāt culpabilē. Cumq3 argueret' a senioribus fr̄ib⁹. nō negabat sed ꝓsternebat se in terrā: adorās eos se dicebat peccasse. z negligent' fecisse. Cū aūt iterq3 ac frequenter accusarent eū. z ꝑm regulā monasticā. biduana ac triduana ei ieunia indicerēt: ille oīa patient' tolerabat. Ignorātes aūt fr̄es qz hec oīa ꝓ humilitate patient' sustineret: conuenientes piter. z maxime seniores fr̄es ad patrē monasterij. dixerūt. Considera pr̄ quid faciendū sit. Qdiu em̄ possumus sustinere negligētias z dāna. que fr̄ ille Eulali⁹ facit i monasterio? Jam pene vasa oīa z vtensilia monasterij ꝓfracta sūt: z exterminata ꝓ negligentiaz eius. Quō ergo iste talis tolerandus ē? Rñdens pr̄ monasterij ait. Interim paucos dies sustineam⁹ fr̄es: z postea ordinabimus de eo qđ ꝓpetit fieri. Hec dicēs dimisit fr̄es. Ingressus ꝙ cellulā. pstrauit se in oronibus obsecrās misericordiā dñi: vt ei manifestare dignaret' quid ordinare aut definire posset de sepedicto fratre Tunc reuelatū est ei qđ ageret. Conuocauit ḡ omnes fr̄es abbas: dixitq3 eis. Credite mihi fr̄es qz magl opto mattulā fr̄is Eulalij cum humilitate z patientia ei⁹: q3 oīa opera eorum dumtaxat: q murmurantes i cordib⁹ suis opant' in monasterio. Ut aūt oīdat vobis dn̄s. quale meritum hz ipse idem fr̄ apud deum: p̄cipio vobis vt deferant' mihi mattule oīm fratrum. Quas cū detulissent iussit vt accenderēt ignē. Et mi sit in eum oīm fratr̄ mattulas. Que statim ꝓbuste sūt. preter mattulam fr̄is Eulalij: q̄ integra repta est z nō est cōbusta. Cumq3 hoc vidissent fr̄es. timuerūt valde z ꝓstrauerunt se in terrā. venā z indulgentiaz a xp̄o dño postulantes: z collaudantes admirabant' nimiā patientiam fr̄is Eulalij. Deniq3 ex eo honorabāt z magnificabant eum tanq3 vnū de magnis p̄ribus. Istos aūt honores z laudes nō poterat sustinere fr̄ Eulalius: dicens. Ue mihi infelici. qz pdidi humilitatē meam: quam p tanta tpa xp̄o auxiliante: acquisiui. z nocte egressus de monasterio fugit i heremū. Ubi nullus eū agnouit. z ibi in spelūca habitauit. noluit em̄ tpales hominum laudes: sed celestē et namq3 gl'iam a saluatore nr̄o in futuro sc̄o ꝓcipere.

Beati abbatis .§.xxix.

Anastasij laudabilē virtutem patientie optet vt cognoscatis. quatenus admirabilē magnanimitatem z trāquillitatez aī eius ꝓsiderantes imitemur exemplū Hic itaq3 Anastasi⁹ habebat codicem in pgamenis valde optimis scriptū. qui decē z octo valebat solidis. Totū em̄ vetus z nouū testamentum continebat. Cum aūt quidam fr̄ venisset ad eum visendi gratia: vidit in cellula eius codicē ipm: z concupiuit furatusq3 est eū z abijt. Supramemorat⁹ aūt abbas Anastasi⁹. cū requisisset eadēdie ad legendū codicem suū z nō inuenisset: intellexit qz frater ille furatus esset eū Et noluit mittere post ipm. nec requirere eū: ne post furtum etiā periuria adderent'. Descendens aūt frater ille in eā que in primo erat ciuitatez: voluit distrahere codicē illum. Petebat aūt in precio ei⁹ solidos sedecim. Dicit ei ille qui eū emere volebat. Da mihi codicē vt possim pbaē: si valeat solidos sedecī. Dedit ḡ ei codicē. Statī aūt fr̄ ille cū ipo codice prexit ad sc̄m anastasiū: z rogabat eū di. Jube ꝓsiderare pater codicē istum. z existimare euz si valeat solidos sedecim: qm̄ tanto precio petit qui distrahit illū. Dixit aūt abbas Anastasius. quia bonus ē codex: z valet tanto p̄cio. Reuersus aūt qui eum emere volebat Dixit distrahenti. ecce accipe precium: quia ostendi codicem abbati Anastasio. z dixit mihi quia bonus est codex: z valet tantū. Interroganit aūt frater ille si nihil beatus anastasius dixit aliud. Cui respondēs

ille ait. Crede mihi.q; penitus nihil mihi aliud dixit. Hec cum audisset fr ille: dixit ei. Quia iã recogitau fr.7 nolo distrahere codicem meũ compunct⁹ eñ cor de festinanter prexit ad abbatẽ Anastasium 7 pstra uit se in terrã ad pedes eius: 7 precabat cum fletu et lacrimis penitẽdo. vt suscipet codicem suũ. Sed nõ acquiescebat ei abbas: dicẽs. Vade cuz pace fr. Ecce iã cum voluntate mea habe ipm codicem. Ille aũt persistebat cum lacrimis petendo euz: dicens. Quia si nõ susceperis codicem pz: nullo mõ requiesceт anima mea. post hoc ille recepit codicẽ suũ. Nam fr ille pmansit apud beatum Anastasiuz in cella eius: vsq; ad extremum vite sue.

Fuit quidẽ here .§.xxx

mita Pior noĩe. de antiquis pũb; quem beatus antonius adolescentẽ in sancto ꝓposito monacho; instruxit. Demoratus est aũt apud beatum Antoniuz annos paucos. Cunq; viginti et quinq; annos etatis haberet: abijt ad alium secretum heremi locum. vt solitarius habitaret. hoc etiam volente 7 consentiente beato antonio. Dixitq; ei sanct⁹ Antoni⁹. vade Pior. 7 habita vbi volueris: 7 cum tibi p aliquaz rationabilem occasionẽ reuelauerit deus. venies ad me. Cum aũt peruenisset hic ipe Pior ad locuz qui situs est inter nitriam 7 heremum scithie. effodit puteum cogitãs apud semetipm: qm̃ qualẽcunq; aquã inuenero. oportet me contentũ esse. quod 7 factũ est ad augmentum meritoz eius talis occasio. Tm̃ eniz salsa 7 amara inuenta est aqua. vt siquis ad eum visitandi gratia veniret: in proprio vasculo sibi aquam deportaret. Remoratus est in eodem loco annos triginta. Dicebant ergo ei fres vt recedẽt de loco ipo: ꝓt̃ amaritudinez aque. Ipse aũt dixit eis. Si amaritudinem 7 laborem fugimus abstinentie. 7 volum⁹ in hoc mundo requiem habere: post exitum vite huius. nõ percipiem⁹ illa eterna 7 vere dulcia bona. nec fruemur illis perpetuis paradisi delicijs. Dicebant ergo fratres. quia tm̃ vnum parimaciuz. 7 quinq; oliuas in cibo accipiebat: 7 hoc deambulãdo foris. Etiam 7 hoc affirmabant de eo. multi sanctoꝝ patrũ: quia triginta 7 amplius annis. exquo egressus est de domo patrum suoz. nunq; ei suasum fuisse. cum etiã defunctos audisset parẽtes suos: vt pgeret ad requirendum seu ad visitandum ꝓpinquos suos. Verum tñ soror eius cum esset vidua. habẽs duos filios iam adolescentulos: misit eos in heremũ ad requirenduz frem suũ pior. Qui cũ diũsa mõasteria circuissẽt: requirẽtes eũ vix tãdẽ inuenietes eũ: dixerũt ei. Nos filij sororis tue sum⁹: q̃ nimio desiderio optat te videˊ. añ exitum suũ. Ipse vo non acquieuit petitioni eoz. Per rexerunt aũt adolescentes ad hominem dei beatum Antonium. indicantes ei pro qua causa venerant. Misit aũt beatus Antonius 7 vocauit eũ ad se. Dixitq; ei. Quare frater tanto tempore non venisti ad me? Qui respondens dixit ei. Precepisti mihi beatissime pater. vt cum per aliquam occasionem. reuelasset mihi dominus venirẽ ad te: 7 ecce vsq; hactenus nõ mihi reuelatum est. Dicit ei beatus Antonius. Vade vt videat te soror tua. Tunc assumpsit secum alium monachum. 7 perrexit ad domum sororis sue: 7 stans foris prope ianuam atrij. clausis oculis: vt non videret sororem suam: stetit. Illa aũt veniẽs proiecit se ad pedes eius. De nimio eñ gaudio angustiata est. Dicit ei Pior. Ecce ego sum frater tuus. vide ergo me quantũ volueris. Et post hoc statim reuersus est in heremum in cellulam eius. Hoc autem fecit ad erudiendum monachos. vt non daretur eis licentia. cum libitum eis fuerit: visitare parentes vel propinquos suos.

Etiam abbas .§.xxxi.

Johannes qui cõmanebat in monte. qui vocatur calamus. habebat sororem: que ex infantia in sancto ꝓposito conuersabatur. Ipsa eñ erudiuit 7 vocuit eũdem abbatem Johannem. vt relinqueret vanitates seculi huius: 7 ingrederetur monasterium. Per viginti quatuor annos non est egressus de monasterio: nec visitauit sororem suam. Illa vero nimis desiderabat videre eum. Nam frequenter scribebat 7 mittebat ad eum epistolas. petebatq; vt ante exitum eius de hoc corpore veniret ad eum: 7 in caritate christi ꝺ presentia sua letaretur. Ille autem excusabat: nolebatq; de monasterio egredi. Venerabilis autem famula dei soror eius: iterum scripsit ad eum: dicens. Quia si nolueris venire ad me. necesse habeo vt ego veniam ad te: vt post tanta tempora adorare merear sanctam caritatem tuam. Hec cum audisset supra dictus Johannes. contristatus est nimis: 7 cogitabat apud semetipm: dicens. Quoniam si permisero vt ad me veniat soror mea: deinceps licẽtia datur. vt 7 alij parentes 7 propinqui nostri veniant ad visitandum nos. Ideoq; tractauit apud se. vt magis ipse pergeret: 7 visitaret sororem suam. Accepit etiam alios duos secum fratres de monasterio. 7 cum venisset ad ianuam monasterij sororis sue: clamauit dicens. Benedicite: 7 audite peregrinos. Egressa est autem soror eius cum alia famula dei. 7 aperuit ianuaz: 7 penitus non cognouit fratrem suum. Ipse autem cognouit sororem suam. sed non est locutus verbuz: ne forte cognosceret in voce eum. Monachi vero qui cum ipso erant: dixerunt ad eaz. Rogamus te domina mater. vt iubeas nobis aquam dare ad bibendũ quia de itinere fatigati sumus. Cum autem accepissent 7 bibissent. facientes orationem 7 gratias agentes deo: recesserunt 7 conuersi sunt ad monasteriũ suum. Post aliquantos autem dies iterum scripsit ad eum soror sua. vt veniret 7 videret eum. ante exitum suum: 7 orationem faceret in monasterio eius. Tunc ille rescripsit ad eam. 7 misit epistolam per monachũ de monasterio suo: dicens. Quia prestante gratia dei ego veni ad te. 7 null⁹ me cognouit. ipa vo egressa es ad nos 7 dedisti nobis aquam. 7 accepi de manibus tuis 7 bibi: et gratias egens deo. reuersus sum in monasterium. Sufficiat ergo tibi quia vidisti me. et non sis vlterius mihi molesta sed ora pro me incessanter ad dominum nostrum hiesum christum.

Bed 7 alius .§.xxxii.

quidam monachus abijt ad sororem suam. vt visitaret eam. Audierat eñ eam egrotantem in monasterio. Erat autem ipsa famula dei nominata in sancta

conuersatione. Itaq; nõ acquieuit illa, suscipe 7 vide re ffrem suuz. vt nõ p occasionez eius ingrederet' mo nasteriũ feminaz: sed mandauit ei: dicens. Vade do mine pi. 7 ora pro me: prestante ei gratia dei videbo te in futuro seculo. in regno dñi nri ihesu xpi.

Etiã de abba .§.xxxiii.

te Theodoro oportet nos exempla virtutũ pferre. Hic itaq; beatus Theodor⁹ discipulus fuit sancti Pachomij. viri de sanctis pũib: qui fuit pat' infinite multitudinis monachoz multorumq; monasterioz pater in partib Thebaide. Cum em in oĩb sanctitatis fulgeret virtutib: etiam pphetie grã a deo pmeruit. Multa em futura reuelabat ei dñs. Quodam aũt tempore sozor eius germana venit ad monasterium. in quo idem beatus Theodorus conuersabat': vt post multa tempora videret germanum suũ. Cũq; nunciassent ei de aduentu sororis eius. misit continuo duos monachos qui obseruabant ad ianuã monasterij: mandauitq; p eos sorori sue: dicens. Ecce sozor audisti 7 cognouisti quia viuo. ne contristeris. quia minime me vidisti sed conuerte' coz tuũ. 7 magis considera vanitatem 7 instabilitatem presentis mundi. 7 apprehende sancte vite conuersationem: vt queuire possis ad eternam vitam. 7 ad celestia bona que preparauit diligentib se dñs. 7 facientib mandata eius. Tracta ergo apud te. quia hec est sola 7 firma spes. vt spe faciat homo precepta dei: vt mereat' homo peruenire ad gloriosa promissa domini saluatoris xpi. Hec aũt cum audisset illa. statim compuncta est corde: lacrimasq; fundebat in conspectu dñi. Et post paululum. ingressa est in monasterium virginuz famulaz dei. quod in eodẽ vico constructũ erat: 7 pcedenti tempore multiplicabat' in sancto pposito famula xpi. Hec ita gesta cũ audisset mater eorum dep cata est episcopos: 7 dederunt ei epistolas ad supradictũ sanctum pachomium pzem monasterioz pro filia eius. Cunq; venisset applicuit in monasterio famulaz dei: 7 direxit epistolam ad patrem monasterij obsecrãs vt videret filium suũ. Beatus aũt pachomius vocauit ei⁹ filium theodor: 7 dixit ei. Audiui fili quia mr̃ tua aduenit ppter te. Itaq; propter epistolas epoz qui scripserunt ad me: vade. 7 videat te mr̃ tua. Dicit ei theodorus. Precepisti mihi dñe vt videam mr̃ez meam. Si g̃ abiero videre eam post tantam scientiam spãlem: vereor ne culpabilis inueniar apud deũ. Etem oportebat me fortitudinem animi mei ad exemplum aliorum fratrum demõstrare. Audiens aũt mater quia nõ acquieuit videre eam. affectu feruens in filium: noluit remeare ad domum suam: sed permansit in monasterio virginum: dicens. Dm̃ si permansero hic. sepe etiam videbo filiuz meum: cũ inter alios fratres egredit' ad monasterij causas: 7 monitis 7 exhortatione eius proficere possum in sancta conuersatione: doctrinaq; eius cõfirmat cor meum. vt merear peruenire ad eternam requiem. quam promisit dominus noster ihesus christus diligentib se. Multa aũt 7 magnifica p sanctuz pachomium fecit dominus mirabilia. Nam 7 demonib obsessis frequenter inuocato christi nomine curauit. mltis etiam diuersas egritudines sustinentibus. 7 paraliticis: orationibus eius misertus est dominus. vt supra patuit in eius gestis 7 vita.

Multo tẽ .§.xxxiiii.

pore beatus abbas Pachomius. contra immundissimas demonum impugnationes certamen bonum certauit: sicut athleta veritatis. tanq; 7 beatus Antoni⁹. Deniq; intentissimis precibus exorauit dominum. vt somnum nõ caperet per aliquot tempus: qtenus diebus ac noctibus peruigil maneret. contra aduersarios demones dimicando: donec prosterneret 7 superaret eos. sicut dicitur in psalmo: 7 nõ conuertar donec deficiant. Prestitit ergo 7 pcessit ei dominus petitionẽ eius. Impossibiles em 7 imbecilles sunt demones: cum quis nostrum ex tota fide 7 ex tota intentione cordis. feruente sancto desiderio. 7 adiuuante nos virtute saluatoris nostri ihu christi: contendimus contra eos. Referebant nobis fratres de eodem beatissimo patre Pachomio qui fuit (vt diximus) monasterioz multoz in regione tabennensiotarum prepositus. Referebant ergo de eo: quoniam frequenter dicebat fratrib. qz (sicut mihi testis ẽ deus) sepe audiui immundos spiritus demonuz loquẽtes inter se. diuersas ac varias artes suas: quas ostruẽtes deo maxĩeq; ꝰ monachos hñt. Quidã ei dicebãt. Quia ego certamen ꝰ durissimuz hominẽ habeo. 7 quotiens ei immitto peruersas cogitationes: ille statim surgit 7 prosternit se in oratione cum gemitu. orans adesse sibi diuinum auxilium. Ego autez illo exurgente cum grandi confusione egredior. Item alius demon dicebat. ego ad illum quem obseruo: cũ ei cogitationes immisero. consentit 7 suscipit 7 facit eas. Sepe em exardescere eum in iracundia facio. et incontentiones rixe. 7 pigriciam orationis. 7 dormitionem in psalmodia: 7 non contradicit mihi. Ideoq; fratres mei dilectissimi semper oportet. vt custodiat' sensum 7 animum vestruz: inuocantes nomen domini nostri ihu christi. 7 ꝑm precepta dei conuersamini. tam in orationibus 7 psalmodia. sicut dicit apostolus instantes orationi: 7 vigilantes in ea. Ideoq; cũ cõpunctione 7 timore cordis vigilantibus nõ preualebit inimicus. Ipse autem beatus pater Pachomius docebat fratres: vt semper memores essent verbi dei in salutem animarum suarum. Postmoduz ꝺo discedebant vnusquisq; fratrũ in cellulas suas. operantes manibus suis. 7 meditantes que de sãctis scripturis didicerant. Impossibile est enim aliquẽ apud eos verbum ociosum loqui: sed ea tm̃ que de sanctis scripturis didicerant: erant inter se loquentes. exponentes de capitulis scripturarum. que ad timorez domini confirmarent. 7 illuminarent animas eoz.

Fuit quidã .§.xxxv.

vir magnus de sanctis seniorib. cui talem gratiam donauerat xpc: scilicet reuelante ei spiritu sancto. vt videret quod alij non videbant. Referebãt ergo sancti seniores. quia aliquando cũ plurimi sedebant fratres. 7 simul loquebantur inter se: 7 loquebantur de sanctis scripturis. que ad salutem pertinẽt animaruz Stabant aũt circa eos sancti angeli letantes: in hilari vultu considerantes. delectabant' eniz de eloquijs

dñi. Cum aūt aliud quodcunq; loquerentur. statim sancti angeli recedebant longius: indignātes cōtra eos. Veniebant aūt porci sordidissimi: et volutabant se inter eos. Demones em̄ in specie porcoꝝ delectabant: superflua et vaniloquia eoꝝ. Beatus aūt senior hec videns. abijt in cellulam suam: et p totam noctem cū grandi fletu et vlulatu gemebat miserias nostras. Exhortabat ergo sanctos patres p monasteria: et cōmonebat fratres dicens. Cohibete a multiloquio. et ab ociosis sermonib; linguam: p quam malus interitus aīme generat. et non intelligimus quoniam p hec et deo et sanctis angelis odibiles sumus. Dicit em̄ scriptura diuina. p multiloquiuz nō effugies peccatum. Hec em̄ infirmam et vanam efficiunt mentez atq; animam nostram.

Fuit quidā .§.xxxvi.

vir in palatio sublimis sub Theodosio impatore. nomine Arsenius: cuius filios id est Archadium et honorium augustus de baptismo suscepit. Hic itaq; Arsenius desiderio diuini timoris accensus. relinq̄ns omnem seculi gloriam tempalem. pertexit ad heremum scithie: vt inter sanctos patres secretam et quietam ab oīi strepitu huius mundi ageret vitam. separatus ab illecebris et delectationib; corporalibus: vt cum tota mentis intentione adhereret dño saluatori. sicut scriptum est. Adhesit anima mea post te: me suscepit dextera tua. Dicebant ergo de eo sancti seniores. quia sicut cum in seculi conuersatione esset. nimis preciosis vestimentis p oīmbus vtebat. ita postmodum in heremo scithie degens. studebat vt ab oībus monachis vilioza et despectioza vestimēta haberet. Dicebat etiā abbas Daniel. qm̄ sanctus Arsenius referebat fratribus dicens. quasi de alio audisset: sed quantum dat intelligi. ipe talem vidit visionem. sedebat inquit quidā de senioribus monachis in cellula sua: et subito venit ad eū vox dicēs. Egredere foras: et ostendam tibi opa hoīm. Et surrexit inquit. et egressus ē foras. Vidit aūt eum. et ostendit ei ethiopē nigz cum secure cedentē ligna. et facientem grandem sarcinā: et temptabat subleuare sarcinā illam. et p magnitudie nō poterat portare eā: sed rediebat et cedebat iterz alia ligna et addebat sup sarcinam illam. Iterz aūt ostendit ei alium hoīez stantem sup lacum et haurientē aquam. et mittentem eā in collectaneū: et de alia pte p foramina defluebat aqua subter in eodem loco. Iterz dixit ei. veni sequere me: et ostendā tibi aliud. Et vidit quasi quoddā edificiū templi: et duos sedentes īequis. portātes sup scapulas suas vtrigz lignū vnum. i. particam longam. volentes pariter ingredi portā templi illius: et non p̄mittebat eos lignum. qđ ex aduerso portabant ingredi p portā illaz Nō em̄ humiliabat se alter alteri: sed ptēdebat vterq; piter ingredi volentes. et nō prevalebant. Nec eī humiliabat se vnus eoꝝ. vt alteri locum daret. Exposuit ergo ei has visiones: dicens. Hi qui lignum portant. hi sunt: qui habent iugum sanctum monachoum. sed iustificantes seipos in cordibus suis. cuz exaltatione superbie non humiliantur in inuicē. Noluerunt em̄ ambulare in humilitate viam dñi saluatoris nostri hiesu christi: qui dixit. discite a me. qa mitis sum. et humilis corde: et inuenietis requiem animabus vestris. ideoq; propter superbiam cordis sui remanserunt foris. de regno regis celoꝝ christi exclusi. Qui autem cedebat ligna et super sarcinam addebat adhuc homo est qui oneratus est multis peccatis: et super sarcinam peccatoꝝ suoꝝ addit sp alia peccata. quem oportebat vt magis penitentiam ageret de prioribus peccatis: sed negligēs vicia emē dare peccatoꝝ priorum. magis alia addit supra p ora peccata. Ille autem qui aquam de lacu hauriebat. homo est qui aliqua bona operatur. sed quia mala etiam amplius peccatum operat. ideo pereūt et delentur etiaz bona opa que fecit. Oportet ergo hominem (sicut ait apostolus) cum timore et tremore salutem suam opari. Dicebat aūt abbas Daniel de abbate arsenio. quia cum operaretur sportas ex palmarum folijs. mittebat aquam in peluum vt infundarentur palme: et cum feteret promosa aqua odore. nō p̄mittebat vt aliam aquam mutarent sed super illam fetidam aliam addebat aquam vt semp feteret. Interrogabant aūt fratres eum: dicentes. Cur non permittis pater vt aqua mutetur: sed pessimo fetore tota cellula tua repletur: Respondens aūt beatus senior ait. Quoniā pro thimiamate et muscata et illa diuersa que in seculari conuersatione sine intermissione fruebar. oportet nunc me dum in hoc tpe sum sustinere istiusmodi fetorem pro suauissimo illo odore. vt in die iudicij de illo gehenne inenarrabili fetore liberet me dominus. et non cum illo diuite qui epulabatur in isto mundo deliciose et splendide condemnetur anima mea. Quidam de fratribus dixit beato arsenio. Ecce beatissime pater. meditari festino de scripturis sanctis que didici: et nō sentio cōpunctionem in corde. qm̄ non intelligo virtutem diuine scripture vnde et valde contristatur aīma mea. Respondens aūt beatus Arseni⁹ ait. Oportet te fili incessāter meditari eloquia dñi. Audiui em̄ quia dixit beatus abba poemen. et alij multi sanctoꝝ patz: qm̄ incantatores illi qui serpentes solent incantare. nō intelligūt ipi verba que locunt: sed serpentes audientes intelligunt virtutem verboꝝ illoꝝ. et conquiescūt. et subdunt eis. Sic etiam et nos faciam⁹. Omnis em̄ nō valeamus intelligere diuinaz scripturarum virtutez. tm̄ demones audientes diuini verbi virtutem teneant. et effugati discedunt a nobis. nō sustinentes eloq̄a spiritussancti: que p seruos suos prophetas et apostolos est locutus.

Quodā tem .§.xxxvii.

pore. cū in vicino bti Macharij homicidiū fuisset petratum. et cuidam innocenti hoī impingeret crimē admissū: surgens ille qui calumniā patiebat. fugit ad cellulā bti macharij. Affuerūt etiam et illi q̄ eum perurgebāt. et alligabāt eum: dicētes. piclitari seipos: nisi p̄henderent et legib; traderēt homicidā. Ille vo cui crimē īpingebat cū sacramētis affirmabat: p̄sciū se nō esse sāguinis illi⁹. Et cū diu ab vtraq; pte certamē haberet: interrogauit scs macharius. vbi sepultus eēt q dicebat occisus. Cumq; designassent ei locū. cum ipis pgit ad sepulcruz atq; ibi flexis genib; invocato xpi nomine: ait ad eos qui assistebāt. Nūc vo

min⁹ oñdet: si vere reus est hic .qui a vobis purget' Et eleuata voce:ex noīe clamabat defuncto. Cuncq; ei de sepulcro vocat⁹ rñdisset:ait ad eū sanct⁹ macharius. Per fidem xp̄i te obtestor:vt dicas nunc si ab isto boie qui ꝓpter te accusat' occisus es. Tūc ille clara voce de sepulcro rñdit:dicens:nō se esse ab eo interfectū. Et cum obstupefacti oēs decidissent ad terram.ac pediby eius voluerent':rogare eū ceperunt.vt interrogaret illū .a quo esset occisus. Tunc sctus vir ait.hoc ego nō interrogabo. Sufficit eñ mihi vt innocens liberet'.non est aūt meum vt reus pdat'. Forsitan eñ cōpungit' adhuc pro scelere quod cōmisit. ⁊ aget pniam vt saluet' anima eius.

Alio itidem .§.xxxviii.

tpe cum sancto machario quidam fr̄ vnam detulisset ipe qui p̄m caritatem nō que sua sunt sed que alteri⁹ cogitaret:ad alium frem infirmum eā detulit.qui infirmior pro egritudine videbat'. Tunc infirmus gratias egit deo.pro fratris officio ⁊ suscepit eam.Sed ⁊ ipe nihilominus plus de proximo q̄z de semetipo cogitans:ad alium detulit eam infirmum ffez. Et iterum ille ad alium. Et sic cum per oēs cellulas que lōge a semetipis erant p heremum disperse vna illa circumlata esset:ignorantiby eis quis eā primus misisset.ad vltimum deferēt ipi qui eam miserat.Gratulatus aūt sanctus Macharius.q; tantā videret in fribus abstinentiam.tantamq; caritatem:ad acriora se metip̄m spiritalis vite exercitia extendit.

Illud etiā .§.xxxix.

ad fidem ꝓfirmatū. nobis de eo est. ab his qui ex ore ei⁹ audierunt:qñ quodam tpe nocte in specie monachi.demon ad ostiū cellule ei⁹ pulsauerit:di. Surge abba Machari.⁊ eamus ad collectā vbi ffres ad vigilias ꝓgregant'.Sed ille gr̄a dei repletus:falli ñ potuit. Intellexit eñ dyaboli esse fallaciā:⁊ ait. O mendax ⁊ veritatis inimice.quid eñ tibi cōsortij.qd societatis est.cū collecta ⁊ cōgregatōe sanctoꝝ: At ille ait Latet g̃ te o machari.q; sine nobis nulla collecta agitur:nullaue ꝓgregatō monachoꝝ: Veni veniq; ⁊ videbis ibi opam nr̄az .Dixit aūt sanctus macharius. Impet tibi dñs demon īmunde.⁊ cōuersus ad oīonē petijt a dño:vt sibi oñderet.si hoc verus esset.qđ est gliatus demon. Abijt g̃ ad collectā:vbi iam vigilie a frib̄y celebrabant'. Et iterū in oīone dñm deprecabat':vt ei veritatē hui⁹ rei oñderet. Et ecce vidit q̄ si parulos quosdā pueros ethiopes nigros. p totā eccl'iaz discurrere huc atq; illuc.⁊ velut volitādo deferri. Discurrētes aūt illi ethiopes pueri.singulis q̄busq; frib̄y in oīone positis atq; psallentiby alludebāt:⁊ sic cui de eis oculos duobus digitulis compsissent.statim dormiebant .Si cui ꝓ in os misissent digitum:oscitare eum faciebant .Item post psalmū cum ad orandum se proiecissent fratres.percurrebāt iterum singulos.⁊ ante alium quidez iacentem in oratione quasi in mulieris speciem vertebantur.ante alium quasi edificantes ⁊ portantes aliquid:aut diuersa queq; agentes apparebant. Et quecunq; demones.quasi ludantes formassent:hec orantes illi in cordis sui cogitatione versabant. Ab aliquantis tamen fratribus.vbi aliquid horum agere cepissent . quasi violenter repulsi precipites deiciebantur:ita vt nec ante eos stare aut transire auderent. Alijs ꝓ etiam supra ceruices ⁊ dorsa ludebant. Hec cuz vidisset sā ctus Macharius:ingemuit grauiter.⁊ lacrimas profundens ad deum:dixit. Respice dñe.⁊ ne sileas neq; mitigeris deus:sed exurge ⁊ dispergentur inimici tui qñ aīma nostra repleta est illusionib̄y. Post orationem aūt examinande veritatis gr̄a.seorsum vocatis singulis quibusq; fratrib̄y.ante quoꝝ faciem viderat demones diuerso habitu vt varijs imaginib̄y ludentes: requirit ab eis . si in oīone vel edificandi cogitationes habuerint: vel iter agendi.vel alia diuersa que vnicuiq; per demones imaginata viderat: et singuli eorum ita confitebantur in corde suo fuisse cogitationes.sicut ille arguebat. Et tunc vere intellectū est.q; oēs male ⁊ superflue ⁊ vane cogitationes.que vl psallentiby.vel somnioꝝ aut orationū tempore vnusquisq; in corde suo ceperit:illusiōe ⁊ īstinctu demonū fiant. Nam ab his qui oñi custodia seruant cor suū in timore ⁊ amore domini.illi tenebrosi ethiopes.⁊ he quas emittunt cogitationes repelluntur. Xp̄o enim mens coniuncta.⁊ precipue in tempore orationis intenta:nihil malum nihilq; superfluum recipit.

Quidam frater .§.xl.

requisiuit abbatē Syson: quemadmodū in cella ꝓpria degere deberet. Cui ille rñdens:dixit. Comede panē tuum cum sale ⁊ aqua.⁊ non erit tibi necessitas aliquid coquēdi:aut longius euagandi.

Requisit⁹ abba .§.xli.

Poemē quemadmodū oporteat ieiūnare.respōdit. Ego volo monachū ita quotidie paz comedere:vt nō satiet'. Nā biduana ⁊ triduana ieiunia. vane gl'ie vacant. Hec eñ oīa examinauerunt sancti p̄res:⁊ inuenerūt.qz bonum ē quotidie ieiunare ⁊ paz comedere: vt sitiant quotidie ⁊ esuriant . Hanc eñ viam regiā leuem nobis esse demonstrauerunt.

Abbas Bil .§.xlii.

uanus dum cum discipulo suo Zacharia ad quoddam monasterium peruenissent anteq; egrederentur fecerunt eos monachi parum comedere. Postq; ergo egressi sunt.inuenit discipulus eius aquam: et volebat bibere. Cui abbas Siluanus. Zacharia. Hodie ieiunium est .At ille dixit. Nunquid hodie comedimus pater: Et dixit ei senex. Illa esca caritatis erat fili: nos autem nostrum ieiunium teneamus.

Quidā de fra- .§.xliii.

tribus in panepho.ad abbatem ioseph perrexerunt vt eum requirerent de susceptione fratrum: si liceret cum his illo tempore vel fiduciam habere vel leticiam. At ille anteq; requirerent euz:dicit discipulo suo Quod facturus sum hodie fili.ne mireris. Et posuit duo sedilia illis qui venerant. Et dicit eis. Sedete . Et posuit vnum a dextris suis et alterum a sinistris. Et ingressus cellulam suaz.misit sibi vestimēta

corrupta. ꝛ egressus transijt in medio eorꝝ. Et iterꝝ ingressus. misit alia meliora quibꝫ solebat die festo vti ꝛ egressus est postea ad eos. Iterꝝ aũt ingressus quotidiãe vestimẽto suo vestitus: venit ꝛ sedit inter eos. Illi aũt mirati sunt: ꝛ obstupuerũt ꝓpter hoc factuꝫ. Dicit eis senex. Vidistis quid feci: Cum aũt illi innuissent: dicit eis. Et quid feci: Et dicunt ei. Primũ vestimẽto corrupto vsus es: ꝛ postea alia meliora. Et dicit eis. Nunquid mutatus sũ. ex illo inhonesto. aut ex illo meliore: Dicũt ei: nõ. Quibꝫ senex ait. Si ergo idem ego sũ in vtrisqꝫ. ꝛ nõ sum mutatus: ꝛ sicut illud primum nõ me nocuit. ita nec scdm mutauit. Sic ergo debemus facere in occursione frm: vt qñ ꝓsentes sint. cum fiducia ꝛ leticia suscipiamus eos. Quãdo aũt soli sumus: opus est vt luctus ꝛ abstinentia ꝓ maneant in nobis. Illi vero audientes que in cordibus suis habebant. anteqꝫ requirerent eum: glorificauerunt deum ꝛ leti discesserunt.

Dicebat vnus .§.xliiii.

ex patribus. quia inuenitur homo multum comedẽs ꝛ adhuc esuriens se continet. ne satietur. Alter aĩ parum comedit ꝛ satiatur. Qui ergo multum comedit ꝛ adhuc esuriens se continet: maiorem mercedẽ habet. qꝫ ille qui paruꝫ comedit ꝛ satiaĩ.

Dixit quidã .§.xlv.

senex. Ne quod desideraueris aliquando mãduces. comedens autem quod tibi a domino transmissuꝫ fuerit: gratias age sine intermissione.

De quodã se .§.xlvi.

ne referebant fratres. quia desiderasset cucumerem. Quem cũ attulisset. suspendit ante oculos suos: ꝛ ne vinceret a cupiditate nõ tetigit eum. sed magis agebat penitentiam: puniens semetipm ob hoc. quia ipsum desiderasset.

Quidã ex se .§.xlvii.

nioribus factus est infirmus. ꝛ ꝓ multos dies nõ poterat escam vllam ꝓcipere. Compulit aũt eum discipulus suus dicens. Si iubes pater: facio tibi parum placente. Et fecit ei. Erat aũt ei vasculum paruũ habens mel. ꝛ aliud vas simile habens oleum ꝛ limi semine expressum. ꝛ erat fetidum: ꝛ in re nulla alia profuit nisi forte in lucerna. Et deceptus fr̃. misit i escã senis de illo: sperans quia mel misisset. Cum aũt gustasset senex. nihil locutus est. ꝫ tacens comedit. Tercia ꝛo vice cum ei daret. dicit ei. Nõ possum comedere fili. Ille ꝛo tanqꝫ volens adhortari eum: dixit. Ecce abba. bona sunt: ꝛ ego comedo ex ipis. Et postqꝫ gustauit ꝛ sensit rem quã fecerat. cecidit in faciez: dicens. Ue mihi abba: qm̃ occidi te. Istud peccatũ posuisti sup me. quia locut⁹ nõ es. Dicit ei senex. Nõ contristeris fili ꝓpter hoc. Si ei voluisset deus vt bonũ comederẽ. tu mel misisses: nõ hoc qõ misisti.

Dixit abbas .§.xlviii.

Poemen. nisi Nabuzardan ꝓnceps coquꝝ venisset in Hierusalem. templuꝫ dñi non arsisset igne. ꝫ aũt est: qr nisi desiderium castrimargie in anima venerit. sensus hois non succenditr in pugnã diaboli.

Abbas macha .§.xlix.

rius quotiens cunqꝫ cũ frib⁹ facta caritate reficiebat. Hoc in ꝓpio corde statuerat. vt quãtos vini calices oblatos hausisset. tantis diebꝫ nec ipam aquaꝫ gustaret oĩno. Cum ergo ei fres vinum porrigerent. cũ gaudio sumebat: vt postea se siti maceraret. Quod cũ discipulus eius vidisset. patefacto senis ꝓsilio. ne ei vinuꝫ porrigerent: ꝓiurabat. tormenta illi potiꝰ esse qꝫ pocula manifestans.

Facta congrega .§.l.

tione in eccl'ia cum esset festiuitas. ꝛ ceteri mõachi comederẽt: vnus ministrantibꝫ dicit. Quia nihil coctũ comedo: sal mihi deferri ꝓcipito. Quo verbo minister audito. cũ clamore audientibꝫ ceteris: alij impauit dicẽs. Qm̃ coctum ille fr̃ non comedit. Parum illi salis afferto. Tunc bt̃s theodorus dixit ei. Oportuit te magis fr̃ carnes in cella tua comedere: qꝫ hũc ꝓsentibꝫ fratribus audire sermonẽ.

Quidã peregri .§.li.

nus fr̃ venit ad abbatẽ siluanũ in mõte syna. ꝛ vidit qꝫ fres operant. Et dic eis. Quare operamini escaꝫ qꝫ perit. Maria autem bonam partem elegit. Tunc senex dicit discipulo suo Zacharie. da illi codicem vt legat: et mitte illum in cellulam que nihil habꝫ. Hora aũt nona circũspiciebat fr̃ ille viaꝫ. si forte vocaret eũ senex ad comedendũ. Postqꝫ ꝛo trãsijt hora nona: venit ad senẽ: di. ei. Nunquid hodie nõ comederũt fres abba: Cunqꝫ senex fateret: ait ille. Quare me nõ vocasti: Tunc dixit ei abbas siluan⁹. Tu hõ spũalis es. ꝛ nõ habes necesse hanc escã. nos aũt tanqꝫ carnales opus hẽm⁹ comedere: iõ opamur. tu aũt bonã ptez elegisti. Legis enĩ oĩ die. ꝛ nõ vis carnalẽ escã accipe. Quod cũ audisset. cepit penitere ac dicere. Indulge mihi abba. Tũc rñdit illi siluan⁹. Ergo necessaria ẽ martha Marie: ꝓpe martha enĩ ꝛ Maria laudatur.

Dicebãt de abba .§.lii.

te Jo. breuis staturę. qr dixerit aliqñ fri suo maiori. Volebã eẽ securus sic angli sũt securi: nihil opãtes. ꝫ sine intermissiõe seruientes deo. Et expoliãs se q̃ vestit⁹ erat. abijt in heremũ. ꝛ fecit ibi ebdomadã vnaꝫ. ꝛ reuersus ẽ ad frez suũ. Et dũ pulsaret ostiũ. rñdit ei anteqꝫ aperet: dicẽs. Quis es tu. Et ille dixit. Ego sũ Jobes. Et rñdens frater: dixit ei. Jobes angelus fact⁹ ẽ. ꝛ vltra inter hoies nõ est. Ille ꝛo pulsabat dicẽs. Ego sum. ꝛ non aperuit ei: sed dimisit euꝫ affligi vsqꝫ mane. Postea ꝛo apiẽs ei dixit. Si hões op⁹ hẽs iterꝝ operari: vt pascaris. Et ille pniaꝫ agens: dixit. Ignosce mihi frater. quia peccaui.

Quidam frater .§.liii.

ꝑpugnabaĩ a spũ blasphemie. ꝛ erubescebat dicẽ. Et qscũqꝫ audisset magꝫ senes. pgebat ad eos vt illi declararet. sed mox cum peruenisset iterꝝ verecundabaĩ illis dicere. Cum ergo frequenter ad abbatem Pocmenem veniret. vidit eum senex habentẽ cogitatio

nes ⁊ dicit ei. Ecce frequenter venis ad me habens cogitatões. ⁊ sic iterꝫ remeas: tecũ illas reportãs. Dic ergo mihi fili quid habes? At ille dixit. ī blasphemia impugnat me dyabol⁹: ⁊ erubescebã dicere. Et mox vt aperuit. leuior fuit ei⁹ impugnatõ. Et dicit ei senex. Nõ ꝓtristeris fili. Qñ hec cogitatõ ad te venit. Dic Ego hac cã nõ indigeo. blasphemia tua sup te sit sathanas. Hanc eñ causam aĩa mea non vult. Quãcunꝫ aũt causam noluerit. nõ diu ꝑmanebit. Et ita sanus factus fr̃ ille discessit.

Dixit abbas .§.liiii.

Moyses p has quatuor res passio gignit. per abundantiã esce ⁊ potus. ⁊ p satietatem somni. ⁊ p ocium ⁊ ocium. ⁊ ornatis vestib incedendũ.

Dixit abbas poe .§.lv.

men quemadmodũ imperatoris spatarius sp illi assistit armat⁹: ita ⁊ aĩam aduersus demonẽ hmõi oportet esse semper paratam.

Dixit quidã .§.lvi.

senex. Sicut venenata aĩalia. fortiores herbe vel pigmẽta expellunt: ita cogitatiões sordidas. oratio cũ ieunio repellit.

Abbas macha .§.lvii

rius dum in illa solitudine (in qua solus erat) maneret. inferior aũt plena eẽt fribꝫ: sero p viam circumspiciebat. ⁊ vidit demonẽ venientem in figura hois. vestitũ tunica linea pforata: ⁊ p singula foramina vascula parua dependebãt. Et dicit illi senex. Quo vadis maligne. Et respõdit ei. Vado cõmonere fres hos qui sunt inferius. Cui senex dixit. Et ꝓpter quid tot vascula fers tecũ. At ille dixit. Bustum fero fribꝫ. et iõ tanta fero: vt si vnũ displicuerit. oñdaz aliud. ⁊ si illud nõ placet porrigã aliud: ⁊ fieri nõ potest nisi vnũ ex ipis aliquod placeat eis. Et hec dicens: discessit. Permansit aũt senex iterꝫ viam circũspiciens vsqꝫ quo rediret. ⁊ cũ rediret: dic ei. Saluer̃is. Dic ⁊ ille. Quõ istud mihi verbũ dicis. qz oẽs mihi ꝓtrarij facti sunt. ⁊ null⁹ meis ꝓsilijs acq̃escit. Et dicit ei senex. Ergo nullũ hẽs amicum. At ille rñdit. vnum habeo amicũ. vel ipe ꝓsentit mihi ⁊ quotiẽs me viderit conuertit huc atqꝫ illuc. Cunꝫ nomẽ eius ab eo requisisset: ait. Quia theopẽt⁹ dr̃. Discedẽte illo. mox surrexit abbas Macharius: ⁊ descendit ad inferiorẽ beremũ. Qñ cum audissent fres. egressi sũt illi obuiam: ⁊ vnusquisqꝫ sperãs. q apud se maneret prepauit se At ille requirẽs cellã theopẽti. ad eã. puectus ẽ. Cunꝫ cũ gaudio illũ suscepissẽt: ⁊ eẽnt vterqꝫ simul soli. Dic ei senex. Quemadmodũ est tecũ fili? At ille respõdit. Oronib tuis bñ sum. Et senex ait. nõ vos impugnãt cogitatões. At ille rñdit. Interim bene sum. Erubescebat eĩ dicere. Et dicit ei senex. Ecce quot annos sum in solitudine. ⁊ ab oĩb honor. ⁊ in hac etate cum sim senex: molestant me cogitatiões mee. Rñdit theopent⁹. Crede mihi abba. qz sic r̃ ⁊ mihi faciunt. Tũc senex singlas cogitatiões quasi se impugnãtes fingebat: vsqꝫ quo totũ illi Theopentus confiteret. Post hec dicit ei. Quemadmodu ieiunas?

At ille dixit ei. vsqꝫ ad nonã. Cui senex ait. Usqꝫ ad vesperam ieiuna. ⁊ de euangelio vel de alijs scripturis sine cessatione semp aliquid meditare: ⁊ quotiẽs tibi aliqua immũda cogitatio supuenerit. nunqꝫ deorsuz aspicias. sed sursum: ⁊ mox dñs tibi adiutor est. Et mox ita discessit abbas Macharius in propriam solitudinẽ. Iterũqꝫ viam circumspiciens. vidit demonem redeuntem: ⁊ requirit eum. Quo vadis? At ille respondit. Simili modo cõmonere fratres. Cum autem reuerteretur: requisiuit eum quemadmodum agerẽt fratres. At ille dixit. Male: qm̃ oẽs agrestes effecti sũt. ⁊ cũ quẽ habui amicũ obedientẽ mihi. ⁊ ipe nescio quõ conuersus ẽ: ⁊ iurauit nõ ibi accedere nisi post multũ tps. Et hec dicẽs: discessit.

Quidã fra .§.lviii.

ter requisiuit quendã senẽ. Quid faciam pr̃. quia nõ possum sufferre cogitatões? Cui senex dixit. Ego in hac cã nunqꝫ impugnatus sũ. Scandalizatus aũt fr̃ ipe. venit ad alterꝫ senem: ⁊ dicit ei. Ecce quid mihi dixit ille senex. Scandalizatus sũ in ipo. qm̃ sup naturam humanã locutus est. Dicit ei ille senex sc̃dus. Nõ simplr̃ tibi dixit ille hõ dei hunc sermonẽ. Uade ergo ⁊ age pniaz apud ipm: vt dicit tibi virtutem verbi illi⁹. Reuersus ergo fr̃ venit ad senẽ. ⁊ cepit ei dicere. Indulge mihi abba. qm̃ insipiens egi: vt tibi vale nõ dicerẽ. ⁊ sic egrederer. Sed rogo te. explana mihi: quõ non es impugnat⁹? Dicit ei senex. Exquo factus sũ monachus. nõ sum satiatus neqꝫ pane neqꝫ aqua neqꝫ somno: ⁊ hec cã non me ꝑmisit hr̃e pugnam quam tu dixisti. Et egressus est ab eo frater ille iuuatus ab eo.

Interrogãte ite .§.lix.

rum cuidã sup cogitatões: dixit abba poemẽ. Monach⁹ si ventrẽ suũ ⁊ linguã tenuerit. ⁊ vacatõz ñ fuerit sectat⁹: ꝑfidat. qr non morit̃. ⁊ viuit impetuũ.

Duo fratres .§.lx.

ad abbatẽ Heliã venerũt. impugnati a cogitatõib⁹ suis. Et videẽs eos senex q eẽnt corpulenti: tanqꝫ ad discipl̃m suũ subridẽs: ait. Uere fr̃. ego erubesco ꝑte: qr sic enutristi corpus tuũ. cum certe ꝑfitearis te monachũ. Pallor eñ ⁊ macies cũ humilitate decus est monachi. Itẽ dixit. qr monachus edẽs multum. nõ confidat etiã opans multum: qui aũt parce edit. etiam si parce opet̃: confidat ⁊ viriliter agat.

Abbas arseni⁹ .§.lxi.

dum sederet in campo. quedam mulier. virgo dies timensqꝫ deuz. ac propterea abbatis Arsenij fama comperta. de Romana ciuitate vt eum videre mereret̃. aduenit in Alexandriam. Que cum honorifice a Theophilo fuisset suscepta. ipsius ciuitatis archiepiscopo: rogauit eum quatenus persuaderet beatum Arsenium. vt eam suscipere dignaretur. Ipse igitur ad eum profectus est: dicens. Quedam mulier romana. et dignitate et opibus et opinione ceteras antecellens. videre te ac bñdici desiderans. d tã lõginq regiõe puenit: cui occurras: exposco. ß cũ ñ acq̃euisset occurrẽ ei arseni⁹. illa ꝓgnoscẽs hoc: animalia

sua sternere pcipit: dicens. Confido in deo meo. qa
v. debo illū: nec ab hac intentōe fraudabor. Non eīm
hoīes v. ni cōspicere. qz ī nostra supsunt ciuitate: ꝫ
pphetam videre desideraui. Cum g̃ venisset ad cellā
beati Arsenij. contigit vt foris illum deambulantem
ꝛspiceret. Ac mox ante pedes ei⁹ in faciem psternit.
Quā ille cum festinatōe sustentās: ita compellebat:
dicens. Si faciem meam tm̃ videre desideras: ecce ī
tuere. Illa ꝯo pre verecundia oculos nō audebat at
tollere. Dicit ei senex. Siquid de meis actib⁹ compi-
sti: hoc debueras intueri. Quō ergo z tantū pelag⁹
nauigare psumpsisti: An ignoras te mulierē esse. q-
bus quocūqz nō licet exire: An vt roma rediēs. alijs
te feminis gl'ieris vidisse Arseniū. vt fiat puium ma-
re ad me venientiū feminaruz. At illa rñdens: ait. Si
vult deus nullā huc puenire permittit. Sed vt pro
me ores. z in memoria me hre digneris: exoro. Cui ar
senius dixit. Oro deum meū. vt deleat tuaz ex corde
meo memoriā. Quo illa ꝯbo pcepto. ī ciuitatē ꝛgre
diens: egritudine p̄ tribulatōe correpta est. Ad quā
cū visitationis cā venisset eps. z quid rei cēt: inquire-
ret. Illa sermonē senis quē vltimū ō memoria sui di-
xerat: enarrauit. ac ppterea se velle mori p̄ tristicia: cō
fitet'. Sed eps tali eaz consolat' alloquio. Nunquid
nescis te esse mulierē: Et qz per feminam solet inimi-
cus hoīem impugnare. iō vultuz tuū ex corde suo de
lere dixit. Naz pro aīa tua dñm deprecat'. Quib⁹ ꝯ
bis mulier recreata est.

Dicebat abbas .§.lxii.

Moyses. si voluerit impator inimicoz ciuitatez ali-
quam expugnare. prius escā eoz z aquam interdicit
z ita inimici ei⁹ fame ac penuria cōpulsi. subijciunt se
regno eius. Et ita passiones carnales. si in ieiunio et
fame depsse fuerint: decrescūt. z nō sunt fortes aduer
sus aīam. Quis eīm tam fortis vt leo: Et tm̃ pter vē
trem suū intrat in caueā: z oīs virtus ei⁹ humiliatur.

Quidā iuue- .§.lxiii.

nis volebat renūciare mundo. z frequent' egressū re-
uocabant eū cogitatōes: inuoluētes euz varijs nego
cijs. Erat eīm dines. Una ergo die egressū eum de-
mones circūdederunt. z multū pluerem añ eum ex-
citauerūt. Ille ꝯo cōfestim despolians se. z iactās ve
stimēta sua: curebat nudus ad monasteriū. Declara-
uit aūt deus vni seni: dicens. Surge z suscipe ad-
lethā meum. Exurgēs ergo senex. obuiauit illi nudo
z ꝓgnoscens cām: admiratus ē. z dedit illi habitū mo
nachalem. Mñaūt veniebant aliqui fratres ad ipm
senē. pquirere eū de conditionib⁹ varijs: rñdebat eis
De renunciatōe aūt scisitantib⁹ dicebat. Hūc req̄-
rite fratrē. quia ego ad renunciationem ipsius nōdū
pueni.

Quidā frater .§.lxiiii.

renunciauit seculo. z cū dispersisset res suas pauperi
bus: quedā sibi retinuit in ppria rōne. z venit ad ab-
batem Antoniū. Quod cuz senex compisset: dicit ei
Si vis vade in vico. z eme tibi carnes: z impone tibi
corpi tuo nudo: z veni ad me. Cum ergo hoc fecisset
frater: tam canes q̄ aues. oīe corpus suū pter car-

nem rapiendam. tam dentib⁹ q̄ vnguibus dirupet̄
Cum ergo venisset ad Antoniū. requisitus est: si feci
set quod pceperat. Illo aūt demonstrante corp⁹ suū
laceratum. Dicit ei sanct⁹ antonius. Quicūqz renū-
cīāt seculo. z volunt adhuc habere pecunias: sic a de-
monib⁹ lacerantur

Quidā fra- .§.lxv.

ter requisiuit senē: dicens. vis vt teneam mihi duos
solidos. pter infirmitatem corporis. Et videns senex
cogitationes ei⁹ q̄ vellet retinere eos: dixit. Retine.
Reuersus ergo ī cellam frater. cepit cum cogitatiōi-
bus ppijs colluctari: dicēs. Puta si benedixit mihi se
nex an nō: Exurgens ergo venit ad senē. rogans et
dicens. ppter deum dic mihi veritatem. qz cōturbor
a cogitationib⁹ meis. ppter illos duos solidos. Dicit
illi senex. Quia vidi cogitationem tuā volentem re-
tinere eos: dixi tibi vt retineres. Nā non est bonū vt
plus teneas q̄ necesse est corpi. Duo ergo solidi sūt
spes tua. etsi cōtigerit vt peant nunquid deus nō co
gitat de nobis: Jacta ergo cogitatōez tuam sup de-
um q̄m ipsi cura est de nobis.

Quidā mona- .§.lxvi.

chorum tm̃ euangelium possidens. vendidit illud et
esurientib⁹ dedit: dignum memorie imitans sermo-
nē. Ipsum inquit verbum venundedi. quod mihi sē
per dicebat: vende que possides z da pauperib⁹.

Cum quidā .§.lxvii.

vir rogaret abbatem Agathonē. vt pecuniam illius
susciperet in ppria ratione: nolebat ille: dicens. Non
est necesse mihi. qz opera manuum meaz me pascūt
Cum aūt ille persistens diceret. vel pter indigētes
dignare suscipe: rñdit. Duplex verecundia est qz nō
indigēs suscipio: z aliena prestans vane glorie subia-
cebo.

Dicebat ab- .§.lxviii

bas Paul⁹. si aliq̄s res voluerit monach⁹ ī cella sua
habere. p̄ter eas sine quib⁹ non potest viuere: frequē
ter cogit' de cella sua egredi. z ita a demone decipit'.
hic aūt ipse paulus in vna quadragesima. cū sexta-
rio lēticule. z puo aque vasculo pdurauit: z vnā mat
tā faciens. eādem texebat z retexebat. ne tm̃ modo fo
ris exiret.

Abbas macha- .§.lxix

rius cū esset in egypto. z egressus fuisset de cella sua:
reuersus inuenit quendā furantē id qd̄ in cella sua ha
bebat. Stetit g̃ z ipe tanq̄ pegrinus. z carnicauit aī-
mal cū illo cū multa requie. z pduxit eū: dicēs. Nihil
in hūc mundū intulimus. dñs dedit. dñs abstulit: sic
z ipe voluit ita factū ē. bñdictus dñs in oīb⁹.

Quidā frater .§.lxx.

veniēs ad cellā cuiusdā magni senis. ingrediebat' z fu
rabat' ei victū. Cum aūt videret senex. nō illū argue-
bat. sed amplius opabat': dicēs. Puto fr ille necesse
hz. Habebat aūt grandē tribulatōz senex: ex penu-
ria panis. Cum aūt idē senior moreret'. z circūdedis-

sent eum frēs.ille videns eum frem qui solebat furari ei panē suum:dicit ei. Accede huc ad me frē z apprehendit manus ei⁹.z osculatus est:dicens. Hās ago manib⁹ istius frīs:q⁹ per eas arbitror me intrare in regnum celor. Ille aūt cōpunctus de hoc ꝓbo.z agēs pnīaz:factus est z ipe strenuus monach⁹.ex actib⁹ senis quos vidit.

Abbas agathō .§.lxxi

dispensabat semetipm.z in oīb⁹ cum discretōe pollebat:tam in ope manuū suarum q̄m in vestimēto. Talib⁹ eīm vestīb⁹ vtebatur vt nec satis bona. nec satis mala:cuiq̄ apparerent.

Dixit quidā .§.lxxii.

senex. Ira p has quatuor res exurgit.p cupiditatez. quaritiā dādi z accipiēdi:etsi q̄sq̄ velit suā dēdere sn̄iaz:z siqs vult se bonorib⁹ sublimari: z siqs doctorē se eē vult.plus oīb⁹ sapiētē sperās. Ira etiā p hās q̄tuor humanos sens⁹ obscurat. Si odio habuerit hō ꝓximum suū.aut si illi inuiderit:aut si.p nihilo duxerit:aut si dētractauerit. Passiōis aūt hui⁹ retributio quatuor modos hz. Primū ex corde. Scōm ex facie. Terciū ex lingua. Quartū ex facto. Si g̃ potuerit qs ita portare malū. vt ne ingrediat in cor:nō permenit vsq̄ ad faciē. Si aūt venerit in faciē.custodiat ne loquat illud. Quod si locut⁹ fuerit: vl hoc custodiat.ne reddat i facto.sed mox dimittat. Tres eī gradus sunt hoīm in passione ire. Nā qui volūtarie nocet z iniuriat.z parcit,primo suo hic ꝑm naturā xp̄i ē Qui aūt non ledit nec ledi vult:hic ꝑm naturā adaz est. Qui ꝓ nocet aut iniuriat.aut calumniā ingerit aut vsuras exigit:hic ꝑm dyabolū est.

Quidā ex fra .§.lxxiii.

trib⁹ passus ab alio iniuriam.venit ad abbatē Sysoium:z cōtumelie gen⁹ exponēs:addebat. Lupio me vindicare p̄. Senex aūt rogare eum cepit.vt relinq̄ret deo vindictā. At ille inquit. Non dēsistā:nisi fortiter vindicauero. Cui senex ait. Quaten⁹ semel hoc ī aīo statuisti.vl nunc oremus. Exurgens aūt senex: his verbis cepit orare. Deus iam nobis nō es necessarius vt p nobis sis solicit⁹:quia nosipi (sicut frater iste dicit) z volumus z possum⁹ nos vindicare. Dō cum ille fr audisset ante pedes senis effusus.veniā postulabat:,pmittens se cum illo cui irascebat.nūq̄ dē inceps certaturum.

Quidā fra .§.lxxiiii.

ter .dum ab altero iniuriaret:venit z nunciauit seni. Cui ille respondit. Satisfac cogitationi tue.q̄m non vult frater iniuriari te:sed peccata tua. Nam in oīni temptatione.que tibi ꝓtingit p hominez nō arguas cum:sed tantummodo dic. Quia ꝓpter peccata mea contingunt mihi hec.

Dicebat fre .§.lxxv.

q̄nt abba poemē. Malicia nūq̄ te exupet. Siq̄s tibi malū fecerit:tu illi bonū fac.vt p bonū vīcas malū.

Quidā fra .§.lxxvi.

ter quātoplus eū aliquis iniuriabat aut dēridebat. tantoplus ille gaudebat:dicēs. Isti sūt.qui nobis occasionē prebent ad,pfectuz nr̄m. Qui aūt beatificāt nos.ꝺturbant aīas nr̄as. Scriptum est eīm.q̄m,bi q beatificant vos dēcipiunt vos.

Alter senex.si .§.lxxvii.

quis dētraxisset ei.ille festinabat.si vicin⁹ ei erat.p seipm bene illum remunerare. Quod si longius manebat.transmittebat ei munera.

Quidā fra .§.lxxviii.

ter rogabat abbatē Sysoiū:dicēs. Si latrones aut barbari sup me irruerint occidere me volentes.z ego si ꝓualere potuero.iubes occidaz eos: Cui ille respō dit. Ne facias oīno:sed totū te deo cōmitte. Quicquid eīm tibi aduersi ꝓtigerit:profitere hoc tibi,ppter peccata tua venire.diuine eīm dispensatōi debes totum ascribere.

Erat quidā .§.lxxix.

heremita magnus in monte qui dicit adblibeus: et venerunt sup eum latrones. Cum aūt ille vocē fecisset de vicinis locis frēs alij confluentes cōprehenderūt eos. Quos trāsmissos in ciuitatē iudex misit in carcerem.frēs ergo illi mesti facti sunt.q⁹ ꝓpter ipos latrones traditi essent iudici.z venientes ad abbatem Poemenē.renunciauerūt ei factuz. Qui scripsit ad heremitā. Si recordareris primam,pditionem.nunq̄ secundam ꝓpetrasses. Quo ille sermone cum cōpunctus eēt:in oī illa regione nomiatus.z p multum tps dē cella sua nō exiens:surrexit statim.z venit ī ciuitatē.z excutiens latrones de carcere publice.liberauit eos a tormentis.

Cuusdā phi .§.lxxx.

losophi discipl⁹ peccauit.z cū sibi īdulgeri vellet:dic ei pb⁹. Non tibi indulgeo:nisi ī his trib⁹ ānis portaueris onera alior. Cui reuerso p tres ānos.cum iam pcto satisfecisset. Dicit ei pb⁹. Nec nūc tibi adhuc indulgeo:nisi alijs trib⁹ ānis dederis his mercedē. q̄ te iniurijs z ꝓuitijs affligūt. Dō etiam cū ille ꝓplesz dicit ei magr̄ su⁹. Veni mō z ingredere athenien sium cīvitatē.vt illic sapiaz poscis discere. Erat aūt ibi q̄dā senex sapia studios⁹.z sedebat ad portā.oēsq̄ ingredientes expiendi cā ꝓuitijs affligebat. Qui cū idē inueni illic īgrediēti facēt:ille exorto cachino risit. Cui senex ait. Quid ē hoc qd̄ agis.ego te iniurio.z tu rides: Cui iuuenis ait. Et nō vis vt rideā.cū trib⁹ ānis mercedē dderī vt h̄ paterer.qd̄ hodie a te g̃t⁹ patior Tūc senex dixit ei. Ingredē g̃ ciuitatē.q⁹ dign⁹ es.h̄ at̄ solebat abbas iobes referre.z his ipe addebat:dicēs. Hec ē porta di.p quā pīes nr̄i p multas tribulatōes z iniurias ingressi sūt ciuitatem dei.

Quidā fra .§.lxxxi

ter frē qsiuit senē:di. Dic mihi p̄ vnā rē quā custodiā. z saluer p eā. Rndit ei senex.si potuer⁹ iniuriari. z afficiꝺ ꝓuitijs.z portaē ac tacē.mag̃ ē h̄ res.z sup alia mādata.

Interrogati .§.lxxxii.

bus quibusdaz fratribus abbatē Moysen sermonē. ille hortatus est discipulum suū Zachariaz vt eis aliquid diceret. Tunc ille palliū suum deposuit subtus pedes suos. z conculcauit illud z dixit. Nisi qui sic fuerit p̄culcat⁹: monachus esse nō potest.

Dicebat ab .§.lxxxiii.

bas Macharius. Ille verus est monachus. qui se in oīb⁹ vincit. Nam siquis alium arguens. ad iracundiam mouet: ꝓpriam passionem implet. Nec eī vt alter saluet. seipm debet perdere.

Quendā fra .§.lxxxiiii.

tres sub p̄sentia abbatis Antonij alij fratres collaudabant. Sed cum temptasset eum senex. reperit q̄ nō sufferret iniuriam. Et dixit ei senex. Tu quidē frater similis es edificio. quod q̄uis habeat ingressū ornatū: p̄ posticia tñ a latronib⁹ expugnat.

Quidam fra .§.lxxxv.

ter requisiuit abbatez Isaac: dicens. Abba quare te ita demones timent: Respondit senex. Exquo fact⁹ sū monach⁹. statui apō vt iracūdia me foris gutturmeū ñ procederet: z ideo timent me demones.

Cū venisset .§.lxxxvi.

quidaz de patribus ad abbatem Achillem. vidit eū sanguinem expuentem. Et requisiuit quid hoc esset At ille respondit. Sermo erat fratris. qui me contristauerat: z repugnaui vt non illum dicerem. sed petiui dñm vt toleretur a me. z factus est ille sermo sanguis in ore meo: z postq̄ expui: requieui. Sed z ipsā tristiciam z sermonem illum oblitus sum.

Quidā fra .§.lxxxvii.

tres venerunt ad quendam sanctum senem sedentez in solitudine. z inuenerunt infantes pecora pascētes z aliquotiens inter se loquentes verba turpia. Post q̄s aūt de singulis cogitationib⁹ requirentes a sene acceperunt responsum dicunt ei. Quēadmodum potes sustinere abba. voces infātiū istor. z nō p̄cepis eis vt nō ita vociferent: Et dicit eis senex. In veritate frēs plurimos dies habuit cogitatio mea. volēs illis aliquid dicere. sed redargui memetipm: reputās mihi. Si pax hoc non porto. quō si maior mihi temptatio aduenerit: portabo: Et ideo illis nihil dico vt fiat mihi ꝓsuetudo portandi. Itē dixit. Siquis linguam suam nō tenuerit in tpe ire. nec passionē carnis sue aliquando poterit ꝓtinere.

Abbas Jo .§.lxxxviii.

bānes duz sederet inter fratres. z singuli eū de ꝓpriis cogitatōnib⁹ inquirerēt. atq̄ ille responsum omnibus daret: quidam senex ex inuidia dicit ei. Sic est hic iobānes. quō mulier meretrix: omnās semetipam vt congreget sibi amatores. Cui abbas Johānes ait. Verum dicis abba: z nō est aliter. nam z hocipm deus tibi reuelauit. Respondit illi iterum ille senex: dicens. Nam z vas tuum Johannes veneno plenuz est. At Joannes ait illi. Sic est abba vt dixisti. z hoc dicī quia illa tantummodo que deforis sunt vides. si ea que intrinsecus sunt videres quantoplus haberes quod diceres. Et post hoc quidam ex discipulis eius dicit ei. Non es ꝓturbatus abba in verbo senis huius Cui ille respondit. Non: sed sicut sum deforis ita sū deintus.

Erat quidā .§.lxxxix.

senex in egipto z anq̄ veniret illuc abba Poemen. grandem venerationem habebat ab oīb⁹. Cum aūt abba poemē de scithia illuc subiisset multi relicto illo sene veniebant ad hunc. z ꝓpterea cepit illi inuidere z detrahere. Quod audiens abba Poemē cōtristatus est: z dicit fratribus suis. Quid facimus q̄ in tribulationem miserunt nos homines. vt illum senem tamsanctum relinquerent z nos qui nihil sum⁹ respicerent. Quomodo sanabimus hunc virum magnum. Venite ergo faciamus paucas escas z portātes pergamus ad eum. z parum vini ac pariter cū eo gustemus: forsitan in hoc possumus aīm eius placare. Profecti ergo pulsauerunt ostium eius. audiens vero discipulus illius senis: dixit. Qui estis: At illi dixerunt. Dic abbati tuo q̄n Poemen venit. vt benedicatur ab eo. Quod cum ille p discipulum suum audisset. Respondit ad eum. Vade hinc nō em mihi vacat. Illi tamen restiterūt in isto: dicentes. Quia nō hinc discedimus: nisi digni fuerimus adorare euz Quor cum ille humilitatē z patientiam peruidisset cōpunctus aperuit ostium: z osculantes seinuicem. gustauerunt pariter. Dicit ergo eis ipe senex. In veritate non sunt ea sola que audiui: sed z cētupla opera vidi in vobis. Et ab illo die amicus carissimus factus est ei.

Abbas mutues .§.xc.

aliq̄n edificauit sibi cellulā. in loco qui dr eracleona. Et dū ibi a multis molestaret. alter locum introgressus est z similiter etiā ibi construxit habitaculū. Sz p insidias dyaboli. quidam frr inuentus est ibi: qui p inuidiam sp iram cum eo habuit. ꝓpter quod surrexit inde. z ad ꝓpriū reuersus est vicū. z fecit sibi illic q̄z cellulam: z reclusit se in eā. Post tps aūt aliquantū. congregati sunt senes d illo loco vn egressus est. Deducentes secum illū frez cum quo hūit litem: quatenus rogarent eū vt rediret ad cellam suā. Postq̄z aī in vicinū locū venerunt: tā melotes suas q̄s illum frez ibi dereliquerūt. Ipsi xo pfecti sunt ad senē. Et pulsantib⁹ illis. apta fenestra rspexit eos. z ognouit: z dicit eis. Ubi sunt melotes vre: At illi rndērunt. Ecce hic in vicino sūt vna cum fre illo. qui tecū iram hēbat Hoc postq̄ senex audiuit. z illos ognouit. p gaudio ostium p quod ingressus fuerat. cū securi ofregit: z egressus cucurrit vsq̄ ad locū vbi erat ille frr: z cepit pe prior pnīaz apud eū agere. z amplexatus est eū. Et introduxit illos in cellam suā. z p tres dies quinatus est cū eis: qui nunq̄s hēbat ꝓsuetudinē vt ieiunium solueret. Et postea surrexit z pfect⁹ ē cum illis.

Abbas agathō .§.xci.

solebat dicere. Nunq̄s litem hās cū aliquo dominī

sed nec pmisi aliquē mecū litez hñtez dormire: qn-tum ad virtutē meā ptinuit. nisi prius cū illo ī pace reuerteret.

Erant duo se .§.xcii.

nes in vna cella pariter sedētes: 7 nunqz inter se vel qualecūqz parū in ꝓtentōe habuerūt. Dicit g̃ vn⁹ ad alterꝝ. Faciamus vel nos vnā litē: sicut 7 alij homines. At ille alter dixit ei. Nescio quēadmodū fit lis. Dicit ei ille. Ecce ego pono laterē ī medio: 7 dico qz meus est. 7 tu dic qz nō ē tuus: ꝫ me⁹. 7 ex hoc fit ꝓtentio 7 rixa. Et cū posuissent laterē in medio: dicente vno qz meus ē. ille alter ꝑmo rñdebat: ego meū eē ipero. Cū ille alter iterꝝ diceret. nō ē tu⁹: sed meus. Tūc ille rñdit. Et si tuus est: tolle illū. Quo dicto nō inuenerūt quēadmodū litigarēt.

Quodam tem .§.xciii.

pore orante beato machario abbate. vox ad eū p-sonuit: dicens. Macharī necdum ad mensurā duarū mulierꝝ puenisti: que in ꝓxima habitāt ciuitate. Quo audito. senex exurgēs arrepto baculo: in dēsignatam puenit ciuitatē. Cunqz ostiuz quesite domus atqz inuente pulsaret: egressa vna ex illis cum magna exultatōne eum susscepit. Quas vtraqz senex cōuocatas: ita est allocutus. ꝓpter vos tantū laborem veniens ex solitudine longinqua sustineo. vt opa vestra cognoscerē: que mihi vos cōdecet enarrare. Cui ille sic dixerūt. Crede nobis sanctissime p̄ qz nec p̄ti nocte a maritoꝝ lectulis fuimus sepate Qualia ergo opa a nobis exq̄ris: Sed senex in p̄-cib⁹ pſistebat: vt ei vite sue ordinē dēclararēt. Cui tūc ille compulse dixerunt. Nos nulla inter nos sumus cōsanguinitatis affinitate ꝓiuncte. Cōtigit aū vt duob⁹ fratrib⁹ iungeremur. 7 cuz his quindecim annis in domo vna pariter pmanentes: neqz turpe verbū altera dixit ad alterā: neqz litem aliqn cōmisimus. ꝫ in pace hactenus vximus. 7 ꝓsensum tractauimus: quatenus pariter relictis maritis: in congregatione religiosaꝝ virginū ꝓficisceremur. 7 multis precibus hoc a coniugib⁹ non valuimus obtinere. Quo nō adepto: inter nos 7 dēum posuimus testamentū. vt vsqz ad mortē nr̄am seculare verbū nō loqueremur oīno. Que cū audisset beatus macharī⁹ dixit. In veritate non est virgo neqz maritata neqz monachas neqz secularis: ꝫ dēus tantū ꝓpositū q̄rit: 7 spūm vite oīb⁹ ministrat.

Frater quidaz .§.xciiii.

erat in congregatione inquietus: 7 frequēter mouebatur ad iram. Dicit in semetipso. Vado 7 solus habito in aliquo loco. 7 cum nō habeo cum quo dicam vel audiaz: ero quietus: 7 quiescit a me passio ire. Egrediens ergo manebat in spelunca solus. Una autez die implens sibi sarcinulā aque: posuit sibi in terrā. Contigit aū vt subito verſaret. Ille ꝟo implebat secundo. Et iterꝝ versa est. Deinde tercio implens posuit. Et iterꝝ versa ē. Qui cōmotus furore tenuit vasculū 7 fregit. In se aū reuersus cognouit: qz ab eodē dēmone iracūdie sit illusus: 7 dixit. Ecce 7 solus sum 7 vincit me. Reuertar g̃ in congregatōez: qz vtiqz laborē 7 patiētia opus est: maxīe dei adiutoriū. Et surgens reuersus ē in locū suū.

Beatus macha .§.xcv.

rius de semetipso referebat: dicēs. Dum essez iuuenis 7 tñ in cella residerem: inuitū me tenētes: clericū ordinauerūt in vico. Cum aūt tibi essez nolēs: sed in solitudinē refugissem. 7 quidā mihi secularis opere meo vendito ministraret. cōtigit quandā virginē p stupr̄ū ventris onus accipe. Que dum a parentib⁹ a quo fuisset cōpressa: req̄rit. Dicit illa. Anachoreta ille noster hoc in me scelus ppetrauit. Egressi ergo parentes puelle ꝓbendētes me: suspenderunt meo collo vasa fictilia. 7 p singulas semitas circūducebant me cede mactantes. atqz insup his vocibus vna cum cachinno insultantes: hic monachus filie nr̄e vim intulit. Cunqz me vsqz ad necē fustib⁹ pene mulctassent: quidaz ex senioribus dixit. Vsqz quo hunc pegrinū monachū cedendo interficit⁹? Sed 7 mihi ministranti 7 rubore pfuso: iniurias irrogabant dicentes. Ecce quid fecit hic tuus sanct⁹: cui tu testimoniū ꝓhibebas: Parentes aūt puelle dixerunt. Nulla hūc ratione dimittimus: nisi p̄ alimentis puelle p̄standis aliqs ꝓ ipo satisfactor accesserit. Quod dum ministranti mihi vt faceret innuissez: interposita me sua fide suscepit. Itaqz regressus ad cellulam: quantascūqz inueni sportellas ei contribuebā. quib⁹ venditis: victū mihi cōparabat. 7 victū ministraret. Dicebam aūt. Ecce macharī inuenisti tibi vxorem: necesse est g̃ amplius opari vt eam valeas enutrire. Et tam die⁹ q̄z noctibus opabar: vt ei victū ministrarem. Sciebam. n. qz dē⁹ iudex 7 testis est in oīb⁹. Sed qñ illi temp⁹ pariendi aduenit: diebus plurimis magnis stridorib⁹ cruciata parere nō potuit. Que quid rei eēt: ab obstetricib⁹ req̄rit. Illa ꝟo rñdit. Quia anachorete illi causam nō bñti: crimē imposui. Nā me iuuenis vicinus nr̄ ille ꝓpressit. Q̄ cum ille qui mihi ministrabat audisset: gaudio repletus festin⁹ aduenit dicens. Infelicē illā puellā priusqz fateret qd tibi calūniā frustra ꝓtexit: parere nullaten⁹ potuisse vociferans. ꝫ 7 oēs vicinos postulās venire: 7 ad te missi veniā a te postulare. Que ego cognoscēs. ne me ipsi boies molestarent: festinus abscedens in scitbi pueni. 7 hec ē causa nr̄i ad ista loca aduētus.

Quidā frater .§.xcvi.

requisiuit abbatē Poemenez: dicēs. Quid faciaz pr̄: qm̄ ꝓturbor a tristicia: Dicit ei senex. Neminez ꝓ nihilo respicias. nullū ꝓdemnes. nulli detrahas. 7 dabit tibi dñs requiez.

Dicebat abba .§.xcvii.

Poemen de abbate Isidoro: qz solus ipe se ꝓgnouisset. Nā quotiens illi cogitatio sua dicebat: quia magn⁹ es. tūc 7 ipse rñdebat ad se. Nunqd talis sū qualis anton⁹? aut certe abba pambo. vel reliq̄ patres q̄ deo placuerūt: Quotiēs g̃ h̄ cogitabat: req̄escebat. Qñ ꝟo inimic⁹ ꝓturbās eū suggerebat ei desperatōz 7 penas: dicēs. qm̄ post h̄ oīa itur⁹ es ī tormēta. Dicebat iterꝝ ipse. qz q̄uis ego in tormēta

mittar:tamen vos subtus me inuenio.

Abbati moy .§.xcviii.

si frequēter apparuerūt spūs mali:dicētes. Preua luisti nobis moyses:7 nihil tibi possumus facere. et quotiens te in desperatōz humiliare volumus:exal taris.quotiēs aūt exaltare:ita te humilias:vt nullꝰ de nobis accedat ad te.

Cum quidaz ab .§.xcix.

batez Syroiū frequēter talez sermonez requireret quid faciam pater qm̄ cecidi:rn̄dit.Surge. At ille rn̄dit.Exurrexi.Et itez se cecidisse p̄fessus est. Ait senex.Et itez surge.Cū aūt frater frequēter se sur rexisse 7 frequēter se cecidisse narraret.eodē sermōe senex vtebat.exclamans.Nō cesses exurgē fili.Cui frater.Usqz quo possum surgere pater:explana:. Tūc senex ait.Quousqz aut in bono ope aut in ma lo deprehensus occumbas.In quo.n.ope hō deprehensus fuerit:in eo iudicabit.

Quidam senex .§.c.

temptabat a cogitatōnibꝫ grauit̄ p annos decē.ita vt iam desperaret:dicens.Perdidi aiam meaz.Si quatenus semel perij:iam reuertar ad seculū. Cum aūt p̄ficisceret.venit ad eum vox:dicēs.Decē anni in quibꝫ certasti corone tue erunt.Reuertere ergo i locū tuum:7 ab omni mala cogitatōne libero te.Et statim regressus:pmānsit in incepto ope.Non est g̃ bonū desperare se quenqz p̄pter cogitatōes.Ille enī magis nobis coronā p̄uident:si vtiliter eas ptractā tes transierimus.

Quodaz tempoze .§.ci.

abbas antonius (dū resideret in heremo) spū temptatus accidie:dicebat ad deum.Dñe saluari desi dero:ꝫ cogitatōes varie nō me pmittūt.Quid fa ciam in tribulatōne mea:vel quō saluari valeam di gnanter oñde:Et post paululū surgens.quendam sibi similez ꝓspicat:sedētē torquentē funiculū.7 sur gentē ex ope 7 orantē.Erat aūt ad emendatōz an gelus antonij destinatus.A quo etiā hunc sermo nez audiuit.Et tu ita faciens antoni:saluaberis. At ille summo gaudio cumulatus:accepta confidentia saluabat.

Quidam frater .§.cii.

requisiuit senem:dicens.Quid faciā pater:quoiaz nulla opa facio monachi.ꝫ in negligentia ꝓstitutus comedo 7 bibo 7 dormio.7 de hora in horaz transgredior de cogitatōe in cogitatōz.7 p̄pterea contristor 7 deficio:Cui senex ait.Tu sede in cella tua: et fac qđ potes sine pturbatōe animi.7 cōfido in deū: qz qui sedet in cella sua p̄pter deū:inuenitur in loco illo vbi est abbas antonius.

Alter frater re .§.ciii.

quisiuit abbatem achillez:dicens.Cur sedens i cel la mea patior accidiam:Cui senex ait.Quia necdū vidisti requiē fili:quā speramus.neqz tormēta q̃ ti memus.Si.n.ea diligent̄ inspiceres:etiā si xermiby plena esset cella tua vsqz ad collū:tu tamen in ipa ia ceres sine accidia.

Quidam fratez .§.ciiii.

abbatē antonium requisiuit:dicens.Quid obꝺuā do deo placebo:Rn̄dit senex.Dō demādo tibi cu stodi.Quocūqz vadis deū sp habeto p̄ oculis tuis 7 quodcūqz opus exerces:sume ex diuinis scriptu ris exēpla.7 in quocūqz loco resideris:ne inde citius mouearis:ꝫ patiēter in eodez loco ꝓsiste. Hec enīz tria custodiens:saluus efficeris.

Quidam fratez .§.cv.

cū expetisset sermonē abbatē moysen:dicit ei senex. Uade 7 sede in cella tua.cella aūt tua oīa te potest instruere:si ibi pmanseris.Sicut.n.piscis ex aq̃ edu ctus statim moritur:ita 7 monachus perit si foris cel la sua voluerit tardare.

Quidam frater .§.cvi.

requisiuit abbatē pōemenē.Si melius ē remoti⁹ an cū aliꝭ manere:Rn̄dit senex.Hō si seipm reprehen dit:vbi pōt p̄sistere.si aūt se magnificat:uasqz stat. Sicut scriptū est.Qui se existimat aliq̃d eē cuz ni hil sit:ipse se seducit.Quicqd.n.boni fecerit homo ne exultet in eo:qz mox pdet illud.

Venit aliquan .§.cvii.

do ad abbatē Zenonē in syriā aliqs frater egypti⁹ 7 cepit cogitatōnes p̄prias accusare p̃te sene. Ille aūt admiratus:dixit.Egyptij virtutes q̃s habent: celant.7 vicia q̃ non hñt:manifestāt. Syri aūt 7 gre ci virtutes quas nō hñt:p̄dicant.7 vicia q̃ hñt:ab scondunt.

Quidaz senex .§.cviii.

dixit.Qui ab hoīby amplⁱ honorat aut laudatur nō paruū aīe damnū patit.q̃ aūt penit⁹ ab hoībus nō honorat:desup gl'am a deo accipiet. Idē dixit. Fieri n̄ pōt:vt simul 7 herba nascat 7 semē. Ita im possibile ē vt laudē 7 gl'am secularē hñtes:simul eē 7 fructū faciam⁹ celestē. Idez dixit. Sicut thesau rus manifestus minuet:ita 7 virtus deperit publi cata.Nā sicut cera a facie ignis soluit:ita 7 aīa per laudē resoluta:perit ab intentione sua. Idem dixit. Qñ cogitatio vane gl'e vel supbie te impugnat:p scrutare teipsum.si oīa dei mādata seruasti.si inimi cos tuos diligis.si gaudes in gl'a inimici tui: 7 cōtri staris in dilectōe ei⁹:si apud te babes.qm̄ hu⁹ inuti lis suz:7 pl⁹ oīby hoīby peccās.7 neqz tūc tñ aliquid grāde sapias tāqz aliq̃d boni feceris:sciens q elata cogitatio oīa illa bona dissoluit.

Quidam senex .§.cix.

cū venissz ad alīū senē:dic ei. Ego iā mortu⁹ sū sc'o huic.At ille alt' rn̄dit.Ne ꝓfidas i teipm dōec egre diarꝭ de corpe b̄. Nā etsi tu dicas: qm̄ mortu⁹ suz. dyabol⁹ tñ necdū ē mortu⁹:cui⁹ innūerabilia sunt artis mala.

Dicebant de quo .§.cx.

dã sene q; fecerit q̃nquagīta annos: nec panē p̃mē-
tens: nec facile aquaz bibēs. Et dicebat: q; extinxi
fornicatōz 7 auariciã 7 vanã gl'am. Et veniēs ad eũ
abbas abrahã. audiēs q; ꝺ dixisset: dic ei. Tu dixi-
sti hũc ꝺmōz: Et ille rñdit. Etiã. Et dixit ei abbas
abrahã. Ecce intras ī cellã tuã 7 inuenies sup mat-
tã tuã mulierē: potes nō cogitare q; mulier elt:. Et
ait. Nō. ꝺ repugno cogitatōi mee: vt nō tãgaz illaz.
Dicit ei abbas abrahã. Ecce ñ interfeciſti fornica-
tionē. q; viuit passio ipa: ꝺ alligata ē. Itez si ambu
lasi via 7 vides lapides 7 testas vasoz: 7 int' ipsas
iacens auz. potes mente tua auz qꝺ vides velut la
pides reputare: Et rñdit. Nō. ꝺ resisto cogitationi
mee ne colligã illud. Et dicit ei abrahã. Ecce ḡ vi-
uit passio: ꝺ alligata ē. Et dixit itez abbas abrahã.
Si audierl de duob fratrib. q; vn' diligit te 7 bo
na loq̃t de te: ali' aũt odit 7 detrahit tibi. 7 venerũt
ad te vterq; : eql'it suscipis: Et dixit. Nō. ꝺ extoz-
queo aīo meo: vt sil'r bñfaciã ei q̃ me odit: sic 7 illi q̃
diligit me. Et dixit ei abrahã. Aliuñt ḡ passiões: ꝺ
tñmodo a sanctis viris quodãmodo ligant'.

Quidaz senex .Ꝯ.cxi.

bītabat ī inferioꝛib ptib beremi: 7 sedebat q̃escēs
vn' aũt secularis religiosus ministrabat ei. Cōtigit
aũt vt fili' secularis illi' infirmaret'. Multis ḡ pcib
postulabat senē. vt veniret in domũ suã: 7 facēt oꝛo
nē p infante. Exurgēs aũt senex ambulabat cũ eo.
Ille aũt pcessit 7 ingressus in domũ suã: dixit. Ve-
nite in occursuz anachoꝛete. Quos cũ vidisset delō-
ge egressos cũ lãpadib: sensit q; ad se venirēt. De-
spoliãs itaq; se vestimēta sua misit in flumē. 7 cepit
ea lauare: stãs nudus. Ille aũt q̃ mistrabat ei: eru-
buit. 7 rogauit hoīes: dicēs. Reuertimī: senex. n. nr̃
sensuz pdidit. Et veniēs ad eũ: ait illi. Abba ad qꝺ
ꝺ fecisti: Oēs. n. q̃ te videret: dixer't. q; demonez hz
senex. Cui ille. Et ego hec volebã audire.

Cum quidam .Ꝯ.cxii.

iudex puincie abbatē moysen vellet adoꝛare. audi-
ens ille fugiebat ꝺ loco suo. Et cũ obuiã forte illi fu
isset. req̃siuit iudex ab eo: dicēs. Dic nobis: vbi est
cella abbatl moysi: At ille rñdit. Quid illũ vultl vi
dē hoīez stultũ 7 hereticũ: Qꝺ cuz audisset iudex.
veniēs ad eccīam retulit clericis: dicēs. Ego q̃dē di
uersa audiēs de abbate moyse: volui ab eo bñdici. ꝺ
quidã veniēs mihi obuiã monach': retulit de eo q;
eēt heretic'. Qꝺ cũ audissent clerici: ptristati sunt.
7 cepert interrogare eũ. qualis cēt monach' ille qui
ꝺ ei dixisset. Ille aũt rñdit. Senex erat 7 veterrimus
indutus vestimētis. lōgus 7 niger. Et tũt pgnoscēs
ex reuelatōne eoz: q; ipe eēt moyses. satis miratus
discessit.

Abbas syssoius .Ꝯ.cxiii.

cũ bītaret ī mōte in q̃ erat bt̃s antoni' reclusus. q̃-
dã secularis ad eũ cũ filio ꝓprio pcipiēde bñdictōis
gr̃a ꝓperabat. Cōtigit aũt vt infans mozeret' ī via.
Quē p̃ sine vlla pturbatōe mētis sublatũ cuz fide
portabat ad senē. ingressusq; cellulã: tã se q̃ infātē
piecit ī terrã. vt ē mozis postulātiũ bñdictōz. Oza-
tōe aũt expleta exurgēs p̃ egressus ē: filij coꝛpuscu
lo derelicto añ pedes abbatl. Quē cũ adhuc senex
oꝛãdi cã iacē sparet: surge inq̃t fili 7 egredē (defun-
ctũ. n. eē nesciebat) Cōfestimq; puer exurgēs egres
sus é. Cunq; vidisset p̃ ei': obstupuit. regressusq; ī
cellulã adoꝛato sene: tam cãm filij q̃ luctũ cum fide
narrauit. Sz senex valde mestus effect' ē. nō ei a se
quicq̃ tale volebat audiri factũ. Sz p discipulũ su
um hoī illi (ne cuiq̃ ad transitũ suũ ꝺ dicēt) ipauit.

Cum quidaz .Ꝯ.cxiii.

in eccīaz secularis veniēs ab immũdo spũ teneret'. 7
cũ oēs oꝛōz fecissent: 7 nullaten' spũs imũd' ab eo
egrederet'. dicũt ḡ int' se frēs. Quid possum' huic
spiritui facē: Nēo pōt illũ excutē nisi abbas besari-
on. Sz si dixerim' ꝺ: ille nec ad eccīaz acq̃escit veni
re. Sz faciam' talit'. qm̃ añ oēs solet ad eccīaz veni
re. hũc q patit' faciam' sedē: 7 postea dicam' abba-
ti. Abba suscita hũc doꝛmiētez. Fecerũt ita. Et ve-
niēte abbate besarione: steterũt oēs in oꝛone. 7 di-
cũt ei. Abba suscita etiã istũ doꝛmientē. Ille aũt ex-
citauit eũ: dicēs. Surge 7 egredere foꝛas. Et mox
ab eo egressus est spũs immũdus. 7 sanus effect' elt
ex illa hoꝛa.

Erat quidam .Ꝯ.cxv.

hñs filiũ palliticũ in egypto: 7 attulit eũ in cellã ꝺti
besarionis abbatis. 7 reliq̃t cũ sup ostiũ plorantē: 7
discessit longe. Cepit ergo infans flere. Cũ aī senex
p fenestrã vidisset eũ: dixit. Quis te huc detulit fili:
Cui infans rñdit. Pr̃ me' detulit me: 7 ipe discess-
sit. Cui senex dixit. Surge 7 adiũgē illi. Et mox sa-
nus effectus: surrexit 7 pcit ad pẽz suũ.

Dixit abbas .Ꝯ.cxvi.

mutues. Quantũ hō deo appꝛoximauerit: tantũ se
pcꝛozē videbit. Isaias. n. ꝓpha videꝫ dñm: miserũ
se 7 immũdũ vocauit. Nos ḡ nō sumus ꝺ sine sollici
tudie. Dicit. n. scriptura. Qui stat videat ne cadat
In incerto ḡ navigam' ꝺ mũdo. Sz nos q̃dē q̃i in
trãquillo mari nauigare videmur. seculares ꝺo q̃i ī
piculosis locis. Nos q̃i in die sole iusticie illustrati:
illi ꝺo in ignoꝛãtia q̃i p noctē. Sz frequēt ptingit:
vt secularis in tenebꝛosa nocte nauigãs ꝓpriã nauī
saluet. nos aũt dũ in tranquillo navigam': sepi' ex
ipsa securitate negligim'. 7 ꝑmũ bũilitatl guberna-
culũ relinq̃ntes: sepe piculosa naufragia patimur.
Sic. n. ipossibile ē nauim firmaz fieri sine clauis: ita
impossibile ē hoīez sine bũilitate saluari. Idē dixit.
Bũilitas nec ipsa irascit': nec alios permittit irasci.
Idē dixit. Bũilitas ē: si q̃n peccaret ī te frat' tu' an
teq̃ peniteat ille: indulseris ei.

Abbas ma .Ꝯ.cxvii.

chari' dũ diluculo palmaz folia poꝛtãs ad cellã su-
az reꝛtereť: occurrit ei dyabol' cũ falce pacuta. vo
lẽsq; eũ pcutē ñ valebat. Qui exclamãs dixit. Ma
gnã a te vim patioꝛ o machari. q̃ cũ te cupio nocē ñ
valeo. dũ te q̃cũq; facl: ego magl exuperē. Tu ḡ ie-
iunas interduz: ego nullo vnq̃ cibo reficio reficioꝛ.
Tu sepe vigilas: me ꝺo sopoꝛ nunq̃ oppꝛessit. Sz

in vna re me vincis ipse ꝓfiteor. Cū ab eo rem ipaz beatus macharius requisisz. Humilitas tua dixit sola me vincit. Hec dicente inimico: z extēdēte bō macario manus suas ad oratōz: spūs immūd⁹ int̄ auras euanuit.

Quendam ex §.cxviii.

senib⁹ monachū heremitā: quidaz spū malo corre-ptus z spumās fortiter ī maxillā pcussit. Senex aūt ꝓbuit illi alterā maxillā vt feriret. Dyabolus aūt nō sufferēs incēdiū hūilitatꝫ ei⁹: statim discessit.

Quidam ex pa §.cxix.

trib⁹ dicebat. Dīs labor monachi sine hūilitate va nus ē. Hūilitas.n. ꝓcursor ē caritatis. Sicut iohes erat ꝓcursor erat ibu: oēs trahēs ad eū. ita z humilitas attrahit ad caritatē. i. ad ipm deū. qz deus caritas est.

Quodaz tem §.cxx.

pore abbas macari⁹ dū ad montē nitrie ascendēt discipulo suo vt parū ꝓcederet impauit. Qui cum ante illū ꝓiret: obuiū habuit quendā sacerdotē ydo-lor cursu cōcito venientē: z lignū grande portantē. Cui exclamās: ait. Quo curris demon? At ille ira-tus. tantis eū plagis affecit: vt exanimē pene relinq ret. Et relicto eo sacerdos ydolor itez currebat: ꝓ gressusqz paz obuiauit bō macario. Qui ait ad eū. Saueris liberator saueris. At ille admirat⁹: rn̄-dit. Quid in me boni cōspexisti: vt me ita salutaēs Cui senex ait. qz vidi te laborantē: z curris ignorāt Cui sacerdos dixit. Et ego salutatione tua ꝓfect⁹ magnū seruū dei te cognoui. Nā alter nescio qs mi serabilis monachus occurrēs mihi iniurias feč. ß et ego plagas illi ꝓ verbis ꝓposui. Tūc apprehēdēs pedes bti macarij: clamabat dicēs. Nisi me mo-nachū feceris: nō desistam. Pergētesqz pariť vene rūt ad locū vbi cesus frať iacebat. Quē vtriqz tol-lentes (qm̄ gradi nō poterat) manib⁹ in eccīaz ꝓtu lerunt. Cum aūt fratres vidissent sacerdotem illum beatū machariū comitantē: stupefacti cū admirati-ne monachū; eū ꝓficiūt. ac multi ꝓpť illū ex pagāis facti sunt xp̄iani. Dicebat g̃ abbas macari⁹: quia sermo supbus z malus etiā bonos viros ꝓuertit ad malū. sermo ꝯo hūilis z bonus etiā malos mutat in melius.

Bepe dicebat §.cxxi.

bēs anton⁹. Nisi pistor mole oculos opiret: merce dem suā recipiēs ipse ꝓsumeret. Ita z nos ꝑ dei dis pensatōz tegumē accipim⁹: vt ea q̄ opamur bōa ñ valeamus attēdere. ne nosipsi beatificātes possim⁹ extolli: z mercedē ꝓpriā amittem⁹. Nā z ob ß qñ re linq̄mur in sordicis cogitatōib⁹: ncče ē vt ß tm̄mo-do ꝓuideam⁹. vt nosipsos z nīam sn̄iam ꝓdēnem⁹ z ea que sunt in nobis sordida: illud paruuz bonum opus nr̄m in nobis obscuret. Nunqz.n. bō bon⁹ est etiā si bonus eē desideret: nisi deus hītauerit in ipo qz nemo bonus nisi solus deus. Optz g̃ vt nosipos sp incusemus. Qñ.n. se quisqz reprehendit: mercedē ꝓpriā nō amittit. Itē bēs antonius retulit se vidisse oēs laqueos inimici: sup vniuersam terrā extentos'. Et cū suspirans dixisset: qs hos poterit trāsire? vo cē ad se dicētē audiuit. hūilitas sola ptrānsit antoni. quā nullo modo valēt supbi ꝓtingere. Itē bēs an-tonius dū in cella ꝓpria oraret: venit ad euz vox di-cens. Antoni nondū queniśti ad mensurā coziarij q̄ est in alexandria. Quo audito senex surgēs māe ar repto baculo in; ciuitatē alexandriaz festinus venit. Cūqz ad designatū hoīez fuisset ingressus: ille viso tanto viro obstupuit. Cui senex dixit. Refer m̄ ope ra tua: qz ꝓpter te relicto deserto huc veni. Qui rn̄-dens ait. Nescio me aliqn̄ aliq̄d boni ꝓpetrasse. vn̄ ex cubili ꝓprio mane ꝓsurgēs: anteqz in ope meo re sideā dico. q oīs ß ciuitas a minore vsqz ad maio-rem ingrediunť regnuz dei ꝓpter iusticias suas. ego aūt solus ꝓpter peccata mea: penā heredito sempi-ternā. Quod verbū ātеqz quiescam sero: ex cordis mei recenseo veritate. Qđ audiēs bēs anton⁹: rn̄-dit. In veritate fili: sicut bonus aurifex sedēs in do mo tua cum requie regnū dei adeptus es. ego autez velut sine discretōe omne temp⁹ meū ī solitudie cō uersatus: necdū ꝯbi tui assumpsi mēsurā.

Quidā frater §.cxxii.

requisiuit abbatē poemenē: dicēs. Quid ē pať qđ ait apl's. Oīa munda mūdis? At ille dixit ei. Siqs ad hūc sermonē potuerit pueīre vt eū intelligat: vi-dēbit se minorē eē totius creature. Cui frater. Et qūo possum me minorē videre ab eo q̄ homicida ē? Rn̄dit senex. Si potuerit hō ad hūc sermonē apl'i puenire: z viderit hoīez q̄ forte occidit aliū. dicī ī se metipso. Iste q̄dē ß solū peccatū fecit: ego aūt oīm hora homicidiū cōmitto meipsuz peccādo interfi-ciens. Et cū frater req̄reret: qūo ß possit fieri? Rn̄-dit. Hec sola iusticia ē hoīs: vt semetipm reprhen-dat. Tūc.n. iustus est: cū sua pcta ꝓdemnat.

Cum sederent §.cxxiii.

quidā fratres ꝓpe abbatē poemenē. vnus aliū quē-dā fratrē laudauit: dicēs. Bon⁹ ē ille frať: quoiam mala horret. Cui senex ait. Et quid ē mala horrē? Et ille nesciēs q̄d ei rn̄deret: petebat dicēs. Dic mi-bi quid ē malū horrē? Cui senex ait. Ille horret ma la q̄ sua peccata horret: z oēz fratrē suū beatificat z diligit.

Quidam fra §.cxxiiii.

ter req̄siuit abbatē poemenē: dicens. Qūo pōt hō vitare ne loquať malū de ꝓximo suo? Rn̄dit senex Ego z ꝓximus meus due imagines sumus. cum g̃ meā imaginē reprhēdero: inueniť imago fratris mei apd̄ me venerabilis. qn̄ aūt meā laudauero: tūc fra-tris mei imaginē prauā respicio. Tūc g̃ de alio non detrecto: si sp meipsum reprhendo. qz magnū; virtuz despicit: qui seipsuz nō ꝓsiderat.

Dixit abbas §.cxxv.

ypicius. Quia sicut leo terribilis ē onagris: sic mo-nachus ꝓbatus cogitatōib⁹ ꝓcupīe. Dixit iterū q̄ supra. Jeiunū frenū ē monacho aduersus peccatū Qui aūt abiicit ieiunū: velut equ⁹ ferus desiderio

femie rapiť. Dixit itez q̄ supza. Siccatū ieiuno corpus monachi: aīam de ꝓfundo eleuat: z siccat fistulas delectationū. Dixit itez q̄ supꝝ. Lastus mōachꝰ in terra honorabiť: z ī excelso coronabiť. Dixit iterū q̄ supꝝ. Monachus q̄ nō retinet linguā suā ī tempore furoris: neq; corpaliū passionum retentor erit aliqñ. Dixit itez q̄ supꝝ. Uerbū malū nō ꝓferat os tuū: qm̄ vitis nō affert spinas. Dixit iterū q̄ supza. Bonū est manducare carnē z bibere vinū: q̄ manducare carnes fratrū. Dixit iterū q̄ supꝝ. Sulsurrās serpens euam eiecit de paradiso. Huic g̃ similis est qui ꝓmo suo obloquiť. qz audientis se aīaz ꝓdit: z suā nō saluat. Dixit idē q̄ supꝝ. Acta ē aliqñ festiuitas in scithi: z dederūt seni in calice vinū. Qui ab ꝭciens: ait. Tollite a me mortē istā. Nō videtes aliꝫ q̄ cū ipso edebāt: nec ipsi biberūt. Alia vice allatū ē vasculū vini de ꝓmitꝫs: vt daret fratrib⁹ ad singulos calices. Introiēs aūt quidā senex. z videns qz vinū accepant: fugit in criptā. Que cecidit. Et cū audissent sonū: currētes inuenerūt fratrē semianimez iacētē. z ceperūt eū obiurgare: dicētes. Bñ tibi cōtigit: qz vanā gl'iaz habuisti. Abbas aūt refouēs eū dixit. Dimitte filiū meū: bonū opus fecit. z viuit do minus: qz nō reedificabiť cripta hec tēpib⁹ meis. vt cognoscat mūdus: qz ꝓpť calicē vini cecidit cripta.

Bolebat dice .§.cxxvi.

re abbas iobes. paruā sarcinā dimisim⁹. i. nos ipos repbendere: z grauē portare elegim⁹. i. vt nos iustificemus z alios ꝓdemnem⁹. Aliqñ factus ē quētus in scithi. z loq̄bant patres de quodā fratre culpabili: abbas aūt Pior tacebat. postea aūt surgēs egressus est: tollēs saccū impleuit arena. z portauit in humeris suis. z mittēs ī sportella modicū de hac arena: portabat etiā ipaz in ante. Interrogat⁹ a patrib⁹ q̄d h̄ eēt. Ille rñdit. Saccus iste q̄ mlt̄ū arene hz: mea pcā sunt. qñ multa sunt. z posui ea retro me: ne doleā ꝓ ipsis z plorē. ista autē modica arena pcā sunt fratris istius. z sunt añ faciez meā: z ipsis excrucior iudicās fratrē. Qđ nō optz ita fieri: ꝫ peccata mea añ me magis eē z de ipsis cogitare z rogare deū vt ignoscat mihi. Audiētes aūt patres dixerunt. Uere h̄ ē via salutis.

Venit abbas .§.cxxvii.

Isaac de thebaida in ꝓgregatoꝛ fratrū: z vidit q̄n dā de fratrib⁹ culpabilē z adiudicauit eū. Cuz aūt regrederet ad heremū: venit angel⁹ dñi z stetit añ ostiū celle ei⁹ dicēs. Nō te dimitto intrare. Ille aē rogabat vt ei⁹ culpa manifestaret. Et rñdēs angelus dixit. Deus misit me vt dicerē tibi. Ubi iubes vt mittā illū fratrē quez adiudicasti: Et statim abbas Isaac pniaz egit: dicēs. Peccaui: ignosce mihi. Et ait angel⁹. Surge: ignouit tibi de⁹. ꝫ custodi decetero ne adiudices quēq; p̄iusq; iudicet eū de⁹

Contigit fra .§.cxxviii.

tri cuidā culpa in cenobio. z dū a ceteꝛ increpareť: ad abbatē ꝓfectus est antoniū. Et assecuti sunt eū fratres volētes eū reducere: ceperūt q; ei culpas exprobrare. Ille ꝙ fecisse culpā denegabat. Inuentus est ibi abbas paphūcius: cui cognomē erat cefalus. q̄ talē retulit in ꝓgregatōe fratrū auditā ꝓbolā. Uidi inq̄t in ripa flumis homiez vsq; ad genua in limo dimersuz. veniētes aūt vt euz porrecta manu extraherēt: vsq; ad collū dimerserūt. Tūc beatus antonius de beato paphuncio ait. Ecce hō q ex veritate pōt aias saluare. Quo fratres illi⁹ ꝓmone ꝓpuncti. agētes pniam: eū q̄ discesserat ad cenobiū reuocauerūt.

Dixit quidam .§.cxxix.

de senioꝛib⁹. Si videris aliquē peccantē. ne mittas culpā in eū: ꝫ in illū q̄ impugnat eū apud temetipm dicēs. Ue mihi. qz sicut iste nolēs victus ē: sic z ego hodie vel cras. z plange z inq̄re dei solaciū. Nemo enī vult peccare: ꝫ oēs decipimur.

Quidam timo .§.cxxx.

theus anachoꝛeta negligentē fratrē aliquē audiēs interrogante ipsius abbate. q̄d illi fratri faceret: dedit ꝓsiliū vt eū expellēt. Cū g̃ ille fuisset expulsus: tēptatio venit ad timotheū. Et cū ploraret in ꝓspectu dei: z dicēt miserē mei. venit ad euz vox dicens. Timothee ꝺo tibi h̄ venit: qz fratrē tuū in tpe sue temptatōis despexisti.

Dicebāt autē .§.cxxxi.

qz narrauerit aliq̄s sanctoꝛ patrū vidisse se quattuoꝛ oꝛdines in celo. quoꝝ primus erat hoīm infirmoꝝ z gras agentiū deo. Scds oꝛdo erat hospitalitatē sectantiū z instantiū ministrantiū eis. Terci⁹ oꝛdo in hēmo ꝓuersantiū z nō videntiū hoies. Quartus oꝛdo erat q̄ ad obediētiā spiritalib⁹ pribus se sbꝫiciūt ꝓpť deū. Utebať g̃ oꝛdo obediētiuz toꝛquez aureā z maioꝛē gloriā q̄ alij hēbant. Ego aūt dixi ei q̄ mihi h̄ oīa oñdebat. Quo iste oꝛdo q̄ paru⁹ ē: maioꝛē gloriā hz q̄ alij oꝛdines: Et rñdēs dixit in Quia q̄ hospitalitatē sectanť: ꝑm ꝓpriā volūtatez idipm faciūt. silr q̄ in hēmo se religāt: arbitriose de seculo recesserūt. Hic aūt oꝛdo q̄ se ad obediendū dedit: oēs voluntates suas abꝫciēs pendet ad deū z ad inssiōz spūalis patris. ꝓpterea z maioꝛē gloriā hz. Quapꝛopť o filꝫ bona ē obediētia q̄ ꝓpter deū fit. Intēdite g̃ filij ꝓtutis h⁹ aliq̄t expte vestigiuz. Obediētia salus ē oīm. obediētia genitrix ē oīm virtutū. obediētia regni celoꝝ inuētrix ē. obedientia celos aperit z hoiez de terra eleuat. obediētia cohabitatrix ē āgeloꝝ. obediētia sanctoꝝ oīm ciu ē. Ex hac enī ablactati sunt: z p hāc ad pfectōz puenerūt.

Quidaz senex .§.cxxxii.

dixit. Quia si q̄s fratri suo iniūxerit cām cū timoꝛe dei z cū hūlitate. sermo ille qui ꝓpter deū fit: cōpellat fratrē suū obedire z facere qđ iniunctū est ei. Si aūt obedire q̄s cupiēs nō ꝑm timoꝛē dei: ꝫ ex auctoritate z ꝓpria voluntate fratri voluerit impare: videt deus abscōsa coꝛdis. z nō illū pmittit vt obediat impanti: ne faciat qđ illi p̄ceptū est. quia manifestuz ē opus dei qđ fit ꝓpter deū. z manifesta ē oīs auctoritas q̄ p iactantiā oꝛdinať. Quecūq; enim ex deo sunt: a pricipio humilitatē hñt. q̄ aūt ex auctoꝛ

ritate ⁊ iracundia aut scurrilitate vel conturbatiõe: ex dyabolo sunt.

¶ Abbas silua ¶.§.cxxxiii.

nus habebat discipulum noĩe marcum. cuius obedientia erat magna: ⁊ ꝓpterea senior diligebat eum. Habebat aũt ⁊ alios vndecim discipulos: qui contristabant eo ꝙ illũ plus diligeret. Qd postq̃ alij senes audierunt: mesti venerũt ad eum vt ei renũciarent: quia fratres illi qui cum eo erant contristabãtur. Sed anteq̃ illi aliquid faterẽt: ipse cum illis ad singulos cellas ꝓfectus est. Et vnũquẽq̃ nomĩe ꝓprio vocauit: dicens. Egredere foras frater: qꝛ op⁹ te habeo. Et nullus ex illis voluit egredi. Venerũt aũt post oẽs ad cellã marci. ⁊ cũ pulsasset ostium vocauit nomen eius. Ille aũt mox vt audiuit vocẽ senis: foris egressus ẽ. Et ingressus abba in cellã marci: qm̃ scriptor erat: reppit quaternionẽ quem scribebat. ⁊ inuenit ꝙ in qua hora vocatus est: lr̃am quã faciebat mediam dereliqt. tm̃modo vt obedientiam adimpleret. Noluit aũt post auditã vocẽ senis lr̃am o. quã cepat: pcõplere. Unde illi alij senes dixerũt ei. In veritate quẽ tu diligis: ⁊ nos iam diligim⁹. qꝛ ⁊ deus eum ꝓpter suã obedientiã diligit.

¶ Benex qui ¶.§.cxxxiiii.

dam solitarius habuit quendã ministrũ manentem in possessione. Contigit aũt semel: vt tardante ministro deficerent necessaria seni. Et cum temp⁹ intercessisset ⁊ non veniret minister ille: defecerũt que necessaria habebat senex ad victum: ⁊ qd̃ operaret manibus suis. Qui cum affligeretur: non habendo qd̃ laboraret neq̃ vnde viueret: dicit discipulo suo. Vis vt vadas ad possessionẽ illã ⁊ voces nobis ministrum q̃ solet nobis afferre que opus sunt nobis: Ille rñdit. Quod iubes: facio. Differebat autẽ senex nõ presumens mittere fratrem. Et cum sustinerent ⁊ tribularent non veniente mĩstro illo: dixit iterum senex ad discipulum suum. Vis ire ad possessionem ⁊ adducere eum: Et ille rñdit. Quod vis: facio. Timebat aũt ⁊ discipulus eius descendere ad possessionem ne forte scandalizaret aliunde. ℔ ne inobediens esset patri suo: acquieuit abire. Dicit aũt ei senex. Vade. ⁊ credo in deũ patrũ meum: quia ꝓtegetet te ab omni temptatione. Et facta oratiõe direxit eum. Veniẽs autẽ frater in possessiõm: requisiuit vbi maneret minister ille. ⁊ inuenit hospitiũ ei⁹. Contigerat aũt eum cum suis omĩbus ad memoriã parentũ suorum extra possessionẽ inueniri. ⁊ non inuenit ibi quenq̃ excepta vna filia eius. que vt pulsantem fratrẽ audiuit: venit ad ostiũ ⁊ aperuit ei. Et cũ interrogaret eam de patre suo: illa hortata est eum vt intraret hospitiũ. simul etiã ⁊ trahebat eum. Ille ꝙ non acquiescebat intrare. Sed cum diu cogẽt: ꝓualuit eum introducere ad se. ⁊ complexa est eũ: ⁊ cepit illicitare eum ad cõmixtõm corꝓis eius. Ille aũt videns se trahi ad luxuriã ⁊ cogitatõibꝫ cõfundi: ingemiscens clamabat ad dñm: dicens. Dñe ꝓpter oꝛones pr̃is mei libera me in ista hora. Et dũ dixisset: subito inuẽtus ẽ ad flumẽ pgẽs ad monasteriũ ⁊ restitutus ẽ illesus ad abbatẽ suum.

¶ Duo fra/ ¶.§.cxxxv.

tres carnales venerũt habitare in quodã monasterio. ex quib⁹ vnus erat preclare ꝓtinentie: alt̃ obedientie magne. Cui dicebat pat̃. Fac hoc: ⁊ faciebat. ⁊ fac illud: ⁊ faciebat. mãduca mane: ⁊ mãducabat. De qua re magnã in monasterio opinionẽ hẽbat: qꝛ ita obediens existebat. Victus ẽ frater ille cõtinẽs aduersus eũ inuidia. Et dixit in semetipo Ego ꝓbo istũ si hꝫ obedientiã. ⁊ accedẽs ad patrẽ monasterij dicit ei. Mitte mecum fratrẽ meũ vt eam⁹ alicubi. Et dimisit eos abire. Et assumens eum frater ille abstinẽs: voluit eum temptare. Et cum veniret ad flumen vbi erat multitudo cocodrillorũ. dic̃ ei. Descende in flumen ⁊ transi. Et mox ille descendit. Venerũt cocodrilli ⁊ lingebant corꝓus eius: in nullo ledentes eum. Qd̃ cum vidisset frater ei⁹: dicit ei. Ascende de flumine. Et cũ iter ageret: inuenerũt corꝓus hũanum iacens in via. Et dixit ille abstinẽs ad fratrẽ suũ. Si habuissemus aliqd̃ vetustum iactaremus sup corꝓus illud. Et rñdens ille obediens fratri dixit. Magis oremus: forsitan surget. Et stantibꝫ illis ad oꝛones atq̃ oratibꝫ intẽte: surrexit mortuus ille. Quo facto gloriatus ẽ abstinẽs frat̃: ⁊ dixit. Pro ꝓtinẽtia mea suscitatus ẽ mortuus ℔. Dia aũt ℔ reuelauit deus abbati monasterij eoꝛ. ⁊ qualit̃ temptauerit fratrẽ suũ de cocodrillis. ⁊ quo suscitatus fuerit mortu⁹. Et cũ venissent ad monasterũ: dicit abstinẽti illi abbas. Quare ita fecisti fratri tuo: Ecce tm̃ ꝓ obedientia eius surrexit mortuus ille.

¶ Quidam ex ¶.§.cxxxvi.

senib⁹ de scithi discipulũ suũ transmisit in egyptum vt ei camelũ deferret: q̃ sportellas quas fecerat, portaret in egyptum. Cum aũt deduceret camelũ: alter senex obuius ei dicit ei. Si scissem frater qm̃ ibas in egyptũ: dixissem tibi vt ⁊ mihi alterꝫ camelũ deduceres. Qd̃ cum ille frater ꝓprio abbati dixisset: pre multa caritate dicit ei. Vade fili ⁊ duc cameluꝫ ad illũ dicens ei. qꝛ necdũ parati sumus: comple necessitatẽ tuã ⁊ vade tu cũ ipso camelo vsq̃ in egyptum ⁊ iterꝫ reduc nobis camelũ: ⁊ nr̃a vasa portem⁹. Cũ ꝙ fecisset frat̃ sic: ⁊ uisset ad illũ senẽ dicẽs. Abbas pambo dixit. qꝛ nos necdũ parati sumus: tolle ⁊ cõple necessitatẽ tuã. Carricauit aũt senex camelum ⁊ iuit in egyptũ. Cũ aũt discarricasset: iterũ ille frater reducebat camelũ ⁊ dixit. Ora ꝓ me pr̃. Cumq̃ senex requisisset quo ꝓgeret: rñdit. In scithim vado vt etiã nr̃as sportellas huc afferã. Qd̃ cũ audisset senex: ꝓpunctus cepit penitẽ dicẽs lacrimãdo. Indulgete mihi dulcissimi: qꝛ caritas vr̃a fructũ meum abstulit.

¶ Alter senex ¶.§.cxxxvii.

cũ pfecisset sportellas suas: ⁊ iam retinacula misisset eaꝫ: audiuit vicinũ suũ dicẽtẽ. Quid faciã qm̃ nundine ꝓpe sunt: ⁊ nõ habeo vñ mittã retinacla i sportellas meas: Et mox ingressus dissipauit ꝓpria retinacula: ⁊ attulit ad fratrẽ dicens. Ecce ista sup flua habeo: tolle ⁊ mitte in sportellas tuas. Et ita p̃ ni-

mia caritate fecit vt fratris opa ꝓplerent: sua autez imꝑfecta reliquit.

Abbas iohã. §.cxxxviii.

nes gr̃a caritatis oẽm maliciã ẽ oblitus. Hic cum a quodã fratre mutuassẽt solidũ vnũ 7 ꝓpassẽt linuz vñ oparet: venit vn⁹ frat petẽs eũ parũ lini vt faceret sibi saccũ. At ille tedit ei cũ gaudio. Itẽ alt venit petẽs eũ linũ: 7 tedit ei. Necnõ 7 alijs plurimis venientib 7 petentib tedit oĩb cuz gaudio. Post h̃ ille q̃ mutuauerat solidũ venit repetẽs eũ. At ille dixit. Ego vado 7 afferã tibi. Et nõ hñs vñ redderet surrexit 7 ꝓfect⁹ ẽ ad abbatẽ iacobũ: vt peteret euz quaten⁹ redderet illi a quo mutuauerat. Et dũ iret ꝑ viam inuenit solidũ iacentẽ. 7 nõ eũ tetigit: sed facta oz̃one reuersus est in cellulã. Et cũ itez frater ille repeteret ratõz suã: dicit ei. Undecũq3 modo tefero illũ. Et itez ꝓfectus inuenit solidũ vbi añ positus erat. 7 facta oz̃one reuersus ẽ. Et ecce itez venit frater ille molestans eũ ꝑ solido. Tunc senex dixit. Modis oĩb modo vado 7 affero illũ. Et dũ ꝓficisceret inuẽnit eodẽ loco solidũ iacentẽ. 7 facta oz̃atione tulit eũ: 7 venit ad abbatẽ iacobũ 7 dic̃ ei. Abba veniẽs ad te inueni hunc solidũ in via. Fac g̃ caritatẽ 7 predica hic in ciuitate: ne forte aliq̃s pdiderit illũ. 7 si inuẽtus fuerit dñs ei⁹: redde illũ. Profectus est g̃ senex 7 ꝑ tres dies pdicauit. 7 nemo inuẽtus est q̃ pdidisset solidũ illũ. Tunc g̃ iobes dic̃ ad abbatẽ iacobũ. Si nemo illũ pdidit: reddo illũ fratri illi. qm̃ debeo illi. 7 veniẽs ad te mutuare: aut certe tollere in caritate reddere illi debitũ meuz: inueni illũ. Et miratus est senex quẽadmodũ debẽs 7 inueniens nõ statim tulit eũ 7 reddiderit: nisi bis 7 tercõ reuersus eẽt 7 pdicasset. Hoc añt erat eius mirabile. q3 si q̃s volebat ab illo aliq̃d mutuari. nõ dabat ꝑ manus suas: sed dicebat fratri. Uade 7 tolle tibi q3 opus habes. 7 cum reportaret itez: dicebat. vade 7 reporta in loco vñ tuleras. Si añt nihil detulisset: nihil ille penitus dicebat.

Abbas poe/ men. §.cxxxix.

men dicebat. Uoluntatẽ tuã nũq3 adimpleas: sed magis humilia teipsum vt facias voluntatem ꝓximi tui. Item abbas poemen qñ vocabat vt ex voluntatẽ suam comederet. ibat plorans: ne inobediens fratri suo contristaret eum. Idem mactans ꝓpriam voluntatẽ: humiliatus voluntatez sequebatur alterius.

Quidam ana/ choreta. §.cxl.

choreta sedebat in speleo iuxta cenobiũ: multas ꝟtutes faciẽs. 7 cũ aliq̃ monachi venissent de cenobio ꝓpulerũt eũ hora nõ cõsueta comedere. Et post h̃ dicũt ei fratres. Cõtristatus es abba: q3 hodie ext̃ ꝓsuetudinẽ fecisti: Quib ille rñdit. Tũc mihi est tribulatio qñ ꝓpriam fecero voluntatẽ.

Abbas paphn. §.cxli.

cius nõ gustabat vinũ aliq̃n. Semel añt ambulans deuenit sup latrones. Et cũ in via eos inuenisset bibentes: cognitus ẽ a ꝓncipe latronũ qui sciebat euz q̃ vinũ nõ biberet. sed vidẽs q3 eẽt ex laboris itinẽ fatigatus: impleuit calicẽ grandez vino: 7 gladium tenens in manu sua dixit leni. Nisi biberis hũc calicem: occidã te. Et cognoscẽs senex: q3 ex mandato dei vult facere. volens eũ lucrari: tulit 7 bibit. Princeps añt latronũ cepit ei dicere. Indulge mihi abba: qm̃ ꝓtribulaui te. Cui senex ait. Confido in deũ meũ: q3 ꝓpter calicẽ vini faciat tecũ misericordiaz 7 in p̃senti seculo 7 in futuro. Dicit ei ꝓnceps latronuz. Et ego ꝓfido in deo: q3 ab hodie nemini malefacio Et sic lucratus est senex oĩe collegiũ latronũ.

Erant duo frẽ. §.cxlii.

tres. vnus ex ipsis senex erat: qui rogabat iuniorez dicens. Rogo vt parit habitem⁹ frat. Ille añt respondit. Ego peccator sum: 7 nõ potes mecũ habitare. Ille ꝟo rogabat eũ dicẽs. Possum⁹. Erat añt ille senior mũdus: 7 nolebat audire. q3 monach⁹ habebat aliqñ cogitatõz prauã. Et dicit ei ille iunior. Permitte quiescere hac vna septimana: 7 itez loq̃mur. Cum g̃ post septimanã senex venisset ad euz: ille volens expiri cum dicit ei. In grandez temptationẽ incidi in septimana hac abba. Profectus enĩ in vicum ꝓpter necessitatẽ peccaui. Et dic̃ ei senex. Et vis penitere: Cum añt ille ꝓmisisset: ait senex. Ego tecum porto mediũ peccati illius. Tũc ille frater dixit. Modo possumus ambo pariter manere. Et manserũt parit vsq3 ad temp⁹ transitõnis sue.

Quidaz senuz. §.cxliii.

dicebat. Quicq̃d horret homo mali: oĩno ne faciat alteri. Horres. n. si q̃s detrahit tibi: tu ne detrahas alteri. Horres si quis tibi calumniã fecerit: vel si q̃s tibi aliq̃d abstulerit. 7 tu siue hec siue alia his similia ne facias alicui. Qui. n. hoc verbum seruauerit: põt illi sufficẽ ad salutẽ.

Abbas poe/ men 7 abbas nub: .§.cxliiii.

post q3 in desertũ venerũt. deside rabat mater eoz videre eos. 7 sepe veniebat ad eorum cellã: nec tñ potuit illic ꝓtemplari eos. Lapto itaq3 tempore: occurrit eis cũ ad eccl̃iam festinarent. Qua visa: reuersi velocit ostium celle clausez̃t Illa añt stans foris cũ lacrimis q̃rebat eos. Tũc abba nub egressus ad beatũ poemen: ait. Quid faciemus de hac matre nostra: q̃ plangit ad ostiuz. Tũc exurgens abba poemen ad ostium. Quo nõ apto: audiens eam iugiter lamẽtari dicit ei. Cur tãtos clamores cũ iã etate defessa sis 7 planct⁹ effundis: Illa añt voce filij cognita: ampli⁹ exclamauit dicens. Qm̃ vos videre desidero filij. Quid est. n. si vos videro: Nõne sum vẽa genitrix: Nõne vos bis meis lactaui vberib: Jã omi morar cõtractõne repleta sum. 7 audita voce tua: oĩa viscera mea ꝑ desiderio cõturbata sunt. Cui poemen ait. Hic nos magl an in futuro seculo videre desideras: At illa dixit. q̃o g̃ si vos h̃ nõ videro: q̃i illic ꝓcerto visura sim: Dene añt rñdente. q̃ si te h̃ cohibẽ potueris ne nos videas: illic ꝓculdubio nos videbis. Tũc illa discessit cũ gaudio dicẽs. Si ꝓcerto illic vos visura sum: hic vos videre iam nolo.

Johannes mi. §. cxlv.

nor thebeus: discipulus abbatis ammonis. p duodecim annos cuidã seni infirmanti fecit obsequiuz. Senex tñ cum vidisset eũ laborantẽ: nunqz illi sermonẽ blandũ aut placituz locutus ẽ. Cũ aũt transiret sedẽtib9 alijs senib9: tenuit manũ ei9 z dic ei tercio. Salueris. salueris. salueris. Et tradidit illũ senibus dicẽs. Iste nõ hõ ꝑ angelus ẽ: q̃ tot ãnis mihi infirmãti: nec tñ bonũ ꝓmõz audiẽs: fecit obsequiũ cũ magna patientia.

Abbas agathon §. cxlvi.

thon veniẽs in ciuitatẽ vt opa sua venderet. inueĩt quendã pegrinũ iacentẽ in angiporta infirmũ: nullũ hñtez q̃ ei curã adhiberet. Et pmãsit ibi senex: z conduxit sibi cellã. z ex ope manuũ suaz p̃stabat infirmo illi obsequiũ. Permansit aũt ibi mẽsib9 q̃tuor donec sanaret infirmũ. Et sic ad cellã suaz regressus est.

Quidam ma. §. cxlvii.

gnus senex infirmãti discipulo suo dixit. Ne cõtristeris fili ex infirmitate vel plaga corpis tui. Sũma enĩ religio ẽ: vt in infirmitate q̃s agat deo gr̃as. Si ferrũ es: p ignẽ eruginẽ amittis. Si ẋo aurum es: p ignẽ ꝓbatus a magnis ad maiora venies. Ne anxieris ġ frat. Si. n. de9 te vult in corpe tor q̃ri. tu quis es vt ei9 potestati resistas: aut moleste feras. Sustine ġ z roga deũ. vt q̃ ipse vult: illa ꝓcedat.

Senex quidã. §. cxlviii.

cũ frequẽter infirmaret corpe z langueret. ptigit vt vno anno nlla eũ egritudo ptingeret. Et ꝓ ea flebat z grauit ferebat dicẽs. Reliq̃sti me dne: z noluisti me pñti hb anno visitare.

Dicebant de §. cxlix.

quodã sene. q̃ cũ mozeret in scitbi: circũsteterũt fratres lectũ eius. z vestierũt eũ z ceperũt flere. Ille aũt ẽ aperuit oculos suos z risit: z adiecit iterũ ridẽ. hb aũt factũ ẽ tercio. Qd cũ vidissent fratres: rogauerũt eũ dicẽtes. Dic nobis abba: q̃re nobis flẽtibus tu ridebas: Et dicit eis. Primo risi q̃ vos timetis mortẽ. Scdo risi: q̃ nõ estis pati. Tercio risi: qa a labore ad requiẽ vado. Hec cũ dixisset: statim clausit oculos in mortez.

Abbas pammon §. cl.

in ipsa hora qñ transiebat iã de corpe: dixit alijs viris sanctis astantib9 sibi. Quia exeo quo veni in hũc locũ solitudinis. z fabricaui mihi cellulã z habitaui in ea. extra manuũ meaz laborẽ nõ recolo me ꝓmedisse panẽ. neqz me locutũ fuisse sermonẽ quem me ꝓtulisse peniteret vsqz in hanc horã. z sic vado ad dñm. quomodo q̃ nec initium seruiendi deo adhuc fecerim.

Abbas agathon §. cli.

dum mozeret: p tres dies oculos aptos tenuit: nõ eos mouens. fratres aũt tangẽtes eũ dixerũt. Ubi nũc es abba: At ille dixit. In conspectu iudicij dei sto. Et dicunt ei fratres. Nunq̃d z tu times: Quibus ille rñdit. Interea q̃tum fuit ad virtutẽ meaz semp consideraui vt mandata dei mei facerẽ. Sed homo sum: z vnde scio si opa mea deo placẽt: Cui fratres dixerũt. Nõ confidis in opa tua: q̃ hm deũ sunt: At ille rñdit. Nõ cõfido in ꝓspectu dei. quia aliud ẽ iudiciũ dei z aliud hoim.

Abbati ysaac §. cli.

cum tempus mozmitõis eius aduenisset: z multi alij senes cõuenissent. viderũt faciẽ eius fulgore quodã radiantẽ. Et dicit eis ipse. Ecce abbas antoni9 venit ad nos. Et post parũ ait. Ecce z chorus ꝓphetarũ. Et iterꝝ facies ei9 clarior luce aspsa est. Et dixit eis. Beati q̃z apli assunt. Ui sus q̃z ẽ cũ q̃bus dã loqui. Cuz ġ postularent ab eo patres. vt cũ q̃bus loqueret ediceret. ait ille. Angelu inquit venerũt auferre aiam meã. z supplico illis: vt paululũ me ꝓpenitentia agẽda sustineãt. Dicũt aũt ei patres. Tu iam nõ indiges penitentiaz agere abba. At ille rñdit. In veritate dico vobis: quia nec initiũ penitentie me reminiscor arripuisse. Ex quo dicto senserũt q̃ in timore dñi eẽt ꝓfectus. Tũc in splẽdore solis effigie relucẽte eius: dicit ad eos ipse. Uidete videte: q̃ dñs venit. In hb sermõe reddito spiritu omis locus ille grato odore repletus est.

Beatus arseni9 §. cliii.

duz temp9 eius vt migraret de hb seculo approximaret: dicebat ad discipulos suos. Nemo sup me faciat caritatẽ: nisi in sola oblatõne. Ego si feci caritatẽ inuenio illã. Turbatis aũt discipulis ei9: q̃i iaz tẽpore ꝓpinquãte dicit eis. Necdũ hora mea venit: cum aut venerit nõ tacebo. Sz tñ stabitis mecũ añ diuinũ iudiciũ: si alicui de meo corpusculo aliq̃d vlut reliq̃as dederitis. Illis aũt rñdentib9. Et q̃d faciemus pater: q̃ nescimus hoiez sepelire: Rñdit ille. Nũquid nescitis funez in pedib9 meis mittere: z ita me ad montẽ trahere. Pili aũt oculoz ei9 ex iugi fletu ceciderant. Nam p omne temp9 vite sue sedens z opans: pannũ in sinu suo hẽbat ꝓpter lacrimas defluẽtes ex oculis eius. Dũ ġ mozeret cepit flere. Et cũ fratres illius requirerẽt: dicẽtes. Quid fles pat: Nũquid z tu times: Ille rñdit. In veritate timeo. Et iste timor q̃ nũc mecũ est: sp in me fuit. ex quo factus suz monachus. Cũ aũt vidisset abba poemen q̃ transiit: dixit. Beat9 es abba arseni: q̃ te tãtũ i hb seculo plãxisti. Qui. n. hb se nõ planxerit: illic se lugebit. Aut ġ b ex volũtate: aut illic pro tormẽtis impossibile ẽ hoiez nõ plangẽ. Abbas daniel narrauit de eodẽ bto arsenio. q̃ nunqz voluẽrit loq̃ de q̃stionib9 scripturaz: cũ magnifice posset si voluisset. hb neqz epl̃az cito scripsit ad aliquez. Qñ aũt ad ꝓuentũ veniebat: post colũnã sedebat ne q̃s videret faciẽ ei9. z ne ipse aliquẽ videret aliũ. Erat aũt visio eius angelica: sicut iacob. capillis canus z ornatus. elegãs corpe: siccus tñ. Hẽbat aũt barbã plixã: oĩno attingentẽ vsqz ad ventrẽ eius. Lõgus aũt erat: hb senio longinquo curuat9. Mozit ãnozũ nonagitaq̃nqz. Hic fecit in palacio (diue mẽorie)

theodosij maioris: q̄ fuit pr̄ archadij 7 honorij: annos q̄draginta. Et decē annos in loco q̄ dr̄ trooin sup̄ babiloniā: ꝫ ciuitatē q̄ dr̄ mēphis. Et tres annos in canapo alexādrie. Alios duos annos reuersus itez in trooin. 7 ita dormiuit in pace: ꝓ summās cursum suū vir bonus 7 spūsancto plenus 7 fide.

Beatus atha ¶ .§. cluii.

nasius episcopus rogauit aliqñ abbatez pammon: vt iret in alexandriā. Qui descendēs cuz fratribus: cum vidisset quosdā seculares dicit eis. Surgite 7 salutate monachos: vt benedicamī ab eis. Freq̄nt̄ enī isti loquūt̄ cū deo: 7 os eoz sanctū est. Et cū vidisset ibi mulierez theatricā: lacrimatus est. Et req̄ sierūt astantes cur plangeret. At senex rñdēs dixit Due me res ad has lacrumas ꝓpulerūt. Una q̄dē ꝑditio illius mulieris. Scōa ꝙo: q̄ ego tantā curā nō habeo placēdi deo: quātaz hz hec mulier vt hominiby turpiby placeat.

De quodaz sene ¶ .§. clv.

dicebat̄. q̄ quotiēs illi sua cogitatō dicebat: dimitte hodie 7 cras penitebis. ipse iterū rñdebat. Non ita. ß hodie debemus penitere: 7 cras volūtas dei fiat in nobis.

Quidā ex patri ¶ .§. clvi.

bus de aliquo referebat episcopo: eo q̄ audisset duos de plebe sua viros nimie impuritatis adulteros Rogauit ꝫ deū: vt si ita esset sibi oñderet. Cum ergo post oblatōz consecratā vnusquisq̄ ad cōmunionē accederet: singloz facies intelligebat 7 aīos. Peccatoz. n. facies nigras inspiciebat vt carbonē 7 oculos eoz sanguine repletos. Alios ꝙo vidit clara facie 7 vestibus albis indutos. Cum aūt corpus dñi suscepissent: in quorundā vultiby lumē: in quorūdā flama videbat̄. Ut aūt agnosceret de illis q̄rū crimina audiebant̄: cōmunionē illis porrexit. et vidit vnū ex eis clara facie 7 honorabili: albisq̄ vestibus circūdatū. altez ꝙo nigrū 7 horribili vultu. Et postq̄ diuini grām mysteriū ꝓceperūt. illuz vis quedā illustrabat: istū ꝙo aliū q̄ flama succēdebat Orauit aūt epūs de singulis que ei oñsa fuerant: se doceri. Astitit aūt angelus dñi: dicēs ei. Omīa que de ipsis audisti vera sunt. ß ille vnus in sordiby suis pmanet 7 in volūtate peccandi. ideo illū nigra facie 7 flama succendi vidisti. Ille ꝙo alter similis ei⁹: q̄dā erat sicut audieras. ß ideo illū clara facie illustrari vidisti: q̄ recordatus de his que primū fecit: abrenuncias illis malis opiby cum lacrimis 7 gemitiby dei miscdiaz postulabat. pmittes q̄ si ꝑterita ei fuissent remissa peccata: vlterius ad eadē nō rediret. 7 ideo priorib⁹ deletis crimiby: ad hanc grām quam vidisti puenit. Cum aūt epūs grām dei miraretur: eo q̄ non solum de tormentis tam turpis vite hominē eruerit: ß etiaz tanto honore decorauerit. Respondens angelus dixit. Bñ miraris: hō enim es. Nam dñs noster ac vester naturalit̄ bonus 7 bñignus est cessantiby a peccatis. penitentiby. n. se ꝓ confessionem non solum peccata dimittit: sed etiaz honore efficit dignos. Sic. n. dilexit deus hominē: vt vnigenitum suū filium ꝓ peccatoribⁿ destinaret. et ꝓ ipsis daret ad mortez. Qui ꝫ dum inimici eius essent: mori ꝓ ipsis elegit. quantomagis qñ illi ꝓpri fiant: Hoc ergo scias. q̄ nullum peccatū hūanum bonitatez dei vincit: si tm̄modo ꝑ penitentiaz vnusquisq̄ ea que prius fecerat aboleuerit mala. Misericors enim deus: 7 infirmitatē generis vestri scit. 7 passionū fortitudinē. 7 dyaboli virtutem vel maliciam. 7 cadentiby quidez hominibus in peccatū: tanq̄ filijs indulgens expectat emendatōz. penitētiby ꝙo tanq̄ languidis compatit̄. 7 mox soluens peccata eoz: iustoz illis etiam premia tribuit. Audiens ꝙo hec episcopus: miratus est nimis. 7 glorificabat deum.

Abbas paulus ¶ .§. clvii.

simpler habebat hanc grām. vt ingredientes in ecclesiaz aspiceret: 7 ex ipsa facie eoz vniuscuiusq̄ cogitationes seu male essent seu bone: sentiret. Cuz ꝫ venissent ad ecclesiam 7 ingrederentur. senex vidit eos clara facie 7 leto animo ingredi: 7 angelos eoz pariter cū gaudio cum ipsis. Unū autez nigruz vidit 7 nebulosum habentē corpus: 7 demones hinc atq̄ inde trahentes eum ad se misso freno in naribus. 7 angelum sanctum eius alonge sequentez tristem. Beatus ergo paulus cepit flere 7 pectus suum tundere: sedens ante ecclesiam ꝓpter eū quē talem viderat. Omēs autez alij senes videntes eū sic flentem: ceperūt rogare vt si quid in ipsis vidisset: manifestaret. aut cum eis ingrederet̄ in congregatōz Ille aūt nolebat ingredi: sed semp flebat ꝓpter euz quem sic viderat. Post paululū autē cum absoluta congregatione discederent. iterū omnū vultus circumspiciebat: si tales egrederent̄ quales ingressi sunt. Et vidit illum quez ante vidit nigrum 7 nebulosum: egressum de ecclesia clara facie 7 cādido corpore. 7 demones alonge sequentes eum. sanctū autem angelum eius ꝓpe eum hilarem 7 gaudentē super eum nimis. Tunc paulus exurgens cuz gaudio vociferabat̄ benedicens deum: ac dicens. Quanta miscdia 7 benignitas dei est: quanta miseratō eius est: Et ascendens in altioreZ locuz: magna voce dicebat. Uenite 7 videte opa dei: venite 7 videte quē admodum vult omnes homines saluos fieri: 7 ad agnitionez veritatis venire. Uenite adoremus euz dicentes. quia tu solus potes peccata tollere. Cum autem omnes cōuenissent: exposuit eis paulus qd̄ vidisset anteq̄ ingrederent̄ in ecclesiam 7 q̄ postea 7 petebat illum fratrem quem sic viderat: vt ei manifestaret cogitatōnes suas 7 actus: vel quēadmodū tantam cōmutatōz illi deus donasset. Ille autē añ oēs cepit referre: dicēs. Ego sū hō pctor: 7 in mltis temporibus sum deditus. Ingressus aūt nūc in ecclesiam dei: audiui verba Isaie ꝓphete. magt aūt dei ꝑ ipsum loquentē. Lauamini. mūdi estote. 7 tollite malicias de animabus vestris ante conspectum meū. Discite bñ facere: q̄rite iudiciuz. Et si fuerint pcta vra tanq̄ coccinū: velut nix dealbabūt̄. 7 si volueritis 7 audieritis me: bona terre ꝙmedetis. Ego aūt miser 7 fornicator ꝓpūctus in ß sermone ꝓphete 7 ingressus intra pectus meū: dixi ad deuz. Domie

tu es q̄ xp̄i saluare pc̄tores. Hec ḡ q̄ nūc p̄ apbe tā p̄musit: ope cōple ī me indigno pc̄tore. Ecce ei āmodo p̄fiteor tibi: 7 ex toto corde p̄fiteor. q̄ hoc vlterius nō faciā malū ꝑ renūcio oi iustitie. 7 âmo do seruio tibi in p̄scia mūda. Ab hodie ḡ dñe et ab hac hora suscipe me penitentē 7 adorantē te: 7 re nunciantē omib⁹ peccat⁊. Iurauī 7 statui apud me seruare oēs tuas iustificatiōes. Sub hac ḡ ip̄sīōe egressus sum de eccīa: statues apud me, nihil de p̄i oribus peccatis vlterius facē. Tūc omēs senes excla mauerūt: dicētes ad dñm voce magna. Q̄magnifi cata sunt opa tua dñe: oīa in sapīa fecisti.

Abbas iose .§.clxiii.

phel dū cū alijs senib⁹ ad abbatē poemenē venissꝫ: quidā ex parentib⁹ p̄dicti senis attulit infantē: cui⁹ facies p corruptōꝫ fuerat deprauata. 7 sedēs p̄ ei⁹ cū eo foris monasteriū plorabat. Cū aūt vnus senex ad vocē flentis egressus eēt: 7 interrogaret euꝫ cur plorar et. ille rn̄dit. Parens sum istius abbatis poe menis. 7 ob ꝫ veni vt hūc infantē quē temptatō cō terit: vidisset. 7 timuimus illū huc afferre. Et nūc si cognouerit q̄ hic sum: adhuc expellit me hīc. Ego aūt vidēs vos p̄res q̄ ad eū venistis: p̄sumpsi venire huc. Q̄ō vis ḡ abba miserere mei. 7 tolle infantez hūc 7 defer intus tecū vt oret p eo. Quē cuꝫ senex attulisset in cellam: sapienti vsus p̄silio. nō illū obtu lit p̄imo abbati poemeni: ꝫ a minoꝛib⁹ fratrib⁹ inci piens: dicebat. Signate hunc infantē fratres. faciē tes oꝛonez: rogans p singulos senes. Post oēs de tulit illū ad abbatē poemenē. At ille nolebat eū con tingere. Cū aūt rogarent eū vt sicut omēs: ita 7 ille oꝛaret. exurgēs senex ingemuit: 7 oꝛauit dicēs. De⁹ sana factura tua: ne dominet illi inimic⁹. Et signauit infantē. moxq̄ patri sanus ē redditus.

Requisitus qui .§.clxiv.

dā ex patrib⁹. si p̄fectū bonū eēt egestas. rn̄dit. Ma gna est penuria. Nā qui eā voluntarie sustinet: tri bulatōꝫ quidez carnis hꝫ. aīe ꝙo sue inueīt req̄em.

Quidam frater .§.clxv.

req̄sīuit senem dicēs. Si paucos nūmos mihi debꝫ frat: iubes vt repetā eos: Cui senex ait. Semel tm̄ modo dic illi cum humilitate. At ille dixit. Quid si semel dixero: 7 nihil mihi dederit. q̄d faciā: Tūc se nex ait. Alterius nihil ei dicas. At ille dixit. Et q̄d faciam q̄ nō possum vincere cogitatōꝫ meā: nisi fu ero illi importunus: Dicit ei senex. Dimitte cogita tionē tuā crepare tm̄modo ne p̄tristes fratrez tuuꝫ: q̄ monachus es.

Quidam fra .§.clxi.

ter requisiuit senem: dicens. Q̄nō p̄ōt aīa humili tatez adipisci: Ille rn̄dit. Si sua tm̄modo 7 nō al terius mala consideret. Dicebat aūt. q̄ p̄fectio ho minis hūilitas est. quantūcūq̄ꝫ. n. deposuerit se hō ī humilitate: tantū p̄ficit in altum. Sicut. n. superbia si ascēderit in celū: vsq̄ ad inferos deducīt. ita humi litas si descēderit vsq̄ ad infernum: tunc exaltatur vsq̄ celos.

Abbas macha .§.clxii.

rius dum ambularet in deserto: caput cuiusdaꝫ ho minis aridū inuenit in terra. Quod postq̄ baculo suo cōuertit: vocē visuꝫ est emittere. Cui senex q̄d nam esset interrogat. At ille rn̄dit. Ego quidē p̄n ceps eram sacerdotū ydoloꝝ: qui in hoc loco habi tabant. Tu aūt es abbas macharius spiritu diuīo repletus. Quacūq̄ꝫ. n. hora miserius eoꝝ fueris q̄ in pena sunt: 7 p eis oꝛaueris: consolationē aliquā sentiunt. Cui senex. Et que est consolatio vra vel pena respondet: At ille altius ingemiscens. Quan tum inquit celum distat a terra: tantum ignis est al tus in quo medio sumus: a pedib⁹ vsq̄ ad caput vn diq̄ p̄fusi. nec cuiq̄ licet faciez alterius intueri: sed facies nostro dorso cōiuncte sunt. Cuꝫ ergo oꝛas p nobis: ex pte videmus alterutrū. 7 hoc nobis p cō solatōne constat. His auditis lacrimas fudit dicēs Ue dici illi in quo homo mandata dei trāsgressus est. Et item ab eo si esset altera pena maioꝛ inquirit Cui ille rn̄dit. Sunt nobis alij m̄lto inferius. Cūq̄ qui essent illi interrogaret: dixit. Nos quidē q̄ deuꝫ non cognouimus: misericordiā quantācunq̄ pati mur. illi ꝙo qui cognitum negauerunt: grauioꝛib⁹ 7 ineffabilibus penis subtus nos cruciant. Quibus auditis beatus macharius capite altius terre defos so discessit.

Quidam fra .§.clxiii.

ter requisiuit a sene dicens. Abba. cur a demonib⁹ grauiter impugnamur: Rn̄dens senex dixit. Quia arma nostra p̄dicimus a nobis. i. patientiā. humili tatē. mansuetudinē atq̄ obedientiā.

Quidam fra .§.clxiiii.

ter req̄sīuit abbatez syrioium dicēs. Putas abba: si mō plequt̄ nos dyabol⁹ sic antiq̄s p̄des. rn̄dit. Ma gis mō hoīes plequt̄ nr̄e etat⁊. q̄ appropinquāt pe nar̄ genera. vbi ille cū legiōib⁹ suis āgustat: dū scit stagnū vbi cū igne 7 sulphure erit arriur⁹. Jō hoīb⁹ infestat̄. nec tm̄ infirmos q̄sq̄ appetē digt̄: q̄s vbi voluerit cito subuertit. ꝫ fortes magis 7 magnos sup plantare p diuersa p̄cipicia aggredit̄.

Quidā frēs re .§.clxv.

q̄siert abbatē siluanū. p quā viā adept⁹ eēt tantaꝫ p̄udētiā. Rn̄dit eis ille dicēs. Nūq̄ dimisi morari cogitatōes malas ī corde meo q̄ deū, puocarētad irā

Beat⁹ antoni⁹ .§.clxvi.

dicebat. Si possit fieri. quātos passus ambulet mo nach⁹ vel q̄t calices aq̄ bibit in cella sua: hꝫ declara re senioꝛib⁹ vt nō deuiet̄ ī ipis.

Abbas poe .§.clxvii.

men dixit. In nullo sic gaudz inimic⁹: quomodo in illo q̄ nō vult cogitatōes suas manifestare.

Quidam fra .§.clxviii.

ter dixit ad senez. Ecce abba frequenter interrogo seniores patres vt dicāt mihi cōmonitiōꝫ p salute anime mee. 7 quicquid dixerint mihi: nihil retineo.

Erāt aūt seni duo vasa vacua. ⁊ dicit ei senex. Ua de ⁊ affer vnū ex illis vasis ⁊ mitte aquā ⁊ lqua illō. ⁊ effunde ⁊ pone nitidū in locū suū. Fecit ḡ ita frat' semel ⁊ bis. Et dicit ei senex. Utraq; vasa simul affer. Et cū attulisset dic̄ ei. Quale ē ex vtrisq; mundi?: Rn̄dit frat'. Ubi aquaz misi ⁊ laui. Tūc senex dic̄ ei. Sic ē ⁊ aīa fili q̄ frequent' audit ꝟba dei. Q̄ nuis nihil retineat ex his q̄ interrogat: tn̄ plus mundat' q̄ illa q̄ nō req̄rit.

Quidaz senex .§.clxix.

dixit. Qn̄ opa bona exercet monachus: veniēs dy abolus locuz nō inuenit in eo ⁊ statim discedit. Si aūt malū opus exercet: veniēs frequent' spūs dei et vidēs malū opus. nō ad eū accedit: ꝫ recedit. Si aūt ex toto coꝛde itez req̄sit? fuerit: cito reuertet'.

Quidam senex .§.clxx.

dixit. Usq; tūc debet laboꝛare monach?: vsq; quo possideat xp̄m. Qui aūt semel illū adept? fuerit: iaz nō laboꝛat. Permittit tn̄ dn̄s laboꝛare electos suos: vt rememoꝛent' tribulationū laboꝛes. vñ semetipsos custodiāt: timētes ne tātos laboꝛes amittant Nā ⁊ filios isr̄l ideo de? p̄ desertū quadraginta annos circūduxit: vt rememoꝛatis tribulatōib; nō redirent retroꝛsum.

Quidā frater .§.clxxi.

interrogauit senē dicēs. Dic mihi p̄: quare nūc laboꝛātes monachi nō accipiūt gr̄am sic̄ antiq̄ p̄es: Cui senex dixit. Tūc tāta caritas erat: vt vnusq̄sq; p̄imū suū sursuz trahēt. nūc ꝟo post ꝫ caritas refrixit: totus mūdus in maligno positus ē. singli p̄imos suos ad inferioꝛa deducūt. ⁊ ideo sic gr̄az non soꝛtimur.

Quidam fra .§.clxxii.

ter requisiuit senē dicēs. Putas abba: cognoscunt scti viri qn̄ venit in eos gra: rn̄dit senex dicēs. Nō sp̄ ꝓgnoscūt. Nā cuius dā magni senis discipul? cū peccasset in aliq̄ re: iratus senex dixit ei cū clamoꝛe. Uade ⁊ moꝛere. Et statim ille cecidit ⁊ defunctus est. Cūq; senex vidisset cū moꝛtuū: timoꝛ ingēs irruit sup eū. ⁊ cū magna humilitate oꝛauit: rogās deuz ⁊ dicēs. Dn̄e ihu xp̄e resuscita illū: ⁊ iā vlter? sine ꝓsideratōe talē nō loquar sermonē. Et cū h̄ dixiss; statim surrexit discipulus eius.

Abbas poe .§.clxxiii.

men dixit. Nō q̄ alios docet ⁊ nō facit ipse q̄ docet silis ē fonti alto q̄ oīz res lauat ⁊ oēs saciat potu: se aūt ip̄m lauare nō pōt. ꝫ hz ⁊ immūdicias ⁊ sordes limoꝛ. Itē dixit. Doce alam tuam seruare: q̄ ligua tua alios docet.

Quidam ana .§.clxxiiii.

choꝛeta cū venisset ad abbatē poemenē: suscepit eū senex cū leticia. Et cū se alterutz amplexi fuisset: cepit anachoꝛeta de scripturis sanctis ⁊ de rebꝫ celestib; cōferre. Tūc senex vertit faciē suā ad aliū frēm ⁊ nō dedit anachoꝛete rn̄sum. Ille ꝟo vidēs q̄ non loq̄ret' cū eo: egressus ē tristis ⁊ dicit discipulo illi? Sine cā tanti itineris laboꝛez assumpsi: vt venirem ad eū q̄ mihi loq̄ dedignat'. Ingressus aūt discipulus ad abbatē poemenē dixit. Pꝛopt' te huc venit abba iste hō magnus: tantā gloꝛiā in locis suis habēs. ⁊ tu n̄ vis loq̄ cū ipso: Rn̄dēs senex dixit. Iste hō de supioꝛib; ē ⁊ celestia loquit': ego aūt de inferioꝛib; sum ⁊ terrena vix loq̄ possum. Si mihi locut? fuisset aliq̄d de passionib; monachi: forsitā ⁊ ego respōdissez illi. Si aūt de celestib; loq̄t': ego me nescire ꝓfiteoꝛ. Egressus ḡ discipul? dic̄ ad anachoꝛetā. Senex iste nr̄ nō vult de altioꝛib; questionib; loq̄: ꝫ siquis ei de passionib; locutus fuerit: rn̄ det illi. At ille ꝓuctus in hoc ꝟmone: ingressus ad senē dixit. Quid faciā abba: q̄ dn̄ant' mihi passiones coꝛdis mei: Tūc senex respexit eū gaudēs: ⁊ dixit ei. Modo bn̄ p̄ venisti. Aperio ḡ os meū ⁊ implebo illō bonis tuis. Et h̄ sermone adiutus ē anachoꝛeta: ⁊ dixit. In veritate bona ē h̄ via quaz tenes ⁊ vera. Et agens seni gr̄as: reuersus ē in ꝓp̄riā regionē.

Quidam se .§.clxxv.

nex dixit. Siq̄s aut de scripturis aut de q̄cūq; causa locut? fuerit: ne ꝓtēdas cū eo. ꝫ siq̄dē bn̄ dicit: cō senti ei. si ꝟo male: dic ei. Tu scias q̄uo loq̄ris. Ait apl's. Noli ꝓtendere verbis. Hoc obseruās. ⁊ humilitatē possidebis: ⁊ odiū euitabis. Nā si p̄sistas ꝓtēdens. ⁊ vis defendē sermonē tuū: nascet' scandaluz. Frequēt' ḡ dū laudas altez: fit etiā ex iustificatōne ꝓtentio. De quacūq; aūt re grauit' ꝓtēderis: nō p̄uam noxietatē senties. ⁊ nullo modo requiē possidebis. Magis aūt stude silentiū: ⁊ de nullo es sollicit? Attende meditationi tue tam mane q̄ vespe: ⁊ impetū inimicoꝛ nō timebis.

Quidā frater .§.clxxvi.

interrogauit senē: dicēs. Usq; quo est obseruandū silentium pater: Respondit senex. Usq; quo interrogaris. In omni.n. loco si taciturnus fueris: req̄z possidebis.

Abbas pam .§.clxxvii.

mon dicebat. Sicut apis quocunq; vadit mel operatur: ita ⁊ monachus quocunq; pergit. si ꝓpter opus dei ꝓrexerit: dulcedinez bonoꝛ actuū sp̄ potest p̄ficere.

Abbas mu .§.clxxviii.

tues venit aliquando de loco qui vocatur ragithā in ptib; gebolonis. Erat aūt cum eo etiā discipul? eius. Uidens aūt eū ep̄us loci illius: tenens eū inuitum p̄esbiterū fecit. Et dum pariter comederent: dicit ei episcop?. Indulge mihi abba. scio enī quia hūc honoꝛez nolebas: ꝫ ego a te bn̄dici desiderans h̄ p̄esumpsi facere. Cui senex ꝓ humilitate ait. Et mea cogitatio pax volebat. ꝫ i h̄ laboꝛo: q̄ dimidi habeo a fratre q̄ mecū ē: ⁊ sol? n̄ sufficio oꝛōes meas implē. Dic̄ ei ep̄s. Si scis eū ee dignum: oꝛdino ego ⁊ illuz: Rn̄dit abbas mutues. Siquidē dign? sit: nescio. vnum aute scio: q̄ melioꝛ me ē. Oꝛdinauit aūt ⁊ illum. Utriq; tn̄ ipsi ita ꝓmanserunt vsq; ad

finem suum. vt non ad altare q̄tum ad oblatōez sacrandam accederent. Unde dicebat senex. Confido in deum meū: quia nō habeo grande iudiciuz ꝓpter hanc ordinationez: quia oblatōz non mihi ꝓsumpsi offerre. Nam ordinatio hec illorum est qui sine culpa sūt: iusti 7 immaculati. Ego aūt bene me cognosco.

Quidā frater. §. clxxix.

beatum macharium postulabat: vt ei sermonez diceret p quem posset saluari. Cui senex ait. Optz fugē homies 7 sedere in cella 7 p peccatis iugiter lamētari. 7 qđ sup omēs virtutes est: tam linguam coercere q̄z ventrē.

Abbas arseni. §. clxxx.

dum adhuc secularis ī palacio morarē: orauit dominū dicens. Dñe ostende mihi viam p quaz possim saluari. Et audiuit vocem dicentē sibi. Arseni fuge homies 7 saluaberis. Cum ǧ recessisset in solitudinem 7 eundez sermonez oraret: rursus audiuit sibi vocez dicentez. Arseni fuge. tace. 7 q̄esce. Hec enim sunt principia salutis. Cum ad eundē arsenium theophilus archiepus venisset: aliquē ab eo audire sermonez edificatōis. Tunc sanct⁹ arsenius ait cunctis qui aderāt. Si dixero vobis aliq̄d custodiet̄: Quod cum illi gratant̄ promisissent: addidit ille. Quocūq; loco audieritis arsenium: illuc vlten⁹ ne accedatis. Item cum eum vellet archiepus videre: misit primo videre si aperiret ei. At ille remandauit ei dicens. Si solus veneris aperio tibi. si aūt cū pluribus: vltra hic nō sedebit arsenius. Quod cuz audisset episcopus. ceptum iter distulit: ne ꝓpter se de loco illo heremita discederet. Venit aliq̄n isdez abbas arsenius in quendā locum. 7 erat harundinetū 7 motū est vento. Et ait senex ad fratres. Quis ē h motus: Et dicunt ei. Harundines sunt. Dic̄ senex Vere si quis sedet cuz quiete: 7 audierit vocē auis nō habebit cor eius eandez quietem. quantomagis vos habentes sonum harundinū harum. Dicebāt autē de eo: quia erat cella eius longe milia triginta duo. 7 non exiebat cito: sed alij ei faciebant ministerium. Q̄n autez in solitudinez redactus est locus q̄ vocat̄ scithi: exiuit plorans 7 dicens. Perdidit mūdus romam: 7 monachi scithiam.

Quidam frēs. §. clxxxi.

dum linū ex thebaida ꝓgerent compare: dixerūt. p occasionez beatū videamus arseniū. Quod cū daniel discipulus eius nunciasset: p̄cepit. vt p qua cā illuc aduenissent de alexandria ab eis inquirēt. Cū ergo renunciasset q̄ ꝓpter linum ꝓgerent compandum. Rn̄dit arsenius. Ergo faciem meā nō videbunt. q̄z non ꝓpter me: sed ꝓpter opus suum aduenerunt. Vade itaq; 7 susceptis eis fac obsequium: 7 dimitte eos dicens. quia senex non pōt vobis occurrere. Cum quidaz ad eundez beatum arsenium ex fratribus aduenisset. volens videre eum pulsauit ostiuz. Abbas aūt arsenius sperans suū eē discipulum: aperuit ei. Sed postq̄ alterum esse conspexerat: mox se in terram ꝓiecit. Illo aūt surgere eū postulante: rn̄dit. Non hinc exurgam nisi discesseris. Per multas aūt horas rogatus a fratre: non acq̄euit donec discederet ille qui venerat. Astiterūt aliq̄n abbati arsenio dēmones in cella sedenti: 7 tribulabant eum. Supuenerūt aūt ei fratres qui ei ministrare solebant: stanteq; extra cellaz audiebāt euz clamantez ad dn̄m: 7 dicentē. Dñe non me derelinquas: q̄z nihil boni feci coram te. sed presta mihi ꝑm benignitatē tuaz. saltim modo assumere initia bene vivendi. Cū interrogaret aliq̄n abbas arsenius q̄ndam senem egyptium de cogitationibꝫ suis. Alius videns eum dixit ei. Abba arseni: quomodo tu qui tanta eruditione in latina 7 greca lingua edoct⁹ es: rusticum istuz de cogitationibus interrogas: Et ille rn̄dit dicens. Latinam quidez 7 grecam linguaz quantum ad seculum pertinet apprehendi: sed alphabetum rustici huius necduz discere potui. Senes dicebant. quia dederint aliquando quidā in scithi fratrib⁹ paucas caricas. 7 quia pauce erant: non transmiserunt ex eis abbati arsenio: ne velut iniuriam pateretur. Ille autez cum hoc audisset: non est egressus iuxta morem ad collectam cum fratribus: dicens. Excommunicastis me: vt non mihi daretis eologiam quam transmisit dominus fratribus. ex q̄ non fui dignus accipere. Quod cuz audissent: oēs edificati sunt in humilitate senis. Et vadens presbiter portauit de caricis illis. 7 adduxit eum in congregatione gaudentem. Dicebant autem de eo: q̄a nemo poterat comprehendere modum conuersationis eius. Sedente eodem abbate arsenio aliquā do in interioribus egypti. cum illic importunitatez pateretur: visum ei est derelinquere cellaz 7 nihil ex ea tollere secum. 7 sic profectus est ad discipulos suos. paranitas. alexandrū. 7 zoilum. Dixit ergo. Tu alexander surgēs nauiga. Et zoilo dixit. Veni mecum vsq; ad flumen 7 quere mihi nauiculam alexādriam nauigantez. 7 nauiga etiam tu ad fratrez tuum. Zoilus autem turbatus in verbo est: 7 tacuit. 7 ita diuisi sunt abinuicez. Descendit autez senex circa partes alexādrie: 7 egrotauit egritudine magna. Discipuli autez eius dixerunt adinuicē. Putasne aliquis nostruz contristauit senem: 7 propterea diuisus est a nobis: Et non inueniebant inter se contristationis causam. neq; quia aliquando ei inobedientes existerent. Cum ꝯo sanatus fuisset senex: dixit ad seipsum. vadaz ad fratres meos. Et ita nauigans venit ad locum qui dicitur petra: vbi erant supradicti ministri eius. Cum ꝯo iuxta flumē esset: puella quedam ethiopissa veniens tetigit perā eius Senex autem increpabat eam. Illa ꝯo dixit. Si monachus es: vade in montem. Compunctus autem in hoc verbo arsenius: dicebat ad seipsum. Arseni si monachus es: vade in montem. Et inter hec occurrerunt ei alexander 7 zoilus discipuli eius. Et cum cecidissent ad pedes eius: proiecit se etiam senex in terram: 7 flebant simul. Dicit autem senex. Non audistis quia egrotaui: Et dixerunt ei. Etiam audiuimus. Et ille dixit. Quare nō venistis videre me: Et dicit ei alexander. Quia diuisio tua a nobis acceptabilis non fuit. quoniā 7 multi ex ea cō tristati sunt: dicentes. Nisi inobediētes fuissent se-

ni:nequaq̃ se sepasset ab eis. Et dicit eis senex. Et ego cognoui q̃ hꝰ diceret. Sed & iterum dicturi sꝫ hoies. q̃ nõ inueniẽs colũba requiem pedib⁹ suis: reuersa est ad noe in archam. In hoc igit verbo curati sunt animi discipulorꝫ eius. & pmanserũt cuꝫ eo vsq̃ ad vltimũ vite ipsius tempus.

Abbas besa .§.clxxxii.

rion dum ambularet cum discipulo suo p heremuꝫ venerunt ad quandam speluncam. & ingressi ibi inuenerunt fratrem sedentem & funiculum operantez qui neq̃ respexit eos neq̃ salutauit neq̃ aliquid locutus est eis. Dixit ergo eis abbas besarion. Eam⁹ hinc: quia hic senex non vult loqui nobiscuꝫ. Et pfecti sunt ad abbatẽ iohannez. Cum autez reuerterentur ad eandez speluncam: & dicit abbas besarion. Ingrediamur itez ad hunc fratrem. si forte vel modo psuadeat illi deus: vt loquatur nobiscuꝫ. Et cũ ingressi fuissent: inuenerunt corp⁹ tm̃modo mortuũ. Et dixit discipulo suo. Veni frater componamus illud: quia ꝓpter eum huc nos dñs transmisit. Cum autez sepelirent: inuenerunt quia mulier essꝫ. & admirati sunt: & dixerunt. Quemadmodũ & mulieres conluctant & vincunt demonia. Et glorificantes deũ q̃ est oim ꝓtector: recesserũt inde.

Beatus ma .§.clxxxiii.

charius aliqñ narrabat: dicens. Venerunt ad me quondam duo iuuenes. & vnus quidez iam pleno: alter adhuc incipiente barbicio. Qui cum ignorantes meipsum interrogarẽt: vbi eẽt abbatis cella macharij. atq̃ me scrutante cur eum requirent: opera eius inquũt magna & vitam preconabilem cognoscentes: eum videre summo desiderio festinamus. Cunq̃ ego meipsum esse quem quererent pfiterer mox meis pedib⁹ puoluti: vt illos mecũ habitare p mitterem postulabant. Quos cum viderem velut diuitiaꝫ opulentia delicatos: non posse mecuꝫ illic residere respondi. Et si hic inquũt tecum mane nõ possumus: alio tamen loco nos ꝓficisci definita semel sententia mẽtis impellit. Quo ergo audito: cepi intra meipsum ita reputare. Si hinc illos abegero: scandalum patient. Cum.n. labor ipse compellat eos hinc fugere: cur de mea murmurent voluntate: Tunc dixi illis. Venite construite vobis cellas si potestis. At illi locum sibi tm̃modo demonstrari poscebant. Quibus ego alueoluꝫ cum secure & sacco pleno panib⁹ cum modico sale cõtradidi: petraꝫ durissimã ostendi. qua incisa habitaculũ sibi prepararent: qõ lignis de palude allatis ꝓtegerẽt. Arbitrabar autez ego ꝓ iniuncto sibi hoc labore discedere At illi interrogauerũt me: quid illic alij frẽs solerẽt opari: Rñdi ego: funiculum. Et sublatis foliꝭ palmarũ principiũ illius texture oñdi. vel sportellas facere: quas ministratorib⁹ p pane recipiẽdo dare cõmonui. & ita discessi. Illi ꝙo cum summa patientia que a me fuerunt impata: fecerunt. ac p tres annos ad me nullatenus accesserũt. Et quia alij fratres de longinquis regionibus veniebant ad me. illi ꝙo nec aliq̃d requirerẽt. nec ad illos accederẽ: nõ leuit admirabar. videns eos in ecclesia tm̃ oblatoꝫ cũ silẽtio & oꝛone pcipe. Desiderans q̃ scire ꝓuersationẽ eoꝛ hebdomada integra ieiunans: rogaui dñm vt mihi opera eoꝛ dignaret ostendere. Et post hoc ꝓfectus ad eos pulsaui ostium. Quo aperto: tacentes adorauerũt me vterq̃. Et postq̃ facta ex more oratione: consedi. ille maior innuit minori & egressus est foras. Sedebat aũt ipse funiculũ torquẽs: nihil loquẽs oño. Hora ꝙo nona pullat ostiũ: ad quẽ ap to minor ingressus ẽ. Et maiore itez innuẽte egressus: cibũ quo reficeremur excoxit. eodẽq̃ nutu uss⁹ mẽsam cũ parimacijs tribus apposuit: tacẽsq̃ stetit. Quibus ego dixi. Surgite ꝓmedam⁹. Quo facto: allato vasculo q̃ aquã solebant potare: potauimus. Ablata aũt mensa cũ vesperalceret: dicunt ei. Discedis: At ego illic me velle requiescere respõdi. Mattã q̃ mihi in vno angulo collocauerũt: & ipi in altero angulo q̃i quieturi & zonas suas & analabios posuerunt. Cum aũt quasi ad dormiendũ se prepararent. itez ego rogaui dñm: vt mihi eoꝛ opera declararet. Et ecce dissipato tecto lux clara cellulã q̃ medius dies impleuit. quaꝫ tñ illi nõ senserũt. Sed postq̃ arbitrati sunt me dormire: surgentes cinxerunt se: atq̃ ad celum manus extenderũt. Quos q̃ dem ego quid facerent intuebar. Illi ꝙo me videre nõ poterant. Et ecce vidi tãq̃ muscas demones ve nientes: & in illius minoris oꝛe atq̃ oculis residẽ volentes. ꝙ angelus dñi romphea ignis armatus: tam illum circũdabat q̃ demones abigebat. Ad maiorem autẽ ꝓpe accedere nõ audebant. Diluculo ꝙo se in eodez stratu piecerũt. & ego velut expgefactus exurgo. Qd cũ & illi ita fecissent. Ille maior hũc mihi sermonẽ locutus est. Vis pater duodecim psalmos decantemus: Ac me ꝓsentiente. Ille mior frater quinq̃ psalmos cũ sex versib⁹ decantauit & vnũ alleluia. Et p singulos versus fax ignis egressa: ascẽdebat ad celum. Item & maior cum decantaret. q̃tiens labia deducebat ad psallendũ: velut funiculum ignis de oꝛe eius ad celũ tẽdebat. Postq̃ ꝙo ego aliquantulũ decantaui: egrediẽs vt p me dignaret oꝛare expetiui. Illi ꝙo tacẽtes: meis sunt pedibus puoluti. Et cognoui q̃m quidẽ maior eẽt pfect⁹ in timoꝛe dei: minorẽ ꝙo adhuc demones impugnarent. Post paucos ꝙo dies maior frater est in pace receptus. tercio die etiã minor ẽ eũ assecutus.

Abbas moy .§.clxxxiiii.

ses ꝓmonebat fratres: dicẽs. Quattuor sũt monacho ꝓncipalia obꝑuãda. id ẽ tacẽdi. ꝑuãdi mãdata dei. hũiliãdi semetipm. & angustia pauptat. Optz q̃ monachũ vt semp lugeat: semp suoꝝ memor sit pcoꝝ. Et oĩ hora ponat sibi mortẽ añ oculos suos

Sancti pa .§.clxxxv.

tres congregati ꝓphetauerunt de vltima generatione. Ex quib⁹ vnus ꝑcipuus nomie Isquirio dixit Nos q̃dẽ adhuc mãdata dei implem⁹. Interrogauer eũ alij pres dicẽtes. Quid hi q̃ post nos futuri sunt: At ille rñdens dixit. Media forte cõplebunt mandata dei: & eternum requirent deum. Dixerũtq̃ sancti patres. Post hos autez qui veniũt: quid facturi sunt: Respondens dixit. Hoies generatõis

illius mandatoꝝ dei opa nō habebūt. et ꝓcepta dei obliuiscent. Supabundabit autem tunc iniq̄tas 7 refrigescet caritas mltoꝝ. Veniet ẏo sup eos temptatio. Et q̄ inuenti fuerint in illa temptatōe ꝓbati: 7 nobis 7 patrib⁹ nostris meliores existūt: 7 feliciores 7 ꝓbabiliores.

Quidā fra .§.clxxxvi.

ter abbatē req̄siuit agathonē: dicēs. Volo pat̄ manere in ꝯgregatōne cū fratrib⁹. Dic mihi qūo habitē cū eis: Rndit ei senex. Obserua hoc p omib⁹. vt qualis primo die ingrediaris apud ipsos: tales etiā reliquos dies pagas cū humilitate.

Quodaz tē .§.clxxxvii.

poꝛe mazines cuz supuenissent in scithi: 7 mltos ex patrib⁹ interfecissent. abba poemen cū alio abbate senioꝛe sibi noīe nub. 7 cū aliꝭ q̄nq̄ patrib⁹ fugiēs inde: venit in locum terenetudinis. 7 inuenerunt ibi templū quoddā deserтū. māserūt ibi septē dies: donec cognoscerēt vbi mansurus eēt vnusq̄sq̄ in egypto. Dicit ergo eis abbas nub qui erat senioꝛ. Septimana hac vnusquisq̄ maneat apud se: 7 cū altero non loquat̄. Cum aūt sic facerent: erat in templo illo statua cuiusdaz ydoli. Abba ergo nub exurgēs mane lapidabat eaz. 7 vespe veniens dicebat ad eā Peccaui indulge mihi. 7 p totam septimanā simil'r fecit. Die autez sabbati cum pariter cōuenissent: dicit ei abba poemen. Quid voluisti hac tota facē septimana: vt homo fidelis ydolo diceres: indulge m Dicit ei senex. Hec g̃ ꝓpter vos feci. Dicite mihi. Nunq̄d hoc ydolum qñ lapidabā locutū est aliq̄d aut iratuz: Et itez qñ indulgentiā petebā: nunq̄d exaltauit se aut gloriatū ē: Cui abba poemen rndit Non vtiq̄. Tunc senex dixit. Fratres: ecce sumus septem. si vultis ergo vt pariter maneamus: sit ydolum istud nobis exemplū. neq̄ñ iniuriatus aliq̄s irascat̄. nec qñ ab eo venia petit̄: glorietur vel extollatur Sinautez nō ita vultis: vnusquisq̄ vbi vult pgat. At illi ꝓcientes se in terraz: sponderūt se ita facturos. 7 sic pmanserunt p multos annos cuz mlta humilitate 7 patientia. Quattuoꝛ horis dormiebant in nocte. 7 quattuoꝛ psallebant. 7 quattuoꝛ opabāt̄ Deinde ẏo vsq̄ ad nonam legebant findētes folia palmaꝝ. 7 post hoc victum sibi prepabāt: colligentes quasdaz herbas terre.

Fuerūt 7 .§.clxxxviii.

alij septem similiter ꝓbatissimi viri. qui ī ea heremo que saracenis contigua est: habitabāt cellulis q̄dez haud longe a se diuisis: sed ipsi vinculo caritat̄ cōneri. quoꝝ vnus vocabat̄ petrus. alius stephanus. tercius iobānes. quartus geoꝛgius. quint⁹ theodorus. sextus felix. septimus laurus. Hi ergo in sterili ac vastissima solitudine 7 pene hoīb⁹ inhabitabili cōmoꝛantes. semel sibi in septimana videndos se prebebant. Sabbatoꝝ nāq̄ die hoꝛe diei nona cōueniebant singuli de locis suis ad locum sibi ꝓdictū deferentes vnusquisq̄ si quid inuenire poterat. Et vnus quidez deferebat nuces. alius lactoꝛones. ali⁹ dactilos. alius ficus. alius herbas vsibiles. i. lapsanum. pastinacas. caricas 7 petrisilium. Iste quippe erat precipuus eoꝛum victus. panem nanq̄ 7 oleuz vel potum extra vsum habebant. Tantūmodo supradictis herbis 7 pomis sustentabant̄. Vestimētum eis palma solūmodo prebebat. Aqua in locis illis minime inueniebat̄. Neq̄ enim aliter potabāt̄ q̄ exeuntes manc: ac discurrentes p diuersas herbas colligentes ros: qui affluētissime ibi cadit. 7 int̄ tm̄ modo bibebant. Cunq̄ (vt diximus) in vnuz cōuenirent locum: agentes deo gratias sumebant cibum. Post refectionez ẏo vsq̄ ad vesperam sedētes: meditabantur de scripturis sanctis. Non enim discurrebat inter eos secularis fabula. non cura seculi. non actio terrenarum rerum. sed solūmodo collatio spiritalis regni celestis desiderabilis cōmemoratio. futura beatitudo. gloria iustoꝝ. pena peccatoꝝ. sanctoꝝq̄ omniuz requies: qui iam inter beatas paradisi sedes letantur. Hec commemoꝛantes: suspirabant ex imo pectoꝛe: 7 flebant vberrime Cunq̄ per totam noctem vigiles permanerent: celebꝛantes domino laudes: die dominico hoꝛa nona loquendi secum 7 videndi se terminum capiebant. Rediebat enim vnusquisq̄ ad cellam suam: in qua solus soli deo diebus ac noctibus vacabat. In his igitur studiꝭ eos positos: saraceni late p heremum discurrentes reppererunt. 7 irruentes super eos de herem:o eiecerunt. atq̄ ligantes eos pedibus suspenderunt. multisq̄ iniurꝭ affectos ad extremum focum subtus eos de herbis amarissimis congesserūt. vbi incredibiliter cruciati: lumen oculoꝝ ex amaritudine fumi amiserunt. Et postq̄ multis tormentis eos afflixerunt: semiuiuos eos dimiserunt. Ex q̄ bus vnū nouimus in quodam loco plurimo postea supuixisse tempoꝛe. ceteri ẏo vbinam fuerint deuoluti: penitus ignoꝛamus.

Interroga/ .§.clxxxix.

uit quidam frater abbatē poemenen dicens. Quid est quod dn̄s in euangelio ait. Nemo hac dilectiōe maioꝛez habet: q̄ꝫ vt quis animaz suam ponat ꝓ amico suo. Quomodo ꝫ fiet: Rndit senex. Siq̄s audit verbum malum a ꝓximo suo. et cum possit ipse similia respōdere illi: pugnat tamē in coꝛde suo portare laboꝛem. 7 vim sibi facit: ne forte respondeat illi 7 contristet illum. iste talis animaz suam ponit ꝓ amico suo.

Requisitus ab/ .§.cxc.

bas moyses: dixit. Si nō ꝓcoꝛdat actus 7 oꝛo: inuanū laboꝛat hō. Cū. n. oꝛat q̄s p seipo: vt indulgētia illi pct̄oꝝ det̄. obseruet ne faciat illa itez. Qñ ei voluntatē peccādi q̄s dimiserit: 7 ambulat pmanēs in timoꝛe dei. istū mox cum gaudio suscipit de⁹.

Banctū senem .§.cxci.

requisiuit frater: dicens. Quid faciet homo in oīi temptatione veniente super se: 7 omni cogitatione immissa ab inimico: Respondit. plangere debꝫ ī cōspectu bonitatis dei: vt succurrens auxilier̄ ei. Scriptum est enim. Dn̄s mihi adiutoꝛ est: 7 ego despiciam inimicos meos.

Quidã senex .§.cxcii.

dixit. Sic ad successaz ollã muscẽ ñ appropinquãt. si ꝙo tepida fuerit: insidẽt ĩ ea z faciũt vermes. ita z monachũ succẽsuz igne diuini amoris fugiũt dæmones: tepidũ ꝙo illudũt z insequũt.

Abbas siluanꝰ .§.cxciii.

sedẽs aliqñ cũ fratribꝫ ĩ speleo. factꝰ ẽ ĩ excessu mẽtꝫ z cecidit ĩ faciẽ suã. z pꝰ multũ surgẽs plorabat. Et interrogauerũt fratres eũ: dicẽtes. Quid habes pi: Ille ꝙo tacebat z flebat. Cõpellẽtibꝫ aũt illis: dixit. Ego ad iudiciũ raptꝰ suz. z vidi mltos de hĩtu nro eũtes ĩ tormẽta. z mltos seclares ad regnũ. Et lugebat senex: z nolebat dẽceps exire de cella sua. Sz si exire cogebaꝫ: opiebat capucio faciẽ suã: dicens. Quid nccẽ ẽ videlumẽ istud tempale: ĩ q̃ nihil est vtile.

Quidaz senex .§.cxciiii.

dixit fratri. Oĩ die vicinã tibi mortẽ ee cogita. q̃si iã clausus ĩ monumẽto nihil de hꝫ seclo cures. Timor dei pmaneat ĩ te oĩ hora. Crede te hodiꝫ oĩbꝫ inferiorẽ ee. Nõ detrahas alicui: q̃ dꝰ ꝓgscit oĩa. sed esto pacificꝰ cũ oĩbꝫ. z dabit tibi dñs reqez.

Cum quidam .§.cxcv.

frẽs quẽ admodũ orarẽt bẽm macharĩũ req̃sissent: rñdit illꝰ dicẽs. Nõ st necessaria vob̃ superflua ꝙba: ꝫ extẽdẽ manꝰ ac dicẽ. Deꝰ qũo vis z lic tibi placz ita fiat. Si aũt tẽptatio irruent aut impugnatio: dicẽdũ ẽ. Dñe dꝰ clemẽtissime auxiliari dignẽ nobis. tu ei scis q̃d nob̃ expediat. fac nobiscũ misericordiã tuam.

Abbas iohan .§.cxcvi.

nes dicebat. Silis debet ee monachꝰ hoĩ sedẽti sb̃ arbore grãdi: q̃ respiciẽs feras diuersas z serpẽtes venientes ad se. cũ nõ potuerit eis resistẽ: subit ĩ arborẽ z saluat. Ita z monachꝰ sedeat ĩ cella sua: z respiciẽs prauas cogitatões: iaculatiõesq̃ venientes sup se. cũ nõ potuerit eis resistẽ: ꝓfugiat p orõz ad dñm cui oĩa possibilia sunt: z saluabit. Itẽ dixit. Silis esse debet monachꝰ hoĩ bñti a sinistra ignez: z a dextra aquã. vt q̃tiẽs succẽsus fuerit ignis: tollat d aqua z extinguat illũ. Sic optz z mõachũ facẽ oĩ hora. vt qñ cogitatio turpis succẽsa fuerit ab inimico: tũc aquã. i. orões ꝓtinuas effundat: z extinguat illã.

Abbas Zenõ .§.cxcvii.

dũ eẽt in scithi: egressus ẽ nocte de cella sua ambulare p heremũ. Et factũ ẽ dũ longiꝰ ꝓcessissz: errauit tres noctes diesq̃ ambulãs. z cecidit fatigatus, vsz ad mortẽ. Et ecce stetit añ eã infãs bñs ĩ manu sua panẽ. Et dixit ei. Exurge z comede. At ille exurgẽs orauit. timuit. n. fantasiã ẽ. Cui infãs dixit. Bñ feciſti q̃ orasti. modo g̃ surge z comede. Cui abba zenon nõ acq̃euit: nisi sc̃do ac tercio orasset. Et cũ ille laudaret: q̃ orabat. iaz tũc surrexit z comedit. post hꝫ dicẽ ei infans. Quantũ tps ambulasti: tantũ lõge es a cella tua. Sz surge seq̃re me. Et mox inuentꝰ ẽ añ cellã suã. Dicẽ g̃ ei senex. Ingredẽ ĩ cellã meaz z fac orõz. Et ingresso sene ĩ cellã suã: ille ñ ꝓparuit.

Abbas dani .§.cxcviii.

el referebat de bẽo arsenio. eo q̃ sabbatorũ die vespere solẽ relucentẽ post dorsum suũ dimittebat: in orõne psistẽs: extẽdẽsq̃ ad celũ manꝰ nõ desistebat orare: misi iterꝫ sequẽti die sol surgẽs oculos eius impleſſet. Ceteras aũt noctes quigiles ducebat. z ꝓpe diluculo cũ vellet paꝝ ꝓ nature fragilitate q̃escere: dicebat somno. Vem male ꝺue. Et mox claudens oculos quiescere paꝝ somni sedendo surripiebat. z statim exurgebat.

Venerũt aliqñ .§.cxcix.

ad abbatẽ luciũ in ennatũ monachi q̃ dicebãtur cochiti. hꝫ ẽ orãtes. Et interrogabat eos senex: dicẽs. Quid est opus manuũ veſtraruz: Et illi dixerunt. Nõ ꝓtingimus aliq̃d opꝰ manuũ: ꝫ sic dicit apl̃us sine intermissione oram⁹. Dicit eis senex. Et nõ mã ducatis: Illi aũt dixerũt. Etiã manducam⁹. Et dicit eis senex. Qñ g̃ comeditis q̃s orabit ꝓ vobis: Et itez interrogauit eos: dicẽs. Nõ dormitis: Et dixerũt. dormim⁹. Et dicẽ senex. Cũ dormitz q̃s ꝓ vobis orat: Et nõ inueneꝛt ad hꝫ q̃d rñderẽt illi. Et dicit senex. Ignoscite m frẽs: q̃ ñ facitz sicut dixistis. Ego aũt ondo vobis: q̃ opãs maĩbꝫ meis sine intermissiõe oro. Sedeo. n. iuuãte deo infundẽs m paucas palmulas: z facio ex eis plectas. z dico. Miserẽ mei dꝰ ꝑm magnã miscdiaz tuã. z ꝑm multitudinẽ miserationũ tuaz dele iniq̃tatẽ meã. Et dicẽ eis. oro est an nõ: Et dixerũt. Etiã. Et dixit iterꝫ. Qñ pmaneo tota die laborãs z orãs: facio plꝰ min⁹ q̃ndecim nũmos. z pono ex eis ad ostiũ duos. z residuũ manduco. z q̃ accepit illos duos denarios: orat ꝓ me tẽ pore q̃ ego mãduco vel dormio. Atz ita p graz dei ipleꝛ m qđ scriptũ ẽ. Sine intermissiõe orate.

Abbas macha .§.cc.

rius dũ semel de scithi portãs sportellas q̃s texerat gradẽr. vie laborꝫ defessus: resedit z dixit. Deus tu scis: q̃ amplꝰ nõ valeo ambulare. Et mox inuẽtus est ad fluuiuz vnde adhuc multũ aberat interualluꝫ itineris.

Abbas ammon .§.cci.

veniens in deserto ad quendã locuz haurire aquaz. vidit basiliscum: et iactans se in faciem suam dixit. Dñe aut ego moriturus sum: aut ista bestia: Mox basiliscus p virtutẽ dei dissipatus est.

Abbatis besa .§.ccii.

rionis discipulus nomĩe dulus. cũ quadam die cuz ipso pariter iuxta littus maris ambularet: contigit eum multũ sitire: z dixit seni. Sitis me macerat pater. At beatus besarion facta oratõne: iussit eum aquam de mari tollere z bibere. Quod cum fecisset: et dulcissimaz aquam repperisset. vascellũ quod secum portauit: impleuit. Quod cum vidisset abbas besarion: dixit ad eũ. Quare implesti vas aqua fili: At ille dixit. Indulge mihi pater: timeo ne forte

in ante sitiam. Cui senex dixit. Indulgeat tibi dñs fili: quia 7 vbiq; deus est: 7 potest tibi dulcē aquaz p̄ferre.

Senex quidaz. §. cciii.

narrauit. q; aliq̄s frater cū cōuerti voluisset: 7 p̄hiberetur a matre sua. ipse nō acquiescebat ab intentione sua dicens. Saluare volo aīam meā. Illa vo multū renitens. cum desideriū eius impedire n̄ posset: postea p̄misit. Abiens autez factꝰ est monachꝰ sub negligentia vitā suā expendēs. Contigit autez vt mater ipsius morere. 7 post tempus aliqđ 7 ipe infirmatus est infirmitate magna. Et cū factus fuisset in excessu mentis: venit ad iudiciū 7 inuenit matrem inā cuz his qui in pena iudicabant. Illa autē vt vidit eum: obstupuit 7 dixit. Quid est hoc fili? Et tu in hunc locū deductus es cōdemnādus? vbi sunt sermones tui quos loquebaris dicendo. Saluare volo aīam meā? Confusus aūt in his que audierat: ipse dolore stupidus factus est. 7 stabat non habens quid matri sue rñdere. Juxta dispensationem aūt misericordis dei. postea q̄z hec vidit: p̄tigit vt reparz 7 euaderet ab infirmitate. 7 cogitās apđ se diuinitus factam esse hmōi visionem: includēs se deinceps sedebat 7 cogitabat de salute sua: penitēs 7 plorans de his que egerat sub negligentia p̄ius. Tanta autez erat ei intentio: vt multi euz rogarent indulgere sibi paululū: ne forte lesionez aliquā pateret de fletu: quez supra modū sibi inducebat. Ille tunc nullo modo consolari volebat: dicēs. Si im p̄operiū matris mee sustinere non potui: quō xp̄i 7 sanctoz angeloz eius aduersum me p̄fusionē potero in die iudicij sustinere?

Quidaz frater. §. cciiii.

sedebat in egypto in magna humilitate p̄cipuus. 7 habebat sororez i ciuitate meretricē: que multi aīabus p̄ditō fuerat. Frequēter. n. insultabāt senes fratri illi. 7 vix potuerūt eū psuadere vt veniret ad eaz. quatenus p ām̄onitōz eius posset peccatū qđ p eā fiebat euincere. Cum aūt veniret ad locū. quidaz ex notis videns eū p̄cessit 7 nūciauit illi: dicens. Ecce frater tuus venit ad te. Illa aūt p̄e gaudio relictis amatoribz suis quib; ministrare cōsueuerat: capite discoopto ad occurrendū fratri egressa est. Duz g̃ temptaret eum complecti: dixit ei. Soror mea charissima: parce aīe tue qūo multi p̄pter te pereūt. Et quēadmodū poteris sufferre amara illa 7 eterna tormenta? Illa aūt cōtremiscens dicit ad eū. Scis frater qz mihi ē salus vel āmodo? Cui ille dixit. Si volueris: est tibi adhuc salus. Illa aūt iactās se ad pedes fratris sui: petebat vt eam secum deduceret in desertū. Cui frater dixit. Vade operi caput tuuz 7 sequere me. Cui illa. Eamus. oportet enim me inter hoīes deformari nudo capite ambulantē: q̄z in officinā peccati mei iterz ingredi. Dū aūt pariter ambularēt: monebat eā ad p̄niam. Videns aūt qz quidaz obuiarēt sibi: dicit ei. Qm̄ necdū oēs sciūt q; soror mea es: recede paz de via donec trāseāt. Et p̄ trāsgressos illos vocat eā. Eamus soror viā n̄raz. Illa aūt nō rñdente: p̄quirēs inuenit eā mortuā. 7 vestigia pedū eius plena sanguine. Erat enī discalciata Cū aūt sēb; renūciasset factū: p̄tendebāt inter se de saluatōe eius. Manifestauit autē dꝰ vni seni de ipsa. eo q; nulla illi cura fuit in itinere de corpali vsu 7 vulnus p̄p̄iū p̄temnēs: 7 in tamgrandi p̄ditione sua suspirans. ideo p̄ deuotione cordis eiꝰ suscepit deus p̄niaz eius.

Quodam tem. §. ccv.

pore cū beatus antonius a sancto athanasio alexandrie epo p̄p̄r̄ 7 profutatōz hereticoz in vrbe eēt adductus. prexit ad eū didimꝰ vir eruditissimꝰ captꝰ oculis. Cūq; multa de scripturis sctis loqrent: inter ceteras sermocinatōes quas de sctis volumib; hēbāt. cū antomꝰ miraret ingeniū eiꝰ: 7 acumē animi eius collaudaret: scisitās ait ad eū. Nuz tristis ē q; oculis carneis careas? Et cū ille pudore reticeret. secdo terciocq; eū interrogās antomꝰ: tandē elicuit vt merorez animi simplr fateret. Cui antomꝰ ait. Miror p̄udentez virū eius rei dolere damnū: quā formice 7 muscē 7 culices hñt. 7 nō potius letari illiꝰ possessione: quā scti 7 apli meruerūt. Melius. n. multo est spū videre q̄z carne. 7 illos oculos possidē ī q̄s peccati festuca n̄ possit incidē: q̄z illos q̄ solo visu p̄ p̄cupi scētiā pñt hoīez in interitū gehēne mittere.

Quidā fratez. §. ccvi.

ex nitria partioz magisq; auarioz. 7 nesciēs triginta argenteis dñm ihm vendidū. centuz solidos q̄s lina texēdo collegerat: monēs dereliq̄t. Jnitū ē aūt cōsiliū inter monachos (Nā in eodē loco circit q̄nq; milia diuisis cellulis hītabāt) q̄d facto opus eēt. Alij pauperib; distribuēdos eē cēsebāt. alij dādos ecclie. nōnulli parēt; eiꝰ remittēdos. Macharius p̄o et pambo 7 Jsidoꝛ 7 ceteri seniores patres: sancto in eis loq̄nte sp̄ū: decreuerūt infodiēdos eē cū dño suo dicētes. pecunia tua tecū sit in p̄ditōe. Ne ꝑ crudelit q̄sq; putet factū: tāt terroꝛ 7 panoꝛ p totā egyptū cūctos monachos inuasit: vt vnū solidū dimisisse: grandis apud eos sit criminis.

Erat quidaz. §. ccvii

adolescēs grecꝰ in egypto p̄stitutꝰ ī cenobio. q̄ nīla p̄tinētia. nīla opis magnitudīe flamas poterat carnis extinguē. Cūq; ad p̄ez monasteriꝰ ꝑ eiꝰ tēptatio fuisset plata: hac ille cū arte fugauit. Jmperauit cuidā viro graui 7 aspero: vt iurgijs atz p̄uitijs insectaret adolescētē. 7 post irrogatā iniuriā p̄imꝰ veniret ad querimoniā. Cūq; impata sibi pficeret. insup vocati testes p eo loq̄bāt: q̄ p̄tumeliā adolescēti fecerat. At ille cepit flere ꝰ mēdaciū. q̄tidie gemēs. q̄tidie lacrimas fundēs sedebat solꝰ. qz amaritudine repletꝰ erat: oīmq; auxilio destitutꝰ: ad ibu pedes iacebat. Quid mlta? Jta totꝰ annꝰ deductꝰ est. Quo expleto: interrogatꝰ adolescēs sup cogitationib; p̄stinis. An adhuc molestie aliq̄d sustinēt. Rñdēs dixit. Pape. vinē mihi nō licet: quēadmodū fornicari libet. Jta g̃ bac arte spiritali p̄re ꝓcurante: adolescēs supata libidine saluatꝰ ē.

Finit liber adhortationum patrum.

¶ Incipit libellus de pfectu patrum.

Interrogauit quidam frater abbatem anthoniuz: dicens. Quomodo placebo domino? Et respõdens senex: dixit. Que mando tibi: custodi. Quocunqz vadis. deum semp habe pre oculis tuis: et in his que agis. testificationem sanctarum scripturaz adhibe: z in quocunqz loco sederis. nõ cito inde mouearis. Hec tria custodi. z saluus eris. ¶ Interrogauit abbas pãbo abbatẽ anthoniuz. dicẽs. Quid faciam? Respondit ei senex. Noli esse in iusticia tua confidens: neqz penitearis de re transacta: z continens esto lingue tue z ventris. ¶ Dixit sanctus gregorius. Qz tria exigit deus ab omni homine qui est baptisimum cõsecutus. videlicet fidem rectã ex tota anima. veritatem lingue. continẽtiam z castitatẽ corporis. ¶ Dixit abbas euagrius. Quia dicebãt quidam patrum. q̃ siccior z nõ inequalis victus. caritati cõiunctus. citius introducat monachum in portũ impassibilitatis. ¶ Iteruz dixit. Nũciata est cuidã monacho mors patris sui. Et ille ait ad euz qui nũciabat. Desine inquit blasphemare. Deus em̃ pater ĩmortalis est. ¶ Dixit abbas macharius abbati zacharie. Dic mihi quod est opus monachi? Dixit ei. Me interrogas pater. Et dixit ei abbas macharius. Certus sum de te fili zacharia: est enim qđ me pulsat vt interrogem te. Dixit ei zacharias. Quantum est ad me pater hoc puto: quoniã quicunqz semetip̃m necessitatibus subiecerit atqz coegerit. ipse est monach⁹. ¶ Dicebant de abbate theodoro cui prenomen est firme. quia hec tria capitula haberet supra multa: id est nihil possidendi. abstinendi homines fugiẽdi. ¶ Dixit abbas Johãnes nanus. ego volo hominem ex omnib̃ virtutibus percipe. Itaqz per singulos dies surgens mane. de omni virtute sume principium: z mandata custodi in magna patientia cum timore z longanimitate. in caritate dei cũ bono ꝓposito anime z corporis z humilitate multa in patientia z tribulatione cordis z obseruatione: in oratione multa z supplicatiõib̃. cũ gemitib̃ ĩ puritate z mũdicie lingue z custodia oculoz: ĩ iniuria patiẽs et nõ irascens. pacificus z nõ reddens malum. p malo nõ attendens ad inuidiam aliorum neqz temetip̃m exaltans. sed esto subditus z humilior omni creature. renũciãdo omni materie corporali. z his que ſm carnez sunt in cruciatu. in certamĩe. in humilitate spiritus. in bona voluntate z abstinẽtia spirituali: in ieiunio. in penitẽtia. in fletu. in certamine pugne. in discretione iudicij. in castitate anime. in ꝓceptione boni cum quiete. in opere manuum tuarum. in nocturnis vigilijs. in fame z siti. ĩ frigore z nuditate. in laboribus. includens te in sepulchro tanqz iam mortuus vt videatur tibi esse. prima mors omni die. ¶ Dixit abbas ioseph thebeus. Quia tres ordines sunt honorabiles in conspectu domini. Primus quãdo hõ infirmatur z adijciuntur ei temptationes. z cum gratiarum actiõe suscipit eas. Secundus autem est. qñ aliquis omnia sua opera facit munda coram domino nihil habens humanum. Tercius vero est quando aliquis sedet in subiectione z preceptis patris spiritualis: z omnibus ꝓpijs renunciat voluptatibus.

¶ Narrauit abbas cessianus de quodam iohanne abbate. qui erat primus cõgregationis: q̃ magnus fuerit in vita sua. Hic cum moriturus esset z discessurus cum hylaritate z ꝓposito mentis ad dominuz circũsteterunt eum fratres. rogantes verbum aliqđ compẽdiosum z salutare loco hereditatis sibi ab eo dem relinqui. per quod possent ascendere ad perfectionem que est in christo. Ille autem ingemiscens: ait. Nunqz feci ꝓpriam voluntatem. nec aliquem docui quicqz. quod ego primus ipse nõ fecerim. ¶ Frater interrogauit senem dicens. Que res sic bona est quam faciã: vt viuaz in ea? Et dixit senex. Deus solus scit. quod bonum est: sed tamen audiui. quia interroganit vn⁹ patrũ abbatẽ nesteronem magnum. qui erat amic⁹ abbatis anthonij. Et dixit ei. Quid est opus vt faciam? Et respondit ei. Nõ sunt omia opera equalia. Scriptura dicit. Quia abrahaz hospitalis fuit. z deus erat cuz eo. Et helyas diligebat quietem. z erat cuz eo deus. Et dauid humilis erat et deus erat cum ipso. Quod ergo vides animã tuam ſm deum velle: hoc fac. z custodi cor tuũ. ¶ Dixit abbas pastor. Quia custodire z semetipsum cõsiderare z discretionem habere: hec tria operatiões monachi sunt. ¶ Frater quidam interrogauit eum dicens. Quomodo debet homo quersari? Respõdit ei senex. Vidimus danielem qz nõ est inuẽta in eo accusatio. nisi de huitio quod exhibebat deo suo ¶ Dixit iterum. Quia pauptas z tribulatio he sũt opationes solitarie vite. Scriptum est enim. Quia si fuerint hi tres viri noe. iob. et daniel. Noe personam habet nihil possidentium. Job autem psonam tribulantium. Daniel vero discernentium. Si ergo fuerint he tres actiones in homine. deus habitat in eo. ¶ Dixit abbas pastor. Quia si duas res oderit monachus. põt liber eẽ ab hoc mũdo. Et dixit frat' Que sunt iste? Et dixit senex. Carnalẽ repausatiõz et vanam gloriam. ¶ Dicebãt de abbate pambo. Quia in ipa hora qua discedebat ex hac vita: dixit astãtibus sibi sanctis viris. Quia exquo veni in hũc locũ solitudis. z fabricaui m̃ cellã z hitaui h: exĩ laborem manuũ meaz nõ recolo me comedisse panẽ nec penituisse de sermone quez locutus sim. vsqz ad hãc horam: et sic vado ad dominuz. quasi qui nec initiũ feceriz seruiẽdi domĩo. ¶ Dixit abbas sysois. Esto contemptibilis. z volũtates tuas post tergum tuum proijce: z esto liber z securus a secularib̃ curis. z habebis requiem. ¶ Abbas chames cum esset moriturus. dixit filijs suis. Nolite habitare cuz hereticis nec habeatis noticiam iudicum. neqz sint manus vestre aperte ad aliquid congregandum: sed sint magis extense ad tribuendum. ¶ Frater interrogauit senem dicens. Quomodo venit timor dei in hominem? Et dixit senex. Si habet homo humilitatem et pauptatem. z nõ iudicat alterum. sic venit in eũ timor dei. ¶ Dixit senex. Timor z hũilitas z egestas victualium z planctus in te sint. ¶ Dicebat ergo q̃dam senũ. Quicquid odio habes. alij ne facias. Si odis qui tibi male loquitur. neqz tu male loquaris de aliquo. Si odio habes qui tibi calumniam facit. neqz tu facias alicui calumniã. Si odio habes qui tibi

calūniam dicit aut iniurijs afficit. aut aufert qđ tuū est. aut aliquid tale facit: tu nihil horuz facias cuiqz Qui ergo hoc ꝟbum custodire potest: sufficit ei ad salutem. ¶ Dixit quidam senex. Uita boni monachi est opera. obedientia. meditatio. z vt nō iudicet aut nō loquatur aut nō murmuret. Scriptum est eī Qui diligitis dominum odite maluz. Monachi igi tur vita hec est. Non ingredi cum iniusto: nec videre oculis suis mala. neqz curiose agere. aut audire alienа. neqz manibus rapere: sed manibus tribuere. neqz superbire corde. neqz cogitatōe malignari. neqz vētrem implere: sed cum discretione omnia agē. Ecce in his est monachus. ¶ Dixit quidaz senex. Roga deum vt det luctum in corde tuo z humilitatem: z respice semp in peccatis tuis. z nō iudices alios: & esto subditus omnibus. z ne habeas amicicias cum muliere: neqz cum puero neqz cuz hereticis. Asci de a te fiduciam. z retine linguā tuam z ventrem: z abstine ā vino. Et si aliquis loquit tecū de quacūqz cā. noli contendē cum eo: sed si bene dicit. dic etiam. si autez male: dic ei. tu scis quod loqueris. Et ne contendas cum eo de his q̄ locutus est. z tūc erit mēs tua pacifica. Finit liber de profectu patrum.

¶ Incipit liber de quiete.

DIxit abbas antonius. Sic̄ pisces si tardauerint in sicco moriunt. ita z monachi tardātes extra cellā aut cū viris secularibus īmorātes a quietis ꝓposito resoluūt. Oportz ergo sicut piscē ad mare. ita z nos ad cellam recurrē. ne forte foris tardātes. obliuiscamur interioris custodie. Dixit iterum. Qui sedet in solitudine z quiescit: a tribus bellis eripitur. id est auditus. locutionis z visus: z contra vnuz tantūmodo habebit pugnā. id est cordis. ¶ Abbas arsenius cum adhuc eēt in palatio. orauit ad dominum dicēs Dñe dirige me ad salutē. Et venit ei vox dicēs. Arseni fuge homīes. z saluus eris. ¶ Idem ipse descēdens ad monachalē vitam: rursum orauit eundem sermonē dicēs. Domine dirige me ad salutē. Audiuitqz vocem dicentē sibi. Arseni fuge. tace quiesce: hec eī sunt radices nō peccādi. Uenit aliquādo beate memorie theophilus archiepiscopus. ad abbatem Arseniū cum quodā iudice. z interrogabat senem archiepus volēs ab eo audire ꝑmonem. Paulisper aūt tacens senex. postea respōdit ad eū dicēs. Etsi dixero vobis. custoditis. Illi autem ꝓmiserūt se custodire. Et dixit eis senex. Ubicunqz audieritis Arsenium appropinquare nolite. ¶ Alia iterum vice volens archiepus videē euz: misit primo videre si aperiret senex. Et remādauit senex ei dicēs. Si venis apio tibi. sed si tibi apio: omnib apio. z tūc vltra hic iam nō sedebo. Hec ergo audiēs archiepus dixit. Si eum ꝓsecuturus vado: nequaqz vadā ad hominē sanctum. ¶ Uenit aliquādo abbas Arsenius in quēdam locuz z erat ibi arundinetū z motum est a vento. Et dixit senex ad fratres. Quis est motus hic. Dicunt ei arundines sunt. dicit eis senex. Uere si quis sedet cum quiete z audierit vocem auis: non hēbit cor eius eandē quietez ꝙtomagis vos hñtes sonū harūdinum haz. ¶ Dicebāt aūt de eo qz erat cella eius lōge ī miliaria trigīta duo: z nō exibat cito sed faciebāt alij ei mīsteria. Qñ vero in solitudinez redact⁹ est locus. qui vocat scithi: exinit plorās z dicens. Perdidit mundus romā z monachi scithum. ¶ Sedēte eodez abbate Arsenio aliqñ in canapo: venit vna matrona virgo de roma valde diues. z timens deū: vt videt eum. z suscepit eam theophilus archiepus. Illa aūt rogauit eum. vt agēt cum sene: vt videret eum. Qui abijens ad eū rogauit dicens. Aliqua matrona venit de roma. z vult te videē. Senex aūt nō acquieuit ei. Supdicta aūt matrona audiens hec iussit sterni animalia dicēs. Credo in deū quia videbo eum. Sunt eī z in ciuitate nostra multi homines: sed ego veni sola ꝓpbetam hunc videre Et cum venisset ad cellā eius dem senis: iuxta dei ordinationem inuētus est opportune foras cellā senex Et videēs euz supradicta matrona. prostrauit se ad pedes eius. Ille autem leuauit eā cum indignatōne et intuens eam dixit. Si faciem meam videē vis. ecce vide. Illa autē pre verecūdia nō considerauit faciez eius. Et dixit ei senex. Nō audisti opera mea. Me enim videre quid necesse est. Quomodo autem p̄sumpsisti tantā nauigationem assumere. Nescis qz mulier es. z non debes exire quoqz. An idcirco venisti vt vadas romaz z dicas alijs mulieribus quia vidi Arsenium: z faciant mare viā mulierum venientium ad me. At illa dixit. Si voluerit me deus reuerti romā: non ꝑmitto aliquā venire huc. Sed ora pro me z memor esto mei semp. Ille autem respondens dixit ei. Oro deum vt deleat memoriam tui de corde meo. Que audiens hec egressa est turbata. Et cum venisset in ciuitatez. pre tristicia febricitare cepit. Et nūciatum est archiepiscopo quia infirmaretur: z venit ad eam consolādam. interrogans quid haberet. Illa autem dixit ei. vtinam nō venissem huc. Dixit eī seni: memor mei esto. z dixit ī. Oro deum vt deleat memoriaz tui de corde meo. z ecce p̄ tristicia moriar. Et dixit ei archiepiscopus. Nescis quia mulier es z inimicus ꝑ mulieres sanctos viros impugnat. Propterea hoc dixit senex. Naz ꝓ anima tua semper orat. Et ita curata est mens eius. z discessit cum gaudio ad ꝓpria. ¶ Dixit abbas euagrius abscide a te affectōnes multorum. ne mens tua in ꝑturbatōne fiat: z quietis dissipat modum. ¶ Frater quidaz applicuit in scithi ad abbatem Moysen: petēs ab eo sermonem. Et dixit ei senex. Uade sede in cella tua et cella docebit te vniuersa. ¶ Dixit abbas Moyses. homo fugiens hominem. similis est vue mature qui aūt cum hominib ꝙuersat sicut vua acerba erit ¶ Dixit abbas nylus. Impossibile manet a sagittz inimici. qui amat quietē: qui aūt miscet multitudini. crebra suscipit vulnera. ¶ Dixit abbas pastor. Initiū maloz est distendē mentē. Dicebat itez. Qua bonū est fugē tempalia. Qñ enim hō est iuxta corporale libellū. assimilabit viro stāti sup̄ lacū ꝓfūdissimū: vt q̄ hora visuz fuerit inimico ei⁹. facile eū deorsū ipingat: si aūt a corpalib lōge fuerit. assimilabit viro lōge posito a puteo. z volēs eū inimic⁹ ꝓicē deorsū: dū eū violēt trahit. de⁹ ei auxiliū dirigit. ¶ Dicebat aliqñ abrahā discipulus abbatis syssoy ad eum. Pat senuisti eam⁹ parum ꝑ iuxta mūdum. Dicit ei

abbas syſois. Ubi nō eſt mulier ibi eam⁹. Dicit ei diſcipulus eius. Et vbi eſt locus nō habens mulierem niſi forte in ſolitudine? Dicit ei ſenex. Ergo in ſolitudinem me tolle. ¶ Dixit abbatiſſa matrona. multi in mōte poſiti. ea que ſunt popularia agentes pierunt. Melius eſt eñ. vt cum multis ſit. z ſolitariam vitā agat voluntate: q̄ cum ſolus ſit. eſſe cū multitudine ꝓpoſito mētis. ¶ Dixit ſenex. ſemp debet monachus emē quietem ſibi: vt contemnat. etiam ſi corporale cōtingat euenire diſpendiū. ¶ Narrauit quidā ſenex. q̄ tres ſtudioſi diligētes ſe. facti ſūt monachi. Et vnus quidam ex eis elegit litigātes in pacem reducere iuxta illud quod ſcriptum eſt. Beati pacifici. Secūdus vero viſitare infirmos. Tercius vero abiit quieſcere in ſolitudinē. Primus ergo laborans ꝓpter lites hominum nō poterat omnes ſanare. z tedio victus veniebat ad eum qui ſeruiebat infirmis z inuenit etiam ipſum animo deficiētem z nō ualentem mandatum perficere. Et concordantes hi duo abierunt videre illum qui in heremū diſceſſerat narrauerūtq; ei tribulatōes ſuas. z rogauerūt vt diſſereret eis quid ipſe ꝓficeret. Et reticens paulum mittit aquam in ciphum. z dixit eis. Attendite in aquam. Et erat turbulēta. Et poſt modicum dicit. Attendite modo quomō limpida facta eſt aq̄. Et cum intēdiſſet in aquam: vident tanq̄ in ſpeculo vultus ſuos. Et tunc dicit eis. Sic eſt qui in medio hominum cōſiſtit. Pre turba enī nō videt peccata ſua. Cum autem quieuerit. z maxime in ſolitudine: tūc delicta ſua ꝓſpiciet. Finit libellus de q̄ete.

¶ Incipit liber de compunctione.

DIcebant de abbate Arſenio q̄ totum tempus vite ſue ſedēs ad opus manuum ſuaꝝ: pannū habebat in ſinu ꝓpter lacrimas que crebro currebant ex oculis eius. ¶ Frater quidam interrogauit abbatem āmonem dicēs. Dic mihi aliq̄d verbum. Dicit ei ſenex. Uade z talem fac cogitationē tuaꝝ ſicut faciunt iniqui qui ſunt in carcē. Illi eñ interrogāt homines. vbi eſt iudex: z quādo venit. z ipſe expectatō ne penaꝝ ſuarum ploraāt ita z monachus debet ſemper ſuſpectus eſſe. z animam ſuā obiurgare dicēdo Ue mihi quomō aſtare habeo ante tribunal xp̄i. z quomodo habeo ei actuū meorum reddē rationem Si igitur ſic ſemp meditat⁹ fueris: poteris ſalu⁹ eſſe ¶ Dixit abbas euagarius. Cū ſedes in cella. collige ad te ſenſum tuū. z memor eſto diei mortis: z tūc vide corpis tui mortificatōem. Cogita cladeꝝ. ſuſcipe dolorem. horreat tibi mūdi iſtius vanitas. eſto modeſtus z ſolicitus: vt poſſis ſemp in eodem quietis ꝓpoſito ꝑmanere. z nō infirmaberis. memorare etiā eorum que in inferno ſunt. cogita apud teipſuꝝ quo modo ſunt modo ibi anime in q̄ amaro ſilentio. aut in q̄ peſſimo gemitu. vel in quali metu aut certamīe aut in quali expectatione z dolore: z ſine mitigatiōe infinite lacrime ſunt anime. Sed z diei reſurrectōis nouiſſime memor eſto: z illud diuinū horrēdum atq; terribile imaginare extremum iudicium. Adhuc ad mediū repoſitā peccatoꝝ ꝓfuſionē: quā paſſuri ſunt in conſpectu dei z xp̄i eius. z coram angelis et archāgelis: poteſtatiby z vniuerſis hominiby. Sz z ſupplicia oīa. ignem eternuꝝ. vermē ꝓſciētie īmortale z tartari tenebras z ſuper omnia dentium ſtridores: timores z tormenta. Adhuc etiam ad memoriam z bona que ſunt iuſtis repoſita. fiduciam ante deuꝝ patrē et xp̄m eius. coram angelis z archangelis z poteſtatiby atq; omni plebe regnum celoꝝ. z dona eius gaudium z requiē. Utroq; horꝝ ꝓmemoratiōem habe apud te. z ſup iudicia quidem peccatoꝝ ingemiſce. plora veſtire luctu imaginē metuens. ne et tu ipſe hec incurras: ſup bona vero iuſtorum repoſita gaude z exulta z letare. z his quidem frui feſtina: ab illis vero effici alienus. Uide ne obliuiſcaris aliquādo ſiue intra cellaꝝ tuā ſis. ſiue foris alicubi. z memoriam horuꝝ ne abiiciat mens tua: vt ꝑ hec ſordidas ſaltem z noxias cogitationes poſſis euadere. ¶ Dixit abbas helyas. Ego tres res timeo. vnam quādo egreſſura eſt anima mea de corpore. Aliaꝝ q̄n occurſurus ſum deo. Terciam q̄n aduerſum me ꝓferēda fuerit ſententia. ¶ Sancte memorie theophilus archiepiſcopus cuꝝ moriturus eſſet: dixit. Beatus es abba Arſeni. q̄ ſemp banc horam añ oculos habuiſti. ¶ Dicebant patres quis mādducantibus aliq̄ndo fratriby in caritate. riſit vnus frat' ad mēſam. Et videns eum abbas: Johānes fleuit dicens. Quid putatis habet iſte frater in corde ſuo: quia riſit cum debuiſſet magis flere. quia agapē manducat. ¶ Dixit abbas iacobus. quia ſicut lucerna obſcurum cubiculū illumīat. ita timor domini ſi venerit in cor hominis illuminat eum: z docet oēs virtutes z mandata dei. ¶ Interrogauerūt quidam patrum. abbatem macharium egyptiū dicētes. Quomodo ſic. z quādo manducas. z q̄n ieunas. z corpus tuum ſiccū eſt. Et dixit eis ſenex. ſicut lignū in manu hominis cum quo frutices in igne verſant' atq; reuerſant' ſemper ab igne ꝓſumit': ita ſi homo mūdauerit mentē ſuam in timore dei. ipſe timor dei etiam oſſa eius cōſumit. ¶ Miſerunt aliquādo ſenes de mōte nytro ad abbatem macharīū in ſcithi. rogātes vt veniret ad eos alioquin ſciret omnes multitudinē ſi ipſe nō veniret ad ſe eſſe venturam: quoniā deſideraret eum videre anteq̄ migraret ad dominuꝝ. Qui cum veniſſet ad montem: congregata eſt omnis multitudo fratrum ad eum. Rogabant autem ſenes. vt faceret verbuꝝ ad fratres. Ille autem lacrimās ait. Ploremus fratres z ꝓducant oculi noſtri lacrimas: anteq̄ eamus hinc. vbi lacrime noſtre corpa noſtra cōburant. Et fleuerunt omnes z ceciderūt proni in facies ſuas. dicentes. Pater ora ꝓ nobis. ¶ Preteriens aliq̄ndo abbas paſtor in egypto. vidit mulierem in monumēto ſedentem z flentem amare. Et dixit. Si veniant omnia delectabilia mundi huius. nō tranſferunt animum iſtius a luctu: ita z monachus ſemp debet luctum habere in ſemetipſo. ¶ Alia vice tranſibat cū abbate anub in partibus dyolchi. z venientes circa monumēta mortuorum. vident mulierem nimis cedentem ſe: z flentem amare. Qui ſtantes intēdebāt in eā. Paululū aūt ꝓcedētes. occurrerūt cuidam: z interroganit eū abbas paſtor dicēs. Quid hꝫ mulier iſta. q̄ ſic ploraat amare. Dicit ei mortu⁹ eſt maritus eius: z filij⁹ z fr̄. Et rndēs abbas paſtor. dixit abbati

anub. Dico tibi quia nisi homo oms volūtates carnis sue mortificauerit 7 possederit luctuz hūc: nō potest monachus fieri. Tota em̄ vita mulieris istius. et mēs in luctu est. ¶ Dixit itez abbas pastor. Luct⁹ duplex est: qui optatur. 7 qui custodit. ¶ Frater quidam int̄rogauit eū dicēs: quid facio. Dicit ei. Nñ venit abzaham in terram ꝓmissionis. monumentuz sibi ꝓparauit: 7 p sepulchz terrā i hēditatē accepit Dicit ei fr. q̄d est sepulchz 7 dixit senex. Loc⁹ flēdi 7 lugēdi Scē mēozie athanasi⁹ rogauit abbatē pambo: vt descēderet de hēmo in alexandriā. Qui cum descēdisset. vidit ibi mulierem theatricam 7 lacrimatus est. Interrogatus aūt ab his qui aderant. quare fuerit lacrimatus: due inquit res me mouerūt Una de illius perditōne. Alia quia ego non habeo tale studiū placendi deo. quale habz illa vt hominibus turpib⁹ placeat. ¶ Abbas siluanus sedēs aliqñ cum fratrib⁹. factus est in excessu mentis: 7 cecidit in faciem suā. Et post multum temporis surgens plorabat: 7 rogauerunt eum fratres dicētes. Quid habes pater. Ille aūt tacebat 7 flebat. Compellentib⁹ aūt eum: dixit illis. Ego ad iudiciū raptus sum. 7 vidi multos de habitu nr̄o euntes ad tormēta: 7 multos seculares euntes ad regnū celorum. Et lugebat senex. et nolebat deinceps exire de cella sua: sed et si exire cogebatur. opiebat capicio faciē suam dicens. Quid necesse est videre lumen istud tpale. in quo nihil est vtile. ¶ Dixit sancte memozie syncletice. Labor est 7 certamē magnuz in primis qui cōuertūtur ad dominū nam postea inenarrabile gaudiū. Sicut em̄ qui ignem accendē volunt: prius fumant 7 ex fumi molestia lacrimant: sic qui obtinēt quod volunt. Etenim scriptū est. quia deus noster ignis cōsumēs est. Itaq; oportet nos diuinū ignem cū lacrimis atq; laboribus in nobisipsis accendere. ¶ Dixit abbas ypericius. Nocte 7 die laboret monachus vigilans et in orationib⁹ pmanens. pungens autem cor suuz ꝓducat lacrimam: 7 celitus ꝓuocat misericordiam. ¶ Applicuerunt fratres ad abbatē felicem habētes secum aliquos seculares: rogauerūt eum vt diceret eis sermonem. Illis aūt diutius rogantib⁹: dixit ad eos. Sermonē vultis audire. Qui dixerunt. Etiaz pater. Dixit ergo senex. Mō ñ est sermo. quondaz autē int̄rogabātur seniores. 7 faciebant fratres que dicebantur ab eis: tribuebat deus quomodo loquerent. Nunc autem qm̄ interrogant quidē non autē faciunt que audiunt: abstulit deus gratiam a senib⁹ vt nō inueniant quid loquantur: qm̄ qui optetur nō est. Quod cū audissent fratres. ingemuerūt dicentes. Ora p nobis pater. ¶ Narrauerunt de abbate or. 7 de abbate theodoro. q; misissent caprinā pellē in cellam suā: 7 dixerunt sibinuicē. Si nos visitauerit deus modo. quid faciemus. Et flentes reliquerunt locū ex lateribus. 7 sic recesserunt in cellas suas ¶ Narrauit quidam senex. q; aliquis frater cum cōuerti vellet: phiberetur a matre sua. Ille aūt nō quiescebat ab intētione sua dicēs. Saluare volo aiam meā. Mat̄ vero eius multū resistēs. 7 cum desiderū eius impedire nō posset. postea pmisit. Abiens aūt filius eius fact⁹ est monachus: 7 sub negligētia vitā suā expendit. Contigit aūt vt mater ipius moreret et post aliquātum tempus etiā 7 ipse infirmatus est infirmitate magna. Et cū fact⁹ fuisset in excessu mētis. raptus est ad iudiciū: 7 inuenit matrē suam cum his qui iudicabant. Illa aūt vt vidit eū obstupuit: 7 dixit. Quid est hoc fili. Et tu i loco hoc ꝯdemnatus es. Ubi sunt ꝓmones tui. quos loquebaris dicē do. saluare volo aiaz meā. Confusus aūt in his que audierat ipo dolore stupefactus est: 7 stabat nō habens quid matri sue respondē posset. Juxta dispensationez aūt misericordie dei: posteaq; hec vidit. cōtigit vt repararetur: 7 euaderet de instanti infirmitate. Et cogitans apud se diuinitus factaz esse huiusmodi visitationē. includēs se decetero sedebat 7 cogitabat de salute sua: penitus 7 plozans de his que egerat sub negligētia prius. Tanta autem ei intētio erat. vt multi eum rogarent indulgē sibi paululum. ne forte lesionē aliquā patereturde fletu: quē supra modum sibimet indicebat. Ille autē nullo modo cōsolari volebat dicens. Si imꝓperiuz matris mee sustinere nō potui: quomodo xpi 7 sanctorum angelorum eius aduersum me confusionez potero in die iudicij sustinere. ¶ Dixit quidam senex. Si possibile esset in aduentu dei post resurrectōnem. p timore exire animas hominum: omnis mundus morderetur a terroze atq; formidine. Quale est enim videre celos scissos. 7 deum reuelatum cum ira 7 indignatiōe et militias innumerabiles angelorum. 7 totum simul hominū genus intendē. Propter quod sic debem⁹ viuere: vtpote. qui de singulis motibus nostris. ratōnem exigendi sumus a deo. ¶ Frater interrogauit senem dicens. vnde est abba cor meū durum. 7 non timet deū. Dixit ei senex. Puto si hō teneat in corde suo increpatōem: possideat timorē. Dicit ei frat. Quid est increpatio. Dixit ei senex. Ut in omni re increpet homo aiam suā: dicendo ei. Memor esto. quia oportz te occurrē deo. Dic autē 7 hoc. Quid volo ego cum hoīe. Existimo aūt. q; siquis in his p manet veniat ei timor dei. ¶ Vidit senex quendam ridētem. 7 dicit ei. Lorum celo 7 terra rationez toti⁹ vite nostre reddituri sumus. 7 tu rides. Quēadmodum umbraz corpor nostror vbicunq; nobiscum circunferētes. sic debemus fletum 7 compunctionez nobiscum habē: vbicunq; sumus. ¶ Frater quidaz interrogauit senem dicens. Abba dic mihi aliquod verbum. Dicit ei senex. Nñ pcussit deus egiptum. nō erat domus nō habēs luctum. ¶ Frater interrogauit alium senē dicens. Quid facio. Dicit ei senex Flere debemus semp. Contigit em̄ quendā senum mori aliqñ. 7 post multam horaz iterū in seipsum reuerti: 7 interrogauimus eū dicētes. Quid vidisti ibi abba. Et narrauit nobis plorans 7 dicens. Audiui ibi vocē lugubrez sine cessatione: dicētem. Ue mihi ve mihi. ve mihi. Sic 7 nos semp dicere debemus. ¶ Int̄rogauit frater quendā senē dicēs. Qm̄ desiderat aīa mea lacrīas. sicut audio senes lacrimantes et nō inuenio. 7 tribulat aīma mea. Et dixit ei senex Filij israhel post q̄draginta ānos intrauerūt in traz ꝓmissionis. Lacrime g̃ sunt t̄ra reꝓmissionis. ad qs si queneris: iam nō timebis bellū. Ita ei vult de⁹ affligi aiam. vt semp desideret ingredi terram illam

¶ Finit libellus de compunctione.

¶ Incipit liber de continentia

FRatres aliqui volentes venire ad abbatem antonium. de loco scithi: ingressi sunt nauem vt irēt ad eum. Et inuenerunt in ipa naue senem: qui 7 ipe ad antonium ire volebat. Ignorabāt autem eum frēs. 7 sedētes in naui loquebātur ꝓmones patrum. 7 de scripturis. 7 rursus de ope manuum suaꝝ: ille autem senex p oīa tacebat. Cum aūt venissent ad portum agnouerunt 7 ipsum senem proficisci velle ad abbatem antonium. Cum aūt venissent ad eū. dicit eis abbas antonius. Bonum comitē itineris inuenistis senem hūc. Dixit autem et seni. Bonos fratres inuenisti tecum abba. Dicit ei senex. Boni sunt quidem sed habitatio eoꝝ nō habet ianuā. Quicūqꝫ intrat in stabulum: soluit azinū. Hoc autem dicebat: quia quodcūqꝫ eis ascēdebat in os loquebātur. ¶ Dicebat abbas daniel de abbate Arsenio. qꝫ totam noctem vigilans ptransierit: tota eī nocte vigilabat. Et quando volebat circa mane ꝓpter istam naturā dormire. dicebat somno. Veni serue male. Et surripiebat parum somni sedendo: 7 statim surgebat.

¶ Dicebat abbas Arsenius. Sufficit monacho si dormit vnaꝫ horam: si tñ est pugnator. ¶ Dicebat de eo abbas daniel. Quia tantos ānos mansit nobiscum. 7 mēsuram paruam victus habamus eī in no: 7 quotiēs veniebamus exinde comedebamus et nos. ¶ Dixit itex. Quia nisi semel in āno nō mutabat aquā palmarum. sed tātū adiciebat: faciebatqꝫ flectā de ipsis palmis. 7 ꝓsuebat vsqꝫ ad sextā horā Interrogauerunt ergo eum seniores. cur nō mutaret aquā palmax. que fetebat. Et dixit eis. Pro thimi amate 7 vnguētorum odoribꝫ quibus in seculo vsus sum: opus est vti me fetore isto. Iteruꝫ quando audiuit qꝫ maturassꝫ omne genus pomoꝝ: dixit. Afferte mihi. Et gustauit semel tantū paruꝫ ex omnibus gratias agens deo. ¶ Dicebant de abbate agathone. Quia ꝓ triēnium lapidem in ore suo tenebat: donec taciturnitatē discceret. ¶ Aliquādo iter agebat abbas agathon cuꝫ discipulis suis. 7 inueniēs vnus ex eis paruissimuꝫ fasciculuꝫ cicercule viridis in via dicit seni. Pater si iubes tollo illud. Intendit vero senex: 7 admirās dixit. Tu illud ibi posuisti: Respōdit ei ille frater. Nō. Et dixit senex. Quomodo vis tollere quod nō posuisti. ¶ Venit aliquando quidam senum ad abbatem achillem. 7 vidit eum iactā tē sanguinē ꝺ ore suo: 7 interrogauit eū dicēs. Quid est hoc pater. Et dixit senex. Sermo est fratris cuiusdam qui me contristauit. 7 omnino conatus sum ꝓseruare illud apud me: 7 deprecatus sum deum vt auferetur a me. et factus est ꝓmo ille sanguis in ore meo. 7 expuo illum 7 requiem inueni. 7 dolorē illum oblitus sum. ¶ Venit aliquando abbas achilles in cellaꝫ abbatis ysaie in locum scithi: 7 inuenit euꝫ comedentē. Miserat eī in cathinulo salem 7 aquā. videns aūt quia abscondit illū post flectas de palmis: dicit illi. Quid mādducabas. Ille respōdit. Ignosce mihi abba. qꝫ palmas incidebā 7 ascendi in cauma. et ꝓpterea intinxi modo buccellaꝫ in sal. 7 misi in ore meo 7 exaruerunt fauces mee. Et quia nō descēdebat buccella quā in ore meo miseram. ꝓpterea ꝓpulsus sum suꝑfundē modicū aque in sal. vt vel sic possez glutire: ꝫ ignosce mihi. Et dicebat abbas achilles. venite 7 videte ysaiam iuscellum comedentez in scithi. Si vis mādducare ius. vade in egiptuꝫ. ¶ Dicebāt de abbate amoy. quia egrotaret. 7 in lecto pluribus annis decūbens: nunqꝫ relaxauit animuꝫ suū vt intēderet interiora celle suc. 7 videret quid haberet. Multa eniꝫ deferebant ei velut īfirmo sed intro eunte discipulo suo iohāne 7 exeūte. claudebat oculos suos ne videt quod faciebat: sciebat eī quia fidelis monachus eēt. ¶ Dixit abbas beniamin qui erat p̄sbiter ī cellis: qꝫ applicuissent frēs in scithi ad quēdam senē. 7 voluissent ei dare modicū olei: 7 ille eis dixit. Ecce ibi iacet puuluꝫ vasculū. quod attulistis mihi aī tres ānos. 7 quō posuistis illd̄ sic remāsit. Audiētes aūt frēs āmirati sunt cōtinētiam senis.

¶ Narrauerūt de abbate ꝺyoscoro de nansyas. qꝫ panis eiꝰ erat oꝛdeaceꝰ 7 de farina lētricule. 7 ꝓ singulos ānos ponebat sibi legē cuiuscūqꝫ vniꝰ obꝺutāie id est non occurrē vno āno alicui. aut nō loq̄. aut nō gustare aliqd̄ coctū. aut nō comedē aliquid pomorum aut oleruꝫ. 7 in omni ope suo ita faciebat: 7 hoc p ānos singulos faciebat. ¶ Dixit abbas euagrius quia dixerit senex. ꝓpterea amputo a me delectationes carnales. vt etiā iracūdie occasiones abscidam: scio eī eam aduersum me semꝑ pugnare ꝓ delectationibꝫ 7 ꝓturbare mētez meā: 7 intellectū meum expellē. ¶ Misit aliqñ sanctꝰ epyphanius epūs cypri us. ad abbatē hylarionē: rogās eum 7 dicēs. Veni vt nos videamꝰ anteqꝫ de corpe exeamus. Qui cuꝫ venissent adinuicē: manducātibꝫ eis allatū est de auibus qd̄dam. Quod tenēs epūs. dedit abbati hylarioni. Et dixit ei senex. Ignosce mihi pat̄ qꝫ exquo accepi habitū istum. nō manducaui quicqꝫ occultuꝫ. Et dixit ei scēs epyphaniꝰ. Ego aūt exquo accepi habitū istuꝫ nō dimisi aliquē dormire. qui habebat aliquid aduersum me: neqꝫ ego dormiui habēs aliquid adūsus aliquē. Et dixit ei senex. Ignosce mihi pater: quia tua ꝙuersatio maioꝛ est mea. ¶ Dicebāt de beato palladio. quia fecerat viginti ānos in cella. 7 nō leuauit oculos suos sursuꝫ: vt videret tectū eiꝰ

¶ Abbas zenon ambulans aliqñ in palestina. cum laborasset: resedit vt mādducaret iuxta cucumerariū Suadebat autem ei animus suus dicēdo. Tolle tibi vnuꝫ cucumerē: 7 manduca. Quātuꝫ autem est. Qui respōdēs cogitatui suo dixit. Fures ad tormēta vadunt. Proba ergo teipsum in hoc si potes ferre tormēta. Qui consurgēs stetit in cauma te quicqꝫ diebꝫ: defigēs seipsuꝫ in sole. Dicebat aūt quasi animus ei ad ipm. Nō possuꝫ portare tormēta. Dicit ergo ad animū suū. Si nō potes portare tormēta: ꝫ nō rapias vt mādduces. ¶ Dixit abbas theodorus Inopia panis thabefacit monachi corpꝰ. Alē aūt quidam seniorum dicebat quia vigilie plus thabefaciunt corpus. ¶ Dixit abbas iohannes breuis statura. Quia si voluerit rex aliquis ciuitatē inimicoꝝ tenē. prius aquā tenet 7 escas eorum qui sunt in ciuitate 7 fame periclitantes tunc subiciūtur ei: ita est 7 passio vētris. Si ī ieiunio: 7 fame ꝙuersē bō: inimici eiꝰ qui solicitāt aīam eius infirmāt. ¶ Dixit itex.

Quia ascẽdens aliqñ per viã que ducit ad scithim. vt distraherẽ flectas de palmis: vidi camellariũ loquentẽ et ꝓmouentem me ad furorem: ego vero dimisi quod portabã et fugi. ¶ Dixit abbas ysaac: ꝑ subiter cellarum. Scio frẽm metentẽ in agro qui voluit manducare spicam tritici: 7 dixit domino agri. Vis manduco vnã spicam. Ille aũt audiens miratus est: 7 dixit ei. Tuus est ager pater: 7 me interrogas. Intantũ ergo scrupulosus erat mẽoratus frater. ¶ Interrogauit quidam frat' abbatem ysidor seniorem scithy: dicẽs. quare sic te fortiter timent demones. Dixit ei senex. Quia exquo factus sum monachus: studeo ne ꝓmittã iracundiã vsqz ad fauces meas ascendẽ. ¶ Dixit iterum ꝙ supra. quadraginta ãnos esse: exquo sentiret quidem motũ peccati in mente sua. nunqz tamẽ consentiret: neqz ꝓcupiscentie neqz iracũdie. ¶ Narrauit abbas cassianus de ꝙdam abbate iobãne. qz fuerit apud abbatẽ esynum in sũmitate heremi habitantẽ per ãnos quadraginta. 7 quia habebat circa ipsum multam caritatem: et per hanc caritatis fiduciã. interrogauit eum dicens Tanto tempore sic remotus 7 a nullo hominum facile molestiam patiẽs. dic mihi quid ꝓfecisti. At ille dixit. Exquo cepi solitarius esse. nunqz me sol vidit manducãtem. Dixit autẽ ei 7 abbas Jobãnes. Nec me irascentẽ. ¶ Dixit iterum. Quia narrauit nobis abbas moyses: ꝙ ei abbas serapion dixit. Quia dũ essem iuuenis. 7 sederẽ cum abbate meo theone 7 mãducaremus. surgẽs a refectione ꝑm opera dyaboli rapui vnum panem parimatẽ. 7 manducaui eũ occulte: nesciẽte abbate meo. Cũ ergo ꝑseuerarem aliquanto tempore hec faciens. cepit mihi ipsum vicium dominari 7 non ꝑualebam meipsum retundere: sed solũmodo adiudicabar a ꝓpria conscientia: 7 seni dicere cõfundebar. Contigit autem ꝑm dispensatõem diuinam vt quidam venirent ad senẽ vtilitatis anime sue causa: 7 interrogabãt eũ de ꝓprijs cogitationibus. Respondens autem senex dixit. Quia nihil sic noxium est monachis 7 letificat demões. quomõ si celent cogitationes suas spiritualibꝫ patribꝫ. Locutus est autem eis de continẽtia. Et cum hec dicerentur. cogitans ego quia deus reuelauit seni de me cõpunctus cepi flere. 7 eieci parimatez de sinu meo quem male consueuerã rapere: 7 prosternens me in pauimento postulabam de ꝑteritis veniam. 7 oratõnem ꝓ cautela in futurum. Tunc dixit senex. O fili liberauit te de captiuitate ista etiaz me tacente confessio tua. 7 demones tenebant cor tuũ per taciturnitatẽ: nũc aduersum teipsum confitẽdo inuenisti. quẽ hactenus tibi dominari ꝓmiseras: neqz contradicẽs neqz alio modo increpãs eum: ãmodo aũt nequaqz locũ habebit in te quippe. qui in corde tuo in aperto excussus est. Necdũ aũt finito sermone senis. 7 ecce opere quod dixit apparuit: quia velut lãpada ignis egressa est de sinu meo. 7 impleuit totã domũ fetido odore: ita vt putarent qui aderant. qz sulphuris plurimum fuisset incensum. Et dixit senex. O fili: Ecce verbor meorum liberationis tue. ꝓ signum quod factum est: prestitit dominus documẽtum. ¶ Dicebãt de abbate macario. Quia si vacauit inter fratres. ponebat sibi terminum. 7 quando inueniebat' vinũ ꝓpẽ frẽs bibebat: sed ꝓ vno calice vini. die integra aquã non bibebat. Et fratres quidam volentes eum recreare. dabant ei vinũ: sed 7 senex cum gaudio sumebat. vt seipsum postea cruciaret. Discipulus aũt eius sciens causam: dicebat fratribus. Propter deum rogo ne detis ei vinum: qz in cella se postea cruciatu domat. Quod cognoscẽtes fratres. vltra ei vinũ nõ dederunt. ¶ Abbas macharius maior in scithi: dicebat fratribꝫ. Post missas ecclesie: fugite fratres. Et dixit ei vnus fratrum. Pater vbi habem⁹ fugere amplius a solitudine ista. Et ponebat digitum sup os suum dicens. Istud est quod fugiẽdum dico. Et sic intrabat in cellam suã: et claudens ostiũ sedebat solus. ¶ Dixit idem abbas macharius. Si aliquem increpare volens. ad iracũdiam cõmoueris ꝓpriam passionem imples: non emẽ alium sic saluare debes. vt teipsum ꝑdas. ¶ Dixit abbas pastor. Nisi nabuzardan archimargirius venisset: nõ crematũ fuisset templum domini. Ita 7 nisi quies gule 7 ventris venerit in animam: nequaqz mens corruet. 7 pugnans contra inimicum. ¶ Dicebant de abbate pastore. Quia dum vocatus fuisset ad comedendum contra volũtatem suam: ibat lacrimãdo. ne inobediens esset fratribus suis 7 cõtristaret eos. ¶ Narrauerunt quidam abbati pastori. de quo daz monacho: quia nõ bibebat vinum. Et dixit eis. quia oĩno potus monachor non est. ¶ Dixit iterũ abbas pastor. Quia sicut fumo expelluntur apes vt tollatur dulcedo operis eorum: ita 7 corporalis quies timorem expellit ab anima. 7 aufert ab ea oĩe opus bonum. ¶ Narrauit quidam senex de abbate pastore et fratribꝫ ei⁹: qz bitarent in egipto. 7 cũ desideraret mater eor videre eos. 7 non posset: obseruauit vna die. 7 euntibꝫ illis ad ecclesiam. obtulit se eis. Illi autem videntes eam. cõuerterunt se ad cellam: 7 intrãtes clauserunt ostium in faciem eius. Illa autem ad ostium stans: clamabat plorans cũ nimia miseratione. Audiẽs autem eã abbas anub. intrauit ad abbatem pastorez dicens. Quid faciemus vetule isti. ita ante ostium flenti. Surgens autẽ abbas pastor venit ad ostium: 7 intro stans audiuit eam plorantem miserabiliter nimis. 7 dixit. Quid sic clamas vetula Illa autem cũ vocem eius audisset: multomagis clamauit plorans 7 dicens. Volo vos videre filꝫ mei. Quid est enim si videro vos. Nunquid non sum mater vestra. Aut nõ ego lactaui vos. En tota sum iam canis plena: sed 7 audiens vocem tuam: turbata fuz. Dixit ei senex. Hic nos vis videre. an in alio seculo. Dicit ei. Etsi nõ videro vos hic. videbo vos illic filꝫ mei. Dicit ei. si potes equanimit' ferre vt hic nos nõ videas: videbis nos illic. Et ita discessit mulier gaudens 7 dicens. Si oĩno visura vos ero illic: nolo vos hic videre. o filꝫ mei. ¶ Dicebant de abbate pyor. Quia ambulando comederet. 7 interrogante eum quodã. quare sic manducaret: respondit Non hoc vti velut opus aliqd agẽt: sed velut qdam supfluum vti. Alij autez de hoc ipso interrogãti. respondit. Vt nõ vel in comedendo corporalem delectationem habeat anima. ¶ Dicebãt de abbate petro cognomẽto pyanio. qui erat in cellis: qz vinũ non bibebat. Qñ autem senuit: rogabãt eum vt

modicū vini sumēt. Qui cū non acquieſcēt: tepefaciebant aquā. 7 ita offerebant. Et dicebat. Credite mihi filij: qz velut conditū illud accipio. Et adiudicauit se tepida aq̄ esse contentuz. ¶ Facta est aliqñ celebratio missaꝝ in mōte abbatis antonij: 7 inuentū est ibi vasculū vini. Et tollens vnus de seniby parvum vas. id est calicē. portauit abbati syſoy. 7 dedit ei. 7 bibit semel: 7 scdo accepit 7 bibit. Obtulit etiaz ei tercio sed nō accepit: dicēs. Quiesce frater. an nescis qz sathanas est. ¶ Frat' quidam int'rogauit abbatē syſoy dicens. Quid facio. qz occurro ad ecclesiam. 7 frequēter frēs p caritate ad cibū retinēt me. Dixit ei senex. Onerosa res est. Dicit g̃ abrahaz discipulus eius. Si occurrit' in sabbato 7 dñica ad ecclesiaz. 7 biberit frater tres calices. multuz ne est. Et dixit senex. Si nō esset sathanas. nō esset multum. ¶ Freq̄nter dicebat abbati syſoy discipulus suus Surge abba 7 manducemus. Ille aūt dicebat. Adhuc nō māducauim⁹ fili. Et ille rñdit. nō pater. Dicebat aūt senex. Si nec adhuc māducauim⁹. affer 7 manducem⁹. ¶ Dixit aliqñ cū fiducia abbas syſoy Crede. qz ecce triginta ānos habeo q̄ nō deprecor deū p peccato. ꝑ orans hoc dico. Dñe ihu xpe pte ge me a lingua mea: 7 vsqz nunc p singulos dies curro in ipsa opa 7 delinquo. ¶ Venerūt aliqñ abbas siluanus. 7 discipulus eius zacharias. ad qd̄ dā monasteriū: 7 fecerūt eos gustare modicū. anteq̄ ambularēt. Et exeuntiby eis inuenit discipulus eius aquā in via: 7 volebat bibē. Dixit ei abbas siluan⁹. zacharia ieiunū est hodie. Cui ille dixit. Nōne hodie māducauimus pat'. Dixit ei senex. Illud māducare caritatis fuit. nos aūt teneam⁹ ieiunū nostrum fili mi. ¶ Dixit sancta syncletice. Quia optet nos. qui huiusmodi ꝓpositum sumpsim⁹ castitatē que sūma est tenere. Etenī apud seculares videt' castitas obfuscari. sed a deſt eis stulticia: ꝓpter qd̄ alijs sensibus peccant nā 7 aſpiciunt indecenter. 7 rident inordinate. ¶ Dixit iterū que supza. Quia sicut venenosa animalia acriora medicamenta a se expellunt: ita cogitationē sordidam ieiuniuz cum oratione depellit ab aīa. ¶ Dixit iteruz. Non te seducant diuitū huius seculi delicie tanq̄ aliquid vtile habētes in se: etenī illi delectationis causa. arte diuerso modo condiendi cibos onerant. Tu autem ieiunio 7 abiectione ciborum abūdantiam deliciarum illorum supgredere sed ne sacieris pane: neq̄ desideres vinuz. Dixit abbas syſoy. Quia peregrinatio nostra est: vt tenear homo os suuz. ¶ Dixit abbas ypericius. Quia sicut leo terribilis est onagris: sic monachus probatus cogitationiby cōcupiſcentie. ¶ Dixit iteruz. Ieiunium frenū est monacho aduersus peccatum: qui aūt abiicit ieiuniū. velut equ⁹ feruens desiderio femine rapitur. ¶ Dixit iteruz. Siccatū ieiunio corpus monachi. animaz de ꝑfundo eleuat: 7 siccat fistulas delectationū ieiunium monachi. ¶ Dixit itez. Castus monachus in terra honorabit': 7 in celis ab excelso coronabitur. ¶ Idem ipse dixit. Monachus qui nō retinet linguā suam in tpe furoris: neq̄ passionum corporalium retētor erit aliquando. Dixit iterum. Verbum malum non ꝑferat os tuum: qm̄ vitis nō affert spinas. ¶ Dixit iterū. Bonū est māducare carnē et bibē vinū: q̄ manducare in obtrectatione carnes fratꝝ. ¶ Dixit itez. Susurrans serpens enam de paradiſo eam eiecit. Huic g̃ similis est qui ꝓximo suo obloquitur: qm̄ et audientis se aīam perdit. 7 suā nō saluat. ¶ Facta est aliqñ festiuitas in scithi: 7 dederūt seni vinuz bibē in calice. Qui abijciens dixit. Tolle a me mortem istā. Quod videntes alij qui cum ipo edebant. nec ipsi biberūt. ¶ Alia vice allatū est ibi vasculum vini de ꝓmitijs vt daret' fratriby ad singulos calices. 7 introeunte quodā fratre 7 vidente quia acciperēt. fugit in criptā que cripta mox cecidit. Et cū audiſſet sonū. currētes inuenerunt frēm semianimē iacentem: 7 ceperunt obiurgare eum dicētes. Bene tibi ꝓtigit: qz vanam gl'iaz habuisti. Abbas aūt refouēs eū dixit. Dimittite filium meū. bonum opus fecit: 7 viuit dominus. qz non reedificabit' cripta hec tēporiby meis: vt cognoſcat mūdus. quia ꝓpter calicem vini. cecidit cripta in scithi. Aſcendit aliquando ꝓsbiter de scithi ad episcopum alexandrinū: 7 quādo reuersus est in scithi. int'rogauerunt eum fratres. Qñ est ciuitas. Ille autē dixit eis. Credite mihi fratres. ego ibi faciē hominis nullius vidi. nisi tm̄ episcopi. Illi aūt audientes mirati sunt 7 dixerūt. Quid putas facta est in illa oīs multitudo. ¶ Presbiter vero refouit hesitātes dicēs. Extorsi animo meo: ne intuerer faciez hominis. Ex qua relatione profecerunt fratres: vt custodiant se ab extollentia oculorum suorū. ¶ Venit aliquādo quidam senex ad aliū senem: ille aūt dixit discipulo suo fac nobis modicum lenticule: 7 fecit. Et infunde nobis panes: 7 infudit. Et manserunt sic vsq̄ ad alterius diei horam sextaz: loquētes de rebus ſpiritualibus. Iterum dixit senex discipulo suo. Fac nobis modicuz lenticule: fili mi. Ille respondit. Ab hesterno die feci pater. Et ita surgentes sumpserunt cibū ¶ Alter quidā senex venit ad quendā patꝝ. ille aūt coxit modicū lenticule: 7 dixit ei. Faciam⁹ opus dei et gustemus. Et vnus quidem eorum cōpleuit totū psalterium. alter vero ex corde. duos ꝓphetas maiores lectoris ordie recitauit: 7 facto mane. discessit senex ille qui venerat. 7 obliti sunt sumē cibuz. ¶ Esurijt quidam frat' a mane. 7 pugnabat cuz animo suo ne māducaret: donec fiēt hora tercia. Et facta hora t'cia: exegit a se. vt fiēt hora sexta: fct̄a sexta infudit panem 7 sedit vt manducaret. Postea ꝙ surrexit dicens. Manebo sic vsq̄ ad horam nonam. Hora autem nona fecit orationem. 7 vidit opus dyaboli. sicut fumum exeuntem a se: 7 ita cessauit esuries eius ¶ Infirmatus est quidam senum. et cum non posſz sumere cibum multis diebus: rogabatur a discip'lo suo. vt faceret aliquid ei 7 reficeret. Abijt autem 7 fecit de farinula lenticulas 7 zipulas. Erat autem ibi vasculum pendens. in quo erat modicuz mellis. 7 aliud in quo erat rafanegleon id ē lini oleum. 7 fetebat ita q̄ tm̄ ad lucernaz ꝓficeret. Errauit aūt frater. 7 ꝑ melle de lini oleo misit in pulmentū. Senex vero cum gustaſſz nihil locutus est: ꝑ tacitus māducauit. Compellebat aūt eum itez māducare 7 extorqués sibi manducauit. Et dabit ei tercio. ille autez noluit māducare dicēs. Vere nō possuz fili mi. Discipul⁹ aūt hortabatur euz dicens. Bonum est abba: ecce

et ego manducо tecum tecum. Qui cum gustasset ꝛ cognouissꝫ quod fecerat: cecidit ꝓnus in faciem dicens. Ue mihi paᷣ. quoniã occidi te. Et tu peccatũ hoc posuisti sup me. qꝛ nõ es locutus. Et dixit ei senex. Nõ contristeris fili. si voluisset ds vt mel mãducarẽ. mel habuisti mittẽ in zipulas istas. ¶ Narrauerunt de sene quodam. qꝛ desiderauit aliquãdo mãducare cucumerem. Quẽ cum accepisset: appendit eum ꝓius añ oculos suos. Et cum eẽt victus desiderio. Domãs seipsuꝫ. penitẽtiaꝫ agebat: quia vel omnino desiderasset. ¶ Frater quidam aliqñ abijt visitare sororem suã: in monasterio egrotantẽ. Erat autẽ fidelissima. ꝛ nõ acquieuit aliquando videꝫ virꝫ neqꝫ occasionem dare fratri suo: vt ꝓpter illam veniret in medium femiaruꝫ. Et mandauit fratri suo. Uade frater ora ꝓ me: quia cum gratia xpi videbo te in regno celoruꝫ. ¶ Monachus quidam occurrit ancillis dei in itinere quodam. quibus visis diuertit extra viam. Cui dixit abbatissa. Tu si ꝓfectus esses monachus: nõ respexeras nos. sic vt agnoscerես. qꝛ femine eramus. ¶ Intrauerunt aliquãdo fratres in alexãdriaꝫ. inuitati a theophilo archiepiscopo: vt ꝑsentibus bis facta oratione destruẽt templa paganoruꝫ. Et mãducantibꝫ eis cum archiepiscopo: mistrate sunt eis carnes vitulinę. ꝛ mãducabant nihil discernẽtes. Et accipiẽs archiepus vnũ capadium. dedit iuxta se recũbenti seni dicẽs. Ecce istud capadium (id est stucklein) bonum ẽ. mãduca abba Ille añt respondẽs dixit. Usqꝫmodo credebam qꝛ olera manducarẽ. Nam si carnes sunt nõ maducabo. Et vltra nemo acquieuit gustare. ¶ Frater quidam ī cella attulit panes recẽtes: ꝛ inuitauit ad mẽsam seniores. Et cũ manducassent singulos paximates: pausauerũt. Frater vero sciẽs laborem abstinẽtie eoꝝ: cepit cuꝫ humilitate supplicare: dicẽs. Propter deum manducate hodie: donec saciemi. Et mãducauerunt alios denos paximates. Ecce igitur qꝫtum supra qꝫ opus erat. mãducauerunt ꝓpter deuꝫ veri monachi: ꝛ simpliciter abstinẽtes. ¶ Egrotauit quidam senum aliquãdo magna infirmitate: ita vt ex eius visceribus multus sanguis et fluẽt. Et attulit quidaꝫ frater nixas sicces. ꝛ fecit pultes. ꝛ misit eas ibi. ꝛ obtulit seni: ꝛ rogabat eum dicens. Come de. quoniã forte expedit tibi. Intuens autem eum senex diutius dixit. Uere dico tibi frater. qꝛ volebam vt me dimitteret ds in hac infirmitate esse: alios triginta ânos. Et nullomodo acquieuit senex in tali egritudine vel modicũ sumẽ cibi: ita vt tolleret frater qd̃ portauerat. ꝛ rediret ad cellam suã. ¶ Alter senex sedebat longe in heremo ꝛ contigit fratrem venire ad eum: ꝛ inuenire eum infirmante. Qui lauãs ei faciẽ. fecit ei refectionẽ: ex his que attulerat. Qd̃ cum vidisset senex: dixit. Uere frater: oblitus eram qꝛ haberẽt homies de cibo solacium. Obtulit ei etiã ꝛ calicem vini. Quod cum vidisset: ploraut dicens Non sperabam me vsqꝫ ad mortem bibere vinum.

Statuit quidam senex. vt quadraginta diebꝫ nõ biberet. Et si quãdo fieret cauma. lauabat suriscũlã ꝛ impleuit eam aq̃: ꝛ appendebat eam añ oculos suos. Qui cum interrogaretur a fratribus. Quare hoc faceret: respondit dicens. Ut cum vidẽs quod desiderabam nõ gustauero. maiorem ardorem sustineã et ꝓpter hoc maiorem mercedem a domino ꝓsequar ¶ Frater quidam iter agẽs. habebat secum matreꝫ suam. iam senem. Qui cum venissent ad quendam fluuium. nõ poterat vetula illa transire. Et tulit filius suus pallium suuꝫ ꝛ inuoluit exinde manus suas ne aliquo modo ꝓtingeret corpus eius. Et ita portans eam transposuit fluuium. Dixit autem ei matꝛ sua. Ut quid sic opuisti manus tuas fili mi. Ille autem dixit. Quia corpus mulieris ignis ẽ. ꝛ ex eoipso ꝙ contingebam te. veniebat mihi cõmemoratio aliarum femiarum in animo. ¶ Dicebat quidã patrũ Quia sciret fratrem in cella: ieiunãteꝫ tota ebdomada pasche. Et cum sabbato sero venisset ad missam ꝓmunicans mox fugiebat: ne cogeretur a fratribus in ecclesia manducare. apud se tm̃ modicas betbas elixas cum sale mãducabat sine pane. ¶ Fratres cõuocati sunt in scithi vt manducarent palmas. ꝛ erat ibi aliquis infirmus ꝓ nimia abstinentia: qui tussiens execrauit flecma. Quo vomente: de sputo eius venit sup alium fratrem. Qui cum a cogitatiõe sua cõpelleretur dicere ei. quiesce iaꝫ ꝛ nõ excrees super me: vt superaret cogitationes suas. tulit quod excreauerat. ꝛ mittẽs in ore suo: statim comedit illud. Et tunc cepit ad seipsuꝫ dicere. Aut nõ dicas fratri qd̃ eum contristet. aut mãduca quod bonres. ¶ Explicit liber de ꝓtinẽtia. ¶ Incipit liber ꝓtra fornicatõꝫ

Dixit abbas antoni

us. Estimo qꝛ habeat corpus motum naturalem consersum in se: qui nolẽte animo non operatur. sed tantummodo significatur in corpore. quasi impassibilis motus. Est autem ꝛ aliꝰ motus. ex eo qꝛ nutritur corpus. ꝛ foueꝫ cibis ꝛ potibus: ex quibus ꝛ caloꝛ sanguinis excitat ad opandum corpus. Propter quod dicit apostolus. Nolite inebriari vino in quo est luxuria. Et rursum dominus in euangelio: discipulis mandans dixit. Uidete ne grauentur corda vestra: crapula ꝛ ebrietate Est autem adhuc ꝛ alius quidam motus certantibus in conuersatione: ex insidijs ꝛ inuidia demonuꝫ veniens. Itaqꝫ scire conuenit quia tres sunt motus corporales. vnus quidem naturalis. alius autem ex plenitudine ciboruꝫ: tercius vero ex demonibus. ¶ Dixit abbas Seroncius petrensis. Quia multi temptati sunt a corporalibus delectationibus. ꝛ cũ non approximarẽt corporibus. mente fornicati sunt et qui corporaliter virginitatem seruant. ꝫm animũ fornicantur. Bonuꝫ est ergo dilectissimi facẽ quod scriptum est: omni custodia vnumquenqꝫ cor suum ꝙare. ¶ Dixit abbas cassianus. Quia dixerat abbas moyses. bonum est nõ abscondere cogitatõnes sed senibus spiritalibus ꝛ discretionem habentibꝫ. manifestare eas: non his qui tm̃ tpe senes sunt. qm̃ multi ad etatẽ respiciẽtes. ꝛ cogitatõnes dicẽtes eis quia experimentum non habebant: ꝓ ꝓsolatione. ad desperationem vltimam puenerũt. Erat quidã frater oĩno in conuersatione solicitus. Et cũ valde a fornicationis demone turbaret venit ad q̃ndam senez et retulit ei cogitatõnes suas. Ille añt audiens quia

erpers erat.indignatus est:z miserabilē dicebat esse frēm illum.z indignum monachi habitu:qz eiusmōi cogitationes recipet. Hec audiens frater desperās seipsuz.reliquit ꝓpriam cellam.z ad seculuz redibat. Scōm autem dispēsationem dei. occurrit ei abbas appollo:z vidēs eum ꝓturbatum.z nimium tristem. interrogauit eum dicens. Fili que est causa tāte tristicie tue. Ille autem prius ex multa ꝓfusione animi sui:nō respondit quicq̄. Postea autē cum multum rogaretur a sene.que circa se agerētur:confessus est dicēs. Quia cogitationes fornicationū inquietant me:qđ cōfessus sum seni illi.z ꝓm verba eius.iā mihi spes salutis nō est: desperans ergo meipsuz ad seculum reuerto. Hec aūt pater appollo audiēs.velut sapiens medicus multū eum rogabat. z monebat:dicens. Noli mirari fili.neq̄ desperes de teipō: ego ēi in hac etate atq̄ conuersatione ,valde ab huiusmōi cogitationib inquietor. Ne ergo deficias in huiusmodi occasione.que nō tantū humana solicitudine q̄ntum dei miseratiōe curatur: tm̄ hodie dona mihi quod peto.z reuertē in cellam tuā. Fecit autē frater ille sic. Abbas autez appollo discedens ab eo. prexit ad cellam illius senis.qui ei desperatōnem fecerat.z stans foris deꝑcatus est dominuz cū lacrimis:dicēs. Deus qui temptatōnes vtiliter infers. ꝓuerte bellū quod patitur frater ille in hūc senem:vt ꝑ experimētuz in senectute sua discat.quod tpe longo nō didicit:quatenus ꝓpatiat' his qui huiusmodi tēptationib ꝓturbantur. Qui cum orationē complesset:vidit ethiopē stātem iuxta cellaz.z sagittas dirigentē contra illū senem.quibus quasi ꝓforatus: statiz tanq̄ ebrius a vino huc atq̄ illuc ferebatur. Et cuz nō posset tolerare:egressus est de cella eadez via.qua et ille iuuenis ad seculum redibat. Abbas autem Appollo intelligēs quod factum erat.occurrit ei.z accedens ad eū dixit. Ubi vadis z que causa ꝓturbationis tue.que obtinuit te., Ille autez sentiēs quia intelexisset sanctus vir.que ei euenerant:p̄ verecūdia nihil dicebat. Dixit autez ei abbas appollo. Reuertē in cellaz tuā.z decetero agnosce infirmitatē tuā.z cogita apud temetipsuz.qz ignotus sis a dyabolo vsq̄modo aut contēptus: ꝓpter qđ nec meruisti �somnes virtutū habē ꝓtra dyabolū luctamīta. Quod autem dico luctamenta.qui nec vna die aggressionem ipsius portare potuisti: Hoc autē tibi contigit quia iuuenē illum a ꝓmuni aduersario impugnatuz susciꝑiens:cū debuisses eum cōtra dyabolicū certamen consolatorijs verbis monē.etiam in desperationem misisti:nō cogitans illud sapientissimū ꝑceptū quo iubemur eripere eos qui ducuntur ad mortem et iterum nō negligas redimē occidendos:sed neq̄ parabolam saluatoris nostri dicentis.harūdinē quassatam nō deberi confringi:z linum fumigans nō extingui. Nemo eīm ferre posset insidias aduersarij.neq̄ ebulliētis nature ignē extinguere. vel retinere:nisi dei gratia ꝓfuaret infirmitatē hūanā.que in nobis salutari dispensatione cuncta disponit. Omnes ergo dominū deprecemur.vt z aduersum te dimissum flagellum auertat: quoniā ipse z dolere facit z iterū saluti restituit.percutit.z manus ipsius sanat. humiliat et exaltat.mortificat z viuificat:deducit ad infe-

ros z reducit et. Hec dicens orationez īpleuit:z statim ab illato sibi bello senex liberatus est. Quem cō monuit abbas Appollo.vt peteret sibi dari linguaz eruditam:vt sciret tempus quo oporteret loqui sermonem. ¶ De cogitatione fornicationis interrogatus abbas syrus alexandrinus:ita respondit. Si cogitationes nō habes:spem nō habes. Quoniam si cogitatōes nō habes.opera habes:hoc est. Qui cogitatione aduersus peccatum nō pugnat neq̄ contradicit:corporaliter peccat. Qui enīz corporaliter peccat:cogitatōnum molestias nullas habet. Interrogauit autem quidam senex:frēm dicens. Ne consuetudinem habes colloqui mulieri. Et dixit frater Non. Et ille dixit. Ueteres z noui pictores sunt cogitationes mee:z cōmemorationes quedā inquietātes me ex similitudine mulierum. Senex autez dixit Mortuos nō timeas.sed viuētes fuge:hoc est.consensum.z in opere ipso peccatum: et extende magis orationem tuā. ¶ Dixit abbas mathois. Qz quidaz frater veniens dixerit: deteriorem esse qui obloquit q̄ qui fornicatur. Et respondit ipse senex. Durus est sermo. Dixit ergo ei frat'. Et quomodo vis esse hanc rem. Dixit ei senex. Oblocutio qui'dem mala ē celerem tamē inuenit curam.z plerūq̄ penitentiam agit. qui oblocutus est dicens. male locutus sum et transit.fornicatio autem naturaliter mors est. ¶ Dixit abbas pastor. Sicut spatarius principis assistit ei cōtinue semper paratus ita oportet z animā semper paratam esse aduersus demones fornicationuz. ¶ Uenit aliquando quidam frater ad abbatē pastorē:z dixit ei. Quid facio pater quia affligor a fornicatione. Et perrexi ad abbatez ibistionem:z dixit mihi. Non debes eam longo tempore ꝓmittere habitare in te. Dixit abbas pastor. Abbatis ibistionis actus sursum in celo sunt cum angelis. z latet eum: ego autem z tu in fornicatione sumus. Si ergo tenet monachus ventrem z linguam.z manserit in solitudine:confidat:quia nō morītur. ¶ Narrauerunt de abbatissa Sara.quia mānserit tredecim ānos fortiter a fornicationis demone īpugnata.z nunq̄ orauit vt recederet ab ea huiusmodi pugna:sed hoc solum dicebat.da mihi fortitudinem deus. ¶ Dixerunt itez de ea. Quia infestior fuerit ei aliq̄ imminens fortius idem fornicationis demon: mittens in cogitationem eius seculi vanitates. Illa autem non relaxans animum a timore dei.z a ꝓposito abstinentie.ascendit semel super lectum suum orare:z apparuit ei corporaliter spiritus fornicationis et dixit ei. Tu me vicisti sara. Illa autez respondit. Ego te nō vici:sed dominus meus ihūs xp̄us. ¶ Frater quidam stimulabatur a fornicatione:z erat stimulus velut ignis ardēs in corde eius.nocte ac die. Frater autem decertabat:non condescēdens neq̄ consentiēs cogitationi sue. Post multum autē tempus discessit stimulus ab eo nihil prevalens propter perseverantiam eius:et statim lux apparuit in corde eius. ¶ Alius frater stimulat' a fornicatione.z surgēs nocte ꝓrexit ad q̄ndaz senē.z dixit ei cogitatiōes suas et ꝓsolat' est eū senex. Et q̄ ꝓsolatiōe,pficiēs frat': reūsus ē in cellā suā. Et ecce itez spūs fornicationis

temptauit eum. Ille autem frater iterum abijt ad se nem. Factum est autem hoc sepius. Senex vero nō contristauit eum. sed loquebat ei que ad vtilitatem eius ptinerēt: dicens. Non concedas dyabolo vt re laxas animum tuum. sed potius quotiens molestus est tibi dēmon. dic veni ad me: z increpatus discedit Nihil enim sic extediat dēmonē fornicationis. quomodo si reuelentur stimulationes eius: z nihil eū sic letificat. quomodo si abscondant cogitationes eius Venit ergo frater vndecies ad senem: accusans cogitatōes suas. Postea autē dixit frater seni. Osten de caritatem abba: z dic mihi verbum. Et dixit ei se nex. Crede fili. quia si permitteret deus cogitatōes meas quib stimulatur animus meus in te transferri nō eas portares: sed oīno corrueres deorsum. Hec autem dicente sene ꝓpter nimiam humilitatem eius quienit stimulus fornicationis a fratre. ¶ Itē alius stimulatus a fornicatōnes: cepit decertare z extendē abstinētiam suam per quatuordecim annos. cogita tionem suam custodiens: ne ꝓsentiret concupiscētie sue. Postea autem veniens ad ecclesiaz: manifesta uit vniuerse multudini quod patiebatur. Et datuz est mandatum. z omnes afflixerunt se ꝓ eo. ebdoma da iugiter orantes dominum: z quieuit stimulus ei⁹ ¶ De cogitatione fornicationis: dixit quidaz senex heremita. Dormiens vis saluari. Vade labora. va de affligē. vade quere z inuenies: vigila. pulsa: z ape rietur tibi. Sunt enim in seculo pancraciarij. qui cū nimis edunt z stant. z fortes apparuerūt: coronas ac cipiunt. Aliquotiens autem z vnus a duobus cedi tur: z cōfortatus plagis. cedentes se vincit. Vidisti quantam virtutem per carnis exercitium acquisiuit Et tu sta z confortare z dominus expugnabit ꝓ te inimicum. ¶ De eadem ipsa cogitatione fornicatio nis dixit alter senex. Esto velut qui transit in platea aut per tabernam. z capit cuiuscunqz capture odo rem: aut alicuius assature. z qui vult ingredit z man ducat: qui autem nō vult odoratur tm̄. z preterit. ita et tu excute a te fetorem: surge z ora dicens. Domīe fili dei adiuua me. Hoc autem fac etiam aduersus alias cogitationes. Neqz enim eradicatores sumus cogitationum. sed luctatores aduersus easdem co gitationes. ¶ Alter senex dixit. Hec de neglgentia patimur. Nam si consideremus quia deus habitat in nobis: nō alienum vas. inferemus intra nos. Do minus enim xp̄s habitans in nobis atqz cohabitās nobis: respicit vitam nostram. Unde z nos portan tes eum z contemplantes. negligere non debemus. sed sanctificare nosmetipsos: sicut z ille sanctus est. Stemus super petram z rumpatur malignus: non formides z committet aduersus te. Psalle cum vir tute: dicens. Qui confidunt in domino sicut mons syon. non commouebitur ineternum: qui habitat in hierusalem. ¶ Frater quidam interrogauit senem dicens. Si incurrerit monachus in peccatum. Affli gitur velut qui de profectu in deteriorem statum p uenerit: z laborat donec resurgat. Qui autem a se culo venit: velut qui initium fecerit z proficit. Et re spondens senex: dixit. Monachus temptationem incurrēs. sic est tanqz domus que cadit: z si sobrius fuerit in cogitatione reedificat eaz que corruerat do mum. inueniens materias ad edificium profuturas habens posita fundamenta. lapides. arenam. z cete ra. que huiusmodi sūt edificō necessaria. atqz ita ve lociter pro fabricata proficit. Ille autem qui nec ef fodit. nec fundamentuz misit. nec habet aliquod eo rum que sunt necessaria: sed in spe dimittens. si quo modo aliquando perficiatur. ita est et monachus. si in temptationez ceciderit: z ꝓuersus fuerit ad domi num. habet plurimum apparatum: videlicet medita tionem diuine legis. psalmodiam. opus manuū. ora tionē. z cetera: que sunt sancte religionis fundamē ta. Qui autem recens est z nouus in conuersatione donec ista discit: ille primuz ordinē inueniet. ¶ Fra ter quidam cum a fornicationis spiritu teneret. per rexit ad quendam senem magnum: z rogabat eum: dicens. Ostende pater caritatez. z ora pro me. quia a fornicatione solicitor. Senex autem dēpcatus est dominū pro eo. Et iterum secundo veniens ad senē dixit eundem sermonem. Similiter z senex: non ne glexit rogare pro ipso dicens. Domine reuela mihi vnde in hoc fratre operatio sit ista dyaboli: qm̄ de precatus sum te z requiem nondum inuenit. Et re uelauit ei dominus que agebantur circa fratrem illū et vidit eum senex sedentem. z spiritum fornicatiōis circa eum. z quasi ludētem cuz ipso: z angelus domi ni stabat missus in adiutorium eius. z indignabatur aduersus frēm illum: quia nō se ꝓsternebat deo. sed quasi delectabatur in cogitationib suis totam men tem suam ad hoc inclinans. Et agnouit senex quia causa magis ab eodem fratre esset: z anunciauit di cens. Tu consentis cogitatōni tue frater. Et docuit eum quomodo talibus cogitationibus deberet resi stere. z respirans frater per doctrinam senis illius et orationem: frater inuenit requiem a temptatiōe sua ¶ Temptatus est aliquando discipulus alicuius se nis magni: a fornicatione. Senex vero cum videret eum laborantem: dixit ei. Vis rogo deum vt sublet⁹ a te molestiam istam. Ille autem dixit. Video abba. quia et si laboro: tamen ex pōdere laboris hu ius fructificari me sentio. sed hoc roga deum in cogi tationibus tuis. vt det mihi tolerantiam per quā su stineam. Dixit ei abbas suus. Modo agnoui quia in magno profectu es fili: z supgrederis me. ¶ Di cebant de quodam sene quia descendit de scithi. et habebat filium adhuc sugentem lac: qui qm̄ in mo nasterio nutritus est. nesciebat quid essent mulieres Qui cum factus esset vir: ostendebant ei nocte dē mones formas z habitus mulierum: z hoc nūciauit patri suo. z mirabatur. Aliquando ergo ascendit cū patri suo in egiptum. z videns mulieres: dixit patri suo. Ecce iste sunt que veniebant ad me nocte in sci thi. Et pater dixit ei. Isti sunt monachi de seculo fi li. alio autez habitu vtuntur isti: z heremite alio. Et miratus est senex. quomodo z in scithi ostenderent ei dēmones imagines mulierum: z statim reuersi sūt in cellam suam. ¶ Frater quidam erat ꝓbatus tem ptationibus in scithi: z immittebat ei aduersari⁹ me moriam mulieris cuiusdam pulchre in animo. z affli gebat eum valde Et contigit sc̄m dei dispensatō nem. vt alter frater descendens de egipto. z applica ret in scithi: et cum loquerentur: nunciauit ei dicens

Uxor illius mortua est. Erat autem ipsa mulier de qua inquietabat frater ille. Quod cum audisset. tulit vestimētum suum nocte. & ascendit vbi eam sepultam audierat: & fodit locum & extersit saniem putredinis eius in vestimēto suo. & reuersus habebat illud in cella sua. Et cū nimis fetēt. pōebat illos fetores ante se & improperās cogitatōi sue: dicebat. Ecce desiderium quod querebas: habe illud & saciare ex eo. Et ita ex huiusmodi fetore castigabat semetipsum: donec emorerent concupiscentie eius. ¶ Venit quidam in scithi aliquādo vt fieret monachus: qui etiā accepit filium suū secum nuper ablactatum. Qui cum factus fuisset iuuenis. ceperūt impugnare dēmones et solicitare eum. Et dixit patri suo. Vado ad seculū quia nō valeo carnales concupiscētias sustinē. Pater autem eius consolabat eum. Dixit ergo ille iuuenis. Jam sustinē non valeo pater dimitte me redire ad seculum. Dixit ergo ei pater suus. Audi me fili ad huc semel. & tolle tibi quadragita panes. & folia palmarum dierū quadraginta: & vade in heremum interiorem. & esto ibi quadraginta diebus. & volūtas domini fiet. Qui obediens patri suo. surrexit & abijt in hēmum. & mansit ibi laborans & faciens plectas de palmis siccis: & panem siccum comedens. Et cū ibi dies viginti quieuisset. ecce videt opus dyabolicum quod daz venire sūper se: & stetit corā ipso velut mulier ethyopissa. fetida & turpis aspectu. ita vt fetorem eius ferre nō possz. Et abijciebat eam a se. & illa dicebat ei. Ego sum qui in cordibus hominū dulcis appareo. sed ꝓpter obedientiam tuam & laborē quem sustines. non ꝑmittit me deus seducere te. sed ostendi tibi fetorem meū. Ille aūt surrexit & gratias agēs deo. venit ad patrem suum: & dixit ei. Jam nolo ire ad seculum pater. vidi em̄ operationē dyaboli: & fetorem eius. Cognouerat autem & pater eius de hoc ipso: & dixit ei. Si mansisses quadraginta dies. & custodisses vsqz in finem mādatum meum: maiora habuisses videre. ¶ Senex quidam sedebat in longinqua heremo. qui habebat vnam parentem. & desiderabat eam videē post multos annos: & quesiuit in quo loco habitaret. Et surrexit et venit in viam heremi illius. & inueniēs camelarios adiunxit se illis: & ingressa est cum illis heremum. Hec enim trahebat a dyabolo. Que cum venisset ad ianuam senis: cepit signis indicare seipsam dicens. Ego sum parens tua Et mansit apud eum. Erat autez alius monachus sedēs in inferioribus partibus heremi qui implebat sibi suriscalam aque: & hora qua mādducare voluisset. subito versabatur suriscula & effūdebatur aqua Qui inspirante deo: dixit in semetipso. Ingrediar in heremum: & dico hoc qđ mihi euenit de aqua senioribus. Et surgens abijt. Et cum sero factum eēt dormiuit in templo quodam ydolorum iuxta viam et audiuit nocte dēmones dicentes. Jsta nocte precipitauimus illum monachū in fornicationē. Quod cum audisset contristatus est: & perueniens ad senez inuenit eum tristem. & dixit ei. Quid facio abba: qz impleo mihi vasculum aque. & in hora manducandi effunditur. Et dixit ei senex. Tu venisti ad me interrogare me. quia suriscula tua versatur: ego autē qđ facio. quia hac nocte cecidi in fornicationem. Qui respondit. Et ego cognoui. Et dixit ei. Tu vñ scis. Qui dixit. Dormiebam in templo: & audiui dēmones loquentes de te. Et dixit senex. Ecce ego vado ad seculum. Ille autem rogabat eum: dicens. Noli pater. sed permane in loco hoc: mulierē vero dimittamus hinc. Hoc enim ex occursu inimici contigit. Quo audito. senex sustinuit extendens & aggrauans conuersatōnem suam cum lacrimis: donec rediret in priorem ordinem suum. Dixit senex quidam Quia securitas & taciturnitas & occulta meditatio: pariunt castitatem. ¶ Frater quidam interrogauit senem dicens. Si contingit hominem in temptationem cadere. quid fit ꝓpter eos qui scandalizā tur in eo. Et narrauit senex dicens. Dyaconus quidam erat nominatus in monasterio egipti. Duz autem quidam curialis insecutionem iudicis pateret. venit cum omni domo sua ad monasterū: & operante iniquo. incurrit dyaconus ille in mulierem eius. et facta est omnibus fratribus confusio. Ille aūt abijt ad quendam senem: & indicauit ei rem. Senex vero habebat occultam cellā interiorem. quā cum vidisset dyaconus ille: dixit. Sepeli me hic sic viuum: et non iudices cuiqz. Et intrauit in obscuritatem celle illius: & egit penitentiaz illic ex veritate. Contigit autem vt post multum temporis. nō ascenderet aqua de flumine nyli. Et cum oēs letanias faceret. reuelatum est cuidam sanctorum. quia nisi veniret dyaconus qui absconditus esset apud illum talem senem. nō ascenderet fluminis aqua. Quod cum audissēt mirati sunt: & venientes ejecerūt eum de loco in quo erat. Et orauit & ascendit aqua: et qui aliquando in ipso scandalizati fuerant: edificati sunt postea in penitentia eius: & glorificauerunt deū. ¶ Duo fratres perrexerunt ad ciuitatem vt venderent quod fuerant operati. Et cum a seinuicem in ciuitate fuissent diuisi: incurrit vn⁹ in fornicatōez. Veniens aūt postea: frater eius: dixit ei. Reuertamur ad cellaz nostram frater. Ille autem respondit dicens. Non veniam. Et interrogauit eum ille dicens. Quare frater. Et ille respondit. Quia cum discessisses a me. incurri in temptatōnem & fornicatus sum. Ille autem alter frater volens lucrari eum cepit dicere. Quia & mihi sic contigit: & quando separatus fuz a te. incurri & ego infornicationem. Sed eamus & simul penitētiam agamus cū omni labore: & deus ignoscet nobis peccatum. Qui cum venissent ad cellam retulerunt senibus qđ eis contigerat: & dederūt eis illi mādatum qualiter penitentiā agerent. Ille tamē vnus non ꝓ se sed pro alio fratre penitentiam agebat tanqz si & ipse peccasset. Videns autem deus laborem et caritatē eius intra paucos dies manifestauit vni de senibus. qꝫ pro multa caritate fratris qui nō peccauerat. indulserat illi qui fornicatus est et vere hoc est ponere animā suam pro fratre suo. ¶ Venit aliquando frater ad quendam senem: & dixit ei. Frater meus soluit me egrediens huc atqz illuc: et pro hoc ego affligor. ¶ Et rogabat eum senex: dicendo. Equanimiter porta frater: et deus videns laborem sustentationis tue reuocat eum ad te. Neqz enim possibile vt cum duricia est et austeritate et rigore facile ab intentione sua aliquis reuocetur. quia nec

dæmon expellit dæmonē:sed magis benignitate eum reuoca ad te. Qm̃ ⁊ dominus deus noster ꝓsolando ad se hoīes trahit. Et narrauit ei dicens. Quia fuerunt duo fratres in thebayda. ⁊ cuz vnus ex his in fornicatōnem cecidisset:dicebat ad alium. Reuertar ad seculū. Alter vero plorabat dicens. Nō te dimitto frater discedere ⁊ pdere laborem tuum:⁊ virginitatē tuam. Ille vero nō acquiescebat: dicendo. Nō hic sedeo.sed vado aut veni mecum.⁊ itez redibo tecum aut certe dimitte me.⁊ pmanebo in secło. Vadens aūt frater:nūciauit hoc cuidā seni magno Dixit aūt ei senex. Vade cum ipo:⁊ deus illum per laborez tuum nō dimittet corruere. Qui consurgēs abijt cum eo ad seculum. Et cum pueniſſet ad qndam vicum. Vidēs deus laborem illius.qui ex caritate ⁊ necessitate fratrez suū sequebatur:abstulit cōcupiscētiam a fratre eius.⁊ dixit fratri suo. Eamus iterum ad heremū frater. Ecce iam puto quia peccaui cum muliere.quid lucratus sum ex hoc: Et reuersi sunt illesi in cellam suā. ¶ Frater quidam temptatus a dæmone:pfectus est ad quendam senē dicens. Quia illi duo fratres simul sunt:⁊ male viuūt. Cognouit autez senex quia a dæmone illuderetur:et mittens vocauit eos ad se. Et cū factuz esset vespe. posuit mattā illis duobus fratrib. ⁊ coopuit eos in vno lecto:dicēs. Filij dei magni ⁊ sancti sunt. Dixit vero discipulo suo. Hunc fratrem claude in cella seorsum:ipse em̃ passionem quā illis obijcit habz in se ¶ Frater quidam dixit seni. Quid facio quia occidit me sordida cogitatio. dixit ei senex. Mulier qñ vult ablactare filium suū.amarum aliquid supungit vberib suis:⁊ cum venerit infās ex cōsuetudine fugere lac sentiēs amaritudinē refugit. Mitte ergo et tu in cogitatōem tuam amaritudinē. Dixit ei frater Que est amaritudo quā debeo mittere: Dixit ei senex. Cogitatōem mortis. ⁊ tormentoruz que in seculo futuro peccatoribz preparant. ¶ Frater quidaz interrogauit senem de hmōi cogitatione:⁊ dixit ei senex. Ego nunqz stimulatus sum de hac re. Et scandalizat⁹ est in eo frater ille. Et abijt ad alium senem dicens. Ecce hoc mihi dixit ille senex.⁊ scandalisat⁹ suz in eo qz supra naturā est qđ dixit. Dixit ei senex Nō simplicit tibi dixit hoc.ille homo dei: sed surge et vade ⁊ pniam age apud eum.vt aperiat tibi ꝓtum sermonū suorum. Surrexit ergo ille frater ⁊ venit ad senem.agens in cōspectu eius pniam: et dixit Ignosce mihi pater.qz stulte fecit. Non dicens tibi vale discedēs a te:sed obsecro te.vt intepteris mihi quomodo nunqz solicitatus sis a fornicatiōe. Dixit ei senex. Quia ex quo fact⁹ sum monachus: nō sum saciatus pane neqz aqua. neqz somno.⁊ appetitu eorum quib pascantur alij:⁊ crucians me nō permittebar sentire fornicationis stimulos. Et exiens frater ille ꝓficiens ex relatione senis. ¶ Frater quidem interrogauit quēdam senem dicēs. Quid facio quia cogitatio mea semp in fornicatione intēta est.⁊ nō me quiescere/sinit vna hora: et affligitur ex hoc anima mea: Ille autem dixit ei. Quando dæmones cogitationes in corde tuo seminant ⁊ sentis hoc/non colloquaris cum animo tuo. quoniaz dæmonum est talia suggerere.⁊ licet non negligant hec immittere: tamē non extorquent. In te est ergo:⁊ suscipere ⁊ nō suscipere. Scis autem quid fecerint madyanite. quoniā ornauerunt filias suas: ⁊ statuerūt eas in conspectu israelitarum.nō tamen alicui extorserunt vt cōmiscerentur cum eis: sed qui voluerūt incurrerunt in eas Alij autem cōminati sunt indignantes.⁊ cum interitu eorum qui ꝑsumpserant vlti sunt fornicationem ita agendum est ⁊ de fornicatione. Respondens autem frater dixit. Et quid faciam quia fragilis sum ⁊ superat me passio hec. Ille autem dixit ei. Intētus esto ad huiusmodi. dæmones quādo faciunt initiuz loqui in corde tuo. nō respōdeas eis:sed surgēs ora et age penitētiam dicens:fili dei miserere mei. Dixit autem ei frater. Ecce meditor abba ⁊ nō est compūctio in corde meo:quia nescio virtutem verbi. Et ille dixit. Et tu tm̃ meditare.audiui enim quia dixit abbas pastor:sed ⁊ alij patres hoc verbum: quoniam incantator virtutem verborum que dicit:nescit:sed serpens audit ⁊ scit virtutē eoz que incantant ⁊ serpens subijcit incātanti ⁊ humiliat. Sic ⁊ nos cuis ignoremus ꝓtutem illorum verborū que loquimur dæmones tamen audiētes terrentur atqz discedunt ¶ Dicebant quidam senes. Quia cogitatio fornicationis fragilis est velut papirum. Si ergo iactatur in nobis.⁊ nō acquiescētes ꝓiciamus illam a nobis facile rumpitur. Necessariū igitur est: vt sit discretō in cogitatione qua agnoscamus.quia his qui cōsentiunt eis: nō sit spes salutis. illis qui autem qui non ꝓsentiunt:reposita sit corona. ¶ Duo fratres impugnati a fornicatōe:abierunt ⁊ acceperūt vxores postea autem dixerūt adinuicez. Quid lucrati sumus quia deseruimus angelicum ordinem et venimus in immūditiam hanc. ⁊ post hec in ignem ⁊ tormenta venturi sumus: Redeamus igit iterum ad hēmum et agamus penitētiam: de his que ꝑsumpsimus. Et venientes ad heremum: rogauerūt patres vt susciperent eos penitentes:⁊ confitentes ea que gesserāt Et clauserunt eos annum integrum senes.⁊ ambobus equaliter ad pensum dabantur panes:⁊ ad mēsuram aqua similiter. Erant autem visione consimiles. Et dum ꝓpletum fuisset tempus penitētie:exierunt ⁊ viderunt patres vnum pallidum ⁊ tristem nimis:alium vero robustum et clarum. Et mirati sunt qm̃ cibum ⁊ potum equaliter acceperant. Et interrogauerunt eum qui tristis ⁊ aflictus erat:dicentes. Quid exercitabaris cum cogitationib tuis in cella tua. Et ille dixit. Pro malis que feci: penas in quibus venturus eram in aīmo meo reuoluebam.⁊ pre timore adheserunt ossa mea carni mee. Interrogauerūt autem ⁊ aliuz: dicētes. Tu quid cogitabas in cella tua: At ille respondit. Bratias deo referebam. qui eruit me de inq̃namento mundi huius ⁊ de futuri seculi penis:⁊ reuocauit me ad hanc ꝓuersatiōem angelicam.⁊ reminiscens assidue dei mei letabar. Et dixerunt senes. Equalis est amborū penitētia apd deum. ¶ Senex quidam erat in scithi. qui cū incurrisset in egritudinem magnam: seruiebant ei fratres Et videns senex qz laborarent:dixit. Vado in egyptum:vt nō soluā fratres istos a laboribz suis.⁊ dixit ei abbas Moyses. Nō vadas:qm̃ fornicatiōem incursurus es. Ille aūt ꝓtristatus dicebat. Mortuū

est corpus meum: & tu mihi ista dicis. Surgens ergo abyt in egiptum. Quod cum audissent homies circũquaq; habitantes: offerebant ei multa. Venit etiaz ad eum quedam virgo fidelis: volens obsequium suũ seni illi infirmanti impendere. Et post aliq̃n tulum temporis. cum paululum de egritudine q̃ tenebaꝰ melius habuisset: incurrit in eam. At illa concepit. Interrogata aũt a vicinis locis vnd ꝓcepisse: illa respondit. De sene illo. Illi aũt non credebãt ei Senex ꝙo dicebat: ego hoc feci. Sed custodite infantem quẽ peperit. Que cum genuisset puerũ & ablactatus fuisset: tulit senex infantem in humeris suis & die qua erat festiuitas magna in scithi: occurrit ibi & intrauit ecclesiam coram mltitudine fratrũ. Illi aũ videntes eũ: fleuerunt. Qui dixit fratrib. Videtis infantem hũc: Filius est inobedientie. Cauete ergo vos fratres. eo q̃ in senectute hoc feci: & orate ꝓ me Et pgens ad cellam suam: ad initium prime conuersationis sue reuersus est. ¶ Frater quidam ꝛtemptatus est pessime a demone: in specie pulcrarum mulieruz. Transformati nanq; demones iugiter, per quadraginta dierum spacium: pseueraueruũt pugnãtes aduersus eũ: vt traherent eum ad turpem ꝓmixtionem. Illo autem viriliter reluctante & minime superato: deus aspiciens bonuz eius, certamen: donauit ei. vt nullum vltra calorem carnalis concupiscentie pateretur. ¶ Solitarius quidam erat in inferioribꝫ partibus egipti. & hic erat nominatissimus quia solus in ecclesia sedebat in deserto loco. Et ecce iuxta operationem sathane mulier quedaz inhonesta audiens de eo: dicebat iuuenibus. Quid mihi vultis dare: & decipio istum solitariũ vestrũ: Illi autẽ ꝓsti tuerunt certum quid vt darent ei. Que egressa vespere: venit in cellã eiꝰ velut errãs. & cũ pulsasset ad cellam eiꝰ: egressus est ille. & videns eaz turbatꝰ ẽ dicens. Quo huc venisti: Illa aũt velut plorãs dicebat. Errando huc veni. Qui cum miseratõne viscerũ pulsaret. introduxit eã in atriolum celle sue: & ipe intrauit interius in cellam suã & clausit eã. Et ecce infelix ille clamabat dicens. Abba bestie comedũt me hic. Ille autẽ iterũ turbatꝰ est. timẽs etiã iudiciũ dei dicebat. Vñ mihi venit ira hec: Et aperiẽs ostiuz introduxit eã intro. Cepit aũt dyabolꝰ velut sagittis stimulare cor eius in eaz. Qui cũ intellexissz dyaboli esse stimulos: dicebat in semetipo. Vie inimici tenebre sũt: filiꝰ autẽ dei lux est. Surgens g̃ incẽdit lucernã. Et cũ inflamaret desiderio: dicebat. Quoniam qui talia agũt i tormẽta vadũt. Proba g̃ te ipm ex hoc si potes sustinẽ eternũ ignem. Et mittebat digitũ suũ in lucernam. Quẽ cũ incendisset: ardorem non sentiebat. ꝓpter nimiam flamã ꝓcupiscẽtie carnalis. & ita vsq; mane faciens incendit oẽs digitos. Illa aũt infelix videns quod faciebat senex ille: pre timore velut lapidea facta est. Et venientes mane iuuenes ad senem illũ: dicebãt. Venit ne huc mulier sero: Ille aũt dixit. Etiam. Ecce vbi dormit Et intrantes inuenerunt eã mortuam: & dicunt. Abba mortua est mulier. Tunc ille excutiens palliũ suũ quo vtebatur: ostendit eis manus suas dicens. Ecce quid fecit mihi filia ista dyaboli: perdiditq; oĩs digitos meos. Et narrans eis quod factum fuerat: dicebat. Scriptum est: ne reddas malum pro malo Et faciens orationem super eaz. suscitauit eã. Que ꝓuersa: caste egit residuũ tempus vite sue. ¶ Fratꝛ quidam impugnabatur a fornicatõne. Cõtigit aũt eum venire in quendam vicum egipti. & videns filiã sacerdotis paganorum: adamauit eam: dixitq; patri eius. Da mihi eam vxorem. Ille autem respondens dixit ei. Non possum eam tibi dare: nisi interrogauero deum meum. Et abiens ad demonẽ quez colebat: dixit ei. Ecce monachus quidam venit volens accipere filiam meam. Do eam illi: Et rñdens demon dixit. Si negat deum suum & baptismum et ꝓpositum monachi: da eaz ei. Et veniens sacerdos dixit. Nega deum tuum & baptismum & propositũ monachi: & do tibi filiam meam vxorem. Ille ꝙo cõsensit: & statim vidit velut columbaz exire de ore suo & volare in celum. Pergens autem sacerdos ad demonem: dixit. Ecce promisit tria ista se factuꝝ. Tũc respondens dyabolus: dixit ei. Non des ei filiam tuam in vxorem: quia deus eius non integre recessit ab eo: sed adhuc adiuuat eum. Et veniẽs sacerdos dixit. Non possum eam tibi dare vxorem: quia adhuc deus tuus adiuuat te & non rcessit a te. Hec audiens frater dixit in semetipo. Si tantam bonitatẽ oñdit in me deus. cũ ego infelix negauerim ipsum, & baptismum & propositum monachi: bonus autẽ deus etiam si cum tam grande scelus cõmisi: nuncusq; adiuuat me. cur ego recedã ab eo: Et in semetipm reuersus: recepit sobrietatem mentis. & venit in beremum ad magnum quendam senẽ: & narrauit ei rẽ que fuerat facta. Et respondens senex: dixit ei. Sede mecum in spelunca & ieiuna tres ebdomadas cõtinuas: & ego deum deprecor pro te. Et laborauit senex pro fratre illo: & deprecatus est deũ dicens. Obsecro domine dona mihi animam hanc: & suscipe penitentiam eius. Et exaudiuit orationem eius deus. Et cuz ꝓpleta fuisset prima ebdomada: venit senex ad illum fratrem: & interrogauit eum dicens. Aliqd ne vidisti. Et respondens frater dixit. Etiam. Vidi columbam sursum in altitudine celi: cõtra caput meum stantem. Et dixit ei senex. Attende tibimetipsi: & deprecare deum attente. Secunda ꝙo ebdomada venit senex iterum ad fratrem: & interrogauit eum dicens. Vidisti ne aliquid: Et respondit. Vidi columbam venientem iuxta caput meũ. Et ꝓcepit ei senex dicens. Sobrius esto mẽte & ora. Et cõpleta tercia ebdomada: venit iterum senex: & interrogauit eũ dicens. Ne aliquid plꝰ vidisti: At ille respondit dicens. Vidi columbam que venit & stetit super caput meum: & extendi manum meam vt teneret illam: illa autem surgens intrauit in os meum. & gratias agens deo senex: dixit fratri. Ecce suscepit deus penitentiam tuam. De cetero attende temetipsum: & esto solicitus. Et respondens frater dixit. Ecce ãmodo tecũ ero: donec moriar. ¶ Dicebat q̃ dam de thebeis. q̃ ipe esset filius sacerdotis ydolorum. & cum paruulus sederet in templo & vidisset patrem suũ frequenter ingredi: & sacrificia offerre ydolo. & quia semel occulte post ipsum intrauerit & viderit sathanam sedentem & omnem militiam eius astãtem ei. Et ecce vnus de principibus veniẽs adora-

nõ quatz ꝓpter temptaciõz cazitꝫ demabur digitos.

uit eũ. Cui dyabolus ait. Unde venis tu: Et ille respondit. In illa puincia eram. ⁊ suscitaui illic bella ⁊ perturbationes plurimas ⁊ effusionẽ sanguis faciens: ⁊ veni nunciare tibi. Et sathanas interrogauit eũ. In quãto tpe hoc feci: Et ille rñdit. in trigĩta dieb. Et sathanas iussit eũ flagellari: dicẽs. Tãto tpe hoc feci: Et ecce alius veniens adorauit eũ ⁊ illi dixit. Uñ venis tu: Et respõdit dem̃õ. In mari eram ⁊ suscitaui cõmotiones: ⁊ dimersi naues: et multos homines occidens: veni nũciare tibi. Et dixit ei sathanas. Quãto tpe hoc fecisti: At ille rñdit Sũt dies vigĩti. ⁊ hũc siliter iussit flagellari: dicens q̃re in tantis dieb hoc solũ fecisti: Et tercius venit: ⁊ adorauit eũ dicens. Dixit aũt huic. Tu vnde venis Et rñdit. In illa ciuitate fui. ⁊ duz ibi fierẽt nuptie excitaui lites: ⁊ multas effusiones sanguinis feci. insuper ⁊ ipsum sponsum occidi: ⁊ veni nunciare tibi. ⁊ dixit in quantis dieb hoc fecisti: Et rñdit decem Jussit aũt ⁊ hũc flagellari: tanq̃ moras fecerit. Uenit aũt ⁊ quartus dem̃on adorare eũ: ⁊ dixit ei. Uñ venis: Qui rñdit. In beremo eram. ecce quadragĩta anni sunt q̃ impugnaui monachũ quendã ⁊ vix nocte ista ꝑualui: vt facerẽ eũ fornicari. Quod dyabolus audiens. surrexit ⁊ osculatus est eũ: ⁊ tollens coronã quã ipe habebat: ⁊ posuit in capite illius: et fecit eũ i vna sede ꝑsedere secum dicens. Magnam rem fortiter egisti. Hoc ego cum audissem ⁊ vidissẽ dixi intra meipsum. Uere magnus est ordo monachorum. Et egressus sum ⁊ factus sum monachus.

¶ Dicebant de quodam patre. quia secularis fuisset ⁊ postea conuersus: ⁊ de ꝓcupiscentia vxoris sue frequenter stimularet: ⁊ narrabat hoc pribꝫ. Qui cum vidissent q̃ operarius essz: ⁊ maiora faceret q̃s ei dicebãt: imponebãt ei tam multa. vt debilitaret corpus eius ita vt nec surgere posset. Deo aũt dispensante: venit quidaz pater vt applicaret in scithi. Et cum venisset ad cellam eius: vidit eam apertã ⁊ pertransiuit admirans qũo nemo egressus esset i occursu eius. Et reuersus stabat dicens. Ne forte frater qui in ea habitat: infirmet. Et cũ pulsasset intrauit: ⁊ inuenit eũ nimium infirmũ. Et dixit ei. Quid habes pater: Et narrauit ei dicẽs. Ego de seculari vita sum ⁊ solicitat me modo inimicus in vxore mea: ⁊ narraui patribus: ⁊ imposuerunt mihi conuersationis onera diuersa. ⁊ cum obedienter implere vellem ⁊ ecce defeci: ⁊ tamen stimulus crescit. Audiens hoc senex: ꝓtristatus est ⁊ dixit ei. Equidez pres vt potentes viri: bene tibi imposuerunt onera quibus graueris. sed si me paruulum audis: iacta hec a te: ⁊ sume parum cibi in tempore suo. ⁊ recolligens vires tuas: fac aliquantulum operis dei: ⁊ iacta in domino cogitatum tuum: quoniam tuo labore hanc rem non poteris superare. Corpus enim nostrum velut vestimentum est: si illud diligenter tractaueris stat. si autem neglexeris illud: putrescit. Qui cum audisset eum: fecit ita: ⁊ intra paucos dies recessit stimulus ab eo. ¶ Monachus quidaz solitarius antiqus ⁊ in conuersatione proficiens sedebat in monte ipsis antinoi. sicut audiuimus a notis monachis: cuius verbis ⁊ actu multi proficiebant. Et cum tal esset: excitatus est dyabolus ad inuidiam contra eũ sicut et contra omnes viros virtutum: imisitq̃ i animam eius cogitationem talem. vt ei qui in tali conuersatione esset: non deberet seruiri ab alio aut ministerium exhiberi: sed magis ipsum debere alijs ministrare. Qsi alijs non exhiberet ministerium: saltiz sibipsi seruiret dicens. Uende ergo in ciuitate sportellas quas facis: ⁊ eme tibi que opus sunt ⁊ reuertere ad locum tuum: ⁊ nulli sis onerosus. Hoc autẽ suggerebat ei dyabolus: inuidẽs quieti eꝰ: ⁊ opportune vacationi eius ad dominum ⁊ vtilitati multorum. Undiq̃ enim inimicꝰ venari eum ⁊ capere festinabat: ille ꝙo tanq̃ bone cogitationi acquiescẽs: descendit de monasterio suo. Et quia erat omnib admirandus. ignorans tñ huiusmodi insidias astutie: notus ꝙo ⁊ famosus omnibus a quibus videbatur existens. cum post longum tempus mulierem vidisset: ꝓ incantela sua supplantatus est: ⁊ incurrit in eam. Et veniens in desertum sequente dyabolo vestigia eius: cecidit iuxta flumẽ: ⁊ cogitãs q̃ inimicus gauisus est de ruina eiꝰ: voluit seipsuz desperare: maxime q̃ spiritum dñi ꝓtristauerit: ⁊ sãctos angelos. ⁊ venerabiles pres: quoz mlti etiã in ciuitatibus habitantes superauerunt dyabolum. Et cum nlli boz se silez facẽ possz ꝓstabat valꝺ ⁊ ñ recordabat: q̃ deꝰ ẽ q̃ ꝙtutẽ tribuit bis q̃ ad eũ duotissime conuertunt. Decatꝰ ꝙo ⁊ nõ videꝫ peccati sui curã voluit se in flumen illud iactare: vt perfectũ gaudiũ facẽt inimico. ⁊ ex multo animi dolore infirmatus ẽ corpore. ⁊ nisi postea misericors deus auxiliũ pstitisset ei ad perfectũ gaudium inimici sine penitẽtia moreretur. Nouissime autẽ in se reuersus cogitauit magnã laborẽ in afflictõne penitẽtie dem̃õstrare: ⁊ supplicare deo in fletu ⁊ luctu: ⁊ ita redijt iterũ ad mõasteriũ suũ. Et damnans ostiũ cellule sue (sicut solet super mortuũ) ita flebat supplicãs deo. Jeiunãs aũ ⁊ vigilans cum omni anxietate. extenuauit corpꝰ suuz: ⁊ ne sic satisfactũ putabat in ãimo suo. q̃ ꝓgrue penituisset. Fratribꝫ autẽ ad eũ sepius venientibus vtilitatis causa: ⁊ pulsantibus ostiũ: ipse dicebat ñ posse se aperire: dicendo. sacramento me constrinxi vnũ annuz deuote me penitentiã agẽ: ꝫ orate ꝓ me Nec eꝫ inueniebat qũo eis se excusaret. qm̃ illi scãdalisabant. ꝫ audiẽtes de eo: q̃ erat apud illos honorabilis ⁊ magnꝰ valde monachꝰ: ꝫ fecit totũ ãnũ intẽte ieiunãs: ⁊ deuote pniam agẽs. Die autẽ pasche ipa nocte resurrectõnis dñice: tollẽs lucernam nouam ⁊ refitiens eaz: posuit in cacabo nouo. ⁊ cooperiẽs cooperculo: surrexit ad orationem dicens. Misericors ⁊ miserator deus: qui ⁊ barbaros saluare vis. ⁊ ad veritatis tue agnitionem venire: ad te cõfugi fidelium saluatorem: miserere mihi: quia te plurimũ exacerbaui ⁊ inimicũ gaudere feci: ⁊ ecce mortuus sum obediens ei. Tu domine ⁊ impijs. ⁊ his q̃ sunt sine misericordia misereris. sed ⁊ proximis misericordiam impendi precipis: miserere humilitati mee: apud te enim nihil impossibile est. quoniam secus infernum. dissipata est sicut puluis anima mea Fac misericordiam: quia benignus es ⁊ misericors figmento tuo: qui ⁊ corpora que non sunt: in die resurrectionis suscitaturus es. Exaudi me domine q̃ defecit spiritus meus: ⁊ infelix ãima mea thabefacta

est: etiam 7 corpus meum quod coinquinaui. 7 iam viuere non valeo: ꝓ eo ꝙ non credidi. Ignosce peccatum per penitentiam: duplex habens peccatum ex desperatione. Viuifica me contritum: 7 igne tuo precipe banc lucernam accendi. vt et ego accipiens fiduciam misericordie 7 indulgentie tue residuo tempore vite mee: quod mihi donaueris mandata tua custodiam: 7 a timore tuo non recedam: sed deuote seruiam tibi omnibus diebus vite mee. 7 hec in nocte ipa resurrectōnis cū multis lacrimis dicens: surrexit vt videret si accensa esset lucerna. Et detecto cacabo: vidit ꝙ non esset accensa. 7 cecidit iterum in faciem suam: rogans deum 7 dicens. Scio domine quia certamen factum est vt coronarer 7 non in pedibus steti. eligens propter carnis delectationē tormentis impioꝝ addici. Parce mihi domine: ecce ei iterum confiteor tue bonitati turpitudinem meam coraꝝ angelis tuis: 7 coram iustis omnibus: 7 nisi qz scandalizari possent. omnibus etiam hominibus cōfiterer. Deus meus miserere mei. vt 7 alios erudiaꝝ domine viuifica me. Et ita tribus vicibꝫ orans exauditus est: 7 surgens inuenit lucernam ardentem clare: 7 exultans ꝓfortatus est in spe: admirabaturqꝫ ō dei gratia qui ita 7 de peccatis eius indulsit: 7 satisfecit iuxta petitionem eius: 7 animum ipius: 7 dicebat Gratias tibi ago domine quia etiam vite seculi huius mihi indigno miser⁹ es: in magno 7 nouo signo hoc peccatoribꝫ fiduciam tribuens. Parcis enim 7 misereris aiabus quas creasti. Ita aūt pseuerāte eo in ꝓfessione. illuxit dies 7 letabat' in dño: oblit⁹ cibi corpalis. Ignem aūt lucerne illius toto tpe vite suc seruauit. oleū subinde infundēs: 7 faciēs desup qūminus extingueret'. Et ita rursus diuinus spūs habitauit in eo. 7 factus ē apud oēs insignis: būilitatem exhibens in ꝓfessione: 7 actionegrārū dño cum leticia. Cui eē aī aliqt dies mortis sue reuelatū ē de transitu suo. ¶ Explicit liber ꝓtra fornicationem.

¶ Incipit liber ꝙ monachus nihil dz possidere.

FRater quidaz renūciās seclo. 7 dās que habebat pauperibꝫ: retinens autē pauca in sua ratione: veīt ad beatū anthoniuz. Qō cū agnouisset senex: dicit ei. Si vis monachus fieri: vade in illum vicū 7 eme carnes: 7 īpone corpori tuo nudo: 7 sic veni huc. Et cū sic fecisset fr ille: veiebāt aues 7 canes: 7 corpus ei⁹ lacerabāt. Cū aūt pueniſſet ad senē interrogabat si fecisset quod ei dixerat. Illo autē oīdēte corpus suū laceratū. Dixit sanct⁹ anthonius. Qui renūciant seculo: 7 volunt hre pecunias: ecce ita impugnatia demonibꝫ discerpūtur.

¶ Narrauit abbas daniel de beato arsenio: qz venit aliquando magistrianus: deferens ei testamentum cuiusdaz senatoris parentis eius qui reliquēat ei hereditatē magnā valde. Et accipiēs testamentū voluit illud scindē. magistrian⁹ aūt cecidit ad pedes eius dicens. Deprecor vt nō scindas illud: quia amputabitur mihi caput. Et dicit ei arsenius. Ego ꝓpus mortu⁹ sum qī ille. ipe autē qui modo mortu⁹ est qūo fecit me heredem. Et remisit testamentum nihil accipiens. ¶ Egrotauit aliqñ memorat⁹ abbas arsenius in scitbi. 7 op⁹ habuit in necessitate sua vsqꝫ ad vnam siliquam nummos. 7 cum nō inueniret: accepit a quodam velut elemosynam: 7 dixit. Grās tibi ago dñe. quia me dignum fecisti ꝓ nomīe tuo ad hoc peruenire: vt egens elemosynam postularez

¶ Narrauerunt de abbate agathone: quia longo tempore cellam sibi cum suis discipulis fabricaret. Quam cum perfecissent 7 cepissent illic habitare. vidit in ipsa prima ebdomada quoddam nō vtile sibi 7 dixit discipulis suis: illud quod dominus dixerat discipulis suis. Surgite eamus hinc. Discipuli autem eius ꝓtristati sunt valde: dicentes. Si omnino voluntatē habebas migrandi hinc. vt quid tāto labore sustinuimus edificantes longo tempore cellaz Incipient autem homines scandalizari in nobis et dicere. Ecce iterū migrant nusqꝫ sedentes. Ille aūt cum eos vidisset pusillanimes effectos: dixit eis. Et si scandalizantur aliqui: sed iterū sunt alij qui edificentur 7 dicant. Beati sunt isti qui propter deū migrauerunt 7 sua omnia ꝓtempserunt. Veruntamē dico vobis. qui vult venire mecum veniat: quia ego interim vado. Illi autem ꝓstrauerunt se in terraz rogantes vt concederet eis secuz abire. ¶ Dixit abbas euagrius fuisse quendam fratrem qui nihil habuit de substantia sua nisi tm euangelium 7 ipsum vendidit in pauperum nutrimentum: dicens quod dam verbum: quod memorie dignum est commendari. Ipsum verbum inquit vendidi quod iubet: vē de omnia q̄ habes 7 da pauperibus. ¶ Abbas theodorus cognomēto firme. habebat tres codices bonos. 7 cum venisset ad abbatem machariuz: dixit ei. Quia habeo tres codices: 7 pficio ex lectione eoꝝ: sed 7 patres petunt eos ad legendū. vt 7 ipsi pficiant. Dic g̃ mihi quid debeo facere: Et rndit senex: dicens. Boni sunt quidem actus: sed maius est oībus nihil possidere. Quod cum audisset: abijt 7 vēdidit memoratos codices: 7 dedit indigentibꝫ preciū eorum. ¶ Narrauit quidam patrum de abbate Johanne persa: quia ex multis virtutibꝫ suis ad pfundam simplicitatez atqꝫ innocentiā venerit. Hic autem habitabat in arabia vicina egipti: 7 mutuauit aliquando a fratre quodam solidū vnū 7 emit linum vt operaret': 7 venit alius frater rogans eum 7 dicens. Dona mihi abba aliquantulū lini: vt faciam mihi vestimentum quo vtar. Et dedit ei cum gaudio. Similiter alter veniens rogauit eum vt daret ei aliquantulum lini. vt faceret sibi tegumentum: et dedit ei. Et multis alijs petentibus: dabat similiter cum gaudio. Postea vo venit dominus solidi quē mutuo acceperat: volens accipere quod mutuauerat. Et dixit ei senex. Ego affero tibi eū. Et cū ñ haberet vnde redderet: abijt ad abbatem Jacobū dispensatorem: vt rogaret eum vt daret ei solidū. Et dum iret inuenit in terra iacentem solidum 7 non tetigit eum: 7 fecit orationem 7 reuersus est in cellam suam. Et venit iterum frater ille: 7 cepit ei molestus esse ꝓ solido. Et dixit ei. Ego reddam tibi. Et abijt iterum senex: 7 inuenit solidum in terra vbi erat prius: 7 rursus facta oīone reuersus est in cellam suam. Et ecce frater iterum cepit molestus esse ei. Et dixit senex. Adhuc semel expecta me: 7 affero tibi

solidum tuum. Et surgens venit ad illum locum: et inuenit ipsum solidū ibi. Et facta oratione tulit eū: 7 venit ad abbatem Jacobum 7 dixit ei. Abba cuz venirem ad te: inueni hunc solidum in via. Ostende ergo caritatem 7 predica illum: ne quis perdidisset eum. Et predicauit abbas: 7 nemo est inuentus qui perdidisset solidum illum. Tunc ergo dicit senex abbati Jacobo. Si ergo eum nemo perdidit: da eum illi fratri: quia ipsi debeo solidum. Et cum venirem ad te. vt tu mihi solidum prestares. 7 redderem debitum: inueni eum in via. Et miratus est abbas Jacobus. quomodo compulsus pro debito inuenisset: 7 non stat: im tulisset eum. Et reddidit solidum illi fratri. Et hoc mirabile erat de ipso. quia si veniebat quis mutuum petere aliquid ab eo. non per seipsuz dabat: sed dicebat fratri mutuum postulanti. vade tolle tibipsi: quod opus habes. Et quando referebat ei quod mutuum accepisset: dicebat ei. Repone illud iterum in locum vnde tulisti. Si autem nihil referebat ille qui mutuum acceperat: senex nihil dicebat ei. ¶ Narrauerunt quidam patrum quia venerat aliquando frater aliquis in conuentum cellarum coram abbate Jsaac vestitus modico cuculo: 7 dixit ei abbas Jsaac. Hic monachoruz est habitatio: tu autem secularis es 7 non poteris hic esse. Dicebat autē fratribus abbas Jsaac. Patres nostri 7 abbas pambo. vetustis 7 de multis partibus vtebantur resarcitis vestibus: nūc autem pretiosis vestibus vtimini: Discedite hinc desertaltis. cum locum hunc. Quando autem profecturi erant ad messem: dicebat eis. Jam vobis nulla mandata dabo: quoniam non obseruatis. ¶ Dixit abbas Lassianus. Quia sincletius aliquis nomine. cum renunciasset seculo. 7 facultates suas pauperibus diuidens aliqua sibi retinuisset ad proprium vsum: nolens perfecte ex omnibus renunciantium humilitatem. 7 cōmunis monasteriorum vite suscipe regulam. ad quē (sancte memorie) pater basilius hoc dixit. Et senator esse desisti: 7 monachū te nō fecisti. ¶ Dixit qdā fr abbati pistāmōi. Quid faciā: qr durū mihi ē vendere: quod manib; meis laboro? Et respondēs senex dixit. Quia abbas sysois 7 ceteri vēdebāt op9 manuū suarū. Hoc em̄ nō ledit. sed qñ nō vendis. semel dic p̄cium spēmqz quā tradis. etsi vis relaxaē modicū precij in te est sic em̄ requiē inuenies. ¶ Iterum dixit ei frater. Si habeo qd sufficiat necessitati b; meis glūnde. videt tibi vt nō cogitem de labore manuū: Respōdens senex dixit. Quantū vis: habeas. tamen nō negligas opari. 7 quantū potes: fac tm̄ non p̄turberis animo. ¶ Frater interrogauit abbatem sarapionem dicens. Dic mihi vnū verbum. Dixit ei senex. Quid tibi habeo dicere? Tu tulisti ea que erant viduarum 7 orphanorum: 7 posuisti ī fenestra: viderat em̄ eam codicib; plenam. ¶ Interrogata est (beate memorie) sincletice. si perfectū bonum esset nihil habere? At illa dixit. 7 valde bonum est his qui possunt: et em̄ bi qui tolerare possunt: tribulationem quidem carnis habent: sed anime req̄em possident: quoniam sicut fortia vestimenta duz calcantur 7 pedibus sepius reuersantur. lauant' atq; candidantur ita fortis anima p voluntariam paupertatez amplius confirmatur. ¶ Dixit abbas ypericius. Thesaurus monachi ē voluntaria paupertas. Thesauriza ergo tibi frater in celo. qr ad requiescendum ibi sine fine sunt secula. ¶ Erat quidam sanctorum sylagrius nomine. Hic habitabat ī hierosolimis. 7 laborabat opādo: vt pane tm̄ nō egeret Et dum staret in platea. volens vendere qd manibus suis fuerat operatus. Contigit vt caderet cuidam saccellus cum solidis mille. 7 inueniens eum senex: stetit in eodem loco dicens. Necesse est mō euz qui perdidit huc venire. Et ecce veniebat qui perdiderat plorans: 7 tulit eum seorsum. 7 reddidit illi saccellum suum. Quem ille rogabat vt acciperet aliquam partem ex eo: sed senex nullatenus acquieuit. Tunc ille cepit clamare 7 dicere. Venite 7 videte hominem dei 7 quod fecit. Senex aūt occulte fugiens: exiuit de ciuitate ne agnosceretur de eo quod fecerat: 7 honorarent eum. ¶ Interrogatus est senex quidam a fratre. quid faceret vt saluus esset. Ille autem expolians se vestimento suo cinxit lumbos suos: atqz extendens manus suas dixit. Sic debet nudus esse monachus ab omni materia seculari: et crucifigere se aduersus temptationem atqz certamina mundi. ¶ Quidam frater rogauit senem quendam. vt acciperet pecunias suis necessitatibus profuturas. Ille autem nolebat. vtpote: qui opere manuum suarum esset sibi sufficiens. Sed dum ille psisteret obsecrando. vt saltem pro indigentium necessitate susciperet: respondit senex 7 dixit. Duplex mihi obprobrium est: quia et cum non indigeam: accipio. 7 aliena tribuens vanaz gloriam colligo. ¶ Venerunt aliqñ quidam grecorum. vt darent elemosynam in ciuitate ostracen: 7 assumpserunt sibi yconomos ecclesie vt ostenderent eis qui necessitatem maiorem haberent. Illi autem duxerunt eos ad quendam leprosum 7 dederunt ei. Ille autez nolebat accipere: dicens. Ecce modicas palmas habeo quas operor. 7 facio plectas: 7 ex eis manduco panē. Iterum durerunt eos ad cellam vnius vidue: que erat cum filijs suis. Et cum pulsarent ad ostium: cucurrit filia eius ad ostium nuda. Mater autem eius abierat ad quoddam opus: erat enim candidatrix. Et dabant filie eius vestimentum et nummos. Illa autem nolebat accipere: dicens venisse matrez suam 7 dixisse sibi. confide: quia voluit deus 7 inueni opus quod faciam hodie. vnde sumamus victum nostrum. Et cuz venisset mater eius: rogabant eā vt acciperet. et noluit: dicens. Ego habeo curatorem meum deum. 7 vos eum vultis tollere a me hodie. Illi autem cognoscentes fidem eius: glorificauerunt deum. ¶ Venit quidam vir magnus ignotus. portans aurum in scithi: et rogabat presbiterum heremi: vt aurum illud erogaretur fratribus Dixit autem presbiter. Non opus habent fratres Et cum nimis vehemens esset. 7 non acquiesceret. posuit sportā cū solidis ī ingressu eccie. Et dixit pbr Qui op9 bz: tollat illd sibi: 7 nemo tetigit: qdā etiam nec aspexerunt. Et dixit ei senex. Suscepit deus

oblatõnẽ tuã: vad̃ 7 da illõ paupib̃. Et valõ edificat⁹ discessit. ¶ Obtulit qdã fr̃ seni pecũiã dicẽs ei. Habe hanc pecuniã ad expensas tuas: quia senuisti 7 infirmus es. Erat eñ leprosus. Hic autem rñdens dixit. Tu post sexaginta annos veniſti auferre a me nutritorem meum: Ecce tantuz tps habẽs in infirmitate mea: nihil indigui deo tribuente 7 pascente me. Et nõ acquieuit accipere. ¶ Narrauerũt senes de quodam ortulano q̃ laborabat. 7 omnẽ laborem suum expenderet in elemosynam: 7 tantũ sibi retineret: quantũ ad victũ ei⁹ sufficeret. Postea ꝙo sathanas immisit in cor eius: dicens. Collige tibi aliquantulã pecuniam: ne cũ senueris aut egrotaueris opus habeas ad expensas. Et collegit 7 impleuit lagenam de nũmis. Contigit aũt eũz infirmari 7 putrescere pedem eius: 7 expendit quod collectum fuerat in medicos: 7 nihil ei ꝓdesse potuit. Postea ꝙo venit quidaz de expertis medicis: 7 dixit ei. Nisi incideris pedẽ tuũ: putrefiet. Et ꝓstituerũt vt inciderent ei pedẽ. Illa autẽ nocte rediens in semetipm 7 penitentiã agens ꝺ̃ his que gessit: ingemuit 7 flenuit: dicens. Memor esto dñe operũ meor̃ prior̃. q̃ faciebam cũ labore in ortu meo: 7 exquo pauperib̃ ministrabã. Et cũ hoc dixisset: stetit angelus dñi: et dixit ei. Vbi sunt nũmi quos collegisti: Et vbi est spes tua de qua tractasti: Tũc intelligens dixit. Pec caui dñe ignosce mihi: 7 ammodo vlterius hoc nõ faciam. Tũc angelus dñi tetigit pedem eius. 7 sanatus est: statimq̃ exurgẽs abiit in agrũ operari. Venit ꝯ medicus ꝑm tps constitutũ cũ ferramentis. vt secaret pedem eius: 7 dicunt ei. Exijt mane operari in agrum. Tũc admirans medicus: perrexit in agrũ vbi operabat̃ frater ille. 7 videns eũ fodientẽ terraz glorificabat deũ: q̃ reddiderat ei talem sanitatez.

¶ Frater interrogauit senẽ quendã dicẽs. Vis teneam mihi duos solidos ꝓp̃ infirmitatẽ corporis: Videns autem senex cogitationez eius. q̃ vellet tenere: dicit ei. Etiaz. Et vadens fr̃ in cellaz suã: ꝺtinebatur in cogitationib̃ suis dicens. Putas vex mihi dixit senex an nõ: Et surgens iterũ venit ad senẽ agens pn̄iam 7 rogãs eũ: dicẽs. Propter deum dic mihi veritatem. q̃ affligor cogitatõib̃ meis: propter duos solidos: Et dixit ei senex. Quia vidi te voluntatem bñ retinendi eos: dixi tibi vt teneres: verũtamen non est bonum tenere plus q̃ opus est corpori. Si ergo duos solidos retinueris: in ipsis inueniet̃ spes tua. etsi ꝓtigerit vt pereant: de⁹ iam nõ cogitat de nobis. Cogitationẽ ergo nostram iactemus in domino: q̃m ipsi cura est de nobis. ¶ Explicit liber de eo q̃ monachus nihil debeat possidere.

¶ Incipit liber de patientia siue fortitudine.

Sanct⁹ abbas Anthonius. cũ sederet aliq̃n in heremo: animus eius tedium 7 ꝓfusionẽ cogitationum incurrit: 7 dicebat ad dñm Dñe volo saluus fieri: ꝑ nõ ꝓmittũt me cogitatões mee. Quid facio in hac tribulatione. aut quo saluꝰ ero. Et modice assurgens: cepit foras exire: 7 vidit quendam tanq̃ seipsum sedentem atq̃ operantem deinde surgentem ab operibus 7 orantem: 7 iterum surgentem 7 plectam de palmis facientem: inde rursus ad orationem surgentem. Erat autẽ angel⁹ domini missus ad correptionem 7 cautelaz dandã anthonio: 7 audiuit vocem angeli dicentis. Sic fac et saluus eris. Ille autem hoc audito: magnum sũpsit gaudium atq̃ fiduciam 7 ita faciens: salutem quam querebat inuenit. ¶ Frater interrogauit abbatem agathonem dicẽs. Mãdatuz mihi venit. 7 est mihi pugna grauis in loco in quo eĩpm mandatũ. Volo ergo ꝓpter ipsum mandatũ pergere illuc: 7 paueſco bellum. ¶ Dixit abbas ãmonas. Quia quatuordecim annos fecerat in scithi. deprecans deũ die ac nocte: vt daret ei virtutẽ superandi iram. ¶ Dixit abbas bisarion. Quia quadraginta noctes mãserit inter spinas stãs 7 nõ dormierit. ¶ Frater qdã sedẽs singularis turbabat̃. 7 pergens ad abbatẽ theodorũ de firme: dixit ei q̃ turbaretur. Senex aũt dixit ei Vade humilia mentem tuã 7 subde te 7 habita cũ alijs. Abijt aũt in mõtẽ 7 mãsit cũ alijs: 7 reuers⁹ postea ad senem: dixit ei. Nec cũ alijs hoĩbus habitãs quietem inuenio. Et dixit ei senex. Si solitari⁹ ñ q̃escis: nec cum alijs. cur voluisti te monachũ facere. Nonne vt sustineas tribulationes: Dic autem mihi. quot annos habes ĩ isto habitu. Et dixit ei. octo Et dixit ei senex. Crede mihi. ego habeo in isto habitu septẽ agĩta annos 7 nec vna die potui requiem inuenire 7 in octo annis vis requiez habere. ¶ Int̃ rogauit aũt eũ item frater quidã dicens. Si fiat ſbito sonitus ruine alic⁹. fit ne timor ibi abba: Et dixit ei senex. Si celũ terre adhereat: theodor⁹ nõ formidat. Poposcerat eĩ ꝑcib̃ a dño. vt auferret̃ ab eo formido: ꝓterea interrogauit eũ frat̃. ¶ Dicebãt de abbate theodoro 7 bño lucio de nono alexãdrie. q̃ fecerũt quinq̃ginta annos. seducẽtes animos suos 7 dicentes. trãsacta hyeme ista. migrabim⁹ hinc: 7 iteruz q̃n fiebat estas. dicebant. q̃ trãsacto estiuo: discedim⁹ hĩc. 7 sic faciebãt toto tpe ꝙersatõis sue sp reminiscendo pñes. ¶ Dicebat abbas pastor de abbate Johanne breui statura: q̃ rogauerat deum vt tolleret ab eo oñes passiones. 7 fieret securus: et veniens dixerit cuidam. Video me quietũ: 7 nullaz habentem pugnam: 7 dixit ei senex. Vade 7 roga deum. vt inbeat in te moueri pugnam: quoniam pugnando proficit anima. Et cum rediſſet pugna: vlterius ñ orauit vt auferetur ab eo: sed dicebat. Domine da mihi tolerantiam sustinendi has pugnas. ¶ Venit abbas macharius maior ad abbatem anthonium in montem. Et cum pulsasset ostium: exiuit ad eum 7 dixit ei. Tu quis es: Et ille ait. Ego sũ macharius. Et claudens ostium intrauit: 7 dimisit cum foris. Et cũ vidiſſet postea patientiam eius: aperuit ei: 7 congaudens ei dicebat. Multum tẽpus est ex quo videre te desiderabam: audiens de te. Et exhibens ei hospitalitatem: refecit eũ erat eñ ꝺ̃ multo labore fatigatus. Vespere autem facto: infudit sibi abbas anthonius modicas palmas: 7 dixit ei abbas macharius. Da mihi vt 7 ego infundam quod operer. Ille autem dixit. Non habeo plus. Et faciens fasciculum maiorem: infudit eum. 7 sedentes sero 7 colloquentes de vtilitate animarũ: faciebat fle-

ctam:7 ipsa flecta descendebat per fenestram in spe
luncaz. Et ingrediens mane sanctus anthonius: vi
dit collectionem flectarum abbatis sancti macharij
7 admiratus est:7 osculans manus ei9:dicebat. Mꝝ
ta virtus de istis manib9 egreditur. ¶ Descendit ali
qñ ipse macharius de scithi ad locũ qui dicit there
nuthin:7 intrauit dormire in monumentũ. vbi erant
antiquitus sepulta corpora paganoꝝ 7 traxit vnuz
corpus sub caput suũ tanqꝫ plumatiũ ð scirpo. De
mones autem videntes fiduciam eius: torquebant.
7 volentes terrere eũ: vocabant quandam mulierez
dicentes. Nonna veni nobiscũ ad balneũ. Et alter
demõ de sub ipo. tanqꝫ ex mortuis illis:respõdit:di
cens. Peregrinũ quendã habeo super me:nõ pos
sum venire. Senex aũt nõ expauit:sed confidẽs tũ
debat corpus illud:dicens. Surge 7 vade si potes.
Quod cum audissent demones: clamauerunt voce
magna dicentes. Uicisti nos:7 fugierunt confusi.
¶ Dicebat abbas mathois. Uolo aliqð leue op9:
7 ꝓtinuo cogito qꝫ graue 7 qꝫ cito finitur. ¶ Narra
uerunt de abbate myleto. qz cum haberet aliquan
do cũ duobus discipulis suis. i finibus persarũ:exi
erunt duo filij impatoris ꝑm ꝓsuetudinem in vena
ti onẽ:7 miserunt retia per longum. per miliaria qua
draginta. vt quodcũqꝫ intra retia inueniret:occide
rent. Inuentus est autem senex cũ duobus discipu
lis suis iuxta retia. 7 cum vidissent eũ pilosum 7 terri
bilem aspectu:admirati sunt: 7 dixerunt ei. Homo
es an spiritus aliquis: Dic nobis. 7 dixit eis. Hõ sũ
peccator:7 exiui flere peccata mea:7 adoro filiũ dei
viui. Illi autem dixerũt ei. Nõ est alius deus. nisi sol
ignis 7 aqua:ipsos adora 7 sacrifica eis. Et ille rñ
dens ait. Iste res creature sũt: 7 erratis. sed obsecro
vos. conuertimini 7 agnoscite deũ verũ:q 7 ista crea
uit:7 cetera oñia. Illi autem deridẽtes dixerũt. Cõ
demnatũ 7 crucifixum dicis esse verum deum. Et ille
rñdit. Etiam ipsum qui crucifixit peccatũ:7 qui occi
dit mortem:hunc dico esse verum deum. Illi autem
tam ipi qꝫ fratrib9 qui cum eo erant inferebant tor
menta:7 cogebant eos sacrificare. Et duos quidez
fratres post plurima tormenta: decapitauerũt senez
autem diebus multis torquebant. Postea ꝛo sta
tuerunt eum in quodaz loco:7 sagittabãt in eũ qua
si in signuz. vnus a dorso:7 alius a pectore. Et dixit
eis senex. Quoniam facti estis ad consensuz in vnũ
vt effundatis sanguinem innocentem:crastina i mo
mento hac hora que modo est. sine filijs remanebit
mater vestra: 7 priuabitur aspectu vestro:7 ꝓprijs
sagittis sanguinem vestrum inuicem effundetis. Il
li autem subsãnantes verba eius: exierunt in crasti
num:vt venarentur. Et contigit vt euaderet de reti
bus eoꝝ vnus cervus:7 ascenderunt equos: 7 curre
bant vt comprehenderent cervũ. Qui cum iacta
ssent sagittas post ipsum: inuicem se peremerunt:et
mortui sunt iuxta verbum quod predixerat senex.
¶ Dixit abbas pastor. Quia signum monachi:in
temptationibus apparet. ¶ Dixit iteruz qui supra
Quia Isidorus ꝓsbiter in scithi. allocutus si aliquã
do plebem fratrum dicens. Fratres. nunquid nõ ad
laborandum venimus in hunc locum:7 Et nunc vi
deo:qz nullus hic labor est. Ego igit collecta plebe
mea:vado vbiẽ labor:7 ibi inueniam requiẽ. ¶ Di
xit sancta sincletice. Si in monasterio cum alijs con
uersaris:non mutes locum:lederis eñ omnino si fa
cias hoc. Etem si gallina dereliquerit ouа sua fota:
sine pullis ea exire faciet:ita monachus vel virgo fri
gescit:7 mortificatur in fide:de loco ad locum trans
eũdo. ¶ Dixit iterum aliud. Quia dyabolus cum
per stimulos pauptatis non mouerit:diuitias adhi
bet ad seducendum:7 dum per ꝓtumelias 7 obꝓbria non prevalet:laudes 7 gloriam adhibet. Si au
tem sacietatem corporis immittit:7 cum delectatio
nib9 seducere non potest. per molestias q̃ contra vo
tum eueniunt:animam conatur euertere. Infirmita
tes eñ quasdam graues immittendo:aduersus euz
qui temptandus est adhibet. 7 per eas pusillanimes
faciens monachos:conturbat caritatem eorum quã
habent ad deum. Sed qñis concidat corpus 7 fe
bribus validis inflamatur:insuper etiamsi intolera
bili siti affligatur: siquidem pctores qui hec sustine
nes. recordare futuri seculi penas. 7 eternum ignem.
7 indicibilia tormenta 7 ita non deficies ad ea que in
presenti contingunt:insuper 7 gaude quia visitauit
te deus:7 ideo famosissimum illud dictum in lingua
habeto. castigans castigauit me dominus:7 morti nõ
tradidit me. Si ferrum es:per adhibitum tibi ignez
amittis eruginem. Qsi iustus es. 7 hec pateris:ð ma
gno ad maiora ꝓmoueris. Aurum es:sed per ignez
probatior eris. Datus est tibi angelus sathane sti
mulus carnis tue:exulta videns cui similis factus es
Pauli eñ apli:simile donum accipere meruisti. Si
febribus si rigore frigoris castigaris:memor esto qð
scriptura dicit. Trãsiuimus per ignem 7 aquam (re
siduũ est qð sequit) vt introducamur in refrigeriuz.
Obstinuisti primum:expecta secundũ:agẽs que vir
tutuz sunt. clama verba ꝓphete dicentis. pauper et
inops 7 volens ego sum. Perfectus eñ eris: p hu
iusmodi tribulationem trinitatis. Ait eñ. In tribu
latiõe dilatasti me. In his ergo marie exercitijs ani
mas nostras ꝓbemus:ante oculos eñ habemus ad
uersarium nostrum. ¶ Dixit iteruz. si infirmitas mo
lesta nobis fuerit:non ꝓtristemur:tanqꝫ qui ꝑ infir
mitate ac valnere corporis. nõ possim9 stare ad ora
dum aut ad psallendum. Hec eñ nob oñia p de
structionem corporeis desiderijs necessaria sunt. quo
niam ieiunia 7 labores ꝓpter turpes delectationes
nobis ꝓstituta sunt. Si ergo egritudo ista retundit
superflua: de his obꝓandis oratio est. Sicut eñ ma
gno 7 forti medicamine egritudo:ita egritudini cor
poris vicia reciduntur. Hec est magna virtus. quã
do in infirmitatib9 tolerãtia fuerit:7 p gratiarũactio
nem mittitur ad deum. Si aut tamus oculos: nõ
feramus graviter:extollentie eñ instrumentum ami
sim9:sed interioribus oculis gloriã dñi speculemur.
Surdi si fuerimus:nõ curem9:qz auditũ vanũ ami
simus. Manus nre ex aliq passione debilitate sũt ꝙ
interiores paratas habemus. Aduersus temptatio
nes inimici:infirmitas totũ corpus nrm tenet:ꝙ interi
ori homini nostro sanitas crescit. ¶ Dixit iteruz q̃
sup. Qui in seculo isto aliqua crimia cõmiserũt etiã
nolẽtes mittunt in carcerem:7 nos ꝑ peccatis nris
redigamus nosmetipos in custodiam. vt volũtaria

mentis nostre vindicta: futuras a nobis penas ammoueat. Si ieiunas: non tibi inuenias occasionē dicendi: q̄ exacerbatus egritudinem incurristi. qm̄ et qui non ieiunant: similes egritudines incurrūt. Inchoasti aliquid boni: non reuoceris p impedimenta inimica: qm̄ ipse inimic⁹ patientia tua destruet. Et enim. qui nauigare ceperint. primo pandentes vela: p̄sperum ventum inueniunt. postea autem si p̄trarius eis ventus occurrerit: non mox incursu contrarij venti. aut exonerant. aut deserunt nauem. sed paulum sustinentes aut pugnantes aduersus procellaz iterum rectum cursum inueniūt. Ita ergo ⁊ nos cōtrarium spiritum incurrentes: crucem p̄ velo erigamus: ⁊ sine piculo secli isti⁹: nauigiuz explicabimus.

¶ Dicebant de (beate memorie) virgine sara. q̄ supra alpheū fluminis sexaginta annos habitauerit: ⁊ nunc̄ inclinata sit: vt flumen ipsū aspiceret. ¶ Dixit abbas ypericius hymni spirituales sint in ore tuo: ⁊ meditatio assidua subleuet pondus temptationū supuenientium tibi. Huius em̄ rei exēplum manifestum est. Nam sarcina alicuius oneris. viator p̄gratiatus: flando ⁊ respirando oneris ⁊ vie paulatiz laborem imminuit. ¶ Dixit iterū qui supra. oportet aduersus temptationes armari. quoniam modis oībus supereniunt: sic enim superuenientiby probati apparebimus. ¶ Dixit quidā senex. Si venerit homini temptatio: vndiq̄ ei multiplicant temptatōes vt pusillanimis fiat: ⁊ murmuret. Et narrauit senex ita. ¶ Frater quidam erat in cella. ⁊ venit sup eū tēptatio: ⁊ si quis eū videbat: nec euz salutare volebat nec̄ in cellam recipere. Etsi opus habebat: panem ei nemo mutuauit. etsi de messe veniebat: nemo euz (sicut erat consuetudo) vt reficeret inuitabat. Venit autem semel in messe per cauma: ⁊ nec panes habuit in cella sua: ⁊ in omībus bis gratias agebat do. videns aūt deus patientiam eius: abstulit bellū temptationis ab eo. Et ecce quidaz statim ostium eius pulsauit: trahens camelum onustū pane ab egipto. Quod cū vidisset frater ille: cepit flere dicens. Domine nō sum dignus vl modice tribulari. Et cū trāsisset tribulatō eius: tenebant eū fratres in cellis suis ⁊ in ecclesia ⁊ repausabant eū. ¶ Dicebat senex propterea nō promouemur: q̄ nescimus mensuras nostras. Nec̄ patientiam habemus in opere quod cepimus: sed sine aliquo labore: virtutem volum⁹ possidere. ¶ Quidam frater interrogauit senem dicēs Quid facio quia cogitatio mea non dimittit me. vl vna hora sedere in cella mea: ⁊ dixit ei senex. Fili renertere ⁊ sede in cella tua: ⁊ labora manibus tuis: et ora deum incessanter. ⁊ iacta cogitatū tuū in dño: et ne quis te seducat exire īde. Et dicebat. Quia erat quidam adolescens secularis habens patrem: ⁊ desiderabat fieri monachus. ⁊ dum multum supplicaret patri suo. vt dimitteret eum conuerti: non ei acquiescebat. Postmodum autem rogatus a fidelib⁹ amicis: pater vix acquieuit. Et egressus frater ille adolescens: introiuit monasterium. Et factus monachus: cepit omne opus monasterij perfecte agere: ⁊ ieiunare quotidie. Cepit etiam ⁊ biduanas abstinere: similiter autem ⁊ semel in ebdomada reficere. Videbat autem abbas suus ⁊ mirabatur: ⁊ benedicebat dominum in abstinentia ⁊ labore ipsius. Contigit ergo post aliquod tempus. ⁊ cepit frater ille supplicare abbati suo: dicens. Rogo te abba vt dimittas me: ⁊ vadam in heremum. Dixit ei abbas. Fili. noli hoc cogitare: quia non potes sufferre talem laborem: ⁊ ignoras temptationes dyaboli: ⁊ versutias eius. etsi contigerit tibi temptatio: non inueīs ibi qui te consoletur a perturbatione inimici: que tibi illata fuerit. Ille autem cepit amplius instare ⁊ rogare: vt eum permitteret abire. Videns autem abbas eius quia eum retinere non posset: facta oratione dimisit eum. Postmodū autem dixit abbati suo. Rogo te abbas. vt concedas qui ostendat mihi viam ⁊ iter quomodo pergere debeam. Et ordinauit cum eo duos monachos monasterij: ⁊ abierunt cum eo. Ambulantibus autem eis per heremum vna die et altera: defecerunt pre estu ⁊ proicientes se in terram iacebant. ⁊ soporati modice somno: dormierunt. Et ecce aquila venit percutiens eos alis suis: precessit procul ⁊ sedit in terra. Et euigilantes viderunt aquilam: ⁊ dixerunt ei. Ecce angelus tuus: surge sequere eū. Et surgens ⁊ valedicens fratribus. sequebatur aquilam: ⁊ venit vsq̄dum staret. Que mox surgens: volauit vsq̄ ad vnum stadium: et iterum resedit. Similiter frater sequebatur eam: ⁊ iterum volauit: ⁊ sedit non longe. Et factum est hoc per horas tres. Postmodum autem dum sequeretur eam diuertit se aquila in dexteram partem sequentis se et non comparuit. Frater ergo ille nihilominus sequebatur. ⁊ respiciens vidit tres arbores palmaruz ⁊ fontem aque ⁊ speluncam modicam: ⁊ dixit. Ecce locus quē īp̄araūit dominus. Et ingressus speluncam: cepit in ea sedere: sumens cibum dactilorū. ⁊ de fonte aque bibens ⁊ fecit ibidem sex annos: neminem hominem videns. Et ecce vna die venit ad eum dyabolus in similitudine abbatis cuiusdam senioris: habens vultum terribilem. Videns autem eum frater ille: timuit: ⁊ procidens in orationem surrexit. Et dixit ei dyabolus. Oremus iterum frater. Et surgentibus eis: dixit dyabolus. Quantum tēporis habes hic: Et frater respondit. Habeo annos sex. Dixit ei demon. Ecce vicinum meum nesciebam: ⁊ non potui cognoscere nisi ante dies quatuor q̄ hic habitares: ⁊ cogitaui mecum dicens. Vadam ad hominez dei istum: ⁊ conferam cum eo qđ potest saluti eē anime mee. Et hoc dico frater: quia nihil proficimus sedentes in cellis nostris: quia corpus ⁊ sanguinem Christi non percipimus. ⁊ timeo ne efficiamur externi ab eo: si nos ab hoc misterio elongauerimus. Sed dico tibi frater. Ecce hinc per tria miliaria sunt monasteria habentia presbiteros. eamus illuc omni dominico die: aut post duas ebdomadas. et accipiamus corpus ⁊ sanguinem Christi et reuertamur ad cellas nostras. Placuit autem fratri illi suasio dyabolica. ⁊ veniente dominico die: ecce dyabolus venit ⁊ dicit ei. Veni eamus: quia hora est. Et exeuntes perrexerunt ad predictum monasterium in quo presbiter erat. et ingressi ecclesiam miserunt se in orationem. exurgens autē ab oratione frater ille: respiciens: non inuenit eum quem adduxerat secū: ⁊ dixit. Ubi putas p̄rexit. an ad cō-

munem necessitatem ambulauit: Et cum diu sustineret ⁊ nõ inueniret: exiens foras requirebat eũ. Et cum non reperisset: dixit ad fratres loci illius: interrogans eos. Ubi est abbas ille senex: qui mecum ecclesiam ingressus est: Et dicunt ei. Nos neminẽ alium vidimus nisi te tm̃. Tunc cognouit frater ille. qz demon fuisset: ⁊ dixit. Videte cũ qua argutia dyabolus me eiecit de cella mea. Sz tm̃ nõ multuz inde anxior: qz ad bonũ opus veni. Decipiam ergo corpus ⁊ sanguinẽ xp̃i: ⁊ sic reuertar ad cellam meã. Et post factas missas in ecclesia. volenti reuerti fratre illo ad cellam suã: tenuit eũ abbas monasterij ipius: dicens. Nisi reficias nobiscũ: nõ te dimittem ꝓ reuerti. Et cum pcepisset cibum: ⁊ reuerteret ad cellã suã Ecce iterũ dyabolus venit in similitudine cuiusdaz inuenis secularis: ⁊ cepit eũ respicẽ a summo capitis vsqz ad pedes: ⁊ dicere. Ipse est iste an ñ ẽ hic: Et cepit eũ ꝓsiderare. Et dixit ei frater. Quid me sic respicis. At ille ait. Puto nõ me cognoscis. nã ꝓ tantũ tps qũo habes me cognoscere: Ego em̃ sum vicinus patris tui: filius illius. Quid autem: Nõne est dictus pater tuus sic. ⁊ mater tua tale nomen nõ habuit. ⁊ sozor tua sic non est dicta. ⁊ tu sic nõ vocaris. ⁊ mancipia illa ⁊ illa sic nõ sunt dicta: Mr̃ xo tua ⁊ sozor añ tres annos mortue sunt. p̃ xo tu⁹ mõ defunct⁹ ẽ: ⁊ te fecit heredẽ dicens. Cui habeo dimittere substantiam meam: nisi filio meo viro sancto: q reliquit seculum ⁊ abijt post deũ. Ipsi ergo dimittã omnia bona mea. Mõ vadãt aliqui qui eũ requirãt vt veniens distrahat omnem substantiã meã: ⁊ eroget eam pauperib ꝓ anima sua ⁊ mea. Et prexerũt multi requirẽtes te: ⁊ minime inuenerũt. Ego aũt veniens ex occasione ꝓ causa quadã huc: cognoui te. Unde nõ facias moras: sed veni ⁊ vende omnia: et fac ꝑm voluntatẽ p̃is tui. Rñdens frater ille: dixit. Nõ necesse habeo reuerti ad seculũ. Et dixit ei dyabolus. Si nõ veneris: ⁊ perierit substantia illa: in cõspectu dei tu exinde reddes ratõez. Quid em̃ tibi mali dico. vt venias ⁊ eroges ea pauperib ⁊ egenis quẽadmodũ bonus dispensator. vt nõ a meretricib ⁊ male viuẽtib extricẽt: qd̃ pauperib dimissum ẽ: Aut quid onerosum ẽ. vt venias ⁊ facias elemosynam ꝑm voluntatem p̃is tui. ꝓ aĩa tua ⁊ sua: ⁊ reũtaris in cellam tuã: Quid multa: Suadens fratrez deposuit in seculum. ⁊ veniens cum eo ad ciuitatem reliquit eũ. Voluit autẽ frater ille ingredi domũ patris sui tanqz iam defuncti. ⁊ ecce ipse p̃ eius vnus egrediebatur. ⁊ videns eum: non cognouit. ⁊ ait ad eũ. Quis es tu: Ille xo turbatus: nihil potuit rñdere. Et cepit eũ iterato p̃ eius interogare vñ essz. Tũc ꝓfusus dixit ei. Ego sum filius tuus. Et ait ei. Ut quid reuersus es: Erubescebat aũ ei dicere qd̃ verũ erat: sed dixit. Caritas tua fecit me reuerti: qz desiderabam te videre. Et remãsit ibi. Pd⁹ aliquan tulũ aũt tpis: incurrit in fornicatõez. ⁊ mltis supplicijs afflictus a p̃e suo. infelix ipe nõ egit pniam: ꝑ remansit in seculo. Jdeoqz dico fratres: qz monach⁹ nunqz debet quolibet modo suasus ab aliquo egredi de cella sua. Uenerunt quidam in heremũ ad quendam senem magnum: ⁊ dixerunt ei. Quomodo ꝓtentus es hic abba: ⁊ sustines laborem hũc: Et dixit senex. Totus labor tpis mei quez hic sustineo: nõ est ydoneus ꝓpari ad vnum diem tormentorum que peccatoribus in futuro seculo prepant. Dicebat senex. Quia antiqui nõ cito migrabant de loco ad locum: nisi forte ꝓ tribus reb. id est siqs erat qui ꝓtristaret aduersus aliuz. ⁊ satisfaciẽs ei ꝓ oĩa nõ potuisset eũ placare. aut iterum si cõtigisset vt a pluribus laudaret. aut si in temptationem fornicationis incidisset. Frater quidam dixit abbati arsenio. Quid facio abba. qz affligit me cogitatio mea: dicens. Non potes ieunare neqz laborare. vel infirmos visitare. quia ⁊ hoc merces est: Videns aũt senex dyabolica semina esse: dixit ei. Uade manduca ⁊ bibe ⁊ dormi tm̃mõ d̃ cella nõ exeas. quia perseuerantia celle: perducit monachum in ordinem suum. Qui cum fecisset tres dies extediatus est. ⁊ inueniens paucas palmas scidit eas: ⁊ iterũ in crastinũ cepit plectam facere ex eis. Qui cuz esuriret: dixit intẽ se. Ecce alie pauce sunt palmule: explico eas ⁊ manduco. Et cum expendisset eas: iterũ dixit. Lego parum ⁊ sic manduco. Et cum legisset: dixit. Dico aliquantos psalmos: ⁊ iam secur⁹ mãduco. Et ita paulatim ꝓficiebat (deo coopante) donec veniret ad ordinem suũ. ⁊ cũ accepisset fiduciam aduersus cogitationes malas: vincebat eas. Interrogatus senex. quare frater sedens in cella tedium pateretur: dixit. Quia adhuc ñ vidisti. neqz resurrectõz neqz accẽsa tormenta. Nam si hec vidisses: etiamsi ita esset cella tua plena vermibus. ⁊ vsqz ad collũ tuũ mergereris in ipis: sustineres vtiqz ⁊ nõ extediareris. Quendam senem rogabãt fratres. vt quiesceret a gui labore. Ille aũt respondit eis. Credite mihi o filij. qa abraham penitebit cũ viderit magna ⁊ preclara dona dei. cur nõ amplius fuerit in laboribus decertat⁹ Frater interrogauit senem dicens. Tribulatiões mee nutant: ⁊ tribulor. Et ille dixit ei. Tu sede in cella tua: ⁊ cogitatões iterũ veniũt. Sicut em̃ si asina ligata sit. ⁊ pullus eius nõ stringatur. licz currat huc atqz illuc: semper tamen ad mrem suã reuertit vbicunqz illa fuerit. ita erũt cogitatões eius. qui propt deum tolerabiliter in cella sua r̃sederit. qz etsi ad modicum nutant: ꝑ iterũ reuertunt ad eũ. Senex q̃dam sedebat in heremo qui lõge habebat aquaz a cella sua: vltra duodecim miliaria. Ubi dum semel iret haurire aquam: defecit ⁊ dixit. Quid necesse est vt hũc laborẽ patiar: Uenio ⁊ habito circa aquam hãc. Et cũ ꝑ dixisset: vidit quẽdã sequẽtẽ se: numerantẽ vestigia sua. Interrogauit aũt eũ senex dicẽs. Quis es tu: Et ille dixit. Angelus dñi sum: ⁊ miss⁹ sũ numerare vestigia tua: ⁊ dare tibi mercedẽ. Qd̃ cũ audisset senex: forti animo factus est ⁊ prõptior: ⁊ adhuc longius posuit cellã suã ab aqua illa. Dicebant patres. Si tibi ꝓtigerit temptatio in loco q̃ hãbitas: nõ deseras locũ in tpe tẽptatõnis: q̃ si deseruerit. quocũqz prexeris: aĩ te inuenies qd̃ fugiebas: ꝑ patiẽs esto donec tẽptatõ trãseat. ne discessio tua alijs scãdalũ fiat: ne forte alijs q̃ circa locũ ipz hãt tribulationẽ ingerat discessio tua. Frat quidam erat in ꝓgregatione inquietus: ⁊ frequenter mouebat ad iram. Dixit ergo ad semetipm. Uado ergo ⁊ solus alicubi habito. ⁊ cũ nõ habuero cũ quo dicã

vel audiam: ero quiet⁹. 7 quieſcit a me paſſio ire. Egrediens ergo manebat in ſpelunca ſolus. Una aũ die implens ſibi ſuriſculam aque: poſuit illam in terra: contigit autem vt ſubito verſaretur. Ille ꝙo impleuit ſecundo: 7 iterum verſata eſt. Deinde tercio implens poſuit eam: 7 iterum verſata ẽ. Qui cõmotus furore: tenuit vaſculum illud: 7 fregit. In ſe autem reuerſus cognouit. quia ab eodem demone iracundie ſit illuſus: 7 dixit ei. Ecce ſolus ſũ: 7 vicit me paſſio hec. Reuertar ergo in cõgregationem q; vbi cꝫ labore 7 patientia opus eſt. 7 maxime adiutorio dei. ¶ Frater interrogauit ſenem dicens. Quid facio pater: quia nihil operor monachile: ſed in negligentia quadam ſum manducans 7 bibens 7 dormiens. inſuper 7 in cogitationib⁹ turpibus 7 multa perturbatione tranſiens ab opere ad opus: 7 a cogitatione in cogitationem: Dixit autez ei ſenex. Tu ſede in cella tua: 7 fac quod potes ſine perturbatione. ita eſt enim parum illud quod modo facis: ſicut quando abbas Anthonius magna 7 plurima in heremo faciebat. Credo enim in deo: quia quicunq; ſedet in cella ꝓpter nomen eius 7 cuſtodit conſcientiã ſuam: inueniatur 7 ipſe in anthonij loco. ¶ Interrogatus ſenex. quomodo oporteat vigilanter monachum non ſcandalizari. quando videt aliquos ad ſeculum reuertentes: reſpondit. Intueri debet monach⁹ canes qui venantur lepores. 7 ſicut vnus ex eis videns leporem: inſequitur. ceteri autem tm̃ modo canem videntes currentem: aliquando cuz ipſo curruntpoſtea ꝙo laxantes poſt ſe reuertuntur: ſolus autem ille qui videt leporem: ſequitur donec comꝑhendat: nec impeditus ab intentione curſus ſui: per illos qui poſt ſe reuertuntur ſed neq; de ꝑcipitijs neq; de ſiluis neq; de vepribus curans: ꝫ 7 ſpinas aliquotiens incurrens. graditur 7 pungitur. 7 non quieſcit donec comprehendat: ita 7 monachus vl̃ q dominum noſtrum ih̃m xp̃m querit: cruci indeſinenter intendit. 7 que occurrant ſcandala: omnia preterit: donec ad crucifixum perueniat. Dixit ſenex. Sicut arbor non poteſt fructificare. ſi ſepius transferatur: ſic nec monachus frequenter migrans de loco ad locum: poteſt fructificare. ¶ Frater quidam dum ſolicitaretur a cogitationibus ſuis vt exiret a monaſterio indicauit hoc ip̃m abbati. Abbas autem dixit. Vade ſede in cella tua 7 da parietibus celle tue in pignore corpus tuum vt non exeas inde: cogitationem autem tuam dimitte: dicẽs. Cogitet quid vult tm̃ ne eicias de cella corpus tuum. ¶ Dixit ſenex. Cella monachi eſt caminus ille babilonis: vbi tres pueri dei filiuz inuenerunt: ſed et columna nubis ex qua deus locutus eſt moyſi. ¶ Frater quidam nouem annis manſit impugnatus a cogitationib⁹ ſuis vt exiret de congregatione fratrum: 7 quotidie tollebat pelliculam ſuam: in qua iacere ſolitus erat vt exiret. Et quando fiebat veſpere: dicebat ad ſemetip̃z Craſtina die hinc diſcedam 7 mane dicebat in cogitatione ſua: ero zquebo mihi hic ſtare 7 hodie ꝓpter dominum. Qui cum impleſſet nouem annos de die in diem ita faciens: abſtulit ab eo dom⁹ omnem temptationem eius. ¶ Frater quidam incidẽs in temptationem. tribulando perdidit regulam monachalez. 7 cum vellet iterũ obſeruationi regl'ari dare ꝓncipia: a tribulatione impediebat'. 7 dicebat in ſemetip̃o. Qñ habeo me iterũ inuenire ſicut aliq̃n eram: Et deficiens animo nõ prevalebat vel inchoare opus monachi. Veniens autem ad quendã ſenem narrauit ei que agebantur circa ip̃ſum. Senex autem audiẽs ea de quib⁹ affligebatur: adhibuit ei tale exemplum: dicens. Homo quidam habuit poſſeſſionem. 7 de negligentia eius in ſentes redacta ẽ: 7 repleta eſt tribulis 7 ſpinis. Viſum eſt autẽ ei poſtea vt excoleret eam: dixitq; filio ſuo. Vade 7 purga agrum poſſeſſionis illius. Et venit filius eius vt purgaret. Qui cum reſpexiſſet: vidit multitudinem tribulorum 7 ſpinarum increuiſſe ei: 7 deficiens aio: dixit in ſemetipſo. Quando habeo hec omnia eradicare 7 purgare: Et piciens ſe in terram cepit dormire. Hoc autem fecit multis diebꝫ. Poſt hec veit pater eius volens videre quod fecerat: 7 inuenit eũ nihil operatum. Et dixit ei. Quare vſq; modo nihil feciſti: Et dixit iuuenis ille patri ſuo. Dor vt veniebam operari patez. cum vidiſſem hanc multitudinem tribulorum 7 ſpinarum: reuocabar ab aſſumptione laboris: 7 pre tribulatione proiciebam me in terraz 7 dormiebã. Tũc dixit pater ſuus. Fili ad mẽſuraz latitudinis quam iaces in terra occupas. p ſingulos dies operare: 7 ita paulatim ꝓficiet opus tuum: 7 tu puſillanimis non efficieris. Quod cum audiſſet iuuenis: fecit ſic. 7 in paruo tempe purgata eſt 7 exculta poſſeſſio. Et tu itaq; frater paulatim opare: 7 non deficies: 7 deus per gratiam ſuam reſtituet te iterũ in priorem ordinem tuũ. Hoc audito frater ille abiit: 7 cuz omni patientia ſedens: faciebat ſicut edoctus fuerat a ſene: 7 ſic inueniens requiem promouebat' p dñm xp̃m. ¶ Senex quidam erat qui frequenter egrotabat. contigit autem enm vno ãno non egrotare. Qui grauiter affligebat' 7 plorabat: dicens. Dereliquit me deus: 7 non viſitauit me.

¶ Dixit quidam ſenex. quia frater aliquando ſtimulabatur a cogitationibus ſuis per annos nouem ita vt metu ipo deſperaret ꝺ ſalute ſua. 7 adiudicãs ſemetip̃m dixit. Perdidi iã animã meã: 7 iã q; periꝝ vadã ad ſeculũ. Qui cũ abiret: facta ẽ ei in via vox dicẽs. Tẽptationes q̃s nouẽ ãnis ſuſtinuiſti: corõe tue erãt. fuerte g̃ in locũ tuũ: 7 ſubleuabo te a cogitationib⁹ mal'. Vñ agnoſcit'. q; nõ ẽ bonũ deſpare ſe ſe aliquẽ ꝓ his q̃ in cogitatõe eueniũt. He etm̃ cogitatões magl corõnã nob⁹ ꝓparẽt: ſi bñ eas exegerim⁹. ¶ Senex quidã erat in thebaida. ſedens i ſpelũca. 7 habuit quẽdã diſcipulũ ꝓbatũ. Cõſuetudo autẽ erat vt ſenex veſpere doceret diſcipulum 7 cõmonẽt eũ q̃ erãt aĩme ꝓfutura. p⁹ ãmonitõez ꝙo faciebãt oroez: 7 dimittebat eũ dormire. Cõtigit autẽ laicos q̃ſdã ſciẽtes mltã abſtinẽtiã ſenis velle ad eũ 7 cũ ꝓſolat⁹ eos fuiſſz: ceſſert. P⁹ q̃ diſceſſũ ſedit iterz ſenex veſpe p⁹ miſſas ꝭm ꝓſuetudinẽ admonẽs illum fratrẽ 7 inſtruens eũ. 7 cum loqueret' granat⁹ eſt ſomno. Frater autem ſuſtinebat donec excitaret' ſenex: 7 facẽt ei iuxt ꝓſuetudinẽ oroem. Cũ ergo non euigilante illo ſene: diu ſederet diſcipulus: compul-

sus est cogitationũ suaꝝ molestijs vt recedẽt 7 dormiret. Qui extorquens sibi restitit cogitatõi 7 resedit. Iterũ aũt ꝓpellebat somno: 7 nõ abijt. Similit factũ est vsqꝫ septies: 7 restitit aĩmo suo. Post hec iam media nocte transacta euigilauit senex: 7 inuenit eum assidentez sibi: 7 dixit ei. Vsqꝫmodo nõ discessisti. Et ille ait. Nõ: qz nõ dimiseras me pat. Et dixit senex. Et quare me ñ excitasti: Et ille rñdit. Nõ te presumpsi pulsare: ne te ꝓtribularem. Surgẽtes aũt ceperunt facere matutinos. 7 post matutinorum finem: dimisit senex discipulum. Qui cũ. sederet solus: factus est in excessu mentis: 7 ecce quidam ostẽdebat ei locum glorioſum. 7 sedem in eo: 7 super sedem septem coronas. Interrogabat autem illũ qui ei hec ostendebat: dicẽs. Cuius sũt hec: Et ille dixit. Discipuli tui. 7 locũ quidẽ 7 sedẽ ꝑ ꝓuersatiõe sua donauit ei deus: has autem septem coronas nocte ista ꝓmeruit. Hec audiens senex miratus est: 7 tremefactus vocauit discipulũ: 7 dixit ei. Dic mihi quid feceris nocte hac: Et ille dixit. Ignosce mihi pr̃: qz nihil feci. Senex aũt existimans qz humiliãdo se non ꝓfiteret: dixit ei. Crede nõ quiesco nisi dixeris mihi quid fecisti: vl quid cogitasti nocte hac: Ff aũtẽ nihil sibi ꝓscius quid egisset. nõ inueniebat qd diceret: dicebat seni. Ignosce mihi pat: qz nihil feci nisi tm̃ hoc qꝺ ꝓpulsus sum motu cogitationũ mearum vt discederem 7 dormirem septies: sed qz a te dimissus ꝑm consuetudinem nõ fueram: non recessi Audiens hoc senex. statim intellexit quia quotiens cogitatõi sue restitit: totiens coronabat a deo. Et frater quidem nihil horum dixit. cã vtilitatis eius: ꝫ aljs narrauit hec spiritalib patrib vt discam⁹: qz ꝑ paruis cogitatõmib deus nobis coronaz tribuit. Bonũ ergo est. vt extorqueat sibiꝑi hõ in oñi re ꝓpter deũ. Etem̃ (sicut scriptum est) regnũ celorum vim patitur: 7 violenti diripiũt illud. ¶ Egrotauit aliqñ senex quidaz qui solitarius habitabat. 7 quia nõ habebat qui ei seruiret: surgebat. 7 qꝺcunqꝫ iuenisset in cella sua manducabat. Et cum ꝑ aliqꝫ dies ita faceret: nemo veniebat ad visitationem e⁹. Trãs actis xxo trigĩta dieb 7 nullo veniente ad euz misit dominus angelum suum qui ministraret ei. Et cum sic fieret ꝑ septez dies: recordati sunt fratres 7 dixerunt. Eamus 7 videamus ne forte infirmetur ille senex. Cum ergo venissent 7 pulsassent: discessit angelus ab eo. Senex de intro clamauit. Discedite hinc fratres. Illi autem leuantes a cardine ostium intrauerunt: 7 interrogauerunt eum quare clamauerit. 7 ille dixit. Quia triginta dies habui laborans in infirmitate: 7 nemo visitauit me: 7 ecce iam septem dies sunt. qꝺ dominus angelum suuz misit vt ministraret mihi. qui cum venissetis: recessit a me. Et hec dicẽs dormiuit in pace. Fratres aũt mirati sunt: 7 glorificauerunt deũ dicentes. Quia nõ derelinquet dominus sperantes in se. ¶ Dixit quidam senex. Si te occupauerit infirmitas corporis: noli pusillanimis fieri. qz si te dominus deus vult corpore debilem fieri: quis es qui si moleste suscipias: Nonne ipse pro te cogitat de oĩbus. Nunquid sine ipo viuis: Patienter ergo fer: 7 roga eum vt donet tibi que expediant: hoc est vt quod voluntas ipius est: facias. et sede cum patientia manducans qꝺ habes in caritate. ¶ Narrauit quidam patrum dicens. Quia cuz essem in oxirinco: venerunt ibi pauperes vespe sabbati. vt acciperent agapen. 7 dormientibus eis: erat ibi quidam habens tm̃modo mattam: cuius mediatatez sibi subtermittebat: 7 medietate cooperiebat. Erat aũt ibi validum frigus. Et cum exisset ad vrinam: audiui eum murmurantem 7 gementẽ pre frigore 7 ꝓsolabat seipsum: dicens. Gratias tibi ago domine. Quãti sunt modo in custodia diuites. qui etiam in ferro sedent: atqꝫ pedes habent in ligno cõstrictos: qui nec vrinam suam libere faciunt: Ego autem velut impator sum. extendens pedes meos: 7 vbi volo ambulo. Hec illo dicente: ego stabaz audiens verba eius. Ingrediens autem narraui ea fribus: 7 audientes multũ edificati sunt. ¶ Frater interrogauit senem dicens. Si fuero in aliquo loco et nata mihi fuerit tribulatio. 7 nõ habuero cui me cõmittam: 7 indicem illi passionem animi mei. quid faciam: Dicit ei senex. Crede in deo: quia ipse mittet angelum 7 gratiam suã: 7 ipse tibi est cõsolatio: si in caritate rogaueris eum. Et addidit dicens. Audiui eñ qz in scithi tale aliquod factum est. Erat eñ ibi quidam qui sustinebat temptatões. 7 non habens fiduciam in aliquo cui ꝓfiteretur: parabat a sero me lotã suaz vt discedẽt. Et ecce noctu apparuit ei gr̃a dei in specie virginis: 7 rogabat eum dicens. Nusqꝫ vadas: sed sede hic mecum: nihil eñ ex his male fit que audisti. Qui credens verbis eius: sedit. 7 statiz sanatum est cor eius. ¶ Finit liber de patientia siue fortitudine.

¶ Incipit liber qꝺ ꝑ ostentationẽ nihil fieri debeat.

AUdiuit aliqñ abbas anthonius de qꝺã inuene monacho. qz signũ qꝺã hmõi fecerit ĩ via cũ vidisset quosdam senes iter agẽtes 7 laborantes ĩ ambulando. iussit onagris vt venirẽt 7 portarent eos: donec venirent ad se. Illi aũt senes indicãtes hoc abbati Anthonio: dixit abbas Anthonius. Videt mihi monachus iste silis esse naui onerate omnib bonis. ꝺ qua incertũ ẽ: vtrũ queire possit ad portũ. Et post aliquãtũ tpis: subito cepit abbas anthonius flere: 7 trahẽ sibi capillos 7 lugẽ. Quod cum vidissent discipuli eius: dicũt ei. Quid ploras abba: Et respõdit senex. Magna colũna ecclesie cecidit modo. Dicebat aũt de monacho illo iuuene. Et adiecit. Venite 7 ambulate ad eũ: 7 videte qꝺ factũ est: Perrexerũt igit discipuli eius. 7 inuenerũt monachũ illũ supꝫ mattã sedentẽ 7 flentẽ peccatũ qꝺ fecerat. Videẽs aũt discipul⁹ senis: dicit eis Dicite seni vt obsecret deũ. decẽ tm̃ dierũ dare mihi inducias: 7 spero me satisfacturũ sibi. Qui tm̃ infra qnqꝫ dies mortu⁹ ẽ ¶ Laudat⁹ ẽ quidã a mõachis ff apꝺ abbatẽ anthoniũ. Ille aũt cũ venissꝫ ad eum: temptauit si portaret iniuriam. Et cum ꝓgnouisset: quia non posset ferre: dicit ei. Similis est domui q̃ a facie qdẽ ornata ẽ: deretro xxo a latrõib expoliata. ¶ Dicebãt abbate arsenio 7 de abbate theodoro ꝺ firme: qz sup oĩa bũanã gr̃iam odio habe-

rent. Abbas ergo arsenius: non cito occurrebat alicui. abbas ꝓo theodorus occurrebat quidem: ꝫ velut gladius. ¶ Eulogius quidam nomine discipulus fuit Johannis archiepi. Qui eulogius presidit erat. 7 abstinens atqꝫ ieiunans biduanas leuãdo. aliqñ etiam 7 vsqꝫ ad ebdomadam trahebat ieiunuꝫ panem tm̃modo comedens 7 sal: 7 per hoc laudabatur ab hominib;. Qui venit ad abbatez Joseph in loco qui vocatur paneso: credens se aliquam duriorem continentiam inuenire apud eum. Et suscipiens eum senex cum gaudio quod habuit: fecit ei ꝓ caritate parari. Dixerũt autez discipuli eulogij Non comedit presbiter nisi panem 7 sal. Abbas aũ Joseph cautus manducabat. Qui cũ fecissent tres dies: nõ audierũt eos aut psallẽtes aut orantes. Occulte eñ erat opus eorum. 7 exierunt nihil edificati. Deo autem dispensante: facta ẽ caligo: 7 errantes i via reuersi sunt ad senem. 7 priusqꝫ pulsarent ostiũ: audierunt eos psallentes: Et cum ante ostium expectassent diu: audita voce psallentiũ postea pulsauerũt. Et suscepit eos itez senex gaudẽs. Hi aũt q cũ Eulogio erant: ꝓpt̃ cauma tulerunt suristulã: et dederunt ei vt biberet. Erat autem permixta de mari 7 flumine: 7 nõ potuit bibere. Qui cum hec in aĩmo suo cogitaret: cepit rogare senem: vt disceret institutum eius: dicens. Quid est hoc abba q; a primo nõ psallebatis: sed nũc cepistis postqꝫ nos sum⁹ egressi. 7 qz aquam volui bibere: 7 inueni eam salsam: Dixit ei senex. Frater aliquis motus est: 7 per errorem miscuit aquam marinam. Eulogius ꝓo rogauit senem: volens agnoscere veritatem. Et dixit ei senex. Paruus iste calix ꝓo vino est quod caritas ꝓuidet: hec autem aqua est quam fratres assidue bibũt Et in his verbis docuit eũ habere discretionem cogitationum: 7 abscidit ab eo omnez humanitus mouentiam mentis eius: 7 factus est ꝑmunis: manducans decetero omnia q̃ apposita sunt ei. Didicit etiam ipse in secreto operari: 7 dixit seni. ꝓcerto in caritate sunt opera vestra. ¶ Dixit abbas Zenon: discipulus abbatis siluani. Nunqꝫ maneas in loco nominato. neqꝫ sedeas cum homine habẽte magnũ nomen: neqꝫ mittas fundamentum vt edifices tibi cellam aliquando. ¶ Venit aliquando frater quidam ad abbatem theodorum de firme: 7 fecit tres dies rogans eum: vt audiret ab eo sermonem. Ille autem non respondit ei: 7 egressus est tristis. Dixit ergo discipulus suus. Abba quare ei non es locut⁹. Ecce egressus est tristis. Et dixit ei senex. Crede mihi. propterea non dicebam ei sermonem: qz negociator est: 7 in alienis verbis vult gloriari. ¶ Alꝰ frater interrogauit eundem senem. videlicet abbatem theodorum: 7 cepit loqui 7 erquirere de rebus que necdum fuerat operatus. Et dixit ei senex. Adhuc tibi. nec nauem inueniſti. nec vasa tua in ea posuisti. nec nauigare cepisti: 7 iam in illam ciuitatem vbi disponebas peruenisti. Cum ergo prius operatus fueris rem de qua loqueris: tunc ex ipsa re loquẽ. Dixit abbas cassianus. Quia venit frater quidaz ad abbatem Serapionem: 7 horabatur eum senex: vt ſm morem oratione faceret. Ille autem dicens se peccatorem: 7 ipso habitu monachi indignum: non acquiescebat. Voluit autem etiam pedes eius lauare: 7 isdem verbis iteruz vsus nullatenus acquieuit. Fecit autem illum gustare: 7 cepit senex in caritate monere eum: dicens. Fili si vis proficere permane i cella tua: 7 attende tibipsi: 7 operi manuum tuarum non enim tantũ procedere expedit: quantũ sedere. Ille autem hec audiens exacerbatus est 7 vultum mutauit: ita vt nec latere posset senez. Dixit ergo ei abbas Serapion. Usqꝫ mõ dicebas peccatoꝝ suz: 7 accusabas teipsum tanqꝫ indignum iam viuere. 7 nunc quia te cũ caritate admonui: ita exacerbari debuisti: Si enim vis revera humilis esse: que tibi ab alio imponuntur. Disce portare viriliter: 7 non odiosa verba effundere tibipi in malum. Hec autẽ audiens frater: penitentiam gessit coram sene: 7 multũ proficiens discessit. ¶ Audiuit aliquando iudex ꝓuincie de abbate moyse: 7 perrexit in scithi vt videret eum. Et nunciauerunt quidam seni de aduentu iudicis: 7 surrexit vt fugeret in paludem. Et occurrit ei ille iudex cum suis: 7 interrogauit eum dicens. Dic nobis senex vbi est cella abbatis Moysi: Et dixit eis quid vultis eum querere: Homo fatuus ẽ 7 hereticus. Et veniens iudex ad ecclesiam dixit clericis. Ego audiens de abbate moyse: veni vt viderem eum: 7 ecce occurrit nobis senex pergens in egiptum. 7 interrogauimus euz vbi esset cella abbatis moysi: 7 dixit nobis. Quid eum queritis. Fatu⁹ est 7 hereticus. Audientes aũt clerici: ꝓtristati sũt dicẽtes. Qualis erat senex ille: q̃ hec de sancto homine locut⁹ est ad vos. At illi dixerũt. Senex vestimẽto vetustissimo vtẽs: lõgus 7 niger. Et illi dixeũt. Ipe est abbas moyses: 7 qz noluit videri a vobis. idõ vobis hoc de se dixit. Et multũ edificat⁹ iudex: discessit. ¶ Frat̃ interrogauit abbatẽ mathoen dicens. Si abiero manẽ in aliq̃ loco. qõ vis vt agã ibi: Dixit ei senex. Si habitaueris in loco: ne velis tibi illic nomen facẽ de aliq̃ re: dicẽdo. aut nõ venio in ꝓuentu fratrũ. aut nõ mãducabo ꝫ vl illud. Hec ei nomen vnũ tibi faciũt. postea importũitatẽ patier̃: qm̃ homies vbi ꝫ audier̃t: ibi current. ¶ Abbas nesteron maior ãbulabat i hẽmo cũ aliq̃ fr̃e. 7 videtes draconẽ: fugerũt. Et dixit ei fr̃. 7 tu times pr̃: Et rñdit senex. Nõ timeo fili: ꝫ expedit qz draconẽ vidẽs fugi qm̃ ñ habui effugẽ spm̃ vane glie. ¶ Veit aliqñ iudex ꝓuicie vidẽ abbatẽ pastorẽ: 7 nõ acqescebat senex. Judex aũt tenuit filiũ sororis ei⁹ velut malefactorẽ: 7 redegit eũ i carcerẽ: dicẽs. Si venerit senex 7 rogauerit ꝓ eo: dimittã eũ. 7 veit mr̃ pueri ad fratrẽ suũ abbatẽ pastorẽ 7 cepit plorare ad ostiũ eius. Ille aũt oĩno ñ dedit ei rñsũ. Illa aũt ꝓpulsa dolore: increpabat eũ dicẽs. Et si viscera ferrea habes. 7 nulla te ꝓpassio mouet. flectat te saltẽ miseratõ sãguis tui. Ille ꝓo mãdauit ei. Pastor filios ñ genuit: idõ ñ dolz. Audiẽs aũt ꝫ iudex: ꝓmisit dicẽs. Vel ꝓbo iubeat: 7 ego eũ dimittã. Senex aũt r̃mãdauit dicẽs Exaĩna cãz ſm legẽ. etsi dign⁹ ẽ morte: moriat. si aũt ñ ẽ: fac qõ vis. ¶ Dixit idẽ abbas pastor: doce coꝝ tuũ ꝓuaẽ: qõ doceat alios lĩgua tua. ¶ Dixit iterũ. Quia hoies ad loq̃ndũ pfcti vidri volũt: 7 ĩoperanto id quod loquuntur: minores sunt. ¶ Venit aliquando abbas Aldelfius: qui fuit episcopus

nylopoleos ad abbatem syſoi in montẽ. Diſceſſur⁹ ꝙo erat: 7 fecit eũ guſtare a mane. Erat aũt ieiuniũ Et cum ponerent menſam: ecce fratres pulſauerũt. Dixit aũt ſenex diſcipulo ſuo. Da eis modicas pultes: quia de laboze ſunt. Et dixit ei abbas adelfius Dimitte interim. ne dicant abbas ſyſois a mane comedit. Et intendit eũ ſenex: 7 dixit fratri. Vade tu 7 da eis. Cũ g̃ vidiſſent pultes: dixerũt ne pegrios aliq̃s habetis: Putas 7 ſenex vobiſcũ ꝓmedet: Et dixit frat'. Etiã. Ceperunt g̃ ꝓtriſtari 7 dicẽ. Ignoſcat vobis de⁹. qz ſenẽ iſta hoza ꝓmiſiſtis manducare. An neſcitis: qz plurimos dies labozatur⁹ nõ eſt: Audiens hec eps cepit cozã ſene penitentiam agẽ: dicẽs. Ignoſce mihi abba: qz ego quidem humanũ aliquid cogitaui: tu aũt qd̃ dei eſt feciſti. Et dixit ei abbas ſyſois. Niſi de⁹ glorificauerit hoiem: glia hominuz nũq̃ ſtat. ¶ Interrogabat abbas ammõas de loco qui dr raythu: abbatẽ ſyſoi dicẽs. Qñ lego ſcripturas: tũc vult cogitatõ mea oznare ꝟmonẽ: vt ꝑatus ſim ad inꝛrogata rñdẽ. Et dicit ei ſenex. Nõ ẽ op⁹: ꝟ magis de puritate mentis ꝓuide tibi ſecuritatem: 7 dicendi ꝟmonez. ¶ Venit aliq̃n iudex ꝓuintie videre abbatem ſymeonẽ. 7 ille tulit lozum q̃ cingebatur: 7 aſcendit in arbozez palme vt purgaẽt eam. Illi aũt venientes: dixerũt ei. Vbi eſt ſenex q̃ ꝟ ſolitudine habitat: Et ille rñdit. Nõ ẽ hic ſolitarius aliquis. Et cũ hoc dixiſſet: iudex diſceſſit. ¶

¶ Alia iterũ vice alter iudex venit videre eũ: 7 ꝑcedentes clerici: dixerũt. Abba patus eſto qz iudex audiens de te: venit vt bñdicaꝛ a te. Et ille dixit. Etiã ego ꝑpabo me. Et coopiens ſe ſacco. 7 tollẽs in manu ſua panẽ 7 caſeũ: ſedit i ingreſſu celle ſue: 7 cepit manducare. Venit g̃ iudex cũ officio ſuo videntes eũ: ſꝓuerunt eũ dicẽtes. Hic ẽ monachus ſolitarius. de quo talia audiebamus: Et ſtatim diſceſſerũt reuerſi ſunt ad ſe. ¶ Dixit ſancta ſinclerice. Sicut theſaurus manifeſtus cito expenditur. ita 7 ꝟtusq̃ libet cum innotuerit vel publicata fuerit: exterminabitur. Sicut ergo cera exoluiꝛ a facie ignis: ita 7 aĩa laudiby inaniꝛ 7 amittit virtutis rigorẽ. ¶ Dixit ãte rũ. Sicut impoſſibile ẽ vno eodemq̃ tempe 7 herbam eſſe 7 ſemen: ita impoſſibile ẽ vt ſeculare gloriã habentes: celeſtẽ faciãt fructũ. ¶ Aliq̃n in cellis feſtiuit. ate celebzata: edebant frẽs in eccleſia. Erat aũt ibi frater quidam qui dixit miniſtris. Ego ñ mãduco coctum aliqd̃: ſed tm̃ ſal. Et vocauit miſter aliuz fratrez coram multitudine dicẽs Ille fraꝛ nõ comedit coctũ affer ei ſal. Tũc ſurrexit quidã ſenũ: 7 dixit ei. Expedierat tibi hodie in cella tua comedere carnes: q̃ audiri hanc vocẽ cozã tantis fratriby. ¶ Frater quidã abſtinẽs a cibis 7 nõ mãducãs panẽ: veiꝛ ad quendã ſenẽ. Opoꝛtune aũt illic etiã aliq̃ ſupuenerãt pegrini. 7 fecit ſenex modicũ pulmentũ ꝓpter eos. Et cũ ſediſſent manducare: frater ille abſtinẽs poſuit ſibiſoli cicer infuſum 7 manducabat. Et cuz ſurrexiſſent a menſa: tulit eũ ſenex ſecrete: 7 dixit ei. Frater ſi venis ad aliquẽ: nõ oñdas illi ꝙuerſationẽ tuã. Si aũt ꝙuerſatõem tuam tenere vis ſede in cella tua 7 nuſq̃ creas. Ille aũt acquieſcẽs ꝟbis ſenis: factus eſt ꝓmunis vite: in eo quodcũq̃ apud frẽs ĩueniſſet. Dixit quidam ſenex. Hũana ꝓuidentia omnem pinguedinẽ hominis amputat: 7 reddit euz ſiccum. ¶ Dixit ſenex. Aut fugiens fuge homines: aut irridens mundũ 7 homines qui in mundo ſunt: ſtultum temetipſum in pluribus facito. ¶ Finit liber dẽ eo q̃ ꝑ oſtenſionez nihil fieri debeat.

¶ Incipit liber d̃ eo q̃ nõ opoꝛtz iudicare quenq̃.

QOntigit aliquando fratri in ꝙgregatione abbatis belie temptatio. 7 expulſus inde: abijt in montez ad abbatem anthonium. Et cum manſiſſet aliquanto tempore apud eum: remiſit eum in ꝙgregationem vnde exierat. Illi autem videntes eum: iterum expulerunt. Qui ſimiliter prexit ad abbatem anthoniũ dicens. Noluerunt me ſuſcipere pater. Miſit ergo ſenex ad eos dicens. Nauis naufragium ꝓtulit in pelago: 7 perdidit on⁹ qd̃ portabat: 7 cum laboze vacua nauis ꝓducta eſt ad terram. Vos ergo liberatam nauim in terra vultis ſubmergere. Illi autem cognoſcentes. quia abbas anthonius eum remiſiſſet: ſtatim receperũt eum.

¶ Quidam frater peccauerat: 7 iuſſit eum preſbit' exire de eccleſia. Surrexit autem abbas byſarion et exiuit cum eo dicens. Et ego peccaton ſum. ¶ Venit abbas Iſaac de thebayda in congregatione fratrum 7 vidit quendam culpabilez de fratribus: 7 ad iudicaut eum. Cum autem exiſſet ad heremũ: venit angelus dñi 7 ſtetit ante oſtium celle eius dicens: ñ te dimitto intrare. Ille autez rogauit dicens. Que eſt cauſa: Et reſpondens angelus domini: dicens. Deus me miſit vt dicerem tibi. vbi iubes vt mittaz fratrem illum culpabilem quem adduxiſti: Et ſtatĩ abbas Iſaac penitentiam egit dicens. peccaui ignoſce mihi. Et dixit ei angel⁹. Surge ignoſcit tibi de⁹ ſed cuſtodi decetero ne adiudices quenq̃: ꝑuſq̃ deus adiudicet eum. ¶ Frater quidam aliquando in ſcithi inuentus eſt culpabilis: 7 fecerunt ſeniozes cõuentũ 7 miſerũt ad abbatẽ Moyſen vt veniret. Ille aũt noluit venire. Miſit autem ad euz ꝑſbiter dicens. Veni quia plebs fratrũ te expectat. Et ille ſurgens venit. Tollẽs autẽ ſecũ ſportã vetuſtiſſimã: impleuit eam harena 7 poꝛtauit. Illi aũt exierũt obuiam ei dicentes. Quid hoc eſt pater: Dixit aũt eis. Peccata mea ſunt poſt me currentia 7 nõ video ea 7 veni ego hodie aliena iudicare peccata. Illi autez audientes nihil locuti ſũt fratri: ſed ignouerũt ei.

¶ Interrogauit abbas Joſeph abbatẽ paſtozẽ dicens. Dic mihi abba. qño monachus fiaz: Et dixit ei ſenex. Si vis requiẽ inuenire in hoc ſeculo 7 ĩ futuro. in omni cauſa dic. quis ſũ ego 7 ne iudices quẽ q̃. ¶ Frater quidaz interrogauit eum iterũ dicens Si videro culpam fratris mei: bonũ eſt celare eum: 7 dixit ei ſenex. Quacũq̃ hoza tegimus culpã frꝛis nr̃i. teget etiã de⁹ nr̃az: 7 quacũq̃ hoza ꝓdiderim⁹ culpas frm: 7 de⁹ ſilr nr̃a ꝓdet. ¶ Offendit aliquãdo frem in ꝙgregatõe. Erat aũt ĩ ipis locis ſolitari⁹ quidam: qui iam longo tpe foras nõ exibat. Veniẽs aũt abbas de ꝙgregatione illa ad eum: indicauit ei d̃ fratre illo qui offenderat. Et ille dixit. Expellite eum. Expulſus autem frater de cõgregatione: miſit ſe in foſſatum: 7 flebat ibi. Contigit autem vt aliq̃ fratres

eunes
pna qa aut
Iane

in euangelio legit)sermonem: 7 ita poteris saluus esse. ¶ Dicebat abbas daniel. Quia quantum corpus viruerit: tãtum anima siccat'. 7 quantũ corpus fuerit siccatum: tantũ anima virescit. ¶ Dixit iterũ abbas Daniel. Quia quantũ corpus foueat': tantũ anima siccat'. Et quantũ corpus siccatũ fuerit: tãtũ anima foueat'. Narrauit iterꝫ abbas Daniel. Quia qñ erat in scithi abbas arsenius: erat ibi monachꝰ quidam rapiens ea que habebant senes. abbas aũ arsenius volẽs eum lucrari. 7 senibꝫ quietem prestare: tulit eum in cellam suam: 7 dixit ei. Quicqd opꝰ habes: ego tibi dabo: tm̃ nõ rapias. Et dedit ei aurum 7 nũmos 7 rescellas 7 omne qd̃ in expensu suo habebat dedit ei. Ille aũt iterum rapiebat. Senes ꝓo videntes qz non quiesceret: expulerunt eũ dicẽtes. Quia si inuenit' frater habens infirmitatẽ corpis aliquã: oportꝫ sustinere eũ si autem furat' 7 admonitus nõ quiescit: expellite eum. qm̃ anime sue detrimentũ facit: 7 oẽs in eo loco habitantes cõturbãt'. ¶ Uenit in initio ꝙuersatõnis sue abbas euagrius ad quendam senem: 7 dixit ei. Dic mihi abba ꝑmonem. qõ saluus fiam: Ille aũt dixit ei. Si vis saluari. qm̃ ad aliquẽ vadis nõ ꝓus loquaris: anteqꝫ ille de te inquirat. Euagrius autem ꝙpunctus in ꝫ sermone penitentiam egit in conspectu senis: 7 satisfecit ei: dicens. Crede mihi. Codices multos legi 7 talem eruditõez nunqꝫ inueni. Et multũ ꝓficiens exiuit. ¶ Dixit abbas euagrius. Dentẽ errantẽ 7 nutantẽ solidat lectio 7 vigilie 7 oratio: concupiscẽtiaz ꝓo feruentẽ madefacit esuries. 7 labor 7 solicitudo iracundiam aũt ꝑturbatã repmit psalmodia et longanimitas 7 miscdia: sed hec oportunis tẽpibꝫ et mensuris adhibita. Si aũt inportune 7 sine mensura fiunt: ad puñ tps ꝓficiunt: q̃ aũt pui tpis sũt: noxia magis qꝫ vtilia erunt. ¶ Transeunte aliquãdo abbate effrem. vna ꝓstituta ex imissiõe cuiusdã: cepit ei blandiri. cupiens eũ si posset ad turpẽ ꝓmixtionẽ illicere vel si hoc non posset: saltẽ ad iracundiam ꝓuocaret: qm̃ nunqꝫ vidit eũ quisqꝫ irascentẽ vel litigantem. Ipe aũt dixit ad eam. Sequere me. Cum venisset autem in locum populorum: dicit ei. Ueni huc. 7 sicut voluisti: cõmisceor tecũ. Illa aũt videns multitudinez: dixit ei. Qõ possumus hoc hic facere tanta mꝭtitudine astãte ꝓfundimur eni: Ille aũt dixit ei. Si homines erubescis: quãto magis erubescere debes deũ. qui reuelat occulta tenebraz: Illa aũt cõfusa 7 cõfutata: recessit absqꝫ ope voluntatis sue. ¶ Uenerunt aliqñ ad abbatẽ Zenonẽ quidam frẽs 7 interrogauerũt eum dicentes. Quid ẽ qd̃ scriptum est in libro iob. nec celum mũdum eẽ in conspectu dei: rñdit aũt senex dicẽs. Reliquerũt frẽs peccata sua: 7 celestia scrutant'. Hec est aũt interptatio ꝑmonis: quem requisistis vt qm̃ solus deus est mundus: dictũ sit neqꝫ celũ munduz eẽ in ꝙspectu eius. ¶ Dixit abbas theodorus ð firme. Si habes amicitias cũ aliquo. 7 contingit eum temptatõez foznicatõis incurrere: si potes da ei manũ 7 trahe illum sursum. si autẽ errorẽ aliquez fidei incurrit. 7 nõ tibi aquiescit reuerti: cito incide amicicias eius abs te: ne forte remorans traharis cum eo in ꝓfundum. ¶ Uenit aliquãdo mẽoratus abbas theodorus ad abbatem Johannem. q̃ erat eunuchus ex natiuitate. 7 cum loquerentur: dixit abbas theodorus. Quando erã in scithi: opus anĩe erat opus nr̃m. opus aũt manuũ: tanqꝫ in trãsitu habebamus: nunc aũt factum est opus aĩe velut in transitu opus. ¶ Uenit aliquando q̃dam patrum ad eundem pr̃em theodoꝛ: 7 dixit ei. Ecce quidã frat' reuersus est ad seculũ. Et dixit ei abbas theodoꝛ. In hoc nõ mireris: si aũt audieris qm̃ ꝓgluit quis effugere de ore inimici: hoc admirare. ¶ Dixit memoratus abbas theodorus. Multi elegerunt in ꝫ seculo tempalem quietẽ: anteqꝫ dñs eis ꝓstaret requiem. ¶ Dicebat de abbate Johanne breuis statura: qz dixerit aliquando fratri suo maiori. Uolo esse securus sicut angeli sunt securi nihil opantes: ꝫ sine intermissione seruientes deo. Et spolians se eo quo erat indutus: abiit in heremũ. Et facta ibi ebdomada vna: reuersus est ad fratrem suũ. Et dum pulsasset ostium respondit ei anteqꝫ apiret: dicẽs. Quis es tu: Et ille dixit. ego sum Johannes. Et rñdens frater eius: dixit ei. Johannes angelus factus est: 7 vltra inter homines non est. Ille aũt pulsabat dicens. Ego sum. Et nõ aperuit ei. sed dimisit eũ affligi. Postea ꝓo aperiẽs dixit ei. Si hõ es opus habes iterum operari vt viuas. si autem angelus es: quid queris intrare cellam: Et ille penitẽtiam agens: dixit ei. Ignosce mihi frater quia peccaui. ¶ Uenerunt aliquando senes quidã i scithi: eratqꝫ cum eis abbas Johannes gnauus. Et dum comederent surrexit quidã ꝑbr vir magnus vt daret ꝑ singulos vasculũ paruũ aque ad bibendum: 7 nemo acquieuit accipe ab eo: nisi solus Johannes breuis. Admirati sunt aũt ceteri 7 dixerũt ei. Qõ tu cum sis oĩm minor: presumpsisti ministerio vti virisenis 7 magni: Et dixit eis. Ego quando surgo dare aquã: gaudeo si oẽs biberint. vt mercedem acquiram. Nunc igr̃ ꝓpterea ego suscepi. vt faciã eũ q̃ surrexit inuenire mercedẽ: ne forte etiam ꝓtristet' nullo suscipiente ab eo. Hec cum dixissꝫ: admirati sunt omẽs de discretione eius. ¶ Interroganit aliqñ abbas pastor abbatem Joseph dicens. Quid faciam. qñ a ꝓpinquant mihi alique tẽptatões: Resistam illis an pmittam intrare: Dixit ei senex. Dimitte intrare 7 pugna cum eis. Reuertens ergo in scithi sedebat. Et cõtigit vt veniens q̃dam a thebayda in scithi: narraret fratribꝫ interrogasse se abbatem Joseph. qñ appropinquat m̃ temptatio resistam ei an pmittam intrare: 7 dixerit ei. oĩno nõ pmittas temptatõnẽ in te: ꝫ statim abscide eam. Audiens aũt abbas pastor qz sic dixerit huic. q̃ venerat a thebayda abbas Joseph: surgens iterũ abiit in paneso ad abbatẽ ioseph. Et dixit ei. Abba ego tibi cõmisi cogitatões meas: 7 tu aliter dixisti m̃: aliter aũt fri de thebayda. Et dixit ei senex. Scis quia diligo te. Et rñdit. Etiaz. Et ait. Nõne tu dixisti mihi: vt sicut mihipi: ita tibi dicerẽ quid sentirem: Eteñ li intrauerint temptatões 7 dederis eis locũ atqꝫ acceperis eas: ꝑbatiozez te faciunt. Ego aũt velut mihipi: sic 7 tibi locut' suz. Sũt aũ alij q̃ bus nec appropinquare expedit passiones: ꝫ statiz debẽt abscidẽ eas. ¶ Itẽ dixit abbas pastor. Ue-

ni aliquando in eracleos inferiorem ad abbatem ioseph: 7 habebat in monasterio suo arborē siccō-mor pulcram nimis 7 dicebat mihi a mane. Vade collige tibi 7 manduca. Erat autē sexta feria. Ego autem non comedi ꝓpter ieiunium. Et interrogaui eum dicens. Dic mihi ꝓpter dominū tū rōnez hꝰ rei qua dicebas mihi i. vade 7 manduca. Ego quidem ꝓpter ieiunium non aby: sed erubescebam qz mandatum tuū non feceram: cogitans qz sine rōne mihi hec non ꝑceperas. Ille aūt respondit. Pres seniores non loquunt ab initio fratrib recta: ꝫ magis distorta. Etsi viderint quia ea que distorta sūt: faciunt. iam eis non loquunt nisi qō expedit: agnoscentes qm in omnibus obedientes sunt. ¶ Frater interrogauit abbatē Joseph: dicens. Quid faciaz qz nec molestiā ferre possuz nec laborare: 7 dare elemosynam: Et dixit ei senex. Si non potes bonum aliquid facere. vel serua conscientiā puram ab oī malo ꝓximi tui: 7 ita saluus eris. Deus. n. aīam sine peccato querit. ¶ Dixit abbas Jsaac thebeus fratrib suis. Pueros non adducatis huc: quia ꝓpter pueros in scithi quattuor eccīe heremus facte sunt. ¶ Interrogauit aliqn abbas longinus abbatem lucium: dicens. Habeo tres cogitatōnes. vnā vt ad pegrina vadam. Et rndit ei senex. Si non tenueris linguam tuam. vbicunqz prexeris non eris pegrinus. sed refrena linguam tuam: 7 eris hic pegrin⁹. Et dixit abbas lōginus. Alia cogitatio mea est. vt ieiunem biduanas leuādo. Et rndit ei abbas lucius. Jsaias ꝓpheta dic. Si curuaueris velut circulum cervicem tuam. nec sic erit acceptum ieiunū tuum. sed magis ꝓtine mentem tuam a cogitatōib malis. Et dixit abbas longinus. Tercium est dispositum meum. vt declinem hoīm aspectus. Et rndit ei abbas lucius. Nisi prius correxeris vitam tuam inter alios conuersando: neqz solus habitans corrigeris te ꝓualebis. ¶ Dixit abbas macharius. si recordamur maloz que nobis inferunt ab hominib amputamus menti nostre ꝓtutem recordandi dominū. si aūt recordamur maloz q demones excitāt: erimus inpforabiles. ¶ Dicebat abbas mathois: nec sathanas scit qua passione aīa seducat. 7 iō seminat quidē i ea zizania sua: sed metere nescit. Seminat interdum semina fornicatōnū. aliqn tractōnū. 7 ceteraz sūr passionum. 7 in quam passionē aīam viderit declinare: hanc ei ministrat. Nā si sciret ad quod ꝓfectus est anīa: non ei diuersa acvaria seminaret. ¶ Narrauerunt de abbate natherio. q fuit discipulus abbatis siluani. quia cum sederet i cella sua in monte syna: mediocriter gubernabat vitā suam in his que erant necessaria corpi. qn aūt factꝰ est epūs in pharan: multum coartabat anīm suum in duritia continētie. Et dixit eis discipulus suus. Abba quando eramus in heremo: non te ita cruciabas. Et dixit ei senex. Fili illic solitudo erat 7 quies 7 pauptas: ꝓpterea volebam gubernare corpusculum meum ne infirmarer: 7 quererē quod nō deberem. nunc aūt hic seculum est: 7 occasiones sunt excidendi plurime. etsi infirmitatē incurrero: sunt hꝰ qui succurrant: ne ꝓdam ꝓpositum monachi. ¶ Fr interrogauit abbatem pastorē: dicens. Perturbatio mihi fit: 7 volo derelinquere locum istum. Et dixit ei senex. Pro qua causa: Et ille dixit. Quia audio verba de quodā fratre: q me non edificant. Et dixit ei senex. Non sunt vera que audisti. Et ille dixit ei. Etiam pr: qz verū est. Nam frater qui dixit mihi fidelis est. Respondit ei senex. Non est fidelis qui dixit tibi. nam si esset fidelis: nequaqz diceret tibi talia. Deus. n. audiens vocem sodomoz non credidit nisi descenderet 7 videret oculis suis. Et ille dixit. Ego vidi oculis meis. Hec audiens senex: respexit in terram 7 tenuit quam vestucā: 7 dixit ei. Quid ē hoc: Et ille respondit vestuca est. Jterum intendit senex ad tectum celle 7 dixit. Quid est hoc: Et ille rndit. Trabes ē que portat tectum. Et dixit ei senex. Pone i corde tuo: qz peccata tua sic sunt sicut trabes hec. illius autem fris de quo loqris: velut hꝰ pua vestuca. Audiens autem abbas syſois hūc sermonē: admiratus est 7 dixit. Jn qno te beatū faciā abba pastor: Vere. n. velut ꝑciosus lapis: ita verba tua gratia 7 gl'ia plena sunt. ¶ Venerunt aliquando regiōis illi⁹ pb̄ri ad monasteria vicina. in quib etiā erat 7 abbas pastor: 7 intuit abbas anub: 7 dixit ei. Rogemus pb̄ros istos hodie accipe hic i caritate dona dei. Ille aūt stans diu nō dedit ei respōsum. Abbas vo anub contristatus exijt. Dixerunt ergo abbati pastori qui iuxta eum sedebant. Quare non dedisti ei rnsum: Et dixit eis abbas pastor. Ego causam non habeo. iam. n. mortuus sum: mortuus non loquit. Non igitur reputetis me qz hꝰ vobiscum sum. ¶ Abijt quidam frater de monasterio abbatis pastoris in peregre: 7 applicuit ad quendā solitarium. Erat. n. habens illic cum omnib caritatem: 7 multi veniebant ad eum. Nunciauit autē ei frater ille: quedā de abbate pastore. Qui audiens virtutem animi eius: desiderabat eum videre. Cuz autem reuersus fuisset frater ille in egyptū: post aliquātum temporis surgens ꝑdictus solitarius: vēit ad peregrinandum in egyptum: ad eundem fratrē qui prius applicuerat apud ipm. Dixerat. n. ei vbi maneret. Videns aūt eū ille: miratus est: 7 gauisus valde. Dixit aūt ei ille solitarius. Ostende caritatē quam habes in me: 7 duc me ad abbatem pastorē. Et tollens eum duxit ad senem: 7 nunciauit ei de eo dicens. Quidam magnus homo 7 multam caritatem habens 7 honorē plurimū in prouincia sua venit desiderans te videre. Suscepit ergo eū senex cū gratulatione: 7 salutantes seinuicem: resederunt Cepit autem loqui peregrinus ille frater de scripturis sanctis: 7 de rebus spiritalib atz celestib. abbas autem pastor auertit faciem suam 7 non dedit ei responsum. Videns autem ille quia non loqueretur ei: contristatus exijt: 7 dixit fratri illi qui eum adduxerat. Jn vanum iter istud assumpsi. Veni. n. ad senem: 7 ecce nec loqui mecum dignatur. Intrauit gl frater ad abbatem pastorez: 7 dixit ei. Abba ꝓpter te venit magnus hic vir. habens tantam gloriam i loco suo quare non es locutus cum eo: Respondit ei senex. Jste desursum est. 7 de celestibus loquitur: ego autem deorsum sum: 7 de terrenis loquor. Si ergo mihi locutus fuisset d passionibus anime. ego vticz responderem ei. si autem de spiritalibus ego

Hoc signo
Fra ofs. de
Lamo

euntes ad abbatem pastorem: audirent eum in fossato plorantē. Qui descendentes ad eū: inuenerūt eum in magno dolore ꝓstitutū. Et rogauerūt eum vt iret ad senem illū solitarium: & non acquieuit: dicens. In loco moriar ego. Veniētes aūt frēs ad abbatem pastorem: narrauerunt ei de eo. Et rogauit eos vt irent ad eum: dicentes. Abbas pastor vocat te ad se. quod cū dixissent: ꝓrexit ad eum. Et vidēs eum senex afflictum: surrexit & osculatus est eū. Et aggaudens ei: rogabat vt sumeret cibum. Misit aūt abbas pastor vnum de fratrib⁹ suis ad illum solitariū: dicens. Audieñs de te: multi anni sunt q̄ te videre desidero: & ꝓ pigritia nostra ambor: non potuimus nos inuicē videre. Modo. n. deo volente. & occasione facta: fatiga te vsq; huc vt nos mutuo videre possimus. Erat. n. non egrediēs de cella sua. q̄ cum audisset: dicebat. Nisi deus inspirasset seni illi de me: non misisset ad me. Et surgens venit ad eum. & salutantes se inuicē: cū gaudio sederunt. Dixit aūt ei abbas pastor. Duo homīes erant in loco vno: et ambo habebant mortuos suos. Reliquit aūt vn⁹ mortuum suum: & abijt plorare mortuū alteri⁹. Audiens autem senex: compunctus in sermone eius recordatus est quod fecerat: & dixit ei. Pastor sursum in celo: ego aūt deorsum in terra. ¶ Frater quidam interrogauit abbatem pastorem: dicens. Qđ facio q̄ pusillanimis fio dum sedeo i cella: Dicit ei senex Nullum spernas neq; ꝺemnes. & nulli obloquaris: & deus p̄stabit tibi requiem: & erit sessio tua sine p turbatōne. ¶ Factus est aliq̄ ꝓuentus in scith i: et loquebant frēs de quoda fratre culpabili. Abbas autem pyor tacebat. Postea autem surgens egressus est. & tollens saccu & impleuit illū harena: & portauit eum in humeris suis: & mittens i sportella modica de eadē harena: portabat etiā ipam i ante. Interrogatus aut ē a patrib⁹ quid hoc eēt: respondit. Saccus iste qui multā harenā habet: mea peccata sunt. & q̄m multa sunt: posui ea supra dorsum meū: ne doleā ꝓ ipis & plorem. Ista aūt harena modica: peccata sunt istius fratris: & sunt ante faciem meam & in ipis exercebor iudicans fratrē meū. Qđ nō oportz ita fieri: ꝑ magis mea peccata ante me esse: & de ipis cogitare: & rogare deum vt ignoscat mihi. Audientes aūt patres: dixerunt. Vere hec est via salutis. ¶ Dixit senex. Nō iudices fornicatorem. si tu castꝰ es: q̄m similiter legem preuaricaris. Etenī qui dixit non fornicaberis: dixit non iudices. ¶ Ad quēdā solitariū venit p̄sb̄r cuiusdā basilice: vt cōsecraret ei oblatōez ad cōmunicandum. Veniens aūt quidā ad illum solitariū: accusauit apud ipm eundē p̄sb̄rm. Qui cum ex ꝓsuetudine iterū venisset ad eū. vt cōsecraret oblatōz. scandalizatus ille solitarius nō apperuit ei. Presbiter ꝑ viso: discessit. Et ecce vox facta ē ad solitarium: dicens. Tulerunt sibi boies iudiciū meum. Et factus est velut in excessu mētis. et videbat quasi puteū aureum: & aquam bonam valde. Videbat aūt & quendā leprosum haurientem & refundentē in vas. & cupiebat bibere & non bibebat: ꝓpter quod leprosus esset ille q̄ hauriebat. Et ecce iterum vox facta est ad eū: dicens. Cur non bibis ex aqua hac: Quam causam habz qui implet: Haurit. n. solūmodo & refudit in vas: & non inquinatur ab eo aqua. In se aūt reuersus solitari⁹. et cōsiderans virtutē visionis: vocauit p̄sb̄rm & fecit eum sicut & prius sanctificare sibi oblatōez. ¶ Fuerunt duo fratres magne vite in ꝓgregatōne & meruerūt singuli videre gr̄am dei in alterutro. Factū est aūt. vt aliq̄n vnus ex eis egrederet in sexta feria ex cōgregatōnē. & videret quēdā manducātē mane: & dixit ei. Hac hora manducas in sexta feria: Die aūt sequēti: facta est celebratio missar̄ ꝑm ꝓsuetudinez Intuens ꝯo frater eius. vidit gr̄am que ei data fuerat discessisse ab eo: & ꝓtristatus ē. Qui cū venissent in cellā: dicit ei. Quid feci sti frat. q̄ non vidi sicut prius gr̄am dei i te. Ille aūt rndēs dixit. Ego neq; i actu neq; in cogitatōnib⁹ mihi conscius sum alic⁹ mali. Dixit ei frater eius. Ne aliq̄ verbū aut ꝑmonē ociosum locutus es: Et recordatus dixit. Etiā. Hesterna. n. die vidi quendā manducātem: & dixi ei. Hac hora manducas in sexta feria: Hoc ē peccatū meū: sed labora mecū duas ebdomadas. & rogemus deū: vt mihi idulgeat. Et fecerūt ita. Et p⁹ duas ebdomadas. vidit frater gr̄am dei itez venīē sup̄ fratrē illū. & ꝓsolati sunt deo. qui solus bonus ē. gr̄as referētes. ¶ Explicit liber de eo q̄ nō oportz iudicare quenq̄.

¶ Incipit liber de discretione.

Dixit abbas antonius. Quia sunt quidā ꝓterentes corpa sua in abstinētia & q̄ non habent discretōnem: longe facti sunt a deo.

Fratres quidā venerūt ad abbatē antoniū. & nū ciauerūt ei fantasias q̄s viderant. vt cognoscerent ab eo vtr̄ vera essent: an a demonib⁹ illuderentur. Habebant aūt asinū secū: & mortu⁹ ē eis i via. Cū ergo venissent ad senē: ꝓuenit eos dicēs. Quo mortuus ē asinus ille in via: Dicūt ei. vñ scis p̄r: Et ille dixit. Demones mihi ostenderunt. Dicūt ei. Et nos ꝓpterea venim⁹ interrogare te. q̄ vidim⁹ fantasias & plerūq; fiunt i veritate: ne forte erremus. Et satisfecit eis senex sumpto exēplo de asino: oñdēs q̄ a demonib⁹ sint ista. ¶ Supuenit aūt qdam venatōez faciens in silua agrestiū animaliū: & viderat abbatē antoniū gaudentē cū fratrib⁹ & displicuerat ei. Volens aūt senex oñdere. q̄ opteret aliq̄n ꝓdescē dere fratrib⁹: dixit ei. Pone sagittā i arcu tuo & trahe: & fecit sic. Et dicit ei. Iterū trahe. Et traxit. Et rursus dixit. Trahe adhuc. Dicit ei venator. Si supra modum traxero: frangit arcus. Dicit ei abbas antonius. Ita ē & in ope dei: si plus a mensura tendimus frēs cito deficiunt. Expedit ergo in vna & eadem re. laxare rigorem eor. Hec audiens venator ꝓpunctus est. & multum ꝓficiens in sermone senis discessit: & frēs confirmati reuersi sunt ad locū suū.

¶ Frater quidaz dixit abbati antonio. Ora ꝓ me. Et rndit ei senex. Nec ego tui misereor nec de⁹: nisi tu ꝓ teipo solicitus fueris. & poposceris a deo.

¶ Dixit itez abbas antonius. Quia non p̄mittit deus bella excitari i generatōe hac. q̄m scit q̄ infirmi sūt: & portare nō p̄nt. ¶ Dixit aliq̄n abbas euagrius abbati arsenio. Quomodo nos ex tanta eruditiōe

z scientia. nullas virtutes habemus. hi aũt rustici i egypto ꝙuersantes. tantas virtutes possidẽt: Respondit ei abbas arsenius. Nos qꝫ mundane erudi tõnis disciplini intẽti sumus nihil habemus: hi aũt rustici egyptij ex ꝓprijs laboribus acquisierũt ꝟtutes. ¶ Dicebat (beate mẽorie) beatus arsenius. peregrinus monachus in aliena ꝓuincia habitãs. nullis rebꝫ se medium faciat z quietus erit. ¶ Interrogauit abbas marcus abbatẽ arseniũ: dicẽs. Bonum est non habere aliquã in cella ꝙsolationẽ: Vidi.n. quendam fratrem habentẽ puũ olus in cella: z eradicabat illud. Et dixit abbas arsenius. Bonũ quidem est: ꝫ ꝑm exercitatõꝫ hominis cuiuscꝫ agẽdum est. Etenĩ si non habuerit virtutem hmõi tolerare: itex plantaturus ẽ ea. ¶ Narrauit abbas petrus qui fuit discipulus abbatis loth: dicens. Erã aliquando in cella abbatis agathonis. z venit ꝙdã frater ad eum: dicens. Volo habitare cuꝫ fratrib: sed dic mihi qũo habitem cum eis. Dicit ei abbas. Sicut in ꝓma die quãdo ingressus fueris ad eos. ita custodi peregrinatõnez tuam omnib dieb vite tue. nec assumas fiduciam. Dicit ei abbas macharius. Quid.n. fiducia facit: Dicit ei senex. Sic ẽ sic estus grandis qui quando exarserit. omnes fugiũt a facie eius: qꝫ estus etiam arborum fructus corrũpit. Dicit ei abbas macharius. Sic mala ẽ fiducia: Respondit abbas agathon. Non est peior altera passio qꝫ fiducia: genitrix.n. ẽ omnium passionum. Cõuenit ergo opario monacho non sumere fiduciam: vel si solus in cella sit. ¶ Dicebat abbas Daniel. Quia cum moriturus esset abbas Arsenius: delegauit nobis: dicens. Videte ne velitis ꝓ me agapen facẽ: qm̃ si feci ego ꝓ meipo: id inuenio. ¶ Dicebant de abbate agathone. Quia abierunt quidã ad eum: audientes qꝫ magne discretionis vir esset. z volentes eum ꝓbare si irascereꝫ: dicunt ei. Tu es abbas agathon. Audiuimus de te qꝫ fornicatorꝫ es z supbus. z ille rñdit. Etiam sic est. Et dicũt ei. Tu es agathon ꝟbosus z detractorꝫ: Et rñdit ego suꝫ. Dicunt ei itex. Tu es agathon hereticus: Et rñdit. Non sum hereticus. Et interrogauerunt eum dicentes. Dic nobis cur tanta dicentib nobis in iuria tua patienter tulisti. Hunc aũt ꝑmonem quia diximus hereticus es: non sustinuisti: Et respondẽs dixit eis. Illa ꝓma mihi ascribo. Utilitas enĩ anime mee est: qꝫ aũt dixistis hereticum me eẽ nõ acquieui: qꝫ separatio est a deo: z non opto separari a deo Illi aũt audientes admirati sunt discretõez eius: z edificati discesserunt. ¶ Interrogatus idez abbas agathon. an eẽt maior labor corpis: aut custodia interioris hom̃is: dixit. Homo similis est arbori. Cor poralis igit̃ labor: velut folia arboris custodit̃: interioris autẽ custodia hominis fructus est. Qm̃ ergo (ꝑm qꝫ scriptum est) omis arbor nõ faciens fructũ bonum: excidet̃: z in ignem mittet̃. optꝫ ꝓpter fructũ nostrum omnem in nobis solicitudinẽ eẽ: hoc ẽ mentis habere custodiam. Opus tũ habemus et̃ tegumento z ornatu foliorꝫ. qui est corpalis labor. Erat aũt abbas agathon sapiens ad intelligendũ: z impiger ad laborandum. z sufficiens in omnibus intentus etiam z assiduus ad laborem manuũ: ꝑ in cibo atcꝫ vestimento. ¶ Idem abbas agathon. cum factus fuisset conuentus ꝓ quadã causa in scithi. z fuisset ipa causa ordinata: postea venit z dicit eis. Non bene ordinastis causam. Illi aũt dixerũt ei. Tu quis es qui ista loqueris: Et ille rñdit filius hominis. Scriptum est enim. si vere vtiꝫ iusticiam loquimini: iuste iudicate filij hoim. ¶ Dixit abbas agathon. Iracundus si mortuos suscitet: nõ placꝫ deo ꝓpter iracundiam suam. ¶ Venerũt aliquando tres senes ad abbatem achillem: z vn⁹ ex eis habebat opinionem malam. Dicit aũt ei vnus de senibus. Abba fac mihi vnam sagenam ad piscanduꝫ. Et ille dixit ei. Non faciam. Et alius dixit ei. Fac nobis vt habeamus memoriã tui in monasterio nostro. Et ille respondit. Non mihi vacat. Dicit ei iterꝫ ille qꝫ habebat malã opinionẽ. Mihi fac sagenam: vt habeam de manib tuis benedictõꝫ abba. Et ille statim rñdit ei. Ego tibi faciam. Dixerũt aũt ei secrete. duo priores senes quibus non acquieuit. Quomõ sic. qꝫ nobis rogantibus noluisti facere. z huic dixisti: ego tibi facõ: Rñdit eis senex. Vobis iõ dixi non faciam. qꝫ nec mihi vacat: z vos nõ contristabimini. huic aũt si non fecero: dicturus ẽ. quia de opinione mea qꝫ mala est audiuit senex: z iõ non voluit facere sagenã: z statim incidebamus funem ad sedandũ animum eius: ne tristicia absorberetur hmõi. ¶ Dicebant de quodã sene: qꝫ fecerat quinquaginta annos. neqꝫ panez comedens. neqꝫ facile aquam bibens. Et dicebat. Quia extinxi fornicatõnẽ z auariciam z vanam gloriam. Audiens autẽ abbas Abrahã ꝙ hec dixisset: venit ad eũ z dixit ei Tu dixisti hunc ꝑmonẽ: Et ille respondit. Etiam. Et dixit ei abbas abraham. Ecce intras in cellam tuam. z inuenis sup mattam tuam mulierez. putas te non cogitare qꝫ mulier est: Et dixit. Nõ: ꝫ expugno cogitatõez meam. vt non tangam illam mulierem. Dixit itex abbas abraham. Ecce igĩ non intfecisti fornicatõnẽ qꝫ vivit passio ipa: ꝫ alligata est. Iterum. Si ãbulas in via z vides lapides z testas vasorꝫ. z in ipis iacens aurum. putas te illud velut lapides reputare: Et rñdit: non. sed resisto cogitatõni mee: ne colligã illud. Itex dixit ei abbas abraham. Si audieris ꝺ duob fratrib. qꝫ vnus diligit te: z bona de te loquit̃. alius aũt odit te z detrahit tibi. z venerunt ambo ad te. nunquid vtrosꝫ equaliter suscipis. Et dixit. Non: sed extorqueo mihi: vt similiter benefaciam ei qui me odit. sicut z illi qui me diligit. Et dixit ei abbas Arahan. Viuunt ꝫ passiones: sed tantũmodo a sanctis viris quodammõ religant̃. ¶ Narrauit quidam patrum quia senex aliqs erat in cella studiose laborans: z vestiebatur matta. Qui cum prexisset ad abbatem ammonem vidit eum abbas ammonas vtentẽ matta: z dixit ei. Hoc tibi nihil ꝓdest. et dixit ei ille senex. tres cogitationes mihi molestę sunt. vna que me ꝙpellit vt alicubi in heremo recedam. alia vt pegrina petã vbi me nemo cognoscat. tercia vt̃ includam me ĩ cella. vt nullum videam: z post biduo comedam. Dixit ei abbas ãmonas. Nihil tibi ex his trib⁹ expedit facere: sed magis sede in cella tua z comede parum quotidie: hñs semꝑ in corde tuo publicani illius (ꝙ

in evangelio
Iaaya
etc

hec ignoro. Exiens ergo frater dixit illi. Quia non cito senex ille de scripturis inquirit. ꝫ siquis ei loquitur de passionib aīe rñdet ei. Ille aūt ꝓpunctus intrauit ad senem: ⁊ dixit ei. Quid faciam abba: quia passiones aīe dominantur mei: Et intuitus eum senex: gaudens dixit ei. Modo bene veniſti: nunc aperio os meum. ⁊ implebo illud bonis. Ille aūt valde edificatus: dicebat. Vere hec est via caritatis. Et gr̄as agens deo: q̄ tam sanctum virum videre meruerit: reuersus est in regionem suam. ¶ Frater q̄dam interrogauit abbatem pastorem: dicens. Feci peccatum grande: ⁊ volo triennium penitere. Dixit aūt abbas pastor. Multum est. Et dixit frat̄. Jubes ne vnum annū: Et dixit iterū senex. Multū ē. Qui autem p̄sentes erant: dicebant. Vsq; ad q̄draginta dies: Senex iterum dixit Multum ē. Et adiecit dicens/Ego puto q̄ si ex toto corde hō penituerit ⁊ non apposuerit facere iterū vnde penitentiam agat: etiam triduanā penitētiaꝫ suscipiat de⁹. Interrogauit aliquando eum abbas ammon d̄ immundis cogitationib: que in corde hominis generantur: ⁊ de vanis desiderijs. Et dixit ei abbas pastor. Nunquid gloriabitur securis sine eo qui incidit in ipa: Et tu ergo nō eis porrigas man⁹: ⁊ ociose erunt. ¶ Interrogauit eundem sermonez abbas Jsaias ⁊ dixit ei abbas pastor. Sicut capsa plena vestib (si dimissa fuerit tpe longo) putrefiunt vestes in ea: ita ⁊ cogitatões in corde nostro. si non fecerimus eas corpaliter: tempe longo exterminabūtur aut putrefiunt. ¶ Interrogauit abbas ioseph abbatem pastorem d̄ eadem re. Et dixit abbas pastor. Sicut clausus serpens vel scorpio in vase ⁊ obturatus. ꝓcedēte tpe omnino moritur: ita maligne cogitatões que studio demonum pullulant. patientia eius cui immittunt paulatī deficiunt. ¶ Interrogauit iterum abbas iohannes abbatem pastorē: dicens. Quō opus ē ieiunare: Et dixit abbas pastor. Ego volo vt quotidie māducās: subinde paululum subtrahat sibi ne sacietur. Dixit ei abbas ioseph. Ergo quando eras iuuenis: non ieiunabas biduanas leuando. Et dixit senex. Crede mihi: q̄ et triduanas ⁊ ebdomada: ꝫ hec omīa ꝓbauerunt senes magni ⁊ inuenerunt q̄ bonum est quotidie mā ducare: per singulos dies paꝫ minus: ⁊ oñderunt nobis regularem hanc viam. q̄ leuior est ⁊ facilis. ¶ Dixit abbas pastor. Non habites in loco. vbi vides aliquos habentes aduersum te zelum malū: quia non ibi ꝓficies. ¶ Frater quidam venit ad abbatem pastorem: ⁊ dixit ei. Semino agrum meum: ⁊ facio ex ipo agapem. Dixit ei senex. Bonum op⁹ facis. Et discessit cū ꝓposito animi: ⁊ adijciebat ad agapem plusq̄ faciebat. hoc autem audiēs abbas anub: dixit abbati pastori. Non times deum: quia sic locutus es fratri illi. Et tacuit senex. Post duos aūt dies misit abbas pastor ad fratrem illum ⁊ vocauit eum ad se: ⁊ dixit ei audiēte abbate anub. q̄d me interrogasti illa die quādo mens mea alubi erat Dixit ei frater. Hoc dixi. Quia semino agrū meū. ⁊ de hoc quod colligo: ex ipo facio mihi agapē. Et dixit ei abbas pastor. Putaui quia de fratre tuo q̄ laycus est: diceres. Si autē tu facis hec: non est b opus monachi. Jlle autem audiens contristatus. ē ⁊ dixit. Alia opera non facio nec scio nisi hec: ⁊ non possum seminare agrum meum. Cum ergo discessisset: cepit abbas anub penitentiam agere apd̄ abbatem pastorē: dicēs. Jgnosce mihi. dixit ei abbas pastor. Ego ab initio sciebā q̄ hoc nō ē opus monachi: sed ꝑm aīm eius locut⁹ sum ei: ⁊ excitaui animū eius ad ꝓfectum caritatis. Nunc aūt abijt tristis: ⁊ tñ idipm opus facit. ¶ Frater quidam interrogauit abbatem pastorem: dicens. Quid ē illud qd̄ scriptum est. q̄ irascitur fratri suo sine causa: Et ille rñdit. Ex omni re qua te grauare voluerit frat̄ tuus: si irasceris aduersus eum. donec oculum tuum detrum eijcias ⁊ a te ꝓijcias: sine cā irasceris ei. si aūt aliq̄s voluerit te separe a deo: ꝓpo ꝫ irascere. ¶ Dixit abbas pastor. Si peccauerit homo ⁊ negauerit dicetq̄: non peccaui: non increpes eum: q̄ frangis ꝓpositum animi eius. si aūt dixeris ei non cōtristeꝛ frater: sed obserua te de cetero: excitas animum ei⁹ ad penitentiam. ¶ Dixit iterū qui supra. Bonum est experimentum: etem ꝑ experimentum homines ꝓbatiores fiunt. ¶ Item dixit qui sup̄. Siquis docet aliquid. ⁊ nō facit qd̄ docet: filis ē puteo q̄ omēs ad se venientes laciat: ⁊ oīm diluit sordes: se autem ipm purgare non pōt: sed omni spurcitia ⁊ imūdicia plenus est. ¶ Dixit itez. Est nō qui seipm cognoscit. Dixit itez. Quia est homo q̄ videt⁹ ore tacere: cor aūt eius cōdemnat alios. Hic ergo sine cessatione loquit⁹: ⁊ est alius a mane vsq; ad vesperaꝫ loquens: ⁊ taciturnitatem tenet. Hoc aūt ideo dixit: q̄ nunq; sine audiētium vtilitate locutus est. ¶ Iterum idem dixit. Quia si sint tres in vnū ex q̄bus vnus bene quiescat: alius infirmetur ⁊ gratias agat: tercius ꝙo ministret eis ex sincera voluntate: hi tres similes sunt: velut etiā si vnius sint operis. ¶ Iteruꝫ dixit. Malicia nequaq; expellit maliciā. sed siquis tibi malefacit: tu benefac ei. vt ꝑ bonum opus tuum: destruas maliciam illius. ¶ Dixit itez Qui querelosus est: monachus non est. Qui malum ꝑ malo reddit: monachus non est. ⁊ qui iracūdus est: monachus non est. ¶ Frater quidem venit ad abbatem pastorem: ⁊ dixit ei. Multe cogitatōnes veniunt in animum meum. ⁊ piclitor̄ in eis. Et eiecit eum senex sub aere nudo: ⁊ dixit ei. Expande sinum tuum: ⁊ apprehende vētos. Et ille rñdit. Nō possum hoc facere. Et dixit ei senex. Si hoc nō potes facere. nec cogitatões ꝓhibere poteris ne introeant: sed tuum est resistere eis. ¶ Frater quidam interrogauit eum: dicens. dimissa est mihi hereditas: quid faciam ex ea: Dixit ei abbas pastor. Vade. ⁊ post tres dies veni ⁊ dicam tibi. Venit aūt sicut p̄finiuit: ⁊ dixit ei senex. Quid tibi habeo dicere. Si dixero. da eam eccie: clerici sibi faciunt ꝓuinium ex ea. si aūt dixero. da eam parentib tuis: non est tibi merces. si ꝙo dicā. da pauperib: securus eris. Quicquid ergo vis: vade ⁊ fac: ego causas non habeo. ¶ Dixit itez abbas pastor. Si venerit tibi cogitatio de reb corpi necessarijs. ⁊ delegaueris semel. et itez venerit ⁊ delegaueris quid fiat: iam tercio siue nerit: non intendas ei: ociosa est enim. Frater q̄dā dixit abbati pastori. Si videro rē aliquā: vis vt

dicam illam: Dixit ei senex. Scriptum ē. Qui respondit verbum antequ audiat: stultitia est illi 7 ob probriū. Si ergo interrogatus fueris: dic. sin: als tace. Dixit iterū abbas pastor: quia dixerat abbas ammon. Est homo qui portat toto tpe vite sue securim: 7 non pōt reicere arbores. Est aūt alter qui habet vsum incidendi: 7 in paucis plagis reicit arborem. Dicebat aūt securim discretōs esse. ¶ Iterum dixit. Voluntas hōis murus eneus est. 7 lapis repcutiens inter ipm deum. Si ergo homo reliquerit hec. Dicat 7 ipe qđ in psalmo scriptū ē: 7 in deo meo transgrediar murū. 7 deus meus impolluta via eius. Si.n. iusticia subuenerit voluntati: laborat homo. ¶ Frater quidam interrogauit abbatem pastorem: dicens. Damnū aīe mee patior: q sum cum abbate meo. Quid ergo iubes: Maneam ad huc apud eum. Et sciebat abbas pastor. qz ledere tur aīa eius p abbatem suū: 7 mirabat. quare vel in terrogaret eum. si manere deberet cum eo. Et dixit ei. Si vis: esto. Et discedens mansit apud eū. Venit itez dicens abbati pastori. Grauo animā meā. Et non dixit ei abbas pastor: discede ab eo. Veīt tercio 7 dixit. Crede mihi: iam non ero cum eo. Et rndit ei abbas pastor. Ecce mō saluatus es. vade 7 non sis vltra cum eo. Et subiunxit. Homo q videt damnū pati animā suā: non opus habet interroga re. Etem de occultis cogitatōnib interrogat quis. vt seniores pbare possint: de manifestis aūt peccatis non est opus interrogare. sed statim abscidere. ¶ Interrogauit abraham qui erat discipulus abbatis agathonis: abbatē pastorem: dicēs. Quare me demones sic impugnant: Et dixit ei abbas pastor. Te impugnant demones: Non pugnant nobiscum demones qn voluntates nras facimus. qa voluntates nostre demones facte sunt: 7 he sunt q tribulant nos vt faciamus eas. Si aūt vis scire q les sunt. cum quib demones pugnāt: audi cū moyse 7 cum similib eius. ¶ Dixit iteruz abbas pastor quia frater quidem interrogauit abbatem moysen: dicens. Qualis homo mortificat se a primo suo: Et rndit ei. Nisi posuerit homo ī corde suo. qz triē. nū iam habeat ī sepultura: nō attingit ad hoc verbum. ¶ Frater interrogauit abbatem pastorē: dicens. Quomodo opt monachum sedere in cella: Et dixit ei senex. Sedere in cella qtum ad id qđ ī manifesto ē. hoc est: vt faciat opus manuū. 7 semel comedat. 7 taceat 7 mediteť. Occulte vo pficere in cella hoc ē: vt portet vnusquisq obprobriū suum ī omni loco quocunq prexerit: 7 vt ministeriū horas custodiat: 7 de occultis non negligat. Si aūt contigerit tempus vt vacet ab ope manuū. intret ad ministeriū opis dei: 7 id sine aliqua pturbatione pfumet. Finis autē hoz est. vt comitatum simul puersantium bonor teneas: 7 reuoceris a malor comitatu. ¶ Venerūt aliquando duo frēs ad abbatē pābo. 7 interrogauit eum vnus ex eis: dicens. Abba: ego biduo ieiuno. 7 duas parimates manduco. putas saluo animā meam. an seducor: Et cum plurimū rogarent eum. alť dixit. Ego colligo đ ope manuū mea duas siliq diurnas. 7 parum ex eis retineo ad victum. aliud aūt expēdo in elymam: putas saluus ero an seducor: Et cum plurimū rogarēt eū ille non rndit eis. Post quatuor autē dies cum discessuri essent: rogabāt eos clerici: dicentes. Nolite contristari frēs. deus vobis prestabit mercedez: sic enī consuetudo est senis huius. 7 ñ cito loquiť nisi ei deus dederit quod loquať. Intrauerūt ergo ad senem: 7 dixerunt ei. Abba ora p nobis. Et ille dixit eis. ambulare vultis: Dixerunt etiam. Et intuens eos intra semetipm. 7 accipiēs opa eor scribebat in tra: dicebat. Pambo biduo ieiunat. 7 duos parimates manducat. Putas ī hoc erit mōach: Nō. iterum dicebat. Pambo laborat in die duas siliq. 7 dat in elemosynas. putas ī hoc ē mōach: Necdū. Et paululū reticēs: dixit ad eos. Bonū qdem ē q operis: sed si custodias pscientiam tuam cū prio tuo ita saluaberis. In his ergo sic edificati frēs: cū gaudio discesserūt. ¶ Frater quidā interrogauit abbatē pambo: dicens. Quare me, phibent spiritus aliqđ bonum facere, primis. Dixit ei senex. Nō sic loquaris. alioquin deū mēdacē facies: ß dic magis. oīno misericordiā nolo facere. Preueniens enī deus dixit. Dedi vobis ptātem calcandi sup ßpentes 7 scorpiōes. 7 sup oēm virtutē inimici. Cur ergo tu immūdos spiritus nō pculcas: ¶ Dixit abbas palladius. Opt aīam ßm voluntatem xpi cōuersantē: 7 discere fideliter q nescit. 7 docere manifeste que nouit. Si aūt vtrunq cum possit nō vult insanie morbo laborat, Initiū. n. recedendi a deo. fastidium doctrine est: 7 cum nō appetit illud qđ sp aīa esurit. q diligit deū. ¶ Frať quidā dixit abbati syoy. Quare nō recedūt a me passiōes: Et dixit ei senex. Quia vasa earundē passionū intra te sunt: ß da eis pignus suū. 7 discedunt. ¶ Venit quidā frater ad abbatē siluanū in montē syna. 7 vidit fratres laborātes: 7 dixit seni. Nolite opari cibū q perit: maria. n. optimā ptem elegit. Et senex dixit discipulo suo: voca zachariā. 7 mittite frēm istū ī cellā vbi nihil sit. Et cum facta fuisset hora nona: intendebat ad ostium. si mitterent 7 vocarent eū ad māducādū Et cū nemo loqueret ei: surgens venit ad senē. 7 dixit ei. Abba hodie fratres nō comederūt: Et dixit ei senex. Etiā comederť. Et dixit ei frater. 7 quare me nō vocastī: Et rndit senex. Tu hō spiritalis es. 7 nō idiges ß cibo: nos ať carnales sum. 7 volētes māducare pterea opamur maiby nris. Tu bo bo nā ptē elegisti. legēs tota die: 7 nolēs sumē carnalē cibū. Qui cū ß audisset: pstrauit se ad penitētiā dicēs. Jgsce m abba. Et dixit ei senex. Puto op hz oīno maria marthe: p martha. n. maria laudať. ¶ Dixit scta syncletice. Qui sensibiles diuitias d labore 7 picul marī colligūt. qn mlta lucrāť: tē plta desiderāt. 7 q hūt velut nihil reputāt: ad ea vo que necdū hūt. oēm itētōs animi itēdūt: nos ať 7 eor q grēda sť nihil hem. 7 nolum possidē q nccia sť. ppť timorē dei. ¶ Dixit itez q sup. Est qdā tristicia vtil: 7 ē tristicia q corrūpit. Tristicia g vtil ē: vt pro pctis nostris ingemiscamus. 7 pro ignorantia, primorum: 7 vt non cadamus a proposito. vt perfectionem bonitatis attingamus. Hec est species vere tristicie. Est enim 7 aduersarij nostri ad hoc. quedam coniunctio: immittit enī tristiciam sine aliq ra.

tione.quam tedium appellauerunt. Optz ergo talē
spm̄ sepi⁹ orando 7 psallendo magis depelli. ¶ Di
xit itez que sup̄. Est.n. 7 extensa exīmissione dya-
boli 7 dura abstinentia.nam 7 sequaces eius faciūt
boc. Quando ergo discernimus diuinā 7 regalem
abstinentiam a tyrannica atqz dyabolica.hec obſ-
uanda sunt:id ē. vt in omini tpe cōuersationis tue.
vna regula ieiunij sit tibi. Non subito quatuor aut
q̄nqz dies continuos ieiunes.7 iterū multitudine ci
borz soluas virtutē. Hoc.n.letificat dyabolū. Sē-
per enī qđ sine mensura est:corruptibile est. Noli g̃
subito arma tua expēdē ne nud⁹ inuēt⁹ in bello: fa-
cile capiaris. Arma.n.nostra corp⁹ nr̄m est: aīa no
nostra miles est. Utriszqz ergo diligentiam presta:
vt paratus sis ad id qđ necesse est. ¶ Uenerūt ali-
q̄ duo senes magni.de ptib⁹ pelusij ad abbatissaz
saram. Et cum ambularent dicebant adinuicē. hu-
miliemus vetulam istam. Et dicunt ei. Uide ne ex-
tollat animus tuus 7 dicas:q̄ ecce viri solitarij ve-
niunt ad me que mulier sum. Et dixit eis abbatissa
sara. Sexu quidē mulier sum:sed non aīo. ¶ Jte-
rū dixit abbatissa sara. Si poposcero a deo. vt oēs
boies edificent ex me.inueniorz ante ianuas singu-
lorz penitentiam agens:ꝫ magis oro.vt cor meū cū
omīb⁹ parum sit. ¶ Dixit abbas ypericius. Jste ē
vere sapiens.q̄ facto suo alios docet:non qui ꝓbis.
¶ Uenit aliq̄ quidam monachus ab vrbe roma
q̄ in palatio magnum nomen habuit.7 habitabat ī
scithi in ciuitate eccīe. Habebat aūt secum vnum
seruū:qui ministrabat ei. videns aūt pſbr eccīe in-
firmitatem eius. 7 cognoscens q̄ de delicijs eēt vir
ille:exeo q̄ ei deus donauit. vel q̄ eccīam intrabat:
transmittebat ei. Qui cum fecisset viginti 7 quinq̄
annos in scithi:factus est vir ꝓtemplatorz.p̄uidens
7 noīatus. Audiens aūt quidam de magnis mona-
chis egyptijs opinionē eius.venit videre eum:spe-
rans corporalem ꝓuersatōez apud eū plus arduā in-
ueniri. Qui cum intrasset. salutauit eū: 7 facientes
orōnem sederunt. Uidens aūt eū egyptius vestitū
molliby rebus.7 mattā de papiro. 7 pellem stratam
sub ipso.7 modicum capitale de cartica sub capite
eius:ꝫ 7 pedes mundos bñtem cum caligulis. scan
dalizatus est intra se de eo: q̄ in illo loco non erat
consuetudo taliter ꝓuersandi ꝫ magis durā absti-
nentiā habere ꝓsueuerant. Senex aūt ille roman⁹
hñs ꝓtemplatōez.siue p̄uidētie grām:intellexit.q̄
scandalizatus fuisset egyptius monachus ī eo 7 di-
xit ministro suo. Fac nobis hodie ꝓpter abbatez q̄
venit:bonam diē. Et coxit pua olera q̄ habebat:7
surgentes horā cōpetenti māducabant. habuit eti-
am 7 modicū vini.ꝓpter infirmitatem suam:7 illud
biberūt. Et cum factum eēt vespe: dixerunt duo-
deciz psalmos 7 dormierūt:sicr aī 7 nocte. Surgēs
aūt mane egypti⁹:dixit ei. Ora.p me pr̄. Et egres-
sus est nō edificatus in eo. Et cū paululū discessissz
volens eū senex ille romanus sanare misit post eum
7 reuocauit ipm̄. Qui cū venisset.cū gaudio iteruz
suscepit eum:7 interrogauit eū dicens. Ex qua pū
cia es:. Et ille dixit. Egyptius sum. Cuius ciuitatis
Et rndit. Ego oīno non fui de ciuitate.nec habita-
ui aliq̄n in ciuitate. Et dixit ei. Anteqz monachus
esses.quid operaris in possessione q̄ manebas:. Et
ille rndit. Custos eram agrorz. Et dixit ei.vbi dor-
miebas:. Rndit ī agro. Et dixit .habebas aliquod
stratum:. Rndit. Ego in agro vbi haberem stramē
tā ī qb⁹ dormirē:. Et dixit. Quo dormiebas:. Rn-
dit. Jn terra nuda. Et dixit. Quid manducabas ī
agro.aut quale vinū bibebas:. Jtez rndit. Que st
esce aut qualis potus in agro:. Et dixit quo g̃ viue-
bas:. rndit. Manducabam panem siccum.etsi inue-
bam quodcūqz de salsamentis. 7 bibebam aquam.
Et dixit senex. Grandis labor. Et dixit. Erat ibi
vel balneum in possessione vbi lauareris:. Et ille di-
xit. Non. Sed in flumīe lauabar:qñ volebam. Cū
ergo hec omīa ab eo senex ex responsiōe ipius exe-
gisset. 7 cognouisset modum priorz vite eius atqz
laborz:volens eū ꝓficere.narrauit ei vitam suaz ꝓ-
teritam quā habebat.cuz esset secularis dicēs. Me
miserum quem vides de magna illa ciuitate roma-
na sum:in palacio habens maximū locum apd im-
patorē. Et cum audisset egyptius initia verborum
eius cōpunctus est:7 solicite que dicebant audie-
bat. Et ille adiecit. Relig ergo romam:7 veni in so-
litudinem istam. Et iterum dixit. Me quem vides.
habui domos magnas.7 pecunias multas:7 ꝓtem
nens eas.veni in istam quam cellā. Jtez dixit. Me
quem vides.lectos ex auro vestitos habui.haben-
tes p̄cios̄issima stramenta: 7 ꝓ bis dedit mihi deus
stramentū hoc de papiro.7 hanc pellem. Sz 7 ve-
stes mee inestimabili p̄cio digne erant:7 ꝓ illis vtor
bis vilib⁹ rescellis. Iterum dixit. Jn prandio meo
multum auri expendebat. 7 ꝓ illo dedit mihi deus
modica olera hec:7 puulum calicem vini. Erāt aūt
7 q̄ seruiebant mihi plurimi serui:7 ecce ꝓ illis huic
vni deus inspirauit vt ministraret mihi. pro balneo
aūt ꝓfundor:modico aque pedes meos lauo: 7 cali-
gulis vtor ꝓpter infirmitatez meam. Et rursum ꝓ
calamis 7 cythara.vel alia musice opa qua delecta-
bar in conuiuijs meis. Dico mihi duodecim psal-
mos in die 7 duodecim similiter in nocte: sed 7 pro
pc̄is meis que ante faciebam.modicam requiē ex-
hibeo.paruū 7 inutile ministerium deo. Unde ro-
go te abba vt nō scandalizeris ꝓpter infirmitatem
meā. Et hec audiēs egyptius.atqz in semetip̄m re-
uersus:dixit. Ue mihi:q̄ ego de tribulatōne 7 plu
rimo labore seculi.magis ad repausandū in conuer
satōnem monachi veni : 7 qđ non habebam tunc:
modo habeo:tu aūt ex multa delectatiōe seculi.vo
luntate ꝓpria in tribulatōnē venisti:7 ex magna glo
ria atqz delicijs veniſti in humilitatem.7 hanc pau-
pertatem. Ex quo egyptius multū ꝓficiens discessit.
7 factus est ei amicus:7 sepe veniebat ad eū sue vti-
litatis causa. Erat.n.vir discernēs.7 repletus bono
odore spūssancti. ¶ Dicebat quidā senex. Non ne
cesse ē verborum tm̄.sunt.n.plurima verba in homi
nibus in tempe hoc sed opa necessaria sunt. Hoc ē
enī querere.non verba que non habent fructum: ꝫ
opera. ¶ Frater aliquis interrogauit quosdam pa
trum:dicens. Si polluitur aliquis quando res sor-
didas cogitat:. Et cum de hoc inquisito fieret apd
eos:aliq dicebant etiam polluitur. Alij dicebāt nō.
quia si polluit nō possum⁹ saluari nos q̄ ydiote su-

mus: sed hoc ptinet ad salutem. si ea que cogitam⁹ coꝛporaliter non fecerimus. Ille aũt frater qui int̄rogauerat. non sibi sufficere iudicans vãriam respõsionem patrum: abiit ad senem pbatiozem. Et int̄rogauit eum ꝺ hoc. Et respondit senex. Scdm mẽsuram vniuscuiusq; requiritur ab eo. Rogauit ergo ille frater senem dicens. Peto ꝓpter dominum absolue mihi verbũ hoc. Et dixit ei senex. Ecce foꝛte iacet hic vas aliquod ꝺesiderabile. Et adiecit dicens. Etsi intrauerint duo fratres. ex quib⁹ vn⁹ habens mensuras magnas exercitate vite: alter ꝝo puas. Si ergo cogitatio illius pfecti mota fuerit ad aspectum vasis illius. ⁊ dixerit intra se: volebã habere vas illud. ⁊ non pmanserit in hoc. sed cito absciderit huiusmodi appetitum: non est pollutus. Si ꝝo ille. qui necdum ad mẽsuras maioꝛis attigit. cõcupierit vas illud: ⁊ exercitatus fuerit cũ cogitatiõe sua. ꝺesiderio cõpellente. ⁊ tamen non tulerit illud: non est inquinatus. ¶ Dixit quidam senex. Siq̃s manserit in aliquo loco ⁊ non fecerit fructũ loci illi⁹ locus ipe expellit eum: vtpote qui non fecerit opus loci. ¶ Dixit quidam senex. Siquis fecerit rem aliquam. voluntatez suam querens. non est scdm ꝺeũ si id tamen p ignoꝛantiam fecerit. postea opꝛtz eum reuerti ad viam dñi. Qui autem voluntatem suaz non ꝼm ꝺeum. ⁊ neq; ab alijs vult audire: sed velut doctum se putat. qui hmõi est: vix puenit ad viã domini. ¶ Interrogatus est senex quidam. quid esset qꝺ legitur in euangelio: via angusta est ⁊ arta. que ducit ad vitam. Et respondens dixit ei. Angusta ⁊ arta via hec est. vt cogitatõnib⁹ suis homo violentiaz faciat. ⁊ abscidat ꝓpter ꝺeum voluntates suas hoc est etiã qꝺ scriptum est de apostolis. Ecce nos reliquimus omnia: ⁊ secuti sumus te. ¶ Dixit quidam senex. Sicut oꝛdo monachoꝝ honoꝛatioꝛ est secularib⁹: ita ⁊ pegrinus monachus speculum ꝺebet eẽ indigenis monachis p oẽm modũ. ¶ Dixit quidam patrum. Si manserit opariꝰ in loco. vbi non sunt operariꝰ non põt pficere. Hec ẽ. n. virtus operariꝰ: certare vt ab ope non minuatur. Nam et piger si manserit cum opario pficit. ⁊ si non pficit: non tamẽ ꝺescendit inferius. ¶ Dixit quidaz senex Quia homo si verbum quidem habeat. opa autez non habeat: assimilabit̄ arboꝛi habenti folia fructũ aũt non habenti. Sicut. n. arboꝛ fructib⁹ plena. etiam folijs viret: ita ⁊ sermo consequitur hominez q̃ habet opa bona. ¶ Dixit senex. Quia aliq̃ quidam lapsus in graui peccato. ⁊ ꝓpunctus ad penitentiam abiit indicare seni cuidam. ⁊ non dixerat ei quod fecerat: ꝙ quasi int̄rogauit dicens. Si alicui ascendit cogitatio talis. habet ne salutem: Ille ꝝo qꝛ nesciebat discretõnẽ: rndit ei. ꝙdidisti aiam tuã. Hoc audiens frater dixit. Ego si perij: vado ad seculum. Pergens aũt frater illi ꝺeliberauit ire. ⁊ indicare cogitatõnes suas abbati siluano. Erat. n. ꝟ siluanus magnus discretoꝛ. Veniens ergo ad eum frater. non dixit eiq̃ fecerat. sed iterum eo modo q̃ ⁊ prius seni illi dixerat. hoc est. si ascenderint alicui tales cogitatõnes. habet ne salutem: Aperiens aũt abbas siluanus os suum: cepit de scripturis dicere ei. Non omnino iudicium est. tm̃ cogitationib⁹ de peccato. Audiens autem frater ⁊ suspiciens virtutem dictoꝝ in aimo: sumpta spe. indicauit ei etiam actum suum. Audiens aũt abbas siluanus qꝺ egerat. tanq̃ bonus medic⁹ posuit cathaplasma anie eius. de diuinis scripturis assumptum. dicendo esse penitentiam his. qui p caritate vera conuertunt ad ꝺeum. Post aliquot autem annos. contigit abbatẽ memoꝛatũ ad illum senem applicare. qui ei ꝺespatõnem fecerat: ⁊ narrauit ei ista. ⁊ dixit. Ecce frater ille. qui ꝺe responso tuo ꝺespauerat ⁊ ad seculum redibat: velut stella splẽdida ẽ in medio fratrũ. Hec autem ideo retuli: vt sciamus quale piculum sit. qñ aliquis siue in cogitatõne siue in actu aliquod indicat peccatum his qui discernere nesciunt. ¶ Dixit quidam senex. Non quia intrant cogitatõnes male cõdemnamur ex eis: sed si male vtimur cogitatõnib⁹. Fit. n. vt p cogitatõnes naufragium patimur: ⁊ iterum ꝺe cogitatõnib⁹ coꝛõemur. ¶ Dixit quidam senex. Non ꝺes ⁊ non accipies cum secularib⁹ hominib⁹. ⁊ non habeas noticiam cũ muliere nec habeas diu fiduciam cum puero. ¶ Frater quidã interrogauit senem: dicens. Quid faciaz quia multe cogitatõnes solicitant me. ⁊ nescio quomõ repugnẽ eis: Dixit senex. Non repugnes contra omnes sed contra vnam. Omnes enim cogitationes monachoꝝm: vnum habent caput. Necessarium ergo est considerare. que ⁊ qualis sit. ⁊ aduersus illam reniti: ita enim ⁊ residue cogitatões humiliantur. ¶ Aduersus malas cogitatões dixit quidã senex. Obsecro frẽs. vt sicut cõprimimus actus malos: cõprimamus etiam cogitatõnes malas. ¶ Dixit iterum quidam senex. Qui vult heremũ inhabitare. ꝺebet eẽ doctoꝝ. vt non doceri egeat: ne ꝺetrimentum sustineat. ¶ Interrogatus ẽ senex a quodam fratre dicente. Qũo inuenio ꝺeum: vtrum in ieiunijs. vel laboꝛib⁹ vel ī vigilijs. aut ī misericoꝛdia Et rndit. In his que enumeraſti: ⁊ in discretione. Dico. n. tibi. qꝛ multi afflixerunt carnẽ suaz: ⁊ quia sine discretõne hoc faciebant. abierunt vacui nihil habẽtes. Os nr̃m p ieiunio fetet. scripturas omes didicimus. ex coꝛde ꝺauid cõsũmauimus. ⁊ qꝺ ꝺ⁹ requirit: non habemus. s. caritatem ⁊ humilitatem. ¶ Frater interrogauit senẽ dicens. Abba. ecce ego rogõ senes. ⁊ dicunt mihi ꝺe salute aĩe mee: ⁊ nihil retineo ex verbis eoꝝ. Quid aũt interrogo eos nihil proficiens. cum totus sim in ĩmundicia: Erant aũt ibi duo vasa vacua: ⁊ dixit ei senex. Vade ⁊ affer vnum ex vasis istis. ⁊ mitte in eo oleum. ⁊ accende intus stupam: ⁊ refunde oleum. ⁊ pone vas in locũ suũ. Et fecit sic. Et dixit ei. Fac iterũ sic. Et cum fecisset hoc sepius: dixit ei senex. Affer modo vtraq; vasa. ⁊ vide qꝺ eoꝝ mundius sit. Et rndit. Illꝺ in quo: oleum misi. Cui senex dixit. Sic est ⁊ anima ꝺe his que interrogat. Quis. n. nihil retineat eoꝝz que audit: tm̃ plus ipa mundatur. q̃ illa que omnino nec int̄rogat quenq̃. ¶ Frater quidaz sedebat in cella sua quiescens. ⁊ volebant ꝺemones seducere eũ sub specie angeloꝝ. Excitabant. n. eum vt iret ad collectam: ⁊ lumen ostendebant ei. Ille aũt vit ad quendam senem: ⁊ dixit ei. Abba. veniunt angeli cum lumine ⁊ excitant me ad collectã. ⁊ lumẽ ostẽ

dunt mihi. Et dixit ei senex. Non audias eos fili. qm̃ dæmones sunt: sed quando veniunt excitare te. tu dic. Ego quando volo: surgo. vos aũt nõ audio Accipiẽs autẽ frater p̃ceptum senis. reuersus ẽ ad cellam suam: & sequẽti nocte iterum dæmones ꝑm consuetudinem venientes. excitabant eum. Ille ꝙo sicut preceptum sibi fuerat. respondebat eis dicẽs. Ego quando volo surgo. vos aũt non audio. Et illi dixerũt ei. Malus senex ille falsator seduxit te: ad quem frat̃ venit. volens mutuare pecuniam & cum haberet mentitus ẽ. dicens se nõ habere: & nõ dedit ei. Et hoc ergo cognosce: quia falsator est. Frater ergo surgens diluculo venit ad senem: & nunciauit ei hec ipa. Senex ꝙo dixit. Verum ẽ qz habebam & qz frater venit querens mutuare & non dedi ei: ꝑ sciebam qz si darem ei. damnũ aniæ sue faceret. Cogitaui ergo potius vnum mandatum preterire. q̃ deẽ preuaricari: ex quib⁹ in tribulatõez venire potuissemus ꝓ illo. si a me pecuniam accepisset. Tu aũ dæmones qui te seducere volunt: nõ audias. Et mltum confortatus de vẽbis senis: abiit in cellam suã.

¶ Venerunt aliquando tres frẽs ad quendam senem in scithi: & vnus ex his interrogauit eum dicẽs Abba: cõmendaui vetus & nouum testamẽtum memorie. Et rñdens senex dixit. Repleſti verbis aerẽ Et secundus interogauit eum: dicẽs. Vetus & nouum testamẽtum ego scripsi ꝓ meipm. Dixit autez & huic. Et tu repleſti feneſtras de cartis. Et terci⁹ dixit. Mihi in foculari herbe ascendeṙt. Et rñdẽs senex dixit ei. Et tu expulisti a te hospitalitatem.

¶ Narrauerunt quidã patrũ de quodam sene magno. qz si veniebat aliquis interrogare eum sermonẽ: ille cum magna fiducia dicebat. Ecce ego suscipio pſonam dei: & sedeo in sede iudicij. Quid ergo vis vt faciam tibi: Si dixeris mihi miserere mei. dicet tibi deus. si vis vt miserear tui: miserere & tu fratrib⁹ tuis: & ego misereor tui. Si aũt vis vt ignoscã tibi: ignosce & tu ꝓximo tuo. Nunquid a deo ẽ cã: Absit. Sed in nobis est si voluerimus saluari.

¶ Dicebant de quodam sene in cellis. qui erat magnus laborator: & semel cum faceret opus suuz. cõtigit alium quendam sanctum virũ venire ad cellam eius: & audiuit eum deforis litigantẽ cũ suis cogitatõnib⁹. & dicẽtẽ. Usq; quo ꝓpter vnum verbũ omnia illa amitto: Ille aũt foris stans. putabat ꝙa cum alio aliquo litigaret: & pulsauit vt intraret. & pacificaret eos. Ingrediẽs aũt & videns. qz nemo alⁱ erat intro. habens etiam fiduciam apud senem: dixit ei. Cum quo litigabas abba. Et ille rñdit. Cum cogitatõnib⁹ meis: qz quatuordecim libros memorie cõmendaui. & vnum verbum modicũ audiui foris. & cum venissem facere opus dei. omnia illa pdebam: & hoc solum quod foris audieram. venit i memoriam meã. in hora ministerij mei: & ꝓpterea litigabam cum cogitatõnib⁹ meis.

¶ Fratres quidaz de congregatõne venerunt in heremum. & applicuerunt ad quendã heremitam: & suscepit eos cũ gaudio. Et sicut est consuetudo heremitis. videns eos de labore esse. posuit mensam extra horam: & quod habuit in cella apposuit eis. & repausauit eos. Et cũ factum esset sero. Dixerunt duodecim psalmos. similiter & in nocte. Cũ aũt senex euigilasset: audiuit eos inter se dicentes. Quia solitarij isti plus repausant in heremo: q̃ nos in cõgregatõe. Mane autẽ cũ ambulaturi essent ad alium vicinũ eius: dixit eis. Salutate eũ ex me: & dicite ei. obserua & noli irrigare olera. Ille aũt cũ hoc audisset: intellexit ꝙbũ. & tenuit eos vsq; ad vesperam laborantes ieiunos. Cum aũt sero factum esset. fecit ꝑlixius op⁹ dei: & postea dixit. Cessem⁹ modice ꝓpter vos. qz de labore estis. Et dixit iterum. Nos quidẽ quotidie nõ solemus manducare: ꝑ ꝓpter vos gustemus modicũ. Et apposuit eis panez siccũ & sal: & dixit. Ecce ꝓpter vos solennitatẽ habem⁹ hodie. Et misit parũ aceti illis in sal. & surgentes ceperunt psallere vsq; mane. Et dixit eis. ꝓpter vos non possumus implere regulaz nr̃am: sed modice pausate qz pegrini estis. Mane aũt facto volebãt fugere. Ille aũt rogabat eos dicẽs. Manate apud nos aliquãtulum tẽpis: sin alⁱs. vel ꝓpter mandatũ tres dies ꝑm ꝙsuetudinem heremi facite nobiscum. Illi aũt videntes qz non relaxaret eos fugerẽt occulte.

¶ Frater ꝙdã int̃rogauit quẽdã patr̃ dicẽs. Si cõtigerit me somno ꝑuari. et transierit hora mist̃erij mei: aĩa mea ꝑ verecundia nõ vult implere opus suũ. Et dixit senex. Si te contigerit usq; mane dormire. qñ euigilas surge. & claude ostium & feneſtras tuas & fac opus tuũ. Scriptũ est enĩ. Tuus est dies: & tua ẽ nox. In omĩ. n. tempe glorificat̃ deus.

¶ Dicebat aliq̃s senex. Quia est homo comedens multũ & adhuc esuriens. & ẽ alter homo qui parũ comedit & saciat̃: maiorẽ tñ mercedem hz ille qui plus comedit & esuriens pmanet. illo ꝙ parum comedit & saciat̃.

¶ Dixit quidã senex. Si cõtigerit inter te & alium ꝑmo aliq̃s tristis. & negauerit ille dicẽs. non dixi sermonẽ hunc: nõ certas cũ eo. vt dicas tu dixisti. qz exacerbabit̃ vt dicet tibi etiam dixi.

¶ Frat̃ aliquis int̃rogauit senẽ quẽdã dicens. Soror mea paup est: si do ei el'ynã. nõne ẽ sicut vna de paupib⁹: Et dixit senex. Nõ. Dixit aũ frat̃. Quare abba: Et rñdit senex. Quia carnalis sanguis trahit te modicũ.

¶ Dixit quidã senex. qz optz monachũ neq; auditorem eẽ obtrectãtiũ: neq; obtrectaẽ. neq; scãdalizari.

¶ Dixit ꝙdaz senex. Nõ oĩa q̃ dicũt: placeãt tibi. neq; oĩ sermõi ꝙsentias. Tardi⁹ crede: & qd̃ vex ẽ citi⁹ dic.

¶ Dixit ꝙdã senex. si ascẽderit ꝙbũ i cor frĩs sedẽtis i cella. & revoluẽs illd̃ i aĩo. nõ potuerit ad mẽsurã ꝙbi ptigẽ. neq; tractus fuerit a deo: assistũt dæmões. et oñdũt ei de verbo illo qd̃ ipi volũt.

¶ Dicebãt ꝙdã senũ. Nñ congregabamur in initio adiuicẽ. & loq̃bamur aliquid. quod vtile erat animabus nostris. efficiebamur seorsum & seorsum. & ascendebamus in celum: nunc ergo quando congregamur. in obtrectationibus occupamur. & alterutrum trahimus in pfundum.

¶ Dixit alter quidam senum. Siquidem interior homo noster sobrie agit. potest etiam exteriorem custodire: si ꝙo non est ita. qua possumus virtute custodiamus lĩguam nostram.

¶ Itẽ dixit qui supra. Opus spiritale necessariũ est. qz in hoc venimus: magnus. n. labor ẽ ore dicere qd̃ nõ fit ope corporali.

¶ Alter quidam fratrum dixit. qz optz oĩno boiem hr̃e intra cellã op⁹ qd̃ laboret.

si enim in ope dei occupatur. venit ad eum diabolus de die in diem. & non inuenit locum q̄ maneat si aūt rursum dominando ei inimicus in captiuitatē redegerit eum. Venit iterum spiritus dei frequent' sed si nos ei nō facimus locum ꝓpter maliciam nostram discedit. ¶ Descenderunt aliqñ monachi d egypto in scithi: vt viderent seniores loci illius. Et cum vidissent eos extenuatos fame. p̄ nimia abstinentia īpatienter comedere: scandalizati sunt ī eis. Hoc aūt p̄sbr agnoscens voluit sanare eos z ita dimitti: z predicauit in eccia dicens. Jeiunate: z extēdite abstinentiam vr̄am frēs. Volebant aūt egyptij qui illuc venerant discedere: z retinuit eos. Cū aūt ieiunassent: p̄mo apponati sunt. Fecerunt autē eos ieiunare biduo continuato. In scithi aūt habitantes ieiunauerunt ebdomada. Et facto sabbato manducauerunt egyptij cum senib⁹. Turbantibus aūt se ad manducandum egyptijs: vnus de senib⁹ tenuit manus eoꝝ dicens. Cum disciplina manducate: qūo monachi. Unus ꝙo ex egyptijs repulit manus eius dicens. Dimitte me q̄ moriorꝝ: tota ebdomada nihil coctū comedēs. Et dixit ei senex. Si ergo vos bidui interuallo non manducantes impatienter tulistis: quare scandalizati estis in fratribus qui sp eo ordine ebdomada leuando abstinentiam seruant. Illi aūt penitentiam coram eis egerunt. z edificati in abstinentia eoꝝ: abierunt cū gaudio.

¶ Frater quidam renunciās seculo z accipiens habitum monachi. statim recluſit se dicens. Volo eē solitarius. Audientes aūt vicini seniores. venerunt z eiecerunt eum: z fecerunt eum circuire cellas fratrum. z penitentiam coram singulis agere z dicere. Ignoscite mihi. q̄ non sum solitarius: & adhuc initium monachi nup assumpsi. ¶ Dixerunt quidaz senes. si videris iuuenem voluntate sua ascendentē in celum. tene pedem eius z p̄ice eum in terram: q̄ non ita expedit ei. ¶ Frater dixit seni cuidam magno. Abba: volebam inuenire senem iuxta voluntatem meā. z morari cū ipo. Et dicit ei senex. bene q̄ris domine meus. Ille aūt affirmabat hmōi eē desiderium suum: non intelligens qd̄ locutus est senex ille. Sz cum videret eum senex existimātem qd̄ bene sentiret: dixit ei. Ergo si inuenis senem fm volūtatem tuam. vis manere cuz illo: Et ille dixit. Etiā oīno hoc volo: si inuenio eum fm meā voluntatem Dixit ei senex: Non vt tu sequaris voluntatem senis illius. sed vt ille voluntatē tuam sequat' z ita in eo repauses: Sensit aūt frater ille qd̄ dicebat: z surgens p̄strauit se ad penitentiam: dicens. Ignosce mihi pater. quia valde gloriabar. estimās me bene dicere: cum nihil tenerem. ¶ Duo frēs carnales renūciauerunt seculo: quoꝝ vnus q̄ etate minor erat primus ceperat conuersari. Et cum venisset ad eos quidam patrū. z applicuisset apud eos. posuerunt peluim: z venit qui minor etate erat. vt lauaret pedes senis. Senex autē tenens manus eius remouit eū: z eū qui maior erat etate. fecit impleri opus. qd̄ primi in monasterio facere ꝙsueuerant. Dixerūt aūt astantes fratres. Abba ille minor in ꝙgregatiōe p̄mus est. Rndēs eis senex. Ego tollo primatū minoris: z trado ei qui etate p̄cedit. Dixit quidā senex Prophete conscripserunt libros. p̄res autem nostri venerunt post eos. z opati sunt in eis plurima: z iterum successores illoꝝ cōmendauerunt eos mēorie. Venit autem generatio hec que nunc est. z scripsit eos in cartis atq; membranis: z posuit in fenestris ociosis. ¶ Dicebat quidaz senex. Quia cucul la qua vtimur signum est innocentie. subarmale q̄ humeros z cervicem alligamus: signum est crucis. Zona aūt qua cingimur signum ē foꝛtitudinis. Conuersemur ergo iuxta id quod habitus noster significat: q̄ omia cum desiderio facientes. nū q̄z deficiemus. Explicit liber de discretione.

¶ Incipit liber de eo q̄ oꝑtz sobrie viuere.

FRater quidam rogauit abbatem Arsenium: vt audiret ab eo sermonem. Dixit aūtē ei senex. Quantacūq; tibi virtus est. conare vt interius opus tuum fm deum sit: vt vincat exteriozis hominis passiones. ¶ Dicebat iterum. Si querimus deum. apparebit nobis: z si tenebim⁹ eum manebit nobiscum. ¶ Dixit abbas Agathon Non debet monachus p̄mittere conscientie sue: vt accuset eum in quacunq; re. Cuz aūt morituꝝ⁹ erat mēoratus abbas agathon: tres dies mansit immobilis. aptos tenens oculos. Pulsauerunt autem eū fratres dicentes. Abba vbi es: Et ille rndit. In cō spectu diuini iudicij assisto. Dicūt ei. Et tu times: Et ille rndit. Interim laboraui virtute qua potui. in custodiendis mandatis dei: sed homo sum. z nescio vtrum placuerunt opa mea coram deo. Dicūt ei fratres. Et non confidis in opib⁹ tuis. q̄ fm deū sunt: z dixit senex. Non p̄sumo. nisi venero ante deum. Aliter. n. sunt iudicia dei: z aliter hoīm. Cuz autem vellent adhuc interrogare eū aliuz sermonē dicit eis. Ostendite caritatem. z nolite mecuz loqui: quia occupatus suz. Quo dicto: statim emisit spiritum cum gaudio. Videbant aūt eum colligentem spiritum. quemadmodū siquis salutet amicos suos dilectos. Habuit aūt custodiam magnam in oīb⁹: z dicebat. Quia sine custodia: ad nullam virtutem homo ascendet. ¶ Dicebant de abbate āmois. q̄ qñ ibat ad eccīam. non p̄mittebat discipulum suuz iuxta se ambulare: sed delonge sequi. Sz z si appropinquasset ad eum. vt interrogaret eum de quacūq; re: mox dicebat ei. z statim repellebat eum retro dicens. ne forte cum loquimur aliq̄d de vtilitate aīe incurrat etiam sermo: qui non p̄tinet ad rem. ꝓpterea non te p̄mitto morari iuxta me. ¶ Dicebat abbas āmois abbati aseo. In initio qūo me vides mō Et ille dixit ei. Sicut angelum dei pater. Et iterum dixit ei postea. Nunc qūo me vides: Et ille dixit. Qūo sathanā. Etem si bonum sermonē in loqueris: velut gladius mihi est. ¶ Dicebat abbas alones. Nisi dixerit homo ī corde suō ego solus z de⁹ sumus in mundo isto: requiem non habebit. ¶ Dixit iterꝝ. Quia si vult homo in vna die vsq; ad vesperam quenit ad mēsurā diuinitatis. ¶ Abbas bisarion moriēs dicebat. Debz mōach⁹ tot⁹ ocul⁹ eē sicut sunt cherubin z seraphin. ¶ Iter agebāt aliqñ simul abbas Daniel. z abbas āmois. Dixit ab-

bas Daniel. ⁊ abbas ãmois. Dixit abbas ãmois. Putas aliq̃ ⁊ nos sedebimus in cella p̃: Dixit ei abbas daniel. quis.n. a nobis aufert deũ: Nã ⁊ foris mõ deus est: ⁊ itez in cella deus est. ¶ Dixit abbas euagrius. Magnũ quidẽ est sine impedimẽto orare: maius aũt é psallere sine impedimẽto. ¶ Itẽ dixit qui supẽ. Memor ésto sp exitus tui. ⁊ nõ obliuiscaris eterni iudicij: ⁊ non erit delictũ in aĩa tua.

¶ Dixit abbas theodor⁹ de hennato. Quia si nobis reputat deus negligentias tpts quo oramus. et captiuitates quas patimur dũ psallimus: nõ possumus salui fieri. ¶ Dixit abbas theonas. Quia impedit mens nr̃a ⁊ reuocatura ꝓtemplatõne dei: ꝓpterea captiui ducimur in carnalib⁹ passionib⁹.

¶ Uenerunt aliq̃ frẽs q̃dam temptare iohãnez breuẽ q⁹ nõ dimittebat mentẽ suam diffundi in cogitatõib⁹ seculi: neq; loquebat cãm huius mundi. Et dicunt ei. Gratias agimus deo. quia m̃ltũ pluit isto anno. ⁊ rigant competent arbores palmarum. ⁊ bene incipiunt ꝓducere ramos: ⁊ inueniũt vñ laborent fratres. qui solent manuũ suaz opib⁹ occupari. Dixit ergo Johannes abbas. Sic ẽ q̃n spũs sanctus descendit in corda sanctoz. virescunt quodãmõ ⁊ innouãt: ⁊ ꝓferũt folia in timore dei. ¶ Dicebant itez de eodẽ iohãne q⁹ fecerit aliq̃ plectaz ⁊ duas palmas. ⁊ expenderit eas in vna sporta: ⁊ nõ intellexit donec iungerent parieti. Erat.n. mens ei⁹ occupata in contemplatõne dei. ¶ Senex quidaz erat ī scithi habens q̃dem tolerantiã corpalẽ: ꝫ nõ valõ scrupulosus erat ī retinendis q̃ ante audierat. Abiit ergo iste ad abbatem Johannẽ breuẽ vt int̃rogaret eum. de obliuione: ⁊ audiens de eo ꝓmonez ⁊ rediens in cellam suã. oblitus ẽ q̃ dixerat ei abbas Johannes. Iterum abiit ⁊ interrõgauit eum. Audiens aũt ab eo sic̃r sermonẽ: reuersus est. Mox aũt vt puenit ad cellam suã. oblitus est q̃ audiuit: atq; ita multotiẽs vadẽs atq; reuertens. dominabat ei obliuio. Post hec ꝙ rursus occurrens seni dixit. Nosti abba. q⁹ oblitus sum q̃ dixisti mihi: Sz ne tibi molestus eẽm: iõ nõ veni. Dixit ei abbas Johannes. Uade incende lucernã ⁊ incẽdit. Et dixit ei. Affer alias lucernas: ⁊ incende ex ea. Et fecit sic. Et dixit abbas Johannes seni. Ne aliquid lesa est lucerna. q⁹ ex ea alias incendisti: Et dixit nõ. Et rñdit. Ita nec Johannes ledit̃ si tota scithis veniat ad me: nec ipediet me a caritate dei. Quando ergo vis veni: nihil besitans. Et ita p patiẽtiã vtrorunq; abstulit deus obliuionez a sene. Hoc.n. erat opus habitantiũ in scithi. vt animarent eos qui impugnabantur a quacunq; passione. ⁊ extorquebãt sibi laborem vnde inuicẽ lucrarent bona. ¶ Interrogauit frater quidã abbatez Johannem: dicens. Quid faciam. q⁹ frequẽter venit quidam frater vt tollat me secuz ad op⁹ q̃ laborat. ⁊ ego miser sum infirmus ⁊ deficio in tali ope: Quid ergo faciam ꝺ mandato dñi: Respondens senex dixit ei. Caleph fili⁹ Jephone. dixit Jhesu filio Naue. Quadragĩta annoz eram q̃n misit me Moyses seruus domini in terram istam. ⁊ nunc octoginta annoz sum: et quedmodum tunc eram fortis. ita nunc valeo intrare. ⁊ exire ad bellum. Itaq; ⁊ tu si potes. vt sicut ingrederis ita ⁊ egrediaris. vade cum illo. si aũt non potes id facere. sede in cella tua ploras peccata tua etsi te inuenerint lugentẽ. non te ꝙpellent exire.

¶ Dixit abbas ysidorus. qui erat p̃sbiter in scithi. Ego q̃n eram iuuenis. ⁊ sedebam ī cella mea. nõ habebã numez psalmoz quos dicebã in mĩsterio dei nor enĩ ⁊ dies in hoc mihi expendebatur. ¶ Narrauit abbas Cassianus. de quodã sene ī heremo sedẽte. q⁹ rogauerit deũ vt donaret ei ne dormiret ali. q̃n cum spiritalium rerũ rõ fieret: si aũt detractõnis aut odij cã verba essent. statim in somnũ corrueret: vt hmõi venenũ aures non acciperent. Hic dicebat dyabolum studiosum eẽ. vt moneret homines ad verba ociosa: impugnatorem aũt totius doctrine spiritalis atq; rei. Hoc aũt vtebat exemplo. Loquente me in cõt aliq̃ de vtilitate aiaz ad quosdaz frẽs: tam profundo somno occupati sunt. vt nec palpebre oculoz moueri possent. Ego aũt volẽs onde re opus demoniacũ eẽ: ociosa verba introduxi. Ad qd̃ illi gaudẽtes statiz a somno sunt relicti. Ego aũt ingemiscens dixi. Usq; nunc de celestib⁹ loq̃bam̃. ⁊ oim vr̃m oculi somno grauissimo tenebant: quãdo aũt sermo ociosus inuentus est. oẽs ꝓmpti audire cepistis. Propter qd̃ rogo carissimi frẽs ꝙgnoscentes opus maligni demonis eẽ. attendite vobis metipis: custodiẽtes vos a somno q̃n aliquid spirituale facitis vel auditis. ¶ Abiit aliq̃ abbas pastor cum eẽt iuuenis ad quendã senem: vt interrogaret eum tres sermones. Cũ peruenisset aũt ad senem. oblitus ẽ vnum ex trib⁹ sermonib⁹: ⁊ reuersus ẽ ad cellam suam. Et cum tẽtendisset manũ vt teneret clauem. recordatus est sermonis illius quez fuerat aũ oblitus: ⁊ retraxit manũ a claue. ⁊ reuersus ẽ ad senem. Senex autem dixit ei. Accelerasti venire frat̃. At ille dixit ei. Quia cum tetendissem manũ tenere clauem. recordatus sum sermonis quẽ querebaz: et non aperui cellam. ꝫ mox ad te sum reuersus. Erat aũt lõgitudo vie multa nimis. Dicebat aũt ei senex vere gregũ pastor: nominabit̃.n. nomen tuũ in tota terra egypti. ¶ Uenit abbas Ammon ad abbatẽ pastorez: ⁊ dixit ei. Si vado ad cellam vicini. aut si ille ad me venerit ꝓpter aliquid: reueremur inuicẽ ne incurrat aliq̃ fabula incõpetẽs ⁊ aliena a ꝓpoito mõachi. Et dixit ei senex. Bñ fac̃: necessariã.n. hz iuuẽtus custodiã. Dixit ei abbas Ammõ. Senes g̃ quid facturi sunt: Et dixit ei. Jam senes pficientes atz firmati. nõ hñt ī se aliud q̃d. aut pegrinũ ī ore suo: vt id loq̃nt̃. Et ille dixit. Si ergo fit necessitas cuz vicino loqui. videt̃ tibi vt de scripturis cũ eo loquar: aut ꝺ verbis ⁊ sentẽtijs senioz: Et dixit ei senex. Si nõ potes tacere. bonũ est magis vt de verbis senioz loquaris. q̃z de scriptura: piculuz ẽ enĩ nõ puñ. ¶ Interrogatus abbas pastor de inq̃nametis: rñdit. Quia si stabilimus actiuã vitã nostrã ī sobrietate: nõ iueniem⁹ in nobis inq̃namenta.

¶ Dicebãt de abbate pastore. Quia cũ exiturus erat ad op⁹ dei faciẽdũ. sedebat pri⁹ discernẽs cogitatões suas iugit̃ vna hora: ⁊ sic egrediebat̃. ¶ Dixit abbas. q⁹ int̃rogauerit q̃dã abbatẽ Paysiõez: dicẽs. Quid facio aĩe mee. q⁹ insensibil̃ facta ẽ. ⁊ nõ timet deũ: Et dixit ei. Uade ⁊ iũgẽ homini timẽti

deum. Et cū illi inheseris: deberis & tu timē deū.
¶ Dixit iterū: qz principium & finis est timor dñi. Sic.n.scriptum est. Initiuz sapiētie timor dñi. Et itez quando abraham pfecit altare: dixit ei dominus. Nunc scio qz times deū. ¶ Dixit itez. Discede ab omni homīe: qui in locutōne incessanter ptētiosus est. ¶ Dixit itez. Interrogauit aliqñ abbatem. Petrū abbas Loth: dicens. Quando sum ī cella in pace est aīa mea: cum aūt venit frater aliqs ad me, & retulerit mihi verba eoz que foris sunt: turbat aīa mea. Et dicit mihi abbas Petrus: qz dicebat abbas Loth. Clauis tua aperuit ostium meum. Et ego dixi ei. Quid ē verbū hoc: Et dixit. Si qs venit ad te. & interrogas eū qūo bēs. vñ vis qlit agit circa illos frēs. suscepērūt te an ñ: Et tūc aperis ianuam fratris tui. & audis que non vis. Et ego dixi ei. Ita est. Sz quid faciat homo cum venerit frater aliquis ad eum: Et dixit mihi senex. In luctu oīno doctrina est. Ubi aūt omnino non est luctus: īpossibile est custodire mentem. Et dixi ei. Quando in cella sum: mecum est luctus. cum aūt aliquis ad me venerit. aut cum egredioz ō cella. non inuenio luctū. Et dixit senex. Nec duz tibi subiectus est. sed velut ad vsum p tpe adhibetur. Et dixi ei. Quis est hic sermo: Et dixit mihi. Si laborat homo pro re aliq̄ hm virtutez: quacunqz hora quesierit eam. ad vtilitatem suam inueniet eam. ¶ Frater quidam interrogauit abbatem Sysoi: dicēs. Desidero coz meū custodire. Dixit ei senex. Et qūo possumus custodire coz nostrū. si lingua nra ianuam aptam habuerit. ¶ Sedente aliqñ abbate siluano in mōte syna. discipulus suus volens abire ad quoddā ministeriū suum: dixit seni. Dimitte aquam: & riga oztum. Ille aūt egrediens ad dimittendā aquam. tegebat faciem suam de cucullo suo: tm̄ ad pedes suos intēdens. Contigit aūt vt ipa hora quidaz supueniret ad eum: & videns eū alonge. considerauit quid fecisset. Et cum pueniſſet ad eū: dixit ei. Dic mihi abba. vt quid tegebas de cucullo faciem tuam. & sic ad aquabas oztū: Et dixit ei senex. Ne viderent oculi mei arbores. & occuparet mens mea ab ope suo. ī cō templatione eaz. ¶ Interrogauit abbas moyses abbatem Siluanū: dicens. Pōt ne homo p omnē diem facere initium puersatōnis sue: Rñdit ei abbas Siluanus. Si ē homo oparius: pōt p diem et horā inchoare initium conuersatōnis sue. ¶ Interrogauerūt aliqñ abbatē Siluanū quidā: dicentes. In quali puersatōne opatus es vt accipes prudentiam istam: Et ille rñdens: dixit. Nunqz pmisi ī coz de meo cogitatōnē morari: que exacerbabat deum. ¶ Dixit abbas Serapion. Quia sicut milites impatoris cū ante ipm stant. non debent dextra aut sinistra respicere: ita & monachus assistat in pspectu dei. & intentus sit omni hora in timore eius. nihilqz sit quod de aduersis malis eū terrere possit. ¶ Dixit sancta Sincletice. Filij oēs saluari volumus: sed ppter negligentiam nram a salute deficimus. ¶ Dixit itez que supra. Sobrie viuamus: quia p sensus corpis nri. vel si non velimus fures ingrediūt. Qūo enī pōt non fuscari domus. si fumus exterius ascendens fenestras aptas inuenerit. ¶ Dixit iterumqz supra. Oportet nos aduersum demones vndiqz armatos existere. qm̄ & exterius ingrediunt & deintro mouent. siquidem & anīa nostra id patit. Sicut.n. nauis que aliqñ exterius fluctuum mole oppimit. aliquando ho interius crescente sentina demergit: sic et nos aliqñ opez exterius cōmissoz iniquitate damnamur. aliquando ho interius nequicia cogitationū addicimur. Unde optz non soluz exterius spirituū īmundoz nos impetus obseruare: verūetiam interioz cogitationum īmundicias exhaurire.
¶ Dixit iterū que supra. Non habemus securitatē in hoc seculo. Etem apostolo dicente. qui stat: videat ne cadat. In incerto quidem nauigamus. quia sicut Dauid psalmista dixit. velut mare est vita nostra: sed tamen in mari quedam petrosa sunt. quedam ho bestijs plena. quedam autez & tranquilla. Nos quidem in tranquilla pte maris nauigare videmur. seculares ho homines in locis periculosis: & itez nos in die nauigamus sole iusticie nobis pbēte ducatum. illi aūt in nocte ignorantie deportant: & tm̄ plerunqz cōtingit. vt seculares illi in tempestate & in obscuro nauigantes. p metu piculi ad deū clamando & vigilando saluent naue suam: nos autē in trāquillitate. neglecto deo demergimur: dū ab ipo gubernaculo iusticie derelinq̄mur. ¶ Dixit abbas ypericius. Logitatio tua sp sit in regno celoz. & cito in hereditate accipies illud. ¶ Dixit iteruz. vita monachi iuxta imitatōnem angeloz fiat: cōburens atqz cōsumens peccata. ¶ Dixit abbas Oseseus. Puto quia nisi homo custodierit coz suum: omnia que audit & videt: obliuiscit & negligit. Deniqz inimicus si inuenit in eo locum: supplantat euz. Sicut enim lucerna oleo & lichno pparata lucet: si autem p negligentiam non acceperit oleum. paulatim extinguitur. atqz ita conualescunt tenebre aduersus eam: sed & mus veniens ad eam. volens nixum eius comedere. priusqz perfecte extinguatur. non potest propter calorem ignis. Si autem viderit. q̄ nec lumen habet nec calorem iam retinet ignis: tunc volens trahere nixum eius. deicit eam ipsam lucernaz in terram. que si testea fuerit: minutatur. Si autem erea a domino suo denuo reparatur: ita etiam si neglexerit anima paulatim recedit ab ea spiritus sanctus. donec perfecte extinguatur calor eius. atqz ita inimicus consumit & deuorat propositum illius: sed & corpus nequiter exterminat. Si autem quis per affectum quem habet in deo bonus fuerit: simpliciter autem ad negligentiam raptus fuerit. deus qui misericors est. excitat in eo mentem suam. & memoriam penarum que in futuro seculo peccatoribus preparantur: & curat vt sobrius sit. & custodiat se de cetero cum magna cautela. vsqz ad tempus visitatōis sue. ¶ Venit quidā senex ad alium senez: & cū loquerent. vnus ex eis dixit. Ego iam mortuus sum huic seculo. Alter ho dixit. Ne confidas in temetipo. donec exeas de corpe. Nam si ō te dicis q̄ mortuus sis: & sathanas mortuus nō ē. ¶ Dixit q̄dā senex. Debet mōachus quotidie mane & sero cogitare ī semetipo. q̄d fecit eoz q̄ vult de. & q̄d non fec: & ita tractans oēm vitam suam. penitentiam agendo. mōachꝰ eē poterit. Sic. n. abbas Arseniꝰ vixit.

cta. Et posuit duo sedilia 7 scirpo in fasciculis ligata. vnum ad dextram suam. 7 vnum ad sinistram. et dixit. Sedete. Et intrauit in cellam suam. 7 vestiuit se res vetustas. 7 exiens ꝓcessit in mediū illoꝝ. Et iterum intrauit 7 vestiuit se rescellis suis. quib⁹ ꝓius indutus fuerat: 7 egressus itez sedit in medio eoꝝ. Illi aūt stupentes de eo quod fecerat senex. interrogauerunt eum quid hoc esset: Et dixit eis. Vidistī quid feci: Qui dixerunt. Etiam. Et ille dixit. Ne mutatus sum ego ꝓpter contumelioſam vestē: Et dixerunt. Non. Dixit iterum senex. Ne lesus sum de meliori veste: Et respouderunt. Non. Et ille dixit. Sicut egoip̄e sum in vtrisqz. 7 sicut ꝓiori veste mutatus non sum. nec sequenti lesus: ita debemus in ſtratrum susceptōne facere. sicut in euangelio sancto dn̄s loquitur. Date inquit que sunt cesaris cesari: 7 que sunt dei deo. Quando ergo est ꝓsentia fratrum. cum gaudio debemus suscipe eos: quando ꝓ⁹ soli sumus. opus habemus lugere. Illi autē audientes admirati sunt. q̄ ea que in corde eoꝝ erant vt interrogarent: ꝓius agnouit. 7 glorificauerunt deum. ¶ Dixit abbas Cassianus. Quia venimus a palestina in egyptum ad quendam patz: et cum hospitalitatem nobis impendissz. interrogauimus eum. quare tpe susceptōis fratrum regulā nō custodiret ieiunij. sicut in palestina fit. Et rn̄dit. Jeiunium sp̄ mecum est: vos aūt non sp̄ mecum tenere possum. 7 ieiunium quidem q̄ꝫuis vtile 7 necessaria res sit. in nostra volūtate est: caritatis aūt plenitudinem. lex dei exigit a nobis. vnde suscipiēs vos in xp̄o: debeo exhibere que caritatis sunt. cuz omni solicitudine: cum aūt dimisero vos. regulam ieiunij possum recupare: quoniam non possunt filij sponsi ieiunare q̄ꝫdiu cū illis est sponsus: cum autem ablatus fuerit sponsus tunc ex sua potestate ieiunabūt. ¶ Dixit iterum qui supra. Quia venimus ad aliū senem. 7 fecit nos gustare. 7 hortabatur nos iam saciatos adhuc sumere cibum. Et cum dixissem. quia iam non possum: ille rn̄dit. Ego hodie supuenientib⁹ fratribus sexies mensam posui. 7 dum singulos horto⁹. etiam ego sexies manducaui. 7 adhuc esurio: tu ꝓ⁹ semel manducans ita saciatus es. vt iam manducare non possis:. ¶ Datum est aliquando mandatum in scitbi. vt ieiunarent illa ebdomada: 7 facerent pasca. Contigit autem. vt in ip̄a ebdomada venirent ad abbatem Moysen fratres quidam ab egypto: 7 fecit eis pulmentum. Et cum vidissent vicini fumum: dixerūt clericis ecclesie que illic erat. Ecce Moyses soluit mandatum: 7 coxit apud se pulmentum. Jlli autem dixerunt. Quando venerit loquemur ei 7 nos. Facto autem sabbatho vidē tes clerici: magnam conuersatōnem abbatis moysi: dicunt ei coram omni plebe. O abba Moyses. mandatum quidem hominum soluisti: sed dei mādata fortiter alligasti. ¶ Frater quidam venit ad abbatem pastorem in secunda ebdomada quadragesime: 7 dicens ei cogitationes suas. atqz in eius responsione inueniens requiem. Dixit ei. Jn modico impedire habui ne venirem ad te hodie. Et dixit ei senex. quare: Et ille dixit. Metuebam vt ꝓpter quadragesimam non mihi aperiretur. Et respondit ei abbas pastor. Nos non didicimus ianuam ligneam claudere: sed magis lingue ianuam cupimus clausam habere. ¶ Frater quidam dixit abbati pastori. Si dedero fratri meo modicum panis aut aliquid aliud: dem̄ones polluunt illd̄. vt videatur ad placendum hominibus fieri. Dixit ei senex. Si ad placendum hominib⁹ fiat tale opus: nos tn̄ debemus frīb⁹ prebere quo egent. Dixit autem ei 7 parabolam talem. Duo homines erāt agricole habitantes in vna ciuitate. 7 vnus ex eis seminās: collegit pauca 7 sordida. alius negligens seminare omnino nihil collegit. Si ergo fiat fames. quis duoꝝ pōt euadere: Et respondit frater. Jlle qui fecit q̄ꝫuis parum atqz modicum. Et dixit ei senex. Jta et nos seminemus pauca. etsi īmunda: ne famis tempore moriamur. ¶ Frater quidam venit ad quendam solitarium: 7 cū ab eo egrederet: dixit. Jgnosce mihi abba: quia impediui regulam tuam. Jlle respondit 7 dixit ei. Mea regula est: vt recipiam te in hospitalitatem: 7 cum pace dimittam. ¶ Solitarius quidam habitabat non longe a congregatō ne fratrum: operatōnes faciens plurimas. Contigit autem quosdam venire ad monasterium illud. vbi congregatio erat: 7 pergentes ad solitarium illum. fecerunt eum extra horam manducare. Postea ꝓ⁹ dixerunt ei fratres illi. Non cōtristaris abba: Et ille respondit eis. Mea tristicia est: si fecero propriam voluntatem. ¶ Dicebant de quodam sene in Syria. quia iuxta viam heremi habitabat: 7 hoc erat opus eius. vt quacūqz hora veniret monachus de heremo. cum fiducia faciebat eum reficere. Venit ergo aliquando vnus solitarius. 7 ille petebat ab eo: vt gustaret. Qui cum nollet gustare: dicens. ego ieiunium non violabo: contristatus senex dixit ei. Ne pretereas puerum tuum obsecro. neqz despicias: sed veni oremus. Ecce enim arbor est hic. que cui nostrum orante 7 genu curuante inclinata fuerit: ipsam sequamur. Curuauit ille solitarius genu in oratione. 7 nihil factum est. Flexit autem senex ille qui eum susceperat genu: 7 statim curuata est etiam arbor illa cum ip̄o. Quod cum vidissent gauisi sunt: 7 gratias egerunt deo semper mirabilia facienti. ¶ Venerunt aliquando duo fratres ad quendam senem. Consuetudo autem erat seni: non manducare quotidie. Qui cuz vidisset fratres gaudens susc̄epit eos.: 7 dixit. Jeiunium suam mercedem habet. Et iterum. Qui manducat propter caritatem. duo mandata implet: quoniam voluntatem propriam derelīquit. 7 mandatum implebit reficiens fratres. ¶ Erat quidam senum in egypto habitans in deserto loco. Erat etiam alter lōge ab eo Manicheus: 7 h̄ erat presbiter (ex his quos ipi vocant p̄sbros) qui cum vellet pergere ad eiusdem erroꝝ hominem. comprehendit eum nos in loco illo quo erat vir ille sanctus. 7 orthodoxus. 7 anxiebat volens pulsare vt maneret apud euz. Sciebat enim quia cognosceret q̄ eēt Manicheus. 7 reuocabat a cogitatione sua: ne forte nō acquiesceret suscipere eū. Cōpulsus aūt necessitate pulsauit. 7 aperiens ei senex. 7 cognoscens eū. suscepit cum hylaritate: 7 coegit eum orare. 7 reficiēs eū collocauit vbi

rmiret. Manicheus autem cogitans in se nocte mirabat dicens: quo nullam suspitonem habuit de me: Vere iste seruus dei est. Et surgens mane. cecidit ad pedes ei⁹: dicēs. Ab hodie orthodoxus suz. 7 non recedam a te. Et deinceps pmānsit cum eo.

¶ Monachus quidā thebeus accepit grām ministerij a deo: vt singulis indigētib⁹ ministraret quod necessarium esset. Contigit aūt aliqn in quodā vico vt faceret agapem. 7 ecce mulier quedā venit ad eū vt accipet: 7 ħ erat vestita vetustissimis reb⁹. Quā cū vidisset ita vetustis reb⁹ indutā. impleuit manuz vt daret ei multum. Clausa est autē manus eius: et leuauit pax. Alia ro venit ad eum vestita bene. et videns vestes eius. misit manum vt daret ei paruz. 7 apta ē manus eius leuauit multum. Et requisiuit ō vtrisqz mulierib⁹ illis: 7 cognouit. qz illa que boīs vestib⁹ vtebat. de honestis mulierib⁹ ad pauptatez venerat. 7 qz p opinione nataliū suoz. bonis fuerit rebus inducta: illa ro alia accipiēdi causa vestierat se vetustis. ¶ Monachus quidā erat qui habuit fratrem secularem paupculum. 7 quicquid laborabat: pstabat ei. sed quantum ille prestabat tantū ille paupior fiebāt. Pergens aūt monachus ille. indicauit hec seni cuidam. Senex autē dixit ei. Si me vis audire: vltra nihil prebe ei. sed dic illi. Frater quando habui: dedi tibi. tu ergo modo labora. 7 ex eo qō laboraueris prebe mihi. 7 quicqd tibi attulerint: accipe ab eo. 7 vbi scis pegrinū aut senē paupem da illud. 7 roga eos: vt orent p eo. Ille aūt frater ħ audiens. fecit ita: 7 veniēti ad se fratri illi seculari locutus est quēadmodū dixerat senex: 7 discessit tristis. Et ecce prima die tollens de orto minuta olera. attulit ei. Accipiens autē frater eius dedit senib⁹. 7 rogauit eos vt orarent p eo. Qui cum accepisset benedictōz. reuersus est in domum suam. Postea ro itez attulit olera 7 tres panes. 7 accipiens frater ei⁹ fecit sicut prius: 7 consecuta benedictōe. itez discessit. Tercio veniens attulit multas expensas: 7 vinū 7 pisces. Quod cū vidisset frater eius: miratus ē. et vocauit paupes 7 refecit eos. Dixit aūt illi seculari fratri suo. Ne opus habes aliquātos panes: Et ille dixit. Nō dne. qm quando accipiebam aliquid a te. velut ignis intrauit in domum meam 7 ꝓsumebat illud. nunc autem qn a te nihil accipio: supabundo. 7 deus benedixit mihi. Pergens autem frat' indicauit hec omnia que facta fuerant vni seni. Et dixit ei senex. Nescis quia res monachoꝝ ignis est 7 vbicunqz ingredit': ꝓsumit. Hoc autem vtile ē frī tuo. vt de labore suo misereat': 7 orationem a sanctis viris accipiat. 7 ita benedictōem consequens multiplicabit' labor eius. ¶ Dicebat qdā senum. Quia quidam faciebat multa bona frequenter. 7 dyabolus imittebat ei scrupulositatē in animū de quis reb⁹: vt alioz oim que faciebat mercedē amittēt. Sedente. n. me aliquando in oratorio. iuxta quēdam pbiterum qui faciebat m:l'tas elemosynas. venit mulier quedam vidua postulans ab eo modicū tritici: 7 dixit ei. Vade 7 affer modium 7 mensura tibi. Ille autem mensurans modium ipsuz ad maius. dixit ei. Maius est. Et fecit verecundiam vidue illi. Luz ro discessisset vidua illa: dixi ego ad pbrm. Mutuasti vidue isti boc triticum. aut quid: Et ille dixit Non. Sed donaui ei. Ego autem dixi. Ergo si totū gratis dedisti. quomō in modico sic scrupulosus eē voluisti. 7 verecūdā fecisti mlieri: ¶ Senex qdā cū aliovno fratre habebat cōem vitā. Erat' aūt ille senex misericors. ꝓtigit aūt vt fieret fames: 7 ceperūt qdā venire ad hospicium ei⁹ vt acciperēt agapē. Senex ro omnib⁹ venientibus ministrabat panē. Videns autem frater qō fiebat: dicit seni. Da mihi ptem meam de panib⁹. 7 qō vis te pte tua fac. Senex autem diuisit panes: 7 faciebat more solito elemosynā de pte sua. Multi autem cōcurrebant ad senem audiētes q⁹ omnib⁹ daret. Videns autem deus ꝓpositum voluntatis eius: benedixit panes. Frater aūt ille qui acceperat partem suam. 7 nulli dabat: ꝓsumpsit panes suos. 7 dixit seni. Qm modicū est quod adhuc habeo de panibus meis abba. suscipe me ad cōmunē vitam. Et dixit ei senex. Quomō vis facō. Et ceperūt iterū simul eē 7 cōmuniter viuere. Facta aūt itez abundātia victualiū: veniebant iterū indigentes vt acciperent agapē. Contigit autē vna die vt intraret frat' ille. 7 videret quomō deficerent panes. Venit aūt 7 paup postulans agapē. Senex aē dixit fratri illi. Da ei panē. Et dixit. Jam non habeo pr̄. Et dixit senex. Intra 7 quere. Ingressus aē frat': attēdit 7 vidit repositōnes in quib⁹ panes haberi solent repletas panib⁹. Quod cū vidisset timuit. 7 tollens dedit paupi: atqz ita agnoscens fidez et virtutem senis. glorificauit deum. Explicit de hospitalitate 7 misericordia.

¶ Incipit liber de Obedientia.

Beate mēorie abbas Arsenius dixit aliqn abbati Alexandro. Qn perextederis palmulas tuas: tunc veni vt gustemus. Si autē aliqui pegrini supuenerint. comede cuz eis. Abbas ergo Alexāder leuius 7 modestius opabat'. Et cuz facta fuisset hora manducandi. superat ei adhuc de palmulis suis. Volens autem cultodire sermonez senis: sustinuit. donec explicaret palmulas. Abbas autem Arsenius cū videret quia tardaret: gustauit existimans qz forte pegrini ei superuenerint. 7 cum eis gustauerit. Abbas aūt Alexander postea qz explicuit vespere perrexit ad abbatem Arsenū: 7 dixit ei abbas Arsenius. Peregrinos aliquos habuisti: Et dixit. Non. Et ille dixit. Quare ergo nō venisti: Et rndit. Quia dixisti mihi quādo defecerit palme tunc veni. ego autem habui sermonem tuuz in animo 7 non veni: quia vsqz ad hanc horam non est consummatū opus. Et admiratus est senex scrupulositatem obedientie eius: 7 dixit ei. Citius disiūgere ab opere tuo. vt et ministerium psallēdi facias. 7 aquam tibi aduehere concurras⁹: alioquin citius piclitabit' corpus tuū. ¶ Venit abbas Abraham ad abbatem Arem: 7 dum sederent simul. supuenit quidā frat'. 7 dixit abbati Arem. dic mihi qd faciā: vt saluari possiz: Et dixit ei senex. Vade 7 toto anno isto vel pe māduca panē 7 salem: 7 veni 7 itez loquar tibi. Qui pgens fecit ita. Cōpleto autē anno: venit itez frater ille ad abbatem Arem. Cōtigit aē

Yna qa ade
lanse

¶ Dixit quidam senex. Quia siquis aurū vel argentum pdiderit.pōt inuenire quod pdidit.qui aūt tempus pdiderit.non potest inuenire:q̄ temp⁹ irrepabiliť trāsijt. ¶ Dixit senex. Sicut miles ⁊ venator proficiscentes ad ꝓpositum sibi laborem.nō cogitant vt vulneretur aliquis.an illesus pmaneat. sed vnusquisq; p se solo certat: ita opt⁊ ⁊ monachum eē. ¶ Dixit senex. Sicut nemo pōt ledere eum qui ad latus est imperatoris:ita neq; sathanas nobis aliquid pōt nocere.si anīa nostra adheserit deo. Scriptum est enim. Approp̄inquate mihi: ⁊ ego approp̄inquabo vobis. Sed quia frequenter extollimur: facile rapit inimicus miserā anīam nr̄am in ignominiā passiōis. ¶ Frater qdā dixit seni cuidā:nihil pugne video in corde meo. Et dixit ei senex. Tu sic es velut quadrigemina porta. vt quicunq; voluerit:intret.⁊ quicunq; voluerit:exeat .⁊ non intelligis que agant. Nam si haberes ianuam. ⁊ clauderes eam. nec pmitteres intrare p eam cogitatōnes malas: tē videres stantes foris.⁊ pugnantes aduersum te.

¶ Dicebant de quodam sene. Quia q̄n ei cogitatōnes sue dicebant dimitte hodie.⁊ crastino penitere.contradicebat eis ille dicens:non. sed hodie penitentiam agam. crastino aūt fiat voluntas dñi. ¶ Dixit senex. Nisi exterior homo nr̄ sobrie incesserit:impossibile est custodiri interiorem. ¶ Dicebant senes.quia tres sunt virtutes sathane. que p̄cedunt vniuersa peccata. Prima est obliuio peccatoꝝ.Secunda negligentia. Tercia concupiscentia. Etem̄ si obliuio venerit.generat negligentiā. de negligentia ꝯcupiscentia nascitur: de concupiscentia ꝙo corruet homo.Si.n.ita est sobria mens. vt obliuionē fugiat.ad negligentiam non venit:etsi neglexerit ⁊ ꝯcupiscetiā non receperit . nunq; cadet opitulante gr̄a xp̄i. ¶ Dixit quidam senex. Taciturnitati operam da.⁊ nihil cogites vane.⁊ meditationi tue intende.siue quiescens siue surgens cum timore dei: ⁊ hec faciens non timebis malignoꝝ impetus. ¶ Dixit senex cuidam fratri.Dyabolus est inimicus:⁊ tu domus. Inimicus ergo non cessat iactare sup̄ te.quicquid sordidum inuenerit . effundens in te vniuersas immundicias : tuum est autē non negligere.vt proijcias foras que ille iactauerit. Nam si neglexeris.replebiť tibi tua domus sordib⁹:⁊ nequaq; valebis intrare in eam. Sz ab initio que ille iactauerit:tu eijce paulatim.⁊ manebit domus tua munda p gratiā xp̄i. ¶ Dixit quidā senum. Quādo coopiuntur oculi animalis.tunc circuit ad molēdum:si autem discooptos habuerit oculos.nō ambulat in circuitu mole.Sic ⁊ dyabolus si occurrerit ꝙpire oculos hominis.i omni peccato humiliat eū q̄ si ꝙo fuerint oculi eius apti : facilius pōt fugere ab eo. ¶ Dicebant senes. Quia in monte abbatis Antonij sedebant septem custodes tpe dactiloꝝ: ex quib⁹ vnus abigebat ab eis volucres. Erat autē ibi senex:qui in die qua eum dactiloꝝ custodia contingebat.clamabat dicens.Discedite de intro male cogitatōes.de foris aues. ¶ Frater quidam in cellis infundebat palmulas suas. Et cum sedisset facere plectas:dixit ei cogitatō sua.vt iret ad quendam senem visitare eum. Et iterum cogitans in semetip̄o: dicebat.Post paucos dies vadam. Et rursus dicebat ei cogitatus suus. Si inter hec morieť.quid facies:Sed vadam mō.vt loquar ei ꝓpter estimuz tp̄us. Itez aūt cogitauit:dicens. Sed cum incido scirpum ad mattas fit tp̄us. Et rursus dixit. Exte do palmulas istas ⁊ tunc vado. Rursus dixit in semetipo. Sed hodie bonuz aerem facit. Et surgēs reliquit palmas infusas: ⁊ tollēs melotē suam ibat. Erat autem senex quidam vicinus eivir previdus. qui cū vidisset eum in impetu ambulantē: clamauit dicens. Captiue captiue.vbi incurris:Veni huc ad me. Qui cum venisset:dixit ei senex. Reuertere in cellam tuaz. Ille autē frať narrauit ei fluctus q̄s ptulerat in cogitationib⁹ suis:⁊ reuersus est i cellaz suam. Et cum ingressus fuisset in eam:.pstrauit se ⁊ penitētiā egit. Hoc aūt facto: voce magna subito demones exclamauerūt:dicentes. Vicisti nos monache. vicisti nos. Et facta est matta eius sup̄ quā iacebat velut ab igne vstulata.demōes aūt euanuerunt velut fumus. ⁊ exterminati sunt: sicq; frať ille didicit versutias eoꝝ. ¶ Dicebant de quodam sene.q̄ morieba in scitbi ⁊ circūdederūt fratres lectulū eius.⁊ vestierūt eum:⁊ ceperūt flere. Ille aūt aperuit oculos suos;⁊ risit:⁊ adiecit iteruz ridere. Hoc aūt factum est tercio. Quod cum viderent fratres: interrogauerūt eū:dicentes.Dic nobis abba.quare nobis flentib⁹ tu rides:Et dixit eis. Primo risi. q̄ vos timetis mortem. Secundo risi. q̄ non estis parati. Tercio aūt risi.quia ex labore ad requiē vado:⁊ vos ploratis. Hoc aūt cum dixisset.statim:vt pote mortuus.reclusit oculos senex. ¶ Venit aliq̄n frater manens in cella ad vnum de patribus: et dixit ei. Quia a cogitatōne sua affligeretur. Et rn̄dit ei senex. Tu piecisti in terra ferramentū magnū qđ est timor dei:⁊ accepisti in manu tenere arundineam virgam.quod sunt cogitatōes male . Accipe ergo tibi magis ignē.quod est timor dei: ⁊ quando approp̄inquat tibi cogitatio mala.velut calam⁹ igne timoris dei cōburetur: neq; enim prevalet malicia aduersus eos q̄ habent timorem dei. ¶ Dixit quidam patrum. Nisi prius odio habueris: nō potes diligere. Nisi ergo oderis peccatum.non facies iusticiam sicut scriptum est. Declina a malo ⁊ fac bonū. Verūtamē in omnib⁹ his ꝓpositus animi vbiq; requirit. Adam.n.in paradiso consistens p̄uaricatus ē mandatū dei. Job autez in stercore sedens custodiuit. Unde ꝙstat.quia ꝓpositum bonum q̄rit deus ab homine:vt semp timeat eum. ¶ Explicit liber de eo q̄ oportz sobrie viuere.

¶ Incipit liber de eo vt sine intermissione oret.

Dicebāt de abbate Arsenio.q̄ a vespe sabbati lucescēte dñica relinquebat post se solē:⁊ extendebat manus suas ad celū orans: donec mane dñico sol illustraret ascēdēs faciē ei⁹.⁊ sic residebat. ¶ Interrogauerūt frēs abbatē agathonē dicētes. Pr̄.q̄ ꝓtutū i ꝓsatōe pl⁹bz laboris: Et dic eis. Ignoscite mi:q̄ puto nō eē aliū laborez talē:q̄ orare deum. Dum.n. voluerit homo orare deum suum.sp̄ inimici demones festināt interrūpere

orationem eius. scientes q⁹ ex nulla re ꝑpediunt. nisi ꝑ orōnē fusam ad dēū: siquidē oēm alium laborē q⁹ē hō in ꝙuersatōne religiosa positus assumpserit ꝯnis instanter ⁊ tolerant agat. hz tū ⁊ possidet aliquam requiem: orō aūt vsq; ad vltimā exalatōnez. opus est vt habeat magnum certamē. ¶ Narrauit abbas Dulas qui fuit discipulus abbatis Bisarionis: dicens. Veni aliq̄n in cellam abbatis mei ⁊ inuenī eū stantem ad orationē: ⁊ manus eius erāt extense in celum. ℙermansit aūt hoc faciens iugit quatuordecim dies: ⁊ post hec vocauit me ⁊ dixit. Sequere me. Et exeuntes preximus in heremū. et cum sitirem: dixi ei. Abba sitio. Ille aūt tollens me lotem discessit a me quantus est iactus lapidis: ⁊ facta oratōne. attulit eam plenam aqua ⁊ bibi. Tunc preximus in ciuitatē Lyco. ⁊ venimus ad abbatez Johannē ⁊ salutantes eū fecimus orationē. Deiñ sedentes cepit loqui abbas Bisarion de vitiōe quā viderat: q⁹ exiuit (inquit) ꝓceptum a dño. vt destruant templa. Et factum est sic: ⁊ destructa sunt.

¶ Dixit abbas Euagrius. Si deficis animo: ora. Scriptum ē enī. ora cū timore ⁊ tremore ⁊ labore: sobrie ⁊ vigilant. Itaq; optz nos sp orare: maxime ꝓpter malignos ⁊ nequicias vagantes. ⁊ inuisibiles inimicos nostros. qui nos ꝑcipue in ꝟ impedire nituntᵉ. ¶ Dixit item. Quando cogitatio cōtraria in cor venerit. noli alia ꝓ⁹ alijs in oratōne querere: ꝟ aduersus eam que te impugnat. gladiū lacrimaruz exacue. ¶ Mandatū est (sancte mēorie) Epybanio epō cyprio. ab abbate mōasterij sui. qđ habuit in palestina. quia orōnibꝫ tuis nō neglexim⁹ regulam: sed cum solicitudine terciam. sextā ⁊ nonaz atz vesp̄am celebramus. ille autem reprehendens eum mandauit ei. Constat vos vacare ab oratione ceteris horis: eum aūt qui vere est monachus. optz sine intermissione orare. aut certe psallere in corde suo.

¶ Dixit abbas ysaias. Quia p̄br peluſij cū fierēt agape. atq; fratres in eccīa comederēt. ⁊ loquerent sibinuicem: increpans eos dixerit. Tacete fratres. Ego. n. scio fratrem manducantem vobiscuz: ⁊ orō eius ascendit in conspectu dei velut ignis. ¶ Venit abbas Loth ad abbatē Joseph: ⁊ dixit ei. Abba ꝟm virtutem meam facio modicā regulaz. ⁊ parūm ieiunium. ⁊ orōnem. meditatōnē. ⁊ quietez: ⁊ ꝟm ꝓtutem meam studeo purgare cogitatōnes meas. Quid ergo debeo decetero facere: Surgens ergo senex. expandit manus suas in celum. ⁊ facti sunt digiti eius velut decē lampades ignis. Et dixit ei. Si vis efficere totus sicut ignis sic age. ¶ Venerunt aliq̄n ad abbatem Lucium in bennato monachi q̄dam qui dicebant eusciti. hoc est orantes: ⁊ interrogauit eos senex: dicens. Quod ē opus manuū vrarum: Et illi dixerunt. Non ꝓtingimus aliqđ opus manuū. sed (sicut ait apl's) sine intermissione oram⁹ Dixit eis senex. Et non manducatis: Illi aūt dixerunt ei. Etiam manducamus. Et dicit eis. Et quā do manducatis. q̄s ꝓ vobis orat: Et iterū interrogauit eos: dicens. Non dormitis: At illi dixerunt. Dormimus. Et dixit senex. Et cum dormitis. quis ꝓ vobis orat: Et nō inuenerunt. quid ad hec rnderent ei. Et dicit eis. Ignoscite mihi fratres: q⁹ ecce non facitis sicut dicitis. Ego autem oīdam vobis. quia operans manibꝫ meis: sine intermissione oro. Sedeo. n. iuuante deo infundens mihi paucas palmulas. ⁊ facio ex eis plectā ⁊ dico. miserere mei deꝰ: ꝟm magnam misericordiā tuam. Et ꝟm multitudinem miserationū tuarum: dele iniquitatē meam. Et dicit eis. Oratio est. an non: Et dixerunt ei. Etiaz. Et ille dixit. Qui ꝓmāsero tota die laborās ⁊ orās corde vel ore. facio plus min⁹ sedecim nūmos: ⁊ pono ex eis ad ostiū duos. ⁊ residuos manduco. ⁊ q̄ ac cepit illos duos denarios: orat ꝓ me tpe q̄ ego mā duco vel dormio. atq; ita ꝓ grām dei implet in me qđ scriptum ē. sine intermissione orate. ¶ Interrogauerunt quidam abbatem Machariū: dicentes. Quo debemus orare: Et dixit eis senex. Nō op⁹ē multum loqui in oratione. sed extendi manus frequent. ⁊ dici: domīe sicut tu vis ⁊ sicut tu scis. miserere mei. Si aūt instat bellū in animo: dicite. domīe adiuua me. Et q⁹ ipe scit que expediunt: facit misericordiam nobiscum. ¶ Dicebant de abbate Sysoi. Quia nisi cito deponeret manꝰ suas q̄n stabat ad orōnē: rapiebat mens eius in superiora. Si ergo contingebat cuz eo aliquē fratrem orare. festinabat cito deponere manus: ne rapet mens eius ⁊ morare tur. ¶ Dicebat aliquis senex. Quia assidua oratio corrigit mentem. ¶ Dicebat quidā patrū. Quia sicut impossibile est vt videat quis in aqua turbida faciem suam: sic ⁊ aīa. nisi purgata fuerit a cogitatōnibꝫ alienis. cōtemplatiue nō pōt orare deū. ¶ Venit quidā senex aliq̄n in montem Syna. ⁊ cum exiret inde: occurrit ei frater in via. ⁊ ingemiscens: dicebat seni illi. Affligimur abba ꝓpter siccitatē: q⁹ nobis non pluit. Et dicit ei senex. Quare non oratis ⁊ rogatis deum. At ille dixit. Et oratōem facimus. ⁊ deprecamur assidue deū: ⁊ non pluit. Et ait senex Credo. q⁹ non oratis attentius. vis autē scire quia ita est: Veni stemus parit ad orōnē. Et extendēs in celum manus: orauit. ⁊ statim pluuia descendit. Quod cum vidisset frater ille: timuit. ⁊ pcidēs adorauit eū. Statī aūt senex fugit illinc. ¶ Narraueꝝt fratres: dicentes. Quia venimus aliquando ad q̄ſdam senes. ⁊ cū ex mora facta esset oratō: salutātes inuicē sedimus. Et postq̄ locuti sum⁹: cuz discederemus. poposcim⁹ vt rursus fieret oratio. Dicit aūt vnus illoꝝ senioꝝ ad nos. Quid enī: Nonne orastis: Et nos diximus. Etiam. Sed q̄n intrauimus pater tunc est facta orō. ⁊ ex illa hora vsq; modo locuti sumus. Et ille dixit. Ignoscite mihi frēs: q⁹ vobiscum sedens quidam senex ⁊ loquens. centum et tres orōes fecit. Hoc cum dixisset facta orōne dimiserunt nos. ¶ Explicit liber de eo q⁹ sine intermissione debeat orari.

¶ Incipit liber de Hospitalitate ⁊ Misericordia.

Dexerit aliquā do quidam patrum ad abbatem Joseph in panefo: vt interrogarent eum. de susceptōne fratrum. qui supueniunt ad eos. si deberent sibi relaxare abstinentiam cū ipis ⁊ ꝓgaudē cū eis: ⁊ puſq; interrogarent cū. Dixit senex discipło suo. ꝓsidera qđ facō hodie ⁊ expe

vt rursus apud eum inueniret abbas abrahã. Et dixit iterum senex illi fratri. vade 7 ieiuna isto anno: et post biduum manduca. Cuz ꝯo discessisset: dixit abbas Abraham ad abbatem Arem. Quare omnib fratribus leue iugum imponis. istum ꝯo fratrem graui sarcĩa oneraſti: Et dixit ei senex. Alĩ fratres quõ veniunt querere. ita 7 discedunt: hic ꝯo quia propt deum venit audire verbum. operarius aũt magnus ẽ 7 quicquid ei dixero: cum omni solicitudine facit. ꝓpterea 7 ego loquor ei verbum dei. Narrauerunt de abbate Johãne breuis statute. qz pernexit aliquando ad quendã senem thebeum genere. cõmorante in scithi: qui sebebat in heremo. Tollens aũt aliquãdo abbas eius lignum siccum plantauit: 7 dixit ei. Per singulos dies mitte ei ad pedez eius lagenã aque: do nec fructuz faciat. Erat eñ longe ab eis aqua. vt a sero pergeret 7 mane rediret. Post tres aũt annos viruit lignum illud: 7 fecit fructum. Sumens aũt ex fructu eius senex. attulit ad ecclesiã: 7 dixit fratrib. Accipite 7 manducate de obedientie fructu. ¶ Dicebãt de iohanne qui fuit abbatis pauli discipulus: qz magne obedientie fuerit. Erat aũt in quodam loco nemoroso. 7 habitauit in eo leena pessima. Videns aũ circa ipm locum senex stercora leene ipsius: dixit Johanni. Vade 7 affer stercora illa. Et ille dixit ei. Et quid facio abba ꝓpter leenaz illam: Senex aũ subridens: dixit ei. Si venerit contra te: liga eam 7 affer huc. Pernexit ergo frater illuc vespere: et ecce venit leena super ipm. Ille aũt ꝑm verbum senis impetuz fecit super eam: vt teneret eam. Fugit aũt leena: 7 sequebaũ eam ille dicẽs. Expecta: qz abbas meus dixit vt ligem te. Et tenens eã alligauit. Senex aũt expectando eum diutius sedebat: 7 tribulatione affligebaũ magna. Et ecce tarde venit: 7 habebat leenã illam ligatam. Quod cum vidisset senex: admiratus est. Volens aũt humiliare illũ. cecidit eũ: 7 dixit stulte: canem fatuum adduristi mihi. Soluit aũt eã statim senex. 7 dimisit redire ad locum suũ. ¶ Dicebãt de abbate siluano. qz habuerit in scithi discipulũ nomine Marcum. 7 hic fuerit magne obedientie: quicq etiam scriptor antiquari⁹ erat. Diligebat aũt eum senex: ꝓpter obedientiam suam. Habebat etiam alios vndecim discipulos: qui contristabant q diligeret eũ plus eis. Quod cum audissent vicini senes. qa plus eum ceteris discipulis suis diligeret: molestẽ tulerunt. Una aũt dierum venerunt ad eum. quos assumens secum abbas Siluanus. egressus est de cella sua: 7 cepit singulorum suorum cellas pulsare: dicens. Frater veni: quia opus te habeo. Et vnus ex eis nõ est mox secutus eum. Venit autem ad cellam Marci. et pulsauit: dicens. Marce. Ille autem cum audisset vocem eius. statim exiuit foras. et misit eum ad quoddam ministerium. Abbas ergo Siluanus dixit senibus. Vbi sunt ceteri fratres: Et ingressus est in cellam Marci. 7 inuenit quaternionem quez eadem hora inchoauerat. in quo literam o faciebat: et audita voce senis. nõn fixit nec girauit calamum vltra. vt impleret 7 concluderet literam quam in manu habebat. Et dixerunt senes. Vere abba. quez tu diligis 7 nos diligimus: quoniam 7 deus diligit eum.

¶ Venit aliqñ supradicti Marci mater vt videret eum: et habebat secum plurimum obsequium. Ad quam cũ exisset senex: dixit ei illa. Abba: dic filio meo vt exeat ad me: vt videam eum. Ingrediens aũt senex dixit marco. Egredẽ vt videat te mater tua. Ille aũt vestitus erat concisso 7 reconsuto pãno: 7 caput 7 facies ei⁹ tincta fumo 7 fuligine coquine erat. Qui ꝓpter abbatis obedientiam egressus est quidem: sed clausit oculos suos. 7 ita salutauit matrem suam 7 eos qui venerant cum ea dicens. Sani estote. Et nemo ex eis nec mater sua eum cognouit: quia ipe esset. Que iterz misit ad senem: dicens. Abba mitte filium meum vt videam euz. Et dixit marco. Nonne tibi dixi: egredere. vt videat te mater tua: Et dixit ei marcus. Egressus sũ iuxta verbum tuum pater. Ceruntamen rogo te: ne mihi vltra dicas vt exeam: ne inobediens tibi videar esse. Egressus aũt senex: dixit matri eius. Ipse est qui exiuit ad vos: 7 salutauit vos dicens. Sani estote. Et consolatus est eam senex: et eaz discedere fecit. ¶ Venerunt aliquãdo quatuor fratres de scithi ad abbatem pambo. vestiti pelliceis tunicis: 7 indicauit vnusquisq eorum virtutem alterius. nõ presente eo de quo loquebatur. Unus nanq ex eis ieunauit multum. alter ꝯo nihil possidebat tercius aũt habebat plurimam caritatem: de quarto ꝯo dicebant. quia viginti duos annos haberet ĩ obedientia permanens senioris. Respondit aũt eis abbas pambo: dicens. Dico vobis. quia istius virtus maior est q̃ ceterorum: quia vnusquisq vestruz. virtutem quaz possidet. voluntate propria retinuit: hic aũt voluntatem suam abscidens. alienq se voluntatẽ seruum fecit. Tales eñ viri confessores sunt: si vsq ad finem ita permanserint. ¶ Venit quidam ad abbatem sysoi thebeum volens fieri monachus: 7 interrogauit eum senex. Si quid haberet in seculo. Et ille dixit: habeo vnum filium. Et dixit ei senex. Vade iacta eũ in flumen: 7 tunc eris bonus monach⁹. Qui cum abisset proicere eum in flumen: misit senex vnũ de fratribus qui prohiberet eum. Qui cum vellet iactare puerum: dixit ei frater. Quiesce. Quid facis: Et ille respondit. Abbas mihi dixit. vt proiciam eũ Et dixit ei frater. Sed iterum abbas dixit. Nõ pycias eum. Ille aũt relinquens filium suum. venit ad senem: et factus est probatissimus monachus. ¶ Dixit sancta sincletice. Quia in congregatione cuilibet conuersanti. magis obedientiam q̃ continentiam ponimus. quoniaz continentia arrogantiam habet: obedientia autem humilitatem congruaz pollicetur. ¶ Dixit iterum que supra. Oportet nos cum discretione animam gubernare: 7 in congregatione manentes nõ que nostra sunt querere. neq seruire propie voluntati: quoniam velut exilio relegati nostra dedimus vni ꝑm fidem patri. a rebus secularibus alienati. Unde ergo egressi sumus: nihil vlterius requiramus. Illic eñ gloriam habuimus. illic abundantiam ciborum: hic autem est etiam panis ipsius inopia. ¶ Dixit abbas yperitius. Quia ministerium monachi est obedientia. quam qui possidet: quicquid poposcerit a deo impetrabit: 7 cum fiducia crucifixo astabit. Etenim dominus sic venit ad crucem: factus scilicet obediens vsq ad mortez. ¶ Dicebant senes Quia si habet quis in aliquo fidem. 7 tradiderit se

ei ad subiectionem.non debet intendere in mandata dei:sed patri suo spirituali omnem voluntatem suaz cõmittere:quia illi per omnia obediens.non incurrit peccatum apud deum. ¶ Dicebant senes.quia ista querit de⁹a christianis.vt obediat quis diuinis scripturis quoniam inde accipiet loquendozum 7 agendozum formam:7 vt consentiat prepositis 7 patribz orthodoxis. Frater quidam de scithi vadens ad messem.applicuit ad quendam senem magnuz:7 dixit ei Dic mihi abba quid faciam.pergens ad metendum Respondit ei senex. Et si tibi dixero:acquiesces mihi:Respondit ei frater. Etiam obedio tibi. Dixit ei senex. Si mihi aquiescis.surgẽs vade 7 renũtia messui huic.7 veni:dicaz tibi quid facias. Ille aũt frater renunciauit messioni:7 venit ad senem. Dixit autẽ ei senex. Intra cellam tuã.7 fac quinquaginta dies cõtinuos.semel comedens in die panem cum sale:7 iterum indicabo tibi aliam rem. Et fecit sic:7 rursus venit ad senem. Senex aũt videns .quia vir operarius esset:dixit ei quomodo opozteret euz esse in cella sua Et discedens frater in cellam suam:prostrauit se pronus in terzam:tres dies 7 tres noctes plozans in conspectu domini. Post hoc ꝯo cum dicerent ei cogitationes sue. exaltatus es magnus factus es ipe temperans vicia cogitationum suarum:humiliter reuocabat culpas suas in conspectu suo dicens. Et vbi sunt oñia illa peccata mea que feci:Si aũt iterum ī cogitatione eius ascendebat.quia multum neglexerit de mandatis dei:dicebat 7 ipse intra se. Sed exhibeo paruum seruitium deo meo: 7 credo quia faciet mecum misericozdiam. Hoc igitur modo cum deuicisset spiritus malazum cogitationum :apparuerunt ei maligni spiritus visibiliter:dicentes. Turbati sumus a te. Et dixit eis. Quare:Et dixerunt. Quia si te exaltemus recurris ad humilitatem.si vero nos te humiliamus.tu te erigis in altum. ¶ Dicebant quidam senes. Quia nihil sic querit deus ab his qui primitias habent conuersationis:qꝫ obedientie laborẽ. ¶ Senex quidam solitarius habuit quendam ministrum manentem in possessione. Contigit aũt semel. vt tardante ministro:deficerent necessaria seni. Et cũ tempus intercessisset.7 non veniret minister ille:defecerunt etiam que necessaria habebat senex ad victũ 7 quod operaretur manibus suis. Qui cum affligeret non habendo quod laborzaret. neqꝫ vnde viueret:dixit discipulo suo. Vis ire ad possessionem illã 7 vocare nobis ministruz.qui solet afferre que opus sunt nobis:Et ille respondit. Quod iubes:facio. Differebat aũt adhuc senex.non presumens mittere fratrem. Et cum diu sustinerent.7 tribularentur ñ veniente ministro:dixit iterum senex ad discipulum suum. Vis ire vsqꝫ ad possessionem.7 adducere euz Et ille respondit. Quod vis:facio. Timebat etiã discipulus ille descendere ad possessionem.ne scandalizaret aliunde: sed ne inobediens esset patri suo acqeuit abire. Dixit aũt ei senex. Credo in deum patrum meozum:quia proteget te ab omni temptatione. Et facta oratione direxit eum. Veniens autem frater ī possessionem requisiuit vbi maneret minister ille:7 inuenit hospicium eius. Contigerat aũt eum cum suis oĩb⁹ ad memoriam parentum suozum extra possessionem inueniri:excepta vna filia eius. Quo pulsante ianuam.filia audiuit:7 venit ad ostium 7 aperuit ei. Et cum interzogaret eam de patre suo.illa hozrtata ẽ eum vt intraret hospicium:simul etiam trahebat eũ. Ille ꝯo non acquiescebat intrare. Sed cum diu euz cogeret:preualuit eum introducere ad se:7 complexata est eum.7 cepit illicitare ad cõmixtionem cozporis sui. Ille aũt videns se trahi ad luxuriam:7 cogitationibus confundi ingemiscens clamabat ad dominum dicens. Domine propter orationes patris mei libera me in hoza ista. Hoc cum dixisset:subito inuent⁹ est ad flumen.pergens ad monasterium:7 restitutus est illesus ad abbatem suum. ¶ Duo fratres carnales veuerunt habitare in monasterium quoddaz:ex quibus vnus erat preclare continentie alter obedientie magne. Cui dicebat pater. Fac hoc 7 faciebat: manduca mane 7 manducabat. De qua re magnã opinionem in monasterio habebat:quia ita obediẽs existebat. Punctus est autem inuidie mucrone.frater eius ille continens aduersus eum:7 dixit in semet ipso. Ego probabo eũ si habet obedientiam. Et accedens ad patrem monasterij:dixit ei. Mitte mecum fratrem meum vt eamus alicubi. Et dimisit eos abire. Et assumens eum frater ille abstinens:voluit eum temptare. Et cum venisset ad flumen.vbi erat multitudo cocodrillozum:dixit ei. Descende in flumen et transi. Et ille mox descendit. Venerũt aũt cocodrilli 7 lingebant cozpus eius:in nullo ledentes eũ. Qꝺ cum vidistet frater eius:dixit ei. Ascende de flumine Et cum iter agerent inuenerunt cozpus humanum mozrtuum iacens in via. Tunc dixit abstinens frater. ad fratrem suum. Si habuissemus aliquid vetustuz iactaremus super cozpus illud. Et respondens frat ille obediens:dixit:Magis ozemus:7 forsitan resurget. Et stantibus ad orationem atqꝫ orantibus:surrexit mozrtuus ille. Quo facto gloziatus est ille abstinens frater:et dixit. Pro continentia mea surrexit mozrtuus hic. Omnia autem hec reuelauit deus abbati monasterij eozum:7 qualiter temptauerit fratrẽ suuz de cocodrillis.7 quomodo suscitatus fuerit mozrtuus. Et cum venissent in monasterium : dixit abbas abstinenti illi. Quare ita feciſti fratri tuo:Ecce tamen propter obedientiaz ei ⁹surrexit mozrtuus ille. ¶ Alter quidam secularis vite habẽs tres filios renunciauit seculo.et venit ad monasterium. relinqns filios suos in ciuitate. Et cum fecisset tres annos in monasterio. ceperunt ei cogitationes sue filios ad memoriam frequenter adducere : et contristabatur pro eis valde. Neqꝫ enim dixerat abbati filios se habere. Videns autem abbas euz tristẽ:dixit ei. Quid habes quod tristis es:Et narzauit ei: quia tres filios haberet in ciuitate.et quia vellet eos ad monasterium eius adducere. Precepit autem abbas vt adduceret eos. Qui cum perzexisset ad ciuitatem.inuenit duos ex eis iam fuisse defunctos:vnum ꝯo solũmodo remansisse. Quem assumens venit ad monasterium.7 requirens abbatem non eum inuenit illic. Interzogauit autem fratres vbi esset abbas. Et illi dixerunt. Vsqꝫ ad pistrinum perzexit. Ille vero tol-

lens filium suum quem adduxerat: abijt in pistrinuz. Et videns eum abbas venientem salutauit: z tenens infantem quem adduxerat amplexatus est eũ. z oscu labatur. Et dixit patri eius. Amas eum: Et ille dixit Etiam. Et rursus dixit ei. Oĩno diligis eum: Et respondit. Etiam. Hec audiens abbas: dixit ei. Tolle ergo si amas eum. z mitte eum in furnũ: sic modo dũ ardet furnus. Et tenens pater filium suum iactauit eum in furnum ardentem: statimq; factus est furnus velut ros. Et qua re acquisiuit gloriam in tempore illo. quemadmodum Abraham patriarcha. ¶ Dixit quidam abbas senex. Quia frater qui ad obedientiam patris spũalis animum dederit: maiorem mercedem habet. q̃ ille qui in heremo solus recesserit. Dicebat aũt. Quia narrauerit aliquis patr̃ vidisse se q̃tuor ordines in celo: quorum primus ordo erat hominum infirmorum z gratias agentium deo. scds ordo hospitalitatem sectantium: z instanter ministrantium in his. tercius ordo in solitudine conuersantiuz z nõ videntium hoĩes. quartus ordo eorum qui ad obediendum spiritualibus patribus se subijciunt. p pter dñm deum. vtebatur aũt ordo obedientiuz torque aurea z corona: z maiorem q̃ alij gloriam habebat. Ego aũt dixi ei. qui mihi ostendebat oĩa hec. Quõ iste ordo qui paruus est. maiorem q̃ alij gloriam habet: Et respondens dixit mihi. Quia qui hospitalitatem sectantur. ꝑm propriam voluntatem idipm faciunt. similiter z qui in heremo se obligant. arbitrio suo de seculo recesserũt. hic aũt ordo qui se ad obedientiam dedit: oĩes voluntates suas abijciens pendet ad deum z ad inssionẽ spiritualis patris: ꝓpterea z maiorem gloriam ꝑ alys habet. Quapropter o fili bona est obedientia: que propter deum fit Intendite ergo filij virtutis huius aliquod ex parte vestigiũ. Obedientia est salus oĩm fidelium z omnũ virtutum. Obedientia est regni celorum inuentrix. Obedientia celos aperiens z hoĩez de terra eleuans Obedientia cohabitatrix est angelorum. Obedientia sanctorum oĩm cibus est. Ex hac eĩm multi ablactati sunt: z per hanc ad perfectionem peruenerunt. ¶ Explicit liber ꝺ Obedientia.

¶ Incipit liber de humilitate.

ABbas anthoni? deficiens in consideratione profunditatis iudiciorum dei. postulauit: dicens. Dñe quomodo aliqui paruo tempore vite sue moriũtur. z alij vltra decrepitam veniunt senectutez: z quare quidã egeni sunt z alij facultatibus ditant. z quomodo iniusti opulenti sunt. iusti ꝯo paupertate premuntur: Et venit ei vox: dicens. Anthoni ad teipm intende: hec eĩm iudicia dei sunt z te scire ea nõ puenit. ¶ Dixit abbas anthonius abbati pastori. Hoc ẽ magnũ opus hoĩs. vt culpam suaz sup se vnusquisq; ponat coram dño: z expectet temptationez vsq; ad vltimũ vite sue tps. ¶ Dixit itez abbas anthonius. Vidi oĩes laqueos inimici. tensos in terra: z ingemiscens dixit. Quisputas transiet istos: Et audiui vocez dicẽtem. humilitas. ¶ Venerunt aliqñ senes ad abbatẽ Anthonium. z erat cum eis etiã abbas ioseph. Volens aũt abbas Antonius probare eos. mouit sermonem de scripturis sanctis. z cepit interrogare a iunioribus quid esset hoc. aut illud verbum: z singuli ei dicebant. put poterant. Ille aũt dixit. Necdum inuenistis. Post oĩes ꝯo dixit abbati Joseph. Tu quomodo dicis esse verbum hoc: Ille respondit nescio. Et ait Anthonius. Tu solus inquit inueniſti humilitatis ianuam. ¶ Astiterunt aliquando abbati arsenio demones in cella sedenti: z tribulabant euz. Superuenerunt aũt z fratres. qui ei ministrare soliti erãt z stantes extra cellam audiebant eum clamantem ad dñm z dicentem. Dñe non me derelinquas: quia nihil boni feci coram te: sed presta mihi ꝑm benignitatem tuam. saltem modo habere bene viuendi principia. ¶ Dicebant de eo qui supra. Quia sicut dum ĩ palatio esset. nemo melioribus vestimentis eo vsus ẽ ita z dum in conuersatione morabatur. nemo eo vilioribꝫ vtebat. ¶ Cum interrogaret aliqñ abbas arsenius quendam senem egiptium ꝺ cogitationibꝫ suis alius videns eum dixit. Abba arseni. quõ tu qui tante eruditionis es in latina lingua z greca. rusticũ istuz de cogitationibus tuis interrogas: Et ille respondit Latinam quidem z grecam eruditionẽ. q̃tum ad seculum apprehendi: sed alphabetum rustici illius. nec dum discere potui. ¶ Dicebant senes. qz dederint quidam fribꝫ aliqñ in scithi paucas caricas. z ꝑ hoc q pauce erãt. non transmiserunt ex eis abbati Arsenio: ne velut iniuriam pateretur. Ille aũt cuz hoc audisset: nõ est egressus iuxta morem ad opus dei cum fratribus celebrandũ: dicens. Excõmunicastis me: vt nõ mihi daretis eulogiam quã transmisit dñs fratribus: ex qua ego nõ fui dignus accipe. Quod cum audissent oĩes. edificati sunt in humilitate senis. z vadẽs presbiter portauit ei de caricis istis: z adduxit eũ in congregatõe gaudentem. Dicebant aũt de eo. qa nemo potuerit comprehendere modum conuersationis eius. ¶ Sedente aũt eodem abbate arsenio aliqñ in inferioribꝫ partibꝫ egipti: cum illic importunitates patereť. visum est ei derelinquere cellam illam. Et nihil ex ea tollens: dixit discipulis suis alexandro z soylo. Tu alexander ascende nauem. z tu soyle veni mecum vsq; ad flumen. z quere mihi nauiculam ĩ alexandriã euntem: z ita nauigabis z tu ad fratrẽ tuum. Soylus aũt turbatus est ĩ verbo suo z tacuit atq; ita diuisi sunt abinuicem. Descendit aũt senex circa partes alexandrie z egrotauit egritudine magna Discipuli aũt eius dicebant adinuicẽ. Putasne aliquis nr̃m contristauit eum. z propterea diuisus est a nobis: Et nõ inueniebant in se ingratitudinis causã neq; q̃ inobedientes ei aliqñ fuissent. Cum ꝯo sanꝰ factus fuisset senex: dixit ad semetipm. Vadam ad pres meos. z ita nauigans. venit in locũ qui dicit petra: vbi erant supradicti ministri eius. Cum ꝯo esset iuxta flumen: puella quedã ethiopissa veniens. tetigit melotem eiꝰ. Senex aũt increpauit eam. Illa ꝯo dixit. Si monachus es: vade in montem. Compunctus aũt in hoc verbo senex: dicebat ad semetipsum. Arseni si monachꝰ es: vade in montẽ. z inter hec occurrerunt ei alexander z soylꝰ discipuli eius. Et cum cecidissent ad pedes eius proiecit se etiã z ipe in terram z flebant simul. Dixit aũt senex. Nõ audistis. qz

egrotauit: Et dixerunt ei. Etiam audiuimus. Et ille dixit. Et quare non venistis videre me: Et dixit alexander. Quia diuisio tua a nobis non fuit tolerabilis. quoniaz multi ex ea contristati sunt: dicentes. Nisi inobedientes fuissemus seni: nequaqz se separasset a nobis. Et dixit ei senex. Et ego cognoui quia hoc diceretur: sed tamen iterum dicturi sunt homines: qz non inueniens columba requiem pedibus suis reuersa est ad Noe in archam. In hoc ergo verbo curati sunt animi discipulorum eius: z permanserunt cum eo vsqz ad vltimum vite sue tempus. Quo morti appropinquante. turbati sunt: z dixit eis. Nondum venit hora. cum aũt venerit: indicabo vobis. Judicari aũt habeo vobiscum ante tribunal christi. si permiseritis quenqz de corpore meo aliquid facere. Et illi dixerunt. Quid ergo faciemus. quia nescimus mortuum vestire vel sepelire: Et dixit senex. Nescitis mittere funem in pedem meum. z trahere in montez: Cũ autem traditurus esset spiritum. viderunt fratres eũ flentem: z dicunt ei. In veritate tu times mortem pater: Et dixit eis. In veritate eñ timor qui in hac hora mihi est. semper fuit in me. exquo factus sum monachus: z timeo valde. Atqz ita in pace obdormiuit. Ille autem sermo semper in ore illius erat. Arseni, pter quid existi: Loqui me semp penituit: tacere nũqz. Audiens autem abbas Pastor quia ab hac vita discesserit arsenius: lacrimat9 est z dixit. Beatus es abba arseni: qz fleuisti temetipm in seculo isto. Qui eñ se in hoc mundo non fleuerit: sempiterne plorabit illic. siue igitur voluntarie hic. siue illic tormentis cogentibus impossibile est non flere. ¶ Narrauit abbas daniel de abbate arsenio: quia nunqz voluit loq de questione aliqua scripturarum. cum posset magnifice loqui si vellet. sed neqz epistolam cito scripsit ad aliquem. Quando aũt ad conuentum post aliquantum temporis veniebat. post columnam sedebat: ne quis videret faciem eius. z ne ipse attenderet alium. Erat aũt visio eius angelica sicut Jacob. canis ornatus crinibus elegãs corpore: siccus tamẽ. Habebat aũt barbam prolixam. oĩno attingentem vsqz ad vẽtrem eius. Pili oculorum eius pre nimio fletu ceciderant. longus autẽ erat: sed senio loginquo curuatus. Mortuus est autem annoz nonagintaquinqz. Hic fecit in palatio diue memorie theodosij maioris. qui fuit pater archadij z honorij. annos quadraginta et decem annos in loco qui dicitur throben. supra babiloniaz. contra ciuitatem memphis: z tres annos in canapo alexandrie. z alios duos annos reuertens iterũ in throben fecit: z ita dormiuit psũmans in pace. z in timore dei cursũ suum: vir bonus z plenus spũsancto z fide. ¶ Narrauit abbas Johãnes. qz abbas anub z abbas pastor. z residui fratres eorum ex vno vtero nati. monachi fuerunt in scithi: z qñ venit illic gens mazicoz. z desolauerunt locum ipm. primo discesserunt illinc z venerunt in locuz qui dicit thereithym. donec deliberarent vbi habitare deberẽt. z mãserunt illic in templo quodam antiquo paucos dies. dixit aũt abbas anub abbati pastori. Ostende caritatem tu. z fratres tui. z singuli seorsuz habitemus: z nõ veniamus ad nosinuicem ebdomada hac. Et respondit abbas Pastor. Faciamus qualiter vis. Et fecerunt sic. Erat autem ibi in templo statua lapidea z surgebat quotidie abbas Anub. et faciem statue illius lapidabat. vespere autem dicebat. ignosce mihi z tota ebdomada ita fecit. Die autem sabbato occurrerunt sibinuicem: z dixit abbas pastor abbati anub Vidi te abba ebdomada ista lapidantem faciem statue huius. z iterum penitentiam agentem apud eam fidelis autem homo hec non facit. Et respondit senex. Hanc rem ego propter vos feci. Quando me vidistis lapidantem faciem statue istius. an locuta est aliquid. an furuit: Et dixit abbas pastor. Non. Iterum quando apud eam penitentiam egi. an turbata est. aut dixit: ignosco: Et respondit abbas Pastor. Non. Et ille dixit. Ergo z nos qui sumus septez fratres. si vultis vt maneam9 simul. efficiamur velut statua hec: que contumelijs affecta non conturbatur: si autem non vultis ita fieri. ecce quatuor ingressus sũt templi huius. vnusquisqz qua vult: exeat. z quo vult vadat. Illi aũt hec audientes prostrauerunt se in terram: z dixerunt anub. Quomodo iubes pater ita fiat: obediemus tibi in omnib; que dixeris nobis. Postea aũt retulit abbas pastor: dicens. Quia manducamus simul omni tempore vite nostre. operantes et facientes oĩa ẽm verbum senis: quodcunqz dixerit nobis. Constituit aũt vnum ex nobis dispensatorem qui quodcunqz nobis apposuisset manducabamus. z impossibile erat vt diceret aliquis ex nobis. affer aliud aliquid. aut diceret nolo illud mãducare: z sic trãsiuimus omne tempus vite nostre cum quiete z pace ¶ Dicebant de abbate ãmone. Quia venerunt quidam ad eum petentes vt iudicaret inter eos. Senex aũt dissimulabat. Et ecce quedam mulier ad aliã mulierem iuxta se stantem dicebat. Senex iste fatuus ẽ. Audiuit aũt eam senex. z vocans illam ad se: dixit ei. Quantos labores putas sustinui in solitudinib; diuersis. vt acquirerem fatuitatem istam: z propter te hodie perditurus sum: ¶ Narrauerunt de episcopo ciuitatis que vocatur oxirincus. nomine abbas affus: quia cuz esset monachus. nimis dure tractauerit vitam suam: z cum factus esset episcopus voluit ipa duritia vti in ciuitate quam in heremo habuerat: z ñ prenaluit. Idcirco prostrauit se in conspectu domini dicens. Putasne domine propter episcopatum discessit a me gratia tua: Et reuelatum est ei quia non: sed quia tunc solitudo erat. z cum nõ esset homo. deus tuus susceptor erat: nunc aũt hic in seculo es. vbi homines auxiliantur tibi. ¶ Dixit abbas Daniel. Quia erat in babilonia filia cuiusdã primarij: demoniũ hñs. Pater aũt eius diligebat monachũ quendã. Dixit aũt ei monachus ipe. Nemo potest curare filiã tuam: nisi quos scio solitarios. et si pertexeris ad eos. nõ acquiescent hoc facere propter humilitatem. Sed hoc faciamus vt quando veniunt afferentes venalia que operantur. dicatis vos emere velle quod vendunt: z dum venerint ad domum precium accepturi. dicemus eis vt faciant orationem: z credo quia saluabitur filia tua. Exeuntes ergo in plateam. inuenerunt vnuz discipulũ senem sedentem. vt venderet sportellas suas. Et tulerunt eum secum in domum: vt quasi precium sportarum acciperet. Et cũ intrasset monachus ille in domum: venit puella illa

que a demonio vexabatur. 7 dedit alapaz monacho illi. Ille aũt conuertit ei 7 alteram maxillam: ꝓm diui num preceptum. Demon aũt coactus clamare cepit O violentia mandatozum hiesu xp̃i expellit me hinc Et statim mundata est puella illa. Cum aũt veniſſet ad ſenes indicauerunt eis quod fuerat factum: 7 glo rificãt deum 7 dixerunt. Conſuetudo est dyabolice ſuperbie: humilitate mandatozum ih̃u xp̃i cozruere. ¶ Dixit abbas Euagrius. Principium ſalutis est. ſi teip̃m redarguis. ¶ Dixit abbas ſerapion. Quia multos labozes cozpozales feci. pluſq̃ filius me² zacharias: 7 non perueni ad menſuras humilitatis 7 ta citurnitatis ei². ¶ Abbas moyſes dixit fratri zacharie. Dic mihi quid faciam. Ille aũt hoc audiens. iactauit ſe pronus i terzam ad pedes eius: dicens. Tu me interzogas p̃z: Dixit ei ſenex. Crede mihi fili zacharia: q̃z vidit ſpiritum ſanctum deſcendentem in te 7 propterea compellor interzogare te. Tunc tollens zacharias cucullam ſuam de capite ſuo. miſit illaz ſb pedibus ſuis: 7 conculcans eam dixit. Niſi ita conculcatus fuerit homo. nõ poteſt monachus eſſe. ¶ Dixit abbas paſtor. Quia interzogauerat abbas moyſes fratrem zachariam. cpe quo mouebatur dicens. Quid vides: Et ille dixit. Nihil meli² q̃s tacere pater. Et dixit ei. Fili verum est. quia tacere bonum est Hora aũt mortis eius ſedens abbas Iſidorus: reſpexit in celum 7 dixit. Letare letare fili mi Zacharia quia aperte ſunt tibi ianue regni celorum. ¶ Sãcte memorie theophilus eps alexandrinus. venit aliquando ad montem Nytrie. 7 venit ad eum abbas montis illius: 7 dixit ad euz episcopus. Quid amplius inueniſti in via iſta p̃z: Et reſpondit ei ſenex. Lul pare 7 reprehendere meip̃m: ſine ceſſatione. Et dixit ei episcopus. Nõ est alia via ſeq̃nda niſi hec. ¶ Cñ abbas theodorus cum fratribus manducabat. accipiebant calices cũ reuerentia 7 taciturnitate: nec dicebant (ſicut mos est) ignoſce. Dixit aũt abbas theodorus. Perdiderunt monachi ingemuitatẽ ſuam: 7 nõ dicunt ignoſce. ¶ Dicebant de eodem abbate theodoro. q̃z cum factus eſſet dyaconus in ſcithi: nõ acquieſcebat miniſtrare. 7 huc atq̃ illuc fugiebat. et iterz ſenes adducebant eum: dicentes. Nõ derelinq̃s miniſterium tuum. Dixit aũt abbas theodorus. Dimittite me 7 deprecor deum: 7 ſi oſtendent mihi. ga ſi debeo ſtare in loco miniſterij huius faciã. Et dum deprecaret deum: dicebat. Si voluntas tua est dñe vt ſtem in hoc miniſterio: demonſtra mihi. Et oſtenſa est ei columna ignis de terza vſq̃ ad celum: 7 vox ſonuit dicens. Si potes fieri ſicut columna hec: vade miniſtra. Ille aũt audiens. ſtatuit apud ſe nullatinus acquieſcere miniſtrare. Qui cum veniſſẽt ad eccleſiam. penitentiam apud eũ egerunt fres: dicentes. Si nõ vis miniſtrare vl̃ ſaltim calicem tene. Et non acq̃euit: dicẽs. Si me nõ dimittitis diſcedã de loco iſto. Et ita diſceſſerunt ab eo. ¶ Dicebat abbas iohannes breuis. Quia ianua dei est humilitas: 7 patres noſtri p̃ multas contumelias gaudentes intrauerunt ciuitatem dei. Dixit iteruz qui ſupza. Quia humilitas 7 timor dei: ſuperãt vniuerſas ꝓtutes. Dixit abbas iohãnes thebeus. Quia debet monach² ante oñia humilitatem habere: hoc est eñ primum ſaluatoris mandatum dicentis. Diſcite a me: quia mitis ſum 7 humilis corde. Et alubi. Beati paupes ſpiritu: qñ ipſorum est regnum celorum. ¶ Collecti ſunt aliquando fratres qui habitabant in ſcithi: 7 ceperunt intra ſe querere de melchiſedech ſacerdote. Obliti ſunt aũt vocare abbatem coprem. Poſtea aũt vocantes eum: interzogabant eum de eadem q̃ſtione. Ille aũt tundens tercio os ſuũ dixit. ve tibi copres. quia que tibi mandauit deus vt faceres: dereliquiſti. 7 que a te nõ requirit: illa ſcrutari preſumis. Hec audientes fratres: fugerunt ſinguli in cellas ſuas. ¶ Narzauit aliquando de ſeip̃o abbas Macharius dicens. Qñ eram iuuenis 7 ſedebam ī cella mea tenuerunt me 7 fecerunt me clericum inuitum. Et cũ nollem acquieſcere ad miniſtrandum: fugi ad alium locum. Et venit ad me quidam. ſecularis quidez bõ ſed vita religioſus: 7 tollebat a me opus q̃d faciebaz manibus meis. 7 miniſtrabat mihi que neceſſaria erãt Contigit aũt temptante dyabolo. vt virgo quedam in vico ſuo viciata lapſuz incurreret: 7 cũ in vtero habere cepiſſet. interzogabat quis eſſet de quo in vtero haberet. Illa aũt dixit: q̃z hic ſolitarius est: qui mecũ dormiuit. Exeuntes aũt de vico illo. cõprehenderũt me: 7 adduxerunt ad vicum. 7 appenderunt in collo meo caccabatas ollas. 7 anſas vaſoz: 7 miſerunt me circuire p̃ vicum illum: 7 p̃ viam ducebant: dicentes. Hic monachus corrupit filiam noſtram: tollite tollite eũ. Et ceciderunt me pene ad mortem. Supueniens aũt quidam ſenum dixit. Qdiu monachuz iſtum ceditis pegrinuz: Ille aũt qui mihi ſolebat miniſtrare neceſſaria. ſequebat retro cum verecundia. Etem̃ 7 ip̃m contumelijs multis affecerunt: dicẽtes. Ecce ſolitarius monachus cui tu teſtificabaris quid fecit: Et dixerunt pentes puelle illius. Quia nõ dimittemus eũ: donec fideiuſſorem prebeat. qui paſcat eam. Et dixit illi qui mihi miniſtrare ſolebat: 7 fidem dedit. Et reuerſus ſũ in cellam meam 7 dedi ei quntas habui ſportellas: dicẽs. Vende eas: 7 da illi mulieri mee manducare. Dicebam aũt in aĩo meo Machari ecce inueniſti tibi mulierem: opus babes modo amplius laborare. vt paſcas eam. Et opabar non ſolum in die ſed etiam in nocte. 7 tranſimittebam ei. Cũ aũt veniſſet tempus infelici illi vt pareret: artabatur p̃ plurimos dies 7 ñ pariebat. Dicũt ergo ei. Quid est hoc. At illa dixit. Ego ſcio quare iſta patiar. Et iterzogata a parentibus ſuis q̃re: Reſpondit. Quia monacho illi crimen illud impoſui. 7 fallens implicaui eum: cum iſte non habeat culpam: ſed iuuenis ille talis hoc fecerit. Audiens aũt hec verba miniſter meus. gaudẽs venit ad me: 7 dixit. Quia nõ potuit parere puella illa. donec confiteret: quia tu nullum crimen ī ea habuiſſes: ſed quia mentita ſit aduerſum te. Et ecce omnes habitatores vici illius volunt venire huc ad te. glorificaturi deum: 7 penitentiam apud te acturi. Ego aũt audiens iſta a miniſtro meo ne afligerent me homines. ſurrexi 7 fugi huc in ſcithi: et hoc est principium cauſe propter quam hic habitare cepi. ¶ Preteriens aliquando abbas Macharius a palude. ad cellam ſuam. 7 reuertens portabat palmulas: 7 ecce occurrit ei dyabolus in via. cum falce meſſoria. Voluit aũt percutere eum de falce illa. 7

non potuit. Et dixit ei. Multam violentiam patior a te machari: quia non possum prevalere adversum te. Ecce eī quicquid tu facis: ego facio. Jeiunas tu ego penitus non comedo. Vigilas tu: ego omnino nō dormio. Unus est aūt solum: in quo me superas. Et dixit ei abbas Macharius. Quid est illud? Et respondit diabolus. Humilitas tua: per quam non p̄ualeo adversum te. ¶ Pexrexit aliquādo abbas mathois de raythu. in partibus gebalen. Erat autez cū eo frater eius. Et venit episcopus loci illius ad mēoratum senem: z fecit eum presbiterum. Et dum gustarent simul: dixit episcopus. Ignosce mihi abba. quia scio q̄ nolueris banc rem: sed vt benedictionez tuam acciperez, presumpsi hoc facere. Dixit ei senex cum humilitate. Et animus meus modicum volebat hoc. Veruntamen in hoc graviter fero quia compellor separari a fratre meo qui mecum est: neq; em̄ sufficio omnes orationes quas simul faciebamus implere. Et dixit episcopus. Si scis quia dignus est: ego z ipsum ordino. Et dixit ei abbas mathois. Equidem si dignus est: nescio: vnum autez scio. quia melior me est. Ordinauit aūt z ipsum episcopus: z ita vtriq; recesserunt de hac vita. vt nunq̄ se ad sacrificandū oblationem altario proximarent. Dicebat autez senex. Credo in deum quia forsitan non sustineam grave iudicium propter ordinationem quam suscepi: dum oblationem non audeam consecrare. Hoc em̄ officium illorum est: qui sine querela viuunt. Dixit autem abbas Mathois. Quantū se homo approximat ad deum: tantum se peccatorem videt. Ysaias enim prophēta videns dominum miserum se z immundum dicebat. nam vir labijs pollutus sum. ¶ Dicebant de abbate Moyse. Quia cum factus esset clericus: imposuerunt ei humerale. Et dixit ei archiepiscopus. Ecce fact⁹ es candidatus abba Moyses. Et ille respondit. Putas de foris dñe papa. aut z intus: Volēs aūt eps eū p̄bare: dixit clericis. Nō intrat abbas moyses ad altare. expellite eum z sequimini eum vt audiatis quid dicat. Cum aūt cepissent eum mittere foras dicebant ei Exi foras ethiops. Ille vo egrediens dicebat. Bene tibi fecerunt cinerente z cacabate quia cum homo nō sis. quare te in medio hominū dare presumpsisti. ¶ Cum abbas pastor in congregatione esset. audiens d̄ abbate nesterone: desiderauit ei videre. z mandauit abbati eius vt mitteret eum ad ip̄m. Qui cum nollet eum soluz dimittere: non direxit eum. Post paucos aūt dies dispensator monasterij rogauit abbatem: vt permitteret eum ire ad abbatem pastorem: z diceret ei cogitationes suas. Abbas aūt ei cum eum dimitteret: dixit ei. Tolle z fratrem istum tecum. quia mandauit mihi de ipo senex: z non presumens eum solum dimittere. distuli vsq; modo. Cum ergo venisset dispensator ad senem. locutus est ei de cogitationibus suis: z ille sanauit eum responsione sua. Post hec aūt iterrogabat senex fratrem illum: dicens. Abba nesteron. quomodo acquisiuisti virtutem banc. vt quando immergit tribulatō aliqua in monasterio. non loquaris: neq; te medium facias: Et cum diu cogeretur frater a sene: dixit ei. Ignosce mihi abba. quia quando intraui in initio in congregationem istam: dixi animo meo. Tu z asin⁹ vnum estote. Si ergo asinus vapulat. z non loquitur: iniuriaz patitur z non respondet: sic z tu (quemadmodum in psalmo legitur) vt iumentum factus sū apud te. z ego semper tecum. ¶ Dicebant de abbate Olympio in scithi quia seruus esset. z descendebat per singulos annos in alexandriam. portans mercedem dominis suis: z occurrebant ei z salutabant eum Senex aūt aquaz mittebat in peluim: z afferebat vt lauaret pedes dominis suis. Illi autem dicebant ad eum. Noli pater: ne graues nos. Ille vo respondebat eis. Ego confiteor quia seruus vester sum: z gratias ago. quia dimisistis me liberum seruire deo. Sz tamen lauo vobis pedes: ecce z suscipite mercedes meas. Illi aūt contemnebant: z non acquiescebant. Dicebat g̃ eis. Credite mihi qa si nō vultis recipere mercedes meas: remāebo hic z seruio vobis. Illi autem reverentiam eius habentes. dabant in potestatem eius. vt faceret quod vellet. Et revertentem deducebant eum cum honore: prebentes ei que necessaria erant. vt faceret pro eis agapem: z ex eo factus est nominatus monachus in scithi. ¶ Dicebat abbas Pastor. Quia semper homo humilitatem z timorem dei habens: respirare debet incessabiliter. sic flatum quem naribus attrahit vel emittit. ¶ Interrogatus est abbas pastor a quodam fratre. quomodo debeo esse in loco in quo habito? Et respondit ei senex. Habeto prudentiam velut aduena. z quocunq; in loco fueris. ne queras verbum tuum cora te habere potentiam: z quiescis. ¶ Dixit iterum. Quia si proiecerit se quis in conspectu dei. z nō scip̄m extulerit. z miserit post tergum suum. p̄priam voluntatē: ferramenta sunt quibus anima operatur. ¶ Item dixit Nō metiaris temetip̄m: sed adherere ei qui bene cōuersatur. ¶ Dixit iterum. Quia frater interrogauit abbatem alonium dicens. Quid est contempt⁹? Et dixit senex. Ut sis infra animalia irrationabilia: z scias quia illa nō contemnuntur. ¶ Dixit iteruz qui supra. Quia humilitas terra est. in qua dominus sacrificium fieri mandauit. ¶ Rursus dixit. Quia si homo ordinem suum custodiat: nō conturbabit. ¶ Iterum dixit. Quia sedentibus aliquando senibus ad manducandum. stabat abbas alonius z ministrabat z videntes laudauerunt. Ille aūt omnino nihil respōdit. Dixit ergo ei quidā secrete. Quare nō rñdisti senib⁹ laudantib⁹ te? Et dixit abbas alonius. Quia si rñderē eis. inuenirer delectat⁹ laudib⁹ meis. ¶ Narrauit abbas ioseph. Quia sedentib⁹ nobis aliq̄n cuz abbate pastore. nominauerunt abbatē agathonem: z dirimus ei. Juuenis est. quare appellas eum abbatē? Et dixit abbas pastor. Quia os suuz fecit eū appellari abbatē. ¶ Dicebāt d̄ abbate pastore. Quia nunq̄ voluisset sermonē dimittere supra verbū alterius senis: sed magis laudauerit sp̄: que ille dixisset. ¶ Venit aliq̄n (sancte memorie) theophilus epūs alexandrinus in scithim. Congregati aūt fratres: dixerunt abbati pambo. Dic vnū sermonem pape: vt edificet aīmas eius in hoc loco. Et rñdit senex. Si i taciturnitate mea nō edificat. neq; i sermōe meo edificabit. ¶ Narrauit fr̄ pystus: dicens. Quia in im⁹ septē ffres solitarij ad abbatē syson. bitantē i insula clismatos. z cū rogarem⁹ eū vt dicet nob aliq̄d. ille rñ-

dit. Ignoscite mihi. qz ydeota homo sum: sed veni aliqñ ad abbatem Oz. z ad abbatem atrem. z erat in infirmitate abbas Oz decem z octo annis. z cepi suplicare eis. vt dicerent mihi aliquod verbum. Et dixit abbas oz. Quid tibi habeo dicere: Quicquid vides: fac. Deus eñ illius est. qui sibi vltra cꝫ potest exorquet z violentiam facit ad omnia. Hi tamen ambo non erant de vna prouincia: hoc est abbas Oz et abbas atrez. Fuit aũt inter eos magna gratia: donec exirent ambo de corpe. Abbas aũt atrez summe obedientie erat. Abbas ꝑo oz multe humilitatis. Feci ꝫ apud eos paucos dies. inuestigans virtutem eoruz: z vide mirabile quid: quod fecit abbas atrem. Attulerat eñ eis quidam piscem modicum. z voluit illum facere abbas atrem. seniori abbati Oz. Posuerat ergo abbas atrem cultellum. z inscidebat piscem illũ: z vocauit eum abbas oz dicens. Atrem atrez. Ille ꝑo statim dimisit cultellum in medio pisce inciso. z nõ ꝑ inscidit eum: z cucurrit ad eum. Et miratus sum tantam obedientiam eius: quia nõ dixit expecta donec inscidero piscem. Dixi aũt ego abbati atrez. vbi inueni sti obedientiam hanc: Et ille mihi respondit. Non est mea: sed istius senis est. z tulit me dicens. Veni z vide obedientiam eius. Coxit ergo modicum piscez male. ita vt perderet eum voluntarie: z apposuit euz seni: z manducauit nihil loquens: z dixit ei. Bonum est senex: Et ille respondit. Bonum valde. Post hꝫ attulit ei illud modicum nimis bene coctum: z dixit. Ecce istud perdidi senex: male istud coxi. Et ille respondit. Etiam modice tibi male exiuit. Et conuersus ad me abbas atrez: dixit. Vides quia hec obedientia istius senis est: Et exij ab eis: z quicquid vidi. hoc feci ꝑm virtutem meam. Hec dixit abbas syoi fratribꝫ. Unus aũt ex nobis rogauit eum dicẽs. Oñ de caritatem: z dic nobis z tu vnũ ser monem. Et dixit. Qui hꝫ quod innumerabile est in scientia: ꝓficit omnem scripturaz. Itẽ alter ex nobis dixit ei. Quid est peregrinatio pater: z respondit. Tace z in oĩ loco quocunqꝫ veneris dic. Nõ habeo causam z hec est peregrinatio. ¶ Venit quidam fr ad abbatẽ syoi in montẽ abbatis Antonij. z loquẽtibꝫ eis: dicebat abbati syoi. Nõ adhuc nõ pueniſti ad mensurã abbatis anthonij pater: Et respondit ei senex. Ego si haberem vnam cogitationem abbatis anthonij: efficerer totus velut ignis. Veruntamen scio hominẽ: qui cum labore potest ferre cogitationes suas. Iterũ aũt interrogauit eum frater ille dicens. Putas sic persequbat sathanas antiqs: Et dixit ei abbas syoi. Nõ plq̃ tẽpus eius appropinquauit z turbatur ¶ Venerunt quidam alij ad eum vt audirent ab eo sermonem. z nihil eis loquebatur: sed semper dicebat. ignoscite mihi. Videntes aũt sportellas eius: dixerũt discipulo eius abraham. Quid facitis de sportis istis. Et respondit eis. Huc z illuc eas expendim9. Hoc autem audiens senex: dixit. Et syoi hinc z inde mã ducat. Illi aũt audientes edificati sunt valde: in humilitate senis: atqꝫ cum gaudio recesserunt. ¶ Frater quidam interrogauit abbatem syoi dicens. Video meipm. quia memoria mea ad deum intenta sit. Et dixit ei senex. Non est magnuz hoc. vt mens tua cum deo sit. Magnum autem est si teipsum videas sub omni creatura: hoc aũt et labor corporalis corrigit: z ducit ad humilitatis viam. ¶ Dixit beate memorie sincletice. Sicut impossibile est nauem fabricare sine acutz: ita impossibile est hominẽ sine humilitate saluari. ¶ Dixit abbas yperitius. Arbor vite est in excelso: ascendit ad eam humilitas monachi. ¶ Dixit iterum qui supra. Imitare publicanum illum. ne cum phariseo damneris: z sequere mansuetudinem moysi. vt summitates cordis tui resecans. cõuertas in fontes aquarum. ¶ Dixit abbas Oxisius. Si fragmen crude tegule in fundamento mittat. vbi iuxta sit fluuius. nõ sustinet vnum diem. cocta aũt permanet velut lapis: ita est homo qui carnalem sapientiã habet. z nõ est temptationum igne excoctus. sicut et Josepb. Huiuscemodi eñ verbo dei resoluit. qui cum initium fecerit: multis temptationibus in medio hominum agitat. Bonuz est eñ vt quis noverit mẽsuras suas. z declinet in initio pondus: fortes aũt in fide immobiles sunt. Nam de ipo sancto Joseph si velit aliquis loqui: dicet qz nec terzen9 erat. Quanto temptatus. in quali prouincia. vbi nec vestigium erat diuini cultus. Sed deus patrum eius erat cum eo. qui eripuit eum ex oñi tribulatione: z nunc est cũ patribꝫ suis in regno celoꝝ. Et nos ergo agnoscẽtes mensuras nostras certemus. vt ei possimus nos effugere iudicium dei. ¶ Senex quidam erat solitarius vacans in heremo: z dicebat in semetipo quia ꝑfectus esset in virtutibus. Hic orauit deum dicens. Ostende mihi quid desit perfectioni mee. vt faciam. Volens aũt deus humiliare cogitationes eius: dixit ei. Vade ad illum archimãdritã. z quicquid tibi dixerit: facito. Reuelauit aũt deus archimãdrite illi. anteqꝫ ille veniret ad eum dicens. Ecce ille solitarius veniet ad te. dic ergo illi vt tollat flagellum: z vadat z pascat tibi porcos. Veniens ergo senex pulsauit ostium. z ingressus est ad archimandritam illum. Et cum se salutassent: sederunt. Et dixit ei solitari9 ille qui venerat. Dic mihi quid faciam vt sim saluus Et dixit ille. Facies quodcũqꝫ dixero tibi: Et respõdit. Etiam. Et dixit ei. Ecce tolle flagellum z vade pasce porcos. Hi autem qui eum noverãt z audierẽt de eo cum audierant quia porcos pasceret: dicebant Vidistis illum magnum solitarium de quo audieramus: Ecce stupuit cor eius. et a demonio vexatur: et pascit porcos. Videns autem deus humilitatem eius: quia ita patienter sustinebat obprobria hominum: precepit eum iterum redire ad locum suum.

¶ Quendam senem monachum solitariuz. Homo q a demonio vexabat z fortiter spumabat: percussit in maxillã. Senex ꝑo conuertit ei aliam maxillã. Statim demõ non ferens incendiũ humilitatis illi9. mox exiliuit ab eo. ¶ Dixit senex quidã. Oñ cogitatio superbie aut elatiõis cor tuũ intrauerit scrutare ꝓscientiaz tuam. si oĩa mãdata diuina custodisti: si inimicos tuos diligis. si gaudes in aduersarij tui glorificatione. z si ꝓtristaris in minoratiõe ei9: z si ꝓgnoscis teipm eẽ inutilẽ seruũ z oĩm pcoꝝ detenorẽ eẽ. Sz nec tẽ ita de te sẽtias. qsi oĩa correxerz: sciẽs qz h9. cogitatõ tua vniuersa resoluet. ¶ Dixit senex cuidã. Nõ apões cor tuũ aduersus frez di. qz tu illo sobrior z ꝓtinẽtior z itelligẽtior sis: ꝫ subditus esto gratie dei in spũ pauper-

tatis: 7 p̃ caritatem non fictam. ne spiritu exaltationis elatus pdas laborem tuum: sed esto spiritali sale conditus in xp̃o. ¶ Dixit senex. Quia siquis plusq̃ dignus est honorat̃ aut laudatur. amplius patitur detrimentum: qui aũt omnino nõ fuerit ab hominib̃ honoratus. hic in celestibus honorabitur. ¶ Frater aliquis interrogauit senem: dicens. Bonum est assidue penitere? Et respondit ei senex. Vidimus ibm filium naue. quia cum pronus iaceret in facie: apparuit ei deus. ¶ Interrogatus senex quare ita inquietaretur a demonib̃. respondit. Dico quia arma nostra abiecimus: quod est contumelia. 7 humilitas. patientia 7 paupertas. ¶ Frater quidam interrogauit senem dicẽs. Si quis frater tulerit ad me deforis cogitationes suas. dicã ei vt nõ eas afferat ad me? Et respõdit ei senex. Noli. Et dixit frater. Quare? Respondit ei senex: quia nec potuim⁹ id custodire. 7 ne forte cum dicimus proximo ne faciat illud: inueniamur 7 nos postea idipm facientes. Et dixit frater. Quid ergo debet fieri? Et respõdit ei senex: Si voluerimus taciturnitatẽ seruare: sufficit proximo modus ipe. Interrogatus est quidam senex. quid esset humilitas. Et ille respondit. Si peccanti fri in te ig̃ueris. anteq̃ apud te penitentiã agat. ¶ Dixit senex In oi temptatione nõ culpes hominem. sed temetipsum tm̃: dicens. quia pro peccatis meis hec euenerũt mihi. ¶ Dixit senex. Nunq̃ preteriui ordinem meũ vt altius ambularem: neq̃ suz aliq̃n ī humilitate positus. Dis em̃ cogitatio mea in hoc erat. vt deprecarer deum: quousq̃ spoliaret me veterem hominem. ¶ Frater quidam interrogauit senem dicẽs. Quid est humilitas? Et rñdit ei senex. Vt bene facias his q̃ tibi male faciunt. Et dixit fr̃. Vt queniat homo ī banc mensuram quid faciet? Rñdit ei senex. Fugiat eligens taciturnitatẽ. ¶ Frater aliquis interrogauit senem dicens. Quod est opus peregrinationis? Et ille dixit ei. scio fratrem peregrinãtẽ. qui cum inuent⁹ esset in ecclesia. 7 contigisset ibi fieri agapẽ: sedit ad mensam vt manducaret cum fratribus. Dixerunt aũ quidam. Istũ hic quis tenuit? Et dixerunt ei. Surge 7 vade hinc foras. Qui surrexit 7 abijt. Alij vero cõtristati de expulsione eius: egressi sunt 7 reuocauerunt eũ. Post hec interrogauit eum quidam dicens. Quid putas est in corde tuo. q̃ expulsus es. 7 iterũ reuocatus? Et ille dixit. Posui in corde meo. q̃ equalis eẽz cani. qui q̃n insectat̃ foras egreditur: q̃n autẽ vocat̃: ingreditur. ¶ Venerunt quidaz aliq̃n ď thebaida ad quendã senem. habentes secum vnum qui a demonio vexabat̃: vt curaret̃ ab illo sene. Senex ꝓo cum diu rogaret̃. Dixit dmoni. Exi de factura dei. Et respondit dem̃. Exeo: sed interrogo te vnũ sermonẽ: vt dicas mihi. Qui sũt hedi. 7 qui sũt agni Et dixit senex. Hedi quidẽ tales sunt quales ego: agnos ꝓo deus scit. Et audiens demon clamauit voce magna: dicẽs. Ecce ꝓpter istam humilitatẽ tuam ego exeo. Et exiuit eadẽ hora. ¶ Manebat quidam monachus egiptius in suburbano cõstantinopolitane ciuitatis. 7 dũ transiret theodosius iunior imperator p̃ viam illam: reliquit oẽs qui in obsequio ei⁹ erãt 7 venit solus in cellã eius. 7 pulsans ad ostium monachi. Aperuit ei monach⁹. Videns aũt eum agnouit q̃ imperator esset: sic tm̃ suscepit eum tanq̃ vnũ ex officio militantium. Cum ergo introijsset: fecerunt oratione 7 sederunt. Cepit aũt eum interrogare imperator dicens. Quõ sunt patres in egipto? Et ille respondit. Orant pro salute vestra oẽs. Imperator aũ circumspiciebat in cella eius. si quid haberet: 7 nihil ibi vidit nisi paruam sportellam. bñtem modicũ panis 7 lagenam aque. Et dixit ei monachus. Gusta modice. Et infundit ei panem. 7 immisit oleum 7 sal: 7 manducauit 7 dedit ei aquam bibere. Dixit aũt ei imperator. Scis quis sim ego? Et ille dixit ei. Deus te scit quis sis. Tunc dixit ei. Ego sum Theodosius imperator. Ille aũt statim adorauit salutans eum humiliter. Et dixit imperator. Beati estis vos monachi: qui securam vitam habetis. 7 non cogitatis ď hoc seculo. Veritatem dico quia in imperio natus sum 7 nunq̃ ita delectatus sum pane 7 aqua: sicut hodie. Satis em̃ 7 libenter comedi. Et cepit extunc honorare eum imperator. Senex ergo egrediens fugit: et iterum venit in egiptum. ¶ Dicebant senes. Quia quando temptamur. tunc magis humiliamur quoniam deus sciens infirmitatem nostram: protegit nos. si autem gloriamur. aufert a nobis protectionem suam: 7 perimus. ¶ Cuidã fratri apparuit dyabolus trãsformatus in angulum lucis: 7 dixit ad eum. Ego sũ ãgelus Gabriel. Quare clausisti oculos tuos? Ego sum missus ad te. Ille aũt dixit ei. Vide ne forte ad alium missus sis: ego em̃ non sum dignus vt angel⁹ mittatur ad me: dyabolus aũt statim non comparuit. ¶ Dicebant senes. Quia si vel pro veritate angel⁹ tibi appareat. ñ suscipias facile: sed humilia temetipm̃: dicens. Non sum dignus videre ãgelum. viuẽs in peccatis. ¶ Narrauerunt de alio sene: quia sedẽs in cella sua 7 sustinens temptationes. viderit demones manifeste: 7 contempserit eos. Cum aũt dyabolus se videret vinci a sene: venit 7 ostendit se ei: dicẽs Ego sum christus: quare clausisti oculos tuos? Et respondens senex: dixit ei. Ego hic xp̃m nolo videre: sed in alia vita. Audiens aũt hec dyabolus nõ cõparuit. ¶ Alterum senẽ volentes seducere demones dixerunt ei. Vis videre xp̃m? Et ille dixit. Anathema vobis: 7 de quo dicitis. Ego autem meo xp̃o dicenti credo. Si quis vobis dixerit ecce hic xp̃c. ecce illic: nolite credere. Quo dicto statim nõ comparuerunt. Narrauerunt de alio sene. q̃ perseuerauit ieiunans septuaginta ebdomadas: semel in ebdomada reficiens. Hic postulabat a deo de quodam sermone scripturarum sanctarum: 7 non reuelabat ei deus Dixit ergo in semetipo ecce tantum laborem assumpsi 7 nihil profeci: vado ergo ad fratrem meum 7 requiram ab eo. Qui cum egressus clausisset ostiuz vt abiret: missus est ad eum angelus dñi: dicens. Septuaginta ebdomade quas ieiunasti. nõ te fecerunt proximum deo: nunc ꝓo quando ita humiliatus es. vt ad fratrem tuum pergeres missus sum tibi indicare sermonem. Et aperiens ei de re quam querebat: discessit angelus ab eo. ¶ Dicebat senex quidam. Quia si quis timore dei 7 humilitate iniungit fratri aliquid facere: sermo ipse qui propter deum egredit̃ facit fratrem illum subiectum existere. 7 implere q̃d fuerat imperatum. si autem quis volens iubere fra-

tri.7 non hoc ꝑm timorez dei fecerit:sed quasi per auctoritatem. volens sibi in eo potestatem defendere: deus videt occulta cordis.non permittit eum audire vel facere quod iubetur. Manifestum est enim opꝰ quod ꝑm deum fit.7 iterum manifestum est: quod ꝑ voluntate aut potestate iniungitur:quoniam quod a deo est cum humilitate 7 obsecratione imperatur: quod autem ex potestate est.cum furore 7 perturbatione:vtpote.quoniam a maligno est. ¶ Dixit senex volo vinci magis cum humilitate q̄ꝫ vincere cum superbia. ¶ Dixit senex. Non contemnes astantem tibi:quoniam nescis vtrum in te sit spiritus dei.an in illo. Assistentem autem tibi.dico eum:qui minister tuus est. ¶ Frater aliquis interrogauit senem dicens. Si habito cum illis fratribus. 7 video aliquam rem inconuenientem:vis vt loquar:Et dixit ei senex.Si sunt aliqui maiores tibi aut coetanei.tace magis:7 requiem habebis. In hoc em̄ q̄ te minorem facies:etiam securum te reddes.Dicit ei frater. Quid ergo facio pater:Perturbat enim me spiritus. Dicit ei senex.Si laboras: cōmonefacito semel humiliter. Si autem non obediunt tibi: relinque laborem tuum in conspectu dei.7 ipe te consolabitur. Hoc est enim vt proiecit se dei cultor coram deo:7 relinquat ipe voluntates suas. Attende aut tibi vt ꝑm deum sit solitudo tua:7 tamen quomodo video.bonum est tacere. Humilitas em̄ tibi est taciturnitas. ¶ Frater quidam interrogauit senem dicens. Quid est profectus hominis:Et respondit ei senex.profectus hominis est humilitas. Quantum enim quis ad humilitatem inclinatus fuerit:tantum eleuabitur ad profectū. ¶ Dixit senex. Quia siquis dicat alicui ignoscite mihi.humilians se:comburet demones temptatores. ¶ Dixit senex. Si acquisieris taciturnitatem.non habeas apud temetipm.quasi aliquam virtutem iam obtineris:sed hic q̄ indignus sum loqui. ¶ Dicebat senex quidam: Nisi velauerit pistor oculos animalis circūeuntis ad molam.conuertet se animal 7 comedet labores suos:ita 7 nos velamen accipimus ꝑm dispensationem dei.ne videamus que operamur bona.7 beatificantes forsitan nosmetipos.perdamus mercedē nostram. Propterea ergo relinquimur per interualla temporum simul 7 semel sordidas cogitationes assumere:vt cum easdem cogitationes aspicimus.nosmetipsos.ꝓprio iudicio condemnemus. Ne em̄ sorde ipse cogitationes:velamē sint ipius modici boni operis. Quando aūt homo seipm accusat:nō perdit mercedem suam. ¶ Dixit senex quidam. Volo magis doceri q̄ꝫ docere. Item dixit. Non doceas ante tempus:alioquin oīm tempore vite tue minoraberis intellectu. ¶ Interrogatus est quidam senex. quid est humilitas. Et respondēs dixit. Humilitas magnum opus est 7 diuinum. Via aūt humilitatis hec est.vt labores corporales assumi debeant.7 ascribat seipm homo peccatorem:7 ponat se subiectum omnibus. Et dixit frater. Quid est esse sub hominibus:Respondit senex. Hoc est esse subiectum hominibus.vt nō attendat quis aliena peccata:sed sua semp aspiciat:7 deprecet sine intermissione deum:vt ignoscat. ¶ Rogauit quidam frater senem dicens. Dic mihi vnam rem quam custodiam 7 viuam per eam. Et dixit ei senex. Si potueris cōtumeliam pati 7 sustinere:magnū est hoc 7 super oēs virtutes. Dixit senex. Qui ꝓtemptum 7 iniuriam 7 damnū patienter fert:potest saluus esse. ¶ Dixit senex cuidam. Nō habeas noticiam cum abbate.neq̄ꝫ frequenter adiungeris ei:qm̄ ex hoc fiduciam sumes. 7 desidere incipies vt teneas etiam ipe primatum. ¶ Frater quidam erat in congregatione.7 oīm pondus quod fratrib⁹ imminebat ipe suscipiebat.ita vt se etiam in fornicatione accusaret. Quidam aūt fratres ignorātes actus eius ceperunt murmurare aduersus eū:dicentes. Quanta mala fecit hic:7 nec operatur. Abbas aūt sciens.que agebat frater ille:dicebat fratrib⁹ Volo vnam mattulam istius fratris cum humilitate.q̄ꝫ omnes vestras cum superbia. Et vt demonstraret ex dei iudicio.qualis esset frater ille:attulit omnia que operati fuerant alij fratres 7 mattam eius de q̄ querebantur.7 accendit ignem.7 iactauit in medium. consumptaq̄ꝫ sunt opera 7 matte illorum oīa:matta aūt fratris illius illesa permansit. Hoc autem videntes illi fratres timuerunt.7 penitentiam coram illo egerunt habentes eum deinceps velut patrem. ¶ Interrogatus est quidam senex. quomodo quidam dicerent videre se aspectum angelorum:Et respondit dicens. Beatus est qui peccatum suum semper videt. ¶ Frater aliquis contristabatur aduersus alium fratrem. Quod audiens ille venit satisfacere ei. Ille aūt non aperuit ei ostium celle sue. Perexit ergo ille ad quendā senem:7 dixit ei causam. Et respondit ei senex. Vide ne quasi iusticiam adhibeas cause apud teipsum in corde tuo. tanq̄ꝫ culpaturus fratrem tuum.vt quasi illum reprehendas 7 teipm iustifices:7 propterea nō tetigit deus cor eius. vt aperiret tibi. Verumtn̄ hoc est quod dico tibi.vt si vel ille peccauit in te.ponas in corde tuo.quia tu i illo peccaueris 7 fratrem tuum iustifica:et tunc deus dat in corde illius cōcordare tecum. 7 narrauit illi exemplū tale:dicens. Duo quidā erant seculares 7 religiosi:7 colloquentes secū.egressi sunt.7 facti sunt monachi. Emulationem aūt habentes vocis euāgelice:sed nō ꝑm scientiam:castrauerunt se quasi ꝓpter regnum celoꝝ. Audiens aūt hoc archiepus:excōmunicauit eos Illi aūt putantes q̄ bene fecissent. indignati sunt p̄ eum dicētes. Nos propter regna celoꝝ castrauimus nos:7 excōmunicauit nos. Eamus 7 interpellemus aduersus eū.bierosolimoꝝ archiepm. Abeuntes ergo:indicauerunt ei hec oīa. Et dixerit eis archieps bierosolimitarū. Et ego vos excōmunico. Ex quo itaq̄ cōtristati.abierunt anthiochiā ad archiepm: et dixerūt ei oīa que acta fuerant circa se. Et ille silr excōmunicauit eos. Et dixerūt ad semetipos. Eamus romam ad patriarchā: 7 ipe nos iudicabit de oibus istis. Euntes g̃ ad summum archiepm romane ciuitatis suggesserunt ei que fecerunt eis memorati epi:dicentes. Venimus ad te:q̄ tu es caput oīm. Dixit eis et ipe. Et ego vos excōmunico:7 segregati eritis. Tūc defecerūt extores toti⁹ ꝓsilij : 7 dixerūt ad semetipos. Isti epi sibiuicē deferūt 7 ꝓsetiūt.ꝓpt̄ qđ i synodis cōgregāt:ꝫ eam⁹ ad illū viꝝ đi scm epiphaniū.epm đ cypro q̄ ꝓpheta est et personam hominis non accepit. Cum aūt proximarent ciuitati eius.reuelatum ē

ei de ipsis: 7 mittens in occursum eorum. mandauit eis. Ne intretis ciuitatem istam. Tunc illi in se reuersi: dixerunt. In veritate nos culpabiles sumus. Ut quid ergo nosipos iustificam⁹: Nunquid qꝝ illi nos iniuste excõmunicauerunt. etiam 7 iste ꝓpheta: Ecce eim deus reuelauit de nobis. Et reprehenderunt semetipsos valde: similiter 7 culpam quam fecerant. Tunc videns deus qui corda nouit: quia se in veritate culpabiles fecerãt. reuelauit episcopo epyphanio 7 vltro misit 7 adduxit eos. Et consolatos eos suscepit in communionez: 7 scripsit de eis archiepiscopo alexandrie: dicens. Suscipe filios tuos: qm̃ inuerita te penitentiam egerunt. Et addidit senex. qui hoc exemplum narrauerat: dicens. Hec est sanitas hoīs 7 hoc est quod vult deus. vt hõ culpaz suam proīci at ante deum. Hec cum audisset frater: fecit ꝑm verbum senis. 7 pergens pulsauit ostium fratris. Ille aĕ mox vt sensit eum. prīnus apud illum deintus penitentiam gessit. aperuitqꝫ statim ostium. 7 osculati sũt seinuicem er aīo: 7 facta est inter vtrosqꝫ pax magna.

¶ Duo monachi qui erant etiam carnales fratres. habitabant simul: 7 volebat dyabolus separare eos abinuicem. Semel ergo vnus qui erat iunior etate īcendit lucernam. 7 posuit eam sup candelabrum. Fecit aũt opera sua demon 7 euertit candelabrum: pro qua re cecidit eum maior frater cum ira. Ille aũt penitentiam egit: dicens ei. Habe patientiaz in me frater: 7 iterum accendam eam. Et ecce virtus domini venit: 7 torquebat demonem illum vsqꝫ mane. Demon aũt nunciauit principi suo: quid factum fuisset. Et audiuit sacerdos paganorum id quod retulerat demon. 7 egressus factus est monachus: 7 ab initõ cõuersationis sue tenuit humilitatem: dicens. Humilitas soluit oēm virtutē inimici sicut ego audiui demones loquentes dicendo. Quia qñ perturbamus monachos. conuertitur vnus ex eis. 7 agit penitentiam: 7 destruit omnez virtutem nostram. Explicit liber d̃ Humilitate.

¶ Incipit liber de penitentia.

Dicebãt fratres de abbate gelasio. qꝝ habuerit codicem in membranis: valentē solidos decem 7 octo. Continebat eim vet⁹ 7 nouum testamentum totũ. 7 positus erat codex ipe in ecclesia: vt qui vellet de frib⁹ legeret in eo. Supueniens aũt quidam frater pegrin⁹ applicuit ad senem. 7 videns codicem illum concupiuit. 7 furatus est eũ. 7 eriuit atqꝫ discessit. Senex aũt nõ est secutus post eũ vt comprehenderet eum. cum vticqꝫ intellexissent quod fecerat. Ille aũt pergens in ciuitatē: querebat cui venderet eum. Et cum inuenisset qui vellet emere. cepit sedecim solidos preciũ ipi⁹ postulare. Ille ho volēs compare: dixit. Da mihi p mum vt ondam eum: 7 sic dabo tibi precium. Dedit ergo illi codicem ad ostendendum alicui. Quē accipiens ille qui emere cupiebat. attulit eum ad abbatē Gelasium. vt ꝑbaret si bonus esset codex: aut si tantum valeret. Dixerat eim ei et quantitatem quaz vē dito⁹ postulabat. Et dixit senex gelasius. Eme illuz qꝝ bonus codex est: 7 valet hoc precium quod dixit tibi. Ille aũt retulit venditori aliter: 7 non sicut audierat a sene. Dixitqꝫ. Ecce ostendi codicem illum abbati gelasio. 7 dixit mihi qꝝ bonus est: sed non valet quantum dixisti. Ille hoc audiens dixit ei. Nihil aliud dixit senex: Et respondit. Nihil. Tũc dicit ei. Jã nolo vendere codicem istum. Cõpunctus aũt venit ad senem. penitentiam agens: 7 rogans eum vt codicem reciperet. Senex aũt nolebat euz recipere. Tũc dixit ei frater. Quia si non recipis eum: non possum securus esse. Et dicit ei senex. Si non potes securus eē nisi recipiam: ecce recipio eũ. Et remansit frat ille apud eum vsqꝫ ad exitum suum: profitiens de patiētia senis.

¶ Factus est aliqñ conuentus in cellis pro quadam causa: 7 locutus quidem Euagrius abbas. Et dixit ei pbiter monasterior. Scimus abba euagri: qꝝ si esses in patria tua forte aut eps eēs aut multorum caput: nunc aũt hic velut pegrinus sedes. Ille ho cõpunctus. non quidem turbulenter aliquid respondit: sed mouens caput. respiciens ad terrã. digito scribebat 7 dixit eis. Reuera fratres ita est.

¶ Sedente aliqñ abbate Johanne breui statura. ante ecclesiã. circumdederũt eum frēs: 7 exquirebant ab eo singuli de cogitationib⁹ suis. Quidam aũt senex hoc audiens: accensus inuidia dixit ei. Suriscula tua abba Johãnes. plena veneno est. Et respondit ei abba iohes. Ita est abba. Hoc aũt dixisti qꝝ ea que foris sunt tantũmõ vides. Si aũt videres que intro sũt quid eras dicturus:

¶ Dicebãt de Johe minore d̃ thebaida. q fuit discipulus abbatis Antonij. qꝝ duodecim ãnos fecerat in ministerio. seruiens seni in infirmitate eius: 7 post hec sedebat super mattaz. Senex ho contristabat pro eo. Et cũm multum laborasset cum illo: nunqꝫ dixit ei. sanus esto. Quando aũt iam moriturus erat: residentib⁹ senibus loci. tenuit manũ eius: 7 dixit. Sanus sis. sanus sis. sanus sis. Et tradidit eum senib⁹ dicens. Hic angelus est: non homo

¶ Dicebant de abbate ysidero qui erat in scithi. qa siquis habuisset fratrem infirmum aut pusillanimez aut iniuriosum: 7 volebat eum expellere foras: ille docebat. Adducite eum ad me. Et apprehendens euz: patientia sua curabat aĩm fratris illius.

¶ Abbas macharius in egypto positus inuenit hoiez qui adduxerat aĩal. 7 rapiebat que habebat. Ipe ho vt peregrinus astitit furi. 7 adiuuabat eum ad aĩal onerãdum: 7 cum oī quiete deduxit eum: dicens in semetipo. Nihil intulimus in hunc mundũ: sed dñs dedit 7 sicut ipe voluit ita factum est: bñdictus in omnib⁹ deus. Facta aliqñ congregatione fratrum in scithi cum voluissent senes ꝑbare abbatem moysen: contẽ pserunt enm dicens. Ut quid iste ethiops in mediũ nostrum venit: Ille aũt audiens tacuit. Cum ho dimissus fuisset q̃uentus: dixerunt ei qui iniuriose euz tractauerant. Nec mõ nõ es turbatus: Et ille respõdit. Turbatus sum 7 nõ sum locutus.

¶ Paysius frater abbatis pastoris habuit affectũ cũ quodã monacho ex cella sua. Abbas autez pastor nolebat hoc Qui consurgens iuit ad abbatem ammona: 7 dicit ei. Frater meus Paysius habet cum quibusdam affectuz. quod ego non libenter fero. Dicit ei abbas ãmonas. Abbas pastor adhuc viuis: vade in cellam tuam: 7 pone in corde tuo. quia iam annum habes ī

sepulchro. ¶ Dixit abbas pastor. Omnis labor qui-cunqz euenerit tibi: ex taciturnitate superat. ¶ Quidam frater Iesus ab alio fratre: venit ad abbatem Ysoi thebeum: 7 dixit ei. Iesus sum a quodam fratre: 7 volo me ego vindicare. Senex aūt rogabat eum dicens. Noli fili: sed dimitte magis deo vindictam. Ille autem dicebat. Non quiesco: donec me fortiter vindicavero. Dixit autem senex. Quia hoc semel statui sti apud te: surge oremus. Et surgens senex: dixit. Deus iam nobis nō es necessarius: quia nosipi 7 volumus 7 possumus nos vindicare. Hoc autem audiens frater: cecidit ad pedes senis illius: dicens. Jam non contendam cum fratre illo: sed rogo ignosce mihi. ¶ Quidam videns quendam religiosum portātem mortuum in lecto: dicit ei. Mortuos portas: vade 7 viuentes porta. ¶ Dicebant de quodam monacho: quia quando quis appetisset aut exacerbasset eū tantomagis ille ad eum concurrebat: dicens. Quia huiusmodi causa homines corriguntur. ab his qui i conuersatione studiosi sunt. Nam qui eos beatificāt magis confundunt animas eorum. Scriptum est ei Quia qui beatificant vos: seducunt vos. ¶ Venerunt aliquando latrones in monasterium cuiusdam senis: 7 dixerunt ad eum. Omnia que in cella tua sūt tollere volumus. Et ille dixit. Quantum vobis videtur: tollite filij. Tulerunt ergo quodcunqz inuenerunt in cella senis: 7 abierunt. Obliti sunt aūt ibi sacculum quod erat absconditum in cella. Senex vero tollens eum. secutus 7 post eos: clamans 7 dicens. Filij tollite quod obliti estis in cella. Illi ꝙo admirātes patientiam senis: reuocauerunt oia in cellam eius. et penitentiam egerunt omnes adinuicē: dicentes. Hic ꝙo homo dei est. ¶ Fratres quidam venerunt ad quendam senem sedentem in deserto loco. 7 inuenerunt foris extra monasterium puerum pascentez pecora 7 loquentez verba que nō decebant. postqz ꝙo viderunt senem: 7 indicauerunt ei cogitationes suas. 7 de responsione ei⁹ se profecisse senserunt: dicunt ei. Abba quomodo acquiescis tecum habere pueros istos. 7 nō precipis eos vt constringant? Et dixit senex. Credite mihi fratres: dies habeo mīlitos exquo volo eis precipere. 7 redarguo meipm: dicens. Si ꝑparum nō portauero. quomodo maiorē temptationem si ꝑmiserit mihi deus inferri: portare possum? Et propterea nihil eis dico. vt fiat consuetudo portandi ea que superuenerint.

¶ Narrauerunt de quodam sene qui habuerit puerulum cohabitantem secum: 7 videns eum quia fecerit opus quod non expediebat ei: dixit ei semel. Non facies hanc rem: 7 ille non obediuit ei. Hoc autem senex videns. abiecit de cogitatione sua curam illius: iactans ꝓprium iudiciū super ipo. Puer autez clausit ostiū celle in qua erant panes ꝑ tres dies: 7 dimisit senē ieiunum. 7 nō dixit ei senex. vbi es. aut quid facis foris? habebat aūt vicinum senem. q̄ cum agnouisset: qz tardaret puer ille: fecit pulmentū modice et dabat ei ꝑ parietem: 7 rogabat vt gustaret. Et dicebat seni. Quid tardat fr̄ ille foris? Senex ꝙo dicebat. Nō ei vacauerit: reuertet. ¶ Narrauerunt aliqui. Quia philosophi quidam aliqn̄ voluerunt probare monachos: 7 venit vnus monachus transiens: stola indutus 7 bene vestitus. Et dixerunt ei philosophi. Tu veni huc monache. Ille ꝙo indignatus: iniurijs aggressus est eos. Transyt 7 alter monach⁹ magnus rusticus genere: 7 ipsi dixerunt ei. Tu monache male senex veni huc. Ille ꝙo cursim venit: 7 ceperunt ei alapas dare. Ille aūt conuertit eis aliā maxillaz. Statim ꝙo philosophi illi surrexerunt: 7 adorauerunt eum: dicentes. Vere hic est monachus. 7 fecerunt eum sedere in medio sui: 7 interrogauerunt euz dicentes. Quid est quod plus facitis nobis ī solitudine ista? Jeiunatis 7 nos ieiunamus. Castigatis corpora vestra. Et nos castigamus. Sed 7 quicqd aliud facitis: 7 nos facimus. Quid ergo plus facitis nobis sedentes in heremo? Respondit eis senex. In gratia dei speramus nos: 7 mentem nostram custodimus. Et illi dixerunt ei. Nos hoc custodire non possumus. Et edificati: dimiserunt eum. ¶ Senex quidam erat habens probatum discipulum: quem aliquando contristans expulit foras. Ille ꝙo expectabat sedens foris. Et aperiens senex ostiuz inuenit eū 7 penitentiam egit apud eum: dicens. Ab hodierno die tu pater meus es. qm̄ humilitas 7 patiētia tua vicit pusillanimitatem animi mei. Veni ergo intus. am modo eī tu pater 7 senex ego aūt iuuenis 7 tuus discipulus: quoniam opere tuo superasti senectutem meam. ¶ Dicebant quidam senum q̄ audierit ab aliquo viro sancto esse iuuenes: qui ducatum prebeant senibus in vita ista: 7 narrauit dicēs. Quia erat quidam ebriosus senex. 7 opabat vnam mattam in die 7 vendebat eam in vicino vico: 7 bibebat quod accipiebat de precio eius. Postea ergo veni t ad euz iuuenis quidam frater: 7 manebat cum ipo: qui similiter operabatur 7 ipse mattam vnam. Tollebat autē senex 7 vendebat: 7 ambarum mattarum precium expendebat in vino. Illi autez fratri afferebat tantummodo modicum panis ad vesperam. Et cum hoc triennio iugiter faceret: nihil locutus est frater ille. Post hec ꝙo dixit frater ille ī semetipso. Ecce nud⁹ sum 7 panem cum egestate comedo. surgam ergo et discedam hinc. Iterum aūt cogitauit in semetipso: dicens. Vbi habeo ire? Sedebo hic. Ego enim propter deum sedebo in hac vita communi. Et statim apparuit ei angelus domini: dicens. Nusqz discedas veniemus enim ad te cras. Et rogauit frater senem dicens. Non discedas hinc alicubi: quia venient hodie mei tollere me. Cum ergo facta essz hora (qua solebat senex descendere ad vicum) dicit fratri. Nō venient hodie fili: iam enizstarde est. Et ille dixit ei. Omnino scias quia venient. Et dum hec loqueretur: dormiuit in pace. Senex autem flebat: dicēs. Heu heu me fili: quia multis annis sub negligentia viuo: tu autem paruo tempore saluam fecisti per patientiam aīmam tuam. Et ex illo die factus est senex sobrius et probatus. ¶ Dicebant de quodam fratre: qui seni cuidam magno vicinus erat. quia ingrederetur et raperet quicquid habebat senex in cella sua. Videbat autem senex. 7 non obiurgabat eum: sed extorquebat sibi plus solito manibus operari: dicens. Credo opus habet iste frater. Et exigebat a se

maiorem solito laborem: & astringebat ventrem suũ. vt cum indigentia comederet panem suum. Cum aũt mori cepisset senex ille. circumsteterunt eum fratres: & respiciens in euz qui furabatur: & dicit ei. Junge te huc ad me. Et tenuit & osculatus est manus eius dicens. Gratias ago istis manibus fratres: quia propt̃ ipsas vado ad regnum celorum. Ille aũt compunct⁹ & penitentiam agens. factus est & ipse probatus monachus: exemplum sumens de actibus magni senis illius. ¶ Fuit quedam meretrix nomine Thais. tante pulcritudinis. vt multi propter eam venditis substantijs suis pene ad vltimam peruenirent paupta tem: & amatores sui pre zelo litibus inter se consertis frequenter puelle limina sanguine iuuenum replebãtur. Quod cum audisset abbas Paphuncius. sumpto habitu seculari & vno solido. profectus est ad eã ad quandam ciuitatem egipti: deditq; ei solidũ quasi pro mercede peccandi. Jlla accepto precio: ait illi. Ingrediamur domum. Cum aũt esset & lectum pretiosis vestibus stratum ascendere inuitaretur: dicit ad eam. Si est interius cubiculum: in ip̃m eamus. Jlla q; dixit. Est quidem cubiculum vbi nullus ingreditur: sed deo non est locus qui diuinitatis eius oculis abscondatur. Quod cum senex audisset: dixit ei. Et scis esse deum: Cum aũt respondisset se scire deum. & regnum futuri seculi: necnõ & tormenta peccatorum. Dixit ei senex. Si ergo hec nosti. cur tantas animas perdidisti. vt non solum pro tua: sed & illorũ animabus reddita ratione damneris: Jlla ꝯo hec audiens: prouoluta ad pedes abbatis paphuncij exorabat: dicens. Scio esse penitentiam pater: & confido remissionem peccatoz sortiri te exorante. Tm̃ peto tribus horis indutias. vt post hoc vbi iusseris ad te veniam: & quodcunq; preceperis: faciam. Cunq; locum illum abbas constituisset quo venire deberet. illa collectis omnib⁹ quecunq; ex peccato susceperat perlatisq; in mediam ciuitatem combussit: clamans. Venite omes qui peccast̃ mecum: & videte quõ ea q̃ mihi contulistis exuram. Erat aũt precium eorũ bonorum. quadringentarium librarum auri. Cũq; oia consumpsisset: in locum quem ei abbas constituerat prexit. Quam ille repto virginum monasterio. in cella parua claudens. ostium celle plumbo signauit. paruamq; fenestram reliquit. p quam ei victus modic⁹ inferet̃. iussitq; oĩb⁹ diebus panis & paululum aque a ministris ministrari. Cum aũt senex ostio plũbato discederet: ait Thais. Quo iubes pater vt ex naturali meatu aquam meam fundam. At ille respõdit. In cella. Sic em̃ digna es. Cum iteruz quemadmodum deuz deberet orare inquireret: dixit ei senex Nõ es digna nominare deũ. neq; ĩ labijs tuis nomẽ diuinitatis imprimere: sed nec ad celum manus expandere: qm̃ labia tua iniquitate sunt plena. & manꝰ tue sordibus inquinate: sed tantũmodo incumbens contra orientem aspice. hunc sermonem sp iterans: qui me plasmasti miserere mei. Cum ergo tribus annis ita fuisset inclusa. condoluit ei abbas paphuncꝰ & mox profectus est ad abbatem Anthonium. vt ab eo requireret. si remisisset illi deus peccata an nõ. Cũ ergo causam reinarrasset. conuocatis discipulis suis abbas Antonius precepit vt illa nocte omes vigilarent. & in oratione persisterent singillatim: quatenus vni alicui ex his declararet deus causam pro qua abbas Paphuncius venerat. Cum ergo singuli secessissent. & incessanter orassent: abbas paulus maior discipulus beati Anthonij abbatis. vidit subito in celo lectum precios̃ vestibus adornatum: quem quatuor virgines clara facie custodiebant. Cunq; paulꝰ intra se diceret. non est hec gratia alterius nisi patris mei Anthonij: vox ad eum diuina facta est. Non patris tui Anthonij: sed thaidis meretricis est. Quod cum mane facto abbas paulus retulisset: cognita dei voluntate abbas paphuncius cum gaudio discessit. & profectus ad monasterium in quo erat inclusa: ostium quod obstruxerat: dissipauit. Jlla ꝯo petebat vt adhuc permaneret diutius inclusa. Cum ꝯo aperuisset ostium dixit. Egredere: quoniam deus dimisit tibi peccata tua. Jlla respondit. Testor deum quoniam exquo hic ingressa sum. ex oĩbus peccatis meis feci velut sarcinam: & statui ante oculos meos. Et sicut non discedit anhelitus de naribus meis vna hora. sic nec discesserunt peccata mea ab oculis meis: & flebam illa semper considerans. Cui abbas respondit: Non propter penitentiam tuam dimisit tibi deus peccata tua: sed quia semper hunc timorem habuisti in animo. Et cum eam inde eduxisset: quinde cim dies superuixit tm̃. & quieuit in pace. ¶ Quidã frater sedebat in cella in egipto: magna humilitate p cipuus. Habebat aũt sororem in ciuitate meretricẽ que multis animabus perditio fuerat. Frequenter ergo monebant senes fratrem illum. & vix potuerunt ei psuadere. vt veniret ad eam: quatenus p admonitionem eius posset peccatum quod p eam fiebat terminari. Dum ergo veniret ad locũ. quidam ex notis videns eum: p̃cessit & nunciauit mulieri: dicens. Ecce frater tuus venit ad te de heremo. Jlla aũt p̃ gaudio relictis amatoribus suis quibus ministrabat: capite discooperto ad occurrendum fratri egressa est. Et cum vidisset eum: dum temptaret illum amplecti: dixit ei ille. Soror mea carissima. parce iaz anime tue: qm̃ propter te multi percunt. Considera quanta habes tormenta preparata: nisi cito penitere festinaueris. Jlla autez contremiscens: dicit ad eum. Et scis frater. quia est mihi salus vel ammodo: Cui ille dixit. Si volueris: adhuc tibi salus est. Jlla autem iacrans se ad pedes fratris sui: petebat vt eam secũ duceret in desertum. Cui frater suus dixit. Vade & cooperi caput tuum: & sequere me. Cui illa respondit. Eamus ait velociter. Oportet em̃ me deformare. ĩter homines potius nudo capite deambulare: q̃ ĩ officinam peccati mei iterum ingredi. Dum aũt pariter ambularent monebat eam frater ad penitentiaz. videns aũt ille. quia quidam fratres obuiarent ei: dicit ad eam. Quoniam necdum omnes sciunt. q soror mea sis. parum de via secede: donec isti transeant Quod cuz fecisset postq; transierunt illi. vocauit eã frater suus: dicens. Veni soror mea eamus viaz nostram. Jlla autem non respondit ei. Perquirens ergo ille. inuenit eam mortuam: & vestigia pedum eius plena sanguine. Erat enim discalciata. Tũc ille flẽs & eiulens. nunciauit senioribus patribus: omnia que facta fuerant. At illi contendebant inter se de salua-

tione eius. Manifestauit aũt dñs vni seni de ipa eo q nulla cura illi fuit de re corporali: sed vt ꝓpriuz vulnus sanaret neglexit omnia sua: z suspirauit graviter. z fleuit p peccato suo: ꝓterea suscepit de penitentiam eius. Explicit liber de Penitentia.

¶ Incipit liber de Caritate.

DIxit abbas Antonius. Ego iam nõ timeo deũ sed amo: quia amor foris mittit timorẽ Dixit iterum. Quia de ꝓximo ẽ vita z mors. Si enim lucramur fratrem: lucrabimur xp̃m. Si aũt scandalizamus fratrem. in xp̃m peccamus. ¶ Abbas Ammon de loco nytrie venit ad abbatem anthoniũ: z dixit ei. Video quia maiorez laborez q̃s tu sustineo. z quomodo nomen tuũ magnificatum est in hominib9 super me: Et dixit ei abbas antoni9. Quoniã z ego diligo deũ plusq̃s tu. ¶ Venit aliquando abbas hylarion de palestina. ad abbatem antonuz in montem: z dicit ei abbas antonius. Bene veneristi lucifer: qui mane oriris. Et dicit ei abbas hylarion. Pax tibi colũna lucis: qui sustines orbem terrarum. ¶ Dixit abbas Marcus abbati Arsenio. Quare nos fugis: Et dixit ei senex. Scit de9 q̃ diligo vos: sed nõ possiz esse cum deo z hominib9. Superiorum em̃ virtutũ milia z miliũ milia vnam habent voluntatẽ: habent homines aũt multas voluntates. Non possuz ego deũ dimittere: z venire z esse cum hominib9. ¶ Dixit abbas agathon. Quia p̃m voluntatem meam nunq̃s dormiui. retinens in corde dolorem quenq̃s aduersus aliquẽ: neq̃s dimisi dormire aliquẽ. habentẽ aduersuz me aliquid. ¶ Ascẽdente aliq̃n de scithi abbate Johãne cum alijs fratrib9: errauit qui eis ducatum prebebat in via. Erat enim nox. Et fratres dixerũt abbati Johãni. Quid faciamus abba. q̃ errauit frater iste de via: ne forte moriamur errãtes. Et dixit eis senex. Si dixerim9 ei aliq̃d ꝓtristabit'. Sed ecce facio meip̃m quasi defunctũ. et dico me nõ posse ambulare: sed iaceo hic vsq̃s mane Et fecerũt sic. Sed z residui dixerunt. Nec nos ibimus: sedebimus tecũ. Et sederunt vsq̃s mane: ne obiurgarent fratrem illum. ¶ Senex quidã erat in egipto anteq̃s veniret illuc abbas pastor. Ille autem senex habebat noticiam hominũ: z multum honorem. Cum ergo ascendisset abbas pastor de scithi cũ suis dimiserũt homines senem illũ: z venerunt ad abbatem pastorem. Ductus aũt invidia senex: male loq̃batur de eis. Hoc audiens abbas pastor ꝓtristabatur: z dixit fratrib9 suis. Quid faciemus de sene isto magno. quia nos in tribulatõez miserunt homines derelinq̃tes senem. z ad nos qui nihil sumus attẽdentes: Quomodo g̃ possumus sanare euz: Et dixit eis. Facite aliquid ad gustandũ. z tollite vasculuz vini z eamus ad eum z simul gustemus: forsitan per hoc possumus sanare animum eius. Tulerunt ergo quos parauerãt cibos: z prexerunt ad eum. Et dum pulsassent ostium. respondit discipulus eius: dicens Qui estis: Et illi dixerũt. Dic abbati tuo quia abbas pastor est: z desiderat benedici ꝑ vos. Hoc aũt nũciante ei discipulo eius. ille mãdauit: dicens. Va de q̃ mihi nõ vacat. Illi aũt pseverantes in cauma te dixerũt. Nõ discedimus: nisi meruerimus benedictionẽ senis. Senex aũt videns pseverantiã eoruz z humilitatem cõpunctus aperuit eis: z intrantes gustauerunt cum eo. Cum vero manducarent: dixit senex. In veritate dico min9 est quod audiui de vobis centuplũ em̃ est quod video in ope vestro. Fact9 est ergo eis amicus ex illo die. ¶ Dixit abbas Pastor. Lonare p̃m virtutem tuã. Nulli omnino face malũ: z castum serua cor tuũ. cum omni homine. ¶ Iterũ dixit. Non est aliquid maius in dilectõne. q̃s vt animam suam ponat quis ꝓ proximo suo. Eteni siquis audiens sermonem tristem cum posset ipe id facere. certet atq̃s sustineat z non contristet eum. vel etiamsi Iesus in re aliqua patienter tulerit. non retribuẽs cõtristanti atq̃s ledenti se: eo modo huiusmodi homo animam suam ponit ꝓ proximo suo. ¶ Contigit aliquando abbatem pambo iter cũ fratribus in partes egipti facere: z videns quosdam seculares sedentes: dixit eis. Surgite z salutate z osculamini monachos vt benedicamini: frequenter enim cum deo loquũtur z sancta sunt ora eorum. ¶ Dicebant de abbate paphnutio: quia nõ cito bibebat vinuz. Aliquãdo aũt in itinere ambulans. supuenit in conuentũ latronum z inuenit eos bibentes. Cognouit aut̃ eum qui erat primus latronum: z sciebat quia non biberet vinum. Videns ergo eum de multo labore: impleuit calicem vini. z alia manu tenuit gladiũ euaginatum: z dicit seni. Si nõ biberis: occidam te. Senex vero sciens quia mãdatum dei vult facere: z volens eum lucrari: accepit z bibit. Ille vero ꝓceps latronũ penitentiã apud eum egit: dicẽs. Ignosce mihi abba: q̃ cõtristaui te. Et dixit ei senex. Credo in deo meo: q̃ ꝑ hunc calicem faciat misericordiam tecum: z in hoc seculo et in futuro. Et rñdit latro. Et ego credo in deo: q̃ ãmodo non faciz alicui quicq̃s mali. Et lucratus est senex omne collegiũ illoꝝ latronum: per id quod se propter deum dimisit voluntati eorum. ¶ Dixit abbas yperitius. Eripe proximũ a peccatis quãta tibi est virtus sine imperio: qm̃ deus quertentes a peccatis nõ repellit a se. Verbuz autem malitie z nequitie nõ habitet in corde tuo. aduersus fratrem tuum: vt possis digne orare: pater dimitte nobis debita nostra sicut z nos dimittim9 debitoribus nostris. ¶ Duo fratres erant in cellis vn9 autem ex eis senex erat: z rogabat eum qui erat iuuenis: dicens. Maneamus simul frater. Et ille dixit ei. Peccator sum: z nõ possum manere tecum. Ille autem rursus rogabat eũ: dicẽs. Etiã possumus. Erat aũt senex ille mũdus: z nolebat audire q̃ monachus habẽt cogitatu fornicatõez. Et dic fr. Dimitte me vna ebdomada z itez loq̃mur. Venit g̃ postmodũ iuuenis ille: z volẽs senẽ ꝓbare: dicebat. In magnã temptatõez incurri ebdomada ista abba. Pergens em̃ ꝓ misterio quodã in vico. incidi in mulierẽ. Et dixit ei senex. Est tibi penitẽtia: Et dixit frat'. Etiaz Senex aũt dixit. Ego tecũ porto medietatẽ peccatoꝝ. Tũc dixit frat' ille. Modo scio q̃ possum9 simil' esse. Et mãserũt sil' vsq̃s ad exitũ suũ. ¶ Dixit q̃daz patrũ. Siq̃s te petierit rem aliquã z violẽter prẽsti-

teris ei: sit voluntas animi in id quod datur. sicut scriptum est: quia siquis te angariauerit vnum miliariū vade cum ipo duo. Hoc autem est vt siquis a te petierit rem aliquam: des ei ex animo z spiritu. ¶ Dicebant de quodam fratre. quia cum fecisset sportas z iposuisset eis ansas: audiuit vicinum suum alium monachum dicentem. Quid facio quia proximum est mercatum. z non habeo ansas quas imponam sportellis meis: Ille vero resoluit ansas quas imposuerat sportellis suis: z attulit eas fratri illi vicino: dicēs Ecce istas ansas superfluas habeo: tolle eas z impone sportis tuis. Et fecit opus fratris sui proficere ad quod opus erat: ppium autem opus reliquit imfectum. ¶ Dicebant de quodaz sene in scithi. q egrotauit: z voluit manducare modicum panis recentis. Hoc autem audiens quidam exercitatoz fratrum. tulit melotem suam. z misit in eam panem siccum. et vadens in egiptum mutauit illa pro pane recenti z attulit seni. Et cum vidissent fratres panes illos recentes: mirati sunt. Senex autē nolebat gustare: dicens. Quia sanguis fratris illius est. Et rogauerunt illum fratres dicētes. Propter dñm comede: ne vacuum sit sacrificiū fratris istius. Atq itaq rogatus comedit. ¶ Frater quidam interrogauit quendā senem dicens. Duo sunt frates ex quibus vnus quiescit in cella sua. ptrabens ieiunium sex dieruz. z multum sibi laborem imponens: alter vero egrotantiby deseruierit. Cuo opus magis acceptum est deo: Respondit ei senex. Si frater ille qui sex dieby ieiunium leuat: appendat se per nares. nō potest esse equalis illi. qui infirmantiby deseruit. ¶ Interrogauit quidaz senem quendā: dicens. quomodo sunt modo quidā laborantes in conuersatōne. z nō accipiunt gratiam sicut antiqui: Dixit ei senex. Quia tunc caritas erat z vnusquisq proximū suum trahebat sursum: nunc autem refrigescente caritate. vnusquisq proximū suum deorsum trahit. z propterea gratiam non meremur accipere. ¶ Perrexerūt aliquādo tres fratres ad messem: z susceperunt certum spacium sexaginta modiozum: quod meterent. Unus autem ex eis ipa prima die infirmari cepit: z reuersus ad cellam suam Duo autem remanserunt: z dixit vnus alteri. Ecce frater vides. quia incurrit egritudinem frater noster extorque ergo tu animo tuo paululum. z ego meo similiter: z credimus in deo. quia per oratōnem fratris nostri implebimus nos duo opera. z metamus partem ipsius. Cum ergo explicassent messem totius loci quem susceperant: venerunt recipere mercedes suas. z vocauerunt fratrem illum: dicentes. Veni frater accipe laborem tuū. Et ille dixit eis. Qualē mercedem accipiam: quia nō messui: Et illi dixerunt ei. Orationibus tuis consūmata est messis: veni ergo et accipe mercedes tuas. Facta ergo plurima contentione inter eos de hac re: illo scz dicente. nō accipiam quia non laborauit. illis vero non acquiescentibus. nisi z ipse acciperet partem suam: abierunt ad iudiciū cuiusdam magni senis: z dixit ei ille frater. Perrexi mus tres vt meteremus in agro cuiusdā vin ad mercedem. Cum autem venissemus ad locum quem messuri eramus. ipsa prima die in egritudinem cecidi. et reuersus sum in cellam meam: nec vna die metere cū eis preualens. z nunc cogunt me fratres isti: dicentes veni accipe mercedes. vbi non laborasti. Dixerunt autem z illi fratres. Reuera nos tres preximus metere: z suscepimus spacium sexaginta modioz quod meteremus. Et si fuissemus toti tres cū grandi labore vix potuissemus explicare illud. orationibus autē fratris huius. nos duo velotius q tres potuimus et demessuimus agrum. z dicimus ei veni: accipe mercedes tuas. z nō vult. Hoc audiens senex miratus est: z dixit vni de monachis suis. Percute signū in cella fratrum: vt ggregent se huc omnes. Qui cum venissent: dixit eis. Venite fratres: z audite hodie iustuz iudicium. Et indicauit eis omnia senex. z adiudicauit fratri illi vt accipet mercedes suas: z facēt ex bis mercedibus quod ipse vellet. Et discessit frater ille cōtristatus. z plorans: quasi iudiciū passus. ¶ Dicebat quidam senex. Quia patres nostri consuetudinem habuerunt venire ad cellas nouozum fratrum. qui solitarij habitare volebant cōuersari. z visitabāt eos: ne quis eozum temptatus a demoniby lederetur a cogitatōne sua. Etsi quādo aliquis eozum inueniebatur lesus: adducebant euz ad ecclesiam. z ponebatur peluis cum aqua. z fiebat p eo oratio qui in temptationiby laborabat. z lauabant omnes fratres manus suas in peluim. z pfundebatur aqua illa ille frater qui temptabatur: atq ita statim purgabaf frat ille. ¶ Duo senes multis ānis simul conuersati sunt: z nunq inter se litem habuerūt. Dixit autē vnus alteri. Faciamus z nos vnā litem: sicut homīes faciūt. Et ille rndit fratri: dicens. Nescio qualit fiat lis. Et ille dixit ei. Ecce pono in medio laterculū. z ego dico meum est hoc. tu aūt dic. nō: sed meū est. z ita fit litis initium. Posuerunt ergo testaz in medio sui: z dixit vnus eoz. Meū est hoc. Et alter dixit. nō: sed meuz est. Et ille rndit ei. Etiam tuū est: tolle z vade. Et discesserūt nec ptēdere inter se potuerūt. ¶ Frater aliquis interrogauit senem quendā: dicens. Si video fratrē de quo audio aliquā culpam. nō possuz suadē animo meo. vt introducā eum in cellā meā: si aūt videro bonū fratrē: ipsum libenter suscipio. Et dixit ei senex. Si facis bonū bono fratri. parū boni facis illi alteri duplum impende. Ipse est em qui infirmatur ¶ Dixit quidā senex nunq desiderani opus quod mihi vtile esset. z fratri meo dispendiū faceret: hmōi habens spem. quia lucrum fratris mei opus fructificationis mihi est. ¶ Quidam frater erat minister cuiusdam fratris. Contigit autem q vulnus fieret i corpore senis: z sanies multa ex eo cum fetore proflueret. Dicebat autem cogitatio sua fratri illi qui deseruiebat. Discede hinc: quia non potes sustinere fetorem putredinis istius. Ille vero frater vt reprimeret huiusmodi cogitationem. tulit vas aque. z lauabat vulnus senis illius. z recollegit ipsam aquam in vase z quotiens siciebat ex ipsa bibebat. Cepit autem iterum cogitatio sua solicitare eum: dicens. Si non vis fugere: vel non bibas fetorem hunc. Frater autē ille laborabat. z toleranter ferebat: bibens lauaturā vulneris illius. Et cum ita ministraret seni. Vidit deus laborem caritatis illius. z illam lauaturam in aquam mundissimaz vertit: z senem inuisibili medicamento sanauit. Explicit liber de Caritate.

Incipit liber de prouidẽtia 7 Contemplatione.

FRater quidam abyt ad cellam abbatis Arseny in scithi. 7 attendit p fenestram: 7 vidit senem totum quasi igneũ. Erat autem frater ille dignus qui talia intueretur. Et cum pulsasset.egressus est senex.7 vidit fratrem illum stupentem: 7 dixit illi. Est ne diu q̃ pulsas: vidisti ne aliquid. Et ille rñdit ei. Nõ. Et colloquens cũ eo dimisit eum. Dixit abbas daniel qui erat discipul9 abbatis Arseni.quia narrauerit ei abbas Arsenius tanq̃ de aliquo alio dicẽs:puto tamen q̃ de se dicebat. Quia cũ sederet in cella sua q̃dam ienũ: vox venit ei:dicẽs. Veni 7 oñdã tibi opa dominũ. Et surgens exyt.7 duxit eum in quẽdam locum.7 ostendit ei ethiopẽ incidentẽ ligna 7 facientẽ sarcinã grandẽ.7 temptabat portare eam 7 non poterat:7 p eo vt auferret sarcinã illam:ibat itez 7 incidebat ligna.7 addebat ad sarcinã. Hoc autem faciebat diutius. Et pcedens paululum:ostendit ei hominẽ rursus stantẽ super lacum.et implentẽ aquã ex eo:7 effundentẽ in cisternã ptusaz.que cisterna ipaz aquam itez refundebat in lacum. Et dicit ei iterum. Veni 7 ostendã tibi aliud. Et ecce vidi templum.et duos viros sedẽtes in equis.7 portãtes lignũ transuersum.vnus ptra vnuz:volebant aũt p ianuam introire in templũ.7 nõ poterant ppter lignuz illud qd̃ in transuerso portabãt: 7 nõ inclinãtes se vnus post vnum vt fieret lignũ illud directum:remanserunt foris extra ianuam templi. Et cum interrogasset quid hoc esset:ille respõdit ei. Hi sunt qui portant velut cum superbia iusticie iugum.7 non bñiliati sunt vt corrigerent se.7 humiliter ambularent in via xpi: ppter quod 7 remanent foris a regno dei. Ille autem qui ligna incidit. homo est in peccatis multis.7 pro eo vt agat penitentiã 7 subtrahat se de peccatis suis.alias iniquitates adhibet super iniquitates suas. Qui autem aquam implet.homo est qui opera quidem bona facit: sed habet in eis etiam 7 mala permixta. per hoc perdit 7 bona opera sua. Quapropter cõuenit omnem hominem sobrium esse in considerãdis operibus suis:ne inuanũ videat sustinẽ labores. Narrauit iterum abbas Daniel dicens. Dixit pater noster Arsenius de quodam sene in scithi.qui erat magnus in hac vita.simplex aũt in fide. 7 errauit pro eo q̃ erat ydeota:7 dicebat non esse naturaliter corpus xpi panem consecratũ quez sumim9:sed figurã eius esse. Hoc audientes duo senes q̃ diceret hunc sermonem.7 scientes quia magna esset vita eius 7 conuersatio:cogitauerunt quia innocenter 7 simpliciter diceret hoc. venerunt ad eum 7 dicunt ei. Abba audiuimus sermonem cuiusdam infidelis. qui dicit:q̃ panis quem sumimus.non naturaliter corpus xpi ẽ: sed figura eius. Senex autem ait eis. Ego sum qui hoc dixi. Illi autem rogabant eum:dicentes. Non sic teneas abba:sed sicut ecclesia katholica tradidit. Nos autem credimus quia panis ipe corpus xpi est calix ipe sanguis xpi p̃m veritatem.7 non p̃m figurã: sed sicut in principio puluerẽ de terra accipiens plasmauit hominem ad imaginem suam et nemo potest dicere quia nõ erat imago dei: q̃uis d̃ terra 7 puluere sit:ita 7 panis quem dixit quia corpus meum est: credimus quia p̃m veritatem corpus xpi est. Senex autem:ait eis. Nisi re ipsa cognouero: non mihi satisfaciat ratio vestra. Illi autem dixerunt ei. Deprecemur deum ebdomada hac de misterio hoc:7 credimus quia deus reuelabit nobis. Senex autem cum gaudio suscepit sermonem istum:7 deprecabat deum dicens. Domine tu cognoscis quoniã non p malitiam incredulus sum rei huius:sed per ignorantiaz errem:reuela ergo mihi domine ihu xpe quod verum est. Sed 7 illi senes abeuntes in cellas suas.rogabãt et ipsi deum:dicentes. Domine ihu xpe. reuela seni isti misterium hoc: vt credat et non perdat laborem suum. Exaudiuit autem dominus vtroq̃ 7 ebdomada completa. venerunt dominica die in ecclesiam. 7 sederunt ipsi tres soli super sedile de scirpo: quod in modum fascis erat ligatum. medius autem sedebat senex ille. Aperti sunt autem intellectuales oculi eorum.7 quando sunt positi panes in altare. videbatur illis tantũmodo tribus tanq̃ puerulus iacens super altare:7 cum extendisset presbiter manus vt frãgeret panem. descendit angelus de celo habens cultrum in manu.7 sacrificauit puerulum istum.sanguinem vero eius excipiebat in calicem. Cum aut frangeret presbiter in paruis partibus panem.etiam angelus incidebat membra pueri in modicas partes. Cum autem accessisset senex vt acciperet sanctaz cõmunionem:data est ipsi soli caro sanguine cruentata. Quod cum vidisset:pertimuit.7 clamauit:dicẽs. Credo domine:quia panis qui in altari ponitur.corpus tuum est.7 calix sanguis tuus est. Et statim facta est illa caro in manu ei9 panis p̃m misteriũ:7 sumpsit illud in ore.agens gratias dño deo. Dixerũt autem ei senes.deus scit humanam naturam.quia non potest vesci carnibus crudis.7 propterea transformauit corpus suum in panem. 7 sanguinem in vinũ: bis qui illud fideliter suscipiunt. Et egerunt gratias deo de sene illo. quia non permisit deus perire labores eius: et reuersi sunt ad cellas suas cum gaudio.

Iterum ipse abbas Daniel narrauit de alio magno sene:qui habitauit in inferioribus partibus egipti:quia diceret per simplicitatem. q̃ melchisedech ipse sit filius dei. Hoc autem indicatũ est (sancte memorie) Cirillo archiepiscopo alexãdrino de eo:7 misit ad eum. Sciens aũt quia signifer esset ipse senex. 7 quicquid peteret a deo reuelaretur ei. et quia simpliciter diceret hoc verbum:vsus est huiusmodi ratione dicens. Abba rogo te. quia in cogitatõne mea est.q̃ melchisedech ipe sit filius dei:7 rursus alia cogitatio mea dicit.quia melchisedech nõ sit deus:sed homo sit.7 summus sacerdos dei fuerit. Quoniã ergo hesito de hoc: idcirco misi ad te vt deprecaris deũ. quatenus tibi reuelare dignetur d̃ hoc.quid veritas habeat. Senex autẽ de conuersatõne sua p̃sumens: cum fiducia dixit. Da mihi tres dies inducias.7 ego deprecor deum de hac re:7 renuncio tibi quod mihi fuerit reuelatum de hoc. Intrans ergo in cellam suã deprecabatur deum de verbo hoc 7 veniens post tres dies dixit (sancte memorie) Cirillo epo. Homo est melchisedech. Archieps rñdit ei. Quõ q̃ stat apud

te abba: Et ille dixit ei. Deus oñdit mihi omnes patriarchas. ita vt singuli eoꝝ coram me transirent. ab Adaꝫ vsqꝫ ad melchisedech: ⁊ angelus mihi assistēs dixit. Ecce iste est melchisedech. Et ideo archiepē certꝰ esto: qꝛ sic est. Abiens aūt senex. p semetipm p̄dicabat. qꝛ homo essꝫ melchisedech: ⁊ gauisus ē magnifice (sancte mēorie) Cirillus epūs. ¶ Puer erat adhuc (sancte memorie) effrem. ⁊ vidit somniꝫ siue reuelatōnez. qꝛ nata sit vitis in lingua eius. ⁊ creuit ⁊ impleuit totam terram fructifera nimis: ⁊ quia venirent omnia volatilia celi. ⁊ comederunt de fructu vitis illius. Quantū autem manducabant: eo amplius implebatur fructu. ¶ Iterum vidit quidam sanctoꝝ in somnis ordinem angelicum. descendentez de celo p̄m preceptum dei. habentem in manu librū: hoc est thomū scriptum intus ⁊ foris. Dicebant autem adinuicem. Cui debet p̄mitti hoc: Quidam dicebant illi. alij aūt dicebant de alio. Responderūt autem ⁊ dixerunt. Vere vtriqꝫ quidem sancti sunt ⁊ iusti quos dicitis. verūtamen hoc eis cōmitti non potest. Multa etiam alia nomina sanctoꝝ dicentes: postea dixerunt quia nemini potest hoc alteri p̄mitti nisi effrem. Et vidit senex ille cui hoc in somnis apparuit: quia effrem dederūt thomū illuꝫ. Mane autem surgens audiuit effrem docentē. et velut fontem ebulientem de ore ipsius: ⁊ cognouit senex qui somnium viderat: qꝛ spiritus sancti est operatio qō egrediebatur de labijs effrez. ¶ Dicebāt de abbate Zenone. quia cū moraretur in scithi: exiit nocte de cella sua velut ad paludez. ⁊ cum errasset: fecit tres dies ⁊ tres noctes ambulans ⁊ laborans: ⁊ cū defecisset: cecidit semianimis. Et ecce puerulus stetit ante eū. habens panem ⁊ suriscula aque: ⁊ dicebat ei. Surge manduca. Ille autem surgens oauit: existimans qꝛ fantasma esset. Puer aūt respondens dixit ei. Bene feciſti. Surgens ergo accepit et manducauit: et post hoc dixit ei. Quantū ambulasti. tantum longe es a cella tua. sed surgens sequere me. Et statim inuentus est in cella sua. Dixit ergo ei senex. Veni intra: ⁊ da nobis orationem. Et cum intrasset senex: ille subito non cōparuit. ¶ Dicebat abbas Johannes. quia vidit quendā senum in excessu mentis tres monachos stātes trans mare: ⁊ facta est vox ad eos ex alia parte littoris dicens. Accipite alas igneas: et venite ad me. Et duo quidem ex eis acceperūt alas. ⁊ volauerunt ad aliud litus vnde facta est vox: tercius vero remansit ⁊ flebat fortiter ⁊ clamabat. Postea vero date sunt ⁊ ipsi ale. non ignee: sed infirme ⁊ debiles: ita vt cum omni labore mergendo ⁊ resurgēdo nimis afflictus veniret illuc. Sic est et generatio hec. Que si accipit pennas. non tamen igneas: sed vix infirmas ⁊ debiles potest accipere. ¶ Abbas macharius habitabat in loco nimis deserto. Erat autē solus in eo solitarius: in inferiori vero parte erat alia solitudo. in qua habitabant fratres plurimi. Obseruabat autem senex ad iter: ⁊ vidit sathanā venientē in habitu hominis. vt ptransiret per cellam eiꝰ. Vestiebatur autem quasi tunica eū vti linea. omnino vetusta ⁊ tota cribata: ⁊ per omnia foramina eius pendebant ampulle. Et dixit ei senior. Obe maior. vbi vadis: Et ille respondit. Vado cōmouere fratres. Senex autem dixit ei. At quid tibi ampulle iste: Et dixit. Gustū fratribꝫ porto. Et dixit ei senex. Et omnes ad gustandū. totas ampullas. cuꝫ gustu portas: Et rñdit. Etiā. Etsi vnum alicui nō placet: offeram aliud. Si aūt nec illud. dabo terciū: ⁊ sic p ordinem omnibꝫ oblatis. fieri nō potest nisi vel vnum placeat ex eis. Et cuꝫ hec dixisset: transijt. Et obseruabat senex custodiens vias: donec ille iterum remearet. Et cum vidisset euꝫ: dixit ei. Sanus sis. Et respōdit ei. Vnde mihi salꝰ: Et dixit ei senex. Quare: Rñdit Quia modo oñes sanctificati sunt: ⁊ nemo mihi acquescit. Et dixit ei senex. Neminē ergo amicum habes illic: Et ille rñdit. Vnū tantūmodo fratrem habeo ibi. ⁊ ipse mihi solus acquiescit: ⁊ quando videt me. puertitur ad me velut ventus. Senex vero dixit ei. Et quis vocatur frater ille: Rñdit. Theoctiscus. Et cum hec dixisset: ptransijt. Surgēs autē abbas macharius. perrexit ad inferiorem heremū. Quod cum audissent fratres. acceperunt ramos palmaruꝫ ⁊ occurrerunt ei obuiam. ⁊ singuli eoꝝ parabant cellas suas: incerti ad quē declinaret. Senex autem inquirebat: quis inter eos Theoctiscus vocaretur in loco illo. Et inueniens eum. intrauit in cellā eiꝰ. Theoctiscus ergo suscepit eū gaudens. Cum ergo cepissent secrete loqui: dicit ei senex. Quomodo est circa te frater. Et respondit. oratiōibꝫ tuis bene. Et dixit senex. Ne impugnāt te cogitatōnes. Et ille respō dit interdum bene sum. Erubescebat enim dicere ei Et dixit ei senex. Ecce quot annos habeo in cōuersatione loci istius. ⁊ omnes honorant me: ⁊ tamen in hac senectute infestus est mihi spiritus fornicatōnis Et respondit Theoctiscus dicēs. Crede abba ⁊ mihi. Senex autē simulabat alias quoqꝫ cogitationes sibi esse molestas: donec faceret illum confiteri. Deinde dicit ei. Quomodo ieiunas. Et ille dixit ad nonam. Dicit ei senex. Ieiuna vsqꝫ sero ⁊ abstine: ⁊ cōmenda euāgelia. vt memoriter retineas ea. sed ⁊ alias residuas ex aīo meditare scripturas: etsi tibi ascēderit cogitatio mala nunqꝫ deorsum aspicias. ꝫ semper sursum. et statim te dominus adiuuabit. Et senex corrigens fratrem illum: reuersus est in solitudinem suam. Et cum iter obseruaret: vidit iterum demonem illum: et dicit ei. Vbi vadis iterum. Et ille respondit commouere fratres. Et abijt. Dum autē reuerteretur: dicit ei senex. Quomodo sunt fratres illi. Et ille respondit. Male. Senex aūt dixit. Quare. Et ille respondit. Quia omnes sancti sunt. Et mains malum: quia et vnum quem habui amicum obedientem mihi. etiam ipse nescio vnde subuersus est. ⁊ nec ipse acquiescit mihi: sed omnibꝫ sanctior factus est. Et propterea iurani iam non ambulare ad illum: nisi post multum tempus. Et hec dicens. trāsijt relinquens senem. Senex vero intrauit in cellam suam: adorans et gratias agens deo. ¶ Abbas macharius volens p̄solari fratres: dicebat. Venit huc aliquando cum matre sua puer. qui a demonio vexabatur: et dicebat matri sue. Surge eamus hinc. Illa autem dicebat. Non possum pedibus ambulare fili. Et dicebat ei filius eiꝰ. Ego te porto. Et admiratus sum astutiā demonū quomodo eos exinde fugare volebat. ¶ Dicebat iterū de consolatōe scithi

ad fratres. Quãdo videritis cellam edificataz iuxta paludez: scitote quia prope est desolatio scithi. Qñ autem videritis arbores: iam ante ianuam est. Qñ vo videritis pueros: tollite melotes vestras z abite. ¶ Abbas moyses qui habitabat ī petra. impugnatus est aliquãdo a fornicatione: z cũ nõ ꝓualeret tenere se in cella. perrexit z indicauit hoc abbati ysidoro. Et rogauit eum senex: vt reuerteret in cellaz suã Ille autem nõ acquieuit: dicens. Non possuz abba Et sumpsit eum. z leuauit eum secũ in domũ: z dixit ei. Attende ad occasum. Et attendẽs vidit multitudinem demonum: z hi confusi erant z turbantes se ad pugnãdum. Dicit ei iteruz abbas ysidorus. Respice ad orientez. Et attendit: z vidit innumerabilẽ multitudinẽ angelorum in gloria. Dixit autem abbas ysidorus. Ecce isti sunt qui missi sunt ad auxiliãdum sanctis: qui vo ad occasuz ascendũt. Hi sunt qui impugnant nos. Plures ergo sunt qui nobiscũ sunt qz qui aduersum nos sunt. Et ita agẽs gratias deo abbas Moyses sumpsit fiduciaz: z reuersus est in cellam suã. ¶ Dixit abbas Moyses in scithi. Si custodierimus mãdata patrũ nostroꝝ. ego ꝓsumẽs de deo: spondeo vobis quia barbari huc nõ veniẽt. Si aũt non custodierimus: desolandus est locꝰ iste. ¶ Sedentiby aliquando fratriby apud eundem abbatem Moysen: dixit eis. Ecce barbari hodie in scithi venient: sed surgite z fugite. Dicunt ei illi. Et tu non fugies pater. Ille autem dixit eis. Ego per tot annos expecto diem istum: vt impleat sermo domini mei ihu xpi dicẽtis. Omnes qui accipiunt gladiũ gladio peribunt. Alij autem dixerunt ei. Neqz nos fugiemus: sed tecũ moriemur. Et dixit eis. Ego causam non habeo: vnusquisqz vestruz videat quomõ stet. Erant autem septez fratres cum eo: z dixit eis. Ecce barbari appropinquant ianue. Et statim barbari intrantes: occiderũt eos. Unus autem ex eis timore carnali pterritus: fugit z abscondit se post plectas de palma: z septem coronas vidit descendẽtes et coronãtes abbatẽ Moysen. z sex fratres qui cum eo fuerant interfecti. ¶ Dicebãt de abbate siluano. qz voluit aliquãdo pgere in syriam: et dixit ei discipulus suꝰ Marcus. Pater noli exire hinc: sed neqz ego te dimitto abire. Expecta ergo hic alios tres dies. Et cum expectaret abbas: tercia die dormiuit in pace Marcus discipulus eiꝰ ¶ Dicebat abbas Johannes. qui exiliatus est a marciano: quia venimus aliquãdo de syria ad abbatem pastorem. z volebamus eum interrogare de duricia cordis. Senex autẽ grece nesciebat: neqz interpres inueniebatur. Videns aũt nos senex tribulatos: cepit greca lingua loqui dicens. Natura aque mollis est. lapidis aũt dura. Et si vas aqua plena pendeat supra lapidem. ex q assidue stillans gutta cadat in lapidem. perforat eum: ita z sermo diuinus leuis est. cor autẽ nostrum durũ Audiens ergo homo frequẽter diuinum ymonem: aperitur cor eius ad timendũ deũ. ¶ Dixit abbas pastor. Scriptum est quẽadmodum desiderat ceruus ad fontes aquaz: ita desiderat anima mea ad te deꝰ Sicut ꝙ cerui in solitudine serpentes plurimos gluciunt. z cum veneno eorum accẽsi fuerint. ad aquas puenire desiderant ita z monachi in solitudinibꝫ habitantes. accendunt demonum malignorum veneno et ꝓpterea desiderant sabbato z dominica die venire ad fontes aquaz hoc est ad corpus z sanguinem domini nostri ihu xpi: vt purgent ab omni amaritudine demonum malignorum. ¶ Interrogauit aliqs frater abbatem pastorem dicens. Quid est qd scriptum est. non reddas malum ꝓ malo. Dixit ei abbas pastor. Hec passio q̃tuor modos hz. Primuz de corde. secũdum de aspectu. tercium de lingua. qrtum nõ reddere malum ꝓ malo. Si enim potueris pugnare cor: nõ venit ad aspectum. Custodi etiã ne loquaris. Si autem z locutus fueris: cito corripe. ne facias malum ꝓ malo. ¶ Narrauit sanctus Basilius episcopus dicẽs. Fuit in quodam monasterio feminaz quedam virgo: que stultam se esse ac demonem habẽ simulabat: que a deo ab omnibꝫ alys horroi habebat. vt nec cibum quidem cum ea caperẽt Talem quidẽ elegerat vitã: vt a coquina nunqz recedens. totius illic monasterij officium impleret. Et erat ꝑm vulgare ꝓuerbiũ vniuerse domus spangia impletuz a se rebus. probans quod in sanctis libris scriptum legimus. Siquis inquit ex vobis putat se sapiẽtem esse in hoc mũdo: sit stultus vt sapiens fiat Nec igitur inuolutum pãnis habebat caput ita qz omnibꝫ seruiebat. cetere autem ꝛgines tonse cucull coopiuntur. Nulla aliquãdo potuit hanc de qdringentis virginibus videre aliquando manducãtem: nunqz ꝓ oñe euum suum sedit ad mensam. A nulla vel modicam ꝓtem panis accepit: sed micas tm detergens mensarum. z abluens ollas. his solis alimonijs ꝓtenta viuebat. Nulli vnqz fecit iniuriã. Nulla personarum ipsius murmur audiuit. Nulli aut parum aut satis vnqz locuta est. Et certe cum ab omnibus cederetur. cum omnium viueret odio. maledicta omnium sustineret: sancto piterio ꝓbatissimo viro semꝑqz in deserto viuenti. astitit angelus domini quadaz die sedẽti in loco qui dicit porphirite. affatusqz est eum his verbis. Cur inquit grande aliquid te esse credis vt sanctus. z in huiusmodi tegẽs loco: Vis videre mulierẽ sanctiorem te: vade ad tabenẽsiotarum monasteriũ feminarum. z vnam ex eis illic inuenies in capite habentem coronam: ipsamqz cognosce te esse meliorem. Que dum contra populuz tm̃ sola diebus ac noctibus pugnat: cor ipius a deo nunqz recessit. Tu autem in vno loco residens. neqz quoqz aliquãdo ꝓgrediens: ꝓ omnes vrbes animo et cogitationes vagaris. Statimqz ad pdictuz monasterium venit: z magistros fratrum rogauit. vt introducerent eum ad habitaculũ feminarum. Quez mox illi. z vita glorioſum. z etate puectioris videntes: cũ fiducia magna introduci fecerunt. Ingressus autem desiderauit omnes sorores inspicere: inter qs solam illam ꝓpter quaz venerat nõ videbat. Aut autem ad postremum. Omnes inquit mihi adducite: dee esse eñ mihi videt aliq ex vobis. dicũt ad eũ. vnã adhuc stultã habemus intrinsecus ī coquina. Sic eñ eas q a demone vexant appellant. At ille. Exhibete inqt ipaz ad me: vt eã videã. Quo audito: supmeoratã vocare ceperũt. Que cũ nollet audire sentiens (vt credo) aliqd. aut fortassis hocipm diuĩa revelatione cognoscẽs: dicunt ei. Sanctꝰ pyterius de

siderat videre te. Erat enī vir magnus fama ⁊ noīe. Cūq; ad eū fuisset adhibita. vidissetq; pāno frontis ipsius inuolutā. iecit se ad pedes eius dicens. Bñ dic me inquit. Que similiter ad ipsius pedes se iecit: dicēs. Tu benedic me dñe. Omnes autem sorores obstupuerūt simul dicentes. Noli abba talē iniuriā sustinere. fatua est enī ista quā cernis. Cūc sanctus pyterius ipsis omnib; ait. Vos inquit estis fatue: nam hec vestra ⁊ mea nonna est. Sic enī vocant illi feminas spirituales. Et deprecor deum ait: vt dignus ipsa in die iudicij merear inueniri. Quo audito omnes simul ad pedes ipsius ꝓciderunt: singule se peccasse in eam varijs modis cōfitentes. verbigratia. Alia enim abluens sordes cathini. supra eam se fudisse dicebat. Alia vero colaphis eam a se verberatam sepe memorabat. Alia nares ipsius synape impletas a se esse deflebat. Cetere quoq; diuersas referebant se ei iniurias irrogasse: pro quibus omnibus sanctus ille fusis deo precib; egressus est. Post paucos autem dies. illa non ferens tantam gloriam. tantoq; se nolens honore sororum cumulari. grauaricq; se credens excusationibus singulorum: egressa de monasterio illo occulte. quo ierit. nī quem se miserit locū vel quo fine decesserit: ad nullius potuit noticiā peruenire. ¶ Beate memorie paulus simplex discipulus abbatis anthonij narrauit patribus talem rem. Quia aliquando veniens in monasterium visitandi gratia. ⁊ pro fratrū instructōne post consuetam adinuicem consolationem intrauerit ecclesiam dei. missas more solito celebrare. Beatus ergo paul⁹ intuebatur ad vnūquēq; introeuntium in ecclesiam quali animo intraret. Habebat enī ⁊ hanc gratiam datā sibi a deo vt sic videret vnūquēq; cuius animi esset: sicut nos facies nostras videmus adinuicem. Ingredientibus ergo omnib; clara facie ⁊ splendido vultu sed ⁊ vnūscuiusq; angelo gaudente. vnum vidit nigrum ⁊ obscurū corpore toto. ⁊ demones ex vtraq; pte tenentes ⁊ trahentes eū ad seipsos. ⁊ capistrū in nares eius mittentes: sanctuz vero angelum eius delonge lugubrem tristemq; sequentes. Paulus vero lacrimans. ⁊ manu frequenter pectus tundens. sedebat ante ecclesiam: plorans eum valde qui ei talis apparuerat. Qui autem videbant qd faciebat. et tam subitam eius mutatōnem ad lacrimas ⁊ ad luctū. interrogabant rogantes euz quid videret: timentes ne quid in reprehensione omniuz vidisset. pro quo hec faceret. Postulabāt etiam vt ad missas intraret cuz eis. Paulus autē repellens eos. ⁊ negans se ingressurum. sedebat foras ianuaz tacens ⁊ plorans nimis eum. qui ei taliter apparuerat. Post paululum autē dimisso ecclesie conuentu. iterum intendebat singulos exeuntes. vt quoz um introitum agnouerat sciret quales exirent. Et ecce vidit illum virum nigrum et obscurum toto corpore prius. exeuntem ab ecclesia: clarum quidem vultu. candidū vero corpore. demones autem qui ante euz tenebant. postea delonge sequentes: sanctū vero angelum iuxta ipsum ambulātem. letum ⁊ promptū ⁊ gaudentem sup eum valde. Paulus vero exiliens cū gaudio: clamabat benedicens deum ⁊ dicens. O ineffabilis dei miscōia ⁊ benignitas: o diuitie miseratōnis eius ⁊ inumerabilis bonitas. Currens aūt ⁊ ascendens sup altum gradum: magna voce dicebat. Venite ⁊ videte opera dñi: q̄ terribilia sunt ⁊ omni stupore digna. Venite ⁊ videte eum qui vult omnes homīes saluare: ⁊ ad agnitionem veritatis venire. Venite adoremus ⁊ procidamus ante eum: ⁊ dicam⁹ quia tu solus potens es peccata dimittere. Ad hāc vocem eius. omnes soliciti cucurrerūt cupientes audire que dicebat. Et ꝙ nientib; oīb; referebat paul⁹ q̄ vidisset. anteq; ecclesiam intrarent. ⁊ que postea: ⁊ interrogabat virum illum vt diceret ei causam: pro qua ei tantam subito immutatōnem deus donauerit. Homo ergo ille cōuictus a paulo coram omnib; qui circa ipsum erant. aperte narrauit: dicens. Ego homo peccator sum. ⁊ multo tpe in fornicatōne viri vsq; nūc: ingressus aūt modo ecclesiam dei. audiui vocem ysaie ꝓphete cuz legeretur. magis autem vocem dei loquentis in eo. vbi dicit. lauamini mūdi estote: auferte malū de animabus vestris coram oculis meis. discite bene facere ⁊ si fuerint peccata vestra tanq; feniciuz velut nix dealbabuntur. ⁊ si volueritis ⁊ audieritis me. bona terre manducabitis. Ego inquā fornicator in hoc ꝓmone cōpunctus sum nimis. ⁊ ingemiscens intra conscientiam meam: dixi ad deum. Tu deus qui venisti in mundū ꝓ peccatores saluos facere ⁊ qui hec que modo lecta sunt p ꝓphetam ꝓmisisti: comple effectu et opere etiā in me indigno peccatore. Ecce enī animo do promitto tibi. ⁊ spondeo sermone ⁊ ꝓfiteor corde quia ab hodie iam non ero fornicator: sed abrenuncio sordib; seculi. ⁊ seruio tibi animodo in conscientia munda. hodie ergo domīe ⁊ in hora hac suscipe me penitentē ⁊ interpellantem te: ⁊ rēuentē omne peccatum. In his igitur promissionib; ait egressus sum de ecclesia: statuens in animo meo nihil vltra agere mali coram oculis domini. Quod cū audissent omnes: clamauerūt vna voce ad dominū dicētes. q̄ magnificata sunt opera tua dñe: omnia in sapientia fecisti. Qua propter cognoscētes hoc xpiani de sanctis scripturis ⁊ diuinis reuelatōnib; quātaz de⁹ habeat bonitatem circa eos qui ad eū deuote ꝓfugiūt. ⁊ per penitentiā emūdant prioza delicta. q̄ nō solū nō coguntur penas exoluere pro peccatis antea cōmissis: verūetiam consequi bona promissa. Nō ergo despemus de nostra salute. q⁹ sicut p ysaiam ꝓphetā promisit dñs. eos qui peccatis inuoluti sunt lauari. ⁊ sicut lanam albā ⁊ niuem dealbari. ⁊ bonoꝝ celestium que in ciuitate celestis hierusalem sunt: repleri. ita et nunc iterum per sanctum ezechielem prophetaz iure iurando promisit dicens. Viuo ego inquit dicit dominus. quia nolo mortē peccatoris: sed magis vt conuertatur ⁊ viuat.

¶ Hucusq; de greco in latinuz transtulit pelagius dyaconus romane ecclesie. Et abhinc deorsum Johannes eiusdem ecclesie subdyaconus.

Abiit aliquādo zacharias ad abbatē suū siluanū. ⁊ inuenit eū in excessu mētis: ⁊ erāt man⁹ ei⁹ extense in celū. ⁊ cū vidisset ista: clausit ostiū ⁊ exijt. Et itrās circa horā sextā atq; nonā inuenit eū eodem modo. Circa decimā ꝙo horā pulsauit. ⁊ ingressus inuenit

cũ quiescentẽ: et dicit ei. Quid habuisti hodie pat̃ Qui dixi ei. Infirmatus sum hodie fili mi. Ille ꝓ tenens pedes eius dicebat. Non te dimittã: nisi mihi indicaueris qđ vidisti. Respondit ei senex. Ego in celum raptus fui. ⁊ vidi gloziam dei: ⁊ illic steti vsq; modo: ⁊ nũc dimissus sum. ¶ Dixit sancta sinclectice. Efficiamur prudentes sicut serpentes. ⁊ simplices sicut colũbe: vt astute intelligamus laqueos dyaboli. Nam prudentes sicut serpentes dictũ est: vt nõ ignozemus impetus dyaboli ⁊ artes eius. Etẽ simile aliquid ex alio simili scelere supatur. nã et simplicitas columbe demonstrat puritatem actionis.

¶ Dicebat quidam patrum. Quia dum sederent aliquando seniozes ⁊ loquerentur de bonis edificatõnib. erat inter eos vnus ꝑuidens ⁊ vidit angelos manus agitantes ⁊ laudantes deũ. vt aũt venisset locutio secularis. discedebant angeli. ⁊ volutabantur porci in medio eoꝝ pleni fetoribꝫ: ⁊ polluebãt eos Cum autem rursus loquerentur de edificatione. venientes iterum angeli laudabant deum. ¶ Dixit quidam senex. Hoc est quod scriptum est sup duob ⁊ tribus peccatis tyri auertã me. sup quatuoz autez non auertam. videlicet cogitare malum ⁊ consentire cogitatui. ⁊ locutioni: quartus vero est pficere opus In hoc ergo nõ auertitur ira dei. ¶ Dicebant de q̃ dam sene magno in scithi. quia quotienscunq; edificabat cellulam egrediebat cũ gaudio: ⁊ ponens fundamentum. nõ discedebat donec consũmaretur. Aliquando ergo exiens ad fabricandã cellam contristabat valde: ⁊ dicunt ei fratres. Quare tristus ac mestus es abba. Qui dixit eis. Desolandus est locus iste filij. Ego em̃ vidi quoniã ignis accẽsus est in scithi: ⁊ accipiẽtes fratres palmas cedentes extinxerũt eum. ⁊ iterum accensus est. ⁊ accipientes rursus fratres palmas cedentes: extinxerunt eum. Tercio accensus. ⁊ repleuit totam scithim. ⁊ iam nõ potuit extingui: ideoq; ergo contristoz ac mestus sum. ¶ Dixit quidam senex. Scriptum est: iustus vt palma florebit. Significat autem hic sermo bonoꝝ actuũ altum ⁊ rectum ac dulcem fructum. Est vero in palma vnum incardiuz. ⁊ ipm candidum: omnẽ habẽs operatõnem in se. simile autem ⁊ sup iusto reperitur Vnuz em̃ ei ⁊ simplex est coz: ad deum tantũmodo respiciens. Est autem ⁊ album. habens illuminationem fidei: ⁊ omnis operatio iusti in coꝛde ipsius est. Nam ⁊ acumen stimulozum eius aduersus dyabolum ẽ ꝓpugnaculum. ¶ Dixit aliquando alt̃ senex. Sunamitis heliseũ suscepit: eo q; nõ haberet affectum cum aliquo homine. Dicitur sunamitis persona anime habere: heliseus vero psonam sanctispiritus designare. Quacũq; ergo hoza recedit anima a seculari ꝓuersatione ⁊ pturbatione. aduenit ei spiritus dei ⁊ tunc poterit parẽ cuz sit stenlis. ¶ Alius quidã patrum dixit. Quia oculi porci naturale habent figmentum. ita vt necessitate semp intendãt in terram: nec aliquãdo possunt respicere ad celũ. Sic ergo et anima eius qui in dulcedine voluptatuz delectatur. semel delapsa in luxurie scenuz: difficile potest respicere ad deuz. aut sapere aliquid dignũ deo ¶ Fuit quidam magnus inter ꝑuidentes. hic affirmabat dicens. quia virtutem quã vidi stantem sup baptisma: eandem etiam vidi sup vestimentũ monachi. quando accepit habitum spiritualez. ¶ Cuidã seni data ẽ gratia videndi q̃ fiebãt: ⁊ dicebat. Quia vidi in cenobio aliquando meditantem frẽm in cella et ecce demon veniẽs stabat foris cellam: ⁊ dum frater ille meditaret non prevalebat ingredi. cum autẽ cessabat meditando. tũc demon ingrediebatur cellã ¶ Dicebant de quodam sene. Quia dep̃catus est deum. vt videret demones: ⁊ revelatum est ei. Non opus habes videre eos. Senex autem rogabat dicẽs. quia domine põt me ꝓtegere gratia tua. Post hec dominus revelauit oculis eius ⁊ vidit eos. quia tanq; apes sic circũdant homines. stridentes dentibus suis: angeli vero dei increpabant illos. ¶ Dixit quidã senex. Quia duo fratres erant ei vicini. vnus peregrinus: ⁊ alius inchoꝛis. Erat autem pegrinus ille modicum negligentioz. ille vero inchoꝛis studiosus valde. Contigit autem vt dꝛmiret ille pegrin⁹ in pace. At ille senex vicinus eoꝝ cum esset ꝑuidus vidit multudinem angelozum deducẽtium animaz eius. ⁊ cum perueniret ad celum vt intraret. facta est questio de illo ⁊ venit vox desuper dicens. Manifestum est. quia modicũ negligẽtioz fuit pegrinus: sed ꝓpter pegrinationẽ eius aperite ei. Et post hec dꝛmiuit ⁊ ille inchoꝛis: ⁊ venit omnis cognatio eius ad eum. Cernens vero senex ille non venire angelos ad deducẽdum animaz eius. miratus est. ⁊ cadens in faciem suam in conspectu dei dixit. Quomodo pegrinus ille cum negligentioz fuerit talẽ gloziam habuit et hic cũ studiosus esset nihil huiusmodi meruit. Et venit vox ei dicens. Hic studiosus cuz venit vt dꝛmiret aperuit oculos suos ⁊ vidit parẽtes suos flentes: ⁊ cõsolata est anima eius. Peregrinus vero ille licet negligentioz fuerit. tamen nullum suoꝝ vidit et ingemiscens fleuit ⁊ deus ꝓsolatus est eũ. ¶ Narrauit alter patz quidam. Quia erat aliquis solitarius in heremo nylopoleos: ⁊ ministrabat ei quidaz secularis. sed fidelis. Erat autem in eadem ciuitate homo qui erat diues ⁊ impius. Cõtigit ergo vt moreretur ille diues: ⁊ deducebat eum tota ciuitas simꝫ et episcopus cũ lampadibꝫ. Egressus autem ⁊ ille q̃ ministrabat illi solitario ꝑm ꝓsuetudinem portãs ei panes. ⁊ invenit quia comederat eum belua. Et cecidit ĩ faciẽ suã in ꝓspectu dñi: dicẽs. Nõ surgã hinc donec demõstret̃ mihi a deo: que sint hec. Quia ille quidẽ impi⁹ talẽ apparatũ habuit ĩ deducẽdo: ħ ꝓpter q̃ fuinit deo die noctuq; ista ptulit. Et ecce angel⁹ dñi veniẽs dixit ei. Ille impi⁹ habuit pũũ bonũ in ħ secko: ⁊ recepit illud ħ. vt illic nullã req̃em inueniat: iste aũt solitari⁹ qui hõ erat ornat⁹ ad omnez ꝓbutez hẽbat ꝓpter quod ipe vt hõ modicũ aliq̃d culpe. et recipit hic illud. vt ibi inveniat pur⁹ coꝝ deo. Et ita ꝓsolatus ĩ his ꝓbis abijt: glorificãs deũ sup iudicia ei⁹ q; vera lũt. ¶ Scti pres de scithi pphetauerũt de vltima generatõe dicẽtes. Quid opati sumus nos. Et respondens vnus ex illis vir magne vite nomine cyrion: dixit. Nos mandata dei custodimus. At illi responderunt dicẽtes. Hi vero qui fuerint post nos. quid erunt facturi. Qui dixit eis. Dimidium operis nostri operaturi sunt. Et dixerunt ei. Hi autem qui post ipsos fuerint. quid facient. Qui respondit

Omnino nō habebit opationem generatio illa. ventu re sunt autem illis temptationes. ⁊ qui repti fuerint ꝓbati in tempore illo meliores qꝫ nos et patres nostri erunt. ¶ Narrauit quidā senex dicēs. Quia erat quedam virgo ꝓuecta etate. valdeqꝫ ꝓfecerat in timore dei: ⁊ interrogata est a me. que res ad hanc eam adduxerat ꝙuersationem. At illa ingemiscens ita cepit dicē. Mihi quidem venerande pater. cum adhuc essem puula erat pater modestus ac mansuetus moribus. Debilis vero et infirmus corpore: qui ita vixit curam sui agens. vt vix aliquādo in publico videret ab his qui in eodē habitabant vico. Terrā autem suā assidue operabatur: ⁊ ibidem semp occupabat vitam suam. Si quādo fortasse sanus fuisset fructus culture sue domū portabat. Plurimū autē temporis in lecto ⁊ languoribꝫ detinebatur: tantaqꝫ erat taciturnitas. vt ignorantibꝫ eum. sine voce crederent esse. Mater vero mihi erat ecōtrario curiosa absqꝫ modo: atqꝫ vltra oēs mulieres que erant in regione hac turpior. Sermones vero eius ita ad vniuersos mouebant: vt putaret omne corpus ipsius lingua esse. lites frequētius cōmittebant ad omnes ab ipsa: in ebrietate autem vini. cum viris luxuriosis demorabatur. Dispensabat autem ⁊ ea que int⁹ domi erant tanqꝫ meretrix pessima: vt etiam substātia multa valde nō potuerit nobis sufficere. Nam huic a patre meo delegata erat dispensatio domus. Corpus autem suum ita turpitudine abutebat: vt pauci de vico ipso potuissent effugē libidinē eius. Nūqꝫ corpori eius morbus occurrit: nec dolorem aliquem sensit vel aliq̄ntulū: sed a natiuitate vsqꝫ ad vltimū diem suum. integrum sanumqꝫ corpus suū possedit Inter hec contigit vt pater meus longa egritudine fatigatus moreret. ⁊ cōtinuo aer cōmotus est. ⁊ pluuia ⁊ choruscationes atqꝫ tonitrua aerem cōturbabant. ⁊ neqꝫ nocte neqꝫ die ymber cessando triduo suꝫ lectum sine sepultura fecit euꝫ manere: ita vt homines vici illius mouentus capita admirarentur. qꝫ tātū malum vniuersos lateret dicentes. Siccine dei inimicus erat iste: vt nec terra eum recipiat ad sepultu ram. Sed tū ne intra domum membra eius dissoluta ingressum habitantibꝫ ꝓhiberēt. iminente adhuc aere tempestate ⁊ pluuia descendente: vix aliquo modo sepulture eum tradidmus. At vero mater mea post hec licentia plurima accepta cum impbitate maxima corporis sui libidine vtebatur. ⁊ ꝓstibulum deinceps faciens domum nostram. in tāta luxuria vixit atqꝫ delicijs: vt dū adhuc puula essem deficeret nobis substātia nostra. Vix enim aliquando cum timore (sicut mihi videtur) morte illius aduenīente. tātam meruit funeris ꝓsperitatem: vt etiā putaretur aer simul in exequijs deducere funus illius. Ego autem post obituꝫ eius puellari egressa etate. ⁊ desideria titillatōnis corporis mei. ieuniis refrenans. quadam die ad vesperam (vt fieri solet) cogitare cepi atqꝫ considerare. cuius vitam magis eligerem imitandam: vtrum matris aut patris qui modeste ⁊ mansuete ac sobrie vixit. Sed rursus cogitabā illud. quia nihil in vita sua cōsecutus sit boni pater meus. sed per omne tempus in infirmitate ⁊ tribulatione consumptus est: ⁊ ita finem suū accepit. vt nec sepulturam eius terra reciperet. Si igitur bone eēt huiusmodi conuersatio apud deum. quare ergo tanta mala assecutus est. qui sic viuere delegit. Sed bonuꝫ est inquit cogitatus meus sicut mater mea vixit me quoqꝫ viuere tradere voluptati ⁊ luxurie ac libidini corpus meum. Etenim nullum opus illa turpe pretermisit. in ebrietate omne tempus incolumis atqꝫ ꝓspere degens itaqꝫ vitam suaꝫ explenit. Quid ergo. Sic oportꝫ me viuere sicut mater. Melius est enim ꝓprijs oculis credere. que ve manifeste sunt cognita: ⁊ nihil ꝓtermittere. Et cū hoc placuisset mihi misere. eiusdem me constituere vite supuenit noxet ꝓtinuo mihi sapor accessit. Post hos ꝑmones astitit mihi quidam grandis quidem corpe: aspectu autem terribilis: deinde intuendo me ꝓterrens iracunda visione ⁊ aspera voce interrogabat me dicēs. Dic mihi inquit qui sunt cogitatus cordis tui. Ego aūt aspectu eius ⁊ habitu tremefacta: neqꝫ aspicē in euꝫ audebam. Maiori ꝑo voce vsus iterum iussit vt ea que mihi placerent sibi ꝓnunciarem. Ego autem ꝑ timore dissoluta ⁊ omnē oblita cogitatum: nihil esse dicebam. Ille vero neganti mihi reuocabat ad memoriam vniuersa que in corde meo meditata fueraꝫ Ego autem conuicta ⁊ ad pcem conuersa. supplicabam veniam consequi: ⁊ causam ei narrabam hmōi cogitatus. Qui ait mihi. Veni ergo ⁊ vide vtroqꝫ patrem scilicet ⁊ matrem: ⁊ cuius deinde volueris tibi elige vitam. Et apprehēdens mihi manum trahebat me. Ducens autem me in quendam campū magnum. habentem padisos multos ⁊ diuersos fructꝰ variasqꝫ arbores. ⁊ pulchritudinē inenarrabilem: et introduxit me illuc. Occurrens aūt mihi pater meꝰ amplexatus est in me. ⁊ osculabatur: filiā me vocās. Ego vero circūplexa eum. rogabam vt manerē cuꝫ ipso. At ille. Nunc inquit non potes hic esse: si vero volueris mea vestigia seq̄: venies huc non post multum tempus. Cum autem adhuc ego deprecarer vt manereꝫ cum ipso. trahens me rursus manu qui ibi me duxerat. veni ait. ostendam tibi ⁊ matrem tuam que in igne exuritur: vt scias ad cuius eorum imitationē declinare velis vitā tuā. Statuēs aūt me in domo tenebrosa. atꝫ obscura oī stridore ⁊ pturbatōne repleta: oñdit m̄ fornacē ignis ardētē. ⁊ picē feruentem. ⁊ quosdam illic terribiles aspectu stantes super fornacem. Ego autez inspiciens deorsum. video matrem meam in fornace vsqꝫ ad collum dimersam. stridentem dentibꝫ ⁊ igne ardentem: ⁊ vermium multorum fetorem fieri. Videns autem me mater: cū vlulatu clamabat filiam me vocans. Heu me filia de ꝓprijs operibus ⁊ peccatis meis hec patior. qꝛ quasi deliramenta mihi videbant vniuersa. que de sobrietate erant. Opera enim fornicationis ⁊ adulterij nō videbantur mihi hīe tormenta. ebrietatez qꝫ ⁊ luxuriam nō arbitrabar lucrari penas: ⁊ ecce ꝓpē exiguas delicias. quāta exoluo tormenta: ecce ꝓ contemptu dei quales recipio mercedes. Apprehenderunt me vniuersa immobilia mala. Nunc tempus auxilij o filia. nunc recordare nutrimentorum que a me cōsecuta es: nunc retribue beneficium si quid boni aliquando a me accepisti. Miserere mei filia. qꝛ in igne ardeo. ⁊ ab ipo igne non consumor: miserē mei quia

in huiusmodi cruciatibus examinor. Miserere mei filia: & porrigens manum tuam. educ me de loco hoc Me autez recusante hoc facere propter eos qui ibi astabant: rursuz cum mater clamabat. Filia mea ad iuua me: & noli despicere fletum proprie matris tue. Memento doloris mei in die parturietis te: & ne me despicias que gehenne ignibus deputeo. Ego autem a voce eius lacrimis commota humanuz aliqd patiebar: & cepi cum clamore condolens ei ingemiscere. Exurgẽtes vero hi qui ī domo mea erant. & accẽdentes ignem: causam mugitus mei interrogabãt Ego autem narraui eis que videram: & sic iam vnũ hoc deliberaui. vt patris mei sequerer vitaz: certa facta per ineffabilem misericordiam dei. quia pene reposite sunt his: qui male viuere non metuunt. Alia siquidem multa beata virgo ex ipsa visione cognoscens. per reuelationem dei: multam esse a deo & bonorum operum retributionem: & malorum actuum et turpis vite. maxias esse penas ãnunciabat. Jdeoqz dilectissimi. efficiamur melioris consiliz nobismetipsis: vt beati fieri sine fine possimus. ¶ Narrauit iterum idem senex de quodam episcopo: vt maxime ex eo fiduciam capiamus. qz facilis sit deus ad veniã si tm̃ nos peniteat commissio peccatorum. Nunciabat igitur a quibusdam eidem episcopo. inter fideliuz turmas duas consistere mulieres: que abrupta seculi gradiendo. impudice inuenirentur & viuerent Episcopus autem ex his que ei nunciata sunt commotus. suspicat9 est ne forte & alie huiusmodi essent et ad deprecandum deum se conuertit. certus inde rogans effici: quod & meruit. Post diuinam enim illam atqz terribilẽ consecrationem. dum accederẽt singuli ad participandum sancti misterij sacramenta. per vultus eorum cernebat animas: quibus vna queqz subiaceret peccatis. Et peccatorum quidem hominum videbat facies nigras: quosdaz vero ipo rum tanqz ab estu exustas facies habentes. oculos autem rubeos ac sanguineos. Justos autem videbat claros aspectu. & candidos amictu. Et alij quidem dum acciperent corpus domini exurebantur & incendebantur. alijs autem sicut lumen efficiebatur in se. & per os ingressum: oñe eorum corpus illustrabat. Erant autem inter ipsos etiam qui solitariã vitam elegerant. & bi qui in coniugijs erant: qui & ipsi ita esse videbantur. Deinde conuertit se. & cepit etiã mulieribus ipsa distribuere misteria. vt ꝓgnosceret quales et ipsarum essent anime: & vidit simili modo fieri nigras atqz rubeas facies eaz. sanguineas quoqz & albas. Jnter ipsas autem aduenerũt & ille duc mulieres que accusate erant apud eum ꝓpter quas maxime ad hanc precem et prouidentiam venerat. Cernit autem ipsas dum accedunt ad sanctum misterium. clarum habentes vultũ & honorificum: candida quoqz stola circumamictas. Deinde cuz & ipe participate fuissent misteria christi: facte sunt sicut a lumine illustrate. Rursum episcopus ad solitam se precem conuertebat. supplicans deo: discere cupiẽs modum reuelationum que ei demonstrate fuerant. Astitit autem angelus domini: & de singulis interrogare precipiebat. Sanctus vero episcopus. continuo de illis duabus sciscitabatur mulieribus. si vera esset illa ꝑma accusatio an falsa. At vero angelus affirmabat omnia vera esse que dicta de eis erãt. Episcopus quoqz ait ad angelum. Et quomodo in perceptõe corporis christi. splendide erant facies earz albam etiam stolam habebant. luminеqz fulgebant non paruo. Ait autez ei angelus. Eo q penituerint de actibus suis. & discedentes ab his. lacrimis & gemitibus atqz elemosinis pauperum. per confessionẽ diuinum meruerunt numeruz: decetero nequaqz in hisdem malis se casuras promittentes. si tm̃ de prioribus delictis veniaz mererantur: & meruerunt per hoc diuinam immutationem. & a criminibus absolute sunt: & viuẽt deinceps sobrie & iuste ac pie. Episcopus autem mirari se dicebat. non tm̃ de immutatione earum: hoc enim multis cõtigit fieri. sed de dei dono. qui non solum eas tormentis minime subiecit sed etiam tantam eis donare dignatus est gratiam. Ait autez ad eũ angelus. Ammiraris hoc iuste quasi homo. dominus autẽ omnipotens ac deus noster et pater. cũ naturaliter sit bonus ac misericors: hos qui discedunt a proprijs delictis. & per confessionez accedunt ad eum non tm̃ perire non patitur. sed etiam furorem suum aufert ab eis: & honore dignos facit. Etenim sic deus dilexit mundum: vt filium suuz vnigenitum daret pro eo. Quia igitur cum inimici essent homines. mori pro eis elegit multomagis domesticos effectos eos. & penitentiam agentes super his que gesserant. absoluit a penis: et eis q̃ ab ipso preparata sunt bona prestabit perfruenda. Hoc ergo scito: quia nulla delicta hominũ vincunt clementiam dei tm̃ vt per penitentiam ea que pridem quis gesserat mala. abluat actibus bonis. Cum enim sit misericors deus. scit infirmitatem generis humani & passionum fortitudinem. & dyaboli potentiam atqz astutiam: & lapsis hominibus in peccatis quasi filijs ignoscit. & expectat correctionem eorum. patientiam habens in ipsis conuertentibus vero atqz eius exorantibus bonitatem. tanqz infirmis cõpatitur. & absoluit confestim vincula eorũ: & donat eis bona, que preparata sunt iustis. Ait autem episcopus ad angelum. Obsecro te dic mihi etiam vultuũ differentias. & quibus peccatis vnusquisqz eorum subiaceat: vt etiam de his cognoscẽs. ab omni liberer ignorantia. Angelus autem dixit ad eum. Hi quidẽ qui splendido atqz hylari vultu sunt. in sobrietate et castitate et iusticia viuunt: modesti quoqz & condolentes ac misericordes sunt. Hi vero qui nigras habẽt facies fornicationis & libidinis operarij sunt. ceterisqz sceleribus & delictis implicati. Hi vero qui apparuerunt sanguinei atqz rubei. in malignitate & iniusticia viuunt: & amãtes detractiones. blaspbemi. dolosi. et homicide sunt. Rursum dicit ei angelus. Ad iuua eos: siquidem salutem eorum desideras. Propterea etiam meruisti orationum tuarum effectum: vt videndo discas discipulorum tuorum peccata: & per ammonitiones atqz obsecratõnes meliores eos ꝑ penitentiã facias: ei quoqz qui pro ipsis mortuus est. & resurrexit a mortuis. ibu xpo domio nostro ꝑ tum facias. Quãtacunqz igit tibi virtus ẽ & studiũ & dilectio circa dominũ tuũ xpm ihm: omnem eorum gere ꝓuidentiaz. vt conuertantur a ꝓprijs peccatis

ad cōmunem dominuz: 7 manifesta quibus delictis subiaceant.ne ꝓpriam desperent salutez. Ex hoc penitentibus quidem illis 7 conuertētibus ad deū animabus eorum salus erit. 7 epulatio futurorum bonorum:tibi vero erit plurima merces imitanti deum tuū.qui celos quidem reliquit 7 in terris demoratus est ꝓ salute hominum. ¶ Referebat quidā patruz qz tres sunt res honorabiles apud monachos:quibus oportz nos cū timore 7 tremore. 7 gaudio spirituali accedere. Videlicet ꝓmunicatō sanctoꝝ sacramentoꝝ. 7 mensa fratrum: et peluis in qua fratrum pedes lauātur. ¶ Proferebat autem 7 exemplum tale dicens. Quia erat quidam magnus senex ꝑuidus 7 contigit eū manducare cuz pluribus fratribz:7 cōmedentibus illis. videbat in spiritu ideꝝ senex sedēs ad mensam.quosdam edentes mel. alios aūt panes. alios vero stercus. Et mirabat intra semetipsum:et deꝑcabatur deum dicens. Domine reuela mihi misterium hoc.q̄ idem cibus omnib apositus est super mensam: 7 in manducando ita imutatus videt. vt quidaz edant mel. quidam autē panem.alij vero stercus. Et venit ei vox desup dicens. Illi q̄ māducant mel.hi sunt:qui cū timore 7 tremore 7 gratiarū actione edūt ad mensam 7 incessanter orāt.7 oratio eoꝝ sicut incensum ascendit ad deum.ideoꝝ mel comedunt. Qui autem panem māducant.hi sunt.qui gratias agentes.ꝓcipiunt ea que a deo donata sunt illis. Alij vero qui stercus manducāt: hi sunt.q̄ murmurant 7 dicunt.hoc bonuz est.id malū est.hec autem talia nō optet cogitare.ꝫ magis glorificare.deū atqꝫ laudes ei offerre: vt in nobis impleat illud qđ dictum est. Siue manducatis siue bibitis siue aliud quid facitis:oīa in gloriā dei facite. ¶ Explicit liber de ꝓuidentia 7 ꝓtemplatione.

¶ Incipit liber de sctis senioribz qui signa faciebāt

Dixit abbas dulas discipulus abbatis bysarionis,quia ambulātibus nobis secus litus maris.sitiui: et dixi abbati bysarioni. Abba sitio valde. Et cum fecisset senex oronē: dixit mihi. Bibe de mari.7 dulcis facta est aqua:7 bibi. Ego autem hausi modicū in vase:ne forte iterꝫ sitirem. Quod cum vidisset senex:dixit mihi. Vt q̄d aquā portas:dixi ei. Ignosce mihi ne forte iterꝫ sitirez. Et ait senex. Deus qui hic est:7 vbiqꝫ est. ¶ Alio tpe cū ei necessariuz esset. fecit oroez:7 trāsiuit chrisorroan fluuiū pedib. Ego aūt admiratus:interrogaui eū dicēs. Quo sentiebas pedes tuos:dū ambulares in aq̄. Et ait senex. Usqꝫ ad talum sentiebā aqua: reliqua aūt erant solida sub pedib meis. ¶ Rursum eūtib nobis ad alium senē: venit sol ad occasum.7 orās senex dixit. Obsecro dñe.stet sol donec pueniam ad ꝓximū tuū. Et factuz est sic. ¶ Venit aliqn̄ quidaz demoniū habēs in scithi.7 facta est oro ꝓipso in eccl̄ia.7 nō egrediebat demon ab eo.qz durus erat. Dicūt aūt adinuicem clerici loci illi9. Quid faciem9 huic demoni. Nemo ei pōt eū ejicere:nisi abbas bysarion. Et si rogauerim9 eū ꝓ ipso: neqꝫ in eccl̄iam veniet. Hoc autē faciam9. Ecce venit9 est mane q̄n oīs in ecclesiam faciam9 eū qui verat sedē in loco ipsi9:7 cū ingredit stemus ad orōnem 7 dicam9. Excita frēm illū abba Fecerūt aūt sic. Veniente itaqꝫ mane sene illo.stetерunt ad orōnem:7 dicunt. Excita illū frēm abba. Et dixit illi patēti. Surge egredē foras. Et ꝓfestiz exiuit demon ab eo:7 sanus fact9 est ex illa hora. ¶ Dixerunt seniores frēs aliqn̄ abbati helie in egipto de abbate agathone:qz bonus frat est. Et dicit eis senex. Scdm generatōez suā bonus est. Qui dixerūt ei. Scdm antiq̄s autē quid. At ille rn̄dens ait. Jam dixi vobis qz ꝑm generatōem suā bon9 est.scdm antiquos ꝭo vidi hominem in scitbi.qui facē poterat vt sol staret in celo.sicut fecit ihūs filius naue. Et hꝫ audiētes obstupuerunt:7 glorificauerunt deum.

¶ Dicebāt de abbate machario illo maiore.qz ascēdens de scithi portabat sportas. 7 fatigatus resedit et orauit dicens. Deus tu scis qz iam non ꝓualeo Et mox eleuatus inuētus est trans flumen. ¶ Habebat quidā hō filiū paraliticuz in egipto.7 adduxit eum ad cellā abbatis macharij: 7 relicto eo ad ostiū flente:recessit longi9. Respiciens aūt senex. vidit puerū plorantē:7 dicit ei. Quis te adduxit huc. Qui dixit. Pater meus ꝓiecit me huc:et abijt. Et dixit ei senex. Surge 7 apprehēde eum. Qui statim san9 factus est. 7 surgens apprehendit patrem suuz et sic abierunt in domum suam. ¶ Dicebat abbas pysois Quando eram in scithi cū abbate machario.ascendimus metere cum eo septem nomina:7 ecce vna vidua colligebat spicas post nos.et n̄ cessabat plorās Vocauit ergo senex dominum agri illius:7 dixit ei. Quid est anicule huic q̄ sic plorat.q̄ dixit ei. Quia vir eius habuit depositum cuiusdaz. 7 mortuus est non loquēs.7 non dixit vbi posuit illud:7 vult dñs depositi illius accipe eam.7 filios ei9 in seruitutē. Et ait ei senex. Dic illi vt veniat ad nos:vbi requiescimus in caumate. Et cum venisset: dicit ei senex. Ut quid sic ploras. Que ait. Vir meus defunctus est. accipiens cōmendatum alicuius: 7 non dixit:moriens vbi posuerit illd. Et dicit ei senex. Veni 7 ostende mihi sepulchrum viri tui. Et assumptis secū fratribus abijt cum ea:7 cum venissent ad locū vbi positus erat vir eius. dixit ad illam senex. Recede hīc in domū tuā. Et orantib illis. vocauit senex euz qui mortuus fuerat:dicēs. Ubi posuisti alienum depositū. Qui respondēs dixit ei. In domo mea abscondit est sub pede lectuli mei. Et ait illi senex. Dormi iterꝫ vsqꝫ in diem resurrectōnis. Videntes autē fratres.p timore ceciderūt ad pedes eius. Quibus dixit senex. Non ꝓpter me factum ē.hꝫ nihil eñ sum sed ꝓpter illam viduam 7 orphanos ipsius fecit deus rem hanc. Hoc autem scitote. quia sine peccato vult deus esse aniam:7 si quid petierit:accipit. Veniens aūt nunciauit vidue illi. vbi positum erat illd cōmendatum. At illa sumens illud reddidit domio suo.7 liberauit filios suos: 7 qui audierunt hoc glorificauerunt deum. ¶ Transiens aliquando abbas emyli9 ꝑ quendā locū vidit q̄ndā monachū detentū a quibusdam tanqꝫ homicidā. Accedens aūt senex interrogauit causam. 7 comperto quam ob causam calumniarent ei: dicit ad eos qui eū tenebāt.vbi est ille q̄ occisus ē. Et oñderūt ei. Tūc appropinquās ipsi

defuncto: dicit omnib⁹. Orate. Ipse vero expandente manus ad deū: surrexit is qui defunct⁹ erat: & dixit ei coram omnib⁹. Dic nobis quis ē qui interfecit te: Qui respondens ait. Ingressus ecclesiam cōmendaui pecunias p̄sbitero. ipse vero surgens occidit me: & portans p̄iecit me in monasterium abbatis huius. Sed rogo vos vt tollant ipse pecunie ab eo. & dent filijs meis. Tūc ait ad eum senex. Vade dormi: donec veniat dominus & resuscitet te. Et confestim obdormiuit. ¶ Venerūt aliquādo plures seniores ad abbatē pastorē. & ecce quidā de cognatis ipsius abbatis habebat filiū: & erat facies eius per opatōnem dyaboli p̄uersa retrorsum. Videns autē pater eius multitudinē patrū: accipiens puerum sedebat foris plorans. Contigit aūt vt vnus senior egrederet foras. Qui cum vidisset patrē pueri: ait illi. Quid ploras homo: Qui ait. Cognat⁹ sum abbatis pastoris & ecce p̄tigit huic puero temptatō ista: & volens eum isti seni offerre vt curaret eum. timui. Non em̄ vult nos videre: & nunc si cognouerit quia hic sum. persequens mittit & minat me hinc. Ego vero videns p̄ñtiam vestram: p̄sumpsi venire huc. Ergo quomō vis miserere mei: & introduc intus puerū istū & orate pro ipso. Et accipiens eum senex: intrauit & visus est prudenter. & nō statim eum obtulit abbati pastori: sed incipiens a mūmis fratribus dicebat. Consignate puerum istum. Cum autem fecisset omnes per ordinem consignare eū. ad vltimū obtulit eū abbati pastori: q̄ nolebat tangere eum. At illi rogabant eum dicentes vt omnes: ita & tu pater fac. Et ingemiscens surrexit & orauit dicens. Deus salua plasma tuum. vt nō dominetur ei inimicus. Et consignans curauit eum. ac reddidit patri suo sanum. ¶ Narrauit quidam p̄m de aliquo abbate paulo (qui erat in inferiori pte egipti) habitans iuxta thebaidā. Hic ergo paulus tenebat manib⁹ eos qui dicunt cornuti aspides. & serpentes & scorpiones: & scindebat eos per mediū. Videntes autem fratres admirati sunt: et interrogabāt eum dicentes. Dic nobis quid operatus es. vt acciperes gratiā istam: Qui ait eis. Ignoscite mihi fratres: si quis possederit puritatē: omnia subijciunt ei sicut ade. Quia quādo erat in paradiso. ante p̄uaricationē mādati: omnia terrestria obediebant ei. animalia quoq̄. ¶ Temporib⁹ iuliani apostate cū ascēderet in p̄sidem. missus est demon ab eodē iuliano vt veloci⁹ vadēs ad occidentē adducēt ei responsum aliqd̄ inde. Cum aūt pueniss̄et demon in quēdā locum vbi quidā monachus habitabat. stetit ibidē p̄ decem dies īmobilis: & non poterat vltra p̄gredi. q̄ monachus ille non cessabat orando neq̄ nocte neq̄ die: & regressus est demon sine effectu ad eum qui miserat illum. Dixit ei iulianus. Quare tardasti: Respōdit ei demon: dicens. Et morā feci: & sine actōne reuersus sum. Sustinui em̄ decem dies monachū nomine publium. si forte cessaret ab oratōne vt transirē: & nō cessauit. & prohibitus sum transire: & redij nihil agēs Tunc impiissimus iulianus dixit. Cum regressus fuero: faciam in eo vindictam. Et inter paucos dies interemptus est per p̄uidentiam dei. & continuo vnus ex p̄fectis qui cum eo erant: vadens vendidit omnia que habebat & dedit pauperib⁹ & veniens ad se-

nem illum. factus est monachus magnus. & sic quieuit in domino. ¶ Venit aliquando quidā secularis ad abbatem syssoi in montem abbatis anthonij. habens filiū secum. qui in itinere mortuus fuerat: & non est conturbatus. sed cum fiducia tulit eum secum & p̄cidit cum illo tanq̄ penitentiā faciens. vt benedicere tur ab eodem sene. Post pusillū vero surgens. reliquit cadauer ante pedes senis: et egressus est foras. Porro senex putabat q̄ penitentiā ageret ante pedes suos: & dicit ei. Surge vade foras. Nō em̄ sciebat q̄ mortuus erat. Et statim surgēs egressus est: & videns eū pater eius expauit. & intrans adorauit senem: & dixit causam. Et audiens hoc senex. cōtristatus est. Nō em̄ volebat hoc fieri. Precepit itaq̄ ei discipul⁹ illius senis. vt nemini diceret hoc vsq̄ ad obitum illi⁹ senis. ¶ Temptat⁹ est aliquādo abrahā discipul⁹ eiusdem abbatis syssoi a demone. & videns eū senex quia cecidit: surrexit & expandit manus suas in celum dicens. Deus: velis nolis. non te dimittam. si eum non curaueris. Et ilico curatus est frater ille.

¶ Senex quidā erat solitarius iuxta iordanem fluuium. & ingressus p̄pter cauma in speluncam. & inuenit ibi leonem: & cepit fremere leo ventibus suis ac rugire. Dixit autem ei senex. Quid angustiaris: Est locus qui capiat me & te. Si vero non vis: surgēs egredere hinc. Leo autem non fremens: egressus est inde foras. ¶ Ascendit quidā senex aliquando de scithi in terimitym. & ibi diuertit. & videntes homines laborem abstinentie eius. obtulerunt ei modicum vini Alij autem audientes de ipso: adduxerunt eū ad hominem quendam demonium habentē. Cepit autem demon ille maledicere senē illū: dicens. Ad istū potatorem vini me adduxistis: Et senex quidē p̄pter humilitatem nolebat eū ejicere. p̄pter imp̄operium vero eius dixit. Credo in xp̄o p̄iusq̄ finem faciam bibendi calicem istum: egredieris ab eo. Et cū cepisset senex bibere: clamauit demon dicens. Incendis me. Et anteq̄ consumeret bibens: exiuit demon p̄ gratiam dei. ¶ Misit quidam patrum discipulum suum haurire aquam. Erat autem puteus procul valde a cella ipsorum: & oblitus est funem portare secū. Dū vero venisset ad puteum frater ille. & cognouisset q̄ non portauerat funem: solito more fecit orationem. & clamans dixit. Lace: abbas meus iussit me lagenā istam implere aqua. Et continuo ascendit aqua vsq̄ ad summū putei. & impleuit frater ille lagenam suam: & restituta est aqua iterū in locū suum. Explicit liber de sanctis seniorib⁹ qui signa faciebant.

¶ Incipit liber de conuersatione optima diuersorū sanctorum.

Retulit abbas dulas dicēs. Quia ambulātes aliqñ i heremo ego & abbas me⁹ bysarion venim⁹ sec⁹ quādam spelūcā in quam ingressi. inuenim⁹ ibi quendam frem sedentē ac operantē plectam de palmis: qui noluit respicere ad nos. neq̄ salutare. nec omnino voluit loq̄ nobiscū. Dixit autē senex. Eamus hinc: forsitan nō est animus fratris illius loqui nobiscū. Egressi vero inde: ambulauimus ilico videre abbatem iohannem

Redeũtes vero veninus iterum p eãdem spelunc̃ vbi fratrem illum prius viderамus: 7 dixit mihi senex. Ingrediamur ad frem istuz. si forte reuelauit ei deus. vt loquatur nobiscũ. Intrantes autem inuenimus eum q3 dormierat in pace. At vero senex ait mihi. Veni frater 7 colligamus corpus eius: in h ipm enim misit nos deus. Cum autem colligeremus euz inuenimus q3 mulier erat 7 admiratus est senex: dicens. Ecce quomodo 7 mulieres colluctant aduersus dyabolũ in heremo. et nos in ciuitatibus vehonestamur. Glorificantes ergo deum qui ptegit diligentes se: recessimus inde. ¶ Dicebat abbas vinde mius. Quia narrauit abbas macharius dicẽs. Sedente me aliquando in scithi: descenderũt duo adolescentes pegrini. vnus quidẽ ipsoz barbatus. alius vero non adhuc. Et venerũt ad me dicentes. Vbi est cella abbatis macharij. Ego aũt dixi eis. Quid eum vultis. Responderunt. Audientes de eo: de scithi venimus videre eum. Dico eis. Ego sum. Qui penitentiam agentes dixerunt. Hic volumus manere pater. Ego autem cum vidissem eos delicatos et quasi nutritos diuitijs: dixi eis. Non potestis hic sedere. Dicit ille maior. Et si nõ possumus sedere h pergemus alubi. Dixi ergo apud animuz meũ. Ut quid eos psequor. 7 scandalizantur. Labor ipse faciet vt a nobis fugiãt. Tũc dixi eis. venite facite vobis cellam si potestis. Dicunt illi. Ostẽde nobis tm̃ modo locum 7 faciemus. Dedi autem eis securim et sportam plenam panibus et salez: ostendi etiam eis duram petrã dicens. Excidite hic 7 adducite vobis ligna de palude: 7 cum imposueritis tectũ. sedete in eodem loco. Ego autẽ putabam q fugerent ꝓpter nimium laborem. Post hec interrogauerunt a me. quid operaturi essent. Dico eis. Plectã de palmis Et sumens folia palmaz de palude. ostendi eis initiuz plecte. 7 quomodo coniungẽ deberent. quibus etiam dixi. Facite sportas: 7 date custodibus eccl̃ie et illi vobis afferent panes. Post hec g̃ ego recessi ab eis. Ipsi autẽ patienter omnia quecunq3 dixi eis fecerunt: 7 nõ venerunt ad me p tres annos. Sustinui autem et ego luctando cum animo meo dicens. Putasne que sit eorum operatio. quia nõ venerũt interrogare me de cogitationib̃ suis. Qui enim de longinquo sunt. veniunt ad me. isti vero de proximo nõ venerunt ad me. Nam nec ad alium abierũt nisi solum ad eccl̃esiam: cum silentio accipe oblationem Igitur ego orauí deum. ieiunãs vnam septimanam vt demonstraret mihi opationem eorum. Surgẽs autem post illã septimanam. abij ad eos videre quo modo sederent. 7 cum pulsassem aperuerũt mihi. ac salutauerũt me tacentes: faciensq3 orationẽ sedi. Inuens autem ille maior minori vt egrederetur: Ipe vero maior sedit facere plectam nihil loquens: 7 circa horaz nonam significauit pcutiens. 7 venit ille minor. 7 fecit modicam cocturam pulmenti. Aposuit vero 7 mensam. inuente ei illo maiore. 7 posuit sup eam tres paximates: 7 stetit tacens. Ego autez dixi Surgite manducemus. Et exurgentes mãducauimus. Attulit vero lagunculam 7 bibimus. Cum aũt factum esset vespere: dicũt mihi. vadis ne hinc. Respondi ego. Non. sed hic dormiã. posuerunt autem mihi mattaz in vna parte 7 sibi in angulo ex alia pte Tulerunt etiaz cingulos suos. 7 semicincia sua 7 posuerunt se dormire. simul sup mattam añ me. Cum autem se reclinassent orauí ad deum vt mihi reuelaret operationem eorum. Et aptum est tectum celle. et facta est lux tanq3 per diem: ipsi vero nõ conspiciebant lumen illud. Cum vero putarent q ego dormirem: tetigit ille maior minorem in latus. 7 surrexerunt atq3 cinxerunt se: expandentes quoq3 manus in celum. steterunt cum silentio. ego quidem videbã eos: ipsi vero me non videbant. Videbam ergo demones sicut muscas venientes sup illum minorem: et alij quidem veniebant vt sederent super os eius. Alij vero super oculos: 7 vidi angelum domini habentem gladium ignis. circũuallentem eum atq3 secantem ab eo demones. Illi autem maiori fratri nõ poterant appropinquare. Circa mane vero reclinauerunt se: 7 ego feci meip̃m quasi euigilantem. 7 ipsi fecerũt similiter. Dixit aũt ille maior hunc sermonẽ tm̃. vis dicemus hos duodecim psalmos. Dixi. etiam. 7 psallebat ille minor quinq3 psalmos senos versus. vna cum alleluia: 7 p vnumquenq3 versuz exiebat lampas ignis de ore ipsius. 7 ascendebant in celum. Similiter 7 ille maior cuz aperiebat os suũ psallens. tanq3 fumus ignis egrediebatur de ore ipsius et ptingebat ad celuz. 7 ego dixi. modicum ex aĩmo sicut 7 illi opus dei. exiens autem dixi. Orate pro me Illi vero satisfecerũt mihi tacẽtes. 7 cognoui q3 ille maior pfectus esset: et illũ minorẽ ipugnaret adhuc inimicus. Post paucos aũt dies. dormiuit ille maior frater. 7 tercia die ille iunior: 7 cũ aliqui patz venirent ad abbatem machariuz ducebat eos in cellã ipsorum: dicens venite 7 videte martirium hoz peregrinorum. ¶ Duo quidam patrum rogauerũt deum. vt ostenderet eis in quã peruenerint mensuram. 7 venit illis vox dicẽs. Quia in villa illa que est in egypto. est secularis quidam eucaristus noĩe. 7 vxor ei⁹ vocatur maria: nõduz adhuc pueniſtis in mensurã ipsorum. Exurgentes autem illi duo senes venerũt in vicũ illũ. Qui pcũctãtes ĩuenerẽt cellulã ipi⁹. 7 vxorẽ eius. 7 dicũt ad eã vbi ẽ vir tu⁹. At illa dixit eis. Pastor est ouiũ: 7 ipas pascit. 7 introduxit eos ĩ domũ suã. Cum vero sero factũ esset. venit ipse eucaristus cum ouib̃. 7 videns illos senes. parauit illis mẽsam: misitq3 peluim. 7 lauit pedes eorum. Qui dixerunt ei. Non gustabimus quicq3 nisi indicaueris nobis opationem tuã. Tunc eucaristus cum humilitate dixit eis. Ego sum pastor ouium. 7 hec vxor mea est. Cum vero perseverassent illi seniores rogantes eum vt omnia denunciaret eis. Et ipse nollet dicere. Dixerunt ei. Deus misit nos ad te. Audiens autem eucaristus hoc verbum timuit: dixitq3. Ecce oues istas habemus a parentibus nostris. et quicq̃d ex ipsis donauerit nobis deus. dividimus in tres ptes. Partem vnam pauperibus. 7 vnam partem in susceptione peregrinorum. 7 terciã partem in vsum nostrum. Ex quo autem accepi vxorem meam. neq3 ego pollutus sum neq3 ipsa sed virgo est. Singulariter autem remoti a nobis dormimus. 7 noctu quidem induimus nos saccos. in die vero vestimenta nostra: et vsq3nunc nemo hominum hoc cognouit.

Cum autem hec audissent illi patres. admirati sunt ⁊ recesserunt glorificantes deum. ¶ Venit aliquando abbas macharius ille egiptius de scithi in monte nytrie:in die oblatõnis ad monasteriũ abbatis pambo:⁊ dixerunt ei seniores loci illius. Dic fratribꝫ verbum edificatõnis pater. Qui ait eis. Ego nondum factus sum monachus:sed vidi monachos. Et dixit Sedente me aliquãdo in cellula in scithi: purgebãt me cogitatõnes mee:dicentes. Surgens vade vsqꝫ in desertum:⁊ considera quicq̃d illic videris. Et permansi luctans cum animo meo p̃ q̃nq; annos dicẽs. ne forte sit a dæmonibꝫ ista suggestio. Cum ergo p̃severarem ista cogitare.abij in heremũ. ⁊ reperio ibi stagnum aquarum ⁊ insulam in medio eius.veniebãt quoq; diuersa animalia heremi istius:⁊ bibebant ex eo. Inter que vidi duos homines nudos. ⁊ contremuit corpus meum putabam eũ q̃ spiritus essent. Cumq; illi vidissent me trepidantem:locuti sunt ad me dicentes. Noli timere:etenim nos homines sum⁹. Dixi itaq; illis.vnde estis. ⁊ quomodo in hanc heremum venistis. Qui dixerunt. De cenobio sumus.⁊ factus est nobis p̃sensus ⁊ egressi sumus:⁊ ecce egressionis nostre quadraginta anni sunt. Erat aũt vnus ex eis egyptius:alius vero thebeus. Interrogabant autem me ⁊ ipsi dicentes. Quomodo est mundus.⁊ si ascendit aqua scd̃m tempus suum. si etiam habet mundus abundantiam suam. Respondi eis. Etiam. Quos ⁊ ego interrogaui. Quomodo possum fieri monachus. Dicunt mihi. Nisi quis renunciauerit omnibus que in mundo sunt:non potest fieri monachus. Quibus dixi. Ego infirmus sum:⁊ nõ possum sicut vos. Responderunt mihi. Si non potes sicut nos:sede in cella tua:⁊ plange peccata tua. Interrogaui ergo eos dicens. In hyeme non sentitis frigus. aut in estate nõ incendit corpus vestrum cauma. At illi dixerunt. Deus fecit nobis hanc dispensatõnem vt neq; in hyeme frigus:neq; in estate ardorem sentiamus. Ideoq; dixi vobis quia ego nõdum factus sum monachus.sed vidi monachos:ignoscite mihi. ¶ Sedebat aliquãdo abbas syssois solus in monte abbatis anthonij. Moram autẽ faciente mĩstro ei⁹ venire ad eum:p̃ menses decem nõ vidit hominem. Ambulans autẽ in montem:inuenit quendã capientem agresta animalia. Cui senex dixit vnde venis.et quãtum temporis habes hic. At ille dixit. vere abba habeo vndecim mẽses in monte isto:⁊ non vidi hominem nisi te. Audiens autem hec senex.intrauit in cellam suam:⁊ p̃cutiebat seipsum dicens. Ecce syssoi existimabas te aliquid fecisse:⁊ neq; vt secularis hic ita fecisti. ¶ Idẽ ipse syssois abbas sedẽs ĩ cella.semper claudebat ostium suum. Dicebant autẽ de ipso quando in die dormitõnis sue cum sederent circa eũ patres.resplenduit tanq; sol facies eius: et dixit ad eos. Ecce abbas anthonius venit. Et post pusillum rursus dicit eis. Ecce chorus p̃phetarum venit. Et iterum amplius facies eius refulsit:⁊ dixit. Ecce chorus apostolorꝝ venit. Et duplicit̃ refulsit adhuc facies eius:⁊ ecce ipe quasi cum aliquibus loquebatur Deprecati sunt autẽ illum senes dicentes. Cũ quo loqueris abba. Qui dixit eis. Ecce venerunt angeli accipe me:⁊ rogo vt dimittar penitere modicum. Dicunt ei seniores. Non indiges penitentia pater. Dixit autem illis.vere fratres nescio meipsum. vel initium fecisse penitentie. Et cognouerunt omnes quia perfectus est. Et rursum subito facta est facies eius sicut sol:⁊ timuerunt omnes. Dixit autem illis. Videte:ecce dominꝰ venit dicens. Afferte mihi vas electionis heremi. Et p̃tinuo reddidit spiritum. Et factus est splendor magnus: ⁊ repletus est totus locꝰ ille odore suauitatis. ¶ Dicebant de abbate or. q; neq; mentitus est vnq̃. neq; iurauit neq; maledixit hominem.neq; sermonem noxium locutus est alicui ¶ Idem abbas or dicebat discipulo suo. Vide ne aliquãdo alienum verbum adducas in cellam istam ¶ Duo quidam magni senes ambulabant in heremum.que est iuxta scithim:⁊ audientes murmur vocis cuiusdam de terra.quesierunt introitum spelunce In quã ingressi repererũt ibidem quandã aniculam virginem sanctã iacentem:⁊ dicunt ei. Quomõ huc venisti anus.aut quis est qui tibi ministrat:Neminẽ eũ inuenerunt in ipsa spelunca. nisi solam ipsam iacentem infirmam. At illa dixit. Tricesimum octauũ annũ habeo in spelunca hac.herbarum radicibꝫ viuens.⁊ seruiens xp̃o:⁊ non vidi hominem nisi hodiẽ Misit eũ vos deus vt sepeliatis corpus meum. Cũ q; hoc dixisset:quieuit in pace. Patres vero illi glorificauerunt deum. ⁊ recondito corpusculo eius: recesserunt in locum suum. ¶ Narrauerunt de quodã solitario qui exiuit in heremum: vestitus lineo sacco tm̃. Cumq; pambulasset iter trium dierum ascendit supra petram.⁊ vidit sub ipa viridem herbam:⁊ hominem pascentem tanq; bestiam. Descendes autem occulte tenuit eum. Senex vero ille cum esset nudus nec posset ferre odorem hominum angustiatus est:⁊ vix tandem euadens de manibus eius fugiebat. Ille vero frater exiit currens post ipsum:⁊ clamans. Expecta me:quia propter deum te sequor. At ille conuersus dixit ei. Et ego propter deum fugio abs te. Frater autem ille post hec ꝓiecit lebitonẽ. quo erat indutus:⁊ sequebatur eum. Quem cum vidisset senex.quia abiecisset indumentũ suum:sustinuit eum:⁊ cum appropinquasset ei.dixit ad illum senex. Quando proiecisti materiam mundi abs te:⁊ ego te expectaui. Rogabat autem frater ille dicens. Pater.dic mihi verbum: quomodo saluus fiam. Qui dixit ei. fuge homines ⁊ tace.⁊ saluus eris. ¶ Narrabat q̃dam solitarius fratribus qui erant in raythum vbi sunt septuaginta arbores palmarum in loco vbi applicuit moyses cum populo quãdo egressus est de terra egipti.sic dicens. Cogitaui aliquãdo debẽ me ingredi in interiorem heremũ.si forte inuenirem aliquẽ interius habitantẽ in heremo:⁊ seruientẽ domino nostro ihũ xp̃o. Ambulans aũt quatuor dies ac noctes inueni speluncam.⁊ cum appropinquassem respexi ĩtus ⁊ vidi sedentem hominem:⁊ pulsaui ꝑ ꝓsuetudinem monachorum.vt egredientem salutarẽ eum. At ille non mouebat̃:requieuerat eũ in pace. Ego autem nihil dubitans introiui. ⁊ cum tenuissem scapulam ipsius confestim dissolutus est.⁊ factus puluis est. Deinde aspiciens: vidi colobiũ pendẽs. Cum vero ⁊ hoc tenuissem:dissolutum est.⁊ in nihilum redactum. Cum aũt ex hoc desitarẽ.egressus sum inde

et deambulabã in deserto:in quo rursus aliam reppe ri speluncã.z vestigia hominis ibidẽ.Factus suꝫ aũt alacrior:z applicui ad ipam speluncã.Ut vero iterũ pulsaui.z nemo mihi obaudiuit:ingressus qꝫ nulluꝫ inueni.Stans aũt foras speluncã dicebam intra me ipm:quia huc oportet venire huc seruũ dei vbicũqꝫ fuerit.Cũ vero pteriret dies.vidi bubalos veniẽtes. z illum seruũ dei sequentem eos nudum:sed capillis suis cooperientem que inhonesta erant corporis sui Qui appropinquans mihi. existimabat me spirituꝫ esse:z stetit ad oratõꝫ.Ego aũt hec intelligẽs dicebã ei.Serue dei z ego homo sum. vide vestigia mea z cõtrecta me:quia caro z sanguis suꝫ.Cũ vero post orationẽ dicto amẽ respexisset me.z psolatus fuisset. introduxit me in speluncã: z interrogauit me dicens Quomodo huc aduenisti:Cui ego dixi.Requirẽdi gratia seruorum dei veni in hanc solitudinẽ: z nõ me fraudauit deus a desiderio meo. Ego autẽ interrogaui eum rursuꝫ dicẽs.Quomodo z tu huc venisti.z quãtuꝫ temporis habes.aut quod est alimentũ tuũ.vel quomõ cum sis nudꝰnõ indiges vestimento Qui dixit mihi.Ego ĩ cenobio erã thebayde:z opꝰ meum erat linitextura. Subintrauit autez in animũ meum cogitatus. vt exiens inde singulariter sederez et poteris inquit quietus esse z suscipere peregrinos z maiorem mercedem possidere.ex eo qd acquisieris de opere tuo.Ut autem consensi cogitatõi huic.et opere pfeci eam:exiens edificaui mihi monasterium ibiqꝫ veniebant qui mihi iniũgebant opus. Cũqꝫ iã multum esset qd congregaueram: festinabam pauperibus ac peregrinis illud distribuere.Sed aduersarius noster dyabolus. inuidens mihi sicut semper ita etiam z tũc futuram in me retributõnem machinabatur auferre:eo q festinabam labores meos deo offerre.Videns autem vnam virginem sacram iniũgentem mihi species.z eas me perficientẽ atqꝫ reddentem:immisit ei vt rursum mihi demandaret alias species.At vbi iam psuetudo facta est z fiducia maior.postremo etiam tactus manuum z risus.ac simul cõuescere:ad vltimum concepimus dolorem z pfecimus iniquitatẽ.Cum aũt mansissem cũ ipsa in eadez ruina sex menses:postea cogitaui:dicens.Quia aut hodie aut crastino aut post multos annos morti addictus:eternũ habebo supliciũ. Si eñ vxorẽ quis hominis violaret. penis eternis legitime subiaceret quãtis tormẽtis dignus est.qui xpi stuprauerit spõsam:Et sic occulte in hãc heremũ recucurri: omnia relinquẽs illi mulieri.Venienscqꝫ huc inueni speluncam hanc atqꝫ fontẽ hunc:z istam palmã afferentez mihi botriones duodecim dactiloꝝ.Per singulos mẽses affert vnũ botrionem.qui mihi sufficit triginta dies:z post hũc maturat alter.Post tempꝰ autez multũ creuerũt pili mei:z cum dirũperent iam vestimenta mea ipsis verecundiorẽ partem operio corporis mei.Dum autem rursus interrogarem eum.si in primordijs difficultatem habuisset ibidem: ait mihi In initijs valde afflictꝰ sum dolore necessitatis.ita vt humi iacens.non possem stando psalmũ dicere:sed ꝓstratus in terra.clamabã ad altissimũ.Cum autez in spelũca essem in dolore valido atqꝫ defectione.vt etiam nec egredi iam possem: vidi virũ intrantẽ z iuxta me stantẽ.ac dicentẽ mihi.Quid pateris:Ego confortatꝰ ab eo modicũ:dixi ei.Epar doleo.Qui dixit mihi.Ubi doles:Cũ vero ostendissez ei digitos manus sue in directũ ꝓiungẽs diuisit locuꝫ istum tanqꝫ gladiuꝫ.Et aueliens iecur.ostendit mihi vulnera: z raso iecore in manu sua.in pãnum ipam scabiẽ misit:atqꝫ rursum ipm iecur imponens manibꝫ suis.locum ipm reclusit:z ait mihi.Ecce sanus factus es:ꝑ ihũ dñm nostrum ihũ xpm sicut oportet. Et extũc factꝰ sum sanus:z sine labore iam suꝫ hic.Ecce aũt multũ illum rogaui vt manerem in interiori spelunca: z ait mihi.Nõ potes sufferre impetus demonuꝫ.Et ego hocipm considerãs:rogabã vt orans pro me dimitteret me.Qui cũ orasset:dimisit me.hec vobis narraui edificatõnis gratia. ¶Dicebat rursus aliꝰ quidam senex.qui etiam dignꝰ factus est epus ciuitatis oxirinci tanqꝫ ab alio hec audisset: sed ipse erat qui hoc fecerat. Uisuꝫ est mihi inquit aliquãdo intrare in interiorẽ heremũ.que ẽ circa oasa.vbi genꝰ ẽ mazicoꝝ:vt viderẽ si forte inuenirem aliquem xpm seruientem.Sumens igitur paucos paximates.z quasi dierũ quatuor aquam in vase:iter meum faciebam. Transactis vero quatuor diebꝫ consumptisqꝫ cibis expectabã quid agerem:z confidens dedi me ad pgendum.Ambulaui qꝫ alios quatuor dies:sine cibo pdurãs.Cũqꝫ ieiumũ z laborẽ itineris corpus meuꝫ iam nõ ferret.in pusillanimitatẽ iam puenim:ac sic iacebam in terra. Veniens aũt quidã digito suo tetigit labia mea z tãqꝫ medicinali instrumento curauit me.Statiqꝫ ꝓfortatꝰ sum:ita vt putarẽ me neqꝫ ambulasse.neqꝫ famẽ ptulisse.Cũ ergo tantã in me sensissem virtutẽ surgens pambulabam desertũ. Preteritis itaqꝫ alijs quatuor diebꝫ:rursuꝫ fatigatꝰ defeci.Cũqꝫ extendissem manus meas in celũ: ecce vir ille qui pridem me ꝓfortauerat. itez digito suo qsi liniens labia mea.cõfortauit me. Peracti sunt autem dies decem z septẽ.z post hoc inuenio tuguriũ.z arborem palme.z virum stantẽ cuiꝰ capilli capitis erãt pro indumento ipsius:z pre canicie candidi per totum. Erat autem z terribilis aspectu. Cunqꝫ vidissem me.stetit ad orationem.z expleto amen.cognouit me esse hominem: tenenscqꝫ manum meam interrogauit me: dicens. Quomodo huc aduenisti:Et si adhuc constãt omnia que sunt in mũdo. et si adhuc etiam sunt persecutõnes:Ego autem dixi ei.Quia vestri gratia qui in veritate xpo domino seruitis hãc perambulo heremum:persecutio vero cessauit ppotentiam xpi.Edissere nũc mihi obsecro te:z tu quomodo huc aduenisti:At ille cum lamentatõne plorans:cepit dicere mihi. Ego episcopus eram.z persecutione facta.multis mihi illatis supplicijs.cum sufferre non possem tormẽta:postea sacrificaui.In meipsum deinde reuersus.agnoui iniquitatem meam z dedi meipsum ad moriendũ in hanc heremum.z suꝫ degens hic annis quadragintanouem in confessione z obsecratione ad deum. si forte dimittatur mihi peccatum meum. Et victum mihi quidem prestitit dominus ex hac palma.consolatõnis xo indulgẽtiam nõ accepi nisi pꝰ q̃dragitaocto ãnos.in hoc autẽ anno consolatꝰ sum.hec autem dicens repente surrexit.z currẽs exijt foras:z stetit ad oratõem diu. Cũ

autem compleſſet oratõꝫ: venit ad me. Intuens aũt ego faciẽ eius: exterrit⁹ trepidaui. factus eĩ erat quaſi ignis. Dixitq; mihi. Noli timere. Dñs enim te miſit. vt funeri tradas corp⁹ meũ atq; ſepulture. Dũ autem conſumoſſet hec dicens: ſtatim extendens manus pedeſq; finem fecit. diſſutam ergo tunicã meam ego mihi dimidiã tenui: z dimidiã inuoluto ſancto ei⁹ corpuſculo abſcondi in terra. Recondito autem illo continuo palma illa aruit: et tugurium illud cecidit. Ego aũt multum fleui obſecrans deũ. ſi quomodo p̃ſtaret mihi palmaꝫ illam z fontẽ z pſeuerarẽ illo in loco reſiduũ tempus meum. Ut aũt non eſt hoc factum: dixi apud me. vtiq; nõ eſt voluntas dei. Oriãs ergo tendebam iterum ad ſeculum. z ecce homo ille qui p̃ius liniuit labia mea. veniens apparuit mihi atq; confortauit me: z ita ꝙualui peruenire ad fratres z narrauit eis hec. rogans eos ne deſperent de miſericordia dei. ſed p̃ patientiã expectarent deũ. ¶ Frater quidam interrogauit ſenem: dicens. Nomen eſt qđ ſaluat aut opus? Reſpondit ei ſenex. Opus. Et ait ſenex. Scio fratrem orantẽ aliquãdo: z ſtatim exaudiebat oratio eius. Subintrauit aũt animo ei⁹ cogitat⁹. vt vellet videre animã peccatoris z iuſti. quomodo abſtrahat a corpore: z nõ volens deus contriſtare eum in deſiderio ſuo. dum ſederet in cella ſua. ingreſſus eſt lupus ad eum: z tenens ore ſuo veſtimẽta ipſius fratris. trahebat eum foras. Surgens autem frater ſequebat eum. lupus autẽ duxit eum vſq; ad aliquã ciuitatem: z dimittens illum receſſit ab eo. cum vero ſederet foras ciuitatem. in monaſterio quodam erat quidã habitans. qui habebat nomen quaſi magni ſolitarij: ipe vero infirmus erat expectans horaꝫ mortis ſue. Frater igit ille qui ibidẽ venerat. videbat p̃parationem fieri cereorum z lampadaruꝫ propter ſolitarium illum. tanq; p̃ ipſum deus panem z aquã inhabitantib⁹ ciuitatem illam p̃ſtaret. atq; ſaluaret eos: z dicebant. quia ſi hic ſenex vitam finierit. oĩes ſimul moriemur. Facta aũt hora exitus ipſius. vidit frater ille tartaricũ inferni deſcendentẽ ſuper ſolitarium illum. habentem tridentem igneum: et audiuit vocem dicentẽ. Sicut anima iſta nõ me fecit quieſcere neq; vna hora in ſe: ſic neq; tu miſereaꝛis ei⁹. euellens eam. Defigens igitur tartaricus ille quem tenebat igneum tridentẽ in corde ſolitarij illius: per multas horas torquẽs illũ abſtraxit animam eius. Poſt hec autẽ ingreſſus frater ille ciuitatem. inuenit hominem peregrinum in platea egrotũ non habentez qui ei curam adhiberet z manſit cum eo die vna: et cum veniſſet hora dormitionis eius. cõſpexit frater ille michaelem z gabꝛielem deſcendentes propter animaꝫ eius: z ſedens vnus a dextris z alius a ſiniſtris eius. rogabant animam illam vt egrederetur. Et nõ exibat quaſi nolens relinquere corpus ſuum. Dixit autem gabꝛiel michaeli. Aſſume iam animam iſtam. vt eamus. cui michael reſpondit. Juſſi ſumus a domĩo vt ſine dolore eiciatur: ideoq; caꝫ vi non poſſumus euellere eaꝫ. Exclamauit ergo michael voce magna dicens. Domine quid vis de anima hac. quia nõ acquieſcit nobis vt egrediatur. Venit autem vox. Ecce mitto dauid cum cythara: z omnes pſallẽtes hieruſalem: z audiens pſalmodiam ad vocem ipſorum egrediatur. Cunq; deſcendiſſent omnes in circuitu anime illius. cantantes hymnos z audiens pſalmodiam: ad vocem ipſorum egrediebatur. Tunc demum exiliens anima illa. ſedit in manibus michaelis et aſſumpta eſt cum gaudio. ¶ Dixit iterum idem qui ſupra de quodam ſene. quia veniens aliquando in ciuitatem vt venundaret vaſa que operatus fuerat: z cum explicuiſſet ea. contigit eum ſedere ante ianuam cuiuſdaꝫ diuitis qui iam moriebatur. Sedẽs ergo ſenex ille. vidit equos nigros z aſcenſores eorũ nigros z terribiles: habentes ſingulos baculos igneos in manibus ſuis. Cum vero iam peruenieſſent ad ianuam diuitis. ſtatuerunt equos ſuos foris: z intrauit vnuſquiſq; cum feſtinatione. Infirmus autem ille videns eos: clamauit voce magna dicẽs. Domine adiuua me. At illi dixerunt ei. Nunc memor dei factus es. quando tibi ſol obſcuratus eſt? Quare vſq; in hodiernum diem non exquiſiuiſti eum. dum adhuc tibi erat ſplendor diei? Nunc autem in hac hora nõ eſt tibi portio ſpei neq; conſolatõnis. ¶ Dixerunt patres fuiſſe quẽdam macharĩ qui ſcithĩ primus monaſteriũ fecit. Eſt enim locus ipſe vaſta heremus. longe a nytria: habẽs interuallũ itineris diei z noctis: z grande periculum eſt euntibus ibidẽ. Si enim modicum quis aberrauerit: vagatur periclitãs per heremum. Sunt autem illi omnes perfecti viri. nec aliquis imperfectus poteſt in eodem loco taꝫ feroci perdurare: quia omnino arduus eſt. et abſq; cõſolatione eorum que neceſſaria ſunt. Hic igitur predictus vir macharius. cuꝫ homo eſſet de ciuitate. cõiunctus eſt aliquando macharĩo illi maiori: z cum veniſſent ad tranſfretandum nylum fluuium. contigit eos ingredi nauem maiorem in qua tribuni quidam duo. cũ multa intrauerant extollentia. habentes intus redam totam ereaꝫ z equos quibus freni aurei erant. z obſecũdantes quoſdã milites z pueros. torques vtẽtes aliquos atq; aureos habẽtes cingulos Videntes ergo tribuni illi hos duos monachos. veteres pannos indutos. z in angulo ſedentes: beatificabant exiguitatem ipſorum. Unus vero ex tribunis illis ait ad eos. Beati eſtis vos monachi: qui mundo huic illuſiſtis. Reſpondens autem ille vrbanus macharius dixit ad eos. Nos quidem mundo iſti illuſi mus: vobis autem hic mundus illuſit. Scito tamen quia nõ volens hoc dixiſti. vtriq; eĩ beati dicimur id eſt macharij. At ille tribunus cõpunctus in verbo ei⁹: z regreſſus domi expoliauit ſe veſtimẽtis ſuis. et cepit eſſe monachus faciens elemoſinas multas. ¶ Dicebant de eodez abbate machario maiore: qz dum ambularet aliquando p̃ heremũ inuenit caput hominis mortui in terra iacens. Qđ cum moueret virga palme quam in manu tenebat: locutum eſt caput illud ad euꝫ. cui dixit ſenex. Quis es tu: Rñdit Ego erã ſacerdos gentiliuꝫ qui ꝑmanebant in loco hoc: tu vero es abbas macharius qui habes ſpiritũ ſancti dei. Quacũq; ergo hora miſertus fueris eoꝝ qui ſunt in tormentis. z oraueris p̃o eis: tunc conſolantur puſillum. Dixit ei ſenex. Et que eſt ipſa cõſolatio? Reſpondit. Quãtũ diſtat celum a terra: tãtum eſt ignis ſub pedib⁹ noſtris z ſup caput noſtruꝫ Stantib⁹ ergo nobis in medio ignis: nõ eſt vt quis

facie ad faciem videat ꝓximum suū. Ait ergo senex cuꝫ fletu. Ue illi diei in qua natus est homo: si ē hec consolatio supplicij. Rursum dixit senex. Est ne peius tormentū his: Respondit. Maior pena subtus nos est. Dicit ei senex. Et qui sunt in ipsa: Dicit ei. Nos qui ignorauim⁹ deum. vel ad modicū habem⁹ aliquid miscōie. Hi vero qui cognouerūt deū. ꝛ negauerunt eū: nec fecerūt voluntatē eius: hi sunt subtus nos. Et post hec sumēs senex caput illud sepeliuit. ¶ Orante aliquādo eodem abbate macario in cella sua: venit ei vox dicēs. Macari: nōdū pueniſti ad mensurā illaꝫ duaꝫ mulierum illius ciuitatis. Surgēs ergo senex mane. accepit virgā suā palmeam: ꝛ cepit pergere in ciuitatem. Cum vero pueniſſet in eam reperto loco pulsauit ianuam. Egressa autem vna. suscepit eum in domū suam: ꝛ cum sedisset nominibꝫ ꝓꝓrijs vocauit eas. Que cum veniſſent sederunt cum eo. Ait autem ad eas senex. Propter vos tantū laborem itineris arripui. dicite mihi nunc opera vestra. que vel quō sint. At ille mulieres dixerunt. Crede nobis abba: qꝛ neqꝫ hac nocte fuim⁹ sine viris nostris. Quā ergo operatōnem possum⁹ habere. Atuero senex cum satisfactōne rogabat eas: vt manifestarent ei actum suuꝫ. Tunc dixerūt ei. Nos quidē ꝑm seculum extranee nobis sumus: placuit autem nobis nubere duobꝫ fratribꝫ scōm carnē. Quindecim enimꝫ annis nos hodie due habitabam⁹ in hac domo. ꝛ nescimus si aliquādo litigauimus adinuicē: aut sermonē turpem dixit vna ad alteram: sed in pace ꝛ concordia peregimus totum tempus nostrum. Subintrauit autē nobis in animū ingredi in monasterium virginū: ꝛ rogati viri nostri nō nobis ꝓsenserunt in hoc. Cum ergo minime valuiſſemus obtinere hmōi ꝓpositum: diſposuimus vtreqꝫ testamentū inter nos ꝛ deum. vt vsqꝫ ad mortē p os nostrū non egrediat sermo secularis. Audiens autē hec abbas macharius: dixit. In veritate quia non est virgo neqꝫ sub marito agens. neqꝫ monachus. neqꝫ secularis sed deus ꝑm vniuscuiusqꝫ ꝓpositus. omnibꝫ prestat spiritūsanctum. ¶ Dicebant patres de aliquo sene magno. qui cum ambularet i heremo. vidit duos angelos comitantes secum: vnum a dextris ꝛ vnū a siniſtris suis. Dū vero ambularēt inuenerūt cadauer in via iacens: ꝛ cooperuit senex ille nares suas ꝓpter fetorem. Fecerunt autem ꝛ angeli similiter. Et ꝓfecti pusillum. dixit eis senex. Et vos hec odorabatis: Qui dixerūt ei. Nequaqꝫ: sed ꝓpter te cooperuim⁹ ꝛ nos. Nā imundiciā hui⁹ mūdi non odorabamus nos neqꝫ appropiat nobis: sed animas que fetorem peccatoꝝ habent. ipsaꝝ fetorem nos odorabamus.

¶ Incipiunt septem capitula que misit abbas moyses abbati pirmenio: et qui custodierit eu. liberabitur a pena.

DIxit abbas moyses quia debet homo quasi mortu⁹ esse socio suo. mori amico suo: vt non diiudicet eū in aliqua causa. ¶ Dixit item. Quia debet homo mortificare seipm ab omni re mala. priuſqꝫ egrediatur de corpe: vt nō ledat vllum hominē. ¶ Dixit iterum. Niſi habuerit homo in corde suo qꝛ peccatoꝛ ē deus nō exaudiet eū. Dixit ei frater. Quid est in coꝛ de habere. quia peccatoꝛ est: Et dixit senex. Si qs attendit peccata sua: non videt peccata ꝓximi sui. ¶ Dixit rursum idem senex. Niſi conuenerit actus orationi in vanū laborat hō. Et dixit frater. Quid est consensus actus cum oratione: Respondit senex vt ea ꝓ quibus oramus: iam non faciamus. Quādo enim homo dimiſerit voluntatem suaꝫ: tunc ei reconciliabitur deus. ꝛ suscipiat oratōnes eius. ¶ Interrogauit euꝫ frater. In omni labore hoīs quid est qđ eum iuuat: Dixit ei senex. Deus est qui adiuuat Scriptum est em̄. Deus noster refugium ꝛ virtus: adiutoꝛ in tribulatōnibꝫ que inuenerunt nos nimis. Dixit frater. Jeiunia ꝛ vigilie quas facit homo. qđ efficiunt: dixit ei senex. Qm̄ ipsa sunt que faciūt humiliari animā. Scriptuꝫ est em̄. Uide humilitatem meā ꝛ laborem meuꝫ: ꝛ dimitte omnia peccata mea. Si ergo fecerit anima laboꝛes istos: miserebit̄ ei deus ꝓpter eos. ¶ Interrogauit frater senē dicēs. qđ faciet hō in omni temptatōne veniente sup se. aut in omni immiſſione inimici. Ait illi senex. Flere debet in cōſpectu bonitatis dei vt adiuuet eum. ꝛ requieſcet velociter. si rogat intente. Scriptuꝫ est em̄. dominus mihi adiutoꝛ: nō timebo quid faciat homo. ¶ Interrogauit eum iteꝫ frater dicens. Ecce homo cecidit ꝓximum suum ꝓpter aliquod peccatum qđ egit. quid dicit seruus ille: dicit ei senex. Si bonus seruus est. dicet peccaui: miserere mei. dicit ei frater. Nihil aliud: dicit ei senex. Nō. Exquo em̄ culpā sup se posuerit. ꝛ dixerit. peccaui: statim miserebit̄ ei dominus suus. Finis autē hoꝛ est: non iudicare ꝓximū. Quādo ei man⁹ dñi occidit omne primogenitū in terra egipti: nō erat domus in qua nō esset mortu⁹. Dicit ei frat. Quid est verbū hoc: Respondit ei senex. quia si cōſpexerimus peccata nostra: nō videbim⁹ peccata ꝓximi. Stulticia est homī habenti mortuū suū relicto eo abire ꝛ flere mortuū ꝓximi sui. Mori aūt ꝓximo tuo ē portare peccata tua: ꝛ sine cogitatu esse ab omni homīe. quia iste bonus est ꝛ iste malus est: ꝛ ne facias malum vlli homini. neqꝫ cogites malum in coꝛde tuo in aliquem. neqꝫ ſpreueris aliquem facientem maluꝫ. neqꝫ acquieſcas facienti malum ꝓximo suo ꝛ noli gaudere cum eo qui malum facit ꝓximo suo hoc ē mori ꝓximo suo. ꝛ noli obloqui ꝺ aliquo homine: sed dicito. quia deus cognoſcit vnūquēqꝫ. Noli ergo obedire detrahenti: neqꝫ congaudeas ei in detractione. Noli audire obloquentē ꝓximo tuo. qꝛ scriptum est: nolite iudicare vt non iudicabimī. Nō habeas inimicitias cum aliquo homine. neqꝫ retineas contumelias in coꝛde tuo. neqꝫ odio habeas eum qui inimicatur tibi: ꝛ nō sentias inimicitias ei⁹. Noli despicere eum qui inimicitias habet cum ꝓximo suo: ꝛ hoc est pax. In his temetipm̄ consolare. Est laboꝛ: sed sempiterna requies. ¶ Dixit alius senex. Propter te inquā o homo saluatoꝛ est natus. ꝓpter te venit filius dei: votu saluetis. Factus ē homo manens deus. factus est puer: factus est lectoꝛ. Accipiens nanqꝫ librum. legit in synagoga dicens. Spiritus domini super me. eo qꝺ unxerit me. euangelizare pauperibus misit me. Factus est subdyaconus. Faciens nanqꝫ de fune flagellum: omnes eiecit de tem-

plo oues vendentes ⁊ boues. Factus est diaconus precingens enim se lintheo lauit pedes discipulorũ suorum: precipiens eis fratrum pedes lauare. Factus est presbiter: quia resedit in medio magistroꝝ populum docens. Factus est episcopus: qꝝ accipiens panez benedixit ac fregit ⁊ dedit discipulis suis. Flagellatus est propter te: vt redimeret te. Crucifixus ⁊ mortuus ẽ. ⁊ tercia die resurrexit: ⁊ assumptus est. Omĩa hec ꝓpter nos suscepit in se. omnia iuxta dispensationem. omnia per ordinez. omĩa cõsequenter opatus est vt saluaret nos. ⁊ tu ꝓpter eũ nil toleras. Simus sobrij. vigilemus. vacemus orationibus. ⁊ que placita sunt ei facientes: vt saluari possimus. Joseph nonne in egyptum est venditus in terram alienam: Tres pueri in babiloniam capti ui ducti sunt. nunquid ibi cuiusqꝫ habuerunt noticiaz: Tamen deus patrocinatus est eis. suscepitqꝫ ⁊ glorificauit eos: quia timebant eum. qui dat aiaz suam deo: non habet ꝓpriam voluntatẽ. sed expectans dei arbitrium: non laborat. Nam si tuam vis facere voluntatez non cooperante deo: nimiũ fatigaueris. ¶ Interrogauit frater abbatem pastorẽ dicens. Quid est quod scriptum est: nolite cogitare de crastino: Dicit ei senex. Ad hominem respicit ꝟ qui in temptatione est constitutus ⁊ deficit. vt non cogitet quantum temporis in ea facturus sit: ꝟ potius quod hodiernum est ⁊ quotidianũ futuruz libenter suscipiat. ¶ Interrogauit frater abbatẽ iohannem dicens. Quomodo anima habens ꝓpria vulnera nõ erubescit detrahere proximo suo: Cui rñdit senex ꝑ parabolam. Erat quidam pauꝑ homo habens vxorem. qui cum vidisset aliquando aliam mulierem pulcriorem: ipsam quoqꝫ sortitus est in cõiugium. Erant autem vtreqꝫ nude. Sed cum essent in quodã loco nundine: rogauerunt eum ambe dicentes. Tecum desideramꝰ venire. Quas mittens nudas in volium cum nauicula trãsfretauit: venitqꝫ ad locum. Facto aũt meridie. cum vna earum populo recedente vidisset silẽtiuz: exiliuit de volio in quendam locum vicinũ velociter. ⁊ veteres atqꝫ consciſſos pannos repiens: precinxit se. debinc fiducialiter visa est ambulare. Altera ẏo nuda sedens intrinsecus dicebat marito. Ecce meretrix ista nuda est: nec confundit. Cui maritus cũ dolore ac stupore rñdit. O miraculũ. Hec vtcunqꝫ confusionez suam cooperuit: tu ẏo vndiqꝫ nuda. nõ erubescis culpare vel ex ꝑte vestitam. Ita est omĩs detractor qui ꝓpria mala non vidẽs: aliena semꝑ accusat.

¶ Dixerũt quidam fratres abbati antonio. volumus a te audire verbum quomodo saluari possimꝰ Tunc ait senex. Ecce scripturas audistis: sufficiat vobis. Qui dixerũt. ⁊ a te volumus audire verbũ. Rñdit eis senex. Audistis dñm dicẽtem. Si qs te ꝑcusserit in sinistram maxillaz: prebe illi ⁊ alteram. Dicunt ei. Hoc implere nõ possumus. Dicit eis. Si ergo alterã prebere nõ potestis: saltim ĩ vna ꝑcussi ferte patiẽter. Rñderũt ei. Nec hoc possumꝰ. Dicit eis. Si nec hoc potestis: vultis ne ꝑcutẽ magis qꝫ ꝑcuti: Dicũt ei. Nec hoc volumus. Tũc senior ait discipulo suo. Sucos ꝑpara fratribꝫ istis: qꝝ nimis infirmati sunt. Deinde dixit eis. Si nec ꝟ nec illud potestis: quid faciam vobis: ergo sola oꝛo necessaria est ꝓ vobis. ¶ Dixit abbas iohãnes quibusdam fratribꝫ. Quia fuerũt tres philosophi simul amici. quoꝝ vnus moriens alteri reliquit filiuz suum cõmendatum. qui in etate iuuenili proiectꝰ: nutritoris sui adulterauit vxorem. Quo scelere cognito: missus est foras. Deinde cum plurimũ peniteret. non ei concessit ingressum: sed ait illi. Vade ⁊ esto tribus annis inter damnatos: qui metalla ĩ flumine colligunt. ⁊ sic tibi indulgeo culpã tuã. Quo post triennũ redeũte: rursus ait. Vade alios tres annos ⁊ da mercedes vt iniurias patiaris. Ille ergo fecit sic tres annos alios. Qui dixit ei. Veni ergo nunc in ciuitatez athenien̄sium: vt philosophiã discas. Erat aũt ad portam ciuitatis quidaz senex philosophus sedens. qui intrantes ciuitatem cõtumelijs afficiebat. Iniuriauit ergo ⁊ iuuenem illum. At ille iniuriatus risit. Cui senex ait. Quid est hoc ꝙ ego tibi iniurias facio: ⁊ tu rides: Et dixit iuuenis. Non vis vt rideam qui tribus annis vt iniurias paterer dedi mercedes: ⁊ hodie eas gratis patior. Prorsus ob hoc risi. Dixitqꝫ ei senex. Ascende ⁊ ingredere ciuitatem. Cumqꝫ hoc retulisset abbas iohãnes: dixit. Hec porta dei: ⁊ patres nr̄i ꝑ multas iniurias eam gratulantes ingressi sunt. ¶ Dicebat abbas iohãnes de aĩa que desiderat penitere. Quedam pulcerrima meretrix fuit in quadam ciuitate: que habebat plurimos amatores. Quidaz aũt vir de ducibus veniens ad eam: dixit. Promitte mihi castitatẽ tuã: ⁊ ego te accipiã in vxorẽ. Illa igit̃ ꝓmittẽte: accipiẽs eã introduxit in domũ suã. Cũqꝫ a suis amatoribꝫ quereret̃. agnito ꝙ ille tam magnus vir sortitus eã fuisset in vxorẽ dixerũt. Si accesserimꝰ ad ianuã hoĩs tãpotẽtis: cognoueritqꝫ desideria requirentiũ: ꝑculdubio puniemur. Sed veniẽtes post dorsum domus vtamur solito sibilo. cumqꝫ sibilantiũ illa sonũ audierit: descẽdet ad nos ⁊ inueniemur innoxij. Que cũ audisset: signauit aures suas ⁊ exiliẽs interiora domꝰ ingregressa ẽ atqꝫ clausit. Hec ita locutꝰ senior: dicebat meretricẽ eẽ aĩam. amatores aũt eiꝰ eẽ vicia. ducẽ ẏo vel ꝓncipẽ dicebat eẽ xp̃m. Domũ aũt eius celoꝝ ꝑpetuaz mansiõz. Sibilatores aũt demones eẽ malignos. ꝟ ꝑ si casta fuerit ⁊ fidelis: sꝑ currit ad deũ. ¶ Dicebat abbas pastor. Scriptũ est ĩ euãgelio. Qui bz tunicã vẽdat eã ⁊ emat gladiũ. ꝟ intelligit̃ sic. Qui bz requiẽ: dimittat eã. ⁊ teneat gladiũ. i. pugnã aduersuz dyabolũ. ¶ Dicebat ꝙ supꝝ. Quia senior ꝙ dã in ptib egypti sedebat ĩ cella: cui frat̃ aliquis et ẏgo ꝙdã mĩstrabãt. Accidit aũt vna die vt vteqꝫ sibi ad senẽ veniẽtes occurrerẽt. Cũ ꝑ facto iã sero ⁊ ad sua remeare ñ possent: posuit mattã senior int̃ vtroſqꝫ vt dormirẽt. Frat̃ ẏo ille carnis sue pugnã nõ sufferẽs: miserandã ẏginez stupꝛauit ⁊ pdidit. Cõsummatoqꝫ pcto mane discessit. Senex aũt cũ ꝓgnouisset. ⁊ futura ꝓspiciẽs: tacuit in pñti. Redeuntes itaqꝫ ꝓsequẽte eos sene neqꝫ aliquã tristiciã demõstrante: vbi recessit ab eis ita adinuicẽ loqbãtur. Putasne intellexit ꝟ senex facinꝰ nr̄m an non: Reuersiqꝫ ambo ad eũ: ⁊ penitẽtia ducti dixerũt ad eũ. Pat̃ sancte intellexisti quẽadmodũ nos seduxe

rit inimicus atq; pstrauit an non: Qui respõdit. Intellexi filij. Dicũt ei. Et vbi fuit in illa hora mortis nre cogitatio tua: Dixit eis. Mea cogitatio illa hora illic erat vbi crucifixus est xps. Stabã autem & flebam tam p me q̃ p vobis. Sed q̃ penitentiã vestrã deus repromisit: admoneo vt curãdo vulneri qd p negligentiã ptulistis: diligẽtiꝰ insistatꝯ. Acceptã igit ab eo regula penitẽtie: recesserũt iam fortiter certantes: donec vasa electa fieri potuissent.

¶ Philosophus quidã interrogauit sanctũ antoniũ. Quo inquit sustines pater: q codicũ consolatione fraudaris. Ille rñdit. Meus codex o philosophe natura rez est creatarz. que mihi quotiens verba dei legere cupio: adesse consueuit. ¶ Dũ q̃dam venisset ad abbatẽ machariuz meridiano estu: & nimia siti succẽsus aquã quereret ad bibendũ. rñdit. Sufficit tibi vmbra hec: q̃ multi viatores aut nauigantes nũc indigent nec fruũt. ¶ Apud eundez senem cum verba de ptinẽtie exercitio haberet. age inq̃t fiducialiter o fili: nã & ego p viginti annos continuos. nõ pane. nõ aqua. nõ somno saciatus sũ. pane quidẽ pensatũ accipiens: aque ꝯo mẽsurã. somnũ aũ parietibꝫ dumtaxat me inclinãs: surripe paululũ festinabã. ¶ Quidã frater interrogauit senez. vtz cum matre vel cũ fratribꝫ ad eos pficiscẽs: mã ducare deberet. Cui senex rñdit. Cũ muliere inquit nõ manducabis. ¶ Interrogauit quidã frater abbatem Isidoꝛ de cogitatu fornicatõis. Rñdit senex. Q̃ quidez veniat cogitatio fornicatõis aĩm cõturbãs atq; occupãs: ꝫ actũ implere non prevalẽs neq; pficiens. ꝫ tm̃ impedit ad virtutẽ. Sobriꝰ autem vir a se eam discutiens: ad oratõz statim cõuertit. ¶ Itẽ de eodez cogitatu rñdit senex. Si cogitationes non habemus. ferarz similes erimus. Sed sicut inimicus qd suum est exigit: nos q̃z qd nostruz est implere debemus. Insistamus oratiõi & inimicꝰ fugabit. vaca meditationi dei & vincis. Perseuerãtia boni victoria est. Certa viriliter & coronaberis.

¶ Dixit abbatissa syncletica. Aduersarius noster facile a nihil possidẽtibꝫ supat. Non.n. hñt quo ledant: quia pleriq; memores angustie atq; temptationum a deo sepantium in ablatis pecunijs ceterisq; facultatibꝫ flere ꝓsueuerũt. ¶ Rursus que supra. Qui visibiles inquit diuitias ex multis laboribus atq; marinis piculis colligunt: dũ plura lucrantur plurima concupiscũt. & pntia quidem tanq̃ nihil existimant. nos ꝯo necessaria p timore dei rẽnuimus possidere. ¶ Dixit quidã senex. Qui aĩaz suã ligat memoria malicie: silis est igni inter paleas occultato. ¶ Dixit quidã senex. Si inq̃t de vita eterna cuiq̃ sermonẽ facis: dic verbũ audienti cum cõpunctione & lacrimis. Alioq̃n nõ dicas. ne fias inutilis: alienis verbis alios seruos facere festinãs. Peccatoꝛi nãq; dixit deus. Quare tu enarras iusticias meas: & assumis testamentũ meũ p os tuũ: Dic ergo canis sum: immo canis melioꝛ me est. ꝓpter qd & amat dñm suum: & ad iudiciũ dei nõ est venturus.

¶ Interrogauit quidã frater seniorez dicẽs. Quo aĩa mea diligit immundiciã: Dicit ei senex. Aĩa q̃dem coꝛpales plerũq; desiderat passiones: ꝫ spiritꝰ dei est quiẽ cõtinet. Flere q̃ debemus: & immũdicias nras attẽdere diligent. Vidisti mariã magdalenã: quemadmodũ cum se ad sepulcrũ dñi inclinasset & fleret vocauit eaz dñs. Sic erit & aĩe. ¶ Interrogauit frater seniorẽ dicens. Quid sunt peccata: Dicit ei senex. Peccata sũt cũ hõ sua delicta velut nihil despiciẽs: alios docere conat. Propterea dominus dicit in euãgelio. Hypocrita: eĳce pmũ trabẽ de oculo tuo: & tũc videbis eĳcere festucã de oculo fratris tui. ¶ Interrogauit frater seniorẽ dicens Quid agam: q̃ animus meus in paruo labore me vulnerat: Dicit ei senioꝛ. Non.n. miramur ioseph cum eẽt puer ĩ egypto in terra colentiũ ydola: quẽadmodũ temptatões viriliter ptulit: & deus glorificauit eum vsq; in finẽ. videamus & iob q̃ se vsq; in finem nõ relaxauerit: tenẽs deuz. vnde eũ nullꝰ a spe que in deũ ẽ mouere ꝓualuit. ¶ Interrogatus ẽ senioꝛ a quodã militante: si deus recipet penitentem. Qui cum eum pluribus edificasset sermonibꝫ: postremo ait ad eum. Dic mi dilectissime. si clamis tua ꝓcissa fuerit: ꝓĳcis ne eam. Qui respondẽs ait. nõ. Sed resartiens vtoꝛ ea. dicit ad eũ senioꝛ. Si ergo tu parcis ꝓpꝛio vestimento. deus sue ymagini nõ indulget: ¶ Erat quidam frater in cellula. qui post expletas missas cum dimitteret eccl̃am: expectabat donec omnes egrederentur. ne aliquis eum teneret ad manducandum. Una ergo dierum expleto cõuentu ante omnes egressus est: & currebat ad cellaz suam. Quem intuens presbiter currentem: miratus est. Cunq; transacta septimana venisset frater ille in collectam ecclesie: dixit ei presbiter. Dic mihi frater. Que causa fuit circa te. qui p omnes quidez conuentus remanebas vltimus omnium. q̃ in collectione preterita: ante omnes egressus es: Cui frat ille respondit. Quia abstinebam ne mihi coquerẽ. & ideo expectabam vt aliquis me teneret ad manducandum. Illa ꝯo collecta priusq̃ venirem in ecclesiam. coxi mihi pusillum lenticule: ideoq̃ consũmato sacro ministerio. ante omnes exiui. Audiens autem hec presbr: dedit mandatum in ecclesia dicens. Fratres anteq̃ venatis ad collectam ecclesie coquite vobis pusillum cocture: vt ꝓpter illõ cũ alacritate. festinetis recurrere in cellulas vestras.

¶ Venit aliquando iudex regionis alicuius de ꝓuincia abbatis pastoꝛis. Venientes aũt omẽs habitatoꝛes loci illius: rogauerũt ipm̃ abbatem. vt veniẽs rogaret eũ. Qui dixit eis. Sinite me tres dies. & tunc veniã. Oꝛauit ergo senex ad dominũ dicens. Domie noli mihi dare gratiam hãc: alioquin nõ p mittũt me homies sedere in loco isto. Veniẽsq̃ senex rogauit iudicem. At ille dixit. Pro latrone rogas abba. Sauisus ẽ aũt senex. q̃ nõ obtinuit apd iudicẽ gr̃am quã postulauit: & sic redĳt in cellã suã.

¶ Dicebãt seniores. Quia q̃n intrabat moyses in nubẽ cũ deo loquebatur: quando autẽ exibat d̃ nube loquebat cũ pplo. Sic & mõachus donec in cella sua ẽ cũ deo loq̃tur: egrediẽs aũt de cella loq̃tur cũ demõibꝫ. ¶ Venit q̃dã adolescẽs ad abbatẽ machariũ. vt sanaret a demonio. Et dũ eẽt foris stãs. ecce adueĳt q̃dã frat de aliq̃ mõasterio: & cõcubuit in pctm̃ cum adolescẽte illo. Egressus aũ senex: cernit frẽm illũ peccãtẽ cũ paruulo illoꝛ nõ increpauit

euꝫ dicens. Si ds qui plasmauit eos 7 videꝫ patientiã in illis hꝫ. q̃ si vellet incenderet eos: ego quis sum vt arguam eos? ¶ Dicebant de quodam sene qui habitabat in inferioꝛibꝫ partibꝫ egypti. Quia sedebat quietus: 7 vnus secularis mĩstraret ei. Cõtigit aũt vt filius illius secularis infirmaret: q̃ multum rogabat senẽ vt veniens oꝛaret ꝓ puero. Surgens quoqꝫ senex abiit cuꝫ ipso. Pꝛecurrens autẽ ille securus introiuit in domũ suaꝫ dicens. Venite obuiam solitario illi sancto. Videns aũt senex eos alonge exeuntes cum lampadibꝫ: cognouit q̃a sibi venirent in occursum: 7 exuens vestimenta sua misit illa in flumine. 7 cepit lauare ea stans nud⁹. Minister autez eius ille laicus erubuit videꝫ eũ nuduꝫ: 7 roganit hoĩes illos dicens. Reuertimĩ: q̃a senex ille mẽte excessit. Veniẽsqꝫ ad senez dixit ei. Quid hoc feciſti? Omẽs.n. dicebãt: qꝛ demoniũ hꝫ senex iſte. Qui dixit. Et ego hoc volui audire. ¶ Interrogauerũt quidam seniꝛes abbatez pastoꝛem: dicentes. Si viderimus aliquẽ fratreꝫ peccantez: arguemus eum? Rñdit eis abbas pastoꝛ. Ego interĩ si necesse habuero transire inde 7 videꝛo eum peccantem: pꝛeteream 7 nõ arguam eum. Sed qꝛ scriptum est. Que viderũt oculi tui: his testimoniũ ꝓhibe. ideo dico vobis: qꝛ si non palpaueritis maibꝫ vestris: nolite testificari. ¶ Aliqñ.n. quidam frater seductus est in huiuscemodi re: 7 apparuit ei q̃si q̃ frater quidam cum muliere peccaret. Qui cum per multũ impugnaret a cogitationibꝫ: existimãs simul coire eos. abiit 7 pulsauit eos pede suo: dicẽs. Lesate iã. Et ecce erãt manipuli messis triticee. Jõqꝫ dixi vobis. nisi 7 manibꝫ vestris palpaueritis: nolite testificari. ¶ Dicebant de quodã fratre. qꝛ sedebat in heremo 7 seducebat⁹ a demonibꝫ ꝓ multos ãnos ipse ꝙo existimabat quia angeli essent. Egrediebatur aũt pater eius ꝑm carnez ꝓ tempus 7 visitabat eum. Una aũt dierum pater tulit bipennem secuꝫ dicens: quia reuertẽs afferaꝫ mihi pauca ligna. Et pꝛeueniẽs vnus demon dixit ad filiũ ei⁹. Ecce dyabolus veniet ad te in similitudine patris tui habens bipennem vt impugnet te. Tu ergo ꝓueniens tolle illam bipennẽ ab eo: occide eũ. Jgit̃ pater ꝑm ꝙsuetudinẽ venit. 7 accipiens filius eius bipẽnez ab ipso pcussit eum 7 occidit. 7 cõtinuo adhesit ei spũs malignus 7 suffocabat eum. ¶ Referebant sancti seniꝛes nobis dicẽtes. Quia fuit quidam monach⁹ in heremo scithi. Venit autẽ ad visitandum scꝝos patres qui habitabãt in loco qui dicit̃ cellia. vbi mꝛ titudo monachoꝝ diuisis habitabant cellul̃. Cũqꝫ nõ inueniret ad pꝛesens cellulam vbi posset manẽ: quidam de seniꝛibꝫ habens cellulam vacantez dedit ei dicẽs. Interim repausa in hac cellula: donec inuenias vbi possis manere. Cunqꝫ ad visitandum eum cõuenirent q̃plurimi fratres: desiderantes ab eo audire verbum salutis eterne. habebat enim gratiam spũalem docendi verbum dei. Videꝫ ergo ille seniꝛ qui ei ad habitandum pꝛestiterat cellulã inuidie liuoꝛe coꝛ eius vulneratum est: 7 indignari cepit ac dicere. Qñ ego tantis temporibꝫ in hoc loco habito: 7 nõ ad me ꝙuenũt fratres nisi rarissime 7 hoc in diebꝫ festis. 7 ecce ad istuc impostoꝛẽ pene quotidie fratres q̃plurimi cõueniũt. Dixit autẽ discipulo suo. Vade 7 dic ei vt egrediat̃ de cella illa qm̃ necessaria est mihi. Cum ergo pꝛexisset discipulus eius ad fratrẽ illũ: dixit ei. Mandat abbas meus sanctitati tue qualiter te habeas: audiuit.n. te infirmari. Jpse ꝙo remandauit ei dicẽs. Ora ꝓ me domine pat̃: qꝛ valde stomachũ doleo. Reuersus autem discipulus dixit abbati suo. Nimis rogat sanctitatẽ tuaꝫ: vt vel duos dies iubeas ei inducias dare vt possit sibi aliã cellam ꝓuidere. Transactis autem tribꝫ diebꝫ iteꝝ misit discipulũ suũ: dicẽs. Vade 7 dic ei vt egrediat̃ de cella mea. Nam si rursus distulerit: dices ad eum. Quia ꝓtinuo venio 7 cum baculo cedendo expellam eum de cella mea. Pergens aũt discipulus ad supꝛadictũ fratreꝫ: dixit ei. Qm̃ valde sollicitus est abbas meus de infirmitate tua: ideo misit me requirẽs si melius habeas. At ille hec audiens: remandauit dicẽs. Gꝛas ago sancte caritati tue: qꝛ sollicitus es de me. veruntñ pꝛecibus tuis melius habeo. Reuersus aũt discipul⁹ dixit abbati suo Etiam 7 nũc satis dep̃cat̃ sanctitatẽ tuã dicẽs. Ut vsqꝫ ad dñicũ diẽ expectes eũ: 7 statim egredie. Cum aũt aduenisset dñicus dies 7 ñ egrederet̃: accipiens vectẽ seniꝛ inflamat⁹ inuidie 7 iracundie spiritu: ꝓgebat vt cedendo expellẽt eũ de cella. Accedẽs aũt discipulus eius dixit ei. Si iubes pat̃ p̃cedo te. 7 videbo ne forsitan aliq̃ fratres ad salutandum eum venerint. 7 si viderint te: scandalizent̃. Pꝛecessit ergo discipulus 7 ingressus ad eum dixit. Ecce inquit abbas meus venit ad salutãdum te. egredere g̃ celerius: 7 cũ gratiarũactõe occurre ei. qꝛ p̃ nimia caritate 7 dilectiõe veniet ad te. Cunqꝫ vidisset eum anteqꝫ appꝛopinquaret: ꝓstrauit se ꝓnus in terram: adoꝛabatqꝫ senem cum gratiarũactiõe dicẽs. Retribuat tibi dñs carissime pater bona eterna ꝓ cellula quam mihi ꝓpter nomen eius pꝛestitisti. 7 in celesti hierusalez int̃ sanctos suos xp̃s dñs tibi glorioſaꝫ pꝛeparet mãsionẽ. Hec audiẽs seniꝛ. cõpunctus est coꝛde: 7 ꝓiciens baculum cucurrit in amplexum eius 7 osculatus ẽ euꝫ 7 inuitauit illum in cellam suam. 7 pariter cum gratiarũactione pceperũt cibuꝫ. Vocauit autẽ seniꝛ supꝛa memoꝛatũ discipulum suum: 7 interrogauit euꝫ dicẽs. Dic mihi fili. si dixisti isti fratri ꝟba mea que ꝓpter cellam illi mandaui vt diceres ei? Tunc discipulus eius ꝓfessus est ei dicens. Vere dico tibi pater. qꝛ ꝓpter humilitatẽ quaꝫ tibi exhibere debeo tanqꝫ patri spiritali: nõ audebã tibi rñdere aliquid qñ mittebas me ad eũ. veruntñ nihil eoꝝ dixi ei q̃ mandabas ei. Hec audiẽs seniꝛ: statim ꝓstrauit se in terraꝫ ad pedes discipuli sui: dicẽs. Ex hodierna die 7 deinceps tu mihi pr̃ esto: 7 ego discipulus tuus. qm̃ te cũ timoꝛe 7 caritate dei ꝟ agente 7 meã 7 illius fratris aiaꝫ de pcti laqueo xp̃s dñs liberauit. Pꝛouocãte eũ 7 scta sollicitudine 7 intentione discipuli: q̃ pfecte in caritate xp̃i diligebat abbatẽ suum. 7 anxius timebat ne ꝓ inuidie 7 iracundie viciũ aliq̃d tale ageret pr̃ eius spiritual̃. 7 pderet oĉs labꝛes q̃s ab ineũte etate in xp̃i seruitio ꝓ vite et̃ne p̃miꝫ laboꝛauit. Jdeoqꝫ dñs donauit gratiã suã: vt in pace xp̃i pariꝫ letarent̃. ¶ Consilium

inter se habuerunt sancti patres. et oēs monachi habitātes in heremo scitbi: et consenserunt vt beat⁹ p̄ ysaac. presbr eis ordinaret in eccīa. que in ipa heremo sita est: vbi conuenit die et hora statuta multitudo monachor. qui in ipa heremo conuersant. Audiens autem supradictus abbas ysaac hmōi consilium. fugit in egyptum. et abscondit se ī quodā agro inter frutecta: arbitrans indignum se esse presbiterio. Quem plurimi fratres monachi sequebantur: vt comphenderent eum. Cum aūt applicuissent ad vespum in eodem agro. vt reficerent fatigati de itinere. erat. n. nox: dimiserunt asellum qui eis sumptū portabat itineris vt pasceret. Cum aūt pasceretur assellus. puenit in locum vbi supradict⁹ abbas ysaac latitabat. Cunq; eluxisset dies. requirentes monachi asellum. puenerunt ad eundē locū vbi senior se occultauerat: et admirantes valde diuinā dispēsationem. cōprehendētes ligare et constringere voluerunt eum. et ita pducere. Venerabilis aūt senior non pmisit dicens. Jam non possum contradicere vobis. quia forlitan volūtas dei est: vt licet indign⁹. suscipiam ordinē p̄sbiterij. ¶ Erat quidā in cenobio iam senex. pbatissimus mōachus. et grauissimā egritudinem incurrit: confectus q; nimia et intolerabili infirmitate. per longum temp⁹ laborabat in doloribus multis. nec inuenire poterant fratres qualit succurrerent egritudini eius: q̄m ea que necessitas infirmitatis eius expetebat. non habebant in mōasterio. Audiens autem quedam famula dei de afflictione infirmitatis eius. deprecabat patrem monasterij vt eū ad cellu am suam tolleret. et ministraret ei: maxime q; facilius inuenire posset in ciuitate que necessaria eius egritudini videbant. Precepit ergo pater monasterij: vt portarent eū fratres ad cellulam famule dei. Ipsa vo cū omni veneratione suscipiens eum. ppter nomen domini ministrabat ei: et ppter retributōnem mercedis eterne. quam credebat a christo saluatore nostro se accepturā. Cunq; p tres annos sedule obsequeret et ministraret famulo dei. ceperunt homines mente corrupti hm scabiē mentis sue suspicari: q; nō sinceram haberet senior scientiam de virgine que ministrabat ei. Audiens aūt hec senior. exorabat diuinitatē xpi dicens. Tu domine deus noster. qui solus cognoscis omīa. et vides q; multi dolores sunt egritudinis et miserie mee. et afflictiones tante infirmitatis. que me ita tanto cō sumunt tempe: vt necessarium habeam obsequium huius famule tue. que mihi ppter nomen tuum ministrat: tribue ei domine deus meus condignā mercedem in vita eterna. sicut dignatus es ppter bonitatem tuam. pmittere his. qui ppter nomem tuum egenis et infirmis suū exhibent ministerium. Cū aūt appropinquasset dies transitus eius de hoc mūdo. puenerunt ad eum q̄s plurimi sancti seniores et fratres de mōasterio. Et dixit eis senior. Obsecro vos patres et frēs. vt cum defunctus fuero. tollatis baculum meū. et plantate eum sup sepulcrū meum: et cuz radices miserit feceritq; fructus. tunc scietis q; mūda est conscientia mea a famula dei que mīstrat m̄. Si autem non frōduerit: scitote q; non sum mundus ab ea. Cum ergo vir dei exisset de corpe. hm p̄ceptum eius sancti seniorꝭ plantauerunt baculum eius sup sepulcrum eius: et fronduit. Accedentiq; tpe protulit fructum: et admirati sunt omnes glorificantes deum. Ad tale. n. miraculum etiam de vicinis regionib⁹ multi venientes: magnificabant gratiam saluatoris. Nam et nos ipam arbusculam vidimus. et benedixmus dominū: qui ptegit omēs ī sinceritate et veritate sibi seruientes. ¶ Explicit liber de conuersatōne optima sanctorum patrū. et p consequens secunda pars huius operis.

¶ Incipit tercia ps libr⁹ vitaspatr⁹: vicz ō regla vel quersatione egyptior⁹ monachor⁹ et eor⁹ qui degūt apud palestinam vel mesopothamiam.

¶ Incipit prologus.

Requēter ac sepi?

A me frēs flagitatis. vt vobis gra edificatōis regressus de ptib⁹ trāsmarinis. ediserā mee pegrinationis hystoriā: vel qualit ī orie fides xpi floreat. qđ sit p̄cipiū. q̄ sanctor⁹ q̄es. q̄ sanctor⁹ instituta mōachor⁹: q̄ heremitar⁹ vita vel quersatō. Si vel in heremo viuere xpianis licz: quātisq; signis ac virtutib⁹ in seruis suis xp̄c operet: quēadmodū etiaz mihi. pspera fuerit nauigatō. q̄ vel q̄ me iter terrenū pduxerit. Quis g̃ audiet⁹ orationib⁹. faciā vt desiderare vos video: et queso vt libētissime ad ea que narro: aurē accomodetis. ¶ Finit plog⁹.

¶ De mōacho solitario q̄ in finib⁹ cyrenor⁹. ī puo tugurio pmanebat. ¶ Capitulum. j.

Ante hoc trienni

um quo tpe hinc abij. vbi a narbona nauī soluimus: quinto die portū africe intrauimus. adeo pspera dei nutu nauigatio fuit: libuit aīo adire carthaginem. loca visitare scōr⁹: et p̄cipue ad sepulcr cypani martyris adorare. Quitodecio igr die ad portū regressi. pfectiq; in altū alexandriam petētes. reluctante austro. pene in sirtim illati sum⁹ qđ puidi naute cauētes iactis ācboris nauī sistunt. Sub oculis aūt r̄ra cōtinēs erat. ī quā scafis egressi cū vacua oīa ab hūano cultu cernerem⁹. ego studio sius explorādor⁹ locor⁹ gra. lōgius pcessi. trib⁹ fere a littore milib⁹. puū tugurīū inter arenas pspitō. c⁹ tectū q̄ carina nauis erat pticuū terre. satis firmis tabulis pstructū. Non qđ ibi ymbrium vlla vis timeat. fuisse aī illic pluuiā nec aliq̄n quidē auditum ē: ꝫ qđ vetor tāta vis ē. vt si qn̄ vel clemētiore celo aliquātū spirare flat⁹ cepit: mai⁹ī illis tris q̄s in vllo mari naufragiū sit. Nulla ibi germia. sata nulla puenīūt: q̄pe in instabili loco arētib⁹ arenis. ad oēm motū vētor cedētib⁹. Verū vbi aduersa q̄dā a mari pmūctoria vētis resistūt. r̄ra aliquātulū solidior herbā rarā atq; hispidā gignit: ea ouib⁹ ē pabulū satis vtile. Incole loci illi⁹ lacte viuūt. Qui solertiores sunt vel (vt ita dixerī) ditiores: ordeaceo pane vtūt. Ea ibi sola messis ē: q̄ celeritate puent⁹. p naturā solis siue aeris vētor casus euadē solet. Quippe ferē a die iacti semis: tricesimo die matureścere. Cōsistere aūt ibi homīes nō alia rō facit: q̄s q; oēs tributo liberi sunt. Extrema siquidē cyrenor⁹ ora. ē

ꝺeserto illi contigua. qꝺ inter egyptum ⁊ africã iacet. ꝑ qꝺ olim catho cesarẽ fugiẽs duxit exercitũ. Ergo vt ad tuguriũ illud. qꝺ eminus ꝓspexerã: ꝑtẽdi. inuẽio ibi senẽ in ꝺeste pellicea. molã manu ꝺtentẽ. Cõsalutatus accepit nos benignissime. Iectos nos in illud litus exponimus. ⁊ ne statim repetere cursuꝫ possemus maris mollicie ꝺtineri. Egressos in terram vt ẽ mos hũani ingenij. naturã locoꝝ cultũ qꝫ habitantiũ voluisse cognoscere xpiãos nos eẽ. id ꝑcipue q̃rere. an eẽnt aliq̃ inf illas solitudines xpiani. Tũc ꝺo ille flens ꝑ gaudio ad genua nr̃a ꝑ uoluit: uiteꝝ ac sepius nos ꝺosculãs inuitat ad oꝺonẽ. Deinde expositis i f̃rã ferinis pellib⁹. facit nos discũbẽ. apponit pr̃ãdiũ sane locupletissimũ: dimidiuꝫ panẽ oꝺeaceũ. Eramus aũt nos quatuoꝝ ipe erat quint⁹. Fasciculũ herbe etiã intulit. cuius nomẽ m excidit q̃ mente silis est: exuberãs folijs. sapoꝝẽ mellis ꝑstabat. Hui⁹ ꝑ dulci admodũ suauitate: ⁊ ꝺelectati sumus ⁊ saciati. Septẽ. n. diebꝫ apud illum fuim⁹. Postera igr̃ die. cum aliq̃ ex incolis ad nos confluere cepissent: cognoscimus illũ hospitẽ nr̃m eẽ ꝑsbrm. qꝺ summa nos dissimlatõne ille celauerat. Deinde cũ ipo ad eccl̃iam ꝓcessim⁹. q̃ fere duobꝫ milibꝫ a ꝓspectu nr̃o intiectu montis exclusa aberat. Erat aũt vilibꝫ texta virgultis. nõ multo ambitiosioꝝ. qꝫ nr̃i hospitis tabernaculum: in q̃ quis nisi curuus poterat ꝓsistere. Cũ hoim⁹ mores q̃rem⁹: illud ꝑclaꝝ aiaduertimus. nihil eos neqꝫ ꝺere ne qꝫ emere. Quid sit fraus atꝫ furtũ nesciũt: auꝝ atꝫ argẽtũ neqꝫ hñt neqꝫ habere cupiũt. Nã cũ ego ꝑsbitero illi ꝺecẽ aureos obtulissem: refutauit. Et cũ nollet eos accipe aliquã tulũ ꝺestim̃ toꝝ ei iꝺullim⁹. Qꝺ cũ ille beĩgne accepissꝫ: reuocãtib⁹ nos ad mare nautis. discessim⁹ ab eo. ¶ De dictis origenis qꝫ heretica sint. ¶ Capitulum .ij.

Prospero igr̃ cursu septio die alexãdriã puenim⁹: vbi feda int̃ epos atꝫ mõachos certamina gerebãt. Ex ea occasiõe. ꝺel qꝝ cã illa q ꝓgregati i vnuꝫ sepius sacerdotes frequẽtibꝫ ꝺecreuisse linodis videbant: ne quis origenis libꝝos legeret aut haberet Qui tractatoꝝ sanctarũ scripturaꝝ pitissim⁹ habebat: ꝫ epi q̃ꝺã i libꝝs illi⁹ insani⁹ scripta mẽoꝝabãt. Que assertoꝝes origenis nõ ausi ꝺefendere. ab hereticis potius fraudulenter inserta dicebãt: ⁊ iõ nõ ꝓpter illa solũ. q̃ in rep̃hẽsiõe merito notarent̃ ꝺerũ etiã ⁊ reliq̃ eẽ dãnãda: cũ legẽtiũ fides facile posset habere discrimẽ. ne falsa sequerent̃: ⁊ tñ catholice disputata retineret. Nõ eẽt aũt mirũ si i libꝝs neotheoꝝicis ⁊ recent̃ scriptis fraus heretica fuissꝫ operata. que in q̃busdã locis nõ timuisset ipetere e nãgelicã ꝺeritatẽ. Aduersum ꝫ epi obstinati⁹ renitentes ꝑ ptãte cogebãt recta etiã vniuſa: cũ ꝑuis: ⁊ cũ ipo auctõe damnare. Quia satis super his suffice rẽt libꝝ. q̃s ad se iã recepisset eccl̃ia respuẽdãqꝫ esse penit⁹ lectõꝝ. q̃ plus eẽt nocitura insipientibꝫ. qꝫ ꝓfutura sapientibꝫ. Mihi aũt ex illi⁹ libꝝs q̃dã curiosius indaganti admodũ multa placuerẽt: ꝫ aliq̃ repẽdi i q̃bꝫ illũ prava sensisse nõ dubiũ ẽ. q̃ ꝺefensores ei⁹ falsata ꝓtẽdũt. Ego miroꝝ vnũ eundẽqꝫ hominẽ. tã diuersum a se eẽ potuisse: vt ĩ ea pte q̃ ꝓbatur neminẽ p⁹ apl̃os hẽat eq̃lẽ: i ea ꝺo q̃ iure repẽhẽꝺit. nemo ꝺeformi⁹ ꝺoceat̃ errasse. Nã cuꝝ ab epis excerpta ex libꝝs illi⁹ mlta legerẽt̃. q̃ ꝺ catholicã fiꝺẽ scripta ꝓstarẽt: loc⁹ ille ꝺel maxĩaꝝ pabat inuidiã in q̃ editũ legebat̃. Quia ꝺñs nr̃ ihs xp̃c sicut ꝑ reꝺẽptõne hois ĩ carne ꝺnisꝫ. crucẽ ꝑ hois salute ꝑpessus. morteꝫ ꝑ hois etnitate gustasset: ita eẽt eoꝺẽ oꝺine passiõis etiã ꝺyabolũ reꝺẽptur⁹. Quia boc bonitati illi⁹ pietatiqꝫ ꝓgraueret. vt q ꝑditũ hominẽ reformassꝫ: plapsuꝫ q̃ꝫ angl̃m liberaret. Cũ ꝫ atqꝫ alia hmõi ab epis ꝑderent̃. ex studijs ptiũ orta est magna seditio. Que cũ rep̃mi sacerdotũ auctoꝝita te nõ posset. seuo exemplo ad regẽdã eccl̃ie disciplinã p̃fect⁹ assumit̃: c⁹ t̃roꝝe dispsi frẽs. ac ꝑ diuersas oras mõachi st̃ fugati: ita vt ꝓpositis edictis ĩ nulla ꝓstare sede sinerẽt̃. Illud aũt me admodũ ꝑmouebat. qꝺ hiero. vir maxĩe catholic⁹. ⁊ sacre legis pitissim⁹: origenẽ secut⁹ ꝑmo tpe putabat̃. quẽ nũc idẽ ipe hiero. ꝑcipue. ⁊ omĩa illi⁹ scripta dãnaret. Nec ꝺo ausus sum ꝺe quoqꝫ temere iudicare. p̃stantissimi tñ viri ꝺoctissimiqꝫ ferebãt̃ in ꝫ certamie diffidẽ ꝫ tñ siue illud erroꝝ ẽ (vt ego sentio) siue heresis putat̃: nõ solũ rep̃mi nõ potuit mltis anĩaduersiõib⁹ sacerdotũ. ꝫ nequaqꝫ tã late se potuisset effundere. nisi contẽtõe creuisset. Jstiusmõi g̃ turbatõe cũ ꝺeni alexandriã fluctuabã: me q̃dẽ eps illi⁹ ciuitat̃ benigne admodũ ⁊ meli⁹ qꝫ opinabar: excepit. secũqꝫ tenere tẽptabat. Sꝫ nõ fuit anim⁹ ibi ꝓsistẽ: vbi recẽs frat̃ne cladis feruebat inuidia. ¶ De ꝓuersatõne hiero. hieroſolimitani ¶ Capitulum .iij.

Igitur inde egressus. bethleem oppidũ petij. qꝺ ab hieroſolimis sex milibꝫ sepabat̃: ab alexãdria aũt sedecim mãsiõibꝫ abest ab eccl̃ia loci illi⁹: quã hieronim⁹ p̃sbr regebat. Nã prochia ẽ epi: q̃ hieroſolimã tenet. Mihi iã pꝺẽ hiero. supioꝝe illa mea pegrinatõe ꝓptus: facile obtinuerat: vt nullũ ꝑter illũ mihi expetendũ recti⁹ arbitrarer. Vir. n. ꝑter fidei meritũ. ꝺotẽqꝫ ꝺtutũ ñ solũ latiꝝ atꝫ grecis: ꝫ ⁊ hebraicis etiã l̃ris eruditꝰ ẽ. vt se illi in oi scia nemo auꝺeat ꝓpari. Nã sex mẽses apud ipm fui ꝓuersatus Cui ingis ẽ aduersum malos pugnatoꝝ: ꝓscũ ꝑpetuũ qꝫ certamẽ ꝺ odia ꝑditoꝝ. Vere fateoꝝ: pinxisse m vr̃ ĩ aliq̃bꝫ opusculis vicia multoꝝ. ĩmo q̃ nihil peniti⁹ omisit. qꝺ nõ carpet. laceraret. exponẽt. Preciꝑue auariciã. nec min⁹ vanitatẽ insectat⁹ ẽ. mlta ꝺe superbia. nõ pauca ꝺe superstitõe disseruit. Ceterũ ꝺe familiaritatibꝫ ꝺginũ ⁊ mõachoꝝ. atꝫ etiã clericoꝝ qꝫ ꝺera qꝫfortia disputauit. vñ a q̃busdã ꝺ ñ amari. Odert eũ heretici: qꝝ eos ipugnare ñ ꝺesiuit. oderũt eũ clerici: qꝝ vicia eoꝝ insectat̃ ⁊ crimĩa. Sꝫ plane eũ boni hoies admirãt̃ ⁊ diligũt. Nã q̃ eũ hereticũ eẽ arbitrãt̃: ĩsaniũt. Vere ꝺixerĩ. catholica bomĩs scĩa. sana ꝺoctrina ẽ: tot⁹ sp̃ ĩ lectõe. tot⁹ ĩ libꝝs ẽ. Nõ die nõ nocte q̃escit: aut legit aliq̃ꝺ sp̃ aut scribit. Qꝺ nisi m fuisset fixũ aĩo. ⁊ pmissum ꝺeo teste ante ꝓpositũ beremũ adire ꝺel exiguũ tpis pũctuꝫ. a tãto viro discedere noluissem. Huic g traditis at qꝫ ꝑmissis oĩb⁹ meis oĩqꝫ familia q̃ me ꝺ volũtatẽꝫ

animi mei secuta tenebat implicitū: exoneratus q̄ dāmō graui fasce penitus ac liber egressus sum ad alexandriā. Visitatis ibi frib ad supiorē inde thebaydaz: id ē ad egypti extrema ptēdi. Ibi.n. vaste patētis heremi solitudines. plurimū ferebant habē monachoz. Lōgum est si omīa cupiā referre q̄ vidi: pauca nāq; pstrīgā. ¶ Qz abbates fratrib suis eoz licentia in heremo pstitutis victū administrāt.

¶ Capitulum .iiij.

Haud lōge ab heremo contigua nilo. multa sunt mōasteria habitant in vno loco plerīq; centem: q̄ by summa vis ē: sub abbatis impio viuere. nihil arbitrio suo agere: p oīa ad nutū illius ptātēq; pēdere. Ex his ergo si q̄ maiorē virtutē mente ꝯcupierūt: vt acturi solitariā vitā. ac se ad heremū ꝓferant nō nisi pmittente abbate discedunt. Hec illoz prima virtus ē parere alieno impio. Trāsgressis ergo ad heremū abbatis illius ordinatōe: panis z quilibet alius cibus ministratur. ¶ Qz frater in heremo pascit pane celico.

¶ Capitulum .v.

Qsu per illos dies quib illuc aduenerā. cuidā solitario qui nup ad heremū secesserat. neq; amplius ab hoc monasterio q̄s sex milib tabernaculū sibi cōstituerat: panē abbas p duos pueros miserat. quorū maioz habebat etatis annos quīdecī: mīoz duodecennis annis erat. His ergo inꝺ redeūtib: aspis mire magnitudinis venit obuiā. Cuius occursu nihil pterriti. vbi pedes eoz pūenit: q̄si incātata carminib. cerula colla depposuit. Minoz ex pueris manu eā apphensam. ac pallio inuolutā ferre cepit: deinde mōasterium q̄i victoz ingressus: i occursuz fratrū captiuā bestiā resoluto pallio. nō sine iactātie tumoze deposuit. Sz cū infantiū fidē atq; virtutē ceteri pdicarent. abbas ille altiozi consilio ne infirmioz etas insolesceret. vtrūq; virgis cōpescuit multuz obiurgatos: cur ipi qꝺ p eos opatus fuerat dominus pdidissent. opus illud non sue fidei ꝫ diuīe fuisse virtutis discerēt: potius deo in hūilitate fuire. nō in signis z virtutib gloriari. qz melioz eēt infirmitatis cōsciētia virtutū vanitate. Hoc vbi ille frat audiuit solitarius. z piclitatos infantulos ꝫpeutis occursu. z ipos insup multa verbera victo serpēte meruisse: abbatē obsecrat. ne sibi post hec vllus panis aut cibus aliq̄s mitteret. Jamq; octauus dies fuerat emensus quo se homo xpi. inꝛ piculū famis cōcluserat ipe. Arebant mēbra ieiunio: ꝫ deficere mēs celo intenta nō poterat. Lozpus inedia fatiscebat: fides firma durabat. Luz interī admonitus abbas ille p spūm. vt discipulum visitaret: pia solicitudine cognoscere cupiens. qua vite substantia vir fidelis aleret. Qui ministrari sibi panē ab hoīe noluisset: ad requirendum eū ipe abbas pficiscit. At ille vbi eminus senem venire ꝓspexit: occurrit ei obuiā. agit grās. ducit ad cellulā. Cum ingressi pariꝫ ambo cōspiciunt palmiciā sportā. calido pane ꝓgestam. foris affixam de poste pendere: ac pmum panis calidus sentiꝫ odoze. tactu ꝓo ac si ante paululū foco esset ereptus oñditur. egyptij tñ fozma non cernit panis: obstupefacti ambo munꝰ celeste cognoscūt. Cum ille hoc abbatis aduētu pstitū fateret abbas ꝓo illius fidei ac virtute io potiꝰ ascriberet: ita ambo celestem panē cum magna exultatōne fregerunt Qꝺ cum abbas ad mōasteriū pꝰ regressus fratrib retulisset: tātus omnes incenderat ardoz aīarū. vt certatim ad heremū. z sacras solitudines ire ꝓperarent. In hoc mōasterio duos ego iā senes vidi. qui p quadraginta annos ibi degere: ita vt nunq; inde discessisse ferebant. Si quidem id de eoz virtutib z abbatꝫ ipiꝰ testimonio. z oīm frm audierī sermōe ꝓsono celebrari: qꝺ vnū eoz sol nūq; vidisset ira tū. Sed qz vniꝰ hēmite cognouisti virtutē: referā vobis adhuc pauca de pluribus. ¶ Qz leena tanq; animal mansuetū a sene escā cepit.

¶ Capitulum .vj.

Ego vbi primā partem heremi ingressus sum. duodecī fere a nylo milib (hēbam aūt vnum ex fratrib ducem locoz pitum) puenimꝰ ad quēdam senem mōachum sub radice montis habitantem: ibi (qꝺ in illis locis rarissimū ē) puteus erat. Bouem vnū habebat. cuius hic erat totus labor. ipulsa rotali machina aquā ꝓducere. Naz ꝓo mille aut amplius pedum ꝓfundum putei ferebaꝫ: hortus illic erat multis oleribꝫ copiosus. Jd quidē contra naturam heremi. vbi omīa arentia exusta solis ardoribꝫ nullius vnq; seminis vel exiguam radicē ferunt repisse. Verum hic sancto illi labor cum pecude cōmunis. z ꝓpria prestabat industria: frequēs.n. irrigatio aque. tantam pinguedinem arenis dabat. vt mirumīmodū viuere atq; fructificare hortuli illius olera viderem. Ex his ergo vna cum dño suo bos ille viuebat. nobis q̄z ex ea copia cenam sanctus ille dedit: post cenam aūt iam inclināte vespa. inuitat nos ad arborem palme. cuius inꝛ duz pomis vti solebat. Que fere duob milib aberat. Nam he tñ in heremo arbores. lz rare habeanꝫ: tñ vtrū sollers ātiq̄tas ꝓcurauerit. an solis natura gignat ignoro. nisi deus pscis futuroz habitandā q̄nq; sanctis heremū. hec seruis suis pauerit. Ex maioze. n. pte qui intra illa ꝓsistunt secreta. cū alia gemīa nulla succedāt: istaz arborū pomis ibi alunꝫ. Ergo vbi ad illam ad quā nos hospes noster ducebat. arborē puenimus: leonem ibi offendimus. Quo viso ego z ille dux meus intremuimus. sanctus ille incūctāter accessit: nos lz trepidi. secuti sumus. fera paululum ab eo impata modesta discessit. z ꝓstitit. dum ille attigua ramis humiliozib poma decerpet. Cūq; palmis plenā manum obtulisset. occurrit bestia: acceptq; tā libere q̄s nullum animal domesticuz. Et cū comedisset abscessit. nos hec intuentes z adhuc trementes. facile potuimus agnoscere: quāta in illo ꝓvtus fidei z quanta in nobis esset infirmitas. ¶ Qz lupa a sene pascit furti rea veniam precatur.

¶ Capitulum .vij.

Alium eque singularem virū vidimus quo tugurio in quo

non nisi vnus recipi posset habitantem. huic lupa solita erat astare cenanti. nec facile vnq̃ bestia fallebat. quĩ illi ad legitimã horã refectõnis occurreret: ⁊ tamdiu ꝓ foribꝫ expectaret. donec ille panẽ q̃ ĩ cena superat offerret. Illa manum eius lambere solita: atq̃ ita quasi impleto officio ⁊ ꝑstita consolatõe discedebat. Sed forte accidit. vt sanctus ille dum fratrem qui ad eũ venerat deducit abeuntez. diuti⁹ abesset: ⁊ non nisi sub nocte remearet. interiz bestia ad consuetum illud tp̃s cene occurreret. vacuã cellam cum familiarẽ patronũ abesse sentiret ingressa ẽ: curiosius explorãs. vbinaz' cẽt habitator. casu cõtigua cũ panibꝫ quinq̃ palmicia fiscella pendebat: ex his vnũ sumit ⁊ deuorat. deinde ꝑpetrato scelere discessit. Regressus heremita. vidit ꝑ portellã dissolutam. non ꝓstantem panum numero. damnum rei familiaris intelligit: ac ꝑpe limẽ panis assumpti fragmenta cognoscit. sed nõ erat incerta suspitio. que furtum ꝑsona fecisset. Ergo cum sequentibꝫ diebꝫ ꝑm consuetudinem bestia non veniret. nimirũ audacis facti conscia ad eum venire dissimulans. cui fecisset iniuriam: egre patiebat heremita se alũne solatio destitutum: postremo illius oꝛone reuocata. septimũ post diem affuit vt solebat ante fores cenãti Sz vt facile cerneres verecundiam penitentis. non ausa propius accedere: deiectis ꝑ fundo pudoꝛe interram luminibꝫ quod palam licebat intelligi quãdam veniam ꝑcabatur. Quam illius confusionez miseratus heremita. iubet eam ꝑpius accedere. ac manu blanda caput triste ꝑmulcet. deide pane duplicato eam refecit. ita indulgentiam secuta: officij consuetudinem deposito meroꝛe repauit. Intuemini queso: xp̃i etiam in hac virtutẽ. cui sapit oĩe qd̃ brutum est. cui mite est omne quod sevit. lupa officium p̃stat: bestia furtiq̃ crimen agnoscit. conscio pudoꝛe confunditur: vocata adest. caput ꝓbet. ⁊ habet sensum indulte sibi venie. sicut pudoꝛẽ gessit errati. Tua hec virtus xp̃e. tua hec. s. xp̃e miracula Eteĩ que in tuo noĩe opantur fui tui. tua sunt mirabilia: ⁊ in hoc ingemiscimus. q̃ maiestatem tuam vere sentiunt. homines non verent. Ne cui aũt hoc incredibile videatur: maioꝛa adhuc memoꝛabo. Fides xp̃i adest: me nihil fingẽ. sed que in bene cõpta sunt: explicabo. ¶ Qz quinq̃ catuli leonum ceci. p anchoꝛetam illuminati sunt. ¶ Capitulum .viij.

HAbitabãt pleriq̃ in heremo sine vllis tabernaculis: q̃s anachoꝛetas vocant. Viuunt herbaruz radicibꝫ. nullo vnq̃ certo loco consistunt. ne ab hominibꝫ visitent'. Ad quẽdã igit' hoc ritu atz hac lege viuentem. duo ex nitria monachi licet longe diuersa regione. tamen q̃ olim ipis in monasterij conuersatione carus ⁊ familiaris fuisset: auditis ei⁹ ꝓtutibus tetenderunt. Quem diu multũq̃ quesitũ. tãdem mense iunio reppererunt: in extremo illo deserto. qd̃ ẽ mẽp his contiguum demoꝛantem. quas ille solitudines iam p annos duodecim dicebat' habitare. Qui lz oĩm hoĩm vitaret occursum. tñ agnitꝰ fratribus non refugit: seq̃ carissimus p triduuz nõ negauit. Quarto die aliquantulum ꝓgressus. cum ꝓsequerentur abeuntes: leenã mire magnitudinis ad se venire ꝓspiciunt. Bestia licet tribus repertis non incerta quem peteret anachoꝛete pedibus aduoluit'. ac deinde precedentem sequuntur. Nam illa preiens ⁊ subinde restans. in eos intendebat: vt facile posset intelligi id eam velle. vt quo illa ducebat: anachoꝛeta sequeret'. Quid multis? ad spelũcam bestie peruenit. vbi illa adulta bos iam. v. catulos malefeta nutriebat. Qui vt clausis luminibꝫ ex aluo matris exierant: cecitate perpetua tenebantur. Quos singulos de rupe ꝓlatos: ante anachorete pedes mater exposuit. Tunc demũ sanctus aduertit. quid bestia postularet. Inuocatoq̃ xp̃i nomine. contrectauit manu clausa lumina catulorum ac statim cecitate depulsa apertis oculis bestiarum diu negata lux patuit. Ita fratres illo anachoꝛeta quem desideraverant visitato fructuosa laboꝛis sui mercede ad monasterium redierunt. ⁊ fidem sancti. gloꝛiamq̃ xp̃i quam ip̃i viderant narraverunt.

¶ Frater quidam ibicis exemplo didicit q̃d ꝺ herbis edere quidue respuere deberet.

¶ Capitulum .ix.

HVit ⁊ alius in illis regionibus anachoꝛeta. qui in ea ꝓte q̃ est sienis habitabat: hic cum primum se ad heremum contulisset. herbis herbarum q̃q̃ radicibus. quas predulcis interdũ ⁊ sapoꝛis eximij fert arena victurus. ignarus germinis elegendi. nociua pleraq̃ carpebat: nec erat facile vim radicũ sapoꝛe discernere. quia omĩa eque dulcia. sed pleraq̃ occultõꝛe natura virus letale habebant. Cum g̃ edẽtẽ vis interna toꝛqueret: ⁊ immẽsis doloꝛibꝫ vitalia vniuersa quaterent'. ac frequens vomitus cruciatibus nõ ferendis. ip̃am aĩe sedem. stomacho iã fatiscẽte dissolueret: heremita omĩa penitus que eẽnt edenda formidãs. nihil iam gustare audebat. Septimum q̃z ieiunus diem: spiritu iam deficiente diucebat. Cum ad eum fera cui ibicis est nomen accessit. huic ꝓpius adstanti: fasciculum herbarum quez collectum pridie attingere heremita non audebat obiecit. Sz fera que virulenta erant oꝛe discutiens que innoxia noverat eligebat. Ita vir sanctus eius exemplo. quod edere quod respuere deberet edoctus ⁊ piculũ famis euasit. ⁊ herbarum venena vitauit. ¶ Frater q̃dam q̃nquagĩta annis in mõte syna ꝓstitutus nõ patiẽ' alioꝝ frm accessus.

¶ Capitulum .x.

SEd longũ ẽ de omnibꝫ q̃ heremũ incolũt ꝓpta nobis mẽoꝛare ãnũ integrũ ⁊ septẽ fere menses in tẽ solitudinẽ constitutus exegi: sepius tamen cum illo sene. qui puteum ⁊ bouem habuit habitaui. Duo beati antonij monasteria adhuc que hodie ab eius discipulis incolunt'. Ad eum etiaz locum in q̃ beatissimus paulus primus heremita ꝓuersatus ẽ accessi: iugũ syna montis vidi. cuius cacumẽ celo pene cõtiguũ. nequaq̃ adiri põt. Inter huius mõtis secessus anachoꝛeta eẽ aliq̃s ferebatur: quẽ diu multũq̃ quesitũ videre non potui. Qui fere iam añ quĩ-

quinquaginta annos. a conuersatõne hũana remotus. nullũ vestis vsum habebat: ꝫ setis corpis sui tectus erat. Hic itaq; quotiens cũ religiosi viri adire voluerunt: cursu rapido auia petens. occursum fugebat hũanũ. Uni tm̃mõ ferebatur se ante quĩquẽ niumꝑbuisse videddum. q̃ credo potenti fide id obtinere ꝓmeruit. Cui inter multa colloquia pcõtanti cur homies tãtope fugeret rñdisse ille ꝓhibet. qui ab hominib; frequentat. nõ põt ab angelis frequẽtari. Unde non imerito recepta opinione multorũ fama vulgauerat. huc atq; illuc sanctũ illum ab angelis visitari. Ego aũt a syna monte digressus. ad nilum flumen regressus sum. cuius ripas frequẽtib; monasteriis conꝑtas. vtraq; exꝑte lustraui: plexq; vidi (vt dudũ dixeram) vno in loco habitare centenos: sed z bina z trina milia in hisdem viculis agere ꝓstabat. Nec sane ibi minores putetis diuersantiũ in multitudine monachor̃ eẽ virtutẽ. quam eorum esse cognouistis. qui se ab humanis cetibus remouerũt. ꝓcipua (vt iam dixi) z ꝓma ibi virtus obediẽtia: neq; enim ibi aliter quis aduenies a monasterij abbate suscipitur. quam qui temptatus fuerit et ꝓbatus nullum vnq; recusaturum licz arduum ac difficile. indignũq; toleraturũ abbatis impium.

¶ Obediẽtie incredibilis magna miracla.

¶ Capitulum .xj.

DEferaz vobis duo incredibilis obedientie magna miracla. Igitur cum quidam frater seculi actib; abdicatis monasteriũ magne dispositõis ingressus suscipi se rogaret: ĩ congregatiõe abbas ei cepit mlta ꝓponere. graues esse illius disciplineꝫ labores. sua ꝙ dura impia que nullius facile posset implere patientia. Aliud potius monasterium vbi faciliorib; legibus viueretur expeteret: z nõ temptaret aggredi. quod non posset implere. Ille ꝙ his terrorib; nihil permoueri. sed magis omnem obedientiaz ita polliceri cepit: vt si eum abbas in ignem ire ꝓciperet. non recusaret intrare. Quam illius ꝓfessionem vbi abbas accepit. non cunctatus ꝓbare: iubet euz in clibanum qui coquendis panib; ꝓbatur intrare At ille non distulit parere ꝓcepto sed statim medias flamas nihil cunctatus ingressus ẽ. Que mox tam audaci fide victe. velut illis quondam hebreis pueris cesserunt: z confestim fugit incendiũ. Et ipe qui ingressus est z putabat arsur⁹: velut frigido rore ꝓfusum se esse miratus est. Hinc ergo intelligendum est. q̃ntum obedientia obtinere apud deuz mereatur: dum ille qui eo quo aduenerat die temptatur infirmus. per agilitatem obedientie ꝓfectus inuentus ẽ. ¶ Aliud miraculũ obedientie.

¶ Capitulum .xij.

QVidaz frater in eodem monasterio ad eundem abbatẽ recipiendus aduenerat. Cum ꝓma ei lex obedientie ꝓponeretur. ac ꝓpetem polliceretur ad omnia patientiam casu abbas ſtoracinam virgam aridam manu gerebat. hanc fixit in terram. atq; illi aduene id opis iniunxit. vt tamdiu virgule aquam ministraret. donec (quod contra naturam erat) virga arida in solo arente viresceret. Subiect⁹ ille frater dure legis imperio. aquam ꝓpriis humeris q̃tidie conuehebat: que a nilo flumine per duo fere milia petebatur. Jamq; emerso anni spacio. labor non cessabat operantis. de fructu operis spes esse non poterat. tamen obedientie virtus in labore durabat. spes quoq; vano labore affectum fratris eludit. Tercio demum anni succedentium temporum labente curriculo. cum neq; nocte neq; die aquarius ille cessaret: virga floruit. Egoipse ex illa virgula arbustulam vidi. que hodie intra atrium monasterij ramis virentibus. quasi in testimonium manens: quantum obedientia meruit z quantuz fides posset: ostendit. ¶ Demonia eijciens etiaz a demone obsidetur. sine tamen salubri restituitur.

¶ Capitulum .xiij.

QVidam autem ex sanctis patribus fugandorum de corporibus obsessis demonum. incredibili preditus potestate multa signa faciebat: non solum. n. presens neq; verbo tm̃. sed absens quoq; interduz cilicij sui fimbrijs aut epistolis missis corpa obsessa curabat. Hic ergo minrum̃modum frequentabat a populis. ex multis locis ad eũ venientibus. taceo de minoribus: prefecti. comites. atq; diuersaruz iudices potestatum. pre foribus illius sepe iacuerunt. Hic enim omni potu imperpetuum penitus abstinuit: ac pro cibo septem tm̃ caricis sustentabatur. Interea sancto viro. vt ex virtute honore: ita ex honore vanitas cepit obripere. Quod malum vbi ille primum potuit in se sentire crassari. diu discutere conatus est: sed repelli penitus non potuit. Ubi q; nomen eius demones fatebãtur. Excludere a se confluentem populum non valebat. virus interim latens serpebat in pectore: z cuius nutu ex aliorum corporibus demones fugabat. seipsis occultis cogitationibus vanitatis purgare non poterat. Totis igitur precibus conuersus ad dominum orauit: vt permissa in se dyaboli potestate. similis illis fieret quos ipse curauerat. Quod multis ille prepotens. ille signis atq; virtutibus toto oriente vulgatus. ille ad cuius lumina populi ante confluxerant. correptus a demone est: ac retentus in vinculis. omnia illa que in ergumino solent fieri. perpessus. quinto demum mẽse purgatus est. non tm̃ demone: sed quod illi erat vtilius atq; optatius etiam vanitate.

¶ Heremita seculum redire quomodo punitus est.

¶ Capitulum .xiij.

ADolescẽs quidam prediues opibus. genere clarus. habẽs vxorem z filium parvulum: cum in egypto tribunus esset. z frequentibus aduersum lembos expeditionibus quedam heremi cõtigisset. sanctorum etiam tabernacula complura vidisset: a beato Johanne heremita verbuz salutis accepit. Nec moratus inutilẽ militiã cũ vano honore illo ꝓtẽnẽ. heremũ ꝓstãter ingress⁹: breui tpe ĩ omĩ genẽ ꝓtutũ

pfectus emicuit. Potens ieiunijs. humilitate conspicuus. fide firmus: facile se antiquis mõachis studio virtutis equauerat. Cum interim subijt eum cogitatio iniecta per ỽabolum. ꝙ rectius esset vt rediret ad patriam. filiumqꝫ vnicum ac ỽomum totam cum vxore saluaret. qỽ vtiqꝫ 7 acceptius ꝺo qꝫ si solũ se sclo eripet. 7 salutẽ suoꝝ negligeret. Istius modi ergo false iusticie colore supatus: ꝑ quadrieniũ cellam suã atꝫ ꝓpositũ heremita ꝺeseruit. Sed vbi ad ꝓrimũ mõasterium. qỽ a multis frib habitabat accessit: causam ꝺiscessionis atqꝫ consiliũ q̃rẽtib confitet. Renitẽtib cũctis. 7 ꝑcipue loci illi ꝑ abbate: male aĩo fixa sentẽtia nõ potuit euelli. Igit infelici se obstinatõe ꝓripiẽs: cũ ꝺolore oĩm ꝺigressus ẽ a frib. Et vix a ꝓspectu eoꝝ abcesserat. mox implet ꝺemõe. cruẽtaq; spumas ore ꝓuoluẽs. suis ꝺentib seipm lacerabat. Deinde ad idẽ mõasterũ fratrũ hũeris reportat ꝑ. cũ coherceri in eo imũdus spũs nõ valeret: necessitate cogẽte ferreis nexib alligatus. pedes cũ maĩb vinciũt. Nõ imerita pena fugitiuo. Post biennũ ỽo oꝛõne sanctoꝝ ab imũdo spiritu liberatus. ad heremũ vñ ꝺiscesserat mox regressus: 7 ipe coꝛrectus est. 7 alijs ꝓfutur ꝑ exemplo. ne quẽ aut false iusticie vmbra. aut incerta mobilitas inutili lenitate ꝓpellat: semel cepta ꝺeserere.

¶ De habitu vel vestimento egyptioꝝ monachoꝝ. ¶ Capitulum .xv.

QVnt ꝓterea quedã in ipo egyptioꝝ habitu. nõ tantũ ad curam coꝛpis: q̃ntũ ad moꝝ formulã cõgruẽtia. Cucullis nãq; ꝓparuis indesinẽt vtũt ꝺiebꝫ ac noctib: sꝛ vt inocẽtiã 7 simplicitatẽ ꝓuulorũ iugit custodire. etiã imitatõe ipius vel amis ꝓmouent. Collobijs q̃z lineis induũt. q̃ vix ad cubitos vsq; ptigũt nudas reliquo circũferũt manib. vt ãputatos eos hr̃e actus 7 opa mũꝺi hꝫ: suggerat abscisio manicaꝝ. Post hec angusto palliolo tã amict humilitate. qꝫ vilitate p̃cij colla parit atꝫ bũeros tegũt. q̃ maꝛtes tã nr̃o qꝫ ipoꝝ nũcupat eloq̃o. Ultimũ ẽ habit eoꝝ pellis capr̃na: q̃ melotis appellat. Qui tñ habitus pellis caprine: significat mortificata mẽbra omĩ petulãtia carnaliũ passionum ꝺebere eos in summa virtutũ granitate cõsistere. Calciamẽta q̃z cũ ifirmitas coꝛpis vel matutin rigoꝝ hyemis seuit seu meꝛiꝺiani est feruoꝝ exegerit: tñmoꝺo muniũt pedes. Quib cũ calcijs qꝫ licito vtãt vtpote. ꝺñi mãꝺato ꝓcessis neq; tñ pediꝫ eos inherere pmittũt. cũ accedũt ad celebrãꝺa seu ad pcipienda sacrosancta misteria: illꝺ etiã estimãtes hm̃ fam custodire ꝺebere qꝺ ꝺr̃ ad moysen 7 ad ibm̃ naue. Solue coꝛrigiã calciamẽti tui: locꝫ. n. ĩ q̃ stas tra sancta ẽ. ¶ De canõico oꝛõnũ mõ 7 pfecta abrenũciatõe frm̃. ¶ Capitulum .xvj.

ITaqꝫ ꝑ vniuersam egyptũ 7 thebaydã vbicunq; habent mõasteria: legitimũ oꝛõnũ modũ in vesptinis ꝓuentib seu nocturnis vigilijs tenent Nõ. n. illic quisq; ꝓgregationi frm̃ inꝺesse pmittit: nisi ꝓus vniuersis facultatib suis reꝺꝺat extr̃neus. Et qui ingressus in ꝓgregatõne fuerit. sic obedire coget cũctis. vt redeũꝺũ sibi hm̃ sentẽtiã ꝺñi aꝺinfantiã ꝓstinã nouerit: nihil sibi ꝓsiꝺeratõe etatis vel ãnoꝝ nũeros itate ꝓsumẽs. quã in seculo inanit cõsũptã se reputat ꝓꝺidisse. ꝫ ꝓ rudimẽtoꝝ merito. et tyrocinij nouitate. quã se gerere in xp̃i militia recognoscit: subꝺere se etiã iunioꝛib ꝓpellit. Igr̃ ꝑ vniuersam (vt ꝺiximus) egyptũ ꝺuoꝺenarios psalmoꝝ numerus. tã in vesptinis qꝫ in nocturnis solẽnitatib custoꝺit: ita ꝺũtaxat. vt ꝑ ipos psalmos ꝺue lectiones. vna veteris. alia noui testamẽti subsequãt. Qui mod antiq̃tus ꝓstitutus. iꝺcirco ꝑ tota secula intemeratus ꝓꝺurat. qꝛ nõ hũana aꝺinuentione statutus a senioꝛib affirmat: ꝫ celit angelico magisterio patrib antiq̃s fuisse ꝺelatus. ¶ Ubi angelus in ꝓgregatõne senioꝝ .xij. psalmos visus fuit cantasse. ¶ Capitulum .xvij.

NAm cum ĩ ꝓximoꝝ ꝺijs fiꝺei. pauci q̃ꝺem ꝫ ꝓbatissimi viri mõachoꝝ noie censerent. quiqꝫ iã noꝛmam viuẽꝺi a successoꝛib apl̃oꝝ susceperãt secꝺẽtes in secretioꝛa suburbioꝝ loca. agebãt vitã tanto abstinentie rigoꝛe ꝺistrictã: vt omnib stupoꝛi esset. tã ardua ꝙuersatõnis eoꝝ ꝓfessio. Hi ergo venerabiles pr̃es. puigili cura posteris ꝓsulentes: q̃ mod quotiꝺiano cultui ꝑ vniuersum frat̃nitatis coꝛpus ꝺecerni ꝺeberet tractari. oẽs in vnũ locũ ꝙueniũt. vt hereꝺitatẽ pietatis ac pacis. successoꝛib suis absolutã. ab omi ꝺispensatõis lite trãsmitterẽt: vrẽtes. ne qua in quotiꝺianis solẽnitatib int viros eiusꝺẽ culture ꝺissonãtia vel varietas exoꝛta: q̃ꝺq; ĩposterum erroris noxq; germen emitteret. Cunqꝫ ꝓ suo vnusquisq; feruoꝛe. ꝺiuerso moꝺo psalmoꝝ numero instituꝛet. 7 alij quinquagenos. alij sexagenos psalmos. nonnulli ỽo nec hoc quiꝺem contenti numero transcenꝺere eum ꝺebere censerent: esset qꝫ inter eos ꝓ religionis regula pia contentio. ita vt tempus vespertine solennitatis sacratissime quẽstioni succeꝺeret: repente vnus in meꝺio eorum. ꝑs ꝺomino cantaturus exurgit. Cunqꝫ aꝺmirantibus cunctis. xj. ꝑs. oꝛationum interiectione ꝺisti ctos. cõtiguis versib pariliꝫ pnunciatõne cantasset .xij. subalia responsione consumans ab vniuersoꝝ oculis repente subtractus. quẽstioni pariter 7 ceremonijs finem imposuit. Exhinc sancti qui aꝺerãt seniores. intelligentes angelico magisterio congregationibus fratrum. generalem canonem nõ sine ꝺispẽsatione ꝺomini constitutum: ꝺecreuerunt hunc numerum tam in vespertinis qꝫ in nocturnis vigilijs custoꝺire. Has igitur ꝑꝺictas oꝛatõnes hoc modo incipiunt atqꝫ consũmant. vt finito psalmo quẽ gloria subsequitur. non statim aꝺ incuruationez genuum coꝛruant. sed anteqꝫ genua flectãt paulisper oꝛant: 7 stantes in supplicatõne maioꝛem ꝑtem horarum expenꝺunt. Itaqꝫ post hec puncto brenissimo ꝓcꝺentes ad terram. velut oꝛantes tñ ꝺiuinam clementiam. cum summa rursus velocitate cõsurgunt: ac iterum expansis manibus eoꝺem moꝺo quo ꝓius stantes oꝛauerunt. suis ꝑcibus intentius ĩmoꝛant. Dicũt enĩ ipi ĩ terra ꝺiuti ꝑ. pcũbẽtez

monachuz quasi in oratione enixius laborantē. nō solum diuersis cogitationib⁹: sed etiam somno grauius impugnari. Experimento didicimus. q̄ plerīq̄ nō tam oratōnis gratia q̄z refectionis obtentu in terram prostrati: diutius videnť orationem ꝓtrahere.

¶ Quanta discretio 7 obseruantia in oratione tenenda sit. ¶ Capitulum .xviij.

QVm igitur predictas solennitates quas illi synaxis vocāt celebraturi cōueniūt. tantuz prebetur a cunctis silentiū: vt cum in vnum tamnumerosa fratrum multitudo cōueniat: nullius vox excepto canētis personet. In qua oīone nō sputuz emittitur. nō excreatio obstrepit. nō oscitatio somnolenta trahiť. nullaq̄ vox absq̄ sacerdotis precez cōcludentis audiť. Cum aūt ille qui orationē collecturus est e terra surrexerit. ita vt null⁹ nec anteq̄ inclinetur ille genu flectere. nec cum ex terra surrexerit remorare presumat. Ideo enim orationes illi celeri fine concludūt. ne forte immorantib⁹ eis diutius: redūdantia quedā sputi seu flegmatis interrūpat orationis excessum. 7 idcirco duz adhuc feruet: velut de faucibus inimici velociter rapienda est. Qui cū sit nobis semp infestus: tunc semp adsistit infestior cū cōtra se offerre nos domīo preces videt. Quobrem vtilius censent breues quidez oīones: sed creberrimas fieri. Meliusq̄ esse dicunt decem psalmi versus cum cōtritione cordis 7 cum rōnabili assignatione cantare: q̄z totidē psalmos cum confusiōe mentis effundere.

¶ Qz in rūsione alľa non dicatur p̄s. nisi qui ℔ titulo p̄notať. ¶ Capitulū .xix

ILlud quoq̄z apud eos omni obseruātia custodiť. vt in rūsione alľa nullus dicať psalmus: nisi his q̄ in titulo suo alľa in scriptione p̄notať. Nullū eteni temp⁹ ab opis exercitatōe vacuū transire ꝓcedunt. qz nō solū ea que dici splēdor emittit: omni instigātia manib⁹ exercere cōtendūt. sed etiā illa opationū genera sollicita mente ꝙquirūt. que ne ipius quidez noctis densissime tenebre valeant impedire. credentes se tanto sublimioreꝫ spiritaliū ꝓtemplatōnū puritate mentis intuitū quesituros: quanto diutius fuerint erga opis studium ac laboris intenti. Hoc q̄z nosse debemus. a vespa sabbati que lucescit in diez dīnicuz vsq̄ ad vesperam sequentē. apud eos genua nō curuari: sed nec totis quidē q̄nquagesime diebꝫ

¶ De ope manuū: 7 cur tercia sexta 7 nona psallatur. ¶ Capitulum .xx.

TAnta nāq̄z ab eis incessanter opatio manuū priuatim p̄ cellulas exercet. vt psalmoꝝ q̄z vel ceterarum scripturaꝝ studium p̄ totum diei spaciū iugiť meditantes: in his officijs que nos statuto tempoē celebramus. totum diei tempus absumāt. Terciaz ℣o horam 7 sextam atq̄ nonā: trinis psalmis quotidie finiunt. His enim tribus temporib⁹ etiaz danielem ꝓphetam quotidie fenestris aptis in cenaculo preces dño fudisse cognoscimus. Nec immerito hec specialius tpa religiosis sunt officijs deputata. In his siquidē ꝓmissiōz pfectio 7 summa nře salutis ē adimpleta. Hora nāq̄z tcia repromissus olim p̄ ꝓphetas spūssanctus sup̄ apl̄os descēdit: linguarūq̄z oīm eis sciam dedit. Hora aūt sexta immaculata hostia dn̄s nr̄ ihs xp̄s oblatus ē p̄ri: crucēq̄z p̄ totius mūdi salute ꝓscendēs: hūani generis deleuit pcta. Eadē q̄z hora petro in excessu mētis vocatio gentū p̄ submissiōz vasis euangelij celitus delati. 7 purificatio oīm gener aiantiū in eodē vase ꝓsistentiū delata ad eū voce diuinitus reuelatur: dicēte ei. Surge petre: occide 7 māduca. Qd vas quattuor initijs de celo submissum: nō aliud q̄z euāgelium designare manifeste ꝓgnoscit. Hora ℣o nona xp̄s īferna penetrās: īextricabiles tartari tenebras chorruscatiōe sui splendoris extinxit. portasq̄z ereas ei⁹ effringens 7 seras ferreas ꝓterēs: captiuitatē sc̄ťoꝝ q̄ clausa tenebať secuz transuexit ad celos. igneaq̄z rompbea submota: antiquū incolā ꝓadiso restituit Eadē q̄z hora cornelius centurio in ꝓcib⁹ ꝓsistens cōmemoratōz orationū 7 elemosynaꝝ suaruz ante deū factā: ab angelo sibi loquēte cognoscit. Quib⁹ testimonijs liq̄do comꝓbať: nō immerito a sc̄tis 7 ap̄licis viris has horas religiosis obsequijs cōsecratas: a nobis q̄z obscurari sil'r oportere. q̄ ne si velut lege quadā soluere ℔ pietatis officia: saltem statutis tp̄ib⁹ adigamur totū diei spaciū obliuiōe aut desidia. vel vanis occupatōib⁹ inuoluti: absq̄ oratiōnis interpellatōe ꝓsumamus.

¶ Cuz quanta discretōe 7 cautela suscipiantur in monasterio abrenunciantes seculo.

¶ Capitulum .xxj.

QVm igiť quis renūciatur⁹ seculi negocijs: ī monasteriū se suscipi rogauerit. nō ante admittet q̄z dieb⁹ decē vel eo amplius ꝓ foribꝫ monasterij excubans: indiciū pseuerantie sue pariť būilitatis ac patiētie demōstrauerit. Cūq̄z oīm fratrū ptereuntiuz genib⁹ ꝓuolutus. 7 ab vniuersis refutat⁹ atz despectus sit. q̄i q̄ nō cā religionis ℔ necessitatis obtentu monasteriū oportet intrare. iniurijs q̄z multis affectus expimentū dederit cōstantie sue. 7 qualis futurus sit in temptatōib⁹ obprobrij tolerātia declarauerit. atq̄ ita postmodū susceptus: diligētia sūma ꝙquratur ne de facultatib⁹ suis inheserit ei vl' vn⁹ nūmi cōtagio. Sciūt. n. cū sub monasterij disciplia diuturnū esse nō posse. sed nec humilitatē aut obedientiā obtinere: si in cōscientia eius quantulūcūq̄z pecunie latitauerit. Qobrez ita nudať vnusquisq̄z cum receptus fuerit omni pristina facultate: vt ne ipsum quidez vestimentuz quo indutus est habere ꝓmittatur vlterius. sed in conuētu fratrum ꝓductus in mediū: exuitur ꝓprijs indumentis. ac p̄ manus abbatis induiť monasterij vestimētis. vt p̄ hoc nō solum se vniuersis rebus suis antiquis nouerit spoliatum. sed etiaz omni mundiali fastu depositō: ad christi pauptatem 7 inopiam se descendisse cognoscat. Illa ℣o que posuit vestimenta. tamdiu re-

seruantur in monasterio. donec ꝓfectus ꝛ conuersationis eius ac tolerantie virtutẽ euident' agnoscant. Et si posse eũ ibi ꝑdurare ꝓspexerint tunc indigẽtibus eadem vestimenta largiunt': sin ꝙo in quadam illum murmuratõe vel qualibet inobedientia dẽprehenderint. exuentes eũ mõasterij quib' indut' erat vestimentis. ꝛ reuestitũ antiqs q̃ seruata fuerãt: depellunt de ꝙgregatione. Cum igit' quis susceptus ꝛ hac ꝓseuerãtia qua diximus fuerit cõprobatus. ac depositis ꝓꝓrijs indumẽtis habitu mõasteriali fuerit accinctus: nõ statim ꝙgregationi fratrum ꝙmisceri ꝙmittit'. sed deputatur alicui seniori. q̃ seorsuz non longe a vestibulo mõasterij ꝙmanens. habz curam ꝑegrinor. atqz aduenientiũ deputatam: eisqz omnem diligẽtiam susceptionis ꝛ humanitatis impendit. Cunqz ibidẽ cum ipo integro anno deseruiens. absqz vlla querela suũ circa ꝑegrinos exhibuerit famulatum: doctus ꝑ hec prima institutõne hũilitatis. admisceꝫ post hec congregatõni fratrum. ac demũ docet' primitus suas vincere voluntates: ꝛ ea illi sepius impare student que senserint aĩa eius esse ꝙtraria. Pronunciant. n. nullatenus monacho prevalere. vel iram vel tristiciam vel spiritũ fornicatõnis. nisi prius didicerit mortificare ꝑ obedientiam suas voluntates: ꝫ nec hũilitatem quidẽ cordis veram nec cũ fratrib' ꝙcordiam firmã posse retinere: nec in monasterio diutius ꝑmanere eum. qui volũtates suas nõ didicerit superare. ¶ Qr nullus in monasterio sine iussione seniorꝭ agere aliquid ꝓsumat.

¶ Capitulum .xxij.

Post hec tanta obseruantia apud eos obediẽtie regula custoditur. vt iuniores absqz ꝓpositi sui scientia vel ꝑmissu: nec ad ipas quidẽ naturales necessitates ꝓgredi ꝓsumãt. ꝛ sic vniuersa ꝓcepta q̃ eis ab abbate fuerint ĩpata cõplere festinant: tãqz si ex deo sint celitus edita. vt aliqñ etiã impossibilia sibimet ĩpata. ea fide ac devotione suscipiãt: vt tota virtute ꝓficere ea ꝛ ꝙsũmere nitant'. Itaqz confidentes intra cubilia sua. ꝛ opi ac meditatõni studium ꝑiter impendẽtes. cum signũ aliquod audierint ad oratõnem eos seu ad opus aliqd̃ inuitãtis: certatim de cubilib' suis vnusquisqz ꝓrumpit. ita vt ille qui scripturas exercet. cũ ꝛeptus fuerit inchoasse lr̃am. finire non audeat: ꝫ in eodem puncto quo ad aures eius sonitus pulsantis signi aduenerit. summa velocitate ꝓsiliens. ne tãtũ quidẽ more ei int'ponat. q̃ntum cepti apicis consumet effigiẽ. Illam sane virtutem. inter ceteras institutões eor. magnam eẽ cognouimus: ꝙ nulli sc̃z scisicellam nulli peculiarem ſportã. nec aliquid aliud q̃si ꝓꝓriũ possidere liceat: sed nec verbo quidem audeat quis dicere aliquid eẽ suum. ¶ De tribus granis lenticule negligenter dimissis. ¶ Capitulum .xxiij.

Itur in septima na cuiusdam fratris qui officio coquine deseruiebat: cũ ꝑteriẽs ꝓpositus monasterij. tria grana lenticule iacere vidisset in ẽra: q̃ festinanti ad coctõz ꝓpandam. inter manus (quã do aqua lauabant') elapsa fuerant: confestiz super ꝫ abbatem ꝓsiluit. Tunc frat' ille velut interuersor ꝛ neglector sacri peculij iudicatus: ab oratõne suspensus est. Cuius negligentie reatus. non alit' ei remissus est: nisi eũ publica penitentia diluisset. ¶ De duob' monachis in quor. septimana ligna defecerunt. ¶ Capitulum .xxiiij.

Nui alios fratres in quor. septimana. cum accidisset tanta lignor. penuria. vt non eẽt penitus vnd̃ soliticibi fratrib' ꝑarent': ꝛ donec possent cepta deferre vt xerofagia ꝓtenti essent. abbatis fuisset auctoritate ꝓceptũ: esset̃qz hoc vniuersis placitum. nec quisqz possit vllum coctõis sperare pulmentuz illos velut q̃ fructu ac mercede sui laboris ꝛ obsequij fraudarent'. si in ordine vicis sue cibos fratrib' nõ ꝑm ꝓsuetudinem ꝙuisset tãtũ sibi spõtanei laboris ac solicitudinis indixisse. vt ĩ illis aridis ac stẽrilib' locis. in quib' ligna nisi de fructiferis arborib' excidantur. oĩmodis nequeunt inueniri: neqz. n. in illis locis vlla repiunt' frutecta siluestria. Igit' ꝑ extenta auia discurrẽtes frẽs illi. ꝛ beremũ que versus mare mortuum tenditur abeuntes. festucas tenues ac spinulas quas ventus huc illucqz disꝑserat colligentes: cunctãqz solennitatem ciborum spõtaneis obsequijs ꝓꝑauerunt. Tanta nãqz fide hec sua munera fratrib' exhibuerunt vt etiam cum illos honeste posset vel lignorum excusare penuria. vel abbatis impium: ꝑ suo fructu atqz mercede noluetũt abuti licentia. ¶ De beato Jobe q̃ habitabat iuxta lyco oppidum.

¶ Capitulum .xxv.

Ecessarium reor huic opi ꝙmemoratõez facere beati iohannis. qui commoratus est iuxta lyco qd̃ẽ oppidum thebayde. quiqz ꝓpter obediẽtie ꝛtutem. vsqz ad ꝓphetie gratiam sublimatur. Sic ꝑ totũ mundũ claruit. vt ꝛ regib' mundi hui9 merito suo redderetur illustris. Nam cum in extremis (vt dixi) thebayde partib' cõmoneret. non ante ꝓsumebat theodosius impator. ad ꝓpotentium tyrannorum bella procedere: cui illius animaretur oraculis atqz responsis. Quibus confidens. velut celitus sibi delatis: trophea de despatis bellis atqz hostib' semper reportaut. ¶ De mirabili patientia eiusdẽ Johannis circa patrem suum.

¶ Capitulum .xxvj.

Ic itaqz beat9 Johannes ab adolescentia sua vsqz ad perfectam ac virilem etatem cuidam seniori deseruiens donec ille in huius vite conuersatione durauit. tanta ei humilitate inhesit: vt ipsi quoqz seni stupore summum obedientia incuteret. Cuius hanc virtutem. vtrum de vera fide ac profunda cordis simplicitate descenderet. volens senex manifestus explorare: ei plura etiam superflua ꝛ impossibilia frequentius iniungebat. ex quibus pauca narrabo. Sumpsit nanqz de lignario suo virgultũ se-

nex qđ olim excisum vsiby foci fuerat prepatũ. cum hoc coram ipso fixisset in terraz: ꝑcepit ei vt aduecta aqua quotidie illud bis irrigaret. Qđ ꝑceptuz veneratõne solita: sine vlla impossibilitatis ꝓsideratione adolescẽs suscipiens. ita quotidianis diebus expleuit: vt aquã ꝑ duo miliaria indesinent apportãs: nullaten⁹ lignũ cessaret rigare. atqz ꝑ totũ anni spaciũ: nõ infirmitas corpis: nõ occupatõ necessitatis vllius intercidẽs: ab obseruãtia ꝑcepti hui⁹ potuit eũ impedire. Cũqz hãc sedulitatez tacit⁹ senex latẽter dieby singulis explorasset. z videret euz simplici cordis affectu mandatũ suũ velut diuinit⁹ impatũ seruare: miserans tandẽ tamlonge laboris ei⁹ ꝓseuerantiã. accedẽs ad aridũ virgultũ dixit. O fili iohãnes. misit ne radices ℔ arbor: an nõ: Cũqz ille se nescire dixisset. senex velut temptãs si iã suis radicib⁹ teneret: euulsit corã ipso virgultũ. z ꝓcies longius illud: ꝑcepit discipulo vt deinceps rigare cessaret. ¶ De immani saxo qđ idẽ iohãnes ꝑ obedientiaz aduexit.

¶ Capitulum .xxvij.

Taqz cum iam flama obediẽtie eius ꝑ monasteria vniuersa flagraret. quidã fratres ꝓbatõis imo edificatõis causa venerũt ad senẽ. Tũc senex vocãs discipulũ suũ: ait ad eum. Curre iohes z saxũ illud huc aduolue quantocius. Qui ꝓfestim saxum immane applicata nunc ceruice: nũc toto pectore. tanto nisu atqz conatu ꝓuoluere ꝓtendebat: vt sudore membroꝝ suoꝝ nõ solum totũ infundẽt vestimẽtum: sed etiam saxum ipsuz suis ceruicib⁹ humectaret. Jn hoc qz parum metiens impossibilitatez ꝑcepti vel facti. ꝑ reuerentia senis z obsequij simplicitate sincera: qua credebat tota fide senẽ nihil posse incassum ac sine rõne precipe. Hucusqz abbatis iohãnis pauca de multis dixisse sufficiat. nũc abbatis mucij factum dignũ memoria comꝑhendam.

¶ De mirabili patiẽtia abbatis Mucij.

¶ Capitulum .xxviij.

Dic nãqz abbas pr̃ mucius abrenũciare desiderãs huic mũdo: monasteriũ petijt. Qui tamdiu prosternibus monasterij cum puulo filio octo circiter annoz excubauit: donec suscipi mereret. Cũqz tãdez recepti fuissent: confestim abinuicez sepati sunt. ne scilz iugi visione paruuli: reminiscerent pater quam abiecerat facultatez. Et quemadmodũ diuitem se iam non esse sciebat: ita z patrez se eẽ nesciret. Qđ vt plenius probaret: vtz ipse plus faceret affectione sanguinis an obedientie: negligebat puulus pãnis potius qz vestimẽtis indutus. Sed z colaphis atqz alapis expositus diuersorum: quos plerunqz sub oculis suis pater innocenti paruulo etiam gratis cernebat inferri. ita vt nunqz genas eius nisi lacrimarum sordentibus vestigijs videret infectas. Cunqz taliter infans sub oculis eius per singlos dies ageretur: ille pro amore christi z obedientie virtute rigido semp z immobili viscere ꝑdurauit. Nõ enim reputauit iam suum filium quem secum parit obtulerat christo: nec curabat de presentibus eius iniurijs. sed magis exultabat q ille nequaqz districtionem mentis illius atqz immobilez rigorẽ emolliret. Quod videns pater monasterij ad comprobandam magis eius constantiam. cum vidisz quadam die infantem plorare: simulauit se iratum. precepit patri eius vt tollens eum iactaret in aquam. Tunc ille velut a domino hoc sibi esset preceptum: confestim celeri cursu rapiens filium: ad ripam fluminis iactaturus aduexit. Quodqz profecto furore fidei z obedientie ei⁹ fuisset opere consummatũ: nisi procurati fuissent ab abbate fratres qui sollicite ripam fluminis obsiderent ad paruulum eruendum. proiectũqz iam z quodãmodo de flumis alueo paruulum confestim rapuerunt. z cum summa deuotione precepto patris cõpleto: ab effectu operis reuocauerunt. Cuius fides atqz obediẽtia z deuotio intantum deo fuit accepta: vt statim diuino testimonio comprobatus sit. Reuelatuz nanqz est continuo seniori: hac eum obedientia abrahe patriarche opus implesse. Cunqz breui tempore transacto idez abbas migraret de seculo: hunc patrẽ mucium ꝓ obedientia cunctis fratribus ꝓponens: successorem sui atqz abbatem monasterio reliquit.

¶ De monacho cuiusdam comitis filio: qui sportas ꝑ plateas iussus fuerat portare.

¶ Capitulum .xxix.

Nouimus quendã fratrem ℌm seculi hui⁹ ordinem summe familie. nã patre comite ac ditissimo oriundus fuit. Qui relictis parentib⁹ cuz ad monasterium peruolasset. ad comprobandam eius humilitatem statim ei a senioꝛe preceptuz est: vt dece sportas grandes quas necesse non erat tunc vendẽ. ceruicibus suis impositas: distrahendas per plateas circumferret. adiecta conditione: quo diutius in ℌ officio ipse detineretur. vt si forte vnus eas emere pariter voluisset: non cederet. sed singillatim eas q̃rentibus venderet. Quod ille tota deuotione compleuit. z omni verecundia pro christi desiderio calcata: sportas humeris suis imponens z per plateas portans: statuto precio distraxit. z pecuniaz ad ad monasterium reportauit.

¶ De abbate Pinuphio.

¶ Capitulum .xxx.

Vidimus z abbatem pinuphium. qui cum esset immanis monasterij presbiter: quod est i egypto non longe a panifisi ciuitate. et pro ipsa reuerentia vel vite sue vel etatis vel sacerdotij cunctis honorabilis existeret. videns se pro hocipso humilitatem tenere non posse. occulte fugiens de cenobio: secessit solus in thebaidis vltimas partes. ibiqz deposito indumento monachoꝛum: assumpta seculari veste: monasterium tabenensiotarum expetijt. quod sciebat cunctis monasterijs esse districtius. z i quo se pro longitudine regionis credidit ignorandum. Vbi dum diutissime pro foribus perseuerans. cũctoꝛum fratribus genibus prouolutus: vt suscipe-

retur summis precibus ambiuit. Cũqꝫ multo tẽpe ctu ꝓbatus.7 tandem fuisset admissus:continuo vt seni.nulliqꝫ o peri penitus apto.horti cura diligentiaqꝫ mandat'. Quã ille operã sub alio fre iunioze qui eũ sibi creditum retinebat exercens.sic eidez sub debat':vt non solum ea que ad horti diligentiam ꝓtinebant.sed etiam vniuersa officia que erant cũctis fratrib aspera vel indigna:tota quotidie sedulitate compleret.Cõplura ꝙo etiam nocte consurgẽs.ita furtim nullo teste operabatur:vt penitus auctorem operis nemo deprehenderet.Cũqꝫ ibi dẽ triẽnio,delitescens.ꝙ vniuersam egiptũ disꝑsis vbiqꝫ fratrib queret':a quodam tandem visus fratre.qui de egipti partibus aduenerat vix potuit ꝓ humilitate habitus sui.ac vilitate officij qd gerebat agnosci.Naz sarculo deorsum incuruus ꝓpabat holerib terram. deinde stercus humeris suis apportans.eorum radicib ingerebat.Cunqꝫ hec intuens frat'.super agnitione eius diutissima desitatione fuisset detentus:ꝓpius tandem accedens.non solum vultum .sed etiã sonuz vocis eius diligenter explorans.ad pedes eꝰ cominus se ꝓiecit. Tunc fratres stupere ceperunt. 7.inquirere cur hoc fecisset ei.qui apd ipos velut nuper de seculo egressus habebat' extremus. Cũqꝫ eis frater ille rei ordinem.7 nomen ipsius abbatis indicasset.maiori miraculo sunt perculsi.quoniaz 7 apd ipsos magna opinione fuerat comptus.Tũc ignoratie sue veniam ab eo postulabant:qꝫ eum tanto tempoze inter iuniozes ac paruulos deputassent. At ille flebat multum 7lugebat:qꝫ scilicet inuidia dyaboli fuisset ꝓditus:nec licuisset ei diutiꝰ i tali humilitate atqꝫ abiectõne perdurare.Tunc eũ fratres inuitum ac flentem ad ꝓpzium monasterium reduxerunt: custodientes cuz summa diligentia.ne similiter quoqꝫ delapsus aufugeret. Ubi cum fuisset modico tẽpoze demoratus.eodem rursus humilitatis desiderio succensus:captans nocturna silentia ita defugit. vt iam non vicinam prouinciam.sed incognitas regiones expeteret.Nam conscendens nauim.in palestine partes commeare curauit:credens se tuciꝰ latiturum.si ad illa semetipsum asportasset loca:in quibus nec nomen quidem suum fuisset auditu. Quo cum aduenisset nostrum monasterium protinus expetiuit:quod non longe erat ab speleo.in quo dominus noster ex virgine nasci dignatus est. In q̃ monasterio permodico tempoze supradictus abbas pinupbius delitescẽs:ꝑm sententiam domini tanqꝫ ciuitas supra montem posita.diutius abscõdi nõ potuit.Nam ꝙtinuo quidam fratrum.qui ad loca sancta de egipti partibus oratõnis causa venerãt agnitum eum cum multa prece.7 maxime inuitum:ad suum iterum cenobium reuocauerunt. Exhortacõ optima ad nouicium monachũ. La.xxxj.

Unc igitur senem.

pro illa que nobis fuerat apud ipm i nostro monasterio familiaris amicitia.cum post hec in egipto requisissemus:ꝓtigit vt nobis illic ꝙmorantib fratrem quendaz in monasterio suo reciperet.Cui miram exhortationem sub nostra presentia indidit.quam mihi animus fuit huic opusculo interere.Ait ergo ad deum.Nosti fili quot diebꝫ ꝓ foribus excubans.hodie sis receptus.Cuius difficultatis causaz.primitus debes agnoscere. poterit enim tibi in hac vita quam ingredi concupiscis.multum cõferre.si ratione eius agnita-ad seruicium xpi sicut oportet:accesseris.Sicut nanqꝫ immensa gloria fideliter seruientib deo.ac ꝑm institutões huiꝰ regule ei coherentibus repromittitur in futuruz:ita pene grauissime prepantur.his que tepide eam negligenterqꝫ fuerint executi.7 ꝑm hoc quod profesꝰ sunt.vꝫ qd ab hominib esse creduntur.fructus etiã ꝙgruos sanctitatis eidez exhibere neglexerint.Melius est eĩ non vouere. qꝫ vouere 7 non reddere:et maledictus qui facit opus domini negligenter. Igr̃ ido a nobis diutissime refutatus es:non quia tuam vel omnium salutem non toto desiderio cupiamus amplecti.sed ne temere receptus:7 nos apud deum leuitatis.7 te reum grauioris supplicij fecerim9. si ad presens facile susceptus nec põdus professionis h9 intelligens.vel destitutoz post hec.vel tepidus extitisses. Noueris ergo hodierna die. te huic mundo 7 actib eius esse defunctum:teqꝫ ꝑm apostoluz mũdo huic esse crucifixum.tibiqꝫ hunc mundum. Sed forte dicis. Quomodo quis viuens potest esse crucifixus:-Audi breuiter rationem.Crux nostra timoz domini est.Sicut eĩ quis crucifixus.iã non pro animi sui motu.membra sua quoqꝫ mouendi vel ꝙtendi habet pcatem:ita 7 nos volũtates nras ac desideria.nõ ꝑm id qd nos delectat ad pns.ẽ ꝑm preceptum domini q̃ nos ꝙstrinxit applicare debemus. Et sic ille q patibulo crucis affigitur.iã non presentia contemplatur.nec de suis affectionibus cogitat. nulla iam possidendi concupiscentia permonetur. seqꝫ cum adhuc spirat in corpe cunctis elementꝫ creditur esse defunctum: ita nos quoqꝫ timoze domini oportet esse crucifixos.omnibus carnalibus vicijs.7 illuc semper habere oculos mentis nostre defixos.q̃ nos sperare debemus momentis singulis esse migraturos. Cauendum est ergo. ne quid aliquando eorum presumamus:que renũciantes abiecim9. Nõ enim qui ceperit hec.sed qui perseueraueritĩ bis vsqꝫ in finem:hic saluus erit. Uersutus eĩ serpẽs calcanea nostra semper obseruat.id est insidiatur extui nostro.7 vsqꝫ ad finem vite nos semper supplantare conatur:7 idcirco bene cepisse nihil proderit.si bene consũmatum non fuerit. Quapropter ꝑm scripture sententiam.ingressus ad seruiendum domino sta in timoze domini:7 prepara animam tuam .ĩ ad requiem.non ad delicias:sed ad temptationes 7 angustias:per multas enim tribulationes oportet nos introire in regnum dei. Angusta nanqꝫ est porta .et arta via que educit ad vitam:7 pauci sunt qui inueniant eam. Principiũ ergo salutis nostre timoz dñi est. Per hunc eĩ 7 initium ꝙuersionis.7 virtutum custodia acquirit'. Qui cum penetrauerit hominis mentem:contemptum omniũm rerum parit .7 mundi gignit horroꝛem. Contemptu autem ac priuatione omnium facultatum. humilitas vera acquiritur. humilitas autem his indicijs comꝓbatur .primo si mortificatas in se monachus omnes habeat volũtates. Secundo si actus 7 cogitationes non celaue-

rit seniorem. Tercio si nihil sue discretioni. sed iudicio ei⁹ vniuersa committat. Quarto si in omnib⁹ ꝑceptis seruet obedientie mansuetudinem. ⁊ patientie constantiam. Quinto vt nulli inferat iniurias: ⁊ illatas sibi patiēter tolleret. Sexto si nihil agat ꝑter regule exempla. Septimo si ad oīa que sibi imp̄ant velut oparium maluꝫ se iudicauerit ⁊ indignū Octauo si semetip̄m cūctis inferiorē ꝓnunciet. Nono si linguam suam cohibeat ⁊ nō sit clamosus i voce. Decimo si non sit facilis ac ꝓmptus in risu. Talibus nanq̄ indicijs humilitas vera dinoscitur. Sz ⁊ hec quoq̄ tibi in congregatione necessario custodienda sunt. vt scilicet ꝑm psalmiste sententiam sic tanq̄ surdus non audiens: ⁊ sicut mutus non aperiens os suum. nihil discernens. nihil diiudicās. ex his que tibi fuerint imperata. Ergo patientiam tuam non debes de aliorum sperare virtute: id est vt tunc eam tūmodo possideas. cum a nemine fueris irritatus. Principium nostre salutis sicut iam dictum est timor domini est. De timore domini nascitur compūctio salutaris. de compunctione cordis procedit cōtemptus omniū facultatum ac nuditas. De nuditate humilitas procreatur. De humilitate generat⁹ mortificatio voluntatū. De mortificatiōe volūtatū extirpāt⁹ vniūsa vicia. Expulsiōe vicioꝝ virtutes fructificant atq̄ succrescant. Pullulatione virtutū puritas cordis acquiritur. Puritate cordis apostolice caritatis perfectio possidetur. ¶ De monacho qui ante constitutam horam peregrinos reficere coegit

¶ Capi. xxxij.

QUm de syrie partibus egipti prouinciam petissemus. quidam monachus senex ꝑbatissimus gratifice nos suscipiēs: refectionē nobis añ ꝓstitutam horaꝫ ieiunij ꝓparauit. Percōtantib⁹ ergo nobis. cur añ canonicam refectōnis horā nos prādere cogēt: rñdit ⁊ ait. Ieiuniū frēs semp̄ est mecū: vos autē ꝓtinuo dimissur⁹. mecum iugiter tenere non potero. Itaq̄ xp̄m in vobis suscipiens. reficē eū debeo ⁊ cum vos deuxero: districtōꝫ ieiunij in memetip̄o potero ꝓpensare. Nō em̄ possunt filij sponsi ieiunare. donec cū illis est sponsus: cū autē discesserit tūc licito ieiunabunt. ¶ De monacho qui nunq̄ solus escam sumere soli tus erat.

¶ La. xxxij.

QUidam ⁊ aliū i solitudine ꝓmorātez. q̄ nūq̄ sol⁹ cibū sumē ꝓsueuēat: ꝑ eē si ꝑ totos q̄nq̄ dies ad e⁹ cellulā null⁹ ex frib⁹ aduenīsset. refectōꝫ iugit⁹ differbat. ieiun⁹ ꝑmanēs: donec sabbatoꝝ vl̄ dñico die ꝓgregatōis obtētu. ꝓcedēs ad eccl̄iam ꝓegrinū quēpiā repperisset. quē exinde reducēs ad cellulā suā: cū ip̄o pariter sumebat cibū. ¶ De machete sene monacho.

¶ La. xxxiij.

QUidam ⁊ aliū senē Machetē nomine solitariuꝫ: cui hanc g̃tiam donauerat dñs. vt si qñ in cōuentu fratrū. ꝑ totam noctem ⁊ diez agitaret⁹ collatō spiritalis. nunq̄ ille somno obp̄imeret⁹: si quis ꝙo detractionis verbum seu ociosum temptasset inferre. statim ille in somnum ꝓcidebat. Huic etiam seni. cū aliqñ ep̄le patris eius ac matris amicozūq̄ multoꝝ de ꝓuincia ponti transmisse fuissent: accipiens grandē fasciculū l̄rarū. diuq̄ apud semetip̄z voluens dixit Quantarum cogitationū causa erit mihi istaruꝫ lectio. que me vel ad inane gaudiū vel ad tristicias infructuosas impellent. quantis diebꝫ horū recordatione qui scripserunt intentionem pectoris mei a ꝓposita ꝓtemplatione reuocabunt: Et hec voluens in suo pectore. non solum nullam resoluere epistolā diffininit. sed ne ip̄sum quidem fasciculum resignāre: ne scilicet eorum qui scripserunt. vel nomina recensēdo. vel vultus recordando. a spiritus sui intentione cessaret. Itaq̄ vt eum constrictum accepat. igni tradidit cremandum: ite inquiens cogitationes patrie. pariter ꝓcremamini. nec me vlterius ad illa que fugi reuocare temptetis. ¶ De theodoro abbate.

¶ La. xxxv.

QUidam ⁊ aliuꝫ abbatem theodoꝝ. summa sanctitate ac scientia ꝑditū. nō solū i actuali vita. sed etiā noticia scripturarū: quā ei nō tam studiū lectōnis cōtulerat q̄ꝫ sola puritas cordis. Hic cū explanatōez cuiusdam obscurissime questionis inquireret. vij. diebꝫ ac noctibus in oratione infatigabil⁹ ꝑstitit: donec solutōez ꝓposite questiōis. dño reuelāte cognosceret. Hic idē b. theodor⁹. cū inopinat⁹ ad meā cellulaꝫ intēpesta nocte veīsset. q̄d nā nou⁹ adhuc hēmita sol⁹ agerez p̄na curiositate latent⁹ explorās. Cūq̄ ego iā finita vesptina solēnitate. lassuꝫ corpus cepissez iā reficere ⁊ me incubantē p̄ʒato repperisꝫ: ꝑtrahēs ex ītimo corde suspiria. meoq̄ me vocitās noīe dixit. Quāti inq̄t o iobes de deo loquūt⁹ eūq̄ in semetip̄is amplectunt⁹. ⁊ tu fraudaris tāto lumīe inerti sopore solutus. itaq̄ excitato me salubrit⁹: deinceps vigilāe cōpulit. ¶ De anachorita in vastissima heremo habitante.

¶ La. xxxvj.

TAqz cū de palestine monasterijs ad oppidū egipti q̄ diulcus appellat⁹ veīssem⁹. ibiq̄ plurimā turbā cenobij disciplina ꝓstrictā vidissem⁹: aliū quoq̄ ordinē qui excelsior hz. i. anachoritaꝝ. cūctoꝝ ꝓconijs instigati: sagacissimo corde videāt ꝓperauim⁹. bināq̄ i monasterijs p̄miū sub districtōe regle diligēter edocti. dirissimis demonum p̄lijs ꝓgressuri: penetrāt hēmi. ꝑfūda secreta. Hī g̃ ꝓpositi viros ꝓperim⁹ cit̄ nili flumīs alueū cōmorari. i loco i vno latere nilo flumīe. alio maris vastitate circūdat⁹. isula reddit: null⁹ alijs hoīb⁹ q̄ mōachis secretū expetētibus optabilem: nec ei cuiq̄ culture aptā eē t̄rā illā: salsitas sali ac sterilitas patit⁹ harenaꝝ. Ad istos g̃ summo desiderio festinātes sup̄ modū sūmos eoꝝ labores q̄s in solitudīe tolerāt admirati sum⁹. Nā ip̄ius aq̄ tāta penuria ꝓstrigūt⁹: vt tli diligētia dispēsent. q̄li nemo facit ꝑciosissimū vinū. Trib⁹ nāq̄ milibus ⁊ eo āpli⁹. eā d nilo flumīe necessarijs vsib⁹ apportāt qd̄ tñ iteruallū harenosis diuisū mōtib⁹ laboꝝ dif-

ficultate grauissima duplicat. ¶ His igit visis.cuz nos imitatõnis eoꝝ ardor accenderet: vn⁹ eoꝝ pro batissimus heremita. Archebius noĩe hũanitatl ḡ tia pduxit nos ad suã cellulam. Qui cũ ꝓerissz ibi dez velle ꝓmorari.finxit se eundẽ locũ velle rerelin quere:ac nobis cellulã suã velut exinde migtur⁹ ce pit offerre. Dicebat autem hoc se facturuz:etiam si nos non aduenissemus. Tunc susceptam cellulam ipsius:cum omnib vtensilib possedimus. Erat ita ꝙ illic paucis dieb.quib ꝓstruende celle paret im pendia:de illo loco discedẽs. Reuersus post hec.ali am sibi summo labore ꝓstruxit:quam rursum nõ lõ ge post supuenientib fratrib siliter caritatis causa cũ vniuersõ ẽdidit instrumento:ipse ꝙo erga opus caritatis infatigabilis ꝓseuerãs terciam sibi cellam vbi ꝓmaneret instruxit. ¶ De duob adolescẽtib qui ficus ad egrotũ ferentes in itinere defuncti sunt. ¶ La.xxxvij.

QVidã autẽ frater cũ ficus de Mareote abbati Johãni in heremũ scbitim detulisset.ille statiz eas ad senẽ quẽ dam qui in interiore deserto mala valitudine labo rabat.ꝙ duos adolescentulos misit. Siquidez decẽ 7 octo milib longe.ab eccl̃ia ꝓmanebat solitarius. Qui adolescentes acceptis pomis.cum ad predicti senis tenderent cellulam: infusa repente densissima nube.tramitem recti itineris ꝓdiderũt. Cunqz tota die ac nocte discurrentes ꝙ auiam heremi vastita tem.nequaqz potuissent heremite egrotantis cellu lam inuenire:tam itineris lassitudine qz inedia sitiqz ꝓfecti.fixis in terram genub duz orarent:spm dño reddiderunt. Qui post hec vestigioꝝ indicijs diu tissime ꝙquisiti.que in locis illis harenosis tanqz ni nib impressa designant.donec ea leui flatu ventoꝝ tenuis harena discurrens cooperiret:inuenti sunt tan dẽ sicut orauerant iacentes:7 ficus intactas vt acce pant reseruãtes. Elegert em aiam magis qz fidem depositi ꝓdere:ne scz absqz iussu abbatis quicqz vi ctus ꝓsumẽt:vitamqz potius maluerũt amittẽ ꝙa lem.qz seniozis violare mandatum. ¶ Quãta sit in gitas opeꝝ apud egipti monachos. ¶ La.xxxviij.

PEr totaz itaqz egi ptuz monachi nllꝰomõ patiũt esse ociosi ẞ victum suũ laboze manuũ ꝓsequũt:et nõ solũ de laborib suis pegrinos 7 aduenientes fra tres secũ reficiũt.ẞ etiam ꝙ loca lybie que fame labo rant.necnõ etiam ꝙ ciuitates bis qui in carceribus 7 diuersis vinculis tenent.immanem ꝓferũt alimo nie substantiã:de fructu manuũ suaꝝ.rõnabile sacri ficiũ dño tali oblatõne se offerre credẽtes. Dicunt em opantem monachũ demone vno pulsari semper ociosum ꝙo innumerabilib spiritib deuastari.

¶ De abbate paulo. ¶ La.xxxix.

DEniqz abbas pau lus ꝓbatissimus patruz.cum in heremo vastissima ꝓsisteret.que porphirio nun cupatur:tm palmaꝝ fructib 7 boꝛto modico susten tebat.nec poterat aliud vnde sustentaret opis exer cere:eo ꝙ ab hominibus vel habitabili terra. ampli us qz septem mansionibus aberat in deserto. Hic ḡ ne momentum temporis penitus ociosus staret.col ligebat palmarum folia:7 quotidianum pensum ve lut exinde sustentãdus ipse a semetipso exigebat iu giter. Cunqz opere totius anni spelunca eius fuisset impleta:7 nõ haberet qui hoc distraberet. neqz ipe ociosus posset manere:totum qd solicita cura labo rauerat.annis singulis igne suppositio concremabat Intantum probans sine opere manuum.nec in lo co posse monachum perdurare:nec ad perfectionis culmen aliquando conscendere.

¶ De fratre blasphemo qui intolerabili estu libidi nis vrebatur. ¶ La.xl.

QVi aliũ frẽm qui probatissimo cuidam seni.vicio carnis se metipsum grauissime confessus est ipug ri:intolerabili nanqz estu libidinis vrebatur. Tunc sener velut spiritalis medicus interiozem causam et oziginem morbi huius protinus peruidens :graui terqz suspirans ait. Nequaqz fili taz nequã spiritui tradi te dominus permisisset: nisi aliquid blasphe masses in eo. Quod frater audiens:statim procidit ad pedes eius in terram summaqz admiratione per cussus.confessus est se in filium dei cogitatione im pia blasphemasse. Unde perspicuum est. eum qui in deum blasphemus existit:tanqz qui irroget illi in iuriam perfectionis integritate priuari:7 sanctifica tionem castimonie non mereri.

¶ Collatio bona de discretiõe que est custos 7 ma ter ꝙtutũ. ¶ La.xlj.

QVodam autem tẽ poze conuenerunt plurimi seniozum ad beatum antonium commozantem in the baide partibus:perfectionis inquisitione 7 collatio nis gratia. Cunqz a vespertinis bozis vsqz ad lucez fuisset protracta collatio:questio discretionis maxi mum noctis spacium consumpsit. Nam diutissime inter eos querebatur.que nam virtus vel obserua tio.monachum a dyaboli laqueis custodire posset illesum.vel certe ad deũ recto tramite firmoqz gres su perduceret. Cunqz pro captu mentis sue vnusqz qz sententiam proferret in medium.7 alij quidẽ boc ieuniozum vigiliarũqz studio collocarent.alij in nu ditate 7 ꝓfectu rerũ .alij remotiozem vitam 7 bere mi secreta censerent 7 nonulli in primis sectanda ca ritatis.id est humanitatis officia diffinirẽt.quia ipa pie erga fratres 7 peregrinos.studio susceptiõis im penduntur. Cunqz in hunc modum pia contentio ne decertarent.esset qz iam noctis maximum temp⁹ consumptum:respondens demuz beatus antonius vniuersis dixit. Omnia quidem bec que dixistis ne cessaria sunt 7 vtilia sitientibus deum:sed his princi palem tribuere gratiam.nequaqz nos innumerabi les multoꝝ fratrum casus 7 experimenta permittũt Nam sepe vidimus fratres bas obseruationes te nentes.repentino casu deceptos:eo ꝙ ĩ bono quod ceperant:discretionem minime tenuerunt. Nec em alia causa lapsus eoruz deprehenditur: nisi ꝙ min⁹

a senioribꝫ instituti. neq; potuerũt rõez discretõis hꝰ adipisci. q̃ viã regiã vez mõachũ sp icedẽ: z nec excessu ꝓtinẽtie modũ trãsire pmittit. nec deflectere ad vicia pmittit. In oĩbꝫ g̃ q̃ agimꝰ discretõ añponenda ẽ. Maĩfestissime em declarat: nullaz sine discretõnis gr̃a. pfecte posse vl̃ pfici vel stare ꝛtutem Et hꝫ dicente antonio: vniuersoz sn̄ia diffinitũ ẽ: discretõem eẽ q̃ fixo g̃ds intrepidũ mõachuz pducat ad deũ. z pdictas ꝛtutes iugit̃ ꝓseruet illesas. Oĩm nãq; ꝛtutũ geĩtrix z custos atz moderatrix discretio ẽ. ¶ De Herone sene indiscreto mõacho.

¶ La.xliij.

QT vt hec exẽplis certõibꝫ approbem. ferã vobis ꝺ quodam sene Herone noie: q discretõez mĩme retinẽs. oẽs pstinos labores pdidit. z insup miserabilit̃ vitã finiuit. Añ paucos etem dies illusiõe dyaboli: a sũmis ad ima deiect⁹ ẽ. Hic itaq; l. annis in hẽmo cõmorat⁹. singlarẽ vite discretõem tenuit: z solitudis secreta miro furoze vl̃ oĩes sectat⁹ ẽ. Hic igit̃ p tantos labozes ab insidiatoze delusus. gũissimo lapsu corruẽs: cũctos in heremo cõstitutos. luctuoso dloze pcussit. Qui minime cecidiſſz: si bonũ discretionis tenẽ voluisset. Tanto siquidẽ rigoze animi sui immutabilẽ ieiunij ꝓtinẽtiã sp exercuit. z solitudinis ac cellule secreta iugiter sectat⁹ ẽ: vt nec die scti pasche rigorẽ abstinẽtie soluẽt. Cũq; oẽs beremite p tanta solẽnitate ad eccl̃iam piter conuenissent. solus ille nõ affuit: ne q̃ntulũcunq; pceptõe legumis parui a suo ꝓposito videẽt relaxasse. q̃ pſũptõe decept⁹. angelũ sathane velut angelũ lucis suscipiẽs cũ summa veneratõe. eiusq; pceptis obediẽs: semetipm in puteũ pfũdissimũ pcipitẽ iactauit. magnũ. s. ꝛtutẽ sue meritũ pbaturus. cũ inde exisset illesus. de q̃ puteo cuz grãdi fratrũ laboze semiuiu⁹ eẽctus: vitaz tercia die finiuit. z qꝺ his deteri⁹ ẽ ita ĩ deceptõnis sue obstiãtõne pmãsit. vt ei nullatenus potuisset psuaderi qꝺ demonũ calliditate fuisset delusus. ¶ De duobus monachis q̃ eũtes p desertũ: decreuerũt nõ sumere cibũ nisi deus illis transmittẽt.

¶ La.xliij.

QVid dicaz de illis duobꝫ frib̃. q̃ bĩtãtes vl̃ illaz beremum vbi quondã fuerat b. antoni⁹ ꝓmoratus minus cauta discretõe pmoti. eũtes p extẽtã solitudinis vastitatẽ. nullã escã penit⁹ sumẽ decreuer̃t. nisi quam p semetipsum illis dñs pstitisset: Cunq; errantes eos p deserta z deficientes iam fame. ꝓspexisset alonge mazites. que gens cunctis nationibꝫ immaĩoz atq; crudelioz est: nõ eos ad effusionem sanguinis desiderium prede. sed sola ferocitas mentis instigat. Visis ergo eis. ꝓtra naturam ferocitat̃ sue cum panibus illis occurrerunt. tunc vnus ex illis frib̃ subueniente discretione velut a deo porrectos sibi panes cum gratiarumactione suscepit. reputãs escam sibi diuinitus ministrari: nec sine dei iussu factum esse: dicens. vt illi qui semper hominum sãguine gauderent: nunc deficientibus eis vite substantiam largirentur. Alius ꝓo recusans cibum. velut ab homine sibi oblatum: in die laboze consumpt⁹ moritur est: quorum scilicet q̃uis initia ex reprehensibili persuasione descenderint. vnus tamen subueniente discretione. id quod incauta conceperat. emendasse cognoscitur: alius autem stulta presumptione perdurans. mortem quam dñs ab eo auertere voluit ipse sibi cõsciuit.

¶ De monacho qui deceptus a dyabolo voluit filium suum immolare.

¶ La.xliiij.

QVid etiam de illo monacho cõmemoraz. cuius nomen (q̃z adhuc supereſt) sileo: Qui dum longo tempoze demonem in angeli suscepit claritate. reuelationibus eius sepe deceptus: credidit eum internũcium esse iusticie. Nam per omnes noctes in cellula eius. lumen absq; vll⁹ lucerne officio prebebat dyabolus: ad extremum ꝓuo iussit eum. vt filium suum qui cum eo pariter in eodem monasterio commanebat. deuotus deo offerret victimam: vt scilicet hꝫ sacrificio Abrahe patriarche merit̃ coequaretur. Cuius verbis ille intantum est seductus. vt hoc confestim opere perfecisset: nisi puer de cella manibus eiꝰ elapsus ꝓcitus aufugisset.

¶ De monacho cui ostendebat dyabolus exercitũ x̃pianoz z iudeoz.

¶ La.xlv.

HVit et alius monachus qui nimiam semper tenuit abstinẽtiam. Quiq; per annos multos. singulariter in cella reclusus. perpaucis imitabilem exhibuit abstinentiam. Hic ad extremum ita est dyabolicis reuelationibus delusus. vt post annos labores atq; virtutes. quibus alios mõachos excesserat: ad iudaismum z circũcisionem carnis miserabiliter sit lapsus. Post multa nanq; tempora. dyabolus velut nuncius veritatis. ostendebat illi per vana somnia z per quasdam inanes reuelationes. christianorum atq; monachoꝝ exercitum. tenebroſuz actetrum omniq; macie tepidum atq; deformem: z ecõtra ostendebat illi iudeoꝝ plebem summa leticia tripudiantem. ingentiq; lumine chorusc̃antem. Ac proinde commouebat eum. vt si mallet beatitudinis illoꝝ particeps effici: circuncisionem quoq; suscipere festinaret. Ex quibus profecto constat. memoratis viris. tam lugubriter nemo fuisset illusus: si rationem discretionis assequi laborassent. Qobez ingẽtis perniciosum sit discretionis gratiam non habere: multoꝝ casus experimenta declarant.

¶ Confessio proprij delicti potenter demonis instigationem repellit.

¶ La.xlvj.

ABbas Berapion. solebat frequenter iunioribus fratribus instructionis gratia: de seipso narrare: dicens. Cum adhuc essem puerulus. et cum abbate Theona cõmanerẽ. hꝫ ih ꝓsuetudo erat inimico iminẽte: vt post q̃z ffecissẽ cũ sene hora nona. vnũ paxiaciũ q̃tidie in sinu meo latent̃ abscõderẽ: quẽ sero ignorante sene

occulte comedebã. Qd furtũ licet q̃tidie ꝓficerẽ. expleta tñ ꝓcupĩa fraudulẽta: ad memetipm reuertẽs sup admisso furto acrius cruciabar. q̃ sup esũ illius fuerã iocũdat⁹. Lũcp istud molestissimũ op⁹ singlis diebꝫ explẽ. ñ sine cordis mei dolore ꝓpellerer: 7 clã festinũ furtũ patefacẽ seni ꝓfiderer: ꝓtigit p dĩ ꝓuidẽtiã. q̃sdã frẽs edificatõnis obtẽtu cellulaꝫ senis auidissimos expetisse. Lũcp refectõe trãsacta. ꝓfabulatõ spirital' int'esse cepissꝫ: rñdẽsq̃ senex ꝓpositis interrogatõibꝫ eoꝝ d castrimergie vicio. 7 occultaꝝ cogitatõnũ exponẽt: ad vltimũ intulit dicẽs. Nihil sic noxiũ ẽ monachis 7 letificat dem̃ones. q̃ si celent cogitatões suas spiritales pẽes. Tunc ego ꝓfect⁹ cor de existimani seni secreta pectoris mei patefacta: 7 ĩ occulto primũ gemit⁹ excitat⁹. deinde cordis mei cõpunctõe crescẽte. ĩ aptos singultus. lacrimasq̃ prumpẽs. cepi amarissime flere: 7 ꝓtinuo eieci de sinu meo parimaciũ. qd̃ viciosa ꝓsuetudie clãculo ꝓuerã comedẽdũ. Lũcp ĩ mediũ ꝓferẽs. qũo q̃tidie inuolues eũ occulte ederẽ: ꝓstrat⁹ ĩ pauimẽto. cũ venie postulatõe ꝓfessus sũ: 7 vbertim ꝓfusis lacrimis. ozonibꝫ eoꝝ venã apd dm̃ postulabã. Tũc senex dixit. cõfide fili. qz liberauit te a captiuitate ista ꝓfessio tua: victorẽ nanq̃ aduersariũ tuũ hodie triũphasti. Vale dius eũ tua ꝓfessiõe elidẽs: q̃ ipe fuẽas ab eo tua taciturnitate dectus. Et idcirco p⁹ hãc publicatõez tuã. iste malign⁹ spũs ñ dñabit' tibi. nec in te latibulũ sibi teterrim⁹ serpẽs bacten⁹ vsurpabit: qz de tenebris cordis tui. p hãc ꝓfessiõez ꝓiect⁹ ẽ. Nec duz senex hec ꝟba ꝓpleuẽat: 7 ecce stati velut lãpas magna accẽsa. de meo sinu ꝓcedẽs. tãto fetore cellã repleuit: vt vix ĩ ea residẽ possem⁹. Resumẽsq̃ senex dixit. Ecce ꝓbauit tibi dñs ꝟitatẽ ꝑmonũ meoruz. vt passiõis illi⁹ intẽtorẽ de corde tuo ꝓfessione salubri fugatũ. ocꝝ fide ꝓcipes: patefactũq̃ hostẽ neq̃q̃ locũ ĩ te vlter⁹ bituꝝ. apta ei⁹ expulsiõe cogsces. Itaq̃ ꝑm sniaz senis. ita est ĩ me ꝟtute ꝓfessiõis dñatio dyabolica extincta: vt nũq̃ ĩ vlteri⁹. nec memoriã ꝓcupiscẽtie h⁹ tẽptauẽit inimic⁹ igerẽ. ¶ De mõachis a saracenis interfectis. ¶ La. xlvij.

IN palestie partib⁹ iuxt vicũ thecue. q̃ Amos ꝓphaz meruit ꝓcreaẽ. solitudo vastissima ẽ. vsq̃ arabiaz ac mare moꝝtuũ. q̃ ingressa deficiũt fluẽta iordanis. 7 cinis sodomoꝝ amplissima extẽsion eoꝝrecta ptingẽs. In hac solitudie summe sctitatis mõachi diutissime ꝓmorãtes: repẽte sc̃t a discurrẽtibꝫ int'em pti saracenis. Quoꝝ corpa tã a pl'o regiõis illi⁹. q̃ ab vniuersa arabũ plebe. tãta veneratõe sc̃t pcepta: vt innũeri ppli ꝓcurrẽtes ex vtrq̃ pte. ꝑuissimuz sibi certamẽ ꝓ reliquys eoꝝ indixer̃t. pie int' se. ꝓ sctã rapine devotõe dcertãtes: q nã iusti⁹ merẽt' coꝝ sepulturã ac religas possidẽ. Jll'. s. de vicia ꝓmorãtõe ipo rũ: alijs de origis ꝓpiquitate gloriãtibꝫ. ¶ De abbate daniele. ¶ La. xlviij.

INter ceteros heremitas. abbatẽ quoq̃ vidim⁹ danielẽ: eq̃ lez ceteris in oĩbꝫ ꝟtutibꝫ. ꝑ peculiarius gr̃a bũilitatis ꝓditũ. Qui merito puritatis ac mansuetudinis sue a sancto paphũcio eiusdẽ solitudinis ꝓsbitero: ad dyaconij officiũ ẽ ꝑelectus. Intãtũ em̃ isdem b. paphuncius ꝟtutibꝫ ipsius aggaudebat: vt quem vite meritis et gr̃a parẽ sibi nouerat. coeq̃re sibi et̃ sacerdotij ordine festinaret. Deniq̃ optãs sibimet successorem dignissimũ. quidẽ supstes: ꝓsbiterij honore eũ. puexit. Qui tñ poris ꝓsuetudinem humilitatis non omittens. nihil vnq̃ sibi illo pñte d sublimioris ordis adiectõe donauit: sed semp abbate paphũcio offerẽte spiritales hostias: ille velut dyaconus in poris mĩsterij pmãsit officio. Jn q̃ tñ beati paphuncium cũ tal' vir esset ac tantus vt ĩ multis et̃ ꝓscientiã gr̃e possidẽt: hec spes de substitutõis electione frustrata est. Nã nõ longe p⁹ hũcip̃m quem sibi pauerat successorem: ante se ad dm̃ pmisit. ¶ De abbate sereno. ¶ La. xlix.

SUmme sãctitatis ꝟtinẽtie viruz. noĩsq̃ sui speculũ: abbatem vidimus Serenũ: quẽ singulari veneratõne p ceteris admirati sumus. Cui supra oĩs ꝟtutes. que ñ solũ in actu eius vl' moribus: sed etiã ipo vultu p dei gr̃am ꝛfulgebat. ita est peculiari bñficio dono castitatis infusus: vt nec seipis quidẽ naturalibꝫ incentiuis inquietari vel in sopore sentiret. Ad quã tñ carnis puritatez qũo puenerit. qz supra ꝓditõez hũane nature videt': necessariũ esse reor explicare. Hic igit' b. Serenus ꝑ interna cordis atq̃ corpis castitate: nocturnis diurnisq̃ pcibꝫ. ieiunijs quoq̃ ac vigilijs infatigabilit' insistens: cũ se vidisset ozonũ suarum obtinuisse vota. cũctosq̃ estus ĩ corde suo ꝓcupie extinctos: velut suauissimo gustu puritatis accensus. ĩ maiorẽ suã sitim zelo castitatis exarsit 7 intentioribꝫ cepit ieiunijs atq̃ obsecrationibꝫ incubare. vt mortificatõ passiõis h⁹. que interiori hominis solo dono dei fuerat attributa: ad exteriorꝭ etiaz puritatez eaten⁹ pueniret. vt ne ipse quidem vl' illo simplici ac naturali motu. q etiã in paruulis atq̃ lactantibꝫ excitat'. vlterius pulsaret'. Lũcp petitõi cepte supplicatõne iugi ac lacrimis indefessus insistẽt: aduenies ad eũ angel⁹ in visione nocturna. eiq̃ velut apiens vterum. q̃ndam ignitam carnis strumaz de ei⁹ visceribꝫ euulsit atz ꝓiecit: suisq̃ locis vt fuerãt oĩa intestĩa restituẽs: dixit ad eũ. Ecce inq̃t incẽtiua carnis tue abscisa sc̃t. 7 obtinuisse te nouer̃t hodierno die ꝑpetuã corpis puritatẽ: quaz fidelit' postulasti. Hec d gr̃a dei q̃ memorato viro peculiarit' attributa ẽ: breuit' dixisse sufficiat. Cetez cũ ad eum die q̃dragesima venissem⁹. ac de diũsis q̃stionibꝫ eũ flagitarem⁹: ad extremũ de impugnõne dem̃onũ eũ rogrebã⁹. Tũc ille (vt sp erat) placidissimo vultu rñdẽs dixit. Nõ ei dem̃oes hĩe ptatẽ quẽq̃ hoĩm ledẽdi. exẽplũ b. iob manifesta rõe dem̃ostrat: vbi ñ ãpli us eũ tẽptaẽ audz inimic⁹. q̃ dina ei dispẽsatõe ꝓcedit'. ¶ De eo q nõ eãdẽ vi bẽant nẽ dem̃oes ꝑ monachos: quo anteriori tpe. ¶ La. l.

SAtis tñ nobis experiẽtia nr̃a. 7 senioꝝ nr̃oꝝ relatõe ꝓptũ est nõ eãdẽ vi dem̃oes nẽ hĩe ꝑ monachos. quã aũriori tpe int' anachoritaꝝ ꝓncipia: in q̃bꝫ ad-

huc raritas monachoꝝ in hēmo cōmanebat. Tāta nanq; tūc erat dæmonū feritas: vt vix pauciſſimi tolerare habitatōez ſolitudis poſſent. Siq̄dē ī ipis cenobys ī qb; ꝓmorabāt. x. vl. xij. ita eoꝝ atrocitas gl̄ ſabat. ⁊ frequēter ac viſibiles ſentiebāt aggreſſus: vt nō auderēt oēs pit noctib; obdormire. ß viciſſim alijs deguſtantib; ſōnū. alij vigilias celebrātes pſalmis ⁊ oꝛōnib; ſeu lectōnib; inhębāt. Cunq; illos ad ſopoꝛē nature nccitas inuitaſſet. exp̄gefact̄ alijs: ad eoꝝ qui dormituri erāt cuſtodiā. ſilit vigilie ędebāt Ūñ dubitari ñ pt. vnū e duob; nūc eē: aut eī ꝑtute crucis eꝛ dępta penetrāte. ⁊ e⁹ gr̄a vbiq; chooruſcāte. retūſa ē neq̄cia dæmonuꝝ: aut negligētia nr̄a illos ab impugnātōe ꝓſtina reddidit lentōres. duꝝ dęligēt aduerſū nos illa ī ꝓtētōe ꝓfligē: q̄ tūc ꝫ illos ꝑbatiſſimos xp̄i milites ſeuiebāt. Letꝝ coꝛpal̄r ędītos ſathane. vl̄ infirmitatib; magnis eꝛ viros ſc̄os nouim⁹ ꝑ leuiſſimis q̄buſq; delictis. cū ī ill̄ nec tenuiſſimū quidē pcm aut macłaꝫ. ī illo iudicij die patit̄ inueīre dīna clemētia: vt eos tanq; auꝝ ꝑbatū. ad illā ꝓpetuitatē gl̄ioſā. nll̄a īdigētes penali purgatōe ęnſmittat: iuꝝ ill̄ō. Uir iuſt⁹ ꝑbat̄ ī fornace būiliatōis. Et ill̄ō. Quē eī diligit dns: coꝛripit. flagellat autez oēz filiū quē recipit. Nō nr̄is q̄ꝫ tpib; ſatł euidens ꝓtigit ⁊ apta ꝑbatō ī abbate paulo vl̄ moyſe. q̄ habitauit locū h⁹ ſolitudis q̄ calam⁹ nuncupat̄. Nam paul⁹ ꝓmoꝛat⁹ ē ī hēmo q̄ adiacz panep biſi ciuitati. quā ſolitudinē iā olī factā aq̄ ſalſiſſime inundatōne coguim⁹: q̄ q̄tiēs flauerit ſpūs aq̄lonis ꝺ ſtagnis ipulſe. ac ſuꝑfuſe adiacētib; tris. ita oēz ill⁹ ſuꝑficiem ꝓtegit r̄giōis: vt antiq̄s ibidē vicos q̄ olī hacīpa de cā oī ſt̄ hītatoꝛe dębti. faciat velut īſulas apparē.

¶ De abbate Paulo ¶ La. lj.

Dicīt abbas paulus ī tantā coꝛdis puritatē qete ſolitudinis ſilētioq; ꝓfecerat: vt ñ dicā vultū femineū. ß ne veſtimēta quidē ſeꝛ illi⁹. ꝓſpectui ſuo patēt offerri. Nā cū q̄dā die pgēt ad cuiuſdā ſenioꝛis cellā: caſu mulier ei obuiauit. Quā cū vidiſſz tāta fuga ad ſuū rurſū mōaſteriū. p̄missō qꝺ arripuēat itinē cucurrit: q̄nta null⁹ a facie leonis vl̄ imaniſſimi dracōis aufugēt. Nō licz zelo caſtitatł ⁊ puritatł ardoꝛe ſit factū. tñ qꝛ ñ ꝑm ſciam p̄ſūptum ē. ß obꝑuātia diſcipline exceſſus ē mod⁹: ne elatō eū iuadēt. tl̄i ꝓfeſſī coꝛreptōe pcuſſ⁹ ē. vt totū coꝛp⁹ e⁹ paliſeos valitudīe ſoluēt. nullūq; in eo mēbꝝ. peīt⁹ ſuū officiū ꝑualeret explē. Siq̄dē nō ſolū pedes ac man⁹. ß eī lingue motū ipēq; aures ita audit⁹ ꝓpꝛij amiſerī ſenſū: vt ī eo nihil āpli⁹ ex hoīe q̄ꝫ īmobił ſtatue figura r̄manēt Et ad ß r̄dact⁹ ē. vt i firmitati e⁹ nll̄o mō viroꝝ dilīgētia dębuire ſufficēt: niſi ſola ei mł̄iebris ſedulitas mīſtraret. Nā portato eo ad mōaſteriū ſacraꝝ ꝛ̄gināū. cib; ac pot⁹ feīeo ei ingębat obſequo: explendiſq; oīb; nature nccitatib; cadē illi diligētia ꝑ ānos ferme q̄tuoꝝ. i. vſq; ad vite ſue terminuꝝ ꝑuiebat. Qui cū tāta eēt mēbroꝝ oīm debilitate ꝓſtrict⁹ vt nll̄i in eo art⁹ viuacē motū r̄tētarēt: tāta ex eo ꝛ̄tutū gr̄a ꝑcedebat. vt cū ꝺ oleo qꝺ coꝛpe ſuo tetigēat vngent̄ īfirmi: ſtatī a cūctis valitudīb; curarēt. ita vt ſr̄ hac e⁹ valitudīe euident̄ clareſcēt. ⁊ debilitatē mēbroꝝ ei⁹ amoē dñi ꝓtributā. ⁊ ſaītatuꝝ gr̄aꝝ ꝑ teſtīonio ⁊ manifeſtatōne meritoꝝ ei ſpūſſcts ꝛ̄tute p̄ſtaret.

¶ De abbate moyſe. ¶ La. lij.

Ecūd⁹ vero quem dixī⁹ moyſes ī hac hēmo ꝓmoꝛat⁹. cū et ipe ſingłaꝛł ⁊ īcōpabił vir eēt: ob repḥēſiōez vni⁹ p̄mōis quē ꝫ abbatē macharīū duri⁹ ꝓtulit. tā diro dæmoni ē ofeſti ędit⁹ vt hūanas egeſtiōes oꝛi ſuo ingereret. Nō flagellū purgatōis dīnaꝝ ei ītuliſſe diſpēſatōez: ne vł̄ momtanei pcti macłam ī eo r̄ſidēt. ve locitate curatōis e⁹ dæmōſtratū ē. Nā ꝓtinuo abbate macharīo ī oꝛone ꝓſtrato: dictu citi⁹ malign⁹ ſpirit⁹ ab eo fugat⁹ diſceſſit. Exq̄ maīfeſte ꝓpędit nō debē eos abhoīari vł̄ deſpici: q̄s vidē⁹ diūſis tēptatiōib; vł̄ malignis ſpiritib; ędi: qꝛ duo h̄ credē īmobił̄r nos oportꝫ pīo q̄ ſine di ꝑmiſſu null⁹ oīno tēptaꝛ. ſcdo q̄ oīa q̄ a do nob ī ferūt: velut a pyſſimo pīe ac clemētiſſimo medico. ꝑ nr̄is vtilitatib; irrogē tur. ¶ De mōacho q̄ ī ſolitudīe noctu vidit mł̄titu dinē dæmonum. ¶ La. liij.

Quidā aꝛt fr̄ cū per ſolitudīez iter agēt: adueſpante die ſpelūcā q̄ndā reperiēs. ibidem ſbſtitit. Ubi dū pſalmos ex more cantaret: tps medie noctł exceſſit. Cūq; finita vigilia: r̄fectur⁹ laſſū coꝛp⁹ paululuz r̄ſedīſſet. r̄pēte cepit īnūerabiles caīuas dæmonū vndiq; ꝓfluētū ītueri: q̄ īfinita ꝓſtipatōe ꝓcedētes: alie pibāt p̄ncipē ſuū: alie ſeq̄bāt. Qui p̄nceps eoꝝ ⁊ magtudīe ꝓceriꝛ cūctł: ⁊ aſpectu t̄ribiliꝛ videbat. Cūq; ī q̄dē ſolio ſblimiſſimo ꝓſediſſz. vnuſcui⁹ q; act⁹ diligēti examīatōe cepit diſcutē: illoſq; q nec dū ſe circūueīre emulos ſuos potuiſſe dicebāt. velut inertes a ꝓſpectu ſuo cū īuria iubebat expelli: ſpacia tāti tpis ⁊ op⁹ ianit̄ erpēſū. cū fremitu furoꝝ eis exꝛobrās. Illos ꝛ̄o q̄ nūciabāt ꝓſigtos ſibi hoīes decepiſſe: ſūmis laudib; cū exultatōe ac fauoꝛe cunctoꝝ. vt foꝛtiſſimos pugtoꝛes ad exēplū cūctoꝝ. glorioſiſſimos coꝛā oīb; emittebat. Int̄ q̄s cū q̄dā neq̄ſſim⁹ ſpūs: vtpote: magnuz triūphū nūciatur⁹ letioꝛ aduenīſſz. nomē mōachi optīe cogniti dęſiguit: aſſerēs ſe p⁹ q̄nq; ānos q̄by eū iugit̄ obſidēt. vir eadem nocte ī ruinā foꝛnicatōis merſiſſe. Sr̄ e⁹ r̄latōe cū īmane cūctoꝝ gaudiū fuiſſz exoꝛtū. ſūmis a principe eoꝝ laudib; eleuat⁹: magniſq; pconijs coꝛonat⁹ abſceſſit. Auroꝛa itaq; ſuꝑueīente. cū oīs mł̄titudo de monū ab oclis e⁹ euanuiſſz. dubitās fr̄ ille ꝺ aſſertōe ſpūs īmūdi: mēoꝛ eī euāgelice ſnie qꝺ ī ꝛ̄itate ñ ſtetit. ⁊ qꝛ ñ ē ꝛ̄itas ī eo. ⁊ cū logt̄ mēdaciū ex ꝓꝛijs loq̄t̄: peluſiū petijt. vbi illū fręz noueāt ꝓmoꝛari. quez malign⁹ ſpūs aſſeruit eē deceptū. Erat eī ibi ⁊ ali⁹ fr̄ illi notiſſim⁹. quē int̄ rogās ꝺ eodē fr̄e. r̄ꝑit q ea dē nocte q̄ ter rim⁹ ille dæmō ruinā e⁹ ſuo p̄ncipi nūciaret. mōaſterio ꝑſtio derelicto vicū petiſſz: ⁊ ī foꝛni catoꝝ miſęabił cecidiſſz. Hec aꝛt audītēs fr̄ ſuſpirās ⁊ flēs reuł⁹ ē ī locū ſuū. ¶ De duob; pbis q̄ ad ſc̄m antoniū pꝛexerūt. ¶ La. liiij.

Quodam aꝛt tēpoꝛe q̄dā duo pbi audiētes famā b. antonij ꝑ

rexerit ad eū. Qui cū int' se q̄sdā q̄nes habuisset. de spiciētes phi.s.antoniū velut ipitū 7 sū lris viz:reū si st' ab eo. Volētes at' eū si nihil ap̄li⁹ potuisset ledē vl' d' cellula e⁹ magicl' pstigijs 7 circūuētōe demonū pturbaē:imisert ei neglissimos demões ad ipugtōez hac iuidia 7 linore pculsi:eo q̄ mlti hoīm.ad illū ve lut dei famulū q̄tidie ꝓueirēt. Lūq; illo nē q̄dē imp̄ mēte pectori suo 7 frōti sig̃culū crucl' .nūc ꝙo oroni supplicit' icubāte nec appropiq̄re q̄dē dirissimi d'mo nes ei tē auderēt:reūtebāt' ad eos q̄ illos direxerant sn̄ effectu. Tc̄ illi alios rursū q̄ potētiores miserunt. Lūq; 7 illi fatigati reūtissēt.itez alios nihilominus potētiores ac vehemtiores adūsus militē xpi destia uert:q̄ nihil peit⁹ pualuert antonio viriliť rluctāte. Eo itaq; nihil pfecert tles.tāteq; eor ilsidie tō magica arte 7 nigromācia q̄site.vt p̄ h eū dētissime cōp̄barēt magnā ꝓtutē ie ee pfessiōi xpianor:q̄b ille tāseue vmbre nihil antoniū nō solū ledē:h nec pūcto q̄dē d' hitacl'o suo valuert pturbaē. Pro hac g̃ admiratōe stupefcti pbi:pfesti ad.s.anto. venert.i pugtōez suaz magnitudinē.7 causas atz ilsidias li uoris sui ei patefecert:xpianos se fiēi ptin⁹ poposce rūt. Lūq; diē ab ill' pdite ipugtōis req̄rēt idicauert Asseruit at' se.b.antoni⁹ amarissimis cogitatōnū sti mul' tūc fuisse pulsatū. Eūdē b.anto.ita nōnunq; in oroe nouim⁹ pstitisse:vt eodē i excessu mētis freq̄nť orātē.cū sol' ort⁹ cepisz ifūdi.audierim⁹ euz i furore spūs sic pclamātē. Q̄ me ipedis sol.q̄ ad h̄ orirl': vt me ab h⁹ veri lumīs abstrahas claritate.

¶ Finit t'cia ps p̄ncipal' h⁹ opis. vicz. liber d' rg'lari ꝓsatōe egiptior mōachor:7 eor q̄ regūt apd̄ pa lestinā vl' mesopotamiam.

¶ Incipit ꝓlog⁹ scti pascasij ad exhortatōz sc'or patrū tam grecor qz egiptior.

Domino venerabi

li p̄i martio pbitēo 7 abbati:pascasius. Vitas patrū sc'or grecor.vt cetēa facū dia studiose ꝓsc̄tas.iuss⁹ a te sc'tissime p̄: i latinuz trāsferre p̄moz.i solito si licuisszope rēnuisse. Neq; ei vnq; qd̄ scribi vl' legi pt'.excudi igenio aut cōscia cordis pbibēte. Scire ei me q̄ nihil sciā n̄ audeo di cē:ne ꝙbū h̄ sapiētissimo socrati surripiaz. Sz quia tua p̄ncce ei iussiōe vtar.n̄ gl'iabor igeio:h fidē quā tibi debeo.et ope iūcto p̄stabo. Dez qz eloq̄ntiuz viroz libri st' plimi.p̄moē latio ꝓsc̄pti.q̄rū lectōis ex ptū me eē.te et astruēte testificor:si q̄d d' ill' aut h̄ in sertū forte r̄peris.vt min⁹ elegāt' exp̄ssū.ne mee cul pe deputet' exoro:qz sic̄ i dato m̄ codice r̄ppi ea scri pta sic trāstuli.licz nec ea studiose posse me ꝓferre ꝓ fiteor. Añ r̄stat:vt q̄d te iubēte cepi.te orāte pficiā q̄ tn̄ si scribēda decreuēis vt tuo polire p̄moē digne ris exposco. Neq; ei m̄ liq̄bit q̄dā placuisse tibi: n̄ 7 aliq̄ displicuisse ꝙsueri. ¶ Incipit lib exhortatōnū Et p̄mo ꝺ castri margiā ad dexitādū gule desideriū

Qdā fr. quēad modum in cella

ꝓpria regē debēt:abbatē Sysoi re q̄siuit. Cui rn̄dit abbas Sysoi. Co mede inq̄t panē tuū 7 salē:7 nō sit tibi necessitas aliquid excoquēdi.aut lōgi⁹ euagādi. ¶ Alteri q̄z idez r̄quirēti. Rn̄dit daniel ꝓpha cū dixit. Panē desideriozū n̄ comedi. ¶ Dixit vn⁹ senex ad alterū senē habentē caritatē.7 suscipiētē tā mōachos ml'tos q̄z seculares:lucerna quidē ml'tis lucz.rostrū tn̄ ꝓpriū icē dit. ¶ Dixit vn⁹ ex p̄ibz q̄ inuciť hō ml'tū comedēs.7 adhuc esuriēs ꝓtinet se.ne saciet'.alť at' comedit pax 7 saciat'. Qui at' ml'tū comedit 7 adhuc esuriēs ꝓtinet se:maiorē mercedē hz. q̄z ille q̄ parū comedit 7 saciat'. ¶ Dixit qdā senex. Ne qd̄ desideaueris aliq̄n māduces. Comede at' qd̄ trāsmissuz tibi fuerit a dño:7 gras ei age. ¶ Quidā fr impugbat' a spū blasphemie.7 erubescebat dicē:7 q̄scūq; audisset magnos senes.pgebat ad eos.vt ill' declararet:7 mox vt pueiebat.verecūdabat' dicē. Lū at' freq̄nter ad abbatē pimeniū veniret.vidit eū senex hn̄tē cogitatōes.7 dic ei. Ecce freq̄nť venis ad me hn̄s cogitatōes.7 sic iterū rmeas, tristl' tecū illas portās. Dic g̃ m̄ fili.qd ē qd̄ habes:. At ille dixit. In blasphemia ipugt me dyabol⁹:7 erubescā dicē. Et mox vt aperuit cāz:leuior ipugtio e⁹ apparuit. Et dixit ei senex. Ne ꝓtrister fili. Qñ ei h̄ cogitatō aduenit:dic. Ego hac cā op⁹ n̄ habeo:blasphemia tua sr̄ te sit sathanas. Hāc ei cāz aia n̄ vult. Quācūz ei cāz aia nolue rit n̄ diu pmaebit. Et ita fr ille discessit. ¶ Dixit abbas moyses. Per has q̄tuor res pollutōis passio gignit'.p abundātiā esce 7 pot⁹ 7 sacietatē sōni.p ocur 7 iocū.7 ornatl' vestib⁹ icedēdo. Itē dixit. Lorporee ml'te st' passiōes. Et dic ei fr:7 q̄ st' abba:. At ille rn̄dit. Quia paul⁹ apl's dic̄ fornicatio 7 im̄dicia.vel ois cupiditas.nec noiet' i vob (sic̄ decz sc'tos) vis⁹ q̄z 7 fiducia freq̄nť ad p̄sūn venīūt.

¶ De abbate Machario.

Abbas macharius

rrebat.q̄ cū manēt i illa solitudie vbi sol⁹ r̄sidebat:ifēi⁹ at' fuit altēa solitudo.q̄ plēa erat ml'tl' fribz:sero p viā circūspiciēs.vidit demōez veniētē i figūa bois.vestitū linea tūica pforata:7 p singla foramīa vasa pua pēdebāt.7 dixit ei senex. Quo vadis maligne:. Et rn̄dit ei. Vado ꝙmouē fres q̄ st' inferi⁹. Ait senex. Et ppt' qd tot vascla tecū fers:. At ille dixit. Bustū fero fribz:7 iō tāta fero.vt si vnū non placuēit.ponrigo alid.q̄si 7 illd displicuēit oñdā aliud:7 sic fiēi n̄ pt'.nisi vnū ex ill' aliq̄d placeat eis.7 h̄ dicēs discessit. Permānsit at' senex i eod̄ loco.itez p viā circūspiciēs:vsq; q̄ demō r̄dirz 7 cogsc̄et q̄ idicaret.7 cū r̄diret:dixit ei.salu⁹ sis. At ille rn̄dit. Quid m̄ istō ꝙbū qr oēs m̄ ꝓpij fcti st' 7 null⁹ ꝓsilijs meis ac gescit:. Dixit ei senex.g̃ neminē ibi hēs amicū:. At ille rn̄dit.vnū hēo amicū,ipe m̄ ꝓsētit: 7 q̄tiēs viderit me hucatz illuc.cito ꝓuēnit' ad me velut vēt⁹. Lūz no mē e⁹ ab eo r̄q̄sisz dixit. qr theopist⁹ dr. 7 mox euanuit. Exurgēs itaq; pfesti abbas macharī⁹ descēdit ad ifēiorē hēmū. Quē cū vidisset fres alōge. egressi st' obuiā ei:7 vn⁹ q̄sq; sperās q̄ apd̄ se manēt.7 p̄pabat se. At ille r̄q̄rēs cellā theopisti:ad eū ꝓfectus ē. Lūz cū gaudio illū suscepisz.7 eēnt vtq; soli: dic̄ ei abbas macharī⁹. Quēadmodū tecū ē fr. At ille rn̄dit. Interim oronib⁹ tuis bn̄ est. Et senex ait. Non

te impugnāt cogitatões: At ille ait. Interea bñ suz. Erubescebat em dicē. Et dicit ei senex. Ecce q̄t annis lū i solitudīe 7 ab oīb hōroz: 7 i hac etate cūsim senex. molestē sī m cogitatões. Rñdit theopist⁹: et ait. Crede abba: qm 7 m. Tūc senex singlas cogitationes q̄i se ipugntes finge bat: vsq; q̄ ꝓfitēt illi totuz theopist⁹. P⁹ ꝟ dixit senex. Quēadmodū ieiunas. At ille dixit. Usq; ad nonā. Dic ei senex. Jeiūa vsq; ad vespaz. 7 d euāgelio vl d aliis scripturis sñ cessatõe sp aliq̄d meditaē: 7 q̄tiēs tibi aliq̄ cogitatõ supuenerit nūq; deorsū aspicias: ꝟ surstū oculos cordis itēde. 7 mox dñs adiutor tibi erit. 7 ita discessit ad ꝓpriā solitudinē. Et dū insistēt oroni circūspiciēs viā itex vidit demonē eundē. 7 rquirit eū. Quo vadis: At ille silī mō fres ꝓmouē rñdit. Cū aūt reuertēt. iterrogauit eū senex. Quēadmodū nūc se bñt frēs: At ille dixit. Male. qm oēs agrestes effecti sūt. 7 q̄ de oīb⁹ pei⁹ ē. vnū quē habui amicū obediētē m: 7 ipe (nescio vñ ꝓuersus) oīb⁹ aspior ē. 7 iurauī me ñ calcaturū illū locū. nisi p⁹ml'tū tps. Et ꝟ dicēs discessit.

¶ Interrogauit q̄dā sr cogitatões suas abbatē pimeniū. Et rndit senex. Mōach⁹ si vētrē 7 luxuriā et ligniā rēnuerit. 7 vagatões ñ fuerit sectat⁹: ꝓfido. q̄ ñ morieť ꝟ viuit imppetuū. ¶ Duo frēs ad abbatē heliā venerūt impugti a cogitationib⁹. Et vidēs eos senex q̄ copulēti eēnt: tāq; ad discipulū suū subridens dixit. Vere fr ego erubesco ꝓ te. q̄ sic in sagia nutristi corp⁹ tuū. q̄ esca vermiū sum⁹: cū ꝓfitearis te eē mōachū. Pallor ei cū hūilitate 7 macies: decꝰ ē mōachi. ¶ Jt dixit. q̄ mōach⁹ edēs ml'tū 7 opās multū. ñ ꝓfidat: q̄ aūt pax edit. eť si pax operť. ꝓfidat 7 agat virilit. Cōtra philargiā 7 de pfcta abrenūciatione.

¶ Vidā inueis volebat abrenūciare mōdo. 7 frequēt eū egressū de domo sua. ꝛuocabāt cogitatões involuētes plimis negocijs. Erat ei dives valde. Uno die egressu eo. hostes īmūdi circūdederunt eū: et multū puluerē excitauerūt añ illū. Ille vo ꝓfestī expoliās se. 7 iactās vestimēta sua. currebat nudus ad mōasteriū. Declarauit aūt deꝰ vni seni dicēs. Surge 7 suscipe athletā meū. Surgēs q̄ senex. obuiauit illi nudo. 7 cognōscēs cāz admiratꝰ ē. 7 dedit illi hītū monachilē. Qñ aūt aliq̄ veiebāt ad senē reqrē de cogitatōib⁹ varijs: instruebat eos d abrenūciatõe mdana: 7 dicebat. Illū frez rq̄rite. q nec idumēta sui corporis huauit: q̄ ego ad mēsurā renūciationis istius necdū pueni. ¶ Dicebat aūt Paul⁹ abbas galatha Si aliq̄s res voluerit mōachus ī cella sua bīe. ꝓter eas sñ q̄b⁹ nō pt viuē: frequēt cogit e cella egredi. 7 ita a demonib⁹ ꝓuaricat ac decipit. Hic aūt ipe paulus ī vna q̄dragesima. cū sextario lētis 7 puo vascl'o aq̄ pduranit: 7 vnā mattulā faciēs. eādē texebat 7 retexebat. ne tñm mō foras exiret. ¶ Quidam fr rquisiuit senē dicēs. Fac abba caritatē. 7 dic m ꝟmonem: q̄d debeā ī iuuētute ꝓgregare. vt habeā illd ī senectute: Rñdit senex. Aut xpm adipiscē 7 cogita d te aut certe pecuniā ne mēdices. q̄ tuū ē eligē: aut dñm deū aut mām monā. ¶ Frequēt abbas agathon suuz discipulū ꝓmōebat dicens. Ne aliq̄n tale aliq̄d tibi acquiras. q̄d fzi te petēti dare pigeat: 7 ꝓ ꝟ inueniaris mādata dei trāsgrediēs. Qui petit: da ei. 7 volēti a te mutuari: ne auertaris. ¶ Nihil dolēdū monacho. si q̄d pdiderit vl amiserit.

¶ Abbas macharius dū cēt ī egipto 7 egressus fuisset de cella sua regressus inueit quēdā latronē furātē id q̄d ī cella sua hīet. Stetit q̄ 7 ipe tāq; pegrin⁹ 7 carritauit aīal cū illo: 7 cū mag patia deduxit eū dicens. Nil intulim⁹ i hūc mdm. dñs dedit. sic illi placuit ita factū ē: b ñdict⁹ dñs ī oīb⁹. ¶ Quidā fr vicin⁹ cu iusdā magni senis. occulte īgrediebat cellam ei⁹: 7 quicq̄d hēbat senex: furabat. Cū aūt videt senex. nō illū arguebat: ꝟ amplio⁹ opabat dicēs. Puto fr ille necessari⁹ ē. Habebat q̄ senex grādē tribulationē ex penuria pais. Cū aūt morit⁹ eēt 7 circūdedissent eū alij frēs: ille cū vidisset illū fratrē q̄ solebat illi furari: dic ei. Accede huc ad me fr. Et apphēdēs man⁹ ei⁹ osc'at⁹ ē eas: dicēs. Bīas ago maiby istius frīs. q̄ ꝓpt eū arbitroz me ituz ī regnū celoz. Ille aūt ꝓfect⁹ 7 agēs pniaz: fact⁹ ē 7 ipe strēnu⁹ mōachus ex actib⁹ senis q̄s vidit.

¶ Q̄ tolerātia pauptatis ī requiē ducit.

¶ Jcebat vn⁹ ex senib⁹. Nihil ineim⁹ scriptū de Lazaro illo paupe q̄ aliquā vtutē fecisset. nisi ꝟ tñm: q̄ nūq; aduersus diuitē murmurauit. cuius illi nullā m: scdiam facēt. ꝟ cū grarūactiõe portauit laborē pauptatis sue: idoq; ī sinū abrahe suscept⁹ ē. ¶ Jt dixit. q̄ ñ oportz quēq; cogitaē: nisi d timoē dī. Nā etsi coact⁹ fuerit. de corpali necessitate eē solicit⁹: nūq; cogitet d ea añ tps. ¶ De repmēda anaricia.

¶ Abbas siluan⁹ duz modicū discessisset a cella. discipul⁹ suus Zacharias cū aliis frib⁹ sepē horti amouit. 7 fecit ortū maiorē. Qd postq; rgress⁹ senex aq̄uit: tulit melotē suū vt discedēt. At illi ꝓicientes se ad pedes ei⁹. ꝓpt q̄d ꝟ facēt vt idicaret postulabāt. Tūc senex ait. Nō ingrediorꝰ inq̄t in cellā hāc nisi sepis fuerit ī locū suū renocata. q̄ mox facto ita regressus ē. ¶ Quidā frat reqsiuit senē dicens. Si m dz paucos nūmos fr iubes vt repetam eos: Cui senex. Semel tm modo illi dic cū hūilitate. At ille dixit. Q̄ si semel dixero 7 nihil mihi dederit. q̄d faciā: Tūc senex ait. Ulteri⁹ ei nihil dicas. At ille itex ait. Et q̄d faciā. q̄ nō possū vincē cogitatões meā nisi fuero illi importun⁹: Dic ei senex. Dimitte cogitatões tuas. tm mō frez tuū ne ꝓtristeris: q̄ monachus es.

¶ Abbas agathon volētib⁹ emē opa manuū suaz cū reqe vēdebat: ꝑciū aūt erat cribu cētum. sportelli vo ducētiq̄nq̄ginta. 7 volentib⁹ ꝓpare dicebat ꝑcium: 7 q̄d q̄d illi dedissent susci piebat tacēs nec aliq̄n nūerās. Dicebat ei. Quid m ꝓdest ꝓcertaē cū illis. vt illi peccēt forsitā iurātes: 7 q̄n supfuerīt nūmi ero gē illos frib⁹. Sz q̄ deꝰ ñ vult huiuscemōi elemosynā a me. neq; illi placz vt aliquē ꝓmittam ī sacrificio peccare. Et dū illi frēs dicēt. 7 pais ī cellā vñ vēturꝰ ē dixit ei. Quid ei pais boīm ī cella.

¶ Contra iram ⁊ de origine ire.

OIrit quidã ex sanctis patrib⁹. Ira per hos quatuor act⁹ exurgit. p cupiditatẽ auaricie dãdi ⁊ accipiẽdi. resq; alienas rapiẽdi: ⁊ siqs ꝓpriã sniaz amãs defẽdit: ⁊ siqs se vult honoribꝫ eẽ dignuz: ⁊ siqs doctorẽ se eẽ vult. pl⁹ oĩbꝫ sapiẽtez se eẽ sperãs. Ira eẽ p ꝫ q̃tuor hñanos sens⁹ obscurat: si odio habuerit hõ ꝓrim suũ. acsi ꝓ nibilo habuerit: aut si ĩuiderit illi: aut si detractauerit ꝺ eo. Ad ꝫ. s. ioꝫez euãgelistã oñdã auctorẽ. Qui odit inq̃t frẽz suũ ĩ tenebris ẽ. et nescit q̃ eat: ⁊ mã. t ĩ morte. ¶ Passiõis aũ h⁹ ꝛtributõ q̃tuor modos hz. ꝓmũ ex corde. secũdũ ex facie. terciũ ex lĩgua. q̃rtũ ex facto. Siqs g̃ potuẽit ita portare malũ. vt nõ ĩgrediat' ĩ corde: ñ pueĩt vsq; ad faciẽ Si aũt venerit ĩ faciẽ: custodiat lĩguã suã ne loq̃t' illud. Qsi locut⁹ fuerit: vl' ꝫ custodiat ne rdeat ĩ fcto. ꝫ mox abscidat a corde. Tres eñ sũt g̃dus hoĩm in passiõe ire. Nã q̃ nulli volũtarie nocet. ⁊ rsistẽtibꝫ ñ iniuriat'. ⁊ parcit ꝓximo suo: ꝫ ꝑm xp̃i naturã ẽ. Qui aũt nec aliũ ledit. neq; se ledi vult: ꝫ ꝑm adã ẽ. Qui ꝯo aliꝫs nocz. aut iniuriat'. aut calũnias ingerit. aut vsuras exigit: ꝫ ꝑm dyabolũ ẽ. ¶ Quidã fres venientes ad abbatẽ antoniũ: postulabant ab eo audire sermonẽ p quẽ saluarent'. Quibꝫ ille ait. Scripturas audistis: que vobis a xp̃o sufficiant scitis. At illi vt ipse quoq; aliquid eis dicẽ digret' instabant. Tc̃ dicit eis. Euãgeliũ dicit. Siqs te pcusserit ĩ maxillã dexterã p̃be illi ⁊ alterã. At illi se facẽ ꝫ nõ posse dixerũt. Rñdit senex. Prebẽ alterã ñ potestis. vl' ĩ illã iterũ ĩ voluerit ferire sustinete. Sz cũ neq; ꝫ se posse facẽ testarent': dic̃ eis senex. Ergo si ꝫ nõ potestis ne reddatis ꝓ eo qd̃ accepistis. Et cũ idẽ ꝯbuz (qd̃ supius dixerãt) repeterẽt: dixit abbas antoni⁹ discipulo suo. Vade fac illis escas vt comedãt: vides eĩ q; valde infirmi sũt. Et ait ad illos. Si eñ ñ potestĩ ⁊ alterũ nõ vultis. qd a me requiritis: Ut video necessaria ẽ vobis oz̃o: p quã infirmitas vra sanetur.

¶ De retribuẽdo ꝺb onũ ꝓ malo.

QVidã ex fratribus ab alio passus iniuriã vẽit ad abbatẽ syloi: ⁊ ꝓtũelie gen⁹ exponẽs addebat. Lupio me vidicare. Senex rogabat eũ: vt relĩq̃ret deo vĩdictã. At ille itez ñ destitã: ingt. nisi fortit̃ me vindicauero. Cui b. syloi ait. Quia semel ꝫ ĩ aĩo posuisti: saltẽ orem⁹. Et exurgẽs senex: bis ꝯbis cepit orare. Deꝰ iã ñ es nob necessari⁹. vt ꝓ nob solicitus sis qz nosipi (sic̃ iste fr̃ dic̃) ⁊ volum⁹ ⁊ possum⁹ vidicaẽ Qd̃ cũ ille fr̃ audisset. añ pedes senis ꝓstrat⁹ veniaz pcabat'. pmittes se cũ illo cui irascebat' nunq̃ deinceps eẽ certaturꝰ. ¶ Quidã fr̃ cũ ab altẽo iniuriare tur. vẽit ⁊ ãnũciauit seni. Cui senex rñdit. Satisfac cogitatõi tue. qm̃ fr̃ nõ vult te iniuriari: ꝫ pcta tua submittũt illũ. Nã ĩ oĩ tẽptatõe q̃ tibi ꝓtigerit. p oĩa ne arguas eũ: nisi tm̃mõ dic qz ꝓpt' pcta mea cõtingũt mihi hec. ¶ Dicebat freq̃nt' abbas Pimenius Malicia nũq̃ exupat maliciã: ꝫ siqs malefecerit tibi. tu illi bonũ redde. vt p boĩtatẽ vĩcas maliciam.

¶ Quidã frater erat q̃ q̃ntũ plus eũ aliqs iniuriebatur aut incitabat tantomagis ad eum recurrebat dicens. Isti sunt qui nobis occasionẽ prebent ad ꝓfectionem nr̃am: qui autẽ beatificant nos decipiunt nos. ⁊ semitam pedum nostrorum subuertunt.

¶ Alius erat senex. siquis detraxisset ei. ille festinabat si vicinus ei erat perseipsum: bene remunerare illum: quod si longius manebat. transmittebat ei munera.

¶ De non retribuendo inimicis.

QVidã frater ĩterrogauit abbatem Sysoi dicẽs. Si latrones aut barbari super me irruerint. occidere me volentes: et ego si preualuero. iubes vt occidam. Cui ille respondit. Ne facias istud. ne nomineris homicida: sed totum deo contrade. ⁊ quidq̃d tibi contigerit aduersi: profitere hoc tibi ꝓpt' peccata tua venire. Siquid ꝯo boni fueris cõsecutus diuine dispensationi totũ debes ascribere. ¶ Erat heremita quidã magnus in monte qui dicitur athaboeos: ⁊ venerunt super eum latrones. Cum autez ille vocem dedisset: de vicinis locis fratres alij confluentes. comprehenderunt eos. Quos transmissos ĩ ciuitatez: iudex misit in carcerem. Fratres ꝯo illi cõtristati sunt nimis. quia ꝓpter eos latrones traditi essent ad penam: ⁊ venientes ad abbatem pimenionem: narrauerunt ei factum. Qui scripsit ad heremitã dicens. Reminiscere primam perditionem vnde facta est. ⁊ tunc videbis secundam perditionem. Nisi eñ ꝓditus fuisses ab interioribꝫ tuis: secũdam publicatõem nũq̃ ꝓpetrasses. Cũq; ille tez audisset sermonez: ꝓñct⁹ ẽ: ⁊ cũ esset ĩ illa regiõe noĩat⁹. ⁊ p multũ tps de cella sua nõ exiens. exurgẽs tñ ĩ ciuitatem. ⁊ expellẽs latrones de carcẽ. liberauit eos publice.

¶ De perfecta patientia.

QVidã vidẽs laborioſe portãtem in lecto mortuuz: dicit ei. Mortuos portas. si vis melius facere vnos porta. q; pacifici filij dei vocabũt'. ¶ Inꝛrogãtibus quibusdaz fratribꝫ abbatẽ moysen sermonez: ille hortat⁹ ẽ discipulũ suũ zachariã. vt eis aliqd diceret. Tũc ille palliũ suũ deposuit sub pedibꝫ. ⁊ ꝓculcauit illud et dixit. Nisi quis sic fuerit ꝓculcat⁹: monach⁹ eẽ ñ pt̃. ¶ Abbati ammoni ꝓbauit. b. antoni⁹ dicẽs. Mltũ bẽsĩ tioze di ꝓficẽ. Et educẽs euz ꝺ cella: oñdit ei lapidẽ ⁊ dic̃ ei. Vad̃ ⁊ ũuriare lapidẽ hũc: ⁊ indesinẽt' cede illũ. Qd̃ cũ fecisset. inꝛrogauit eũ. s. antoni⁹. si ei aliqd lapis rñdisset. At ille dixit nõ. Cui abbas antoni⁹ ait. Ita ⁊ tu ad hãc mẽsuraz puẽtur⁹ es: vt nlł̃z tibi fieri arbitreris iniuriam.

¶ Qz oportz ꝓ pace. q̃uis bona sint opa dimittere

ABbas motoys edificauit sibi monasterium. in loco qui dicitur eracleona. Et dnm ibi a multis molestaretur: in alterum locum transgressus est. Et similiter ibi construxit monasterium: sed p inuidiaz dyaboli quidam frater ibi inuentus est. qui semp̃ iraz cũ eo habebat ꝓpt' ꝗ surrexit inde. ⁊ ad ꝓꝑuz rursus est vicum. ⁊ fecit illic monasterium. ⁊ reclusit semetipsũ.

Post tempus autem aliquantum congregati sunt senes de illo loco vnde egressus est: deducentes secum illum fratrem cum quo habuerat litem. quatenus rogarent eum. vt reduceret in monasteriuz suum. Postq̄z autem in vicina loca venerunt. tam melotes suos q̄z illum fratrem ibidem dereliquerūt: ipi q̄z profecti sunt ad senem. Et pulsantibus illis. aperta fenestra respexit: z cognouit eos. Post oratione facta. dicit eis abbas Motoys: vbi sūt melotes vestri: At illi responderūt. Ecce in vicino sunt vna cū fratre: qui tecum ira habebat. Postq̄z hic senex audiuit. z nomen illius z aduentum cognouit: pre gaudio ostium per quod ingressus fuerat cum securi cō fregit. z egressus cucurrit ad locum vbi erat ille frat: z prior ipse cepit agere penitentiaz apud eum: z amplectens eum introduxit in cellam suam. z p tres dies conuiuatus est cum eis. qui nunq̄z habebat consuetudinem vt ieiunium solueret: z surrexit profectusq̄z est cum illis. ¶ Quidaz frater requisiuit abbatem Heliam dicens. Si contristauero aliquem quemadmodum rogat: Respondit senex. Ex profundo cordis tui cum dolore age penitentiam apud eum: z videns deus propositum tuum. satisfaciet ei. ¶ Contra spm̄ tristicie qui desperationem facit.

Abbas Arsenius dixit. Non coctum laterculum. si missuz in fundamentum fuerit prope fluuium: neq̄z vno die sufferre poterit. Si autem bene fuerit coctum: permanet tanq̄z lapis. Sic z homo non coctus neq̄z inflamatus (ꝑm quod de Joseph dictum est: eloquium domini inflamauit euz) mox in principio carnalis cogitationis dissoluitur. ¶ Idez requisitus ab altero fratre dicente. Si peccauero etiaz in quocūq̄z minuto peccato. z consumit me cogitatio mea z arguit me dicens. quare peccasti. quid faciam: Respondit senex. Quacūq̄z hora ceciderit homo ī culpā. z dixerit ex corde: dñe deus peccaui. indulge mihi: mox cessabit cogitationis vel tristicie illa consumptio. ¶ Dicebat autem abbas Pimenius d̄ abbate Isidoro: quia solus ille se cognouisset. Nam quotiens illi dicebat cogitatio sua. q̄ magnus es: tunc z ipse respondebat sibi. Nunquid talis qualis antbonius: aut certe abbas piamō. vel reliqui patres qui deo placuerunt: Quotiens ergo hec cogitabat: requiescebat. Quando ꝟo inimicus conturbans euz suggerebat ei desperationem z penam dicens. qm̄ post hec oīa iturus es ad tormēta: dixit ipse. Quia q̄uis ego in tormēta mittar: tamen vos subtus me inuenio. ¶ Abbati moysi frequenter apparuerūt spiritus maligni: dicentes. Uicisti nos z nihil tibi possumus facere: qm̄ quotiens p desperationem humiliare te volumus: exaltaris. quotiens te exaltare: ita te humilias. vt nullus de nobis accedat ad te. ¶ Cū quidam ad abbatem Sysoium frequent talem sermonē requireret. q̄d faciā pat qm̄ cecidi: Ille rñdit Surge. Et surrexit. Et iterū se cecidisse ꝓfessus est. Ait senex. Et iterum surge. Cū autez frater frequēter se cecidisse narraret: eodem modo senex vtebat sermone: exclamans. Non cesses surgendo fili. Cui frater. Usq̄z quo possuz surgere p̄ exclama: Ait senex. Quousq̄z aut in bono ope aut in malo deꝑhēsus occumbas. In quo em̄ opere deprehensus fuerit hō: iudicabit. ¶ Itē dixit. Qui laborat. z arbitratus se fuerit aliqd facē rcipit ꝟ mercedem suam. ¶ Contra spm̄ vane glorie.

Quidaz frater rquisiuit abbatez pimeniū. si melius eet. rmotius. an cū aliis manē. Rñdit senex. Hō si semetipz reꝑhēderit. vbiq̄z pstitere: si at se magnificet nusq̄z stat. sicut scriptū est. Qui se existimat aliq̄d esse cū nihil sit: ipse se seducit. Quicq̄d eī boī fecerit hō: ne exultet in eo. q̄ mox pdet illd. ¶ Abbas macharius. siq̄s illū cū timore. velut sctm virum. voluisset audire: suscepit. nullū penit a senel pcipiebat rñsum. Siq̄s ꝟo velut ꝓtemnēs eū. tliby ꝟbis ꝓpelleret: abba Macharius. qñ eras camelarius. z nitruz furabaris. nūqd nō vapulabas a mgr̄is deꝑhēsus in furto: libēter ei quidqd req̄sisset: cū gaudio respōdebat. ¶ Abbas nesterō. dū cū aliis ābularet fr̄i bī dꝰto: videt draconē z fugiert. Dic ei vn ex eis Et tu times abba: Cui senex. Nō timeo fili. ꝟ oportuit me fugē: q̄ nisi fugissē. cogitatōez vane glie nō vitassez. ¶ Ueit aliqn ad abbatē zenonē ī syria aliq̄s fr̄ egipti. z cepit cogitatōes ꝓpas accusaē: pnte sene. Ille at audiēs h̄: admiratus dixit. Egiptij q̄s bñt ꝟtutes celāt. z vicia q̄ n̄ bñt manifestāt. Syri at z greci ꝟtutes q̄s n̄ bñt pdicāt. z vicia q̄ bñt: abscōdūt. ¶ Quidam senex cū vīssz ad aliuz senē dixit. Ego mortu sū huic secło. Cui ille alt. Ne ꝓfidas ī te donec egrediar d̄ corpe h̄. Nāetsi dicl tu. q̄ mortu sū: dyabol tñ necdū mortu ē. c inūerabiles st male artes. ¶ Abbas sysois cū se dēs pnte fr̄e altero fact eēt ī extasi: z altero audiente nesciēs suspirasset cepit peitē ac dicē. Indulge mihi fr̄ exposco nec dū ei me cogīsco eē mōachū: q̄ audiēte altēo suspirauī q̄tiēs at ī oīoe senex idē stās man suas erexit ad celū. cito deponebat man: ꝓt ea si alt pns eēt. ne hoc ipm illi plaude ꝓstaret. ¶ Quidā senex hītabat ī inferioribꝰ ptibꝰ egipti z sedebat gescēs. Un at secularl rligiosus mīstrabat ei. Cōtigit at vt filius secl ifirmaret. Multis g̃ pcibꝰ postulabat senē. vt vīret ad domū suā z facēt oīoez ꝓ infate. Exurgēs ꝟo senex ābulabat cū eo. Ille at pcessit: z igressus ī domū suā dixit. Ueīte ī occursū anachorite. Quos cū senex vidissz alōge egressos cū lāpadibꝰ. sensit q̄ ad se venirēt: z stati despolias se vestimēta sua. misit ī fluuiū. z cepit lauare stās nud. Ille at q̄ mīstrabat ei: vidēs h̄ erubuit: z rogabat boīes dicēs. Reūtimini Senex eī nr sēsū pdidit. Et vīens ad eū: ait illi. Abba q̄d ē h̄ q̄ fecisti: Dēs eī q te videt dixeit: q̄ demoniū hz senex. Cui ille. Et ego volebam h̄ audire. ¶ Itē alia vice volebat eū aligs videē ex indicibꝰ: et pcesseit clici dicētes ei. Abba ꝓpa te. qm̄ index audiens opa tua vīet ad te bñdici cupiēs a te. Ille at dixit. Ita faciā. ego ꝓpabo me. Uestit g̃ lebetōe suo. z tollēs panē z caseū ī maibꝰ. ascēdit ī portā: z diuarical pedibꝰ se dēs: cepit māducaē. Ueīens at cū officio suo index. z vidēs eū dixit. Iste ē anachorita d̄ q̄ tlia audiebam: z ꝓtēnēs eū ita discessit. ¶ Contra spiritum superbie.

QVidaz senex dixit. Qui ab hominib amplius honoratur. aut laudatur. non paruum damnuz patitur: qui autem ab hominib non honoratur. tesuper gloriam accipit. ¶ Item dixit. Fieri non potest vt simul herba nascatur 7 semen: ita impossibile est. vt laudem 7 gloriam habentes secularium. simul et fructum faciamus celestem. ¶ Item dixit. Quādo cogitatio superbie vel certe vane glorie te impugnat. perscrutare teipsum: si omnia mandata dei seruasti si inimicos diligis. si gaudes de gloria inimici tui. et contristaris in dieiectōne eius. si apud te babes quoniam seruus inutilis es. 7 q plus omnibus hominibus sis peccator: 7 neq tunc tam grande aliquid sapias. tanq aliquid boni feceris: sciens q elata cogitatio illa bona omnia dissoluit. ¶ Dixit senex cuidā Non apponas cor tuuz aduersus fratrem tuum: dicens. Quomodo tu amplius sobrius es q ille. 7 pti nentior: sed subditus esto gratie dei in spiritu paupertatis. 7 per caritatem non fictam: ne spiritu exaltatōnis perdas laborem tuū. ¶ Item dixit senex. Quātumcunq enim se deposuerit homo in humilitate. tantum proficit in altum. Sicut enim superbia si ascenderit in celum vsq ad infernum deducitur. ita 7 humilitas si descenderit ad inferuum: tunc exaltabitur vsq ad celum. ¶ Abbas macharius dum diluculo palmarum folia portans. ad cellam suam reuerteretur: occurrit ei dyabolus cum falce preacuta volens eum percutere: 7 non valebat. Qui exclamans ait. Magnam vim a te patior macbari. Qui cum te cupio nocere. non valeo: dum quecūq tu facis ego magis exupem. Tu ergo interdum ieiunas ego nūq vllo cibo reficior. Tu sepe vigilas. me vo nunq sopor oppressit: sed vna re me vincis ipe fateor. Cūq ab eo rem ipsam macharius requisisset: ait. Humilitas tua sola me vincit. Hec dicēte inimico. 7 extendente b. Machario manus suas ad orationem: spiritus immundus inter auras euanuit. ¶ Quidā ex patrib dicebat. Oīis labor sine humilitate vanus est. Humilitas em p̄cursor est caritatis. Sicut Johannes precursor erat iesu. omnes trabens ad euz: ita 7 humilitas attrahit ad caritatē. id ē ad ipm deū. q deus caritas est. ¶ Quidaz frater requisiuit a sene. Quid ē humilitas: Cui senex. Arbor ē vite i altū excrescens. ¶ Itē dixit. Terra in q̄ dixit de⁹ sacrificiū sibi offerre. humilitas ē. ¶ Iterū requisitus senex quidam. quomō pt̄ aia humilitatē adipisci. respondit: si sua tm̄mō mala hō p̄sideret. Dicebat at. q pfectio hominis ē humilitas. ¶ Dixit abbas motoys. Humilitas nec ipsa irascitur. nec alios irasci p mittit. ¶ Item dixit. Humilitas est. si q̄ peccauerit i te frē⁹: anq peniteat. idulgeis ei. ¶ Qpfcti viriq̄ uis possint. nolunt miracula facere: ne extollātur.

ABbas Joseph dū cū alijs fratrib ad abbatem pimeniū veniret. quidam ex parentibus predicti senis pimenij. attulit infantem cuius facies per arreptionez dyaboli fuerat deprauata: 7 sedens p̄ eius cum eo foris monasterium plorabat. Cum autē vn⁹ senex ad vocem flentis egressus esset: 7 interrogaret eum cur plorares. ille rndit. Parens sum istius Pimenij. 7 ob hoc veni vt videret hunc infantem. Vidi des dñe que huic infanti per sathanā contigerit tēptatio. Timuimus enim vsq nunc illuz huc offerre: qui non vult nos videre. Et nunc si cognouerit q b ego sum. cum confusione ejeciet me. Ego autē vos videns patres. qui modo ad eum venistis: p̄sumpsi venire huc. Quomodo g̃ vis vade 7 miserere mei abba: 7 tolle infantem istum. 7 defer intus tecum: vt oret p eo. Quem cum senex tulisset. 7 ingressus fuisset in cella: sapienti consilio vsus. non illū obtulit primo abbati pimenio: sed minoribz patrib 7 dicebat. Signate infantem fratres facientes orationem rogans per singulos senes. Et post omnes detulit illū pimenio. At ille volebat eū nec aspicē. Cū at rogarēt eū. vt sic oēs. sic 7 ipe oraz: ingemuit 7 surgēs oranit dicēs. De⁹ sana factura tua: ne dñet illi inimic⁹ Et sīguit infātē. 7 mox san⁹ ē p̄i rddit⁹. ¶ Cū q̄dā seclaris i ecciaz veniēs ab imūdo spū tenēt. 7 oēs oronē fecissent nll'aten⁹ spūs imūd⁹ egrediebat ab eo. dicūt g̃ inter se frēs. Quid possū⁹ huic spūi facē: Nemo illū p̄ excutē nisi abbas bisarion. Sz si b dixēim⁹: ille nec ad eccīaz acq̄escit venire. Sz faciam⁹ tlit. Qñ ad eccīaz añ oēs solz venire. būc q̄ patit faciam⁹ sedē: 7 postea dicam⁹. Abba abba suscita būc dormiētē. Feceīt g̃ ita. Et veniente abbate bisarion. stete rūt oēs i oroe 7 dicūt ei. Abba suscita istū q̄ dormit. Ille at dixit. Surge 7 egredē foras. Et mox egressus ē ab eo spūs imūd⁹: 7 san⁹ fact⁹ ē ex illa hora.

¶ Qz vtiliter aliquotiēs i sordidis cogitatōnib delīqmur ne extollamur.

SEpe dicebat b. antoni⁹. Nisi pastor velaet ockos aiaz mercede suā rcipiēs ipe p ūmēt. Ita 7 nos p vi dispēsatōez rgimē accipi⁹. vt ea q̄ opabam⁹ bōa ñ valeā⁹ intēdē: ne nosipi bīficātes. possim⁹ extollē 7 mercede ppaz amittā⁹. Nā 7 ab b qñ relingm̄ in sordidis cogitatōib necesse fit vt b tm̄mō puideā⁹: vt nosipos 7 nraz sniaz p̄dēnem⁹. 7 ea q̄ sc̄i i nob sordida. illd puū bonū op⁹ nr̄m i nob obscurēt. Nūq ei hō bon⁹ ē. etsi bon⁹ eē desidēt. nisi de⁹ hitaueīt i ipo: qz nēo bon⁹ nisi sol⁹ de⁹. Oportz at vt nosipos sp veracit icusem⁹. Qñ ei se q̄sq ñ rphēdit: mercede ppaz amittit. ¶ Idē b. antoni⁹ dū i cella ppria oraret: veit ad eū vox dicēs. Antoni. nec dū pueīsti ad mēsurā Corriarij q ē i alexādria. Quo audito senex surgēs mane arrepto backo i citatē festin⁹ pueit Cūq ad desigtū hoiez pueīssz 7 ingress⁹ fuissz: ille viso tāto viro obstupuit. Cui dixit senex. Refer mihi opa tua: qz ppt̄ te rlicto debto bucveni. Qui rn̄ dēs ait. Nescio me aliqn aliqd boni ppet̄sse. Añ ex cubili ppo mane surgēs. anq ioe meo rsideaz. dico q oīs b citas a mioze vsq ad maioze ingredit i regnū di ppt̄ iusticias suas: ego at velut sine discretōe oēt̄s meū i solitudie pfusatus. nec duz ver-

bi tui assumpsi mensuram. ¶ Quidam frater requisiuit abbatem Pimenium dicens. Quid est pat' q̄ apostolus dicit: omnia mūda mundis. At ille dixit. Siquis ad hunc sermonem peruenire potuerit vt eum intelligat: videbit se minorez esse tocius creature. Cui frater. Et quomodo me possum videre mio rem. ab eo qui homicida est? Respondit senex. Si potuerit homo ad sermonem hunc apostoli peruenire. z viderit hominem qui forte alium occiderit: dicit in semetipso. Ille quidem hoc solum peccatum fecit. ego autem oīi hora homicidium cōmitto me ipsum interficiens. Et cum frater requireret quomodo hoc posset fieri. respondit senex. Hec sola hois iustitia est. vt semper semetipsum reprehendat: z tē iustificabitur. cum sua peccata condemnat. ¶ Quidam frater dixit ad senem. Logitatio mea dicit mihi bonus sum. Respondit ei senex. Qui non videt peccata sua semper. ille in bonis esse se credit: qui autem videt illa. cogitatōnes ei suadere non possunt q̄ in bonis sit. scit eīm qd̄ videt. Opus ergo est laborare multū. vt se quisq̄ ꝓsideret. naz negligentia ignauiaq̄ ēt relaxatō excecant oculos cordis nri. ¶ Quidam frater dixit abbati pimeio. Logitationes mee non permittunt me peccata mea respicere. sed pīes mei cogūt me cogitare pcta. Respondit abbas Pimenion de abbate Isidoro referens z dicens. Duz plangeret abbas Isidorus in cella sua. z discipulus eius in alia cella sederet: ꝓtigit vt illa hora idem discipulus ad illum veniret qua ille plangebat. z reqsiuit eum dicens. Quid plangis pater? At ille respōdit. Peccata mea plango fili. Iterum dicit ei. Non habes peccata abba. Dicit ei senex. O fili si peccata mea deus manifestaret hominib: nec tres nec quatuor sufficerent. ꝫ plures. ¶ Quo vitet' dīctio.

Quida fr̄ requisiuit

abbatem pimenion: dicēs. Quo potest homo vitare. ne loquat' male de proxio suo? Respōdit senex. Ego z primus me⁹ due imagines sumus. Cum ergo meam imaginem reprehēdero. inuenitur imago fratris mei apud me venerabilis. Quando autem meam laudauero. tunc fratr̄ mei imaginem prauam respicio. Tunc ergo alij non detrahbo. si semper meipsum reprehendo: quia magnum virum despicit. qui seipsum non considerat.

¶ Dicebat quidam patrum quicquid habes: odio alij ne facias. Si odis qui tibi male loquitur. neq̄ tu male loq̄ris de alio. Si odio habes q̄ tibi facit calūniā neq̄ calūniā tu alicui facias. Si odio hēs q̄ te ī ꝓpōsitu ducit aut iniurijs appetit. aut auffert qd̄ tuū est. aut aliquid tale facit: nihil horum facias alicui. Qui ergo hoc verbuz custodire potest. sufficit ei ad salutem. ¶ Unus ex sanctis patribus videns aliuz negligentem. fleuit amare dicens. Ue mihi. q̄ quomodo hodie iste peccat: sic et ego crastino. Et monebat discipulum suum: dicens. Quis aliquis grauit' pūte te peccauerit. ne ꝓdemnes eum: sed sic apd̄ te sit. tanq̄ tu plus eo pecces. q̄uis ille sceleratis sit: nisi forte deum blasphemauerit qd̄ est hereticorum.

¶ Quidam nomine thimotheus anachorita. negligentem quendam fratrem audiens. interroganti abbati quid illi fratri faceret. dedit consilium: vt eū expelleret. Cum ergo ille expulsus esset. temptatio venit sup thimotheum. Et cum plorares in conspectu dei z diceret. peccaui miserere mei: venit ad euz vox dicens. Thimothee ideo tibi hoc euenit. quia fratrē tuū in tpe temptationis sue despexisti.

¶ De voluntate proximi facienda.

Frater quidam re

quisiuit abbatē pimenion dicens. Quid est fides? Cui senex. In caritate z humilitate semper viuere: z facere bonū proximo suo. Abbas theodorus cum de ope manuum aīeq̄ loquere tur: dicit ad euz frater. Explana nobis opus anime abba. z opera manuū. Cui senex. Omnia quecunq̄ p mandato dei facimus. in operib anime reputanda sunt. que ꝓpter nostra agimus vtilitate seu ꝓmodo hec omnia opa manuū esse noscūtur. ¶ Abbas appolo. siquis de fratrib eum in suo requisisset ope z labore: mox pgebat cum omni leticia dicēs. Ego cum rege meo xpo vado hodie opari p anima mea Hec est eīm merces que anime reputatur.

¶ De refutatione proprie voluntatis.

Quida anachorita

sedebat iuxta cenobiū. mlt̄as ꝓtutes faciens. Et cū veīssent ad illū aliqui monachi de cenobio. ꝓpulerunt eū non ꝓsueta hora manducare. Et post hoc dixerunt ei frēs. Cōtristat⁹ es abba aliquid. quia hodie contra ꝓsuetudinem fecisti? Quib ille respondit. Tunc ē mihi tribulatō qñ ꝓpriam fecero voluntatem. ¶ Quidam frater veniens in scithi. vt videret abbatem arsenium postulabat. Cūq̄ alij fratres ei vt paululum requiesceret suaderent: rñdit. Non manduco panem nisi illuz videre meruero. Tunc vnus ex fratrib ipsū duxit ad abbatem arsenium. pulsatoq̄ ostio cellule introduxit enm. Deinde suscepti z ozone facta ꝓsederūt. Cū autē beatus taceret arsenius. ille qui fratrē adduxerat: ait. Ego discedo. Sed z is qui ex magno dīsiderio venerat. videns. quia nihil ei locut⁹ fuisz abbas arsenius: p̄ verecundia tacitus sedens: dixit. Et ego quoq̄ tecum frater abscedo. Ac sic vterq̄ discesserunt. Postulabat autem vt etiam ad abbatē Moysen. qui ex latronib ꝓuersus fuerat: deduceretur. A quo susceptus facta caritate dimissus est. Frater aī qui ad vtrosq̄ ipz duxerat. Dixit illi. Ecce vtrosq̄ quos postulabas vidisti. q̄s tibi pl⁹ ex ambob placet? At ille ait. Mihi interea hic melior videt'. q̄ nos vtrosq̄ z bene suscepit z bene pauit. Quo ꝫmōe cōperto. vnus ex patrib ad dīm orauit dicens. Dīne hanc mihi rem prece oñde. q̄ vnus ꝓpter nomē tuum omnes homines videre aut appellare refugit. alter ꝓpter omnib propter nomen tuum communis est. Et ecce in extasi due ille naues per fluuium ostense sunt. z in vna quidem vidit spm̄ sanctum cum silentio z requie. vnacum abbate arsenio nauigantem: ī altera ꝓpter naui vidit abbatem Moysen z angelos dei. mel z fauum in os z in dentes eius inserentes.

¶ De obsequijs infirmantiuz vel infirmitate ipsa.

Quida frater requi
siuit senes dicens. Duo fratres in vna ſ
cella. 7 ille quidez vnus sex dieb⁹ integr
ieiunat. ille autem alter infirmanti facit obsequium.
Cuius ergo opus maius est apud deuz: Respõdit
senex. Si ille qui ieiunat sex dies per nares se iuspẽ
derit: nõ erit similis illi alteri in conspectu dei. Jo-
hannes minor thebeus. discipulus abbatis ãmoys
xp̃i. annis ipsi seni infirmanti fecit obsequium: senex
tñ cũ vidisset eum laborantem. nunqz illi sermonem
blandum ac placitum locutus est. Cum autem de h̃
mundo transiret: sedentibus alijs seniby tenuit ma-
nus eius. 7 dixit ei tercio. salueris salueris salueris. et
tradidit illum seniby dicens. Iste non homo. sed an-
gelus est: qui tot annis mihi infirmanti seruiens. nec
bonum sermonem audiens. fecit tamen obsequium
cum magna patientia. Plures igitur diuersis labo
rantes necessitatib⁹ conuenerunt fratres ad sanctuz
antonium. inter quos 7 eulogius quidam monach⁹
alexandrinus. cum alio qui elephãciaco morbo cru-
ciabatur: quos illuc propter huiusmodi causam ve-
nisse memorabant. Hic eulogius scolasticus erat. se
cularib⁹ literis eruditus. Qui immortalitatis deside
rio captus. huic mundo renunciauerat: diuisisqz re-
bus suis omnib⁹ atqz dispersis. parum aliquid pe-
cuniarum reliquerat sibi. quibus quia per se operā-
ri non poterat vteretur. Cuz igitur eum quidaz ani-
mi defectio fatigaret. 7 neqz cum multis in monaste
rio degere. neqz solitariam vitam posset ferre patien
ter. reperit quendam publice in platea iacentez. ita
inualitudine illa (quam superius dixi) impletum vt
sine pedib⁹ 7 manib⁹ videret. Cui lingua tñmo-
do immunis a tantis cruciatib⁹ erat. qua magis pos-
set ab intuentibus malorum suorum remedium pro
mereri. Cunqz eum assistens vidisset Eulogius ora
tione facta ad deum. 7 facta quadã cum domino pa
ctione. bis allocutus est verbis. Domine inquit de⁹
in tuo nomine suscipio istum. tamimmani valitudi-
ne prepeditum: vt propter istuz possim 7 ipse salua-
ri. Assis ergo mihi ihesu xp̃e: atqz patientiam in tali
ministerio largiaris. Moxqz ad iacẽtẽ illuz ait. Vis
frater suscipio te in domo mea. 7 quacunqz potuero
ratione sustento: Cunqz hec ille libenter amplecti si
dignaretur se diceret. Vadam ergo inquit 7 asinuz
quo veharis adducam. Cui vehementer exultãs cõ
sensit egrotus. quodqz mox fecit eulogius. 7 memo-
ratũ ad hospiciũ suũ sine dilatõne transuexit. Per
quindeciz igitur annos iugi curatõne 7 perpetua ei
solicitudine seruiebat. per quod omne tempus 7 ille
cui tantum deferebatur obsequium cum gratiarum
actione cuncta tolerabat 7 eulogij manib⁹ 7 medica
mentis. cibisqz 7 balneis prout competebat valitu-
dini curabatur. Post quindecim xp̃o annos instin-
ctu demonis. supradictus egrotus immemor tot la-
borum Eulogij. tantorumqz meritorum: cepit ab eo
velle discedere. multisqz iniurijs atqz obprobrijs in
crepare eum dicens. Fugitiue. qui propriam domũ
deseruisti: furatusqz es alienam substantiam. in me
occasionem salutis tue reperisse te credis: Eulogi⁹
autem rogabat eum. 7 satisfaciens animo eius dice-
bat. Noli mi domine talia loqui. sed dic potius. qd
te contristauerim 7 emendo. Elephantiosus autem
cum furore dicebat. Vade nolo istas adulatões tu
as. Proijce me in publicum: refrigeratione tua non
egeo. Eulogius autem obsecro te inquit placare. aut
quid te inquit contristauerim venerande senex edici
to. Elephantiosus autem asperior in furore dice-
bat ad eum. Jam fraudulentas irrisiões tuas nõ fe-
ro. adulatiões 7 subsannatiões tuas nõ tolero. Nec
mihi hec arida parcaqz vita iocunda est. volo carni
bus saturari. Cũqz ei exhibite a viro patientissimo
Eulogio carnes fuissent: cepit iterum proclamare.
Non potes inquit me satisfacere voluntati neqz te-
cum solitarius habitare preualeo: populum videre
ad publicum ire desidero. Dicit ei Eulogi⁹. ego ad-
duco tibi multitudinem fratrum. rursus ferocior ac
pene blasphemus egrotus. ne inquit mihi tuam fa-
ciem videre volo. 7 adducis mihi similes tuos solius
panis deuoratores. Concutiensqz semetipsum: inq-
eta voce clamat dicens. Hic esse nolo: ad publicum
ire desidero. O violentia. In eum locum me proijce
vnde me sustuliſti. Tanta ergo erat eius insania: a-
deoqz sensus ipsius infirmus quodammodo mores
peruerterat demon. vt 7 laqueo se forte suspendisz.
si manus per quas hoc facere posset habuisset. Ad
monachos itaqz vicinos pergit Eulogi⁹: ita dicẽs
eis. quid faciam q elephantiosus iste penitus despe
rare me fecit: Dicunt ei. Quam obcausam: Respõ
dit eis. quia dura sunt que mihi conatur imponere.
7 quid agam ignoro: proijciam ne eum: Sed aliter
deo deterasti. de hoc satis vereor. Non proijci
am eum. Sed tot ac tanta iterum dierum ac noctiũ
mala ferre non possum. quid de ipso igitur a me fiat
ignoro. Ad quem illi his verbis loquuntur. dum ad
huc viuit 7 superest magnus ille (sic enim vocabat
Antonius) ascende ad eum: egrumqz naui impositum in monasterium eius defer. expectans ibi donec
speluncam suam egressus aduenias. Quem cum vi
deris. referes ista que pateris. atqz ab eo consiliũ po-
stulabis. quidquid tibi super hoc dixerit facies. 7 e⁹
monitionibus acquiesces. sciens a deo iuberi tibi qd̃
ille preceperit. Mox igitur sermonibus fratrum libẽ
ter instructus. supradictum egrum blandis precib⁹
superans. littorali nauicule imposuit: sustulitqz d̃ ci
uitate per noctem. 7 ad discipulorum sancti Anto-
nij habitaculum duxit. euenit autez vt altero die ve
spertinis horis superueniret illuc b. Anto. (referen-
te mihi Cronio) q clamide ex pellibus facta indut⁹
aduenerit. Solebat autem veniens ad monasteriũ
fratrum vocare ex ipsis Macharium eumqz his v-
bis interrogare Venerũt adhuc aliqui fratres: Et
ille venisse dicebat. De egipto inquit sunt an de hie
rosolima: Hoc autem signum ab his iusserat dari.
vt quotiens aliqui non satis digni colloquio ipsius
venirent aduenisse egiptij dicerentur. quotiens aũt
sancti quidam 7 spirituales viderentur viri: venisse
de hierosolima nunciarentur. Tunc ergo veniẽs iu-
xta consuetudinem suam. cum interrogaret. vtrum
hierosolimite illic fratres essent an egiptij: Respon
dit macharius dicẽs. ex vtroqz illic quosdam gene-
re vidisse se. Cum autẽ dixisset illi sanctus Anton⁹

fac illis leticiam 7 sumant cibum. vna cum eis oratione completa iubebantur discedere. ac ꝙ cum hierosolomitas venisse didicisset. per totam noctem cū ipsis sedens. ea illis que saluti eorum proficerent loquebatur. Memorata igitur nocte cum sedisse referebant. 7 vnūquēq; ad se de his qui ꝙuenerant euo casse. Cunq; a nullo quis illic Eulogius vocaretur audisset ipse in tenebris propria voce sua illum ter nomine vocauit. Cui cum supradictus scolasticus ñ responderet. putans ꝙ alter aliquis Eulogius vocaret. Dicit ei rursus. Te voco Eulogi: qui ab alexandria ciuitate venisti. Dicit ei Eulogius. Quid queso iubes: Et Antbonius. Quid inquit huc venisti: Respondit Eulogius dicens. Qui tibi nomē meum reuelare dignatus est: ipse etiam 7 aduentus mei causam procul dubio reuelauit. Tunc ille. quare inquit veneris scio: sed ante omnes bos fratres vt omnes audiant refer. Jussus igitur a magno Antonio seruus christi Eulogi⁹ retulit ante omnes. Jstū elephantiosum in platea publica repperi proiectum cuius curam nullus hominū gerebat: 7 promisi deo. vt deseruirem egritudini eius quomodo possem. et ego per illum 7 ille per me saluaretur. Ex quo autez pariter sumus quintusdecimus annus est: sicut 7 vestre sanctitati credo omnia ꝛ̄uelata. Quia igitur p⁹ plimos ānos cuz a me nibil mali ptulerit. varijs me procellis ac tēpestatibus vexat: ob quod 7 ego ip̄m a me proijcere cogitaui. propterea ad sanctitatez tuam veni. vt quid ex hoc faciam. digneris me tuis edocere consilijs: 7 orationibus adiuuare. Pessimis enim motibus totus fatigor 7 crucior. Cui hec tunc Antonius seuera atq; iracunda respondit. Tu illuz a te proijcis Eulogi: Sed ille eum non proijcit qui eum a se factum esse cognoscit. Proijcis eum. meliorem te inueniet, 7 eligit deus qui colligat destitutum Cunq; perterritus ad hec Eulogius verba tacuisset. relicto rursus sanctus Antonius Eulogio. cepit egrotum propri⁹ sermonibus verberare: 7 bec ad eum cum clamore maximo loqui. Elephantiose sceno acluto borride. nec terra digne nec celo. non desinis iniuriam dei vociferari: Nescis. qui ministrat tibi christus est: Quemadmodum ausus es contra christuz talia loqui: Nam propter christum se iste seruitio tali 7 obsequijs subiugauit. Quem 7 ipsum mordaci sermone laceratum reliquit. conuersisq; ꝙ bis ad alios fratres. ad vnumquemq; ita vt ratio singulorum exigebat locutus. rursus ad Eulogium et ad egrotum redit. dicitq; eis. Ne quis vestrum o filij quoq; se vertat. neuter ab altēo separetur: sed ad cellam vestram in qua per tantum tempus viristis: redite. in pace omnem tristiciam deponentes. Jam nunc enim ad vos dominus deus mittet. Nam temptatio ista idcirco accidit vobis. quia ad finem vite ambo venistis: etiam vterq; vestrum merebitur coronari. Nibil ergo aliter feceritis. ne forte vos angelus veniens. in eo in quo dixi loco inuenire non possit: vtrisq; coronis fraudemini. Qui cum ad cellam suam velociter redeundo reintegrata pace venisset. intra quadraginta dies Eulogius prior obijt: 7 p⁹ aliquot triduum supradictus defecit egrotus. animo vebementer incolomis. Cronius autem cuz plurimum temporis in thebaicis fuisset locis. ad monasteria alexandrina descendit: euenitq; vt ad illū occurreret diem qui vnius quidez quadragesimus. alterius autem tercius celebratus. tunc a fratribus docebat. Cum igitur Cronius boc audisset obstupuit sumptoq; euangelio sancto. atq; in medio fratrum posito: cum sacramento ipsis per ordinem cuncta exposuit dicens.. Horum omnium que commemorauj. interpres ipse fui sermonum eo ꝙ grece loqui l̄ ãctus Antonius nesciebat. Ego autem vtranq; linguam noueram. atq; inter ipsos loquebar. illis quidem greco. isti autem egiptio ore respondens.

¶ Hoc quoq; Cronius ipse nobis referebat. ꝙ ei sanctus Antonius in illa ipsa nocte qua beatum eulogium dimisit dixisset: quia per totum annum deprecatus fuisset. vt ostenderentur eidem per reuelationem. loco peccatorum atq; iustorum. Et se vidisse dicebat procerum quendam vsq; ad nubes gigātem. tetbri coloris extensas babentem ad celum manus. atq; infra pedes ipsius lacum ad speciem mar̄ fusum: vbi tāq; aues inquietas animas volantes vidit Antonius. 7 ille quidem quecunq; supra ipsius manus caputq; volabant conseruabantur. quecunq; autem manibus ipsius reperte fuissent mergebātur in lacum. Vocem autem tunc talem sibi venisse referebat. Has omnes animas quas volantes vides: scias animas esse iustorum que in paradisi habitatione requiescunt. Jlle autem anime alie ad inferna mittuntur. quod patiuntur. quicūq; carnali obedierint voluntati. 7 quicunq; iracundiam ret̄inētes. reddere malis paria temptauerint. Referebant autem nobis tam Cronius q̄ sanctus Jerar. atq; alij plures vicini fratrum. ista que dicam. ¶ Quidam senex dixit quia si scit monachus esse aliquem apud quem proficere possit: sed necessaria corporis cuz labore habet. 7 propterea non vadit ad euz. buiusmodi monachus non credit esse deum. ¶ Dixit quidā senex. Qui vult heremum habitare debet esse doctor. non qui doctrina egeat ne detrimentuz sustinere videatur.

¶ Qꝛ infirmitas corpis pfit aīe claret ex bis.

Agn⁹ quidaz senex infirmanti discipulo suo dixit. Ne cōtristaris fili ex infirmitate vel plaga corporis tui. Summa enim religio est. vt in infirmitate qs gratias agat deo. Si ferrum es. per ignē emittis erugine. si ꝙ aurum es. per iguem probatus: a magnis ad maiora procedis. Ne anxieris ergo frater. Si enim te deus vult in corpore torqueri tu quis es qui eius voluntati resistas aut moleste feras: Sustine ergo 7 roga deum: vt que ipse vult illa concedat. ¶ Quidam senex cum frequenter infirmaret corpore. 7 langueret. contigit vt vno anno nulla eū egritudo contingeret: 7 propterea flebat 7 graviter ferebat dicēs. Reliquisti me domine. 7 noluisti me p̄ senti b̄ anno visitare. ¶ De timore dei.

Abas piemon requisitus a fratre. quēadmodum aīa resistet: 7 timē deū ū vult. Rñdit senex. Ala

quidem vult timere deum. sed nec dum tempus est. Timor enim domini magna perfectio est. ¶ Quidam frater a sene requisiuit dicens. Quomodo timor venit in animam? Et ait senex. Siquis primus humilitatem possederit vt neminem iudicet vel ꝺdemnet. vel largitor sit elemosinaruꝫ. ꝛ vt nihil habeat: tunc venit timor dei in animam. ¶ Dixit senex Timor ꝛ humilitas ꝛ egestas victualiū maneāt i te. ¶ Frater quidam interrogauit senem dicens. Un de est abba cor meum durū. ꝛ non timet deum? Dixit ei senex. Puto si homo teneat increpationem in corde suo possideat timorē domini. Dixit ei frater. Quid est increpatio? Ait senex. Ut in omni re increpet homo animam suā: dicendo ei. Memor esto qm̄ oportet te ꝺo occurrē. Dicit autez ꝛ hic. Quid ego volui cuꝫ homine? Estimo autem q̄ siqs i his ꝓmanet veniet ei timor dei. ¶ De penitentia.

REquisiuit quidam frater abbatez pimeniū: dicens. ¶ Quid ē penitentia? Cui senex rn̄dit. Penitētia peccatoꝝ est vlterius non peccare. Hec em̄ vox ad hoiem semper clamat: vsq; ad vltimā respiratōem. Hodie ꝙuertimini: ne vobis repentina mors tanq̄ fur supueniat. ¶ Abbas pimenius dixit cū gemitu. Om̄es ꝓtutes ingresse sunt in cellam meam. ꝓter vnam virtutem: ꝛ ex eius labore stat homo. Interrogauerunt eum fratres. Que est ista virtus abba? Respondit senex. Ut semper seipsum reprehēdat homo. ¶ Q̄ ꝓnitiaꝫ vno die pt̄ hō r̄cōciliari ꝺo

QUidam ex pr̄ibus de aliquo referebat epō. eo q̄ audisset duos ex plebe sua viros: nimie impuritatis ꝛ adulteros. Rogauit ergo deum vt si ita esset: agnosceret. Cum ergo post oblationē consecratam vnusquisq; ad cōmunionē accederet. per singulorum facies intelligebat ꝛ animos: pcōr em̄ facies nigras inspiciebat vt carbones. ꝛ oculos sanguīe repletos: alios ꝺo vidit clara facie ꝛ vestibus albis indutos. Cum autem corpus domini suscepissent: in quorundam vultibus lumen. in quorundam ꝺo flama videbatur. Ut autem agnosceret de illis quorum crimen audierat. cōmunionē illis porrexit: ꝛ vidit vnū ex illis clara facie. ꝛ honorabili albisq; vestib; circūdatum: alterum ꝺo nigruꝫ ꝛ horribili vultu. Et p⁹ q̄ ꝺiuini misterij grām susceperūt. vnum lux quedā illustrauit. alterum autē quasi flama succendit. Orauit ergo epūs deum: de singulis que ei ostensa fuerāt se edoceri. Astans autem angelus dn̄i: dixit ad eum Omnia que de istis audistis vera sunt. Sed ille vn⁹ in sordibus suis adhuc permanet. ꝛ in volūtate peccandi: ideo illuꝫ nigra facie ꝛ flama succendi vidisti. Ille autem alter similis illi quidem erat (sicut audieras) sed ideo illū clara facie illustrari vidisti. q̄ r̄correctus eorum que prius fecerat. ꝛ abrenuncians illis malis operib. cū lacrimis ꝛ gemitib; dei misericordiam postulabat: ꝓmittens vt si p̄terita illi fuissent dimissa pcā. vlterius ad eadem non rediret: ꝛ ideo prioribus criminibus deletis. ad hanc grāz quā vidisti peruenit. Cum autem epūs ꝺ grā dei miraretur. eo q̄ n̄ solum de torment. tam turpis vite hominem liberum statuerit: sed ꝛ tanto honore decorauerit. Rn̄dit angelus. Bene miraris: homo em̄ es. Nam ꝺominus noster ac vester. naturaliter bonus ꝛ humanus est cessantib; a peccatis. ꝛ penitentib; in confessione: q̄ non solum tormenta dimittit. sed ꝛ honore efficit dignos. Sic em̄ deus dilexit homines. vt vnigenitum suum daret pro peccatoribꝫ. ꝛ pro ipis ad mortem festinaret. Qui ergo cum inimici eius essēt mori p ipsis elegit: q̄ntomagis miseretur eoꝝ. cū illius ꝓprij sint. Hoc ergo scias. q̄ nulla peccata hominum. dei bonitatem vincunt: si tm̄modo per penitētiam vnusquisq; que prius fecerat aboleuerit mala. Misericors est em̄ deus: ꝛ infirmitatem generis humani scit. ꝛ passionum fortitudinem. ꝛ dyaboli virtutem vel maliciam: ꝛ cadentibus quidem hominibus in peccatum. tāq̄ filijs indulgēs. expectat emēdationem: penitentib; ꝺo tanq̄ languidis compatitur ꝛ miseretur. ꝛ mox soluens peccata eorum. iustorum illis etiam prēmia tribuit. Audiens autē eps miratus est nimis. ꝛ glificauit deum: manifestans oī bus que facta sunt. ¶ De eodem.

ABbas paulus simplex habebat banc gratiam. vt ingrediēt es in ecclesiam senes aspiciens. ex ipsa facie eoꝝ. vniuscuiusq; cogitatōnes siue male siue bone essent: sentiret. Cuꝫ ergo aliquando venissent ad ecclesiam. vidit eos clara facie ꝛ leto animo ingredi: ꝛ angelos eorum cum gaudio pariter cū ipsis. Unū autem vidit nigrum ꝛ nebulosum habentem corp⁹ ꝛ dēmones hinc atq; inde trahentes eum ad se. missō freno in naribꝫ eius. ꝛ angelum sanctuꝫ eius delō ge sequentem tristem. Bt̄us ergo paulus cepit flere amarissime. ꝛ pectus suum tundere: sedens añ ecclesiā ꝓpter eū quē talē aspexerat. Om̄es autem alij senes videntes eum sic flētē: ceperūt rogare vt siqd in illis vidisset: manifestaret. aut cū ill ingrediēt i ꝙgregatōez. Ille añt noluit ingredi: ꝫ sp flebat ꝓpt̄ eum quē sic viderat. Post paululum añt cū absoluta cōgregatōe discederent: itez oīm vult⁹ circūspiciebat. si tles egrederēt q̄les ingressi sunt. Et vidit illū quē añ viderat nigrū ꝛ nebulosum. egressum clara facie ꝛ candido corpe: dēmones delonge sequētes eū. Sanctum autē angelum ei⁹ ꝓpe eū hylarem ꝛ gaudētem super eū nimis. Tūc. s. paul⁹ exurgēs. cū gaudio vociferabat bn̄dicens deum ac dicens. O quāta misericordia ꝛ benignitas dei est: quanta miseratō e⁹ est. Et ascēdēs i altiori loco voce magna dicebat. Venite ꝛ videte opa dei: venite ꝛ videte quemadmodū om̄es hoīes saluos vult fieri. ꝛ ad agnitōem veritatis venire. Venite adorem⁹ eū dicentes: q: tu solus potes pcā dimittere. Cum autem omnes cōuenissent: exposuit eis paul⁹ que vidisset ātez ingrederētur i ecclesiam. ꝛ que postea: ꝛ petebat illū frem quē sic viderat. vt ei manifestaret cogitatiōes ꝛ act⁹ suos: vel quēadmodū tantam ꝓmutatōez illi ꝺ⁹ donasset. Ille ꝺo añ omnes cepit referre: dicens. Ego hō sū pcōr: ꝛ multis temporib; semp fornicatōni fui deditus. Ingressus autem nunc in ecclesiam dei. audiui verba que locut⁹ est dn̄s per ysaiam prophetam:

dicens. Mundi estote. z tollite malicias de animab vestris: ante conspectum oculoꝝ meoꝝ. Disci te benefacere. querite iudicium. Et si fuerint peccata vestra vt coccinum: vt nix dealbabuntur. si volueritis z audieritis me: bona terre ꝛmedetis. Ego em̃ fornicator compunctus in hoc sermone ꝓphete. et ingemiscens intra pectus meum. dixi ad dominum. Domine tu es qui venisti saluare peccatores. Hec ergo que nunc per prophetam promisisti opere cõple in me indigno z peccatore. Ecce enim ammodo profiteor tibi. z promitto ex toto corde: quia vlteri⁹ hoc malum non faciaz: sed renuncio omni iniusticie z ammodo tibi seruio in conscientia munda. Ab hõ hodie ergo domine et ab hac hora suscipe me penitentem. z adorantez te: z renunciantẽ omnibus peccatis. Juraui z statui apud me seruare omnes iustificationes tuas. Sub hac sponsione egressus sum de ecclesia: statuens apud me nihil de prioribus peccatis viterius facere. Quod cum audissent omnes clamauerunt vna voce ad dominum dicentes. Qm magnificata sunt opera tua domine: omia in sapientia fecisti.

¶ Quia z in proposito penitentie: si trãseat homo tamen suscipiatur.

QVenit quidaz frater ad abbatem Pimenion: dicens. q̃ grandem tribulationem passus esset. Dicit ei senex. Fuge de loco illo quantum tribus diebus et tribus noctibus ambulare potes: z fac annum integrum ieiunans vsq; ad noctem. Cui ille. Si mortuus fuero anteq; vnus annus transeat. quid de me fiet: Dixit abbas Pimenion. Confido in deuz. quia si tu cum tali proposito a me fueris egressus vt hoc facias. etiam si mox mortuus fueris. cũ desiderio bono suscipitur penitentia tua apud deuz. ¶ Quidã frater sedebat in cella sua in egipto. in magna humilitate precipuus. z habebat sororem in ciuitate meretricem. que multis animabus perditio fuerat. Frequenter autem insultabant senes fratri illi. z vix potuerunt persuadere illi vt veniret ad illam: quatenꝰ per admonitionem eius. posset peccatum quod per eam fiebat euincere. Cum etgo venisset ad locum. q̃dam ex notis eius videns eum: precessit z nunciauit illi dicens. Ecce frater tuus venit ad te. Illa autem pre gaudio relictis amatoribꝫ suis quibus ministrabat: capite discooperto ad occurrenduz fratri egressa est. Dum ergo temptaret eum amplecti dixit ei. Soror mea carissima parce anime tue. quoniaz propter te multi pereunt. z quemadmoduz poteris sufferre amara illa z eterna tormenta. Illa autem contremiscens dixit ad eum. Scis frater quia ẽ mihi salus vel ammodo. Cui ille. Si volueris. est salus. Illa autem iactans se ad pedes fratris: petebat vt eaz secum duceret in desertuz. Cui frater. Vade coopi caput tuum z sequere me. Cui illa. Eamus. oportet me enim deformari inter homines nudo capite deãbulantem: q̃s in officinam peccati mei iterum ingredi. Dum vo pariter ambularent. monebat eam ad penitentiam. Videns autem quia quidam obuiarent sibi. Dixit ei. Quoniam non omnes sciunt qꝺ soror mea es. parum de via secede donec transeant. Et post transgressis illis: vocauit eaz z dixit. Eamꝰ soror viam nostram. Illa autem non respondente. perquirens inuenit eam mortuam. z vestigia peduz eius sanguine plena. erat enim discalciata. Cum autem senibus renunciasset factum: contendebant inter se de salute eius. Manifestauit autem deus vni seni de ipsa. eo q̃ nulla cura fuit illi in itinere de corporali vsu: sed vulnus proprium neglexit. z suspirauit in tam grandi perditõne: ideo pro deuotõne cordis eius suscepit deus penitentiam eius.

¶ De impugnatione demonum.

QVidam frater requisiuit a sene: dicens. Cur abba a demonibus impugnamur: Respondit senex. Quoniam arma nostra abiecimus. id est penitentiam. humilitatem. obedientiam. z penuriam. ¶ Frater quidam abbatem syson requisiuit dicẽs. Putas abba. si modo persequitur nos dyabolus. sicut antiquos: Respondit. Magis modo homines nostre etatis persequitur. quia appropinquant genera penarum. vbi ille cum legionibus suis angustatur: dum scit stagnum vbi in igne z sulphure arsurꝰ erit ideo hominibus infestat. Nec tamen infirmos q̃sq; dignatur appetere. quos vbi voluerit cito subuertit: sed fortes magis ac magnos supplantare per diuersa precipitia aggreditur. ¶ Abba pimenius requisiuit abbatem abrahã. Quemadmodum nos demones impugnant: Ait senex. Demones nobiscuz non pugnant quia voluntates eorum facimus: sed nostre nobis voluntates demones facti sunt. z tribulant nos. Unde apostolus. Caro concupiscit adũ⁹ spiritum. spiritus autem aduersus carnem. vt nõ quecunq; vultis illa faciatis. Nam vis scire cum q̃bus demones pugnauerunt: Cum abbate moyse z similibus eius. nos autem voluntates cordis nostri impugnant. ¶ Quidã frater requisiuit abbatem achilem. Quemadmodum aduersuz nos possunt demones: Respondit senex. Per voluntates nostras Et adiecit: dicens. Ligna libani dixerunt. Qgrandia sumus z alta. z paruissimo ferramẽto incidimur Nihil ergo ei demus ex nobis. z nos non poterit incidere. Uenerunt ergo homines z fecerunt in securi manubriuz ex ipsis lignis: z ita inciderunt. Ligna ergo sunt anime. securis dyabolus. manubrium voluntas nostra est. Per malas ergo voluntates nostras incidimur.

¶ Qualiter homo in se mortificare vicia potest.

QVidam frater requisiuit abbatẽ moysen: dicẽs. Qñ pẽ se hõ mortificãẽ: Dixit ei senex. Nisi q̃s arbitrꝰ fuerit se hẽre iã triẽniũ i sepulcro. ad hũc ꝓmonẽ pueire nõ pt̃. ¶ Abbas pimenius dixit. Ille monachꝰ pt̃ tãq; mortuꝰ. huic secto eẽ. q duas res horruerit. i. carnis sue reqez z vanã gloriã. ¶ Senex qdã dixit. Tẽ erit mõachꝰ liber ab oĩb. cũ i vno ope tm̃ intẽtꝰ ẽ bono. Qñ ei bona opa exercz: veniẽs dyabolꝰ. locũ nõ inueĩt z discedit. Si aũ malũ opus exercet: veniens frequenter. z impugnat eum. z in de-

teriora subuertit. ¶ Beatus anthoni⁹ monebat discipulum suũ dicens. Horre ventrem tuum ⁊ necessitates huius seculi.⁊ concupiscentiam malam:⁊ honorem tanq̃ absens de hoc seculo .⁊ requiem possidebis. ¶ De perseuerantia.

ABbas Anton⁹ dixit. Monachus si paucis diebꝫ laborat. ⁊ iterum relaxatur:⁊ rursus laborat ⁊ inde negligit.hic nihil agit.nec patientie perseueranti am possidebit. ¶ Dixit senex. Quid est opus incipẽ artificiuꝫ.si non discat perficere illud . Nihil ẽ ergo qđ incipitur ⁊ non ꝓficitur. ¶ De labore sectoꝝ.

QVidaꝫ senex dixit. Usq̃tũc laboret homo:usq̃ quo possideat xp̃m. Qui autem semel illũ adept⁹ fuerit.iam non periclitatur. Permittitur tamẽ laborare.vt rememorans tribulationem laboris. vndiq̃ semetip̃m custodiat.timens ne tantos labores amittat. Nam ⁊ filios israhel ideo deus per desertum q̃draginta annis circũduxit.⁊ rememorantes vie tribulationum nollent redire retrorsum. ¶ Quidam frater requisiuit senem. Quemadmodum laborant postulantes de remissione peccatorum:⁊ Respondit senex. Anteq̃ ꝓueniat ĩ eos gratia que operetur:ꝑ laboꝛe ipsorum.ipsi pallidi ⁊ in labore sunt. sup q̃s ꝙo ex priori patientia iam gratia xp̃i ꝓuenit: isti florent ⁊ exultant anime eorum.⁊ facies eorum clara ẽ sicut sol.cum nubes non habet ⁊ lucet. Quãdo ꝙo sol nube cooperitur.pallescit:sic ⁊ anima quãdo passiones eam ⁊ temptationes obscurant. Que autem per gratiam dei mundata est:ita fulget sicut scriptũ est. Magna est gloria eius in salutari tuo. Item dixit. Quis laborent hic sancti viri.tamen ⁊ aliquã requiem possident.quoniam liberi sunt a cogitationibus huius mundi. ¶ Quidam frater requisiuit a sene dicens. Quemadmodum nunc laborantes in cõuersationibus viri.non accipiunt gratiam sicut antiqui. Ait enim senex. Tunc erat caritas. ⁊ vnusquisq̃ ꝓximum suum sursum trahebat:nunc ꝙo postq̃ caritas refriguit.singuli ꝓximos suos in inferiora deducunt.⁊ ideo gratiaꝫ dei non merentur.

¶ De exhortatione doctrine.

INterꝛogãti cuidã abbatem pimenionem de duricia cordis Respondit senex dicens. Natura aque mollis est.⁊ lapis dura. Si autem frequenter aqua stillat super lapidem:stillando perforat illum. Sic ⁊ verbum dei dulce ⁊ molle est.nostrum autem cor durum. Homo ergo audiens frequenter aut meditans verbum dei.dat locum timori dei ingredi in eum.

¶ De curiositate vitanda.

SEnex quidaꝫ dixit. Non oportet monachuꝫ requirere.qualiter sit ille aut quemadmodum ille:quia per interrogationem abstrahitur ab oratione in detractiones ⁊ verbositates. Unde nihil est melius q̃ tacere. ¶ Frater quidã requisiuit a sene dicens. Si venerit frater aliquis.sermões mihi deforis inferẽs alienos:iubes vt dicam illi.quatenus mihi illos nõ afferat. Ait senex. Nihil dicas:quia nec nos potuimus obseruare. Cauendum est ergo.ne forte dicentes proximo hoc ne facias:nos idem vel peiora postea faciamus. Cui frater. Quid ergo oportet facere: Et senex. Si voluerimus inquit tacere.exemplũ solum sufficit proximo.

¶ De contentione vitanda.

QVidaꝫ senex dixit. Sigs tecum aut de scripturis aut ỏ qualicunq̃ causa locutus fuerit. ne cõtendas cum eo:sed siquidem benedicit.consenti ei.si ꝙo male.dic illi. Tu scis quomodo loquaris. Ait apostol⁹. Noli contendere verbis. Hec obseruãs.⁊ humilitatem possidebis.⁊ odium vitabis. Nã si persistas cõtendens.⁊ vis defendere sermonem tuum :nascitur inde scandalũ . Frequenter ergo dum laudas alterũ fit etiam ex iustificatione contentio. De quacũq̃ ãre si grauiter contenderis. non paruam noxietatem sentiesꝫ nullomodo requiẽ possidebis. Magis stude silentium.⁊ de nullo esse solicitus. Attende meditationi tue.cũ timore dei exurgens tam mane q̃ vespere:⁊ impetum inimicorum non timebis.

¶ De silentio.

BEatus Anthonius discipulo suo solebat dicere. Si affectaueris silentium.ne arbitreris te exercere virtutem ꝙ indignum te ꝓloqui confitere. ¶ Cum quidam frater abbati syloi dixisset: volo aiam meam saluare: respondit. Qua rõne possumus animam nostraꝫ saluare.cum lingua nostra aperto ostio sepe ꝓsiliatur ¶ Quidam frater interrogauit senem dicens. Usq̃quo seruãdum est silentium pater: Respondit senex. Usq̃quo interrogeris. In oñi eñ loco si taciturnus fueris:requiem possidebis. Dixit senex. Peregrinatio est tacere. ¶ Dixit quidam senex. Peregrinatio que ꝓpter deũ fit.bona est.si habuerit ⁊ silẽtiuꝫ:nã fiducia non est iam peregrinatio. Abbas arsenius solebat dicere. Peregrinus monachus ĩ aliena terra nulli⁹ cause mediator accedat.⁊ quietẽ poterit adipisci. Abbas ampo dicebat. Sicut apis q̃cũq̃ vadit mel opat:ita ⁊ monach⁹ q̃cũq̃ ꝓgit.si ꝓpter op⁹ dei ꝓcesserit:dulcedinẽ bonoꝝ actuũ pt̃ afferre. ¶ De fugiẽdo clericatus honorem.

ABbas theodoꝛus dñ esset in scithi dyacon⁹ ordinat⁹ nullatenus pmanẽ acq̃escebat:sed multis locꝭ fugiebat. Et iterũ senes reducebãt eũ dicentes. Ne dereliq̃s locũ tuũ. Quib⁹ ille ait. Permittite me deꝑcari deuꝫ.si me iubet mistrare loco meo. Et orauit sic. Dñe si volũtas tua ẽ.vt ĩ ordiatõne mea.ꝑsistaꝫ oñde mihi. Et oñsa est illi colũna ignea a terra vsq̃ ad celuꝫ ꝓtingens:⁊ vox ad euꝫ. Theodoꝛe si potes fieri sicut columna ista. vade ⁊ ministra. Sufficit q leuitis ⁊ sacerdotib⁹ per moysen dictum est.vt mundo corde ⁊ corꝑe.innocentis manibus ⁊ vestimento mundissimo:ꝑ filijs israhel offerrent sacrificia. Ỏ

ille audiens vltra nullatenus acquieuit. Sed cū venisset in ecclesiam deprecabuntur eum: vt si non ministraret vel calicem teneret. Qui non acquieuit dicēs. Si mihi de hac re amplius verbum feceritis discedo hinc: et sic eum dimiserūt. ¶ Abbas ysaac audiens quia presbiterum eum patres volebant facere in scithi: fugit in egiptum. Et ingressus in agrū latuit inter herbas. Contigit autem vt patres qui seq̄bantur eum. in eodem agro requiescerent: quia iam nox erat. et dimiserunt asinum vt pasceretur. Ille autem peruenit pascendo ad locum. vbi latebat abbas ysaac. Et mane facto querentes asinum. inuenerunt et senem: et mirati sunt. Cum autem vellent eum ligare: dicit eis. Jam non fugio. quia scio ex iussione dei esse. et quocunq̄ fugero ad hoc peruenturus sum.

¶ Abbas motoys, venit aliquando de loco qui vocatur ragita. in partibus gebilonis. Erat autem cum eo. etiam discipulus eius. Videns autem illum episcopus loci illius. tenens eum inuitum presbiterum fecit. Et dum pariter comederent: dicit ei episcop⁹. Indulge mihi abba. Scio enim quia hunc honorē nolebas: sed ego a te benedici desiderans. hoc facere presumpsi. Cui senex pro humilitate ait. Et mea cogitatio parum volebat: sed in hoc laboro. quia diuidi habeo a fratre qui mecum est: et solus non sufficio orationes meas implere. Dixit ei episcopus. Si scis eum dignum. ordinabo et ego illum. Respondit abbas motoys. Siquidem dignus sit: nescio. vnum tamen scio: quia melior est me. Ordinauit autem et illum. Uterq̄ tamen ita permanserunt vsq̄ ad finem suum. vt ad altare quantum ad oblationem sacrandam: nunq̄ accederent. Unde dicebat senex. Confido in deum meum. quia non habeo grande iudicium propter ordinationem hanc quia oblationes offerre non presumpsi. Nam ordinatō illorum est qui sine culpa sunt iusti et immaculati: ego autem me bene cognosco.

¶ De heremo et quare fugierunt in solitudinem.

ABbas arsenius ab abbate marco rquisit⁹ ē aliquādo: cur fugeret homines. At ille respōdit. Scit deus quia diligo homines: sed cum deo pariter et hominibus esse non possum. Superne enim multitudines ac virtutes vnius sunt voluntatis. homines vo et multas habent voluntates et varias: et ob hoc deū relinquere et cum hoībus esse non possum. ¶ Quidam fratres dum linum ex thebaida pergerent cōpare: dixerunt. per occasionem beatum Arseniū videamus. Quod cum Daniel discipulus eius ei nunciasset: precepit vt pro qua causa illic aduenissent de alexandria. ab eis inquireret. Cum ergo nūciasset qō propter linum pergerent compandum: respōdit arsenius. Ergo faciem meam non videbunt. quia non propter me: sed propter suū opus aduenerunt. Unde itaq̄ et susceptis eis fac obsequium. ac dimitte eos dicens. Quia senex non potest vobis occurrere.

¶ Abbas bisarion dum deambularet cum discipulo suo per heremum. venerunt ad quandam spelun cam. Et ingressi ibi inuenerunt fratrem sedentem et funiculum operantem. qui neq̄ respexit in eos neq̄ salutauit eos: neq̄ aliquid locutus est eis. Dixit ergo abbas bisarion ad discipulum suum. Eamus hinc. quia non vult hic senex loqui nobiscum. Et p̄fecti sunt ad Johannem abbatem. Cum autem reuerterentur. venerunt ad eandem speluncam: et dixit abbas bisarion. Ingrediamur iterum ad hunc fratrem: si forte vel modo persuadeat illi deus vt loquatur nobiscum. Et cum ingressi fuissent. inuenerūt eū mortuum. Et dixit discipulo suo. Ueni frater componamus illum. quia propter eum deus huc transmisit nos. Cum autem sepelirent eum. inuenerūt q̄ mulier esset: et admirati sunt et dixerunt. Quia magna misericordia domini est: quia et mulieres colluctantur et vincunt demonia. Et glorificantes deum qui est protector omniū: ad propria redierunt. narrantes que viderant.

¶ Que sit obseruantia heremite.

ABbas moyses ad solitarios solebat proferre sermonem: dicens. Quatuor sunt principalia obseruātie. id est tacendi. seruandi mandata dei. humiliandi semetipsum. et angustia paupertatis. Tres aūt has virtutes homo difficile possidet. vt semper lugeat et sp̄ suoꝝ memor sit peccatorum: et omni hora ponat sibi p̄e oculis mortem. ¶ Beatus anthonius solebat dicere. Patres antiqui egressi sunt in desertum et ipi sani effecti facti sunt medici et reuersi alios sanauerunt: ex nobis autem si quem egredi contigerit in desertum. anteq̄ ipsi sanemur. curam aliis adhibemus. et reuertitur ad nos infirmitas nostra: et fiūt vltima nostra peiora prioribꝫ. propt̄ quod dicitur nobis. O medice prius tibi curam impende.

¶ Qui sint siles vnius meriti fratres.

QUidam frater interrogauit Pimenionē abbatē: dicens. Qui sunt vnius meriti fratres: Respondit senex. Si fuerint tres simul. vnus quidem in omni verbo vel opere quiescens. alter autem infirmās et gratias agens. tercius vo cum munda cōsciētia illis obsequiū faciens: hi tres vnius meriti sunt. Dixit senex. Iniuriare aut mentiri aut periurare alienū a christo est. Per has quatuor res anima maculat̄. id est si amicitiam quis cum potentibꝫ habuerit. cōcupiscentias carnales studens: vel si ꝺ proximo suo detractauerit: aut si per ciuitatem ambulans oculos suos non custodierit: et si quācunq̄ noticiam cū muliere habuerit. ¶ Beatus arsenius referebat quod cum in propria cella resideret. vocem sibi audiret dicentem vt egrederetur foras: propter opera manuum contemplanda. Et egressus vidit hominem quē dam aquam de puteo haurientem atq̄ in vas perforatum mittentem: et aqua egrediens refundebatur in puteum. Et iterum parum progressus. vidit ethiopem ex lignis a se concisis sarcinaz facientem. Quam cum temptasset: et importabilem sensisset:

alia iterum ligna super ea congessit. Similiterq; tẽptatus cum nec mouere potuisset: tamen alia addere ligna non destitit. Et iterum progressus arsenius vidit ante portam ciuitatis duos iuuenes sedentes in equis. qui lignum transuersum portantes, ingredi non poterant ciuitatem. Lignum enim quod ab eis portabatur. non eos permittebat intrare z sequi vel humiliare alter alter non valebat z ita foris ciuitatem vterq; remanserunt. Ille ꝙ qui hoc fãcto Arsenio in spiritu ostendebat: dixit ei. Hunc quem prius vidisti aquam de puteo haurire. z de vase perforato rursum in puteum fundere. similitudo est hominis facientis elemosynam qui bonum opus imitatur efficere: sed quia in alijs operibus sepe committit iniquitatem propter hec mala. illud parum boni se coinquinans: perdit. Illum autem quem vidisti ligna concidere. z grauem sarcinam addidisse. facereq; graviorem. homo est in peccatis plurimis constitutus. qui post penitentiam aliud super peccatis suis onus augmentat. Hos ꝙ quos trãsuerso ligno renitente ciuitatem non posse ingredi cõsperisti: isti sunt qui iugum miserabile videntur ferre superbiaz et alter alteri se humiliare noluerũt. vt per hoc emẽdati viam christi humile sequerentur: atq; ideo extra regnum dei tam hi q; illi remanserunt. ¶ Interrogauit frater abbatem Sysoium: dicens. Dimissa est mihi hereditas a parentibus meis. quid faciam ꝺ illa: Respondit senex. Si dixero da illã in ecclesiam clericis. illi epulantur ex ipsa. Si dixero da illam consanguineis tuis. nullam habebis mercedem. Si ergo vis implere mandatum diuinum. da hanc pauperibus z egenis: z perfectus eris.

¶ Temporalis profectus delinquendus est propt̃ amorem caritatis.

Abbas sysoi⁹ dixit.

Cũ fuissez aliquando in mercato. et sportellas meas fratri venderez. videns quia iracũdia approximabat mihi: dimisi vascula mea fugiens. ¶ Dixit abbas Johannes. Ascenderam aliquando per viam heremi in scithi. texens plectam. z audiui camelarium loquentem sermones varios: et ne forte irascerer. dimisi plectam meam z fugi.

¶ Interrogauit frater abbatem Pimeniuz: dicẽs. Quid est quod dominus dixit: maiorem caritatem nemo habet q; vt animam suam ponat quis pro amicis suis. Quomodo hoc facit: Respondit senex. Siquis audit verbum malum a proximo suo. z dũ possit similia respondere. pugnat tamẽ in corde suo portare laborem. z vim sibi facit ne respondeat malum. vt contristet illum. iste talis animam suam ponit pro amico suo. ¶ Abbas Macharius dixit. Si reminiscimur malorum que ab hominibus patimur perdimus memorie virtutem. Item dixit. Si autez recolimus malorum que nobis ꝺemonibus mittũtur. sine perturbatione erimus: scientes q; ab initio bona deus creauit. dyabolus ꝙ mala supersemina uit. En sunt perditiones innumere. Et addidit: dicens. Culpa est monachi. si Iesus a fratribus: primꝰ in caritate purgato corde non occurit. Nam sunamitis non meruisset recipere helyseum prophetam in domum suam. nisi quia cum nullo alio habuit cauſam. Sunamitis enim in persona est anime. Helyseus ꝙ in persona spiritussãcti figurata. quia nisi pura sit anima. non meretur suscipere spiritum dei. Ita ira inueterata excecat oculos cordis. z animaz excludit ab oratione.

¶ Quid lamentatio vel paupertas que fit propt̃ deum operetur.

Sanctum Antoniuz

requisiuit frater: dicens. Quid faciaz ꝓ peccatis meis: Respondit. Qui vult liberari a peccatis. fletu z planctu liberabitur ab eis. z qui vult edificari in virtutibus per fletum lacrimarum edificatur. Ipsa laudatio psalmoruz planctus est. Memento exemplũ ezechie regis iude. sicut scriptum est per Ysaiam prophetam: qui flendo nõ solum sanitatem recepit: sed etiam per quindecim annos augmentum vite promeruit. z superuenientem hostis exercitum. videlicet centum z octogintaquinq; milia. per lacrimarum eius rigationem: virtus domini in mortem prostrauit. Sanctus Petrus apostolus flendo recepit: quod in christuz negando cõmiserat. Maria cum lacrimis rigauit pedes domini meruit audire optimam partem elegisse. Ipse timor sanctus permanens in seculũ seculi. ¶ Beatus macharius dixit. In veritate si facta est monacho despectio quasi laus paupertas sicut diuitie. inopia sicut epistole. nunq; morit̃ur. Impossibile est bñ credentem z pie colentem deum. cadere in passionẽ immundam z in errorem demonum.

¶ In hac vita homo requiez inuenire non potest.

Abbatem sysoiũ re

quisiuit frater. Post quantum tempus debet homo a se abscindere passiones: Respondit. Scriptum est in euangelio. quia peccatores deus non audit: sed qui cultor dei est z voluntatem facit. Ideo cum venerit impugnatio. abscide illam. quia fragilis est anima. Ante armetur q; a peccatis inquietur. ¶ Abbatem Pimenium interrogauit frater. Quid faciam. quia conturbant me cogitationes sedentem in cella: Respondit. Neminẽ despicias. nullum diiudices. de nullo male loquaris. z deus dabit tibi requiem. z statuet sessionem tuam sine conturbatione. Custodiam enim seniorum et q̃tem ipsoruz considera. Meditare in diuinis officijs z scias horas canonicas die ac nocte. Timor domini non discedat a corde tuo. z non glorieris. neq; te estimes cum iustis: z ex omni virtute tua custodi. vt non facias propriam voluntatem. Idem dixit. Sicut ad succensam ollam musce non appropinquant. si ꝙ tepida fuerit insidunt in eam. z faciunt ꝙmes: ita z monachum succensum igne diuini spiritus demones fugiunt. tepidum ꝙ illudunt z insequunt.

¶ Unde vicia oriuntur.

Sanctum Anthoniuz requisiuit frater. Quomodo deus repmittit bona anime per assiduitatē scripturarum. 7 non vult anima in bonis permanere. ꝫ declinat ad transitoria caduca 7 immunda: Respōdit. Ad hoc iungitur quod psalmista ait. Iniquitatem si conspexi in corde meo ñ exaudiet dñs. Ignorans q̄ cum venter plenus fuerit esca. statim ebuliūt magna vicia: que saluator noster per euangelium p̄ dixit. Non coinquinat quod in os intrat animā hominis: sed de corde exeunt que in interitum demergunt hominem. Vide quid dixerit primum. Logitatões male. homicidia. adulteria. fornicatões. furta. falsa testimonia. 7 blasphemie. Quia nec dñi gustauit dulcedinem celestium. vt ex toto corde exquirat deum. ideo ad immunda reuertitur. Quis poterit recte dicere vt iumentuz factus sū apud te. 7 ego semper tecū. ¶ Qualr ꝑtutes obtinē oportet.

Quendaz senez requisiuit frater dicens. Doce me pat̄. Et dixit ei. vade ama tibipse vim facē. Euagina gladium tuū. 7 exi in bellū. Dixit ei frater. Nō me permittūt cogitatões. Respondit senex. Scriptum est. Inuoca me in die tribulationis tue: eripiā te 7 glorificabis me. Inuoca ergo deum 7 eripiet te. ¶ Perrexerunt duo fratres ad vnum senem sc̄m in scithi sedentē singularē. dixitq̄ vnus ex illis. Abba omne vetus 7 nouum testamentum memoriē didici. Dicit ei senex. Implesti aerem verbis. Et alter dixit. Ego vetus 7 nouum testamentum totum scripsi. 7 penes me habeo. Et huic respondit. Et tu implesti fenestras tuas cartis. An ig̃ratis q̄ dixit. Regnū dei nō est in sermone: sed in virtute. Et iterum. Nō auditores legis iusti sunt apud deum: ꝫ factores legis iustificabuntur. Inquirebāt ergo ab eo viam salutis. Ille autē dixit eis. Initiū sapiētie timor domini: 7 humilitas cum patientia. Omnib⁹ his inꝫtis vt̄ bis vtentib⁹ pauca sufficiunt.

¶ Quomodo in cenobijs viuēdū sit.

Quidam adolescēs frater abbatem agathonem req̄rebat: dicens. volo pmanē cū fratribus. Dic mihi quō habitē cū ipīs: Rñdit ei senex. Obserua pre omnib⁹ hoc. vt qualis primo die ingredieris: apud ipsos talr reliquū pagas tempus. 7 cum quiete adimpleb peregrinationem tuam. Custodi esū neq̄ fiduciam loquendi assumas. dicente apl̄o. Nemo militans xp̄o implicat se negotijs secularibus. ¶ Itē dixit agathō. Si hītas cum proximo. esto sicut colūna lapidea: q̄ si iniuriat̄ non irascit̄. si glorificatur: non extollitur. ¶ Abbas pimenius ad abbatem nestrionem sedentem in cenobio requisiuit: dicens. Unde adept⁹ es hanc virtutem frater. vt quotiens cūq̄ tribulatō ꝛtīgit in cenobio: neq̄ loquar̄ neq̄ mediator accedas. Et cum nollet dicere. Postea compulsus a sene dixit. Indulge mihi abba. quia in principio quādo ingressus sum. dixi cogitationi mee. Ecce tu 7 ꝫ asin⁹ estis. Sicut enim hic asinus vapulat. 7 non loquit. iniuriatur 7 nihil respondet: ita ergo esto 7 tu. Naz sic dicit 7 psalmista. Ut iumentum factus sum apd̄ te: 7 ego semper tecum. ¶ Cum aliquando gēs magicorum in scithi superueniens. multos ex patribus occidisset abbas pimenius vna cum alio patre seniore nomine anub. 7 cum alijs quinq̄ patribus fugiēs inde. venit ad locum qui dicitur theremithi. 7 inuenerunt ibi templum antiquum desertum. 7 mansēr in eo hi septem pariter. donec cognosceret vbi vnus quisq̄ in egipto mansurus esset. Decreuerunt autē inter se dicentes. Septimana hac vnusquisq̄ reqescat apud se 7 alter ad alterum non loquatur. Cum autem id facerent. erat in templo illo statua cuiusdā ydoli. Abbas ergo anub exurgens mane lapidabat eam in facie. 7 vespere veniens dicebat ad eam. peccaui: indulge mihi. 7 sic fecit per totam ebdomadā. Die autem sabbati cuz venissent pariter. dixit ei abbas Pimenius. Quid voluisti hoc tota ebdomada facere: vt homo fidel̄ diceres ydolo indulge mihi. Dixit ei senex anub. Hoc ego propter vos feci. Dicite mihi. Nunquid quando hoc ydolum lapidaba m. locutum est aut iratum. aut quando indulgentiam petebam. nunquid exaltauit se aut gloriatum est: Cui abbas Pimenius respondit. Non vtiq̄. Tunc dixit senex. fratres ecce septez sum⁹. si vultis ergo pariter manere. vt lucrum anime faciamus: sit ydolum nobis istud in exemplum. ne quando iniuriatus aliquis irascatur. nec quādo ab eo venia petitur: glorietur aut extollatur. Si autem ita non vultis: vnusquisq̄ vadat quo vult. At illi proijcientes se in terram. spoponderunt se ita facturos: 7 sic permanserunt per multos annos. cum magna humilitate. 7 abstinentia: vnum ex ipsis facientes dispensatorem. Et erat eis perfectio 7 vnum desiderium. 7 qdquid positum esset in mensa reficiebantur. nullo dicente. aufer nobis illud. aut istd̄ nolo comedē. Quatuor siquidem horas dormiebant in nocte. 7 quatuor psallebant. 7 quatuor operabātur. In die ꝫo p interualla horarum officijs diuinis insistebant. operantes 7 legentes: 7 fundentes folia palmaruz. vsq̄ ad horam nonam. Post hoc ꝫo victum sibi preparabant. colligentes quasdam herbas terre.

¶ Que sit obꝫuantia spūalis discipline.

Quidam frater requisiuit sanctum serapionem abbatē habentem sub regimine suo decez milia monachorum dicens. Alq̄ fratres de cenobio elegerūt me. vt ego illis p̄cipiam: ostende mihi quomodo iubes: Respondit serapion. Durum est meum fortas se imperium. Nam dominus noster ihesus christus per euangelium suū instruit dicens. Si diligitis me mandata mea seruate. Et cū discipuli de primatu īter se disceptarent. quis esset senior: ait ad eos. Si quis voluerit inter vos maior fieri. erit vester minister: 7 quicunq̄ voluerit in vobis prior esse: erit omnium seruus. Petrus apostolus in epistola sua monet pastores. Pascite qui in vobis est gregē dei. nec expulsione. sed voluntarie ꝫm deum. nec in turpe lucrum: sed forma estote gregis. vt cum apparuerit p̄nceps pastor. percipietis immarcessibilē glie coronā

Ita facito prius quod precipis. vt non tm illis precepta. sed formulam prebeas: vt tua imitentur exẽpla. Ne sis mercẽnarius sed pastor ouium. quia saluator noster beatum dixit. quem constituit super familiam suam vt det illis cibum in tempore. ¶ Interrogauit abbas Moyses abbatem Siluanum: dicens. Potest homo per singulos dies apprehendere conuersationis initium? Respondit. Oportet eũ apprehẽdere vnumquenq; aliud ex omnibus. Surgens mane. sumat initium sapientie: in omni virtute. 7 in omni mandato dei in magna patientia 7 longanimitate 7 caritate dei. cum humilitate anime et corporis: in multa sustentatione 7 commoratiõe celle. in oratione 7 deprecacione. cum gemitu. cum puritate cordis 7 oculorũ et custodia lingue ac sermonum: in abrenunciatiõe rerũ materialium. desideriorum carnis cruciationem habentes in certamine. ĩ continentia spiritali 7 agone pugne: in penitentia et luctu. in simplicitate anime 7 taciturnitate. ĩ ieiunijs 7 vigilijs nocturnis. in operatione manuum scõm q; dicit apostolus Paulus. operantes manibus vestris: in fame 7 siti. in frigore 7 nuditate. in laboribus 7 angustijs 7 persecutionibus in foueis 7 speluncis 7 cauernis: esto factor verbi 7 non auditor tm. operãs talentum in duplum. habens vestem nuptialem. firmatus supra firmam petram. Elemosyna 7 fides non te derelinquant. Cogitans esto omni die mortem vicinam esse. 7 quasi iam clausus in monumento nihil de hoc seculo cures: quia solicitudo seculi 7 cupiditas diuitiarum. Hec sunt spine quas dominus cauere dixit in euangelio que bonum semen suffocant. Inedia escarum. humilitas 7 luctus non recedant a te. quia dominus dissipat ossa hominum sibi placentium. Timor omni hora permaneat in te sicut scriptum est: propter timorem tuum domine in vtero concepimus 7 voluimus: 7 peperimus spiritũ salutis. Hec ergo 7 siqua alia virtus est in his prospice. 7 ne te mensures cũ magnis aut iustum te estimes: sed te crede inferiorem esse totius creature. id ẽ viliorem quouis homine peccatore. Qui se existimat aliquid esse cum nihil sit: ipse se seducit. Nõ diiudices proximum neq; despicias aliena delinquentia: sed tua plange peccata. 7 de nulli9 hominis actu solicitus sis. Esto mansuetus spiritu 7 non iracundus. nihil in corde tuo neq; odium neq; contra inimicum aliquid sine causa habeas. neq; despicias eũ in tribulatione eius. neq; reddas malum pro malo: sed esto pacificus cum omnibus. hoc est vinculum perfectionis. Non te credas maluz facienti neq; cõgaudeas ei qui fecit proximo suo malum. Non detrabas alio. quia deus iudex 7 testis est in omnibus. Ne oderis aliquem propter peccatum ei9 quia scriptum est. Nolite iudicare: vt non iudicemini. Dum alium arguis. vide ne peiora committas. Non despicias peccantem: sed ora pro illo vt deus illi det conuersionem ad penitentiam. 7 si audieris de aliquo q; agat iniqua: responde dicens. Nunquid ego horuz sum iudex. homo sum. peccator mortuus sub peccatis meis. Mortuus enim causam non habet curare pro aliquo. Qui hec omnia procurat 7 cogitat. operarius est omnis iusticie. Dum de christo redempto re nostro propheta denunciet dicens. ego autem sũ vermis 7 non homo. Et alius propheta habacuc dicit. Lapis de pariete clamauit 7 scarabeus de ligno loquitur: nos vo dum in multis extollimur. in multis supplãtamur. Qui vo hec custodit. viuit sub gr̃a tia: 7 virtute domini nostri iesu christi.

¶ De meditationibus duodecim anachoretarum

ANachorete aliquã do sapientes sancti 7 spiritales duodeciz numero cõgregati: inidipsum expetierũt a semetipsis dicere vnumquenq; que emendauerit in cella sua. 7 quam meditationem meditatus sit spiritaliter. Et dixit primus qui et senior eorum. Ego fratres. exquo cepi quiescere. totum crucifixi meipm bis que extrinsecus sunt actionibus: remiscens qõ scriptum est. Dirumpamus vincula eorum: 7 proiciamus a nobis iugum ipsorum. Et velut murũ faciens inter animam 7 corporales actus. dixi in mente mea. Quemadmodum is qui intra murum ẽ stãtem foris non videt. sic nec tu velis exteriores actus aspicere sed teipsum intuere sustinens quotidie spẽ dei. Sica utez habeto malignas cogitatões aut malas concupiscentias: sicut serpentis 7 scorpionum plem. Si quando autem eas in corde meo nasci sensero. attendens illas: cum comminatione 7 ira arefacio eas. nec vnq; cesso irascens corpori 7 mẽti mee ne quid paruum faciat. ¶ Secundus ait. Ego dixi Exquo renunciaui terre hodie renatus es. hodie cepisti seruire deo. hodie hic inhabitare cepisti. Sic esto quotidie peregrinus 7 crastino liberandus hoc mihi quotidie consulebam. ¶ Alter dixit. Ego diluculo ascendam ad deum meum. 7 adorans illum. iactans me in faciem meam: confitẽdo culpas meas Et sic descendens adoro angelos dei. rogans illos supplicare deo pro me. 7 omnem creaturam. Et cum ista adimpleuero. vado ad abyssum. 7 quid inde faciunt hierosolimis. euntes conscindentes se 7 lacrimantes ac lugentes casum patrum suorum. Hoc ergo circuiens 7 expectans propria membra tormentis subdita. 7 cum plorantibus ploro. ¶ Quartus ait. Ego sic sum: ac si in monte oliuarum sedens cum domino 7 discipulis ei9. Et dixit mihi. Exquo nullum agnoscas sm carnem. sed cum bis esto semper celestis conuersationis imitator: sicut bona Maria ad pedes iesu sedens 7 verba eius audiens. Efficimini sancti 7 perfecti. sicut 7 pater vester qui in celis est. Et discite a me quia mitis sum 7 humilis corde. ¶ Quintus ait. Ego angelos aspicio ascendentes 7 descendentes ad vocationem animarum. 7 semper finem meum operior dicens. Paratum cor meum deus. paratum cor meum. ¶ Dixit sextus. Ego per dies singulos statui verba mea audiri a domino putans mihi dici. laborate propter me: 7 ego quiescere faciam vos. Adhuc modicum decertate 7 videbitis salutare meum 7 gloriam meam. Si diligitis me. si filij mei estis: ad patrem rogantes reuertimini si fratres mei estis, erubescite pro me. quemadmodum' propter vos multa perpessus sum. Si ones mee estis. dominicam passionem sequimini.

¶ Septimus ait. Ego ista assidue meditor: 7 sine

intermissione colloquor mihi fidem.spem 7 caritatē vt spe quidem gaudeam.dilectione vo neminē aliquando contristem.7 fide corroborem. ¶ Octauus ait. Ego volentem dyabolum expecto. querentem quem devoret.7 vbicunq; ierit expecto illum interioribus oculis meis.7 dominum deum aduersus illum interpello: vt sine effectu maneat.7 in nullo prevaleat.maxime in timentibus deum. ¶ Nonus ait. Ego quotidie ecclesiam intellectualium virtutum expecto:7 dominum glorie in medio earum video.super omnes splendentem .Quando autem abscedam ab eo.ascendo in celum expectans admirandas pulcritudines angelorum.7 quos emittunt hymnos incessabiliter deo 7 dulces eorum cantilenas. differorq; sonis ac vocibus 7 suauitate: vt libeat reminisci qđ scriptum est.Celi enarrant gloriam dei: 7 opera manuum eius annunciāt firmamentum.7 omnia que super terram sunt.vt sicut cinerem 7 stercora opinor. ¶ Decimus ait. Ego angelum meum assistentē mihi iuxta me expecto.7 custodio memetipsum .quod scriptum est reminiscens:prouidebam dominum in conspectu meo semper:quoniam a dextris est mihi ne commouear. Timeo igitur eum vt custodientem vias meas.7 quotidie ascendentem ad deum 7 insinuantem actus meos 7 verba. ¶ Undecimus ait. Ego personam imponens virtutibus veluti si abstinentie.castitati.benignitati.dilectioni in meipsū steti.7 circundans mihi illas:7 vbicunq; iero dico mihipi vbi sunt sequaces tue. Ne pusillanimis sis.ne deficies.habens iuxta te ea semper .Quecūq; libēt loquere de virtute.vt post mortem testificentur de te coram deo.quia inuenerunt requiē in te. Duodecimus ait. Vos quidem patres celestem habentes conuersationem:celestem 7 sapientiam possidetis.Nihil mirum.Elevatos vos operibus video.et superiora sectantes.Quid dicam:Virtute eīm etiam transpositi estis terram.vosmetipsos ex toto alienantes ab ea.Quid dicam:Vos terrenos angelos 7 celestes homines dicens.non peccaueri.Ego vo me his indignum iudicans:peccata mea vbicūq; iero precedunt me semper.ad dexteram 7 sinistrā in infernum vo adiudicaui meipsum :dicens. Esto cum his quibus dignus es:istis post modicum annumeraberis.video igitur ibi pares gemitus 7 incessabiles lacrimas que a nullo referri queunt.Aspicio quosdam stridentes dentibus.7 salientes toto corpore:7 trementes a capite vsq; ad pedes.Et iactās me super terram.7 amplectens cinerem deprecor deum.nunc̄ casurum me illorum experimenta accipere.Video 7 mare ignis bulientis immensibile .7 circūflentes 7 mugientes(vt putent aliqui) vsq; ad celos attingere.Fluctus ignis 7 in tremendo illo mari innumerabiles homines dejectos ab agrestibus:et vna voce omnes illos clamantes 7 vlulantes simul. quales nemo super terram vlulatus 7 voces audierat:7 sicut arentia omnis virgulti cremare:misericordia autem dei auertente se ab illis propter iniustitias eorum.Et tunc lamento genus hominum(quomodo audeo loqui.vel cuilibet attendere) tantī mūdo repositis malis.Et in his teneo mentem meam. luctum meditans.quod ait dominus. indignum me celo 7 terra iudicans.reputansq; quod scriptum est facte sunt mihi lacrīe mee panes die ac nocte. Hec sapientium 7 spiritalium responsa patrum. Et veniat 7 in nos digna memoria vt narrationem conuersationis opere ostendere possimus vt facti inuitu perabiles 7 perfecti.7 irreprehensibiles:placeamus saluatori nostro.Cui est honor 7 gloria in secula seculorum Amen. ¶ Finit quarta principalis pars huius operis.Sequitur opusculū pro conclusione annexum de virtutum laude 7 effectu intitulatum.

¶ Incipiunt capitula subsequentis opusculi.

Ammonitio de laude caritatis.7 quomodo cunctis virtutibus preferatur. Capi.j.
De humilitatis 7 caritatis connexione. Ca.ij.
De obedientie bono eiusq; laudibus. Ca.iij.
De virtute continentie ammonitio.7 q̄ continentia nō in vna:sed in multis necessaria sit rebus. Ca.iiij.
Continentia etiam in vsu necessaria est. Ca.v
De ꝓtinētia locutiōis āmonitō salutaris. Ca.vj.
De vilium vestimentorum appetitu. Ca.vij.
De eo q̄ illa que supra dicta sunt.cum discretōnis virtute debeant perfici. Ca.viij.
De compunctionis bono que maxime ex mortificatione ngscitur. Capi.ix.
Qualis debeat esse ipsa compunctio. Capi.x.
De modo orandi. Et quid significet q̄ dñs oraturus in montem ascendit. Ca.xj.
De pugna viciorum aduersus virtutes. Et specificato consilio qualiter vicia insidieq; hostis antiqui vitentur. Ca.xij.
Exhortatio de studio legendi. Ca.xiij.
Ammonitio necessaria de aduersis tolerandis patienter:infirmitateq; amanda. Ca.xiiij.
De venia peccatorum speranda q̄uis sint innumerabilia. Penitētia quoq; theodosij imperatoris p cā exempli subinfertur. Ca.xv.
De lectione. Ca.xvj.
De pace. Ca.xvij.
Epla beati machariī ad monachos. Ca.xviij.

Ammonitio de laude caritatis. La.j.

QVe nō immemor petitionis. hanc ammonitionem pro anime tue profectu o frater carissime: tibi vt rogasti prebere studui. noui enim ardorē animi tui erga scripturas diuinas: noui tibi inesse studiū legēdi: 7 implendi qđ legis. Memor igitur sum lacrimarum tuarum. 7 omis studij tui quod ī te sepe perspexi. dū tecū de aīe tue sermocionarer profectu: 7 idcirco me non piguit. hoc quod mihi tua suggerē voluit caritas adimplere: quatenus 7 tu ex hac ipsa ammonitione in dominī gradatim amoē proficias. 7 ego tue mercedis effici merear particeps. Scio vere nō mediocriter esse beatum. qui se solummō (domino adiuuante) saluat. sed noui multo beatiorem fore: qui secum alios ad celeste regnum trahere festinat. Qua propter hortor tuam eximiam dilectionem. vt hanc ammonitionem subinde legas. 7 memorie ꝑmēdes atq; opere ꝑpleas: vt alijs bonū exemplū monstrādo. 7 te 7 alios salues: vt de tuo aliorūq; profectu felicem remuneratōem ab immortali sponso recipere merearis. Mente solerti tracta. ne hoc agas vnō celesti tuo sponso displiceas. quia ipse tibi (si bene) vt cepisti perseueraueris: inauditaꝫ leticiaꝫ inuisū gaudiū cū ceteris ꝑdonabit sanctis: paulo affirmante q̄ ait. Qđ oculus nō vidit nec auris audiuit. nec ī cor hoīs ascendit: que prepauit deus diligentibꝰ se. Festina igitur ad illud gaudium. ad illam leticiaꝫ: i qua multi sc̄oꝝ requiescūt: Cōsidera deo dilecte. quanta sit felicitas. dei vultū sine defectu cernē. sc̄oꝝ angelorꝝ choris interesse cum sc̄oꝝ hoīm mlt̄itudine line fine gaudere. 7 ad hec gressibꝰ ꝓtutū q̄tidie appropiq̄re stude: vt ad ea que ꝑmēorauī recto tramite ꝑgas. citiusq; queuire queas. hāc tue bēnitudini in ammonitionē scripsi: ꝑ quā nō de vna solūmō ꝓtute: sed de mlt̄is te cupio ꝑmonē ꝓtutibꝰ. Quē hmonem iō singl'ari nūero ammonitionē voco. quia q̄ꝫ uis mlt̄e sint ꝓtutes 7 innumerabilia bortamēta: ad vnam tamen pertinēt viam. ad vnuꝫ iter 7 ad vnam felicitatē ꝓducunt hoīem. Cū igit̄ de plurib virtutibꝰ te ammonere desiderē: ꝑmū cum paulo ap'lo hortor: vt caritatis virtutē aī oīa hīe studeas. q̄ sic̄ panis oīb cibis ē melior: ita caritas omnes aīcellit ꝓtutes. Et sicut sine pane mēsa efficit̄ inops: ita sine caritate nulla ꝑficit ꝓtus. Sine caritate em̄ nec lacrīe nec vigilie. nec nuditas. nec castitas. nec elemosyne. nec martyriū hoīez saluare pē. hāc dominus ac redēptor noster: ꝑcialiter nobis ꝑmendauit. Hec īq̄t mando vobis. vt vos inuicem diligatis. Et iterum. In hoc ꝓgnoscent omnes. quia mei estis discipuli: si dilectionem habueritis adinuicem. Hanc Jobās apostolus laudat: dicens. Qui manet ī caritate in deo manet 7 deus ī eo. Hanc predicator egregius cunctis virtutibus preferens dicit. Si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas. 7 si ē didero corpus meum ita vt ardeam: caritatem autē non habuero. nihil mihi prodest. Deīnde subiūgit. Patiens est caritas. benigna est. Patiēs est ad toleranda aduersa: benigna est ad bona ꝑstāda. Stude ergo fidelissime frater omnia patient̄ tolerare aduersa ipsos quoq; quos toleras cura diligere.

De caritatis 7 humilitatis ꝓnexiōe. La.ij.

QVotissime tibi ꝓnit credere q̄ nunq̄ caritas sine humilitate 7 obedientia regnet in homine. Si veram habueris caritatem. mox eris humilis 7 obediens. Humilitas nanq; eximia virtus est. Hec de terrenis hominibus fecit celestes. Per hāc dyabolus superatur. per hanc eius laquei vitantur: sicut beat⁹ Antonius dicit abbati pastori. Vidi omnes inimici laqos tensos in via 7 ingemiscens dixi. Quis putas transiet istos laqueos: Et audiui vocem dicentem. humilitas. hoc ꝓ beatus Anton⁹ (vt puto) non pro se tm̄ vidit 7 audiuit: sed 7 pro nob. qui peccatores 7 insipientes sumus. 7 longe ab illius meritis distamus: vt nos hec legentes 7 opere complētes. dyaboli laqueos possimus vitare. qui semper inquirit quomodo nos decipiat. Igitur q̄m magna sit humilitatis virtus. martini etiam monachi vita insinuat: quem dicunt etiam in iuuentute valde fuisse mansuetum. humilem ac sapientem: 7 pro eius virtutibus tantum dicunt deo fuisse amabilem. vt dum ad dominicum corpus accederet. angelus ei sacramenta preberet. Penſare ꝓ debemus ex hoc miraculo q̄m magnum donum sit humilitas: per quod donum tamamabilis 7 tamacceptabilis deo adhuc homo mortalis efficitur. Abbas etiam Daniel miraculum narrat. per quod virtus humilitatis declaratur. Erat autem ait in babilone filia cuiusdam illic prioris demoniū habens. Pater autem eius diligebat quendam monachū qui dixit ei. Nemo potest curare filiam tuam. nisi quos scio solitarios. Et si perrexeris ad eos. non acquiescent hoc facere: propter humilitatem. Sed hoc faciemus: quando veniunt afferentes venalia que operantur: dicamus nos emere velle quod vendunt. Et cum venerint in domum precium accepturi: dicemus eis vt faciant orationē pro ea. et credo q̄ saluabitur filia tua. Et euntes ergo in plateam. inuenerunt vnuꝫ monachū sedentem vt venderet sportellas suas. Et tulerunt eum in domum. quasi precium acciperet sportarum Et cum intrasset in domum. venit puella que a demonio vexabatur: 7 dedit alapam monacho. Ille autem conuertit ei 7 aliam maxillam. ꝺm diuinuꝫ preceptum. Demon autem dū torqueretur clamare cepit. O violentia mandatorū christi expellit me hinc. Et statim mundata est puella. Cum autem venisset senex. indicauerunt ei quod factum erat: 7 glorificauerunt deum 7 dixerunt. Consuetudo est dyabolice superbie. ab humilitate christi corruere. Consideremus 7 nos o sanctissime frater. humilitatē huius felicissimi monachi: 7 quantū possumus imitari curemus. Si igitur humilitas alter⁹ ab alio demonium expulit: sine dubio firmiter credere debemus. q̄ nostra humilitas dyabolum in cordibus nostris regnare non sinat. Tunc vere iam humilitatem habemus. si omnibus nos putamus esse inferiores 7 oib venerationem deferimus. 7 omnia que nobis alij facūt aduersa: humilit̄ toleram⁹ xp̄i di amorē. De hac ꝓtute dñs in euāgelio dicit. Dis em̄ q̄ se humi-

liat:exaltabitur.7 qui se exaltat:humiliabit. Ex isto enim versiculo discere debemus.q superbia cōtraria sit humilitati. Ergo si vere humiles esse volum⁹. superbiam fugiamus.quia superbia deiecit.humilitas eleuat. ad hanc virtutem princeps apostolorum inuitat dicens. Humiliamini sub potenti manu dei.vt vos exaltet in die tribulationis.hec sentētia manifestissime nobis insinuat.q si hic dum viuimus.humiliare nos curauerimus:in tempore tribulationis vel retributionis.id est in die iudicij.domini nos pietas exaltabit in celesti scilicet in regno. Jam ꝟo superius dixi.q caritas 7 humilitas atq; obedientia abinuicem separi non possint.

¶ De obedientie bono eiusq; laudib⁹. ¶ Ca.iij.

ET quia hacten⁹ de caritate 7 humilitate dictus est.restat vt solerter attēdas.qualis sit obedientie ꝟtus. Propter inobedientiam prim⁹ homo abiectus est de paradiso. Quapropter si illuc vis ascendere: obediens esse stude. Vt autem q̄ magna sit hec virtus agnoscas:miraculum tibi ad memoriam reuocabo. Quidam secularis habens tres filios renunciauit seculo.7 venit ad monasterium:relinquens filios suos in ciuitate. Et cum fuisset tres annos in monasterio:ceperunt cogitationes sue ei filios ad memoriam frequenter adducere.7 contristabatur pro eis valde:neq; tamē dixerat abbati se filios habē. Videns autem abbas eum tristem:dixit ei. Quid habes q tristis es: Et narrauit ei. q tres filios habēt in ciuitate.7 quia vellet eos ad monasterium adducere.precepit autem abbas vt adduceret eos. Qui cuz perrexisset ad ciuitatē.inuenit duos ex his mortuos.vnum ꝟo solummodo remansisse. Quem sumens duxit ad mon asterium. Et requirens abbatē non inuenit illic. Interrogauit autem fratres vbi esset:7 dixerunt ei q ad pistrinum perrexisset. Ille ꝟo tollens filium quem adduxit:abijt ad pistrinum. Et videns eum abbas venientem:salutauit. Et tenens infantem quem adduxerat.amplexatus eum 7 osculabatur:7 dixit patri eius.amas eum. Et ille respondit. Etiam. Omnino inquit diligis eum: Et respondit. Etiaz. Postea ꝟo dixit ei.tolle ergo si amas eū 7 mitte in fornacem ignis modo dum ardet. Et tenens eum pater iactauit in fornacez ardentem. Statim autem fornax facta est velut ros. Ex qua obedientia acquisiuit gloriam:quemadmodum abrahaz patriarcha. Hoc ergo miraculum hortor vt memorie tradas .vt semper obedientie virtutem ante oculos habeas. Quia sicut illo tempore illius monachi obedientia extinxit ignem fornacis:sic 7 modo si fueris obediens .ipsa virtus in corde tuo ignem viciorum extinguet in te:nequaq; post mortem in igne descendens eternum .sed ad gloriam ascendens celestem: sine fine manentem. Ergo ama obedientiam. dilige obedientiam quia magna virtus est. ¶ Vt autem illius magnitudinē ad huc lucidius intelligas. seqns miraculum frequenter lege. Dicebant fratres. quia narrauit quidam patrum vidisse se quatuor ordines in celo.quorum primus erat hominum infirmorum gratias deo agentium:secundus hospitalitatem sectantium.instanter ministrantes eis:tercius ordo in solitudine cōmorantium.7 nō videntiū hoīes.quartus ordo erat qui ad obediendum patribus spiritu aliby se subijciunt propter dominum. Videbat autem ordo obedientium torquem aureaz habere.et multomaiorem q̄ alij gloriaz habebat. Ego autez dixi ei qui mihi hec omnia ostendebat. Quomodo iste ordo qui paruus est.maiorem q̄ alij gloriaz habet: Et ille respondit.q hi qui hospitalitatem sectātur.p̄m propriam voluntatem idipsum faciunt:similiter qui in heremo se religant arbitrio suo de seculo recesserunt.hic autem ordo qui se ad obediendū dedit:omnes voluntates suas abijciens. pendet ad deum 7 ad iussionez spiritualis patris.propterea 7 maiorem gloriaz alijs habet. Quapropter frater carissime bona est obedientia que propter deum fit. Intende ergo dilectissime ꝟtutis huius aliquod vestigium vel expte. Obedientia salus est omnium fidelium:genitrix est omnium virtutum. Obedientia regni celorum inuentrix est:celos aperiens. hominem de terra leuat. Obedientia cohabitatrix est angelorum:7 sanctorum omnium cibus est. Ex hac em abluti sunt 7 per hanc ad perfectionem venerunt.

¶ Ammonitio de virtute continentie. ¶ Ca.iiij.

NAm tempus est vt post trium virtutum doctrinam. vigilanter attendas.quanta sit continentie virtus:7 q continentia non soluz in cibo 7 potu sit. sed etiam in locutione 7 in somno ac vestitu.7 innumēa bilib⁹ causis. Ammoneo igitur dilectionem tuaz. vt non delicatos cibos queras:nec ante horam ꝓgruā ꝓmedere velis:nec dicas in corde tuo.ecce alij ita vl ita faciūt. Scito procerto. q vnusquisq; quo ī hac vita plus in dei seruitio laborauerit:eo maiorez mercedem post mortem a deo consequetur. Ne igitur tibi grauis videatur continentie virtus .miraculum hinc quod in tripartita historia legi profero. Dorotheus genere thebeus.talem ducere curauit vitam. vt quotidie lapides a mari colligeret.7 in annis singulis hospitium edificaret:7 ipsa hospitia dedit illi qui non habebant. Noctibus autem ꝑpter eorū cibum faciebat sportellas. Cuius cibus erat pāis vncie sex.7 oleruz minutorum vnus vasiculus.7 ad bibendum aqua.hic a iuuentute sic viuens nec in senectute defecit. Nunq; visus est in lectulo soporatus. vel pedes pro requie tetendisse.aut dormire p̄ voluntate:nisi quantū opando aut comedendo natura cōpressos oculos claudere potuisset.ita vt sepe dū comedendo dormiret.cibus ex ore eius laberetur. Aliquando ergo somno valde grauatus:cum in sterco re cecidisset:obdormiuit. Expgefactus autem 7 cōtristatus:sub silentio dixit. Si angelis dormire suaseris:7 mihi vlteri⁹ suadebis. Quod forte dicebat ad somnum vel ad dēmonē qui nitebatur bonas ei⁹ actiones impedire.huic laboranti quidā dixit. Cur ita pimis corpus tuuz:at ille.quia me inquit illuc occidit. Huius ꝟo sacratissimi monachi continentiaz tibi scripsi.ne ipsa tibi virtus grauis videretur.vt cognosceres quātū ab antiquis vel modernis quibusdā patribus distemus. Audiuit ergo bēitas tua q

ꝓtotheus omni anno edificauit cellam. 7 alijs dꝰ
nauit. Audisti etiã qꝫ in lecto non iacebat. 7 ꝺ pane
7 aqua 7 herbis viuebat. Non iõ hoc dico vt tãtũ
facias tu. sed te humilies. simulqꝫ scias quantã ab
stinentiã habuerunt patres nostri. 7 nequaqꝫ delí
catos cibos queras: ꝑsertim cum in ꝑfato libꝛo
moysi monachi scriptum sit. qꝫ ꝑ multos annos pa
nem tantũmodo comederet. 7 multum opus face
ret. Sex autem annis ꝑ totam noctem stãs oꝛauit.
neqꝫ genibꝰ iclinatis. nec oculis ĩ somno spõte clau
sis. insup etiam circuibat cellulas monachoꝝ et
lagenas eoꝝ aqua impleuit: cum longe aut decẽ
aut viginti miliũ aqua maneret. Qui licet ita dꝰ
maret coꝛpus. ꝓiozem tamen valitudinẽ nõ amisit.
Hec miracula assidue lege sanctissime frater: 7 ꝑ hꝫ
cum ꝺei adiutoꝛio in abstinentia ꝓficere stude.

¶ Non simus autem parati ad omĩa quidem con
cupiscenda. recolamus continentiam beati zenonis
abbatis. Abbas zenõ ambulans aliquando in pale
stina. 7 cum laboꝛasset: resedit vt manducaret iuxta
cucumerarium. Suadebat autem ei animus suus:
dicendo. Tolle tibi vnum cucumerem 7 manduca.
Qui increpans cogitationem suam dixit sibi. Fu
res ad toꝛmenta vadunt: ꝓba ergo teipm in hoc. si
potes ferre toꝛmenta. Et consurgens stetit in ardo
re solis diebus quinqꝫ. 7 dixit. Si ardoꝛem solis nõ
possum sufferre. quomodo sufferre potero igne eꝛ
num: Et dixit ad animum suum. Si nõ potes poꝛ
tare toꝛmenta non rapies cucumerẽ vt manduces.
Uerba igitur tanti viri ꝓsiderare nos ammonent:
quantum ab ipius ꝓuersatione distem⁹. Quaꝓꝛo
pter ꝓpendamus nos peccatoꝛes. 7 infirmos esse in
ꝓpatõe sc̃oꝝ viroꝝ vt nosipos ex illoꝝ meritis deꝛ
spicientes. ꝑ dñi piaꝫ misericoꝛdiam eoꝝ consoꝛtiũ
bñe possimus. ¶ De continentia visus. ¶ Ca. v.

QVod autem nõ in
cibo tm̃. sed 7 in visu sit continentia. se
quens miraculum insinuat. Pꝛoꝛ cum
de domo patris ad ꝓhiam conuersationis exiret. ꝓ
misit deuo nullum se ꝓpinquoꝝ foꝛe visurum.
Post aliquot ꝛo annos. dum eius soꝛoꝛ eum viuẽ
7 habitare in heremo cognouisset: non cessabat dꝰ
nec eum inspiceret. Quam cum episcopus loci illi⁹
iam grandeuam ꝓpterea videret affligi. scripsit ꝑ
sulibus heremi vt pꝛoꝛẽ dirigerent. At ille. qm̃ cõ
temnere nephas est iussionibus senioꝝ. obediens 7
assumens quendam venit ad patriam. Cunqꝫ ante
domus sue ianuam venisset. 7 suum nũciasset aduẽ
tum: veniente germana dixit. Ecce ego sum pꝛoꝛ:
quanto vis aspectu saciare. Tũc illa gratificata lau
dauit. At ille oꝛatione facta: remeauit ad heremum
vbi fodiens aquam inuenit amaram. eaqꝫ vsus est
vsqꝫ ad vltimum vite sue diem. Post huius obitũ
nullus ibi habitare ꝑualuit. Ego aũt reoꝝ qꝫ ꝓ oꝛõ
nem eam ad suos vsus fecerit ductem: dum etiam
alubi. non extante oꝛatione meruit emanare. Nam
cum moyses 7 eius monachi puteum aliquando fo
derent. 7 nec venam aliquam reperirent: nec am
plus iam fodere altitudo ꝑmitteret. medio die su
peruenit pꝛoꝛ. 7 oꝛõe facta ꝺescendit in foueaꝫ. Cũ
qꝫ tercio ꝑcussisset terrã. moꝛ emanauit aqua. Cũ
qꝫ oꝛõe facta discederet. illis cum petentibꝰ. vt vel
ex aqua gustaret: ad hoc inquid directus sum. 7 ꝓ
pter quod veni peractum est. Propterea ꝛo o san
ctissime frater. hec tibi ꝺ pꝛoꝛe scripsi vt ꝑ te scires.
qꝫ cõtinentia etiam in visu sit necessaria. Audisti ꝛo
nunqꝫ. iste monachus incautus fuit. qꝫ nec inobe
diens fuit ꝓceptis senioꝝ. qui illum ad soꝛoꝛeꝫ ire
usserunt. nec ipsam vidit. visus ab illa nec ꝓpꝛa suuꝫ
i votũ facere videret. Quaꝓꝛꝓt hoꝛtoꝝ tuã sancti
tatem. vt illum studeas imitari. Non sit tibi cura vi
dendi ꝓpinquos tuos vel amicos. quos in seculo
reliquisti. 7 ꝓ illoꝝ cura oꝛo tueqꝫ lacrime non mi
nuantur. ne cum vxoꝛe loth retro respiciendo in sta
tuam salis conuertaris. Recole ergo illum euange
lij versiculum. qꝫ nemo mittens manũ in aratrum et
aspiciens retro aptus est regno ꝺei. ¶ De continẽ
tia locutõnis ammonitio. ¶ Capitulum. vj.

DOꝛtoꝝ etiam vt in
locutione sis continens. vt assidue cum
psalmista ꝺecantes. Dixi custodiã vias
meas: vt non ꝺelinquam in lingua mea. Posui oꝛi
meo custodiam. Noli igr̃ alijs ꝺetrahere. Memen
to ꝛo qꝫ maria soꝛoꝛ moysi: fratri cũ
ꝺetraxisset: quid illi accidit. ¶ Narrat. n. hist oꝛia qa
ob hanc culpam lepꝛa fuerit maculata. septẽqꝫ die
bus mansit extra castra. que postmodum ꝓ oꝛõeꝫ
moysi fratris sui mundata est. absit autem vt ex lin
guam ꝑ quam patrem benedicimus. inde maledica
mus aut ꝺetrahamus ꝓximo. Recolamus igr̃ qꝺ
scriptum est. quia omnis ꝺetractoꝛ eradicabit̃. vn
ꝺe eradicabitur omnis ꝺetractoꝛ: Sine dubio de
cetu sanctoꝝ. Ergo ne 7 nos ꝺe sanctoꝝ consoꝛ
tio eradicemur. custodiamus a ꝺetractõne linguaꝫ
nostram. Non ꝺetrahamus ꝓximo quez iubẽ di
ligere sicut nosmetipos. Et non tm̃ a ꝺectõne nos
optꝫ cessare. sed etiam ab ociosis verbis: qꝫ euange
lium clamat. de omni verbo ocioso quod locuti fue
rint homines. reddent rationem ĩ ꝺie iudicij. Ocio
sus ꝛo sermo est. qui nec ad eius qui eum loquitur
nec ad ipius qui illum audit ꝓtinet ꝓfectum. No
li ergo ꝓferre verba que risum aut cachinnũ move
ant. sed magis que ad cõpunctionem 7 lacrimas. et
ad animarum ꝓfectum ꝓtinẽt. Tuus sermo sem ꝑ
sit sale cõditus. Narrat nãqꝫ hist oꝛia triptita. ãmo
nem benensioꝝ ꝓesulem atqꝫ theonem multoꝝ
monachoꝝ ꝑsides fuisse. Ambo nanqꝫ opato
res fuerunt inopinabilium rerum. 7 diuina. puiden
tia. ꝓphetiaqꝫ completi. Dicitur theonez fuisse eru
ditum egyptioꝝ grecoꝝ latinoꝝqꝫ studijs: 7 trigi
ta annos habuisse taciturnitatem. Porro ammo
nẽ a nullo homine visum irascentem. aut iurantem
aut mentientem aut vanum aliquẽ vel asperum vl̃
infirmum ꝓtulisse sermonẽ. Hoꝝ tpibꝰ fuit bel yas
monachus in heremo agens annũ centesimũ 7 de
cimũ. antea tm̃ septuaginta annis solus vixerat ĩ so
litudine. 7 vsqꝫ hanc etatem ieiunando. multũ silen
do 7 viriliter ꝓuersando ꝓuenit. Hec miracula hoꝛ
toꝝ vt frequenter legas vt scias qꝫ cautũ te i loquen
do esse oꝛteat. Audisti ergo nunc (7 vt puto me-

morie ꝓmendasti) q̄ doctissimus theon monachus p triginta annos tenuit taciturnitatē. Hortor igr vt qr nobis assidue tacere non licet. vel etiā qđ libz id placeat: vt sp a malo detractiōis fileas. ¶ At g̃ tibi virtus taciturnitatis placeat audi adhuc quid zacharias de ipa interrogatus rñdit. Dixit abbas pastor qr interrogauit abbas moyses fratrē zacharia dicēs. Quid tu vides: Et ille. Nihil melius q̄z tacere pr̃. Et dixit. vex ē fili tace. Hora aūt mortis eius sedens abbas Jsidorus: respexit in celū. 7 dixit. Letare letare fili zacharia. qr apte sunt tibi ianue regni celoꝝ. vides o sanctissime frat. q̄ zacharie p taciturnitatis maxime virtutē: apte sint ianue celi. vt ergo 7 tibi apiant ama tacere. dilecta silere. Legi ergo de quodam seruo dei q̄ vt taciturnitatē disceret. p plures annos lapidem in ore portaret. Ammoneo ergo atq̄ iterum ām̃oneo. vt linguam tuam custodias. nulli detrahas. nemini maledicas. nulla risum mouentia verba ꝓferas: cogita q̄z breuis sit ista vita. 7 q̄m misera in compatiōe eterne. hec cogitando 7 linguam refrenando. imitādo scz eorū actum. quoꝝ supius mentio facta ē: aduenies eorū consortio. Quo aūt animo tuo multam taciturnitatem inculcare volo: 7 qr multa bona opa ꝓpt vicium lingue peunt: iō adhuc vnam sententiolā subūngam. venit in itinere conuersionis abbas euagrius ad quendam senem. 7 dixit. Dic mihi abba sermonem quo saluus fiam: Et ille rñdit. Saluus si vis fieri quando venies ad aliquē nō prius loquar. q̄z ipe te inquirat. Euagrius ꝓpunctus in hoc sermone penitentiā egit in ꝓspectu senis: 7 satisfecit ei dicens. Crede mihi. multos codices legi: 7 talē eruditōez nunq̄z inueni. Et multū ꝓficiens exiuit. Ex his. n. verbis. o beatissime frater lucide demonstrat q̄ beata ē illa aīa. que taciturnitatis pfecte hz virtutem. Dilige hanc virtutem. posside hoc donum. ꝓserua hanc margaritam. Amandum est ergo silētium. qr p illud humilitas nutritur lacrime generāt ad extremum multa mala p illud declinantur.

¶ De vilium vestimentoꝝ appetitu.

¶ Capitulum .vij.

Scias deniq̄z o frater. q̄ 7 in vestimentis sit ꝓtinentia valđ necessaria. Sunt. n. multi qui putant. q̄ appetitus p̄ciosarum vestium non sit pcm̃. Quod si peccatum nō eēt: nequaq̄z dñs iohannē de asperitate vestimenti laudasset. Ait. n. turbis. Quid existis in desertum videre hom̃em molliby vestitum: Ecce qui molliby vestiuntur in domiby regum sunt Johannes ꝙo molliby vestitus cē negat. qr q̄ molliby vestiunt: magis terreno regi seruiunt q̄z celesti Johannes ꝙo primus noui testamenti monachus pilis camelorꝝ indutus fuisse phibetur. Si ille qui ī vtero matris sanctificatus fuit. 7 deo multum amabilis atq̄ dilectus extitit qui fuit verus prophet 7 plusq̄z ꝓpheta. pilis ꝙo camelorꝝ fuit indutus: nos qui ꝓpeccatores 7 infirmi sumus. quanto magis debemus vilib vestib esse contenti. Si hoc culpa nō eēt nequaq̄z petrus apls p epistolam firmans. a p̄tiosarum vestium appetitu ꝓpesceret dicens. Non in veste p̄ciosa. Nemo nāq̄z (vt ait papa gregoriꝰ) p̄ciosa vestimenta. nisi ad inanem gloriā querit. peccatores. n. sumus: 7 iō p̄ciosa vestimenta querere non debemus. Magis ꝙo ornatū mētis querē: q̄z corpis debemꝰ. Ornatus mētis ē caritas. fides. humilitas. bonitas. ac benignitas. De his nanq̄z virtutib mens ornat. sine fine cum deo victura. Caro enim q̄uis p̄ciosis vestib coopiatur. q̄uis auro argentoq̄z ornet: nihil est aliud q̄z caro 7 puluis. et lutum 7 stercus. Quapropter magnope ꝓcurare corpis labores debemus. non balneum subinde inquirere. non ornata vestimenta: qr si delicate corꝑ nostrum fouemus. hostem nostrum nutrimꝰ. Nullum. n. maiorem inimicum nutrit homo. q̄z corpus. Corpus autem trahit mentē ad peccandū. Semp debet illud seruus vel ancilla dei subiugatum hr̃e.

¶ Qz supradicta cum discretōnis virtute debeant ꝓfici. ¶ Capitulum .viij.

Debet nanq̄z corꝑ affligi p abstinentiam. p vigilias 7 p diuersos modos: ita tamē vt semp suū officium suamq̄z obedientiam possit pficere. Castigandum sp 7 affligendum est corpus. vt ad malū opꝰ animam non trahat: 7 ad agendum bonum sit sp ydoneum. Nam qui ita corpus macerat. vt nec q̄dem bonum opus facere valeat: discretiōis adhuc ignorat virtutem. Ut igr 7 corpus scias affligere 7 temperare vnum supra relatū de vitis patrum dicam sermonem. Dicebant de quodam patre quia dum secularis esset 7 coniugē habuisset: postea cōuersus temptabatur de satbana ab ea. Jpe ꝙo narrauit hoc patribus. Qui cum hoc audissent. quia operarius esset 7 maiora facere potuisset q̄z officio suo agebat. imposuerunt ei maiora vt debilitaretur corpus eius. vt nec surgere posset. Deo autem disponente. quidam peregrinus aduenit 7 pertrāsiuit. ammirans q̄ nemo egressus esset in occursum eius. Et reuersus pulsauit: dicens. Ne forte frater qui in ea habitat infirmetur. Qui cum pulsasset intrauit 7 nimis infirmum inuenit eum: 7 dixit ei. q̄d habes pater: Et narrauit ei dicens. Ego de seculari vita sum. 7 solicitat me inimicus de vxore mea: 7 narraui patribus. 7 imposuerunt mihi onera diuersa. Et cū iplere vellem iussa: defeci. 7 tamen stimulus crescit. Audiens hec senex. contristatus est: 7 dixit ei. Siquidem patres magni viri. bene imposuerunt tibi onera quibus grauaris. Si ꝙo me parulum audire volueris. cito inuenies requiem. nūc paululum cibum sume in tempore suo. 7 recollige vires tuas. fac aliquantulum opus dei. 7 iacta in domino cogitatum tuum. quia tuis laboribus hanc impugnationem superare non poteris. Corpus. n. nostrum velut vestimentum est. si cum discretione tractaueris: stabit. Qui cum audisset eum. fecit ita. 7 infra paucos dies recessit stimulus eius. Hanc sententiam ideo volui scribere in isto ordine. quia ea que superius ammonui: id est silentium. nuditas. abstinētia. corpisq̄z castigatio. cū discretōne sit agēda. discretō ꝙo magna vt dē. qr p ipaz mala declinant. 7 bona seruant. Bonū g̃ opꝰ li sine discre-

tione fit: cito deficiet. Discretio.n. mater est omniū virtutum. Quapropter 7 tuam o frater hortor dilectionem. vt omnia cum discretione facias: vt nec ad dextram nec ad sinistram corruas. De hac etiaz discretionis virtute habes hoc supra in vitaspatrū Dixit abbas antonius. Quia sunt quidam conterentes corpa sua in abstinentia: 7 qz non habuerūt discretōnem. longe facti sunt a deo. Supuenit aūt quidam venationem faciens in silua agrestium animalium: 7 vidit abbatem antonium gaudentem cū fratribus. 7 displicuit ei. Volens aūt senex oīdere ei. qz oportet aliquando condescendere fratrib: dixit ei. Pone sagittam in arcu tuo. 7 trahe. Et fecit sic. Et dixit ei. Iterum trahe 7 traxit. 7 dixit senex. Trahe adhuc. Tunc dixit venator. Si supra modum traxero frangetur arcus. Respōdit abbas antonius. Ita est in ope dei. Si plus a mensura tendimus fratres cito deficiunt. Expedit ergo vel ad momentum horę relaxare iugum eorūz. Hec audiens venator. ꝑpunctus ē: 7 multum ꝓficiens in sermōe senis: discessit. 7 fratres confirmati reuersi sunt ad loca sua. Maxima autem mihi cura fuit hec scribere tibi religiosissime frater. vt ab vtroqz periculo te immunē custodias. vicz vt curam corpis. non dei ꝓponas seruitio: 7 rursus vt dei seruitium explere qas. corpi necessaria ministrare non cessas. qz qz tuuz bonum mihi notum sit studium. sed 7 nunc ammoneo: vt in secundo loco post continentiā discretōis virtutem memorie cōmendens. ¶ De bono compunctionis. que maxime ex mortificatōne nascitur.

Capitulum .ix.

¶ Eo qz cōpunctio i omni opere est necessaria. cōmendanda ē tibi ipa virtus quatenus mortificatōi iungat compunctio. Puto.n. q vera mortificatio ab aliquo possideri non possit nisi cum cōpunctiōe Iccirco tuam caritatem o frat hortor. vt quicquid agis. vel silentium teneas. vel abstinentiam facias. vel nuditatem ames. vel vigilias furtiuas diligas: omīa ꝓ dei amore fac: 7 cū lacrimis. Si lacrime currunt adest tibi salutaris compunctio. ita dumtaxat vt cum discretione de qua supra dictuz ē facias. vt ꝓ te non scandalizent alij. sed potius edificent. Simus ergo in omni ope nostro cōpuncti. vt possim⁹ dicere dño cuz psalmista. holocausta medullata tibi offerimus. holocaustum ꝙo totum incensum dī Holocaustum ergo dño offert. qui totum se dño tradit qđ ad mōachoz ordinem spēaliter ptinet. ꝓ medullam ꝙo holocausti. ꝓpunctio designat. Holocaustū ꝙo sine medulla. ē bonum opus sine compunctione. hanc medullam ipe psalmista alubi pinguedinem nominat. holocaustum inqt tuū pinguefiat. ¶ Magna est virtus compunctionis. de q̄ sup in vitaspatrum scriptum est. Frater quidam interrogauit alium senem: dicens. Pater quid faciam? Dixit ei senex. Flere debemus sp. Cōtigit.n. aliquē senem mori aliquando. 7 postmodū in seipm reuerti: 7 interrogauimus eum dicētes. Quid vidisti abba? Et narrauit nobis plorans. Audiui illic vocem sine mora dicentem. Ue nobis. ve nobis: sic et nos sp dicere debemus. Aptissime ꝙo in his vobis possumus cognoscere. quare nobis sp flere ꝓueniat: scilicet ne post vite huius discessum. in luctum veniamus eternum. Utile nanqz ꝓsilium est hic ad tps deplorare. quia hec vita breuis ē. labens ē. misera ē cito transitoria ē. Illa alia vita nullum terminū habet: nunqz finiet. Et sicut sancti sine fine gaudebūt cum angelis in celo: sic 7 peccatores sine fine cruciabunt cum dyabolo in inferno. q si lacrimas statim vt volumus. inuenire non possumus. ꝓsistamus in ꝑcib. qz dns nobis facile pt lacrimas dare. Multi.n. volunt lacrimas habere. sed non statim vt illas volunt inueniunt. Uñ supra in vitaspatrum scptū est. Interrogauit quidam frater quendā senem dicens. Desiderat anima mea lacrimas habere. sicut audio senes lacrimas effundentes. 7 non venīt īm: 7 tribulatur anima mea. dixit ei senex. Filij israhel p⁹ quadraginta annos intrauerunt terram repromissionis. Lacrime igī sunt terra repromissiōis. ad quas si pueneris: iam multū timebis bellum. Ita ei vult deus affligi animā: vt sp desideret ingredi terram illam. Dicebant de beato arsenio. qz toto tēpe vite sue ad opus manuum suaz pannum habebat ante se: ꝓpter lacrimas que crebro cadebant ex oculis eius. hec ꝙo audientes o carissime frater. quātū debeamus nos ꝓparare ad lacrimas pensemus. q si illi tam sancti 7 iusti. 7 dei facientes ꝓ omnia volūtatem. sic se mortificabant: quanto magis nos qui peccatores sumus flere 7 lugere debemus. Pensare.n. debemus diem mortis nostre: 7 diem iudicij. Pensare etiam debemus qualis discussio ibi erit. Audiamus quid beatus āmon fratri se interroganti responderit. Frater quidaz interrogauit abbatē ammonem dicens. Dic mihi aliquod verbum. Dixit ei senex. Uade talem fac cogitationem tuā quēadmodum faciunt iniqui qui sunt in carcere. Illi ei interrogant vbi sit iudex. 7 quando venturus sit. 7 in ipsa expectatōne sua penas suas deplorant. Ita 7 monachus debet semp esse suspectus. 7 obiurgare animam suam dicendo. q mihi. quō habeo astare ante tribunal xpi. 7 qūo habeo actuū meoz reddere rationem. Si igī sic sp meditatus fueris: poteris saluus esse atqz ꝓpunctus. Et tu o frater fidelis hec audiens. fac sic vt iste seruus dei hortat. Cogita de penis inferni. vermis ibi non morit. ignis n extinguit. luctus nunqz cessabit. pena nunqz finiet. 7 si semp hec cogitaueris saluaberis. Recole semp illud quod abbas belyas dixit. Ego tres causas timeo. Prima qn egressura est anima mea de corpe Secunda quando occursurus sum deo. Tercia qn aduersum me sententia est proferenda. Et tu frat hec meditare. hec cogita. hec tracta solicite: vt inferni laqueos possis euitare 7 ad regna celorum merearis conscendere. Lugendum hic est. qz scriptum ē Beati qui lugent quoniam consolabuntur. Neqz hec de omni luctu dicit. quia sunt luctus multi. qui de parentum morte fiunt. vel amicorum. 7 qui res quas desiderant adipisci non possunt: qui pro suo luctu non sunt beati. Solūmodo illi lugentes beati sunt. qui sua vel alioz lugent peccata. sicut samuel deflebat saul: 7 paulus deflebat eos qui non

egerunt penitentiam a fornicatõne 7 immundicia sua. Defleamus in hac vita nostra peccata 7 alioꝛ quia dictum est lugentib⁹. luctus vester vertetur in gaudium. Seminemus nunc in luctu. vt metamus tunc in gaudio: cum quib⁹ psalmista dixit. Euntes ibant 7 flebant: mittentes semina sua. Uenientes autem venient cum exultatõne: portantes manipulos suos. Uides autem qñ beatus in scripturis esse predicatur luctus. ¶ Audi adhuc quid sup̄ in vitis patrum scriptum sit de eo. Miserunt aliquando senes de monte nyterij. ad abbatem machariuꝫ maiorem in scithi. rogantes vt veniret ad eos: aliqñ sciret omnem multitudinem ad se esse venturam. eo q̄ desiderarent eum videre. anteq̄ migraret ad dominum. Qui cum venisset in montem. cõgregata ẽ multitudo fratrum ad eum. Rogabant autem fratres vt faceret verbum ad eos. Ille autẽ lacrimans ait. Ploremus fratres. 7 producant oculi nostri lacrimas: anteq̄ eamus hinc vbi lacrime nostre corpora nostra cõburant. Et fleuerunt omnes. pñi ī faciem suam dicentes. Pater ora pro nobis. ¶ Abbas etiam siluanus aliquando sedens cum fratrib⁹ factus est in excessu mentis. 7 cecidit in faciem suam Et postmodum surgens: plorabat. Et interrogauerunt eum fratres dicentes. Quid habes pater: Ille autem tacebat 7 flebat. Compellentib⁹ autem illis dixit. Ego ad iudicium raptus sum. 7 vidi multos de habitu nostro ire ad tormenta: 7 multos seculares ire ad regna. Et lugebat senex. 7 noluit deinceps exire de cella sua. Sed si exire cogebat. opiebat cuculla faciem suam dicens. Quid necesse ẽ videre lumen hoc tempale in quo nihil est vtile. Manifestum esse prudente tue credo. cū magna sit virtus cõpunctionis. p quam peccata deleantur 7 virtutes acquirantur. Nolo autem vt ab hac virtute tua sit mens aliena. que in pectoribus hominũ habitat. Per hanc multi domino placuerunt. p hanc dyabolus vincitur. per hanc vicia superantur. per hanc dominus ad misericordiam puocatur: per veras etenim lacrimas ea que dicta sunt complentur. Veras nanq̄ lacrimas habet. qui hoc non cõmittit quod deflet: hoc est docte plangere. Docte plãgit: qui plangens malum quod fecit non perpetrat quod iterum plangere debeat. Dicit enim ysidoꝛ. quia liberioꝛ est nõ penitens q̄ qui adhuc agit qđ peniteat. ¶ De qualitate compunctionis.

¶ Capitulum x.

QUapropter post luctum ammonenda est beatitas tua. vt quod plangitur desiderio emendandi. ne iterum delectetur dyabolo suadente. Lani nanq̄ assimilatur omnis penitens. qui plangendo iteꝛ cõmittit quod plangat. Canis reuersus ad vomitum 7 penitens ad peccatum. Multi eniꝫ lacrimas indesinenter fundunt 7 peccare non desistunt. Et ideo dilectissime caritatem tuam hortoꝛ. vt quod plangis: iterum iterare non velis. Scito ergo q̄ ille qui quod plangit: iteꝛ cõmittit. simulis sit illi q̄ lauat laterum crudum: quia in eo quod magis lauat magis lutum facit. Ysaias nanq̄ hortatur dicens. Lauamini mundi estote: auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis. Lauatur eti 7 mundus non est qui quidem peccatum plangit 7 iterat. Lauatur 7 mundus efficitur. quisquis plangendo malum quod fecit iterum non cõmittit. De illa eniꝫ anima: que plãgit mala sua 7 iterat: de ipa scriptum est in prophet̃a. Quilis facta es nimis: iterans vias tuas. Non ideo hec tibi scribo. vt de te suspicer talia: sed vt plenit̃ 7 lucide scias qualis cõpunctio esse debeat.

¶ Ammonitio ꝺ modo oꝛãdi.

¶ Capitulum xj.

ET quia tibi manifesta est iam compunctionis virtus: restat vt modus oꝛandi tibi pandatur. dominus enim ostendit modum oꝛandi. cum rogatus a discipulis vt eos doceret oꝛare dixit. Cum statis ad oꝛandum: nolite multum loqui: sed dicite. Pater noster 7 reliqua. Oratio brevis eẽ debet: nisi forte ex affectu diuine gratie protendatur. De beato arsenio dicebant: qui a vespere sabbati lucescente ī dominica: relinquebat post se solem: extensis manibus ad celum oꝛans donec mane die dominico ascẽdens sol: illustraret faciem eius: 7 sic residebat. Uideat ergo o sanctissime frater caritas tua. cū fortis ille vir fuerit in oꝛationis officio qui de vespera vsq̄ mane extensis manibus oꝛabat. Non ideo hoc tibi scripsi. vt tu sic facere temptes: sed vt affectum 7 studium quod ille per totam noctem vel etiam p totum tempus habebat. tu vel regularibus horis habere studeas. 7 sic stes in oratione: vt mẽs tua cõ coꝛdet voci tue. ¶ Audiat igitur dilectio tua adhuc verbum de modo oꝛandi. Narrauit abbas dulos. qui fuit discipulus abbatis besarionis: dicens. Veni aliquando in cellam abbatis mei: 7 inueni eũ stantem ad oꝛationem: 7 manus suas extẽderat ad celum: permanserat autem perficiens iugiter quatuoꝛ dies. 7 post hec vocauit me dicens. Sequere me. Et exeuntes perreximus in heremum. 7 cum sitirem: dixi. Abba sitio. Ille autem tollens perã discessit a me quantum iactus est lapidis. 7 facta oratione attulit eam aqua plenam. Et iuimus in ciuitatem ilico. 7 venimus ad abbatem Iohannem: et salutantes eum fecimus oꝛationem. Deinde sedentes ceperunt loqui de visione quam viderant. Dicebant autem se audisse de abbate Sysoio quia nisi manus suas cito deponeret quando stabat ad oꝛationem: rapiebatur mens eius in superioꝛibus. Si ergo contingebat aliquos fratrum cum eo oꝛare: festinabat cito deponere manus suas ne raperetur mens eius et moꝛaretur. Dicebat etiam senex alius: quia assidua oratio cito coꝛrigit mentem. Dicebat q̄dã patrum. qꝛ sicut ipossibile ẽ vt videat q̄s in aqua turbida facie suã: sic 7 aĩa. nisi purgata

fuerit a cogitatõnib alienis nõ põt cõtẽplari deuz. Audisti qz q abbas syssoius nisi cito dimitteret manus: rapeꝛ in cõtẽplatõez. Quare ergo repente in ꝓtemplatõez rapeꝛ? Sine dubio mortificat⁹ erat. Audiat igr dilectio tua quale studiũ beatus paul⁹ monachus habuit orandi. qđ in eccĩastica historia scriptum habeꝛ. Fuit paulus de libia scithij. nõ minus quĩquagĩta habens mõachos: nihil aũt opabaꝛ neqꝫ ꝓcipiebat. nisi qđ comederet tm̃. Orabat aũt solũmodo. z veluti quoddã tributũ hns impositum: trecẽtas orationes deo vnaqueqꝫ die reddebat. Et ne vna die delinqueret trecẽtos lapides ponebat. z singulis orõnib lapidẽ i sinũ mittebat. Expensis ergo lapidib orões sciebat eẽ ꝓpletas. Mltum igr debemus nos hũiliare. q z longe ab illoruz meritis quoꝝ supius mentio facta ẽ distamus: z sic ꝓmpti ad orõnẽ faciendã nõ sumus vt illi. Oratio ꝑo iuncta ꝓpunctõni magna virtus ẽ. Volo quoqꝫ vt solerter attendas. q ihs xp̃c ac dñs saluator nr̃ volens orare. ascendit in montẽ. Ideo ihs oraturus in montẽ ascendit: vt z tu montem orãdo cõscẽdas. Nequaqꝫ aũt omis qui orat in montẽ ascẽdit. Ille ꝑo qui in orõne mortem inimici sui querit. aut res mundi huius. vt honorabilior in hoc mũdo eẽ possit: nequaqꝫ in montẽ orando ꝓscendit. At ꝫ q in orõne ꝓ remedio aĩe sue. siue ꝓ alioꝝ pcis deuz deprecaꝛ: iste absqꝫ dubio in montẽ ascendit. Vide vt hec legas attente deo dicatus. vt ordinatim de mortificatõe venias ad ꝓpunctiõez. illamqꝫ habendo. noscas modum orandi.

¶ De pugna viciorum aduersus virtutes. ¶ Capitulum .xij.

Sed quia lucide de nonnullis instructus es virtutib. restat vt mente ꝓpendas: quanta luctatio sit vicioꝝ aduersum virtutes. Magnum qz certamen ẽ vicioꝝ ad virtutes. Tunc. n. poteris omĩa vincere vicia pugnando cum diuino adiutorio: si ꝓtra singula opposueris virtutes. Solet. n. viciorũ pugna aduersum virtutes ad ꝓfectum hominis venire: qz ꝓ illud certamẽ mens exercitatur. z ab elatõnis vicio purgatur. Contra singula quoqꝫ vicia virtutes sunt adhibende. Contra luxuriam mũdicia cordis adhibenda ẽ. Contra iracundiam ꝑo patientia opponenda ẽ mittenda ẽ fiducia contra timorem. Cõtra torporẽ ꝑo zelus opponendus ẽ. contra tristiciã malam: adhibendum est gaudium spiritale. Contra accidiam ꝑo fortitudo assumenda ẽ. contra auariciam: assumenda est largitas. Contra supbiam aũt humilitas ꝓponenda ẽ. contra odiũ: assumenda est caritatis virtus. De hoc. n. certamine paulus dicit apls. Caro concupiscit aduersus spiritum: spiritus autem aduersus carnem. Hec. n. sibiniicẽ aduersant. vt non quecunqꝫ vultis: illa faciatis. Et tu karissime hec legendo z memorie cõmendando stude contra hostis antiqui insidias viriliꝫ dimicare. Si te somnolentia grauat. stude illam vincere amando vigiliam: qz somnolentia ꝓ vigiliam destruit. Si te delectat balnearum vsus: veniat tibi ad memoriam beatus Jacobus fratꝛ dñi qui primus post aplos hierosolimoꝝ rexit eccĩam de quo Josephus narrat. q nunqꝫ carnem comedit. nec vnqꝫ balneo vs⁹ fuerit. nec lineis vestib sit indutus: nec caput suum ꝑm consuetudinem sue gentis oleo vnxit. Si in dilectõnem tibi delitie veniunt. propone ante oculos tuos Johannem baptistam: qui fuit in vtero matris sue sanctificatus. de quo dominus hiesus dixit q nemo maior illo inꝛ natos mulieꝝ surrexit. Narrat de eo sanctum euangelium: q mel siluestre z locustas edebat. Si ei qui in te peccat qui tibi detrahit aut maledicit. vel in aliquo ledit nõ potes ignoscere. si vis: veniant ad memoriam. quanta z qualia passus sit ꝓ te xp̃c. Pro te. n. homo factus est mortalis z passibilis: qui erat ĩmortalis z impassibilis. assumpsit pro te carnem ex virgine in qua pateretꝛ z moreretur. Pro te quoqꝫ fuit flagellatus. alapis cesus. sputis linitus. spinis coronatus. ad extremuz etiam crucifixus. Pro te enim hec omnia sustinuit xp̃c: vt te a dyaboli potestate liberaret. Pendens ꝑo ĩ cruce quid dicebat: Pater ignosce illis: quia nesciunt quid faciunt. Ille igr qui sine peccato occidebatur: pro suis inimicis orabat. z tu si aliquã molestiam pateris ab aliquo nõ potes dimittere: Credo quoqꝫ si ista que dico subtiliter cogitare voluerisomnib in te peccantib ex toto corde facile dimittere poteris. Hec meditando hec mente discutiendo poteris iram vincere. poteris omẽs diligere poteris domini implere preceptum. Diligite inimicos vestros: benefacite his qui oderunt vos: z orate ꝓ psequentibus z calumniantibus vos. Si tibi venit voluntas vagandi. recole q iam mortuus es: q crucifixus es. Nunquid crucifixo homini venit voluntas vagandi: Non. quia nihil cogitat nisi de morte sua. Et tu iam mortuus es huic mundo: vide ne aut tu illi: nec ille tibi reuiuiscat. Dic potiꝰ cũ apostolo paulo: mihi mundus crucifixus est: z ego mundo. Hec ꝑo cogitando: poteris vincere vagationem. Audi quid ipse apostolus de pugna viciorum aduersus virtutes doceat. Si autem spiritu facta carnis mortificaueritis: viuetis. Tu ergo si vis viuere cum xp̃o: mortifica per virtutes omnia vicia per caritatem mortifica odium. per gaudium spiritale occide tristiciam. per pacem extingue dissensionem. per patientiam mortifica impatientiam. ꝓ bonitatem occide maliciam. per mansuetudinem extingue verocitatem. per continentiam mortifica intemperantiam. per castitatem occide impudentiaz. Si isto modo actus carnis mortificare curaueris: sine dubio perbenni leticia cum angelis in celo frueris.

¶ De studio legendi. ¶ Capitulum .xiij.

Ron ẽ in his diu immorandum. quia transmitto caritatem tuam ad latissimum campum diuinarũ scripturarum. vt quod hic tibi deesse cernis: ibi solerter perquiras. Quapropter oro dilectionẽ tuaz vt studium sp̃in te crescat legendi. Nullus enĩ (puto) põt perfecte dei noscere precepta: nisi qui legẽdi continuum habeat studium. Quia quanto qsqꝫ in diuinis scripturis assiduus fuerit tanto ex eis

maiorem intelligentiam capit. sicut terra que quãtomagis excolitur: tanto amplius fructificat. Nam ꝗuis homo tardum sensum habeat: aliquid tamẽ discere poterit ex scirpture misterijs: si habuerit assiduitatem legendi. sicut scriptum est in euangelio. Qui enim habet: dabitur illi. z qui non habet: etiã quod videtur habere: auferetur ab eo. id est q̃ habet studium legendi: dabitur etiam illi intelligendi facultas. z qui legendi studium non habet. etiam ꝫ quod videtur habere. id est quod naturaliter bonũ intelligit: ꝓpter ignauiaz eius auferetur ei. Et sicut ille qui tardus est ad intelligendum. ꝑ sua bona intelligentia recipiet gloriam: ita ille qui talentum sibi datum negligit: condemnabitur. Quapropter ammoneo caritatem tuam. vt studium habeas legendi: quia omnis ꝓfectus ex lectione ꝓcedit. que nescimus ex lectione discimus. Dicit enim Jsidorus. q̃ in oratõnibus mundamur. lectõibus instruimur. vtrunqz bonum est si liceat. si non liceat: melius est orare ꝙ̃ legere. Qui vult cum deo semper esse: frequenter debet orare: frequenter z legere. Nã cũ oramus: ipi cum deo loquimur. Cum ꝛo legimus: deus nobiscuz loquitur. Si hec ita sunt o dilectissime frater: necesse est tibi orandi legendiqz studium habere. Lectio cognitõnem dei ãministrat. lectõ tenebras ignorantie fugat. lectio scientiã homini cõfert: lectionis studio dei preceptum eiusqz sacramẽta occulta discere solemus. lectõnis studio: dei oĩmqz virtutum amor nutritur. Per lectõem potes cognoscere qualis sit beatitudo. qualis gloria. qualis sit claritas que permittit sanctis electisqz omnib. Per lectionem potes cognoscere qualis sit pena. qualis luctus. qualis fletus imminet malis z iniustis atqz impijs hominibus. Per lectionem cognoscere vales quid audituri sunt boni z mali in die iudicij. Malis enim a domino dicetur. ite in ignem eternum qui ꝓparatus ẽ dyabolo z angelis eius. Bonis ꝛo dicetur. venite benedicti patris mei. ꝓcipite regnum quod vobis paratum est ab origine mũdi. Hec enim omnia lectõne discimus. Lectio enĩ manifestat. quomodo ꝓspera quomodo aduersa tolerare debeas. Quapropter subiungendum est hic aliquid quod legi de patrum exemplis. qui infirmitates vel omnia aduersa pro xpi amore tolerare studuerunt. vt tua caritas hoc legens. hoc legenti cõmendans. illos viribus totis imitari studeas.

¶ Ammonitio de aduersitate toleranda. z infirmitate amanda. ¶ Capitulum .xiiij.

Orror igitur vt si vel infirmitas vel alia cõtrarietas tibi acciderit. quatenus ꝓfecte valeas scire ꝙ̃liter tribulatõnes omnesqz infirmitates tolerari debeas. lectioni esto deditus. ibi enĩ inuenies scriptũ. ego quos amo: arguo z castigo. Si quos dominus amat. arguit z castigat: ergo z tu frater ama argui z castigari ab illo. Qualiscunqz infirmitas tibi euenerit: gratanti animo suscipe illam. Volo tibi vnaz rem de historia trinitata narrare. quaz volo vt legas z memorie commẽdes. Fuit bẽiamin senior. q̃ valdõ clarus habebatur. dono dei ditatus. vt sine medicamine. tactu manus aut olei: facta oratione sanaret egrotum. Hic fertur incidisse in idropicam passionem z tantuz eius corpus intumuisse. vt non posset ꝓ ianuam cellule in qua habitabat efferri: nisi ianue cum tabulis antepositis sublate essent. Js ergo passionis sue tpe. pene octo menses sibi ante mortem ĩ cella latissima sedens: curabat solenniter egrotantes: non grauiter ferens. quomodo sue egritudini nõ ꝓdesset: sed etiam se videntes consolabatur. z dep̃cabatur vt rogarent deum pro anima eius. z de corpore non curarent. quia dum sanus inquit esse mihil profuit mihi. Hunc bẽiamin imitari stude o sanctissime frater. z in omnibus infirmitatibus tuis domino semp gratias referas. Audiat etiam dilectio tua de beato stephano monacho. qualiter ĩ infirmitate sua domino gratias agere studuit. Stephanus autem habitauit iuxta mare occeanum. ꝓfecta degens z integra continentia. Qui circa sexaginta annos probatissimus monachus fuit: z antonio magno notissimus. Fuit itaqz mansuetus z sapiens. locutione suauis z vtilis. tristantium consolabatur animos z ad alacritatem reuocabat. licet necessaria tribulatio proueniret. Talis erat in cladib⁹ propꝛijs. Deniqz cum infirmitate incurabili capt⁹ esset. z medici putrida membra eius abscidissent: ille tamen opabatur manibus palmarum plectens folia. z presentibus suadens: vt de rebus huiusmodi non dolerent nec aliud cogitarent nisi de bono fine Deus inquit cuncta que facit vtilia sunt. Ego aũt noui. quia huiusmodi passiones pro peccatis eueniunt. z melius est hic penas soluere. ꝙ̃ post mortẽ perpetua supplicia sustinere. Stude ergo z tu similiter dicere. quando tibi infirmitas vel alia contrarietas venit. Considerare quoqz sũmopere debemus si illi qui sancti z iusti fuerunt domino pro infirmitate gratias referebant. quantomagis nos q̃ peccatores sum⁹. z infirmitates z tribulatões amare debemus. presertim cum apostolus dicat. q̃ per multas tribulationes oportet nos intrare in regnũ dei. Si igitur per multas tribulationes intratur in regnum: amande sunt tribulatões cum gratiarum actiõe. Tolerãde sunt tribulatões: quatenus heredes regni celestis effici mereamur. Peccator enĩ qui in hoc mundo flagellari non meretur: ĩ inferno torquebitur. Optanduz est nobis o frater: vt ĩ hac dum viuimus vita: tribulationes z infirmitates ꝓ xpi amore z pro remissione peccatorum. libenti animo sustineam⁹. Scire nãqz debet dilectio tua. q̃ b⁹ modis de⁹ hoĩem flagellat pro mõ flagellat ad ꝓbatõm. sicut flagellatus est beat⁹ Job z Thobias. qui probati sunt. vt eẽnt flegellati z manifestati alijs ob causam exempli imitandi. vt eorum cognoscentes patientiam illos imitari studeamus. Secundo modo deus homines flagellat. ne se extollant in superbiam. vel in securitate ponant. quod ad sanctos specialiter pertinet. Sicut de seipo apostolus dicit. z ne magnitudo reuelationum extollat me: datus est mihi stimulus carnis mee angelus satbane vt me colaphizet. qui postqz cognouit q̃ salubre fuisset illud flagellum: dixit. Libenter ergo gloriabor in infirmitatibus meis. vt inhabitet in me virtus christi

Tercio modo deus hominez flagellat ꝓpter peccata. sicut paraliticum cui dixit. remittunt tibi peccata. deinde subiunxit. tolle lectum tuum 7 vade in domum tuam. Per hoc ꝙ dño ꝙ illi ꝓius peccata dimisit. 7 deinde ab infirmitate curauit: aptissime mõstrat ꝙ ei infirmitas ꝓpter peccata euenerit. Quarto modo deus hominem flagellat. vt sua virtus vel sanctorum suorum meritum demonstretur. sicut de ceco nato dominus in euangelio dicit. neqz hic peccauit neqz parentes eius vt cecus naſceretur: ꝫ vt clarificetur filius dei per eum. His verbis apte declarat ꝙ ideo cecus natus fuerit: vt ab eo illuminatus virtus diuinitatis demonstraretur. Quito modo deus hominem flagellat. vt hic incipiant flagella sustinere que postmodum sine fine sustinebunt. Quod solummodo ad malos ꝓtinet. sicut anthiochus 7 herodes hic inchoauerunt pati: quod postmodum in inferno passuri erant. de his scriptum ẽ. Duplici contritione contere eos. id est in presenti 7 in futuro. His quibuscunqz modis dominus hominem flagellat. iccirco incognitum est: vt vnusquisqz flagellatus: timeat 7 emendet flendo quod fecit quatenus flagellum ad profectum ei eueniat. Ammonenda est ergo beatitudo tua. vt 7 hos quinqz modos quibus deus hominem flagellat memoriter discas: quatenus in omni infirmitate vel tribulatione. ante mentis oculos illos habeas. In his nanqz meditando: flagellum domini grataṅti animo tolerabis. Firmiter enim debemus credere. ꝙ nullum peccatum sine vindicta relinquitur. Aut enim hic per penitentiam vnusquisqz peccatum suum delet. aut dominus pie per flagellum suum purgat. aut post mortem igne purgatorio purgabitur. Qui si his modis peccatum hominis non fuerit deletum. post hanc vitam in ignem descendet eternum. Hec ꝺo audiens: nequaq̃z de tua debes despare salute: nequaq̃z cum desperatione dicere: multa sunt mala mea 7 innumerabilia peccata mea. Scito procerto. nullus tantum potest peccare. quantum domini pietas valet dimittere. Tantum enim est si peniteat peccans. si ad illum se conuertere studeat. Et quia sermo se intulit de venia peccatorum speranda. volo factum theodosij imperatoris tibi ad memoriaz reducere. per quod 7 ad sperandam peccatorum veniam: mens tua subleuetur: 7 ad lacrimarum fluenta proferenda: cor tuum cõpungatur. Cur desperabit aliquis peccator de venia. si ad dominum ex toto corde conuertatur. cum supradictus imperator septem milia hominum occidens. lamentando 7 se reum agnoscendo: veniam infra paucos dies potuit promereri. Ut igitur manifestissime cognoscere possit sanctitas tua. quomodo gesta sunt. cur videlicet septem milia hominum occiderit. 7 qua se occasione reum agnouerit. quomodo se humiliauerit. 7 quomodo veniam ꝓmeruerit: verba hystorie triptite hic ꝓ ordinem sunt inserenda. per que verba. in multis ꝓficere (domino adiuuante) poteris virtutibus. Primum in speranda venia peccatorũ quia tantorum hominum sanguine reus existens: facile veniam impetrauit. Deinde in humilitate. qz cum imꝑator esset. per predicationem beati ambrosij tantum se humiliauit: vt omnibus peccatoribus se inferiorem esse cognosceret. Deinde in lacrimis. quia cum ecclesiam intrauit: pauimentum ipius ecclesie lacrimis riganit. Volo igitur vt hoc tue caritati non sit incognitum. ꝙ nemo simul in se omnia valet extinguere vicia. Nam dum quispiam passionem libidinis effugerit: in auariciam incurrit. Et cũ de auaricia declinauerit: inuidie fouea illi preparatur. Etsi inuidiam vicerit: mox viciũ furoris 7 alios plurimos laqueos ponit ei inimicus: per quos capere eum possit incautum. Non itaqz facile est vitare hominibus vniuersas insidias hostis: sed mẽs diuino solatio vigilans. diuina protectione adiuta: argumenta 7 machinamenta omnia antiqui hostis destruit.

De venia peccatorum sperada.

Capitulum .lv.

Theodosius nanqz imperator habuit passionem furoris ꝫ iusto furori immensam credulitatem ꝓmiscuit. Quobrem ꝓ tua vtilitate. id est in supradictis virtutibus ex eius lectõe proficias: narrare necesse est. Thessalonica ciuitas est grandis 7 populosa. In qua cum orta esset seditio. quidam ex iudicibus eius lapidati sunt atqz tracti. Hinc indignatus theodosius iracundie non refrenauit infirmitatem: sed iussit iniustos gladios sup omnes euaginari: 7 vna cum nocentibus innocentes interemi. Septem etenim milia hominuz (sicut fert) occisa sunt. non precedenti iudicio: sed tanq̃z in messe omnes simul incisi sunt. Huiusmodi cladem valde plenaz gemitibus. audiuit beatus ambrosius: 7 cum princeps mediolanum veniisset. 7 solenniter in sacrum tẽplum voluisset intrare: occurrit foris ad ianuas beatus ambrosius. 7 ingredientem bis sermonib⁹ a tẽpli ingressu ꝓhibuit. Nescis imꝑator scelus ꝓpẽte iracũdie. nescis a te quãta magnitudo pcti sit facta nec ꝑ cãm tãti furoris: mẽs tua molẽ ꝑsũptiõis agnoscit. Si forte recognitõz pcti. ꝓhibet ptãs impij. decet tñ vt vincat rõ ptãtẽ. Sciẽda qppe natura ẽ. 7 ei⁹ mortalitas atz resolutõ. 7 pulvis ꝙgenitoruz ex q̃ facti atz ĩ quẽ redigẽdi sum⁹. 7 nõ flore purpureo ꝙfidẽtẽ infirmitatẽ. opti corꝑis ignorare coeq̃lem hominum. Non est confitendum in purpura: ꝫ magis consideranda est conditionis eq̃litas. prĩceps es o imperator 7 cõseruorũ vnus: est enim domin⁹ oĩm rex oĩm 7 creator. Quib⁹ igit oculis immundis aspicies templuz domini. quibus calcabis pedibus sanctum illius pauimentum: Quomodo manus extẽdes ꝺ quibus sanguis innocens adhuc distillat: quomodo huiusmodi manibus suscipies sanctum domini corpus: Qua ꝓsumptione oris tui pozriges poculum sanguinis domini ꝓciosi. dum furore sermonum tantus sanguis sit iniuste effus⁹. Recede igr recede: ne scꝺo pcto ꝓrẽ neqtiaz augẽ ꝙtẽdas. suscipe viculũ q̃ te oĩm dñs nũc liganit. ẽ. n. medicina maxie saĩtatis. His g ꝑmõib⁹ ĩpator obediẽs. erat. n. diuis eruditõib⁹ enutrit⁹. 7 apte sciẽs q̃ sit ꝓpa sacꝺotũ 7 q̃ rgũ: gemẽs 7 deflens ad regalia ꝛmeauit. cũqz octo mẽsũ ꝙtiua trãsisset tpa. approꝑiãquit natitatẽ saluatorẽ nrĩ festiuitas. ĩ-

perator aũt lamentationib⁹ assiduis in palatio resi-
dens. ꝓtinuas lacrimas incessabiliter expendebat.
Ingressus aũt rufinus tunc curie mgr̃ : 7 singularẽ
fiduciam hñs apud principem. 7 videns eum in la-
mentatione ꝓstratum: accessit vt lacrimaꝝ cãs inq̃-
reret. At ille amarissime ingemiscens 7 vehementi⁹
lacrimas fundens. tu inquit rufine ludis 7 mea ma-
la non sentis. Ego aũt lamentor 7 gemo calamita-
tẽ meam. q̃ seruis quidem 7 mendicantib⁹ aperta
sunt templa dei. 7 ꝓpriam domũ ingredientes dece-
ter exorant: mihi ꝙo ingressus ad ea non ẽ. insup eꝛ
celi non sunt clausi. Hec dicens: verba singula sin-
gultib⁹ intꝛumpebat. Rufinus ꝙo curro inquit si
tibi placet 7 pontifici p̃cib⁹ ꝓsuadeo: vt soluat vin-
culum quo te ligauit. ait ipator. Non suadebis am
brosio. Noui. n. decretum illius esse iustum. neq̃ eĩ
reuerebit impialem potentiam: vt legem possit pre
uaricari diuinã. Cunq̃ rufinus verbis plurimis vte
retꝛ. 7 ꝓmittens ambrosium esse flectendum: ipator
eum pgere cũ festinatõe ꝓcepit. Ihe ꝙo spe data:
paululum post est secutus. credens rufini ꝓmissio-
nib⁹. Porro vir miraudus ambrosius: mox vt vi-
dit rufinum: ait. Impudentiã canũ imitat⁹es o ru-
fine. tante vicꝫ. ne eis auctor exñs pudorem ex frõ-
te detergens nec erubescens metuis ꝓtra diuinam
imaginem latrare. Cũq̃ rufinus supplicaret. 7 ipa-
torem diceret eẽ ventur: supno zelo accensus am-
brosius. ego inquit rufine predico tibi. qm̃ eum in-
gredi eccĩam ꝓhibebo. Si ꝙo impium in tyranni-
dem mutauent necem: 7 ego libent⁹ suscipio. Hec
7 alia plurima rufinus audiens. nunciauit impato-
ri votuꝫ antistitis: monens ne de palatio ꝓcederet.
At impator hec in media iam platea cognoscens. p
go inq̃t: 7 iustos in facie suscipio ꝓtumelias. Cũq̃
ad sacra limĩa pueniss̃et. sanctam q̃dẽ basilicam nõ
presumpsit intrare: sed veniens ad antistitẽ. 7 inue-
niens eũ in salutatorio residentẽꝫ. supplicabat vt ei⁹
vincula solueret. at ille crudelem dicebat eius ꝓsen-
tiã eẽ. 7 /ꝝ deum vesanire theodosium. eiusq̃ calcare
leges. Cui impator dixit. Non insurgo adũsus ec-
clesiasticas sanctiones. neq̃ iniq̃ e ingredi limĩa sa-
cra ꝓtẽdo: sꝫ te soluere mea vincula deposco. vt dñi
clementiã. ꝓ me exorare studeas. nec mihi ianuam
claudi precipias. quã dñs nr̃ cunctis agentib⁹ peni
tentiam aperuit. Tunc ait antistes. Quã penitẽtiã
oñdisti post tantas iniquitates: quib⁹ medicamĩb⁹
incurabilia vulnera plagasq̃ curasti: At impator
tuũ inquit opus est. 7 docere 7 medicamĩa tẽpare:
meũ ꝙo ẽ oblata suscipere. Tunc sanctus ambro-
siꝰ dixit. Qm̃ furori tuõ iudiciũ cõmisisti. 7 nõ rõ
ꝓtulit sentẽtiã: ꝑ potius iracundia. scribe legẽ que
decretũ furoris euacuet. vt triginta dieb⁹ sententia
necis atq̃ ꝓscriptõis in lr̃is tm̃modo maneat. 7 iu-
diciũ rõnis expectet. Quib⁹ trãsactis dieb⁹. ira vicꝫ
iam cessante. rõ cãm iudicãs: apud semetipam q̃ co
gnouerit sub veritate disponat. In his enĩ die bus
agnoscet. si iusta sit sententia quã ꝓtuleris an iniu-
sta. Si iusta fuerit: ꝓmaneat. si aũt iniusta: destrua-
tur. Numer⁹ ꝙo triginta dieꝫ ad hec examinanda
sufficit. hãc ãmonitõeꝫ ipator libenti aniõ susci-
piẽs. 7 optimã eẽ ꝓfidẽs. legẽ ꝓscribi repetẽ ꝓcepit:
7 ꝓpꝛijs manib⁹ lr̃as ꝓfirmauit. Quo facto vinculũ
eiꝰ absoluit ambrosius. Que lex hactenus obꝫuat̃
In tali nãq̃ tenore facta fuit illa descriptio. vt si q̃s
ipator morti dãnasset. vsq̃ ad triginta dies ꝫuarent̃
illesi. q̃s ira regis vindicaret seuerius 7 eoꝝ sen
tẽtia eẽt suspensa: quatenꝰ in spacio triginta dierũ
ira quiescẽte. ꝓbasset. vtꝝ iudicass̃ iustũ an iniustũ
7 q̃d iustũ. ꝓbass̃ facere studuisset. Sic itaq̃ sacra-
tissimus ipator ingredi limĩa ꝓsumẽs nõ stãs dño
supplicauit neq̃ genu flexo: ꝑ pnus i pauimẽto ia-
cẽs. dauiticam vocẽ. pclamauit. Adhesit pauimen
to anĩa mea: viuifica me dñe ꝑm verbũ tuũ. Mani-
b⁹ aũt capillos euellens. frõtẽq̃ pcutiẽs. 7 pauimẽ-
tũ lacrimaꝝ guttis aspgens: venĩã ipetrare posce-
bat. Cunq̃ tps accederat. q̃ munus ad altare sole-
bat offerre: surgens cũ lacrimis ẽ ingressus. Cũ aũt
obtulisset sicut solitus erat in cãcella stetit. Rursus
aũt ambrosius nõ q̃euit. ꝑ dram locoꝝ edocuit: 7 ꝓ
mo q̃dẽ q̃siuit q̃d ibidẽ expectaret. Impatore aũt
dicẽte. sustinere se sacroꝝ misterioꝝ pceptõꝫ. Per
archidyaconũ remãdauit. O impator interioꝛa lo-
ca tĩ sacerdotib⁹ collata sunt. q̃ ceteris nec ingredi
nec ꝓtingere fas ẽ. Egredere igr̃. 7 hãc expectatioꝫ
cũ ceteris habe ꝓmunẽ. Purpura nãq̃ impatores
nõ sacerdotes facit. Tunc fidelissimus ipator etiaꝫ
hanc traditõeꝫ aniõ gratãti suscipiẽs. remandauit
dicẽs. Nõ audacie cã inẽ cãcellos mãsi: ꝑ in ꝓstãti-
nopolitano hãc ꝓsuetudiem eẽ cognoui. Tñ ago
gr̃as. ꝓ hmõi medicina. Tali ergo 7 tãta ꝙtute: 7 p̃
sul 7 impator clarebãt. Ego nãq̃ ꝙtusq̃ opus am
miror. illius fiduciam. huius aũt obediẽtiã: id ẽ fidu
ciã sacerdotis. 7 obedientiã regis. Illius zeli feruo-
rem. hꝰ fidei puritatẽ: id est feruoꝛẽ zeli in sacerdo-
te. fidei puritatem i rege. Igit̃ eximiũ ẽ opus iã nũc
narratũ. q̃d te põt exercitare. O sctissime frat̃. 7 deo
dicate in custodia multaꝝ virtutũ. Hec. n. theodo
sij xpianissimi p̃cipis. 7 bti ambrosij sctissimi põ-
tificis ꝓtentõ: sctm̃ ꝓuocat hoiem ad sperãdã ve-
niã pcoꝝ. ob quã maxime cãm hãc sctam ꝓtetiõꝫ
tibi scribere studui. Pronocat etiã duꝝ 7 lapideũ
coꝛ ad lacrimas ꝓferendas. incitat 7 ad zeli feruoꝛẽ
Deprecoꝛ ꝙo dilectõeꝫ tuã. vt hũc actũ. hãc sctis-
simã pniam pissimi ꝓncipis. 7 zelũ sctissimi põtifi-
cis crebꝛo legas: q̃ magnꝰ anĩ. pfectꝰ in ea latet. Si
itaq̃ ea q̃ tue sanctitati scripsi. prudẽtissime frat̃ p̃
ficere potueris opa. id ẽ si. ꝓfusa a te oĩa vicia. ꝓtu-
leris. 7 q̃ ĩ ãmonitõe narrãt̃ bona custodire volue-
ris. scito q̃d nõ tuis viribꝫ hoc facias. ꝑ illo inspiran
te 7 adiuuãte. q̃ dicit ĩ euãgelio: sine me nihil pote-
stis facere. Nõ solũ facere. ꝑ nec cogitaẽ q̃dẽ aliq̃d
boni valemꝰ: nisi illo oꝑante. illo donãte. a q̃ omne
bonũ ꝓcedit. Audi q̃ꝫ attẽte. q̃d dñs de hac cã per
hieremiã ꝓphetã dicit. Nõ gloriet sapiẽs in sapiẽ-
tia sua. Nõ gloriet̃ fortis i fortitudie sua. 7 ñ gloria-
tur diues i diuitijs suis: ꝑ gloriet̃ i hoc. q̃ gloriatur
scire 7 intelligere 7 nosse me. Per hec. n. verba oĩo
auferꝛ̃ superbia. q̃ sapientia 7 fortitudo 7 oẽs opes
reputant̃ i nihilũ. 7 ista ẽ gloriatõ: vt sciat 7 intelli-
gat. q̃d ipe sit dñs q̃ fecit miscõiam 7 iudiciũ 7 iusti
ciã in terra. Ex isto q̃ꝫ loco sumpsit apl's Paulus.
illd exẽplũ q̃d corinthijs scripsit dicens. Fres q̃ glo-

riat' ī dño glōrieť. vbi sunt illi. q̄ dicūt hoiem ꝓpo arbitrio regi: Vbi sunt illi. q̄ dicūt qđ a nobis bonū ic̄hoare possim⁹. Neq̄ q̄ illis credē debem⁹. q̄a nec cogitare. quantomin⁹ pficere valem⁹ bonū: nisi ipo dño adiuuāte. g̃ si dñi gr̃a largiēte bonū op⁹ p egeris. 7 ea q̄ b̄itudini tue scꝑsi cūcta pfeceris: nō tuis viribꝫ. nō tuis meritꝫ deputa: sz illi q̄ ī tē opatur. 7 velle. 7 dat pficē. p bona volūtate. cui ē honor ptās 7 imperiū ꝑ infinita secula seculoꝝ Amen.

De lectione. Capitulum .xvj.

Sanctarum lectio scripturaꝝ. diuīe ē cognitō b̄itudinis. In his. n. q̄i ī q̄dā speculo hō seipm cōsiderare pōt q̄lis sit. vel q̄ tēdat. Lectō assidua purificat aīam. timorē ic̄utit gehēne. 7 ad gaudia eťna cor instigat legētis. Beminū ꝓfert donū lc̄tō scꝛaꝝ scripturaꝝ sine q̄ intellectū mētis erudit seu q̄ a mūdi vanitatibꝫ abstractū hoiem ad amorē dei. pducē labor hōest⁹ē lectōis. 7 mltū ad emēdatōz aīe. pfic̄ Sic̄. n. ex carnalibꝫ escis aliť caro: ita ex diuīs eloquijs hō interior nutriť 7 pasciť. Ꝺulcia faucibꝫ meis (inq̄t psalmista) eloq̄a tua dñe: sup mel 7 fauuz oris meo. Sz ille b̄tissim⁹ ē. q̄ diuīas scꝑturas legēs: ꝓba ꝓtit ī opa. Dis plāe scꝑtura scťa. ad nr̄az salutē scripta ē: vt pficiam⁹ ī ꝓbitate 7 cognitōe. sepi⁹ cec⁹ offendit q̄z videš. Sic ig̃rās legē dei. sepius ig̃rāť peccat q̄z ille q̄ scit. sic̄ cec⁹ sine ductore. sic hō sine doctore: viā rectā vix gradiť. vaca lectōi. vaca meditatōni scꝑturaꝝ. vaca ī lege dei. Habeto ī diuīs lr̄is frequētiā. assiduitatꝫ legēdi sit tibi frequēs lctō. Lectōe sensus 7 intellect⁹ auget. Lctō. n. docet qđ caueas: oñdit qđ timeas. Mltū ꝓficies si legis: si facis tm̄ q̄ legis. De pace. Capitulū .xvj.

Saluator noster ad pr̄em rediēs. spāle mun⁹ discipul' dedit. vnitatis 7 pacis p̄cepta: dicēs. Pacem meā do vobis. pacē relinq̄ vobis. Jn pace vos dimisi. ī pace vos inuenā. Proficiscens voluit dare. qđ rediēs desiderabat ī oibꝫ inuenire. Lui⁹ pacis ornamēta mirabiliť alio loco oñdit: dicēs. Bī pacifici: qm̄ filij dei vocabūť. En fili⁹ dei incipit vocari. q̄ pacific⁹ eē iā cepit. Nō vult fili⁹ dei dici: q̄ pacē noluerit āplecti. Negat sibi pr̄ez deū. q̄ pacific⁹ eē ꝓtēnt Sz pax ſ. cū bonis 7 dei p̄cepta ꝥuātibꝫ custodiēda ē: nō cū iniq̄s 7 sceleratis. q̄ pacē inť se hn̄t ī peccatis suis. Pax xp̄i ad salutē ꝓficit sempiťnā. pax q̄ ī dyabolo ē: ad ꝓpetuā pueiet pditiōz. Pax cuz boīs. 7 bellū cū vicijs sp̄ hn̄dū ē. mala q̄dē boīz ipiorū odio hn̄da sť. ñ boīes ip̄i q̄ꝫ mali sint q̄ creatūa dei sť. pax ꝙo q̄ boīs ē. ꝓcordiā frm̄ 7 caritatē ꝓrioꝝ copulat. pax spm̄ dei speciali⁹ pmeť. pax dilectōis maťē. Pax indiciū ē scťitatis. de q̄ dñs per ꝓphetā ait. Pacē 7 ꝓbitatē diligite. Pax plebis sanitas. gl'ia sacerdotis. patrie letitia: 7 terror hostiū siue visibiliū siue inuisibiliū. Omnibꝫ viribꝫ pax ē custodienda. q̄ sp̄ in deo manet. qui in pace sancta manet cum sanctis dei. Sacerdotis ē in pace pp̄l'm āmonere. q̄d debeat agere: pp̄li est ī humilitate audire. q̄d moneāt sacerdotes. Quicquid nō licet. pastoris ē ne fiat. ꝓhibere. 7 plebis obedire ne faciat.

Epistola sancti machabeī ad mōachos.

Capitulum .xviij.

In primis quidem si cepit hō semetipm agnoscere cur creatus sit. si quesierit factorem suum deum. 7 penitere de his voluerit que cōmisit in tpe negligentie sue: sic demū benignus deus dat illi tristiciā p peccatis. 7 postea p suā benignitatē dat illi afflictiōez corpis. in ieiunijs in vigilijs 7 orōnū instantia 7 ꝓtemptu mundi: 7 libens illatas iniurias sufferat. 7 odio habet omne refrigerium corpale. 7 diligit planctū magis q̄z risum. Post hec tribuet illi desideriū 7 fletū 7 humiliatōem cordis 7 humilitatem: vt trahē oculi sui ꝓsideret. nō alterius festucaz nitať auferre. 7 dicat sp̄ qm̄ iniquitatē meā ego cognosco: 7 delictū meū ꝓtra me est semp. Semp exitus sui mēor sit. 7 quō in ꝓspectu dei occurs⁹ sit. 7 iudicia 7 penas describat in conspectu mētis sue. necnō etiā merita 7 honores que dāda sunt sanctꝫ. Si aūt cognouerit q̄ corripius firmatū ē in timore dñi. 7 nō dimittit locum suū. sed fortiter resistit aduersario suo: ille pfectus mōachus 7 miles xp̄i vocatur. Ut. n. cū multo nauis vndarum ictu obruiť. sic multa possidēs mōachus non saluaťur. Nihil possidens mōachus: quasi aąla ad excelsa ꝙolat. tūc descendit ad escas. qm̄ cōpellit necessitas. Prudēs mōach⁹ nō adulabiť ꝓpter voluptatē ventris diuitibꝫ. Nihil possidens mōachus: velut cursor lenis sagacius puenit ad brauium. Qui vult cuz deo sp̄ē. debet frequenť orare 7 frequenter legere. Nam cum oramus ip̄i cū deo loquimur. cum ꝓpo legimus deus nobiscum loquiť. Oratōnibꝫ aūt mundamur lectōnibꝫ instruimur. Utrūq̄z bonum est. si liceat: melius ē. n. conferre q̄z legere. Qđ. n. obscurum est aut dubium. ꝓferendo cito conspicietur. Quatuor sunt necessaria in eccia dei: canon diuinus in q̄ narratur 7 p̄dicatur vita futura: hist̄oria in qua narratur res gesta: nūerus in quo facta futurorum 7 solēnitates diuīe enumeranť: grāmatica in qua sciētia ꝓboꝝ intelligiť. Nemo renūciaturus seculo bene pōt videre. qđ ꝓtempsit vt videret. Quicq̄d ī sumptus de tuo tuleris: p lucro deputa. Antiquum dictū est: auaro tā deest quod habet. q̄z quod nō hz. Credenti totus mundus diuitiaꝝ. infidelis autem obulo indiget. Sic viuamus. q̄i nihil habētes 7 oīa possidentes. Victus 7 vestitus diuitie xp̄ianorum sunt. Si habes in potestate rem tuam vende. si nō habes ꝓoīce. Tollenti tunicam. 7 pallium relinquendum est. Nisi tu semper crastinans. 7 in diem de die trahens. caute 7 pedetentim possessiunculas vendideris: non habet christus vnde alat pauperes suos. Qui totum se dedit. totum obtulit. Apostoli nauim 7 rethe tm̄ reliquerunt. vidua duo era misit in gazophilacium. 7 prefertur creso diuitijs. Facile contemnit omnia. qui semper cogitat se esse moriturum. Ecce duo viri steterunt. In matheo vnus angelus. In Marco adolescens. In Johanne duo angeli. In Luca duo viri dicuntur id est multa itinera mulierum. Et diuerse sunt

visiones. vel vnum 7 vna visio. 7 dissimiles sunt narrationes euangelistaꝝ. lintheamina sola posita oñdit. quod non indigent corpa vestimento pꝛ resurrectionem. Secum mirans id est qꝫ reliquit lintheamina transitus ī xp̄o resurrectio vita eterna. Pꝛia ē cogitare de dño vt desideremus. scda de passiõe vt sustineamur. tercia de hora transitus vt simꝰ pati. quarta de die iudicij vt ratõnem reddamus. quinto d inferno vt timeamꝰ. sexta de vita eterna vt desideremus. Tribus modis dyabolus securitatez in mentem hominis mittit. Pꝛimũ suggerit homini. vt non faciat confessionem. qꝛ iuuenis est. Scdo dicit qꝛ alij grauius peccauerunt qꝫ tu. 7 diu vixerũt. Tercio dicit tu pecca. qꝛ magna est clementia 7 misericordia dei. indulgebit tibi peccata tua: 7 p hanc securitatem ducit eum in infernũ. Diuersas medicinas anime deus oñdere dignatus est. Alius p elemosynam. alter p obsequium. alius p hospitalitatẽ alter p ieiunium 7 vigilias. alius p continentiã. aliꝰ p castitatem. alter p benignitatem. alius p obedientiam. alter p humilitatem. alter p patientiam. Alij datur p spiritum sermo sapientie. alij sermo sciẽtie. alij ꝓphetia. alij genera linguarum. alij dona sanitatum. alij discretio spirituum. Omnia opatur vnus atqꝫ idem spiritus: diuidens singulis put vult. In psalmis itaqꝫ inuenies. si intenta mente pscruteris: dominici verbi incarnationẽ. passionẽqꝫ 7 resurrectionẽ atqꝫ ascensionem. In psalmis inuenies tam intimam oꝛõez si intenta mente pspexeris. sicut nõ potes vllatenus p teipm excogitare. In psalmis inuenies intimam confessionem peccatoꝝ tuoꝝ. 7 integram deprecationẽ diuine atqꝫ dominice misericordie. In psalmo quoqꝫ inuenies omnium rerum que tibi accidunt: intimaꝝ grarumactionẽ. In psalmo confiteris infirmitatem tuam atqꝫ miseriaꝫ. 7 p idipm misericordiam dei puocas. Omnes. n. virtutes in psalmis inuenies. si a deo mereris vt tibi reuelet secreta psalmoꝝ. Etiam si volueris intima mẽte exercere te in diuinis laudibꝫ ac ꝑceptis 7 mandatis celestibꝫ: psalmuz beati immaculati decanta. Et licet vsqꝫ ad obitũ vite tue huius psalmi virtutẽ cõtẽpleris atqꝫ scruteris. nunqꝫ (vt puto) illũ pfecte intelligere poteris. in quo nullus versus ẽ. in q̃ non sit vel via dei vel lex vel mandatum seu ꝑceptũ vel verba aut iustificationes. vel iudicia aut sermones dei descripti. Et iõ non est opus vt p diuersos libꝛos anĩo diffundaris. in psalterio solo habes materiam legendi vsqꝫ ad obitum vite. ī quo inuenies ꝓphetas. euangelia. 7 apl̃os. 7 omẽs libꝛos diuĩos spiritualiter atꝫ intelligibiliter expte tractatos 7 descriptos. Et pꝛiorem atqꝫ scõm aduentum domini ibi inuenies ꝓphetatũ: incarnatõez quoqꝫ ac passionẽ 7 resurrectionẽ atqꝫ ascensionem dñicam. 7 oẽm virtutem diuinoꝝ dictoꝝ inuenies in psalmis. si intima mente pscruteris. 7 ad medullam intimi intellectus p dei grãm pueneris. ¶ Camera xp̄i cuz homine dei est coꝛ rectum 7 bonum. Fundamentum ipius camere est fides. altitudo eius est spes. latitudo est caritas. longitudo eius est pseuerãtia. latera eius sunt concordia 7 pax. frondes ipius sunt iustitia 7 veritas pulcritudo eius est exemplum bonoꝝ operum. fenestre ipius sunt dicta sanctoꝝ. pauimentuz eius est humilitas cordis. camera eius sunt boni pontifices. interligatio eius est vinculum pacis. tectuz eius est fidelis dispensatoꝛ. piscis ei ẽ meditatio celestis. Mensa xp̄i in camera sua est bona conuersatio. ministerium xp̄i in camera sua est bõa mẽoꝛia. bacinus xp̄i bona est voluntas. cõticellꝰ xp̄i est nitoꝛ conscientie. cathedra xp̄i est serenitas mentis. sponsa xp̄i anima sancta. camerarie xp̄i virtutes spirituales sunt. Pꝛima sancta caritas dicta est. illa regit cameram xp̄i. Est sancta humilitas. illa ē thezauraria in camera: est sancta sapientia. illa facit luminaria in camera: est sancta puritas. illa scobit cameram: est sancta bonitas. illa incensuz ponit in cameram: est sancta diligentia mẽtis. illa ornat cameram: est sancta abstinentia. illa parat mensam in camera: est sancta tempantia. illa miscet in camera cũ cantitella. 7 ipe cantitellus est nitoꝛ conscientie. est sancta vigilantia. illa seruat cameram dominicam: est sancta penitentia. illa facit disciplinam in camera: est sancta bona conscientia. illa est portaria in camera. Istas totas supꝛascriptas ipa peperit 7 mat earum est. Est sancta pseuerantia. illa nutrix earuz est vsqꝫ ad finem pfectum. Pꝛestet nobis itaqꝫ dominus vt inueniat in nobis talem mansionem qui viuit 7 regnat deus in secula seculoꝝ amen.

¶ Anno xp̄i natiuitatis. Millesimoquadrigẽtesimo octuagesimotercio. Nonas xbꝛo Aprił. ob beatoꝝ patrum pꝛofectum vitam beremiticam degentiuz. gesta quoꝝ (haud immerito) memoꝛiter sunt cõmendanda. Opus (Vitaspatrum appellatum) insigne. a qꝫplurimis excerptum codicibꝫ. p sacraruz scripturarum viros admodum pitissimos: ornatũ. In oppido Nurnbergñ p Anthonium koburger oppiat pꝛefati incolam qꝫcompte impꝛessum. Finit feliciter.

De occasione sti/

li hoc in opere obseruati quisq; legentiū aut audientiū offendiculuz patiat': qz non p oīa pcedit vti antea hō materie exemplaria pspexit. facile veniā dabit. postq; multozū diuersitatem confusam intuetur. Eapropter idiꝯ in quatuoz partes diuisas differēteśq; distinxi. In cuius prima collegi in vnū historialia. In pte secūda libellos z doctrinalia. In pte tercia de reglari ob seruantia. Et finali pte de laude z virtutū efficacia. Ita sane: vt pars prima per historias. secūda per libellos z. Ş. ps tercia p rubricas. z quarta p rubricaz capitula distinguat'. Et vt clarioz noticia tabule sup̄ eo habeat'. primum numeruz foliis ꝓnumerani. adiectas ꝯo quatuoz tm̄m odo lr̄as. quatuoz calumnis foliozū deputani. ita videlicet q; litera A prime calumne. B secunde calumne. C tercie calumne. D ꝯo quarte attribuitur columne. Hec exordio pn̄tis operis. ad generalem eius noticiā sufficit p̄misisse ad cuius ꝓplementum me promoueat illa. que omniuz est artifex. sapientia increata: in seculū secli bn̄dicta Amen.

Abrahe heremite
ꝓuersatio z vita. fo.liij.B.
Abrahe neptis de meretricio reuocat'. fol'.lvj.C.
Abrenūciatō pfecta qūo fieri bz. fo.cxliij.C.
z fol'.cxxxviij.ca.xvj.
Abrenūciantes seculo cū quanta discretōne z cautela suscipi debēt in monasterio. fo.cxxxviij.c.xxj.
Abstinēs nec aque sacietatē suscipe dz. fo.xij.A.
Abstinētia frm̄ i loco cellie q̄nta fuit. fol'.xj.C.
Abstinētia hylarionis numero z pōdē tempata fuit. fo.xxv.A.
Abstinētie exemplū. fo.lviij.C.
Abstinentia coacta frustra mercedē expectat. fo.
Abstinentia Pachomij z monachoꝝ eius mira recitat'. fol'.lxiij.D.
Accusatio ꝓtra pſonas spirituales nō ē facilit' accipienda. fo.lxxij.B.
Adūsa patiēt' tolerāda sūt. fo.cliij.cap.xiij.
Agnitō ꝓprie culpe. initiū ē salutis et'ne fo.ij.A.
Agathonis opa atq; gesta recitant'. fo.lxxxvj.Ş.xx.
Agathonis moꝛs qlis fuerit. fo.xcv.Ş.clj.
Ambitōnis due sūt spēs. fo.ij.A.
Amici a religiosis n̄ sūt curādi. fo.lxij.C.z.lxxxviij.A.
Ammō nuptias relict'. monasteria nitrie inchoauit. iuuenē in rabiē ꝯsus sanauit. fo.xiij.A.
Ammonis z frm̄ ei⁹ ꝑusatio. fo.iij.A.
Ammonius plen⁹ gr̄a duos frēs habuit. mlta monasteria ꝓstruxit. fo.ix.D.
Ammō abbas draconē inc'fecit. z latrones conuertit. fo.vij.A.
Amoziū arte magica effectū solui' z ꝯgo liberat'. fo.xxvj.A.
Anachoretarum quersa vogta correxit pachomius. fo.lxv.A
Anachoretaꝝ. xij. meditatōes. fo.cl.B.
Angelus regulam viuendi tradidit beato Pachomio. fo.lx.C.
Angel⁹ familiaris fuit pachomio. fo.lx.C.
Angelus duodeci psalmos orare suo exemplo docuit. fo.cxxxviij.co.xvj.
Angelus visibili forma ministrauit infirmo dereliꝛcto. fo.cx.C.
Angel⁹ nūerauit vestigia frīs p̄ vo laborātī. cix.D.
Aīe moriētis obuiant demonum turbe in suo ordine. fo.lxxv.C.
Aiaz suā p alio ponē qd ē z qūo intelligit'. fo.cxviij.
Antigoni z eufraxie ꝓiugis sue castū mrimoniū. .Ş.clxxxix. fo.xliij.D.
Antoni⁹ qlit' p̄mū hēmitā iuenit. fo.xiij.B.
Antonij mōachi ꝓuersatō z vita. fo.xv.B
Antoni⁹ moriturꝰ aīcos monuit. fol'.xxiij.A.
Antoni⁹ oꝛone sua mlt̄is vtilis fuit. fo.xxij.D.
Antoni⁹ tpe pſecutōis alexādrie martyrium anhelauit. fo.xix.D.
Apellen ferrū ignitū nudis maibꝫ portauit z dyabolo in faciē ꝓiecit. fo.ix.C.
Appollonij ꝓfessoris vita. doctrīa. sīlacri ꝓbustio. populi ꝓuersio. z miracloꝝ ei⁹ oñsio. fo.v.B.
Appollonij oꝛonis efficacia. pegrīoꝝ suscepto. z iactātie detestatio. fo.vj.C.
Appoloni⁹ ad martyriū hortabat'. philonē cōuertit. roꝛē de celo p extīctōe ignis impetrauit. se ducētes ad martyriū ꝓuertit z martyriū ꝓsumanit. fo.
Appollōi⁹ ydolatras bachātes berēi vno loco immobiles fecit. .xj.A. fo.v.D.
Appollōi⁹ fuit auctoꝛ pacī z ꝓcordie. fo.vj.A
Aq̄ marī facta ē dulcis z potabil'. fo.xcix.Ş.ccj.
Aq̄s nili pambulauit pr̄ Muci⁹ vsq; ad genu tm̄.
Aq̄s putei a scēdē fecit ad buriedū ora tio discipuli. fo.viij.A. fol'.lxxxvij.Ş.xxvij.
Arsenij moꝛs qlit' accidit. fol'.xcv.Ş.cliij.
Arsenij ꝓuersatō z moꝛes. fo.xcvij.Ş.clxxx.
Arsenij ꝯpoꝛ qlis fuit. fol'.xcix.Ş.cxcviij.
Arsenij gesta recitāt'. fo.lxxxviij.Ş.xxxvj
Arsenio facte sūt reuelatōes. fol'.xc.Ş.lxj.
Argētū factū ē ex stāno elemosine effectu. fo.lxix.B
Auaricia qlit' repmēda z curāda sit. fol'.cxliij.D.
Auar⁹ troyl⁹ fact⁹ ē elemosinatoꝛ magn⁹. f.lxxij.C.

Malachii cōuersatio

Asilij vita z ꝑfectio. lxxx.C. .xxiiij.A.
Basille ꝓuersio z ꝑfectio. fo.lxxix.C.
Benonis vita ꝑfectō z miracla. fol'.iij.D.
Blasphemi pena. fol'.cxlj.ca.xl.
Blasphemie spūs qūo fugat'. fol'.lxxxix.Ş.liij.
Bonum pro malo reddendum est non econuerso. fol'.cxliij.A.

Caritatis preconia

z admonitō. fol'.clj.ca.j.
Caritat' eximie exēpla. fo.xciij.Ş.cxxxvj.z seqnti
Caritatis multiplex expientia z exēpla. fo.cxxvj.p totum.
Carnis ꝓcupiscētia qūo sit superanda. fo.xc.Ş.lxij.
Castitatis dōnū oꝛonib⁹ z spūalib⁹ exercitijs impetꝛ tur. fol'.cxlij.ca.lj.
Cast⁹ nō solū feminarū vultus. sed z vestes earū respicere dedignat'. ibidem.

Castitatis obseruãtiã 7 ꝓconia. quere infra sub vocabolo ꝓtinẽtia.
Castrimargia ẽ lapsus cã. fo.lxxxix.§.xlviij.
Cautela in suscipiẽdis nouitijs specificat. fol. .cxxxviij.ca.xxj.
Cellã egredi nõ dz mõach⁹ vllo suasu. fol.xcj.§.lxviij.
Cella reddit dulcẽ 7 solacios̃a q̃busdã attẽtis fo. .cix.
Cella tã ꝓprie ꝓuẽit mõacho sic aq̃ pi sci. fo.xcij.§.cv.
Celle pseuerãtia q̃s util sit. fo.cx.
Celle exercitiũ q̃le 7 de q̃by eẽ debeat. fo.cj.
Cellia ẽ locus heremi interioris. fo.xj.
Cenobioꝝ ĩhitatoꝝ qõ viuẽ dz. fo.cxlix.
Liborum discernentiam monachus habere nõ debet. fol.ciij.
Libum fratres thabenenses operta facie sumpserunt. fo.iiij.
Libũ nõ ad voluptatẽ sed ad necessitatẽ sumẽ oportet. fol.lxxxiij.§.j.
Circẽses ludi vñ ortũ hñt. fo.xxvj.
Cyrenoꝝ ṫra harenosa mari adiacẽs tricesimo die fructus matureſcẽ facit. fol.cxxxv.capi.j.
Cyrograph⁹ dyabolo dat⁹ p beatũ basiliũ reuocatus ẽ. fo.lxxxij.
Clericoꝝ siue religiosoꝝ bona laycis tributa consumunt alia. fo.cxix.
Clerici q̃uenerãdi sint. fo.lxj.
Clericat⁹ honoꝝ an sit fugiẽd⁹ siue appetẽd⁹. fo. .cxlviij.
Cogitatõibꝫ malꝫ qõ resistẽ debemus. fo.lx.
Colloquia sacre scripture angelos delectãt. vaniloquia autẽ porcos infernales letificãt. fol.lxxxviij.
Cõmũio hẽticoꝝ vitãda ẽ. fol.lxxv. .§.xxxv.
Cõmunicantiũ merita 7 demerita machari⁹ agnouit. fo.xij.
Cõcupiscẽtiã cucumerum qualiter zenõ ĩ se punierit. fo.lxxxiij.§.vj.
Cõdẽnare nõ licz quẽq̃. fol.lxxvj.
Cõfessio ꝑpij delicti temptamenta dẽmonũ repellit. fol.cxlj.ca.xlvj.
Confidere in propꝝias ꝓtutes ẽ occasio temptationis 7 ruine. fol.ij.
Cõiugiũ pudicitie malchũ a propꝝia interemptiõe preseruauit. fo.xxviij.
Compunctio super propꝝia culpa merito est habẽda. fol.xxxv.
Cõpũctionis ꝓconia 7 effect⁹. fol.cliij.ca.ix.
Cõpũctõis q̃litas. fo.cliij.ca.x.
Cõpũctõ aie qõ extoꝝq̃ri pt. fol.cj.
Cõpũctõis bonũ quãtum sit. fo.cj.
Cõtẽtõ vitãda ẽ. fol.cxvij.§.clxxv.
Cõtinẽtia sine dono dei ꝓbuari ñ pt. fol.ciij.
Cõtinẽtie ꝓtutis q̃litas. fo.cij.
Cõtẽplatõis bonũ q̃le 7 q̃ntũ sit. fo.cxxvij.
Cõtritio delet peccata 7 peccatoꝝ reatuz. fol. .xcvj.§.clvj.
Cõtrahẽtes mrimoniũ sine 7 seq̃nti pentũ scito nõ carẽt malo exitio. fol.lxxxj.
Cõsolari infirmi pñt hoc modo. fol.cviij.
Conuersatio optima diuersoꝝ sanctoꝝ patrum. fo.cxxxj.
Conuiuare 7 ꝓgaudere possumus hospitib. fol. .lxxxix.§.xlix.
Corneli⁹ carthagine nouo genere mortis extinctus est. fo.xiij.
Coꝝetis presbiteri et heremite vita 7 conuersatio.
Crapula est temptationis 7 ruine causa. fol.vij. fo.lxxxix.§.xlviij.
Crucifigi mundo qõ intelligit. fo.cxl.ca.xxxj.
Crucis confessio est gentibus ridiculũ. iudeis sc̃da lum. xp̃ianis salus 7 refugium. fo.xxij.
Curiositas vitanda ẽ. fo.cxlviij.

Damiani diaconi vi

ta 7 conuersatio. fo.lxx.
Danielis abbatis ꝓuersatõ 7 vita. fol.
Defunctoꝝ paramenta cõburenda sunt exẽplo pachomij. fol. .cxlij.ca.xlviij.
Delicie coꝝpales maxie a religiosis vitãde sũt. Et q̃ delicie dici pñt eoꝝdẽ respectu. fol.lxiij.
Delicie coꝝpales q̃les sint. fo.ij.
Delicti abũdãtia tre egipti ꝓsa ẽ. mltitudinẽ gratiarũ. fo.ij.
Delicias seq̃t infern⁹. modestiã ꝓpo 7 ꝓtutes paradisus. fol.v.
Delicate nutritos nõ oꝑtz ĩ forma viuẽdi ruralib equari. fo.cxx.
Demonũ suggestio circa fres psallentes agnita fuit a beato macharío. fo.cxxv.
Demonũ pt̃as infirmata ẽ respectu ꝓpoꝝ tempo rum. fo.xij.
Demões q̃re nos impugñre satagũt. fo.cxlij.cap.l.
Demões futũa pscire q̃dãmõ possunt. fo.xc.§.clxiij.
Demões pl⁹ irridẽdi q̃z timẽdi sũt ob suã impotentiã. fo.lxvj.
Despatõis ĩmediũ elicit ꝺ exemplo. fo.xvij.
Despatõem ĩducẽ satagunt demões lapso ĩ crimine. fol.cvj.
Despatõ veit aliq̃n ex tristicie spiritu. fo.ij.
Detractio qõ vitari possit. fol.cxlvij.
Dij gentiliũ blasphemant. fol.cxlv.
Dyaboli laqueos qõ poterim⁹ effugẽ. fo.xxij.
Dyabolicam effigiem siue imaginem beatus antonius ꝺescribit. fo.iij.
Dyaboli ꝓt⁹ oñsa ẽ pachomio. fol.xvij.
Dyabolo resistẽ exhortamur. folio.lxvj.
Dyabol⁹ futũa cogñscit conjtiẽdo. fo.lxv.
Dyaboli tẽptamẽta sũt mltũ diuersa. fo.lxvj.
Dydimi ꝓuersatõ 7 vita. fo.xc.§.lvij
Digitos quidã senioꝝ in heremo incendit ad extinguẽdũ fornicatõis ardoꝝ. fo.xj.
Dyoscoꝝi pbiteri vita 7 cõuersatõ. fol.cvj.
Discipline spũalis obꝫuãtia q̃ vl qualis sit. fol.xj.
Discretio habenda est in afflictione coꝝporis. folio .cxlix.
Discretio obseruanda est in oratione. fol.cliij.ca.viij.
Discretio in suscipiendis nouitijs obseruanda est. folio .cxxxviij.ca.xxj.
Discretio etiam in bonis operibus obseruanda est. fo.cxxxviij.ca.xxj.
fo.cxij.p totũ.

Discretio est custos 7 mr virtutū. fo cxlj. ca.xlj.7
Diuitias possidē vitupery sed ptemnē sequenti laudis est. fol.xxx.A.
Docēs alios:facē debetq̄ doc3. fo.xcvij.§.clxxiij.
Dñico die opans paup effect9 ē. fo.lxxvj.B.

Ebu penitētia claret exemplo. fol.cxxv.B.
Edendas respuendasq3 herbas hēmita ab ibice edoctus ē. fo.cxxxvij.ca.ix.
Effrem heremite ꝓuersatio 7 vita. Folio.lxxxij.A
Egyptiozum mōachoꝝ qualis fuerit habitus 7 vestitus. folio.cxxxviij.ca.xv.
Egyptus olim ydolis plen9. demū heremitis abūdauit. folio.v.D.
Egyptus quomodo ad fidē xp̄ianā venit.fo.v.D.
Elationis ruina 7 humilitatis firmitas recitat exēplo. folio.iij.L.
Eleymonis ꝓuersatio 7 actus. folio.lxvij.D.
Elemosyna in silitudine puelle apparuit.fo.lxix.A.
Elemosyna ꝓter intentum dispolitione diuina distributa est. folio.cxix.L.
Elemosyna liberaliter tribuenda est absq3 psonaꝝ acceptione. folio.lxviij.D.
Elemosyne effectus claret ex effectu Petri theolonarij. folio.lxxj.L.7.lxix.L.
Elemosyne etsi male consumant nihilominus prevalide sunt. folio.lxxj.D.
Elenus episcopus adhuc puulus ignē in sinu portauit. folio.lxxvij.D.7.viij.D.
Eleni episcopi vita 7 ꝓuersatio. folio.viij.D.
Escas celitus demissas Apollonius suis hospitibus dedit. folio.vj.B.
Esca priuatim sumpta non tātū scandalizat. quātū ypocrisis abstinentia. fo.lxxxix.§.l.
Euagrij in discretione spirituum sapientissimi conuersatio 7 vita. folio.xij.A
Euangelium attēte ē audiendum in missa.lxxv.D.
Euboly conuersio. folio.lxxxj.A.
Eufraxie virginis ꝓuersatio 7 vita. folio.xliij.D.
Eufrosine virginis (al's smaragdi) vita 7 conuersatio. folio.xl.L.
Eugenie virginis vita 7 cōuersatio.folio.lxxvij.B.
Eulaly humilitas recitat. folio.lxxxvij.§.xxviij.
Eulogij mentiū scrutatozis vita 7 ꝓsatio.fo.ix.L.
Exhortationū liber ad ꝓfectes. folio.cxliij.A.
Exhortatio ad nouitiū suscipiēdū.fo.cxl.cap.xxxj.
Exhortatio resistendi ꝓtra dyabolū. folio.lxv.L.

Famelicos in deserto pauit deus. folio.xlij.L.
Famis necessitatē releuauit dñs.7 d panis reliquijs pplm satiauit. folio.vj.L.
Famis tēptatō superat 7 vincit. folio.lxxxij.§.ij.
Familia pensione soluta vltra debitum meret premium eternum. folio lxxxv.§.xvj.
Ferrum cadens 7 ignitū Appellen manu nuda gestabat. folio.ix.L.
Festiuis diebꝫ laborare nō deseruit fortūe.lxxvj.B.
Fides xp̄iana resuscitatōe mortui ꝓtra hereticū cōprobat. .xij.B.
Fides xp̄iana ingressu flamarum ignis comprobata est. folio.viij.B.7 fo.lxxvj.D.
Fides xp̄iana extollitur respectu ydolatrie.xxij.L.
Fides xp̄iana contra philosophos ab Antonio cō probatur.ibidem.
Fingentis ingenio se pulcra cōfusio. fo.lxxviij.L.
Flagellatus ē monachus propter virginem innocenter. folio.lxxij.B.
Fornicationis temptamenta vincunt ieiunio. oōe 7 alioꝝ suffragio. .folio.lxxxiij.§.vj.
Fornicationis remedia.fo.ciij.D.p totum.
Fornicationis remedium sibi quidam attulit fetore cadaueris concupite. folio.lxxxiij.§.x
Fornicationis temptationes quidam superauit laboribus. folio.lxxxv.§.xiij
Fornicatōnis causa quidam deum negauit sed penitentia reconciliatus est. folio.lxxxj.B.
Fornicaria mortua resuscitatur a fratre combustis digitis sua ex causa. folio.cvj.A.
Fortitudo mentis qualiter obseruanda est in aduersis. folio.cviij.A.p totuz.
Frontonij vita 7 ꝓuersatio. folio.xlij.B.
Funeralia splendida non requiem sed tormentum prestant. folio.lxiij.A.
Furti temptatōnem quomodo superauit Zenon heremita. folio.lxxxiij.§.vj.
Futura cognoscere potest dyabolus conjecturo. folio.lxvj.L. Et folio.xviij.L.

Gentilium conuersio a pre abrahā. folio.lv.A.
Generationis vltie qualis erit ꝓuersatō. cxxix.B.
Gloria humana condemnenda est 7 eius remedium. folio.ccxxij.A.
Gloria h9 seculi merito est fugienda fo.xcj.§.cvij.
Gratia dei non largitur nobis modo sicut olim patribꝫ. folio xcvij.§.clxxj.
Gregorij nepotis Eleymoni ꝓfessatō 7 act9 lxx.L.

Habitus virtutuz 7 vicioꝝ qlit in nobis generat.fol.cxlix.L.
Habitus monachoꝝ egyptiozum qualis fuerit. folio.cxxxviij.cap.xv.
Heleni epi vita 7 conuersatio. folio.viij.D.
Helyas septuaginta annis in heremo virtutibꝫ et miraculis claruit. folio.ix.B.
Heretici ꝓfitat d resurrectiōe vniūsali.xxxij.B.
Hereticis cōicare non licet. folio.lxxv.D.
Heremitica obseruantia q vl qlis sit fo.cxlviij.D.
Heremita seculum regredi volens acriter punitus est. fol.cxxxviij.ca.xiij.
Heremite vita compata est vite mercatozis cuiusdam. folio.x.L.
Heremitice vite pmi cultozes q fuerūt. fo.xij.D.
Heronis monachi ꝓuersatō 7 vita.fol.cxlj.ca.xlij.
Hilarionis vita 7 ꝓuersatō laudabilis.fo.xxiij.D.
Hominis cōuersatio ex tribꝫ redditꝫ laudabil.c.A.
Hoīm societas 7 tumult9 fugiend9 ē.fol.cxlviij.L.
Hoz abbatis ꝓuersatio 7 vitā. folio.iij.B.
Honoz 7 gla h9 seculi mēito ē fugiēd9.xcj.§.cviij.
Horarum canonicarum determinata specificatio.

folio.cxxxviij.ca.xx.
Hospitales esse debemus. fol.cxviij.D.p totum.
Hospitalitas z miscdia pfertur ieiunio.ibidem.
Hospitibus conuiuare possumus saltim vt Macharius. folio.lxxxix.§.xlix.z sequēti.
Hospites sepatim a cenobitis debēt habere hospitium. folio.lxiij.A.
Humilitas rationib pſuadet. folio.lxxv.A.
Humilitatis cōmēdatio z exhortatio. fo.lxxv.B.
Humilitatis effectus. folio.clj.ca.ij.
Humilitatis z patientie patrum exēpla z gesta recitant. folio.lxxxv.§.xvj.z sequēti.
Humilitatis multiplex experientia z effect⁹ folio. cxxj.A.p totū. Et folio. lxxxv.§.cxvij.z sequenti.z folio. cxlv.A.
Humilitas quomō adipisci pōt. fol.xcvj.§.clxj.
Hūilia sapere expedit nō alta.folio.xcvij.§.clxxiij.
Hūilitas cōprobat decē indicijs.fo.cxl.B.ca.xxxj.
Hūiles exaltant.supbi humiliātur. fol.iij.A.
Humilitatis firmitas z elationis ruina claret exēplo. fo.iij.D.

Iactantia est grave

vicium iō fugiendum. folio.ij.B.
Iactantie duplex est species.ibidem.
Iactantia phibetur pulcerrimo sermōe.fo.ij.p to.
Ieiuniū.xl.diez etiā.lxxx. imo cētū diez Machari⁹ rōn⁹ cū suis discipul expleuit.fol.xlviij.D.p to.
Ieiuniū quomō sit obseruandum . fol.lxxxix.§.xlj.
Ieiunij preconia z effectus. fo.cij.C.
Ieiunium non soluit cōuinio caritatis.fol.lxxxix.§.xlij.z folio.cxl.capō.xxxij.
Ieiunia legitima sunt obseruāda ex rōne.fo.vj.D.
Ieiunium dispar est bene valentis z non valentis comedere. folio.lxxxix.§.xliij.
Ieunium discretum qūo fieri habet .folio.cxv.A.
Ignē portauit in sinu suo Helen⁹.fo.viij.D.z folio. lxxvij.D.
Ignitū ferrū Appellen nudis maīb gessit. fo.ix.C.
Idē abbas q̄dā vt refert iobā.eleymonis.lxxvj.A.
Illiterat⁹ legē cepit gr̄a a deo collata.folio.xiij.B.
Infirmitas corpis sepi⁹ pfic ad salutē aīe.lxvj.D.
Infirmātiū cura meret pmiū eternitatis.cxlvj.A.
Infirmi patiētia sr̄ cibo male pfecto.lxxxix.§.xlvij.
Infirmor curā gerere debem⁹.fol.xcv.§.clxv.z se.
Infirmi qūo consolari debēt. fol.cviij.D.
Inimicis z psequentib nos benefacere debem⁹.folio.xc.§.lxxix.z sequē.z fo.cxliij.A.z.B.
Iniurias cum gaudio pati debem⁹.xcj.§.lxxix.z se.
Innocentes deus suppmi ñ sinit q̄ libet.xcij.§.xcv.
Innocentia fratris suspecti claruit viredine baculi. folio.lxxxvj.§.xxiij.
Inobedientes pntib matrimonium contrahendo nō carebūt malo exitio. folio.lxxxj.D.
Inuidia psequitur virtutes. folio.xxxij.B.
Inuidia curatur humilitate. fo.lxxxvj.§.xxv.
Inuidia qūo supata z abolita ē. xcj.§.lxxxix.
Inuēta restituenda sunt absq; xpina.fol.cvij.D.
Iohannis beremite habitātis iuxta oppidū lycovita z puersatio. folio.cxxxix.ca.xxv.
Iohānis beremite puersatō relatōe appellis.ix.C.
Iohānis egyptij in rupe vita z conuersatō.fo.j.C.
Iohannis anachorite vita z conūsatō. fol.xiij.C.
Iobis eleymo.alexādrini epi vita z pūsatō.lxvij.D
Ira fugienda ē etiā cū damno rei. fol.cxlix.A.
Ira exurgit ex quatuor. fol.xcj.§.lxxij.
Ira sensus hominis obscurat.ibidem.
Ira hz quatuor modos retributōnis. ibidem.
Ira habet tres gradus in passiōe sua.ibidem.
Irā effugē qdā nō potuit ex sol⁹ bitās.xcj.§.xciij.
Ire origo z remedia. folio.cxliij.A.
Iudeus visa sacramēti veritate in miraculosa trāsmutatione factus ēxpianus. fo.lxxxj.B.
Iudeus in medicina exptus ex miraculo medicine ad fidem nostram ē conuersus. fol.lxxxij.C.
Iudicij extremi sedula memoria multa opatur bo
Iudicia dei sc̄t irreph̄ēsibilia.cxxix.C. -na.lxv.C.
Iudicare temē alior facta ē mltū pricolosū.lxxvj.A.
Iudicare debem⁹ nosmetipos z ñ pximos nros.folio. folio.xciij.§.cxxvj.
Iudicare añ tps ñ lz. fo.xciij.§.cxxvij.z sequēti
Iudicare ñ debem⁹ añq̄ de⁹ iudicet.cxj.D.p totū
Iurare nō licz oīno.i.oi modo. fo.lxviij.A.

Labor h⁹ seculi faci

lis reddit compatus ad laborē iehennalem. .lxxxiij.§.ij.
Labor mitigatur mercedis respectu. notabile exemplum. folio.cx.A.
Laboribz se sustētabāt mōchi egyptij.lxxxix.§.lj.
Laborē suū q̄dā exussit eo q̄ vēdere nō valuit nec min⁹ laborauit ne ocio vacaret.folio.cxlj.capō.xxxix.
Lacrimar effusar p pcis effect⁹. folio.cxlix.B.
Latrones rapevolētes victi sc̄t orde z stetert imobiles.fo.v.A.
Laus hūana corrūpit aiam z exterminat virtutes. folio.cxliij.A.
Lectō sacre scpture q̄d efficiat.cliij.ca.xij.z fo.clvj.
Leena tāq̄ mānsueta pascit a quodam sene. folio.cxxxvj.ca.vj.
Leena seua obediētie seniorib puit.z seduci pmisit
Leonis q̄nq̄ catuli ceci per -fo.lxxxvij.§.xxvj.
anachoritā sunt illuminati. fo.cxxxvij.ca.viij.
Lex pfectis non est posita sed incipientib.lx.D.
Liber adhortatōnum patr. folio.lxxxiij.C.
Libellus de pfectu patr. folio.c.A.
Libellus de quiete. folio.c.C.
Libellus de cōpunctōne. fo.cj.A.
Libellus de cōtinētia. folio.cij.A.
Libellus contra fornicatōes. folio.ciij.D.
Libellus q̄ mōachus nil debet possidere.cvij.A.
Libellus de patientia siue fortitudine. fol.cviij.A.
Libellus q̄ p ostētatōr nihil debeat fieri.fo.cx.D.
Libell⁹ de eo q̄ nō optz iudicare quēq̄.fo.cxj.D.
Libellus de discretōne. folio.cxij.B.
Libellus de eo q̄ optz sobrie viuere.folio.cxvj.D.
Libellus d eo vt sine int missiōe orēt.fo.cxviij.B.
Libellus de hospitalitate z miscdia.fol.cxviij.D.
Libellus de obediētia. folio.cxix.D.
Libellus de humilitate. folio.cxxj.A.
Libellus de penitentia. folio.cxxiij.C.

Libellus de caritate. folio.cxxvj.A.
Libell⁹ d puidētia 7 ptēplatōe. fol.cxxvij.A.
Libell⁹ d sctis scīoribꝫ q sig̃ faciebāt. fo.cxxx.L.
Libell⁹ d quersatōe optia diūsoꝝ sctoꝝ. folio.c/
Libell⁹ exhortatōnū ad ẏtutes. fo. xxxj.B
Libidīosa tēptatōe aggress⁹ ē psumēs cxliij.A.
de ꝓpꝛijs meritis. fo.iij.L.
Libidīs rmediū igeīose excogitatū. f.xcix.§.ccvj
Libidīs ardoꝛ ignis ardoꝛē pene supauit. f.cvj.A
Litigiū eleymonis cū patricio. fo.lxx.L.
Lrax agnitō ẏoꝛ abbati ē dinit⁹ collata. f.iij.B
Loc⁹ nitrie q̄nq̄gīta mōasteria būit 7 mōachos p/
fectos ī eis. fo.xj.B.
Loc⁹ ñ ē defacili p rligiosū imutād⁹. fo.cviij.A.p
Luct⁹ peītēt⁹ q̄nti sit meriti. Et q̄l'ac q̄nt⁹ totū.
eē dz. fol'.c.libello de ꝓfectōe p totū.
Lupa a sene pascit'. Et furti rea qūo veniā pcatur.
Luxuriosi pnīa. 7 ꝓflict⁹ ꝑ de/ fol'.cxxxvj.ca.vij.
mones desperatōem inducētes. fo.iij.A.

Macharii egiptii be/
ati antonij discipli quersatō. fo.xij.A.
Macharij alexādrini ꝓfatō. fo.xij.L.
Macharij rōni iuxt padisū iuenti cōuersatō 7 vita.
Macharij gesta rcitāt'. fo.lxxx/ fo.xlviij.L.
Macharij epla ad mo/ viij.§.xxxvij.7 sequē.
nachos. fo.clvj.ca.xviij.
Macharius d stupro suspectus gratiose liberatus
est. fo.xcij.§.xcv.
Machetis anachoꝛete quersatō. fo.cxl.ca.xxxiiij
Malchi captiui mōachi ꝓfatō. fo.xxvij.B.
Mag⁹ zareas ꝓfus⁹ ē i sua ẏsutia. fol'.lxxvj.D.
Magicas artes clisit. 7 incātatōes dissoluit Hylari
on. fo.xxvj.B.
Malū vincē debem⁹ boītate. fo.cxliij.B.
Māducādo qūo se dz hīe mōach⁹. fol'.xl.D.
Marie ẏginis quersatō 7 vita. fol'.xxxix.D.
Marie egiptiace ꝓfatō 7 pnīa. fo.xxxvj.B.
Marie neptis abrahe pnīa 7 ꝓfatō. fo.lvj.A
Mrez suā videē renuit theodoꝛ⁹. fo.lxij.L.
Mrez se videē ñ pmisit abbas pastoꝛ. fo.cj.D
Mrimoiopfert' religiōis aditus. fo.xiij.B.7 fo.
Mrimoniū ꝑ volūtatē pentū ꝓctū ñ ca/ xxviij.L
ret malo exitu. fo.lxxxj.D.
Mrimoio casto vixit ammō cū ꝓuge sua. fo.xiij.A
Meditatōes q̄bꝫ generāt' ꝓfectōes enūerāt'. f.cj.A
Melchisedech hō fuit 7 ñ de⁹. fo.cxxvj.B.
Mēdacij melancie fingentes mala pulcra confusio.
Mēdaciū oīno ē cauēdū. fo.ij.A. fo.lxxviij.L.
Mēdaciñ coloratū inidiā senis curauit. fo.lxxxvj
Mēne ẏtutes 7 act⁹ rcitāt'. f.lxviij.A. .§.xxv.
Mercatoꝛi cuidā ꝓpat⁹ ē hēmita. fo.x.L.
Meretrix speciosa ad pniaꝫ quersa ē. fo.xxxiij.D
Meretrices ꝓplures quertit ad dīm vitali⁹ abbas
Mētricis querse (ñ obstāte subita/ fol'.lxxiij.B.
nea morte) saluatō atteſtat'. fo.xcix.§.cciij.
Merita vite ꝓpant' dīali rspectu. fo.x.A.
Miracla 7 sig̃ sctoꝛ patrū collecti recitant'. folio
Miracla effecta absq; patrū in/ cxxx.L.p totuꝫ
tentione recitant'. fo.xciij.§.cxiij.
Miracula ñ sūt attēdēda. ß vite quersatō. fo.xix.A
Misericoꝛdie opa q̄ꝫ pficua st'. fo.cxviij.B.p to.
Moysi egiptij quersatō. fo.cxlij.ca.liij.
Monachi ī festiuitatibꝫ suis hospites iuitāt 7 quae
Monachicā regulā ab angelo edoctam fo.lxj.A.
pachomius instituit. fo.lx.L.
Monachi vadūt met secundi exinstitutione Pa/
chomij. fo.lxj.A.
Monachos ꝓpentes aut amicos visitare nō expedit
fo.lxxxvij.§.xxx. 7 seq̄n.
Monachos assumendos probauit beatus Antoni
us. fo.xxix.L.
Monachoꝛum precipuum opus ē vt offerant deo
puram oīonē. fol'.ij.L.
Monachoꝛum decemmilia 7 monialiuꝫ vigītimilia
fuerūt ꝓiter ī oxirinco ciuitate. fo.iiij.D.
Monachi pl⁹ ceteris debent ieūnaē 7 oꝛare ad do/
mandū naturalē būoꝛē. fol'.xj.B.
Monachi decus 7 honoꝛ est macies 7 pallor faciei.
fo.xc.§.lx.
Monachus vt pannum pedum se estimare dz sin/
gul' parat⁹ ad sui vsū. fo.xcj.§.lxxxij.
Monachi vita q̄lis eē dz. fol'.xcvij.§.clxxxix. Et
Mōachi ꝓditōes rcitāt'. f.c.A. f.xcvij.§.clxxxiiij
Mōach⁹ nil dz possidē. fol'.cvij.A.p totū.
Mōachoꝛ habitus in egipto qualis fuerit. fol'.
cxxxviij.ca.xv.
Monachoꝛum oratio canonica 7 abrenūciatio pfe
cta specificat'. fo.cxxxviij.ca.xvj.
Monachorum regularis obseruantia qualis eē de/
bet. fo.cxxxvj. Tercia pte h⁹ libꝛi p totum.
Monacho quid agere liceat sine licentia sui superi/
oris. fo.cxxxix.ca.xxij
Monialis nolujt videre fratrē suū. fo.lxxxvij.§.
xxxij.
Monialis ꝓfatua reputata maxime sanctitatis
fuit. fo.cxxviij.L.
Moꝛtuis suffragia ꝓdesse possunt exēplo. fol'.
lxxij.L.
Moꝛtificatō vicioꝝ qūo fieri dz. fo.cxlvj.D
Moꝛtuus de sepulcro innocētiā suspecti ꝓtestat⁹
est. fo.lxxxviij.§.xxxvj.
Moꝛtuus resuscitat' p Sisoyum sine sine sui adū/
tentia. fo.xciij.§.cxij.
Mucij abbatis mirabilis patientia 7 conuersatio.
fo.cxxxix.ca.xxviij.
Mucij beremite conuersio 7 conuersatio. fol'.
vij.L.
Mulierum aspectus etiam memoria eoꝝ vitan/
da est. fo.cxl.§.lxj.
Munerum acceptoꝛes corrupit episcopus Alexā/
drinus. fol'.lxviij.L.

Jcete patricii cõuersio. folio.lxix.D.
Nigromantici viso miraculo fidem nostram susceperunt. fol'.cxlij.ca.d.liiij.
Nitrie locus quingentorum monasterior describitur. fol'.ix.B.
Nonni episcopi conuersatio. fol'.xxxv.L.
Nouitios assumendos qualiter probauit beatus Antonius. folio.xxix.L.
Nouitijs monachis exhortatio pulchra.folio.cxl. capitulo.xxj.
Nub abbatis vita 7 puersatõ.fol'.xcviij.§.clxxxvij.
Nummi a monachis tanq3 causa infirmitatis sunt contemnendi. folio.cviij.A.

Obedientia omniũ virtutum exercitijs pferẽ.xciiij.§.cxxj.
Obedientia quãta possit etiã supra naturam exemplo leene ligate. fol'.lxxxvij.§.xxvj.
Obedientie cõmendatio. folio.clj.ca.iij.
Obedientia pseruat 7 excusat a peccato exemplo miraculoso. folio.xciiij.§.cxxiiij.
Obedientia multos latrones lucratur christo. folio.xcv.§.cxlj.
Obedientie ppatio ad alias virtutes.xciiij.§.cxxxj.
Obedientia multiplex experientia 7 effectus folio. .cxix.p totum.
Obedientie effectus clarent. fo.cxxxix.ca.xxvij.
Obedientie incredibilis magna miracla.fol'.cxxxvij. capitulo.xj.
Obsequia infirmor quanti sint meriti.fo.cxlvj.A.
Obseruantia heremitar qlis eẽ debet.cxlviij.D.
Ociosus sermo qs dicat'. folio.clij.ca.vj.
Ociũ summope vitare debet. fo.cxlj.ca.xxxix.
Onuphrij heremite vita 7 puersatõ. fol'.lij.D.
Opa bona in suo genere a laycis 7 religiosis pacta differunt in virtute. fo.iiij.A.
Orandi modus specificatur. fol'.cliij.cap.xj.
Oratio nis modum dedit beatus Macharius.folio.xcix.§.cxcv.
Orare quando.qualiter 7 ppter qd oporteat semper folio.cxviij.p totũ.
Oratio vinxit latrones ita vt nec se de loco mouere possent. folio.v.A.
Oratio aquas putei ascendere fecit ad hauriendum. folio.lxxxvij.§.xxvij.
Oratio Appollonij ydolatras bachantes herere vno in loco immobiles fecit. fol'.v.D.
Oratio escas maxie delicatas impetrauit durãtes a pasca vsq3 ad festum penthecostes. fol'.vj.B.
Oratio caristiam p qtuor mẽses supleuit. vj.L.
Oratio solem stare fecit. fo.viij.A.
Oratio sine intermissione ad deum facienda est folio.cxviij.p totum.
Orionis discretio obseruãda est.fo.cxxxviij.ca.xviij.
Oratio canonica 7 renunciatio perfecta specificatur. folio.cxxxviij.ca.xvj.
Origenis discipuli beati Antonij vita 7 conuersatio. folio.xij.A.
Origenis quedam dicta heretica esse conuincuntur. folio.cxxxvj.ca.ij.
Ornatus splendidus in suppellectili q3culpabilis est. fo.lxxj.A.
Ornatus meretricis hen maior est vno die q3 anie penitentis toto anno. folio.xxxv.A.
Ostentatio est fugienda. folio.cx.D p totum.
Ostentationis causa nil debet fieri.ibidem.
Oscitantes se muniũt signo crucis ex cã. fo.lxxxix.
Oxirinco ciuitate nullus manet hereticus. §.xxxix. folio.iiij.D.

Patientia in omnibus qlit' sit obseruanda.cviij.A.p totũ.
Patientia habenda est ĩ adũsis.folio.cliij.ca.xiiij.
Patientie documẽtũ.fo.lxxxix.§.xlvij. 7 sequenti.
Patientia 7 fortitudo pcipue a religiosis obseruã
Patiẽtia mucij abbat' sup af da ẽ.cviij.A.p.to. flictõe ppij filij. fol'.cxxxix.ca.xxviij.
Patientie pfecte exhortamenta 7 exẽpla.cxliij.A.
Patientia Zachei monachi. folio.lxvj.D.
Patientia abbatis Johannis perse.fol'.cvij.B.
Patientia abbatis Mutues. fol'.xcj.§.xc.
Patiẽtia Macharij sup falso obiecto crimie folio.xcij.§.xcv.
Patiẽtia mõchi quãta qlisq3 eẽ dat.fo.cxxiiij.B.
Patiẽs rñsio Appollony philonẽ pũtit ad fidem.
Pachomij vita 7 pũsatõ.fo.lvij.L. fo.xj.A.
Pafnucij conuersatio.7 vita. fol'.xl.L.
Paleymonis heremite conuersatio. fol'.lviij.L.
Pãmonis abbatis mors qualis fuerit. fol'.xcv.
Pane celico p angelum allato p'lib' annis §.cl. pastus est heremita. fol'.liij.L.
Pane celico pascit' frat' in heremo. cxxxvj.cap.v.
Pane celico dominico die pcepto contẽtus fuit in alterũ dominicum diem Lopres heremita. vij.L.
Paphũcij anachorite ãgelica vita 7 pũsatio.x.A.
Paphuncius multa docuit. 7 vitam beati Onuphrij conscripsit. folio.lij.D.
Paradisum explorare conatus est Macharius romanus. folio.xlviij.L.
Paradisum adire intendebat Theophilus cum socijs suis. folio.xlviij.D.
Parentes 7 ppinqui a religiosis non sunt curandi folio.lxij.L.7 fol'.lxxxviij.§.xxxij.
Pauli pmi heremite vita 7 conuersatio.fo.xiiij.A.
Paulus idem quare heremũ adijt. fol'.xvij.B.
Pauli abbatis actus 7 puersatio. fol'.cxlij.ca.lj.
Pauli simplicis vita 7 conuersatio. fol'.xxix.L.
Paule vidue romane conuersatio. folio.xxx.A.
Pauptas volũtaria non sufficit ad salutẽ nisi qs etiã vicia ac voluptuosa desideria abiecerit.ij.B.
Pauptas volũtaria ẽ thesaur' mõachor. cvij.L.
Pauptatis tolerãtia. reqem eternã meret'.cxliij.L.
Pauptas volũtaria q3util' sit.fo.cvij.A.p totuz.
Pctõr venia fortit' sperãda ẽ. fo.clv.capit'.xv.
Pcta i scpt' sigillata ozoe basilij sic' dleta.lxxxj.b.
Pelagie vita 7 puersatio. folio.xxxiiij.D.
Pnie psuasio.cxxiij.L.p to. cxxx.A.7.cxlvij.a.
Penitẽtia breuis q3util' nã vni' diei recõciliat do.

Penitentie ꝓpositus etiam transeunti homini ꝙsalubris est. fol.cxlvj.L.
Penitentia Thays meretricis. fol.cxxv.L.
Penitentia ep̄i ydolatre. folio.cxxxij.D.
Penitentia cuiusdā fornicarij ī deserto.cxxxij.B.
Penitentia Theodosij impatoris.fol.clv.cap.xv.
Penitentia Marie egyptiace. fo.xxxvj.B.
Penitentia Maria neptis abrahe. fol.lvij.B.
Penitentis luctus qualis esse debet. fol.lvj.B. 7 fol.cj.A.libello de cōpunctōne p totum.
Penitentie speculum 7 exēplar est Maria neptis Abrahe. fol.lvj.A.
Perfectōnis status quid exigat. folio.ij.B.
Pericula itineris ad heremū recitāt. fol.xiij.L.
Petri Theolonarij ꝓfusio 7 optīa ꝓfusatō.lxxj.B.
Philemonis blasphemi cōuersio. fol.xj.A.
Philosophi versucia confutatur a beato pachomio. fol.lxiiij.L.
Pyamonis vita 7 conuersatio. fol.xiij.B.
Pyor heremite vita 7 cōuersatio.fo.lxxxvij.§.xxx.
Pynuphij abbatis conuersatio.fol.cxxxix. ca.xxx.
Pythirionis discipuli beati Anthonij vita 7 conuersatio. folio.ix.B.
Poemenis gesta recitant. folio.lxxxv.§.xix.
Pollutōnes vnde generant 7 quomodo curantur. fol.cxliij.B.
Pondus equum 7 mensuram iustam ep̄us alexādrinus instituit. fol.lxviij.L.
Presbiterium si sit fugiendum siue appetendū.folio.lxxxvj.§.xxj. Et folio.cxlviij.B.
Prelatoꝝ regula viuēdi atq; regendi.fo.cxlix.D.
Presentiū 7 futuraꝝ reꝝ nulla cōpatio.fo.xvij.A.
Presumentes de ꝓprijs virtutibus succūbunt temptationib̄. fo.ij.D.
Presumptio propriorum meritorum quomō punita est. fol.iij.L.
Preuidentie 7 contemplationis fructus 7 vtilitas. fo.cxxvij.A.p totum.
Profectus patrum in quib̄ ꝙsistat.fo.c.A.p totū
Prophetia abbatis Mileti de mutua interfectōe filiorum impatoris. fo.cviij.L.
Prophetia Nonni episcopi de conuersione Pelagie meretricis. folio.xxxiij.D.
Proprium habere etiam q̄minimum monachis non licet. fol.xc.§.lxiiij.7 sequenti.
Puella in equum animal mutata arte magica.liberata ē p Machariū. fol.xij.B.
Pugna viciorum contra virtutes. folio.cliij.capitulo.xij.

Quieta vita heremitica siue monachica q̄utilis est 7 q̄ bona. fol.c.p totuz.
Quies non repitur in hac vita. fol.cxlix.B.

Rebus alienis non expedit implicari. fo.xcj.§.lxvij.
Regularis obseruantia egyptioꝝ monachoꝝ claret ꝑte tercia h̄ libri.cxxxv.D.p totū.
Regulā viuēdi angel⁹ ēdidit Pachomio.fo.lx.L.
Religionem ingredientes consequunt eam gr̄am quam in baptismo. fol.cxxix.A.
Religiōis aditus prefertur matrimonio.fo.xiij.B. 7.xlj.B.
Religiosi arguunt in cōfuso. folio.ij.L.
Religionis xp̄ianoꝝ 7 gentiliū ꝙflictus. fo.xxij.L.
Religiosorum vita distat a laycoꝝ sicut lux a tenebris. folio.xciij.§.cxvj.
Religiosoꝝ bona opa prevalent opibus laycoruz in suo genere. fo.iij.A.
Religiosi amicos curare non debent.folio.lxij.L.7 folio.lxxxviij.§.xxiij.
Reliquiarum sancte crucis aspectus.nō fuit Marie egyptiace p̄missus. fol.xxxviij.A.
Renuncians seculo quomō se obseruare debet et vincere.fo.ij.B.7 folio.xc.§.lxiij.7 sequenti.
Restitutio rerum ablatarum liberauit demoniacū folio.xiij.B.
Resurrectio generalis vniu⁹soꝝ ꝓbatur doctrinis Paule romane. folio.xxxiij.B.

Sacerdotium imo dyaconatum patres heremite deuotissime honorabant. folio.ij.A.
Sacerdotium omnino non est fugiendū neq; omnimode appetendum. folio.ij.L.
Sacerdotio se indignum reputauit abbas Mutues. folio.xcvij.§.clxxviij.
Sacramenti altaris veritas claret miraculo.folio.lxxxj.B.7 folio.cxxvij.B.
Sacramenta portans nullis reuerentiam facere debet. fol.xxxix B.
Sanctorum patrum conuersatio optima in vnum collecta habetur. folio.cxxx.L.
Scandala quomodo possunt vitari.fo.cx.A.7 fol.c.v.B. Et fol.cxvj.L.
Scandalizari non debes facile ꝑpter mōachos ad seculum regredientes. folio.cx.A.
Scripturarū intelligentia magis confert puritate cordis q̄ sedulitate lectōis. fol.cxl.cap.xxxv.
Semīa terre bñdictōne Mucij aucta sunt.vij.B
Seniores signa faciētes q̄ fuerūt.cxxx.L.p totum.
Serapionis arsenoite decē milia monachoruz patris vita 7 ꝙuersatio.fo.x.D.7 fo. lxxij.A.7 fol.cxlj. capitulo.xlvj.
Sereni abbatis conuersatio. fo.cxlij.ca.xlix.
Seruus pensione soluta ceca ī meritū et̄nitatꝭ collegit. fol.lxxxv.§.xvj.
Sig̃ 7 miracla.scꝝoꝝ p̄m collecti recitāt.cxxx.L.
Signa 7 ꝓdigia non attēdere debemus sed vitā facientium ea. folio.xix.A.
Silentium vsq; q̄ obseruandū ē.fo. xcvij.§.clxxvj.
Silentij profectus. fol.crlviij.B.
Silētiū.xxx.annis obꝑuauit abbas theon.fo.v.A.
Siluani conuersio folio.lxiij.L.
Simeonis in columna vita. fol.xliij.A.
Sicletice vocumēta.fo.ciij.A.7 fo.cviij.D.7 folio. cxvij.L.
Sigl'anitas maxie ē vitāda.cxj.A.
Siri abbatis ꝙuersatō.viij.L. ūsatō.xl.L.p to.
Smaragdi mōachi (al's eufrosina dicta) vita 7 cō

Sobrie viuẽdũ ẽ cuilibz xpiano. f.cxvj.D.p totũ.
Sol stetit ad pces mucq. fo.viij.A
Solitaria vita qz pficua sit ad salutẽ. fo.iij.L.
Solitudo vz plꝰ qz vita actiua. fo.cj.A.
Sõnolẽtia mentẽ hoĩs stipidã pigrãqz facit. fo.
Sõno natũalr ĩdigz hõ sic ꝛ escis.ibiꝺ. .lxxxiij.§.j.
Sozozẽ suã videꝛenuit pachomiꝰ. fol.lxij.A.
Spes venie oĩ mõ hebẽda ẽ. fol.clv.ca.xv.
Spũs tristi qlit supari pt. fo.cxliij.B.L.
Spũs vane glie qlr supandꝰẽ. fo.cxliij.L.ꝛ.D.
Spũuz bonoꝝ maloꝝqz discretõ qũo hz pt. fo.
Supbi hũiliantꝛ ꝛ ecõuerso hũiles exaltantꝛ. .xviij.D.
fol.iij.A.
Supbia ꝓfũdit rõe. fo.lxxv.A.
Supbie ꝛmediñ. fo.cxliij.L.ꝛ.D.

TAciturnitas qũo
discat. fo.cxlviij.B.
Tacitumitatꝫ psuasio. fo.clij.B.ca.vj.
Thays mẽtricꝫ pnĩa fo.cxxv.L. ꝛ fo.cxviij.A.
Tediũ aie qlit sit vicẽdũ. fo.cviij.p totũ.
Theodozi ꝓuersatõ. fo.lxj.B.
Theodozi abbis ꝓfatõ. fo.cxl.ca.xxxv.
Theodosij ipatoꝛis pnĩa. fo.clv.ca.xv.
Theodosiꝰ ipatoꝛ hẽmiticã vitã collaudauit. fo.
Theonis q trigĩta ãnis silẽtiũ obseruauit cõuersatõ ꝛ vita. .lxxxv.§.xviij. fo.v.A.
Theophilus cũ socijs suis ꝑadisũ explozare voluit
Tẽptatõ ꝛmonũ mõ tãta ñ ẽ sicut olim. .fo.xlviij.D. fo.cxlij.ca.l.
Tepidꝰ ĩ mĩsterio ꝺĩno ꝛatr ꝓfusꝰ ẽ. fo.iij.L.
Terra sterilꝫ fcta ẽ vber ex ꝓspsiõe ꝛre beleni. fo.
Terra cyrẽoꝝ nil emit nilqz vẽdit. fo.cxxxv. ix.B.
Terrozẽ maximuz malchus cum serua sibi coniuncta expertꝰ ẽ. fo.xxix.B
Testamẽtũ bti antonij qle fuit. fo.xxiij.B.
Testamẽtũ iobis eleymonis. folio.lxxvj.L.
Testionij falsi pulcerria explozatõ ꝛ ꝓfusio. fo.lx
Tiozi merito existit circa tria. fo.cj.B. xix.A.
Timozis dei psuasio. fo.cxlvj.D.
Troilus epꝰ valde auarꝰ factꝰ ẽ elemosynatoꝛ magnꝰ. fo.lxxiij.A.
Tumulũ ipfectũ p ocul ha- buit eleymon. fo.lxxj.A.

VAna glozia merito
ẽ fugiẽda. fo.xcij.§.cviij
Vane glie ꝛmediñ. fol.cxliij.D.
Vaniloquiũ ꝺyabolĩ letificat. ꝫ ꝺĩnoꝝ colloqũ angelos delectat. fol.lxxxviij.§.xxxv.
Vẽdẽda sũt oĩa ꝛ pauprib ꝺãda ad pfectõez. fo.
Venia pcoꝝ ẽ spanda sp. qz facillie cvij.A.
cã ꝓsequmur. fo.cxxx.A. Et fo.cxlvij.p totum
Verba dectoria vana atz ociosa st vitãda. fol.
Verbũ dei auditũ etiã si ñ ꝓmedat me- .cxlv.L.
morie mundat. fo.xcvj.§.clxviij.
Verbũ benignũ ꝓfuit crudelẽ blasphemũ. f.xj.A
Verba ĩ pmeditata aliqñ etiã sortiũtur effectum.
Verecũdi diligẽt explozãdi st fol.xcvij.§.clxxj. ĩ cõfessione. fo.xc.§.lvij.

Vestitus ꝛ habitus egiptiorum monachoꝝ qualis fuerit. fo.cxxxviij.ca.xv.
Vestimenta vilia gerere expedit. fol.clj.ca.vj.
Vestes mediocres non nimis splendide sunt deferende. fo.xcj.§.lxxj.
Via salutis que ꝛ qualis sit. fo.xcj.§.lxxix.ꝛ seqn.
Vicia vnde oziuntur. fol.cxlix.L.
Vicia ꝛ virtutes aduersus se pugnant. folio .cliij.caꝑ.xij.
Vicia qualiter mortificari possunt. fo.cxlvj.D.
Vigilie mentez sensusqz hominis subtiliozes et puriores faciunt. fol.lxxxij.§.j.
Vigilie sancte purificant mentem. superflue autez inducunt frenesim.ibidem.
Vincere malum debemus bonitate. folio .lxij.B.
Vindicta quomodo superari.ꝛ euelli potest. fo. xcj.§.lxxij.ꝛ seqn.
Vindicta mali illati non est desideranda.sed ꝺo deserenda. fol.cxliij.A.
Virga arida plantata merito obedientie flozuit. fo.cxxxvij.ca.xij.
Virga arida plantata in testimonium innocentie fructus protulit. fo.lxxxvj.§.xxij.
Virtuosam vitam paradisus delicioſam ꝺo infernus consequitur. fol.cxxix.L.
Virtutes quomodo obtinentur. fol.cxlix.L.
Virtus ꝺyaboli ostenditur Pachomio. fol. lxvj.B.
Vita solitaria quantum prodest saluti animarum. fo.iij.L.
Vitalij abbatis ꝓuersatõ. fol.lxxiij.B.
Vitalij industria plures conuerse sunt meretrices. fo.lxxiij.B.

IPristianus monachus carnis temptationes devicit. ꝛ quo modo. fo.lxvij.B

IDola egiptiozum
que ꝛ qualia fuerunt. fol.v.D.
Ydolatrie causa in egipto qualis fuerit. ibidẽ.
Ydolatrie bachantes oratione apollonij deserunt immobiles. fol.v.D.
Ydolatra oziringi episcopus penitentiam egit.ĩ heremo. fol.cxxxij.D.
Ydolozum cultoꝛ ex miraculo ad fidem nostram cõuersus est. fo.lxxxv.§.xvij.
Ymaginem ꝺyaboli descripsit beatus Anthonius. fol.xvij.D.
Ysaac fugit ne in presbiterũ ordinaretur. folio .lxxxvj.§.xxj.

IAcheimonachi patientia. fo.lxvj.D
IZacharias pius nunqz iurauit. fo.lxviij.A.
Zelus Pachomij ꝓ monachis congregandis. folio.lix.A.
Zosime vita ꝛ conuersatio. fo.xxxvj.B
Zopbzonij ꝛ iobannis actus. fol.lxxiij.D.

en el folio 8 A comienza

Incipit registrum secũdi libri de vita sanctoꝝ patrum.

Interrogatio quorundam fratrum ad senem sup causa abstinentie. .§.j.
De monacho in heremo cõmorante quem interrogauerunt fratres quomodo toleraret tantos labores ⁊ responsio eiusdem. .§.ij.
De monacho qui differebat comedere cibũ ab hora tercia vsq; ad sextam. .§.iij.
De monachis qui egressi de monasterio prexerũt ad visitandum heremitas. .§.iiij.
De monachis qui iter diuina colloquia obliti sunt sumere cibum. .§.v.
De abbate Zenone qui cucumerẽ rapere voluit ⁊ p̃ hoc se afflixit. .§.vj.
De discipulo cuiusdam senis q̃ impugnabat a spũ fornicationis. .§.vij.
De alio fratre qui sil'iter impugnabat ⁊ sepius veniens p̃fitebatur seni. .§.viij.
De temptatione abbatis Moysi. .§.ix.
De heremita qui impugnabatur sup specie cuiusdam mulieris. ad quem venit alius mõachus ⁊ nũciauit q̃ mortua esset ipa. .§.x.
De duobus mõachis qui prexerunt ad ciuitatem opera sua vendere. .§.xj.
De monacho qui impugnabatur a fornicatione: añ quẽ vidit senior spm̃ fornicatõis i diuersis mulierꝫ speciebus ludentẽ. .§.xij.
De monacho qui cecidit in fornicatõnem ⁊ de alio cui⁹ gelunculus versabat. .§.xiij.
De monacho qui fecit ex luto quasi figuram mulieris. .§.xiiij.
Interrogatio monachi ad beatum Poemen sup impugnatõnem. .§.xv.
De heremita qui annis singulis pensum deferebat dominis suis. .§.xvj.
De duobus fratribus germanis. quos dyabolus p̃ occasionẽ lucerne ipugnabat. .§.xvij.
De monacho solitario ad quẽ impator Theodosius solus venit. .§.xviij.
De iudice qui desiderauit videre sanctum Poemenem ⁊ non potuit. .§.xix.
De sancto Agathone ⁊ responsis eius. .§.xx.
De ordinatione p̃sbiteratus ysaac mõachi. §.xxj.
De duobus monachis piter habitantib. quos senior in cõminutõne hortuli probare voluit. §.xxij.
De mõacho infirmo quẽ famla dei alebat. §.xxiij.
De bõo Apollo ⁊ Demoniaco liberato. §.xxiiij.
De heremita q̃ cellulã suam alteri p̃stitit. §.xxv.
De discipulo abbatis Pauli qui Leenam alligauit. §.xxvj.
De discipulo cuiusdam senis q̃ prexit ad puteũ hausire aquam. §.xxvij.
De p̃fecta humilitate eulg'ij monachi. §.xxviij.
De admirabili patientia Anastasij mõachi. §.xxix.
De Pior heremita qui fuit quondam discipulus sancti Antonij. §.xxx.
De Johanne monacho quem soror sua videre desideranit. §.xxxj.
De monacho qui visitauit germanam suam i monasterio ⁊ illa noluit videre eum. §.xxxij.
De beato Theodoro discipulo sancti Pacbumij. §.xxxiij.
De bono certamine abbatis Pacbumij cõtra demones. §.xxxiiij.
De magno quodam sene. qui inter confabulationes fratrum: videbat angelos seu bonos seu malos. §.xxxv.
De sancto Arsenio ⁊ de reuelatiõe eiusdẽ. §.xxxvj.
De mortuo qui orante sancto machario de sepulcro locutus est. §.xxxvij.
De racemo quem sancto Machario quidam frater detulit. §.xxxviij.
Ubi demon pulsato ostio sancti Macharij gloriabatur se cogitationes prauas monachis seminare. §.xxxix.
Interrogatõ cuiusdã fris ad abbatẽ Syssoiũ quõ debeat monachus in cella degere. §.xl.
Requisitis sup causa abstinentie abba Poemen respondit. §.xlj.
De abbate siluano ⁊ de zacharia e⁹ discipulo. §.xlij.
De abbate Joseph ⁊ frib̃is eius. §.xliij.
Disputatio cuiusdam senis super saturitate ventris. §.xliiij.
Commonitio: ne quod desiderat monachus comedat. §.xlv.
De sene q̃ cucurbitã sibi añ oculos suspẽdit: ne desiderium gule p̃ficeret. §.xlvj.
De sene infirmo. cui in cibum discipulus oleum de lini semine misit. §.xlvij.
Similitudo de Nabuzardan. principe cocorum. §.xlviij.
De iugitate abstinentie sancti Macharij. §.xlix.
De monacho qui nihil coctum edebat quẽ beatus Theodorus reprehendit. §.l.
De fratre pegrino qui venit ad abbatem Siluanũ in monte syna. §.lj.
De Johanne monacho q̃ dixit fratri suo velle esse securus sicut angeli. §.lij.
De mõacho q̃ ipugnabat a spũ blasphemie. §.liij.
Narratõ abba. moysi p̃ qs̃ res passio gignit. §.liiij.
Exhortatio sancti Poemen in similitudine ꝓposita. §.lv.
Exhortatio cuiusdam senis. §.lvj.
Ubi demon visus est ⁊ narrauit q̃ gustum ferret monachis. §.lvij.
Interrogatio cuiusdam sup cogitatõnes. §.lviij.
Interrogatio ad sanctuꝫ Poemenem. ⁊ rñsio eiusdem. §.lix.
De duobus fratrib qui ad abbatem helyam perrexerũt. quos ⁊ reprehendit q̃ corpulenti essent. §.lx.
De femina que abijt ab vrbe Roma. ad sanctum Arsenium. §.lxj.
Similitudo ab abbate Moyse ꝓposita de carnalibus passionib. §.lxij.
De adolescente qui renuncians mundo vestimenta sibi abstraxit. §.lxiij.

De fratre quē sanctus antonius iussit vt carnes sibi porco imponeret. .§.lxiij.
Ubi frater consuluit senem: si liceret sibi retinere vel duos solidos. .§.lxv.
De monacho qui euangelium vendidit. .§.lxvj.
Ubi quidam vir sanctum rogauit Agathon. vt ex pecunia sua suscipet. .§.lxvij.
De paulo mōacho z austera ei⁹ abstinētia. §.lxviij.
Ubi abba Macharius inuenit in cella sua quendam furantem. .§.lxix.
De fratre q furabat cuidā senivictuz. .§.lxx.
De discretōne abbatis Agathon. .§.lxxj.
Ex quibus rebus ira gignit. .§.lxxij.
Ubi quidam frater narrauit Sisoyo q ab alio iniuriam pateretur. .§.lxxiij.
De ira vincenda. .§.lxxiiij.
De malicia comprimenda. .§.lxxv.
De fratre q̄ eq̄nimiter sustinebat irrisiões. §.lxxvj.
De sene q iniuriāti se mūera trāsmittebat. §.lxxvij.
De fratre qui consuluit abbatem Sisoyum si deberet se manibus defendere. .§.lxxviij.
De magno heremita super quem latrones irruerunt. .§.lxxix.
De discipulo cuiusdam ph.losophi. .§.lxxx.
Interrogatio fratris ad senem. pquam rē saluari possit. .§.lxxxj.
Interrogatō frīs ad senē Moysen. .§.lxxxij.
Cōmonitio abbatis Macharij. .§.lxxxiij.
De fratre quem presente sancto Antonio alij collaudaban t .§.lxxxiiij.
Interrogatio ad abbatem Jsaac cur eum demones timerent. .§.lxxxv.
De abbate Achilla. .§.lxxxvj.
De heremita iuxta quem infantes pascebant pecora. .§.lxxxvij.
De iniuria abbatis Jobannis. .§.lxxxviij.
De sene in egypto qui detrabebat abbati Poemeni. .§.lxxxix.
De abbate mutue. .§.xc.
De abbate Agathone. .§.xcj.
De duobus senibus qui ter habitantib⁹: q̄ p latere volebant rixari z non potuerunt. .§.xcij.
De reuelatione sancti Macharij. q⁹ necdū ad mēsuram duarum mulierum peruenisset. .§.xciij.
De monacho qui frequenter in monasterio irascebatur. .§.xciiij.
De pregnante puella: que sanctum Macharium calumniabatur. .§.xcv.
Interrogatio cuiusdam fratris ad abbatem Poemenem. .§.xcvj.
Narratio.s. Poemeīs ō abbate Jsidoro. §.xcvij.
De abbate Moyse. .§.xcviij.
Int'rogatio cuiusdam ad abbatē sisoyuz. .§.xcix.
De heremita qui desperans reuertebat' ad seculū: quē vox diuina reuocauit. .§.c.
De temptatione sancti Antonij. .§.cj.
Interrogatio cuiusdam ad quendam senem. §.cij.
Interrogatio ad abbatem Achillam .§.ciij.
Interrogatio ad' abbatem Antoniuz. .§.ciiij.
Interrogatio ad abbatem moysen. .§.cv.
Interrogatio ad abbatē Poemenē. .§.cvj.
De monacho egyptio qui venit ad abbatem Zenonem .§.cvij.
Sermo cuiusdam senis. p quid anima detrimentū patiatur. .§.cviij.
Ubi senex dixit alteri: ego iam mortuus sum seculo. .§.cix.
De reprehensione illius senis qui per quinquaginta annos vixit in heremo. .§.cx.
De heremita cui quidā secularis mīstrabat. §.cxj.
Ubi quidaz iudex adorare volebat abbatē Moysen. .§.cxij.
Ubi abbas Sisoyus mortuum nesciens suscitauit. .§.cxiij.
Ubi abbas Besarion demōiacū liberauit. §.cxiiij.
De paralitico quem idem sanctus Besarion curauit. .§.cxv.
Exhortatio abbatis motues. .§.cxvj.
Ubi demon occurrit in via. s. Macbario. §.cxvij.
Ubi demoniacus quendam heremitam in maxillā percussit. z mox sanatus est. .§.cxviij.
De eo q⁹ omnis labor sine humilitate vanus sit. .§.cxix.
Ubi sacerdos ydolorum discipulum sancti Macharij verberauit. .§.cxx.
De sancto Antonio z reuelatione eius. .§.cxxj.
Interrogatio ad beatum Poemenem sup questōnem apli. .§.cxxij.
Narratio sancti Poemenis quid sit mala horrere. .§.cxxiij.
Interrogatio ad eundem. .§.cxxiiij.
Sententia abbatis ypericij. .§.cxxv.
De abbate Jobanne z pyor. .§.cxxvj.
De abbate ysaac: ad quem corrigendum missus ē angelus. .§.cxxvij.
De fratre cui ī monasterio ptigit culpa. z fugit ad sactum Antonium. .§.cxxviij.
Sententia cuiusdam senis ad. s. Antoniū. §.cxxix.
De Thimotheo anachoreta. .§.cxxx.
Ubi quidam senior vidit quatuor ordines ante deum. .§.cxxxj.
Exhortatio cuiusdam senis. .§.cxxxij.
De Marco discipulo. s. Siluani. .§.cxxxiij.
De heremita qui discipulum suum misit ad vicum. .§.cxxxiiij.
De duobus fratribus. quorum vnus erat religiosus: alt' obediens. .§.cxxxv.
De sene qui misit in egyptum discipulum cameluz petere. .§.cxxxvj.
De mōacho qui sportellam suā dissipauit. vt alterius pticeret. .§.cxxxvij.
De Jobanne qui debens cuidam solidum inuenit in via patum. .§.cxxxviij.
De obedientia abbatis poemenis. .§.cxxxix.
De anachoreta. quem compulerunt fratres aīa horam comedere. .§.cxl.
Ubi latro coegit sanctum Papbuncium vinum bibere. .§.cxlj.
De mōachis duob⁹. quor senior rogabat iuniorē vt piter habitarent. .§.cxlij

De eo quod nō sibi quis vult alteri ne faciat. .Ꝟ. cxliij.
Ubi mater sancti Poemenis perrexit ad eum sed ille noluit videre eam. .Ꝟ.cxliij.
De Johanne thebeo.qui duodecim annis cuidaz infirmo seruiuit. .Ꝟ.cxlv.
De obsequio beati agathonis circa peregrinum.Ꝟ. cxlvj.
Exhortatio cuiusdam senis ad infirmum discipulū .Ꝟ.cxlvij.
De sene qui contristabatur;si infirmitas recederet ab eo. .Ꝟ.cxlviij
De sene qui tercio moriens risit. .Ꝟ.cxlix.
De obitu beati Pammon. .Ꝟ.cl.
De obitu abbatis Agathonis. .Ꝟ.clj.
De obitu Sisoij. .Ꝟ.clij.
De obitu sancti arsenij. .Ꝟ.cliij.
Ubi sanctus anathasius episcopus rogauit beatū pammon alexandriam ire. .Ꝟ.cliiij.
De penitentia cuiusdam senis. .Ꝟ.clv.
De episcopo qui in facie cognoscebat qui essent iusti 7 qui peccatores. .Ꝟ.clvj
De paulo simplice qui similiter contemplabat peccatores. .Ꝟ.clvij.
Ubi.s.poemen infantem sanauit. .Ꝟ.clviij.
De eo q bona sit voluntaria egestas. .Ꝟ.clix.
Interrogatio cuiusdam ad senez. .Ꝟ.clx.
De perfecta humilitate. .Ꝟ.clxj.
Ubi sanctus macharius inuentum in deserto mortuuz suscitauit. .Ꝟ.clxij.
Interrogatio cuiusdam fratris ad senem. .Ꝟ.clxiij
Interrogatio ad abbatem sysoiū. .Ꝟ.clxiiij.
Interrogatio ad abbatem siluanū. .Ꝟ.clxv.
Commonitio sancti antonij. .Ꝟ.clxvj.
Sententia sancti poemenis. .Ꝟ.clxvij.
Interrogatō cuiusdam ad senem. .Ꝟ.clxviij.
Sententia eiusdem senis. .Ꝟ.clxix.
Item sententia alterius senis. .Ꝟ.clxx.
Interrogatio fratris ad senem. .Ꝟ.clxxj.
De sene qui casu dixit discipulo suo.vade 7 morere 7 statim mortuꝰ est. .Ꝟ.clxxij.
Qualis sit doctor qui alios docet: 7 ipse non facit q̄ docet. .Ꝟ.clxxiij.
Ubi quidam anachoreta venit ad sanctum Poemenez. .Ꝟ.clxxiiij.
De contentionibus euitandis. .Ꝟ.clxxv.
Interrogatio cuiusdam fratris de silentij obseruantia. .Ꝟ.clxxvj
Sententia cuiusdam senis. .Ꝟ.clxxvij
De ordiatōe abbatis mutues. .Ꝟ.clxxviij.
Exhortatio sancti macharij. .Ꝟ.clxxix.
Ubi p̄cipitur beato arsenio fugere homines 7 saluari. .Ꝟ.clxxx.
Ubi quidam fratres ex occasione perrexerūt ad sanctum arsenium. .Ꝟ.clxxxj.
Ubi sanctus besarion inuenit quendam in spelunca sedentem:7 qui noluit loqui cum eo. .Ꝟ.clxxxij.
De duobus inuenibus qui venerunt ad sanctū macharium.volentes habitare cum eo. .Ꝟ.clxxxiij
Commonitio abbatis moysi. .Ꝟ.clxxxiiij.
Prophetia seniorum de futuro tempore tribulationis. .Ꝟ.clxxxv.
Qualiter debeat monachus in congregatione conuersari. .Ꝟ.clxxxvj
Ubi abba poemen fugiens de scithi.venit in locuz qui dicitur terenetudinis. .Ꝟ.clxxxvij.
De septem heremitis qui tm̄ sabbatorum die seinuicem visitabant. .Ꝟ.clxxxviij
Interrogatio ad abbatem poemenē. .Ꝟ.clxxxix.
Sententia cuiusdam senis. .Ꝟ.cxc.
Interrogatio cuiusdam fratris ad senez. .Ꝟ.cxcj.
Sententia cuiusdam senis. .Ꝟ.cxcij.
Ubi abba Siluanus factus est in excessu mentis. .Ꝟ.cxciij.
Commonitio cuiusdam senis. .Ꝟ.cxciiij.
Interrogatio ad beatum macharium de iugitate orationis. .Ꝟ.cxcv.
Cōmonitio abbatis Johannis. .Ꝟ.cxcvj
Ubi abba Zenon ambulans per desertum errauit. .Ꝟ.cxcvij
Narratio abbatis daniel de.s.arsenio. .Ꝟ.cxcviij
De abbate lucio. .Ꝟ.cxcix.
Ubi sanctus Macharius longe est diuinitus euectus. .Ꝟ.cc.
Ubi Basiliscus grante sancto Ammon dissipatus est. .Ꝟ.ccj.
Ubi discipulus sancti Besarion sitiens inbēte magistro aquam de mari hausit 7 bibit. .Ꝟ.ccij.
De monacho qui matrem suam vidit in iudicio:et qudinit obprobrium eius. .Ꝟ.cciij.
De monacho qui habebat sororem meretricem in ciuitate. .Ꝟ.cciij.
Ubi sanctus Antonius consolatur didimum supcecitate. .Ꝟ.ccv.
De monacho qui moriens centum solidos reliquit. .Ꝟ.ccvj.
De adolescente.qui nulla arte poterit libidinem superare. .Ꝟ.ccvij.

Finit registrū bꝰ opis laus deo.

